ਰਿਚਰਡ ਐਫ. ਬਰਟਨ

ਤਲਵਾਰ ਦੀ ਕਿਤਾਬ

293 ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤਾਂ ਦੇ ਨਾਲ

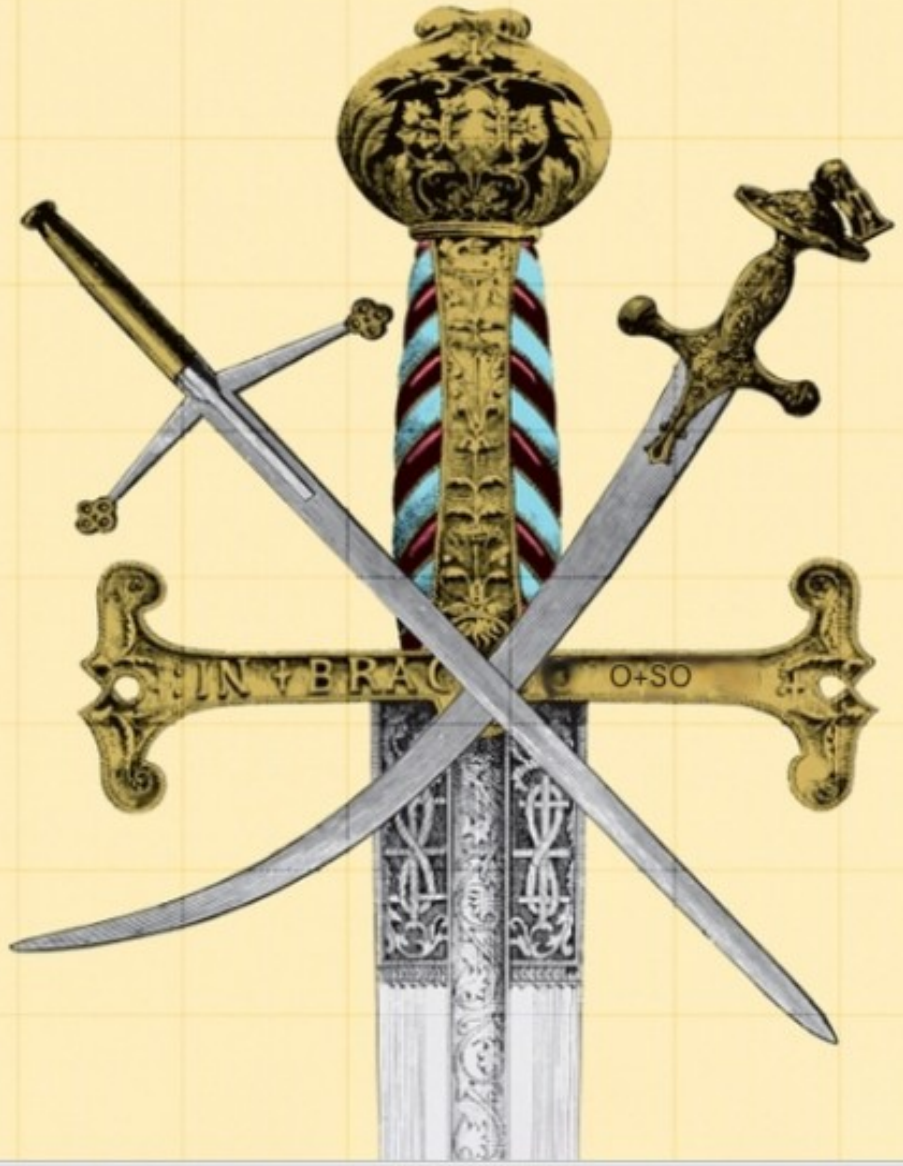

□□□□□ □□ □□□□□

□□□□□ □□. □□□□

□□□□ □□□□□□□□, □□□.
□□□□ □□□□

ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਨੋਟ

ਜਦੋਂ ਇਹ ਕਿਤਾਬ ਅਸਲ ਵਿੱਚ 1884 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੋਈ ਸੀ, ਤਾਂ ਲੇਖਕ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਤਲਵਾਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਵਿਆਪਕ ਤਿੰਨ-ਖੰਡਾਂ ਵਾਲੇ ਕੰਮ ਦਾ ਸਿਰਫ਼ ਪਹਿਲਾ ਹਿੱਸਾ ਹੋਣਾ ਸੀ। ਬਦਕਿਸਮਤੀ ਨਾਲ, ਭਾਗ II ਅਤੇ III, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਤਾਬ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਬਿੰਦੂਆਂ 'ਤੇ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, 1890 ਵਿੱਚ ਲੇਖਕ ਦੀ ਮੌਤ ਦੇ ਸਮੇਂ ਅਧੂਰਾ ਰਿਹਾ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਕਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ।

ਇਹ ਡੋਵਰ ਐਡੀਸ਼ਨ, ਜੋ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ 1987 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੋਇਆ ਸੀ, 1884 ਵਿੱਚ ਚੈਟੋ ਅਤੇ ਵਿੰਡਸ, ਲੰਡਨ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪਹਿਲੇ ਐਡੀਸ਼ਨ ਦਾ ਇੱਕ ਸੰਖੇਪ, ਥੋੜ੍ਹਾ ਬਦਲਿਆ ਹੋਇਆ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਹੈ। ਮੂਲ ਖੰਡ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਚਾਰ ਪੰਨੇ (ਸਾਰੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ) ਛੱਡ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਅਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਐਡੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਸਾਹਮਣੇ ਵਾਲੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁੜ ਵਿਵਸਥਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੁਬਾਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਟੈਕਸਟ ਵਿੱਚ ਕਈ ਛੋਟੇ ਸੁਧਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਅਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਨੋਟ ਇਸ ਐਡੀਸ਼ਨ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਨਿਰਮਿਤ
ਡੋਵਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਇੰਕ., 31 ਈਸਟ ਦੂਜੀ ਸਟਰੀਟ, ਮਿਨੋਲਾ, ਐਨ.ਵਾਈ. 11501

ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਆਫ਼ ਕਾਂਗਰਸ ਕੈਟਾਲਾਗਿੰਗ-ਇਨ-ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਡੇਟਾ

ਬਰਟਨ, ਰਿਚਰਡ ਫਰਾਂਸਿਸ, ਸਰ, 1821–1890।
ਤਲਵਾਰ ਦੀ ਕਿਤਾਬ।

ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ: ਲੰਡਨ: ਚੈਟੋ ਅਤੇ ਵਿੰਡਸ, 1884।
ਪੁਸਤਕ ਸੂਚੀ: ਪੰਨਾ 10
ਸੂਚਕਾਂਕ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ।
1. ਤਲਵਾਰਾਂ। I. ਸਿਰਲੇਖ।
U850.B8 1987 355.8'241
87-9194
9780486142319

[redacted]

[redacted]

'ਜਿਸ ਕੋਲ ਤਲਵਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ (-ਚਾਕੂ =μ χαιρα), ਉਹ ਆਪਣਾ ਕੱਪੜਾ ਵੇਚ ਕੇ ਇੱਕ ਖਰੀਦ ਲਵੇ।'
ਸੇਂਟ ਲੂਕਾ xxii. 36.

'ਸਿਰਫ਼ ਤਲਵਾਰ ਹੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਵੱਡਾ ਦਿਖਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ।'
(ਤਲਵਾਰ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੁਝ ਵੀ ਉੱਚਾ ਅਤੇ ਭਿਆਨਕ ਨਹੀਂ ਹੈ।)
ਵਰਨਾਸ਼ੀਆ ਦਾ ਲੋਡ, 1200 ਈ.

'ਪਰ, ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ, ਇਹ ਕਿਸੇ ਕੌਮ ਲਈ ਸਾਮਰਾਜ ਦੀ ਮਹਾਨਤਾ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਅਨੁਕੂਲ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੇ ਹੁਨਰ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਮੁੱਖ ਸ਼ਾਨ ਅਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕਰੇ।'
ਬੇਕਨ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦੀ ਤਰੱਕੀ, viii. 3.

'ਹਰ ਕੌਮ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਤਲਵਾਰ ਹੈ'
ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਜਾਂ ਉਹ ਤਲਵਾਰ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਹਰਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਟੈਨੀਸਨ ਦਾ ਹੈਰੋਲਡ।

ਮੁਖਬੰਧ।

'ਮੈਂ ਤਲਵਾਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਕਿਤਾਬ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ, ਕਾਰਟੇ ਅਤੇ ਟੀਅਰਸ 'ਤੇ ਇੱਕ ਗ੍ਰੰਥ ਨਹੀਂ,' ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਕ ਨੇ ਕਿਹਾ, ਜਦੋਂ ਕੁਝ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ, ਮੇਰੀ ਸਭ ਤੋਂ ਪੁਰਾਣੀ ਹੱਥ-ਲਿਖਤ ਉਸਨੂੰ ਭੇਜੀ ਗਈ ਸੀ।

ਮੈਨੂੰ ਉਦੋਂ ਹੀ ਇਹ ਅਹਿਸਾਸ ਹੋਇਆ ਕਿ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਕ ਸਹੀ ਸੀ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਕਿਤਾਬ ਨੂੰ ਵਧੇਰੇ ਆਮ ਅਤੇ ਘੱਟ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਦੁਬਾਰਾ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ।

ਮੇਰੀ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਹੀ ਇੱਛਾ ਹੈ ਕਿ ਪਾਠਕ ਅਤੇ ਸਮੀਖਿਅਕ ਇਹ ਦੇ ਸਕਣ: ਅਰਥਾਤ, ਇੱਕ ਨਿਰਪੱਖ ਖੇਤਰ ਅਤੇ ਮਿਸਰ ਵਿਗਿਆਨ ਦੇ ਕੁਝ 'ਉੱਨਤ ਵਿਚਾਰਾਂ' ਲਈ ਕੋਈ ਪੱਖ ਨਹੀਂ। ਮੇਰਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਅਧਿਐਨ, ਅਜੇ ਆਪਣੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਅਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਪੁਰਾਤੱਤਵ ਇਤਿਹਾਸ ਬਾਰੇ ਸਾਡੇ ਲਗਭਗ ਸਾਰੇ ਪੂਰਵ-ਕਲਪਿਤ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਬਦਲ ਦੇਵੇਗਾ।
ਰਿਚਰਡ ਐੱਫ. ਬਰਟਨ।

ਟ੍ਰਾਈਸਟੇ: 20 ਨਵੰਬਰ, 1883।

ਵਿਸ਼ਾ - ਸੂਚੀ

ਸਿਰਲੇਖ ਪੰਨਾ
ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਨੋਟ
ਕਾਪੀਰਾਈਟ ਪੰਨਾ
ਸਮਰਪਣ
ਮੁਖਬੰਧ।
ਅੰਕੜਿਆਂ ਦੀ ਸਾਰਣੀ
ਜਾਣ-ਪਛਾਣ।
ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਸੂਚੀ।
ਅਧਿਆਇ I. - ਪ੍ਰਸਤਾਵਨਾ: ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੀ ਉਤਪਤੀ ਬਾਰੇ।
ਅਧਿਆਇ ਦੂਜਾ। - ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਹਥਿਆਰ - ਪੱਥਰ ਅਤੇ ਸੋਟੀ। ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਯੁੱਗ। ਲੱਕੜ, ਹੱਡੀ ਅਤੇ ਸਿੰਙ ਦੇ ਯੁੱਗ।
ਅਧਿਆਇ III. - ਲੱਕੜ ਦੇ ਯੁੱਗ ਦੇ ਹਥਿਆਰ: ਬੂਮਰੰਗ ਅਤੇ ਲੱਕੜ ਦੀ ਤਲਵਾਰ; ਪੱਥਰ ਦਾ, ਅਤੇ ਲੱਕੜ ਅਤੇ ਪੱਥਰ ਦਾ ਸੰਯੁਕਤ
ਅਧਿਆਇ IV। - ਹਥਿਆਰਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰੋਟੋ-ਕੈਲਸੀਟਿਕ ਜਾਂ ਤਾਂਬਾ ਯੁੱਗ।
ਅਧਿਆਇ ਪੰਜਵਾਂ - ਮਿਸ਼ਰਤ ਧਾਤ ਦਾ ਦੂਜਾ ਕੈਲਸੀਟ ਯੁੱਗ - ਕਾਂਸੀ, ਪਿੱਤਲ, ਆਦਿ: ਕੁਹਾੜਾ ਅਤੇ ਤਲਵਾਰ।
ਅਧਿਆਇ ਛੇਵਾਂ। - ਹਥਿਆਰਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰੋਟੋ-ਸਾਈਡਰਿਕ ਜਾਂ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਲੋਹਾ ਯੁੱਗ।
ਅਧਿਆਇ ਸੱਤਵਾਂ। - ਤਲਵਾਰ: ਇਹ ਕੀ ਹੈ?
ਅਧਿਆਇ ਅੱਠਵਾਂ। - ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਮਿਸਰ ਅਤੇ ਆਧੁਨਿਕ ਅਫਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਤਲਵਾਰ। ਅਧਿਆਇ IX। - ਖੱਤਾ-ਲੈਂਡ, ਫਲਸਤੀਨ ਅਤੇ ਕਨਾਨ ਵਿੱਚ ਤਲਵਾਰ; PHONICIA ਅਤੇ ਕਾਰਥੇਜ; ਜਿਊਰੀ, ਸਾਈਪ੍ਰਸ, ਟਰੌਏ ਅਤੇ ਈਟਰੂਰੀਆ।
ਅਧਿਆਇ ਦਸਵਾਂ - ਬਾਬਲ, ਅੱਸ਼ੂਰ ਅਤੇ ਪਰਸ਼ੀਆ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਤਲਵਾਰ ਅਧਿਆਇ ਗਿਆਰ੍ਹਵਾਂ। - ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਯੂਨਾਨ ਵਿੱਚ ਤਲਵਾਰ: ਹੋਮਰ; ਹੇਸੀਓਡ ਅਤੇ ਹੇਰੋਡੋਟਸ: ਮਾਈਸੀਨੀ।
ਅਧਿਆਇ ਬਾਰ੍ਹਵਾਂ। - ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਰੋਮ ਵਿੱਚ ਤਲਵਾਰ; ਫੌਜ ਅਤੇ ਗਲੈਡੀਏਟਰ।
ਅਧਿਆਇ ਬਾਰ੍ਹਵਾਂ। - ਬਰਬਰਾਂ (ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਰੋਮਨ ਸਾਮਰਾਜ) ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਤਲਵਾਰ।
ਸੂਚਕਾਂਕ।

ਚਿੱਤਰ 1-- ਤੋਂ - ਚਿੱਤਰ 293

ਜਾਣ-ਪਛਾਣ।

ਤਲਵਾਰ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ ਮਨੁੱਖਤਾ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ ਹੈ। 'ਚਿੱਟੀ ਬਾਂਹ' ਦਾ ਅਰਥ 'ਸਭ ਤੋਂ ਪੁਰਾਣੇ, ਸਭ ਤੋਂ ਵਿਆਪਕ, ਸਭ ਤੋਂ ਵਿਭਿੰਨ ਹਥਿਆਰਾਂ, ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਜੋ ਹਰ ਸਮੇਂ ਜੀਵਤ ਰਿਹਾ ਹੈ' ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੁਝ ਹੈ।
ਉਹ, ਉਹ, ਜਾਂ ਇਹ - ਕਿਉਂਕਿ ਤਲਵਾਰ ਦਾ ਲਿੰਗ ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰਾ ਹੈ - ਇੱਕ ਮੌਜੂਦਾ ਦੇਵਤਾ ਵਜੋਂ ਪੁਜਾਰੀ ਬਲੀਆਂ ਨਾਲ ਪੂਜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਬਰਾਨੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਰਾਜਿਆਂ ਦੇ ਰਾਜਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭੂਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਮੂੰਹ ਵਿੱਚੋਂ ਨਿਕਲਦੀ ਤਿੱਖੀ ਅਤੇ ਦੋ-ਧਾਰੀ ਤਲਵਾਰ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇੱਕ 'ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੀ ਤਲਵਾਰ, ਇੱਕ ਪਵਿੱਤਰ ਤਲਵਾਰ,' 'ਪ੍ਰਭੂ ਅਤੇ ਗਿਦਾਊਨ ਦੀ ਤਲਵਾਰ' ਬਾਰੇ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹਾਂ; ਅਤੇ 'ਮੈਂ ਸ਼ਾਂਤੀ ਭੇਜਣ ਨਹੀਂ ਆਇਆ, ਸਗੋਂ ਇੱਕ ਤਲਵਾਰ,' ਭਾਵ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਲੜਾਈ ਅਤੇ ਸ਼ਹਾਦਤ।
ਹੇਠਲੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਤਲਵਾਰ ਦੇਵਤਿਆਂ ਅਤੇ ਅਰਧ-ਦੇਵਤਿਆਂ ਦੀ ਕਾਢ ਅਤੇ ਮਨਪਸੰਦ ਬਾਂਹ ਬਣ ਗਈ: ਜਾਦੂ ਦਾ ਤੋਹਫ਼ਾ, ਸਵਰਗ ਤੋਂ ਭੇਜੇ ਗਏ ਖਜ਼ਾਨਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ, ਜਿਸਨੇ ਮਲਸੀਬਰ ('ਮਲਿਕ ਕਬੀਰ,' ਮਹਾਨ ਰਾਜਾ) ਨੂੰ ਬ੍ਰਹਮ, ਅਤੇ ਵੋਏਲੰਡਰ, ਕੁਇਡਾ, ਗੈਲੈਂਟ, ਜਾਂ ਵੇਲੈਂਡ ਸਮਿਥ ਨੂੰ ਇੱਕ ਨਾਇਕ ਬਣਾਇਆ। ਇਸਨੂੰ ਦੇਵਤਿਆਂ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਮੰਦਰ ਅਤੇ ਚਰਚ ਵਿੱਚ ਸਟੋਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ 'ਸਵਰਗ ਅਤੇ ਨਰਕ ਦੀ ਕੁੰਜੀ' ਸੀ: ਕਹਾਵਤ ਹੈ, 'ਜੇਕਰ ਤਲਵਾਰ ਨਾ ਹੁੰਦੀ, ਤਾਂ ਮੁਹੰਮਦ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨ ਨਾ ਹੁੰਦਾ'; ਅਤੇ ਮੁਸਲਿਮ ਬਹਾਦਰ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਉੱਚਾ ਖਿਤਾਬ 'ਸੈਫ ਉੱਲਾਹ' ਸੀ - ਅੱਲ੍ਹਾ ਦੀ ਤਲਵਾਰ। ਇੱਕਸਾਰ ਅਤੇ ਨਿਰੰਤਰ ਵਿਅਕਤੀਗਤ, ਤਲਵਾਰ ਹੁਣ ਇੱਕ ਅਮੂਰਤਤਾ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਬਣ ਗਈ, ਜੋ ਮਨੁੱਖੀ ਅਤੇ ਅਲੌਕਿਕ ਗੁਣਾਂ ਨਾਲ ਭਰਪੂਰ ਸੀ। ਉਹ ਇੱਕ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਜੀਵ ਸੀ ਜੋ ਬੋਲਦਾ ਸੀ, ਗਾਉਂਦਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਖੁਸ਼ੀ ਮਨਾਉਂਦਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਸੋਗ ਮਨਾਉਂਦਾ ਸੀ। ਆਪਣੇ ਪਹਿਨਣ ਵਾਲੇ ਨਾਲ ਪਛਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਪਿਆਰ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਇੱਕ ਪਿਆਰੇ ਪੁੱਤਰ ਅਤੇ ਵਾਰਸ ਵਜੋਂ ਸ਼ਾਨ ਨਾਲ ਨਾਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਤਲਵਾਰ ਨੂੰ ਸਮਰਪਣ ਕਰਨਾ ਅਧੀਨਗੀ ਸੀ; ਤਲਵਾਰ ਨੂੰ ਤੋੜਨਾ ਅਪਮਾਨ ਸੀ। ਤਲਵਾਰ ਨੂੰ ਚੁੰਮਣਾ, ਅਤੇ ਕਈ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਅਜੇ ਵੀ, ਸਹੁੰ ਅਤੇ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਉੱਚਾ ਰੂਪ ਸੀ।
ਸਾਡੀ ਸ਼ਾਹੀ ਤਲਵਾਰ ਉੱਤੇ ਆਪਣੇ ਕੱਢੇ ਹੋਏ ਹੱਥ ਰੱਖੋ

ਰਾਜਾ ਰਿਚਰਡ II ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਐਕੁਇਟੇਨ ਦਾ ਵਾਲਥਰ:—
ਪੂਰਬੀ ਪਾਸੇ ਆਪਣੇ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਮੱਥਾ ਟੇਕ ਕੇ, ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਤਲਵਾਰ ਨੰਗੀ ਰੱਖ ਕੇ, ਉਹ ਇਸ ਆਵਾਜ਼ ਨਾਲ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰਦਾ ਹੈ।
ਤਲਵਾਰ ਨੇ ਮਾਰਿਆ ਅਤੇ ਠੀਕ ਕੀਤਾ; ਜਦੋਂ ਨਾਇਕ ਨਿਰਾਸ਼ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਤਾਂ ਉਹ ਆਪਣੀ ਤਲਵਾਰ 'ਤੇ ਡਿੱਗ ਪੈਂਦਾ ਸੀ; ਅਤੇ ਨਾਇਕਾ, ਲੂਕ੍ਰੇਟੀਆ ਅਤੇ ਕੈਲਫਰਨੀਆ ਵਾਂਗ, ਖੜ੍ਹੇ ਹੋ ਕੇ ਬਲੇਡ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੀ ਸੀ। ਤਲਵਾਰ ਹਰ ਮੁਸ਼ਕਲ ਦੀ ਗੋਰਡੀਅਨ ਗੰਢ ਨੂੰ ਕੱਟ ਦਿੰਦੀ ਸੀ। ਤਲਵਾਰ ਨਿਆਂ ਅਤੇ ਸ਼ਹਾਦਤ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਸੀ, ਅਤੇ ਪਹਿਨਣ ਵਾਲੇ ਦੇ ਨਾਲ ਕਬਰ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਦਾਅਵਤ ਅਤੇ ਲੜਾਈ ਵਿੱਚ ਵੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। 'ਮੇਰੇ ਤਾਬੂਤ 'ਤੇ ਇੱਕ ਤਲਵਾਰ ਰੱਖੋ,' ਮਰ ਰਹੇ ਹੇਨਰਿਕ ਹੀਨ ਨੇ ਕਿਹਾ, 'ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਂ ਮਨੁੱਖਜਾਤੀ ਲਈ ਆਜ਼ਾਦੀ ਜਿੱਤਣ ਲਈ ਪੂਰੀ ਵਾਹ ਲਾਈ ਹੈ।'
ਪੁਰਾਣੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੀ ਰਾਣੀ, ਇੱਕ ਸਿਰਜਣਹਾਰ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਇੱਕ ਵਿਨਾਸ਼ਕਾਰੀ, 'ਇਤਿਹਾਸ ਘੜਿਆ, ਕੌਮਾਂ ਬਣਾਈਆਂ, ਅਤੇ ਸੰਸਾਰ ਨੂੰ ਆਕਾਰ ਦਿੱਤਾ।' ਉਸਨੇ ਅਲੈਗਜ਼ੈਂਡਰੀਨ ਅਤੇ ਸੀਜ਼ਰੀਅਨ ਜਿੱਤਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਿਸਨੇ ਮਨੁੱਖੀ ਗਿਆਨ ਲਈ ਨਵੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਖੋਲ੍ਹੀਆਂ। ਉਸਨੇ ਹਰ ਜਗ੍ਹਾ ਜੰਗ ਅਤੇ ਜਿੱਤ ਦੇ ਚਮਕਦਾਰ ਰੌਸ਼ਨੀਆਂ ਅਤੇ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਲਾਭਾਂ ਨੂੰ ਫੈਲਾਇਆ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਾਰਜ ਰਚਨਾਤਮਕ ਅਤੇ ਪ੍ਰਗਤੀਸ਼ੀਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਵਿੱਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹਨ। ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਕੋਈ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ "ਲਾ ਗੇਅਰ ਏ ਐਨਫੈਂਟੇ ਲੇ ਡ੍ਰੋਇਟ": ਯੁੱਧ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕੋਈ ਹੱਕ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਜੀਵਨ ਦੀ ਕੀਮਤ, ਐਮਰਸਨ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਆਰਾਮ ਅਤੇ ਸਮੇਂ ਦਾ ਡਰਾਉਣਾ ਤਬਾਹੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦ੍ਰਿਸ਼ਾਂ ਦੁਆਰਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜੋ ਇਹ ਸਦੀਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਪੁਨਰ ਨਿਰਮਾਣ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਉੱਚਾ ਚੁੱਕਣ ਦੇ ਖੋਲ੍ਹਦਾ ਹੈ; ਇਹ ਪੁਰਾਣੇ ਦੂਰੀ ਨੂੰ ਤੋੜ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਦਰਾਰਾਂ ਰਾਹੀਂ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ਾਲ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ।
ਜੰਗ, ਫਿਰ ਤੋਂ, ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਲਾਭ ਪਹੁੰਚਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਆਪਣੇ ਸੁਰ ਨੂੰ ਉਸ ਬੇਮਿਸਾਲ ਛੋਟੀ ਜਿਹੀ ਗੱਲ ਅਤੇ ਨੀਚਤਾ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਚੁੱਕਦੀ ਹੈ ਜੋ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਮਹਾਨ ਵਿਨਾਸ਼ਕਾਰੀ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ, ਛੋਟੇ- ਮੋਟੇ ਝਗੜੇ ਅਤੇ ਦੁਖਦਾਈ ਈਰਖਾ, ਨਫ਼ਰਤ ਅਤੇ ਦੁਰਭਾਵਨਾ ਚੁੱਪ ਅਤੇ ਹੈਰਾਨ ਰਹਿ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਵੋਲਟੇਅਰ ਦਾ ਯੁੱਧ ਬਾਰੇ ਮਜ਼ਾਕ ਬਹੁਤ ਖੋਖਲਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉਹ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਰਾਜਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਦਮੀਆਂ ਦਾ ਇੱਕ ਪਾਰਸਲ ਚੁੱਕਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਕਰਨ ਲਈ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੋ ਸ਼ਿਲਿੰਗ ਪ੍ਰਤੀ ਗਜ਼ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਨੀਲੇ ਕੱਪੜੇ ਪਹਿਨਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਟੋਪੀਆਂ ਨੂੰ ਮੋਟੇ ਚਿੱਟੇ ਰੰਗ ਦੇ ਵੇਸਟ ਨਾਲ ਬੰਨ੍ਹਦਾ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੱਜੇ ਅਤੇ ਖੱਬੇ ਮੋੜਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਹਿਮਾ ਵੱਲ ਲੈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਤਲਵਾਰ ਅਤੇ ਕੇਵਲ ਤਲਵਾਰ ਨੇ ਹੀ ਨਾਪਾਕ ਬਰਬਰਤਾ ਦੇ ਖੰਡਰਾਂ ਉੱਤੇ ਯੋਗ ਨਸਲ ਨੂੰ ਸੱਤਾ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦਾ; ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਆਪਣੀ ਰੇਲਗੱਡੀ ਵਿੱਚ, ਅਨਾਦਿ ਕਾਲ ਤੋਂ, ਸਾਰੇ ਸੱਭਿਅਕ ਸੰਸਾਰ, ਏਸ਼ੀਆਈ ਅਫਰੀਕਾ, ਏਸ਼ੀਆ ਅਤੇ ਯੂਰਪ ਵਿੱਚ, ਕਲਾਵਾਂ ਅਤੇ ਵਿਗਿਆਨਾਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਇਆ ਜੋ ਮਨੁੱਖਤਾ ਨੂੰ ਮਨੁੱਖੀ ਬਣਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਦਰਅਸਲ, ਤਲਵਾਰ ਨੇ ਜੋ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਬੁਰਾਈ ਕੀਤੀ ਹੋਵੇ, ਉਸਨੇ ਸਭ ਤੋਂ ਉੱਚੇ ਅੰਤਮ ਭਲੇ ਲਈ ਕੰਮ ਕੀਤਾ। ਅਰਬਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਤਲਵਾਰ ਇੱਕ ਕਿਸਮ ਦੀ ਵਿਅਕਤੀਗਤਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸ਼ੰਫਾਰਾ, ਬੇੜਾ-ਪੈਰ, ਆਪਣੀ ਲਾਮੀਆਹ, (L-ਕਵਿਤਾ) ਵਿੱਚ ਗਾਉਂਦਾ ਹੈ:—
ਤਿੰਨ ਦੋਸਤ: ਦਿਲ ਨੂੰ ਕੋਈ ਡਰ ਨਹੀਂ ਜਾਣੇਗਾ,
ਤਿੱਖੀ ਚਿੱਟੀ ਤਲਵਾਰ, ਪੀਲਾ ਧਨੁਸ਼।
ਜ਼ੈਦ ਬਿਨ ਅਲੀ ਸ਼ੇਖੀ ਮਾਰਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਅਲ-ਮੁਤਨੱਬੀ:-
ਚਲਦੀ ਤਲਵਾਰ-ਤਲਵਾਰ ਮੇਰੇ ਹੱਥ ਨੂੰ ਜਾਣਦੀ ਹੈ,
ਬਰਛਾ ਮੇਰੀ ਕਾਮੁਕ ਬਾਂਹ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ।
ਅਤੇ ਜ਼ਿਆਦ ਅਲ-ਅਜਮ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਲ-ਮੁਗੈਰਾਹ ਦਾ ਸਮਾਰਕ ਲਿਖਦਾ ਹੈ: 'ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਹ ਬਰਛੇ ਦੀ ਨੋਕ ਅਤੇ ਤਲਵਾਰ ਦੀ ਧਾਰ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਮੌਤ ਦੀ ਭਾਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮਰ ਗਿਆ।' ਇਹ 'ਪੁੰਡੋਨੋਰ' ਵਰਤਮਾਨ ਵਿੱਚ ਪੱਛਮ ਵੱਲ ਫੈਲਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਨਾਈਟਲੀ ਯੁੱਗਾਂ ਦੌਰਾਨ ਪੈਲਾਡਿਨ ਅਤੇ ਸ਼ੈਵਲੀਅਰ ਦੀ 'ਚੰਗੀ ਤਲਵਾਰ' ਨੇ ਇੱਕ ਨਵੇਂ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨੂੰ ਰੂਪ ਦਿੱਤਾ - ਸਨਮਾਨ ਦਾ ਧਰਮ, ਮਨੁੱਖਤਾ ਦੇ ਧਰਮ ਵੱਲ ਪਹਿਲਾ ਕਦਮ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਆਦਮੀਆਂ ਨੇ ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਸ੍ਰੇਸ਼ਟ ਸੱਚਾਈ ਸਿਖਾਈ, ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਸਿਧਾਂਤ ਜੋ ਸਟੋਇਕਾਂ ਅਤੇ ਫ਼ਰੀਸੀਆਂ ਨੂੰ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਪਰ ਬਾਅਦ ਦੇ ਧਰਮਾਂ ਵਿੱਚ ਅਣਗੌਲਿਆ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ:—
ਚੰਗਾ ਕਰੋ, ਕਿਉਂਕਿ ਚੰਗਾ ਕਰਨਾ ਹੀ ਚੰਗਾ ਹੈ।
ਸਾਰੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਪ੍ਰਤੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹੰਕਾਰੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ ਤੋਂ ਕਿਤੇ ਵੱਧ ਗਈ ਜੋ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਨਿੱਜੀ ਅਤੇ ਨਿੱਜੀ ਵਿਚਾਰ ਲਈ, ਦੁਨੀਆਂ ਜਿੱਤਣ ਲਈ, ਜਾਂ ਆਪਣੀ ਆਤਮਾ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਚੰਗਾ ਕਰਨ ਲਈ ਰਿਸ਼ਵਤ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਅਰਸਤੂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਮਕਾਲੀ ਲੋਕਾਂ, ਸਪਾਰਟਨਾਂ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ: 'ਉਹ ਸੱਚਮੁੱਚ ਚੰਗੇ ਆਦਮੀ ਹਨ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਸਾਰੀਆਂ ਯੋਗ, ਸ਼ੁੱਭ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾਯੋਗ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪਿਆਰ ਕਰਨ ਦੀ ਸਰਵਉੱਚ ਸੰਪੂਰਨਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਲਈ; ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਆਪਣੀ ਖੁਦ ਦੀ ਕੁਦਰਤੀ ਸੁੰਦਰਤਾ ਦੇ ਇਕੱਲੇ ਪਿਆਰ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਨੇਕੀ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਕਰਨ ਦੀ।' 'ਸਭਨਾਂ 'ਤੇ ਬੰਨ੍ਹਣ ਵਾਲਾ ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਲਈ ਵਿਲੱਖਣ ਸਨਮਾਨ ਦਾ ਸਦੀਵੀ ਕਾਨੂੰਨ' ਸਟੈਗੀਰਾਈਟ ਦੀਆਂ ਉੱਚਤਮ ਇੱਛਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰਦਾ। ਸੂਰਮਿਆਂ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਤਲਵਾਰ ਕਿਸੇ ਕਿਸਮਤ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਸੀ ਪਰ ਆਜ਼ਾਦੀ ਅਤੇ ਸੁਤੰਤਰ ਇੱਛਾ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ; ਅਤੇ ਇਸਨੇ ਬਹਾਦਰੀ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਪੈਦਾ

ਕੀਤਾ, ਸਵੈ-ਮਾਣ, ਮਾਣ ਅਤੇ ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ ਦੀ ਇੱਕ ਤੀਬਰ ਨਿੱਜੀ ਭਾਵਨਾ, ਤਾਕਤ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਤੋਂ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਨ ਦੀ ਉੱਤਮ ਇੱਛਾ ਦੇ ਨਾਲ। ਸੂਰਮਿਆਂ ਦੀ ਤਲਵਾਰ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਵਿਚਾਰ ਸੀ, ਉਸ ਸਾਰੇ ਸਭ ਤੋਂ ਕੀਮਤੀ ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਮੌਜੂਦਾ ਅਤੇ ਸਦੀਵੀ ਪ੍ਰਤੀਕ - ਹਿੰਮਤ ਅਤੇ ਆਜ਼ਾਦੀ। ਨਾਮ ਉਸਦੇ ਗੁਣਾਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰਦੇ ਹਨ: ਉਹ ਜੋਯੂਸ ਹੈ, ਅਤੇ ਲਾ ਟਿਸੋਨਾ; ਉਹ ਜ਼ੂ 'ਐਲ-ਫਿਕਾਰ (ਵੰਡਣ ਦਾ ਸਾਈਂ) ਅਤੇ ਕੁਅਰਸਟਾਈਨਬੇਇਸ ਹੈ, ਚੱਕੀ ਦੇ ਪੱਥਰ ਦਾ ਕੱਟਣ ਵਾਲਾ। ਹਥਿਆਰ ਨੂੰ ਹਰ ਜਗ੍ਹਾ ਬਹਾਦਰੀ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਦੋਸਤ, ਅਤੇ ਧੋਖੇ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਭੈੜਾ ਦੁਸ਼ਮਣ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ; ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਸਾਥੀ, ਅਤੇ ਹੁਕਮ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ; ਤਾਕਤ ਅਤੇ ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ, ਜਿੱਤ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਦਾ ਬਾਹਰੀ ਅਤੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਗਤ ਚਿੰਨ੍ਹ, ਉਹ ਸਭ ਕੁਝ ਜੋ ਮਨੁੱਖਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਬਣਨਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ।
ਤਲਵਾਰ ਰਾਜਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਚੁੱਕੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ; ਅਤੇ ਰਾਜਦੰਡ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਨਿਸ਼ਾਨ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰਾਜ ਦੀਆਂ ਮੋਹਰਾਂ ਨੂੰ ਨੋਟ ਕੀਤਾ। ਤਾਜ ਅਤੇ ਇਰਮਾਈਨ ਚੋਲੇ ਦੇ ਪੱਕੇ ਦੋਸਤ ਵਜੋਂ, ਇਹ ਸਨਮਾਨ ਦਾ ਦੂਜਾ ਸਰੋਤ ਬਣ ਗਿਆ। ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਜਰਮਨਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਜੱਜ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਸੀਟ 'ਤੇ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਬੈਠਦੇ ਸਨ; ਅਤੇ ਵਿਆਹਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਲਾੜੇ ਦੀ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਉੱਤਮ ਅਤੇ ਸ਼ਾਨਦਾਰ, ਮੋਢੇ 'ਤੇ ਇਸ ਦੇ ਛੂਹਣ ਨਾਲ ਨਾਈਟਹੁੱਡ ਦਾ ਇਨਾਮ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ। 'ਬਖ਼ਸ਼ੀਸ਼' ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਿਪਾਹੀ ਦੇ ਚਰਿੱਤਰ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਉੱਚਾ ਪ੍ਰਮਾਣ ਸੀ, ਅਤੇ ਅਜੇ ਵੀ ਹੈ; ਇੱਕ ਸਬੂਤ ਕਿ ਉਹ 'ਆਪਣੀ ਤਲਵਾਰ-ਬਲੇਡ ਵਾਂਗ ਬਹਾਦਰ' ਹੈ। ਇਸਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਇੱਕ ਨੈਤਿਕ ਸਬਕ ਸੀ; ਯੂਨਾਨੀਆਂ, ਰੋਮੀਆਂ ਅਤੇ ਇਬਰਾਨੀਆਂ ਦੇ ਉਲਟ, ਪੱਛਮੀ ਅਤੇ ਦੱਖਣੀ ਯੂਰਪ, ਆਪਣੇ ਬਹਾਦਰੀ ਭਰੇ ਯੁੱਗਾਂ ਦੌਰਾਨ, ਕਿਤੇ ਵੀ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਤਲਵਾਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਦਿਖਾਈ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ ਸੀ। ਇਹ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਅਤੇ ਸਨਮਾਨ ਦੇ ਸੱਦੇ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਮਿਆਨ ਤੋਂ ਛਾਲ ਮਾਰਨ ਲਈ ਹਮੇਸ਼ਾ ਤਿਆਰ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਆਪਣੀ ਹੰਕਾਰੀ ਵਿਅਕਤੀਗਤਤਾ ਦੇ ਨਾਲ, ਤਲਵਾਰ ਅਜੇ ਵੀ 'ਮਨੁੱਖੀ ਸੁਭਾਅ ਦੀਆਂ ਉੱਚ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਅਤੇ ਉੱਚ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀਆਂ ਦਾ ਸਭ-ਕਾਫ਼ੀ ਰੂਪ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਕ' ਰਹੀ।
ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਤਲਵਾਰ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਕਮਾਲ ਦੀ ਸੀ। 'ਇਸਦਾ ਪਹਿਲੂ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਸੀ; ਇਸ ਦੇ ਆਚਰਣ ਸ਼ਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਵਾਲੇ ਸਨ; ਇਸ ਦੀਆਂ ਆਦਤਾਂ ਸਮੇਂ ਦੇ ਪਾਬੰਦ ਸਨ, ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਪਤਵੰਤੇ ਸਨ।' ਇਸ ਦੀਆਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਬੁਰਾਈਆਂ ਚਮਕਦਾਰ ਸਨ; ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਉਹ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਸਨ ਜੋ ਇਸਦੇ ਉਪਯੋਗਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਦੇ ਸਨ। ਇਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇੱਕ ਜੇਤੂ, ਇੱਕ ਸਾਲਸ ਵਜੋਂ ਹੰਕਾਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਹਿਣ ਕਰਦਾ ਸੀ; ਅਤੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਜਿਹੇ ਸਮੇਂ ਵੀ ਆਏ ਜਦੋਂ ਇਸਦੇ ਉੱਤਮ ਗੁਣਾਂ ਨੇ ਅਨੁਸਾਰੀ ਨੁਕਸ ਦਿਖਾਏ। ਨੀਚ ਦੁਆਰਾ ਸੰਭਾਲਿਆ ਗਿਆ ਇਹ ਅਕਸਰ 'ਹਿੰਸਾ ਦੇ ਸ਼ਬਦ-ਜੋੜ' ਵਿੱਚ, ਇੱਕ

ਇਨਕਿਊਬਸ, ਇੱਕ ਬਲਸਟਰ, ਇੱਕ ਧੱਕੇਸ਼ਾਹੀ ਕਰਨ ਵਾਲਾ, ਇੱਕ ਜ਼ਾਲਮ, ਇੱਕ ਕਾਤਲ, ਇੱਕ ਕਾਤਲ, ਇੱਕ ਕਾਤਲ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ 'ਮੌਤ ਦੀ ਮੋਹਰ' ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਸੀ; ਅਤੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਇਹ 'ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਦਾ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ' ਸੀ। ਪਰ ਇਸ ਦੀਆਂ ਕਮੀਆਂ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਅਤੇ ਅਸਥਾਈ ਸਨ; ਮਨੁੱਖਤਾ ਲਈ ਇਸਦੇ ਲਾਭ ਆਮ ਅਤੇ ਸਦੀਵੀ ਸਨ।
ਤਲਵਾਰ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਉੱਚਾ ਦੌਰ ਸੋਲ੍ਹਵੀਂ ਸਦੀ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਸੀ, ਉਹ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਮੀਲ ਪੱਥਰ ਜੋ ਯੂਰਪ ਦੇ ਚਮਕਦਾਰ ਵਰਤਮਾਨ ਤੋਂ ਹਨੇਰੇ ਭੂਤਕਾਲ ਨੂੰ ਵੱਖ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਮਨ ਦੀ ਅਚਾਨਕ ਜਾਗ੍ਰਿਤੀ ਅਤੇ ਉਤੇਜਨਾ, ਸਿੱਖਣ ਦੀ ਪੁਨਰ ਸੁਰਜੀਤੀ ਅਤੇ ਪੱਛਮ ਦੇ ਪੂਰਬ ਨਾਲ ਵਿਆਹ-ਮਿਲਨ ਦੁਆਰਾ ਪੈਦਾ ਹੋਈ; ਇੱਕ ਨਵੇਂ ਗੋਲਾਕਾਰ ਦੀ ਖੋਜ ਦੁਆਰਾ, ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਦੁੱਗਣੇ ਹੋਣ ਦੁਆਰਾ; ਅਖੌਤੀ ਸੁਧਾਰ ਦੁਆਰਾ, ਆਤਮਾ ਦੀ ਗੁਲਾਮੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇੱਕ ਉੱਤਰੀ ਵਿਰੋਧ; ਪ੍ਰਿੰਟਿੰਗ-ਪ੍ਰੈਸ ਦੇ ਵਿਆਪਕ ਫੈਲਾਅ ਦੁਆਰਾ, ਜਿਸਦਾ ਅਰਥ ਗਿਆਨ ਸੀ; ਅਤੇ, ਨਾਲ ਹੀ, ਮਨੁੱਖੀ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੇ ਸੰਪਰਕ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਉਸ ਬਿਜਲੀ ਦੀ ਚੰਗਿਆੜੀ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦੁਆਰਾ, ਅਚਾਨਕ ਤਲਵਾਰ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਬਦਲ ਗਈ। ਇਹ ਹੁਣ ਹਮਲਾਵਰ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ, ਇੱਕ ਕਤਲ ਕਰਨ ਵਾਲਾ: ਇਹ ਇੱਕ ਰੱਖਿਅਕ, ਇੱਕ ਰੱਖਿਅਕ ਬਣ ਗਿਆ। ਇਸਨੇ ਤਲਵਾਰ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਢਾਲ ਬਣਨਾ ਸਿੱਖਿਆ। ਅਤੇ ਹੁਣ ਤਲਵਾਰਬਾਜ਼ੀ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਉਭਰੀ, ਜਦੋਂ 'ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੀ ਕਲਾ' ਦਾ ਅਰਥ ਸੀ, ਪੁਰਾਣੇ ਮਾਲਕਾਂ ਵਿੱਚ, ਵਾੜ ਦੀ ਕਲਾ। ਸੋਲ੍ਹਵੀਂ ਸਦੀ ਇਸਦਾ ਸੁਨਹਿਰੀ ਯੁੱਗ ਸੀ।
ਇਸ ਸਮੇਂ ਤਲਵਾਰ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੀ ਰਾਣੀ ਸੀ, ਸਗੋਂ ਮਨੁੱਖ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖ ਵਿਚਕਾਰ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹਥਿਆਰ ਸੀ। ਫਿਰ, ਹੌਲੀ, ਗੁਪਤ ਅਤੇ ਠੋਕਰ ਖਾਣ ਵਾਲੇ ਕਦਮਾਂ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਵਧਦੇ ਹੋਏ, ਜੀਵਨ ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ 'ਤੇ ਬਾਰੂਦ ਦਾ ਯੁੱਗ, 'ਖਲਨਾਇਕ ਸਾਲਟਪੇਟਰ' ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਇਆ। ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ, ਪਾਈਕ ਦਾ ਇੱਕ ਆਧੁਨਿਕ ਸੋਧ, ਜੋ ਕਿ ਦੁਬਾਰਾ ਜੰਗਲੀ ਬਰਛੇ ਤੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਆਰਮ ਬਲੈਂਚ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਪੁਰਾਣੇ ਰੂਪਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ, ਨੇ ਤਲਵਾਰ ਨੂੰ ਪੈਦਲ ਸੈਨਾ ਵਿੱਚੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢ ਦਿੱਤਾ ਕਿਉਂਕਿ ਪਹਿਲੇ ਨੂੰ ਫਾਇਰ-ਪੀਸ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਇੱਕ ਸਦੀ ਬਾਅਦ, ਘੋੜਸਵਾਰਾਂ ਨੇ ਸੰਘੀ-ਸੰਘੀ ਯੁੱਧ ਵਿੱਚ, ਪਿਛਲੀਆਂ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਦੇ ਸੈਬਰ ਨਾਲੋਂ ਰਿਵਾਲਵਰ ਅਤੇ ਰੀਪੀਟਰ, ਬ੍ਰੀਚ-ਲੋਡਰ ਅਤੇ ਰਿਜ਼ਰਵਾਇਰ-ਗਨ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦੇਣਾ ਸਿੱਖਿਆ। ਇਹ ਇੱਕ ਸਵੈ-ਸਿੱਧ ਬਣ ਗਿਆ ਕਿ ਇੱਕ ਘੋੜਸਵਾਰ ਚਾਰਜ ਵਿੱਚ ਤਲਵਾਰ ਨਹੀਂ, ਸਪੁਰ ਦਿਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਰੱਕੀ ਦੀ ਇੱਕ ਵਿਲੱਖਣ, ਨਾ ਹੀ ਇੱਕ ਇਕੱਲੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਅਤੀਤ ਵੱਲ ਵਾਪਸੀ ਹੈ, ਇਹ ਆਦਿਮ ਕਾਢ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀਆਂ 'ਤੇ ਵਾਪਸ ਡਿੱਗਣਾ, ਬਚਪਨ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦੁਹਰਾਓ: ਜਦੋਂ ਯੁੱਧ ਦਾ ਵਿਗਿਆਨ ਬੈਲਿਸਟਿਕਸ ਵੱਲ ਵਾਪਸ ਆਇਆ ਤਾਂ ਇਸਨੇ ਅਮਲੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਹਿਲੇ ਯੁੱਗਾਂ ਦੇ ਅਭਿਆਸ ਨੂੰ ਮੁੜ ਸੁਰਜੀਤ ਕੀਤਾ, ਅਤੇ ਜੰਗਲੀ ਅਤੇ ਵਹਿਸ਼ੀ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਹਮਲੇ ਨੂੰ, ਜੋ ਇੱਕ ਨਿਯਮ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਆਪਣੇ ਹਥਿਆਰ ਸੁੱਟਦੇ ਹਨ। ਤੋਪ ਬੈਲਿਸਟਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਅਰਬਲਾਸਟ, ਮੈਂਗੋਨੇਲ,

ਅਤੇ ਟ੍ਰੇਬੂਚੇਟ, ਮਾਸਪੇਸ਼ੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਰਸਾਇਣਕ ਤਾਕਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਟਾਰਪੀਡੋ ਅਜੇ ਵੀ ਪੁਰਾਣਾ, ਪੁਰਾਣਾ ਪੇਟਾਰਡ ਹੈ; ਲੋਹੇ ਦੇ ਢੱਕਣ ਦਾ ਸਪੁਰ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਐਂਬੋਲੋਨ, ਰੋਸਟਰਮ, ਜਾਂ ਚੁੰਝ ਹੈ; ਅਤੇ ਭਾਫ਼-ਸ਼ਕਤੀ ਮਨੁੱਖ-ਸ਼ਕਤੀ ਲਈ ਇੱਕ ਮੋਟਾ, ਸਸਤਾ ਬਦਲ ਹੈ, ਓਅਰਸਮੈਨ ਦੇ ਕਿਨਾਰਿਆਂ ਲਈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੰਮ ਵਿੱਚ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਲਈ ਅਣਜਾਣ ਹੇਰਾਫੇਰੀ ਦੀ ਇੱਕ ਕੋਮਲਤਾ ਸੀ, ਭਾਵੇਂ ਕਿੰਨੀ ਵੀ ਹੁਸ਼ਿਆਰ। ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਰਾਸ਼ਟਰ, ਜੋ ਯੂਰਪ ਵਿੱਚ ਦੁਬਾਰਾ ਖੜ੍ਹੀਆਂ ਫੌਜਾਂ ਦਾ ਬਦਲ ਬਣ ਰਹੇ ਹਨ, ਸਮਾਜ ਦੇ ਜੰਗਲੀ ਅਤੇ ਵਹਿਸ਼ੀ ਪੜਾਵਾਂ, ਪ੍ਰੋਟੋ-ਇਤਿਹਾਸਕ ਨਸਲਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਪੰਦਰਾਂ ਅਤੇ ਪੰਜਾਹ ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਦਾ ਹਰ ਆਦਮੀ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਹੈ। ਨੈਤਿਕ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਹੀ ਹੈ; ਇਨਕਲਾਬੀ ਭਾਵਨਾ, ਗਣਤੰਤਰਵਾਦ, ਲੋਕਤੰਤਰੀ ਵਿਚਾਰਾਂ, ਕਮਿਊਨਿਸਟ, ਸਮਾਜਵਾਦੀ, ਅਤੇ ਨਿਹਿਲਵਾਦੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦਾ ਆਮ ਫੈਲਾਅ ਜੋ ਹੁਣ ਸਮਾਜ ਅਤੇ ਕੌਮਾਂ ਦੇ ਭਾਈਚਾਰੇ ਉੱਤੇ ਇੰਨੀ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਉਸ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਦਿਨ ਦੀ ਮੁੜ ਸਵੇਰ ਹੈ ਜਦੋਂ ਲੋਕ ਆਪਣੇ ਆਪ ਤੇ ਰਾਜ ਕਰਦੇ ਸਨ, ਅਤੇ ਅਜੇ ਤੱਕ ਪੁਜਾਰੀ ਅਤੇ ਸਿਪਾਹੀ ਰਾਜਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਾਸਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ 'ਅਭੌਤਿਕ' ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਹੀ ਹੈ। ਸਵੀਡਨਬੋਰਗੀਅਨ ਸਕੂਲ, ਜਿਸਨੂੰ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਧਿਆਤਮਵਾਦ ਦੇ ਮਾਮੂਲੀ ਨਾਮ ਨਾਲ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਨੇ ਜਾਦੂ ਨੂੰ ਮੁੜ ਸੁਰਜੀਤ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ 'ਨਵੀਂ ਮੋਟਰ ਫੋਰਸ', ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਮੈਂ ਇਸਨੂੰ ਕਹਿੰਦਾ ਹਾਂ, ਨੇ ਭੂਤ ਨੂੰ ਮੁੜ ਸੁਰਜੀਤ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜਿਸਨੂੰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਬੁੱਧੀਮਾਨ ਸਿਰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਲਈ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।
ਤਲਵਾਰ ਦਾ ਮੌਤ ਦਾ ਗੀਤ ਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਸਾਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ 'ਸਟੀਲ ਇੱਕ ਸੱਜਣ ਬਣਨਾ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।'

1 ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ! ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ। ਇਹ
ਸਿਰਫ਼ ਇਨਸੂਲਰ ਅਤੇ ਇੰਸੂਲੇਟਡ ਵਿਚਾਰ ਹਨ, ਅਤੇ ਇੰਗਲੈਂਡ, ਭਾਵੇਂ ਇੱਕ ਮਹਾਨ ਹਸਤੀ, ਕੌਮਾਂ ਦੀ ਮਾਂ, ਆਧੁਨਿਕ ਰੋਮ, ਅਜੇ ਤੱਕ ਦੁਨੀਆ ਦਾ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਹੈ। ਅੰਗਰੇਜ਼ ਅਤੇ, ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਲਈ, ਜਰਮਨ ਅਤੇ ਸਕੈਂਡੇਨੇਵੀਅਨ, ਨੇ ਵਿਰੋਧ ਦੇ ਨਾਲ ਅਪਣਾਇਆ, ਅਤੇ ਸਹੀ ਅਣਚਾਹੇ, ਤਲਵਾਰਬਾਜ਼ੀ ਸਹੀ - ਯਾਨੀ, ਰੈਪੀਅਰ ਅਤੇ ਪੁਆਇੰਟ, ਦੱਖਣੀ ਯੂਰਪ, ਸਪੇਨ, ਇਟਲੀ ਅਤੇ ਫਰਾਂਸ ਦਾ ਅਜੀਬ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਹਥਿਆਰ, ਅਪਮਾਨਜਨਕ ਅਤੇ ਰੱਖਿਆਤਮਕ। ਤਲਵਾਰ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਫੁੱਲਣ ਵਾਲੇ ਯੁੱਗ ਦੌਰਾਨ ਕਿਸੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਨਿਰਮਾਤਾ ਦੇ ਨਾਮ ਵਾਲਾ ਬਲੇਡ ਲੱਭਣਾ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸ਼ਿਲਾਲੇਖ ਅਠਾਰਵੀਂ ਸਦੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਕਾਰਨ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ। ਉੱਤਰੀ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਹੈਂਗਰਾਂ ਨਾਲ ਹੈਕ ਕੀਤਾ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਹੈਚਟਾਂ ਨਾਲ ਕੱਟਿਆ, ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੱਟਲੇਸ ਨਾਲ ਕੱਟਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਬਾਂਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਥੋਕ ਅਤੇ ਕੱਦ, ਭਾਰ ਅਤੇ ਤਾਕਤ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਸੀ। ਪਰ ਅਜਿਹੇ ਹਥਿਆਰ ਤਲਵਾਰ ਦੀ ਬੇਰਹਿਮੀ ਹਨ। ਇੰਗਲੈਂਡ ਵਿੱਚ ਤਲਵਾਰਬਾਜ਼ੀ ਇੱਕ ਅਨੋਖੀ ਚੀਜ਼ ਹੈ, ਅਤੇ ਹਮੇਸ਼ਾ

ਸੀ; ਕਲਾ ਦੇ ਗਿਆਨ ਦੇ ਉਲਟ, ਭਾਵਨਾ ਵਾਂਗ, ਇਹ ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਹੈ, ਬਹੁਤਿਆਂ ਦੀ ਨਹੀਂ; ਅਤੇ, ਦੁਰਲੱਭ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਇਹ ਕੁਝ ਹੱਦ ਤੱਕ 'ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਤੋਂ ਬਾਹਰ' ਹੈ।
ਪਰ ਯੂਰਪ ਮਹਾਂਦੀਪ 'ਤੇ ਮਾਮਲਾ ਵੱਖਰਾ ਹੈ। ਸ਼ਾਇਦ ਪਿਛਲੀਆਂ ਚਾਰ ਸਦੀਆਂ ਦੌਰਾਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਫਰਾਂਸ ਅਤੇ ਇਟਲੀ ਵਿੱਚ ਲਾਤੀਨੀ ਨਸਲ ਦੁਆਰਾ ਤਲਵਾਰ ਦਾ ਇੰਨਾ ਉਤਸ਼ਾਹ ਨਾਲ ਅਧਿਐਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਿੰਨਾ ਹੁਣ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਸਕੂਲਾਂ ਨੂੰ ਬੌਧਿਕ ਅਤੇ ਨੈਤਿਕ ਮੁਹਾਰਤ ਲਈ ਇੰਨਾ ਵੱਖਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। 'ਬੈਟੇਡ' ਅਤੇ 'ਅਨਬੈਟੇਡ' ਫੋਇਲ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਅਰਧ-ਯੂਨੀਵਰਸਲ ਬਣ ਗਈ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਪੁਰਖਿਆਂ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਇੱਕ ਡੁਏਲੋ, ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ (ਸਤੰਬਰ 1882) ਇੱਕ ਪੈਰਿਸ ਦੇ ਅਖ਼ਬਾਰ ਦੇ ਦਸ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ, ਇੱਕ ਵਿਰੋਧੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਦੇ ਸਟਾਫ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਫਰਾਂਸ ਅਤੇ ਇਟਲੀ ਵਿੱਚ ਨਰਮ ਲਿੰਗ ਵੀ ਵਾੜ ਦੀ ਚਲਾਕ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ; ਅਤੇ ਔਰਤਾਂ ਸੈਲੇਸ ਡੀ'ਆਰਮਜ਼ ਦੀਆਂ ਸਭ ਤੋਂ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਵਿਦਿਆਰਥਣਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਨ। ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਥੀਏਟਰ ਫ੍ਰਾਂਸਾਈਸ ਦੀ ਬਦਕਿਸਮਤ ਮਡਲੇ। ਫੇਘਾਈਨ, 'ਕਾਰਟੇ ਅਤੇ ਟੀਅਰਸ ਅਤੇ ਕਾਰਨ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਕਾਰੀ' ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਲਈ ਇੰਨੀ ਮਸ਼ਹੂਰ ਹੈ।
ਨਾ ਹੀ ਇਸ ਵਿਆਪਕ ਪ੍ਰਸਾਰ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਹੁਤ ਦੂਰ ਦੀ ਭਾਲ ਹੈ। ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਵਾਲੇ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ, ਤਲਵਾਰ, ਅਪਰਾਧ ਅਤੇ ਬਚਾਅ ਦੇ ਸਾਧਨ ਵਜੋਂ, ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਲਈ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਆ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਹੁਣ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਹਥਿਆਰ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਦਾ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਸ਼ਾਇਦ ਆਪਣੇ ਉੱਚ ਦਰਜੇ ਤੋਂ ਮਹਾਨ ਅਤੇ ਮਹਾਨ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਉਸਤਾਦ ਵਜੋਂ ਹੇਠਾਂ ਆਇਆ ਹੋਵੇ। ਫਿਰ ਵੀ ਇਸ ਕੋਲ ਆਪਣਾ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਜਿੰਨਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਕਦੇ ਵੀ ਕਰੇਗਾ, ਓਨਾ ਘੱਟ ਨਹੀਂ। ਸਾਬਕਾ ਰਾਣੀ ਹੁਣ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੀ ਕਲਾ ਵਿੱਚ ਇੰਸਟ੍ਰਕਟਰ-ਜਨਰਲ ਵਜੋਂ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਗਣਿਤ ਸਾਰੇ ਸਹੀ ਵਿਗਿਆਨ ਦਾ ਆਧਾਰ ਹੈ, ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਲਵਾਰ-ਖੇਡ ਸਿਪਾਹੀ ਨੂੰ ਹਰ ਦੂਜੇ ਹਥਿਆਰ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣਾ ਸਿਖਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਮਹਾਂਦੀਪੀ ਫੌਜਾਂ ਲਈ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਣੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹਰੇਕ ਰੈਜੀਮੈਂਟ ਦੀ ਆਪਣੀ ਵਾੜ ਸਥਾਪਨਾ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਸਲੇਲ ਡੀ'ਆਰਮਸ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।
ਫਿਰ, ਵਿਚਾਰਵਾਨ ਮਨੁੱਖ ਤਲਵਾਰ ਦੇ ਸਰੀਰਕ ਗੁਣਾਂ ਨੂੰ ਉਤੇਜਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਅੰਦਰੂਨੀ ਮੁੱਲ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ। ਮੋਂਟੇਗਨੇ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਤਲਵਾਰਬਾਜ਼ੀ ਸਿਰਫ਼ ਮਾਸਪੇਸ਼ੀਆਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਤਲਵਾਰਬਾਜ਼ੀ ਬਾਰੇ ਵੀ ਟਿੱਪਣੀ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਕਸਰਤ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਕਸਰਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਕੈਲਿਸਥੇਨਿਕਸ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ, ਇਹ ਊਰਜਾਵਾਨ ਸਿੱਖਿਅਕ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਿਪਾਹੀ ਵਾਂਗ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣਾ ਸਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਜਿਮਨਾਸਟਿਕ ਦਾ ਇੱਕ ਸੰਗ੍ਰਹਿ, ਇਹ ਤਾਕਤ ਅਤੇ ਗਤੀਵਿਧੀ, ਨਿਪੁੰਨਤਾ ਅਤੇ ਗਤੀ ਦੀ ਤੇਜ਼ੀ ਨੂੰ ਵਧਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਗਣਨਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇੱਕ ਘੰਟੇ ਦੀ

ਸਖ਼ਤ ਤਲਵਾਰਬਾਜ਼ੀ ਪਸੀਨੇ ਅਤੇ ਸਾਹ ਰਾਹੀਂ ਚਾਲੀ ਔਂਸ ਬਰਬਾਦ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਫੋਇਲ ਅਜੇ ਵੀ ਅੱਖ ਅਤੇ ਹੱਥ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਲਈ; ਦੂਰੀ ਅਤੇ ਮੌਕੇ ਦੇ ਨਿਰਣੇ ਲਈ; ਅਤੇ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਲੜਾਈ ਦੇ ਅਭਿਆਸ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਸਿਖਲਾਈ ਸੰਦ ਹੈ। ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਲਵਾਰਬਾਜ਼ੀ ਨੈਤਿਕ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਅਤੇ ਸਵੈ-ਨਿਰਭਰਤਾ ਪੈਦਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਇਹ ਸਰੋਤ ਦੀ ਆਦਤ ਨੂੰ ਉਤੇਜਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ; ਅਤੇ ਇਹ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤੇ ਬਿਨਾਂ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ 'ਉਤਸੁਕ, ਸ਼ਾਨਦਾਰ, ਬਹੁਤ ਹੀ ਉੱਤਮ ਉਦਾਰਤਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਲਈ ਢੁਕਵੀਂ ਹੈ।'
ਅਤੇ ਹੁਣ ਜਦੋਂ ਹਿੰਸਾ ਦੀ ਵਿਅਰਥ ਸ਼ਾਨ ਤਲਵਾਰ ਤੋਂ ਪਿਛਲੇ ਯੁੱਗ ਦੇ ਰੀਤੀ-ਰਿਵਾਜਾਂ ਨਾਲ ਚਲੀ ਗਈ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਅਣਦੇਖਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਕਿ ਕੌਮਾਂ ਦੇ ਢੰਗ ਬਦਲ ਗਏ ਹਨ, ਨਾ ਕਿ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਲਈ। ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਫਰਾਂਸ ਵਿੱਚ ਤਲਵਾਰ ਪਹਿਨਣੀ ਬੰਦ ਹੋ ਗਈ, ਇੱਕ ਫਰਾਂਸੀਸੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਹਮਵਤਨਾਂ ਬਾਰੇ ਕਿਹਾ ਕਿ 'ਯੂਰਪ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਨਿਮਰ ਲੋਕ ਅਚਾਨਕ ਸਭ ਤੋਂ ਰੁੱਖੇ ਹੋ ਗਏ ਸਨ।' ਉਹ ਬਹਾਦਰੀ ਅਤੇ ਸ਼ਿਸ਼ਟਾਚਾਰ, ਜੋ ਉਨ੍ਹੀਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਇੰਗਲੈਂਡ ਵਿੱਚ 'ਅਗਨੀ ਅਤੇ ਕੱਟੜ ਅਲਫੀਰੀ' ਨੂੰ ਇੰਨਾ ਮੋਹਿਤ ਕਰਦਾ ਸੀ, ਸਿਰਫ ਕੁਝ ਕੁ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਸਵੈਸ਼-ਬਕਲਰ, ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਡੂਏਲਿਸਟ, ਅਲੋਪ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਰ ਸ਼ਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਅਤੇ ਸਮਾਂ-ਨਿਰਪੱਖਤਾ, ਆਦਮੀ ਪ੍ਰਤੀ ਆਦਮੀ ਦੀ ਸ਼ਿਸ਼ਟਾਚਾਰ, ਅਤੇ ਆਦਮੀ ਪ੍ਰਤੀ ਔਰਤ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਅਤੇ ਸਤਿਕਾਰ - ਉਹ ਫਜ਼ੌਏਨਕਲਟਸ, ਨਾਈਟਲੀ ਚਰਿੱਤਰ ਦੀ ਧਾਰਨਾ - ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਹੱਦ ਤੱਕ 'ਸੁਧਾਰਿਆ' ਗਿਆ ਹੈ। ਸਮਾਜ ਦੀ ਬਾਅਦ ਵਾਲੀ ਸਥਿਤੀ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਸਿਰਫ ਯੂਰਪ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ ਵਰਗਾਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਬਚੀ ਜਾਪਦੀ ਹੈ; ਅਤੇ, ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਵਿੱਚ, ਗੰਜੇ ਉਪਯੋਗਤਾਵਾਦ ਦੀ ਬਰਬਾਦੀ ਵਿੱਚ ਬਹਾਦਰੀ ਦਾ ਇੱਕ ਉਤਸੁਕ ਓਏਸਿਸ - ਤਲਵਾਰ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਰਿਵਾਲਵਰ ਦੁਆਰਾ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਇੰਗਲੈਂਡ ਨੇ ਇਸਦੇ ਲਈ ਕੁਝ ਵੀ ਬਿਹਤਰ ਬਦਲੇ ਬਿਨਾਂ ਡੁਏਲੋ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ: ਉਸਨੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਾਰਨ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।
ਹੁਣ ਤੱਕ ਮੈਂ ਤਲਵਾਰ ਬਾਰੇ ਸਿਰਫ਼ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮੇਰਾ ਕੰਮ 'ਮੇਲੇ ਤੋਂ ਇੱਕ ਦਿਨ ਬਾਅਦ' ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ; ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਬਹਾਦਰ ਹਥਿਆਰ ਵਿੱਚ ਅਜੇ ਵੀ ਇੱਕ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਜੀਵਨਸ਼ਕਤੀ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਆਮ ਕਥਨਾਂ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਅਗਲੇ ਪੰਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਥਾਪਿਤ ਅਤੇ ਵਿਕਸਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਹੁਣ ਇਸ ਖੰਡ ਨੂੰ ਪਾਠਕ ਨਾਲ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਉਣਾ ਉਚਿਤ ਹੈ।
'ਸੱਤਰਵਿਆਂ' ਦੌਰਾਨ, ਮੈਂ ਹਲਕੇ ਦਿਲ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਤਲਵਾਰ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ, ਇਸ ਉਮੀਦ ਨਾਲ ਕਿ ਮੈਂ ਇਸਨੂੰ ਕੁਝ ਮਹੀਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪੂਰਾ ਕਰ ਲਵਾਂਗਾ। ਇਸਨੇ ਮੈਨੂੰ ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਬਿਤਾਇਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਸਿਰਫ਼ ਅਧਿਐਨ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਯਾਤਰਾ ਅਤੇ ਨਿਰੀਖਣ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਝਿਆ ਗਿਆ; ਤਲਵਾਰ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਸਾਹਿਤ 'ਤੇ ਇੱਕ ਮੋਨੋਗ੍ਰਾਫ ਵਿੱਚ

ਮਹਾਂਦੀਪੀ ਯੂਰਪ ਦੇ ਲਗਭਗ ਸਾਰੇ ਮਹਾਨ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕਰਨਾ ਅਤੇ 1875-6 ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਦੀ ਯਾਤਰਾ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ। ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਛੋਟੇ ਸਮੇਂ ਨੇ ਸਿਰਫ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਕਿ ਤਲਵਾਰ ਦੀ ਇੱਕ ਯਾਦ ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਨੂੰ ਗਲੇ ਲਗਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਯਕੀਨ ਦਿਵਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਵਿਸ਼ੇ ਨੂੰ ਇਸਦੀ ਸੰਪੂਰਨਤਾ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਵਾਜਬ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਸੰਭਵ ਹੈ।
ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਤਲਵਾਰ ਦਾ ਇੱਕ ਮੋਨੋਗ੍ਰਾਫ਼ ਲੋੜੀਂਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜਿਹੜੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਉਸਦੀ ਉਤਪਤੀ, ਵੰਸ਼ਾਵਲੀ ਅਤੇ ਇਤਿਹਾਸ ਸਿੱਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਲੈਣ ਲਈ ਕੋਈ ਇੱਕ ਵੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 'ਹਥਿਆਰਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਸਤਰ' ਬਾਰੇ ਕੈਟਾਲਾਗ ਅਤੇ ਕਿਤਾਬਾਂ ਨੂੰ ਤੋੜਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਸਕੋਰ ਦੁਆਰਾ ਗਿਣੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਭਗੌੜੇ ਪੈਂਫਲੇਟ ਲੱਭਣੇ ਪੈਂਦੇ ਹਨ; ਮੈਗਜ਼ੀਨਾਂ ਨਾਮਕ ਸਾਹਿਤਕ ਭੰਡਾਰ-ਕਮਰਿਆਂ ਵਿੱਚ ਭੇਜੇ ਗਏ ਕਾਗਜ਼; ਅਤੇ ਰਿਕੁਏਲਸ ਦੇ ਵਿਸਮਾਦੀ ਟੋਮਸ ਅਤੇ ਹੋਪਲੋਲੋਜੀ 'ਤੇ ਆਮ ਰਚਨਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਡੂੰਘੇ ਦੱਬੇ ਹੋਏ ਨੋਟਿਸ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੁਝ ਭਟਕਦੇ ਵਾਕਾਂ ਨੂੰ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਇਤਿਹਾਸ ਅਤੇ ਯਾਤਰਾਵਾਂ ਦੇ ਇੱਕ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇੱਕ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚੋਂ ਲੰਘਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਉਹ ਅਕਸਰ ਇਹ ਦੇਖਣਗੇ ਕਿ ਇੱਕ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਕਿਤਾਬ ਦੀ ਸੂਚੀ ਜੋ ਕੱਚ ਜਾਂ ਖੰਡ ਦੇ ਭਰਪੂਰ ਹਵਾਲੇ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਤਲਵਾਰ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਕਈ ਵਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹਨੇਰੇ ਵਿੱਚ ਮਿਹਨਤ ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਲਿਖਣ ਵਾਲੇ ਆਦਮੀ ਵਿਸ਼ੇ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਤੋਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਣਜਾਣ ਜਾਪਦੇ ਹਨ। ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਜਪਾਨ ਵਿੱਚ ਕਲਾ ਬਾਰੇ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ; ਪਰ ਉਸਦੀ ਧਾਤੂ ਵਿਗਿਆਨ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਉਸਦੇ ਲੋਹੇ ਅਤੇ ਸਟੀਲ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਬਾਰੇ ਸਾਡਾ ਗਿਆਨ, ਮੁੱਢਲਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਉਸਦੇ ਅਜੀਬ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾਯੋਗ ਕਟਲਰੀ ਦਾ ਗਿਆਨ ਅਜੀਬ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਤਹੀ ਹੈ। ਅਤੇ ਯਾਤਰੀ ਅਤੇ ਸੰਗ੍ਰਹਿਕਰਤਾ ਤਲਵਾਰ ਨੂੰ ਕੁਦਰਤੀ ਇਤਿਹਾਸ ਦੀਆਂ ਵਸਤੂਆਂ ਵਾਂਗ ਹੀ ਮੰਨਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਸਿਰਫ਼ ਦੁਰਲੱਭ ਚੀਜ਼ਾਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਰੂਪਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਹ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਜਾਂ ਜੋ ਅੱਖਾਂ ਨੂੰ ਛੂੰਹਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਵਿਲੱਖਣ ਨਮੂਨਿਆਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਤੁਲਨਾਤਮਕ ਮੁੱਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਹ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਲਈ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਦਿਲਚਸਪੀ ਅਤੇ ਉੱਚ ਮਹੱਤਵ ਵਾਲੇ ਲੇਖਾਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਉਹ ਉਤਸੁਕਤਾ ਦੀਆਂ ਦੁਕਾਨਾਂ ਲਈ ਅਕਸਰ ਵੱਡੀ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਲੱਕੜ ਘਰ ਲਿਆਉਂਦੇ ਹਨ।
ਤਲਵਾਰ ਦੇ ਇਲਾਜ ਦੀ ਮੁਸ਼ਕਲ ਨੂੰ ਉਸ ਵਿਲੱਖਣ ਵਿਅਕਤੀਗਤਤਾ ਦੁਆਰਾ ਵਧਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਇਸਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਜਿਸਦਾ ਸਬੂਤ ਸਰੀਰ ਦੀ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ਾਲ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਡੂੰਘੇ ਡਿਜ਼ਾਈਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਅਚੇਤ ਚੋਣ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸਵਦੇਸ਼ੀ ਕਲਾ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਦੋ ਵਸਤੂਆਂ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਕੋਈ

ਵੀ ਦੋ ਹਥਿਆਰ, ਬਿਲਕੁਲ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ; ਅਤੇ ਫਿਰ ਵੀ ਉਹ ਸਿਰਫ਼ ਤੰਗ ਅਤੇ ਮਾਪਣਯੋਗ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੀ ਭਿੰਨ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਤਲਵਾਰ ਦਾ ਛੋਟਾ ਜਿਹਾ ਅੰਤਰ ਬੇਅੰਤ ਹੈ। ਅੱਜ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਵੀ, ਤਲਵਾਰਬਾਜ਼ ਕੁਝ ਸ਼ਕਲ, ਆਕਾਰ, ਜਾਂ ਭਾਰ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣਗੇ ਜੋ ਉਹ ਰੱਖਦੇ ਹਨ - ਅਕਸਰ ਬੇਵਕੂਫੀ ਨਾਲ ਕਾਫ਼ੀ - ਜਨਰਲ 'ਤੇ ਸੁਧਾਰ ਕਰਨ ਲਈ। ਇੱਕ ਆਦਮੀ, ਆਪਣੀ ਬਾਂਹ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਇੱਕ ਟਾਈਟਨ ਲਈ ਢੁਕਵਾਂ ਹਥਿਆਰ ਤਿਆਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਬੇਕਾਰ ਤੋਂ ਵੀ ਮਾੜਾ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਸ਼ੈਫੀਲਡ ਕਟਲਰ ਬਾਰੇ ਇੱਕ ਕਹਾਣੀ ਦੱਸੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਿਸਨੇ ਮਰਾਕੋ ਮੋਗਾਡੋਰ ਤੋਂ ਸਟੀਲ ਵਿੱਚ ਨਕਲ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਲੱਕੜ ਦਾ ਮਾਡਲ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਉਸੇ ਪੈਟਰਨ 'ਤੇ ਕਈ ਸੌ ਬਲੇਡ ਬਣਾਏ ਅਤੇ ਇੱਕ ਵੀ ਖਰੀਦਦਾਰ ਲੱਭਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ। ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਕਿਸਮ ਨਾਲ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਮ ਸਮਾਨਤਾ ਉਹਨਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਈ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਆਮ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਅਯੋਗ ਕਰਦੀਆਂ ਸਨ; ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਢਾਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਹਰੇਕ ਆਦਮੀ ਆਪਣੇ ਪੈਟਰਨ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਮਾਣ ਕਰਦਾ ਸੀ - ਕੁਝ ਲਗਭਗ ਅਦ੍ਰਿਸ਼ ਅੰਤਰ ਸੀ। ਤਲਵਾਰ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀਆਂ ਭਿੰਨਤਾਵਾਂ ਕਾਫ਼ੀ ਸਮਝ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਸਨੂੰ ਹਰੇਕ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਲਈ ਸੋਧਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਤਲਵਾਰਬਾਜ਼ ਲਈ ਉਸਦੇ ਆਪਣੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਲੰਮਾ ਹੋਣਾ, ਬਾਂਹ ਦਾ ਲੰਮਾ ਹੋਣਾ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕੁਦਰਤੀ ਨਤੀਜੇ ਹਥਿਆਰ ਦੇ ਪ੍ਰੋਟੀਨ ਆਕਾਰ ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਆਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਕ੍ਰਮਬੱਧ ਵਰਣਨ ਵਿੱਚ ਘਟਾਉਣ ਦੀ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, ਮੈਂ ਐਂਥਰੋਪੋਲੋਜੀਕਲ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ('ਜਰਨਲ,' ਅਕਤੂਬਰ 1876) ਦੇ ਇੱਕ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਜਦੋਂ ਉਹ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ: 'ਯਕੀਨਨ ਤਲਵਾਰ ਦੇ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਰੂਪ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਮਿਲ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਇੰਨੇ ਅਜੀਬ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੇ ਨਹੀਂ (ਗੈਬੂਨ ਹਥਿਆਰ ਵਾਂਗ) ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਰੂਪ ਨੂੰ ਸੰਚਾਰਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ।' ਆਕਾਰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਕਿਸਮਾਂ ਸੀਮਤ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖ ਦੀਆਂ ਤਰਜੀਹਾਂ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਉਸਦੀ ਕਾਢ ਦੀ ਪੂਰੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਨੂੰ ਪਾਰ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ।
ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੁਕਾਵਟ ਜੋ ਮੈਨੂੰ ਦਹਿਲੀਜ਼ 'ਤੇ ਮਿਲੀ ਉਹ ਸੀ ਵੇਰਵਿਆਂ ਦੀ ਹਫੜਾ-ਦਫੜੀ ਵਿੱਚ ਕ੍ਰਮ, ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਅਤੇ ਸਪਸ਼ਟ ਕ੍ਰਮ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ। ਕੁਝ ਏਕਤਾ, ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਕੁਝ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਸਥਾਨ ਦੀ ਖੋਜ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਸਾਰਾ ਇਲਾਜ ਅਸਪਸ਼ਟ ਅਤੇ ਬੇਕਾਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਪਰ ਉਹ ਸੁਰਾਗ ਕਿੱਥੋਂ ਲੱਭੀਏ ਜੋ ਭੁਲੱਕੜ ਭਰੇ ਰਸਤੇ ਨੂੰ ਸਿੱਧਾ ਕਰੇ; ਉਹ ਬਿੰਦੂ ਜੋ ਸਾਨੂੰ ਪੂਰੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਕਾਬੂ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ; ਸੁਵਿਧਾ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਜੋ ਵੇਰਵਿਆਂ ਦੇ ਸੁਭਾਅ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਨਾਲ ਹੀ ਗਠਜੋੜ, ਅੰਤਰ-ਸੰਚਾਰ, ਅਤੇ ਹਿੱਸਿਆਂ ਅਤੇ ਸਮੁੱਚੇ ਦੀ ਪ੍ਰਗਤੀ ਨੂੰ?

ਉਸ 'ਵਰਗੀਕਰਣ, ਜੋ ਸਾਡੀ ਅਗਿਆਨਤਾ ਦੇ ਹਾਸ਼ੀਏ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ,' ਦੀਆਂ ਦੋ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ ਅਜਾਇਬ ਘਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਅਪਣਾਈਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ; ਅਤੇ, ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕੈਟਾਲਾਗ ਦੁਆਰਾ। ਮੈਂ ਇੱਥੇ ਸਿਰਫ਼ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਵਾਂਗਾ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਮਹਾਂਦੀਪੀ ਪਾਠਕ ਨੂੰ ਦੋ ਮੁੱਖ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਸਥਾਨਕ ਅਤੇ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਕੰਮ ਛੱਡਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ, ਪਹਿਲਾਂ, ਟੌਪੀਕਲ ਜਾਂ ਭੂਗੋਲਿਕ (ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕ੍ਰਿਸਟੀ ਸੰਗ੍ਰਹਿ), ਜੋ ਕਿ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸ਼ਬਦ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਲੇਖ ਦੀ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸਦੇ ਮੀਡੀਆ, ਕੁਦਰਤ ਅਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰ, ਸਥਾਨ ਅਤੇ ਮਿਤੀ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਜਾਂਚ ਕਰਦਾ ਹੈ; ਅਤੇ ਜੋ ਮਨੁੱਖ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਕੰਮਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਵਜੋਂ ਮੰਨਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਸਨੂੰ ਚੁੱਕਦੀ ਹੈ। ਦੂਜਾ ਪਦਾਰਥਕ ਅਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰਸਮੀ (ਜਨਰਲ ਏ. ਪਿਟ-ਰਿਵਰਜ਼ ਸੰਗ੍ਰਹਿ) ਹੈ, ਜੋ ਸਿਰਫ ਵਸਤੂਆਂ ਜਾਂ ਨਮੂਨਿਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨਿਰਮਾਤਾਵਾਂ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੀਡੀਆ ਦੇ ਸਤਿਕਾਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਮੰਨਦਾ ਹੈ; ਅਤੇ ਜੋ, ਨਿਰੰਤਰਤਾ ਅਤੇ ਨਿਰੰਤਰ ਪਰਿਵਰਤਨ ਦੇ ਵਿਰੋਧੀ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਕੇ, ਮਨੁੱਖਤਾ ਦੇ ਸਾਡੇ ਗਿਆਨ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਦੋਵਾਂ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਗੁਣ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਨੁਕਸਾਨ ਹਨ। ਟੌਪੀਕਲ ਵਧੇਰੇ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਮਾਨਵ-ਨਸਲ-ਵਿਗਿਆਨਕ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਆਮ ਨਸਲੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ; ਪਰ ਇਹ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਲੇਖ ਦੀ ਉਤਪਤੀ, ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਮੌਤ ਨੂੰ ਜੋੜ ਕੇ ਦਰਸਾਉਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਫਾਰਮਲ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਖਾਸ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੇ ਅਧਿਐਨ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਰੱਖਦਾ ਹੈ; ਇਹ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸੰਚਾਰ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਵਾਸ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰਦਾ ਹੈ; ਅਤੇ ਇਹ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਅਤੇ ਕ੍ਰਮ, ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਪਤਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਪੂਰਵ-ਚਿੰਤਨ ਅਤੇ ਡਿਜ਼ਾਈਨ ਦੇ ਉਲਟ, ਅਚੇਤ ਚੋਣ ਦੇ ਨਿਯਮ ਦੀ ਉਦਾਹਰਣ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਉੱਤਮ ਸਮਾਜ-ਵਿਗਿਆਨਕ ਦਿਲਚਸਪੀ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਇਹ ਲੇਖ ਨੂੰ ਇਸਦੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ - ਮਨੁੱਖਜਾਤੀ ਤੋਂ ਕੁਝ ਹੱਦ ਤੱਕ ਵੱਖਰਾ ਅਤੇ ਅਲੱਗ ਕਰਦਾ ਹੈ।
ਫਿਰ, ਕਾਲਕ੍ਰਮਿਕ ਅਤੇ ਸਮਕਾਲੀ-ਲਾਜੀਕਲ ਕ੍ਰਮ (ਡੈਮਿਨਜ਼) ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਨਾ ਅਸੰਭਵ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਸਾਨੂੰ ਇੱਕ ਲਗਭਗ ਸਰਵ ਵਿਆਪਕ ਹਥਿਆਰ ਦੇ ਮੂਲ ਅਤੇ ਉਤਪਤੀ; ਇਤਿਹਾਸ, ਸਾਹਸ ਅਤੇ ਹਾਦਸਿਆਂ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸਦਾ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਚੈਕਰਡ ਕੈਰੀਅਰ ਮਾਣ, ਕਵਿਤਾ ਅਤੇ ਰੋਮਾਂਸ ਵਿੱਚ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਅਤੇ ਹਰ ਚੀਜ਼ ਵਿੱਚ ਉੱਤਮ ਹੈ ਜੋ ਦੁਨੀਆ ਨੇ ਅਜੇ ਤੱਕ ਦੇਖਿਆ ਹੈ। ਅਤੇ ਇੱਥੇ ਮੈਂ ਡਾ. ਆਰਥਰ ਮਿਸ਼ੇਲ ਦੀ ਸਮਝਦਾਰ ਚੇਤਾਵਨੀ ਤੋਂ ਅਣਜਾਣ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ ਹਾਂ ਕਿ 'ਇੱਕ ਔਜ਼ਾਰ ਦਾ ਰੁੱਖਾ ਰੂਪ ਵਧੇਰੇ ਮੁਕੰਮਲ ਰੂਪਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਵੀ ਆ ਸਕਦਾ ਹੈ।' 2 ਤਾਰੀਖਾਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਸਾਨੂੰ ਅਸ਼ਲੀਲ ਅਜਾਇਬ ਘਰ ਦੇ ਘਿਣਾਉਣੇ ਉਲਝਣ ਤੋਂ ਬਚਣ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਡੈਮਿਨ ਨੂੰ ਚਾਰਲਸ ਦ ਬੋਲਡ ਦੇ ਸਮੇਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਤਲਵਾਰਾਂ ਮਿਲੀਆਂ, ਜਦੋਂ

ਆਕਾਰਾਂ ਨੇ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਹ ਸੋਲ੍ਹਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਅਖੀਰ ਅਤੇ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਸਤਾਰ੍ਹਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਤੱਕ ਸਨ। ਮੈਨੂੰ, ਅਕੁਲੇਜਾ ਦੇ ਅਜਾਇਬ ਘਰ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ 'ਰੋਮਨ ਤਲਵਾਰ' ਦਿਖਾਈ ਗਈ ਸੀ ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਟੋਕਰੀ-ਹਿਲਾਇਆ ਵੇਨੇਸ਼ੀਅਨ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਸਿਰਫ਼ ਦੋ ਸੌ ਸਾਲ ਪੁਰਾਣੀ ਸੀ। ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਸਹੀ ਕਾਲਕ੍ਰਮ ਹੈ, ਜੋ ਹਥਿਆਰ ਦੀਆਂ ਭੂਗੋਲਿਕ ਅਤੇ ਰਸਮੀ ਤਸਵੀਰਾਂ ਨੂੰ ਫਰੇਮ ਕਰਨ ਲਈ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਵਿਗਿਆਨਕ ਵੰਡ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।
ਇੱਕ ਅਜਿਹੇ ਵਿਸ਼ੇ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਵਿੱਚ ਜੋ ਤਲਵਾਰ ਵਾਂਗ, ਵਿਸ਼ਵ-ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਫੈਲਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਜੋ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਨੁੱਖ ਜਾਤੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ, ਮੇਰਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਸਿੰਗਲ ਸਿਸਟਮ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਣਾ ਮੂਰਖਤਾਪੂਰਨ ਹੋਵੇਗਾ। ਕਿਉਂਕਿ ਸਪੱਸ਼ਟਤਾ ਸਿਰਫ਼ ਪਦਾਰਥ ਦੀ ਵਿਧੀਗਤ ਵੰਡ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਸਾਰੀਆਂ ਕਈ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਕਲਾ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਾਰੀਗਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਫਾਰਮਲ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਮੱਗਰੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਹਥਿਆਰ ਦੀ ਸ਼ਕਲ, ਵਰਗੀਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਉਚਿਤ ਆਧਾਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਪਦਾਰਥ ਲੱਕੜ ਤੋਂ ਸਟੀਲ ਤੱਕ, ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਫਾਈਲ ਸਿੱਧੀ ਰੇਖਾ ਤੋਂ ਇੱਕ ਚੱਕਰ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਤੱਕ ਹੈ। ਟੌਪੀਕਲ, ਨੀਲ ਘਾਟੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ (ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਅਸੀਂ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ), ਅਤੇ ਉੱਥੋਂ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਅਫਰੀਕਾ, ਏਸ਼ੀਆ, ਯੂਰਪ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਫੈਲਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਵੰਡ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉੱਤਮ ਬਾਂਹ ਦੀ ਆਮ ਨਿਰੰਤਰਤਾ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕਾਲਕ੍ਰਮ-ਇਤਿਹਾਸਕ ਕ੍ਰਮ ਨਾਲ ਵੀ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਜੋੜਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਸ਼ੁਰੂ ਤੋਂ ਹੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਆਮ ਤਰੱਕੀ ਦਾ ਸਬੂਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਸਿਰਫ ਪਿਛਾਖੜੀ ਦੇ ਢੁਕਵੇਂ ਪੜਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵਿਘਨ ਪੈਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦਿਲਚਸਪੀ ਦੇ ਯੁੱਗਾਂ 'ਤੇ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਥੋੜ੍ਹਾ ਜਿਹਾ ਅਧਿਐਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੈਂ 'ਤਲਵਾਰ ਦੀ ਕਿਤਾਬ' ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ।
ਭਾਗ I. ਤਲਵਾਰ ਦੇ ਜਨਮ, ਪਾਲਣ-ਪੋਸ਼ਣ ਅਤੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਜੀਵਨ ਬਾਰੇ ਦੱਸਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਤੋਂ ਹੀ, ਪੂਰਵ-ਇਤਿਹਾਸਕ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਟੋ-ਇਤਿਹਾਸਕ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ; ਅਤੇ ਇਹ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਰੋਮਨ ਸਾਮਰਾਜ ਦੇ ਯੁੱਗ ਵਿੱਚ ਤਲਵਾਰ ਦੇ ਪੂਰੇ ਵਿਕਾਸ ਨਾਲ ਖਤਮ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
ਭਾਗ II। ਤਲਵਾਰ ਦੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਧੇ ਹੋਏ ਵਰਤਾਰੇ। ਇਹ ਉੱਤਰੀ ਬਰਬਰੀਅਨਾਂ ਦੀ ਉੱਭਰਦੀ ਸੱਭਿਅਤਾ ਅਤੇ ਕਾਂਸਟੈਂਟਾਈਨ (ਈ. 313-324) ਦੇ ਅਧੀਨ ਰੋਮ ਦੇ ਪਤਨ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸਨੇ ਈਸਾਈ ਧਰਮ ਨੂੰ ਮਿਥਰਾਇਜ਼ਮ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਸੀ; ਜਦੋਂ ਵਿਸ਼ਵ-ਰਾਜਧਾਨੀ ਨੂੰ ਬਿਜ਼ੈਂਟੀਅਮ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਪੂਰਬਵਾਦ ਦੀ ਨਕਲ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ 'ਫ਼ਾਰਸੀ ਉਪਕਰਣ' ਦੀ, ਕਲਾ ਦੇ ਸੜਨ ਵੱਲ ਲੈ ਗਈ ਜਿਸਨੂੰ ਅਸੀਂ 'ਲੋਅਰ

ਸਾਮਰਾਜ' ਸ਼ਬਦ ਦੁਆਰਾ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਾਂ। ਇਹ ਅਲ-ਇਸਲਾਮ ਦੇ ਉਭਾਰ ਵੱਲ ਵਧਦਾ ਹੈ; ਕ੍ਰਮਬੱਧ ਬਹਾਦਰੀ ਅਤੇ ਨਾਈਟਹੁੱਡ ਦੀ ਉਤਪਤੀ; ਕਰੂਸੇਡਾਂ ਦਾ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਬਾਰੂਦ ਯੁੱਗ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹਥਿਆਰਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਸਤਰ ਦੀਆਂ ਲੜਾਈਆਂ, ਜਦੋਂ ਵਿਸਫੋਟਕਾਂ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਬੈਲਿਸਟਿਕਸ ਦੀ ਆਮ ਵਰਤੋਂ ਲੜਾਈ ਦੀ ਨਿਸ਼ਾਨਦੇਹੀ ਬਣ ਗਈ। ਇਹ ਤਲਵਾਰ ਦਾ ਪਾਮ ਪੀਰੀਅਡ ਸੀ। ਇਹ ਕਲਾ ਦਾ ਇੱਕ ਸੁੰਦਰ ਕੰਮ ਬਣ ਗਿਆ; ਅਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਉੱਚੇ ਪ੍ਰਤਿਭਾ ਨੇ ਹੈਂਡਲ ਅਤੇ ਮਿਆਨ ਦਾ ਪਿੱਛਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਰਤਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਝਿਜਕਿਆ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਰੀਅਰ ਸੋਲ੍ਹਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਸਮਾਪਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਹਥਿਆਰ ਨੇ ਆਪਣਾ ਰੱਖਿਆਤਮਕ ਪੜਾਅ ਅਪਣਾ ਲਿਆ ਅਤੇ ਸ਼ਾਨ ਦੀ ਇੱਕ ਉਚਾਈ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ ਜੋ ਪਤਨ ਦੀ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ ਕਰਦਾ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇੱਕ ਰਾਕੇਟ ਦਾ ਫਟਣਾ ਇਸਦੇ ਵਿਨਾਸ਼ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
ਭਾਗ III। ਤਲਵਾਰ ਦੀਆਂ ਯਾਦਾਂ ਜਾਰੀ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਤਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸਾਡੇ ਜ਼ਮਾਨੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਸੁਰਜੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਆਧੁਨਿਕ ਬਲੇਡ ਦੇ ਵਰਣਨ, ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਦੇ ਨੋਟਿਸ, ਜਨਤਕ ਅਤੇ ਨਿੱਜੀ, ਨਿਰਮਾਣਾਂ 'ਤੇ ਨੋਟਸ; ਅਤੇ, ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਬਹਾਦਰੀ ਵਾਲੇ ਹਥਿਆਰ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਗ੍ਰੰਥ ਸੂਚੀ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।
ਇਸ ਖੰਡ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਭਾਗ I, ਤੇਰਾਂ ਅਧਿਆਇਆਂ ਦੀ ਸੰਖਿਆ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਪੰਛੀ ਦੀ ਅੱਖ ਦਾ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਹਿਲੇ ਸੱਤ ਰਸਮੀ ਅਤੇ ਕਾਲਕ੍ਰਮਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਵਸਥਿਤ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੀ ਉਤਪਤੀ (ਅਧਿਆਇ I.) ਹੈ ਜੋ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕਿ ਬਾਂਹ ਮਨੁੱਖ ਅਤੇ ਜਾਨਵਰ ਲਈ ਆਮ ਹੈ, ਹਥਿਆਰ, ਇੱਕ ਨਿਯਮ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਸਾਡੀ ਕਿਸਮ ਦਾ ਹੈ। ਅਧਿਆਇ II। ਪਹਿਲੇ ਹਥਿਆਰ, ਪੱਥਰ, ਜਿਸਨੇ ਬੈਲਿਸਟਿਕਸ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਪਰਕਸ਼ਨ ਦੇ ਔਜ਼ਾਰਾਂ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੱਤਾ, ਦਾ ਇਲਾਜ ਕਰਦਾ ਹੈ। (ਅਧਿਆਇ III.) ਅਧਾਰ ਸਮੱਗਰੀ, ਲੱਕੜ, ਪੱਥਰ ਅਤੇ ਹੱਡੀ ਦੇ ਬਲੇਡ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸਮੱਗਰੀ ਜੋ ਅਜੇ ਵੀ ਨਸਲਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜੋ ਕੁਝ ਵੀ ਬਿਹਤਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ। ਇਸ ਬਿੰਦੂ ਤੋਂ ਇੱਕ ਕਦਮ ਧਾਤ ਦੇ ਬਲੇਡ ਵੱਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇਸਦੇ ਮੂਲ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਿਛਲੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਕਾਪੀ। ਪਹਿਲਾ, (ਅਧਿਆਇ IV.) ਸ਼ੁੱਧ ਤਾਂਬੇ ਦਾ ਹੈ, ਸਾਡੇ ਅਨੁਵਾਦਾਂ ਵਿੱਚ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ 'ਪਿੱਤਲ' ਜਾਂ 'ਕਾਂਸੀ' ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਵਿਚਕਾਰਲੇ ਪਦਾਰਥ (ਅਧਿਆਇ V.) ਮਿਸ਼ਰਤ ਧਾਤ, ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਮਿਸ਼ਰਤ ਧਾਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਰਸਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ; ਅਤੇ ਉਹ ਕੁਦਰਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਲੋਹੇ ਦੇ ਅਖੌਤੀ 'ਯੁੱਗ' ਨਾਲ ਖਤਮ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਕਿ ਪੂਰੇ ਯੂਰਪ ਵਿੱਚ ਉਸ ਸਮੇਂ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਸੀ ਜਦੋਂ ਨੀਲ ਅਤੇ ਟਾਈਗ੍ਰਿਸ-ਫਰਾਤ ਦੀਆਂ ਘਾਟੀਆਂ ਨੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਸਟੀਲ ਦੇ ਬਲੇਡ ਬਣਾਏ ਸਨ। ਇਹ ਵੰਡ ਤਲਵਾਰ ਦੀ ਸ਼ਕਲ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਕਈ ਹਿੱਸਿਆਂ ਦੇ ਵਰਣਨ 'ਤੇ ਇੱਕ ਰਸਮੀ ਅਤੇ ਤਕਨੀਕੀ ਅਧਿਆਇ (VII) ਨਾਲ ਸਮਾਪਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਵਿਸ਼ਾ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਜੀਵੰਤ ਵਰਣਨ

ਕਰਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਹਥਿਆਰਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਲੱਗ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਜਦੋਂ ਮੂਲ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ: ਇੱਕ ਕੁਦਰਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੂਜੇ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਜੁੜਦਾ ਹੈ; ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਸਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਸ਼ਾਇਦ ਹੀ ਪਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਮੈਂ ਕਦੇ-ਕਦਾਈਂ ਵਿਛੋੜੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਇਆ ਹਾਂ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਕੁਹਾੜੀ ਅਤੇ ਬਰਛੇ ਬਾਰੇ; ਪਰ ਮੁੱਖ ਲਾਈਨ ਕਦੇ ਵੀ ਛੱਡੀ ਨਹੀਂ ਗਈ।
ਨਾ ਹੀ ਮੈਨੂੰ ਤਲਵਾਰ ਦੇ ਨਾਮਕਰਨ ਨੇ ਜਿੰਨੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਗਿਆਨਿਕ ਚਰਚਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਬਣਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ, ਉਸ ਲਈ ਕੋਈ ਬਹਾਨਾ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਮੈਂ ਕਲਾ ਦੇ ਪੁਰਾਣੇ ਮਾਸਟਰਾਂ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਮੇਰਾ ਵਿਰੋਧ ਇਮਾਨਦਾਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਮੈਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਖੰਡਨ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹਾਂ। ਯਾਤਰੀ ਇਹ ਮੰਨਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ 'ਆਰੀਆਵਾਦ' ਮੱਧ ਏਸ਼ੀਆ ਦੇ ਗੰਜੇ, ਹਨੇਰੇ ਉੱਚੇ ਇਲਾਕਿਆਂ 'ਤੇ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਜਾਂ 'ਸਾਮੀਵਾਦ' ਅਰਬ ਦੇ ਉਦਾਸ, ਅੱਗ ਵਾਲੇ ਮਾਰੂਥਲਾਂ ਤੋਂ ਆਇਆ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਭਾਰਤ ਨੂੰ 'ਉਹ ਦੇਸ਼' ਨਹੀਂ ਮੰਨਦੇ ਜੋ ਯੂਨਾਨ ਜਾਂ ਰੋਮ ਨਾਲੋਂ ਵੀ ਵੱਧ ਵਿਆਕਰਣ ਅਤੇ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਗਿਆਨ ਦਾ ਪੰਘੂੜਾ ਸੀ। ਮੈਂ ਇਹ ਮੰਨਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਕਿ ਇੰਗਲੈਂਡ, ਹਾਲ ਹੀ ਦੇ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ, 'ਆਰੀਆ ਧਰਮ' ਦੁਆਰਾ ਬਹੁਤ ਗੁੰਮਰਾਹ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ; ਅਤੇ ਮੈਂ ਅਧਿਐਨ ਦੇ ਇੱਕ ਮਜ਼ਬੂਤ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਸਥਾਪਤ ਹੋਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕਰਦਾ ਹਾਂ।
293 ਨੰਬਰ ਵਾਲੇ ਚਿੱਤਰ, ਸ਼੍ਰੀ ਜੋਸਫ਼ ਗ੍ਰੇਗੋ ਦੇ ਕਲਾਤਮਕ ਹੱਥਾਂ ਨੂੰ ਸੌਂਪੇ ਗਏ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੰਮ ਵਿੱਚ ਦੋਸਤਾਨਾ ਦਿਲਚਸਪੀ ਲਈ ਹੈ। ਪਰ ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਕਿਤਾਬ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਉਮੀਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਜੋ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਹੋਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਰੱਖਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਖਰਚੇ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸੀਮਤ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਮੇਰੀ ਇੱਛਾ ਤੋਂ ਘੱਟ ਹਨ। ਯੂਰਪ ਦੀਆਂ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀਆਂ ਵਿੱਚ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਕੈਟਾਲਾਗ ਹਨ ਜੋ ਫੋਲੀਓ ਵਿੱਚ ਛਾਪੇ ਗਏ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਹੀ ਮੁਕੰਮਲ ਅਤੇ ਰੰਗੀਨ ਪਲੇਟਾਂ ਹਨ ਜੋ ਇੱਥੇ ਬੇਲੋੜੀਆਂ ਹੋਣਗੀਆਂ। ਮੈਨੂੰ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਤਲਵਾਰ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਅਜਿਹਾ ਕੰਮ ਇਸ ਸਮੇਂ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਵੇਗਾ; ਅਤੇ ਮੇਰੀ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਉਮੀਦ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਖੰਡ ਇੱਕ ਕੁਸ਼ਲ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ ਸਾਬਤ ਹੋਵੇਗਾ।
ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਣ ਲਈ। ਮੈਂ ਇਸ ਮੋਨੋਗ੍ਰਾਫ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮੇਰੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਮਿਟਵਰਕਰਾਂ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਦਾ ਹਾਂ; ਹੁਣ ਹੋਰ ਕਹਿਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਕੰਮ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਸਾਰੇ ਨਾਮ ਦੱਸੇ ਜਾਣਗੇ। ਗੋਲਡ ਕੋਸਟ ਦੀ ਯਾਤਰਾ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਨਤੀਜੇ, ਦੋ ਜਿਲਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਜੋ ਇਸਦੀ ਦੌਲਤ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਕਿਤਾਬ ਨੂੰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਲਈ ਮੇਰੇ ਬਹਾਨੇ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਖਰੜੇ ਨੂੰ ਦਸੰਬਰ

1881 ਵਿੱਚ ਲਿਸਬਨ ਤੋਂ ਘਰ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ 'ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਜ਼ੁਲਮ' ਨੇ ਇਸਨੂੰ ਲਗਭਗ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਲਈ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।
ਰਿਚਰਡ ਐੱਫ. ਬਰਟਨ।

ਪੋਸਟਸਕ੍ਰਿਪਟ। ਇੱਕ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਸੋਚਣ ਤੋਂ ਇਹ ਸੰਕੇਤ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਾਠਕਾਂ ਅਤੇ ਮੇਰੇ ਦੋਵਾਂ ਲਈ, ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਉਚਿਤ ਹੈ ਕਿ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹਵਾਲੇ ਦੂਜੇ ਹੱਥੀਂ ਉਧਾਰ ਲਏ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਪੁਸ਼ਟੀਕਰਨ ਦਾ ਕੰਮ, ਲੇਖਕਾਂ ਨੂੰ ਇੰਨਾ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਹਮੇਸ਼ਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪਹਿਲੇ ਐਡੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਇਹਨਾਂ ਨੁਕਸ ਤੋਂ ਬਚਣਾ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਹੈ। ਟ੍ਰਾਈਸਟੇ ਅਤੇ ਸਭਿਅਤਾ ਦੇ ਮਹਾਨ ਸਥਾਨਾਂ ਤੋਂ ਦੂਰ ਹੋਰ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ, ਹਵਾਲੇ ਦੀਆਂ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀਆਂ ਅਣਜਾਣ ਹਨ; ਅਤੇ ਅਸਲ ਸਰੋਤ ਦੀ ਭਾਲ ਕਰਨਾ ਵਿਅਰਥ ਹੈ। ਦਰਅਸਲ, ਸ਼੍ਰੀ ਜੇਮਜ਼ ਫਰਗੂਸਨ ਨੇ ਇੱਕ ਵਾਰ ਮੈਨੂੰ ਲਿਖਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਤਲਵਾਰ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ ਕਰਨਾ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਦਲੇਰੀ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮੈਂ ਲੰਡਨ ਅਤੇ ਪੈਰਿਸ, ਬਰਲਿਨ, ਵਿਯੇਨ੍ਨਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਰਾਜਧਾਨੀਆਂ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਦੌਰਿਆਂ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ, ਅਤੇ ਨੁਕਸਾਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਜੋ ਮੈਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ ਉਹ ਕੀਤਾ। ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ ਹਮੇਸ਼ਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪੈਮਾਨੇ 'ਤੇ ਖਿੱਚਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕਈ ਖੰਡਾਂ ਤੋਂ ਉਧਾਰ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਲੋੜ ਵੱਲ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ।

ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਸੂਚੀ।

ਅਕੈਡਮੀ (ਦ), ਸਾਹਿਤ, ਵਿਗਿਆਨ ਅਤੇ ਕਲਾ ਦੀ ਇੱਕ ਹਫ਼ਤਾਵਾਰੀ ਸਮੀਖਿਆ।
ਐਗਰੀਕੋਲਾ, ਡੀ ਰੇ ਮੈਟਾਲਿਕਾ, ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ 1551 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ।
ਅਕਰਮੈਨ (ਜੇ. ਵਾਈ.), ਪੈਗਨ ਸੈਕਸਡਮ ਦੇ ਅਵਸ਼ੇਸ਼। ਲੰਡਨ: ਸਮਿਥ, ਐਮ.ਡੀ.ਸੀ.ਸੀ.ਐਲ.ਵੀ. ਐਮਿਸਿਸ (ਐਡੋਆਰਡੋ ਡੀ), ਮੋਰੋਕੋ। ਮਿਲਾਨ: ਟ੍ਰੇਵਸ, 1876.
ਅਮਿਆਨਸ ਮਾਰਸੇਲਿਨਸ, ਹੇਠਲੇ ਸਾਮਰਾਜ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸਕਾਰ। ਚੌਥੀ ਸਦੀ.
ਐਂਡਰਸਨ (ਜੇ. ਆਰ.), ਸੇਂਟ ਮਾਰਕਸ ਰੈਸਟ: ਦ ਪਲੇਸ ਆਫ਼ ਡਰੈਗਨਜ਼, ਜੌਨ ਰਸਕਿਨ, ਐਲ.ਐਲ.ਡੀ. ਦੁਆਰਾ ਸੰਪਾਦਿਤ। ਐਲਨ: ਸਨੀਸਾਈਡ, ਓਰਪਿੰਗਟਨ, ਕੈਂਟ, 1879।
ਐਂਡਰਸਨ (ਜੋਸਫ਼), ਸਕਾਟਲੈਂਡ ਇਨ ਅਰਲੀ ਈਸਾਈ ਟਾਈਮਜ਼। ਰਿੰਡ ਲੈਕਚਰਜ਼ ਐਨ ਆਰਕੀਓਲੋਜੀ ਫਾਰ 1879। ਐਡਿਨਬਰਗ: ਡਗਲਸ, 1882।
ਐਂਥਰੋਪੋਲੋਜੀ (ਲੰਡਨ ਐਂਥਰੋਪੋਲੋਜੀਕਲ ਸੋਸਾਇਟੀ। 22 ਜਨਵਰੀ, 1873 ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ; ਪਹਿਲਾ ਨੰਬਰ, ਅਕਤੂਬਰ 1873; ਪੰਜਵੇਂ ਨੰਬਰ, ਜੁਲਾਈ 1875 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ।) ਐਂਥਰੋਪੋਲੋਜੀਕਲ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ (ਦ ਜਰਨਲ ਆਫ਼)। ਲੰਡਨ: ਟ੍ਰੁਬਨਰ।
ਐਂਥਰੋਪੋਲੋਜੀਕਲ ਰਿਵਿਊ, ਭਾਗ I.-III। ਲੰਡਨ: ਟ੍ਰੁਬਨਰ, 1863-65।
ਲੰਡਨ (ਸੁਸਾਇਟੀ ਆਫ਼) ਦੀਆਂ ਪੁਰਾਤਨ ਵਸਤੂਆਂ, 1770 ਤੋਂ 1883 ਤੱਕ।
ਉੜੀਸਾ ਦੀਆਂ ਪੁਰਾਤਨ ਵਸਤਾਂ, ਰਾਜੇਂਦਰਲਾਲਾ ਮਿੱਤਰਾ ਦੁਆਰਾ, 2 ਭਾਗ ਪੰਨਾ; ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ।
ਅਪੂਲੀਅਸ (ਈ. 130)।
ਪੁਰਾਤੱਤਵ ਵਿਗਿਆਨ, ਜਾਂ ਪੁਰਾਤਨਤਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਟ੍ਰੈਕਟ, ਜੋ ਕਿ ਸੋਸਾਇਟੀ ਆਫ਼ ਐਂਟੀਕੁਰੀਜ਼ ਆਫ਼ ਲੰਡਨ ਦੁਆਰਾ 1749 ਤੋਂ 1863 ਤੱਕ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।
ਪੁਰਾਤੱਤਵ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ, ਭਾਗ iv., ਹਥਿਆਰ, ਅਤੇ ਸੀ., ਹੌਰਨ ਦਾ।
ਪੁਰਾਤੱਤਵ ਵਿਗਿਆਨ (ਸੋਸਾਇਟੀ ਆਫ਼ ਬਿਬਲੀਕਲ ਦੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ), ਲੰਡਨ: ਲੌਂਗਮੈਨਸ; 1872 ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ।
ਅਰਿਸਟੋਫੇਨਸ।
ਅਰਸਤੂ, ਮੌਸਮ ਵਿਗਿਆਨ, ਅਤੇ ਸੀ.

ਏਰਿਅਨ (ਫਲੇਵੀਅਸ), ਏ.ਡੀ. 90, ਅਨਾਬਾਸਿਸ, ਅਤੇ ਸੀ.
ਐਥੇਨੀਅਮ (ਦ), ਜਰਨਲ ਆਫ਼ ਇੰਗਲਿਸ਼ ਐਂਡ ਫੌਰਨ ਲਿਟਰੇਚਰ, ਅਤੇ ਸੀ.
ਐਥੇਨੀਅਸ (ਈ. 230), ਡਿਪਨੋਸੋਫਿਸਟ।
ਬੇਕਰ (ਸਰ ਸੈਮੂਅਲ ਵ੍ਹਾਈਟ), ਨੀਲ ਸਹਾਇਕ ਨਦੀਆਂ। ਲੰਡਨ: ਮੈਕਮਿਲਨ, 1866। ਅਲਬਰਟ ਨਿਆਂਜ਼ਾ। ਲੰਡਨ, 1868।
ਬਲਥਾਜ਼ਰ ਰਿਬੈਲੋ ਡੇ ਅਰਗਾਓ; ਪੁਰਤਗਾਲੀ ਦੀਆਂ ਯਾਤਰਾਵਾਂ, ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦਾ ਸੰਗ੍ਰਹਿ, ਲੁਸਿਆਨੋ ਕੋਰਡੈਰੋ, ਲਿਸਬਨ, ਇਮਪ੍ਰੇਸਾ ਨੈਸੀਓਨਲ, 1881 ਦੁਆਰਾ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਸੰਪਾਦਕ ਲਿਸਬਨ ਦੀ ਰਾਇਲ ਜਿਓਗ੍ਰਾਫੀਕਲ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦਾ ਸਕੱਤਰ ਹੈ।
ਬਾਰਬੋਸਾ (ਡੁਆਰਟੇ), ਪੂਰਬੀ ਅਫਰੀਕਾ ਅਤੇ ਮਾਲਾਬਾਰ ਦੇ ਤੱਟਾਂ ਦਾ ਵੇਰਵਾ, ਮਾਨਯੋਗ ਹੈਨਰੀ ਈ. (ਹੁਣ ਲਾਰਡ) ਸਟੈਨਲੀ ਦੁਆਰਾ ਹਕਲੂਇਟ ਸੋਸਾਇਟੀ, ਲੰਡਨ ਲਈ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, 1866। 1512-14 ਈਸਵੀ ਬਾਰੇ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ, ਅਤੇ ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਮੈਗੇਲਨ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।
ਬਾਰਥ (ਹੈਨਰੀ), ਟ੍ਰੈਵਲਜ਼, ਅਤੇ ਸੀ., ਮੱਧ ਅਫਰੀਕਾ ਵਿੱਚ 1849–1855; 5 ਭਾਗ, 8 ਭਾਗ ਲੰਡਨ: ਲੋਂਗਮੈਨਜ਼, 1875।
ਬਾਰਥਲੇਮੀ (ਐਬੇ ਜੇ. ਜੇ.), ਵੌਏਜ ਡੂ ਜੀਊਨ ਐਨਾਚਾਰਸਿਸ ਐਨ ਗ੍ਰੇਸ, ਅਤੇ ਸੀ., 5 ਵੋਲਸ। 4 ਤੋਂ. ਪੈਰਿਸ, 1788
ਬੈਟੈਲਾਰਡ (ਪਾਲ) ਆਨ ਜਿਪਸੀਜ਼ ਐਂਡ ਹੋਰ ਮੈਟਰਸ ਸੋਸਾਇਟੀ ਐਂਥਰੋਪੋਲੋਜੀਕ ਡੀ ਪੈਰਿਸ, 1874।
ਬੈਕਮੈਨ (ਜੌਨ), ਏ ਹਿਸਟਰੀ ਆਫ਼ ਇਨਵੈਨਸ਼ਨਜ਼, ਡਿਸਕਵਰੀਜ਼ ਐਂਡ ਓਰੀਜਿਨਜ਼, ਡਬਲਯੂ. ਜੌਹਨਸਟਨ ਦੁਆਰਾ ਅਨੁਵਾਦਿਤ। ਲੰਡਨ: ਬੈੱਲ ਐਂਡ ਡਾਲਡੀ, 1872 (ਚੌਥਾ ਐਡੀਸ਼ਨ, ਸੋਧਿਆ ਹੋਇਆ)। ਇਹ ਇੱਕ ਉਪਯੋਗੀ ਹਵਾਲਾ ਕਿਤਾਬ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ਼ ਕੁਝ ਜੋੜ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ।
ਬੇਰੋਸਸ (ਬੀ.ਸੀ. 261), ਫਰੈਗਮੈਂਟਸ, ਸੰਪਾਦਨ। ਮੂਲਰ।
ਬੋਲਰਟ (ਵਿਲੀਅਮ), ਐਂਟੀਕੁਏਰੀਅਨ, ਐਥਨੋਲੋਜੀਕਲ, ਅਤੇ ਹੋਰ ਖੋਜਾਂ। ਲੰਡਨ: ਟ੍ਰੁਬਨਰ, 1860।
ਬੋਲੋਨਾ, ਕਾਂਗਰਸ ਆਫ ਪ੍ਰੀਹਿਸਟੋਰਿਕ ਆਰਕੀਓਲੋਜੀ ਐਂਡ ਐਂਥਰੋਪੋਲੋਜੀ, ਬੋਲੋਨਾ ਸੈਸ਼ਨ, 1 ਭਾਗ 8 ਭਾਗ ਫਾਵਾ ਐਂਡ ਗਰਗਨਾਨੀ: ਬੋਲੋਨਾ, 1871।
ਬੋਨੀਕੈਸਲ (ਰਾਇਲ ਇੰਜੀਨੀਅਰਜ਼ ਦੇ ਕੈਪਟਨ ਆਰ. ਐੱਚ.), ਸਪੈਨਿਸ਼ ਅਮਰੀਕਾ, ਅਤੇ ਸੀ. ਫਿਲਾਡੇਲਫੀਆ: ਏ. ਸਮਾਲ, 1817।
ਬੋਰਲੇਸ (ਵਿਲੀਅਮ), ਕੌਰਨਵਾਲ ਕਾਉਂਟੀ ਦੇ ਪੁਰਾਤਨ ਵਸਤਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰੀਖਣ, ਆਦਿ।
ਆਕਸਫੋਰਡ, 1754।

ਬੋਸਕਾਵੇਨ (ਡਬਲਯੂ. ਸੇਂਟ ਚਾਡ), ਬਾਈਬਲ ਪੁਰਾਤੱਤਵ ਦੀ ਸੋਸਾਇਟੀ ਵਿੱਚ ਪੇਪਰ।
ਬੌਟੇਲ (ਚਾਰਲਸ), ਹਥਿਆਰ ਅਤੇ ਸ਼ਸਤਰ। ਲੰਡਨ, 1867।
ਬਰੂਸਟਰ (ਸਰ ਡੇਵਿਡ), ਲੈਟਰਸ ਔਨ ਨੈਚੁਰਲ ਮੈਜਿਕ, 12 ਮਹੀਨੇ ਲੰਡਨ, 1833।
ਬਰੂਗਸ਼ (ਹੇਨਰਿਕ), ਏ ਹਿਸਟਰੀ ਆਫ਼ ਮਿਸਰ ਅੰਡਰ ਦ ਫ਼ਿਰਊਨਜ਼, ਆਦਿ, ਹੈਨਰੀ ਬਰੂਗਸ਼-ਬੇ (ਹੁਣ ਪਾਸ਼ਾ) ਦੁਆਰਾ। ਮਰਹੂਮ ਹੈਨਰੀ ਡੈਨਬੀ ਸੀਮੌਰ ਦੁਆਰਾ ਜਰਮਨ ਤੋਂ ਅਨੁਵਾਦਿਤ; ਫਿਲਿਪ ਸਮਿਥ ਦੁਆਰਾ ਪੂਰਾ ਅਤੇ ਸੰਪਾਦਿਤ, 2 ਭਾਗ। 8 ਵੋ. ਲੰਡਨ: ਮਰੇ, 1879। ਪਹਿਲਾ ਭਾਗ ਫ੍ਰੈਂਚ, ਲੀਪਜ਼ਿਗ, 1859 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਗੇਸ਼ਿਚਟੇ ਏਜਿਪਟਨ ਦੀ ਪੁਰਾਤਨ ਜਰਮਨ ਸ਼ੈਲੀ ਬਹੁਤ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ।
ਮਿਸਰ ਦੇ ਸੰਸਥਾਨ ਦਾ ਬੁਲੇਟਿਨ। ਕਾਇਰੋ: ਮੌਰੇਸ, 1882।
ਬਨਸਨ (ਬੈਰਨ ਸੀ. ਸੀ. ਜੇ.), ਯੂਨੀਵਰਸਲ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਮਿਸਰ ਦਾ ਸਥਾਨ, ਅਤੇ ਸੀ., ਸੈਮੂਅਲ ਬਿਰਚ, ਐਲ.ਐਲ.ਡੀ. ਦੁਆਰਾ ਜੋੜਾਂ ਦੇ ਨਾਲ, 5 ਭਾਗ। 8 ਭਾਗ। ਲੰਡਨ: ਲੋਂਗਮੈਨਸ, 1867।
ਬਰਨੌਫ (ਐਮਾਈਲ), ਭਾਰਤ ਦੇ ਵੇਦ, ਜਾਂ ਧਰਮਾਂ ਆਦਿ 'ਤੇ ਅਧਿਐਨ ਬਾਰੇ ਲੇਖ, 1 ਭਾਗ 8 ਭਾਗ, 1863। 'ਦ ਬ੍ਰੌਂਜ਼ ਏਜ,' ਰੇਵਿਊ ਡੇਸ ਡਿਊਕਸ ਮੋਂਡੇਸ, 15 ਜੁਲਾਈ, 1877।
ਬਰਟਨ (ਆਰ. ਐੱਫ.), ਬੇਯੋਨੇਟ ਕਸਰਤ ਦਾ ਇੱਕ ਸੰਪੂਰਨ ਪ੍ਰਣਾਲੀ। ਲੰਡਨ: ਕਲੋਜ਼, 1853। ਦ ਐਥੇਨੀਅਮ, 24 ਨਵੰਬਰ, 1880। ਕੈਮੋਏਂਸ, ਉਸਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਲੁਸੀਏਡਸ, 2 ਭਾਗ। 12 ਮਹੀਨੇ, ਕੁਆਰਿਚ, 1881। ਸੋਨੇ ਲਈ ਗੋਲਡ ਕੋਸਟ ਤੱਕ। ਲੰਡਨ: ਚੈਟੋ ਅਤੇ ਵਿੰਡਸ, 1883।
ਸੀਜ਼ਰ (ਜੂਲੀਅਸ), ਓਪੇਰਾ ਓਮਨੀਆ, ਡੇਲਫਿਨ ਸੰਪਾਦਨ।, ਵੱਖ-ਵੱਖ ਨੋਟਸ, 4 ਵੋਲਜ਼। 8 ਵੋ. ਲੰਡਨ, 1819
ਕੈਲਡਰ (ਜੇ. ਈ.), ਤਸਮਾਨੀਆ ਦੇ ਮੂਲ ਕਬੀਲਿਆਂ ਦੇ ਖਾਤਮੇ ਅਤੇ ਆਦਤਾਂ ਦੇ ਯੁੱਧਾਂ ਦਾ ਕੁਝ ਲੇਖਾ, ਜਰਨਲ. ਐਂਥ੍ਰੋਪ. ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ., ਭਾਗ iii. 1873।
ਕੈਮਰਨ (ਕਮਾਂਡਰ ਵਰਨੀ ਲੋਵੇਟ, ਸੀ.ਬੀ., ਡੀ.ਸੀ.ਐਲ., ਅਤੇ ਸੀ.), ਅਫਰੀਕਾ ਦੇ ਪਾਰ। ਲੰਡਨ: ਡਾਲਡੀ ਅਤੇ ਇਸਬਿਸਟਰ, 1877।
ਕੈਮੋਏਸ, ਦ ਲੂਸੀਅਡਸ।
ਬੁਲਾਕ ਅਜਾਇਬ ਘਰ ਦਾ ਕੈਟਾਲਾਗ, ਮਰਹੂਮ ਮੈਰੀਏਟ-ਬੇ (ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਪਾਸ਼ਾ) ਦੁਆਰਾ।
ਕਾਇਰੋ: ਏ. ਮੌਰੇਸ, ਪ੍ਰਿੰਟਰ-ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਕ।
ਕੈਟਾਲਾਗ। ਹੈਮਬਰਗ ਵਿੱਚ ਗੋਡੇਫ੍ਰੌਏ ਮਿਊਜ਼ੀਅਮ ਦਾ ਨਸਲੀ-ਮਾਨਵ ਵਿਗਿਆਨ ਵਿਭਾਗ, ਭਾਗ
1. 8 ਭਾਗ. ਐਲ. ਫਰੈਡਰਿਕਸਨ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ 1881।
ਕੈਲਸ (ਗਿਣਤੀ), ਮਿਸਰੀ ਪੁਰਾਤਨ ਵਸਤਾਂ ਦਾ ਸੰਗ੍ਰਹਿ, ਆਦਿ, 8 ਭਾਗ 4 ਤੋਂ ਪੈਰਿਸ, 1752–70।

ਸੇਲਸਸ (ਏ. ਕੌਰਨੇਲੀਅਸ), ਔਨ ਮੈਡੀਸਨ, ਫਲੋਰੈਂਸ ਦੇ ਰਾਜਕੁਮਾਰ ਦੁਆਰਾ ਸੰਪਾਦਿਤ, ਨਿਕੋਲਾਓ ਦੁਆਰਾ ਛਾਪਿਆ ਗਿਆ, 1478 ਈ.
ਚਾਬਾਸ, ਮਿਸਰੀ ਸਰੋਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਇਤਿਹਾਸਕ ਪੁਰਾਤਨਤਾ ਦਾ ਅਧਿਐਨ, 1872।
ਚੈਲੂ (ਪਾਲ ਬੀ. ਡੂ), ਇਕੂਟੇਰੀਅਲ ਅਫਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਖੋਜ ਅਤੇ ਸਾਹਸ, ਅਤੇ ਸੀ. ਲੰਡਨ: ਮਰੇ, 1861। ਦ ਗੋਰਿਲਾ-ਕਿਤਾਬ।
ਚੈਪਮੈਨ (ਕੈਪਟਨ ਜਾਰਜ), ਫੋਇਲ ਪ੍ਰੈਕਟਿਸ, ਫੈਂਸਿੰਗ ਦੀ ਕਲਾ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਦੇ ਨਾਲ।
ਲੰਡਨ: ਕਲੋਜ਼, 1861।
ਕਲੈਪਰਟਨ (ਕੈਪਟਨ ਐੱਚ.), ਜਰਨਲ ਆਫ਼ ਏ ਸੈਕਿੰਡ ਐਕਸਪੀਡੀਸ਼ਨ ਇਨਟੂ ਅਫਰੀਕਾ, 1 ਭਾਗ 4 ਤੋਂ ਲੰਡਨ, 1829।
ਕਲੇਰਮੋਂਟ-ਗੈਨਿਊ (ਚਾਰਲਸ), ਹੋਰਸ ਅਤੇ ਸੇਂਟ ਜਾਰਜ, ਆਦਿ। ਰੇਵਿਊ ਆਰਕੀਓਲੋਜੀਕ, ਦਸੰਬਰ 1877 ਤੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਅੰਸ਼। ਪੈਰਿਸ: ਡਿਡੀਅਰ ਐਟ ਸੀ

ie। ਲੇਖਕ ਇੱਕ ਉੱਘੇ ਲੇਖਕ
ਅਤੇ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਪ੍ਰਤਿਸ਼ਠਾਵਾਨ ਪੂਰਬੀ ਵਿਗਿਆਨੀ ਹੈ।
ਕੋਚੇਟ (ਜੀਨ ਬੇਨੋਇਟ ਡਿਜ਼ਾਇਰ, ਐਬੋਟ), ਫ੍ਰੈਂਕਸ ਦੇ ਰਾਜਾ, ਚਾਈਲਡਰਿਕ ਪਹਿਲੇ ਦਾ ਮਕਬਰਾ। ਪੁਰਾਤੱਤਵ ਵਿਗਿਆਨ ਅਤੇ ਹਾਲੀਆ ਖੋਜਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਬਹਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, 8 ਵੋ. ਪੈਰਿਸ: 1859।
ਕੋਲ (ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਐੱਚ. ਐੱਚ., ਰਾਇਲ ਇੰਜੀਨੀਅਰਜ਼), ਦੱਖਣੀ ਕੇਨਸਿੰਗਟਨ ਮਿਊਜ਼ੀਅਮ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਕਲਾ ਦਾ ਕੈਟਾਲਾਗ।
—— ਕਸ਼ਮੀਰ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਇਮਾਰਤਾਂ ਦੇ ਚਿੱਤਰ, ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਲਈਆਂ ਗਈਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ, ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਅਤੇ ਡਰਾਇੰਗਾਂ ਤੋਂ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਰਾਜ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਹੇਠ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਲੰਡਨ, 1869. 4 ਤੋਂ।
—— ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਦਿੱਲੀ ਦੀ ਆਰਕੀਟੈਕਚਰ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਕੁਤਬ ਮੀਨਾਰ ਦੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਦੀਆਂ ਇਮਾਰਤਾਂ, ਪੰਨਾ: ਲੰਡਨ, 1872।
ਕੂਪਰ (ਰੇਵ. ਬੇਸਿਲ ਐੱਚ.), ਦ ਐਂਟੀਕੁਇਟੀ ਐਂਡ ਦ ਯੂਜ਼ ਆਫ ਮੈਟਲਜ਼ ਐਂਡ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਆਇਰਨ, ਅਮੰਗ ਦ ਮਿਸਰੀਆਂ, ਟ੍ਰਾਂਸੈਕ. ਡੇਵੋਨਸ਼ਾਇਰ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਫਾਰ ਦ ਐਡਵਾਂਸਮੈਂਟ ਆਫ਼ ਸਾਇੰਸ, 1868।
ਕੋਰੀ (ਇਸਹਾਕ ਪ੍ਰੈਸਟਨ), ਫੋਨੀਸ਼ੀਅਨ, ਚੈਲਡੋਨ, ਮਿਸਰੀ, ਟਾਇਰੀਅਨ, ਕਾਰਥਾਜੀਨੀਅਨ, ਅਤੇ ਹੋਰ ਲੇਖਕਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਟੁਕੜੇ, 8vo. ਲੰਡਨ, 1832. ਬਹੁਤ ਦੁਰਲੱਭ। ਨਵਾਂ ਸੰਪਾਦਨ। ਰੀਵਜ਼ ਅਤੇ ਟਰਨਰ: ਲੰਡਨ, 1876।
ਕਰਾਫਰਡ (ਜੌਨ), ਆਨ ਦ ਸੋਰਸਸ ਆਫ਼ ਦ ਸਪਲਾਈ ਆਫ਼ ਟੀਨ ਫਾਰ ਦ ਕਾਂਸੀ ਔਜ਼ਾਰਾਂ ਅਤੇ ਹਥਿਆਰਾਂ, ਆਫ਼ ਦ ਐਂਟੀਕੁਇਟੀ, ਟ੍ਰਾਂਸ. ਐਥਨੋਲ. ਸੋਕ., ਐਨ.ਐਸ., ਭਾਗ iii. 1865।

ਕਨਿੰਘਮ (ਜਨਰਲ ਏ.), ਦ ਭੀਲਸਾ ਟੋਪਸ, ਅਤੇ ਸੀ., 8 ਭਾਗ ਲੰਡਨ, 1854। ਲਾਡਕ, ਅਤੇ ਸੀ., ਸ਼ਾਹੀ 8 ਭਾਗ ਲੰਡਨ, 1854। ਪੁਰਾਤੱਤਵ ਸਰਵੇਖਣ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ, 6 ਭਾਗ 8 ਭਾਗ ਸ਼ਿਮਲਾ, 1871–78।
ਲਾਈਬਾਕ ਪੀਟ ਬੋਗ ਵਿੱਚ ਪੂਰਵ-ਇਤਿਹਾਸਕ ਅੰਤਿਮ ਸੰਸਕਾਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਜ਼ੋਰਨਿਗ (ਬੈਰਨ ਕਾਰਲ ਵੌਨ), ਜੂਨੀਅਰ। ਟ੍ਰਾਈਸਟ ਦੀ ਅਲਪਾਈਨ ਸੋਸਾਇਟੀ, 8 ਦਸੰਬਰ, 1875।
ਡੈਨੀਅਲ (ਫਾਦਰ ਗੈਬਰੀਅਲ), ਫ੍ਰੈਂਚ ਮਿਲਿਸ਼ੀਆ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ, ਅਤੇ ਉੱਥੇ ਵਾਪਰੀਆਂ ਤਬਦੀਲੀਆਂ, ਗੌਲ ਵਿੱਚ ਫ੍ਰੈਂਚ ਰਾਜਸ਼ਾਹੀ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਲੂਈਸ ਮਹਾਨ ਦੇ ਰਾਜ ਦੇ ਅੰਤ ਤੱਕ, 7 ਭਾਗ 8 ਭਾਗ ਐਮਸਟਰਡਮ; ਸੋਸਾਇਟੀ (ਯਿਸੂ ਦਾ), 1624 ਦੇ ਖਰਚੇ 'ਤੇ। ਇਹ ਇੱਕ ਮਿਆਰੀ ਕੰਮ ਹੈ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
ਡੇਵਿਸ (ਸਰ ਜੌਨ ਐੱਫ.), ਦ ਚਾਈਨੀਜ਼: ਏ ਜਨਰਲ ਡਿਸਕ੍ਰਿਪਸ਼ਨ ਆਫ਼ ਦ ਐਂਪਾਇਰ ਆਫ਼ ਚਾਈਨਾ ਐਂਡ ਇਟਸ ਇਨਹੈਬੈਟੈਂਟਸ, 2 ਭਾਗ 8 ਭਾਗ ਲੰਡਨ: ਨਾਈਟ, MDCCCVI।
ਡੇ (ਸੇਂਟ ਜੌਨ ਵਿਨਸੈਂਟ), ਲੋਹੇ ਅਤੇ ਸਟੀਲ ਦੀ ਪੂਰਵ ਇਤਿਹਾਸਕ ਵਰਤੋਂ। ਲੰਡਨ: ਟ੍ਰੁਬਨਰ, 1877। ਆਪਣੇ ਸਿੱਖਿਅਤ ਅਤੇ ਮੂਲ ਅਧਿਐਨ ਦੀ ਇੱਕ ਕਾਪੀ ਭੇਜਦੇ ਸਮੇਂ, ਸ਼੍ਰੀ ਡੇ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਲਿਖਿਆ ਕਿ ਉਹ ਇੱਕ ਦੂਜਾ ਐਡੀਸ਼ਨ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ 'ਵਾਧੂ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦਾ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੁਝ ਪੁਰਾਣੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸੋਧੇਗਾ ਅਤੇ ਸੁਧਾਰੇਗਾ।'
ਡੈਮਿਨ (ਔਗਸਟ), ਇਲਸਟ੍ਰੇਟਿਡ ਹਿਸਟਰੀ ਆਫ਼ ਆਰਮਜ਼ ਐਂਡ ਆਰਮਰ, ਸੀ. ਸੀ. ਬਲੈਕ, ਐਮ. ਏ. ਲੰਡਨ ਦੁਆਰਾ ਅਨੁਵਾਦਿਤ: ਬੈੱਲ, 1877। ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਲੋੜੀਂਦਾ ਛੱਡ ਦਿੰਦੇ ਹਨ; ਪੂਰਬੀ ਨੋਟਿਸਾਂ ਵਿੱਚ ਘਾਟ ਹੈ, ਅਤੇ ਅਨੁਵਾਦਕ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵੀ ਬਦਤਰ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਕਿਤਾਬ ਇੱਕ ਨਿਰਪੱਖ ਆਮ ਅਤੇ ਸਤਹੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਡੇਨਹੈਮ (ਮੇਜਰ ਡਿਕਸਨ), ਕਲੈਪਰਟਨ ਅਤੇ ਔਡਨੀ ਦੀ ਯਾਤਰਾ ਉੱਤਰੀ ਅਤੇ ਮੱਧ ਅਫਰੀਕਾ ਵਿੱਚ, 1822-24 ਵਿੱਚ, 2 ਭਾਗ। 8 ਭਾਗ। ਲੰਡਨ, 1826।
ਡੈਸ਼ਮੈਨ ਅਤੇ ਹੋਚਸਟੇਟਰ, ਪ੍ਰਾਗੈਤਿਹਾਸਕ ਬਸਤੀਆਂ, ਆਦਿ, ਕਾਰਨੀਓਲਾ ਵਿੱਚ। ਲੇਬਾਖ, 1879।
Desor (Edouard), Les Palafittes, ou Constructions lacustres du lac de Neuchâtel. ਪੈਰਿਸ, 1865. ਡਾਈ ਪਫਾਹਲਬਾਊਟਨ ਡੇਸ ਨਿਊਏਨਬਰਗਰ ਸੀਸ। ਫਰੈਂਕਫਰਟ ਏ. ਐੱਮ., 1866. ਡੇਸੋਰ ਅਤੇ ਫਾਵਰੇ, ਲੇ ਬੇਲ ਏਜ ਡੂ ਕਾਂਸੀ ਲੈਕਸਟ੍ਰੇ ਐਨ ਸੂਇਸ, 1 ਵੋਲ. fol. ਨਿਊਫਚੈਟਲ, 1874.
ਡਾਇਓਡੋਰਸ ਸਿਕੁਲਸ (ਬੀ. ਸੀ. 44), ਬਿਬਲੀਓਥੇਕਾ ਹਿਸਟੋਰਿਕਾ, ਪੀ. ਵੇਸੇਲਿੰਗਿਅਸ, 2 ਵੋਲਸ. fol. ਐਮਸਟਰਡਮ, 1746.

ਡੀਓਨ ਕੈਸੀਅਸ (ਨੈਟ. ਈ. 155)।
ਹੈਲੀਕਾਰਨਾਸਸ ਦਾ ਡਾਇਓਨੀਸੀਅਸ (ਈ.ਪੂ. 29), ਓਪੇਰਾ ਓਮਨੀਆ, ਜੇ. ਜੇ. ਰੀਸਕੇ, 6 ਭਾਗ 8 ਭਾਗ ਲੀਪਜ਼ੀਗ, 1774।
ਡੌਡਵੈਲ (ਐਡਵਰਡ), ਏ ਕਲਾਸੀਕਲ ਐਂਡ ਟੌਪੋਗ੍ਰਾਫੀਕਲ ਟੂਰ ਥਰੂ ਗ੍ਰੀਸ, 1801–6, 2 ਭਾਗ 4 ਤੋਂ ਲੰਡਨ, 1819।
ਡਗਲਸ (ਰੇਵ. ਜੇਮਜ਼, ਐਫ.ਏ.ਐਸ.), ਨੋਨੀਆ ਬ੍ਰਿਟੈਨਿਕਾ, 1793, ਫੋਲੀਓ।
ਡੁਮੀਚੇਨ, ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਮਿਸਰ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ। ਬਰਲਿਨ, 1879।
ਏਬਰਸ (ਪ੍ਰੋ. ਜਾਰਜ), ਮਿਸਰ ਅਤੇ ਮੂਸਾ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ। ਲੀਪਜ਼ੀਗ, 1868। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਈ ਜਰਮਨੋ-ਮਿਸਰੀ ਰੋਮਾਂਸ, ਇੱਕ ਮਿਸਰੀ ਰਾਜਕੁਮਾਰੀ, ਉਰਦਾ, ਅਤੇ ਸੀ.
ਐਡਕਿੰਸ (ਰੇਵ. ਡਾ.) ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਗਿਆਨ ਵਿੱਚ ਚੀਨ ਦਾ ਸਥਾਨ: ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਿ ਯੂਰਪ ਅਤੇ ਏਸ਼ੀਆ ਦੀਆਂ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਸਾਂਝਾ ਮੂਲ ਹੈ। ਲੰਡਨ, 1 ਭਾਗ 8 ਭਾਗ, 1871।
ਐਲਿਸ (ਰੇਵ. ਵਿਲੀਅਮ), ਪੋਲੀਨੇਸ਼ੀਅਨ ਰਿਸਰਚਿਜ਼। ਲੰਡਨ: ਮਰੇ, 1858।
ਐਲਫਿਨਸਟੋਨ, ਭਾਰਤ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ, 2 ਭਾਗ 8 ਭਾਗ 1841।
ਐਨਸਾਈਕਲੋਪੀਡੀਆ ਬ੍ਰਿਟੈਨਿਕਾ।
- ਮਹਾਂਨਗਰ।
——— ਪੈਨੀ (ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ)।
——— ਨਾਈਟਸ।
ਏਂਗਲ (ਡਬਲਯੂ. ਐੱਚ.), ਕਾਇਪ੍ਰੋਸ: ਇੱਕ ਮੋਨੋਗ੍ਰਾਫ਼। 2 ਭਾਗ। 8 ਭਾਗ। ਬਰਲਿਨ: ਰੀਮਰ, 1841।
ਐਥਨੋਲੋਜੀਕਲ ਸੋਸਾਇਟੀ ਆਫ਼ ਲੰਡਨ (ਜਰਨਲ ਆਫ਼) 7 ਭਾਗ 8 ਭਾਗ 1848–65।
ਯੂਸੀਬੀਅਸ (ਕੈਸਰੀਆ ਦਾ ਬਿਸ਼ਪ, ਏ.ਡੀ. 264–340), ਹਿਸਟੋਰੀਏ ਏਕਲੇਸੀਆਸਟਿਕਾ ਲਿਬਰੀ ਡੇਸੇਮ; ਰੀ-ਐਡ. F. A. Heinichen, 3 vols. 8 ਵੋ. ਲੀਪਜ਼ਿਗ, 1868.
ਈਵਾਨਸ (ਡਾ. ਜੌਨ), ਦ ਐਨਸ਼ੀਐਂਟ ਸਟੋਨ ਇੰਪਲੀਮੇਂਟਸ ਆਫ਼ ਗ੍ਰੇਟ ਬ੍ਰਿਟੇਨ, 1 ਭਾਗ 8 ਭਾਗ ਲੰਡਨ: ਲੌਂਗਮੈਨਸ, 1872। ਦ ਐਨਸ਼ੀਐਂਟ ਇੰਪਲੀਮੇਂਟਸ ਆਫ਼ ਗ੍ਰੇਟ ਬ੍ਰਿਟੇਨ ਐਂਡ ਆਇਰਲੈਂਡ, ਆਈਬਿਡ। 1881। ਦੋਵੇਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾਯੋਗ ਤੌਰ 'ਤੇ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਧਿਐਨ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਹੁਣ ਜਾਣੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਨੂੰ ਥੱਕਦੀਆਂ ਹਨ।
ਈਵਬੈਂਕ (ਥਾਮਸ), ਲਾਈਫ ਇਨ ਬ੍ਰਾਜ਼ੀਲ, 1 ਭਾਗ 8 ਭਾਗ ਨਿਊਯਾਰਕ, 1856; ਲੰਡਨ: ਸੈਮਪਸਨ ਲੋਅ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ, 1856। ਅੰਤਿਕਾ ਮਾਨਵ-ਵਿਗਿਆਨਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੀਮਤੀ ਹੈ।

ਫੇਅਰਹੋਲਟ (ਐੱਫ. ਡਬਲਯੂ.), ਏ ਡਿਕਸ਼ਨਰੀ ਆਫ਼ ਟਰਮਜ਼ ਆਫ਼ ਆਰਟ, 1 ਭਾਗ 12 ਮਹੀਨੇ।
ਵਰਚੂ ਐਂਡ ਹਾਲ, ਲੰਡਨ, 1849।
ਫਰਾਰ (ਕੈਨਨ), ਸੇਂਟ ਪਾਲ ਦਾ ਜੀਵਨ, ਆਦਿ। ਕੈਸੇਲ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ: ਲੰਡਨ, ਪੈਰਿਸ, ਅਤੇ ਨਿਊਯਾਰਕ (ਤਾਰੀਖ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ)।
ਫਰਗੂਸਨ (ਸਰ ਜੇਮਜ਼), ਆਇਰਿਸ਼ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ।
ਫਰਗੂਸਨ (ਜੇਮਜ਼), ਏ ਹਿਸਟਰੀ ਆਫ਼ ਆਰਕੀਟੈਕਚਰ, 4 ਭਾਗ 8 ਭਾਗ ਲੰਡਨ, 1874–76।
ਫੇਸਟਸ (ਸੈਕਸਟਸ ਪੋਮਪੀਅਸ), ਡੀ ਵਰਬੋਰਮ ਸਿਗਨੀਫਿਕੇਸ਼ਨ, ਕੇ.ਓ. ਮੁਲਰ। ਲੀਪਜ਼ਿਗ, 1839. ਵਿਆਕਰਣ 100 ਈਸਵੀ (ਮਾਰਸ਼ਲ ਦੇ ਦਿਨ) ਅਤੇ 422 ਈਸਵੀ (ਥੀਓਡੋਸੀਅਸ II ਦੇ ਅਧੀਨ) ਵਿਚਕਾਰ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ।
ਫਿੱਕੇ, ਇੰਡੋ-ਜਰਮਨਿਕ ਪ੍ਰੋਟੋ-ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਸ਼ਬਦਕੋਸ਼, ਆਦਿ। ਗੌਟਿੰਗਨ, 1868। ਫਲੋਰਸ (Annæus: temp. Trajan), Rerum Romanarum libri IV., Delphin edit., 2 vols., 8vo ਲੰਡਨ, 1822।
ਫੌਕਸ (ਏ. ਲੇਨ-, ਹੁਣ ਮੇਜਰ-ਜਨਰਲ ਏ. ਪਿਟ-ਰਿਵਰਸ)। ਮਾਨਵ-ਵਿਗਿਆਨ ਦੇ ਇਸ ਪ੍ਰਤਿਸ਼ਠਾਵਾਨ ਵਿਦਿਆਰਥੀ, ਜੋ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੇ ਗਿਆਨ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਹੈ, ਨੇ ਆਪਣੇ ਵਿਸ਼ਾਲ ਸੰਗ੍ਰਹਿ, ਲਗਭਗ ਤੀਹ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ ਵਿੱਚ, ਵਿਕਾਸ, ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਪ੍ਰਗਤੀ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ। ਲਗਾਤਾਰ ਕਦਮਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਉਸਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਵਸਤੂਆਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰੂਪਾਂ ਅਤੇ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਮੂਹਬੱਧ ਕੀਤਾ, ਸਭ ਤੋਂ ਸਰਲ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ; ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਵਰਗ ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ ਇੱਕ ਆਦਰਸ਼ ਕਿਸਮ ਜੋੜੀ, ਜਿਸ ਵੱਲ ਆਦਿਮ ਨਸਲਾਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਅੱਗੇ ਵਧ ਰਹੀਆਂ ਸਨ, ਅਣਗਿਣਤ ਗਲਤੀਆਂ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਸਨ, ਕੁਝ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਤਾਂ ਪਿੱਛੇ ਹਟ ਰਹੀਆਂ ਵੀ ਸਨ, ਪਰ ਸਮੁੱਚੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਉੱਚ ਪੱਧਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਸਨ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਪੇਪਰਾਂ ਤੋਂ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਪਹਿਲੇ ਅਧਿਆਵਾਂ ਵਿੱਚ ਅਕਸਰ ਸ਼ਬਦ-ਦਰ-ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਉਹ ਹਨ (1) 'ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਯੁੱਧ,' ਸੰਪਰਦਾ। i., 28 ਜੂਨ, 1867 ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਿਆ ਗਿਆ (ਪੰਨੇ 1-35, ਪੰਜ ਪਲੇਟਾਂ ਦੇ ਨਾਲ), ਅਤੇ ਸੰਪਰਦਾ। ii., 'ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਨਸਲਾਂ ਦੇ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੀ ਸਮਾਨਤਾ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਭਿੰਨਤਾਵਾਂ, ਨਿਰੰਤਰਤਾ ਅਤੇ ਰੂਪ ਦੇ ਵਿਕਾਸ', 5 ਜੂਨ, 1868 ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਿਆ ਗਿਆ (ਪੰਨੇ 1-42, ਅੱਠ ਚਿੱਤਰਾਂ ਦੇ ਨਾਲ); ਅਤੇ (2) 'ਮਾਨਵ-ਵਿਗਿਆਨਕ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਦਾ ਕੈਟਾਲਾਗ ਦੱਖਣੀ ਕੇਨਸਿੰਗਟਨ ਅਜਾਇਬ ਘਰ ਦੀ ਬੈਥਨਲ ਗ੍ਰੀਨ ਸ਼ਾਖਾ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਲਈ ਉਧਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, (131) ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤਾਂ ਦੇ ਨਾਲ;' ਪੰਨਾ I. ਅਤੇ II. (III. ਅਤੇ IV. ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ), 1874, &c., 8 vo., ਪੰਨਾ 1-184। ਸੰਗ੍ਰਹਿ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਫਿਰ ਲਗਭਗ 14,000 ਵਸਤੂਆਂ ਸਨ, ਨੇ ਦੱਖਣੀ ਕੇਨਸਿੰਗਟਨ ਵਿੱਚ ਅਜਾਇਬ ਘਰ ਦੀਆਂ ਪੱਛਮੀ ਗੈਲਰੀਆਂ ਲਈ ਬੈਥਨਲ ਗ੍ਰੀਨ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ। ਉੱਥੇ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਰਹਿਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ

ਇਸਨੂੰ ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ; ਪਰ ਇੰਗਲੈਂਡ, ਫਰਾਂਸ, ਜਰਮਨੀ ਅਤੇ ਇਟਲੀ ਦੇ ਉਲਟ, ਮਾਨਵ-ਵਿਗਿਆਨਕ ਅਧਿਐਨ ਦੀ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਕਦਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਇਸਨੂੰ ਆਕਸਫੋਰਡ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਇਮਾਰਤ ਇਸਦੇ ਯੋਗ ਸਵਾਗਤ ਲਈ ਸਮਰਪਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਮੈਂ ਜਨਰਲ ਪਿਟ-ਰਿਵਰਸ ਨੂੰ ਸੁਝਾਅ ਦੇਣ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਲਈ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਆਪਣੇ ਕੰਮ ਦੇ ਆਖਰੀ ਦੋ ਹਿੱਸਿਆਂ ਦਾ, ਸਗੋਂ ਨਿਮਰ 'ਕੈਟਾਲਾਗ' ਦੇ ਰੰਗੀਨ ਚਿੱਤਰਾਂ ਵਾਲੇ ਇੱਕ ਫੋਲੀਓ ਐਡੀਸ਼ਨ ਦਾ ਵੀ ਰਿਣੀ ਹੈ।
ਗੈਂਟੇ (ਡਾ. ਹਰਮਨ), 'ਉੱਤਰੀ ਨਾਲ ਏਟਰਸਕਨ ਕਾਮਰਸ,' ਆਰਕਾਈਵ ਫਰ ਐਂਥਰੋਪ, ਵੋਲ. vi. (ਉਸ ਦੇ ਕੰਮ Ueber den ettruskischen Tauschhandel nach Norden ਤੋਂ)। ਫਰੈਂਕਫਰਟ, 1874
ਗਲੈਡਸਟੋਨ (ਸੱਜੇ ਮਾਨਯੋਗ ਡਬਲਯੂ. ਈ.), ਜੁਵੈਂਟਸ ਮੁੰਡੀ, 1 ਭਾਗ 8 ਭਾਗ ਲੰਡਨ, 1869।
'ਮੈਟਲਜ਼ ਇਨ ਹੋਮਰ,' ਕੰਟੈਂਪਰੇਰੀ ਰਿਵਿਊ, 1874।
ਗਲਾਸ (ਜਾਰਜ), 'ਕੈਨਰੀ ਆਈਲੈਂਡਜ਼ ਦੀ ਖੋਜ ਅਤੇ ਜਿੱਤ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ,' ਪਿੰਕਰਟਨ, ਵੋਏਜੇਜ਼, ਭਾਗ xvi।
ਗੋਗੁਏਟ (ਐਂਟੋਇਨ ਯਵੇਸ), ਕਾਨੂੰਨਾਂ, ਕਲਾਵਾਂ ਅਤੇ ਵਿਗਿਆਨਾਂ ਦੀ ਉਤਪਤੀ, ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਬਾਰੇ (ਏ. ਵਾਈ. ਜੀ. ਦੁਆਰਾ, ਐਲੇਕਸ. ਕੋਨਰ. ਫੂਗੇਰ ਦੁਆਰਾ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ), 3 ਭਾਗ, ਪਲੇਟਾਂ, 4 ਤੋਂ. ਪੈਰਿਸ, 1758। ਕਈ ਸੰਸਕਰਣ ਅਤੇ ਅਨੁਵਾਦ।
ਗੋਗੁਏਟ (ਐਮ. ਡੀ), ਕਾਨੂੰਨਾਂ, ਕਲਾਵਾਂ ਅਤੇ ਵਿਗਿਆਨਾਂ ਦੀ ਉਤਪਤੀ, ਅਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਤਰੱਕੀ। ਥੌਮਸਨ ਦੁਆਰਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਅਨੁਵਾਦ, 3 ਭਾਗ, ਪਲੇਟਾਂ, 8 ਭਾਗ। ਐਡਿਨਬਰਗ, 1761।
ਗੋਜ਼ਾਦੀਨੀ (ਸੈਨੇਟਰ ਕਾਉਂਟ ਜਿਓਵਾਨੀ), ਡੀ ਅਨ ਐਂਟੀਕੋ ਸੇਪੋਲਕ੍ਰੋ ਏ ਸੇਰੇਟੋਲੋ ਨੇਲ ਬੋਲੋਨੀਜ਼। ਮੋਡੇਨਾ: ਵਿਨਸੇਂਜ਼ੀ, 1872। ਲੇਖਕ ਨੇ ਫੇਲਸੀਨਾ, ਹੁਣ ਬੋਲੋਨਾ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਮਿਲੇ ਏਟਰਸਕਨ ਅਵਸ਼ੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਤੇ ਕੀਮਤੀ ਅਧਿਐਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪੁਰਾਤੱਤਵ ਮਾਨਵ-ਵਿਗਿਆਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਥਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਸੁਝਾਅ ਦੇਣ ਦਾ ਉੱਦਮ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਵੱਖਰੇ ਪੇਪਰ, ਜੋ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਬੋਲੋਨਾ ਦੇ ਫਾਵਾ, ਗਾਰਗਨਾਨੀ ਅਤੇ ਕੰਪਨੀ ਦੁਆਰਾ ਛਾਪੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਨੂੰ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਲਾਭ ਲਈ ਇੱਕ ਸੁਵਿਧਾਜਨਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇਕੱਤਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।
ਗ੍ਰਾਹ (ਕੈਪਟਨ ਡਬਲਯੂ. ਏ.), ਗ੍ਰੀਨਲੈਂਡ ਦੇ ਪੂਰਬੀ ਤੱਟ 'ਤੇ ਇੱਕ ਮੁਹਿੰਮ ਦਾ ਬਿਰਤਾਂਤ, ਆਦਿ। ਸੀ. ਗੋਰਡਨ ਮੈਕਡੌਗਲ ਦੁਆਰਾ ਡੈਨਿਸ਼ (ਕੋਪਨਹੇਗਨ, 1832) ਤੋਂ ਅਨੁਵਾਦਿਤ, 8 ਵੀਂ ਸਦੀ ਲੰਡਨ, 1837।

ਗ੍ਰਾਂਟ (ਕੈਪਟਨ, ਹੁਣ ਕਰਨਲ, ਜੇਮਜ਼ ਏ.), ਏ ਵਾਕ ਐਵਰਾਸ ਅਫਰੀਕਾ, ਜਾਂ ਘਰੇਲੂ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਮੇਰੇ ਨੀਲ ਜਰਨਲ ਤੋਂ। ਬਲੈਕਵੁੱਡਜ਼: ਐਡਿਨਬਰਗ, ਐਮਡੀਸੀਸੀਐਲਐਕਸਆਈਵੀ।
ਗ੍ਰੋਸ (ਕੈਪਟਨ ਫਰਾਂਸਿਸ), ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਫੌਜ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਫੌਜੀ ਪੁਰਾਤਨ ਵਸਤੂਆਂ। ਜਿੱਤ ਤੋਂ ਵਰਤਮਾਨ ਸਮੇਂ ਤੱਕ। ਸਮੱਗਰੀ ਜੋੜਾਂ ਅਤੇ ਸੁਧਾਰਾਂ ਵਾਲਾ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਸੰਸਕਰਣ, 2 ਭਾਗ। 8 ਭਾਗ। ਲੰਡਨ, ਟੀ. ਏਗਰਟਨ, ਵ੍ਹਾਈਟਹਾਲ ਲਈ ਛਾਪਿਆ ਗਿਆ; ਅਤੇ ਜੀ. ਕੇਅਰਸਲੇ, ਫਲੀਟ ਸਟ੍ਰੀਟ, 1801। ਪਹਿਲਾ ਸੰਸਕਰਣ 1786 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਹੋਇਆ, ਅਤੇ ਵਿਦਵਾਨ ਲੇਖਕ ਦੀ ਮੌਤ (æt. 52) ਡਬਲਿਨ, 12 ਮਈ, 1791 ਵਿੱਚ ਅਪੋਪਲੈਕਸੀ ਕਾਰਨ ਹੋਈ।
ਗ੍ਰੋਟ (ਜਾਰਜ), ਯੂਨਾਨ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ, 12 ਭਾਗ 8 ਭਾਗ 1846–56।
ਗੁਥਰੀ (ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ), ਮਾਈ ਈਅਰ ਇਨ ਐਨ ਇੰਡੀਅਨ ਫੋਰਟ। ਹਰਸਟ ਐਂਡ ਬਲੈਕੇਟ: ਲੰਡਨ, 1877।
ਹੈਮਿਲਟਨ (ਵਿਲ. ਜੇ.), ਏਸ਼ੀਆ ਮਾਈਨਰ, ਪੋਂਟਸ ਅਤੇ ਅਰਮੇਨੀਆ ਵਿੱਚ ਖੋਜਾਂ, ਆਦਿ, 2 ਭਾਗ 8 ਭਾਗ ਲੰਡਨ: ਮਰੇ, 1842।
ਹੈਨਬਰੀ (ਡੈਨੀਅਲ), ਸਾਇੰਸ ਪੇਪਰਸ, ਆਦਿ, ਜੋਸਫ਼ ਇੰਸ ਦੁਆਰਾ ਮੈਮੋਇਰ ਨਾਲ ਸੰਪਾਦਿਤ, 1 ਭਾਗ 8 ਭਾਗ ਲੰਡਨ, 1876।
ਹੀਥ (ਰੇਵ. ਡਨਬਾਰ ਇਸੀਡੋਰ), ਐਕਸੋਡਸ ਪੈਪੀਰੀ, 8 ਵੀਂ ਲੰਡਨ, 1855. ਫੋਨੀਸ਼ੀਅਨ ਸ਼ਿਲਾਲੇਖ। ਲੰਡਨ, ਕੁਆਰਿਚ, 1873. 'ਹਿੱਟਾਈਟ ਸ਼ਿਲਾਲੇਖ,' ਜਰਨਲ। ਐਂਥ੍ਰੋਪ।
ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ, ਮਈ, 1880।
ਹੇਰੋਡੋਟਸ, ਰਾਵਲਿਨਸਨ, 4 ਭਾਗ। ਮਰੇ, 1858। ਇਹ ਕੀਮਤੀ ਰਚਨਾ ਦੂਜੇ ਐਡੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸੋਧਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦੀ ਹੈ।
ਹੇਰੇਰਾ (ਐਂਟੋਨੀਓ, ਇੰਡੀਜ਼ ਦਾ ਮੁੱਖ ਇਤਿਹਾਸਕਾਰ), ਜਨਰਲ ਹਿਸਟਰੀ, ਅਤੇ ਸੀ., VIII. ਦਹਾਕੇ, 4 ਭਾਗ. ਫੋਲੀਓ. ਮੈਡ੍ਰਿਡ, 1601.
ਹੇਸੀਓਡ, ਵਰਕਸ ਐਂਡ ਡੇਜ਼; ਸ਼ੀਲਡ, &c. ਦ ਮਾਈਨਰ ਯੂਨਾਨੀ ਪੋਇਟਸ, ਭਾਗ i.
ਹੋਲਬ (ਡਾ. ਐਮਿਲ), ਦੱਖਣੀ ਅਫ਼ਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਸੱਤ ਸਾਲ, 2 ਭਾਗ 8 ਭਾਗ ਸੈਮਪਸਨ ਲੋਅ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ 1881।
ਹੋਮਰ, ਓਪੇਰਾ ਓਮਨੀਆ, ਜੇ.ਏ. ਅਰਨੇਸਟੀ ਦੁਆਰਾ। 5 ਖੰਡ। 8 ਵੋ. ਗਲਾਸਗੋ, 1814. ਹੋਰੇਸ, ਓਪੇਰਾ ਓਮ., ਐਕਸ ਐਡਿਟ. ਜ਼ੇਯੂਨੀ. ਡੇਲਫਿਨ ਐਡਿਟ., 4 ਵੋਲਟ. 8 ਵੋਲਟ. ਲੰਡਨ, 1825।
ਹੋਵਰਥ (ਐੱਚ. ਐੱਚ.), 'ਕਾਂਸੀ ਦਾ ਪੁਰਾਤੱਤਵ।' ਟ੍ਰਾਂਸ. ਐਥਨੋ. ਸੋਕ., ਭਾਗ vi. ਹੰਬੋਲਟ (ਬੈਰਨ ਅਲੈਗਜ਼ੈਂਡਰ ਵੌਨ), ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਇਕੁਇਨੋਕਸ਼ੀਅਲ ਰੀਜਨਜ਼ ਦੀ ਯਾਤਰਾ ਦਾ ਨਿੱਜੀ ਬਿਰਤਾਂਤ, 3 ਭਾਗ 8 ਭਾਗ ਬੋਹਨ ਦੀ ਵਿਗਿਆਨਕ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ, ਲੰਡਨ, 1852।

ਆਇਰਨ, ਇੱਕ ਇਲਸਟ੍ਰੇਟਿਡ ਵੀਕਲੀ ਜਰਨਲ ਆਫ਼ ਸਾਇੰਸ, ਮੈਟਲਜ਼, ਐਂਡ ਮੈਨੂਫੈਕਚਰਜ਼ ਇਨ ਆਇਰਨ ਐਂਡ ਸਟੀਲ, ਪੈਰੀ ਈ. ਨਰਸੀ, ਸੀ.ਈ. ਦੁਆਰਾ ਸੰਪਾਦਿਤ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੈਂ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ।
ਸੇਵਿਲ ਦਾ ਆਈਸੀਡੋਰ (ਸੇਵਿਲ ਦਾ ਬਿਸ਼ਪ, ਏ.ਡੀ. 600-636), ਓਪੇਰਾ ਓਮਨੀਆ ('ਮੂਲ' ਅਤੇ 'ਏਟੀਮੋਲੋਜੀਜ਼' ਸਮੇਤ), ਜੇ ਡੂ ਬਰੂਲ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ, ਫੋਲ. ਪੈਰਿਸਿਸ, 1601. ਜੈਕਮਿਨ (ਰਾਫੇਲ), ਪਹਿਰਾਵੇ ਦਾ ਆਮ ਇਤਿਹਾਸ, ਅਤੇ ਚੌਥੀ ਤੋਂ 19 ਵੀਂ ਸਦੀ ਤੱਕ (ਈ.ਡੀ. 315–1815)। ਪੈਰਿਸ।
ਜਾਨਸ (ਮੇਜਰ ਮੈਕਸ), ਹੈਂਡਬੁੱਕ ਆਫ਼ ਏ ਹਿਸਟਰੀ ਆਫ਼ ਵਾਰਫੇਅਰ ਫਰਾਮ ਪ੍ਰੈਹਿਸਟੋਰਿਕ ਟਾਈਮਜ਼ ਟੂ ਦ ਰੇਨੇਸੈਂਸ। ਤਕਨੀਕੀ ਭਾਗ: ਆਰਮਾਮੈਂਟ, ਕੰਬੈਟ ਟੈਕਨੀਕਸ, ਕਿਲਾਬੰਦੀ, ਘੇਰਾਬੰਦੀ, ਨੇਵਲ ਅਫੇਅਰਜ਼। ਲੀਪਜ਼ਿਗ: ਗ੍ਰੂਨੋ, 1880। ਜਰਮਨ ਫੌਜ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਟਾਫ ਦੇ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਮੇਜਰ ਜਾਨਸ ਨੇ ਭਾਗ 8 ਭਾਗ (ਪੰਨੇ 640) ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਮਿਹਨਤੀ ਅਤੇ ਉਪਯੋਗੀ ਕੰਮ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜਿਸਦੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਸੌ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਖਿੱਚੀਆਂ ਗਈਆਂ ਪਲੇਟਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਐਟਲਸ ਹੈ। ਉਹ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਬਦਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੌ ਦੁਆਰਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਕੰਮ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੈ, ਪਰ ਇਸਦੀ ਜਨਤਕ ਪਹੁੰਚ, ਮੈਨੂੰ ਡਰ ਹੈ, ਬਹੁਤ ਸੀਮਤ ਹੋਵੇਗੀ।
ਜੋਸੀਫ਼ਸ (ਫਲੇਵੀਅਸ)।
ਜਸਟਿਨ (ਫਰੰਟੀਨਸ)। ਇਤਿਹਾਸ, ਚੌਥੀ ਅਤੇ ਪੰਜਵੀਂ ਸਦੀ, ਟ੍ਰੋਗਸ ਪੋਂਪੀਅਸ ਤੋਂ ਸੰਖੇਪ। ਵਾਤਸਯਾਨ ਦਾ ਕਾਮਸੂਤਰ, ਭਾਗ ਪਹਿਲਾ, ਇੱਕ ਪ੍ਰਸਤਾਵਨਾ ਅਤੇ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ ਦੇ ਨਾਲ। ਲੰਡਨ ਦੀ ਹਿੰਦੂ ਕਾਮ ਸ਼ਾਸਤਰ ਸੋਸਾਇਟੀ ਲਈ ਛਾਪਿਆ ਗਿਆ, 1883; ਸਿਰਫ਼ ਨਿੱਜੀ ਪ੍ਰਸਾਰਣ ਲਈ।
ਕਵੀ ਜਿਸਦਾ ਨਾਮ ਮੱਲੀਨਾਗਾ ਜਾਂ ਮ੍ਰਿਲਾਨਾ (ਵਾਤਸਯਾਨ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ) ਸੀ, ਈਸਾਈ ਆਰ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਅਤੇ ਛੇਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ। ਇਹ ਵੀ ਸਿਰਫ਼ ਉਸਦੀ ਕਵਿਤਾ ਦੁਆਰਾ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਹਿੰਦੂ-ਧਰਤੀ ਕਾਮ ਸਾਹਿਤ ਵਿੱਚ ਅਮੀਰ ਹੈ।
ਕੈਲਰ (ਡਾ. ਫਰਡੀਨੈਂਡ), ਦ ਕੋਲਡ ਪਾਇਲ ਡਵੈਲਿੰਗਜ਼ ਇਨ ਦ ਸਵਿਸ ਲੇਕਸ। ਜ਼ਿਊਰਿਖ, 1854-66। ਇਸਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਅਨੁਵਾਦ ਹੈ: ਦ ਲੇਕ ਡਵੈਲਿੰਗਜ਼ ਆਫ਼ ਸਵਿਟਜ਼ਰਲੈਂਡ। ਕਿੰਗ (ਸਵਰਗਵਾਨ ਡਾ. ਰਿਚਰਡ), ਟ੍ਰਾਂਸ. ਐਥਨੋਲ. ਸੋਕ., ਭਾਗ. i. ਅਤੇ ii.
ਕਲੇਮ (ਡਾ. ਗੁਸਤਾਵ ਫ੍ਰੈਡਰਿਕ), ਔਜ਼ਾਰ ਅਤੇ ਹਥਿਆਰ। ਲੀਪਜ਼ਿਗ, 1854। ਕਲੇਮ (ਜੀ. ਐੱਫ.), ਦ ਟੂਲਸ ਅਤੇ ਹਥਿਆਰ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੂਲ ਅਤੇ ਸਿਖਲਾਈ ਦਾ ਇੱਕ ਸੰਸਕਰਣ, ਟੈਕਸਟ ਵਿੱਚ 342 ਲੱਕੜ ਦੇ ਕੱਟਾਂ ਦੇ ਨਾਲ, 8 ਵੋ. ਸੋਂਡਰਸ਼ੌਸਨ, 1858 ਵਿਖੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ।
ਜਨਰਲ ਕਲਚਰਲ ਸਾਇੰਸ, 2 ਵੋ. ਲੱਕੜ ਦੇ ਕੱਟਾਂ ਦੇ ਨਾਲ, 8 ਵੋ. ਲੀਪਜ਼ਿਗ, 18:4-5।
ਕੋਲਬੇਨ (ਪੀਟਰ) ਕੇਪ ਆਫ਼ ਗੁੱਡ ਹੋਪ ਦੀ ਮੌਜੂਦਾ ਸਥਿਤੀ, ਆਦਿ, 2 ਭਾਗ 8 ਭਾਗ, 1738।

ਕ੍ਰੇਮਰ (ਨਾਈਟ ਅਡੌਲਫ਼ ਵਾਨ) ਇਬਨ ਖਾਲਦੂਨ ਅਤੇ ਉਸਦਾ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਇਤਿਹਾਸ।
ਵਿਯੇਨ੍ਨਾ, 1879।
ਲੈਕੋਮਬੇ, ਹਥਿਆਰ ਅਤੇ ਸ਼ਸਤਰ। ਪੈਰਿਸ, 1868।
ਲੈਂਡ ਐਂਡ ਵਾਟਰ, ਵਿਲੀਅਮ ਬੇਟਸ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹਫਤਾਵਾਰੀ ਅਖ਼ਬਾਰ; ਇਸ ਵਿੱਚ ਮਰਹੂਮ ਸ਼੍ਰੀ ਫਰੈਂਕ ਬਕਲੈਂਡ, ਐਫ.ਜ਼ੈਡ.ਐਸ. ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੇਖ ਹਨ।
ਲੈਥਮ (ਜੌਨ): ਇਹ ਸਹਾਇਕ-ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਫਾਰ ਐਗਜ਼ੀਬਿਸ਼ਨਜ਼ (1862, 1867, ਅਤੇ 1873), ਜੋ ਕਿ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਿੱਚ ਸਫਲ ਹੋਏ ਸਨ, ਸ਼੍ਰੀ ਵਿਲਕਿਨਸਨ ਅਤੇ ਪਾਲ ਮਾਲ ਦੇ ਪੁੱਤਰ, ਅਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ, ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਆਪਣੇ ਦੋ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਪੇਪਰਾਂ, (1) 'ਦਿ ਸ਼ੇਪ ਆਫ਼ ਸਵੋਰਡ-ਬਲੇਡਜ਼' ਅਤੇ (2) 'ਏ ਫਿਊ ਨੋਟਸ ਆਨ ਸਵੋਰਡਜ਼ ਇਨ ਦ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਐਗਜ਼ੀਬਿਸ਼ਨ ਆਫ਼ 1862' (ਜਰਨਲ ਆਫ਼ ਦ ਆਰ.ਯੂ.ਐਸ. ਇੰਸਟੀਚਿਊਸ਼ਨ, ਭਾਗ vi. ਅਤੇ vii) ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਲੇਖਕ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਾਲ ਮੈਂ ਇਹਨਾਂ ਦੋ ਕੀਮਤੀ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਅਧਿਐਨਾਂ ਦੀ ਖੁੱਲ੍ਹ ਕੇ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਅਧਿਆਇ VII ਵਿੱਚ। ਮਰਹੂਮ ਸ਼੍ਰੀ ਲੈਥਮ ਇੱਕ ਵਿਹਾਰਕ ਤਲਵਾਰਬਾਜ਼ ਸਨ, ਅਤੇ 'ਚਿੱਟੀ ਬਾਂਹ' ਦੇ ਨਿਰਮਾਤਾ ਵਜੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਲੰਮਾ ਤਜਰਬਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਹਰ ਸਫਲਤਾ ਦੀ ਕਾਮਨਾ ਕਰਦਾ ਹਾਂ, ਜੋ ਹੁਣ ਚੰਗੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਮਸ਼ਹੂਰ ਇੱਕ ਸੰਸਥਾ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਜਗ੍ਹਾ ਭਰਦਾ ਹੈ।
ਲੈਥਮ (ਰਾਬਰਟ ਗੋਰਡਨ), ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਟਾਪੂਆਂ ਦੀ ਨਸਲ ਵਿਗਿਆਨ, 1 ਭਾਗ 12 ਮਹੀਨੇ ਲੰਡਨ, 1852। ਵਰਣਨਸ਼ੀਲ ਨਸਲ ਵਿਗਿਆਨ, 2 ਭਾਗ 8 ਭਾਗ 1859।
ਲੇਅਰਡ (ਸਰ ਹੈਨਰੀ ਆਸਟਨ), ਨੀਨਵੇਹ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਅਵਸ਼ੇਸ਼, 2 ਭਾਗ 8 ਭਾਗ, 1849। ਨੀਨਵੇਹ ਦੇ ਸਮਾਰਕ, ਪਹਿਲੀ ਅਤੇ ਦੂਜੀ ਲੜੀ, 1849–53। ਨੀਨਵੇਹ ਵਿਖੇ ਖੋਜਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਲੇਖਾ। ਲੰਡਨ: ਮਰੇ, 1851। ਨੀਨਵੇਹ ਅਤੇ ਬੇਬੀਲੋਨ ਦੇ ਖੰਡਰਾਂ ਵਿੱਚ ਤਾਜ਼ਾ ਖੋਜਾਂ, 1 ਭਾਗ 8 ਭਾਗ ਲੰਡਨ: ਮਰੇ, 1853।
ਲੈਗੇ (ਡਾ. ਜੇਮਜ਼), ਦ ਚਾਈਨੀਜ਼ ਕਲਾਸਿਕਸ, 3 ਭਾਗ 8 ਭਾਗ ਲੰਡਨ, 1861-76; ਭਾਗ 1, 'ਕਨਫਿਊਸ਼ਸ'; ii., 'ਮੈਨਸੀਅਸ'; iii., 'ਸ਼ੀ-ਕਿੰਗ ਜਾਂ ਕਵਿਤਾ ਦੀ ਕਿਤਾਬ।'
Lenormant (François), Manuel d'Histoire Ancienne de l'Orient, 2 vols., 12mo. ਪੈਰਿਸ, 1868. Les Premières Civilisations, 3 vols., 12mo. ਪੈਰਿਸ, 1874. ਜਰਮ. ਟ੍ਰਾਂਸ., ਜੇਨਾ, 1875.
ਲੈਪਸੀਅਸ (ਡਾ. ਰਿਚਰਡ), ਪ੍ਰੂਸ਼ੀਅਨ ਮੁਹਿੰਮ ਦੇ ਚਿੱਤਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਮਿਸਰ ਅਤੇ ਇਥੋਪੀਆ ਦੇ ਸਮਾਰਕ। ਮਿਸਰ ਅਤੇ ਇਥੋਪੀਆ ਦੇ ਸਮਾਰਕ (1842-45)। ਬਰਲਿਨ, 1849-59। ਮਿਸਰ ਵਿੱਚ ਖੋਜਾਂ, ਆਦਿ, ਕੇਨੇਥ ਆਰ. ਐਚ. ਮੈਕੇਂਜੀ ਦੁਆਰਾ ਅਨੁਵਾਦਿਤ, 8 ਵੋ. ਲੰਡਨ, 1852। ਮਿਸਰ

ਦੇ ਸ਼ਿਲਾਲੇਖਾਂ ਵਿੱਚ ਧਾਤਾਂ (ਅਕਾਦ. ਡੇਰ ਵਿਸ., ਏ.ਡੀ. 1871), ਬਾਅਦ ਵਾਲਾ 1877 ਵਿੱਚ ਫ੍ਰੈਂਚ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।
ਲਿੰਡਸੇ (ਡਾ. ਡਬਲਯੂ. ਲਾਡਰ), ਸੋਸਾਇਟੀ ਆਫ਼ ਆਰਟਸ ਆਫ਼ ਸਕਾਟਲੈਂਡ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ, ਭਾਗ 327।
ਲਿਵੀ।
ਲੋਪੇਜ਼ (ਵਿਸੇਂਟੇ ਫਿਦੇਲ), ਲੇਸ ਰੇਸ ਏਰੀਏਨਸ ਡੂ ਪੇਰੋ, ਅਤੇ ਸੀ. ਪੈਰਿਸ: ਏ. ਫ੍ਰੈਂਕ, 1871। ਇੱਕ ਕਾਪੀ ਮੈਨੂੰ ਮੇਰੇ ਪੁਰਾਣੇ ਦੋਸਤ ਜੌਨ ਕੋਗਲਾਨ, ਸੀ.ਈ., ਬਿਊਨਸ ਆਇਰਸ ਤੋਂ, ਦੁਆਰਾ ਭੇਜੀ ਗਈ ਸੀ।
ਲੁਬੌਕ (ਸਰ ਜੌਨ ਡਬਲਯੂ.), ਪੂਰਵ-ਇਤਿਹਾਸਕ ਸਮੇਂ, 1 ਭਾਗ 8 ਭਾਗ, 1865। ਸਕੈਂਡੇਨੇਵੀਆ ਦੇ ਆਦਿਵਾਸੀ (ਨਿਲਸਨ), ਤੀਜਾ ਸੰਪਾਦਨ। ਲੰਡਨ, 1868। ਸੱਭਿਅਤਾ ਦਾ ਮੂਲ, ਆਦਿ, 8 ਭਾਗ ਲੰਡਨ, 1870।
ਲੂਕਾਨ।
ਲੂਕ੍ਰੇਟੀਅਸ।
ਲੁਈਨਸ (ਡਿਊਕ ਆਫ਼), ਨੁਮਿਜ਼ਮੈਟਿਕਸ ਅਤੇ ਸਾਈਪ੍ਰਸ ਸ਼ਿਲਾਲੇਖ। ਪੈਰਿਸ, 1852।
ਲਾਇਲ (ਸਰ ਚਾਰਲਸ), ਭੂ-ਵਿਗਿਆਨ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ। ਲੰਡਨ: ਮਰੇ, 1830–3। ਭੂ-ਵਿਗਿਆਨਕ ਸਬੂਤਾਂ ਤੋਂ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਪੁਰਾਤਨਤਾ। ਲੰਡਨ: ਮਰੇ, 1863।
ਮੇਜਰ (ਆਰ. ਐੱਚ.), ਦ ਸਿਲੈਕਟ ਲੈਟਰਸ ਆਫ਼ ਕੋਲੰਬਸ, ਅਤੇ ਸੀ. ਲੰਡਨ: ਹਕਲੂਇਟ ਸੋਸਾਇਟੀ, ਐਮ.ਡੀ.ਸੀ.ਸੀ.ਐਲ.ਐਕਸ.
ਮਾਨਵ-ਧਰਮ-ਸ਼ਾਸਤਰ (ਮੀਨੂ ਦੇ ਨਿਯਮ), ਹਾਉਟਨ ਦੁਆਰਾ ਅਨੁਵਾਦਿਤ। ਲੰਡਨ, 1825। ਮੈਨੇਥੋ (ਈ.ਪੂ. 285)।
ਮਾਰਚਿਓਨੀ (ਅਲਬਰਟੋ), ਕੰਡਿਆਲੀ ਤਾਰ, ਆਦਿ ਫਲੋਰੈਂਸ: ਬੇਨਸੀਨੀ, 1847।
ਮਾਰਖਮ (ਕਲੇਮੈਂਟਸ ਆਰ.), ਪੇਡਰੋ ਡੀ ਸੀਜ਼ਾ (ਸੀਕਾ) ਡੀ ਲਿਓਨ, 1869। ਯੈਂਕਾਸ ਦੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ, 1871। ਪੇਰੂ ਦੀ ਖੋਜ ਬਾਰੇ ਰਿਪੋਰਟਾਂ, 1872। ਸਾਰੇ ਹਕਲੂਇਟ ਸੋਸਾਇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਛਾਪੇ ਗਏ।
ਮਾਸਾਰਟ (ਅਲਫ੍ਰੇਡ), ਕਾਰਟਾਜੇਨਾ (ਸਪੇਨ) ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਧਾਤੂ ਭੰਡਾਰ। ਲੀਜ, 1875। ਮੈਸੀ (ਗੇਰਾਲਡ), ਏ ਬੁੱਕ ਆਫ਼ ਦ ਬਿਗਨਿੰਗਜ਼। ਲੰਡਨ: ਵਿਲੀਅਮਜ਼ ਐਂਡ ਨੌਰਗੇਟ, 1881। ਦੋ ਜਿਲਦਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੋਈਆਂ ਸਨ, ਅਤੇ ਦੋ ਸਮਾਪਤੀ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਇੱਕ ਵਿਦਵਾਨ ਦੋਸਤ ਉਸਨੂੰ ਲਿਖਦਾ ਹੈ: 'ਮੈਨੂੰ ਟਿੱਪਣੀ ਕਰਨ ਜਾਂ ਆਲੋਚਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਤੁਸੀਂ ਟਾਇਲਰ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਹੇਠਾਂ ਆ ਗਏ ਹੋ, ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਚੰਗਾ ਬਣਾ ਰਹੇ ਹੋ। ਜੇਕਰ ਲੋਕ ਤੁਹਾਡੀ ਕਿਤਾਬ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਪੜ੍ਹਨਗੇ, ਤਾਂ ਇਹ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਰੌਲਾ

ਪਾਵੇਗਾ। ਪਰ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਅਤੇ ਇੱਕ ਲਈ ਲੰਮਾ ਸਮਾਂ ਉਡੀਕ ਕਰਨੀ ਪੈ ਸਕਦੀ ਹੈ।'
ਮੇਲਾ (ਪੋਂਪੋਨੀਅਸ), ਡੀ ਸੀਟੂ ਓਰਬਿਸ (ਈ. 41-54)। ਇਹ ਛੋਟੀ ਜਿਹੀ ਰਚਨਾ ਇੱਕ ਆਧੁਨਿਕ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਅਨੁਵਾਦ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ; ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਭੂਗੋਲ ਵਿਗਿਆਨੀਆਂ ਬਾਰੇ ਕੀ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰਾਇਲ ਜੀਓਗ੍ਰਾਫੀਕਲ ਸੋਸਾਇਟੀ ਨੇ ਅਜੇ ਤੱਕ ਟਾਲਮੀ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ?
ਮਾਇਰਿਕ (ਸਰ ਸੈਮੂਅਲ ਰਸ਼), ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਸ਼ਸਤਰ ਦੀ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਜਾਂਚ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਯੂਰਪ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਸੀ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਗ੍ਰੇਟ ਬ੍ਰਿਟੇਨ ਵਿੱਚ, ਨੌਰਮਨ ਜਿੱਤ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਚਾਰਲਸ ਦੂਜੇ ਤੱਕ, ਮੱਧ ਯੁੱਗ ਦੇ ਫੌਜੀ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਦੇ ਨਾਲ। ਮੈਂ ਦੂਜੇ ਸੰਸਕਰਣ ਤੋਂ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ। 3 ਭਾਗ। ਐਟਲਸ 4 ਤੋਂ। ਲੰਡਨ: ਬੋਹਨ, 1844। ਪਹਿਲਾ ਸੰਸਕਰਣ 1824 ਵਿੱਚ ਲੇਖਕ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸਨੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਪਾਈ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਰੰਗਾਂ ਵਿੱਚ। ਅਗਲਾ ਸੰਸਕਰਣ, 1844 ਵਿੱਚ, ਲੇਖਕ ਦੁਆਰਾ ਦੋਸਤਾਂ, ਸ਼੍ਰੀ ਐਲਬਰਟ ਵੇਅ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਵੱਡਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸ਼੍ਰੀ ਜੋਸਫ਼ ਸਕੈਲਟਨ ਦੀ ਕਲਾਤਮਕ ਰਚਨਾ, ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਸ਼ਸਤਰ ਅਤੇ ਸ਼ਸਤਰ ਦੇ ਉੱਕਰੇ ਚਿੱਤਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।
ਮਿਲਨੇ (ਜੌਨ), 'ਜਾਪਾਨ ਦੇ ਪੱਥਰ ਯੁੱਗ 'ਤੇ,' ਜਰਨਲ. ਐਂਥ੍ਰੋਪ. ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ, ਮਈ 1881। ਮਿਸ਼ੇਲ (ਡਾ. ਆਰਥਰ), 'ਦ ਪਾਸਟ ਇਨ ਦ ਪ੍ਰੈਜ਼ੈਂਟ,' ਆਦਿ, ਰਿੰਡ ਲੈਕਚਰ, 1876–78, 1 ਭਾਗ 8 ਐਡਿਨਬਰਗ: ਡਗਲਸ, 1880।
ਮੋਂਟੇਨ (ਮਿਸ਼ੇਲ ਡੀ), ਐਸੇਜ਼, ਵਿਲੀਅਮ ਹੈਜ਼ਲਿਟ ਦੁਆਰਾ ਅਨੁਵਾਦਿਤ। ਲੰਡਨ: ਸੀ. ਟੈਂਪਲਮੈਨ, ਐਮਡੀਸੀਸੀਐਲਆਈਆਈਆਈ (ਤੀਜਾ ਐਡੀਸ਼ਨ)।
Monteiro ਅਤੇ Gamitto, O Muata Cazembe, 1 vol. 8 ਵੋ. ਇਮਪ੍ਰੇਸਾ ਨੈਸੀਓਨਲ, ਲਿਸਬਨ, 1854।
ਮੂਰ, ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਖਣਿਜ ਵਿਗਿਆਨ।
ਮੂਰਕ੍ਰਾਫਟ (ਵਿਲੀਅਮ) ਅਤੇ ਟ੍ਰੇਬੈਕ (ਜਾਰਜ), ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਹਿਮਾਲੀਅਨ ਪ੍ਰਾਂਤਾਂ ਵਿੱਚ ਯਾਤਰਾਵਾਂ, ਅਤੇ ਲਗਭਗ, 1819 ਤੋਂ 1825 ਤੱਕ, 8 ਵੰ. ਲੰਡਨ: ਮਰੇ, 1841।
ਮੋਰਗਨ (ਲੂਈਸ), ਇਰੋਕੋਇਸ ਦੀ ਲੀਗ।
ਮੋਰਟੋਟ, 'ਸਵਿਸ ਝੀਲਾਂ 'ਤੇ,' ਬੁਲੇਟਿਨ ਡੇ ਲਾ ਸੋਸਾਇਟੀ ਵੌਡੋਇਸ, ਵੋਲ. vi., &c. 'ਲੇਸ ਮੇਟੌਕਸ ਡੈਨਸ ਐਲ'ਏਜ ਡੂ ਕਾਂਸੀ' (ਮੇਮ. ਸੋਕ. ਐਂਟ. ਡੂ ਨੋਰਡ, 1866-71)।

ਮੋਰਟੀਲੇਟ, (ਗੈਬਰੀਅਲ ਡੀ), 'ਲੇਸ ਗੌਲੋਇਸ ਡੇ ਮਾਰਜ਼ਾਬੋਟੋ ਡਾਂਸ ਲ'ਅਪੇਨਿਨ,' ਰੀਵਿਊ ਆਰਕੀਓਲੋਜੀਕ, 1870-71। ਇਸ ਮਾਨਵ-ਵਿਗਿਆਨੀ ਨੇ ਬੋਲੋਨਾ ਦੀ ਕਾਂਗਰਸ ਵਿਚ ਵਿਆਪਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਚੰਗਾ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ।
ਮੂਵਰਸ, ਡਾਈ ਫੋਨੀਜ਼ੀਅਰ। ਬਰਲਿਨ, 1840-56। ਇਹ ਕਿਤਾਬ ਕੁਝ ਪੁਰਾਣੀ ਹੈ, ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਕੀਮਤੀ ਹੈ।
ਮਚ (ਡਾ. ਐਮ.), 'ਪੂਰਬੀ ਏਸ਼ੀਆ ਵਿੱਚ ਲੋਹੇ ਜਾਂ ਕਾਂਸੀ ਦੀ ਤਰਜੀਹ 'ਤੇ,' ਟ੍ਰਾਂਸ. ਐਂਥ੍ਰੋਪ. ਸੋਸ. ਆਫ ਵਿਯੇਨ੍ਨਾ, ਭਾਗ. 9. ਆਫਪ੍ਰਿੰਟ।
ਮੂਲਰ (ਪ੍ਰੋ. ਐਫ. ਮੈਕਸ), ਚਿਪਸ ਫਰਾਮ ਏ ਜਰਮਨ ਵਰਕਸ਼ਾਪ, 2 ਭਾਗ 8 ਭਾਗ ਲੰਡਨ, 1867।
ਲੈਕਚਰ ਔਨ ਦ ਸਾਇੰਸ ਆਫ਼ ਲੈਂਗੂਏਜ, 2 ਭਾਗ 12 ਮਹੀਨੇ ਲੰਡਨ, 1873 (7 ਵਾਂ ਸੰਪਾਦਨ)।
ਇੰਟਰੋਡਕਸ਼ਨ ਟੂ ਦ ਸਾਇੰਸ ਆਫ਼ ਰਿਲੀਜਨ, 12 ਮਹੀਨੇ ਲੰਡਨ, 1873।
ਨਿਊਹੌਫ, ਬ੍ਰਾਜ਼ੀਲ ਵਿੱਚ ਯਾਤਰਾਵਾਂ। ਪਿੰਕਰਟਨ, ਭਾਗ xiv।
ਨਿੱਲਸਨ (ਪ੍ਰੋ. ਸਵੈਨ), ਸਕੈਂਡੇਨੇਵੀਆ ਦੇ ਮੁੱਢਲੇ ਨਿਵਾਸੀ, ਸਰ ਜੌਨ ਲੁਬੌਕ ਦੁਆਰਾ ਅਨੁਵਾਦਿਤ। ਉਸਨੂੰ ਕਰਨਲ ਏ. ਲੇਨ-ਫੌਕਸ (ਪ੍ਰਾਈਮ. ਵਾਰਫ., ਪੰਨਾ 135) ਅਤੇ ਵਾਈਲਡ (ਕੈਟਾਲਾਗ, ਅਤੇ ਸੀ.) ਦੁਆਰਾ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।
ਓਲਡਫੀਲਡ, 'ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਆ ਦੇ ਆਦਿਵਾਸੀ,' ਟ੍ਰਾਂਸ. ਐਥਨੋਲ. ਸੋਸਾਇਟੀ, ਨਵੀਂ ਲੜੀ, ਭਾਗ. iii.
ਓਪਰਟ (ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ), ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਹਿੰਦੂਆਂ ਦੇ ਹਥਿਆਰਾਂ, ਆਦਿ ਬਾਰੇ। ਲੰਡਨ: ਟਰਬਨਰ, 1880।
ਐਡ. ਹੇਰੋਨ ਐਲਨ ਦੁਆਰਾ ਲਿਖੀ ਗਈ "ਓਪਸਕੁਲਮ ਫਿਡੀਕੁਲਮ, ਵਾਇਲਨ ਦਾ ਪੁਰਖਾ"। ਲੰਡਨ: ਮਿਸ਼ੇਲ ਅਤੇ ਹਿਊਜ਼, 1882। ਲੇਖਕ ਨੇ ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਮੈਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕੰਮ ਦੀ ਇੱਕ ਕਾਪੀ ਭੇਜੀ।
ਓਰੋਸੀਅਸ (ਪ੍ਰੇਸਬੀਟਰ ਪੌਲ), ਏ.ਡੀ. 413), ਹਿਸਟੋਰੀਅਮ ਫਰੀ ਸੈਪਟਮ। ਏਲਫ੍ਰੇਡ ਮਹਾਨ ਦਾ ਐਂਗਲੋ-ਸੈਕਸਨ ਸੰਸਕਰਣ; ਅਨੁਵਾਦਿਤ, &c., ਡੇਨਜ਼ ਬੈਰਿੰਗਟਨ ਦੁਆਰਾ, 1 ਵੋਲਯੂ.
8 ਵੋ. ਲੰਡਨ, 1773, ਅਤੇ ਬੋਸਵਰਥ ਦੁਆਰਾ,
ਓਸਬਰਨ (ਵਿਲੀਅਮ), ਮਿਸਰ ਦਾ ਸਮਾਰਕ ਇਤਿਹਾਸ, 2 ਭਾਗ 8 ਭਾਗ ਲੰਡਨ, 1854।
ਓਵਨ (ਪ੍ਰੋ. ਰਿਚਰਡ), ਵਰਟੀਬ੍ਰੇਟਸ ਦੀ ਸਰੀਰ ਵਿਗਿਆਨ 'ਤੇ, 3 ਭਾਗ 8 ਭਾਗ ਲੰਡਨ, 1866– 68।
ਫਲਸਤੀਨ ਐਕਸਪਲੋਰੇਸ਼ਨ ਫੰਡ, 1865 ਵਿੱਚ ਸਥਾਪਿਤ; ਤਿਮਾਹੀ ਬਿਆਨ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸੋਸਾਇਟੀ ਦਾ ਦਫ਼ਤਰ, 1 ਐਡਮ ਸਟਰੀਟ, ਅਡੇਲਫੀ, ਡਬਲਯੂ.ਸੀ.
ਪਾਲਮਾ (ਜਨਰਲ ਲੁਈਗੀ ਡੀ ਸੇਸਨੋਲਾ), ਸਾਈਪ੍ਰਸ, ਇਸਦੇ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਸ਼ਹਿਰ, ਮਕਬਰੇ ਅਤੇ ਮੰਦਰ, 8 ਵੀਂ ਸਦੀ ਲੰਡਨ: ਮਰੇ, 1877। ਸਾਈਪਰਨ। ਜੀਨਾ: ਲੀਪਜ਼ੀਗ, 1879।

ਪਾਲਮਾ (ਮੇਜਰ ਡੀ ਸੇਸਨੋਲਾ), 'ਸਾਈਪ੍ਰਸ ਵਿੱਚ ਫੋਨੀਸ਼ੀਅਨ ਕਲਾ 'ਤੇ,' ਬ੍ਰਿਟ।
ਆਰਕੋਓਲ। ਐਸੋਸੀਏਟ, 6 ਦਸੰਬਰ, 1882।
ਪੈਟਰਕੁਲਸ (ਸੀ. ਵੇਲੀਅਸ, ਬੀ.ਸੀ. 19)।
ਪੌਸਾਨੀਅਸ (ਟੈਂਪ. ਐਂਟੋਨਿਨ. ਪਾਈਅਸ), ਯੂਨਾਨ ਦਾ ਪੈਰੀਜੇਸਿਸ (ਜਾਂ ਯਾਤਰਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ)। ਇੱਕ ਚੰਗੇ ਯਾਤਰੀ ਦਾ ਕੰਮ, ਥਾਮਸ ਟੇਲਰ ਦੁਆਰਾ ਅਨੁਵਾਦਿਤ, 3 ਭਾਗ। 8 ਵਾਂ। ਲੰਡਨ, 1824।
ਪਰਸੀ (ਡਾ. ਜੌਨ), ਬਾਲਣ, ਫਾਇਰਕਲੇ, ਤਾਂਬਾ, ਜ਼ਿੰਕ, ਪਿੱਤਲ, ਅਤੇ ਸੀ. ਲੰਡਨ: ਮਰੇ, 1861. ਧਾਤੂ ਵਿਗਿਆਨ: ਲੋਹਾ ਅਤੇ ਸਟੀਲ, ibid., 1864. ਲੀਡ, 1870. ਚਾਂਦੀ ਅਤੇ ਸੋਨਾ, ਭਾਗ i., 1880. ਇਹ ਰਚਨਾਵਾਂ ਬਹੁਤ ਮਸ਼ਹੂਰ ਹਨ ਅਤੇ ਨਾਮ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਪੈਥਰਿਕ (ਜੌਨ), ਮਿਸਰ, ਸੂਦਾਨ, ਅਤੇ ਮੱਧ ਅਫਰੀਕਾ, 8vo. ਬਲੈਕਵੁੱਡਸ, ਐਡਿਨਬਰਗ, MDCCCLXI। ਮਰਹੂਮ ਲੇਖਕ ਇੱਕ ਕਾਰਨੀਸ਼ ਖਾਣਕਾਰ ਸੀ ਜਿਸ ਕੋਲ ਮਿਸਰ ਦੇ ਮੁਹੰਮਦ ਅਲੀ ਪਾਸ਼ਾ ਲਈ ਕੋਲਾ ਨਾ ਲੱਭਣ ਦੀ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਸੀ।
ਪੈਟਰੋਨੀਅਸ ਆਰਬਿਟਰ।
ਫਿਲਿਪਸ (ਪ੍ਰੋ. ਜੌਨ ਏ.), ਏ ਗਾਈਡ ਟੂ ਜੀਓਲੋਜੀ, 12 ਮਹੀਨੇ ਲੰਡਨ, 1864। 'ਏ ਮੈਨੂਅਲ ਆਫ਼ ਮੈਟਾਲੁਰਜੀ, ਜਾਂ ਏ ਪ੍ਰੈਕਟੀਕਲ ਟ੍ਰੀਟਾਈਜ਼ ਔਨ ਦ ਕੈਮਿਸਟਰੀ ਆਫ਼ ਦ ਮੈਟਲਜ਼,' ਚਿੱਤਰਿਤ। ਲੰਡਨ, 1864: ਆਰਕੋਲੋਜੀਕਲ ਜਰਨਲ, ਭਾਗ xvi।
ਫਿਲੋ ਜੂਡੀਅਸ (40 ਈ.)।
ਪਿਗਾਫੇਟਾ (ਐਂਟੋਨੀਓ, ਵਿਸੇਂਜ਼ਾ ਦਾ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ, ਜੋ ਮੈਗਲਹੇਂਸ ਦੇ ਨਾਲ ਸੀ, ਪਹਿਲਾ ਚੱਕਰ ਲਗਾਉਣ ਵਾਲਾ, 1519–1522), ਪ੍ਰਿਮੋ ਵਿਆਜੀਓ ਇਨਟੋਰਨੋ ਅਲ ਗਲੋਬੋ, 4 ਤੋਂ. ਮਿਲਾਨ, 1800; ਅਮੋਰੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ। ਉਹ ਉਸ ਤਾਰੀਖ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਰਾਮੂਸੀਓ ਦੇ ਕੰਮ ਦੁਆਰਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ।
ਪੋਲੀਏਨਸ ਮੈਸੇਡੋਨੀਅਨ ਨੇ 900 ਸਟ੍ਰੈਟੇਜੀਅਮ ਦੀਆਂ ਆਪਣੀਆਂ 8 ਕਿਤਾਬਾਂ ਐਮ. ਔਰੇਲੀਅਸ ਅਤੇ ਐਲ. ਵੇਰਸ (ਈ. 163) ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਕੀਤੀਆਂ।
ਪੌਲੀਬੀਅਸ (ਨੈਟ. ਸਰਕ. ਬੀ.ਸੀ. 204), Πραγματε α, ਹਿਸਟੋਰੀਆ ਨਹੀਂ। ਹਿਸਟੋਰੀਆਰਮ quœ ਸੁਪਰਸੁੰਟ। ਲਿਪਸ.: ਹੋਲਟਜ਼, 1866; 40 ਵਿੱਚੋਂ 5 ਕਿਤਾਬਾਂ ਅਤੇ ਟੁਕੜੇ। ਲੇਖਕ ਫੌਜੀ ਕਲਾ ਦੇ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਇੱਕ ਸਿਆਸਤਦਾਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਦਾਰਸ਼ਨਿਕ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕਪਤਾਨ ਸੀ, ਜਿਸਨੇ ਮਨੋਰੰਜਨ ਲਈ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਲਈ ਰਚਨਾ ਕੀਤੀ।
ਪੋਲਕਸ (ਜੂਲੀਅਸ, ਏ.ਡੀ. 183), ਓਨੋਮੈਸਟਿਕਨ।
ਪੋਰਟਰ (ਰੇਵ. ਜੇ. ਐਲ.), ਸੀਰੀਆ ਅਤੇ ਫਲਸਤੀਨ ਵਿੱਚ ਯਾਤਰੀਆਂ ਲਈ ਇੱਕ ਹੈਂਡਬੁੱਕ ਦੇ ਲੇਖਕ। ਲੰਡਨ: ਮਰੇ, 1868 (ਪਹਿਲਾ ਐਡੀਸ਼ਨ)।

ਪੋਰਟਰ (ਸਰ ਰੌਬਰਟ ਕੇਰ), ਜਾਰਜੀਆ, ਪਰਸ਼ੀਆ, ਅਰਮੀਨੀਆ, ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਬੇਬੀਲੋਨੀਆ ਵਿੱਚ ਯਾਤਰਾਵਾਂ, ਅਤੇ ਲਗਭਗ (1817–20), 2 ਭਾਗ 4 ਤੋਂ ਲੰਡਨ: ਲੋਂਗਮੈਨਸ, 1821–22।
ਪ੍ਰੋਕੋਪੀਅਸ (ਜਨਮ ਲਗਭਗ 500 ਈਸਵੀ), ਇਤਿਹਾਸ, ਆਦਿ।
ਟਾਲਮੀ, ਭੂਗੋਲ।
ਰਾਮੂਸੀਓ (ਗਿਆਮਬੈਟਿਸਟਾ, ਟ੍ਰੇਵਿਸੋ ਦਾ, ਜਨਮ 1485), ਰੈਕੋਲਟਾ ਡੀ ਨੇਵੀਗਾਜ਼ੀਓਨੀ ਈ ਵਿਏਗੀ, 3 ਭਾਗ। ਫੋਲ., 1550-59; ਆਪਣੀ ਕਿਸਮ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਸੰਗ੍ਰਹਿ, ਜਿਸ ਨੇ ਕਈ ਹੋਰਾਂ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੱਤਾ।
ਰਾਵਲਿਨਸਨ (ਕੈਨਨ ਜਾਰਜ), ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਪੂਰਬੀ ਸੰਸਾਰ ਦੀਆਂ ਪੰਜ ਮਹਾਨ ਰਾਜਸ਼ਾਹੀਆਂ, ਅਤੇ ਸੀ., 4 ਭਾਗ 8 ਭਾਗ ਲੰਡਨ: ਮਰੇ, 1862–66।
ਰਿਕਾਰਡਸ ਆਫ਼ ਦ ਪਾਸਟ, ਜੋ ਕਿ ਅਸੀਰੀਅਨ ਅਤੇ ਮਿਸਰੀ ਸਮਾਰਕਾਂ ਦੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਅਨੁਵਾਦ ਹਨ, ਜੋ ਕਿ ਸੋਸਾਇਟੀ ਆਫ਼ ਬਿਬਲੀਕਲ ਆਰਕੀਓਲੋਜੀ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਹੇਠ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੋਏ ਹਨ, ਭਾਗ i. (12 ਦਾ), 12 ਮਹੀਨੇ ਲੰਡਨ, 1874।
ਰੇਵਿਊ ਆਰਕੀਓਲੋਜੀਕ (ਜੇ. ਗੇਲਹਾਬੌਡ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਨ ਹੇਠ), ਸਾਲ 1–16। ਪੈਰਿਸ, 1844– 59, 8 ਵੀਆਂ। ਨਵੀਂ ਲੜੀ, ਸਾਲ 1, ਭਾਗ 1. ਅਤੇ ਸੀ., 1860, 8 ਵੀਆਂ। ਦਸ਼ਸਾਨਾ ਸਾਰਣੀ, ਨਵੀਂ ਲੜੀ, 1860–1869, ਐਮ. ਐਫ. ਡੇਲਾਨੇ ਦੁਆਰਾ ਸੰਕਲਿਤ। ਪੈਰਿਸ, 1874, 8 ਵੀਆਂ। ਪ੍ਰਗਤੀ ਅਧੀਨ।
ਰਿੰਡ (ਏ. ਹੈਨਰੀ), ਥੀਬਸ, ਇਸਦੇ ਮਕਬਰੇ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ, ਅਤੇ. 1862. ਰਿਚਟੋਫੇਨ (ਬੈਰਨ ਫਰਡੀਨੈਂਡ ਵੌਨ), ਚੀਨ, ਉਸ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਆਪਣੀਆਂ ਯਾਤਰਾਵਾਂ ਅਤੇ ਅਧਿਐਨਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜੇ। ਭਾਗ i. 1877 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ; ਭਾਗ ii. (4to.), ਰੀਮੀਅਰ: ਬਰਲਿਨ, 1882। ਇਸਦਾ ਅਜੇ ਤੱਕ ਕੋਈ ਅਨੁਵਾਦਕ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ ਹੈ।
ਰਿਵੇਰੋ (ਮਾਰੀਆਨੋ ਅਤੇ ਐਡੁਆਰਡੋ ਡੇ) ਅਤੇ ਤਚੂਦੀ (ਜੁਆਨ ਡਿਏਗੋ ਡੇ), ਪੇਰੂਵੀਅਨ ਐਂਟੀਕੁਇਟੀਜ਼, 1 ਭਾਗ 4 ਤੋਂ, ਐਟਲਸ ਦੇ ਨਾਲ। ਵਿਯੇਨ੍ਨਾ, 1851। ਟ੍ਰੈਵਲਜ਼ ਇਨ ਪੇਰੂ, ਜੇ. ਜੇ. ਵੌਨ ਤਚੂਦੀ ਦੁਆਰਾ, 1838-42 ਵਿੱਚ; ਜਰਮਨ ਤੋਂ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਟੀ. ਰੌਸ, 8 ਭਾਗ ਲੰਡਨ, 1847 ਦੁਆਰਾ।
ਰੋਸੇਲਿਨੀ (ਪ੍ਰੋ.) ਮਿਸਰ ਅਤੇ ਨੂਬੀਆ ਦੇ ਸਮਾਰਕ। ਪੀਸਾ, 1832–41।
ਰੋਸੀਗਨੋਲ (ਜੇ. ਪੀ.), ਧਾਤਾਂ ਪੁਰਾਤਨਤਾ ਵਿੱਚ। ਪੈਰਿਸ: ਡੁਰੈਂਡ, 1863।
ਵਾਸਕੋ ਡੇ ਗਾਮਾ ਦੀ ਯਾਤਰਾ ਦਾ ਸਫ਼ਰਨਾਮੇ (ਰੂਟੀਅਰ), ਮਰਹੂਮ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਹਰਕੁਲਾਨੋ ਅਤੇ ਕੈਸਟੇਲੋ ਡੀ ਪਾਵੀਆ ਦੇ ਬੈਰਨ ਦੁਆਰਾ ਠੀਕ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। Imprensa Nacional, Lisbon, MDCCCLI (ਦੂਜਾ ਐਡੀਸ਼ਨ)।
ਰੂਗੇ (ਵਿਸਕਾਉਂਟ ਈ. ਡੀ), ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਮਿਸਰੀਆਂ ਦਾ ਅੰਤਿਮ ਸੰਸਕਾਰ ਰਸਮ, ਆਦਿ, ਫੋਲੀਓ ਪ੍ਰਿੰਟਿੰਗ। ਪੈਰਿਸ, 1861–66।

ਰੂਜਮੌਂਟ, ਕਾਂਸੀ ਯੁੱਗ, 1866.
ਰੋਬੋਥਮ (ਜੇ. ਐੱਫ.), 'ਪ੍ਰਾਗਇਤਿਹਾਸਕ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਸੰਗੀਤ ਦੀ ਕਲਾ 'ਤੇ,' ਜਰਨਲ. ਐਂਥ੍ਰੋਪ. ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ, ਮਈ, 1881।
ਸੈਕੇਨ (ਬੈਰਨ ਈ. ਵਾਨ ਓਸਟਨ-), ਹਾਲਸਟੈਟ ਦੀ ਦਫ਼ਨਾਉਣ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀਆਂ ਪੁਰਾਤਨ ਚੀਜ਼ਾਂ। ਵਿਏਨਾ, 1868
ਸੇਂਟ-ਕ੍ਰੋਇਕਸ (ਬੈਰਨ ਡੀ), ਪੈਗਨਿਜ਼ਮ ਦੇ ਰਹੱਸਾਂ 'ਤੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਅਤੇ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਖੋਜ, ਸਿਲਵੇਸਟਰ ਡੀ ਸੇਸੀ ਦੁਆਰਾ ਸਮੀਖਿਆ ਅਤੇ ਸੋਧ, 2 ਭਾਗ। 8 ਭਾਗ। ਪੈਰਿਸ, 1817। ਸਲਾਮਤ।
ਸਾਈਸ (ਰੇਵ. ਏ. ਐੱਚ.), 'ਆਨ ਦ ਹਮਾਥਾਈਟ ਇੰਸਕ੍ਰਿਪਸ਼ਨਸ,' ਟ੍ਰਾਂਸ. ਸੋਕ. ਬਾਈਬਲ. ਆਰਕਿਓਲ., ਭਾਗ. iv. ਭਾਗ 1। ਸ਼੍ਰੀ ਸਾਈਸ ਨੇ ਹੋਰ ਪੇਪਰ ਪੜ੍ਹੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਵਧੇਰੇ ਆਧੁਨਿਕ 'ਹਿੱਟਾਈਟ' ਖੋਜਾਂ ਦੇ ਨੋਟਿਸ ਹਨ; ਪਰ ਮੈਂ ਕਾਪੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਹਾਂ।
ਸਕਲੀਮੈਨ (ਡਾ. ਹੈਨਰੀ), ਟ੍ਰੌਏ ਐਂਡ ਇਟਸ ਰਿਮੇਨਜ਼, ਫਿਲਿਪ ਸਮਿਥ ਦੁਆਰਾ ਅਨੁਵਾਦ ਅਤੇ ਸੰਪਾਦਿਤ। ਲੰਡਨ: ਮਰੇ, 1875। ਮਾਈਸੇਨੋ ਅਤੇ ਟਿਰਿਨਜ਼, ਆਈਬਿਡ। 1878। ਇਲੀਓਸ, ਆਈਬਿਡ। 1880।
ਸਕਾਟ (ਸਰ ਸਿਬਾਲਡ ਡੇਵਿਡ), ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਫੌਜ, ਇਸਦੀ ਉਤਪਤੀ, ਤਰੱਕੀ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ, 2 ਭਾਗ।
ਲੰਡਨ ਅਤੇ ਨਿਊਯਾਰਕ: ਕੈਸੇਲ, ਪੈਟਰ, ਅਤੇ ਗੈਲਪਿਨ, 1868।
ਸੇਵੇਜ਼, ਲੇਸ ਮੋਂਡੇਸ ਵਿੱਚ ਜਾਪਾਨੀ ਲੋਹੇ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਦਾ ਨੋਟਿਸ, ਟੂਮ xxvi., ਦਸੰਬਰ 1871।
ਸਿਲੀਅਸ ਇਟਾਲਿਕਸ (ਜਨਮ ਈ. 25)।
ਸਮਿਥ (ਕੈਪਟਨ ਜੌਨ), ਵਰਜੀਨੀਆ, ਨਿਊ ਇੰਗਲੈਂਡ, ਅਤੇ ਸਮਰ ਆਈਲਜ਼ ਦਾ ਜਨਰਲ ਹਿਸਟਰੀ, ਅਤੇ ਸੀ., ਫੋਲ. ਲੰਡਨ: ਪਿੰਕਰਟਨ, xiii। ਉਸਨੇ ਆਪਣੀ ਪਹਿਲੀ ਯਾਤਰਾ 1606 ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ, ਅਤੇ ਦੂਜੀ ਯਾਤਰਾ 1614 ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ, ਜਦੋਂ ਉਸਨੇ 'ਉੱਤਰੀ ਵਰਜੀਨੀਆ' ਨੂੰ ਨਿਊ ਇੰਗਲੈਂਡ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ।' ਆਪਣੇ ਤੀਜੇ (1615) 'ਤੇ, ਉਸਨੂੰ ਇੱਕ ਫਰਾਂਸੀਸੀ ਨੇ ਫੜ ਲਿਆ ਅਤੇ ਲਾ ਰੋਸ਼ੇਲ 'ਤੇ ਉਤਰਿਆ।
ਸਮਿਥ (ਜਾਰਜ), ਅਸੀਰੀਅਨ ਡਿਸਕਵਰੀਜ਼। ਲੰਡਨ: ਸੈਮਪਸਨ ਲੋਅ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ, 6 ਵਾਂ ਐਡੀਸ਼ਨ, 1876। ਵਿਦਵਾਨ ਲੇਖਕ ਯਾਤਰਾ ਕਰਕੇ ਥੱਕ ਗਿਆ, ਅਤੇ ਜਵਾਨੀ ਵਿੱਚ ਹੀ ਮਰ ਗਿਆ। ਸਮਿਥ (ਰੇਵ. ਡਬਲਯੂ. ਰੌਬਰਟਸਨ), ਦ ਓਲਡ ਟੈਸਟਾਮੈਂਟ ਇਨ ਦ ਜੂਇਸ਼ ਚਰਚ। ਐਡਿਨਬਰਗ: ਬਲੈਕਸ, 1881।
ਸਮਿਥ (ਡਾ. ਵਿਲੀਅਮ), ਡਿਕਸ਼ਨਰੀਆਂ। ਲੰਡਨ:
ਟੇਲਰ ਅਤੇ ਵਾਲਟਨ—

1. ਯੂਨਾਨੀ ਅਤੇ ਰੋਮਨ ਭੂਗੋਲ, 2 ਭਾਗ 8 ਭਾਗ 1856–57।
2. ਯੂਨਾਨੀ ਅਤੇ ਰੋਮਨ ਪੁਰਾਤਨ ਵਸਤਾਂ, 1 ਭਾਗ 8 ਭਾਗ 1859।
3. ਯੂਨਾਨੀ ਅਤੇ ਰੋਮਨ ਜੀਵਨੀ ਅਤੇ ਮਿਥਿਹਾਸ, 3 ਭਾਗ 8 ਭਾਗ 1858–61।
4. ਬਾਈਬਲ ਵਿੱਚੋਂ, 3 ਭਾਗ 8 ਭਾਗ 1863।
ਸੋਲਿਨਸ (Ca. ਜੁਲਾਈ. ਪੋਲੀਹਿਸਟਰ, ਉਰਫ 'ਪਲੀਨੀਜ਼ ਐਪੀ'), ਭੂਗੋਲਿਕ ਸੰਗ੍ਰਹਿ।
ਸਪੀਕ (ਕੈਪਟਨ ਜੇਮਜ਼ ਹੈਨਿੰਗ), ਜਰਨਲ ਆਫ਼ ਦ ਡਿਸਕਵਰੀ ਆਫ਼ ਦ ਸੋਰਸ ਆਫ਼ ਦ ਨੀਲ।
ਐਡਿਨਬਰਗ: ਬਲੈਕਵੁੱਡਸ, 1863।
ਸਪੈਂਸਲੇ (ਹਾਵਰਡ), ਆਸਟਰੇਲੇਸ਼ੀਆ ਦੇ ਆਦਿਵਾਸੀਆਂ ਬਾਰੇ ਨੋਟਸ, ਅਤੇ ਸੀ. ਵੇਨਿਸ: ਜੀ. ਫਿਸ਼ਰ, 1881।
ਸਟੇਡ (ਹੰਸ), ਦ ਕੈਪਟੀਵਿਟੀ ਆਫ਼ ਹੰਸ ਸਟੇਡ, ਰੀਓ ਡੀ ਜਨੇਰੀਓ ਦੇ ਸ਼੍ਰੀ ਐਲਬਰਟ ਟੂਟਲ ਦੁਆਰਾ ਹਕਲੂਇਟ ਸੋਸਾਇਟੀ ਲਈ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਲੰਡਨ, 1874।
ਸਟੈਨਲੀ (ਹੈਨਰੀ ਐਮ.), ਥਰੂ ਦ ਡਾਰਕ ਕੰਟੀਨੈਂਟ, ਅਤੇ ਸੀ. ਲੰਡਨ: ਸੈਮਪਸਨ ਲੋ, ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ, 1874।
ਸਟੀਫਨਜ਼ (ਜੇ. ਲੋਇਡ), ਮੱਧ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਯਾਤਰਾ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ, ਚਿਆਪਸ, ਅਤੇ ਯੂਕਾਟਨ, 2 ਭਾਗ। 8 ਭਾਗ। ਲੰਡਨ: ਮਰੇ, 1842। ਜਰਮ। ਟ੍ਰਾਂਸ., ਲੀਪਜ਼ਿਗ, 1843।
ਸਟੀਵਨਜ਼ (ਸਵਰਗਵਾਨ ਐਡਵਰਡ ਟੀ.), ਫਲਿੰਟ ਚਿਪਸ, ਏ ਗਾਈਡ ਟੂ ਪ੍ਰੀਹਿਸਟੋਰਿਕ ਆਰਕੋਲੋਜੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਬਲੈਕਮੋਰ ਮਿਊਜ਼ੀਅਮ, ਸੈਲਿਸਬਰੀ, 8 ਵੋ. ਲੰਡਨ: ਬੈੱਲ ਅਤੇ ਡਾਲਡੀ, 1870 ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।
ਸਟ੍ਰਾਬੋ (ਈ.ਪੂ. 54?)।
ਸੂਏਟੋਨੀਅਸ (ਸੀ. ਟ੍ਰੈਂਕਿਲਸ)।
ਟੈਸੀਟਸ (ਕਰਨੇਲੀਅਸ)।
ਟੇਲਰ (ਰੇਵ. ਆਈਜ਼ੈਕ), ਐਟਰਸਕਨ ਰਿਸਰਚਿਜ਼। ਲੰਡਨ: ਮੈਕਮਿਲਨ, 1874।
ਟੈਕਸੀਅਰ, ਏਸ਼ੀਆ ਮਾਈਨਰ ਦਾ ਵੇਰਵਾ। ਪੈਰਿਸ, 1849–52।
Theophrastus (B.C. 305), Opera Grœca et Latina, J. G. Schneider, 5 vols.
8 ਵੋ. ਲੀਪਜ਼ਿਗ, 1818-21।
ਟਾਇਲਰ (ਈ. ਬੀ.), ਅਨਾਹੁਆਕ। ਲੰਡਨ, 1861। ਪ੍ਰਿਮਿਟਿਵ ਕਲਚਰ। ਲੰਡਨ: ਮਰੇ, 1871 (ਜਰਮ. ਟ੍ਰਾਂਸ., 1873)। ਮਨੁੱਖਜਾਤੀ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਇਤਿਹਾਸ ਅਤੇ ਸੱਭਿਅਤਾ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਵਿੱਚ ਖੋਜ, ਪਲੇਟਾਂ। ਲੰਡਨ: ਮਰੇ, 1870।
ਯੂਰੇ (ਐਂਡਰਿਊ), ਡਿਕਸ਼ਨਰੀ ਆਫ਼ ਆਰਟਸ, ਮੈਨੂਫੈਕਚਰਜ਼, ਐਂਡ ਮਾਈਨਜ਼। ਲੰਡਨ, 1863।
ਵੈਲੈਂਸੀ (ਜਨਰਲ), ਕਲੈਕਟੇਨਿਆ ਡੀ ਰੀਬਸ ਹਾਈਬਰ-ਨਿਕਿਸ, 6 ਵੋਲਸ। ਡਬਲਿਨ, 1770–– 1804।

ਵਰਨਹੇਗਨ (ਦੇਰ ਐੱਫ. ਅਡੋਲਫੋ ਡੀ): ਬ੍ਰਾਜ਼ੀਲ ਦਾ ਜਨਰਲ ਇਤਿਹਾਸ, 2 ਵੋਲਸ। 8 ਵੋ. ਲੈਮਰਟ: ਰੀਓ ਡੀ ਜਨੇਰੀਓ, 1854. 'ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸਰਵਰ' ਵਜੋਂ ਉਪਯੋਗੀ।
ਵਾਰੋ (ਟੇਰੇਨਟੀਅਸ, ਜਨਮ 116 ਈਸਾ ਪੂਰਵ), ਲਾਤੀਨੀ ਭਾਸ਼ਾ ਬਾਰੇ।
Vegetius (Fl. Renatus, A.D. 375-92), ਫੌਜੀ ਮਾਮਲਿਆਂ ਬਾਰੇ।
ਵਰਜਿਲ।
ਵਿਟਰੂਵੀਅਸ (ਐੱਮ. ਪੋਲੀਓ, ਬੀ. ਸੀ. 46), ਆਰਕੀਟੈਕਚਰ, 5 ਵੋਲਸ। 4 ਤੋਂ. ਯੂਟੀਨੀ, 1829. ਵੋਲਨੀ (ਕਾਂਸਟ. ਐਫ.), ਵਰਕਸ, 8 ਭਾਗ 8 ਭਾਗ ਪੈਰਿਸ, 1826।
ਵੇਟਜ਼ (ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ, ਡਾ. ਥੀਓਡੋਰ), ਐਂਥਰੋਪੋਲੋਜੀ ਡੇਰ ਨੈਟੁਰਵੋਲਕਰ। ਲੀਪਜ਼ਿਗ, 1859–72। ਪਹਿਲੀ ਜਿਲਦ, ਇੰਟਰੋਡਕਸ਼ਨ ਟੂ ਐਂਥਰੋਪੋਲੋਜੀ, ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ ਜੇ. ਐਫ. ਕੋਲਿੰਗਵੁੱਡ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਐਂਥਰੋਪੋਲੋਜੀਕਲ ਸੋਸਾਇਟੀ ਆਫ਼ ਲੰਡਨ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, 8 ਵੋ., ਲੋਂਗਮੈਨਸ, 1863। ਇਸ ਕੀਮਤੀ ਰਚਨਾ ਦੇ ਦੂਜੇ ਜਿਲਦ ਦਾ ਹੱਥ-ਲਿਖਤ, ਜੋ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀ ਕੋਲਿੰਗਵੁੱਡ ਦੁਆਰਾ ਵੀ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਮੇਰੇ ਅਧੀਨ ਸੀ; ਪਰ ਇੰਗਲੈਂਡ ਵਿੱਚ ਮਾਨਵ-ਵਿਗਿਆਨਕ ਅਧਿਐਨ ਦੀ ਘੱਟ ਸਥਿਤੀ (ਅਤੇ ਹੋਰ ਕੰਮ ਗੈਰ-ਪੇਸ਼ੇਵਰ, ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਗੈਰ-ਭੁਗਤਾਨ) ਇਸਨੂੰ ਛਾਪਣ ਤੋਂ ਰੋਕਦੀ ਹੈ। ਵਾਈਲਡ (ਸਰ ਵਿਲੀਅਮ ਆਰ.), ਰਾਇਲ ਆਇਰਿਸ਼ ਅਕੈਡਮੀ ਵਿੱਚ ਪੁਰਾਤਨ ਵਸਤਾਂ ਦਾ ਵਰਣਨਯੋਗ ਕੈਟਾਲਾਗ। ਡਬਲਿਨ: ਅਕੈਡਮੀ ਹਾਊਸ, 1863। ਰਾਇਲ ਆਇਰਿਸ਼ ਅਕੈਡਮੀ ਵਿੱਚ ਸਮੱਗਰੀ ਦਾ ਇੱਕ ਵਰਣਨਯੋਗ ਕੈਟਾਲਾਗ, 8 ਵੋ., 1857–61। ਇਹ ਅਫਸੋਸ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾਯੋਗ ਰਚਨਾ ਦਾ ਭਾਗ 1, ਭਾਗ ii, ਛਾਪਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਇੱਕ ਮਿਆਰ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ; ਨਾ ਹੀ ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਲਈ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਬਾਰੇ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਕਟੌਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਲਈ, ਜੋ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀ ਗ੍ਰੇਗੋ ਨੂੰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ, ਮੈਂ ਕੌਂਸਲ, ਰਾਇਲ ਸੋਸਾਇਟੀ ਆਫ਼ ਐਂਟੀਕੁਰੀਜ਼ ਆਫ਼ ਆਇਰਲੈਂਡ ਦੇ ਸ਼ਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਦਾ ਰਿਣੀ ਹਾਂ।
ਵਿਲਕਿਨਸਨ (ਸਰ ਜੇ. ਗਾਰਡਨਰ), ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਮਿਸਰੀਆਂ ਦੇ ਸ਼ਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਅਤੇ ਕਸਟਮ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਿੱਜੀ ਜੀਵਨ, ਸਰਕਾਰ, ਕਾਨੂੰਨ, ਕਲਾ, ਧਰਮ ਅਤੇ ਇਤਿਹਾਸ (ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ 1836 ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ), 6 ਭਾਗ 8 ਭਾਗ ਲੰਡਨ: ਮਰੇ, 1837–41। ਲੇਖਕ ਨੇ ਆਪਣੀ ਜੀਵਨ-ਕਿਰਤ ਨੂੰ ਆਮ ਅਸਫਲਤਾ ਨਾਲ ਸੰਖੇਪ ਕੀਤਾ, ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਮਿਸਰੀਆਂ ਦਾ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਲੇਖਾ, 2 ਭਾਗ 8 ਭਾਗ ਲੰਡਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿਹਾ: ਮਰੇ, 1874।
ਵਿਲਕਿਨਸਨ (ਸਵਰਗਵਾਨ ਹੈਨਰੀ, ਪਾਲ ਮਾਲ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਤਲਵਾਰ ਕੱਟਣ ਵਾਲਾ), ਤਲਵਾਰਾਂ ਬਾਰੇ ਨਿਰੀਖਣ; ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀਆਂ ਰੈਜੀਮੈਂਟਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਲਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਪਾਲ ਮਾਲ, ਲੰਡਨ। ਕੋਈ ਤਾਰੀਖ ਨਹੀਂ।
ਵਿਲੇਮਿਨ, ਸਿਵਲ ਅਤੇ ਮਿਲਟਰੀ ਪੁਸ਼ਾਕਾਂ ਦੀ ਚੋਣ। ਪੈਰਿਸ, 1798।

ਵਿਲਸਨ (ਡੈਨੀਅਲ), ਸਕਾਟਲੈਂਡ ਦੇ ਪੁਰਾਤੱਤਵ ਅਤੇ ਪੂਰਵ-ਇਤਿਹਾਸਕ ਇਤਿਹਾਸ। ਐਡਿਨਬਰਗ: ਸਦਰਲੈਂਡ ਅਤੇ ਨੌਕਸ, 8 ਵਾਂ, ਐਮਡੀਸੀਸੀਐਲਆਈ। ਪੂਰਵ-ਇਤਿਹਾਸਕ ਮਨੁੱਖ, 2 ਵਾਂ। 8 ਵਾਂ। ਲੰਡਨ: ਮੈਕਮਿਲਨ, 1862।
ਰਾਈਟ (ਸਵਰਗਵਾਨ ਥਾਮਸ), 'ਆਨ ਦ ਟਰੂ ਅਸਾਈਨੇਸ਼ਨ ਆਫ਼ ਦ ਬ੍ਰੌਂਜ਼ ਵੈਪਨਜ਼,' ਅਤੇ ਸੀ., ਟ੍ਰਾਂਸ. ਐਥਨੋ. ਸੋਸਾਇਟੀ, ਨਵੀਂ ਲੜੀ, ਭਾਗ iv.
ਵੋਲਡਰਿਕ (ਪ੍ਰੋ. ਏ.), ਵਿਯੇਨ੍ਨਾ ਐਂਥਰੋਪੋਲੋਜੀਕਲ ਸੋਸਾਇਟੀ ਦੇ ਸੰਚਾਰ, ਵਿਯੇਨ੍ਨਾ, 1874।
ਵੁੱਡ (ਜੌਨ ਜਾਰਜ), ਨੈਚੁਰਲ ਹਿਸਟਰੀ ਆਫ਼ ਮੈਨ, ਬੀਇੰਗ ਐਨ ਅਕਾਊਂਟ ਆਫ਼ ਦ ਮੈਨਰਜ਼ ਐਂਡ ਰਿਵਾਜ ਆਫ਼ ਦ ਅਨਸਵਿਲਾਈਜਡ ਵੇਜ਼ ਆਫ਼ ਮੈਨ, 2 ਭਾਗ, 1868–70, 8 ਭਾਗ।
ਵੋਰਸੇ (ਜੇ. ਜੇ. ਏ.), ਕੋਪਨਹੇਗਨ ਦੇ ਰਾਇਲ ਮਿਊਜ਼ੀਅਮ ਆਫ਼ ਨੋਰਡਿਕ ਐਂਟੀਕੁਇਟੀਜ਼ ਤੋਂ ਚਿੱਤਰ, ਜੇ. ਜੇ. ਏ. ਡਬਲਯੂ. ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਿਤ ਅਤੇ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਗਈ (ਮੈਗਨਸ ਪੀਟਰਸਨ ਅਤੇ ਆਗਾਰਡ ਦੁਆਰਾ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ)। ਕੋਪਨਹੇਗਨ: ਕਿਟਨਡੋਰਫ ਅਤੇ ਆਗਾਰਡ, 1859। ਕ੍ਰਮ ਤਿੰਨ ਯੁੱਗਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ। ਵੋਰਸੇ ਦੇ ਡੈਨਮਾਰਕ ਦੇ ਪੂਰਵ ਇਤਿਹਾਸਕ ਇਤਿਹਾਸ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ ਡਬਲਯੂ. ਜੇ. ਨੌਕਸ, 8 ਵੋ., ਲੰਡਨ, 1849 ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਵੋਰਸੇ, ਕੋਪਨਹੇਗਨ, 1837 ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਲੀਟਫੈਡਨ ਡੇਰ ਨੋਰਡਿਸਚੇਨ ਅਲਟਰਥਿਊਮਰਕੁੰਡੇ ਹੈ। ਵੁਰਮਬ੍ਰਾਂਡ (ਕਾਊਂਟ ਗੁਟੇਕਰ), ਢੇਰ-ਨਿਵਾਸ ਜਾਂਚ ਦੇ ਨਤੀਜੇ। ਵਿਯੇਨ੍ਨਾ, 1875। ਯੂਲ (ਕਰਨਲ ਹੈਨਰੀ), ਮਾਰਕੋ ਪੋਲੋ ਦ ਵੇਨੇਸ਼ੀਅਨ ਦੀ ਕਿਤਾਬ, ਦੂਜਾ ਸੰਪਾਦਨ। ਲੰਡਨ: ਮਰੇ, 1875। ਵਿਦਵਾਨ ਅਤੇ ਸਹੀ ਲੇਖਕ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਆਪਣੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾਯੋਗ ਰਚਨਾ ਦੀ ਇੱਕ ਕਾਪੀ ਦਿੱਤੀ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ 'ਦਿ ਕਿੰਗਡਮਜ਼ ਐਂਡ ਦ ਮਾਰਵਲਜ਼ ਆਫ਼ ਦ ਈਸਟ' ਪੜ੍ਹਨਾ ਵਿਅਰਥ ਹੈ।

□□□□□ □□□□□□

□□□□□□□□□: □□□□□□□ □□ □□□□□ □□□□□

□□□□□ □□ □□□□□□□ □□□ □□□ □□□□□ □□□ □□ - □□□□□ □□□□□ □□□□□□ □□ □□□ □□□□□ □□□□□ □□□□□□ □□□ □□ □□□ □□□□□□ □□ □□ □□ □□□ □□□□□, □□□□ □□□□ □□□□□ (□□□ □□□□□□□□) □□ □□□□□□ □□□ '□□ □□□□□ □□□□□□□ □□ □□□□□□□ □□□□ '□□□□□□' □□ □□□□ □□□□□' □□□□□□□□□□ □□ □□□, □□□□□□□□ □□□□□ □□□□□□ □□□□ □□□□ □□□□□□ □□□□□ □□□□, □□□ □□□□ □□□ □□□□ □□ □□, □□□□ □□□ □□ □□□ □□□□ □□□ □□□□□ □□□, □□□ □□□, □□□ □□□ □□□□□ □□ □□ □□□□□□ □□□□□ □□□□ □□ □□□□□ □□□ '□□□□□', '□□□□□□□' □□ □□□□ □□□ □□, □□□□ □□□ □□□ □□□□□ □□□□ □□□□ □□□□□□ □□□□æ □□□ □□□□□ □□□□□□, □□□ □□□□□ □□□□ □□ □□□ □□□ □□□□ □□ □□□□ □□□□ □□□□ □□□ □□□□ □□□□□ □□ □□□ □□, □□□□□, □□□□□ □□□□□ □□□□ □□ □□□□ □□ □□□□□ □□□ □□□□ □□ □□□□□ □□□ □□□ □□ □□□ □□□ □□ □□□ □□□ □□□□□ □□□, σπέρμα πυρὸς □□□ □□□□ □□□ □□□□□ □□ □□□□□ □□□□ □□□□□ □□ □□□□□□ □□□□□ □□□ □□□□□ '□□□□□□□□□□□□□' □□□ '□□□□□' □□; □□□ □□□□ □□□□□□□ '□□ '□□□□□□' □□□ '□□□□□□', □□□□□ □□□□ □□□□□ □□□□ □□ □□, □□ □□□□□□ □□ □□ □□□□□□ □□□□□□ □□□□□ □□ □□□-□□□ □□□□□□ □□□□□ □□□ □□ □□□□ □□□[3]

□□□ □□□□□□□□□ □□ □□□□□□□ □□□□ □□□ □□□-□□□□□ □□ □□□□ □□□□□□□: □□□□□□□ □□□ □□□□□ □□ □□□□□□, □□□□□□ □□ □□□□ □□□ □□□□□□ □□ □□□□□□□, □□□□□ □□ □□□□□□ □□□□ □□ □□□ □□□□□□□□□ □□□□□□ □□□□□□□□ □□□ □□□□□□ □□□□□□□□ □□ □□□□□ □□□ □□□□□ □□□□□ □□□□□□ □□□ □□□□□□ □□□ □□□□□ □□ □□□□ □□□□ □□□□ □□□□□□ □□□□ □□□□□ □□ □□ □□□ □□□□□ □□□ □□□□ □□ □□□□ □□□□□□ □□ □□□ □□□□□[4] □□□□□, □□□□□ □□ □□□□□□ □□□ □□□□□□ □□□, □□□□ □□□□ □□□□□ □□□□, □□□□□ □□□ □□ □□□□ □□□ □□□□□□ □□□ □□ □□□□□□ □□□□□ □□□ □□□□□□ □□□□ □□□□, □□□□□□ □□□□, □□□□□□□□□, □□□□□, □□□□□□, □□□□□□ □□□ □□□□

ਦੀਆਂ ਪੁਜਾਰੀ ਜਾਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਸਰੀਰ ਅਤੇ ਦਿਮਾਗ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਧਿਆ ਹੋਇਆ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਹੋਮੋ ਸੇਪੀਅਨ ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਸਾਨੂੰ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਹੈ ਉਹ 'ਆਦਮ ਕਾਡਮੋਨ' ਹੈ,

5 ਕੈਬਲਿਸਟ ਦਾ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਮਾਨਵ-ਵਿਗਿਆਨੀ ਦਾ, ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਉਸਨੇ ਦਿਮਾਗ ਅਤੇ ਹੱਥਾਂ ਦੀ ਉੱਤਮਤਾ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਖੇਤ ਦੇ ਜਾਨਵਰਾਂ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਉਠਾਇਆ।
ਹੇਠਲੇ ਜਾਨਵਰ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਬਾਂਹ ਮਨੁੱਖ ਨਾਲੋਂ ਕਿਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਜਾਨਵਰੀ ਹੈ: ਹਥਿਆਰ, ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਮਨੁੱਖੀ ਹੈ, ਜਾਨਵਰੀ ਨਹੀਂ। ਕੁਦਰਤਵਾਦੀਆਂ ਨੇ ਸ਼ੱਕ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਅਜੇ ਵੀ ਸ਼ੱਕ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਕੀ ਅਖੌਤੀ ਕੁਦਰਤੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਹੇਠਲੇ ਜਾਨਵਰ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਕਰਨਲ ਏ. ਲੇਨ ਫੌਕਸ, ਆਦਿਮ ਯੁੱਧ ਦੇ ਇੱਕ ਮਿਹਨਤੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀ, ਅਤੇ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਮਾਨਵ-ਵਿਗਿਆਨੀ,

6 ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹੱਥ-ਪੱਥਰ ਨੂੰ ਪੂਰਵ-ਇਤਿਹਾਸਕ ਹਥਿਆਰ ਮੰਨਦੇ ਹਨ।
ਉਹ (Cat. pp. 156-59) ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬਾਂਦਰ ਹੱਥਾਂ-ਪੱਥਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਸੰਖੇਪ ਗੱਲਾਂ ਨੂੰ ਤੋੜਦਾ ਹੈ; ਹੈਨੋ ਦੇ ਕਾਰਥਾਜੀਨੀਅਨਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਆਪਣਾ ਬਚਾਅ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਗੋਰਿਲਾ; ਅਤੇ ਪੇਡਰੋ ਡੀ ਸੀਜ਼ਾ (ਸੀਕਾ) ਡੀ ਲਿਓਨ

7 ਸਾਨੂੰ ਦੱਸਦੇ ਹਨ ਕਿ
'ਜਦੋਂ ਸਪੇਨੀ ਲੋਕ [ਪੇਰੂ ਵਿੱਚ] ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਰੱਖਤਾਂ ਹੇਠੋਂ ਲੰਘਦੇ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਬਾਂਦਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਇਹ ਜੀਵ ਟਾਹਣੀਆਂ ਤੋੜਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੇਠਾਂ ਸੁੱਟ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਹਰ ਸਮੇਂ ਮੂੰਹ ਬਣਾਉਂਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ।' ਸਟ੍ਰਾਬੋ (xv. 1) ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਬਾਂਦਰ ਪਹਾੜੀਆਂ 'ਤੇ ਚੜ੍ਹਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਪਿੱਛਾ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ 'ਤੇ ਪੱਥਰ ਸੁੱਟਦੇ ਹਨ - ਜੰਗਲੀਆਂ ਦੀ ਇੱਕ ਪਸੰਦੀਦਾ ਰਣਨੀਤੀ। ਨਾ ਹੀ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨਾ ਔਖਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿਮਿਆਡ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਰਧ-ਮਨੁੱਖੀ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਹਨ, ਆਪਣੇ ਹਮਲਾਵਰਾਂ 'ਤੇ ਨਾਰੀਅਲ-ਨਟਸ ਅਤੇ ਹੋਰ ਮਿਜ਼ਾਈਲਾਂ ਨਾਲ ਬੰਬਾਰੀ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਮੇਜਰ ਡੇਨਹੈਮ (1821-24), ਇੱਕ ਭਰੋਸੇਮੰਦ ਯਾਤਰੀ, ਜਦੋਂ ਚਾਡ ਝੀਲ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਕਰਦੇ ਸਨ, ਯੇਉ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਚਤੁਰਭੁਜ ਲੋਕਾਂ ਬਾਰੇ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ: 'ਬਾਂਦਰ, ਜਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਰਬ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਜਾਦੂ ਕੀਤੇ ਆਦਮੀ (ਬੇਨੀ ਐਡਮ ਮੇਸ਼ੂਦ),8 ਇੰਨੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਨ ਕਿ ਮੈਂ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਇੱਕ ਜਗ੍ਹਾ 'ਤੇ ਡੇਢ ਸੌ ਤੋਂ ਵੱਧ ਇਕੱਠੇ ਹੋਏ ਦੇਖੇ। ਉਹ ਆਪਣੀ ਜ਼ਮੀਨ ਛੱਡਣ ਲਈ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦੇ ਸਨ, ਪਰ, ਲਗਭਗ ਵੀਹ ਫੁੱਟ ਉੱਚੇ ਕੰਢੇ ਦੀ ਚੋਟੀ 'ਤੇ ਬੈਠੇ, ਇੱਕ ਭਿਆਨਕ ਆਵਾਜ਼ ਕੀਤੀ, ਅਤੇ, ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਦੀ ਬਜਾਏ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ, ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਅਸੀਂ ਇੱਕ ਖਾਸ ਦੂਰੀ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪਹੁੰਚੇ, ਸਾਡੇ 'ਤੇ ਪਥਰਾਅ ਕੀਤਾ।' ਹੈਰ ਹੋਲੂਬ,

9

, ਨੂੰ ਵੀ 'ਦਰੱਖਤਾਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਬੈਠੇ ਅਫਰੀਕੀ
ਬਾਬੂਆਂ ਦੇ ਝੁੰਡ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ;' ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਉਸਨੂੰ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਆਦਮੀਆਂ ਨੂੰ 'ਸਾਡੇ ਚਚੇਰੇ ਭਰਾਵਾਂ' ਤੋਂ ਇੱਕ ਘਿਣਾਉਣੀ ਪਿੱਛੇ ਹਟਣਾ ਪਿਆ। 'ਇਸ ਲਈ,' ਕਰਨਲ ਏ. ਲੇਨ ਫੌਕਸ ਸੁਝਾਅ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, 'ਸਾਡਾ "ਮਾੜਾ ਰਿਸ਼ਤਾ", ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ

ਅਤੇ ਕੈਦ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋਣ 'ਤੇ ਵੀ, ਟਾਹਣੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸਾਰੇ ਭਾਰ ਨਾਲ ਛਾਲ ਮਾਰ ਕੇ ਹਿੰਸਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹਿਲਾਉਣ ਦੀ ਆਦਤ ਨੂੰ ਬਚਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਵੱਖ ਕੀਤਾ ਫਲ ਹਮਲਾਵਰ ਦੇ ਸਿਰ 'ਤੇ ਡਿੱਗ ਸਕੇ।' ਮਿਸਰ ਵਿੱਚ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਕਬਰ-ਤਸਵੀਰਾਂ ਤੋਂ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ, ਬਾਂਦਰਾਂ (ਬਾਬੂਆਂ ਜਾਂ ਸਾਈਨੋਸੇਫਾਲੀ) ਨੂੰ ਫਲ ਇਕੱਠੇ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਮਸ਼ਾਲ-ਧਾਰਕਾਂ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਸਿਖਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਇਹ ਆਖਰੀ ਡਿਊਟੀ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੁਭਾਵਿਕ ਗੁੱਸੇ ਨੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਮਜ਼ੇਦਾਰ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਪੈਦਾ ਕੀਤੇ।

10

ਮੈਂ ਬਾਂਦਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇਹ ਬੰਬਾਰੀ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਦੇਖੀ। ਪਰ ਜਦੋਂ ਮੇਰੀ ਰੈਜੀਮੈਂਟ ਗੁਜਰਾਤ ਦੇ ਬੜੌਦਾ ਵਿਖੇ ਤਾਇਨਾਤ ਸੀ, ਤਾਂ ਮੇਰੇ ਕਈ ਭਰਾ ਅਫਸਰਾਂ ਅਤੇ ਮੈਂ ਇੱਕ ਹਾਥੀ ਨੂੰ ਹਥਿਆਰ ਵਰਤਦੇ ਦੇਖਿਆ। ਬੁੱਧੀਮਾਨ ਜਾਨਵਰ, ਜਿਸਨੂੰ ਮੂਲ ਨਿਵਾਸੀ ਹਾਥੀ ('ਹੱਥ ਵਾਲਾ'

11) ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਗਿੱਲੇ ਮੱਥੇ ਦੇ ਖ਼ਤਰਨਾਕ ਮੌਸਮ ਦੌਰਾਨ ਇੱਕ ਚੌਕੀ ਨਾਲ
ਜੰਜ਼ੀਰਾਂ ਨਾਲ ਬੰਨ੍ਹਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਮਾੜੇ ਗੁੱਸੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਤੋਂ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਝੂਲ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਸ਼ਾਇਦ ਚਿੱਟੇ ਚਿਹਰਿਆਂ ਦੇ ਅਚਾਨਕ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਣ ਤੋਂ ਨਾਰਾਜ਼ ਹੋ ਕੇ, ਇਸਨੇ ਆਪਣੀ ਸੁੰਡ ਨਾਲ ਇੱਕ ਭਾਰੀ ਬਿੱਲੇ ਨੂੰ ਫੜ ਲਿਆ, ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਇੱਕ ਤਾਕਤ ਅਤੇ ਨੇਕ ਇੱਛਾ ਨਾਲ ਸਾਡੇ ਸਿਰਾਂ 'ਤੇ ਸੁੱਟ ਦਿੱਤਾ ਜੋ ਸਭ ਤੋਂ ਭੈੜਾ ਇਰਾਦਾ ਸਾਬਤ ਹੋਇਆ।
ਕੈਪਟਨ ਹਾਲ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ - ਜਿਸਨੇ ਇਹ ਕਹਾਣੀ ਯੂਰਪ ਵਿੱਚ ਪਾਲੀਓਲਿਥਿਕ ਯੁੱਗ ਦੇ ਇਕਲੌਤੇ ਜੀਵਤ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਏਸਕਿਮੋ ਤੋਂ ਲਈ ਹੈ - ਧਰੁਵੀ ਰਿੱਛ, ਰਵਾਇਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਉੱਚੀ ਲਟਕਦੀ ਚੱਟਾਨ ਦੇ ਪੈਰਾਂ 'ਤੇ ਸੌਂਦੇ ਪਾਏ ਜਾਣ 'ਤੇ ਵਾਲਰਸ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਅਰਧ-ਮਨੁੱਖੀ ਅਗਲੇ ਪੰਜਿਆਂ, ਚੱਟਾਨਾਂ ਅਤੇ ਪੱਥਰਾਂ ਨਾਲ ਪੱਥਰ ਸੁੱਟਦਾ, ਹੇਠਾਂ ਲਟਕਦਾ, ਦੱਸਦਾ ਹੈ। 'ਮੀਸਟਰ ਪੇਟਜ਼' ਸਿਰ 'ਤੇ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਉਸੇ ਹਥਿਆਰ ਨਾਲ ਹੈਰਾਨ ਸ਼ਿਕਾਰ ਨੂੰ ਦਿਮਾਗ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸ਼ਾਇਦ ਇਹ ਬਿਰਤਾਂਤ ਸ਼ੁਤਰਮੁਰਗ ਦੁਆਰਾ ਪੱਥਰ ਸੁੱਟਣ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ, ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਪਲੀਨੀ (x. 1) ਸਮੇਤ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਹੈ, ਜਦੋਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਫਾਦਰ ਲੋਬੋ ਨੇ ਆਪਣੀ 'ਅਬੀਸੀਨੀਆ' ਵਿੱਚ ਸਮਝਾਇਆ ਹੈ, ਪੰਛੀ ਸਿਰਫ ਆਪਣੀ ਉਡਾਣ ਦੌਰਾਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲੱਤ ਮਾਰਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਪੋਰਕੁਪਾਈਨ ਦੇ ਕੁਇਲਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਵਿਸਫੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਵੀ ਹੈ, ਜਿਸਦੇ ਦੁਆਰਾ, ਮੱਧਯੁਗੀ 'ਜੁੱਤੀ-ਟਾਈ' ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਆਦਮੀ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋਏ ਹਨ ਅਤੇ ਮਾਰੇ ਵੀ ਗਏ ਹਨ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਈਮੂ ਇੱਕ ਓਨਾਗਰ ਵਾਂਗ ਲੱਤ ਮਾਰਦਾ ਹੈ14 ਅਤੇ ਇੱਕ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਕੁਆਰਟਰ-ਡੈੱਕ ਦੇ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਤੋਂ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਲੈ ਜਾਵੇਗਾ।
ਪਰ ਭਾਵੇਂ ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਕੰਮ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਕਰਨਾ ਸੀ, ਸਾਨੂੰ ਸਿਨਿਕਾਂ ਅਤੇ ਮਾਨਵਤਾਵਾਦੀਆਂ ਨਾਲ ਇਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਕਿ ਸ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਵਿੱਚ ਉਸਦੀ ਦੇਰ ਨਾਲ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ, ਜਾਂ ਜੀਵਨ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ, ਵਿਨਾਸ਼ਕਾਰੀ ਦਾ ਇੱਕ ਅਟੱਲ ਅਤੇ ਇਕਸਾਰ

ਕੋਰਸ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ। ਉਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਮਹਾਨ ਤੀਜੇ ਦਰਜੇ ਦੇ ਥਣਧਾਰੀ ਜੀਵ, ਹੌਪਲੋਥੇਰੀਅਮ, ਡੀਨੋਥੇਰੀਅਮ, ਅਤੇ ਹੋਰ -ਥੀਰੀਆ, ਨੇ ਧਰਤੀ ਨੂੰ ਖੂਨ-ਖਰਾਬੇ ਦਾ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ਾਲ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸਦੀਆਂ ਕਮਜ਼ੋਰ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਸਿਰਫ ਕੁਝ ਭਿਆਨਕ ਭਿਆਨਕਤਾਵਾਂ ਹੀ ਜੋੜ ਸਕਦੀਆਂ ਸਨ। ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਜ਼ਮਾਨੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਸ਼ਿਕਾਰੀ ਮੱਛੀਆਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਮਨੁੱਖ ਪ੍ਰਤੀ ਅਣਮਨੁੱਖੀ ਵਿਵਹਾਰ ਤੋਂ ਬਿਲਕੁਲ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਸਿੱਖਿਆ ਹੈ, ਆਦਤਨ ਤੌਰ 'ਤੇ ਓਨੀ ਹੀ ਭਿਆਨਕਤਾ ਦਾ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿੰਨੀ ਕਦੇ ਬਦਨਾਮ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜੰਗਲੀ ਮਨੁੱਖੀ ਸੁਭਾਅ।
ਆਦਿਮ ਮਨੁੱਖ - ਤੀਜੇ ਦਰਜੇ ਦਾ ਜਾਨਵਰ - ਆਪਣੇ ਜੀਵਣ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਮੀਡੀਆ ਦੁਆਰਾ ਯੁੱਧ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਲਈ ਤਬਾਹ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ; ਆਪਣਾ ਭੋਜਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਰਸਤਾ, ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਲਈ ਬਚਾਅ ਦਾ ਰਸਤਾ। ਯੂਲਿਸਸ

15 ਤਰਸਯੋਗ
ਢੰਗ ਨਾਲ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ:
ਧਰਤੀ ਮਨੁੱਖ ਨਾਲੋਂ ਕਮਜ਼ੋਰ ਕੋਈ ਚੀਜ਼ ਨਹੀਂ ਜੋ ਪ੍ਰਜਨਨ ਅਤੇ ਖੁਆਉਂਦੀ ਹੈ;
ਧਰਤੀ ਦੇ ਚਿਹਰੇ 'ਤੇ ਮਨੁੱਖ ਸਭ ਤੋਂ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੈ, ਰੀਂਗਦਾ ਅਤੇ ਰੀਂਗਦਾ ਹੋਇਆ।
ਇਹੀ ਭਾਵਨਾ 'ਇਲਿਆਡ' ਵਿੱਚ ਵੀ ਮਿਲਦੀ ਹੈ; ਅਤੇ ਪਲੀਨੀ, ਨਿਰਾਸ਼ਾਵਾਦੀ, ਲਿਖਦਾ ਹੈ - 'ਇਕਲੌਤਾ ਹੰਝੂ ਵਹਾਉਣ ਵਾਲਾ ਜਾਨਵਰ, ਮਨੁੱਖ।'
ਇਨ੍ਹਾਂ ਬਦਮਾਸ਼ਾਂ ਦਾ ਕਰੀਅਰ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਨਾ ਤਾਂ 'ਮਨ' ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ 'ਆਤਮਾਵਾਂ', ਭੁੱਖੇ ਜਾਨਵਰਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ 'ਭਰਾ' ਮਨੁੱਖ-ਜਾਨਵਰਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਇੱਕ ਲੰਮੀ ਮੁਹਿੰਮ ਸੀ। ਸ਼ਾਂਤੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਕਦੇ ਵੀ ਆਰਾਮ ਦੇ ਇੱਕ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਤਰਾਲ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਕਵੀਆਂ ਦਾ ਸੁਨਹਿਰੀ ਯੁੱਗ ਇੱਕ ਸੁਪਨਾ ਸੀ; ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਵਿਡੇਲੋ ਨੇ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀ, 'ਸ਼ਾਂਤੀ ਦਾ ਅਰਥ ਸਾਰੀਆਂ ਵਹਿਸ਼ੀ ਨਸਲਾਂ ਲਈ ਮੌਤ ਹੈ।' ਸਾਡੇ ਸਭ ਤੋਂ ਪੁਰਾਣੇ ਪੂਰਵਜਾਂ ਦਾ ਵਜੂਦ ਸ਼ਾਬਦਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜੀਵਨ ਦੀ ਲੜਾਈ ਸੀ। ਫਿਰ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹੁਣ, ਮਹਾਨ ਗੈਸਟਰ ਕਲਾ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਮਾਸਟਰ ਸੀ, ਅਤੇ ਯੁੱਧ ਮਨੁੱਖਤਾ ਦੀ ਕੁਦਰਤੀ ਸਥਿਤੀ ਸੀ ਜਿਸ 'ਤੇ ਇਸਦੀ ਤਰੱਕੀ ਦਾ ਵੱਡਾ ਹਿੱਸਾ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਹੇਠਲੇ ਤੋਂ ਉੱਚੇ ਦਰਜੇ ਤੱਕ ਵਧਦਾ ਹੈ। ਆਖ਼ਰਕਾਰ, ਸ਼ੌਕਵਾਦ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਹੀ ਹੈ: 'ਮਨੁੱਖ ਕੁਦਰਤ ਦੁਆਰਾ ਬਰਾਬਰ ਸਨ, ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਸਮਾਜਿਕ ਸਬੰਧ ਯੁੱਧ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਸੀ।' ਸਾਡੇ ਆਧੁਨਿਕ ਸਮੇਂ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਵਾਂਗ, ਬੇਵੱਸ ਅਤੇ ਬੋਲਣ ਤੋਂ ਰਹਿਤ, ਆਦਿਮ ਹੋਮੋ ਕੋਲ ਆਪਣੇ ਸਾਥੀ-ਜੀਵਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਸਾਂਝੇ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਸਿਰਫ ਸਭ ਤੋਂ ਆਸਾਨ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਸਵੈ-ਸਹਾਇਤਾ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀਆਂ ਸਨ। ਅਣ-ਖੇਤੀ ਵਾਲਾ ਵਿਚਾਰ ਉਤਪਾਦਕ ਫੈਕਲਟੀ ਵਿੱਚ ਅਮੀਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ; ਦਿਮਾਗ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ: ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਜੋੜਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਟੌਤੀ ਦੀ ਨਵੀਨਤਾ, ਅਤੇ ਜੋ ਮੌਜੂਦ ਹੈ ਉਸ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਵਿਕਸਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ, ਓਨੋਮਾਟੋਪੀਆ, ਕੁਦਰਤੀ ਆਵਾਜ਼ਾਂ ਦੀ ਨਕਲ, ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਬਚਪਨ ਦੀ

ਬੋਲੀ, ਅਜੇ ਵੀ ਕਾਇਮ ਹੈ; ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਲਈ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਵਧੇਰੇ ਸੁੰਦਰ ਅਤੇ ਜੀਵਨ-ਜੀਵਨ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦੇ ਰਿਣੀ ਹਾਂ। ਪਰ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਕਮਜ਼ੋਰ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਲਾਜ਼ਮੀ ਹਦਾਇਤ, ਇੰਸਟ੍ਰਕਟਰ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਜੰਗਲੀ ਅਤੇ ਜੰਗਲੀ ਨੂੰ ਖ਼ਤਰੇ ਤੋਂ ਸੁਰੱਖਿਆ, ਇਸਦੇ ਉਲਟ ਆਰਾਮ ਨੂੰ ਵਿਕਸਤ ਕਰਨ ਲਈ ਲਗਾਤਾਰ ਤਾਕੀਦ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਮਨੁੱਖ, ਆਪਣੇ ਸੁਭਾਅ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਤੋਂ ਮਜਬੂਰ ਹੋ ਕੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ, ਆਪਣੇ ਅੰਦਰ ਨਕਲ ਅਤੇ ਤਰੱਕੀ ਦੇ ਦੋ ਮਹਾਨ ਸਿਧਾਂਤ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਦੋਵੇਂ, ਇੱਕ ਫੈਸ਼ਨ ਦੇ ਬਾਅਦ, ਉਸਦੇ ਵਿਲੱਖਣ ਗੁਣ ਹਨ, ਹੇਠਲੇ ਜਾਨਵਰਾਂ ਵਿੱਚ ਮੁੱਢਲੇ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਉਸਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ, ਅੱਖਰਾਂ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਧਰਮ ਨਿਰਪੱਖ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਨਾਲ, ਉਸਨੂੰ ਇੰਦਰੀਆਂ ਦੇ ਮਾਧਿਅਮ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਅਨੁਭਵ ਦੇ ਭੰਡਾਰ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਲਈ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਦੂਜਿਆਂ ਨੂੰ ਸੰਚਾਰਿਤ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਇਆ; ਅਤੇ ਇਹ, ਇੱਕ ਵਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਕਦੇ ਵੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ। ਸੱਭਿਅਕ ਸਮਾਜਾਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਬਹੁਤ ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ, ਜੰਗਲੀ ਨੇ ਅਤੀਤ ਦੀ ਭੰਡਾਰ ਕੀਤੀ ਬੁੱਧੀ ਨੂੰ ਹਜ਼ਮ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਵਰਤਮਾਨ ਅਤੇ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ। ਨਕਲ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਫੈਕਲਟੀ, ਚੌਗੁਣਾਂ ਉੱਤੇ ਖੰਭ ਰਹਿਤ ਬਾਈਪਡ ਦਾ ਇੱਕ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਫਾਇਦਾ, ਪਹਿਲੇ ਨੂੰ, ਉਸਦੀ ਬਚਪਨ ਵਿੱਚ ਵੀ, ਐਡ ਲਿਬਿਟਮ ਉਧਾਰ ਲੈਣਾ ਸਿਖਾਇਆ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਉਹ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਜਾਂ ਕੁਝ ਵੀ ਉਧਾਰ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ ਸੀ। ਇੱਕ ਅਰਧ-ਇਕੱਲੇ ਸ਼ਿਕਾਰੀ ਵਜੋਂ

16 ਉਸਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਦੂਜਿਆਂ ਨੂੰ ਤਬਾਹ
ਕਰਨ ਲਈ ਲੜਨ ਅਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ: ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਜੋ ਇੰਨੀ ਸਥਿਰ ਅਤੇ ਵਿਆਪਕ ਸੀ ਕਿ ਬਾਕੀ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਦੀ ਸੀ। ਇੱਕ ਚਰਵਾਹਾ ਬਣ ਕੇ, ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਇੱਜੜਾਂ ਅਤੇ ਝੁੰਡਾਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਮਨੁੱਖਾਂ ਅਤੇ ਜਾਨਵਰਾਂ ਨਾਲ ਲੜਿਆ; ਅਤੇ ਇੱਕ ਕਿਸਾਨ ਬਣਨ ਲਈ, ਉਸਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਲਾਭ ਦੇ ਲਾਲਚ, ਮਹੱਤਵਾਕਾਂਖਾ ਅਤੇ ਉਤਸ਼ਾਹ ਦੀ ਸਹਿਜ ਇੱਛਾ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਾਂਤੀ ਤੋੜਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ।

17

ਪਰ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਭੌਤਿਕ ਬ੍ਰਹਿਮੰਡ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਇੱਕ ਨਵੇਂ 'ਰਚਨਾਤਮਕ ਦੌਰ' ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਵੱਖ ਹੋਣ ਦਾ ਕੋਈ ਪੂਰਨ ਬਿੰਦੂ ਨਹੀਂ ਸੀ; ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਯੁੱਗ ਦੇ ਅਰਸਤੂ, ਜੋ ਕਿ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹਾਨ ਹੈ, ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੋਮੋ ਡਾਰਵਿਨੀਅਨਸਿਸ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹੋਮੋ ਸੇਪੀਅਨਜ਼ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਨਕਲ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਜਾਨਵਰਾਂ, ਪੰਛੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਜਾਨਵਰਾਂ ਦੇ ਸਮੂਹ ਹਨ; ਪਰ ਨਕਲ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸੀਮਤ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ 'ਸਹਿਜ' ਹੈ, ਅਣਵਿਕਸਿਤ ਦਾ ਕੰਮ, 'ਤਰਕ' ਦੇ ਉਲਟ, ਬਹੁਤ ਵਿਕਸਤ ਦਿਮਾਗ ਅਤੇ ਦਿਮਾਗੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਮਨੁੱਖ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਬੋਲਣਾ, ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਨਾ ਸਿਖਾਇਆ ਹੈ, ਕੁੱਤਾ, ਜੋ ਸਿਰਫ ਚੀਕਦਾ ਅਤੇ ਰੋਂਦਾ ਹੈ, ਨੇ ਭੌਂਕਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਸਿੱਖਿਆ ਹੈ। ਮਨੁੱਖ, ਫਿਰ,

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible][18]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible

□□□□□□□□□□	□□□□□□□□□□	□□□□□□□□□□
□□□□□□□□□ □□	□□□□□□□□□	□□□□□
□□□ □□□□□□□	□□□□□□□□□□□□	□□□ □□□□□
□□□□□□□ □□□□□□□	□□□□□□□□	□□□□□□□□□
□□□□□	□□□□□ □□□□□ □□□	□□□□□
	□□□□□□□□□□	□□□
		□□□□□□□
		□□□□ □□□□□
		□□□ □□□□ □□□□□

□□□□ □□□□ □□□ □□□□□ □□, □□□ □□ □□□□□ □□□□ □□□□□ □□ □□□□□ '□□ □□□□□ □□□□ □□□

I. □□□□□ □□ □□□□ □□□ □□, □□□□□□□, βέλος, □□□□□ □□□□□ □□ □□□□□ □□□ □□, □□□ □□□ □□ □□□□□ □□□□□□□ □□□□ □□□□□□□ □□□ □□ □□□□□□ □□□-□□□□□□□□ □□□□□□□□ □□ □□□ □□□□□ □□□ □□-□□□ □□□□—'□□ □□□□□ □□□□□ □□,'—□□□ □□□□□□ □□□ '□□□□□ □□□□□ □□□□ □□□□□□, □□□ □□ □□□□□ □□□ □□ □□□□□ □□□□' □□□ □□□□□□ □□□ □□ □□□ □□□ □□□□□ □□□□□□□, □□□□□ □□□□ □□□□ □□□□ □□, □□□□□□□ □□□ □□□□□ □□□□□□; □□ □□□□□, □□□-□□□□ □□□ □□□□ □□ □□ □□□□ □□ □□□□□, □□□-□□□-□□□□□ □□ □□□ □□□□□ □□ □□□□□□ □□□ □□□□ □□□□ □□□ □□□□ □□□□□ □□□□ □□□□□□ □□□□□□□ □□ □□ □□□ □□□□ □□□ □□ □□□□□ □□□□ □□□□□ □□□□□□□□ □□, □□□ □□□□□ □□□ □□□□, □□□ □□□□□ □□ □□ □□□ □□□□□ '□□□□□□□□ □□□□□□□'[19] □□□□□□□, □□□□□□□□,[20] □□□ □□□□□□□□□□, □□□ □□□□ □□□□ □□□ □□□ □□□□ □□□□ □□□ '□□ □□□□ □□ □□□ □□□□ □□□ □□□□□□ □□□ □□□□□ □□□□ □□□□ □□ □□□□□ □□□□□□□ □□□ □□□□□ □□ □□□□□□, □□□ □□□□□□□□□□ □□□□, □□□ □□□ □□□ □□ □□□□□□□ □□□□ □□□□□ □□□□□ □□, □□□ □□□□□ □□□ □□□ □□□

ਉੱਪਰ ਡੰਡੇ ਦੇ ਸਿਰੇ 'ਤੇ ਮੱਖੀਆਂ ਫੜ ਕੇ ਖੁਆਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ: ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਚਨਚੇਤ ਨਿਸ਼ਾਨੇ ਨਾਲ ਮਾਰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਥਣਧਾਰੀ ਜਾਨਵਰਾਂ ਵਿੱਚ, ਲਾਮਾ, ਗੁਆਨਾਕੋ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੰਗਠਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦੁਹਰਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਆਪਣੀ ਤਿੱਖੀ ਅਤੇ ਗੰਦੀ ਲਾਰ ਨੂੰ ਕੁਝ ਦੂਰੀ ਤੱਕ ਅਤੇ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਨਿਸ਼ਾਨੇ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਂਦੇ ਹਨ।

21 ਅਤੇ
ਪੱਥਰ ਸੁੱਟਣਾ ਕਈ ਯੁੱਗਾਂ ਤੱਕ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਦਾ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਪੰਦਰਵੀਂ ਸਦੀ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹਾਂ:—
ਪੱਥਰ ਦੇ ਪਲੱਸਤਰ ਨੂੰ ਸਲਿੰਗ ਜਾਂ ਹੌਂਡੇ ਨਾਲ ਵਰਤੋ;
ਇਹ ਅਕਸਰ ਡਿੱਗਦਾ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਹੋਰ ਗੋਲੀ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦੀ,
ਸਟੀਲ ਵਿੱਚ ਹਾਰਨੀਸੇਡ ਆਦਮੀ ਪੱਥਰਾਂ ਦੀ ਭੀੜ ਅਤੇ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਪਲੱਸਤਰ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਜੁੜ ਸਕਦੇ।

22

II. ਕੱਟਣ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਨ ਵਾਲੀ ਸੱਟ ਜਾਂ ਝਟਕਾ, ਸ਼ੇਰ ਦੇ ਭਿਆਨਕ ਝਟਕੇ ਦੁਆਰਾ, ਬਾਘ ਅਤੇ ਰਿੱਛ ਦੇ ਪੰਜੇ ਮਾਰਨ ਦੁਆਰਾ, ਅਤੇ 'ਅੱਧੇ ਤਰਕਸ਼ੀਲ' ਦੇ ਹੱਥ ਨਾਲ ਸੁੰਡ ਦੇ ਝੂਲੇ ਦੁਆਰਾ, ਫੈਲੀਡੇ ਵਿੱਚ ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਮਨੁੱਖ ਇਹ ਵੀ ਦੇਖੇਗਾ ਕਿ ਜ਼ੈਬਰਾ ਅਤੇ ਕਵਾਗਾ (ਇਸਦੇ ਚੀਕਣ ਤੋਂ ਇਸਨੂੰ ਵਾਗ-ਗਾ, ਵਾਗ-ਗਾ

23 ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ),
ਘੋੜਾ ਅਤੇ ਗਧਾ, ਊਠ, ਜਿਰਾਫ, ਅਤੇ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਗਾਂ ਵੀ, ਲੱਤ ਜਾਂ ਖੁਰ-ਝਟਕੇ ਨਾਲ ਆਪਣਾ ਬਚਾਅ ਕਰਦੇ ਹਨ; ਜਦੋਂ ਕਿ ਸ਼ੁਤਰਮੁਰਗ, ਹੰਸ, ਅਤੇ ਸ਼ਿਕਾਰ ਦੇ ਵੱਡੇ ਪੰਛੀ ਖੰਭ ਦੇ ਫਲਰਟ ਜਾਂ ਸਟਰੋਕ ਨਾਲ ਹਮਲਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਮੇਖ ਜਾਂ ਸਮੁੰਦਰੀ ਭੇਡੂ (ਡੈਲਫਿਨਸ ਓਰਕਾ) ਬੱਟ ਨਾਲ ਚਾਰਜ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਆਮ ਵ੍ਹੇਲ ਆਪਣੇ ਸਿਰ ਨੂੰ ਇੰਨੀ ਤਾਕਤ ਨਾਲ ਉੱਚਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸਨੂੰ ਵ੍ਹੇਲਰ ਨੂੰ ਡੁੱਬਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ: ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਥਣਧਾਰੀ ਜਾਨਵਰ ਮਨੁੱਖ ਅਤੇ ਜਾਨਵਰ ਨਾਲ ਲੜਾਈ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਾਲ ਪੂਛ ਦੇ ਖੰਭ ਜਾਂ ਪੂਛ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਾ ਹੈ; ਉਦਾਹਰਨ ਲਈ, ਜਦੋਂ ਲੂੰਬੜੀ-ਸ਼ਾਰਕ ਜਾਂ ਥਰੈਸ਼ਰ (ਕਾਰਚਾਰੀਆਸ ਵੁਲਪਸ) ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

24 ਇਹ, ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਦੁੱਗਣੀ ਮੁੱਠੀ ਦੀ ਤਾਕਤ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ,
ਮੁੱਕੇਬਾਜ਼ੀ ਦੀ 'ਉੱਚ ਕਲਾ' ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਦੇਣਗੇ: ਇਹ ਦੂਰ-ਦੁਰਾਡੇ ਪੁਰਾਤਨਤਾ ਤੋਂ ਹੈ; ਕਲਾਸਿਕਾਂ, ਯੂਨਾਨੀਆਂ, ਰੋਮੀਆਂ ਅਤੇ ਲੁਸੀਟਾਨੀਅਨਾਂ ਦੇ ਸੇਸਟਸ ਜਾਂ ਨਕਲ-ਡਸਟਰ ਦਾ ਗਵਾਹ ਹੈ। ਗ੍ਰੇਟ ਜਾਂ ਗ੍ਰੇਟਰ ਬ੍ਰਿਟੇਨ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਹੋਣ ਤੋਂ ਦੂਰ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੁਝ ਮੰਨਦੇ ਹਨ, ਇਹ ਅਜੇ ਵੀ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਰੂਸੀ ਕਿਸਾਨਾਂ ਵਿੱਚ, ਸਗੋਂ ਹਾਉਸਾ, ਮੁਸਲਿਮ ਨੀਗਰੋਇਡਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਇੱਕ ਪਸੰਦੀਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਸ਼ਾਂਤੀ ਯੁੱਧ ਵਿੱਚ ਇੰਨੀ ਚੰਗੀ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਬਿੱਲੀ ਆਰਮੇਚਰ ਦਾ ਇੱਕ ਉਤਸੁਕ ਬਚਾਅ ਹਿੰਦੂਆਂ ਦਾ ਵਾਘ-ਨਖ ਹੈ। ਡੈਮਿਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਕਰਨਲ ਏ. ਲੇਨ ਫੌਕਸ 25 ਗਲਤੀ ਵਿੱਚ ਸੀ ਜਦੋਂ ਉਸਨੇ ਇਸ 'ਟਾਈਗਰਜ਼-ਕਲਾ' ਨੂੰ 'ਇੱਕ ਗੁਪਤ ਸਮਾਜ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਇੱਕ ਭਾਰਤੀ ਧੋਖੇਬਾਜ਼ੀ ਦਾ ਹਥਿਆਰ' ਦੱਸਿਆ, ਅਤੇ 1659 ਈਸਵੀ ਦੇ ਆਸਪਾਸ ਇਸਦੀ ਕਾਢ ਕੱਢੀ। ਡੈਮਿਨ 26 ਨੇ ਗਲਤੀ ਨਾਲ ਵਾਘ-ਨਖ ਨੂੰ ਪੱਛਮੀ

[illegible] [illegible] [illegible]-[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] '[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], (1659) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

III. ਬੱਕਰੀ, ਹਰਣ, ਅਤੇ ਕਾਲੇ ਪਸ਼ੂਆਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਮੱਝ ਅਤੇ ਜੰਗਲੀ ਬਲਦ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਦੇ ਝਗੜਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਜ਼ੋਰ ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਜੋ ਸਾਰੇ ਸਿਰ ਹੇਠਾਂ ਵੱਲ ਰੱਖ ਕੇ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਚਾਰਜ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਸਿੰਗਾਂ ਨੂੰ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੇ ਸਰੀਰ ਵਿੱਚ ਧੱਕਦੇ ਹਨ। ਗਨੂ (ਕੈਟੋਬਲਪਾਸ ਜੀ.) ਅਤੇ ਹੋਰ ਅਫਰੀਕੀ ਹਿਰਨ, ਜਦੋਂ ਸ਼ਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਦਬਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਬਿੰਦੂ ਨਾਲ ਦੂਰ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਯੂਰਪ ਵਿੱਚ 'ਹਰਟ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ,' ਇੱਕ ਪਾੜਨ ਅਤੇ ਪਾੜਨ ਵਾਲਾ ਜ਼ੋਰ, ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਆਦਮੀਆਂ ਨੂੰ ਕਬਰ ਵਿੱਚ ਲੈ ਆਇਆ ਹੈ। ਦਰਿਆਈ ਘੋੜਾ, ਇੱਕ ਖ਼ਤਰਨਾਕ ਜਾਨਵਰ ਜਿਸਨੂੰ ਬੇਲੋੜਾ ਨਫ਼ਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਡੰਗੀ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਡੁਬਕੀ ਲਗਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਵਾਲਰਸ ਵਾਂਗ, ਅਚਾਨਕ ਉੱਠਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਹੇਠਲੇ ਦੰਦਾਂ ਨਾਲ, ਸਭ ਤੋਂ ਸਖ਼ਤ ਹਾਥੀ ਦੰਦ ਦੇ, ਹਮਲਾਵਰ ਤਲ ਵਿੱਚ ਦੋ ਛੇਕ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਕਾਲਾ ਗੈਂਡਾ, ਅਫ਼ਰੀਕੀ ਜੀਵ-ਜੰਤੂਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਭਿਆਨਕ ਅਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਚਿੜਚਿੜਾ, ਭਾਵੇਂ ਗ੍ਰਾਮੀਨੋਵਰ, ਦੇ ਲੱਕੜ ਵਰਗੇ ਰੇਸ਼ੇ-ਬੰਡਲਾਂ ਦੇ ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਸਿੰਗ ਮਜ਼ਬੂਤ-ਕਮਾਨ ਵਾਲੀਆਂ ਨੱਕ ਦੀਆਂ ਹੱਡੀਆਂ 'ਤੇ ਟਿਕੇ ਹੋਏ ਹਨ, ਅਤੇ ਮਾਸਪੇਸ਼ੀਆਂ ਅਤੇ ਨਸਾਂ ਦੇ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ਾਲ ਉਪਕਰਣ ਦੁਆਰਾ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਇਹ ਕਵਚ, ਜਦੋਂ ਜਾਨਵਰ ਸ਼ਾਂਤੀ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਢਿੱਲਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਗੁੱਸੇ ਵਿੱਚ ਸਿੱਧਾ ਅਤੇ ਅਚੱਲ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇੱਕ ਖਾਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਇਸਦੀ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਵਰਤੋਂ ਸਾਬਤ ਕਰਦਾ ਹੈ - ਯੁੱਧ ਦਾ। ਇਹ ਇੱਕ ਭਿਆਨਕ ਛੁਰਾ ਹੈ ਜੋ ਹਾਥੀ ਨੂੰ ਪਾੜ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਾਠੀ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਪੈਡਿੰਗ ਨੂੰ ਘੋੜੇ ਦੀਆਂ ਪਸਲੀਆਂ ਵਿੱਚ ਪਾੜ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਅਲੋਪ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਸੈਬਰ-ਦੰਦਾਂ ਵਾਲੇ ਟਾਈਗਰ (ਮੈਚੈਰੋਡਸ ਲੈਟੀਡੇਨਸ), ਇੱਕ ਚੀਰਾ ਅਤੇ ਪੰਜ ਕੁੱਤਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਨੂੰ ਵੀ ਇੱਕ ਜ਼ੋਰ ਨਾਲ ਮਾਰਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਪੰਛੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਬਿਟਰਨ, ਮੋਰ, ਅਤੇ ਅਮਰੀਕੀ ਚਿੱਟਾ ਕ੍ਰੇਨ ਆਪਣੇ ਲੰਬੇ ਤਿੱਖੇ ਜਬਾੜੇ ਨੂੰ ਪਿੱਛਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੀਆਂ ਅੰਤੜੀਆਂ ਵਿੱਚ ਡੂੰਘਾਈ ਨਾਲ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਬੰਦੂਕ-ਥੂਹ ਪੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਫੜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ: ਪੰਛੀ, ਛੇਕ ਨੂੰ ਗਲਤੀ ਨਾਲ ਸਮਝਦਾ ਹੈ, ਇਸ 'ਤੇ ਵਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਚੁੰਝ ਦੁਆਰਾ ਫੜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।30 ਹਰਨ ਉਡਾਣ ਦੌਰਾਨ ਬਾਜ਼ ਨੂੰ ਤਿੱਖੀ ਲੰਬੀ ਚੁੰਝ ਪੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਆਪਣਾ ਬਚਾਅ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਤਿੱਤਰ ਅਤੇ ਤਿੱਤਰ, ਘਰੇਲੂ ਮੁਰਗਾ ਅਤੇ ਬਟੇਰ, ਹੋਰਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਆਪਣੇ ਖੰਭਾਂ ਨੂੰ ਪੋਨੀਅਰਡ ਦੇ ਜ਼ੋਰ ਨਾਲ ਵਰਤਦੇ ਹਨ; ਭਾਰਤ ਦਾ ਅਰਗਸ-ਤਿੱਤਰ, ਅਮਰੀਕੀ ਜੈਕਾਨਾ (ਪੈਰਾ), ਸਿੰਗਾਂ ਵਾਲਾ ਚੀਕਣਾ (ਪਾਲਾਮੇਡੀਆ), ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਆ ਦਾ ਵਿੰਗ-ਵੇਡਰ (ਗ੍ਰੇਗਰੀ), ਅਤੇ ਮੱਧ ਅਫਰੀਕਾ ਦਾ ਪਲੋਵਰ (ਡੇਨਹੈਮ ਅਤੇ ਕਲੈਪਰਟਨ), ਆਪਣੇ ਖੰਭਾਂ 'ਤੇ ਹਥਿਆਰ ਰੱਖਦੇ ਹਨ।

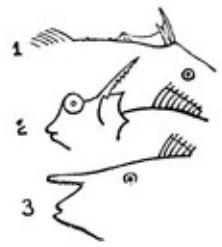

1. Balistes Capriscus;
2. Cottus Diceraus;
3. Naseus Fronticornis.

□□□□□ 3.

□□□□□ (viii. 38) □□ □□□□□□□, □□□ □□□ □□□□□ □□□□□ □□□ □□□□□□□ □□□□□□□□□ □□□□□□□□□ □□□ □□□□□ □□ □□□ □□□□□ □□ □□□□□ '□□ □□□□□-□□□□□ □□□□□ □□□ □□□ □□□□□□□□ □□□ □□□□□□□ □□ □□□□□□ □□ □□□□□□ □□□□□□□ □□ □□□□□□□ □□□□□□□□□ □□□ □□□□□□□□□ □□□ □□□□□□ □□□ □□□□□□□□ '□□□□□-□□□□□' (□□□□□□□□ □□□□□□□□□), □□ □□ □□□ □□□□□□ □□□□□□ □□□□□ □□□ □□□□□□ □□, □□□ □□□ □□ □□□□□□ □□, □□□□□□□□ □□□□□□□□□ □□□□□□□ □□□□□ □□□□□□□ □□, □□ □□□□□ □□ □□□□□□□ □□ □□□□□□□□, □□□□□□□□ □□□ □□□□□□□□□ □□□ □□□□□□□□ □□□ □□□ □□□□□□□□□ □□□ □□ □□□□□ □□□□□□□ □□□ □□□□□□ □□□□□□□□□ □□□□□□ '□□ □□□ □□□□□□□ □□□□□□□□□ □□□ □□□□□□□□ □□□□□□ □□ □□□□□ □□□□□□ □□□□□ □□□ □□□□□□□□□ □□; □□□□□ □□ □□□□□ □□□□□□□ □□□ □□□ □□□□□ □□□□□□ □□, □□□ □□□□□□ □□□□□ □□□ □□□ □□□□□ □□ □□□□□□□ □□□□□□□ □□□ □□□□□ □□□□□□ □□□ □□□□□ □□□□□□ □□ □□□□□ □□□ □□□□□ □□□□□ □□□□□□ □□, □□□ □□□□□□ □□□□□ □□□ □□□□□□ □□□□□ □□□□□ □□ □□□□□ □□□ □□□ □□□□□□□□□□ □□□□□□□ □□□□□ □□, □□ □□□□□□ □□□ □□□ □□□□□□ □□□□□□ □□□□□ □□□□□ □□□□□ □□□ □□□□□ □□□□□□ '□□ □□□□□-□□□ □□ □□□□□□ □□□□□, □□□□□ □□□ □□□□□ □□□ □□□□□□ □□□□□ □□□□□□ □□ □□□□□ □□□□□ □□□ □□□□□□□□□□ □□□□□ □□□□□ □□ □□□□□□, □□□□□□ □□ □□□□□□□ □□□ □□□□□ □□□ □□ □□□□□, □□□□□□□ □□□ □□□□□□□□□ □□□□□□□□□ □□□ □□□□□□□ □□, [31] □□ □□□□□□ □□□ □□□□□ □□ □□□□□□□□ □□□ □□□□□□□□□□ □□□ □□□□□ □□ □□□□□ □□: □□□□□ □□□□□□ □□ □□□□□ □□□ □□□□□□ □□□ □□□□□□ □□□□□□ □□ □□□ □□ □□□□□□ □□□□□ □□□□□ □□□ □□□□□ □□□□□ □□□□□□□ □□□□□□ □□, □□□ □□ □□□□□□□ □□ □□□□□□□ □□□□□ □□□ □□□□□□□ □□□□□ □□□□□□□□

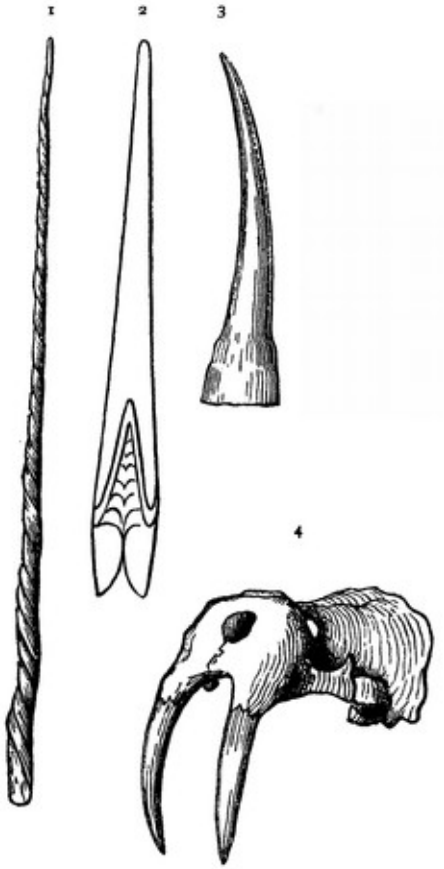

F1G. 4.—1. [illegible]; 2. [illegible]; 3. [illegible]; 4. [illegible]

[illegible] 5.–[illegible]

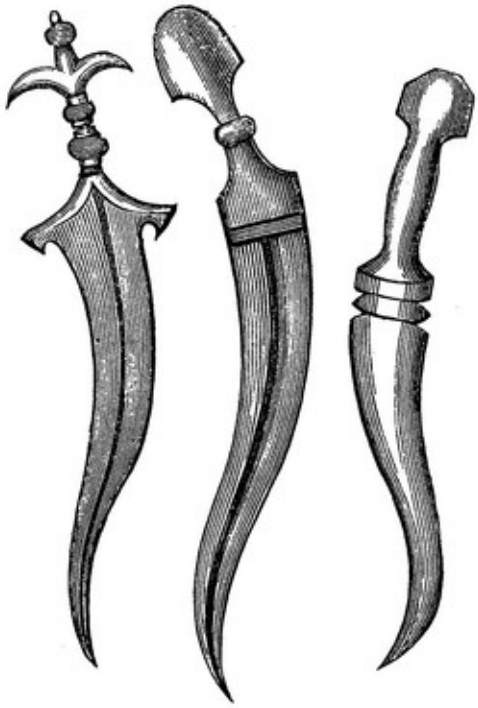

ਚਿੱਤਰ 6.—ਸਿੰਗਾਂ ਦੇ ਵਕਰ ਵਾਲੇ ਧਾਤੂ ਦੇ ਖੰਜਰ।
ਕਠੋਰ ਅਤੇ ਭੁੱਖਾ ਛੋਟਾ 'ਸਟਿੱਕਲਬੈਕ' (ਗੈਸਟਰੋਸਟੀਅਸ) ਵੀ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। 'ਬਲਦ-ਸਿਰ' (ਕੋਟਸ ਡਾਇਸਰਾਸ, ਪੈਲਸ

32) ਆਪਣੇ ਪਿਛਲੇ ਪਾਸੇ ਇੱਕ ਬਹੁ-ਕੰਡਿਆਲਾ
ਸਿੰਗ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਬਿਲਕੁਲ ਐਸਕੀਮੋ ਦੇ ਬਰਛਿਆਂ ਅਤੇ ਦੱਖਣੀ ਅਮਰੀਕਾ ਅਤੇ ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਆ ਦੇ ਜ਼ਾਲਮਾਂ ਵਰਗਾ ਹੈ। ਪੀਲੀ-ਢਿੱਡ ਵਾਲੀ 'ਸਰਜਨ' ਜਾਂ ਲੈਂਸੇਟ-ਮੱਛੀ (ਐਕੈਂਥੈਰਸ) ਸਮੁੰਦਰ ਵਿੱਚ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਪੂਛ ਦੇ ਹਰ ਪਾਸੇ ਇੱਕ ਲੰਬੀ ਰੀੜ੍ਹ ਦੀ ਹੱਡੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ; ਇਸ ਬਰਛੇ ਨਾਲ ਇਹ ਆਪਣੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਦੁਸ਼ਮਣਾਂ ਤੋਂ ਨਿਪੁੰਨਤਾ ਨਾਲ ਆਪਣਾ ਬਚਾਅ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਨੈਸੀਅਸ ਫਰੰਟੀਕੋਰਨਿਸ (ਲੇਸੇਪੇਡ) ਨੁਕੀਲੇ ਅਤੇ ਸੇਰੇਟਿਡ ਪੂਛ ਵਿੱਚ ਸਿੰਗਾਂ-ਥੂਹਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਖਾਈ ਵਾਲੇ ਬਰਛੇ-ਆਕਾਰ ਦੇ ਬਲੇਡ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਸਟਿੰਗ-ਫਿਸ਼ ਜਾਂ ਐਡਰ-ਪਾਈਕ (ਟ੍ਰੈਚਿਨਸ ਵਾਈਪੇਰਾ) ਨੇ ਜ਼ਖਮੀ ਅੰਗ ਨੂੰ ਕੱਟਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ: ਡੋਰਸਲ, ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਓਪਰਕੂਲਰ ਰੀੜ੍ਹ ਦੀ ਹੱਡੀ ਵਿੱਚ ਡੂੰਘੇ ਦੋਹਰੇ ਖੰਭ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਜ਼ਹਿਰੀਲਾ ਲੇਸਦਾਰ સ્ત્રાવ ਜਮ੍ਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ
- ਖੰਜਰ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ ਇੱਕ ਸੰਕੇਤ। ਸਟਿੰਗ-ਰੇ (ਰਾਇਆ ਟ੍ਰਾਈਗਨ ਅਤੇ ਆਰ. ਹਿਸਟ੍ਰਿਕਸ 33) ਹਮਲੇ ਦੀ ਵਸਤੂ ਦੇ ਦੁਆਲੇ ਲੰਬੀ ਪਤਲੀ ਪੂਛ ਨੂੰ ਮਰੋੜਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਮਜ਼ਬੂਤ ਨੋਕਦਾਰ ਅਤੇ ਕੰਡੇਦਾਰ ਕਿਨਾਰੇ ਨਾਲ ਸਤ੍ਹਾ ਨੂੰ ਕੱਟਦੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਜ਼ਖ਼ਮ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਡੰਗ, ਜ਼ਹਿਰੀਲਾ ਹੋਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਜ਼ਖ਼ਮ ਵਿੱਚ ਟੁੱਟਣ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਗੁਣ ਰੱਖਦਾ ਹੈ: ਇਸਦੀ ਵਰਤੋਂ ਫਿਜੀ, ਗੈਂਬੀਅਰ ਅਤੇ ਪੇਲੇਵ ਟਾਪੂਆਂ, ਤਾਹੀਟੀ, ਸਮੋਆ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਅ ਟਾਪੂਆਂ ਦੇ ਜੰਗਲੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਵਿਆਪਕ ਤੌਰ 'ਤੇ

ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

34 ਇਹ ਗੁਣ ਜ਼ਹਿਰੀਲੇ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਦੇਣਗੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ
ਕੱਢਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਅਜਿਹੇ ਹਨ ਬੁਸ਼ਮੈਨ, ਸ਼ੋਸ਼ੋਨੀ, ਅਤੇ ਗੁਆਨਾ ਦੇ ਮੈਕੋਇਨਚੀ ਦੇ ਤੀਰ, ਜੋ ਖੋਖਲੇ ਸ਼ੀਸ਼ੇ ਦੇ ਉੱਚ-ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਸਟੀਲੇਟੋ ਵਿੱਚ ਸਮਾਪਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਤਲਵਾਰ-ਮੱਛੀ (ਜ਼ਿਫਿਆਸ), ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਇੱਕ ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਦਾ ਭੋਜਨ ਹੈ, ਪਲੀਨੀ (xxxii. 6) ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਜਹਾਜ਼ ਨੂੰ ਡੁੱਬਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੋਣ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਵ੍ਹੇਲ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਆਪਣੇ ਭਿਆਨਕ ਹਥਿਆਰ ਨਾਲ ਇੱਕ ਜਹਾਜ਼ ਦੇ ਪਾਸੇ ਨੂੰ ਟ੍ਰਾਂਸਫਿਕਸ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਨਰਵਹਲ ਜਾਂ ਸਮੁੰਦਰੀ-ਯੂਨੀਕੋਰਨ (ਮੋਨੋਡੋਨ ਮੋਨੋਸੇਰੋਸ) ਇੱਕ ਭਿਆਨਕ ਦੰਦ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਉਸੇ ਕਿਸਮ ਦਾ ਤਲਵਾਰ-ਬਲੇਡ ਜੋ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

35

ਇੱਥੇ ਇੱਕ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਮਨੁੱਖ, ਹੇਠਲੇ ਜਾਨਵਰਾਂ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਭੋਜਨ ਲਈ ਨਿਰਭਰ ਹੈ, ਆਪਣੀਆਂ ਆਦਤਾਂ ਤੋਂ ਉਧਾਰ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧ ਅਤੇ ਬਚਾਅ ਦੇ ਆਪਣੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਅਭਿਆਸ ਦਾ ਅਨੁਭਵ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ ਇੱਕ 'ਸਿੰਘੌਤ' ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ,

36 'ਮਾਡੂ' ਜਾਂ 'ਮਾਰੂ' (ਦੋਹਰਾ ਖੰਜਰ), ਜੋ ਆਮ ਭਾਰਤੀ
ਹਿਰਨ ਦੇ ਸਿੰਗਾਂ ਤੋਂ ਬਣਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਕਰਾਸਬਾਰਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਸਦੀ ਰੁੱਖੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਅਤੇ ਧਾਤ ਨਾਲ ਵੀ ਟਿੱਕਿਆ ਹੋਇਆ, ਇਸਨੂੰ ਅਜੇ ਵੀ ਜੰਗਲੀ ਭੀਲਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਹਥਿਆਰ ਵਜੋਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਜੋਗੀਆਂ (ਹਿੰਦੂਆਂ) ਅਤੇ ਫਕੀਰਾਂ (ਹਿੰਦੀ ਜਾਂ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ) ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਬੈਸਾਖੀ ਅਤੇ ਖੰਜਰ ਵਜੋਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਦੋਵੇਂ ਧਾਰਮਿਕ ਸਾਧੂਆਂ ਦੇ ਸਮੂਹ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਤੌਰ 'ਤੇ ਧਰਮ ਨਿਰਪੱਖ ਹਥਿਆਰ ਚੁੱਕਣ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਹੈ। ਇਹ ਅਫਰੀਕਾ ਅਤੇ ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਆ ਦੇ ਪੈਰੀਇੰਗ-ਸਟਿੱਕ ਵਾਂਗ ਬਚਾਅ ਲਈ ਵੀ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਸਨੂੰ ਹੈਂਡ-ਗਾਰਡ ਨਾਲ ਫਿੱਟ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਾਲਾ ਵਰਤਮਾਨ ਵਿੱਚ ਧਾਤ ਦੇ ਇੱਕ ਗੋਲਾਕਾਰ ਨਿਸ਼ਾਨ ਵਿੱਚ ਫੈਲਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਹ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਯੰਤਰ, ਆਪਣੇ ਸੁੰਦਰ ਵਕਰਾਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਚਾਰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪੜਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ: ਪਹਿਲਾ, ਕੁਦਰਤੀ, ਅਤੇ ਦੂਜਾ, ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਨਕਲੀ, ਧਾਤ ਦੇ ਟੋਪਿਆਂ ਨਾਲ ਇਸਨੂੰ ਇੱਕ ਬਿਹਤਰ ਧੱਕਣ ਵਾਲਾ ਹਥਿਆਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ। ਤੀਜੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਪੂਰੀ ਧਾਤ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣਾ ਸੀ; ਅਤੇ ਚੌਥੀ ਅਤੇ ਆਖਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੇ ਇਸਨੂੰ ਇੱਕ ਸਿੱਧਾ, ਚੌੜਾ ਬਲੇਡ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ, ਜੋ ਕੇਂਦਰੀ ਪਕੜ ਤੋਂ ਸੱਜੇ ਕੋਣਾਂ 'ਤੇ ਸਪ੍ਰਿੰਗ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਇਹ ਮੱਧਯੁਗੀ ਲੇਖਕਾਂ ਦਾ 'ਅਡਾਗਾ'

37 ਸੀ।

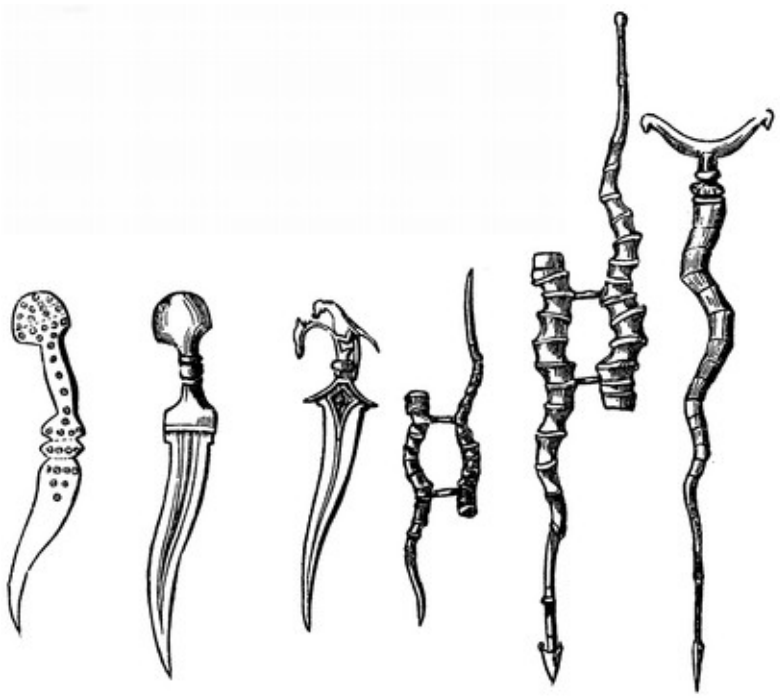

ਚਿੱਤਰ 7.—ਮਾਡੂ ਜਾਂ ਮਾਰੂ।

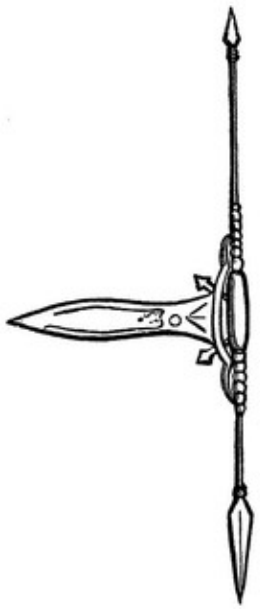

ਚਿੱਤਰ 8.—ਅਡਾਗਾ।
IV. ਇੱਕ ਟ੍ਰੇਚੈਂਟ ਜਾਂ ਕੱਟਣ ਵਾਲੇ ਯੰਤਰ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਵਿਚਾਰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਾਨੇ ਅਤੇ ਘਾਹ ਦੁਆਰਾ ਸੁਝਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ; ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੁਝ ਕੋਣਾਂ 'ਤੇ ਸਿਲਿਸੀਅਸ ਪੱਤੇ ਹੱਡੀ ਨਾਲ ਚਿਪਕ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਤਜਰਬੇ ਨੇ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਆਦਮੀਆਂ ਨੂੰ ਸਿਖਾਇਆ ਹੈ ਜੋ ਜੰਗਲੀ ਗੰਨੇ ਦੇ ਜੰਗਲ ਵਿੱਚੋਂ ਲੰਘੇ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਪੂਰਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਪੌਦੇ ਇੱਕ ਆਦਮੀ ਦੇ ਸਿਰ ਨਾਲੋਂ ਉੱਚੇ ਖੜ੍ਹੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਸਾਰੀਆਂ ਦਿਸ਼ਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਫੈਲੇ ਹੋਏ ਚਕਮਾ-

ਧਾਰੀ ਪੱਤੇ ਤਲਵਾਰ-ਬਲੇਡਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਭੁਲੇਖੇ ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਾਵਿੰਗੋ-ਵਿੰਗੋ (ਪੈਨੀਸੇਟਮ ਬੇਂਥਾਮੀ), ਸਪੇਨ ਦੇ ਘੋੜੇ ਦੀ ਪੂਛ ਜਾਂ 'ਸ਼ੇਵ-ਘਾਹ' ਵਾਂਗ, ਯੂਗਾਂਡਾ ਦੇ ਰਾਜਿਆਂ ਸੁਨਾ ਅਤੇ ਮਟੇਸਾ ਦੇ ਜਲਾਦਾਂ ਦੁਆਰਾ ਮਨੁੱਖੀ ਪੀੜਤਾਂ ਨੂੰ ਟੁਕੜਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕੱਟਣ ਵੇਲੇ ਚਾਕੂਆਂ ਵਜੋਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ।

38 'ਤਲਵਾਰ-ਘਾਹ' ਅਤੇ
ਬਾਂਸ-ਘਾਹ ਵੀ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਨ।'ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਨਸਲਾਂ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਅੰਡੇਮਾਨੀ ਅਤੇ ਪੋਲੀਨੇਸ਼ੀਅਨ ਟਾਪੂ ਵਾਸੀ, ਵੰਡੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਤਿੱਖੇ ਬਾਂਸ ਦੇ ਉਪਯੋਗੀ ਬਲੇਡ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ: ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਹਰੇ ਪੌਦੇ ਤੋਂ ਬਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਕਿਨਾਰੇ ਨੂੰ ਤਿੱਖਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸੁੱਕਿਆ ਅਤੇ ਸੜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜਾਨਵਰਾਂ ਦੀ ਦੁਨੀਆਂ ਵੱਲ ਮੁੜਦੇ ਹੋਏ, ਕੈਸੋਵਰੀ ਅੱਗੇ ਕੱਟ ਨਾਲ ਹੰਝੂ ਵਹਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਜ਼ਖਮੀ ਕੁੱਤੀ ਬਿੱਲੀ ਵਾਂਗ ਖੁਰਚਦੀ ਹੈ। ਬੁੱਢੇ ਆਦਮੀ ਕੰਗਾਰੂ, 'ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਪਿਛਲੇ ਪੈਰ ਦੇ ਲੰਬੇ ਨਹੁੰ ਨਾਲ, ਨੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਪੱਕੇ ਸ਼ਿਕਾਰੀ ਜਾਨਵਰਾਂ ਦੇ ਪੇਟ ਨੂੰ ਖੋਲ੍ਹ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਜੰਗਲੀ ਸੂਰ ਇੱਕ ਜ਼ੋਰ ਨਾਲ ਹਮਲਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇੱਕ ਰਿਪ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਵਿਗਿਆਨਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹੇਠਾਂ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਵੱਲ ਕੱਟਦਾ ਹੈ। ਇਹ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦਿਖਾਈ ਦੇਵੇਗਾ, ਬਿਲਕੁਲ ਉਹੀ ਯੋਜਨਾ ਹੈ ਜੋ ਕੁਝ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਰੂਪਾਂ ਦੇ ਸਾਬਰ, ਯੂਨਾਨੀ ਅਤੇ ਵਹਿਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਅਪਣਾਈ ਗਈ ਹੈ, ਕੱਟਣ ਵਾਲੇ ਕਿਨਾਰੇ ਅੰਦਰ ਸਨ, ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ, ਵਕਰ। ਮੈਂ ਇਹ ਜੋੜ ਸਕਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਪੁਰਾਣਾ ਹਮਲਾ ਬ੍ਰੌਡਸਵਰਡ ਅਭਿਆਸ ਵਿੱਚ ਸਾਡੇ ਨਵੀਨਤਮ ਸੁਧਾਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ।

39

ਸਟਿੰਗ-ਰੇਅ ਦਾ ਹਮਲਾਵਰ ਹਥਿਆਰ, ਅਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕੀੜਿਆਂ ਦਾ, ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਸਾਰੇ ਜਾਨਵਰਾਂ ਦੇ ਦੰਦ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਮਨੁੱਖ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਸੇਰੇਟਿਡ ਜਾਂ ਆਰੇ ਵਾਲੇ ਯੰਤਰਾਂ ਲਈ ਮਾਡਲ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਕਰਨਲ ਏ. ਲੇਨ ਫੌਕਸ ਨੇ ਦੇਖਿਆ:

40 'ਇਹ ਹੈਰਾਨੀ
ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਤੇਜ਼ ਯੰਤਰਾਂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਵਿੱਚ ਮਨੁੱਖਤਾ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਯਤਨਾਂ ਵਿੱਚ ਦੰਦ, ਜਾਂ ਚਕਮਾ-ਫਲੇਕ, ਡੰਡਿਆਂ ਦੇ ਕਿਨਾਰੇ ਦੇ ਨਾਲ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ।' ਪਰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਚਾਕੂ ਆਰੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਚਾਕੂ-ਬਲੇਡ ਦੇ ਜਾਗਦਾਰ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹੋਰ ਜਾਣੇ-ਪਛਾਣੇ ਉਦਾਹਰਣ ਕੀੜਿਆਂ ਦੇ ਮਲਟੀਬਾਰਬ ਡੰਗ ਹੋਣਗੇ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਆਮ ਮਧੂ-ਮੱਖੀ ਦੇ। ਦੁਬਾਰਾ, ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਮੈਂਟਿਸ ਹਨ, ਜੋ ਕਿ ਟੈਂਪੇਰੇਟਸ ਅਤੇ ਟ੍ਰੋਪਿਕਸ ਦਾ ਇੱਕ ਆਰਥੋਪਟਰ ਹੈ, ਜਿਸਦੀਆਂ ਲੜਾਈਆਂ, ਚੀਨੀ ਲੋਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਮਾਣੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਸਾਬਰਾਂ ਦੇ ਦੁਵੱਲੇ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਰਸਪਿੰਗ ਬਲੋ ਅਤੇ ਪੈਰੀ ਲਈ ਉਹ ਬਾਂਹ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮਜ਼ਬੂਤ ਤਿੱਖੀਆਂ ਰੀੜ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਕਤਾਰਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ; ਅਤੇ ਇੱਕ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਸਟਰੋਕ ਵਿਰੋਧੀ ਦਾ ਸਿਰ ਵੱਢਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਦੋ-ਭਾਗ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਆਰਾ-ਮੱਛੀ (ਪ੍ਰਿਸਟਿਸ) ਦਾ ਆਰਮੇਚਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਇੱਕ ਸ਼ਾਰਕ ਜੋ ਵਿਆਪਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੰਡੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਆਰਕਟਿਕ, ਸਮਸ਼ੀਨ ਅਤੇ ਗਰਮ ਖੰਡੀ ਸਮੁੰਦਰਾਂ ਵਿੱਚ ਘੁੰਮਦੀ ਹੈ। ਇਸਦਾ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਦਾ ਤਰੀਕਾ

□□□□ □□□ □□□□ □□□□□ □□□ □□□□□□ '□□ □□□□□□ □□, □□□□□ □□□ □□□□, □□□□ □□□□ □□□□□ □□□□ □□ □□□□□ □□□□□□□□ □□□: □□□□□□ □□□ □□□□□ □□□□□□ □□ □□□□, □□□□□ □□□□ □□□□ □□□□ □□, □□□□□ □□ □□□ □□□□ □□□□□□ □□□ □□□□□ □□□ □□ □□, □□□ □□□□ □□□□, □□□□□□□ □□□□ □□□ □□□□□□□ □□□□□ □□ □□□□□ □□, □□□ □□ □□□□ □□□ □□□□□ □□□□□ □□ □□□ □□□ □□□□ □□□□□ □□ □□□ □□ □□□ □□□□□ □□□□□ □□ □□□□

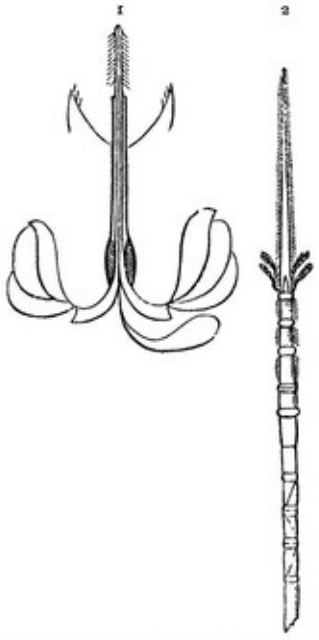

1. Sting of the common Bee ; 2. Sting of Ray.

□□□□□ 9.—□□□□□□ □□□ □□□□□□□□□ □□□□□□

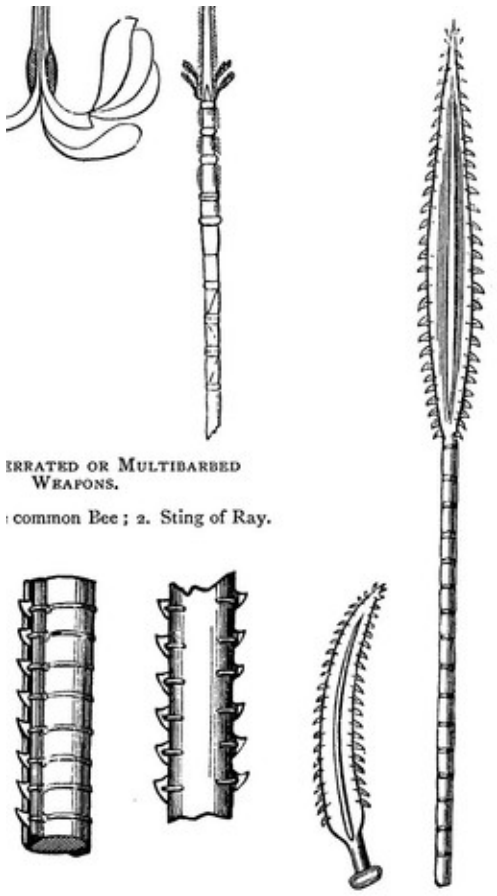

[illegible] 10.—[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

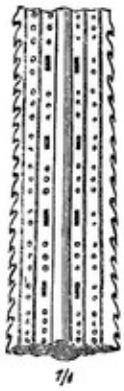

[illegible] 11.—[illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

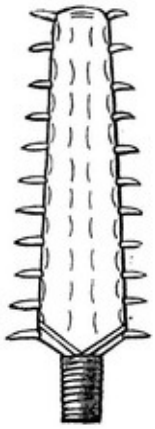

ਚਿੱਤਰ 12.—ਆਰਾ-ਮੱਛੀ ਦੇ ਸੀਰੇਟਡ ਬਲੇਡ ਵਾਲੀ ਤਲਵਾਰ।
ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਨੁੱਖ, ਜੋ ਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸੰਦ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲਾ ਜਾਨਵਰ ਹੈ, ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਹੋਣ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਵਹਿਸ਼ੀ ਸ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਨਾਲ ਇੱਕ ਲੰਬੀ ਲੜਾਈ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਸੀ, ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਦੁਸ਼ਮਣਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਔਜ਼ਾਰਾਂ ਅਤੇ ਯੰਤਰਾਂ ਦੇ ਮਾਡਲਾਂ ਨਾਲ, ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਨਾਲ, ਵਹਿਸ਼ੀ ਲੜਾਈਆਂ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ, ਸਗੋਂ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਹਥਿਆਰਾਂ ਨਾਲ ਵੀ ਸਜਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸਨੂੰ ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਲਈ ਹਥਿਆਰ ਅਤੇ ਸੰਦ, ਇੱਕ ਨਿਯਮ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਆਦਿਮ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਸਨ; ਅਤੇ ਇਹ, ਸ਼ਾਇਦ, ਇੱਕ ਆਦਿਮ ਕਾਢ ਦਾ ਮੁੱਖ ਟੈਸਟ ਬਣਦਾ ਹੈ। ਸਭ ਤੋਂ ਪੁਰਾਣੇ ਡ੍ਰਿਫਟ-ਫਲਿੰਟ 'ਸ਼ਾਇਦ ਯੁੱਧ ਅਤੇ ਪਿੱਛਾ ਦੋਵਾਂ ਦੇ ਹਥਿਆਰਾਂ ਵਜੋਂ ਵਰਤੇ ਜਾਂਦੇ ਸਨ, ਜੜ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੱਢਣ, ਰੁੱਖਾਂ ਨੂੰ ਕੱਟਣ ਅਤੇ ਡੰਗੀਆਂ ਨੂੰ ਕੱਢਣ ਲਈ।'

41 ਪੂਰਬੀ ਅਫ਼ਰੀਕਾ ਦੇ ਵਾਟੂਸੀ ਆਪਣੇ ਤਿੱਖੇ ਬਰਛੇ-ਸਿਰਾਂ ਨਾਲ ਆਪਣੀਆਂ
ਟੋਕਰੀਆਂ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ; ਅਤੇ ਅਖੌਤੀ ਕਾਫਿਰ (ਅਮਾਜ਼ੁਲੂ, ਆਦਿ) ਅਜੇ ਵੀ ਅਸੇਗਾਈ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਮੁੰਨਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, ਜਿਵੇਂ ਹਾਲਾਤ ਅਜਿਹੇ ਨਤੀਜੇ ਪੈਦਾ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਵੱਖ-ਵੱਖ ਨਸਲਾਂ ਦੇ ਹਥਿਆਰ ਅਤੇ ਔਜ਼ਾਰ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਇੰਨੇ ਮਿਲਦੇ-ਜੁਲਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇੱਕ ਸਾਂਝੇ ਮੂਲ ਅਤੇ ਅਸਲ ਨਕਲ ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਨਕਲ ਕਰਨਾ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਅਸੰਭਵ ਸੀ।
ਆਓ ਆਪਾਂ ਦੋ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਫੈਲੇ ਹੋਏ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੀ ਉਦਾਹਰਣ ਲਈਏ। ਬਲੋ-ਪਾਈਪ ਦਾ ਪ੍ਰਗਤੀਸ਼ੀਲ ਰੂਪ ਸੁਤੰਤਰ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਸਮਾਨ ਯੋਜਨਾ 'ਤੇ ਵਿਕਸਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਸਭ ਤੋਂ ਦੂਰ-ਦੁਰਾਡੇ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਚਿੰਨ੍ਹਿਤ ਕਦਮਾਂ ਦੇ ਨਾਲ।42 ਇੱਕ ਹੋਰ ਉਦਾਹਰਣ ਸ਼ੈਵੌਕਸ-ਡੀ-ਫ੍ਰਾਈਜ਼ ਹੈ, ਕਲਾਸਿਕਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਧਾਤ ਦੇ ਸਪਾਈਕ।43 ਉਹ ਗੈਬੂਨ-ਲੈਂਡ ਦੇ ਨੰਗੇ ਪੈਰ ਵਾਲੇ ਐਮਪਾਂਗਵੇ (ਫੈਨ) ਅਤੇ ਮਲੱਕਾ ਦੇ ਰੰਗੋ ਦੁਆਰਾ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿੱਚ ਲਗਾਏ ਗਏ ਕੈਲਟ੍ਰੋਪਸ ਜਾਂ ਬਾਂਸ ਦੇ ਸਪਲਿੰਟ ਵਿੱਚ ਜਿਉਂਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ।

ਮਾਨਵ-ਵਿਗਿਆਨਕ ਅਧਿਐਨ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹਾਂ ਕਿ 'ਆਧੁਨਿਕ ਜੰਗਲੀਆਂ ਦੇ ਔਜ਼ਾਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ, ਇੱਕ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੱਚਾ ਕ੍ਰਮ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨਾ ਅਸੰਭਵ ਹੈ,' ਹਾਲਾਂਕਿ ਸੱਚਾਈ ਨੂੰ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ; ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਮੁੱਢਲੇ ਕ੍ਰਮ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਅਜੇ ਵੀ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਅਨੁਮਾਨ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਛੱਡਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।' ਪਰ ਲੰਬੀ ਮਿਹਨਤ ਅਤੇ ਵੱਡੇ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਨੇ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਨਿਰੰਤਰਤਾ ਦੀ ਟੁੱਟੀ ਹੋਈ ਲੜੀ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਕੜੀਆਂ ਜੋੜੀਆਂ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਹੁਣ ਵਾਜਬ ਨਿਸ਼ਚਤਤਾ ਨਾਲ ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਸੁਸਤ ਪ੍ਰਗਤੀ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਜੋ, ਯੁੱਗਾਂ ਦੇ ਲੰਬੇ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰ ਦੌਰਾਨ, ਯੁੱਧ ਦੀ ਵਿਵਸਥਿਤ ਕਲਾ ਵੱਲ ਲੈ ਗਈ। ਬਾਅਦ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਨੇ ਵਰਤਮਾਨ ਵਿੱਚ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਆਰਾਮ ਦੇ ਸਮੇਂ, ਜਾਂ ਰਿਕਵਰੀ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ; ਅਤੇ ਅਭਿਆਸ ਲਈ ਵਧੇਰੇ ਵਿਹਲ ਜੋ, ਹਥਿਆਰਾਂ ਵਿੱਚ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹੋਰ ਚੀਜ਼ਾਂ ਵਿੱਚ, 'ਸੰਪੂਰਨ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ।'

44 ਅਤੇ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਅੰਤਮਤਾ ਦਾ ਕੋਈ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ: ਉਹ ਬਿਲਕੁਲ ਸੰਪੂਰਨ ਤੋਂ
ਘੱਟ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ। ਉਹ ਲੋਹੇ ਦੇ ਕੱਪੜੇ 'ਤੇ ਮਿਹਨਤ ਕਰੇਗਾ ਜਿਵੇਂ ਉਸਨੇ ਡੰਗੀ ਕੀਤੀ ਸੀ; ਮੱਛੀ-ਟਾਰਪੀਡੋ 'ਤੇ ਜਿਵੇਂ ਉਸਨੇ ਪੇਟਾਰਡ ਕੀਤਾ ਸੀ।

45

ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਤੋਂ ਹੀ, ਜੰਗਲੀ ਮਨੁੱਖ ਦੀਆਂ ਮੁੱਢਲੀਆਂ ਕਲਾਵਾਂ ਪੈਦਾ ਹੋਈਆਂ। ਸੰਗੀਤ ਉਦੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ ਜਦੋਂ ਉਹ ਆਪਣੀ ਖੁਸ਼ੀ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਦੁੱਖ ਨੂੰ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦੇ ਚੀਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦਾ ਸੀ - ਆਵਾਜ਼ ਸਭ ਤੋਂ ਪੁਰਾਣੀ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਅਜੇ ਵੀ ਸੰਗੀਤਕਾਰਾਂ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸਦੀ ਨਕਲ ਆਈ, ਜੋ ਤਿੰਨ ਕਈ ਪੜਾਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਲੰਘਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਹੁਣ ਵੀ ਅਸੀਂ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਰਾਹ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦੇ।

46

ਜਦੋਂ ਜੰਗਲੀ ਨੇ ਦੋ ਕਲੱਬਾਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠੇ ਤਾੜੀਆਂ ਮਾਰੀਆਂ ਤਾਂ ਉਸਨੇ ਪਹਿਲੀ ਜਾਂ ਢੋਲ-ਕਿਸਮ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀ; ਜਦੋਂ ਉਹ ਚੀਕਦਾ ਜਾਂ ਸੀਟੀ ਵਜਾਉਂਦਾ ਸੀ ਤਾਂ ਉਸਨੇ ਪਾਈਪ-ਕਿਸਮ (ਸਿਰਿੰਕਸ, ਅੰਗ, ਬੈਗਪਾਈਪ, ਆਦਿ) ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕੀਤੀ; ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਧਨੁਸ਼ ਦੇ ਟੰਗਣ ਨੇ ਲੀਰ-ਕਿਸਮ ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ, ਜੋ ਅਸੀਂ ਅਜੇ ਵੀ ਪਾਉਂਦੇ ਹਾਂ - 'ਮਿਊਇੰਗ ਬਿੱਲੀ ਦੇ ਸੁੱਕੇ ਅੰਤੜੀਆਂ ਨੂੰ ਗੁਦਗੁਦਾਈ ਕਰਨਾ।' 47 ਪੇਂਟਿੰਗ ਅਤੇ ਮੂਰਤੀ ਕੁਝ ਸਧਾਰਨ ਲਾਈਨਾਂ ਸਨ ਜੋ ਟੋਮਾਹਾਕ ਜਾਂ ਹੋਰ ਰੁੱਖੇ ਹਥਿਆਰ-ਔਜ਼ਾਰ 'ਤੇ ਖਿੱਚੀਆਂ ਅਤੇ ਕੱਟੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। 'ਜਿਵੇਂ ਮਨੁੱਖ ਸੋਚਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਜਿਉਂਦੇ ਹਨ, ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਹ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ,' ਹਰਡਰ ਨੇ ਕਿਹਾ; ਅਤੇ ਆਰਕੀਟੈਕਚਰ, ਜੋ ਹੁਣ ਹੋਰ ਸਾਰੀਆਂ ਕਲਾਵਾਂ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਣ ਲੱਗ ਪਿਆ ਸੀ, ਉਦੋਂ ਉੱਭਰਿਆ ਜਦੋਂ ਜੰਗਲੀ ਜਾਨਵਰ ਨੇ ਰੁੱਖਾਂ ਦੀਆਂ ਟਾਹਣੀਆਂ ਜਾਂ ਆਪਣੀ ਗੁਫਾ- ਗੁਫ਼ਾ ਦੇ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਦੁਆਰ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਆਪਣੇ ਬਸੇਰੇ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸਜਾਵਟ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ।48

ਇਸ ਪ੍ਰਸਤਾਵਨਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਜੋ ਕਿ ਮੇਰੀ ਉਮੀਦ ਤੋਂ ਵੱਧ ਲੰਬਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਸੇਵੇਜ ਮੈਨ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੇ ਗਏ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੇ ਸਹੀ ਰੂਪਾਂ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਜਾਂ ਸਭ ਤੋਂ ਰੁੱਖੇ ਰੂਪਾਂ ਵੱਲ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ।

ਅਧਿਆਇ ਦੂਜਾ।

ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਹਥਿਆਰ - ਪੱਥਰ ਅਤੇ ਸੋਟੀ। ਹਥਿਆਰਾਂ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਪੁਰਾਣਾ ਯੁੱਗ। ਲੱਕੜ, ਹੱਡੀ ਅਤੇ ਸਿੰਙ ਦਾ ਯੁੱਗ।
ਤਾਂ ਫਿਰ, ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਹਥਿਆਰ ਕੀ ਸੀ? ਉਹ ਬੇਜ਼ੁਬਾਨ ਅਤੇ ਬੇਸਹਾਰਾ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਖੇਤਾਂ ਦੇ ਜਾਨਵਰਾਂ ਤੋਂ ਨੀਵਾਂ ਸੀ। ਉਹ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਹੋ ਕੇ ਵੱਡਾ ਹੋਇਆ, ਪਰ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਥਿਆਰਬੰਦ। ਉਸ ਦੀਆਂ ਮਾਸਪੇਸ਼ੀਆਂ ਹੁਣ ਨਾਲੋਂ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਸਨ; ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਸਦੀ ਮਾੜੀ ਅਨਪੜ੍ਹ ਮੁੱਕੇਬਾਜ਼ੀ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਗਧੇ ਦੀ ਲੱਤ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਅਗਾਂਹਵਧੂ ਜਬਾੜੇ ਤੋਂ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ, ਉਹ ਡੰਗ ਮਾਰ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਦੰਦ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਸਨ 49; ਫਿਰ ਵੀ, ਮੈਕਸੀਲਾ ਦੇ ਆਕਾਰ ਅਤੇ ਸ਼ਕਲ ਨੇ ਇਸਨੂੰ ਹਾਇਨਾ ਅਤੇ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਕੁੱਤੇ ਦੀ ਬਾਂਹ ਤੋਂ ਵੀ ਨੀਵੀਂ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ। ਉਹ ਖੁਰਚਦਾ ਅਤੇ ਪਾੜਦਾ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਔਰਤਾਂ ਅਜੇ ਵੀ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ; ਪਰ ਉਸਦੇ ਨਹੁੰ ਨਾਬਾਲਗ ਬਿੱਲੀਆਂ ਦੇ ਪੰਜਿਆਂ ਨਾਲੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਖ਼ਤਰਨਾਕ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ ਸਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਸ ਕੋਲ ਹੱਥ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਸਾਰੀਆਂ ਹਥਿਆਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਸੰਪੂਰਨ ਸੀ, ਅਤੇ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਇਸਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕੀਤਾ। ਪੱਥਰ, ਉਸਦਾ ਪਹਿਲਾ 'ਹਥਿਆਰ', ਜਿਸਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਸਦੀ ਦੋ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਸੇਵਾ ਕਰੇਗਾ
- ਇੱਕ ਮਿਜ਼ਾਈਲ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਅਤੇ ਇੱਕ ਪਰਕਸੀਵ ਯੰਤਰ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ। ਸਾਡਾ ਜੰਗਲੀ ਪੂਰਵਜ, ਜਿਸਨੇ ਇਤਿਹਾਸ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ, ਐਕਸਟੈਂਸਰ ਨੂੰ ਸੁੰਗੜਾਇਆ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਬਾਂਹ ਦੇ ਫਲੈਕਸਰ ਮਾਸਪੇਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਆਰਾਮ ਦਿੱਤਾ ਜਦੋਂ ਉਸਨੇ ਜ਼ਮੀਨ ਤੋਂ ਚੁੱਕੀ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਹਵਾ ਵਿੱਚ ਉਡਾਇਆ, ਅਚੇਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਪਹੁੰਚ ਨੂੰ ਵਧਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਬੈਲਿਸਟਿਕਸ ਦੀ ਕਲਾ ਅਤੇ ਵਿਗਿਆਨ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾ ਕਦਮ ਚੁੱਕ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਸਦੇ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਪੱਥਰ ਸੁੱਟਣ ਵਿੱਚ ਅਸਾਧਾਰਨ ਹੁਨਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਗੇ, ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਵਵਿਆਪੀ ਅਭਿਆਸ ਦੁਬਾਰਾ ਸੰਪੂਰਨ ਬਣਾ ਦੇਵੇਗਾ। ਸਿਸਲੀ ਦਾ ਡਾਇਓਡੋਰਸ (ਈ.ਪੂ. 44.),50 ਜਿਸਨੇ ਹੇਰੋਡੋਟਸ ਦੀ ਇੰਨੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾਯੋਗ ਨਕਲ ਕੀਤੀ, ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਲੀਬੀਅਨ

'ਤਲਵਾਰਾਂ, ਬਰਛੇ ਜਾਂ ਹੋਰ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ;' ਪਰ ਕੁਝ ਖਾਸ ਚਮੜੇ ਦੇ ਬਜਟ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ਼ ਤਿੰਨ ਡਾਰਟ ਅਤੇ ਪੱਥਰ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਉਹ ਪਿੱਛਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਪਿੱਛੇ ਹਟਣ ਵਿੱਚ ਲੜਦੇ ਹਨ।' ਕੈਨੇਰੀਅਨ ਦੀਪ ਸਮੂਹ ਦੇ ਵਾਨਸ਼ੀ (ਗੁਆਂਚੇ) ਲੀਬੀਆ ਜਾਂ ਬਰਬਰ ਲੋਕ, ਕਾ ਦਾ ਮੋਸਟੋ (ਈ. 1505) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਜਿਸਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਜਾਰਜ ਗਲਾਸ ਸਮੇਤ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ,

51 ਮਾਹਰ ਪੱਥਰ ਸੁੱਟਣ ਵਾਲੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ
ਯੁੱਧ 'ਜਨਤਕ ਸਥਾਨ' ਤੇ ਲੜੇ, ਜਿੱਥੇ ਲੜਾਕੂ ਇਸਦੇ ਉਲਟ ਪਾਸੇ ਰੱਖੇ ਦੋ ਪੱਥਰਾਂ 'ਤੇ ਸਵਾਰ ਸਨ, ਹਰੇਕ ਪੱਥਰ ਉੱਪਰੋਂ ਸਮਤਲ ਸੀ ਅਤੇ ਲਗਭਗ ਅੱਧਾ ਗਜ਼ ਵਿਆਸ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਉਹ ਆਪਣੇ ਪੈਰ ਹਿਲਾਏ ਬਿਨਾਂ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਖੜ੍ਹੇ ਰਹੇ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਹਰੇਕ ਨੇ ਆਪਣੇ ਵਿਰੋਧੀ 'ਤੇ ਤਿੰਨ ਗੋਲ ਪੱਥਰ ਨਹੀਂ ਸੁੱਟ ਦਿੱਤੇ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਹ ਚੰਗੇ ਨਿਸ਼ਾਨੇਬਾਜ਼ ਸਨ, ਫਿਰ ਵੀ ਉਹ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਸਰੀਰਾਂ ਦੀ ਚੁਸਤ ਕੜਵੱਲ ਕਾਰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਿਸਾਈ ਹਥਿਆਰਾਂ ਤੋਂ ਬਚਦੇ ਸਨ। ਫਿਰ ਆਪਣੇ ਖੱਬੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਤਿੱਖੇ ਚਕਮਾ (ਓਬਸੀਡੀਅਨ?) ਅਤੇ ਸੱਜੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਕੁੱਟਮਾਰ ਜਾਂ ਡੰਡੇ ਲੈ ਕੇ, ਉਹ ਇੱਕ ਦੂਜੇ 'ਤੇ ਡਿੱਗ ਪਏ, ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਕੁੱਟਦੇ ਅਤੇ ਕੱਟਦੇ ਰਹੇ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਥੱਕ ਨਹੀਂ ਗਏ।' ਇੱਕ ਉਦਾਹਰਣ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਗੁਆਂਚੇ ਨੇ ਇੱਕ ਵਾਰ ਸੁੱਟ ਕੇ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਹਥੇਲੀ ਦੇ ਫਰੌਂਡ ਨੂੰ ਹੇਠਾਂ ਲਿਆਂਦਾ, ਜਿਸਦੀ ਵਿਚਕਾਰਲੀ ਪਸਲੀ ਕੁਹਾੜੀ ਦੇ ਵਾਰ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਸੀ। ਕੋਲਬੇਨ, ਜਿਸਨੇ ਲਗਭਗ ਡੇਢ ਸਦੀ ਪਹਿਲਾਂ ਲਿਖਿਆ ਸੀ, ਖੋਈ-ਖੋਈ ਜਾਂ ਹੌਟੈਂਟੋਟਸ ਦੇ ਬਾਂਦਰ ਵਰਗੇ ਇਸ਼ਾਰਿਆਂ ਦਾ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆ ਵੇਰਵਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ

52:

— 'ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨਿਪੁੰਨਤਾ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਹੈਰਾਨੀਜਨਕ ਵਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੱਥਰ ਸੁੱਟਣ ਵਿੱਚ ਦੇਖੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਟੀਕਤਾ ਦੇ ਚਮਤਕਾਰ ਲਈ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਾਨ ਮਾਰਿਆ, ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਸੌ ਕਦਮ ਦੂਰ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਅੱਧੇ ਪੈਸੇ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਅਭਿਆਸ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਖੁਸ਼ੀ ਅਤੇ ਹੈਰਾਨੀ ਨਾਲ ਦੇਖਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਤਮਾਸ਼ੇ ਤੋਂ ਕਦੇ ਵੀ ਥੱਕਿਆ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਮੈਨੂੰ ਅਜੇ ਵੀ ਉਮੀਦ ਸੀ ਕਿ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਸਫਲਤਾਵਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਪੱਥਰ ਗਲਤੀ ਕਰੇਗਾ; ਪਰ ਮੈਂ ਵਿਅਰਥ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ। ਫਿਰ ਵੀ ਪੱਥਰ ਨਿਸ਼ਾਨੇ 'ਤੇ ਚਲਾ ਗਿਆ, ਅਤੇ ਮੇਰੀ ਖੁਸ਼ੀ ਅਤੇ ਹੈਰਾਨੀ ਦੁੱਗਣੀ ਹੋ ਗਈ। ਤੁਸੀਂ ਕਲਪਨਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ ਕਿ ਪੱਥਰ ਗਲਤੀ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਜਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਸਨੂੰ ਦੇਖਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਪਰ ਇਸ ਅਭਿਆਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹੌਟਨਟੌਟ ਦਾ ਅਟੱਲ ਹੱਥ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਦਾ ਇਕਲੌਤਾ ਅਜੂਬਾ ਨਹੀਂ ਹੈ; ਤੁਸੀਂ ਸ਼ਾਇਦ ਉਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਹੈਰਾਨ ਹੋਵੋਗੇ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਹ ਆਪਣਾ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਖੜ੍ਹਾ ਹੈ, ਇੱਕ ਉੱਚੀ ਬਾਂਹ ਅਤੇ ਨਿਸ਼ਾਨ 'ਤੇ ਇੱਕ ਸਥਿਰ ਨਜ਼ਰ ਨਾਲ ਨਹੀਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਕਰਦੇ ਹਾਂ; ਪਰ ਨਿਰੰਤਰ ਗਤੀ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਤੋਂ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਛਾਲ ਮਾਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਅਚਾਨਕ ਝੁਕ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਅਚਾਨਕ ਉੱਠ ਰਿਹਾ ਹੈ; ਹੁਣ ਇਸ ਪਾਸੇ ਝੁਕ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਹੁਣ ਉਸ ਪਾਸੇ; ਉਸਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ, ਹੱਥ ਅਤੇ ਪੈਰ ਨਿਰੰਤਰ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਹਨ, ਅਤੇ ਤੁਸੀਂ

ਸੋਚੋਗੇ ਕਿ ਉਹ ਮੂਰਖ ਖੇਡ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਨਿਸ਼ਾਨੇ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਚੀਜ਼ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖ ਰਿਹਾ ਸੀ; ਜਦੋਂ ਅਚਾਨਕ, ਪੱਥਰ ਗੁੱਸੇ ਨਾਲ, ਨਿਸ਼ਾਨ ਦੇ ਦਿਲ ਵੱਲ ਚਲਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਿਸੇ ਅਦਿੱਖ ਸ਼ਕਤੀ ਨੇ ਇਸਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ਤ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇ।'
ਘਰ ਦੇ ਨੇੜੇ ਆਧੁਨਿਕ ਸੀਰੀਆਈ ਲੋਕ ਅਜੇ ਵੀ ਆਪਣੀ ਪੁਰਾਣੀ ਨਿਪੁੰਨਤਾ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਦੇ ਹਨ: ਮੈਂ ਅਕਸਰ ਇਹ ਕਹਾਣੀ ਸੁਣੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਸੱਚਾਈ 'ਤੇ ਸ਼ੱਕ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕਿ ਇੱਕ ਭੂਰੇ ਰਿੱਛ (ਉਰਸੁਸ ਸੀਰੀਆਕਸ) ਨੂੰ ਅੱਖਾਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਵਾਰ ਨਾਲ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

53 ਜਦੋਂ ਅਰਬ ਬੇਦਾਵਿਨ ਛਾਪੇਮਾਰੀ 'ਤੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਆਪਣੇ
ਮਾਚਸਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ, ਤਾਂ ਉਹ ਰਾਤ ਨੂੰ ਹਮਲਾ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਪੀੜਤ 'ਤੇ 'ਪੱਥਰਾਂ ਦੀ ਬਾਰਿਸ਼' ਕਰਦੇ ਹਨ। ਬਾਅਦ ਵਾਲਾ ਵਿਅਰਥ ਤੌਰ 'ਤੇ ਚੱਟਾਨਾਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਭੂਤ ਵਾਂਗ ਉੱਡਦੇ ਪਰਛਾਵਿਆਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਆਪਣਾ ਗੋਲਾ ਬਾਰੂਦ ਛੱਡ ਦਿੰਦਾ ਹੈ; ਅਤੇ, ਜਦੋਂ ਉਸਦੀ ਅੱਗ ਖਿੱਚੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਕਾਤਲ ਭੱਜ ਕੇ ਅੰਦਰ ਆਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਆਪਣਾ ਕੰਮ ਪੂਰਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਏਸ਼ੀਆ, ਅਫਰੀਕਾ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਜੰਗਲੀ ਕਬੀਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪੱਥਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਲਗਭਗ ਸਰਵ ਵਿਆਪਕ ਹੈ। ਯੂਰਪ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਅਭਿਆਸ ਸਕੂਲੀ ਮੁੰਡਿਆਂ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਹੈ; ਪਰ ਜੰਗਲੀ ਆਇਰਿਸ਼, ਜਲਦੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਕੇ, ਬਾਲਗਾਂ 'ਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਮਾਹਰ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇੱਕ ਨਿਯਮ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਚਰਵਾਹਾ ਹਰ ਜਗ੍ਹਾ ਇੱਕ ਹੁਨਰਮੰਦ ਪੱਥਰ ਸੁੱਟਣ ਵਾਲਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
ਟਰਨਰ ਤੰਨਾ, ਨਿਊ ਹੈਬ੍ਰਾਈਡਜ਼ ਦੇ 'ਕਾਵਾਸ' ਨੂੰ ਇੱਕ ਆਮ ਕਾਊਂਟਿੰਗ-ਹਾਊਸ ਰੂਲਰ ਜਿੰਨਾ ਲੰਬਾ ਅਤੇ ਦੁੱਗਣਾ ਮੋਟਾ ਪੱਥਰ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ: ਇਸਨੂੰ ਵੀਹ ਗਜ਼ ਦੀ ਦੂਰੀ ਤੱਕ ਬਹੁਤ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਨਾਲ ਸੁੱਟਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਹੀ ਲੇਖਕ ਸੇਵੇਜ ਆਈਲੈਂਡ ਅਤੇ ਏਰੋਮੰਗਾ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਤੋਪ ਦੇ ਗੋਲੇ ਵਾਂਗ ਗੋਲ ਪੱਥਰਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਕਮਾਂਡਰ ਬਾਇਰਨ ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਆਈਲੈਂਡ ਵਾਸੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਮਿਜ਼ਾਈਲਾਂ ਵਿੱਚ ਬਣੇ ਪੱਥਰਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਦਾ ਹੈ। ਬੀਚੀ, ਜਿਸਦੀ ਪਾਰਟੀ 'ਤੇ ਈਸਟਰ ਆਈਲੈਂਡ ਵਾਸੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਥਿਆਰ, ਤਾਕਤ ਅਤੇ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਨਾਲ ਸੁੱਟੇ ਗਏ, ਨੇ ਕਈ ਮਲਾਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸ਼ਤੀ- ਰੋਧਕਾਂ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਸੁੱਟ ਦਿੱਤਾ। ਕ੍ਰਾਂਟਜ਼ ਸਾਨੂੰ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐਸਕੀਮੋ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਉਹ ਆਪਣੇ ਹੱਥਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਾਨ 'ਤੇ ਪੱਥਰ ਸੁੱਟਣਾ ਸਿਖਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮਰਹੂਮ ਸਰ ਆਰ. ਸ਼ੋਮਬਰਗ ਡੇਮਾਰਾ ਇੰਡੀਅਨਜ਼ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਲੱਖਣ ਰਿਵਾਜ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਬੱਚਾ ਲੜਕਾਪਨ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਇੱਕ ਸਖ਼ਤ ਗੋਲ ਪੱਥਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਉਸਨੂੰ ਹੱਥਾਂ ਨਾਲ ਰਗੜਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਨਿਰਵਿਘਨ ਨਹੀਂ ਹੋ ਜਾਂਦਾ, ਅਤੇ ਉਹ ਅਕਸਰ ਕੰਮ ਪੂਰਾ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਮਰਦਾਨਗੀ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਨਿਰੀਖਕਾਂ ਨੇ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਅਭਿਆਸ ਦੀ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਵਰਤੋਂ 'ਦ੍ਰਿੜਤਾ ਦਾ ਸਬਕ' ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਰਾਏ

ਵਿੱਚ, ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੇ ਮਨਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਕੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪੈਦਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਵਿਹਾਰਕ ਉਪਯੋਗਤਾ ਜਾਂ ਦਿਲਚਸਪੀ ਦੇ ਰਾਹ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਹਨ।'

ਚਿੱਤਰ 13.—ਪੁਰਾਤਨ ਮਿਸਰੀ ਚਾਕੂ ਸੁੱਟਦੇ ਹੋਏ। ਵਧੇਰੇ ਸੱਭਿਅਕ ਸਮਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਚਾਕੂ, ਇੱਕ ਮਿਜ਼ਾਈਲ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਪੱਥਰ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ ਲੈਂਦਾ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਮਿਸਰੀ

54 ਇੱਕ ਲੱਕੜ ਦੇ ਬਲਾਕ 'ਤੇ ਅਭਿਆਸ
ਕਰਦੇ ਸਨ, ਅਤੇ ਜਰਮਨ ਹੇਲਡਨ (ਚੈਂਪੀਅਨ), ਸੈਟਲ 'ਤੇ ਬੈਠੇ, ਢਾਲ ਨਾਲ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿੰਨ-ਤਿੰਨ ਚਾਕੂ ਸੁੱਟ ਕੇ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਆਧੁਨਿਕ ਸਪੈਨਿਸ਼ ਬੱਚੇ ਜਦੋਂ ਫੈਕਨ, 55 ਕੁਚਿਲੋ ਜਾਂ ਕਲੈਪ-ਨਾਈਫ ਸੁੱਟਣ ਦੀ ਕਲਾ ਸਿੱਖਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਰੋਮਨ ਕੈਂਪਾਗਨਾ ਦੇ ਵੱਢਣ ਵਾਲੇ, ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਵਾਰ ਸੱਭਿਅਕ ਸਨ, ਨੇ ਵੀ ਹੈਰਾਨੀਜਨਕ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਨਾਲ ਦਾਤਰੀ ਨੂੰ 'ਚੱਕ' ਦਿੱਤਾ।
ਪੱਥਰ ਸੁੱਟਣ ਦੀ ਆਦਤ ਵਰਤਮਾਨ ਵਿੱਚ ਗੁਲੇਲ ਦੀ ਕਾਢ ਵੱਲ ਲੈ ਜਾਵੇਗੀ, ਜਿਸਨੂੰ ਮੇਅਰਿਕ,

56 ਅਜੀਬ ਮੰਨਦਾ ਹੈ, 'ਪੁਰਾਤਨਤਾ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਪੁਰਾਣਾ ਅਤੇ ਸਰਲ ਹਥਿਆਰ'। ਇਸ
ਚਰਵਾਹੇ ਦੇ ਹਥਿਆਰ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਰੁੱਖਾ ਰੂਪ ਜੋ ਸਿਰਫ਼ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਮੈਦਾਨਾਂ 'ਤੇ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਇੱਕ ਗੇਂਦ ਅਤੇ ਰੱਸੀ, ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਟਰਿੰਗ- ਜਾਂ ਥੌਂਗ-ਸਲਿੰਗ, ਕੱਪ-ਸਲਿੰਗ, ਅਤੇ ਸਟਿੱਕ-ਸਲਿੰਗ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪੇਚੀਦਗੀਆਂ ਸਨ। ਬਾਅਦ ਵਾਲਾ, ਇੱਕ ਵੰਡਿਆ ਹੋਇਆ ਸੋਟੀ ਜਿਸਨੇ ਪੱਥਰ ਨੂੰ ਡਿਸਚਾਰਜ ਦੇ ਪਲ ਤੱਕ ਫੜੀ ਰੱਖਿਆ, ਸ਼ਾਇਦ ਆਦਿਮ ਬਾਂਹ ਸੀ: ਲੈਪਸੀਅਸ ਇੱਕ ਮਿਸਰੀ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਗੁਲੇਲ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਦਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੰਕਰਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਰਿਜ਼ਰਵ ਢੇਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਨੀਲਸਨ ਸੁਝਾਅ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਡੇਵਿਡ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਦੋਂ ਗੋਲਿਅਥ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਸੰਬੋਧਿਤ ਕੀਤਾ, 'ਕੀ ਮੈਂ ਇੱਕ ਕੁੱਤਾ ਹਾਂ ਕਿ ਤੂੰ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਡੰਡੇ ਲੈ ਕੇ ਆਉਂਦਾ ਹੈਂ?' - ਯਾਨੀ, ਚਰਵਾਹੇ ਦੇ ਡੰਡੇ ਨੂੰ ਗੁਲੇਲ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਅਤੇ ਇਹ ਰੂਪ ਰੋਮਨ 'ਫੁਸਟਿਬੁਲਸ' ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਬਚਿਆ ਰਿਹਾ, ਜਿਸਨੂੰ ਆਧੁਨਿਕਾਂ ਨੇ 'ਫੁਸਟਿਬਲ' 57 ਵਿੱਚ

[redacted]

[illegible]

[illegible]

[illegible] [65] [illegible]; [illegible] [66] [illegible]; [illegible] '[illegible]

[illegible] 'Sua vero ... excoluit rebusque vetustate ac raritate notabilibus ; qualia sunt Capræis immanum belluarum ferarumque membra præ-grandia, quæ dicuntur gigantum ossa et arma heroum:' [67]

('[illegible] ... [illegible]

ਨਾਇਕਾਂ ਦੇ ਹਥਿਆਰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ:'67)ਸਮਰਾਟ (ਜਿਸ ਨਾਲ ਸਵਰਗਵਾਸੀ ਲੂਈ ਨੈਪੋਲੀਅਨ ਇੰਨਾ ਮਿਲਦਾ-ਜੁਲਦਾ ਸੀ, ਲੁਕਵੇਂ ਕਵਚ ਪਹਿਨਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵੀ

68) ਇਹਨਾਂ
ਉਤਸੁਕਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਮੂਰਤੀਆਂ ਅਤੇ ਤਸਵੀਰਾਂ ਨਾਲੋਂ ਤਰਜੀਹ ਦਿੰਦਾ ਸੀ। ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਲੋਕ ਵੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਾਰਕੋ ਪੋਲੋ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਆਧੁਨਿਕ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਛੋਟੇ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੁਨੀਆ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਇੱਥੇ ਹੈਲੀਕਾਰਨੇਸੀਅਨ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਯੁੱਗ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸਨੇ ਸਿਮੀਆਡਸ ਦੇ ਕੁਆਟਰਨਰੀ ਕਨਜੇਨਰ 'ਤੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਤਰੱਕੀ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਸਾਨੂੰ ਬਹੁਤ ਪੁਰਾਣੇ ਯੁੱਗ ਵਿੱਚ ਵਾਪਸ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਲੂਕ੍ਰੇਟੀਅਸ, ਜਿਸਦੀ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ਸ਼ੀਲ ਪ੍ਰਤਿਭਾ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਜੀਬ ਅੰਤਰਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਸੀ, ਨੇ ਇੱਕ ਆਧੁਨਿਕ ਵਿਗਿਆਨੀ ਵਾਂਗ ਲਿਖਿਆ:-
ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਹਥਿਆਰ ਹੱਥ, ਪੰਜੇ ਅਤੇ ਦੰਦ ਸਨ,
ਅਤੇ ਪੱਥਰ ਅਤੇ ਜੰਗਲ ਦੀਆਂ ਟਾਹਣੀਆਂ ਦੇ ਟੁਕੜੇ ਵੀ;
ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਲੋਹੇ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਖੋਜ ਹੋਈ, ਅਤੇ ਕਾਂਸੀ,
ਪਰ ਕਾਂਸੀ ਲੋਹੇ ਦੀ ਜਾਣੀ-ਪਛਾਣੀ ਵਰਤੋਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੀ।

69

ਚਿੱਤਰ 14.—ਜਾਪਾਨੀ ਜੰਗ-ਝਗੜਾ।

ਚਿੱਤਰ 15.—ਤੁਰਕੀ ਜੰਗ-ਝਗੜਾ।

ਚਿੱਤਰ 16.—ਸਵੇਰ ਦਾ ਤਾਰਾ। ਜੈਂਟਲਮੈਨ ਹੋਰੇਸ ਲਗਭਗ ਬਰਾਬਰ ਸਹੀ ਹੈ:- ਜਦੋਂ ਪਹਿਲੇ ਜਾਨਵਰ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਰੀਂਗਦੇ ਸਨ, ਮੂਰਖ ਅਤੇ ਬਦਸੂਰਤ ਪਸ਼ੂ, ਐਕੋਰਨ ਅਤੇ ਬਿਸਤਰੇ

ਪੰਜਿਆਂ ਅਤੇ ਮੁੱਠੀਆਂ, ਫਿਰ ਡੰਡਿਆਂ, ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੋਰਾਂ ਨਾਲ
ਉਹ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਬਣਾਏ ਗਏ ਹਥਿਆਰਾਂ ਨਾਲ ਲੜੇ ਸਨ।

70

ਅਖੌਤੀ 'ਪ੍ਰਗਟ' ਧਰਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਸ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਦੇ ਅਜੂਬਿਆਂ- ਮਿਥਿਹਾਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮੂਰਤੀ-ਪੂਜਕਾਂ ਦਾ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਮਾਨਵ-ਵਿਗਿਆਨ ਕਿੰਨਾ ਤਾਜ਼ਗੀ ਭਰਿਆ ਹੈ।
ਵਿਸ਼ੇ ਦੀ ਬਿਹਤਰ ਵੰਡ ਲਈ ਮੈਂ ਇੱਥੇ ਪੁਰਾਣੇ ਅਤੇ ਹੋਰ ਨਾ ਮੰਨਣਯੋਗ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਾਂਗਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਗੁੰਮਰਾਹਕੁੰਨ, - ਪੱਥਰ ਦਾ ਯੁੱਗ, ਕਾਂਸੀ ਦਾ ਯੁੱਗ, ਲੋਹੇ ਦਾ ਯੁੱਗ।

71 ਮੁੱਢਲੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਹੀ ਸਾਰੀਆਂ ਧਾਤਾਂ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਭੇਦ ਦੇ,
ਹਥਿਆਰਾਂ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ - ਅਪਮਾਨਜਨਕ ਅਤੇ ਰੱਖਿਆਤਮਕ: ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਤਿੰਨ ਯੁੱਗ ਸਾਰੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਮਿਲਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਓਵਰਲੈਪ ਕਰਦੇ ਹਨ; ਉਹ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਲਗਾਤਾਰ ਹੋਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਇੱਕੋ ਸਮੇਂ ਹਨ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇੱਕ ਆਧੁਨਿਕ ਲੇਖਕ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਸਤਰੰਗੀ ਪੀਂਘ ਦੇ ਤਿੰਨ ਮੁੱਖ ਰੰਗਾਂ ਵਾਂਗ, ਸਭਿਅਤਾ ਦੇ ਇਹ ਤਿੰਨ ਪੜਾਅ ਇੱਕ ਨੂੰ ਦੂਜੇ ਵਿੱਚ ਛਾਂਟਦੇ ਹਨ; ਅਤੇ ਫਿਰ ਵੀ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਪੱਛਮੀ ਯੂਰਪ

72 ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਪ੍ਰਿਜ਼ਮੈਟਿਕ ਰੰਗਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਬਰਾਬਰ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ
ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਜਾਪਦਾ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਸਪੈਕਟ੍ਰਮ ਦਾ ਅਨੁਪਾਤ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਤੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੀ ਉਲਝਣ ਪੈਦਾ ਹੋਵੇਗੀ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਜਦੋਂ ਉੱਤਰੀ ਯੂਰਪੀਅਨ ਤਲਵਾਰ ਦਾ ਇਲਾਜ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਵਰਗੀਕਰਨ ਦੇ ਇਸ ਸਤਹੀ ਢੰਗ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਕੇ, ਮੈਂ ਇਸਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਬਹੁਤ ਹੀ ਰਵਾਇਤੀ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਚਿੱਟੇ ਬਾਂਹ ਦੇ ਵਿਕਾਸ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਦੇ ਹੋਏ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਾਂਗਾ।
ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਕਹਿਣਾ ਪਵੇਗਾ ਕਿ ਤ੍ਰਿਏਕ ਵੰਡ, ਜਿਸਦਾ ਕੋਈ ਸੰਪੂਰਨ ਕਾਲਕ੍ਰਮਿਕ ਅਰਥ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਤੇ ਤੁਲਨਾਤਮਕ ਤਾਰੀਖਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨਾ, ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਖੌਤੀ ਪੱਥਰ ਯੁੱਗ ਦੇ ਨਾਲ, ਅਤੇ ਸੰਭਵ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਲੱਕੜ, ਹੱਡੀ, ਦੰਦ ਅਤੇ ਸਿੰਗ ਦੀ ਵਿਆਪਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ; ਅਤੇ ਇਹ ਵਰਤੋਂ ਧਾਤ ਯੁੱਗਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਡੂੰਘਾਈ ਨਾਲ ਜਾਰੀ ਰਹੀ ਹੈ। ਐਮਾਜ਼ਾਨ ਨਦੀ ਦੀ ਹੇਠਲੀ ਘਾਟੀ ਵਿੱਚ, ਜਿੱਥੇ ਪੱਥਰ ਦੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਘਾਟ ਹੈ, ਆਦਿਮ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸਮੱਗਰੀ ਨਾਲ ਲੈਸ ਕੀਤਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸ਼ਾਂਤ ਅਤੇ ਖੰਡੀ ਦੋਵਾਂ ਦੇ ਸਖ਼ਤ ਅਤੇ ਭਾਰੀ ਰੁੱਖਾਂ ਨੇ ਇੱਕ ਕੀਮਤੀ ਸਮੱਗਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਜਿਸਦਾ ਇਲਾਜ ਸਿਰਫ਼ ਅੱਗ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਧਾਤ ਜਾਂ ਪੱਥਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਵੀ। ਰਾਮੂਸੀਓ ਸੁਮਾਟ੍ਰਾਂਸ ਦੁਆਰਾ ਛੋਟੇ ਨੇਜ਼ਿਆਂ ਵਿੱਚ ਬਣਾਈ ਗਈ ਸਾਗੋ-ਲੱਕੜ (ਨਿਬੋਂਗ ਜਾਂ ਕੈਰੀਓਟਾ ਯੂਰੇਨ) ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹੈ: 'ਇੱਕ ਸਿਰਾ ਅੱਗ ਵਿੱਚ ਤਿੱਖਾ ਅਤੇ ਸੜ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਕਿਸੇ ਵੀ

ਸ਼ਸਤਰ ਨੂੰ ਲੋਹੇ ਨਾਲੋਂ ਕਿਤੇ ਬਿਹਤਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਵਿੰਨ੍ਹਦਾ ਹੈ।' 73 ਹਥਿਆਰ ਨੂੰ ਦਿਨਾਂ ਅਤੇ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਦੀ ਧੀਰਜਵਾਨ ਮਿਹਨਤ, ਗਰਮ ਸੁਆਹ ਵਿੱਚ ਦੱਬਣ, ਭਾਫ਼ ਅਤੇ ਧੂੰਏਂ ਦੁਆਰਾ, ਸੜਨ ਅਤੇ ਰਗੜਨ ਦੁਆਰਾ, ਸ਼ੈੱਲਾਂ ਅਤੇ ਚੂਹਿਆਂ ਦੇ ਦੰਦਾਂ ਨਾਲ ਖੁਰਚਣ ਦੁਆਰਾ, ਅਤੇ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸਮੱਗਰੀਆਂ ਨਾਲ ਪਾਲਿਸ਼ ਕਰਕੇ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ: ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਮੱਛੀਆਂ ਦੀ ਰਸਪਿੰਗ ਅਤੇ ਸ਼ੈਗਰੀਨ ਵਰਗੀ ਚਮੜੀ ਨਾਲ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਕਿਰਨ; ਖੁਰਦਰੇ-ਲੇਪ ਵਾਲੇ ਘਾਹ ਦੇ ਨਾਲ, ਅਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ 'ਰੇਤਲੇ-ਰੁੱਖਾਂ' ਦੇ ਪੱਤਿਆਂ ਨਾਲ ਜੋ ਬਿੱਲੀ ਦੀ ਜੀਭ ਵਾਂਗ ਤਿੱਖੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਅਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾ ਕਦਮ ਸਾਈਲੈਕਸ, ਓਬਸੀਡੀਅਨ, ਅਤੇ ਹੋਰ ਕੱਟਣ ਵਾਲੇ ਪੱਥਰਾਂ ਨਾਲ ਕੱਪੜੇ ਪਾਉਣਾ, ਅਤੇ ਪਿਊਮਿਸ ਜਾਂ ਮਸ਼ਰੂਮ-ਆਕਾਰ ਦੇ ਕੋਰਲਲਾਈਨਾਂ ਨਾਲ ਸਮਾਪਤ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਮੈਂ ਅਗਲੇ ਅਧਿਆਇ ਲਈ ਸਾਬਰ ਡੀ ਬੋਇਸ ਦਾ ਵਰਣਨ ਰਾਖਵਾਂ ਰੱਖਾਂਗਾ, ਜਿਸਨੂੰ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਕਹਾਵਤ ਵਿੱਚ ਪਿਸਤੌਲਟ ਡੀ ਪੈਲੇ ਨਾਲ ਅਨਿਆਂ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।
ਹੱਡੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦੰਦ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਨੇ ਜੰਗਲੀ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਮੋਟੇ ਲੱਕੜ ਦੇ ਹਥਿਆਰਾਂ ਨੂੰ ਬਿਹਤਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਸਖ਼ਤ ਅਤੇ ਟਿਕਾਊ ਸਮੱਗਰੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ। ਸਰਸ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਅਤੇ ਟਸਕੁਲਮ

74 ਅਤੇ ਪ੍ਰੇਨੇਸਟ ਦੇ ਸੰਸਥਾਪਕ, ਟੈਲੀਡੇਮਸ ਜਾਂ ਟੈਲੀਗੋਨਸ, ਨੇ
ਪਰੰਪਰਾ ਅਨੁਸਾਰ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ, ਯੂਲਿਸਸ ਨੂੰ ਮੱਛੀ ਦੀ ਹੱਡੀ ਦੇ ਇੱਕ ਲਾਂਸ-ਸਾਈਡ ਨਾਲ ਮਾਰ ਦਿੱਤਾ - ਐਕਿਊਲੀਅਮ ਮੈਰੀਨੋ ਬੇਲੂœ। ਸਕੁਆਲਸ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵਿਸ਼ਾਲ ਓਸਾ ਜਾਂ ਮੈਗਾਥੇਰੀਅਨ ਅਵਸ਼ੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਦੰਦਾਂ ਨੇ ਸਭ ਤੋਂ ਪੁਰਾਣੇ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਾਈਲਾਂ ਲਈ ਬਿੰਦੂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ, ਅਤੇ ਕਲੱਬ ਦੇ ਝਟਕੇ ਵਿੱਚ ਵਿੰਨ੍ਹਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੀ। ਇਹ ਕਿ ਇੱਕ ਹੱਡੀ ਯੁੱਗ ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਵਿੱਚ ਲੱਭਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ,

75 ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ 'ਹੱਡੀਆਂ- ਅਤੇ
ਪੱਥਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਲੋਕ' ਵਾਕੰਸ਼ ਸਹੀ ਹੈ, ਇਹ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਵਿਯੇਨ੍ਨਾ ਦੇ ਵੈਲਟੌਸਟੇਲੰਗ (1873) ਦੁਆਰਾ, ਜਿਸਦਾ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਪ੍ਰੋ. ਏ. ਵੋਲਡਰਿਕ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਯੋਗ ਵਰਣਨਕਾਰ ਮਿਲਿਆ।

76 ਬੈਲਜੀਅਮ ਦੇ ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ ਮੌਸਟੀਅਰ
(ਡੈਪਾਰਟਮੈਂਟ ਡੋਰਡੋਗਨੇ), ਅਤੇ ਲਹਰਮ (ਡੈਪਾਰਟਮੈਂਟ ਅਰੀਏਜ) ਦੀਆਂ ਗੁਫਾਵਾਂ ਨੇ ਗੁਫਾ ਰਿੱਛ (ਉਰਸਸ ਸਪੇਲੁਅਸ) ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਜਬਾੜੇ ਦੀਆਂ ਹੱਡੀਆਂ ਦਾ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਇਆ; ਘਟੀਆ ਮੈਕਸੀਲਾ ਦੇ ਚੜ੍ਹਦੇ ਰੈਮਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸੁਵਿਧਾਜਨਕ ਪਕੜ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕੱਟ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕੋਨੇ-ਦੰਦਾਂ ਨੇ ਇੱਕ ਸੰਦ ਜਾਂ ਇੱਕ ਯੰਤਰ, ਇੱਕ ਸੰਦ ਜਾਂ ਇੱਕ ਹਥਿਆਰ ਬਣਾਇਆ। ਸਟੀਅਰਮਾਰਕ (ਸਟਾਈਰੀਆ) ਵਿੱਚ ਪੇਗੌ ਦੀਆਂ ਗੁਫਾਵਾਂ, ਮੋਰਾਵੀਆ ਵਿੱਚ ਪਾਲਕੌ ਦੀਆਂ ਗੁਫਾਵਾਂ, ਅਤੇ ਓਲਮੂਟਜ਼ ਦੇ ਪਾਇਲ-ਪਿੰਡਾਂ ਨੇ ਗੁਫਾ ਰਿੱਛ ਦੀਆਂ ਕਈ ਹੱਡੀਆਂ ਦੀਆਂ ਵਸਤੂਆਂ ਅਤੇ ਅਵਸ਼ੇਸ਼ ਪੈਦਾ ਕੀਤੇ। ਇਹ ਰੁੱਖੇ ਔਜ਼ਾਰ ਸਾਨੂੰ ਬਾਈਬਲ ਦੇ ਸੈਮਸਨ, ਇਬਰਾਨੀ ਕਿਸਮ ਦੇ ਹਰਕੂਲੀਸ, ਤਾਕਤਵਰ ਆਦਮੀ, ਰਾਖਸ਼ਾਂ ਦਾ ਕਤਲ ਕਰਨ ਵਾਲਾ, ਅਤੇ ਸੂਰਜ-

[illegible] ([illegible]) [illegible] [illegible] [illegible]

□□□□□ 19.

□□□ □□□□ □□□ □□□□

□□□□□ 20.—□□□□□□ □□ □□□□□,

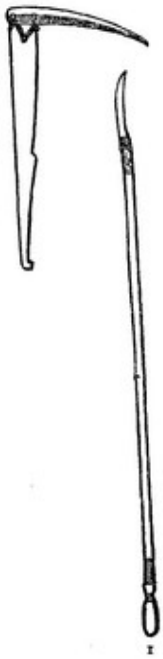

ਚਿੱਤਰ 21.—1. ਵਾਲਰਸ ਦੰਦ ਨੂੰ ਬਰਛੇ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ; 2. ਵਾਲਰਸ ਦੰਦ ਦਾ ਟੋਮਾਹਾਕ।
ਕੰਬੋਡੀਆ ਦੇ ਜੰਗਲੀ ਕਬੀਲੇ ਤਲਵਾਰ-ਮੱਛੀ ਦੇ ਹੱਡੀਆਂ ਵਾਲੇ ਸਿੰਗਾਂ ਨੂੰ ਬਰਛੇ ਦੇ ਸਿਰ ਵਿੱਚ ਬਦਲਦੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਹ ਭਰੋਸੇ ਨਾਲ ਗੈਂਡੇ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਦੇ ਹਨ।

79 ਕੋਟਜ਼ੇਬਿਊ
ਸਾਊਂਡ ਵਿਖੇ ਕੈਪਟਨ ਬੀਚੀ ਨੂੰ ਲੱਕੜ ਦੇ ਡੰਡੇ ਤੋਂ ਬਣੇ ਬਰਛੇ ਮਿਲੇ ਜੋ ਵਾਲਰਸ-ਦੰਦ ਵਿੱਚ ਖਤਮ ਹੁੰਦੇ ਹਨ; ਅਤੇ ਇਹ ਬਚਾਅ ਇੱਕ ਟੋਮਾਹਾਕ-ਪੁਆਇੰਟ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਵੀ ਢਾਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਨਿਊ ਗਿਨੀ ਕਬੀਲੇ ਆਪਣੇ ਤੀਰ ਆਰਾ-ਮੱਛੀ ਦੇ ਦੰਦਾਂ ਅਤੇ ਗਲੋਬ-ਮੱਛੀ (ਡਾਇਓਡਨ ਅਤੇ ਟ੍ਰਾਈਡੋਨ) ਦੇ ਰੀੜ੍ਹ ਦੀ ਹੱਡੀ ਨਾਲ ਟਿਪਦੇ ਹਨ। ਮਲਾਕਨ ਕਿੰਗ-ਕੇਕੜਾ (ਲਿਮੂਲਸ), ਇੱਕ ਕ੍ਰਸਟੇਸ਼ੀਅਨ ਜੋ ਕਈ ਵਾਰ ਦੋ ਫੁੱਟ ਲੰਬਾਈ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਦਾ ਹੈ, ਦੀ ਸਿੰਗੀ ਸ਼ੈਲੀ ਨੂੰ ਵੀ ਇੱਕ ਤੀਰ-ਢੇਰ ਵਿੱਚ ਬਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

80 ਕਿੰਗ ਜਾਰਜ ਸਾਊਂਡ ਦੇ ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਆਈ
ਲੋਕ ਆਪਣੇ ਬਰਛਿਆਂ ਨੂੰ ਮੱਛੀਆਂ ਦੇ ਤੇਜ਼ ਬਾਰਬੂਲਾਂ ਨਾਲ ਬੰਨ੍ਹਦੇ ਹਨ; ਅਤੇ ਦੱਖਣੀ ਸਾਲਵਾਡੋਰ ਦੇ ਮੂਲ ਨਿਵਾਸੀ, ਜਦੋਂ ਕੋਲੰਬਸ ਦੁਆਰਾ ਖੋਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਬਰਛਿਆਂ ਨੂੰ ਮੱਛੀ-ਦੰਦਾਂ ਨਾਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ। ਗ੍ਰੀਨਲੈਂਡਰ ਦੇ 'ਨਗੁਇਟ' (ਚਿੱਤਰ 23) ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕ੍ਰੈਂਟਜ਼ ਦੁਆਰਾ ਨਾਰਵਾਲ ਦੇ ਸਿੰਗ ਨਾਲ ਲੈਸ ਹੋਣ ਵਜੋਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਲੱਕੜ ਦੇ ਹੈਂਡਲ 'ਤੇ ਦੋ ਮਨੁੱਖੀ ਮੂਰਤੀਆਂ ਨਾਲ ਰਾਹਤ ਵਿੱਚ ਉੱਕਰਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਸਦੇ ਪਾਸੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਰਛਾ ਹੈ (ਚਿੱਤਰ 24) ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਨਾਰਵਾਲ-ਆਕਾਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸ਼ਤੀਰ ਹੈ, ਅਗਲਾ ਹਿੱਸਾ ਇੱਕ ਸਮਾਨ ਹਾਥੀ ਦੰਦ ਤੋਂ ਬਣਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਥੂਥ ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਕੁਦਰਤੀ ਬਚਾਅ ਨੂੰ ਦਰਸਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਇੱਥੇ ਅਸੀਂ ਨਿਰਮਾਤਾ ਦੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਉਸ ਜਾਨਵਰ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਸਬੰਧ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ ਜਿਸ ਤੋਂ ਹਥਿਆਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ

ਵਿਨਾਸ਼ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਜਿਸ ਲਈ ਇਸਨੂੰ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਜੰਗਲੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸਜੀਵ ਰੂਪਾਂ ਦੀ ਨਕਲ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੇ ਹਥਿਆਰ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਲਗਭਗ ਵਿਆਪਕ ਅਭਿਆਸ ਨੂੰ ਵੀ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਕਾਰਨ ਇੱਕ ਅੰਧਵਿਸ਼ਵਾਸ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਅਜੇ ਵੀ ਬਾਕੀ ਹੈ।

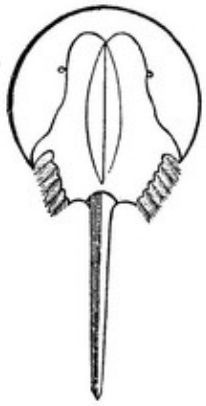

ਚਿੱਤਰ 22.—ਮਲਾਕਨ ਲਿਮੂਲਸ ਕੇਕੜੇ ਦਾ ਡੰਗ।

ਚਿੱਤਰ 23.—ਗ੍ਰੀਨਲੈਂਡ ਦਾ ਨਗਟ।

ਚਿੱਤਰ 24.—ਨਰਵਾਲ ਸ਼ਾਫਟ ਅਤੇ ਧਾਤੂ ਬਲੇਡ।

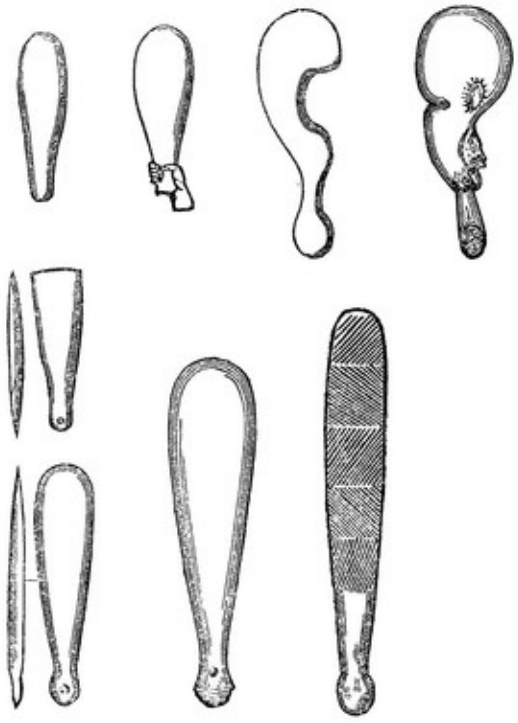

ਚਿੱਤਰ 25।—ਜੇਡ ਪੱਟੂ-ਪੈਟਸ।
ਦੱਖਣੀ ਅਫ਼ਰੀਕੀ ਬੁਸ਼ਮੈਨਾਂ ਦੇ ਤੀਰਾਂ 'ਤੇ ਅਜੇ ਵੀ ਹੱਡੀਆਂ ਦੇ ਅਗਲੇ ਹਿੱਸੇ ਅਤੇ ਸਿਰ ਲਗਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਪੂਰੇ ਉੱਤਰੀ ਅਮਰੀਕੀ ਮਹਾਂਦੀਪ ਵਿੱਚ, ਐਸਕੀਮੋ-ਲੈਂਡ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਤੱਕ, ਲੱਕੜ, ਚੈਰਟ ਅਤੇ ਧਾਤ ਨਾਲ ਬਦਲਦੇ ਹਨ। ਨੂਟਕਾ ਸਾਊਂਡ 'ਇੰਡੀਅਨਜ਼' ਦੇ ਹੱਡੀ-ਕਲੱਬ ਅਤੇ ਨਿਊਜ਼ੀਲੈਂਡ ਦੇ ਜੇਡ ਪੱਟੂ-ਪੱਟੂ ਜਾਂ ਮੇਰੀ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਮਾਨਤਾ ਲੱਭੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਸ਼ੱਕ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਛੋਟਾ, ਸਮਤਲ ਹਥਿਆਰ, ਅੰਡਾਕਾਰ ਜਾਂ ਪੱਤੇ ਦੇ ਆਕਾਰ ਦਾ, ਅਤੇ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਫੜਨ ਲਈ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ

ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਪੱਥਰ ਦਾ ਸੇਲਟ ਹੋਵੇ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਓਸ ਹੁਮੇਰੀ ਦੀ ਨਕਲ ਸੀ। ਸੇਲਟ ਵਾਂਗ, ਉੱਤਰੀ ਆਇਰਲੈਂਡ ਵਿੱਚ ਬਾਵਨ ਨਦੀ ਦੇ ਤਲ ਵਿੱਚ ਕਰਨਲ ਏ. ਲੇਨ ਫੌਕਸ ਦੁਆਰਾ ਲੱਭਿਆ ਗਿਆ ਪੱਥਰ ਦਾ ਕਲੱਬ ਵੀ ਹੈ।

81

ਜਾਨਵਰਾਂ ਦੀਆਂ ਲੰਬੀਆਂ ਹੱਡੀਆਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਕੰਧਾਂ ਵਿੱਚ ਮੈਰੋ-ਹੋਲ ਤਿਰਛੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੱਟੇ ਹੋਏ ਸਨ ਅਤੇ ਖੋਖਲੇ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕਰਦੇ ਸਨ, ਨੂੰ ਸੋਟੀਆਂ ਅਤੇ ਖੰਭਿਆਂ ਉੱਤੇ ਬੰਨ੍ਹਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਜੋ ਭਿਆਨਕ ਡਾਰਟਸ ਅਤੇ ਬਰਛੇ ਬਣਾਉਂਦੇ ਸਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਸ਼ਕਲ ਉੱਤਰੀ ਅਮਰੀਕੀਆਂ ਦੇ ਬਾਂਸ ਦੇ ਤੀਰ ਦੇ ਸਿਰਿਆਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗੁਫਾ ਜ਼ਹਿਰ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਜਾਣ ਲਈ ਵੀ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਸੀ।

82 ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ
ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਫ੍ਰੈਕਚਰ ਦੁਆਰਾ, ਅਤੇ ਇੱਕ ਸਖ਼ਤ ਅਤੇ ਖੁਰਦਰੇ ਪਦਾਰਥ 'ਤੇ ਰਗੜ ਕੇ, ਤਲਵਾਰਾਂ ਅਤੇ ਖੰਜਰਾਂ ਵਿੱਚ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਟੈਸੀਟਸ ('ਜਰਮ.' c. 46) ਦੇ ਫੈਨੀ, ਜਾਂ ਫਿਨਸ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਲੋਹਾ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਹੱਡੀਆਂ ਵਾਲੇ ਤੀਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਗ੍ਰੀਨਲੈਂਡ ਅਤੇ ਬਾਹਰੀ ਉੱਤਰ ਦੇ ਹੋਰ ਹਿੱਸਿਆਂ ਦੇ ਇਨੂਇਟਸ, ਜਾਂ ਐਸਕੀਮੋਸ, ਵ੍ਹੇਲ ਦੀਆਂ ਪਸਲੀਆਂ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਸ਼ਟਲ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਆਪਣੀਆਂ ਤਲਵਾਰਾਂ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ। 'ਫਲਿੰਟ ਚਿਪਸ' ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਮੈਕਸੀਕਨਾਂ ਕੋਲ ਹੱਡੀਆਂ ਵਾਲੇ ਖੰਜਰ ਸਨ। ਵਾਈਲਡ

83 ਬੋਇਨ ਨਦੀ ਦੇ ਤਲ 'ਤੇ ਮਿਲੇ ਅਜਿਹੇ ਹਥਿਆਰ ਦਾ ਇੱਕ ਵਿਲੱਖਣ ਨਮੂਨਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ
'ਸਖਤ ਨੀਲੀ ਮਿੱਟੀ ਵਿੱਚ, ਰੇਤ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਚਾਰ ਫੁੱਟ, ਕੁਝ ਪੱਥਰ ਦੇ ਬਰਛੇ-ਸਿਰ ਦੇ ਨਾਲ।' ਇੱਕ ਵੱਡੇ ਰੂਮੀਨੈਂਟ ਦੀ ਲੱਤ ਦੀ ਹੱਡੀ ਤੋਂ ਬਣਿਆ, ਇਹ ਦਸ ਅਤੇ ਛੇਵਾਂ ਇੰਚ ਲੰਬਾ ਮਾਪਦਾ ਹੈ, ਖੁਰਦਰਾ ਹੈਂਡਲ ਸਿਰਫ ਢਾਈ ਇੰਚ ਹੈ

84; ਬਲੇਡ ਨਿਰਵਿਘਨ ਹੈ, ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਹੀ
ਬਰੀਕ ਬਿੰਦੂ ਤੱਕ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਸਕਾਈਨ (ਆਇਰਿਸ਼ 'ਸਕਜਨ'

85) ਇੱਕ ਧਾਤ ਦੇ ਕੱਟੇ
ਹੋਏ ਬਲੇਡ ਦੇ ਇੱਕ ਛੋਟੇ ਮਾਡਲ ਵਰਗਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ (ਚਿੱਤਰ 27)। ਓਨਾ ਹੀ ਦਿਲਚਸਪ ਚਾਕੂ- ਬਲੇਡ (ਚਿੱਤਰ 29) ਹੈ ਜੋ ਬਾਲਿੰਡਰਰੀ 'ਕ੍ਰੈਨੋਗ' 86 (ਕਾਉਂਟੀ ਵੈਸਟਮੀਥ) ਵਿੱਚ ਨਿਰਮਿਤ ਹੱਡੀ ਦੇ ਕਈ ਹੋਰ ਨਮੂਨਿਆਂ ਨਾਲ ਮਿਲਿਆ ਹੈ: ਕੁੱਲ ਲੰਬਾਈ ਅੱਠ ਇੰਚ ਹੈ, ਅਤੇ ਹੈਂਡਲ ਬਹੁਤ ਸਜਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। 'ਕੈਟਾਲਾਗ' (ਪੰਨੇ 262-63) ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਹੱਡੀਆਂ ਵਾਲੇ ਚਾਕੂਆਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਤਲਵਾਰਾਂ ਅਤੇ ਖੰਜਰਾਂ ਲਈ ਹੈਂਡਲ, ਅਤੇ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਫੈਰੂਲ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੱਡੀ ਦਾ ਵੀ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ (ਪੰਨੇ 267): ਇਹ ਸਮੱਗਰੀ, ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਅਤੇ ਸਹਿਣਯੋਗ ਤੌਰ 'ਤੇ ਟਿਕਾਊ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਕਦੇ ਵੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਈ। ਹਾਥੀ ਦੰਦ, ਵਾਲਰਸ-ਟਸਕ, ਅਤੇ ਦਰਿਆਈ ਘੋੜੇ-ਦੰਦ ਦੀ ਸ਼ਕਲ ਵਿੱਚ ਇਹ ਅੱਜ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਹਥਿਆਰਾਂ ਅਤੇ ਘਰੇਲੂ ਸੰਦਾਂ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਲਈ ਵਿਆਪਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਰਤੀ ਜਾਂਦੀ ਲਗਜ਼ਰੀ ਚੀਜ਼ ਹੈ। ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਹੱਡੀ ਸਿਰਫ਼ ਤਿੱਖੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਨੂੰ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਇੱਕ ਅਧਾਰ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਸਵੈਨ ਨਿੱਸਨ 88 ਦਾ ਅਜਾਇਬ ਘਰ (ਚਿੱਤਰ 31) ਇੱਕ ਨਿਰਵਿਘਨ, ਤਿੱਖੀ-ਨੁਕੀਲੀ ਛਿੱਲ, ਲਗਭਗ ਛੇ ਇੰਚ ਲੰਬਾ,

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible], [illegible]-[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] (рис. 30) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

□□□□□ 28.

□□□□□ □□ □□□□□ □□□□□

□□□□□ 29.

□□□□□□ □□ □□□□□

□□□□□ 30.

□□□□□□ □□ □□□-□□□□□□ □□□□ □□ □□□□□□ □□□ □□□□

ਚਿੱਤਰ 31.
ਜਦੋਂ ਕਿ ਆਦਿਮ ਮਨੁੱਖ ਦੁਆਰਾ ਹੱਡੀਆਂ ਦੀ ਵਿਆਪਕ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ, ਸਿੰਗ ਉਹਨਾਂ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਸੁਕਸੇਡੇਨੀਅਮ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਭਰਪੂਰ ਸੀ। ਸਵਿਸ ਝੀਲ-ਨਿਵਾਸਾਂ ਨੇ ਹਰਣ ਦੇ ਸਿੰਗ ਅਤੇ ਲੱਕੜ ਦੇ ਹਾਫਟ ਜਾਂ ਹੈਲਵ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਬੋਰ ਕੀਤੇ ਛੇਕ ਅਤੇ ਸਾਕਟ ਹਨ; ਬੋਰਰ, ਆਵਲ ਜਾਂ ਡ੍ਰਿਲ; ਮਲਰ, ਰਬੜ, ਅਤੇ ਕਈ ਹੋਰ ਯੰਤਰ। ਫਰਾਂਸ ਦੇ ਦੱਖਣ ਵਿੱਚ ਰੇਨਡੀਅਰ ਕਾਲ ਦੀਆਂ ਗੁਫਾਵਾਂ ਘੱਟ ਅਮੀਰ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਸਕੈਂਡੇਨੇਵੀਆ ਵਿੱਚ ਸਟੈਗ-ਸਿੰਗ ਕੁਹਾੜੀਆਂ ਆਮ ਹਨ, ਅਤੇ ਸਟਾਕਹੋਮ ਅਜਾਇਬ ਘਰ ਦੁਆਰਾ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਇੱਕ ਹਿਰਨ ਦੀ ਜੋਸ਼ੀਲੀ ਰੂਪਰੇਖਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਮਣਕੇ, ਬਟਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਗਹਿਣੇ ਇੰਗਲੈਂਡ ਵਿੱਚ ਪਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਸਮੱਗਰੀ, ਜਦੋਂ ਪੁਰਾਣੇ ਹਰਣ ਤੋਂ ਲਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਹੱਡੀਆਂ ਦੇ ਪਦਾਰਥ ਨਾਲੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਘਣਤਾ ਅਤੇ ਲਗਭਗ ਪੱਥਰੀਲੀ ਕਠੋਰਤਾ ਦੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਰੱਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਬਣਤਰ ਵਿੱਚ ਚੂਨੇ ਦਾ ਕਾਰਬੋਨੇਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ; ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇਸਨੂੰ ਅੱਗ ਅਤੇ ਭਾਫ਼ ਦੁਆਰਾ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ।
ਡਾਇਓਡੋਰਸ (iii. ਕੈਪ. 15) ਇਚਥੀਓਫਾਗੀ ਨੂੰ ਮੱਛੀਆਂ ਫੜਨ ਵਿੱਚ ਹਿਰਨ ਦੇ ਸਿੰਗਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ, 'ਜ਼ਰੂਰਤ ਲਈ ਸਭ ਕੁਝ ਸਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ।' ਸਿੰਗਾਂ ਵਾਲੀ ਬਾਂਹ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਪੁਰਾਣਾ ਜ਼ਿਕਰ ਹੋਮਰ ('ਇਲਿਆਡ,' ii. 827, ਅਤੇ iv. 105) ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਲਾਇਕਾਓਨ ਦੇ ਪੁੱਤਰ, ਪਾਂਡਾਰਸ, ਲਾਇਸੀਅਨ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜੋ 'ਚੁਸਤ ਪਹਾੜੀ ਬੱਕਰੀ' ਦੇ ਛੇ-ਸਪੈਨ-ਲੰਬੇ 90 ਲੁੱਟ ਤੋਂ ਬਣੇ ਧਨੁਸ਼ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਹਥਿਆਰ ਨੇ ਅਸਲ ਰੂਪ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਯੂਨਾਨੀ ਕਿਸਮਾਂ ਜਾਂ ਤਾਂ ਸਧਾਰਨ ਜਾਂ ਸੰਯੁਕਤ ਸਨ। ਫਾਰਸੀ 91 ਲੱਕੜ ਅਤੇ ਸਿੰਗਾਂ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੰਦੇ ਸਨ, ਅਤੇ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਜਾਂਦੇ ਸਨ, ਰੰਗੇ ਹੋਏ, ਵਾਰਨਿਸ਼ ਕੀਤੇ, ਅਤੇ ਜਿੰਨਾ ਸੰਭਵ ਹੋ ਸਕੇ ਸਜਾਏ ਗਏ ਸਨ। ਡੁਆਰਟੇ ਬਾਰਬੋਸਾ 92 ਹੋਰਮੁਜ਼ ਟਾਪੂ 'ਤੇ ਤੁਰਕੀ ਧਨੁਸ਼ ਦਾ ਵਰਣਨ

ਕਰਦਾ ਹੈ 'ਮੱਝ ਦੇ ਸਿੰਗਾਂ ਅਤੇ ਸਖ਼ਤ ਲੱਕੜ ਤੋਂ ਬਣਿਆ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸੋਨੇ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸੁੰਦਰ ਰੰਗਾਂ ਨਾਲ ਪੇਂਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।' 'ਹੌਰਨਬੋਜ' 'ਨਿਬੇਲੁੰਗੇਨਲਾਈਡ' ਵਿੱਚ ਮਿਲਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਹੰਗਰੀ ਦੇ ਲੋਕ ਯੂਰਪ ਵਿੱਚ ਸਿੰਗਾਂ ਦੇ ਧਨੁਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਜ਼ਹਿਰੀਲੇ ਤੀਰਾਂ ਨਾਲ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਏ।
ਸਿਓਕਸ ਅਤੇ ਯੂਟਾਹ ਦੇ ਧਨੁਸ਼ ਸਿੰਗਾਂ ਦੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਿੱਠ ਕੱਚੀ ਚਮੜੀ ਦੀ ਇੱਕ ਪੱਟੀ ਨਾਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਸਪਰਿੰਗ ਨੂੰ ਵਧਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਬਲੈਕਫੁੱਟ ਧਨੁਸ਼ ਪਹਾੜੀ ਭੇਡਾਂ (ਕੈਟਲਿਨ) ਦੇ ਸਿੰਗਾਂ ਤੋਂ ਬਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਰੌਕੀ ਪਹਾੜਾਂ ਦਾ ਸ਼ੋਸ਼ੋਨ ਸਿੰਗਾਂ ਨੂੰ ਗਰਮ ਕਰਕੇ ਅਤੇ ਗਿੱਲਾ ਕਰਕੇ ਇਸਨੂੰ ਆਕਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸਨੂੰ ਲੱਕੜ (ਸਕੂਲਕਰਾਫਟ) ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਧਰੁਵੀ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਐਸਕੀਮੋ, ਜਿੱਥੇ ਡ੍ਰਿਫਟ-ਲੱਕੜ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੁਝ ਵੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਆਪਣੇ ਹਥਿਆਰ ਲੱਕੜ, ਸਿੰਗਾਂ ਅਤੇ ਹੱਡੀਆਂ ਦੇ ਕਈ ਟੁਕੜਿਆਂ ਨਾਲ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਹਨ, ਜੋ ਸਿਗਰਟਨੋਸ਼ੀ ਜਾਂ ਭਾਫ਼ ਦੇ ਕੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮੋੜੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।
ਮੱਝਾਂ ਦੇ ਸਿੰਗਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾਯੋਗ ਧਨੁਸ਼—ਛੋਟੇ, ਪਰ ਦੂਰ ਸੁੱਟਣ ਵਾਲੇ, ਅਤੇ ਮਜ਼ਬੂਤ—ਅਜੇ ਵੀ ਮੁਲਤਾਨ ਦੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਸਿੰਧੂ-ਵਾਦੀ ਵਿੱਚ ਬਣਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਸਿੰਗਾਂ ਨੂੰ ਕੱਟਿਆ, ਖੁਰਚਿਆ, ਪਤਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਲਚਕਤਾ ਵਧਾਈ ਜਾ ਸਕੇ; ਲੱਕੜ ਦੇ ਸਪਲਿੰਟ, ਖੰਭੇ, ਜਾਂ ਮੇਖਾਂ ਦੁਆਰਾ ਅਧਾਰਾਂ 'ਤੇ ਜੋੜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਗੂੰਦ ਅਤੇ ਸਾਈਨਜ਼ ਨਾਲ ਚਿਪਕਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮਨੁੱਖ ਜਲਦੀ ਹੀ ਆਪਣੇ ਲੱਕੜ ਦੇ ਸ਼ਾਫਟਾਂ ਨੂੰ ਸਿੰਗ-ਪੁਆਇੰਟਾਂ ਨਾਲ ਤਿੱਖਾ ਕਰਨਾ ਸਿੱਖ ਜਾਵੇਗਾ, ਜੋ ਕਿ ਉਸਦੇ ਸ਼ਿਕਾਰ ਦੇ ਲੁੱਟ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਮਿਸਰੀ ਆਪਣੇ ਹਲਕੇ ਤੀਰਾਂ 'ਤੇ ਸਿੰਗ ਲਗਾਉਂਦੇ ਸਨ।

93

ਕ੍ਰਿਸਟੀ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਵਿੱਚ ਦੱਖਣੀ ਅਮਰੀਕਾ (?) ਤੋਂ ਇੱਕ ਤੀਰ ਹੈ ਜੋ ਹਿਰਨ-ਸਿੰਗ ਦੇ ਢੇਰ ਨਾਲ ਲੈਸ ਹੈ। ਮੇਲਵਿਲ ਪ੍ਰਾਇਦੀਪ, ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਘਾਟ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਕਸਤੂਰੀ-ਬਲਦ (ਓਵੀਬੋਸ, ਬੋਸ ਨਾਲੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਓਵਿਸ) ਦੇ ਸਿੰਗਾਂ ਨੂੰ ਤੀਰ-ਢੇਰ ਵਜੋਂ ਵਰਤਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਸਾਈਨਜ਼ ਦੁਆਰਾ ਮਜ਼ਬੂਤ ਰੇਨਡੀਅਰ ਦੇ ਪਤਲੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖਾਂ ਨੂੰ ਸਾਈਨਜ਼ ਦੁਆਰਾ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਹਿਰਨ-ਸਿੰਗਾਂ ਨੂੰ ਅਜੇ ਵੀ ਨੂਬੀਅਨ, ਸ਼ਿਲੁਕ ਅਤੇ ਉੱਪਰੀ ਨੀਲ ਦੇ ਡੇਂਕਾ ਦੁਆਰਾ ਲਾਂਸ-ਪੁਆਇੰਟ ਵਜੋਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ; ਮੱਧ ਅਫ਼ਰੀਕਾ ਦੇ ਜਿੱਬਸ ਅਤੇ ਦੱਖਣੀ ਮਹਾਂਦੀਪ ਦੇ ਕਬੀਲਿਆਂ ਦੁਆਰਾ।94 'ਬੰਤੂ' ਜਾਂ ਕਾਫ਼ਿਰ ਨਸਲਾਂ, ਜ਼ੁਲੂ ਅਤੇ ਹੋਰ, ਆਪਣੀ ਕੀਰੀ (ਕੈਰੀ) ਲੱਕੜ ਜਾਂ ਗੈਂਡੇ ਦੇ ਸਿੰਗ ਤੋਂ ਬਣਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਇੱਕ ਫੁੱਟ ਤੋਂ ਇੱਕ ਗਜ਼ ਤੱਕ ਲੰਬਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਮੁਰਗੀ ਦੇ ਅੰਡੇ ਜਾਂ ਆਦਮੀ ਦੀ ਮੁੱਠੀ ਜਿੰਨੀ ਵੱਡੀ ਨੋਕ ਨਾਲ ਢੱਕਿਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ: ਇਸ ਲਈ ਇਸਨੂੰ 'ਨੋਬ-ਸਟਿੱਕ' ਜਾਂ 'ਥ੍ਰੋਸਟਿੱਕ' ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਰੋਕੋਇਸ ਦਾ ਗਾ-ਨੇ-ਉ-ਗਾ-ਓ-ਦੁਸ-ਹਾ (ਹਿਰਨ-ਸਿੰਗ ਯੁੱਧ-ਕਲੱਬ) ਲਗਭਗ ਚਾਰ ਇੰਚ ਲੰਬੇ ਬਿੰਦੂ 'ਤੇ ਖਤਮ ਹੁੰਦਾ ਹੈ; ਕਿਉਂਕਿ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਯੂਰਪੀਅਨਾਂ ਨਾਲ ਸੰਭੋਗ

ਕੀਤਾ ਸੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਧਾਤ ਨੂੰ ਬਦਲਣਾ ਸਿੱਖਿਆ ਹੈ। ਰੂਪ ਸੁਝਾਅ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੰਦਰਵੀਂ ਅਤੇ ਸੋਲ੍ਹਵੀਂ ਸਦੀ ਦੌਰਾਨ ਯੂਰਪ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੇ ਗਏ ਫਾਰਸ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਮਾਰਟੇਲ-ਡੀ-ਫਰ, ਇਸ ਕਿਸਮ ਦੇ ਹਥਿਆਰ ਤੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ: ਇਸਨੂੰ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਕਰਨ ਲਈ ਢੁਕਵੇਂ ਬਿੰਦੂ ਇੰਗਲੈਂਡ ਅਤੇ ਆਇਰਲੈਂਡ ਵਿੱਚ ਪਾਏ ਗਏ ਹਨ। ਡਬਲਿਨ ਅਜਾਇਬ ਘਰ (ਕੇਸ 21, ਪੈਟਰੀ) ਵਿੱਚ ਲਾਲ ਹਿਰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਸਿੰਗ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਧੱਕਾ ਮਾਰਨ ਵਾਲੇ ਹਥਿਆਰ ਵਿੱਚ ਬਦਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਰਬਾਂ ਦਾ ਜੁੰਬੀਆ (ਟੇਢਾ ਖੰਜਰ), ਫਾਰਸ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਦਾ ਖੰਜਰ

95
,

ਜਿੱਥੋਂ ਆਈਬੇਰੀਅਨ ਅਲਫਾਂਗ (ਏਲ-ਖੰਜਰ) ਅਤੇ ਸਾਡਾ ਮੂਰਖ 'ਫਾਂਸੀ', ਰੂਪ ਅਤੇ ਬਿੰਦੂ ਦੁਆਰਾ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮੱਝ-ਸਿੰਗ ਦਾ ਅੱਧਾ ਹਿੱਸਾ ਲੰਬਕਾਰ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਆਧੁਨਿਕ ਹਥਿਆਰ, ਧਾਤ ਦੇ ਬਲੇਡ ਅਤੇ ਹਾਥੀ ਦੰਦ ਦੇ ਹੈਂਡਲ ਦੇ ਨਾਲ, ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਫਲੈਟ ਦਾ ਇੱਕ ਪਾਸਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖ ਕੇ ਇਸਦੇ ਮੂਲ ਨੂੰ ਧੋਖਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸਦੀ ਹੁਣ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹੀ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਪੂਰਾ ਜੁੰਬੀਆ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਕਸਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਧਾਤ ਦਾ ਬਣਿਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ

96 (ਚਿੱਤਰ 6, ਪੰਨਾ 10)।
ਗੈਰ-ਸੱਭਿਆਚਾਰੀ ਭਾਈਚਾਰਿਆਂ ਦੀਆਂ ਪਤਲੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਲਈ ਸਿੰਗਾਂ ਦੀ ਕਾਫ਼ੀਤਾ ਨੂੰ ਕਾਰਨੀਓਲਾ ਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਲਾਇਬਾਖ ਤੋਂ ਲਗਭਗ ਤਿੰਨ ਮੀਲ ਦੱਖਣ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਬਰੂਨਸਡੋਰਫ ਪਿੰਡ ਦੇ ਥੋੜ੍ਹੇ ਉੱਤਰ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਫਫਾਹਲਬਾਉ, ਜਾਂ ਕ੍ਰੈਨੋਗ ਦੀ ਖੋਜ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾਯੋਗ ਢੰਗ ਨਾਲ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਜਗ੍ਹਾ ਇੱਕ ਨੀਵੀਂ ਪਹਾੜੀ-ਗਰਟ ਬੇਸਿਨ ਹੈ, ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਲਾਈ-ਕਮ-ਸਾਵਾ ਨਦੀ ਦੀ ਇੱਕ ਝੀਲ ਜਾਂ ਚੌੜੀ ਸੀ, ਅਤੇ ਅਜੇ ਵੀ ਭਾਰੀ ਬਾਰਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੜ੍ਹ ਆਉਂਦੀ ਸੀ। ਸਤ੍ਹਾ-ਖੋਜਾਂ ਨੂੰ 1854-55 ਵਿੱਚ ਚੁੱਕਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਨਿਯਮਤ ਖੋਜਾਂ ਜੁਲਾਈ 1875 ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈਆਂ ਸਨ।

97 ਉਸ ਸਾਲ ਦੌਰਾਨ
ਦੋ ਸੌ ਵਸਤੂਆਂ ਪੁੱਟੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਸਮੱਗਰੀ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਟੈਗ-ਸੌਰਨ, ਟਾਈਨਜ਼ ਅਤੇ ਬੀਮ ਸਨ, ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਅਕਸਰ ਬੁਰਰ ਜਾਂ ਐਂਟਲਰ-ਕ੍ਰਾਊਨ 'ਤੇ ਕੱਟੇ ਜਾਂਦੇ ਸਨ। ਮੁੱਖ ਵਸਤੂਆਂ - ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਕਲਾਤਮਕ ਸਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਫ੍ਰੈਂਚ 'ਰੇਂਡੀਅਰ ਯੁੱਗ' - ਸਨ ਹੈਚੇਟਸ, ਹਥੌੜੇ, ਸੂਈਆਂ, ਸਪਿੰਡਲ, ਅਤੇ ਸਿੰਗਾਂ ਅਤੇ ਵੰਡੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹੱਡੀਆਂ ਦੇ ਪੰਚ; ਮੱਛੀ ਦੀਆਂ ਕੁੰਡੀਆਂ, ਚਿਮਟੀਆਂ, ਅਤੇ ਸੂਰ ਦੇ ਦੰਦਾਂ ਦੇ ਚਮੜੀ- ਖਰੀਚਣ ਵਾਲੇ; ਹੱਡੀਆਂ ਵਿੱਚ ਰੱਖੇ ਗਹਿਣਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਅਤੇ ਦੰਦਾਂ ਨੂੰ ਤਾਰਾਂ ਲਈ ਬੋਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੇਖਾਂ ਵਿੱਚ ਆਰਾ-ਕਰਫ ਜਾਂ ਨੌਚ ਦੇ ਚਿੰਨ੍ਹ ਦਿਖਾਈ ਦਿੱਤੇ ਜੋ ਸ਼ਾਇਦ ਰੇਤਲੇ ਰੇਸ਼ੇ ਨਾਲ ਕੱਟੇ ਗਏ ਸਨ ਜੋ ਇੱਕ ਫਾਈਲ ਵਾਂਗ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਅਜੀਬ ਆਕਾਰ ਦੇ ਹਾਰਪੂਨ-ਹੈੱਡ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਵਿੰਨ੍ਹੀਆਂ ਸੀਟੀਆਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਛੇਕ ਨੂੰ 98 ਰਾਹੀਂ ਬੋਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ: ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੁਰਾਣੀ ਝੀਲ ਦੇ ਵੈਲਸਨ (ਸਿਲੂਰੀ) ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਵੇਲੇ 'ਖੁੱਲਣ' ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਛੇ ਫੁੱਟ ਲੰਬੇ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਲੱਕੜ

ਦਾ ਅਗਲਾ ਹਿੱਸਾ, ਇਸਦੇ ਸਿਰ ਨਾਲ ਇੱਕ ਤਾਰ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਫਲੋਟ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਸ਼ਿਕਾਰ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਸੀ। ਇਹ ਹਾਰਪੂਨ ਦਾ ਤੀਜਾ ਪੜਾਅ ਹੈ: ਪਹਿਲਾ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਭਾਰੀ, ਨੋਕਦਾਰ ਸੋਟੀ ਹੋਵੇਗੀ, ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਬਾਰਬਾਂ ਵਾਲਾ ਇੱਕ ਬਰਛਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਛੇ ਸਿੰਗਾਂ ਵਾਲੇ ਡੌਲਚੇ (ਖੰਜਰ) ਅਤੇ ਇੱਕ ਅਜੀਬ ਵਸਤੂ, ਪਾਲਿਸ਼ ਕੀਤੇ ਪੱਥਰ ਦਾ ਇੱਕ ਕਿਨਾਰਾ ਇੱਕ ਸਿੰਗਾਂ ਵਾਲੇ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ: ਬਾਅਦ ਵਾਲਾ ਵਸਤੂ ਇੱਕੋ ਸਮੇਂ ਸ਼ਿਕਾਰ ਦੀ ਭਰਪੂਰਤਾ, ਅਤੇ ਖਣਿਜ ਦੀ ਕੀਮਤ ਅਤੇ ਦੁਰਲੱਭਤਾ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਸ਼ਾਇਦ ਸਿਰਫ ਅਮੀਰਾਂ ਕੋਲ ਸੀ। ਅੱਠ ਪੱਥਰ ਦੇ ਔਜ਼ਾਰ ਪੈਲੀਓਲਿਥਿਕ ਕਿਸਮ ਦੇ ਸਨ; ਕੁਝ ਧਾਤ ਦੇ ਵਸਤੂਆਂ - ਇੱਕ ਪੱਤੇ ਦੇ ਆਕਾਰ ਦਾ ਤਲਵਾਰ-ਬਲੇਡ, ਇੱਕ ਰੁੱਖਾ ਚਾਕੂ, ਲਾਂਸ-ਸਿਰ, ਤੀਰ-ਢੇਰ, ਸੂਈਆਂ ਅਤੇ ਬੋਡਕਿਨ - ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਤਾਂਬੇ ਦੇ ਸਨ, ਪੰਜ ਸਿਰਫ਼ ਕਾਂਸੀ ਦੇ ਸਨ; ਅਤੇ ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਭਾਂਡੇ ਕੋਪੇਨਹੇਗਨ ਅਤੇ ਸਟਾਕਹੋਮ ਦੇ ਅਜਾਇਬ ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਨਵ-ਪੱਥਰ ਯੁੱਗ ਦੇ ਸਮਾਨ ਸਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸਵਿਟਜ਼ਰਲੈਂਡ ਵਿੱਚ ਕਈਆਂ ਵਾਂਗ, ਇਹ ਖੋਜ ਇੱਕ ਪਰਿਵਰਤਨਸ਼ੀਲ ਯੁੱਗ ਦੌਰਾਨ ਸਿੰਗਾਂ, ਹੱਡੀਆਂ ਅਤੇ ਦੰਦਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਪ੍ਰਮੁੱਖਤਾ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਬਾਕੀ ਯੂਰਪ ਪਾਲਿਸ਼ ਕੀਤੇ ਪੱਥਰ ਅਤੇ ਧਾਤ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ।

99

ਚਿੱਤਰ 32.
ਹਾਰਪੂਨ ਹੈੱਡ।
ਲਾਈਬਾਚਰ ਮੂਰਗ੍ਰਾਉਂਡ (1882) ਵਿੱਚ ਪੂਰਵ-ਇਤਿਹਾਸਕ ਖੋਜਾਂ ਅਜੇ ਵੀ ਆਮ ਹਨ। ਦਲਦਲ ਦੇ ਕਿਨਾਰੇ 'ਤੇ ਇੱਕ ਪਿੰਡ, ਲੌਰਜ਼ਾ, ਨੇ (7 ਨਵੰਬਰ) ਨੂੰ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਪੱਥਰ-ਕੁਹਾੜੀ (ਸਟੀਨਬੀਲ), ਵਿੰਨ੍ਹੀ ਅਤੇ ਪਾਲਿਸ਼ ਕੀਤੀ, ਜੋ ਕਿ ਨਾਲ ਲੱਗਦੇ ਉੱਚੇ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਆਮ ਕੁਆਰਟਜ਼ੋਜ਼ ਸਮੂਹ ਦੀ ਸੀ। ਇਹ ਲੇਖ ਬੇਮਿਸਾਲ ਸੀ, ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਪੱਥਰ ਦੇ ਔਜ਼ਾਰ ਪੈਲੀਓਲਿਥਿਕ ਸਨ। ਔਸਰਗੋਰਿਟਜ਼ ਵਿਖੇ ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਭਾਂਡਿਆਂ ਅਤੇ ਰੋਮਨ ਟਾਈਲਾਂ ਦੇ ਅਵਸ਼ੇਸ਼, ਕਾਂਸੀ ਦਾ ਇੱਕ ਟੁੱਟਿਆ ਹੋਇਆ ਵਾਲਪਿਨ, ਰੋਮਨ ਕਿਸਮ ਦਾ ਇੱਕ ਬਰਛਾ, ਅਤੇ ਇੱਕ 'ਪਲਸਟੈਬ,' 100 ਕਾਂਸੀ ਦਾ ਵੀ ਦਿਖਾਈ ਦਿੱਤਾ: ਬਾਅਦ ਵਾਲਾ ਆਮ ਛੈਣੀ-ਆਕਾਰ ਦਾ ਹੈਚੇਟ ਹੈ

ਜਿਸਦੇ ਫਲੈਂਜਾਂ ਨੂੰ ਹੈਂਡਲ ਨਾਲ ਫਿਟਿੰਗ ਲਈ ਉਲਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ; ਇਹ 16 5 ਸੈਂਟ ਲੰਬਾ ਅਤੇ ਹੇਠਲੇ ਹਿੱਸੇ 'ਤੇ 3 5 ਵਿਆਸ ਮਾਪਦਾ ਹੈ। ਗ੍ਰੋਸਕਪ ਦੀ ਰੇਤ ਨੇ ਏਟਰਸਕਨ ਮੇਕ ਦੇ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਰੀਕ ਕਾਂਸੀ ਦੇ ਆਰਮਲੈੱਟ ਵੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਜੋ ਏਮਬੈਡਡ ਪਿੰਜਰਾਂ 'ਤੇ ਪਾਏ ਗਏ ਸਨ। ਸਾਰੀਆਂ ਲੱਭਤਾਂ ਲਾਈਬਾਖ ਦੇ ਸੂਬਾਈ ਅਜਾਇਬ ਘਰ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ।
ਹੱਡੀ ਵਾਂਗ ਸਿੰਙ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਅੱਜ ਤੱਕ ਵੀ ਮੌਜੂਦ ਹੈ, ਅਤੇ ਅਜੇ ਵੀ ਚਾਕੂਆਂ, ਖੰਜਰਾਂ ਅਤੇ ਤਲਵਾਰਾਂ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਕਈ ਕਿਸਮਾਂ ਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਬਣਤਰ, ਨਿਸ਼ਾਨਾਂ ਅਤੇ ਵਪਾਰ ਲਈ ਜਾਣੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਹੋਰ ਬਾਰੀਕੀਆਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕੀਮਤਾਂ ਮਿਲਦੀਆਂ ਹਨ।

101

ਅਧਿਆਇ III।

ਲੱਕੜ ਦੇ ਯੁੱਗ ਦੇ ਹਥਿਆਰ: ਬੂਮਰੈਂਗ ਅਤੇ ਲੱਕੜ ਦੀ ਤਲਵਾਰ; ਪੱਥਰ ਦਾ, ਅਤੇ ਲੱਕੜ ਅਤੇ ਪੱਥਰ ਦਾ ਸੰਯੁਕਤ ਲੱਕੜ ਦੀ ਤਲਵਾਰ।

'ਲੱਕੜ ਦਾ ਯੁੱਗ' ਜਲਦੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ, ਬਹੁਤ ਲੰਮਾ ਚੱਲਿਆ, ਅਤੇ ਦੇਰ ਨਾਲ ਖਤਮ ਹੋਇਆ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਜੰਗਲੀ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਅਭਿਆਸ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ, ਬਰਛਾ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਅੱਗ ਵਿੱਚ ਸਖ਼ਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇੱਕ ਨੁਕੀਲੀ ਸੋਟੀ ਸੀ; ਅਤੇ ਤੀਰ, ਬਰਛੇ ਦੇ ਛੋਟੇ ਟੁਕੜੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਖੰਜਰ ਤਲਵਾਰ ਦੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਬਾਂਸ ਦੇ ਟੁਕੜਿਆਂ ਨਾਲ ਬਣੇ ਹੁੰਦੇ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਤਬਾਸ਼ੀਰ ਜਾਂ ਸਿਲੀਸ ਸੱਕ ਪੱਥਰ ਵਾਂਗ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਸੀ। ਪੇਰੂਵੀਅਨ, ਸੋਨੇ ਅਤੇ ਚਾਂਦੀ ਦੀਆਂ ਪਲੇਟਾਂ ਨੂੰ ਹਰਾਉਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਬਿਨਾਂ ਲੋਹੇ ਦੇ ਟਿਪਾਂ ਵਾਲੇ ਪਾਈਕ ਨਾਲ ਲੜਦੇ ਸਨ, ਪਰ ਅੱਗ ਵਿੱਚ ਸਖ਼ਤ ਬਿੰਦੂਆਂ ਨਾਲ।

102 ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਆਈ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਵੀ ਇਹੀ ਹਾਲ ਸੀ,

103

ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ, ਸ਼੍ਰੀ ਹਾਵਰਡ ਸਪੈਂਸਲੇ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ,

104 ਨੇ ਬਹੁਤ ਸਖ਼ਤ ਲੱਕੜ ਦੀਆਂ
ਤਲਵਾਰਾਂ ਵੀ ਬਣਾਈਆਂ: ਤਿਹਾਮਤ ਜਾਂ ਹਜ਼ਰਮਾਉਤ (ਬਾਈਬਲੀ ਹਜ਼ਰਮਾਵੇਥ) ਦੇ ਨੀਵੇਂ ਇਲਾਕਿਆਂ ਦੇ ਅਰਬ ਅਜੇ ਵੀ ਗਰੀਬੀ ਕਾਰਨ ਬਿਨਾਂ ਧਾਤ ਦੇ ਬਰਛਿਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਹਨ। ਮੈਂ ਇਸ ਵਿਸ਼ਵਵਿਆਪੀ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਆਮ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਉਸ ਯੁੱਗ ਵਿੱਚ ਭੇਜਦਾ ਹਾਂ ਜਦੋਂ ਇਸਨੇ ਇੱਕ ਸੱਚੀ ਤਲਵਾਰ ਦਿੱਤੀ ਸੀ।
ਲੱਕੜ ਦੀ ਤਲਵਾਰ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਇਸਦੇ ਵਿਆਪਕ ਫੈਲਾਅ ਤੋਂ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਆਪ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜੋ ਸੱਭਿਅਤਾ ਦੇ ਉਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਗਏ ਸਨ ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ।

105 ਇਹ ਹਥਿਆਰ ਵਰਜੀਨੀਆ ਦੇ ਭਾਰਤੀਆਂ ਦੇ
ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਮਸ਼ਹੂਰ ਕੈਪਟਨ ਜੌਨ ਸਮਿਥ ਦੁਆਰਾ ਮਿਲੇ ਸਨ। 1606 ਵਿੱਚ ਲਿਖਦੇ ਹੋਏ, ਓਲਡਫੀਲਡ ਸੈਂਡਵਿਚ ਟਾਪੂਆਂ ਵਿੱਚ ਭਾਰੀ ਕਾਲੀ ਲੱਕੜ ਦੀਆਂ ਤਲਵਾਰਾਂ ਅਤੇ ਨਿਊ ਗਿਨੀ ਵਿੱਚ ਕੈਪਟਨ ਓਵਨ ਸਟੈਨਸਲੇ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੀ ਕੌਂਸਲ ਹਚਿਨਸਨ ਦੱਖਣੀ ਅਮਰੀਕੀ ਇਟੋਨਾਨਾਮਾਸ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਲੱਕੜ ਦੀਆਂ ਤਲਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਨੋਟ ਕਰਦੇ

ਹਨ, ਜੋ ਕਿ ਮੈਕਸੋਸ ਦੀ ਇੱਕ ਉਪ-ਕਬੀਲਾ ਹੈ। ਆਇਰਲੈਂਡ ਵਿੱਚ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਅਤੇ ਸਮੋਆ ਟਾਪੂਆਂ ਤੋਂ ਲਿਆਂਦੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹੋਰ ਤਲਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਪੰਨੇ ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਕਿਨਾਰੇ 'ਤੇ ਤਿੱਖੇ ਕੀਤੇ ਫਲੈਟ ਕਲੱਬਾਂ ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਸਟੀਲ ਬਲੇਡਾਂ ਵਾਂਗ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।
ਲੱਕੜ ਦੀ ਤਲਵਾਰ ਦੀ ਸ਼ਕਲ ਬਹੁਤ ਵੱਖਰੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਉਤਪਤੀ ਵੀ। ਮਿਸਟਰ ਟਾਈਲਰ ਇਸ ਗਲਤੀ ਵਿੱਚ ਪੈ ਗਏ, ਜੋ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਵਰਗੀਕਰਨ, ਆਮੀਕਰਨ ਅਤੇ ਸਰਲੀਕਰਨ ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਆਮ ਹੈ, ਕਿ ਸੈਬਰ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਕੱਟਣ ਵਾਲਾ ਸੰਦ ਹੈ, ਕੁਹਾੜੀ ਤੋਂ, ਅਤੇ ਟੱਕ ਜਾਂ ਰੈਪੀਅਰ ਬਰਛੇ ਤੋਂ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਧੱਕਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਲੱਕੜ ਦੀ ਤਲਵਾਰ-ਬਲੇਡਾਂ ਦੇ ਹੀ ਤਿੰਨ ਪ੍ਰੋਟੋਟਾਈਪ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ

:-

1. ਕਲੱਬ।
2. ਥ੍ਰੋਸਟਿੱਕ।
3. ਪੈਡਲ।

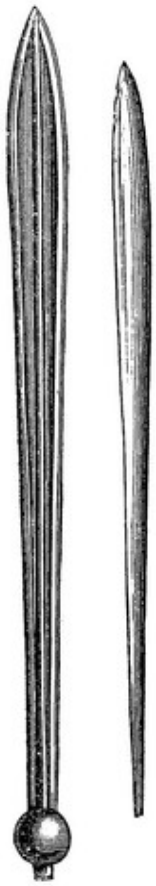

ਚਿੱਤਰ 33.—ਮਿਸਰ ਅਤੇ ਅਬੀਸੀਨੀਆ ਵਿੱਚ ਲਿਸਾਨ।

I. ਬੁਲਾਕ ਅਜਾਇਬ ਘਰ (ਕਾਇਰੋ)

106 ਪ੍ਰਾਚੀਨ 'ਲਿਸਨ' ('ਜੀਭ'-ਹਥਿਆਰ) ਕਲੱਬ ਜਾਂ ਵਕਰਦਾਰ
ਸੋਟੀ ਦੇ ਦੋ ਵਧੀਆ ਨਮੂਨੇ ਦਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਪਲੀਨੀ (vii. 57) ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਹਿਲੀਆਂ ਲੜਾਈਆਂ ਅਫ਼ਰੀਕੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਮਿਸਰੀਆਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਡੰਡਿਆਂ ਨਾਲ ਲੜੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਹ ਫਲਾਂਗ æ ਕਹਿੰਦੇ ਸਨ। ਛੋਟੀ ਕਲੱਬ-ਤਲਵਾਰ (1 ਫੁੱਟ 11 ਇੰਚ) ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹੈਂਡਲ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਠਾਰਾਂ ਬਾਰੀਕ ਉਭਰੇ ਹੋਏ ਰਿੰਗ ਹਨ। ਲੰਬੇ ਜਾਂ ਫਾਲਚੀਅਨ-ਆਕਾਰ ਦੇ ਹਥਿਆਰ (2 ਫੁੱਟ 5 ਇੰਚ) ਨੂੰ ਇੱਕ ਕਰਾਸ ਪੈਟਰਨ ਨਾਲ ਪਕੜ 'ਤੇ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਦੋਵੇਂ ਉਮਰ ਦੁਆਰਾ ਕਾਲੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਖ਼ਤ ਲੱਕੜ ਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਦੋਵਾਂ ਵਿੱਚ ਵੱਖਰਾ ਕੱਟਣ ਵਾਲਾ ਕਿਨਾਰਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਯੁੱਧ-ਕਲੱਬ ਨੂੰ ਧਾਤ ਨਾਲ ਟਿਪਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਰੋਮਨ ਫਾਸਸ ਵਾਂਗ ਮਜ਼ਬੂਤ ਪਕੜ ਲਈ ਹੈਂਡਲ ਦੇ ਦੁਆਲੇ ਥੌਂਗਾਂ ਨਾਲ ਕੋਰੜੇ ਮਾਰੇ ਗਏ ਸਨ। ਆਧੁਨਿਕ ਲਿਸਨ-ਕਲੱਬ, ਜੋ ਕਿ ਸਖ਼ਤ ਮਿਮੋਸਾ-ਲੱਕੜ ਤੋਂ ਬਣਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਲਗਭਗ 2 ਫੁੱਟ ਲੰਬਾ ਹੈ, ਅਜੇ ਵੀ ਉੱਪਰੀ ਨੀਲ ਦੇ ਨੀਗਰੋਇਡ ਕਬੀਲਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਲੜਾਈ ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਬਿਸ਼ਾਰਿਨਾਂ ਅਤੇ ਅਮਰੀ ਨੂੰ ਲਿਸਨ ਨਾਚਾਂ ਅਤੇ ਤਿਉਹਾਰਾਂ ਦੇ ਮੌਕਿਆਂ 'ਤੇ ਤਲਵਾਰ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਅਬੀਸੀਨੀਆ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹਲਕੀ ਕਿਸਮ (1 ਫੁੱਟ 6 ਇੰਚ) ਹੈ ਜੋ ਲਾਲ, ਨੀਲੇ ਅਤੇ ਹਰੇ ਕੱਪੜੇ ਨਾਲ ਬਦਲਵੇਂ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਬੰਨ੍ਹੀ ਹੋਈ ਹੈ, ਅਤੇ ਪਿੱਤਲ ਦੀਆਂ ਤਾਰਾਂ ਦੇ ਇੱਕ ਨੈਟਵਰਕ ਦੁਆਰਾ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹੈ। ਅਬਾਬਦੇਹ (ਆਧੁਨਿਕ ਇਥੋਪੀਅਨ), ਇਸ ਨਾਲ ਸੰਤੁਸ਼ਟ, ਬਰਛੇ, ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਲਟਕਦੇ ਢਾਲ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਬੀਲਿਆਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਨਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਡਰਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਬਾਹਾਂ ਮੈਚਲਾਕ ਹਨ ਅਤੇ ਇੱਕ 'ਭਿਆਨਕ ਦਿੱਖ ਵਾਲੀ, ਪਰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਨਿਰੋਧਕ ਤਲਵਾਰ ਇੱਕ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਵਿਸ਼ਾਲ ਸਿੱਧੀ ਬਲੇਡ ਨਾਲ।' ਇਹ ਪੇਸਟੋਰਲ ਖਾਨਾਬਦੋਸ਼ ਇੱਕ ਅਜੀਬ ਅਤੇ ਦਿਲਚਸਪ ਕਿਸਮ ਦੇ ਹਨ। ਛੋਟਾ ਕੱਦ ਅਤੇ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਕਰਦਾਰ ਅਤੇ ਨਾਜ਼ੁਕ ਅੰਗ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਿਰਿਆ ਤੇਜ਼, ਹਲਕਾ ਅਤੇ ਚੀਤੇ ਵਾਂਗ ਸੁੰਦਰ ਹੈ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਅਰਬ ਦੇ ਬੇਦਾਵਿਨ ਨਾਲ ਜੋੜਦੇ ਹਨ; ਜਦੋਂ ਕਿ ਗੰਢਾਂ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਸਪਾਈਰਲ ਤਾਲੇ ਸਿਰੇ 'ਤੇ ਖੜ੍ਹੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਇੱਕ ਵੱਡੇ ਫੁੱਲ ਗੋਭੀ ਵਰਗੇ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਅਫ਼ਰੀਕੀ ਸੋਮਲ ਨਾਲ ਜੋੜਦੇ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਬਾਹਾਂ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪਹਿਰਾਵੇ, ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਕਮਰ ਦੇ ਕੱਪੜੇ, ਗਰਮ ਖੰਡੀ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਆਦਿਮ ਪਹਿਰਾਵੇ ਨਾਲੋਂ ਵਧੇਰੇ ਚੌੜੀਆਂ ਹਨ; ਅਤੇ ਉਹ ਆਪਣੇ ਊਠਾਂ ਨੂੰ ਕਾਫ਼ਲਿਆਂ ਲਈ ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਲੈ ਕੇ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਕਰਦੇ ਹਨ।

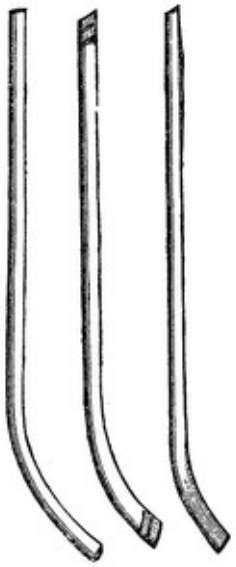

ਚਿੱਤਰ 34.—ਲਿਜ਼ਾਨ ਜਾਂ ਜੀਭ, ਡਬਲਿਨ ਅਜਾਇਬ ਘਰ

107 ਕਲੱਬ ਅਤੇ ਤਲਵਾਰ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਪਰਿਵਰਤਨਸ਼ੀਲ ਰੂਪਾਂ ਨੂੰ ਵੀ
ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਹਥਿਆਰ (a) ਨੰਬਰ 143 ਲਗਭਗ ਪੱਚੀ ਇੰਚ ਲੰਬਾ ਹੈ: ਦੂਜਾ (b) ਨੰਬਰ 144 ਲੇਬਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਲੱਕੜ ਦੇ ਕਲੱਬ ਦੇ ਆਕਾਰ ਦਾ ਔਜ਼ਾਰ, ਸਤਾਈ ਇੰਚ ਲੰਬਾ।
ਸੇਵੇਜ ਦਾ ਕਲੱਬ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਚਰਵਾਹੇ ਦੇ ਡੰਡੇ, ਬਿਸ਼ਪ ਦੇ ਕਰੂਜ਼ੀਅਰ ਅਤੇ ਰਾਜੇ ਦੇ ਰਾਜਦੰਡ ਤੱਕ ਹੋਰ ਦਿਸ਼ਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਕਸਤ ਹੋਇਆ; ਇਸ ਲਈ, ਫੀਲਡ-ਮਾਰਸ਼ਲ ਦਾ ਬੇਕਾਰ ਡੰਡਾ, ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਸਪੀਕਰ ਅਤੇ ਮਾਈ ਲਾਰਡ ਮੇਅਰ ਦੇ ਗਦਾ ਵੀ। ਇੱਥੇ ਅਸੀਂ ਇਸ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਫੀਲਡ-ਮਾਰਸ਼ਲ ਨੂੰ ਤਲਵਾਰ ਦੀ ਬਜਾਏ ਸੋਟੀ ਕਿਉਂ ਚੁੱਕਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਜੰਗ ਵਰਗਾ ਛੋਟਾ ਜਿਹਾ ਯੰਤਰ ਸਿਰਫ਼ ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹੈ:

108 ਇਹ
ਡੰਡਾ ਹੈ, ਲਿਕਟਰ ਦਾ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਸੈਂਚੁਰੀਅਨ ਦਾ, ਜਿਸਦਾ ਦਫਤਰ ਦਾ ਬੈਜ ਇੱਕ ਅੰਗੂਰੀ ਵੇਲ ਦਾ ਬੂਟਾ ਸੀ ਜਿਸ ਨਾਲ ਅਧਿਕਾਰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਲੂਕਨ (vi. 146) ਬਹਾਦਰ ਕੈਪਟਨ ਕੈਸੀਅਸ ਸਕੈਵਾ ਬਾਰੇ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸਨੇ ਕਈ ਜ਼ਖ਼ਮਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਦੋ ਤਲਵਾਰਬਾਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਹਰਾਇਆ:—
ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਖੂਨ ਨਾਲ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ, ਉਹ ਇੱਕ ਲੰਬੀ ਕਤਾਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਚੌੜੀ ਵੇਲ ਚੁੱਕਦਾ ਹੈ।
ਇਹ ਵਰਤੋਂ ਯੂਰਪ ਦੇ ਡ੍ਰਿਲ-ਸਾਰਜੈਂਟ ਦੁਆਰਾ ਇੰਗਲੈਂਡ ਤੋਂ ਰੂਸ ਤੱਕ ਜਾਰੀ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਕਲੱਬ ਫਿਰ ਤੋਂ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਦੇ ਸਟਾਫ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਵਾਲੇ ਦੇ ਡੰਡੇ ਵਿੱਚ ਬਚਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ।
ਸੁੱਟਣ-ਸੋਟੀ ਦਾ ਰੂਪ, ਜਿਸਨੂੰ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਆਈ ਨਾਮ ਬੂਮਰੈਂਗ, '109 ਨਾਲ ਬੁਲਾਉਣਾ ਸਿਖਾਇਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਐਸਕੀਮੋ-ਭੂਮੀ ਤੋਂ ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਆ ਤੱਕ ਲਗਭਗ ਸਰਵ

□□□□□ □□□□□ □□□ □□□□□□ □□□□□ □□□□□ □□□, □□□□□□ □□□ '□□ □□□□ □□ □□□□□ □□ □□□□□□□□ □□□ □□ □□□□□□□ □□□□□ □□□□□ □□ □□□□ □□□□□□ □□□□□ □□□□□ □□□ □□□□□□□□ □□□□□□□□ □□ (□□□ 1. □□□□□ 4) □□ □□ □□□□ □□□□ □□ □□, □□□□ □□□□□ □□□□ □□, □□□ □□ □□□□□□ □□ □□□ □□□ □□□□□ □□ □□□□□□□ □□□□ □□, 1 □□□□ 3 □□□ □□□ 2 □□□□ □□□□ □□□ 1½ □□□ □□□□□ □□□□□□□, □□□□ □□□ □□□□ □□ □□ □□□□□ □□□□ □□, □□ □□□ □□□□□ S-□□□ □□□□ (ↄ), □□□□□□ □□□□ '□□ □□□□□ □□□□□ □□□□, □□□ □□□□□ □□□□ □□□□□ □□□ □□□ □□□□□ (□□□□ 236) □□□□□-□□□□□ □□□□-□□□□ □□□□□ □□□□□ □□□ [110] □□□□□□□□ □□□□□ □□ □□□□ □□□. □□□□□□□ □□□□□ □□□□□ □□□□ □□□ □□□□□□ □□□ □□□ □□□□□□□ □□, □□□ □□□□ □□□-□□□□□ □□□□□ □□□ □□□□□□□□ □□□□□□□□□ □□□□ □□□ □□□[111] □□□□ □□□□ □□□ □□; □□□□ □□□□ □□□ □□□□□□□□ □□□□ □□, □□□ □□ □□□□ □□□□□□ □□□□ □□ □□□□□□ □□□ □□□□□ □□□□ □□ □□□□□ □□□□ □□□ □□□□ □□□ □□□□ □□□□□□□□□□ □□□□□□ □□ □□□□□ □□□□ □□□□ □□□□ □□□ □□□□ □□□□□ [112] □□□ □□□□ □□□□□□ (□□□□) □□□ □□□□□□□-□□□□ □□□ □□□□ □□□□ □□□□□□ □□□ □□□□□ □□□□□□□ □□□ □□□□□□□□ □□, □□□□ □□ □□□ □□□□ □□□□ □□□ □□□□ □□□□ □□□□□□□ (□□□□□) □□□□ □□ □□□□□ '□□ □□□ □□□ □□□□□ □□□ □□□ □□□

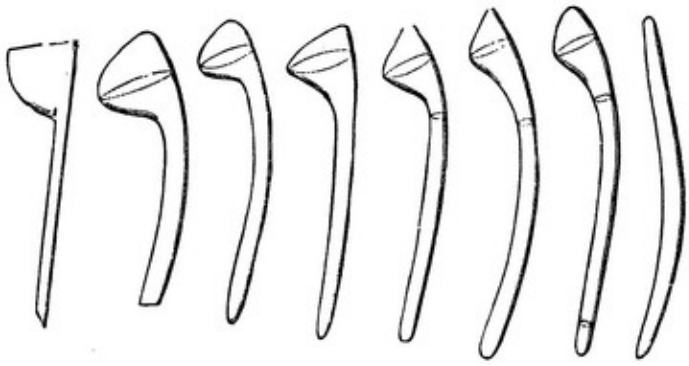

□□□□□ 35.—□□□□□□ □□□ □□□□□ (□□□□□□□□□) □□□ □□□□□□□

□□□□□□□[113] (□□□□□□□□) □□□ □□□ □□□□ □□□□ □□□□ □□ □□□□□ □□□ □□□□□□ □□□ □□□□ □□□□□□□□ □□, □□ □□□ □□□ □□□□□□ □□□□□ □□, □□□ □□ □□□ □□□ □□ □□□ □□□ □□□□□ □□□ □□ □□□□□ Γροσφὸς □□□□□□ □□, □□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□ □□□□, □□□□, □□□ □□□□□□ □□□□ □□ □□□□□□ □□□ □□; [114] □□ □□□□□□ □□□ '□□ □□ □□□□□□□ □□ □□□ □□ □□□□-□□□□□, □□□□□□ □□ □□□ '□□ □□□□□□□□ □□□□□ Ὰγκὐλη (Ancyle) □□□□ □□□□□ □□□ '□□□□□□' □□□□ □□□□□□ □□□□□□□ □□□□□□□ □□□ □□□ □□□□□ □□ □□□□□□□ □□□□□□ □□□ □□ □□□□□□ □□ □□□ □□□ □□□□□ □□□ □□□□ □□□□ □□□□ □□□□□ □□: □□□□

[illegible] [illegible] [illegible] (Ovid) [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]-[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible][115] [illegible] [illegible] (A.D. 600-636) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 'a [illegible] [illegible] 'Isidore [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

ਇਹ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਲਟਾਉਣ ਜਾਂ ਪਿੱਛੇ-ਉਡਾਣ ਦੀ ਇਹ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਆਮ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਸੱਚੇ ਬੂਮਰੈਂਗ ਵਿੱਚ ਵੀ, ਪਰ ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਖਾਸ ਰੂਪਾਂ ਲਈ ਹੀ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਇਹ ਦੁਰਘਟਨਾ ਦੁਆਰਾ ਪੈਦਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ, ਜਦੋਂ ਦਰਿਆਵਾਂ ਜਾਂ ਦਲਦਲਾਂ ਉੱਤੇ ਪੰਛੀਆਂ ਨੂੰ ਹੇਠਾਂ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਉਪਯੋਗੀ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸਨੂੰ ਢੁਕਵੇਂ ਮੋੜ ਵਾਲੀਆਂ ਸ਼ਾਖਾਵਾਂ ਚੁਣ ਕੇ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਆਕਾਰ ਭਾਰ ਅਤੇ ਮੋਟਾਈ, ਵਕਰ ਅਤੇ ਭਾਗ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਵੱਖਰੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਕੁਝ ਪੂਰੇ ਚੌੜਾਈ ਵਿੱਚ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ; ਦੂਸਰੇ ਕੇਂਦਰ ਵਿੱਚ ਉੱਭਰਦੇ ਹਨ; ਜਦੋਂ ਕਿ ਦੂਸਰੇ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਸਮਤਲ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਉਤਲੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਨਮੂਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਲੈਥ ਦਾ ਅਗਲਾ ਹਿੱਸਾ ਥੋੜ੍ਹਾ ਜਿਹਾ 'ਡਿਸ਼ਡ' ਹੁੰਦਾ ਹੈ: ਇਸ ਲਈ ਪੱਖਪਾਤ ਇਸਨੂੰ ਪੇਚ-ਪ੍ਰੋਪੈਲਰ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ 'ਤੇ ਹਵਾ ਵਿੱਚ ਉੱਠਣ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਦਾ ਹੈ। ਹਥਿਆਰ ਦਾ ਪਤਲਾ ਕਿਨਾਰਾ ਹਮੇਸ਼ਾ ਹਵਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਵਿਰੋਧ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਰੋਟੇਸ਼ਨ ਦਾ ਧੁਰਾ, ਜਦੋਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਦੇ ਸਮਾਨਾਂਤਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਮਿਜ਼ਾਈਲ ਨੂੰ ਉੱਪਰ ਵੱਲ ਲੈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਅੱਗੇ ਦੀ ਗਤੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ, ਹੇਠਲੇ ਪਾਸੇ ਵਾਯੂਮੰਡਲ ਦੀ ਕਿਰਿਆ ਦੁਆਰਾ। ਜਦੋਂ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਬੰਦ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਵਿਰੋਧ ਦੀ ਰੇਖਾ ਦੁਆਰਾ ਡਿੱਗਦੀ ਹੈ, ਯਾਨੀ ਕਿ, ਕਿਨਾਰੇ ਦੀ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਜੋ ਸੁੱਟਣ ਵਾਲੇ ਵੱਲ ਤਿਰਛੀ ਹੈ। ਦਰਅਸਲ, ਇਹ ਇੱਕ ਪਤੰਗ ਵਾਂਗ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸਦੀ ਅਚਾਨਕ ਟੁੱਟੀ ਹੋਈ ਡੋਰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਥੋੜ੍ਹੀ ਦੂਰੀ ਲਈ ਡਿੱਗਦੀ ਹੈ। ਪਰ ਜਿੰਨਾ ਚਿਰ ਬੂਮਰੈਂਗ ਗਾਇਰੇਟ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਇਹ ਅੱਗੇ ਦੀ ਗਤੀ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਉਸੇ ਝੁਕੇ ਹੋਏ ਜਹਾਜ਼ 'ਤੇ ਘੁੰਮਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਉੱਪਰ ਚੜ੍ਹਿਆ ਸੀ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਵਾਪਸ ਨਹੀਂ ਆ ਜਾਂਦਾ ਜਿੱਥੋਂ ਇਹ ਆਇਆ ਸੀ। ਇਹ ਕਿਰਿਆ ਭਾਰ 'ਤੇ ਵੀ ਨਿਰਭਰ ਕਰੇਗੀ; ਭਾਰੀ ਹਥਿਆਰ ਹਵਾ ਵਿੱਚ ਉੱਚੇ ਨਹੀਂ ਉੱਠ ਸਕਦੇ ਸਨ, ਅਤੇ ਸੁੱਟਣ ਵਾਲੇ ਕੋਲ ਵਾਪਸ ਆਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਿਰਫ਼ ਗੁਰੂਤਾ ਦੁਆਰਾ ਡਿੱਗਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

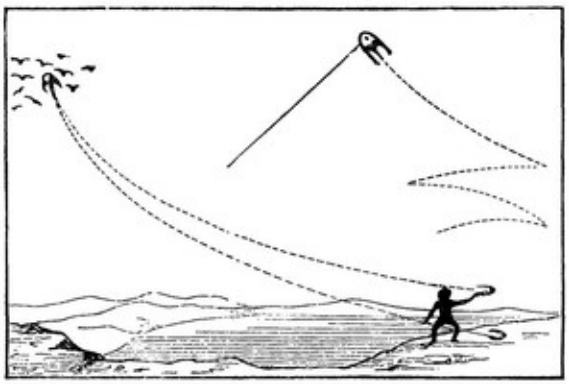

ਚਿੱਤਰ 38.—ਬੂਮਰੈਂਗ ਅਤੇ ਪਤੰਗ।

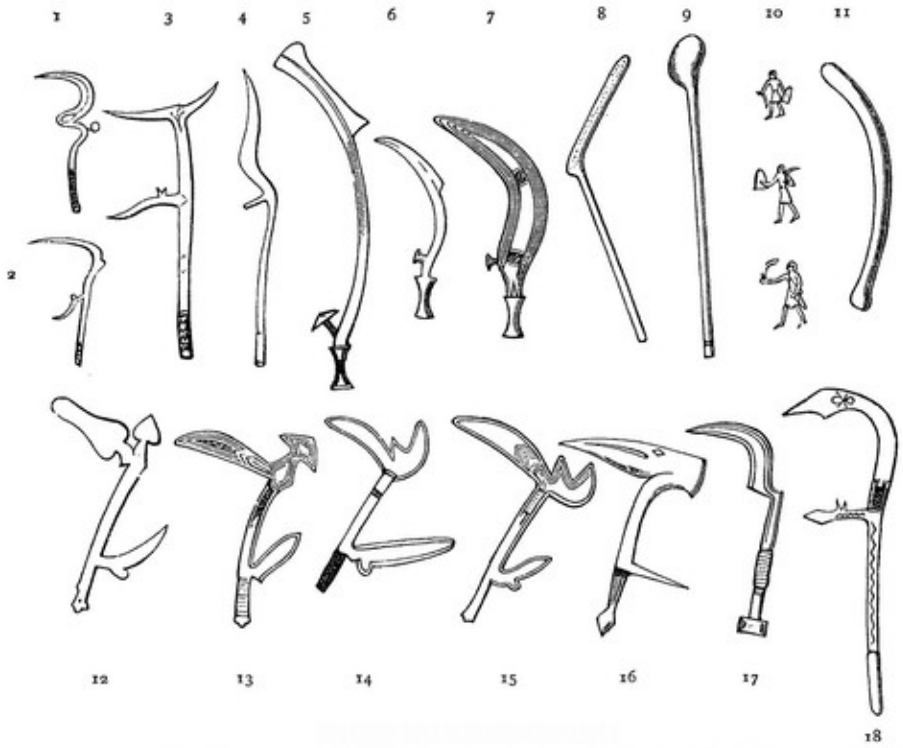

1, 2. Hunga-munga ; 3. African Weapon ; 4. Kordofan Weapon ; 5. The same developed ; 6. Faulchion of Mundo Tribe ; 7. The same developed ; 8. Jibba Negros ; 9. Knob-stick ; 10. Ancient Egyptians (Rosellini) ; 11. Old Egyptian ; 12-15, Tomahawks of Nyam-Nyams ; 16. Fan (Mpangwe) Tomahawk ; 17. Dor Battle-axe ; 18. Dinka and Shilluk Weapon.

□□□□□ 39.—□□□□□□□ □□□□□□□□ 18

□□□□ □□□ □□ □□□□□ □□□□□□ □□ □□□ □□□□ □□□□□□ □□□□□□□□□□ '□□□□□□□□□□' □□□□ □□□□ □□ □□□□ □□□□ □□, □□□□□ □□□ □□□□ □□, □□□ □□□□ □□ □□□□ □□□□ □□; □□□□ 30° □□ □□□ '□□ □□□□□ □□□ □□□□□□ □□, □□ □□□□□ □□□□□ □□□□ □□□□□[117] □□□□-□□□□□□ □□ □□□□□□□ □□□ □□□□□□□ □□□□ □□□□□ □□□ □□□□□ □□□□□ □□□ □□□□□ □□□ '□□ □□□□□ □□□□□ □□ □□□ □□□□ □□ □□□□□□□□□□□ □□□□□ □□ □□□□□□ □□□ □□, □□□ □□□ □□ □□□ □□□□□ □□□□□□ □□□□□ □□□□□□□ '□□ □□□□□□ □□□ □□□ □□□ □□□ □□ □□□□ □□□□ □□□□□□□ □□□ □□□ □□□□□ □□□□□ □□ '□□□□-□□□□□' □□□-□□□ □□□□□ '□□ □□□□ □□ □□□□□□ □□□ □□□□□ □□ □□□ □□□□□ □□□ □□□□□□□□ □□, □□□ □□□ □□□□□□□ □□□□□ □□□□□□ □□□ □□□ □□□□ □□□ □□ □□□ □□□□ □□□□□□, □□□□□□ □□□□□□□ □□ □□□□□□□ □□ □□□, □□□ □□□□ □□□□ □□ □□□□ □□□□□ □□ □□ □□□□□ □□ □□□□□ □□ □□□□ □□□□□ □□, □□□ □□ □□□ □□□□□ □□□□□ □□ □□□□□□ □□□□ □□, □□□□□ □□□ □□□□□□ □□□ □□□□□□□ □□□ □□□ □□□□□□□ □□□□□ □□ □□ □□□ □□□□ □□ □□□ □□□ □□□□ □□□ □□□□□□□ □□□ □□ □□ □□□□□ □□□□□□□ □□ □□□□□ □□□ □□ □□□□□□□ □□□□□□□[118], □□□□□□ □□□□□□□□□□ □□□ □□□□ □□ □□□ □□ □□□ □□□□ □□□□ □□□□□ □□, □□□□□□ □□□□□ (□□□□□ 40, □□. 5) □□□ □□□ □□□□□□□□ □□□

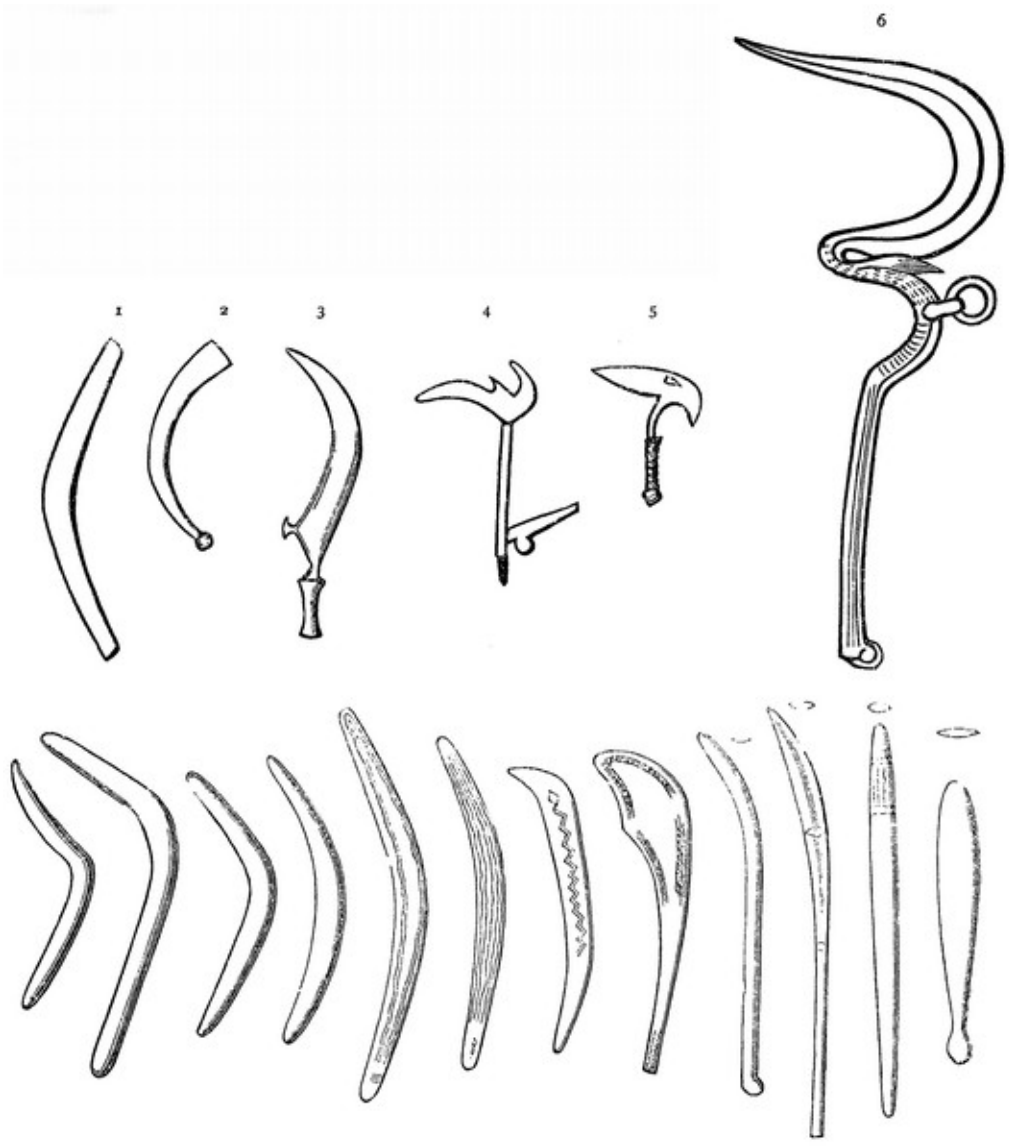

□□□□□ 40.—□□□□□, □□□□□ □□□ □□□□□□ □□□ □□□□□□□ (□□□□□□□□□) □□□ □□□□□

□□□□□ □□□□ □□□□ □□□□□□□□□ □□□□□□□ □□□□ □□□□ □□: □□□□□□ □□□□ □□ □□□ □□□□□□ □□□□ □□□□ □□□□ □□□ □□□□ □□□ □□□□□□□ □□□□ □□□□ □□□ □□□□□ □□□□□ □□□□ □□□ □□□; □□□ □□□□□□□□ □□□□□□, □□□ □□□□□□, □□□□ □□ □□□□□-□□□□ □□□□□□□ □□□□□ □□□□□ □□□ '□□ □□□□□ □□□□□ □□□ □□□□, □□□□□□ □□ □□ □□□ □□□□□□ □□□□ □□□□□ □□□□□□, □□□□□ '□□□□□□□' □□□□□□ □□, □□ □□□□ □□□□□ '□□□□□' □□□ □□□ □□□ □□; □□□□□ □□□□□□□□□□□□ □□ □□□□□□□ □□□□□ '□□□□□□' □□□□ □□□□□ □□, □□□ □□□□□□□□ □□□□ □□□ □□□□ (□□□□□ □□), □□ □□□□□ □□□□-□□□□□□ □□□□ □□□□□ □□, □□□□□ '□□□□ □□□□' (□□□□ □□□ □□□□) □□□□□□ □□□ □□□□□□□□ □□□□ □□□□□□ □□□□□□□ □□□□ □□□ □□□□ □□□□□ □□□ □□□□□ □□□□ □□□□□

[illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]; [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

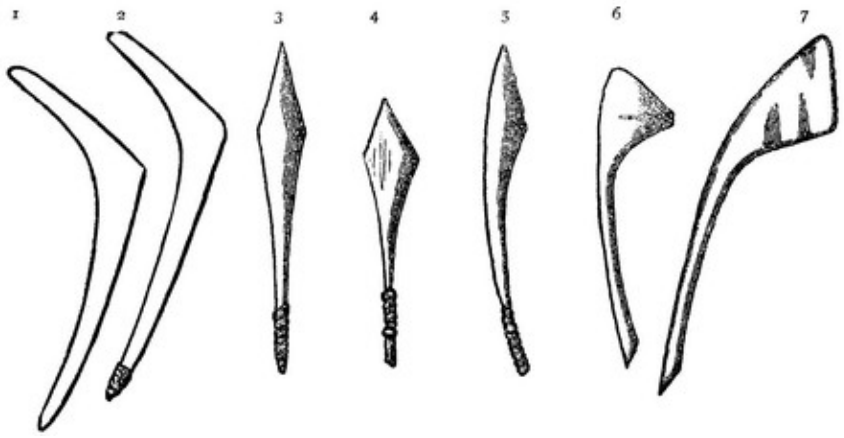

ਚਿੱਤਰ 42.—ਸਟਿਕਸ ਸੁੱਟੋ। ਥ੍ਰੋ-ਸਟਿੱਕ ਤੋਂ ਕੁਦਰਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਚੱਕਰਾ, ਸਟੀਲ ਦਾ ਪਹੀਆ ਜਾਂ ਯੁੱਧ-ਕੋਇਟ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ, ਜਿਸਨੂੰ ਅਕਾਲੀ - ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਸਖ਼ਤ ਸਮੂਹ - ਆਪਣੇ ਲੰਬੇ ਵਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਂਗਲੀ ਦੇ ਦੁਆਲੇ ਘੁੰਮਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਚਲਾਉਂਦਾ ਸੀ।

119 ਬੂਮਰੈਂਗ-ਆਕਾਰ
ਭਿਆਨਕ ਕੁੱਕਰੀ ਜਾਂ ਗੋਰਖਾ ਤਲਵਾਰ-ਚਾਕੂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਕਾਇਮ ਹੈ, ਜੋ ਹੁਣ ਸਿਰਫ਼ ਹੱਥ-ਤੋਂ- ਹੱਥ ਲੜਾਈ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਕੁਚਿਲੋ ਜਾਂ ਸਪੈਨਿਸ਼ ਕਲੈਪ-ਚਾਕੂ- ਅਤੇ ਇਤਾਲਵੀ ਦਾਤਰੀ-ਥ੍ਰੋਇੰਗ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਆਈ ਹਥਿਆਰ, ਢਾਲ ਵਾਂਗ, ਤਸਮਾਨੀਆ ਨੂੰ ਅਣਜਾਣ ਸੀ, ਜਿਸਦੀ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਮਿਜ਼ਾਈਲ ਵੈਡੀ ਜਾਂ ਥ੍ਰੋ-ਸਟਿੱਕ ਸੀ।

ਚਿੱਤਰ 43.
ਪੁਰਾਣਾ ਮਿਸਰੀ ਬੂਮਰੰਗ।

ਚਿੱਤਰ 44.
ਫੁੱਲਾਂ ਵਾਲੀ ਤਲਵਾਰ।
ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਆਈ ਕਲੱਬ, ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਸੁੱਜਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਇੱਕ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਮਾਲਗਾ (ਜੰਗ-ਪਿਕ) ਅਤੇ ਹੈਚੇਟ ਤੱਕ ਵਿਕਸਤ ਹੋਇਆ, ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੂਜੀ ਲਾਈਨ 'ਤੇ ਇਹ ਤੰਗ, ਚਪਟਾ ਅਤੇ ਵਕਰ ਹੋ ਕੇ, ਬੂਮਰੈਂਗ ਅਤੇ ਬੂਮ-ਰੇਂਜ-ਤਲਵਾਰ ਬਣ ਗਿਆ। ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਵਕਰਾਂ ਦੀ ਵਿਸ਼ਾਲ ਕਿਸਮ - ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਇੱਕ ਸੱਜੇ ਕੋਣ 'ਤੇ ਝੁਕਦੇ ਸਨ - ਨੂੰ ਸਿੱਧਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਗਤੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਲਈ ਕੁਝ ਲੰਬੇ-ਅੰਡਾਕਾਰ ਅਤੇ ਪੱਤੇ ਦੇ ਆਕਾਰ ਦੇ ਬਣਾਏ ਗਏ।

□□□□□ 45.

□□□□ □□ □□□□□ □□□□ □□□□□ □□ □□□□□□□□□□□ □□□□□□□□□□□

□□□□□□□ □□□ □□□□ □□ □□□ □□□□ □□ □□□□□ □□ □□□□□ □□□□□ □□ □□□□□□□ □□□□ □□□□□□ □□□ □□□ □□□□ □□□, □□□□ □□□ □□□□□ □□□ □□ □□□□□ □□; □□□□□ □□□□ □□□□ □□ □□ □□ □□ □□□ □□□□□ □□□ □□□□□□□ □□□□ □□, □□□ □□□ □□□ □□□□□□ □□□ □□□ □□□□□□□□ □□□ □□ □□□□□□□ □□□ □□□ □□□□ □□□ □□□[120] □□□□□ □□□□□ □□□ □□□□ □□ □□□ □□□□ □□□□□ □□□□□ □□□□□ □□ □□□□ □□□[121] □□ □□□□□□□□ □□□□ □□ □□□ □□□□ □□□□□ □□, □□□□□ □□□□□ 1 □□□□ 30 □□□□□ (4 □□□□ 3 □□□), □□□□□ □□□□ 15 □□□□□ (6 □□□), □□□ □□□□□ 0'.2 □□□□□ (0.78 □□□) □□, □□□□ □□ □□□ □□□ □□□ □□□ □□□□ □□□□ □□□□□ □□ □□□□□□ 10 □□□□□ □□□ □□ □□ □□□ □□□□□ □□□□ □□ □□□□□□□ □□ □□ □□ □□ □□ □□□□□ □□ □□□ □□□□ □□□□ □□-□-□ (17 □□□ □□□□□□□) □□ □□□□□ '□□□□□□□'[122] □□, □□□ □□□ □□□□ □□ □□□□ □□□□ '□□ □□□ □□□□□□□□□□□ □□□□ □□□□□□□□ '□□□□' □□ □□□ □□□ □□□□□□ □□, □□ □□□□ □□□□□□□□ □□□□ □□□□ □□□□ □□ □□□□ □□□' □□ □□□□ □□□□□ □□□□ □□□ □□□ □□□□□□ □□ □□□ □□□□ □□□□□□□, □□□□ □□□'□-□□□□□ □□□□ □□□□□ □□□

ਪੈਡਲ ਜਾਂ ਅਸਲੀ ਡੰਡਾ, ਜੋ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਜੰਗਲੀ ਲੋਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਧਨੁਸ਼ ਵੱਲ ਮੂੰਹ ਕਰਕੇ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ,

123 ਦੋ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਲੰਬਾ, ਨੁਕੀਲਾ ਬਰਛੀ ਵਰਗਾ ਔਜ਼ਾਰ,
ਇੱਕ ਨਿਯਮ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਡੂੰਘੇ ਪਾਣੀ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਚੌੜਾ ਸਿਰ ਵਾਲਾ ਘੱਟ ਪਾਣੀ ਲਈ। ਦੋਵੇਂ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਰਿਵਰਤਨਸ਼ੀਲ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਜੋ ਕਲੱਬ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਤਲਵਾਰ ਨਾਲ ਖਤਮ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।
ਸ਼੍ਰੀ ਜੇ. ਈ. ਕੈਲਡਰ,

124 ਤਸਮਾਨੀਆ ਦੇ ਦੱਖਣੀ ਅਤੇ ਪੱਛਮੀ ਤੱਟਾਂ 'ਤੇ ਦਲਦਲ ਵਾਲੇ ਚਾਹ-
ਦਰੱਖਤ (ਮੇਲੇਲੁਕਾ, ਸਪਿਨ) ਦੇ ਕੈਟਾਮਾਰਨ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ (ਪੰਨਾ 23): 'ਇਸਦੇ ਪ੍ਰਵਾਹ ਦਾ ਢੰਗ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਜਾਂ ਸ਼ੌਕੀਆ ਵਾਟਰਮੈਨ ਨੂੰ ਹੈਰਾਨ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ। ਆਮ ਡੰਡੇ, ਬਲੇਡਾਂ ਦੀ ਬਜਾਏ ਬਿੰਦੂਆਂ ਵਾਲੀਆਂ, ਉਹ ਸਭ ਹਨ ਜੋ ਇਸਨੂੰ ਪਾਣੀ ਵਿੱਚੋਂ ਲੰਘਾਉਣ ਲਈ ਇਸਦੀ ਜੀਵਤ ਭਾੜੇ ਨਾਲ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਵਰਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਸਨ, ਅਤੇ ਫਿਰ ਵੀ ਮੈਨੂੰ ਭਰੋਸਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸਦੀ ਤਰੱਕੀ ਇੰਨੀ ਹੌਲੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।' ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਆ ਦੇ ਕੁਝ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹਲਕੇ ਸੱਕ ਕੈਨੋਜ਼ ਨੂੰ ਪੈਡਲ ਕਰਨ ਲਈ ਬਰਛਿਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ,

125 ਅਤੇ ਨਿਕੋਬਾਰ ਟਾਪੂ ਵਾਸੀਆਂ ਕੋਲ ਬਰਛੇ ਅਤੇ ਪੈਡਲ ਨੂੰ ਜੋੜਨ ਵਾਲਾ ਇੱਕ ਸੰਦ ਹੈ: ਇਹ ਲੋਹੇ-ਲੱਕੜ ਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਨੋਕਦਾਰ-ਲੋਜ਼ੈਂਜ ਆਕਾਰ ਦਾ ਹੈ, ਲਗਭਗ ਪੰਜ ਫੁੱਟ ਲੰਬਾਈ ਵਿੱਚ।

126

ਅਫ਼ਰੀਕੀ ਪੈਡਲ, ਜੋ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਝੀਲਾਂ ਅਤੇ ਅੰਦਰੂਨੀ ਪਾਣੀਆਂ 'ਤੇ ਵਰਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਚੌੜੇ ਸਿਰ ਵਾਲੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਜਾਂ ਤਾਂ ਗੋਲ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਜਾਂ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਛੋਟੇ ਬਿੰਦੂਆਂ ਨਾਲ ਸਜਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਹਰੇਕ ਕਬੀਲੇ ਦੀਆਂ ਆਪਣੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਅਤੇ ਇੱਕ ਅਭਿਆਸੀ ਅੱਖ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੈਡਲਾਂ ਦੁਆਰਾ ਜਾਣ ਲੈਂਦੀ ਹੈ। ਇੱਕ ਚੌੜਾ ਬਲੇਡ, ਲਗਭਗ ਗੋਲ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਥੋੜ੍ਹਾ ਜਿਹਾ ਨੋਕਦਾਰ, ਆਸਟਰੇਲੀਅਨ ਟਾਪੂਆਂ, ਕਿੰਗਸਮਿਲ ਟਾਪੂਆਂ ਅਤੇ ਮਾਰਕੇਸਾਸ ਵਿੱਚ ਵੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

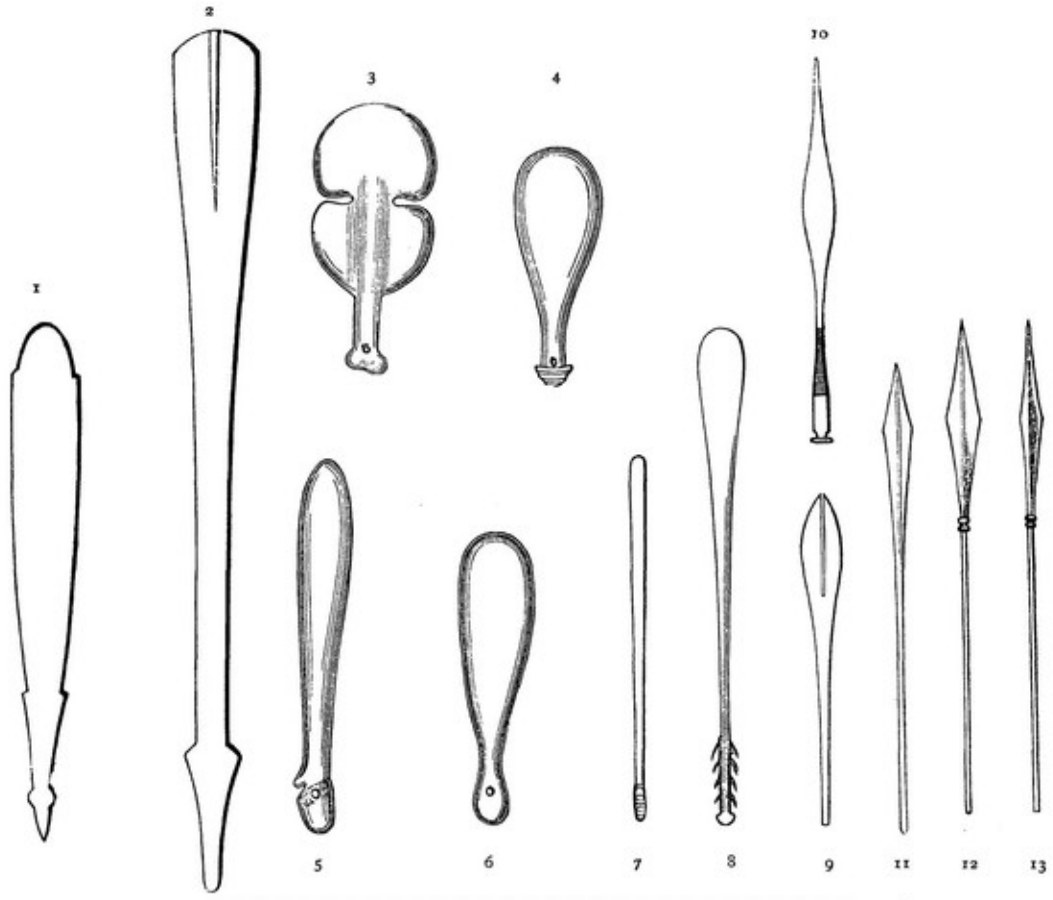

1. Wooden Club Sword from New Guinea ; 2. Paddle from New Guinea ; 3. New Zealand Pattu-Pattu, or Meri ; 4. Pattu-Pattu from the Brazil ; 5. Analogous forms ; 6. Ditto, ditto ; 7-10. Club Paddles from Polynesia ; 11-13. Wooden Spears from Friendly Islands.

[illegible] 46.—[illegible]

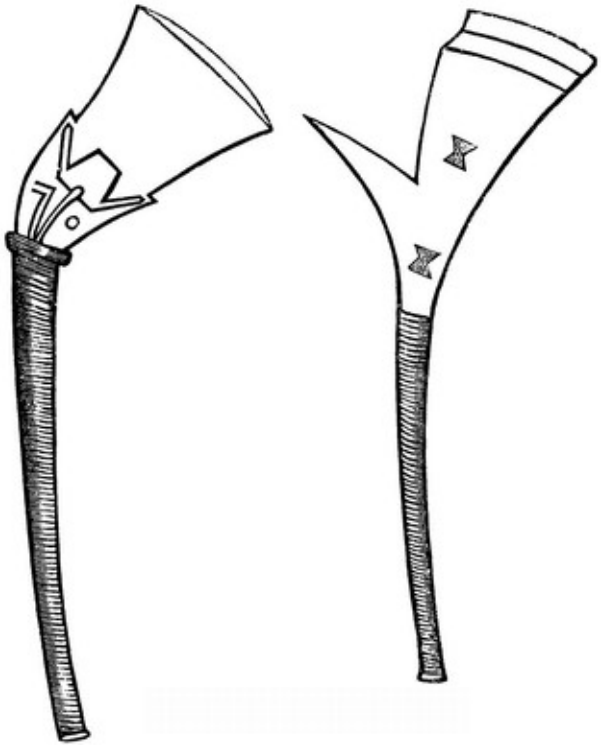

□□□□□ 47.—□□□□ □□□□□□ □□ □□□□□

□□□□□ 48.—□□□□□□□□□ □□□□□□□ □□ □□□□ □□□□ □□□□□□□ □□□ □□□□□

□□□□□□□□ □□ □□□□□ '□□□□□' □□□□□ □□□□ □□□□□ □□□□ □□□□ □□ □□□□ □□□□ □□□□□□ □□□□□□ □□□ □□□ □□□□ □□□ □□ □□□□□□, □□□□□□□, □□□ □□□□□-□□□□ □□ □□□□□ □□□□ □□, □□□□□□ □□□□ □□ □□□ □□□□ □□□□□ '□□□□□□□□□□' □□□□□ □□□ □□, □□□□ □□□□□ □□□ □□□ □□ □□□□□□ □□□□□□ □□ □□□□□□□ □□□□□[127] □□ □□□□, □□□□ □□□ □□□□□□□ □□□□ □□ □□□ □□□□□ □□ □□ □□□□□ □□□-□□□□□ □□□□□□ □□□ □□□□□□□□ □□,[128] □□□ □□□□□□□ □□ □□□ □□□ □□□□□ □□□-□□□ □□□□□□ □□□[129] □□ □□□ □□□□□□□

ਔਜ਼ਾਰ ਇੱਕ ਲੰਮਾ ਅਤੇ ਗੋਲ ਸ਼ਾਫਟ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਟੇਬਲੂਲਰ, ਅੰਡਾਕਾਰ, ਅਤੇ ਥੋੜ੍ਹਾ ਜਿਹਾ-ਨੁਕੀਲਾ ਬਲੇਡ ਹੈ: ਇਸਨੂੰ ਗਰਦਨ ਦੇ ਦੁਆਲੇ ਇੱਕ ਡੋਰੀ ਦੁਆਰਾ ਲਟਕਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਦੋਵੇਂ ਪਾਸੇ ਲਟਕਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਕਿਸਮ ਦੇ ਹਥਿਆਰ ਨਾਲ ਨਰਭਾਈ ਮੂਲ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਬਾਹੀਆ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਬਿਸ਼ਪ ਪੇਰੋ ਫਰਨਾਂਡਿਸ ਸਾਰਦੀਨਹਾ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਸਾਰੇ ਸੂਟ ਨੂੰ ਮਾਰ ਦਿੱਤਾ; 'ਸ਼ਹੀਦਾਂ' ਨੂੰ ਕੋਰੂਰੀਪ ਨਦੀ ਦੇ ਮੂੰਹ ਤੋਂ ਡੋਮ ਰੌਡਰਿਗੋ ਦੇ ਕਿਨਾਰਿਆਂ 'ਤੇ ਤਬਾਹ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਸਵਰਗੀ ਐਮ. ਡੀ ਵਾਰਨਹੇਗਨ ਦੇ 'ਇਤਿਹਾਸ' (ਪੰਨਾ 321) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਚਿੱਤਰ 49.—ਪੈਡਲ, ਤਿੱਖਾ ਪੈਡਲ। ਇੱਕ ਸਮਾਨ ਬ੍ਰਾਜ਼ੀਲੀ ਸਾਜ਼ ਮੈਕਾਨਾ ਸੀ, ਜੋ ਅਜੇ ਵੀ ਰੀਓ ਦਾਸ ਅਮੇਜ਼ਨਸ 'ਤੇ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਉੱਥੇ ਤਾਮਾਰਾਨਾ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਅਸਲ ਪੈਡਲ ਦੇ ਰੂਪ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਅਪਮਾਨਜਨਕ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਨੋਕਦਾਰ ਅੰਡਾਕਾਰ ਸਿਰ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਪਾਸੇ ਤਿੱਖਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਬ੍ਰਾਜ਼ੀਲ ਦੇ ਕੁਝ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਮੈਕਾਨਾ ਇੱਕ ਗੋਲ ਕਲੱਬ ਸੀ; ਅਤੇ ਤਲਵਾਰ ਵਜੋਂ ਵਰਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਤਿੱਖੇ ਪੈਡਲ ਨੂੰ ਪਗਾਏ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ।130 ਪੇਰੂਵੀਅਨ ਮੈਕਾਨਾ ਅਤੇ ਕੈਲੂਆ - ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਇੱਕ ਛੋਟੇ ਤੁਰਕੀ ਬਟਾਡੇ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ - ਚੋਨਟਾ-ਲੱਕੜ (ਗੁਇਲੀਏਲਮਾ ਸਪੇਸੀਓਸਾ ਅਤੇ ਮਾਰਟੀਨੇਜ਼ੀਆ ਸਿਲੀਆਟਾ) ਦੇ ਬਣੇ ਸਨ ਜੋ ਤਾਂਬੇ ਦੇ ਸੰਦਾਂ ਨੂੰ ਘੁੰਮਾਉਣ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਸਖ਼ਤ ਸਨ।131 ਸ਼੍ਰੀ ਡਬਲਯੂ. ਬੋਲੇਅਰਟ 132 ਸਾਨੂੰ ਦੱਸਦੇ ਹਨ ਕਿ ਮੈਕਾਨਾ ਨੂੰ ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਲੰਬੀ ਤਲਵਾਰ ਵਰਗਾ ਕਿਹਾ

[illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]' [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

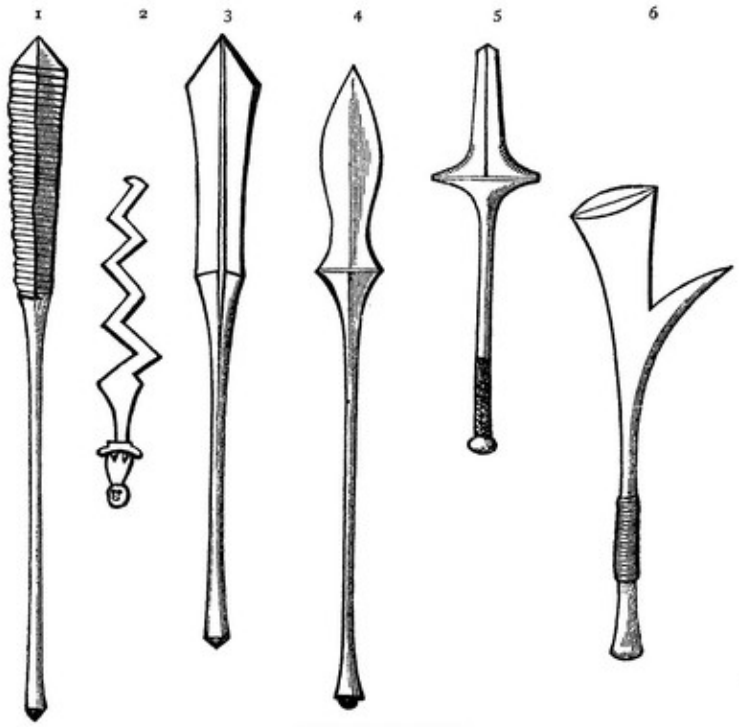

1–4. Samoa Clubs ; 5. Cross-ribbed Club ; 6. Toothed Club (Fiji).

[illegible] 50.—[illegible]

1-4. [illegible] [illegible]; 5. [illegible]-[illegible] [illegible]; 6. [illegible] [illegible] ([illegible])[illegible]

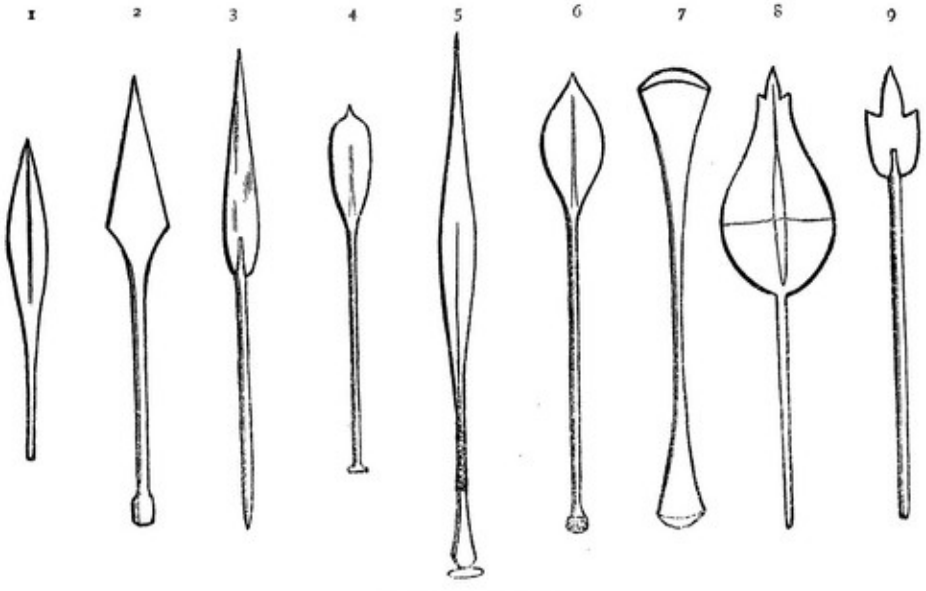

1–3. Spear Paddles ; 4, 5. Leaf-shaped ; 6. Austral Isles ; 7. New Ireland ; 8. African, from Gaboon River ; 9. African, from Coast of Dahome.

ਚਿੱਤਰ 51.—ਪੈਡਲ।
ਓਜੇਦਾ ਨੇ ਕਾਰਥਾਜੇਨਾ ਦੀ ਆਪਣੀ ਮਸ਼ਹੂਰ ਯਾਤਰਾ ਦੌਰਾਨ, ਜੰਗੀ ਕੈਰੀਬੀਅਨਾਂ ਨੂੰ ਪਾਮ ਦੀ ਲੱਕੜ ਦੀਆਂ ਵੱਡੀਆਂ ਤਲਵਾਰਾਂ ਫੜਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ 'ਅਜ਼ਾਗੇ ਨਾਮਕ ਇੱਕ ਕਿਸਮ ਦੀ ਬਰਛੀ ਸੁੱਟਦੇ ਹੋਏ' ਪਾਇਆ। ਜਨਰਲ ਪਿਟ-ਰਿਵਰਜ਼ ਦੇ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਧੀਆ ਫਲੈਟ ਕਲੱਬ-ਸਵਾਰਡ, ਪੰਜ ਫੁੱਟ ਦੋ ਇੰਚ ਲੰਬਾ, ਸਿੱਧਾ ਅਤੇ ਅੰਡਾਕਾਰ ਨੋਕਦਾਰ, ਕੁਈਨਜ਼ਲੈਂਡ ਦੇ ਐਂਡੇਵਰ ਰਿਵਰ ਤੋਂ, ਅਤੇ ਇੱਕ ਛੋਟਾ ਲੇਖ, ਲਗਭਗ ਤਿੰਨ ਫੁੱਟ, ਇੱਕ ਲੰਬਾ ਹੈਂਡਲ ਵਾਲਾ, ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਆ ਤੋਂ ਹੈ। ਬੈਰੋ ਰਿਵਰ, ਕੁਈਨਜ਼ਲੈਂਡ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਪੰਜ ਫੁੱਟ ਲੰਬਾ ਇੱਕ ਅੱਧਾ-ਕਰਵਡ ਲੱਕੜ ਦਾ ਬਲੇਡ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ।
ਹੈਮਬਰਗ ਅਤੇ ਸਮੋਆ ਦੇ ਹੇਰ ਸੀਜ਼ਰ ਗੋਡੇਫ੍ਰੋਏ ਦੇ ਵਧੀਆ ਨਸਲੀ ਅਜਾਇਬ ਘਰ, ਜੋ ਕਿ ਪ੍ਰਸ਼ਾਂਤ ਟਾਪੂਆਂ ਦੀ ਨਸਲੀ ਵਿਗਿਆਨ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਵਿੱਚ ਸਿਰ ਦੇ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਇੱਕ ਕਿਨਾਰੇ ਤੱਕ ਬੇਵਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨੋਬ-ਸਟਿੱਕ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਨਮੂਨੇ ਹਨ ਅਤੇ ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਤਲਵਾਰ ਵਿੱਚ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਸੱਜੇ ਹੱਥ ਦੀ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਦੁਆਰ 'ਤੇ ਯੂਕੇਲਿਪਟਸ-ਲੱਕੜ ਦੇ ਦੋ ਵਧੀਆ ਸੈਬਰ (ਚਿੱਤਰ 53) ਹਨ, ਜਾਂ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ 'ਸ਼ਵਰਟ ਵੌਨ ਬੋਵੇਨ (ਕੁਈਨਜ਼ਲੈਂਡ)' ਲੇਬਲ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸੈਂਡਵਿਚ ਆਈਲੈਂਡਰ ਅਜੇ ਵੀ ਤਿੱਖੇ-ਕੱਟਣ ਵਾਲੇ ਕਿਨਾਰਿਆਂ ਨਾਲ ਤਲਵਾਰ-ਕਲੱਬ ਨੂੰ ਚਲਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨਿਊ ਆਇਰਲੈਂਡ ਦੇ ਆਪਣੇ ਗੁਆਂਢੀ। ਜੰਗਲੀ ਸੋਲੋਮਨ ਆਰਕੀਪੇਲਾਗੋ ਨੇ ਹਲਕੇ ਅਤੇ ਚਮਕਦਾਰ-ਪੀਲੇ ਲੱਕੜ ਦੇ ਦੋ-ਹੱਥ ਵਾਲੇ ਸੈਬਰ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਕੀਤੀ ਹੈ; ਇਸਦੀ ਲੰਬਕਾਰੀ ਮੱਧ-ਨਾੜੀ ਪੈਡਲ-ਕਲੱਬ ਤੋਂ ਸਿੱਧੀ ਉਤਪਤੀ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਇੱਕ ਲੋਜ਼ੈਂਜ-ਆਕਾਰ ਦਾ ਹੈਂਡ-ਕਲੱਬ ਵੀ ਹੈ, ਜਿਸਨੇ ਧਾਤ-ਕਾਮਿਆਂ ਨੂੰ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਇੱਕ ਮਾਡਲ ਦਿੱਤਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਖ਼ਤ, ਗੂੜ੍ਹੀ ਅਤੇ ਪਾਲਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਲੱਕੜ ਦਾ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਹੈਂਡਲ ਨੂੰ ਨਾਰੀਅਲ ਨਾਲ ਗੋਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ (ਟਾਫੇਲ xx. ਪੰਨਾ 97): ਲੰਬਾਈ ਸੱਤਰ ਸੈਂਟ ਹੈ। ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਚੌੜਾਈ ਦੇ ਚਾਰ ਸੈਂਟ। ਤਲਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਬਦਕਿਸਮਤੀ ਨਾਲ ਕੈਟਾਲਾਗ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ; ਪਰ ਇੱਕ ਵਧੀਆ ਲੱਕੜ ਦਾ ਚਾਕੂ ਹੈ ਜੋ 49 ਸੈਂਟ ਲੰਬਾ ਹੈ। ਛੇ ਸੈਂਟ ਚੌੜਾ ਹੈ, ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਹੈਂਡਲ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਕੰਮ ਕੀਤੀ ਪਕੜ ਦੇ ਨਾਲ (ਟਾਫੇਲ xxi. ਪੰਨਾ 135)। ਇਹ ਵਾਨਾ ਲਾਵਾ, ਬੈਂਕਸ ਗਰੁੱਪ, ਨਿਊ ਹੈਬ੍ਰਾਈਡਜ਼, ਪੋਲੀਨੇਸ਼ੀਆ (ਚਿੱਤਰ 55) ਤੋਂ ਆਉਂਦਾ ਹੈ।134

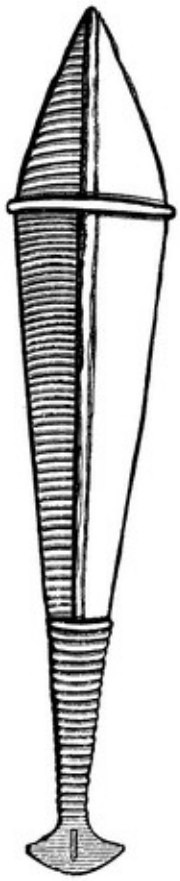

□□□□□ 52.—□□□□□ □□□□
(□□□□□□□□□□ □□□□□□□□)□

□□□□□ 53.

□□□□□ □□ □□□□

□□□□□ 54.

□□□□ □□ □□□□□

□□□□□ 55.—-□□□□ (□□□□), □□□□ □□□□ □□□□

□□□□ □□ □□□□□ □□□ □□ □□□□ □□□□ □□□□□□ □□□ □□□□ □□□ □□□ □□ □□□□□□ □□□□ □□□□□□ □□□□□□□□□□ □□□ □□□□□□□□ □□□□ □□, □□ □□ □□□□□□ □□□□□□□ □□□□□□□ □□□□ □□□□□□ □□□□□□ □□□ □□□□□ (□□□□ 452) □□□□ □□ □□□□□ □□□□□ □□, □□ □□ □□□ □□□□, □□□□□□ □□□□□ □□ □□□□ □□□□□□□□□□□□ □□□□ □□□ □□□□ □□□□□ □□□□ □□, □□□ □□□□ □□□ □□□□-□□□□ □□, □□ □□□□□ □□□□ □□□ □□ □□□ □□□□□ □□□□ □□□□□□ □□□□□ □□□ □□□ □□ (□□□□□ 56)□ □□□□ □□ □□□□, □□□ □□□□ □□□ □□□ □□□□□ □□, □□□ □□□□□□□□□□ □□□□□ □□ □□□□□ □□□□□ □□□□□ □□: □□ □□□ □□□□□□ □□ □□□□□□ □□□ '□□ □□□□□□□□□□ □□; □□ □□□□ □□□□□□□ □□□-□□□ □□ □□□ □□□□ □□, □□□ □□-□□□□ □□ □□□ □□□□ □□□□□□ □□ □□□ □□□□□ □□□ □□□□□ □□□□□□□ □□ □□□□□□

ਹੈਂਡਲ ਦੀ ਸ਼ਕਲ ਦੁਆਰਾ ਸਮਰਥਤ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਯੂਰਪ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪਾਈਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸਿੰਗਲ-ਪੀਸ ਕਾਂਸੀ ਦੀਆਂ ਤਲਵਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਪਕੜਾਂ ਵਰਗਾ ਹੈ। ਡਬਲਿਨ ਅਜਾਇਬ ਘਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਬਲੇਡ ਵੀ ਹੈ ਜੋ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਧੱਕਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ 'ਲੱਕੜੀ ਦੀ ਤਲਵਾਰ ਦੇ ਆਕਾਰ ਦੀ ਵਸਤੂ' ਦਾ ਲੇਬਲ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਸਮੱਗਰੀ ਓਕ ਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਦਲਦਲ ਵਿੱਚ ਦੱਬਣ ਨਾਲ ਕਾਲੀ ਹੋ ਗਈ ਹੈ: ਇਸਦੀ ਇੱਕ ਵਿਚਕਾਰਲੀ ਪਸਲੀ, ਇੱਕ ਬੇਵਲਡ ਬਿੰਦੂ ਹੈ, ਅਤੇ ਇੱਕ ਮਾਡਲ ਹੋਣ ਦੀ ਕੋਈ ਦਿੱਖ ਨਹੀਂ ਹੈ (ਚਿੱਤਰ 57)। ਜਦੋਂ ਕਿ ਤਲਵਾਰਾਂ ਲਈ ਲੱਕੜ ਦੀ ਵਿਆਪਕ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ, ਪੱਥਰ ਦੇ ਯੁੱਗ ਨੇ ਕੁਝ ਹੀ ਸਪਲਾਈ ਕੀਤੀ। ਚੌੜੇ ਅਤੇ ਪੱਤਿਆਂ ਦੇ ਆਕਾਰ ਦੇ ਸਾਈਲੈਕਸ-ਫਲੇਕਸ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਤਲਵਾਰਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਨਾਲ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਸਿਰਫ ਖੰਜਰ ਅਤੇ ਲੰਬੇ ਚਾਕੂ ਹਨ। ਚਕਮਾ ਪੱਥਰ ਦਾ ਟੁੱਟਣਾ ਅਨਿਸ਼ਚਿਤ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਤਾਜ਼ੇ ਖੁਦਾਈ ਕੀਤੇ ਜਾਣ 'ਤੇ ਵੀ।

136 ਕਾਰੀਗਰ
ਇਸਨੂੰ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਚੀਰ ਕੇ ਸਕ੍ਰੈਪਰ, ਕੁਹਾੜੇ, ਬਰਛੇ ਦੇ ਸਿਰ ਅਤੇ ਤੀਰ-ਢੇਰ ਬਣਾ ਦਿੰਦੇ ਸਨ; ਪਰ ਇੱਕ ਖਾਸ ਲੰਬਾਈ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅੱਠ ਤੋਂ ਨੌਂ ਇੰਚ ਤੱਕ, ਸਪਲਿੰਟਰਸ ਭਾਰੀ, ਭੁਰਭੁਰਾ ਅਤੇ ਬੇਢੰਗੇ ਹੋਣਗੇ। ਓਬਸੀਡੀਅਨ, ਸਾਈਲੈਕਸ ਵਾਂਗ, ਤਲਵਾਰਾਂ ਦੀ ਬਜਾਏ ਖੰਜਰ ਬਣਾਉਂਦੇ ਸਨ। ਕੇਨਸਿੰਗਟਨ ਅਜਾਇਬ ਘਰ ਵਿੱਚ ਪੱਥਰ ਦੇ ਡਿਰਕ ਅਤੇ ਕਟਲਸ ਅਜਿਹੇ ਹਨ। ਕਈ ਯੂਰਪੀਅਨ ਅਜਾਇਬ ਘਰ ਮਿਸਰ ਵਿੱਚ ਪਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਗੂੜ੍ਹੇ ਚੈਰਟੀ ਚਮਚ ਦੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਮਤਲ, ਪੱਤਿਆਂ ਦੇ ਆਕਾਰ ਦੇ ਚਾਕੂਆਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਅਜਾਇਬ ਘਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪਾਲਿਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਪੱਥਰ ਦਾ ਚਾਕੂ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਹੈਂਡਲ 'ਤੇ ਟੁੱਟਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਉੱਤੇ ਹਾਇਰੋਗਲਿਫਿਕਸ ਵਿੱਚ 'ਪਟਾਹਮੇਸ (ਪਟਾਹ-ਪੁੱਤਰ), ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰੀ' ਦਾ ਨਾਮ ਲਿਖਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇੱਕ ਮਿਸਰੀ ਖੰਜਰ ਵੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਘਾਹ ਦੇ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਤੋਂ ਚਕਮਕੀਲਾ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਜੋ ਅਜੇ ਵੀ ਇਸਦੇ ਅਸਲ ਲੱਕੜ ਦੇ ਹੈਂਡਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕੇਂਦਰੀ ਟੈਂਗ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਚਮੜੀ ਦੀ ਮਿਆਨ ਦੇ ਬਚੇ ਹੋਏ ਹਿੱਸੇ ਹਨ।

137

ਯਹੂਦੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮਿਸਰੀਆਂ ਤੋਂ ਸੁੰਨਤ ਉਧਾਰ ਲਈ ਸੀ, ਪੱਥਰ ਦੇ ਚਾਕੂਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਸਨ (τàς μαχα ρας τ ς πετρ νας) (ਪੱਥਰ ਦੀਆਂ ਤਲਵਾਰਾਂ)। ਓਵਿਡ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐਟਿਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇੱਕ ਤਿੱਖੇ ਪੱਥਰ ਨਾਲ ਵਿਗਾੜ ਦਿੱਤਾ,—
ਉਸਨੇ ਇੱਕ ਤਿੱਖੇ ਪੱਥਰ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਵੀ ਪਾੜ ਦਿੱਤਾ;
ਅਤੇ ਰੋਮਨ ਚਮਚਮੜੀਆਂ ਨਾਲ ਸੂਰਾਂ ਦੀ ਬਲੀ ਦਿੰਦੇ ਸਨ। ਸਾਡੇ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਵਿੱਚ ਕਈ ਬਿਨਾਂ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲੇ ਪੋਨੀਅਰਡ ਕਮਾਲ ਦੇ ਹਨ: ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਕਾਲੇ ਅਤੇ ਚਿੱਟੇ ਚਮਚਮੜੀਆਂ ਦੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਖੰਜਰ, ਜੋ ਸਕਾਟਲੈਂਡ ਵਿੱਚ ਦੁਰਲੱਭ ਹਨ ਅਤੇ ਆਇਰਲੈਂਡ ਵਿੱਚ ਅਣਜਾਣ ਹਨ; (a) ਕ੍ਰਿਸਟੀ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਵਿੱਚ ਇਬੇਰੀਅਨ ਜਾਂ ਸਪੈਨਿਸ਼ ਬਲੇਡ, ਸਾਢੇ ਪੰਜ ਇੰਚ ਲੰਬਾ, ਅਤੇ ਜਿਬਰਾਲਟਰ ਵਿੱਚ ਮਿਲਿਆ; ਚੈਲਸੀਡੋਨੀ ਦਾ ਟਿਜ਼ਕੁਕੋ ਬਲੇਡ, ਅੱਠ ਇੰਚ ਲੰਬਾ (ibid.); (b) ਕੋਪਨਹੇਗਨ ਅਜਾਇਬ ਘਰ ਵਿੱਚ ਡੈਨਿਸ਼ ਖੰਜਰ, ਸਾਢੇ ਤੇਰਾਂ ਇੰਚ ਲੰਬਾ (ਗੋਲ ਹੈਂਡਲ

ਇਸਨੂੰ 'ਕਾਰੀਗਰੀ ਦਾ ਅਜੂਬਾ' ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ); ਅਤੇ (c) ਉਸੇ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਦਾ ਚਮਚਮੜੀ ਵਾਲਾ ਹੈਚੇਟ-ਸਾਬਰ, ਲੰਬਾਈ ਵਿੱਚ ਸਾਢੇ ਪੰਦਰਾਂ ਇੰਚ। ਇਹ ਇੱਕ ਰਹੱਸ ਹੈ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਡੈਨਿਸ਼ ਚਮਚਮੜੀਆਂ 'ਤੇ ਛੋਟੀ ਅਤੇ ਨਾਜ਼ੁਕ ਸਜਾਵਟ, ਲਹਿਰਾਂ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ, ਕਿਵੇਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ।

ਚਿੱਤਰ 56.
ਆਇਰਿਸ਼ ਤਲਵਾਰ।

[illegible] 57.—.[illegible] [illegible]-[illegible]
([illegible])

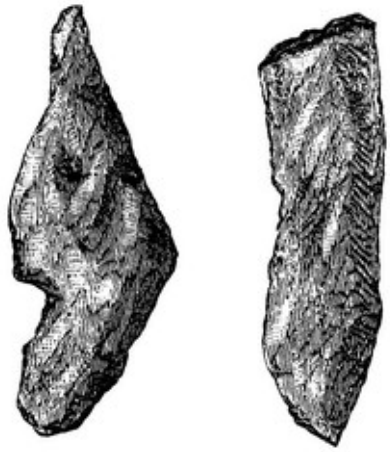

[illegible] 58.—[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

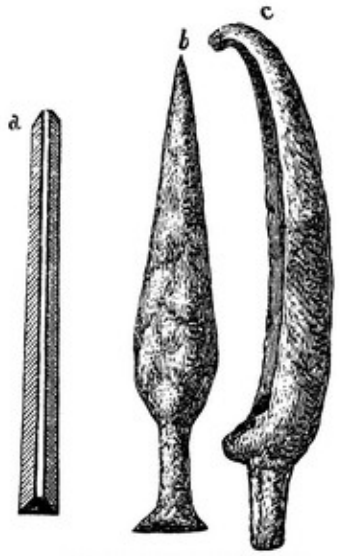

a. Iberian or Spanish Blade (Christy Collection) ; *b.* Danish Flint Dagger ; *c.* Danish Flint Hatchet Sabre.

[illegible] 59.—[illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [

[redacted]
[redacted]
[redacted]

ਨੂੰ ਉਲਟ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਹੁਸ਼ਿਆਰੀ ਨਾਲ ਵਿਵਸਥਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਖਿੱਚਣ ਅਤੇ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਦੋਵਾਂ ਵਿੱਚ ਗੰਭੀਰ ਕੱਟ ਦਿੱਤੇ ਜਾ ਸਕਣ। ਐਸਕੀਮੋ ਲੱਕੜ ਅਤੇ ਹੱਡੀਆਂ ਦੇ ਖੰਭਿਆਂ ਨਾਲ ਦੰਦਾਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਦੱਖਣੀ ਸਾਗਰ ਆਈਲੈਂਡਰਜ਼ ਦਾ ਪਾਚੋ ਇੱਕ ਕਲੱਬ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਅੰਦਰਲੇ ਪਾਸੇ ਸ਼ਾਰਕ ਦੇ ਦੰਦਾਂ ਨੂੰ ਉਸੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਤੇਜ਼ ਬਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਬ੍ਰਾਜ਼ੀਲੀਅਨ ਟਾਪੁਆਸ ਇੱਕ ਚੌੜੇ ਸਿਰ ਵਾਲੇ ਡੰਡੇ ਨਾਲ ਲੈਸ ਸਨ ਜਿਸਦੇ ਦੰਦ ਅਤੇ ਹੱਡੀਆਂ ਬਿੰਦੂ 'ਤੇ ਤਿੱਖੀਆਂ ਸਨ।

141 'ਫਲਿੰਟ ਚਿਪਸ' ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ
ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇੱਕ ਉੱਤਰੀ ਅਮਰੀਕੀ ਕਬੀਲਾ ਇੱਕ ਲੱਕੜ ਦੀ ਤਲਵਾਰ, ਤਿੰਨ ਫੁੱਟ ਲੰਬੀ, ਮੱਸਲ-ਸ਼ੈੱਲ ਨਾਲ ਨੋਕਦਾਰ, ਨੂੰ ਧੱਕਣ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਪੂਰੇ ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਆ ਵਿੱਚ ਮੂਲ ਨਿਵਾਸੀ ਆਪਣੇ ਬਰਛਿਆਂ ਨੂੰ ਓਬਸੀਡੀਅਨ ਜਾਂ ਕ੍ਰਿਸਟਲ ਦੇ ਤਿੱਖੇ ਟੁਕੜਿਆਂ ਨਾਲ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ: ਹਾਲ ਹੀ ਦੇ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਮ ਸ਼ੀਸ਼ਾ,

142 ਨੂੰ ਕੂੜੇ ਅਤੇ
ਟੁੱਟੀਆਂ ਬੋਤਲਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਉਪਯੋਗ ਲਗਾਇਆ ਹੈ (ਚਿੱਤਰ 70)। ਟੁਕੜੇ ਬਿੰਦੂ ਦੇ ਨੇੜੇ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਇੱਕ ਕਤਾਰ ਵਿੱਚ ਵਿਵਸਥਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਅਤੇ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਨਾਲ ਸੀਮਿੰਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਆਇਰਲੈਂਡ ਵਿੱਚ ਇਸ ਚਕਮਾ-ਸੈਟਿੰਗ ਦਾ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਹੈ; ਪਰ ਅਜਿਹੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਅਨੁਕੂਲਿਤ ਸਾਈਲੈਕਸ ਔਜ਼ਾਰਾਂ ਦੀ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਆਵਰਤੀ ਨੇ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਰੋਕੋਇਸ ਕਬਰਾਂ ਵਿੱਚ, ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠੇ ਰੱਖਣ ਵਾਲੀ ਲੱਕੜ ਸ਼ਾਇਦ ਖਤਮ ਹੋ ਗਈ ਹੋਵੇ। ਅਸੀਂ ਫਲਿੰਟ ਚਿਪਸ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸੇਲਡਨ ਹੱਥ-ਲਿਖਤ ਇੱਕ ਕੱਟੇ ਹੋਏ ਲੱਕੜ ਦੇ ਹੈਂਡਲ ਵਿੱਚ ਲੱਗੇ ਓਬਸੀਡੀਅਨ ਦੇ ਇੱਕ ਟੁਕੜੇ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਬਾਅਦ ਵਾਲਾ ਇੱਕ ਕੇਂਦਰੀ ਸਹਾਇਤਾ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸਦੀ ਮੱਧ-ਪਸਲੀ ਲਗਭਗ ਪੂਰੀ ਲੰਬਾਈ ਚੱਲਦੀ ਹੈ। ਹਥਿਆਰ ਦੀ ਇੱਕੋ-ਇੱਕ ਵਰਤੋਂ ਧੱਕਾ ਮਾਰਨ ਲਈ ਸੀ।

143

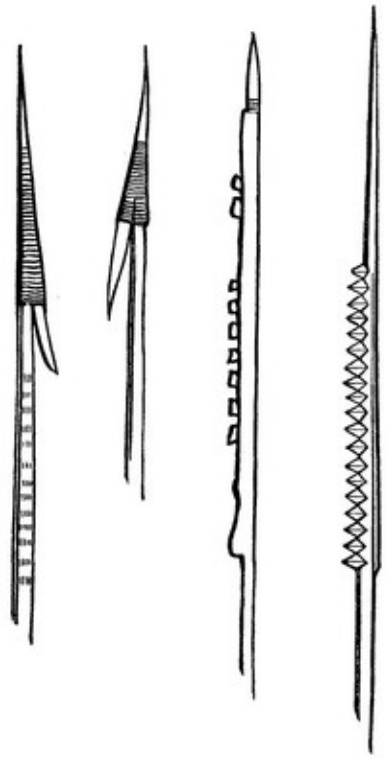

□□□□□ 60.—□□□□□□□□□□ □□□□ □□□□ □□□□ □□□ □□□□

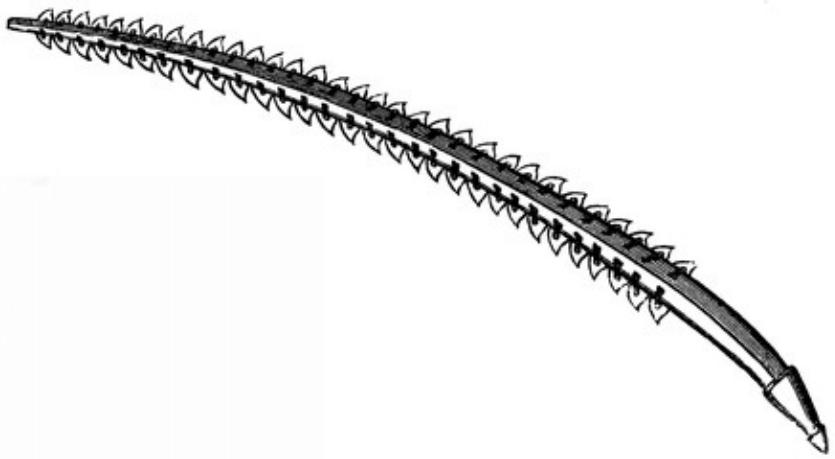

□□□□□ 61.—□□□□□ □□ □□□□□ □□□□, □□□ □□□□ □□ □□□□□
(□□□□□ □□□□□□□□□)□
□□□□□□ □□□□□□□ □□□, □□□ □□□□□□□□ □□□□□ □□ □□□□□

ਚਿੱਤਰ 62.—ਓਬਸੀਡੀਅਨ ਨਾਲ ਹਥਿਆਰਬੰਦ (ਮੈਕਸੀਕੋ)।
ਕੋਪਨ (ਯੂਕਾਟਨ) ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਹਰਨਾਂਡੇਜ਼ ਡੀ ਚਾਵੇਸ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਗੁਲੇਲਾਂ, ਧਨੁਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਪੱਥਰ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਂ ਵਾਲੀਆਂ ਲੱਕੜ ਦੀਆਂ ਤਲਵਾਰਾਂ ਨਾਲ ਕੀਤਾ।' 144 ਵਰਜੀਨੀਆ ਦੀ ਬਸਤੀ ਨੂੰ ਮੁਕਤ ਕਰਨ ਲਈ ਰੈਲੇ ਦੁਆਰਾ ਭੇਜੀ ਗਈ ਮੁਹਿੰਮ (1584) ਦੇ ਬਿਰਤਾਂਤ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ 'ਲੱਕੜ ਦੇ ਸਮਤਲ, ਧਾਰਾਂ ਵਾਲੇ ਤਣੇ' ਬਾਰੇ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹਾਂ, ਜੋ ਕਿ ਲਗਭਗ ਇੱਕ ਗਜ਼ ਲੰਬੇ ਸਨ। ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸਟੈਗ-ਸਿੰਗ ਦੇ ਬਿੰਦੂ ਪਾਏ ਗਏ ਸਨ, ਬਿਲਕੁਲ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਿਵੇਂ ਹੁਣ ਅਭਿਆਸ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਸਿਵਾਏ ਇਸਦੇ ਕਿ ਯੂਰਪੀਅਨ ਲਾਂਸ-ਹੈੱਡਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਜਗ੍ਹਾ ਲੈ ਲਈ ਹੈ। ਚਾਕੂ, ਤਲਵਾਰਾਂ ਅਤੇ ਗਲਾਈਵ, ਸ਼ਾਰਕ ਦੇ ਦੰਦਾਂ ਨਾਲ ਧਾਰੀਆਂ, 145 ਮਾਰਕੇਸਾਸ ਵਿੱਚ ਮਿਲਦੇ ਹਨ; ਤਾਹੀਟੀ, ਡੇਪੀਸਟਰਜ਼ ਆਈਲੈਂਡ, ਬਾਇਰਨਜ਼ ਆਈਲੈਂਡਜ਼, ਕਿੰਗਸਮਿਲ ਗਰੁੱਪ, ਰੈਡੈਕਟ ਆਈਲੈਂਡ,

146 ਸੈਂਡਵਿਚ ਆਈਲੈਂਡਜ਼, ਅਤੇ ਨਿਊ ਗਿਨੀ ਵਿੱਚ।
ਕੈਪਟਨ ਗ੍ਰਾਹ ਗ੍ਰੀਨਲੈਂਡ ਦੇ ਪੂਰਬੀ ਤੱਟ 'ਤੇ ਸ਼ਾਰਕ ਦੇ ਦੰਦਾਂ ਨਾਲ ਲੱਥਪੱਥ ਇੱਕ ਡੰਡੇ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਇਹੀ ਗੱਲ ਸਵਰਗੀ ਡਾ. ਕਿੰਗ ਨੇ ਐਸਕੀਮੋਜ਼ ਵਿੱਚ ਵੀ ਕਹੀ ਹੈ।

147

□□□□□ 63.—□□□□- □□□ □□□□-□□□□□□

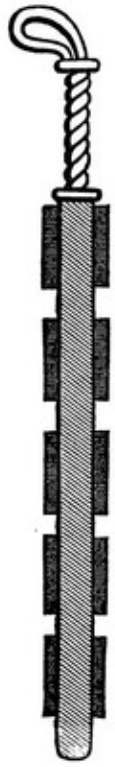

□□□□□ 64.—□□□□□□□ □□□ □□ □□□□□□□ □□□□□, □□□□ □□ □□□□ □□ □□□ □□□, □□□ □□□□ □□□□ □□□□□□□□ □□ □□ □□□□ □□□□ □□□□ □□□□□□ □□□ □□□ (□□ □□□□□ □□□□ □□□ □□□□ □□□)

□□□□□ □□□□□ □□□□□□ □□ □□□□□□ □□□□, '□□□□□□□ □□ □□□□□□□□□' □□□□□ □□□□□ □□□□□ □□□□□ □□□□ □□ □□, □□□ □□□□ □□ '□□□□□□□ □□□□ □□□□□□□' □□□ □□□□□□

ਵੇਲੇ, ਚਕਮਾ-ਤਲਵਾਰ ਦੀਆਂ ਕਤਾਰਾਂ ਨਿਯਮਤ ਕ੍ਰਮ ਵਿੱਚ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਪਈਆਂ ਸਨ; ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਇਦ ਮੈਕਸੀਕਨ ਵਾਂਗ ਡੰਡਿਆਂ ਜਾਂ ਤਲਵਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਬੰਨ੍ਹਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਰਨਾਂਡੇਜ਼ 148 'ਮਹਾਕੁਹੁਇਟਲ' ਜਾਂ ਐਜ਼ਟੈਕ ਯੁੱਧ-ਕਲੱਬ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਵਾਂ ਪਾਸਿਆਂ ਤੋਂ 'ਇਟਜ਼ਲੀ' (ਓਬਸੀਡੀਅਨ) ਦੇ ਰੇਜ਼ਰ ਵਰਗੇ ਦੰਦਾਂ ਨਾਲ ਹਥਿਆਰਬੰਦ, ਕਿਨਾਰੇ ਦੇ ਨਾਲ ਛੇਕ ਵਿੱਚ ਫਸਿਆ ਹੋਇਆ, ਅਤੇ ਇੱਕ ਕਿਸਮ ਦੇ ਗੱਮ ਨਾਲ ਬੰਨ੍ਹਿਆ ਹੋਇਆ। ਸ਼੍ਰੀ ਪੀ. ਟੀ. ਸਟੀਵਨਜ਼ ('ਫਲਿੰਟ ਚਿਪਸ,' ਪੰਨਾ 297) ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਸ ਮੈਕਸੀਕਨ ਚੌੜੇ ਤਲਵਾਰ ਦੇ ਬਲੇਡ ਦੇ ਦੋਵੇਂ ਪਾਸੇ ਛੇ ਜਾਂ ਵੱਧ ਦੰਦ ਸਨ। ਇਤਿਹਾਸਕਾਰ ਹੇਰੇਰਾ ਨੇ ਆਪਣੇ 'ਡੈਕਡਸ' ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਹੈ, 'ਲੱਕੜ ਦੀਆਂ ਬਣੀਆਂ ਤਲਵਾਰਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਗਲੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਗਟਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਤਿੱਖੇ ਧਾਰ ਵਾਲੇ ਚਮਚਿਆਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਕਿਸਮ ਦੇ ਬਿਟੂਮਨ ਅਤੇ ਧਾਗੇ ਨਾਲ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਨਾਲ ਸਥਿਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ।' 149 1530 ਵਿੱਚ, ਸਮਕਾਲੀ ਸਪੈਨਿਸ਼ ਇਤਿਹਾਸਕਾਰਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਕੋਪਨ ਨੂੰ 30,000 ਵਾਰਮਨ ਦੁਆਰਾ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਇਹਨਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਹਥਿਆਰਾਂ ਨਾਲ ਲੈਸ ਸਨ,

150 ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਅੱਗ ਨਾਲ ਸਖ਼ਤ
ਬਰਛਿਆਂ ਨਾਲ। ਯੂਕਾਟਨ ਦੀਆਂ ਮੂਰਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਐਜ਼ਟੈਕ ਦੀ ਨਕਲ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਮੈਕਸੀਕਨ ਪੁਰਾਤਨ ਵਸਤੂਆਂ 'ਤੇ ਲਾਰਡ ਕਿੰਗਸਬਰੋ ਦਾ ਵਿਨਾਸ਼ਕਾਰੀ ਕੰਮ, ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਡੁਪੈਕਸ ਤੋਂ ਉਧਾਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਇੱਕ ਸਮਾਨ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ (b ਅਤੇ c) ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਬਲੇਡ ਦੇ ਹਰ ਪਾਸੇ ਛੇ ਓਬਸੀਡੀਅਨ ਦੇ ਟੁਕੜੇ ਵਾਲੀ ਇੱਕ ਤਲਵਾਰ, ਮੈਕਸੀਕੋ ਦੇ ਇੱਕ ਅਜਾਇਬ ਘਰ ਵਿੱਚ ਦੇਖੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

151 ਪੰਦਰਵੀਂ ਸਦੀ ਦੀ
ਇੱਕ ਮੈਕਸੀਕਨ ਤਲਵਾਰ ਲੋਹੇ ਦੀ ਲੱਕੜ ਦੀ ਹੈ, ਪੱਚੀ ਇੰਚ ਲੰਬੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਕਾਲੇ ਓਬਸੀਡੀਅਨ ਦੇ ਦਸ ਫਲੇਕਸ ਨਾਲ ਲੈਸ ਹੈ; ਅਤੇ ਇਹੀ ਚੀਜ਼ ਇੱਕ ਹੋਰ ਮੈਕਸੀਕਨ ਤਲਵਾਰ ਦੀ ਬਣਤਰ ਹੈ ਜੋ ਲਗਭਗ ਚਾਰ ਫੁੱਟ ਲੰਬੀ ਹੈ।

152

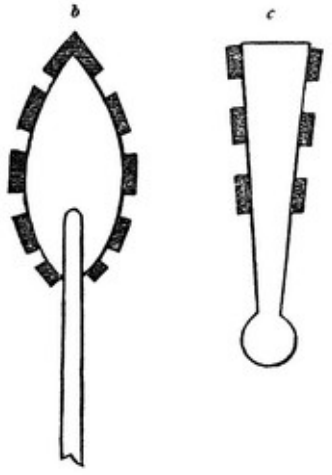

ਚਿੱਤਰ 65.-ਮਾਈਕਹੁਇਟਲਸ,

[illegible] 66.—[illegible] [illegible]

[illegible] 67.—[illegible] [illegible], [illegible]-[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ([illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible])

□□□□□ 68.—□□□□□□□ □□□□ □□□□ (□□□□□□□ □□□). □□□□ □□□□□□□□, □□□□ □□ □□□□□ □□□□

□□□□□ 69.—□□□□□□□□□□ □□□□□

□□□□ □□□ □□□□□□ □□□ □□□□ □□ □□□ □□ □□□□□ □□□□ □□□□□□□ □□ □□ □□□□□ □□□□□□ □□ □□□□□□ □□□ □□□ □□□□□□□□□□ □□□ □□□□ □□□□□ □□□□□□□□ □□, □□ □□ □□□□□□□□ □□□□ □□ □□□□□□□ □□ □□□ □□□□ □□□ □□□□□□ □□□ □□□ □□□□ □□□[153] □□ □□□ □□□□ □□□□ □□ □□□□ □□□ □□□ □□ □□□ □□□□□□ □□□□□□, □□□□ □□□□ □□□□ □□□ □□ □□□□ □□□□□□ □□□ □□□□ □□□□□ □□ □□□□ □□□□□□ □□□ □□ □□□□□□□ □□□□□ □□□ □□ □□□□□ □□□□□, □□□□ □□□□ □□ □□□□ □□□ □□ □□□□□□ □□ □□□□ □□□ □□□□□ □□ □□□□ □□ □□□□□□ □□□ □□□□ □□□□ □□□□ □□□□, □□□□□ □□ □□□□ □□□□□□ □□□□□□ □□ □□□□□□□ □□□ □□□□□□□ □□□ □□□□□□ □□□□□ □□□□□ □□□□ □□ □□ □□ □□□ □□□□ □□□□ □□□□ □□, □□□□ □□ □□□□□ □□ □□□□□□ □□□-□□□□□ □□□ □□□□ □□□□□ □□□ □□□□ □□□ □□ □□□□ □□ □□□□□ □□□ □□□ □□□□ □□□□□, □□ □□□ □□□□□□ □□□ □□□□□, □□□□ □□□ □□□□ □□ □□□□ □□□ □□□□□□□ □□□□ □□, □□ □□□□□ □□ □□□□□ □□□□□, □□□□ □□□ '□□ □□□□□ □□□ □□□, □□□□

… □□□□ □□ □□□ □□□□□ □□ □□□ □□□□ □□□□□□ □□□ □□□□□ □□□□ □□□□□ □□□ □□□□□ □□

□□□□□□ □□□ □□□□, □□□ □□□□□□□ □□ □□□□□ □□□ □□□□□□□ □□ □□□□□ □□□ □□□□□□ □□□-□□□□□□□ □□□ □□□-□□□□ □□ □□□, □□□-□□□□□ □□□ □□□□, □□□□□ □□□ □□□□ □□□□□□□ □□ □□□□□ □□, □□□ □□□ '□□ □□□ □□□ □□□□□ □□ □□□, □□□□ □□ □□□ □□□□ □□□ □□ □□□ □□□□□□□ □□ □□□□ □□□□ □□□□□□ □□□□□ □□□ □□□□□ □□□□□□□□□□, □□□□□ □□□ □□□□□ □□ □□□ □□□□ □□□□, □□□□ □□ □□□ □□□□□□□ □□□ □□□□□□□ □□□□ □□□□, □□□□ □□ □□□□□□ □□□□□ □□□□ □□□ □□□□□□ □□□ □□□ □□□□□□□□ □□□□ □□□ □□□□ □□□□ □□ □□□□□ □□□□□□ □□□□ □□□□ □□□□□ □□ □□□□□, □□□ □□□□-□□□□□□□□□ □□ □□□, □□□□ □□□ □□□□-□□□□□□□ □□□□ □□□□ □□ □□□□ □□□□□□ □□□□□ □□□[154] □□□ □□□□ □□ □□□ □□□□□□, □□□□□□□□ □□□□□□ □□ □□□ □□□ □□□□□, □□□ □□ □□□□ □□□ □□□□□ □□□□□ □□□□ □□□□ □□□□□□ □□□□□□□□□ □□ □□□ □□ □□□□ □□ □□□ □□□□□□□ □□□ □□□□□ □□□ □□□□□ □□□□□□ □□□□; □□□ □□□□□□ □□ □□□□-□□□□□ □□□□ □□□□ □□ □□□□□ □□□□ '□□□□ □□□□' □□ □□□ □□□-□□□□□□□□□□□ □□□□□□ □□ □□□□□□□ □□□□□ □□ □□□□□□ □□□ '□□ □□□□□□□□□ □□ □□□□ □□□□□ □□□□□□□□ □□□ □□□□□ □□, □□□□□□□ □□ □□□ □□ □□□□□ □□□□ □□□□□ □□□ □□□□ □□□□□□□ □□ □□□□□□ □□□□ □□□□ □□ □□□□□□ □□, □□□ □□□□ □□□□□□□ □□□□□ □□□ □□□□□□□□ □□ □□□□□□ □□□□□ □□, □□□ □□□ □□ □□□□□ □□□-□□□□□□□□□, □□□ □□□□□ □□ □□□□□ □□□ □□□□□□□□, □□□□□ □□□ □□□□□□□□□ □□□ □□□□□□□□ □□□

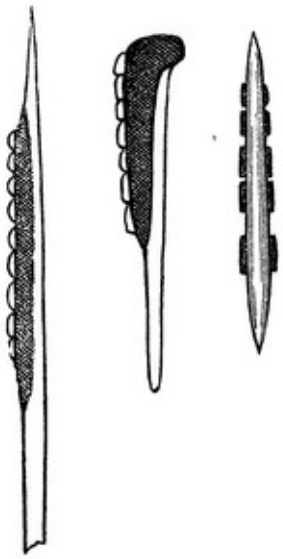

□□□□□ 70.—□□□□□□□□□□ □□□□, □□□□□□□□, □□□□□□□, □□□ □□□ □□ □□□□□□ □□□□

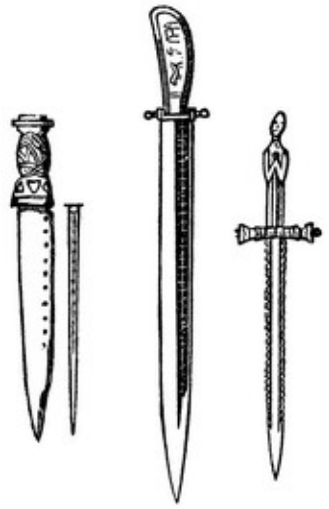

□□□□□ 71.—□□□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□

□□□□□ 72.—□□□ □□□□□, □□□□□ □□□□□ □□□□□ □□□□□□ □□□ □□□ □□□□ □□□□
(□□□□□□ □□'□□□□□□□□, □□. 413, □□□□□□□□ □□□□□□□□ □□□□ □□□)

□□□□ □□ □□□□□□ □□ □□□□ □□□□ □□□□□□ □□□ □□ □□□ □□□□ □□ □□□□□ □□□ □□□□□ □□□ □□□□□ □□□□□□ □□, '□□□□□□ □□□□□ □□□□, □□□□ □□□ □□ □□□ □□□□ □□□□ □□□ □□□□ □□, □□□ □□□□□□ □□□ □□□, □□□ □□□□ □□ □□□□ □□□□, □□□ □□□□ □□ □□□□ □□□□ □□□ □□□□ □□□□□□ □□□ □□□□□□□ □□□ □□□ □□ □□ □□□□□□ □□ □□□ □□□□□□ □□□□□□

ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜੋ ਅੰਦਰਲੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਦੂਰ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ।' ਇੱਥੇ, ਫਿਰ, ਪੱਥਰ ਅਤੇ ਧਾਤ ਦੇ 'ਯੁਗਾਂ' ਦੇ ਓਵਰਲੈਪਿੰਗ ਦੀ ਇੱਕ ਹੋਰ ਉਦਾਹਰਣ ਹੈ, ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਨੇ ਸਟੀਲ-ਵਰਕ ਦੀ ਸੰਪੂਰਨਤਾ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਅਧਿਆਇ IV।

ਹਥਿਆਰਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰੋਟੋ-ਕੈਲਸੀਟਿਕ ਜਾਂ ਤਾਂਬਾ ਯੁੱਗ। ਮੈਂ ਇਹ ਧਿਆਨ ਦੇ ਕੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕਰਾਂਗਾ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਯੁੱਗ ਨੇ ਇੱਕ ਅਜਿਹੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਹੱਲ ਕੱਢ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਜਿਸਨੇ ਬਹੁਤ ਬਹਿਸ ਛੇੜੀ ਸੀ, ਅਤੇ ਜਿਸਨੇ ਅੱਧੀ ਸਦੀ ਪਹਿਲਾਂ, ਫਾਸਫੋਰ-ਕਾਂਸੀ ਦੀ ਕਾਢ ਕੱਢਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਗ੍ਰੋਟ (ii. 142) ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਉਲਝਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਇਹ ਤਾਂਬੇ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਮਿਸ਼ਰਤ ਮਿਸ਼ਰਣਾਂ ਨੂੰ ਸਖ਼ਤ ਕਰਨ (ਟੈਂਪਰਿੰਗ ਨਹੀਂ) ਦੀ ਕਲਾ ਸੀ। ਸਾਰੇ ਜਾਣਦੇ ਸਨ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਧਾਤਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਮਿਸਰੀ, ਅਸੀਰੀਅਨ, ਟ੍ਰੋਜਨ ਅਤੇ ਪੇਰੂਵੀਅਨ ਦੁਆਰਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਰਿਫ੍ਰੈਕਟਰੀ ਪਦਾਰਥਾਂ,

156 ਗ੍ਰੇਨਾਈਟ, ਸਾਇਨਾਈਟ, ਪੋਰਫਾਈਰੀ, ਬੇਸਾਲਟ, ਅਤੇ ਸ਼ਾਇਦ
ਡਾਇਓਰਾਈਟ,

157 ਨੂੰ ਕੱਟਣ ਲਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਪਰ ਕੋਈ ਵੀ ਇਸ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦਾ
ਸੀ, ਅਤੇ ਕੁਝ ਨੇ ਇਸਦੀ ਅਸਲੀਅਤ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਉਠਾ ਕੇ ਗੰਢ ਕੱਟ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਤੁਸੀਂ ਵਿਆਖਿਆ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ, ਤਾਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰੋ—ਇਹ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਵਿਗਿਆਨੀਆਂ ਲਈ ਇੱਕ ਨਿਯਮ ਹੈ। ਮੁਸ਼ਕਲ ਨੂੰ ਉਚੈਟੀਅਸ-ਗਨ,

158 ਦੁਆਰਾ ਦੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ,

159 ਜਿਸਨੂੰ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ
ਤੋਂ 'ਸਟੀਲ-ਕਾਂਸੀ' ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ,

159 ਪਰ ਸਿਰਫ਼ ਆਮ ਕਾਂਸੀ ਦੀ ਜੋ ਸੰਕੁਚਨ
ਦੁਆਰਾ ਸਖ਼ਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਲਾਈਬਾਖ

160 (27-29 ਜੁਲਾਈ, 1878) ਦੀ ਮਾਨਵ-ਵਿਗਿਆਨਕ
ਕਾਂਗਰਸ ਵਿੱਚ, ਪੇਟਾਊ ਦੇ ਗੁੰਡੇਕਰ ਗ੍ਰਾਫ ਵਰਮਬ੍ਰਾਂਡਟ ਨੇ ਪੁਰਾਣੇ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੀ ਨਕਲ ਕਰਨ ਲਈ ਸਪਿਰਲ ਨਾਲ ਸਜਾਏ ਗਏ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਾਸਟਿੰਗ, ਦੋ ਬਰਛੇ-ਸਿਰ ਅਤੇ ਇੱਕ ਪੱਤੇ ਦੇ ਆਕਾਰ ਦੇ ਬਲੇਡ (ਡੌਰਿਸ ਤਾਂਬਾ) ਦਾ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕੀਤਾ। ਉਹ ਸੰਕੁਚਨ ਦੁਆਰਾ ਇੰਨੇ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਸਨ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਮ ਧਾਤ ਨੂੰ ਕੱਟ ਦਿੱਤਾ।
ਫਿਰ, ਸਾਲਜ਼ਬਰਗ ਦੀ ਮਾਨਵ-ਵਿਗਿਆਨਕ ਕਾਂਗਰਸ (8 ਅਗਸਤ, 1881) ਵਿੱਚ, ਪ੍ਰੂਸ਼ੀਅਨ ਕੋਨਿਗਸਬਰਗ ਦੇ ਡਾ. ਓਟੋ ਟਿਸ਼ਲਰ ਨੇ ਪੁਰਾਣੇ ਪ੍ਰਯੋਗ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਇਆ, ਇਹ ਦਿਖਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਨਰਮ ਤਾਂਬੇ ਅਤੇ ਕਾਂਸੀ ਨੂੰ ਓਪਸ ਮੈਲੇਈ (ਸਧਾਰਨ ਹਥੌੜਾ ਮਾਰਨਾ) ਦੁਆਰਾ ਸਖ਼ਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਉਸਦੀ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੰਕੁਚਿਤ ਧਾਤ ਲੋਹੇ ਜਾਂ ਸਟੀਲ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਆਮ ਨਰਮ ਕਿਸਮਾਂ ਨੂੰ ਕੱਟ ਅਤੇ ਕੰਮ ਕਰ ਸਕਦੀ

□□□ □□□□ □□ □□□□□ □□□□ □□□□□□ □□□□□□□□□ □□□□□□ □□□□□□□ □□□□ □□□□□ □□ □□□□ □□□□□ □□□-□□□ □□□□□□□ □□□ □□□□□ □□□□□ □□□ □□□ □□□□ □□□ □□ □□□□□ □□ □□□□□ □□□ □□□□□ □□□□□, □□□ □□□□, □□□□□□ □□□ □□□□□ □□ □□□□□□□□ □□□□□□ □□□□□ □□ □□□□ □□□□□□ □□□□ □□□□□ □□, □□□ □□□□□ □□□□ □□□□□□□ □□□□□□ □□ □□□ □□□□ □□□□ □□ □□□□□□ □□ □□□□□ □□□ □□ □□□□□□□□□ □□, □□□ □□ □□ □□□□ □□□-□□□□[161]

□□ □□□ '□□ □□□□ □□□□ □□ □□□□ □□ □□ □□ □□□□□□ □□□□ □□□ □□□□ □□□□ □□□□□□□□□□ □□□□ □□ □□□ □□□□□□□□ □□□ □□□□□ □□, □□□□□ □□ □□□ □□□ □□□ □□□□ □□□ □□ □□□□□□ □□ □□ □□□ □□□□ □□ □□□ □□□□□ □□□ □□□□ □□□□ □□□□□ □□ □□□ □□□□ □□□□□□ □□□ □□□□□□ □□□□□ □□ □□□□□ □□□ □□; □□□ □□□□-□□□□□□□ □□□□□□, □□ □□□ '□□ □□□□□□□□ □□ □□□□ □□□ □□□ □□□ □□; □□□ □□□□ □□□□, □□□□ □□□□ □□□ □□□□□□□□ □□□□□ □□, □□□ □□□□□□ □□ □□□□□□ □□□□□ □□□□ □□□ □□□ □□□□□ □□□ □□□ □□□□ □□ □□□ □□□ □□□□□ □□□□ □□ □□□□ □□ □□□ □□□ □□ 887 □□ [162] □□□ □□□□ □□□□ □□□ □□□ □□□□□ □□□ □□□□ □□□□, EI-Suwan (Assouan) □□□ □□□□ □□□, 130 □□□ □□ □□□□ '□□ □□□□ □□□□ □□, □□ □□ □□□ □□□□ □□□ □□□□□□□ □□□□□□ □□□ □□□□□□□ □□□ □□ □□□ □□□□□□

□□□□ (‘□□□□. □□□.’ □□□ ‘□□□□□’) ‘□□□□ □□□ □□□’ □□□□ □□□□□□□ □□□□□ □□□ □□□□□□□□ [163] (□□□□ 237–242) □□ □□□□□□ (διά τινος βαφῆs) que les anciens donnèrent au cuivre ((δι τινος βαφs) □□ □□□□□□□ □□□□□ □□ □□□□□ □□□ □□□□□ □□) □□ □□□□ □□□□ □□; □□□ □□□□□ □□ □□ □□□□□ □□ □□□□ □□□□□ □□□□□□ □□□□□ □□□□□□□ □□□□□, □□□□□ □□□ □□□□ □□□ □□□ □□□□□ □□ □□□ □□□□ □□□□□□ □□□ □□□□ □□□ □□□; □□ □□□□ □□ □□□□□□ □□□□ □□□□ □□□ □□□ □□□□□□□ □□□□□ □□□□□□□ □□ □□□□□ □□ □□ □□□□□ □□□ □□□□□ □□□ □□□□-□□□□ □□□-□□□□ □□□ □□□□□ □□□□□□□ □□□□ □□□□□ □□, □□ □□ □□ □□ □□□□□□ □□□□□ □□□ □□ □□□□□□□[164] 1862 □□□□, □□□□□ □□□□□, □□□□□□□ □□□ □□□□□□□□ □□ □□□□□ □□□□ □□□, □□□□□ □□□ □□□□ □□□ □□□□□ □□□ □□ □□□□□□□□ □□ □□□□ □□□□ □□ □□□ □□ □□□□□ □□□□ □□□ □□□□ □□ □□□ □□□□□ □□ □□□, □□□ '□□□□ □□□ □□□'□ □□□□□[165] □□□□□ □□ □□ □□□□□□ □□□□□□□□□□ □□ □□□ □□□ □□□□□□ □□□ □□□□ □□□□□ □□□ □□□□ □□□□ □□; □□□ □□ □□□□ □□□ □□□□□ □□ □□ □□□□□ □□□□□□ □□ □□ □□□□□ □□□□ □□□ □□□□ □□□ □□□□□ □□□

□□□□□□ □□□□□□□□ □□□ □□ □□□□□ □□□□□ □□ □□ □□□□□ □□ □□□□ □□□□ □□□□□□□ □□□□ □□□□□ □□□□□ □□□□ □□□ □□□□□ □□ □□□ □□ □□□□□□ □□□□□ □□□□□ □□ □□□□ □□□ □□□ □□□□ □□□□□ □□□□□□ □□□ □□□□□□ □□□ □□□□ □□□□□ □□□, □□□□□ □□□, □□□□□ □□□□□ □□□□□ □□□□ □□ □□□□-□□□□ □□; □□□, □□□□□ □□ □□□□□□□□□ □□ □□□□ □□□□, □□□ (□□□□) □□ □□□□□□□□□□□ □□□□□□ □□□ □□□□□ □□ □□□ □□□□ □□□ □□□□□-□□□□□ □□□□□ □□□□ □□□[166] □□□□ □□ □□□ '□□ □□□□□□□□□□ □□□□□ □□□-□□□ □□ □□□□□,[167] □□□ □□□□□ □□□ □□□□ □□ □□□□ □□□ □□□□□ □□, □□□□□□ □□□□ □□, □□□ □□□□ □□, □□□□□ □□□ □□□□ □□□□ □□ □□□ □□□□□, □□□ □□□□□ □□□□□□ □□□□ □□□□□ □□□ '□□ □□□□□□ □□□, □□□□□□ □□ □□ □□□ □□□□□□□□□□□□ □□□□□□ □□□ □□ □□□□□ □□□□□□□ □□□ □□□□ □□ '□□□ □□□□ □□□□□,' □□□□□ □□ □□□□□□ □□□ □□□□□ □□ □□□□ —

□□□□□ □□□ □□□□ □□□, □□□ □□□□□ □□□□□ □□□ □□□□ □□□□ □□□ □□□□ □□□□□□□ □□□ □□□□ □□□□□

□□□□□□ □□□□□□ □□□□□ □□□ □□□ □□□□□ □□ □□□□ □□□

□□□□□ □□□□ □□□□ □□□□□ □□ □□□□ □□□□□□□□□ □□ □□□□□□ □□□□□□ □□□□□ □□□□□ □□□□□□ □□□ '□□ □□□□ □□ □□□ □□□□ □□□ □□□□ '□□ □□□□ □□□ □□□□□□□ □□ □□□□□ □□□□ □□□□□□ □□□□□□ (□.□□. 880-850?) □□ □□□□□ □□□ □□□□ □□□□□ □□:

□□□ ἦ□□ □□ □□ □□

□□□□□□ □□□ □□□□□ □□□ □□□□□□□ □□ □□□□□ □□, □□□□□ □□ □□□□□□ □□ □□, □□□□□ □□□□□□ □□ □□□□ □□□ □□□□ □□□□ □□□□ □□□□ □□□□ □□□□ □□□ □□ □□□□ □□□□□ □□□□□ □□□[168]

□□□□□ □□□□ □□□□□□[169] □□□ □□□□ □□ □□ □□□□□ □□□□□ □□, □□□□□ □□ □□□□ □□□□□□□□□ ('CEdip. Col.') □□ χάλκεος οὐδός (□□□□□ □□ □□□□□□□□□□) □□□ □□□□□ □□ □□□□□□-□□□□ □□□ □□□□□□ □□□, λάϊνος οὐδός (□□□□ □□ □□□□□□□□□□) □□ □□□□ □□ □□ □□□□□□ □□ □□□□ ('□□□□□' vii. 75) □□□□ □□□□□ □□□ □□□□□□□□□□ □□□□□ □□ □□, □□□□□ □□□ □□□□□ □□□□□ □□ □□, □□□ □□□□□□□ □□□ □□□□□ □□□□ □□ □□□

□□□ □□□□□ □□□□□ □□ □□□ □□□□ □□ □□□□ □□□, □□□□□ □□ □□. □□□□□□□ □□ □□□□□□□□ □□□□ □□□□□□ □□ □□□□□□ □□□ □□□□ □□□□□□□ □□ □□□ □□□□ □□□□ □□□□ □□□□□ '□□□□□□□ □□□□□□□□' □□□□, □□□□□□□□□□□□, □□□□ □□□□ □□ □□ □□□□

ਬੇਬੀਲੋਨ ਦੀ ਕਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਫੋਲਡਿੰਗ-ਦਰਵਾਜ਼ਿਆਂ ਅਤੇ ਥੰਮ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਤਾਂਬੇ ਨਾਲ ਢੱਕਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਹ ਸ਼ੱਕ ਹੈ ਕਿ ਸੋਨੇ ਅਤੇ ਚਾਂਦੀ ਨੇ ਬੇਲਸ ਦੇ ਮੰਦਰ, ਬਾਬਲ ਦੇ ਟਾਵਰ ਦੇ ਚੌਥੇ ਅਤੇ ਸੱਤਵੇਂ ਪੜਾਅ ਨੂੰ ਚਾਦਰ ਕੀਤਾ ਸੀ।
ਲੂਕ੍ਰੇਟੀਅਸ

170 ਤਾਂਬੇ ਦੀ ਤਰਜੀਹ 'ਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ—171
ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਲੋਹੇ ਅਤੇ ਕਾਂਸੀ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਖੋਜ ਕੀਤੀ ਗਈ,
ਪਰ ਕਾਂਸੀ ਦੀ ਜਾਣੀ-ਪਛਾਣੀ ਵਰਤੋਂ ਲੋਹੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੀ।
ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਧਰਤੀ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਕਾਂਸੀ ਨਾਲ ਹੀ ਵਰਤਿਆ, ਅਤੇ ਯੁੱਧ ਦੀਆਂ ਲਹਿਰਾਂ ਲਹਿਰਾਂ ਨਾਲ ਰਲ ਗਈਆਂ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਾਲ ਜ਼ਖ਼ਮ ਦਿੱਤੇ।—V. 1286।
ਉਹ ਸੋਨੇ ਨਾਲ ਇਸਦਾ ਸਬੰਧ ਨਿਆਂਪੂਰਨ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ -
ਕਿਉਂਕਿ ਪਿੱਤਲ ਜ਼ਿਆਦਾ ਕੀਮਤੀ ਸੀ, ਅਤੇ ਸੋਨਾ ਪਿਆ ਸੀ,
ਇਸਦੀ ਬੇਕਾਰਤਾ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਇੱਕ ਧੁੰਦਲੇ ਬਲੇਡ ਨਾਲ ਖੋਖਲਾ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ।—V. 1272। ਅਤੇ ਉਹ ਆਪਣੀ ਉਮਰ ਦੇ ਆਮ ਮਜ਼ਾਕ ਨਾਲ ਖਤਮ ਹੁੰਦਾ ਹੈ—
ਹੁਣ ਪਿੱਤਲ ਪਿਆ ਹੈ, ਸੋਨਾ ਸਭ ਤੋਂ ਉੱਚੇ ਸਨਮਾਨ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ ਹੈ।—ਵੰ. 1274। ਵਰਜਿਲ, ਇੱਕ ਵਿਦਵਾਨ ਪੁਰਾਤੱਤਵ-ਵਿਗਿਆਨੀ, ਐਨੀਡ ਅਤੇ ਪੁਰਾਣੇ ਇਤਾਲਵੀ ਕਬੀਲਿਆਂ ਦੇ ਨਾਇਕਾਂ ਬਾਰੇ ਬਰਾਬਰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ—
ਕਾਂਸੀ ਦੀਆਂ ਢਾਲਾਂ ਚਮਕਦੀਆਂ ਹਨ, ਕਾਂਸੀ ਦੀ ਤਲਵਾਰ ਚਮਕਦੀ ਹੈ।—ਐਨ. vii. 743.
ਅਤੇ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਐਨੀਅਸ—
ਪਿੱਤਲ ਦੇ ਟੋਪ ਵੱਜਦੇ ਹਨ: ਪਰ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ
ਹਰ ਥਾਂ ਪਾੜ ਕੇ, ਉਹ ਲੋਹੇ ਨਾਲ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਪਾੜ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

172

ਆਪਣੇ ਸਭ ਤੋਂ ਆਲੀਸ਼ਾਨ ਦਿਨਾਂ ਦੌਰਾਨ ਵੀ, ਰੋਮ ਨੇ, ਹੇਟਰੂਰੀਆ ਵਾਂਗ, ਸਕਲੇਪਿਸਟਾ ਜਾਂ ਬਲੀਦਾਨ ਚਾਕੂ ਲਈ ਤਾਂਬੇ (ਜਾਂ ਕਾਂਸੀ?) ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਯਾਦ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ। ਇੱਕ ਸ਼ਹਿਰ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ æs ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਨਾਲ ਪੋਮੋਰੀਅਮ ਨੂੰ ਜੋਤਿਆ। ਪੋਂਟੀਫੈਕਸ ਮੈਕਸਿਮਸ ਅਤੇ ਜੁਪੀਟਰ ਦੇ ਪੁਜਾਰੀਆਂ ਨੇ ਉਸੇ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਵਾਲ-ਸ਼ੀਅਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਾਬੀਨ ਪੁਜਾਰੀਆਂ ਨੇ æs ਦੇ ਚਾਕੂਆਂ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਤਾਲੇ ਕੱਟੇ ਸਨ। ਐਂਸਾਈਲ ਜਾਂ ਪਵਿੱਤਰ ਢਾਲ ਵੀ æs ਦੀ ਸੀ।
ਪੋਪ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਹੋਰ ਲੇਖਕਾਂ ਨੇ ਤਾਂਬੇ ਅਤੇ ਕਾਂਸੀ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ 'ਪਿੱਤਲ' (ਪਿੱਤਲ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਕ) ਨਾਲ ਕੀਤਾ; ਅਤੇ ਪੁਰਾਣੀ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿੱਚ 'ਦੇਸੀ ਪਿੱਤਲ' 'ਪੀਲੇ ਤਾਂਬੇ' (cuivre jaune) ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸੀ। ਇਹੀ ਗੱਲ ਏ. ਵੀ. ਟਿਊਬਲ ਕੈਨ (ਆਦਮ ਤੋਂ ਸੱਤਵਾਂ ਵੰਸ਼) 'ਪਿੱਤਲ ਅਤੇ ਲੋਹੇ ਦੇ ਹਰੇਕ ਕਾਰੀਗਰ ਦਾ ਇੰਸਟ੍ਰਕਟਰ' ਹੈ 173 (ਉਤਪਤ iv.
22) ਵਿੱਚ ਵਾਪਰਦੀ ਹੈ। ਮੂਸਾ ਨੂੰ 'ਥੰਮ੍ਹਾਂ ਲਈ ਪਿੱਤਲ ਦੀਆਂ ਪੰਜ ਚੀਥੀਆਂ ਬਣਾਉਣ' ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ 174 (ਕੂਚ. xxvi. 37)। ਬਸਲਏਲ ਅਤੇ ਅਹੋਲੀਆਬ, 'ਤੰਬੂ ਦੇ ਕਲਾਕਾਰ,'

ਪਿੱਤਲ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ (ਕੂਚ. xxxi. 4)। ਅਸੀਂ ਇੱਕ 'ਧਰਤੀ ਜਿਸਦੇ ਪੱਥਰ ਲੋਹੇ ਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਜਿਸਦੀਆਂ ਪਹਾੜੀਆਂ ਤੋਂ ਤੁਸੀਂ ਪਿੱਤਲ ਪੁੱਟ ਸਕਦੇ ਹੋ' ਬਾਰੇ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹਾਂ (ਬਿਵਸਥਾ ਸਾਰ viii. 9)। ਅੱਯੂਬ ਸਾਨੂੰ ਦੱਸਦਾ ਹੈ, 'ਨਿਸ਼ਚਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਚਾਂਦੀ ਲਈ ਇੱਕ ਨਾੜੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਸੋਨੇ ਲਈ ਇੱਕ ਜਗ੍ਹਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਉਹ ਇਸਨੂੰ ਬਾਰੀਕ ਕਰਦੇ ਹਨ।' 'ਲੋਹਾ ਧਰਤੀ ਵਿੱਚੋਂ ਕੱਢਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਪਿੱਤਲ ਪੱਥਰ ਵਿੱਚੋਂ ਪਿਘਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।' 175 ਸੂਰ ਦਾ ਹੀਰਾਮ ਸੁਲੇਮਾਨ ਦੇ ਮੰਦਰ ਲਈ 'ਸਾਰੇ ਕੰਮ ਪਿੱਤਲ ਵਿੱਚ ਕਰਨ ਦੀ ਚਲਾਕੀ' (ਕਾਸਟਿੰਗ ਅਤੇ ਹਥੌੜੇ ਨਾਲ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ), ਜੋ ਕਿ ਟਰੋਜਨ ਯੁੱਧ (ਈ.ਪੂ. 1200) ਦੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਲਗਭਗ ਦੋ ਸਦੀਆਂ ਬਾਅਦ ਦਾ ਹੈ। ਅਜ਼ਰਾ (viii. 27) ਵਿੱਚ ਲਿਖਤ 'ਦੋ ਵਧੀਆ ਤਾਂਬੇ ਦੇ ਭਾਂਡਿਆਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਸੋਨੇ ਵਾਂਗ ਕੀਮਤੀ;' ਅਤੇ ਹਾਸ਼ੀਏ 'ਤੇ 'ਪੀਲਾ ਜਾਂ ਚਮਕਦਾ ਪਿੱਤਲ' ਲਿਖਿਆ ਹੈ। ਨਾ ਹੀ ਪੁਰਾਣਾ ਸ਼ਬਦ ਬਿਲਕੁਲ ਭੁੱਲਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ: ਅਸੀਂ ਅਜੇ ਵੀ 'ਪਿੱਤਲ ਦੀ ਬੰਦੂਕ' ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।
'ਬੇਸ਼ਰਮੀ ਯੁੱਗ ਵਿੱਚ,' ਗੈਰ-ਦਾਰਸ਼ਨਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ਲੇਗਲ ('ਫਿਲ. ਆਫ਼ ਹਿਸਟ.' ਸੰਪਰਦਾ। ii.) ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ, 'ਅਪਰਾਧ ਅਤੇ ਵਿਗਾੜ ਆਪਣੀ ਸਿਖਰ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਗਏ: ਹਿੰਸਾ ਰੁੱਖੇ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਾਲ ਟਾਈਟਨਸ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਬਾਹਾਂ ਤਾਂਬੇ ਦੀਆਂ ਸਨ, ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੰਦ ਅਤੇ ਭਾਂਡੇ ਪਿੱਤਲ ਜਾਂ ਕਾਂਸੀ ਦੇ ਸਨ।' ਮੈਨੂੰ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਡਾ. ਸ਼ਲੀਮੈਨ ਅਤੇ ਮਿਸਟਰ ਗਲੈਡਸਟੋਨ, ਹੋਮਰਿਕ χαλκóς ਨਾਲ ਅਨੁਵਾਦ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, 'ਤਾਂਬਾ,' ਕਾਂਸੀ ਨਹੀਂ, ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਉਂਕਿ ਪਹਿਲਾ ਨਰਮ ਹੈ ਅਤੇ ਚਮਕਦਾਰ ਹੈ, ਦੋ ਗੁਣ ਨਿਸ਼ਚਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਿਸ਼ਰਤ ਧਾਤ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਮਿਸ਼ਰਤ ਧਾਤ ਹਨ ਜੋ ਨਰਮ ਹਨ,

176

ਅਤੇ ਹੋਰ (ਡੌਰਿਸ ਤਾਂਬਾ) ਜੋ ਚਮਕਦੇ ਹਨ; ਪਰ ਇਹ ਆਮ ਕਾਂਸੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਕਵੀ ਇਸਦੀ ਚਮਕ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਵਜੋਂ ਨੋਟ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸ਼ੁੱਧ ਤਾਂਬਾ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿੱਥੇ ਕਾਂਸੀ ਲਈ ਟੀਨ ਅਤੇ ਪਿੱਤਲ ਲਈ ਜ਼ਿੰਕ, ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਸਨ: ਅਲੱਗ-ਥਲੱਗ ਨਮੂਨੇ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਅਸਥਾਈ ਘਾਟ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਤਾਂਬਾ ਯੁੱਗ ਦੇ ਵੱਖਰੇ ਖੇਤਰ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਐਮ. ਡੀ ਪਲਸਕੀ ਅਤੇ ਐਮ. ਕਾਰਟੇਨਹੈਕ ('ਮੈਟੇਰੀਆਕਸ,' ਆਦਿ) ਨਿਓਲਿਥਿਕ ਅਤੇ ਕਾਂਸੀ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਵੱਖਰੇ ਤਾਂਬਾ ਯੁੱਗ ਨੂੰ ਮੰਨਦੇ ਸਨ। ਡਾ. ਜੌਨ ਇਵਾਨਸ ਟੀਨ ਦੀ ਘਾਟ ਜਾਂ ਖਾਸ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਤਾਂਬੇ ਦੀ ਤਰਜੀਹ ਦੇ ਕਾਰਨ ਨਿਰਮਾਣ ਨੂੰ ਮੰਨਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਤਾਂਬੇ ਦੇ ਸੰਦਾਂ ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ, ਆਦਿ, ਪਰਿਵਰਤਨਸ਼ੀਲ ਨਹੀਂ ਹਨ।
ਉੱਤਰੀ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਕਈ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦੇਸੀ ਧਾਤ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਡਾ. ਪਰਸੀ ਦੁਆਰਾ ਮੱਧ ਭਾਰਤ ਦੇ ਮਹੋ ਤੋਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਆਕਾਰਾਂ ਦੇ ਸੇਲਟ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਟੀਨ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ। ਦੱਖਣੀ ਬੇਬੀਲੋਨੀਆ

ਵਿੱਚ ਟੈਲ ਸਿਫਰ ਅਤੇ ਯੂਨਾਨੀ ਦੀਪ ਸਮੂਹ ਵਿੱਚ ਥਰਮੀਆ ਟਾਪੂ ਨੇ ਵੀ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਸਪਲਾਈ ਕੀਤੀਆਂ। ਉਹ ਡੈਨਮਾਰਕ, ਸਵੀਡਨ, ਆਸਟਰੀਆ ਅਤੇ ਹੰਗਰੀ, ਫਰਾਂਸ, ਇਟਲੀ ਅਤੇ ਸਵਿਟਜ਼ਰਲੈਂਡ ਵਿੱਚ ਵੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲੱਭੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਮੈਂ ਸਟਾਇਰੀਆ ਦੇ ਕ੍ਰੈਨੋਗਸ ਵਿੱਚ ਅਣ-ਮਿਸ਼ਰਿਤ ਧਾਤ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੇਖੀ ਹੈ। ਇਹ ਇਸਟਰੀਆ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਜਾਪਦਾ ਹੈ: ਟ੍ਰਾਈਸਟ ਦੇ ਨੇੜੇ ਰੈਪੇਨ-ਟਾਬੋਰ ਵਿਖੇ, ਰੋਮੀਆਂ ਨਾਲ ਲੜਾਈ ਦਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਮੈਦਾਨ ਜਿਸਨੇ ਪ੍ਰਾਇਦੀਪ ਦੀ ਕਿਸਮਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ (ਈ.ਪੂ. 178), ਸ਼ੁੱਧ ਤਾਂਬੇ ਦਾ ਇੱਕ ਬਰੀਕ ਲਾਂਸ-ਹੈੱਡ ਅੱਠ ਅਤੇ ਅੱਧਾ ਇੰਚ ਲੰਬਾ ਮਿਲਿਆ: ਇਹ ਹੁਣ ਮਿਊਜ਼ੀਓ ਸਿਵਿਕੋ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਡਾਲਮਾਟੀਆ ਨਾਲ ਵੀ ਇਹੀ ਮਾਮਲਾ ਸੀ; ਸਪਾਲਾਟੋ ਅਤੇ ਹੋਰ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਮੈਂ ਅਣ-ਮਿਸ਼ਰਿਤ ਧਾਤ ਦੇ ਕੁਹਾੜੇ-ਹੈੱਡ ਦੇਖੇ। ਅਤੇ ਸਾਨੂੰ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਸਬੂਤ ਮਿਲੇ ਹਨ ਕਿ ਪੁਰਾਣਾ ਲੁਸੀਟਾਨੀਆ, ਆਇਰਲੈਂਡ ਵਾਂਗ,

177 ਵੀ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ
ਸੀ।
ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਾਂਬੇ ਦਾ ਯੁੱਗ ਕੁਝ ਖਾਸ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ਼ ਅਸਥਾਈ ਹੋਵੇਗਾ, ਜੋ ਕਿ ਸਿੰਗਾਂ ਅਤੇ ਹੱਡੀਆਂ, ਦੰਦਾਂ ਅਤੇ ਲੱਕੜ ਦੇ ਦੌਰ ਨੂੰ ਮਿਸ਼ਰਤ ਧਾਤ ਤੋਂ ਵੱਖ ਕਰਦਾ ਹੈ; ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਨੇ ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਸਹੀ ਲਾਈਨ ਵਿੱਚ, ਤਲਵਾਰਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਹਥਿਆਰਾਂ ਲਈ ਲੋਹੇ ਅਤੇ ਸਟੀਲ ਨੂੰ ਆਮ ਅਪਣਾਉਣ ਵੱਲ ਅਗਵਾਈ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਪਰ ਸਾਨੂੰ ਕੁਝ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਦੀਆਂ ਵਿਗੜੀਆਂ ਚਾਲਾਂ ਨਾਲ ਯੁੱਗਾਂ ਨੂੰ ਵੰਡਣ ਦੀ ਕੋਈ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜੋ ਨਵੀਂ ਪ੍ਰਜਾਤੀਆਂ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਹਰ ਬਹਾਨੇ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਅਤੇ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਕ੍ਰਮ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਤਾਂਬਾ, ਕਾਂਸੀ ਅਤੇ ਪਿੱਤਲ ਹੋਵੇਗਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਯੁੱਗ ਸਮਕਾਲੀ ਸਨ, ਅਤੇ ਕੁਝ ਨਸਲਾਂ ਸ਼ੁੱਧ ਧਾਤ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣਗੀਆਂ, ਭਾਵੇਂ ਟੀਨ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਰਵਾਜ਼ਿਆਂ 'ਤੇ ਪਏ ਹੋਣ। ਰਸਾਇਣ ਵਿਗਿਆਨ ਦੇ ਵੀਨਸ () ਨੂੰ ਸਾਮੀ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਵਿੱਚ nhs ਜਾਂ nhsh, ਅਰਬੀ ਵਿੱਚ nahás, ਅਤੇ ਇਬਰਾਨੀ ਵਿੱਚ nechosheth ( ) ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਤ੍ਰਿਏਕ ਮੂਲ ਤੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਇੱਕ ਸੱਪ, ਟੇਢਾ ਸੱਪ, ਸਮੁੰਦਰ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ ਸੱਪ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ (ਅੱਯੂਬ xvi. 13; Is. xxvii. 1; ਆਮੋਸ 9. 3, &c.); ਜਾਂ ਤਾਂ ਇਸ ਲਈ ਕਿਉਂਕਿ ਧਾਤ ਜ਼ਹਿਰੀਲੀ ਹੈ, ਓਫੀਡੀ ਵਾਂਗ, ਜਾਂ ਇਸਦੀ ਚਮਕਦਾਰ ਚਮਕ ਤੋਂ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਢਾਹਾਬ (), ਸੋਨਾ, ਦਾ ਨਾਮ ਇਸਦੀ ਸ਼ਾਨ ਤੋਂ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ; ਅਤੇ

ਚਾਂਦੀ, ਜਿਸਦਾ ਅਰਥ ਪੈਸਾ (argentum, argent) ਵੀ ਹੈ, ਕਸਫ਼ ( ), ਫਿੱਕੀ ਧਾਤ, ਮਿਸਰ ਦਾ 'ਚਿੱਟਾ ਸੋਨਾ' ਸੀ। ਨੇਕੋਸ਼ੇਥ ਅਤੇ ਨਾਹਾ ਦੋਵੇਂ ਤਾਂਬੇ, ਕਾਂਸੀ ਅਤੇ ਪਿੱਤਲ 'ਤੇ ਬਰਾਬਰ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ; ਇਸ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਸ਼ਾਇਦ 'ਪਿਆਰੇ ਸੱਪ' ਲਈ 'ਤਾਂਬੇ ਦਾ ਸੱਪ' ਅਤੇ 'ਪਿੱਤਲ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰ' ਲਈ 'ਤਾਂਬੇ ਦਾ ਸ਼ਹਿਰ' ਪੜ੍ਹਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

□□□□□□ □□□ □□□□ □□□□□□ □□□□ □□□□ □□□□ □□□□□□□□ □□□ □□□□ χαλκός (□□□□□) □□ □□□ '□□ χαλά̓ειν, '□□□□□ □□□□' □□□ □□□ □□□ □□, □□□□□□ □□□□□ □□□ □□□□ □□□□□ □□: □□□□□ □□□ □□□ □□□, '□□□□□□□□' □□□ □□□□□ □□□□ □□□□□□ □□, □□□ □□ □□□□□□□ □□ □□□□□ □□□□□ □□□□ □□□□ □□□□ □□□ □□□□□□□□ □□ □□□□□ □□□□□ □□□□ □□□□□□, □□□□□ □□□□□□-□□□□ [178] □□ □□□□ 'χαλκῖτις (□□□□□□□□, □□□□□, xxxiv. 2) □□□ □□□ □□□□□□ □□ □□□ □□□ ἡ κύρος; □□□□ □□ □□□□□ □□; □□□ □□□□ □□□□, □□□□□□□ □□ □.□□. □□□□ □□□□□□□ □□□ □□□□ □□□ □□□□ □□□ □□□ 57, □□□□□ □□□□ □□□ □□□□ □□, □□□□□□ □□ □□□□□□□, □□□□□□□ □□□□□□ □□, □□□ χαλκὸς κύπριος □□□□ □□□□□ □□□ □□□□□□ □□□ □□□□ □□□□□□ □□ □□□□ □□□ □□ □□□□ □□□□□□□□ □□□□□ □□□ □□ □□□□, □□□□□ □□ ἔρυθρος (□□□), μέλας (□□□□), αἴθιοψ (□□□□□□□ □□□=□□□ □□□□), πόλιος (□□□□-□□□□□), □□□ □□ □□□□□□ □□ □□□□ □□□□□, æs □□□□, □□ □□□□□ '□□□ □□□□□' (□□□□,[179] □□□□□, □□□, □□□□, □□□ □□□□□) □□ □□□ □□ □□□□ □□, □□ □□ '□□□ □□□□□' □□ □□□ □□ - □□□□ □□□ □□□□□, □□□ □□□□ □□□□□ □□□□□□□ □□□□□ □□□□□□ □□, □□□ □□□□ □□□□□ □□□□□□□ □□□□□ □□□□□□ □□□ □□ □□□ □□ □□□□ □□□ □□ □□ □□ χαλκεύς (□□□□□□□), □□□ □□□□□-□□□□, □□□ □□□□□,[180] □□□ □□□□□ □□□ □□ □□□□□ (‘□□.’ iii. 420, 432) □□ □□□□□ □□□□ □□□□□□□□□□, □□□ □□□□ □□ □□□□□□□ '□□ □□ □□□□ □□□□ □□□□□ □□; □□□ □□ □□□ '□□ □□□□□□□ □□□ □□□□□□□ '□□ □□□ □□□□ □□□□, □□□□□ □□ □□□□□□□□□ □□□ □□□ □□□□□□□□□ (xxxiv. 2, 9), □□□ □□□□□□ □□□□□□□□□ □□□ □□□□□□□□ □□ □□□, □□□□□ □□□□□□□□□□ □□ □□□□ □□□ □□□□ □□□□□ '□□□ □□□□' □□□□ □□□□□□ □□□ □□ □□□□□□ '□□: '□□□□□□□□ □□□□□□, □□□□□□□□□□ □□□□□□□□□□ □□ □□□□□□, □□ □□□□ □□ □□□□□□□□ □□ □□□□□□□ □□□□ □□□, □□□□□□□□□ □□□□ □□□□□□□□ □□ □□□□□ □□□□□ □□□' (□□□□□, □□□□□, □□□□□?), □□□□ □□□ □□□□□ □□□ □□□□□ □□□□ □□□ □□.□□. □□□□□ (□□ □□□□□) □□ □□□□□□, "□□□□□ □□□□ □□□ □□□□□ □□□□□ □□□□□, [183] quod in eâ plurimum aeris nascitur (□□□□□ □□ □□□□ □□□□ □□□□ □□□ □□□□ □□□□□ □□) □□□□ □□□□□ □□□" □□□□ □□□ '□□□□' (□□□□-□□□□), '□□' (□□□□), □□□ '□□' (□□□□) □□□ □□□□□ □□□□ □□□□□ □□□□ □□□; '□□□□□□□□,' □□□□ □□□□ □□□□ □□□ □□□□□ □□□□ □□□ □□□□ □□□□□ (□□□□□□□ [184]) □□□□□□□ '□□□□' (□□□□□□□ □□□□□□), □□□□□□-□□□□ □□□ □□□□□ □□□□□ □□, □□□□□ □□ □□□□□ □□ □□□□ □□□ □□□□□ □□□ □□□□□□□ □□□ □□□ □□; □□□ □□ □□□□□ □□□□□□□□□ □□□□ □□□□□ □□ □□ □□□□

ਉਦੋਂ ਭਰਪੂਰ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਖੁਦਾਈਆਂ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਕਾਲ ਦੇ ਸਾਰੇ ਮਹਾਨ ਭੂਗੋਲ ਵਿਗਿਆਨੀਆਂ, ਅਰਸਤੂ ('ਅਨੀਮ ਦਾ') ਪੰਨਾ 17186), ਡਾਇਓਸਕੋਰਾਈਡਜ਼ (ਪੰਨਾ 89), ਸਟ੍ਰਾਬੋ (xvi. 6), ਅਤੇ ਪਲੀਨੀ (xii. 60, xxxiv. 20) ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਹਿਜ਼ਕੀਏਲ (xxvii.
13) ਵਿੱਚ ਤਾਂਬੇ ਦੇ ਭਾਂਡਿਆਂ ਦਾ ਵਪਾਰ ਜਾਵਨ (ਆਇਓਨੀਆ), ਟਿਊਬਲ ਅਤੇ ਮੇਸ਼ੇਕ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ; ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਹੇਰੋਡੋਟਸ (vii. 78) ਦੇ ਮੋਸਚੀ ਹਨ, ਇੱਕ ਕਾਕੇਸ਼ੀਅਨ ਲੋਕ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 'ਮਾਸਕੋ' ਜਾਂ ਰੂਸੀਆਂ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕੀਤੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਅਗਾਪੇਨੋਰ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਆਰਕੇਡੀਅਨਾਂ ਨੂੰ ਨਿਓ-ਪਾਫੋਸ ਵਿੱਚ ਤਾਂਬੇ ਦੀ ਖੁਦਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦਾ ਸਿਹਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ; ਫਿਰ ਵੀ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਯੂਨਾਨੀ ਬਸਤੀਵਾਦ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਫੋਨੀਸ਼ੀਅਨਾਂ ਨੇ ਉੱਥੇ ਧਾਤ ਦਾ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਮੇਨੇਲਾਸ ('ਓਡ.' iv. 83-4) ਤਾਂਬੇ ਲਈ ਸਾਈਪ੍ਰਸ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ; ਅਤੇ ਐਥੀਨ-ਮੈਂਟਰ ਇਸਨੂੰ, ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ 'ਚਮਕਦਾ ਲੋਹਾ' (ਸਟੀਲ?) ਥੀਮਜ਼ (Tεμ ση, 'Od.' i. 154) ਤੋਂ ਲਿਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਪਾਲਮਾ ਦੁਆਰਾ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ, ਜੋ "ਤਾਂਬੇ ਦੀ ਅਸੀਮ ਦੌਲਤ" ਵੱਲ ਵੀ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਫਿਰ ਵੀ ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਅਤੇ ਇਸ ਆਮ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਿ ਤਾਂਬਾ ਸਾਈਪ੍ਰਸ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਉਤਪਾਦਨ ਸੀ, ਸਾਨੂੰ ਮੇਸਾਓਰੀਆ-ਪਲੇਨ ਵਿੱਚ ਸੋਲੀ ਵਿਖੇ ਸਿਰਫ ਸਭ ਤੋਂ ਗਰੀਬ ਖਾਣਾਂ ਮਿਲੀਆਂ ਹਨ, ਜੋ ਕਿ ਪੀਡੀਆ ਦੀ ਉਲਟ ਢਲਾਣ ਹੈ। ਪਰ ਬਾਅਦ ਦੇ ਯਾਤਰੀਆਂ ਅਤੇ ਇਕੱਤਰ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀਆਂ ਖੋਜਾਂ - ਅਤੇ ਇਹ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਕਬਜ਼ੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੰਪੂਰਨ ਰਹੀਆਂ ਹਨ - ਹੁਣ ਤੱਕ ਖਣਨ ਦੇ ਵਿਆਪਕ ਨਿਸ਼ਾਨ ਲੱਭਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਦੁਰਲੱਭਤਾ, ਮੈਟ੍ਰਿਕਸ ਦੀ ਗਰੀਬੀ ਦੇ ਨਾਲ, ਹੇਠ ਲਿਖੀ ਵਿਆਖਿਆ ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਦੇਵੇਗੀ।
ਸਾਈਪ੍ਰਸ ਸ਼ਾਇਦ ਉਤਪਾਦਨ ਦਾ ਕੇਂਦਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਿੰਨਾ ਵਪਾਰ ਦਾ ਇੱਕ ਡਿਪਾਜ਼ਿਟ ਸੀ ਜੋ ਨਾਲ ਲੱਗਦੇ ਸਥਾਨਾਂ ਦੇ ਯੋਗਦਾਨ ਨੂੰ ਇਕੱਠਾ ਕਰਦਾ ਸੀ - ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਿਫਾਨੋਸ (ਸਿਫਾਂਟੋ) ਦਾ ਟਾਪੂ, ਜਿੱਥੇ ਲੋਹੇ ਅਤੇ ਸੀਸੇ ਦੇ ਨਾਲ ਤਾਂਬਾ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਟਾਪੂਆਂ ਅਤੇ ਟਾਪੂਆਂ ਦਾ ਆਮ ਇਤਿਹਾਸ ਅਜਿਹਾ ਸੀ ਜੋ ਵਣਜ ਦੀਆਂ ਸਿੱਧੀਆਂ ਲਾਈਨਾਂ 'ਤੇ ਵਹਿਸ਼ੀ ਅਤੇ ਖਤਰਨਾਕ ਤੱਟਾਂ, ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਮਹਾਨ ਵਪਾਰਕ ਜ਼ੋਨ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹਿੱਸਿਆਂ ਅਤੇ ਆਵਾਜਾਈ ਅਤੇ ਆਵਾਜਾਈ ਦੇ ਹਾਈਵੇਅ 'ਤੇ ਸਥਿਤ ਸਨ। ਕੈਸੀਟਰਾਈਡਜ਼, ਕੌਰਨਵਾਲ ਅਤੇ ਡੇਵੋਨਸ਼ਾਇਰ ਦੇ ਸਟ੍ਰੀਮ-ਟਿਨ ਅਤੇ ਚੈਲਕੋਪੀਰਾਈਟ (ਕਾਂਪਰ ਪਾਈਰਾਈਟਸ) ਲਈ ਭੰਡਾਰਾਂ ਵਜੋਂ ਵੀ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਸਨ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸਨੂੰ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਸਿੱਧੀ ਦਾ ਆਨੰਦ ਮਾਣਿਆ। ਮੱਧ ਯੁੱਗ ਦੌਰਾਨ, ਫਾਰਸ ਦੀ ਖਾੜੀ ਵਿੱਚ ਹੋਰਮੁਜ਼ ਜਾਂ ਓਰਮੁਜ਼ (ਅਰਮੁਜ਼) ਨੇ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ, ਅਤੇ ਜ਼ਾਂਜ਼ੀਬਾਰ ਅਜੇ ਵੀ ਆਯਾਤ, ਨਿਰਯਾਤ ਅਤੇ ਵਟਾਂਦਰੇ ਦੇ ਕੇਂਦਰ ਵਜੋਂ, ਇੱਕ ਮੈਗਜ਼ੀਨ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਮੁੱਖ ਭੂਮੀ ਲਈ ਇੱਕ ਸ਼ਿਪਿੰਗ ਸਟੇਸ਼ਨ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਇੱਕ ਧਾਤ ਜੋ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਅਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਮਿਲਦੀ ਹੈ; 8·830 ਤੋਂ 8·958 ਤੱਕ ਦੀ ਖਾਸ ਗੰਭੀਰਤਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ; ਚਾਂਦੀ ਨਾਲੋਂ ਸਖ਼ਤ ਅਤੇ ਵਧੇਰੇ ਲਚਕੀਲਾ; ਲੋਹੇ ਅਤੇ ਪਲੈਟੀਨਮ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮਜ਼ਬੂਤ ਧਾਤਾਂ; ਠੰਡੇ ਹੋਣ 'ਤੇ ਨਰਮ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਗਰਮ ਹੋਣ 'ਤੇ ਵੀ, ਤਾਂ ਜੋ ਭੱਠੀ ਦੀ ਲੋੜ ਨਾ ਪਵੇ; ਚਾਂਦੀ ਅਤੇ ਸੋਨੇ ਦੇ ਫਿਊਜ਼ਨ ਬਿੰਦੂਆਂ (1196° F) ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਤਾਪਮਾਨ 'ਤੇ ਪਿਘਲਣਾ; ਅਤੇ ਰੇਤ ਦੇ ਥੈਲਿਆਂ ਅਤੇ ਮੋਲਡਾਂ ਵਿੱਚ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਸੁੱਟਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂਬਾ ਸਭ ਤੋਂ ਪੁਰਾਣੇ ਯੁੱਗਾਂ ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਦਿਨ ਤੱਕ ਜਾਰੀ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਇਸਨੂੰ ਪਿਘਲਾਉਣ ਦੀ ਕਲਾ - ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਸਾਊਥ ਵੇਲਜ਼ ਵਿੱਚ, ਸਵੈਨਸੀ ਵਿਖੇ - ਸ਼ਾਇਦ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਧਾਤ ਨਾਲੋਂ ਵਧੇਰੇ ਉੱਨਤ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਪੱਥਰ-ਅਤੇ-ਹੱਡੀ-ਹੱਡੀ ਵਾਲੇ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਰੁੱਖੀ ਧਾਤੂ ਵਿਗਿਆਨ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ, ਤਾਂ ਉਹ ਸੋਚ ਦੀਆਂ ਸਮਾਨ ਆਦਤਾਂ ਨਾਲ, ਡਿਜ਼ਾਈਨ ਦੇ ਉਹੀ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣਗੇ। ਪੁਰਾਣੀ ਸੇਲਟਿਸ, ਸੇਲਟ, ਜਾਂ ਸਰਪੇਂਟਾਈਨ ਜਾਂ ਸਾਈਲੈਕਸ ਦੀ ਛੈਣੀ, ਧਾਤ ਦੇ ਨਵੇਂ-ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਅਤੇ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਅਪਣਾਏ ਗਏ ਹਥਿਆਰ-ਔਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚ ਨਕਲ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ; ਅਤੇ ਤਬਦੀਲੀ ਇੰਨੀ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਅਸੀਂ ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਮੁਸ਼ਕਲ ਦੇ ਟਰੇਸ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਪਹਿਲਾ ਧਾਤ ਦਾ ਬਲੇਡ ਸ਼ਾਇਦ ਤਾਂਬੇ ਦਾ ਇੱਕ ਖੰਜਰ ਸੀ, ਜੋ ਲੱਕੜ, ਸਿੰਗ ਅਤੇ ਪੱਥਰ ਦੇ ਪੁਰਾਣੇ ਆਕਾਰ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖਦਾ ਸੀ: ਸੰਭਵ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ 1851 ਵਿੱਚ ਹੇਕੇਕਯਾਨ ਬੇ ਦੁਆਰਾ ਮੈਮਫ਼ਿਸ ਵਿੱਚ ਮਿਲੇ ਤਾਂਬੇ ਦੇ ਚਾਕੂ ਵਰਗਾ ਸੀ; ਅਤੇ ਇਹ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਤਲਵਾਰ ਵਿੱਚ ਵਧੇਗਾ। ਲੱਕੜ, ਪੱਥਰ, ਤਾਂਬਾ, ਅਤੇ ਕਾਂਸੀ, ਲੋਹਾ ਅਤੇ ਸਟੀਲ, ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਇੱਕੋ ਸਮੇਂ ਵਰਤੇ ਗਏ ਹੋਣਗੇ, ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਲਈ ਜਗ੍ਹਾ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹੋਏ, ਕਿਉਂਕਿ ਬੰਦੂਕ ਨੇ ਮਸਕਟ ਦੀ ਰਾਈਫਲ, ਮਾਚਿਸ ਦੇ ਤਾਲੇ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ ਲੈ ਲਈ।
ਪਲੀਨੀ (vii. 57) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, 'ਅਰਸਤੂ ਮੰਨਦਾ ਹੈ ਕਿ ਲਿਡੀਅਨ, ਸਾਇਥਸ, ਤਾਂਬੇ ਨੂੰ ਫਿਊਜ਼ ਕਰਨ ਅਤੇ ਟੈਂਪਰ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਪਹਿਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਸੀ; ਜਦੋਂ ਕਿ ਅਰਸਤੂ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਥੀਓਫ੍ਰਾਸਟਸ,

189

, ਇਸ ਕਲਾ ਨੂੰ ਡੇਲਾਸ, ਫਰੀਜੀਅਨ ਨੂੰ ਮੰਨਦਾ ਹੈ। ਕੁਝ ਲੋਕ ਚੈਲੀਬਸ
ਨੂੰ ਉਤਪੰਨ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਕੁਝ ਸਾਈਕਲੋਪਸ ਨੂੰ।' ਚਾਇਰੋਨ (ibid. v. 20) ਦਾ ਪੁਤਲਾ, ਅਚਿਲਸ, ਨੂੰ ਤਸਵੀਰਾਂ ਵਿੱਚ ਟੈਲੀਫਸ ਦੇ ਜ਼ਖ਼ਮ ਵਿੱਚ ਬਰਛੇ ਤੋਂ œrugo190 ਜਾਂ ਵਰਡਿਗਰਿਸ ਨੂੰ ਖੁਰਚਦੇ ਹੋਏ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਲਦੀ ਹੀ ਡਾਇਸੀਟੇਟ ਨੀਲੇ-ਪੱਥਰ (ਤਾਂਬੇ ਦਾ ਸਲਫੇਟ, ਨੀਲਾ ਕਾਪਰਾਸ) ਜਾਂ ਨੀਲਾ ਵਿਟ੍ਰੀਓਲ ਦੀ ਖੋਜ ਹੋਵੇਗੀ, ਜੋ ਅਜੇ ਵੀ ਪੂਰਬ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪਸੰਦੀਦਾ ਹੈ। ਪੌਸਾਨੀਆਸ ('Æliaca') ਸਾਨੂੰ ਅੱਗੇ ਸੂਚਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਪੈਨਿਸ਼ ਤਾਂਬਾ, ਜਾਂ ਟਾਰਟੇਸਸ ਤੋਂ ਤਾਂਬਾ, ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਕਲਾਸਿਕ ਇਸ ਗੱਲ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹਨ ਕਿ ਕੈਡਮਸ ('ਵਿਦੇਸ਼ੀ' ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ 'ਬੁੱਢਾ

ਆਦਮੀ,' ਅਲ-ਕਦੀਮ, ਜਾਂ 'ਪੂਰਬੀ ਆਦਮੀ,' ਅਲ-ਕਦਮੀ) ਨੇ ਯੂਨਾਨ ਵਿੱਚ ਧਾਤੂ ਵਿਗਿਆਨ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕੀਤੀ।
ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਨੀਲ ਘਾਟੀ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੁਆਰਾ 'ਖੋਮੇਤ' ਨਾਮਕ ਤਾਂਬੇ ਦੀ ਵਿਆਪਕ ਵਰਤੋਂ ਅਤੇ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਕਾਫ਼ੀ ਸਬੂਤ ਹਨ। ਇਹ ਧਾਤ ਵਾਦੀ ਹਮਾਮਤ, ਮਿਸਰੀ ਮਾਰੂਥਲ ਅਤੇ ਅਖੌਤੀ 'ਸਿਨਾਈਟਿਕ' ਪ੍ਰਾਇਦੀਪ ਵਿੱਚ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਪਿਰਾਮਿਡ ਇਮਾਰਤਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਵਾਦੀ ਮਘਰਾਹ (ਗੁਫਾਵਾਂ ਦੀ ਵਾਦੀ) ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਸ਼ਾਇਦ ਦੁਨੀਆ ਦੀਆਂ ਸਭ ਤੋਂ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਖਾਣਾਂ ਹਨ।

191 ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ (ਲਗਭਗ 3700–
3600 ਈਸਾ ਪੂਰਵ) ਤੀਜੇ ਰਾਜਵੰਸ਼ ਦੇ ਅੱਠਵੇਂ ਰਾਜਾ, ਮੈਨੇਥੋ ਦੇ ਸੇਫੋਰਿਸ, ਸ਼ਿਲਾਲੇਖਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸੇਨੋਫੇਰੂ ('ਉਹ ਜੋ ਚੰਗਾ ਕਰਦਾ ਹੈ') ਦੁਆਰਾ ਖੋਲ੍ਹਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਮੀ-ਤੁਮ (ਮਾਇਦੁਮ) ਦੇ ਪਿਰਾਮਿਡ ਵਿੱਚ ਦੱਬਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ।

192 ਇਸ ਫ਼ਿਰਊਨ, 'ਮਹਾਨ
ਦੇਵਤਾ, ਅਧੀਨ ਕਰਨ ਵਾਲਾ, ਦੇਸ਼ਾਂ ਦਾ ਜੇਤੂ' ਦੀ ਇੱਕ ਚੱਟਾਨ-ਟੈਬਲੇਟ, ਉਸਨੂੰ ਇੱਕ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਨੂੰ ਵਾਲਾਂ ਤੋਂ ਫੜ ਕੇ ਅਤੇ ਬੰਦੀ ਨੂੰ ਗਦਾ ਨਾਲ ਮਾਰਦੇ ਹੋਏ ਦਿਖਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਉਸਦੇ ਸਿਰ ਦੇ ਉੱਪਰ ਇੱਕ ਕਬਰ (ਚੋਣ?) ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੂੰਗੀ ਉੱਕਰੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਸੋਰਿਸ, ਚੌਥੇ ਰਾਜਵੰਸ਼ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਫ਼ਿਰਊਨ, 'ਉੱਪਰਲੇ ਅਤੇ ਹੇਠਲੇ ਮਿਸਰ ਦਾ ਪ੍ਰਭੂ, ਹਮੇਸ਼ਾ ਜੀਉਂਦਾ', ਵੀ ਇੱਕ ਦੁਸ਼ਮਣ ਨੂੰ ਮਾਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹੀ ਚਿੰਨ੍ਹ ਦਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਦੁਬਾਰਾ ਸੂਫ਼ਿਸ ਦੀ ਟੈਬਲੇਟ ਵਿੱਚ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਅਬੀਡੋਸ ਅਤੇ ਸੱਕਾਰਾ ਦੀਆਂ ਮੇਜ਼ਾਂ ਦੇ ਸ਼ੂਫ਼ੂ ਜਾਂ ਖੁਫ਼ੂ,

193 ਅਤੇ ਮਹਾਨ ਪਿਰਾਮਿਡ ਦੇ ਚੀਪਸ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਉਹ ਉਸਦੇ
ਭਰਾ ਨੂ-ਸ਼ੂਫ਼ੁ (ਸੂਫ਼ਿਸ II.) ਜਾਂ ਪਿਰਾਮਿਡ ਦੇ ਖਫਰਾ (ਸੇਫਰੇਨ) ਵਿੱਚ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੇ ਹਨ।

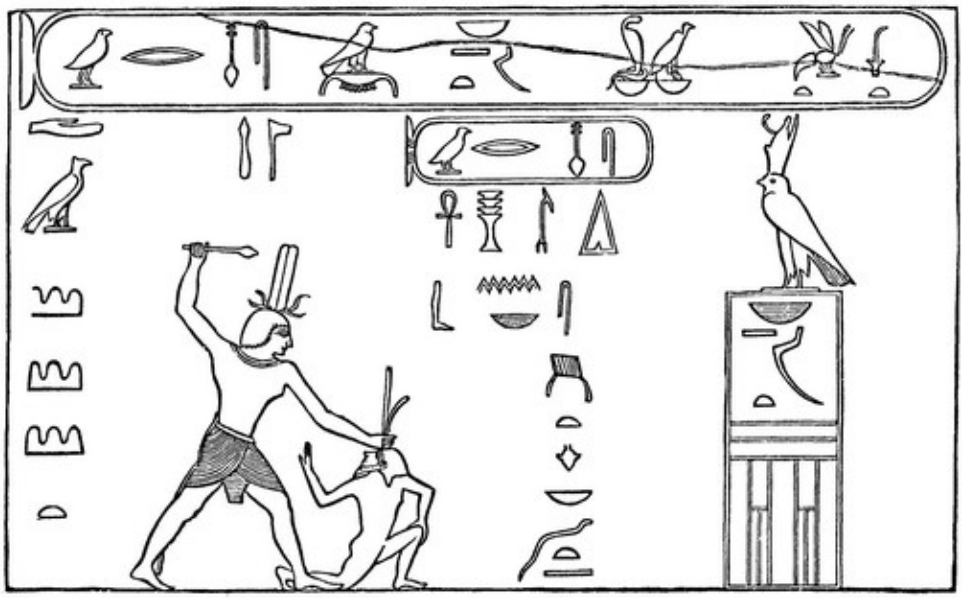

[illegible] 73.—[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ([illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible])[illegible] [illegible] [illegible]

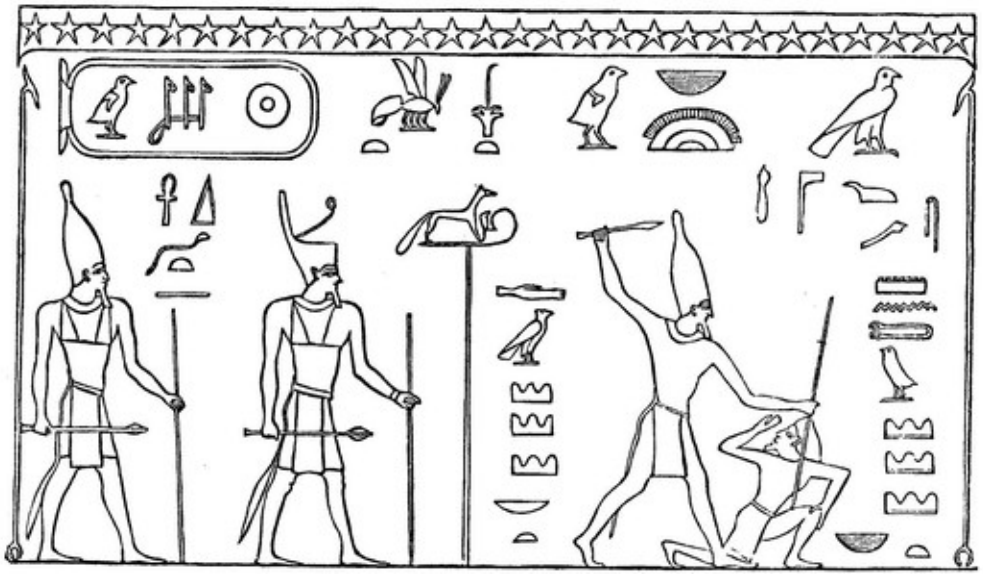

[illegible] 74.—[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ([illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible])[illegible] [illegible] [illegible]

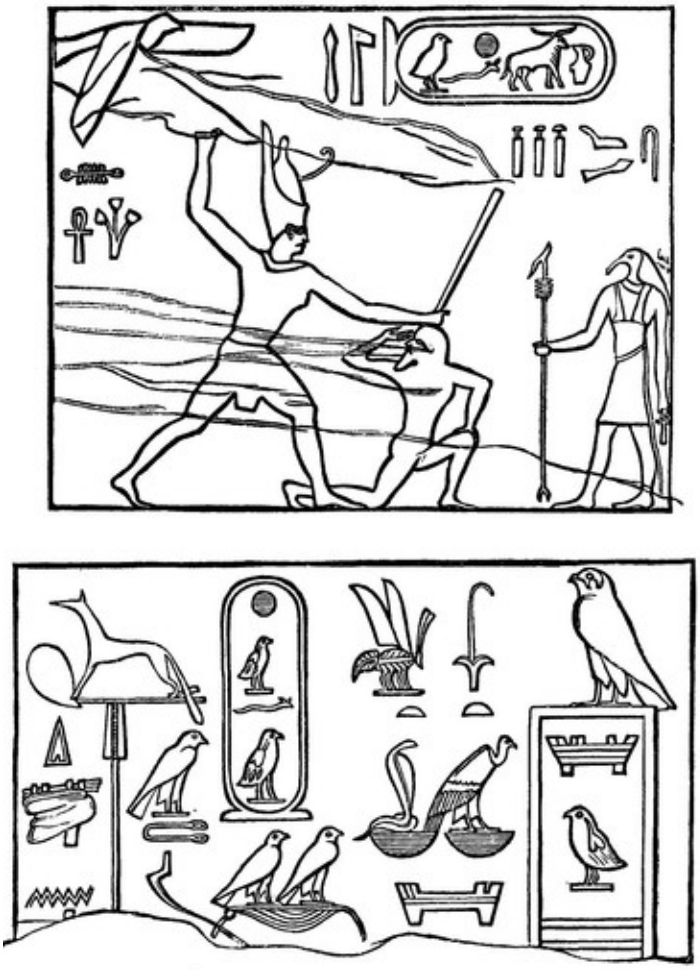

□□□□□ 75.—□□□□ □□□□□□ □□□□ □□□□□□□ □□□ □□-□□□□□□□ □□ □□□□□□ (□□□□ □□□□□□□□)

□□□□□□□□ □□□□□□□ □□ □□□□□□□□□ □□ □□□□□ □□□ □□□□□ □□□□ □□□□ □□□ □□ □□, □□□□ □□□□□□□□ □□□ □□□□ □□□ □□□ □□□□□□□ □□□□ □□ □□□□ □□□□ □□□□ □□ '□□□-□□□□' (□□□□□□ □□□□), □□□□□□-□□-□□□□□ □□□ □□□□□□ □□□ □□□ □□□□ □□□□□ □□ □□□□, □□□ □□□□□□ □□□□ □□□□□ □□□□□□□□, □□□□ □□ (□□□□□ □□ □□□□-□□□ □□□□□□□□ □□) □□□□□ □□□ □□□□□[194] (□□□□□? □□□□□□□□ ? [195] □□□□□□□?), '□□□□ □□□' (□□□□□), '□□□ □□□□' (□□□□□□□□ ?), □□□□□□□□, □□□ □□□□□ □□□□ □□□ □□□□ □□□ □□□□ (□□□□), □□□□□ □□□□□□□ □□ □□□□□, □□□□□ □□□□□-□□□□ □□ □□□□□□□□ □□□□, □□□ '□□□□□ □□ □□□□' □□□ □□, □□ □□□□□ □□□ □□□□ □□□□ □□□□ □□□ □□□ □□□ □□□□□□□□□□□ □□□□ □□□□□□□ □□ □□□ □□□ □□□□□□ □□, □□□ □□□□□□□□□ □□ □□□□□□□ □□□□ □□□□-□□□□ □□ □□□ □□,[196] □□ □□ □□□ □□ □□□□ □□□□□ □□□□□□□□ □□□□□□ □□□ □□□ '□□□□□' □□ □□□□□□□□ □□□ □□□□□□ □□□□□ □□□□ □□□□□□ □□□□ □□, □□□ □□□□□□□ □□ □□□□□□□□,

ਡੂੰਘੇ ਕੱਟਾਂ, ਅਤੇ ਧਾਤ ਨੂੰ ਪਿੰਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਚੱਟਾਨ-ਡੁੱਬੇ ਹੋਏ ਮੋਲਡਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ਾਲ ਅਵਸ਼ੇਸ਼ ਹਨ। ਸਰਾਬਿਤ-ਏਲ-ਖਾਦੀਮ ਰਾਮਸੇਸ IV ਤੱਕ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ। (ਵੀਹਵਾਂ ਰਾਜਵੰਸ਼), ਉੱਥੇ ਮਿਲਿਆ ਆਖਰੀ ਸ਼ਾਹੀ ਨਾਮ: ਗੋਲ ਸੰਖਿਆਵਾਂ ਵਿੱਚ ਉਸਦੀ ਤਾਰੀਖ ਈਸਾ ਪੂਰਵ 1150 ਹੋਵੇਗੀ। ਅਗਾਥਰਚਾਈਡਜ਼ (ਈਸਾ ਪੂਰਵ 100) ਰਿਪੋਰਟ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਚਾਲਕੋਸ (λατoμ δες χαλκαî) ਦੀਆਂ ਛੈਣੀਆਂ ਮਿਸਰ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਸੋਨੇ ਦੀਆਂ ਖਾਣਾਂ ਵਿੱਚ ਦੱਬੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਮਿਲੀਆਂ ਸਨ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਦਾ ਹੈ ਕਿ ਲੋਹੇ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਅਣਜਾਣ ਸੀ।
ਕੇਮੀ ਜਾਂ Xημ α, 'ਕਾਲੀ-ਧਰਤੀ ਵਾਲੀ ਧਰਤੀ', ਉਰਫ਼ ਮਿਸਰ ਤੋਂ, ਧਾਤੂ ਵਿਗਿਆਨ ਦੀ ਕਲਾ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਦੱਖਣ ਵੱਲ ਅਫਰੀਕਾ ਦੇ ਦਿਲ ਤੱਕ ਫੈਲੀ ਹੋਈ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਯਾਤਰੀ ਹੈਰਾਨ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜਦੋਂ ਉਹ ਨਸਲਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾਯੋਗ ਅਤੇ ਕਲਾਤਮਕ ਲੁਹਾਰਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਘਰ ਦਾ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਵਿਚਾਰ ਵਾਟਲ ਅਤੇ ਡੈਬ ਦੀ ਇੱਕ ਗੋਲ ਝੌਂਪੜੀ ਹੈ। ਦੱਖਣੀ ਅਫਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਤਾਂਬਾ ਜਿਸ ਨਾਲ ਮੈਂ ਜਾਣੂ ਹਾਂ ਉਹ ਕਾਜ਼ੇਂਬੇ ਦੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਕਟੰਗਾ ਦੇ ਹਨ,

197 ਜਿੱਥੇ ਪੁਰਤਗਾਲੀ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਵਪਾਰ ਕਰਦੇ ਆਏ ਹਨ। ਕੈਪਟਨ
ਕੈਮਰਨ 198 ਨੂੰ ਪਾਣੀ ਦੇ ਟੋਏ ਨੂੰ ਸਾਫ਼ ਕਰਨ ਵੇਲੇ ਮਿਲੇ ਡਲਿਆਂ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਇੱਕ ਕੈਲਾਬੈਸ਼ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਗੁਹਾ ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ ਉਰੂਆ ਤੋਂ ਇੱਕ 'ਹਾਂਡਾ' ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ, ਇੱਕ ਸੇਂਟ ਐਂਡਰਿਊ ਦਾ ਕਰਾਸ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਬਾਹਾਂ ਦੀਆਂ ਕੇਂਦਰੀ ਪਸਲੀਆਂ ਸਨ, ਤਿਰਛੇ ਪੰਦਰਾਂ ਤੋਂ ਸੋਲਾਂ ਇੰਚ ਦੋ ਇੰਚ ਚੌੜਾ ਅਤੇ ਅੱਧਾ ਇੰਚ ਮੋਟਾ ਸੀ: ਭਾਰ ਢਾਈ ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਪੌਂਡ ਸੀ। ਲੋਕ ਇਸ 'ਲਾਲ ਤਾਂਬਾ' ਨੂੰ 'ਚਿੱਟੇ ਤਾਂਬੇ' ਨਾਲੋਂ ਪਸੰਦ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਸੋਨਾ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਯੋਰੂਬਨ ਅਬੇਓਕੁਟਾ ਦੇ ਪੈਂਥੀਓਨ ਵਿੱਚ, 'ਓਗੁਨ', ਸਥਾਨਕ ਵੁਲਕਨ ਅਤੇ ਵੇਲੈਂਡ ਸਮਿਥ, ਧਾਤ-ਕਾਮਿਆਂ ਅਤੇ ਸ਼ਸਤਰਧਾਰੀ ਦੇਵਤਾ, ਨੂੰ ਤਾਂਬੇ ਜਾਂ ਲੋਹੇ ਦੇ ਇੱਕ ਬੌਣੇ ਬਰਛੇ ਦੁਆਰਾ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਬਲੀਦਾਨ ਇਸ ਲਈ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਜਾਂ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਸਨ। ਬਾਰਥ (ਭਾਗ iii.) ਡਾਰ-ਫੋਰ ਦੇ ਦੱਖਣ ਵਿੱਚ ਵਾਡੇ ਦੇ ਐਲ-ਹੋਫਰਾਹ ('ਖੋਦਾਈ') ਵਿੱਚ ਤਾਂਬੇ (ਜਾ-ਐਨ-ਕਾਰਫੀ) ਨੂੰ ਨੋਟ ਕਰਦਾ ਹੈ; ਅਤੇ ਕਾਨੋ, ਰੁੰਗਾ ਅਤੇ ਬੂਟੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ। ਗੁਰਮਾ ਦੇ ਪਹਾੜੀ ਇਲਾਕਿਆਂ ਦੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਤਾਂਬੇ ਦੀ ਤਾਰ ਪਹਿਨੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਅਸ਼ਾਂਤੀ (?) ਤੋਂ ਲਿਆਂਦੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਫਰੀਕਾ ਆਪਣੀ ਖਣਿਜ ਦੌਲਤ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਜੇ ਤੱਕ ਅਣਪਛਾਤਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਸਿਰਫ ਆਪਣੇ ਪੁਰਾਣੇ-ਸੰਸਾਰ ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ - ਗੋਲਡ ਕੋਸਟ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਹੋਰ ਦੱਖਣ ਵਿੱਚ, ਪੇਂਬਾ, ਹੁਣ ਬੇਂਬਾ, ਅਤੇ ਅੰਦਰੂਨੀ ਕਾਂਗੋ ਅਤੇ ਬੇਂਗੁਏਲਾ ਖੇਤਰਾਂ ਦੇ ਹੋਰ ਹਿੱਸਿਆਂ ਦੀਆਂ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਤਾਂਬੇ ਦੀਆਂ ਖਾਣਾਂ 1621-23 ਵਿੱਚ ਕੈਪੀਟਾਓ-ਮੋਰ, ਬਾਲਥਾਜ਼ਰ ਰੇਬੇਲੋ ਡੀ ਅਰਾਗਾਓ ਦੁਆਰਾ ਖੋਜੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ।

199

ਦੱਖਣ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਵੀ, ਨਾਮਾਕੁਆ-ਭੂਮੀ ਚੈਲਸੀਟਿਕ ਧਾਤੂਆਂ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਇੱਕ ਮੂਲ ਕਾਰਬੋਨੇਟ, ਜਿਸਨੂੰ ਗਊ-ਚਿਪਸ ਨਾਲ ਘਟਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
ਏਸ਼ੀਆ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਅੱਸ਼ੂਰੀ ਤਾਂਬੇ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਸੀਸੇ ਅਤੇ ਲੋਹੇ ਲਈ ਖਾਣਾਂ ਬਣਾਉਂਦੇ ਸਨ, ਅਤੇ ਪੁਰਾਣੀ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਥਿਆਰਾਂ, ਸੰਦਾਂ ਅਤੇ ਗਹਿਣਿਆਂ 'ਤੇ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ।

200 ਕੁਰਦ ਅਤੇ ਕਲਦੀ ਅਜੇ ਵੀ ਲਿਜ਼ਾਨ ਅਤੇ ਬੇਰਵਾਰੀ ਦੀ ਘਾਟੀ ਦੇ
ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਤਿਯਾਰੀ ਉਚਾਈਆਂ ਤੋਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਖਣਿਜ ਕੱਢਦੇ ਹਨ - ਤਾਂਬਾ, ਸੀਸਾ ਅਤੇ ਲੋਹਾ; ਚਾਂਦੀ, ਅਤੇ ਸ਼ਾਇਦ ਸੋਨਾ। ਟਾਰਟਰੀ ਦੀਆਂ ਪਹਾੜੀਆਂ 'ਤੇ, ਅਤੇ ਸਾਇਬੇਰੀਆ ਦੇ ਜੰਗਲੀ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਪੁਰਾਣੇ ਤਾਂਬੇ ਦੇ ਭੱਠੀਆਂ ਦੇ ਅਵਸ਼ੇਸ਼, ਛੋਟੇ ਅਤੇ ਰੁੱਖੇ ਨਿਰਮਾਣ ਦੇ, ਮਿਲਦੇ ਹਨ। ਅਸਾਮ ਦੇ ਡਿਗਾਰੂ ਮਿਸ਼ਮ ਕੋਲ ਤਾਂਬੇ ਦੇ ਸਿਰ ਵਾਲੇ ਤੀਰ ਹਨ। ਚੀਨੀ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਪੁਰਾਣੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਲੋਕ ਹਥਿਆਰਾਂ ਲਈ ਧਾਤ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਸਨ, ਜੋ ਕਿ ਥਸਿਨ (ਈ.ਪੂ. 300) ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਲੋਹੇ ਦੇ ਬਣੇ ਹੋਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਏ ਸਨ। ਸਰ ਜੌਨ ਡੇਵਿਸ (i. 230) ਇਸ ਤੱਥ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਚੀਨੀ ਤਲਵਾਰ ਅਤੇ ਪਿੱਠ ਤਲਵਾਰ, ਦੋਵੇਂ ਬਦਨਾਮ ਹਥਿਆਰ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਤਾਂਬੇ ਦੇ ਸਨ, ਬਹੁਤ ਸਮਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਲੋਹੇ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਗਏ ਸਨ। ਡਾ. ਫਿਜ਼ਮੇਅਰ ਸਾਨੂੰ ਦੱਸਦੇ ਹਨ ਕਿ ਈ.ਪੂ. 475 ਦੇ ਬਾਰੇ ਵਿੱਚ ਯੂ ਦੇ ਰਾਜੇ ਨੇ ਆਪਣੇ ਮੰਤਰੀ, ਯੂ-ਤਸੇ-ਤਸੁਈ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਟੀਲ ਬਲੇਡ ਭੇਜਿਆ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਆਪਣਾ ਸਿਰ ਕਲਮ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਪਲੀਨੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਸੇਰੇਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਟਿਸ਼ੂਆਂ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਛਿੱਲ ਦੇ ਨਾਲ ਯੂਰਪ ਨੂੰ ਲੋਹਾ ਨਿਰਯਾਤ ਕੀਤਾ। ਚੀਨੀ ਥਸੇ-ਥੁੰਗ (ਜਾਮਨੀ ਤਾਂਬਾ) ਅਤੇ ਥਿੰਗ-ਸੰਗ (ਹਰਾ ਤਾਂਬਾ) ਜਾਂ ਕਾਂਸੀ ਵਿੱਚ ਫਰਕ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਉਹ 'ਤਜ਼ੇ-ਲੇ', ਜਾਂ ਕੁਦਰਤੀ ਧਾਤ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਕਿ ਕਵੇਈ-ਚਾਓ ਅਤੇ ਯੂਨ-ਨਾਨ ਦੇ ਵਹਾਅ-ਤਲਵਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਇਕੱਠਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਾਲਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਸ਼ਹੂਰ ਪੇ-ਤੁੰਗ,

201 ਜਾਂ
ਚਿੱਟਾ ਤਾਂਬਾ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸਦੀ ਚਾਂਦੀ ਵਾਂਗ ਵਧੀਆ ਪਾਲਿਸ਼ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਤਾਂਬੇ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸਿੱਕਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦਾ ਅਧਾਰ ਬਣਾਇਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਸੁਹਜ ਅਤੇ ਤਵੀਤਾਂ ਵਿੱਚ 'ਪੈਸੇ-ਤਲਵਾਰਾਂ' ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਕਈ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਤਾਂਬੇ ਦੇ ਸਿੱਕੇ ਜੋ ਇੱਕ ਵਰਗਾਕਾਰ ਕੇਂਦਰੀ ਛੇਕ ਨਾਲ ਵਿੰਨ੍ਹੇ ਹੋਏ ਹਨ, ਅਤੇ ਇੱਕ ਕਰਾਸ-ਹਿਲਟੇਡ ਤਲਵਾਰ ਦੇ ਆਕਾਰ ਦੀ ਧਾਤ ਦੀ ਪੱਟੀ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਇਹ ਬਿਸਤਰਿਆਂ ਅਤੇ ਸੌਣ-ਸੋਫਿਆਂ ਦੇ ਪਰੀਖਣਾਂ ਉੱਤੇ ਲਟਕਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਰਾਜਿਆਂ ਦੀ ਸਰਪ੍ਰਸਤੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਪੈਸਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਭੂਤਾਂ ਅਤੇ ਆਤਮਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਰੱਖ ਸਕੇ।
ਜਾਪਾਨੀ ਤਾਂਬਾ 202 ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਗੁਣਵੱਤਾ ਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਤੁਲਨਾ ਦੇ ਮਿਆਰ ਵਜੋਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਧਾਤ ਦੀ ਉੱਤਮਤਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸੋਨੇ ਦਾ ਇੱਕ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਨੇ ਸਵੈ- ਸਿਖਿਅਤ ਮੂਲ ਕਾਰੀਗਰਾਂ ਨੂੰ ਉਹ ਕਾਸਟਿੰਗ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਇਆ ਜੋ ਯੂਰਪੀਅਨ

ਕਲਾਕਾਰ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਅਤੇ ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਹਨ। ਨਾਗਾਸਾਕੀ ਅਤੇ ਕਵਾਸ਼ੀ ਵਿਖੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਤਾਂਬਾ ਬੇਸ਼ਕੀ, ਅਕੀਤਾ ਅਤੇ ਨੰਬੂ ਤੋਂ ਹੈ; ਹੋਰ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਵਧੇਰੇ ਆਮ ਕਿਸਮਾਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਅਮੀਰ ਲਾਲ ਸਤਹ ਡਾਈਆਕਸਾਈਡ ਦੀ ਇੱਕ ਪਤਲੀ ਅਤੇ ਦ੍ਰਿੜਤਾ ਨਾਲ ਚਿਪਕਣ ਵਾਲੀ ਫਿਲਮ ਦੇ ਕਾਰਨ ਹੈ: ਇਸਦੀ ਨਕਲ ਇੰਗਲੈਂਡ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਮਸ਼ਹੂਰ ਸਤਜ਼ੁਮਾ ਤਾਂਬਾ, ਜਿਸਨੂੰ ਦੁਨੀਆ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਸਰਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਕੋਈ ਵੀ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਵੇਚਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਧਾਤ ਨੂੰ ਦਸ ਤੋਂ ਵੀਹ ਦਿਨਾਂ ਲਈ ਭੱਠਿਆਂ ਵਿੱਚ ਭੁੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਕੋਲੇ ਨਾਲ ਵੱਡੀਆਂ ਭੱਠੀਆਂ ਵਿੱਚ ਪਿਘਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਮਸ਼ਹੂਰ ਜਾਪਾਨੀ ਪਿੰਨੀਆਂ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਪਾਣੀ ਵਿੱਚ ਸੁੱਟਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਇਹ ਸਾਈਡ 'ਤੇ ਲਗਭਗ ਅੱਧਾ ਇੰਚ, ਲੰਬਾਈ ਵਿੱਚ ਸੱਤ ਤੋਂ ਨੌਂ ਇੰਚ, ਅਤੇ ਲਗਭਗ ਦਸ ਟੇਲ ਭਾਰ ਵਾਲੇ ਬਾਰ ਸਨ, ਲਗਭਗ ਇੱਕ ਪੌਂਡ ਦੇ ਬਰਾਬਰ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਆਦਮੀ ਦੇ ਭਾਰ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਇੱਕ ਪਿਕੁਲ (=125 ਤੋਂ 133 ਪੌਂਡ) ਵਜ਼ਨ ਵਾਲੇ ਡੱਬਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪੈਕ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਬੇਸ਼ੱਕ ਕੀਮਤ ਬਹੁਤ ਵੱਖਰੀ ਸੀ। ਪਹਿਲਾਂ ਵਪਾਰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਾਲੈਂਡਰਾਂ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਸੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਏਕਾਧਿਕਾਰ ਦਾ ਚੰਗਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕੀਤਾ। ਭਾਰਤ ਦੇ ਪੂਰਬੀ ਤੱਟ 'ਤੇ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਕੋਰੋਮੰਡਲ 'ਤੇ, ਜਾਪਾਨੀ ਤਾਂਬੇ ਦਾ ਪੁਰਾਣਾ ਵਪਾਰ ਵੀ ਸੀ। ਸਾਮਰਾਜ ਦੇ ਖੁੱਲ੍ਹਣ ਨਾਲ ਇਨਕਲਾਬੀ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਆਈਆਂ ਹਨ।
ਤਾਂਬਾ ਯੂਰਪ ਵਿੱਚ ਭਰਪੂਰ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਸਕੈਂਡੇਨੇਵੀਆ ਦੇ ਅਪਵਾਦ ਦੇ ਨਾਲ ਪੂਰੇ ਮਹਾਂਦੀਪ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁੱਧ ਧਾਤ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ, ਜਿੱਥੇ ਨਮੂਨੇ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਮਿਲਦੇ ਹਨ। ਡੈਨਮਾਰਕ ਦਾ ਲੋਹਾ ਯੁੱਗ ਈਸਾਈ ਯੁੱਗ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਿਰਫ਼ ਕਾਂਸੀ ਅਤੇ ਪੱਥਰ ਹੀ ਸਨ। ਅਸੀਂ ਆਇਰਲੈਂਡ ਵਿੱਚ ਤਾਂਬੇ ਦੀ ਖੋਜ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦੇ। ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਫਿਰ-ਬੋਲਗ (ਬੈਗ-ਮੈਨ, ਬੈਲਗੇ?), ਜਾਂ ਟੂਥਾ (ਜਨਜਾਤੀ) ਡੀ ਦਾਨਾਨ (ਡੈਨਿਸ਼?) ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਅਕਸਰ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਨਸਲਾਂ, ਜੋ ਸਾਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਨਾਮ ਨਾਲ ਜਾਣੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਕਈ ਮਹਾਂਦੀਪਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ, ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਯੂਨਾਨੀਆਂ ਨਾਲ ਵੀ।203 ਆਇਰਿਸ਼ ਸ਼ੈਲੀ ਦੇ ਧਾਤ ਦੇ ਇਲਾਜ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਗਾਉਣਾ ਹੋਵੇਗਾ - ਪੱਥਰ ਨੂੰ ਛਿਲਕਾ ਕੇ ਜਾਂ ਤੋੜ ਕੇ, ਬਰਬਾਦ ਕਰਕੇ, ਵਹਾ ਕੇ, ਜਾਂ ਪਿਘਲਾ ਕੇ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਨਮੂਨੇ ਹਨ ਜੋ ਕਾਸਟਿੰਗ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਧਾਤ ਨੂੰ ਮੂਲ ਨਿਵਾਸੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਉਮਾ ਜਾਂ ਉਮਹਾ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਇੱਕ ਕੇਲਟਿਕ ਸ਼ਬਦ; ਡੀਅਰਗ ਉਮਹਾ, ਲਾਲ ਤਾਂਬਾ, ਬਾਨ 204 ਉਮਹਾ (ਚਿੱਟਾ ਤਾਂਬਾ) ਜਾਂ ਟੀਨ ਦੇ ਉਲਟ; ਅਤੇ ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ 'ਦਾਗ' ਬਣ ਗਿਆ, ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਟੈਨਮ (ਗਾਲ. ਐਸਟੇਨ) ਤੋਂ। ਅਜੇ ਵੀ ਤਾਂਬੇ ਦੀਆਂ ਖਾਣਾਂ ਦੀਆਂ ਪਰੰਪਰਾਵਾਂ ਹਨ ਜੋ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ

ਮੌਜੂਦ ਸਨ; ਅਤੇ, ਨੋਨੀਅਸ (ਆਰਚੋਲ. ਸੋਕ. ਆਇਰਲੈਂਡ) ਦੁਆਰਾ ਦੱਸੇ ਗਏ ਅਜੂਬਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ, ਅਸੀਂ ਲੋਚ ਲੇਨ, ਹੁਣ ਕਿਲਾਰਨੀ, ਤਾਂਬੇ, ਟੀਨ, ਸੀਸੇ ਅਤੇ ਲੋਹੇ ਦੇ ਚਾਰ ਚੱਕਰਾਂ ਨਾਲ ਘਿਰਿਆ ਹੋਇਆ ਪਾਉਂਦੇ ਹਾਂ। ਹਾਲ ਹੀ ਦੇ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ, ਖਾਣਾਂ ਦੇ ਹਥੌੜੇ,' ਪੱਥਰ ਦੇ ਪਾਊਂਡਰਾਂ ਲਈ ਮੂਲ ਨਾਮ, ਉਸ ਝੀਲ ਦੇ ਗੁਆਂਢ ਵਿੱਚ, ਉੱਤਰੀ ਐਂਟ੍ਰਿਮ ਵਿੱਚ, ਬਾਲੀਕੈਸਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਖਾਨ ਵਿੱਚ, ਅਤੇ ਦੱਖਣੀ ਆਇਰਲੈਂਡ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪੁੱਟੇ ਗਏ ਹਨ।

205 ਇਹ ਧਾਤ ਬੋਨਮਾਹੋਨ (ਵਾਟਰਫੋਰਡ) ਵਿੱਚ ਥੋੜ੍ਹੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਮਿਲਦੀ
ਹੈ; ਤਾਂਬਾ ਅਤੇ ਕੋਬਾਲਟ ਮੁਕਰੌਸ ਵਿੱਚ, ਅਤੇ ਸਲੇਟੀ ਤਾਂਬੇ ਦਾ ਧਾਤ ਕਾਰ੍ਕ, ਕੇਰੀ, ਟਿੱਪਰਰੀ ਅਤੇ ਗਾਲਵੇ ਵਿੱਚ। 1855 ਵਿੱਚ ਲਗਭਗ 1157 ਟਨ ਸਵੈਨਸੀ ਭੇਜੇ ਗਏ ਸਨ। ਗ੍ਰੀਨਲੈਂਡਰ ਅਤੇ ਐਸਕੀਮੋ ਆਪਣੇ ਸ਼ੁੱਧ ਦੇਸੀ ਤਾਂਬੇ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਪਿਘਲਾਏ, ਕਿੱਲਾਂ, ਤੀਰਾਂ ਦੇ ਢੇਰ, ਅਤੇ ਹੋਰ ਸੰਦਾਂ ਅਤੇ ਹਥਿਆਰਾਂ ਵਿੱਚ ਕੱਟਦੇ ਅਤੇ ਹਥੌੜੇ ਮਾਰਦੇ ਸਨ। ਮੈਕੇਂਜੀ (ਦੂਜੀ ਯਾਤਰਾ) ਸਾਨੂੰ ਦੱਸਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ੁੱਧ ਤਾਂਬਾ ਆਰਕਟਿਕ ਸਾਗਰ ਦੀਆਂ ਸਰਹੱਦਾਂ 'ਤੇ ਕਬੀਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਆਮ ਸੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਤੀਰ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਬਰਛੇ ਦੇ ਸਿਰ ਹਥੌੜੇ ਨਾਲ ਠੰਡੇ-ਮਰੋੜੇ ਜਾਂਦੇ ਸਨ। ਹੋਂਡੁਰਾਸ ਦੀ ਮੁੱਖ ਭੂਮੀ ਨੂੰ ਛੂਹਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਕੋਲੰਬਸ (ਚੌਥੀ ਯਾਤਰਾ) ਨੇ ਗੁਆਨਾਗਾ ਟਾਪੂ 'ਤੇ ਯੂਕਾਟਨ

206 ਤੋਂ ਸਾਮਾਨ ਨਾਲ
ਭਰੀ ਇੱਕ ਡੰਗੀ ਦੇਖੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹ 'ਤਾਂਬੇ ਦੀਆਂ ਟੋਪੀਆਂ, ਅਤੇ ਹੋਰ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਵਸਤੂਆਂ, ਢਾਲੀਆਂ ਅਤੇ ਸੋਲਡ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ;' ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਜਾਲਸਾਜ਼ੀ, ਅਤੇ ਕਰੂਸੀਬਲ।’

207 ਹੈਤੀ ਵਿਖੇ ਮਹਾਨ ਐਡਮਿਰਲ (ਪਹਿਲੀ ਮੁਹਿੰਮ) ਨੇ ਛੇ ਐਰੋਬਾ (ਚੌਥਾਈ) ਭਾਰ
ਵਾਲੇ ਦੇਸੀ ਤਾਂਬੇ ਦੇ ਪੁੰਜ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਸੀ।

208 ਜਦੋਂ ਸਪੈਨਿਸ਼ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਟੂਪਨ
ਪ੍ਰਾਂਤ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਏ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਚਮਕਦਾਰ ਤਾਂਬੇ ਦੇ ਕੁਹਾੜਿਆਂ ਨੂੰ ਘੱਟ ਛੂਹਣ ਵਾਲਾ ਸੋਨਾ ਸਮਝ ਲਿਆ, ਅਤੇ ਦੋ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਲਗਭਗ ਛੇ ਸੌ ਮਣਕਿਆਂ ਨਾਲ ਖਰੀਦ ਲਿਆ: 209 ਬਰਨਲ ਡਾਇਸ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਸਤੂਆਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਹੀ ਪਾਲਿਸ਼ ਕੀਤੇ ਹੋਏ ਦੱਸਦਾ ਹੈ, ਹੈਂਡਲ ਨੂੰ ਉਤਸੁਕਤਾ ਨਾਲ ਉੱਕਰੀ ਹੋਈ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇੱਕ ਗਹਿਣੇ ਅਤੇ ਜੰਗ ਦੇ ਮੈਦਾਨ ਲਈ ਬਰਾਬਰ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ।
ਉੱਤਰੀ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਦੋ ਮਹਾਨ ਤਾਂਬੇ ਦੇ ਖੇਤਰ ਹਨ ਜੋ ਪੂਰੇ ਮਹਾਂਦੀਪ ਨੂੰ ਸਪਲਾਈ ਕਰਦੇ ਹਨ 210—ਝੀਲ ਸੁਪੀਰੀਅਰ ਅਤੇ ਹੇਠਲਾ ਰੀਓ ਗ੍ਰਾਂਡੇ। ਪਹਿਲਾ ਪੱਥਰ ਤੋਂ ਧਾਤ ਤੱਕ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਪਰਿਵਰਤਨਸ਼ੀਲ ਕਦਮਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਧਾਤ ਅਗਨੀ ਅਤੇ ਟ੍ਰੈਪੀਅਨ ਚੱਟਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਮਿਲਦੀ ਹੈ ਜੋ ਵਿਸ਼ਾਲ ਤਾਜ਼ੇ ਪਾਣੀ ਦੇ ਸਮੁੰਦਰ ਵਿੱਚ ਦੀਵਾਰ ਹਨ, ਅਤੇ ਠੋਸ ਬਲਾਕਾਂ ਵਿੱਚ ਮਿਲਦੀ ਹੈ: ਇੱਕ, ਪੰਜਾਹ ਫੁੱਟ ਲੰਬਾ, ਛੇ ਫੁੱਟ ਡੂੰਘਾ, ਅਤੇ ਛੇ ਫੁੱਟ ਔਸਤ ਮੋਟਾਈ, ਜਿਸਦਾ ਭਾਰ ਅੱਸੀ ਟਨ ਹੋਣ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ ਸੀ। ਕਾਪਰ ਹਾਰਬਰ, ਕਾਵੁਨਾਮ ਪੁਆਇੰਟ ਵਿਖੇ, ਇੱਕ ਨਾੜੀ ਤੋਂ ਚਾਲੀ ਹਜ਼ਾਰ ਪੌਂਡ ਨਿਕਲਿਆ। ਮਿਨੀਸੋਟਾ ਖਾਨ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਪੁੰਜ (ਫਰਵਰੀ 1857) ਮਿਸਟਰ ਪੈਥਰਿਕ ਅਤੇ ਚਾਲੀ ਆਦਮੀਆਂ ਨੂੰ ਬਾਰਾਂ

ਮਹੀਨਿਆਂ ਲਈ ਘੇਰਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ: ਇਹ ਪੈਂਤਾਲੀ ਫੁੱਟ ਲੰਬਾ, ਬੱਤੀ ਫੁੱਟ ਚੌੜਾ (ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ), ਅਤੇ ਅੱਠ ਫੁੱਟ ਮੋਟਾ ਸੀ; ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਚਾਲੀ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤੋਂ ਵੱਧ ਧਾਤ ਸੀ, ਅਤੇ ਚਾਰ ਸੌ ਵੀਹ ਤੋਂ ਪੰਜ ਸੌ ਟਨ ਭਾਰ ਸੀ। ਨਰਮ ਅਤੇ ਲਚਕੀਲਾ, ਔਸਤਨ 3˙10 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਦੇਸੀ ਚਾਂਦੀ, ਅਤੇ 8·78 ਤੋਂ 8·96 ਦੀ ਖਾਸ ਗੰਭੀਰਤਾ ਦੇ ਨਾਲ, ਇਸਨੂੰ ਕੁਦਰਤ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਕਰੂਸੀਬਲ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਸੀ; ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਸ਼ਕਲ ਵਿੱਚ ਧੜਕਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਕੌਰਨਵਾਲ ਅਤੇ ਡੇਵੋਨ ਦੇ ਧਾਤ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਹੁਨਰਮੰਦ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਜਿਸਨੇ ਸੂਰ ਦੀ ਦੌਲਤ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਇਆ। ਇਹ ਕੰਮ ਉਸ ਨਸਲ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਸੁਵਿਧਾਜਨਕ ਤੌਰ 'ਤੇ 'ਮਾਊਂਡ-ਬਿਲਡਰ' ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਸਾਡੀ ਦੂਜੀ ਸਦੀ ਤੋਂ ਅੱਜ ਤੱਕ, ਜਦੋਂ ਕੌਰਨਵਾਲ ਦੇ ਡੈਮਨੋ-ਨੀਅਨ ਸਭਿਅਤਾ ਦੀ ਇੱਕ ਸਮਾਨ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਸਨ। 'ਕਲਿਫ ਮਾਈਨ' ਨੇ ਹਥਿਆਰਾਂ ਅਤੇ ਔਜ਼ਾਰਾਂ, ਤੀਰ-ਢੇਰਾਂ ਅਤੇ ਬਰਛੇ-ਸਿਰ, ਚਾਕੂਆਂ ਅਤੇ ਪੁਰਾਣੇ ਬੇਯੋਨੇਟ ਵਰਗੇ ਤਿੰਨ-ਪਾਸੜ ਬਲੇਡਾਂ ਦੇ ਵਧੀਆ ਨਮੂਨੇ ਸਪਲਾਈ ਕੀਤੇ। ਸਾਕਟ ਨੂੰ ਹੇਠਲੇ ਸਿਰੇ ਨੂੰ ਸਮਤਲ ਹਥੌੜੇ ਮਾਰ ਕੇ, ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਹਰ ਪਾਸੇ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ (ਬਿਨਾਂ ਓਵਰਲੈਪਿੰਗ ਦੇ) ਉਲਟਾ ਕੇ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਜੋ ਇੱਕ ਫਲੈਂਜ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਜੇਮਜ਼ ਡੀ. ਬਟਲਰ ('ਪ੍ਰਾਗੈਸਟੋਰਿਕ ਵਿਸਕਾਨਸਿਨ') ਚੌਵੀ ਤਾਂਬੇ ਦੇ ਔਜ਼ਾਰਾਂ ਦੀ ਨਕਲ ਕਰਦੇ ਹਨ। 'ਭਾਰਤ ਵਾਸੀ' ਕਾਲੇ ਲੋਹੇ ਦੇ ਉਲਟ, ਧਾਤ ਨੂੰ ਮਿਸਕੋ-ਪੇਵਾਲਿਕ (ਲਾਲ ਲੋਹਾ) ਕਹਿੰਦੇ ਸਨ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਬ੍ਰੌਕਵਿਲ ਦੇ ਅਵਸ਼ੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਵੀ ਸਾਬਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਲੋਕਾਂ ਕੋਲ ਤਾਂਬੇ ਨੂੰ ਸਖ਼ਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕਲਾ ਸੀ।
ਹੇਠਲੇ ਰੀਓ ਗ੍ਰਾਂਡੇ ਦੀਆਂ ਖਾਣਾਂ ਮੈਕਸੀਕੋ ਨੂੰ ਹਥਿਆਰਾਂ ਅਤੇ ਔਜ਼ਾਰਾਂ ਲਈ ਸਮੱਗਰੀ ਸਪਲਾਈ ਕਰਦੀਆਂ ਸਨ। ਕੈਪਟਨ ਆਰ. ਐੱਚ. ਬੋਨੀਕੈਸਲ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ,

211 ਇਹ ਧਾਤ ਨਿਊ ਮੈਕਸੀਕੋ
ਅਤੇ ਮੇਚੋਆਕਨ (ਵੈਲਾਡੋਲਿਡ, ਨਿਊ ਸਪੇਨ) ਦੀਆਂ ਜਵਾਲਾਮੁਖੀ ਚੱਟਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਪਾਈ ਗਈ ਸੀ। ਪੇਰੂ ਵਾਂਗ, ਮੈਕਸੀਕੋ ਨੇ ਵੀ ਕਰੂਸੀਬਲ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਤਾਂਬੇ ਵਿੱਚ ਕਾਂਸੀ ਜੋੜੀ। ਇਹ ਧਾਤਾਂ ਦੇਵਤਾ ਕਵੇਟਜ਼ਲਕੋਆਟਲ, ਇੱਕ ਐਜ਼ਟੈਕ ਟਿਊਬਲ ਕੇਨ-ਬੇਨ-ਲਾਮੇਕ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਨ।
ਤਾਂਬਾ ਯੁੱਗ ਦਾ ਇੱਕ ਹੋਰ ਮਹਾਨ ਕੇਂਦਰ ਉਹ ਧਰਤੀ ਸੀ 'ਜਿੱਥੇ ਮਨੁੱਖਾਂ ਨੂੰ ਬਿਸਕੇ ਤੋਂ ਸੋਨਾ ਮਿਲਦਾ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਉਹ ਲੋਹਾ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ।' ਪੇਰੂ ਦੀ ਫੌਜ, ਜੋ ਕਿ ਵੀਹ ਮਿਲੀਅਨ ਦੀ ਕੁੱਲ ਆਬਾਦੀ ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਲੱਖ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਫੌਜ ਸੀ, ਧਨੁਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਤੀਰ, ਡੰਡੇ, ਪਾਈਕ, ਬਰਛੇ, ਜੰਗੀ ਕੁਹਾੜੀਆਂ (ਪੱਥਰ ਅਤੇ ਤਾਂਬੇ ਦੇ), ਅਤੇ ਪੈਡਲ-ਤਲਵਾਰ ਨਾਲ ਲੈਸ ਸੀ;

212

ਜਦੋਂ ਕਿ ਅਨਾਹੁਆਕ (ਮੈਕਸੀਕੋ) ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਕੋਲ ਧਨੁਸ਼ ਅਤੇ ਬਰਛੇ, ਡੰਡੇ ਅਤੇ ਕੁਹਾੜੇ, ਚਾਕੂ ਅਤੇ ਤਲਵਾਰਾਂ ਇੱਕ-ਹੱਥ ਅਤੇ ਦੋ-ਹੱਥ ਸਨ, ਮਹਕਹੁਇਟਲ ਓਬਸੀਡੀਅਨ ਦੰਦਾਂ ਨਾਲ ਸੈੱਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪੁਰਾਣੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਪੂਰਵ-ਯੰਕਾਰਲ ਅਯਮਾਰਸ, ਜੋ ਸੋਨੇ ਅਤੇ

ਚਾਂਦੀ, ਤਾਂਬਾ ਅਤੇ ਟੀਨ ਲਈ ਖੁਦਾਈ ਕਰਦੇ ਸਨ, ਅਤੇ ਜੋ ਮਿਸ਼ਰਤ ਧਾਤ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਸਨ, ਆਪਣੇ 'ਆਇਰੀ' (ਕੱਟਣ ਵਾਲੇ ਔਜ਼ਾਰਾਂ) ਲਈ ਲੋਹੇ ਅਤੇ ਸਟੀਲ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਲਗਭਗ ਅਣਡਿੱਠ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਸਨ, ਜਿਸਨੂੰ ਉਹ ਕਵੇਲਾ (ਖੇਲੇ) ਕਹਿੰਦੇ ਸਨ। ਐਂਡੀਜ਼ ਰੇਂਜ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਚੂਆ ਸ਼ਬਦ ਅੰਟਾ

213 (ਤਾਂਬਾ) ਤੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ: ਮੂਲ ਧਾਤ ਕਾਸ਼ਤ-
ਰੇਖਾ ਦੇ ਉੱਪਰਲੇ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਮਿਲਦੀ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਹ ਬੋਲੀਵੀਅਨ ਕੋਰੋਕੋਰੋ ਦੇ ਕਪਾਈਫੇਰਸ ਰੇਤਲੇ ਪੱਥਰਾਂ ਵਿੱਚ ਭਰਪੂਰ ਸੀ। ਨੌਵੇਂ ਯੰਕਾ ਦੁਆਰਾ ਜਿੱਤੇ ਗਏ ਹੁਆਨਾਨਚੂਕੋ ਦੇਸ਼ (ਰਿਵੇਰੋ ਅਤੇ ਤਸਚੁਡੀ, ਪੰਨਾ 203),214 ਨੇ ਪੱਥਰ ਅਤੇ ਤਾਂਬੇ ਦੇ ਕੁਹਾੜਿਆਂ, ਛੈਣੀਆਂ, ਪਿੰਨਾਂ ਅਤੇ ਟਵੀਜ਼ਰਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਵਧੀਆ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਪੈਦਾ ਕੀਤਾ। ਬਲਾਸ ਵਾਲੇਰਾ, ਜੋ ਕਿ ਸਭ ਤੋਂ ਪੁਰਾਣੇ ਲੇਖਕਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ, ਜਿਸਦਾ ਅਜੇ ਵੀ ਅਕਸਰ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਸਾਨੂੰ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ 'ਅੰਤਾ' ਲੋਹੇ ਦੀ ਥਾਂ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਲੋਕ ਇਸਨੂੰ ਹੋਰ ਧਾਤ ਨਾਲੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਸਨ, ਇਸਨੂੰ ਸੋਨੇ (ਖੋਰੀ) ਅਤੇ ਚਾਂਦੀ ਨਾਲੋਂ ਤਰਜੀਹ ਦਿੰਦੇ ਸਨ।

215 ਇਸ ਤੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਚਾਕੂ, ਤਰਖਾਣਾਂ ਦੇ ਔਜ਼ਾਰ,
ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਡਰੈਸ-ਪਿਨ (ਟੂਪੀ), ਪਾਲਿਸ਼ ਕੀਤੇ ਸ਼ੀਸ਼ੇ, ਅਤੇ 'ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਾਰੇ ਰੇਕ ਅਤੇ ਹਥੌੜੇ' ਬਣਾਏ ਜਾਂਦੇ ਸਨ। ਗਾਰਸੀਲਾਸੋ ਡੇ ਲਾ ਵੇਗਾ ਅੱਗੇ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ: 'ਪਾਈਕ, ਕਲੱਬ, ਹੈਲਬਰਟ, ਅਤੇ ਪੋਲ-ਕੁਹਾੜੀਆਂ,

216 ਚਾਂਦੀ, ਤਾਂਬੇ, ਅਤੇ ਕੁਝ ਸੋਨੇ ਦੇ ਬਣੇ ਹੁੰਦੇ ਸਨ,
"ਸੂਰਜ ਦੇ ਹੰਝੂ," ਤਿੱਖੇ ਬਿੰਦੂਆਂ ਵਾਲੇ, ਅਤੇ ਕੁਝ ਅੱਗ ਨਾਲ ਸਖ਼ਤ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਸਨ'; ਤਰਖਾਣਾਂ ਦੇ ਕੁਹਾੜੇ; ਐਡਜ਼ ਅਤੇ ਹੈਚੇਟ; ਤਾਂਬੇ ਦੇ ਬਿੱਲ-ਹੁੱਕ, ਅਤੇ ਉਸੇ ਧਾਤ ਦੇ ਬਲੋ-ਪਾਈਪ ਜੋ ਮਿੱਟੀ ਜਾਂ ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਭਾਂਡਿਆਂ 'ਤੇ ਲਗਭਗ ਇੱਕ ਗਜ਼ ਲੰਬੇ ਲਗਾਏ ਜਾਂਦੇ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਹ ਜਗ੍ਹਾ-ਜਗ੍ਹਾ ਲੈ ਜਾਂਦੇ ਸਨ। ਇੱਕ ਡਲਾ ਜਾਂ ਢਿੱਲਾ ਕੰਕਰ ਘੰਟੀ- ਕਲਾਪਰ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਤਾਂਬੇ ਦੀਆਂ ਮੂਰਤੀਆਂ ਨੂੰ ਕੀਮਤੀ ਧਾਤਾਂ ਨਾਲ ਲੇਪਿਆ ਜਾਂ ਚੜ੍ਹਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। 'ਯਨਕਾਸ ਦੀਆਂ ਸ਼ਾਹੀ ਟਿੱਪਣੀਆਂ' ਸਾਨੂੰ ਦੱਸਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਜੰਗ ਦੇ ਹਥਿਆਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਲੋਹੇ ਦੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਤਾਂਬਾ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ: ਲੋਕ ਇਸਦੀ ਬਹੁਤ ਕਦਰ ਕਰਦੇ ਸਨ ਕਿਉਂਕਿ ਸੋਨੇ ਅਤੇ ਚਾਂਦੀ ਨਾਲੋਂ ਵਧੇਰੇ ਉਪਯੋਗੀ ਸੀ; ਮੰਗ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਧਾਤ ਨਾਲੋਂ ਵੱਧ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਸਨੇ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਦਿੱਤੀ (ਭਾਗ i. ਪੰਨੇ 25, 43, 48)। ਸਾਨੂੰ ਤਾਂਬੇ ਦੇ ਹਥੌੜੇ, ਧੌਂਸ-ਨੋਜ਼ਲ, ਐਡਜ਼, ਕੁਹਾੜੀਆਂ ਅਤੇ ਬਿੱਲ-ਹੁੱਕਾਂ ਦੇ ਨੋਟਿਸ ਮਿਲਦੇ ਹਨ (ਭਾਗ i. ਪੰਨੇ 102)। ਸੀਜ਼ਾ ਡੀ ਲਿਓਨ (ਅਧਿਆਇ lxiii.) ਸਾਨੂੰ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੇਰੂਵੀਅਨਾਂ ਨੇ ਲਾਸ਼ ਦੇ ਮੂੰਹ ਵਿੱਚ ਸੋਨੇ, ਚਾਂਦੀ ਜਾਂ ਤਾਂਬੇ ਦਾ ਇੱਕ ਟੁਕੜਾ ਰੱਖਿਆ ਸੀ। ਉਹ ਤਾਂਬੇ ਅਤੇ ਪੱਥਰ ਦੇ ਫੁੱਲਦਾਨਾਂ (ਅਧਿਆਇ civ.), ਅਤੇ ਮਿੱਟੀ ਦੀਆਂ ਛੋਟੀਆਂ ਭੱਠੀਆਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਉਹ ਕੋਲੇ ਰੱਖਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਧੌਂਸ ਦੀ ਬਜਾਏ ਪਤਲੀਆਂ ਸੋਟੀਆਂ ਨਾਲ ਅੱਗ ਫੂਕਦੇ ਸਨ (ibid.)। ਜਾਣ-ਪਛਾਣ (ਪੰਨਾ lii) ਕੰਧਾਂ ਨੂੰ ਸਮਤਲ ਕਰਨ ਅਤੇ ਪਾਲਿਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਤਾਂਬੇ ਦੇ ਤੌਲੀਏ ਦੀ ਪੇਰੂਵੀਅਨ ਵਰਤੋਂ,

ਅਤੇ 'ਤਾਰੇ ਦੀ ਸ਼ਕਲ ਵਿੱਚ ਤਾਂਬੇ ਦਾ ਇੱਕ ਭਿਆਨਕ ਹਥਿਆਰ' ਨੋਟ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਰਿਵੇਰੋ ਅਤੇ ਤਸਚੁਦੀ (ਅਧਿਆਇ ix.) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪੇਰੂਵੀਅਨ ਸੋਨੇ ਜਾਂ ਚਾਂਦੀ ਵਾਂਗ ਪਿੱਤਲ ਦਾ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਸਨ; ਫਿਰ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੂਰਤੀਆਂ, ਫੁੱਲਦਾਨ, ਸੱਪਾਂ ਦੇ ਜੜ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਇੱਕ ਗਜ਼ ਲੰਬੇ ਠੋਸ ਡੰਡੇ, ਅਤੇ ਕੰਡੋਰ ਵਰਗੇ ਪੰਛੀਆਂ ਨਾਲ ਸਜਾਏ ਗਏ ਰਾਜਦੰਡ ਬਣਾਏ। ਯੰਕਾ ਦੇ ਘਰੇਲੂ ਵੈਸੇਲ ਵਿੱਚ ਸੋਨਾ ਅਤੇ ਚਾਂਦੀ, ਤਾਂਬਾ ਅਤੇ ਪੱਥਰ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ਰਿਵੇਰੋ, ਪੇਰੂਵੀਅਨ ਹਥਿਆਰਾਂ ਅਤੇ ਔਜ਼ਾਰਾਂ (ਹੈਚੇਟ ਅਤੇ ਛੀਨੀ) ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਪੰਜ ਤੋਂ ਦਸ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤੱਕ ਮਿਲੇ। ਸਿਲਿਕਾ: ਉਹ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਿਆ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਨਕਲੀ ਸੀ ਜਾਂ ਇੱਕ ਦੁਰਘਟਨਾ ਵਾਲੀ ਅਸ਼ੁੱਧਤਾ। ਤਸਚੂਦੀ (1841) ਨੇ ਹੁਆਕੋ ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਲੀਗ ਦੂਰ ਇੱਕ ਮਕਬਰੇ ਵਿੱਚ ਤਾਂਬੇ ਦੇ ਹਥਿਆਰ ਲੱਭੇ, ਅਤੇ ਇਸ ਤੱਥ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕੀਤੀ ਕਿ ਪੇਰੂ ਦੇ ਲੋਕ ਪੈਡਲ-ਤਲਵਾਰ ਅਤੇ ਚੀਤਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਸਨ।

217 ਇੱਕ
ਤਾਂਬੇ ਦੀ ਕੁਹਾੜੀ, ਜੋ ਕਿ ਹੁਣ ਮਸ਼ਹੂਰ ਅਰਿਕਾ ਵਿਖੇ ਇੱਕ ਹੁਆਕਾ (ਪੁਰਾਣੀ ਕਬਰ) ਵਿੱਚ ਮਿਲੀ ਸੀ, ਇੱਕ ਥੌਂਗ-ਸਲਿੰਗ ਅਤੇ ਹੋਰ ਆਦਿਮ ਯੰਤਰਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਹੋਈ ਸੀ।
ਬੋਲੇਅਰਟ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਨਿਊ ਗ੍ਰੇਨਾਡਾ ਦੇ ਲੋਕ ਆਪਣੇ ਤਾਂਬੇ ਨੂੰ 'ਇੱਕ ਪੌਦੇ ਦੇ ਰਸ ਨੂੰ ਰਗੜ ਕੇ ਅਤੇ ਫਿਰ ਇਸਨੂੰ ਅੱਗ ਵਿੱਚ ਪਾ ਕੇ' 'ਸੋਨੇਦਾਰ' ਕਰਦੇ ਸਨ, ਜਦੋਂ ਇਸਨੇ ਸੋਨੇ ਦਾ ਰੰਗ ਲੈ ਲਿਆ' - ਇੱਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜੋ ਸਾਨੂੰ ਪਲੀਨੀ ਦੇ ਬਲਦ-ਗਾਲ ਵਾਰਨਿਸ਼ ਦੀ ਯਾਦ ਦਿਵਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਇਕਵਾਡੋਰ ਨੇ ਟਵੀਜ਼ਰ ਲਈ ਤਾਂਬੇ ਦੇ ਨਿਪਰ ਬਣਾਏ। ਬੋਗੋਟਾ ਦੇ ਚੀਚਾ, ਜਾਂ ਮੁਇਸਕਾਸ (ਭਾਵ ਆਦਮੀ), ਜੋ ਸਿਰਫ ਸੋਨਾ ਜਾਣਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਤਾਂਬਾ, ਟੀਨ, ਸੀਸਾ ਅਤੇ ਲੋਹੇ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਦੇ ਸਨ, ਨੇ ਆਪਣੇ ਹਥਿਆਰ ਅਤੇ ਔਜ਼ਾਰ ਸਖ਼ਤ ਲੱਕੜ ਅਤੇ ਪੱਥਰ ਤੋਂ ਬਣਾਏ। ਨਿਊਯਾਰਕ ਦੇ ਥਾਮਸ ਈਵਬੈਂਕ, ਛਾਤੀ-ਪਲੇਟਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਤਾਂਬੇ ਦੇ ਦੋ ਲੈਮੀਨੇ ਅਤੇ ਕਾਂਸੀ ਦਾ ਇੱਕ, ਬਾਅਦ ਵਾਲਾ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹਲਕਾ ਸੀ। ਪੇਰੂ ਤੋਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ 'ਕਾਂਸੀ' ਵਿੱਚੋਂ ਉਸਨੂੰ ਸ਼ੁੱਧ ਤਾਂਬੇ ਦੇ ਚਾਰ ਮਿਲੇ, ਚਿਲੀ ਵਿੱਚ ਤਾਂਬੇ ਦੀਆਂ ਭਰਪੂਰ ਖਾਣਾਂ ਸਨ, ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਧਾਤ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਸਖ਼ਤ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ: ਇੱਕ ਇੰਚ ਦੇ ਤਿੰਨ-ਅੱਠਵੇਂ ਹਿੱਸੇ ਦੀ ਮੋਟਾਈ ਟੁੱਟਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਠਤਾਲੀ ਵਾਰ ਪਿੱਛੇ ਅਤੇ ਅੱਗੇ ਮੁੜਦੀ ਹੈ। ਉਸਦੇ ਮੁੱਖ ਕੇਂਦਰ ਕੋਪਿਆਪੋ (ਭਾਵ 'ਫਿਰੋਜ਼ੀ'), ਹੁਆਸਕੋ, ਕੋਕਿਮਬੋ, ਅਕੋਨਕਾਗੁਆ ਅਤੇ ਕੈਲੇਓ ਹਨ। ਗੁਆਟਾਕੋਂਡੋ ਵਿਖੇ ਕਾਉਚੇ ਰੇਂਜ, ਅਟਾਕਾਮਾ ਦੇ ਮਾਰੂਥਲ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ, ਜਿਸਨੇ ਅਟਾਕਾਮਾਈਟ (ਤਾਂਬੇ ਦਾ ਸਬਮੂਰੀਏਟ) ਨੂੰ ਨਾਮ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਉਸੇ ਨਾੜੀ ਤੋਂ ਸੋਨਾ, ਚਾਂਦੀ, ਤਾਂਬਾ, ਅਤੇ ਕੋਕਿਮਬਾਈਟ ਜਾਂ ਚਿੱਟੇ ਤਾਂਬੇ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਪੰਪੁਆ (ਪੈਕ-ਫੌਂਗ?) ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।220 ਗਿਲਿਸ (ਪਲੇਟ viii. 12, 3) ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮਹਾਨ ਯਨਕਾਰਿਅਲ ਹਾਈਰੋਡ ਦੇ ਨੇੜੇ ਮਿਲੀਆਂ ਪੁਰਾਤਨ ਵਸਤਾਂ ਵਿੱਚੋਂ, ਇੱਕ ਢਾਲਿਆ ਹੋਇਆ ਤਾਂਬਾ ਕੁਹਾੜਾ, ਜਿਸਦਾ ਭਾਰ ਲਗਭਗ ਤਿੰਨ ਅਤੇ ਡੇਢ ਪੌਂਡ ਹੈ: ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਸਨੂੰ ਸ਼ੱਕ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਚਿਲੀਅਨ ਉਸ ਧਾਤ

ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਜੰਗਲੀ ਅਰੌਕੇਨੀਅਨ ਸੋਨੇ ਨੂੰ 'ਤਾਂਬਾ' ਕਹਿੰਦੇ ਸਨ (ਬੋਲਾਰਟ, ਪੰਨਾ 184)। ਮੋਲੀਨਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਪੁਏਲਚੇ ਕਬੀਲੇ ਨੇ ਪੇਯੇਨ ਦੀਆਂ ਖਾਣਾਂ ਤੋਂ ਇੱਕ ਤਾਂਬਾ ਕੱਢਿਆ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਸਦਾ ਅੱਧਾ ਭਾਰ (?) ਸੋਨੇ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦਾ ਸੀ; ਅਤੇ ਉਹੀ ਕੁਦਰਤੀ ਮਿਸ਼ਰਤ ਧਾਤ ਕਿਊਰੀਕੋ ਖਾਣਾਂ ਵਿੱਚ ਮਿਲੀ।
ਪੁਰਾਣੀ ਦੁਨੀਆਂ ਵੱਲ ਵਾਪਸ ਆਉਂਦੇ ਹੋਏ, ਅਸੀਂ ਤਾਂਬੇ ਦੇ ਔਜ਼ਾਰ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ ਜੋ ਮਿਸਰੀ ਹਾਇਰੋਗਲਿਫਾਂ ਵਿੱਚ ਲਾਲ-ਭੂਰੇ ਰੰਗ ਨਾਲ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਹਨ;

221 ਲੋਹੇ ਅਤੇ ਸਟੀਲ,
ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅੱਸ਼ੂਰ ਵਿੱਚ, ਰੰਗੇ ਹੋਏ ਹਨ, ਸਲੇਟੀ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਪਾਣੀ-ਨੀਲੇ।

222 ਇਹਨਾਂ
ਪੀਲੇ ਔਜ਼ਾਰਾਂ ਨਾਲ ਪੁਰਾਣੇ ਕਾਰੀਗਰ ਪੱਥਰ ਦੇ ਟੁਕੜੇ ਕੱਟਦੇ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਾਲ ਮੂਰਤੀਆਂ ਬਣਾਉਂਦੇ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਐਡਿਨਬਰਗ,

223 ਦੇ ਡਾ. ਜੌਨ ਫੋਰਬਸ ਕੋਲ ਸ਼ੁੱਧ ਤਾਂਬੇ ਦੀ
ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਛੈਣੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਸਨ, ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਮਿਸਰੀ ਮਕਬਰੇ ਵਿੱਚ ਲੱਕੜ ਦੇ ਮੈਲੇਟ ਨਾਲ ਮਿਲਿਆ ਸੀ। ਤਾਂਬੇ ਦਾ ਇੱਕ ਸਮਤਲ ਟੁਕੜਾ, ਜ਼ਾਹਰ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਚਾਕੂ-ਬਲੇਡ, ਸਤ੍ਹਾ ਤੋਂ ਤੇਰਾਂ ਫੁੱਟ ਹੇਠਾਂ ਬੋਰ ਕਰਨ ਵੇਲੇ ਉਲਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਰਾਮਸੇਸ II ਦੀ ਮੂਰਤੀ ਹੈ। (ਈ.ਪੂ. 1400)।

224 ਐਬੇ ਬਾਰਥੇਲੇਮੀ ਨੇ ਪੀ. ਜੇ.
ਰੋਸੀਗਨੋਲ ਦੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਲਈ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਕਿ ਯੂਨਾਨੀਆਂ ਦੇ ਹੱਥ ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂਬੇ ਦੇ ਸਨ; ਉਹ ਲੋਹਾ ਟਰੋਜਨ ਯੁੱਧ ਦੀ ਤਾਰੀਖ਼ (ਲਗਭਗ ਈਸਾ ਪੂਰਵ 1200),225 ਦੇ ਆਸਪਾਸ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 'ਅਥੋਰ-ਵੀਨਸ' ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ। ਯੂਲਿਸਸ ('ਇਲਿਆਡ,' i. 4, 279) ਐਕਲੀਸ ਨੂੰ ਉਹ ਸਾਰਾ ਸੋਨਾ ਅਤੇ ਤਾਂਬਾ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਹ ਇਕੱਠਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਐਕਲੀਸ ਸਾਰਾ ਸੋਨਾ, ਲਾਲ ਤਾਂਬਾ (χαλκ ν ρυθρ ν), ਔਰਤਾਂ, ਅਤੇ ਲੋਹਾ ਜਾਂ ਸਟੀਲ (σδηρον) ਲੈ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਦੋਂ ਪੇਲੀਡਸ ਉਸ ਉੱਤਮ ਜਵਾਬ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਕਰਦਾ ਹੈ:
ਮੇਰੇ ਲਈ ਦੁਸ਼ਮਣ ਉਹ ਆਦਮੀ ਹੈ ਜੋ ਹੇਡੀਜ਼ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਘਿਣਾਉਣਾ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਦੁਆਰ ਹੈ, ਜੋ ਸੋਚਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਗੱਲ ਲੁਕਾਉਣ ਅਤੇ ਦੂਜੀ ਗੱਲ ਕਹਿਣ ਦੀ ਹਿੰਮਤ ਕਰਦਾ ਹੈ।

226

ਨੂਮਾ ਨੇ ਪੁਜਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਵਾਲ ਤਾਂਬੇ ਨਾਲ ਕੱਟਣ, ਲੋਹੇ ਦੀ ਨਹੀਂ, ਕੈਂਚੀ ਨਾਲ।227 ਤਾਂਬੇ ਦੇ ਫੁੱਲਦਾਨ ਅਤੇ ਕੇਤਲੀਆਂ ਮਕਬਰੇ ਦੇ ਫਰਨੀਚਰ ਵਜੋਂ ਡਾ. ਸਕਲੀਮੈਨ ਨੂੰ ਮਾਈਸੇਨੇ ਵਿਖੇ ਮਿਲੀਆਂ ਸਨ: ਐਥਨਜ਼ ਵਿਖੇ ਵਾਰਵੇਕੀਅਨ ਦੇ ਅਜਾਇਬ ਘਰ ਵਿੱਚ ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸੱਤ ਅੰਤਿਮ ਸੰਸਕਾਰ ਦੇ ਕਲਸ਼ ਹਨ। ਇਹ ਏਟਰਸਕਨ ਕੌਰਨੇਟੋ ਅਤੇ ਪੈਲੇਸਟੀਨਾ, ਅਤੇ ਆਸਟ੍ਰੀਅਨ ਹਾਲਸਟੈਟ,

228 ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕਬਰਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਵੀ ਮਿਲੇ ਹਨ ਜੋ
ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਹੈ ਜਦੋਂ ਲੋਹਾ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਆ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਜ਼ਾਹਰ ਹੈ ਕਿ ਮਾਈਸੇਨੇ ਨਾਲੋਂ ਬਹੁਤ ਬਾਅਦ ਦੇ ਸਮੇਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਹਿੰਦੂਆਂ ਕੋਲ ਤਾਂਬੇ ਦਾ ਸਿੱਕਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਪ-ਹਿਮਾਲੀਅਨ ਗੰਗਾ ਪ੍ਰਾਂਤਾਂ ਦਾ ਸਿੱਕਾ ਯੂਨਾਨੀ ਕਲਾ ਨਾਲੋਂ

ਪੁਰਾਣਾ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਤਾਂਬੇ ਦਾ ਸਿੱਕਾ ਹੈ ਜਿਸਦੇ ਪਿੱਛੇ ਘੋੜੇ ਦੀ ਬੇਰਹਿਮ ਤਸਵੀਰ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇੱਕ ਆਦਮੀ ਹੈ ਜਿਸਦੀ ਕਹਾਣੀ ਪੁਰਾਣੇ ਬੋਧੀ (ਪਾਲੀ) ਅੱਖਰਾਂ ਵਿੱਚ ਹੈ ਖਤਰਪਾਸਾ ਪਗਾਮਾਸ਼ਾਸਾ।

229 ਯਹੂਦੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ, ਏਟਰਸਕਨਾਂ ਵਾਂਗ, ਤਾਂਬੇ
ਦਾ ਸਿੱਕਾ ਸੀ, ਨੇ ਇਸ ਧਾਤ ਨੂੰ ਅਪਰਾਧ ਅਤੇ ਬਚਾਅ ਲਈ ਵਰਤਿਆ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਫਲਿਸਤੀਆਂ, ਫੋਨੀਸ਼ੀਅਨਾਂ ਅਤੇ ਕਾਰਥਾਜੀਨੀਅਨਾਂ ਵਿੱਚ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਵਸ਼ੇਸ਼ ਕੈਨੇ ਮੈਦਾਨ ਵਿੱਚ ਮਿਲੇ ਹਨ, ਧਾਤ ਪਹਿਲਾਂ ਸ਼ੁੱਧ ਸੀ। 'ਸਟੀਲ ਦਾ ਧਨੁਸ਼' (ਅੱਯੂਬ xx. 24, Ps. xviii.
34) ਨੂੰ 'ਤਾਂਬੇ ਦਾ ਧਨੁਸ਼' ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਤਾਂ ਤਾਂਬੇ ਨਾਲ ਢੱਕਿਆ ਹੋਇਆ ਜਾਂ (ਹੋਰ ਸੰਭਵ ਤੌਰ 'ਤੇ) ਇੰਨਾ ਨਰਮ ਕਿ ਲਚਕੀਲਾ ਹੋਵੇ। ਗਥ ਦੇ ਗੋਲੀਆਹ (ਈ.ਪੂ. 1063), ਜਿਸਦੀ ਲੰਬਾਈ ਨੌਂ ਫੁੱਟ ਛੇ ਇੰਚ ਸੀ, ਕੋਲ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਾਨਾ, ਗਰੀਵ, ਲੋਹੇ ਦੇ ਸਿਰ ਵਾਲਾ ਇੱਕ ਬਰਛਾ, ਅਤੇ ਤਾਂਬੇ ਦਾ ਇੱਕ ਸਕੇਲ-ਕੋਟ ਸੀ: ਬਰਛੇ ਦੇ ਸਿਰ ਦਾ ਭਾਰ ਛੇ ਸੌ ਅਤੇ ਕਵਚ ਪੰਜ ਹਜ਼ਾਰ ਸ਼ੇਕੇਲ (ਹਰੇਕ 320 ਗ੍ਰੇਨ ਟ੍ਰੌਏ), ਜਾਂ 33˙33 ਅਤੇ 277˙77 ਪੌਂਡ।

231 ਡੇਵਿਡ ਤਾਂਬੇ ਦੇ ਟੋਪ ਨਾਲ ਲੈਸ ਸੀ (1 ਸੈਮੂਅਲ xvii. 38)। ਈਸ਼ੀ-
ਬੇਨੋਬ (ਈ.ਪੂ. 1018), ਜੋ 'ਦੈਂਤ ਦੇ ਪੁੱਤਰਾਂ' ਵਿੱਚੋਂ ਸੀ, ਕੋਲ ਤਿੰਨ ਸੌ ਸ਼ੇਕੇਲ (ਲਗਭਗ ਸਾਢੇ ਸੋਲਾਂ ਪੌਂਡ) ਤਾਂਬੇ ਦਾ ਇੱਕ ਬਰਛਾ ਸੀ। ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਬੁਫਨ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਏਸ਼ੀਆਈ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਬਾਹਾਂ ਕਪ੍ਰੀਨ ਸਨ।
ਸ਼੍ਰੀ ਜੌਨ ਲੈਥਮ ਐਲਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ:

232 'ਤਾਂਬਾ ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਧਾਤ ਹੈ ਜਿਸਦਾ, ਇਸਦੀ ਬਿਨਾਂ
ਮਿਸ਼ਰਤ ਅਵਸਥਾ ਵਿੱਚ, ਪੂਰੇ ਇੰਗਲੈਂਡ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਅਵਸ਼ੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ ਹੈ। ਪਹਿਲਾਂ ਪੱਥਰ ਅਤੇ ਹੱਡੀ, ਫਿਰ ਕਾਂਸੀ ਜਾਂ ਤਾਂਬਾ ਅਤੇ ਟੀਨ ਮਿਲਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਇਕੱਲਾ ਤਾਂਬਾ ਨਹੀਂ। ਮੈਂ ਇਸ ਅੰਤਰਾਲ ਨੂੰ ਪਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ, ਮਿਸ਼ਰਤ ਧਾਤ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਧਾਤੂ ਉਦਯੋਗ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ।' ਪਰ ਇਹ ਇੱਕ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਦਲੀਲ ਹੈ। ਸਧਾਰਨ ਖਣਿਜ ਜਲਦੀ ਹੀ ਕਾਂਸੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਅਲੋਪ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ, ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਕੁਝ ਸ਼ੁੱਧ ਨਮੂਨੇ ਹਨ। ਸਰ ਡੇਵਿਡ ਬਰੂਸਟਰ

233 ਰਾਥੋ ਬੋਗ ਤੋਂ ਵੀਹ ਫੁੱਟ
ਹੇਠਾਂ ਨੀਲੀ ਮਿੱਟੀ 'ਤੇ ਮਿਲੇ ਸ਼ੁੱਧ ਤਾਂਬੇ ਦੇ ਇੱਕ ਵੱਡੇ ਜੰਗੀ ਕੁਹਾੜੇ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਫਿਲਿਪਸ 234 ਅੱਠ ਅਖੌਤੀ 'ਕਾਂਸੀ' ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਤਲਵਾਰਾਂ, ਇੱਕ ਥੇਮਜ਼ ਤੋਂ ਅਤੇ ਦੋ ਆਇਰਲੈਂਡ ਤੋਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ: ਬਰਛੇ ਦਾ ਸਿਰ ਅਸ਼ੁੱਧ ਪਰ ਬਿਨਾਂ ਮਿਸ਼ਰਤ ਤਾਂਬੇ ਦਾ ਸੀ, 99˙71 ਤੋਂ 0˙28 ਸਲਫਰ। ਡਾ. ਡੈਨੀਅਲ ਵਿਲਸਨ 235 ਨੇ 1850 ਵਿੱਚ ਸੱਤ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ 'ਕਾਂਸੀ' ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕੀਤਾ, ਅਤੇ ਇੱਕ ਸਕਾਟਿਸ਼ ਕੁਹਾੜੀ-ਸਿਰ, ਬੇਰਹਿਮੀ ਨਾਲ ਰੇਤ-ਢੱਕਿਆ ਹੋਇਆ, ਲਗਭਗ ਸ਼ੁੱਧ ਤਾਂਬੇ ਦਾ ਮਿਲਿਆ, ਸੋਨੇ ਅਤੇ ਚਾਂਦੀ ਦਾ ਕੁਦਰਤੀ ਮਿਸ਼ਰਤ ਧਾਤ ਇੱਕ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਰੋਮਨ ਨਿਸ਼ਚਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੰਗਲੈਂਡ ਵਿੱਚ ਤਾਂਬੇ ਨੂੰ ਸੁੰਘਦੇ ਸਨ, ਜਿੱਥੇ ਸ਼ੁੱਧ ਧਾਤ ਦੇ ਢੇਰ, ਘੱਟ ਜਾਂ ਘੱਟ ਗੋਲ, ਪਾਏ ਗਏ ਹਨ, ਪਰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਕਾਂਸੀ ਦੇ ਸਮਾਨ ਦੇ ਨਾਲ

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] (1) [illegible] [illegible] [illegible]

*[illegible] [illegible] [illegible] [

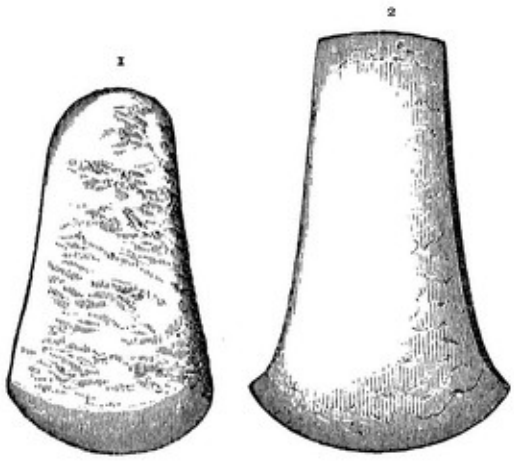

ਚਿੱਤਰ 77.—ਡਿਊਲਿਨ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਵਿੱਚ ਤਾਂਬਾ ਸੇਲਟ। ਚੌੜੀਆਂ ਚੀਥੀਆਂ ਦੇ ਆਕਾਰ ਦੀਆਂ ਤਲਵਾਰਾਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਇੱਕਤਾਲੀ ਹੈ, ਨੂੰ 'ਖਾਸ ਅਤੇ ਅਜੀਬ ਆਇਰਿਸ਼' ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਿੱਧੇ ਬਲੇਡਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵੱਡੇ ਬੁਰਰਾਂ, ਛੇਕਾਂ ਅਤੇ ਰਿਵੇਟਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਜਾਂ ਤਾਂ ਧਾਤ ਦੇ ਵੱਡੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਖਤਮ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਾਂ ਲੱਕੜ ਦੇ ਡੰਡਿਆਂ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਲੰਬੇ ਜਾਂ ਛੋਟੇ। ਇਸ ਕਿਸਮ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਵਕਰ ਹਨ। ਕਿਉਂਕਿ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ 'ਲਾਲ ਕਾਂਸੀ' (ਸ਼ੁੱਧ ਤਾਂਬੇ) ਦੀਆਂ ਹਨ, ਜੋ ਆਕਸੀਕਰਨ ਦੁਆਰਾ ਗੂੜ੍ਹੀਆਂ ਹੋ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਇਹ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਬਹੁਤ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਸੇਲਟ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਕੁਝ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਬਿੰਦੂਆਂ ਨੂੰ ਤੋੜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਫਿਰ ਵੀ ਕਿਨਾਰੇ ਨਾ ਤਾਂ ਹੈਕ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਨਾ ਹੀ ਘਸੇ ਹੋਏ ਹਨ; ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸੱਚੀ ਛੁਰਾ ਮਾਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਤਲਵਾਰਾਂ ਸਨ। ਫਿਰ ਵੀ ਸ਼੍ਰੀ ਜੌਨ ਇਵਾਨਸ ਐਲਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਤਾਂਬੇ ਦੀ ਤਲਵਾਰ ਵਰਗੀ ਕੋਈ ਚੀਜ਼ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦਾ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਉਹ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲੇਵੇਸਕ ਡੇ ਲਾ ਰਾਵਲੀਅਰ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸਨੇ ਤਾਂਬੇ ਦੇ ਹਥਿਆਰਾਂ ਨੂੰ ਯੂਨਾਨੀਆਂ

238 ਅਤੇ
ਰੋਮਨਾਂ, ਗੌਲਾਂ ਅਤੇ ਫ੍ਰੈਂਕਾਂ ਲਈ ਅਣਜਾਣ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਸੀ: ਇਸ ਵਿਦਵਾਨ ਨੂੰ ਕੋਮਟੇ ਡੀ ਕੇਲਸ ਦੁਆਰਾ ਬੌਰਬੋਨਾਈਸ ਦੇ ਗੇਂਸਲ ਵਿਖੇ ਪੁੱਟੀ ਗਈ ਸੱਤ ਤਾਂਬੇ ਦੀਆਂ ਤਲਵਾਰਾਂ (1751) ਦੇ ਵਰਣਨ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਗਲਤ ਵਿਵਹਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਖੰਡਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਐਬੇ ਬਾਰਥੇਲੇਮੀ ਨੇ ਚਾਈਲਡਰਿਕ ਦੇ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਸੱਤ ਤਾਂਬੇ ਦੇ ਬਲੇਡ ਫ੍ਰੈਂਕਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਸਨ।
ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਇਸ ਗੱਲ ਦੇ ਕਾਫ਼ੀ ਸਬੂਤ ਹਨ ਕਿ ਆਧੁਨਿਕ ਯਾਤਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ 'ਤਾਂਬਾ' ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਅਸਪਸ਼ਟ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਟਰੌਏ 239 ਦਾ ਆਧੁਨਿਕ ਖੋਜੀ ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੀ ਆਖਰੀ ਅਤੇ ਸੋਧੀ ਹੋਈ ਕਿਤਾਬ ਵਿੱਚ, ਮਲਬੇ ਦੇ ਤਪੰਜਾ ਫੁੱਟ ਡੂੰਘੇ ਖੰਡਰਾਂ ਦੀ ਖੋਜ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸੱਤ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਦੇ ਪੱਧਰੀ ਖੰਡਰਾਂ ਨੂੰ ਨੰਗਾ ਕਰਨ ਦਾ ਪੂਰਾ ਬਿਰਤਾਂਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ,

ਜਿਸ ਵਿੱਚ 'ਜ਼ਮੀਨੀ ਮੰਜ਼ਿਲ' ਅਤੇ ਮੈਸੇਡੋਨੀਅਨ ਖੰਡਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਦੋ ਸਭ ਤੋਂ ਹੇਠਲੇ ਧਾਤਾਂ ਕਾਂਸੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇੱਕ ਤਾਂਬੇ ਦੇ ਯੁੱਗ ਦੇ ਗਵਾਹ ਹਨ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਸੁਨਹਿਰੀ ਵਸਤੂ, ਇੱਕ ਤਾਂਬੇ ਦੀ ਚਾਕੂ, ਅਤੇ ਹੱਥ ਨਾਲ ਬਣੇ ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਭਾਂਡਿਆਂ ਦੇ ਨਮੂਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਉੱਨਤ ਕਲਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ।

240 ਹੇਠਾਂ ਤੋਂ ਦੂਜਾ
ਕੰਧ ਵਾਲਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਤੀਜਾ, ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ, ਬਰਨਟ ਸਿਟੀ ਸੀ, ਸੋਨੇ ਦੇ ਖਜ਼ਾਨਿਆਂ ਦਾ ਸ਼ਹਿਰ, ਜਿਸਦੀ ਪਛਾਣ ਇਲੀਓਸ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਖੋਜੀ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਹੋਮਰਿਕ ਇਲੀਅਮ ਨੂੰ ਇਸਦੇ ਅਸਲ ਅਨੁਪਾਤ ਵਿੱਚ ਘਟਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਉਸਦੀਆਂ ਖੋਜਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਲੋਹੇ ਦੀ ਘਾਟ ਹੈ, ਜੋ ਸਿਰਫ ਆਕਸੀਡਾਈਜ਼ਡ 'ਸਲਿੰਗ-ਗੋਲੀਆਂ' ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਿਖਾਈ ਦਿੱਤੀ: ਟੀਨ ਵੀ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰ ਹੈ। ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਧਾਤਾਂ ਸਭ ਤੋਂ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਆਕਸੀਕਰਨ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ; ਫਿਰ ਵੀ, ਜੇ ਵਸਤੂਆਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ, ਤਾਂ ਉਹ ਜੰਗਾਲ ਅਤੇ ਧੱਬਿਆਂ ਵਿੱਚ ਨਿਸ਼ਾਨ ਛੱਡ ਜਾਂਦੀਆਂ। 'ਟ੍ਰੌਏ' ਤੋਂ ਅਸੀਂ ਸਿੱਖਦੇ ਹਾਂ (ਪੰਨਾ 22) ਕਿ 'ਸਾਰੇ ਤਾਂਬੇ ਦੇ ਸਾਮਾਨ ਸ਼ੁੱਧ ਤਾਂਬੇ ਦੇ ਹਨ, ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਧਾਤ ਦੇ ਮਿਸ਼ਰਣ ਦੇ' ਲੇਖਕ ਇਹ ਵੀ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ 'ਸ਼ੁੱਧ ਤਾਂਬੇ ਦੇ ਔਜ਼ਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵੱਡੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਪੱਥਰ ਦੇ ਹਥਿਆਰਾਂ ਅਤੇ ਔਜ਼ਾਰਾਂ ਨਾਲ ਸਮਕਾਲੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ।' ਉਹ ਇਹ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ ('ਟ੍ਰੌਏ,' ਪੰਨਾ 82) ਕਿ ਉਹ ਕਾਂਸੀ ਦੇ ਦੌਰ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉਸਨੂੰ 'ਟ੍ਰੋਜਨ ਸਟ੍ਰੈਟਮ' ਵਿੱਚ, ਤੀਹ ਤੋਂ ਛਿਆਲੀ ਅਤੇ ਬਵੰਜਾ ਫੁੱਟ ਦੀ ਡੂੰਘਾਈ 'ਤੇ, ਸ਼ੁੱਧ ਤਾਂਬੇ ਦੇ ਮੇਖਾਂ, ਚਾਕੂਆਂ, ਨੇਜ਼ਾਂ ਅਤੇ 'ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕੀਤੇ ਗਏ ਜੰਗੀ ਕੁਹਾੜੇ' ਦੀ ਖੋਜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

241 ਅਤੇ ਅਸੀਂ
ਤਾਂਬੇ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਸਦਾ ਬਹੁਤ ਸਾਰਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਐਥਨਜ਼ ਦੇ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਲੈਂਡਰਰ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, 'ਇੱਕ ਰਸਾਇਣ ਵਿਗਿਆਨੀ ਜੋ ਆਪਣੀਆਂ ਖੋਜਾਂ ਅਤੇ ਲਿਖਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।' ਉਸਨੇ 'ਪ੍ਰੀਅਮ ਦੇ ਖਜ਼ਾਨੇ' ਵਿੱਚ ਮਿਲੇ ਟੁਕੜਿਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ, ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ੁੱਧ ਤਾਂਬੇ ਦੇ ਬਣੇ ਬਣਾਇਆ, ਬਿਨਾਂ ਟੀਨ ਜਾਂ ਜ਼ਿੰਕ ਦੇ ਮਿਸ਼ਰਣ ਦੇ ('ਟ੍ਰੌਏ,')। ਪੰਨਾ 340)। ਕਾਂਸੀ ਯੁੱਗ ਦਾ ਇਲਾਜ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਮੈਂ ਦਿਖਾਵਾਂਗਾ ਕਿ ਮਿਸ਼ਰਤ ਧਾਤ ਦੀ ਘਾਟ ਸੀ।

□□□□□ 78.—□□□□-□□□□ □□□□ □□□□□

□□□□□ 79.
□□□□□ □□□□□

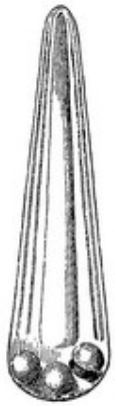

□□□□□ 80.
□□□□□ □□□□□

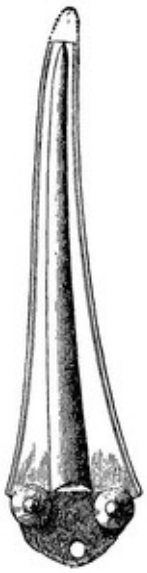

[illegible]. 81.—[illegible]-[illegible] [illegible] [illegible]

ਅਧਿਆਇ ਪੰਜਵਾਂ।

ਮਿਸ਼ਰਤ ਧਾਤ ਦਾ ਦੂਜਾ ਕੈਲਸੀਟ ਯੁੱਗ

242 —ਕਾਂਸੀ,

ਪਿੱਤਲ, ਆਦਿ: ਕੁਹਾੜਾ ਅਤੇ ਤਲਵਾਰ।
ਮੈਂ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਤਾਂਬੇ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਰਿਵਰਤਨਸ਼ੀਲ ਹੋਵੇਗੀ; ਅਤੇ ਇੱਕ ਕਿਸਮ ਦੀ ਧਾਤ ਨੂੰ ਪਿਘਲਾਉਣ ਦੀ ਖੋਜ ਤੁਰੰਤ ਦੂਜੀਆਂ ਧਾਤ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੁਮੇਲ ਵੱਲ ਲੈ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਜਦੋਂ ਕਾਸਟਿੰਗ ਅਤੇ ਮੋਲਡਿੰਗ ਇੱਕ ਆਮ ਅਭਿਆਸ ਹੋਣ ਲੱਗੀ, ਤਾਂ ਬਿਨਾਂ ਮਿਸ਼ਰਤ ਤਾਂਬਾ ਪਿਘਲਾਉਣਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਸੀ, ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਪਿਘਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਤਾਂ ਮੋਟਾ, ਸੁਸਤ ਅਤੇ ਪੇਸਟੀ ਹੁੰਦਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਇਹ ਮੋਲਡ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸਾਇਨੋਸਿਟੀਆਂ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਮਿਸ਼ਰਣ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਚੱਲਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਅਧਿਆਇ ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਦੂਜੇ ਚੈਲਸੀਟਿਕ ਯੁੱਗ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਰੱਖਦਾ ਹਾਂ - ਧਾਤਾਂ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਪੁਰਾਣੇ ਸੰਜੋਗਾਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਾਮਿਆਂ ਅਤੇ ਹਥਿਆਰਾਂ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਉਪਯੋਗ ਦਾ। ਜੇ. ਪੀ. ਰੋਸੀਗਨੋਲ, ਪ੍ਰਤੀਕਵਾਦੀਆਂ ਅਤੇ ਰਹੱਸਵਾਦੀਆਂ ਦੀ ਰਾਏ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਬੈਰਨ ਡੀ ਸੇਂਟ ਕਰੋਇਕਸ,

243 ਕਰੂਜ਼ਰ, ਫਰਰੇਟ, ਅਤੇ ਲੋਬੇਚਸ,

244 ਧਾਤੂ ਵਿਗਿਆਨ
ਨੂੰ ਇੱਕ ਬ੍ਰਹਮ ਮੂਲ ਦਿੰਦੇ ਹਨ—ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਫੈਸ਼ਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ—, ਇਸ ਬਿੰਦੂ ਵਿੱਚ ਇਸਨੂੰ ਸ੍ਰਿਸ਼ਟੀ, ਸਪਸ਼ਟ ਭਾਸ਼ਾ,

245 ਅਤੇ ਮੱਕੀ ਅਤੇ ਵਾਈਨ ਦੀ ਖੋਜ ਵਰਗਾ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ।
ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਸਟ੍ਰਾਬੋ (x. 3, § 7) ਦੁਆਰਾ ਦਰਸਾਏ ਗਏ θεολογο μενα (ਧਰਮ ਸ਼ਾਸਤਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ) ਨੂੰ ਸਮਝਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੁਦਰਤੀ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਲੌਕਿਕ ਏਜੰਸੀ ਦੀ ਪੁਰਾਣੀ ਪਰਿਕਲਪਨਾ ਹੈ, ਇੱਕ ਕਿਸਮ ਦਾ ਲਕਸਸ-ਵੰਡਰ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਜਰਮਨ ਬੇਕਾਰ ਚਮਤਕਾਰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਹੋਰੇਸ ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਪੁਰਾਣਾ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ - 'ਪਾਰਕਸ ਡੀਓਰਮ ਕਲਟਰ ਐਟ ਇਨਫ੍ਰੀਕੁਐਂਸ'। ਉਹ ਕਿਊਰੇਟਸ ਅਤੇ ਕੋਰੀਬੈਂਟਸ, ਲੇਮਨੋਸ ਅਤੇ ਇਮਬ੍ਰੋਸ ਦੇ ਕੈਬੀਰੀ (ਕਾਬੇਰੋਈ), ਅਤੇ ਕ੍ਰੀਟ ਦੇ ਇਡੀ ਡੈਕਟੀਲੀ, ਰੋਡਜ਼ ਦੇ ਟੈਲਚਾਈਨ, ਅਤੇ ਥਰੇਸ ਦੇ ਸਿੰਟੀ, ਸਿੰਟੀ, ਜਾਂ ਸਾਈ (ਸਟ੍ਰਾਬੋ, xii. 3, § 20) ਨੂੰ ਧਾਤੂ ਵਿਗਿਆਨਕ δα μονες, ਜਾਂ ਮਨੁੱਖੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕੈਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਜੀਨੀ, ਅਤੇ ਕਲਾ ਦੇ ਲਗਾਤਾਰ ਕਦਮਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਮੰਨਦਾ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਕਿਸੇ ਦੇਵਤੇ ਦੇ ਅੰਤਰ ਨੂੰ

ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਨਾਲ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਜਦੋਂ ਮਨੁੱਖੀ ਸੁਭਾਅ ਗੰਢ ਨੂੰ ਢਿੱਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ; ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਅਸੀਂ ਇਹ ਮੰਨਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸਾਡੀ ਕਿਸਮ ਕਿਸਮਾਂ ਦੀ ਪੂਜਾ ਕਰਕੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ ਸੀ। ਮਨੁੱਖ ਨੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਇੱਕ ਚੀਜ਼ ਦੀ ਪੂਜਾ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਆਪਣੀ, ਅਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਆਪਣੀ, ਜਾਂ ਤਾਂ ਸਰੀਰ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਭੂਤ ਵਿੱਚ - ਯਾਨੀ ਕਿ, ਗੈਰ-ਮਾਸਿਕ ਜਾਂ ਵਸਤੂਗਤ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ - ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਅਲੌਕਿਕ ਮਨੁੱਖ, ਆਪਣੇ ਆਪ ਦੇ ਸਰਵਉੱਚ, ਆਦਰਸ਼ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ।
ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਰਹੱਸਮਈ ਕਬੀਲਿਆਂ ਬਾਰੇ ਕਿੰਨਾ ਘੱਟ ਤੱਥ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਕਲਾਸਿਕਾਂ 'ਤੇ ਇੱਕ ਨਜ਼ਰ ਮਾਰਨ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਾਰੇ ਛੇ ਏਸ਼ੀਆਈ ਮੰਨੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਰੀਆ (ਧਰਤੀ) ਦੇ ਪੁਜਾਰੀ, ਦੇਵਤਿਆਂ ਦੀ ਮਹਾਨ ਮਾਂ ਅਤੇ ਧਾਤੂ ਕਾਰੀਗਰਾਂ ਦੀ ਰਾਣੀ। ਫਿਰ ਵੀ ਸਟ੍ਰਾਬੋ ਕਿਊਰੇਟਸ ਨੂੰ ਯੂਨਾਨੀ ਸ਼ਬਦਾਂ κ ροι (ਮੁੰਡੇ), κ ραι (ਕੁੜੀਆਂ), κουρá (ਟੌਂਸਰ), ਅਤੇ κουροτροφε ν (ਮੁੰਡੇ ਨੂੰ ਪਾਲਣ ਲਈ, ਭਾਵ ਜੁਪੀਟਰ) ਤੋਂ ਸਮਝਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਭਰਾ, ਨੌਂ ਕੋਰੀਬੈਂਟਸ, ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨੱਚਣ ਵਾਲੇ ਚਾਲ ਅਤੇ ਸਿਰ ਨਾਲ ਨੀਗਰੋ ਵਰਗੇ ਝੁਕਣ ਕਰਕੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ, κορ πτοντας। ਉਹ ਸਮੋਥਰੇਸ (ਸਮੋਥਰੇਸੀਆ ਅਲਟਾ) ਵਿੱਚ ਵਸਦੇ ਸਨ: ਇਹ ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ ਅਤੇ ਪਵਿੱਤਰ ਟਾਪੂ, ਜੋ ਕਿ ਪੁਰਾਤਨ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਫ੍ਰੀਮੇਸਨਰੀ, ਜਾਂ ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਏ ਫ੍ਰੀ- ਸਮਿਥਰੀ ਦਾ ਇੱਕ ਆਮ ਮੇਲ ਸੀ, ਧਾਤੂ ਥਾਸੋਸ ਅਤੇ ਜਵਾਲਾਮੁਖੀ ਲੈਮਨੋਸ ਨਾਲ ਇੱਕ ਤਿਕੋਣ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ।
ਤਿੰਨ ਜਾਂ ਚਾਰ ਕਾਬੀਰੀ

246 ਇੱਕ ਸਾਮੀ ਨਾਮ ਰੱਖਦੇ ਹਨ, ਕਬੀਰ=ਮਹਾਨ ਜਾਂ ਪੁਰਾਣਾ।
ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਇਹ ਪਟਾਹ-ਸੋਕਰ-ਓਸੀਰਿਸ,

247 ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਜਾਪਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਹੇਰੋਡੋਟਸ
(iii. 37) ਮੈਮਫ਼ਿਸ ਵਿਖੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੰਦਰ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਫੋਨੀਸ਼ੀਆ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਪੁਰਾਣੇ ਕਿਸ਼ਤੀ ਚਾਲਕ ਜਾਂ ਮੁੱਢਲੇ ਜਹਾਜ਼ ਨਿਰਮਾਤਾ ਬਣ ਗਏ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸੇਸੇਨੂ ਜਾਂ ਮਿਸਰੀ ਅੱਠਵੀਂ ਸਦੀ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ; ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸੱਤ ਗ੍ਰਹਿਆਂ ਜਾਂ ਟਾਈਫੋ ਦੇ ਤਾਰਿਆਂ ਨਾਲ, ਸਾਡੇ ਮਹਾਨ ਰਿੱਛ;

248 ਅਤੇ ਕੁਝ
ਲੋਕਾਂ ਦੁਆਰਾ, ਫਿਰ, ਸੱਤ ਖਨੇਮੂ (ਗਨੋਮ) ਜਾਂ ਪਿਗਮੀ-ਪੁੱਤਰਾਂ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜੋ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਪਟਾਹ-ਵਲਕਨ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਉਹ ਲੈਮਨੋਸ ਵਿੱਚ ਵਸਦੇ ਸਨ, ਜਿੱਥੇ ਹੇਫੇਸਟਸ, ਜਦੋਂ ਆਦਮ ਵਾਂਗ, ਸਭ ਤੋਂ ਹੇਠਲੇ ਸਵਰਗ ਤੋਂ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਉਸਨੇ ਪੇਲਾਸਗੀ (ਡਾਇਓਡ. ਸਿਸ. ਲਿਬ. v.) ਵਿੱਚ ਸ਼ਰਨ ਲਈ: ਇਸ ਲਈ ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪੂਜਾ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖਿਆ। ਡੈਮਾਸਸੀਅਸ ('ਇਸੀਡੋਰਸ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ') ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ: 'ਬੇਰੀਟਸ ਦਾ ਐਸਕਲੇਪੀਅਸ ਨਾ ਤਾਂ ਯੂਨਾਨੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਮਿਸਰੀ, ਸਗੋਂ ਫੋਨੀਸ਼ੀਅਨ ਮੂਲ ਦਾ ਹੈ; ਕਿਉਂਕਿ ਸਾਦਿਕ ਦੇ ਘਰ (ਸੱਤ) ਪੁੱਤਰ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਡਾਇਓਸਕੁਰੀ ਅਤੇ

ਕੈਬੀਰੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਅੱਠਵਾਂ ਐਸਮਾਨ (ਭਾਵ ਓਕਟੇਵੀਅਸ, ਨੰ.
8) ਸੀ, ਜਿਸਦਾ ਅਰਥ ਐਸਕਲੇਪੀਅਸ ਹੈ।'

249

ਇਡੀਅਨ ਡੈਕਟਾਈਲੀ (ਉਂਗਲਾਂ ਜਾਂ ਪੈਰਾਂ ਦੀਆਂ ਉਂਗਲਾਂ) ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਭਰਪੂਰ Ide'250 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਵਿੱਚ ਪੰਜ ਭਰਾ ਸਨ, ਜੋ ਡੈਕਸਟ੍ਰਾ ਜਾਂ ਖੁਸ਼ਕਿਸਮਤ ਹੱਥ (ਵਿਗਿਆਨ, ਕਲਾ) ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਸਨ, ਅਤੇ ਸਿਨਿਸਟ੍ਰਾ ਜਾਂ ਬਦਕਿਸਮਤ (ਜਾਦੂ-ਟੂਣਾ, ਮਾੜੇ ਸ਼ਗਨ) ਲਈ ਪੰਜ ਭੈਣਾਂ ਸਨ। ਇਹਨਾਂ 'ਹੱਥਾਂ' (ਲੋਹਾ - ਕਾਮੇ) ਦੇ ਨਾਮ ਕੈਲਮਿਸ (ਅੱਗ ਜਾਂ ਗਰਮੀ = ਸੁਗੰਧਕ), ਡੈਮਨਾਮੇਨੀਅਸ (ਹਥੌੜਾ, ਜਾਂ ਜੋ ਤਾਕਤ ਨਾਲ ਸ਼ਾਸਨ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਥੌਰ), ਹਰਕਿਊਲਿਸ (ਬਲ, ਜਾਨਵਰ ਜਾਂ ਮਾਨਸਿਕ), ਅਤੇ ਅਕਮੋਨ (ਐਨਵਿਲ ਜਾਂ ਪੈਸਿਵ ਸਿਧਾਂਤ) ਸਨ। ਇਸ ਲਈ ਪਾਈਰਾਕਮੋਨ ਸਾਈਕਲੋਪ, ਸੱਤ ਆਰਕੀਟੈਕਟ ਭਰਾਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ, ਜੋ ਸਟ੍ਰਾਬੋ (viii. 6) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਲਾਇਸੀਆ ਤੋਂ ਆਏ ਸਨ ਅਤੇ ਅਰਗੋਲਿਡ ਵਿੱਚ 'ਸਾਈਕਲੋਪੀਅਨ ਕੰਧ' ਬਣਾਈ ਸੀ। ਇਹਨਾਂ ਸਾਈਕਲੋਪਸ

251 (ਮੋਨੋਕੂਲਰ ਦੈਂਤ) ਨੇ ਧਾਤ ਦਾ ਕੰਮ ਕੀਤਾ, ਅਤੇ ਆਪਣੇ
ਜਾਦੂਈ ਹੱਥਾਂ ਹੇਠ,
ਪਿੱਤਲ ਨਦੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵਗਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਸੋਨੇ ਦੀ ਧਾਤ;
ਅਤੇ ਘਾਤਕ ਸਟੀਲ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ਾਲ ਤਿਜੋਰੀ ਵਿੱਚ ਪਿਘਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
ਬਾਅਦ ਦੇ ਲੇਖਕਾਂ ਦੁਆਰਾ, ਸਾਈਕਲੋਪਸ, ਜੋ

. . .

ਏਰਾ ਝੀਲ (Æn. viii. 445, Georg. iv. 172), ਦੀਆਂ ਤਿੱਖੀਆਂ ਸੁਰਾਂ
ਸਿਸੀਲੀਅਨ ਮੰਨੇ ਜਾਂਦੇ ਸਨ।
ਟੈਲਚਾਈਨਜ਼ (ਮੋਹਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ, θ λγειν ਤੋਂ, ਸੁਹਜ ਤੱਕ) ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਸਟੀਸੀਕੋਰਸ ਸਿਸੀਲੀਅਨ (ਨੈਟ. ਈ.ਪੂ. 632) ਦੁਆਰਾ ਧਾਤੂ ਵਿਗਿਆਨੀ ਵਜੋਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ: ਉਹ ਥੈਲਸਾ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਸਨ, ਭਾਵ ਉਹ ਸਮੁੰਦਰ ਤੋਂ ਪਾਰ ਆਏ ਸਨ; ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਟੈਲਚਿਨਿਸ ਨੂੰ ਬਸਤੀ ਬਣਾਇਆ, ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਡੈਡਾਲਾਈਡਜ਼ ਜਾਂ ਬਾਅਦ ਦੇ ਐਥਨਜ਼ ਦੇ ਕਲਾਕਾਰ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਵਰਗੇ ਦੇਵਤਿਆਂ ਦੇ ਹਥਿਆਰ ਅਤੇ ਮੂਰਤੀਆਂ ਬਣਾਈਆਂ। τ σνεσθαι (ਗੋਲੀ ਤੱਕ) ਤੋਂ ਸਿੰਟੀਜ਼ (ਲੁੱਟਣ ਵਾਲੇ), ਜੋ ਕਿ, ਲੇਸਬੋਸ ਦੇ ਹੇਲੇਨਿਕਸ (ਨੈਟ. ਈ.ਪੂ. 496) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਤਾਂਬਾ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ (χαλκυ ς) ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਸਮੁੰਦਰੀ ਡਾਕੂ ਸਨ, ਅਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਪਤਨੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਕਤਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਲੇਮਨੀਅਨਾਂ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਇਸ ਲਈ ਹੋਮਰ ('ਓਡ.' viii. 290) ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਬਰਬਰ ਸਿੰਟੀਅਨ ਆਦਮੀਆਂ' ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਫਿਰਦੌਸ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢੇ ਜਾਣ 'ਤੇ ਵੁਲਕਨ ਮਿਲਿਆ ਸੀ। ਸਿਗਾਨੋਲੋਗਜ਼ ਦਾ ਇੱਕ ਆਧੁਨਿਕ ਸਕੂਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਪ੍ਰਾਗੈਤੀਹਾਸਕ ਜਿਪਸੀ ਨਾਲ ਕਰੇਗਾ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਅਜੇ ਵੀ ਸਿੰਡੀ ਨਾਮਕ ਇੱਕ

ਕਬੀਲਾ ਹੈ; ਪਰ ਇਹ ਸਿਧਾਂਤ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਕਲਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪੱਛਮ ਵੱਲ ਲੈ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਧਾਰਾ ਸਾਫ਼ ਉਲਟ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਵਗਦੀ ਸੀ। ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਹੇਰੋਡੋਟਸ (i. 28), ਰਹੱਸਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕਰਕੇ, ਚੈਲੀਬਜ਼ ਨੂੰ

252 ਜਾਂ ਲੋਹੇ ਦੇ ਕਾਮੇ, ਫਰੀਜੀਅਨਾਂ ਦੇ ਗੁਆਂਢੀ (ਅਤੇ
ਸੰਗੀ?) ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ।
ਅਜਿਹੀਆਂ ਦੰਤਕਥਾਵਾਂ ਦਾ ਆਮ ਸਾਰ ਸਮਝਣਾ ਔਖਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਸਾਰੇ ਕਬੀਲੇ ਸ਼ਾਇਦ (ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪੇਲੋਪਸ, ਟੈਂਟਲਸ ਅਤੇ ਨਿਓਬੇ) ਉਸੇ ਜਗ੍ਹਾ, ਫਰੀਜੀਆ, ਏਸ਼ੀਆ ਮਾਈਨਰ ਦੇ ਉਪਜਾਊ ਪਠਾਰ, ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਕਾਟਾਕੇਕੌਮੇਨ ਜਾਂ ਜਵਾਲਾਮੁਖੀ ਟ੍ਰੈਕਟ ਤੋਂ ਆਏ ਸਨ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਅਸੀਂ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ, ਇਹ ਪਹਿਲਾ ਪੱਛਮੀ ਕੇਂਦਰ ਸੀ ਜਿਸਨੇ ਪੁਰਾਣੀ ਮਿਸਰੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ 'ਆਰੀਅਨ' ਜਾਂ ਗੈਰ-ਸਾਮੀ ਤੱਤ ਨੂੰ ਵਿਕਸਤ ਕੀਤਾ। ਇਸਨੇ ਯੂਰਪੀਅਨ

253 ('ਇੰਡੋ-
ਯੂਰਪੀਅਨ' ਗਲਤ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਸ਼ਾਖਾ ਦਾ ਬਿੰਦੂ ਵੀ ਬਣਾਇਆ ਜੋ ਆਰੀਆਲੈਂਡ (ਏਰੀਆਨੇਮ-ਵੈਜੋ) ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਸੀ, ਜਿਸਦਾ ਨਸਲੀ ਕੇਂਦਰ ਰੇ, ਹੇਰੀ, ਜਾਂ ਹੇਰਾਤ ਦੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਦਾ ਵਹਿਸ਼ੀ ਖੇਤਰ ਸੀ।

254 ਇਸ ਲਈ, ਹੇਰੋਡੋਟਸ (iii. 2) ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ,
ਮਿਸਰੀ ਲੋਕ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਛਾੜਨ ਲਈ ਫਰੀਜੀਅਨਾਂ ਦੇ ਮਾਲਕ ਸਨ। ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਸਮੋਥਰੇਸ, ਲੈਮਨੋਸ, ਥੇਰਾ,

255 ਸਾਈਕਲੇਡਜ਼ ਅਤੇ ਕ੍ਰੀਟ ਟਾਪੂਆਂ ਵੱਲ ਜਾਣਗੇ;
ਗ੍ਰੀਸ, ਥੇਸਾਲੀ ਅਤੇ ਐਪੀਰਸ, ਅਟਿਕਾ, ਆਰਗੋਸ, ਅਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਦੂਰ ਦੱਖਣ ਵੱਲ ਜਾਣਗੇ, ਜਿੱਥੇ ਰਾਜਾ ਟੈਂਟਲਸ ਦੇ ਪੁੱਤਰ 'ਪੇਲੋਪਸ ਦ ਫਰੀਜੀਅਨ' ਨੇ ਮੋਰੀਆ ਨੂੰ ਬਸਤੀ ਬਣਾਇਆ ਅਤੇ ਪੇਲੋਪਿਡ ਨਸਲ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕੀਤੀ। ਫਿਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਟਲੀ, ਹੇਟਰੂਰੀਆ, ਅਤੇ ਯਾਪੀਜੀਆ (ਜਾਂ ਮੇਸਾਪੀਆ), ਪਿਊਸੇਟੀਆ ਅਤੇ ਡੌਨੀਆ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਘਰ ਮਿਲੇਗਾ, ਅਤੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਉਹ ਇਬੇਰੀਆ, ਸਪੇਨ ਅਤੇ ਪੁਰਤਗਾਲ ਵਿੱਚ ਵਸ ਜਾਣਗੇ, ਜਿੱਥੇ ਬ੍ਰਿਜ ਜਾਂ ਬ੍ਰਾਈਜੀ (ਫ੍ਰੀਜੀਅਨ) ਨੇ ਅੱਜ ਦੇ ਬ੍ਰੈਗਾਂਜ਼ਾ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਨਾਮ ਛੱਡ ਦਿੱਤੇ ਹਨ।
ਇਹ ਪ੍ਰੋਟੋ-ਫ੍ਰੀਜੀਅਨ ਅਤੇ ਫਰੀਗੋ-ਯੂਰਪੀਅਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਈ ਕਬੀਲੇ ਏਸ਼ੀਆ ਵਾਪਸ ਆਏ, ਪੂਰਵ-ਇਤਿਹਾਸਕ ਧਾਤੂ-ਕਾਰੀਗਰ ਸਨ। ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਲੁਹਾਰ (ਸਮਿਤਾਨ ਤੋਂ, ਵਾਰ ਕਰਨ ਲਈ) ਪਵਿੱਤਰ ਸੀ; ਅਤੇ ਤਲਵਾਰ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲਾ ਵੀ ਉਸ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਸ ਹੈਰਾਨੀ ਅਤੇ ਸਤਿਕਾਰ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਜ਼ਾਲਮ ਅਤੇ ਵਹਿਸ਼ੀ ਇੱਕ ਯੂਰਪੀਅਨ ਮਕੈਨਿਕ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਜਾਲ ਵਿੱਚ ਦੇਖਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਉਸ ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਭਾਵਨਾ ਦੀ ਉਦਾਹਰਣ ਦੇਖਣਗੇ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਮਨੁੱਖ ਅਲੌਕਿਕ ਬਣ ਗਿਆ।256
ਹੇਸੀਚਿਅਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਧਾਤਾਂ ਨੂੰ ਸਖ਼ਤ ਕਰਨ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਕਦਮ ਧਾਤਾਂ ਨੂੰ ਸਖ਼ਤ ਕਰਨਾ ਸੀ। ਤੇਲ (ਤਾਂਬਾ ਅਤੇ ਟੀਨ ਦਾ ਮਿਸ਼ਰਣ)। ਮਿਸ਼ਰਤ ਧਾਤ ਨੂੰ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਚੈਲਕੋਸ (ਅਧਾਰ ਧਾਤ) ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ χαλκ ς, μ λαινoς (ਕਾਲੇ ਚਾਕ) ਵਜੋਂ। ਲਾਤੀਨੀ ਲੋਕ ਇਸਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ æs ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਅੜੇ ਰਹੇ; ਉਦਾਹਰਨ ਲਈ æs ਇਨੌਰੈਟਮ (ਸੋਨੇਦਾਰ ਕਾਂਸੀ)। ਸਾਡਾ ਕਾਂਸੀ ਸ਼ਬਦ ਬਰੂਨਸ (ਫਸਕਸ, ਗੂੜ੍ਹਾ, ਭੂਰਾ); ਬਰੂਨਮ æs

ਤੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਲੋਅ ਲਾਤੀਨੀ (ਈ.ਡੀ. 805) ਬਰੂਨੀਆ, ਬਰੂਨੀਆ, ਜਾਂ ਬ੍ਰੋਨੀਆ, ਇੱਕ ਲੋਰਿਕਾ ਜਾਂ ਥੋਰੈਕਸ; ਅਤੇ ਲੋਅ ਯੂਨਾਨੀ π ρτας μπρo τξινες (ਬ੍ਰਾਊਟਜ਼ਾਈਨ ਦਾ ਉਚਾਰਨ ਕਰੋ), "ਕਾਂਸੀ ਦੇ ਪੋਰਟਲ।" ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਬਾਸਕ ਜਾਂ ਆਈਬੇਰੀਅਨ ਬ੍ਰੋਂਜ਼ੀਆ ਤੋਂ ਵੀ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।
ਟੀਨ, ਜੋ ਕਿ ਸਭ ਤੋਂ ਘੱਟ ਟਿਕਾਊ ਧਾਤਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ, ਉਸੇ ਸਮੇਂ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਮਿਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਧਾਤੂ ਵਿਗਿਆਨ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਲਾਜ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਆਸਾਨ ਹੈ, ਨੂੰ ਯੂਨਾਨੀਆਂ ਦੁਆਰਾ κασστερoς ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਲਾਤੀਨੀ ਕੈਸੀਟੇਰੋਨ,

257

ਜਿੱਥੋਂ ਸ਼ਾਇਦ ਅਰਬੀ। , ਅਤੇ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ ਹੈ। ਇਬਰਾਨੀ ਨਾਮ (Bad l=ਇੱਕ ਬਦਲ, ਇੱਕ ਵੱਖਰਾ, ਇੱਕ ਮਿਸ਼ਰਤ ਧਾਤ) ਹੈ। ਮਿਸਰੀ ਵਿੱਚ ਹੱਟ (ਚਿੱਟੀ ਧਾਤ) ਵਿੱਚ ਚਾਂਦੀ ਅਤੇ ਟੀਨ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ: ਕਾਪਟਿਕ ਵਿੱਚ ਇਹ ਥ੍ਰਮ, ਥ੍ਰਾਨ, ਜਾਂ ਬਾਸੇਂਸ਼ ਹੈ। ਕਾਲਾ (ਲਿੰਸ਼ੋਟਨ ਦਾ 'ਕੈਲੇਮ') ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਟੀਨ ਲਈ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਸ਼ਬਦ ਹੈ: ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਤੁਰਕੀ ਦੀ ਬਜਾਏ ਅਰਬੀ ਹੈ। ਅਰਬੀ ਵਿੱਚ ਟੇਨੇਕੇਹ (ਟਿਨ-ਪਲੇਟ) ਅਸੂਰੀਅਨ 'ਅਨਾਕਰ' ਦਾ ਇੱਕ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸੰਗਮ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਸਕੈਂਡੇਨੇਵੀਅਨ ਦਿਨ, ਜਰਮਨ ਜ਼ਿਨ, ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਟਿਨ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਮਿਲਦਾ ਜੁਲਦਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਚੌਸਰ ਅਤੇ ਪੁਰਾਣੇ ਲੇਖਕਾਂ ਵਿੱਚ 'ਟੇਨੇ' ਪਾਉਂਦੇ ਹਾਂ, 'ਟਿਨ' ਇਸਦੇ ਆਸਾਨ 'ਪਤਲਾ ਹੋਣ' ਜਾਂ ਕੁੱਟਮਾਰ ਤੋਂ ਆ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਬਾਅਦ ਦੇ ਲਾਤੀਨੀ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਪਲਿੰਨੀ (iv. 30) ਦੇ ਪਲੰਬਮ ਐਲਬਮ ਜਾਂ ਚਿੱਟੇ ਲੀਡ ਨੂੰ ਸਟੈਨਮ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ: ਜਿੱਥੋਂ ਸਾਡਾ ਸ਼ਬਦ ਨਵ-ਲਾਤੀਨੀ ਰਾਹੀਂ ਆਇਆ ਹੈ। ਕੈਸੀਟੇਰੋਨ, ਕਾਸਦੀਰ, ਕਾਸਤੀਰਾ, ਦੀ ਉਤਪਤੀ ਵਿਵਾਦਪੂਰਨ ਹੈ, ਅਤੇ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਗਿਆਨੀ ਟਿੱਪਣੀ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕੈਸੀ ਇੱਕ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ (ਕੇਲਟਿਕ) ਅਗੇਤਰ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੈਸੀ-ਬੇਲਾਨਸ ਵਿੱਚ। ਟਿਨ ਕਾਕੇਸ਼ਸ ਵਿੱਚ, ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ, ਦੱਖਣੀ ਪਰਸ਼ੀਆ (ਡ੍ਰਾਂਗੇ ਦੇਸ਼) ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ; ਟਸਕਨੀ ਵਿੱਚ, ਆਈਬੇਰੀਆ (ਸਪੇਨ ਅਤੇ ਪੁਰਤਗਾਲ) ਵਿੱਚ,

258 ਸਵੀਡਨ, ਸੈਕਸੋਨੀ,
ਬੋਹੇਮੀਆ, ਹੰਗਰੀ ਅਤੇ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੰਗਲੈਂਡ ਵਿੱਚ। ਆਧੁਨਿਕ ਤੇਮੇਸ਼ਵਰ (ਪੈਨੋਨੀਆ) ਦੇ ਨੇੜੇ ਅਜੇ ਵੀ ਭੰਡਾਰ ਹਨ, ਅਤੇ ਗੈਲੀਸੀਆ ਅਤੇ ਜ਼ਮੋਰਾ ਦੀਆਂ ਗ੍ਰੇਨਾਈਟ ਪਹਾੜੀਆਂ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਹੁਣ ਰੂਸ, ਗ੍ਰੀਨਲੈਂਡ, ਬ੍ਰਾਜ਼ੀਲ ਅਤੇ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਵਿਲਕਿਨਸਨ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਮਿਸਰ ਦਾ ਮਿਸ਼ਰਤ ਧਾਤ ਸਪੇਨ, ਭਾਰਤ, ਮਲੱਕਾ, ਜਾਂ ਸੁਮਾਤਰਾ ਅਤੇ ਬੋਰਨੀਓ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਬਾਂਕਾ,

259 ਤੋਂ ਲਿਆਉਂਦਾ ਸੀ;
ਬਾਂਕਾ ਟੀਨ-ਮਾਈਨਾਂ, ਜੋ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਚੀਨੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਕੰਮ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਸਨ, ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ 1506 ਵਿੱਚ ਪੁਰਤਗਾਲੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਵੇਖੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਪਰ ਛੇਵੇਂ ਰਾਜਵੰਸ਼ (ਈ.ਪੂ. 3000) ਦੇ ਸਮੇਂ ਮਿਸਰ ਵਿੱਚ ਟੀਨ ਅਤੇ ਤਾਂਬੇ ਦੇ ਮਿਸ਼ਰਣ ਆਮ ਸਨ। ਨੰਬਰਾਂ ਦੀ ਕਿਤਾਬ (xxxii. 22) ਵਿੱਚ ਟੀਨ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਈ.ਪੂ. 1452 ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ

ਸੋਨਾ ਅਤੇ ਚਾਂਦੀ, 'ਪਿੱਤਲ' (ਤਾਂਬਾ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਪਾਈਰਾਈਟਸ), ਲੋਹਾ, ਅਤੇ ਸੀਸਾ

260

('ਓਫੇਰੇਟ') ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਈ.ਪੂ. ਵਿੱਚ 760 ਵਿੱਚ ਯਸਾਯਾਹ (i. 25) ਅਤੇ ਹਿਜ਼ਕੀਏਲ (xxii. 18, 20) ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀਆਂ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ, ਟੀਨ ਨੂੰ ਚਾਂਦੀ ਦਾ ਮਿਸ਼ਰਤ ਧਾਤ ਬਣਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ।
ਮਿਸਰੀ ਲੋਕ ਆਪਣੀਆਂ ਧਾਤਾਂ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉੱਪਰਲੇ ਮਿਸਰ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੇ ਸਨ; ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਪਹਿਲੀਆਂ ਖੇਫਟ ਜਾਂ ਸੋਨੇ (ਖੇਟਮ) ਅਤੇ ਤਾਂਬੇ ਦੀਆਂ ਖਾਣਾਂ ਥੇਬੈਦ ਵਿੱਚ ਸਨ। ਦੂਜਾ, ਉਹ ਪੂਰਬੀ ਕੰਢੇ 'ਤੇ ਮਿਦਯਾਨ ਦੀ ਧਰਤੀ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈਣਗੇ, ਅਤੇ ਲੰਬੀ ਤੰਗ ਖਾੜੀ, ਅਲ-ਅਕਾਬਾਹ ਦੇ ਦੱਖਣ ਵੱਲ ਚੱਲਣਗੇ: ਘਾਟਾਂ ਜਾਂ ਤੱਟ ਪਹਾੜਾਂ ਦੀ ਇਹ ਵਿਸ਼ਾਲ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਖਣਨ ਕੇਂਦਰ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਅਜੇ ਵੀ ਇੱਕ ਮਹਾਨ ਉਦਯੋਗਿਕ ਭਵਿੱਖ ਹੈ। ਤੀਜਾ, ਫੋਨੀਸ਼ੀਅਨਾਂ ਦੁਆਰਾ, ਜੋ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਯੂਨਾਨੀਆਂ ਨੂੰ ਧਾਤੂ ਵਿਗਿਆਨ ਸਿਖਾਉਂਦੇ ਸਨ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮਿਸਰ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਸੀ, ਉਹ ਦੱਖਣੀ ਫਰਾਂਸ, ਸਪੇਨ ਅਤੇ ਇੰਗਲੈਂਡ ਤੋਂ ਆਪਣਾ ਟੀਨ ਆਯਾਤ ਕਰਨਗੇ।

261

ਇਹ ਇੱਕ ਵਿਵਾਦਪੂਰਨ ਸਵਾਲ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਫੋਨੀਸ਼ੀਅਨਾਂ ਨੇ ਕੈਸੀਟਰਾਈਡਜ਼ ਦੇ ਟੀਨ-ਪੱਥਰ ਅਤੇ ਸਟ੍ਰੀਮ-ਟਿਨ ਦੀ ਖੋਜ ਕੀਤੀ ਸੀ,

262 ਜਾਂ ਕੀ ਧਾਤ 'ਵੈਲਸ਼ ਆਫ਼ ਦ ਹੌਰਨ' ਦੁਆਰਾ ਕੰਮ
ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ - ਕੌਰਨਵਾਲ ਅਤੇ ਡੇਵੋਨਸ਼ਾਇਰ ਦੇ ਵਹਿਸ਼ੀ, ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਇਦ ਛੋਟੇ ਤੱਟ-ਸਫਾਈ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਸਨ।

263 ਹੇਰੋਡੋਟਸ, ਦਰਅਸਲ, 'ਕੈਸੀਟਰਾਈਡਜ਼ (ਟੀਨ
ਟਾਪੂ) ਨਾਮਕ ਕਿਸੇ ਵੀ ਟਾਪੂ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦਾ (iii. 115) ਜਿੱਥੋਂ ਟੀਨ ਆਉਂਦਾ ਹੈ।' ਇਹ ਸਿਲੂਰ ਜਾਂ ਸਿਲੀ ਟਾਪੂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਡਿਪੋਟ ਸਨ, ਉਤਪਾਦਨ ਦੇ ਸਥਾਨ ਨਹੀਂ। ਫੋਨੀਸ਼ੀਅਨਾਂ ਨੇ ਆਪਣਾ ਭੇਤ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੱਖਿਆ, ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਧੋਖਾ ਦੇਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਆਪਣੇ ਜਹਾਜ਼ ਗੁਆ ਦਿੱਤੇ; ਇਸ ਲਈ ਸਟ੍ਰਾਬੋ (iii. 5, § 11) ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸਦਾ ਕੈਸੀਟਰਾਈਡਜ਼ ਅਜ਼ੋਰਸ ਜਾਪਦਾ ਹੈ।

264 ਵਪਾਰ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਖੋਲ੍ਹਣ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿਵਾਦਪੂਰਨ
ਹੈ; ਕੁਝ ਲੋਕ ਇਸਨੂੰ ਬੀ.ਸੀ. 1500, ਹੋਰ

265 ਇਸਨੂੰ B.C. 400 ਤੱਕ ਘਟਾਉਂਦੇ ਹਨ।
ਡਾਇਓਡੋਰਸ ਸਿਕੂਲਸ (ਆਇਤ 21-2) ਸਾਨੂੰ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਟੀਨ ਮਿਲਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਬੇਲੇਰੀਅਮ ਪ੍ਰੋਮੋਂਟਰੀ (ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਅੰਤ) ਦੇ ਨੇੜੇ ਸੂਰਾਂ ਵਿੱਚ ਟਕਰਾ ਗਿਆ ਸੀ; ਉੱਥੋਂ ਇਸਨੂੰ ਇਕਟਿਸ (ਵੈਕਟਿਸ, ਵਾਈਟ ਦਾ ਟਾਪੂ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਸੇਂਟ ਮਾਈਕਲ ਦਾ ਮਾਊਂਟ ਅਤੇ ਲਵ ਆਈਲੈਂਡ) ਤੱਕ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ; 266 ਅਤੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਗੌਲ ਦੇ ਪਾਰ ਰੋਨ ਤੱਕ ਘੋੜੇ 'ਤੇ ਚੜ੍ਹਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਟਰੂਰੋ ਮਿਊਜ਼ੀਅਮ 267 ਵਿੱਚ ਟੀਨ ਦਾ ਇੱਕ ਸੂਰ ਹੈ, ਉੱਪਰ ਸਮਤਲ ਅਤੇ ਹੇਠਾਂ ਰੀਨੀਫਾਰਮ (ਉੱਲੀ ਦੀ ਸ਼ਕਲ), ਦੋ ਫੁੱਟ ਗਿਆਰਾਂ ਇੰਚ ਗੁਣਾ ਗਿਆਰਾਂ ਇੰਚ ਚੌੜਾ, ਇੱਕ ਖਾਸ ਨਿਸ਼ਾਨ ਦੇ ਨਾਲ; ਇਹ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਫੋਨੀਸ਼ੀਅਨ ਹੈ। ਬੋਡਮਿਨ ਵਿੱਚ 'ਕੈਸੀਟਰ ਸਟ੍ਰੀਟ' ਨੂੰ ਕਲਾਸੀਕਲ ਨਾਮ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਕ੍ਰਿਸਮਸ ਦਿਵਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਦੂਜੇ ਵੀਰਵਾਰ ਨੂੰ ਕੌਰਨਵਾਲ (ਕਰਨ-ਵਾਲੀ, ਕੌਰਨੂ ਗੈਲੀæ) ਵਿੱਚ

'ਪਿਕਰਸ ਡੇ' ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਆਦਮੀ ਤੋਂ ਜਿਸਨੇ 'ਸਟੀਨ' ਜਾਂ ਟੀਨ ਦੀ 'ਸਟ੍ਰੀਮਿੰਗ' (ਜਾਂ ਧੋਣ) ਦੀ ਖੋਜ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਸਟ੍ਰਾਬੋ ਬਾਰਾਂ ਕੈਸੀਟਰਾਈਡਜ਼ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨੀਸ਼ਮੈਨਾਂ ਦਾ ਬੁਰਾ ਬਿਰਤਾਂਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਬਾਅਦ ਵਾਲਾ 'ਦੁਖਦਾਈ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ ਫਿਊਰੀਜ਼ ਵਰਗਾ।' ਇਹਨਾਂ ਸੁਹਾਵਣੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਤਾਂਬੇ ਦੇ ਪਾਈਰਾਈਟਸ ਦੇ ਕੋਲ ਸਤ੍ਹਾ 'ਤੇ ਪਿਆ ਸਟ੍ਰੀਮ-ਟੀਨ, ਲਗਭਗ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਢੁਕਵਾਂ, ਮਿਲੇਗਾ - ਬਾਅਦ ਵਾਲਾ ਟੀਨ ਨਾਲੋਂ ਸਖ਼ਤ, ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਤੁਲਨਾਤਮਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਰਮ ਅਤੇ ਲਚਕੀਲਾ। ਦੋਵੇਂ ਧਾਤ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਮਿਲਾਏ ਜਾਂਦੇ ਸਨ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਲੋਹਾ ਪਿਘਲਾਉਣਾ ਤੁਲਨਾਤਮਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁਸ਼ਕਲ ਅਤੇ ਥਕਾਵਟ ਵਾਲਾ ਸੀ; ਅਤੇ ਦੋਵੇਂ (ਤਾਂਬਾ ਅਤੇ ਟੀਨ) ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਵਧੇਰੇ ਫਿਊਜ਼ੀਬਲ ਸਨ, ਸਗੋਂ ਉਹ ਤਰਲ ਅਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਵੀ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਜਾਰੀ ਰਹੇ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਕਾਸਟਿੰਗ ਅਤੇ ਮੋਲਡਿੰਗ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਮਿਲਦੀ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਵੋਰਸੈਈ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇੰਗਲੈਂਡ ਕਾਂਸੀ ਦਾ ਇੱਕ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਕੇਂਦਰ ਸੀ, ਜਿੱਥੋਂ ਮਿਸ਼ਰਤ ਧਾਤ ਪੂਰੇ ਯੂਰਪ ਵਿੱਚ ਫੈਲੀ ਹੋਈ ਸੀ। ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੰਗਲੈਂਡ ਵਿੱਚ ਕਾਂਸੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦਾ ਸਮਾਂ ਬੀ.ਸੀ. ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ ਸੀ। 1400 ਅਤੇ 1200, ਅਤੇ ਅੱਠ ਤੋਂ ਦਸ ਸਦੀਆਂ ਤੱਕ ਚੱਲਿਆ, ਸੀਜ਼ਰ ਦਾ ਹਮਲਾ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ 'ਲੋਹੇ ਦੇ ਯੁੱਗ' ਦੌਰਾਨ ਹੋਇਆ ਸੀ।
ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਾਨੂੰ ਮਿਸਰ ਵਿੱਚ ਕਾਂਸੀ ਦਾ ਵੱਡਾ ਨਿਰਮਾਣ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ। ਮਿਸ਼ਰਤ ਧਾਤ ਦਾ ਸਹੀ ਔਸਤ ਅਨੁਪਾਤ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣਾ ਔਖਾ ਹੈ,

268 ਟੀਨ ਦਸ ਤੋਂ ਵੀਹ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤੱਕ
ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਤਾਂਬਾ ਅੱਸੀ ਤੋਂ ਨੱਬੇ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤੱਕ। ਵੌਕਲਿਨ ਦੁਆਰਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇੱਕ ਖੰਜਰ ਨੇ ਤਾਂਬਾ ਪਚਾਨਸੀ, ਟੀਨ ਚੌਦਾਂ, ਅਤੇ ਲੋਹਾ ਇੱਕ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦਿੱਤਾ। ਵਿਲਕਿਨਸਨ ਦੀ ਕਾਂਸੀ ਦੀ ਛੈਣੀ, ਨੌਂ ਅਤੇ ਇੱਕ ਪੌਂਡ ਬਾਰਾਂ ਔਂਸ ਲੰਬੀ, ਜੋ ਥੀਬਸ ਵਿਖੇ ਇੱਕ ਖੱਡ ਵਿੱਚ ਮਿਲੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸੌ ਹਿੱਸੇ 94˙0 ਤਾਂਬਾ, 5˙9 ਟੀਨ, 0˙1 ਲੋਹਾ ਸੀ; ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਇਸਦਾ ਕਿਨਾਰਾ ਇੱਕ ਵਾਰ ਵਿੱਚ ਸਖ਼ਤ ਪੱਥਰ ਦੁਆਰਾ ਮੋੜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਕਾਂਸੀ ਦੀਆਂ ਛੈਣੀਆਂ (ii. ch. vii. &c.) ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਸ਼ੱਕ ਹੈ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਮਿਆਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਸਟੀਲ ਨਾਲ ਨੋਕਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਬੇਸ਼ੱਕ, ਉਹ ਇਹ ਦੱਸਣ ਲਈ ਉਲਝਣ ਵਿੱਚ ਸੀ ਕਿ 'ਕਾਂਸੀ ਜਾਂ ਪਿੱਤਲ ਦੇ ਬਲੇਡਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਖਾਸ ਡਿਗਰੀ ਲਚਕਤਾ ਕਿਵੇਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ।' 269
ਮਿਸਰੀ ਧਾਤੂ ਵਿਗਿਆਨ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਸਮੱਗਰੀ ਅਤੇ ਸਮਾਪਤੀ ਦੋਵਾਂ ਪੱਖੋਂ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾਯੋਗ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਕਿਸ ਸਮੇਂ ਕਾਂਸੀ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਉਸ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਅਣਡਿੱਠ ਕਰਦੇ ਹਾਂ; ਹਾਲਾਂਕਿ, ਪੇਪੀ ਦੇ ਨਾਮ ਵਾਲਾ ਇੱਕ ਕਾਸਟ ਸਿਲੰਡਰ, ਮੱਧ ਮਿਸਰ ਦੇ ਛੇਵੇਂ ਰਾਜਵੰਸ਼ ਵਿੱਚ 3000 ਈਸਾ ਪੂਰਵ ਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਨਿਟੇਕਰ (ਨਾਈਟੋਕ੍ਰਿਸ) ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀਆਂ ਮੂਰਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਚਾਕੂ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਬਰਲਿਨ ਅਜਾਇਬ ਘਰ ਵਿੱਚ

□□□ □□□□□ □□ □□□□, □□ □□ □□□ □□□□□ □□□□ □□□□ □□□ □□□□□ □□□□ □□□□□ □□, □□□ □□□□□□ □□□□□ □□ □□ □□□□□ □□□□ □□ □□ □□□□ □□□ □□□□ □□□□, □□□□□□□□□□□□□ □□□□□ □□□□ □□ □□□□□ □□□□□. □□. □□□□ □□ □□□□□ □□□□□ □□□□□ □□□□□ □□□□□ □□□□ □□□ □□□□□□ □□□ □□□ □□□□□ □□□□□□, □□ □□ □□□□□ □□ □□□□ □□□□ □□ □□ □□□ □□ □□□□□□ □□□□□□ □□□ □□□□ □□□□□ □□□ □□□□ □□□□□ □□, □□□ □□□□□□ □□□□ □□□□ □□; □□□□ □□□□, □□□□□□ □□□□ □□□□ □□ □□□□ □□, □□□□-□□□ □□□□□ □□□ □□□ □□□ □□□□-□□□□□□□□, □□□ □□□□ '□□ □□□ □□□ □□□ □□□□, □□ □□□□□-□□□ (□□□ □□□) □□□ □□□□ □□, □□ □□□□-□□□ □□□□□ □□□-□□□□□□□□ □□□ □□ □□□□□□ □□ □□□, □□□□□ □□□□ □□ □□□□ (?), □□□□□ □□□□ □□□, □□□ □□□□ □□ □□□ □□□□, □□□□ □□□□□□□ □□ □□□□ □□□□□□ □□, □□□ □□□□□ □□□ □□□□□□ □□□□□□ '□□ □□□□□ □□□□ □□□□□□□ □□: □□ □□□□□ □□□□ □□ □□, □□□□ □□□□□ □□□ □□□□ □□□ □□□

□□□□ 82.—□□□□ □□□□ □□ □□□□ □□□ □□□□ □□□ □□ □□□ □□□□,

□□□ □□□ □□□□ □□□□ □□□□ □□□□□ □□□

□□ □□□□□ □□□□ □□ □□, □□□ □□□ □□ □□□□□ □□□ □□□□□ □□□ □□□ □□□□□□□ □□□ □□, □□ □□□□□□ □□□ □□□□□□□ □□□ □□□ □□□, □□ □□ □□□ □□□ □□□ □□, □□□-□□□ 5 □□□□ 4 □□□ □□□ □□□□ □□□ □□□□ □□□ □□ □□□ □□ □□ □□□□□□ □□ □□□□ □□□ □□□□□□ □□□ □□□ □□ 26 □□□ □□, □□□ 6 □□□ □□□ 23 □□□ □□□ '□□

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]; [illegible] [illegible]-[illegible][270] III. ([illegible] [illegible]), [illegible] 1600 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] (1300–1266) [illegible] [illegible]-[illegible] II [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

	No. 1	No. 2	No. 3	No. 4
Copper	89·51	89·85	88·37	84·79
Tin	0·63	9·78	11·33	14·10
	90·14	99·63	99·70	98·89

□□□□ 1 '□□□□□□' □□□ □□□□□ □□ □□□ □□□□ □□□□ □□□□ □□□□□□ □□□ □□□□□□□□ □□; □□□□ 4 □□□ □□□□ □□□□; □□□ □□□ □□□ □□ □□□□ □□□ □□□ 11˙33 □□□ □□□ 99˙70 □□□□□ □□□□□□□ □□□□□□□□□□□□ □□□□ □□□□□ □□□ □□□□ □□□□ □□□ □□ □□□ □□, □□ □□ □□□ □□□□ □□□□□□ □□□□ □□; □□□□□□ □□ □□□□□ □□□□□□□, □□□□ □□ □□□□□□□ □□□ □□□□□ □□□□□□ □□□□ □□□□□, □□□ □□□□□□ □□ □□□□□□□□ □□□ '□□□□□ □□□□ □□□ □□□□□ □□□□□□ □□□□□□ □□□□□ □□□□□ □□□□□□□□ □□□□□' □□□□□□ □□ □□□□□ □□□□ □□ □□□ □□□□□□□ □□□□□ □□□□ □□□□□, □□□□□ □□ □□□ □□□□ □□□□ □□; □□□ □□□□□□ □□ □□□□□□□□□ □□ □□□□□ □□□□□□□ □□□□□ □□ □□□□□□□□□□□ □□□□ □□□□ □□□□□□□ □□□□ □□□ □□□□□□□□ □□□ □□□□□□ □□□ □□□□□ □□ □□□□ □□□□□ □□□□□□□□ □□□□□ □□ □□□□ □□□

□□. □□□□□□□ □□ □□□□□□□ □□□□□ '□□ □□□□ □□□□□□□ □□ □□ □□□□□□ □□□ □□□□ □□ □□□□ □□ □□□□□□ □□□ □□□ □□□□□□ □□□ □□□□□□□□□□ □□□□, □□□□□ □□□□□□□ □□□□□ □□□, □□□□□□ □□□□□ □□□ □□□□□□ □□□□ □□ ('□□.' iii. 425)□ □□ □□□□ □□ □□□□□ □□□□ '□□ □□□□□ □□□ □□□□ □□ □□□□□□ □□ □□□□ □□□□ □□□ □□□□ □□□□□ □□□□ □□□□□ □□□□□ □□ □□□□ □□□□□□□ □□□ □□□□-□□□□ (□□□□ □□□□ □□□□□) □□ □□□ □□□□ □□ □□□ □□□□ □□, □□ □□□□□ □□□□□ □□ □□□□□□□ □□ □□□□ □□□□ □□□ □□□ □□□□□ □□□ □□□□ □□□□ □□□□□; □□ □□□□□ □□□ □□□□ □□□□□□ □□□, □□□□□, □□□□□ □□□□□ □□□□ □□□ □□□□ □□ □□. □□□□□ □□ '□□□□□' □□□ □□ '□□□□□' □□□□ □□□□□□□□ □□ □□□□□□□□ □□ □□□□□□□□□□ □□□□, □□□ □□□□, '□□□□□□ □□ □□□□□□' □□□; □□□□□□ □□□□ 0˙0864 □□□ 0˙0384 □□□□□ □□□ □□□ 0˙9067 □□□ 0˙9580 □□□□□ □□□ □□□□ □□□ □□□□□□ □□□□□□ □□□ □□□ □□□ □□ □□-□□□□ □□□□□□ □□□□ □□□□ □□□ □□ □□ □□ □□□□ □□□ □□□ □□□□ □□ □□□□□□ '□□ □□□□□ □□ □□, □□□ □□ □□ □□□ □□□□□□ □□□□ □□□ □□□□□□□ □□□□□□□□□ □□□□□ □□. □□□□ □□ □□□ □□□□ □□□□□□□ □□ □□□, □□□ □□□□□ □□ □□□□□□□ □□□ □□□ □□□□□ □□ □□□□□ □□ □□□□□□□□□ □□□□:

□□□□□ 83.—□□□□□□□□ □□ □□□-□□□□□□ □□□ □□□□□ □□ □□□□□
(□□□□ □□□□□)

□□□□□ (□□□)

86˙36

□□□ (□□□)

13˙06

99˙42

□□□ □□□□□□□ (60° F '□□) 8˙858 □□□ □□□ □□□□□□ □□□□ □□□□□□ □□□ □□ □□□□□□ □□□□□□ 10˙28 □□□ □□□ 89˙69 □□□□□ (□□□□□□□ □□□□□ □□□□ □□□ □□ □□□□□□ [276]), □□□ 0˙09 □□□ □□□ 98˙47 □□□□□ □□, □□□□ □□□□ □□□□ □□□□□ □□□ □□□□□□□□□ □□ □□□□□□□, □□□□□ □□□□ □□□□ □□□ □□□□□ □□ □□□□□ □□ □□□□ □□□□ □□□, □□□□ □□□□□□ 87˙47 □□□□□□□□ □□□□□ □□□ □□□□□ 12˙53 □□□□ □□□□□□□□ □□□□□ □□ □□□□ □□□□□□ □□□□□ □□ □□□□□□□□□ □□□ 87˙8 □□□□□□□□ □□□□□□ □□□□□ 12˙13 □□□□ □□□□□□□□□□□ □□ □□□□□□□ □□ □□□□□□□□ (□□□-□□□□□□) □□□□ □□□ □□□□□ □□ □□□□ □□□□□ □□□[277] □□□□□□ ('□□□□□□□□ □□□□□□□□') □□□□□□□ □□□ □□□□□ □□□□ □□□□ □□□□□ □□ □□□ □□□□ □□□ □□□□ 500 □□□ 600 □□□ □□□□□ □□□□□ □□, □□□ □□□□ 1,100 □□□ □□□□□ □□□ □□ □□□□□□□ □□□□ □□□□ □□□□□□ □□ □□ □□□□□□□ □□□

□□□□□□□□□, □□□ □□□ □□□□□, □□□□□□□ □□□ □□□□ □□□□ □□□□□ □□□□ □□□ □□: □□□□□ □□ □□□□ □□□□□□ □□□□□□ □□ □□□□□□□□□□□ □□□□□ □□ □□□ □□□ □□□ □□□□ □□□

□□□□□ 84.—□□□□□□□□ □□□□□ □□□□ □□□□, □□□□□□ □□□□ □□ □□□□ □□□□□ □□□ □□□□ □□□ □□□□ □□□□ □□□□□□□□□

□□. □□□□□□□ □□□□□ □□□□□□□□□ □□□□ □□ □□□ □□□□□□□□ □□□□ □□□□ 0˙94 □□□□□ □□□ 0˙06 □□□ □□□□□ □□□ □□□□ □□□□□□□ □□□□ □□□□ □□□□ □□□ □□ □□□□□□ □□ □□□ □□□, □□ □□□ □□□□□ □□□ □□ □□□ □□□□□□□□ □□□ □□□□□ □□□□□ □□□ □□□ □□□□ □□ □□□ '□□ □□□ □□□ □□ □□□□□□ □□□□□□ □□ □□□□□ □□□□ □□ □□□□□□□ □□□□ □□, □□□□□□ □□ □□□□□□□ □□□□□□ □□ - □□□ □□□ □□ □□□□□□ □□□□□□ '□□□□□' □□ □□□□□ □□□□□ □□□ □□□□□□ □□□□□□ □□ □□□□ □□□□ □□□ □□□□ □□□□ □□□□□ □□ □□□□□ □□□□ □□ □□□ □□□□ □□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□ □□□ □□ □□□ □□□ □□□□□□ (i. 201) □□□□ □□□□□ (?) □□□□□ □□□ □□□□-□□□□□, □□□□□□□□, □□□□, □□□□-□□□□, □□□ □□□ □□□□□□□ □□□□ □□□□□, □□□□□ □□ □□□-□□□ □□□□□ □□□ □□□□□□□ □□□□□ □□ □□□□ □□□ □□ □□□□ □□-□□□□ □□□□ □□□□□□ □□□□□□□□□□ □□ □□□□□ □□□ □□ □□□□□ □□ □□□□□□□ □□□ □□□-□□□□□ □□ □□□□□ □□□ □□□□ □□□□□ □□□□□□□ (ii. 70) □□□□□ □□□□□ □□ □□ □□□□ □□□□ □□□□□□ □□□ □□□□ □□□ □□ □□□□ □□□ □□□□□ □□□□□□ □□ □□□□ □□, □□□ □□□ □□□ □□ □□□□□ □□□□ □□□ □□□□ □□□ □□ □□□ □□□□ □□□□□,

'ਕਾਂਸੀ, ਪਿੱਤਲ, ਜਾਂ ਚਾਂਦੀ, ਤਾਂਬਾ ਅਤੇ ਟੀਨ ਦੇ ਮਿਸ਼ਰਤ ਧਾਤ ਨਾਲ ਚਾਂਦੀ' (ਬੋਲਾਰਟ, ਪੰਨਾ 90); ਇਸ ਰਾਹੀਂ ਉਸਨੇ ਰਾਤ ਨੂੰ ਜੇਲ੍ਹ ਦੀ ਕੰਧ ਨੂੰ ਕੱਟ ਦਿੱਤਾ। ਹਚੀਸਨ (ii.
330) ਇਕਵਾਡੋਰ ਵਿੱਚ ਇਪੀਜਾਪਾ ਤੋਂ ਇੱਕ ਬਕਲਰ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਈਵਬੈਂਕ (ਪਨਾ
454) ਇੱਕ ਪੁਰਾਣੇ ਪੇਰੂਵੀਅਨ ਕਾਂਸੀ ਦੇ ਚਾਕੂ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

278

ਚੀਨ ਅਤੇ ਜਾਪਾਨ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾਯੋਗ ਕਾਂਸੀ ਦੇ ਪੱਥਰ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਮਸ਼ਹੂਰ ਹਨ, ਅਤੇ ਰਾਫੇਲ ਪੰਪੇਲੀ,

279 ਜਿਸਨੇ ਮੂਲ ਕਾਰੀਗਰਾਂ ਤੋਂ ਸਿੱਧਾ ਅਧਿਐਨ ਕੀਤਾ,
ਨੇ ਤਲਵਾਰਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਚੀਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਜਾਵਟੀ ਮਿਸ਼ਰਤ ਧਾਤ, ਜਾਂ ਮੋਕੁਮੇ 'ਤੇ ਦਿਲਚਸਪ ਨੋਟ ਛਾਪੇ ਹਨ। ਦਮਾਸਕ-ਵਰਕ ਗੁਲਾਬ-ਤਾਂਬਾ, ਚਾਂਦੀ, ਸ਼ਕਡੋ (ਤਾਂਬਾ ਇੱਕ ਤੋਂ ਸੋਨੇ ਦਾ ਦਸ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ), ਅਤੇ ਗੁਈ ਸ਼ੀ ਬੂ ਇਚੀ (ਚਾਂਦੀ ਅਤੇ ਤਾਂਬਾ) ਦੀਆਂ ਤੀਹ ਤੋਂ ਚਾਲੀ ਚਾਦਰਾਂ ਨੂੰ ਬਦਲਵੇਂ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸੋਲਡਰ ਕਰਕੇ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਫਿਰ ਪੁੰਜ ਨੂੰ ਰੀਮਰ ਨਾਲ ਡੂੰਘੇ ਪੈਟਰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਕੱਟਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਚਾਂਦੀ ਦਾ ਇੱਕ ਮਿਸ਼ਰਤ ਧਾਤ (ਤਾਂਬਾ ਦਾ ਤੀਹ ਤੋਂ ਪੰਜਾਹ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ) ਮਨਪਸੰਦ ਰੰਗਤ, ਇੱਕ ਅਮੀਰ ਸਲੇਟੀ ਰੰਗ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਤਾਂਬੇ, ਫਿਟਕਰੀ ਅਤੇ ਵਰਡਿਗਰਿਸ ਦੇ ਸਲਫੇਟ ਦੇ ਘੋਲ ਵਿੱਚ ਪਾਲਿਸ਼ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਬਾਲ ਕੇ ਨੀਲੋ ਵਰਗਾ ਨੀਲਾ ਕਾਲਾ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਡਾ. ਪਰਸੀ (ਪੰਨਾ 340) ਜਾਪਾਨ ਵਿੱਚ ਅਰਜੈਂਟੀਫੇਰਸ ਤਾਂਬੇ ਦੇ ਤਰਲੀਕਰਨ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰਦੇ ਹਨ।

280

ਅਸੀਂ ਡਾ. ਜਾਰਜ ਪੀਅਰਸਨ ਦੇ

281 ਮਿਸ਼ਰਤ ਧਾਤ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪ੍ਰਯੋਗਾਂ ਦੇ
ਰਿਣੀ ਹਾਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਪੁਰਾਣੀ ਦੁਨੀਆਂ ਦਾ ਆਦਰਸ਼ ਅਤੇ ਹਥਿਆਰਾਂ ਅਤੇ ਸੰਦਾਂ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਅਨੁਪਾਤ ਇੱਕ ਟੀਨ ਤੋਂ ਨੌਂ ਤਾਂਬਾ ਹੈ।
ਧਾਤਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਾਉਂਦੇ ਹੋਏ, ਉਸਨੇ ਪਾਇਆ:
1 ਟੀਨ: 20 ਤਾਂਬਾ (5 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ) ਸ਼ੁੱਧ ਧਾਤ ਦੇ ਲਾਲ ਫ੍ਰੈਕਚਰ ਦੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਗੂੜ੍ਹੇ ਰੰਗ ਦਾ ਕਾਂਸੀ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ।
1 ਟੀਨ: 15 (6 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ) ਇੱਕ ਮਜ਼ਬੂਤ ਮਿਸ਼ਰਤ ਧਾਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਰੰਗ ਨੂੰ ਮਿਟਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।
1 ਟੀਨ: 12, 9, 8, 7, 6, 5, 4, 3 ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਕਠੋਰਤਾ ਅਤੇ ਭੁਰਭੁਰਾਪਨ ਵਧਾਉਂਦਾ ਹੈ। 1 ਟੀਨ: 2 ਮਿਸ਼ਰਣ ਨੂੰ ਲਗਭਗ ਕੱਚ ਜਿੰਨਾ ਭੁਰਭੁਰਾ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ।
ਹੇਠ ਦਿੱਤੀ ਸਾਰਣੀ

282 ਹੁਣ ਆਮ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਮਿਸ਼ਰਤ ਮਿਸ਼ਰਣਾਂ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ
ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ:

Tin	Copper		Per cent. Copper		
11	108	=	90·76	. .	Cannon, statues, machine brasses.
11	99	=	90	. .	'Gun-metal' proper (cannon).
11	84	=	84·44	. .	'Gun-metal,' machinery bearings.

Tin	Copper		Per cent. Copper.		
11	72	=	86·75	. .	Harder composition.
11	60	=	84·50	. .	Not malleable.
11	44	=	80	. .	Cymbals, Chinese gongs.
11	48	=	81·35	. .	Very hard, culinary vessels.
11	36	=	76·69	. .	'Bell-metal.'
12	36		75 00		
11	24	=	68·57	. .	Yellowish, very hard, sonorous.
11	4	=	26·66	. .	Very white,[1] specula.[2]

283, 284

□□□□□ □□ □□ □□□ □□□□□□ □□□□□□ □□□, □□□□□ □□□ □□□□, □□□□□ □□, □□ □□ □□□□ □□ □□□ □□□□□ □□□ □□□□□ □□□□□ □□□□□□ □□□ □□□ □□□ □□□□, □□□□□ □□ □□□, □□ □□□□□ □□□ □□□□□ □□ □□□□□□ □□, □□□□□□ □□□□□□ (□□□□□□ □□□□□□, □□□□□□, □□□□□□, □□□□□□□□) □□□□ □□□□□ □□□[285] □□□□□□ □□□□ □□□□ □□, □□□□ □□□□ □□ □□□ □□□□□ □□□□□ □□ □□ □□□□□□□ □□□□ □□□□□□ □□□□□□ □□, □□□ □□□□ □□□□□ □□ □□□□□ 8·39 □□□ 8·56 □□□ □□□ □□□ □□□□ □□□

□□□□□□ □□□□□ □□□□ □□□□□ '□□□□□□ □□□ □□□□□□□□□□' □□□□ □□□□□ □□[286] '□□□□ □□ □□□ □□□ □□□ □□ □□□□□□□□ (□□□□□ □□ □□□□□□□□) □□□ □□□□□[287] (□□□□□ □□ □□□□□□□□) □□□□ □□□□□□ □□, □□□□□ □□□□ □□□□□□ □□□, □□□ □□□□□ □□□□ □□□ □□□□□□ □□ □□□ □□ □□□□□ □□□□, □□□□□ □□□□□□□□ □□□ □□□□ □□□□, □□□□□ □□□ □□□□ □□ □□□□, □□□ □□□ □□ □□□□□ □□□□□□□□, □□□ □□□□□ □□□ □□□□□ □□□□ □□ □□□ □□□□ □□□□□□ □□□ □□□□□□' □□□□ □□□ '□□□□□' □□□□ □□□□□□□□ □□□-□□□□□□□□ □□ □□□ □□□□□ □□, □□□□□□□ □□□□□ □□□ □□□□□□□ □□□□□, □□□□ □□□ '□□ □□□□□ □□□□ □□□□□□□□□ □□□□□ □□□□□ □□□ □□□[288] □□□□□ □□□□□ □□□□□ □□□□□□□□ □□ □□ □□□□□ □□□□ □□□□ □□□□□□ □□□ □□□□ □□□□□ □□, □□□□□□□□ □□ □□□□□ □□□□ □□□□□, □□□ □□□ □□□□ □□□ □□□□□ □□□ □□□□ □□□□□□ □□□□ □□□□□□□ □□□ □□□ □□□□□ □□ □□□ □□□□ □□, □□ □□ □□□ □□□□ □□ □□ □□□□□□ □□ □□ □□□ □□□□□□ □□□□□□ □□□□□ □□□□ (□□□□ 521) □□□ □□□□ □□ □□ □□□□□ '□□□□ □□□□ □□ □□□□□ □□□□, □□ □□□□ □□□□□ □□□ □□□ □□□□□□ □□□□' □□□□ □□□□ □□□□□ □□□ □□ □□□□ □□□□ □□□□□ □□□□ (□.□□. 20) □□ □□□ □□□□ □□□□□ □□ □□□□□ □□□□□ □□ □□□ □□□□ □□□□□ 82·26 □□□ □□□□□ 17·31 □□; □□□ □□□□□□□□□□ (□□□, □. 71), □□□ □□□□□ □□□□□□ (□□□□□, □□□□ □.

110), ਇੱਕ ਗੇਟਾ (ਕਾਰੀਅਨ ਮਾਈਲਾਸਾ, ਈ. 189–212), ਇੱਕ ਯੂਨਾਨੀ ਕੈਰਾਕੱਲਾ (ਈ. 199), ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ। ਆਧੁਨਿਕ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਪੁਰਤਗਾਲੀ ਲੋਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਜ਼ਿੰਕੀਫੇਰਸ ਧਾਤ ਨੂੰ ਪੂਰੇ ਯੂਰਪ ਵਿੱਚ ਆਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਇੱਕ ਸਦੀ ਪਹਿਲਾਂ ਪੂਰਬ ਤੋਂ ਆਯਾਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ।

289 ਸਤਾਰ੍ਹਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਡੱਚਾਂ ਨੇ ਸਪੈਲਟਰ ਨਾਲ ਭਰੀ ਆਪਣੀ
ਇੱਕ ਕਿਸ਼ਤੀ ਨੂੰ ਫੜ ਲਿਆ, ਅਤੇ ਰਾਜ਼ ਪਤਾ ਲੱਗ ਗਿਆ। ਬਿਸ਼ਪ ਰਿਚਰਡ ਵਾਟਸਨ (1783) ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕਾਰਗੋ ਕੈਲੇਮ ਸੀ, 'ਜਿਸਨੂੰ ਉਹ 'ਕੈਲਾਮਾਈਨ' ਨਾਲ ਜੋੜਦਾ ਹੈ: ਬਾਅਦ ਵਾਲਾ, ਜਰਮਨ ਗਾਲਮੇਈ ਵਾਂਗ, ਕੈਡਮੀਆ ਤੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।'
ਆਧੁਨਿਕਾਂ ਵਿੱਚੋਂ æs ਨੇ ਏਰੀਨ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੱਤਾ। ਫ੍ਰੈਂਚ ਲੈਟਨ, ਲੈਟਨ, ਲੈਟਨ, ਜਾਂ ਲੈਟਨ (ਕੁਇਵਰ ਜੌਨ); ਇਤਾਲਵੀ ਲੈਟੋਨ, ਲੋਟੋਨ, ਅਤੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਓਟੋਨ, ਅਤੇ ਸਪੈਨਿਸ਼ ਲਾਟਾ ਅਤੇ ਲੈਟਨ, ਜਰਮਨ ਲੈਟਨ, ਅਤੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਲੈਟਨ (ਪਤਲੀ ਚਾਦਰ ਪਿੱਤਲ), ਚੌਸਰ ਦਾ ਲੈਟੋਨ ('ਪਾਰਡੋਨਰਜ਼ ਪ੍ਰੋਲੋਗ,' 64), ਜਾਂ ਤਾਂ ਲੂਟੀਅਮ, ਪੀਲੇ (ਧਾਤ) ਤੋਂ ਹਨ, ਜਾਂ ਪੌਦੇ ਦੇ ਲੂਟੀਅਮ (ਰੇਸੇਡਾ ਲੂਟਿਓਲਾ) ਤੋਂ ਹਨ, ਜੋ ਕ੍ਰਾਈਸੋਕੋਲਾ ਨੂੰ ਰੰਗਣ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

290 ਸਾਡਾ ਪਿੱਤਲ ਸ਼ਾਇਦ ਸਕੈਂਡੇਨੇਵੀਅਨ ਬ੍ਰਾਸ, ਸੀਮਿੰਟ ਹੈ; ਅਤੇ
ਜਰਮਨ ਮੋਸ਼, ਮੀਸ਼, ਅਤੇ ਮੈਸਿੰਗ, ਮਿਸ਼ੇਨ=ਮਿਸੇਰੇ ਤੋਂ ਹੈ।

291

ਹੋਮਰਿਡਜ਼ ਅਤੇ ਹੇਸੀਓਡ ਦੇ ρειχ λκον292 ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦੇਣਾ ਉਚਿਤ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਸਨੂੰ ਸਟ੍ਰਾਬੋ ψευδ ργυρος (ਝੂਠੀ ਚਾਂਦੀ), ਅਤੇ ਔਰੀਚਲਕਮ ਵੀ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਜਿਸਨੂੰ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਦੀ ਵਿਗੜੀ ਹੋਈ ਚਤੁਰਾਈ ਨੇ ਬਹੁਤ ਰਹੱਸਮਈ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।293 ਕਾਵਿਕ ਪੜਾਅ ਵਿੱਚ, ਜੋ ਅਸਪਸ਼ਟ ਨੂੰ ਪਿਆਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਇਹ 'ਪਹਾੜ-ਤਾਂਬਾ' ਇੱਕ ਮਿਥਿਹਾਸਕ ਕੁਦਰਤੀ ਧਾਤ ਸੀ, ਜੋ ਸੋਨੇ ਅਤੇ ਚਾਂਦੀ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਦਰਜਾਬੰਦੀ ਕਰਦੀ ਸੀ, ਅਤੇ ਕਾਇਮੇਰੀਕਲ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਐਪੋਕਲਿਪਸ (i. 15, ii. 18) ਦਾ ਚੈਲਕੋਲੀਬਨੋਨ 294 ਸੀ। ਇਹ ਨਾਮ ਪਿੰਡਰ ਜਾਂ ਡਰਾਮੇਟਿਸਟਾਂ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ। ਪਲੈਟੋ ('ਕ੍ਰਿਟੀਆਸ,' § ix., ਐਟਲਾਂਟਿਸ,

295 ਅਮਰੀਕਾ ਦਾ ਇਲਾਜ ਕਰਦਾ ਹੈ) ਸੋਨੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਭ ਤੋਂ ਕੀਮਤੀ ਧਾਤ,
ਓਰੀਚੈਲਕ, ਜਿਸਨੂੰ ਹੁਣ ਸਿਰਫ਼ ਨਾਮ ਨਾਲ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਪਲੀਨੀ (xxxiv. 2) ਸਾਨੂੰ ਸੱਚਮੁੱਚ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਔਰੀਚੈਲਕਮ ਹੁਣ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਹੈ।
ਇਸ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਗਲਾ ਉਪਯੋਗ ਰੂਬੀ ਤਾਂਬਾ (?) ਲਈ ਸੀ, ਇੱਕ ਸਬਆਕਸਾਈਡ ਜਿਸਦੇ ਸੁੰਦਰ ਕ੍ਰਿਸਟਲ ਕੁਦਰਤੀ ਅਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਬਣਦੇ ਹਨ। ਪੋਲਕਸ ਅਤੇ ਹੇਸੀਚਿਅਸ ਵਿਆਕਰਣਕਾਰ (ਈ.ਡੀ.
380) ਇਸਨੂੰ ਸੋਨੇ ਵਰਗਾ ਤਾਂਬਾ (χαλκ ς) ਵਜੋਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ; ਅਤੇ ਸਿਸੇਰੋ ਇਹ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਸੋਨੇ ਦਾ ਇੱਕ ਟੁਕੜਾ ਵੇਚਣ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਕਰੇ, ਇਹ ਸੋਚ ਕੇ ਕਿ ਉਹ ਸਿਰਫ਼ ਓਰੀਚਲਕਮ ਦੇ ਇੱਕ ਟੁਕੜੇ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇੱਕ ਇਮਾਨਦਾਰ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਉਸਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸੋਨਾ

ਸੀ, ਜਾਂ ਇੱਕ ਪੈਸੇ ਲਈ ਖਰੀਦ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਹਜ਼ਾਰ ਗੁਣਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਕੀਮਤ ਦਾ ਹੈ।

296 ਬੁਫੋਨ
ਇਸਦੀ ਤੁਲਨਾ ਟੋਮਬੈਕ, ਜਾਂ ਸੋਨੇ ਵਾਲੇ ਚੀਨੀ ਤਾਂਬੇ ਨਾਲ ਕਰਦਾ ਹੈ।

297 ਬੈਕਮੈਨ (s. v.
'ਟਿਨ') ਪਲਾਟਸ ਵਿੱਚ ਔਰੀਚਲਕਮ ਜਾਂ ਕੋਰਿੰਥੀਅਨ ਪਿੱਤਲ ਨੂੰ ਨੋਟ ਕਰਦਾ ਹੈ, 'ਔਰੋ ਕੰਟਰਾ ਕੈਰਮ।' ਫੇਸਟਸ 'ਓਰੀਚਲਕਮ (ਤਾਂਬਾ), ਸਟੈਨਮ (ਜ਼ਿੰਕ ਜਾਂ ਪਿਊਟਰ?), ਕੈਸੀਟੇਰਮ (ਟਿਨ), ਅਤੇ ਔਰੀਚਲਕਮ (ਪਿੱਤਲ)' ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹੈ।' ਇਹੀ ਅਰਥ ਮਿਲਾਨ ਦੇ ਬਿਸ਼ਪ (ਚੌਥੀ ਸਦੀ) ਐਂਬਰੋਜ਼ ਵਿੱਚ ਮਿਲਦਾ ਹੈ; ਪ੍ਰਾਈਮਾਸੀਅਸ ਵਿੱਚ, ਅਫ਼ਰੀਕੀ ਐਡਰੂਮੇਟਮ (ਛੇਵੀਂ ਸਦੀ) ਦੇ ਬਿਸ਼ਪ, ਅਤੇ ਸੇਵਿਲ ਦੇ ਬਿਸ਼ਪ (ਸੱਤਵੀਂ ਸਦੀ) ਵਿੱਚ। ਅਲਬਰਟਸ ਮੈਗਨਸ (ਤੇਰ੍ਹਵੀਂ ਸਦੀ), ਡੋਮਿਨਿਕਨ ਭਿਕਸ਼ੂ, 'ਡੀ ਨੈਚੁਰਾ ਏਟ ਕਮਮਿਸ਼ਨ ਈਰਿਸ' ਦਾ ਇਲਾਜ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਵਰਣਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਪਰਮ ਔਰਿਚੈਲਕਮ ਕਿਵੇਂ ਬਣਿਆ।
ਸਟ੍ਰਾਬੋ ਰਹੱਸਮਈ ਹੈ। ਇੱਕ ਥਾਂ ਤੇ ਉਹ ਸਾਨੂੰ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਈਪ੍ਰੀਅਨ ਤਾਂਬਾ ਸਿਰਫ਼ ਕੈਡਮੀਅਨ ਪੱਥਰ, ਤਾਂਬਾ-ਪਾਣੀ, ਅਤੇ ਤਾਂਬੇ ਦਾ ਆਕਸਾਈਡ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਹੋਰ ਥਾਂ (lib. xiii.) ਵਿੱਚ ਉਹ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ, 'ਐਂਡੀਰਾ ਦੇ ਨੇੜੇ ਇੱਕ ਪੱਥਰ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਸਾੜਨ ਨਾਲ, ਲੋਹਾ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਫਿਰ ਇਸਨੂੰ ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦੀ ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਭੱਠੀ ਵਿੱਚ ਪਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ,

298 ਜਦੋਂ ਇਹ (ਪੱਥਰ? ਧਰਤੀ? ਜਾਂ ਦੋਵੇਂ?) ਇੱਕ ψευδ
ργυρος (ਚਾਂਦੀ, ਜ਼ਿੰਕ ਦਾ ਮਜ਼ਾਕ ਉਡਾਉਂਦਾ ਹੈ?), ਜੋ ਕਿ ਤਾਂਬੇ ਦੇ ਜੋੜ ਨਾਲ, ਮਿਸ਼ਰਣ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਜਿਸਨੂੰ ਕੁਝ ਲੋਕ ਓਰੀਚਲਕਮ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ।' ਸੂਡਰਗਾਇਰੋਸ, ਜੋ ਕਿ ਟਮੋਲਸ ਦੇ ਗੁਆਂਢ ਵਿੱਚ ਵੀ ਮਿਲਦਾ ਹੈ, ਦਾ ਇੱਥੇ ਜ਼ਿੰਕ ਜਾਂ ਕੈਡਮੀਆ ਫੋਸਿਲਿਸ (ਜ਼ਿੰਕ ਦਾ ਕੁਦਰਤੀ ਕੈਲਾਮਾਈਨ ਜਾਂ ਕਾਰਬੋਨੇਟ) ਦਾ ਅਰਥ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਪਲੀਨੀ (xxxiv.
22) ਕੈਲਚਾਈਟਿਸ ਦੇ ਉਲਟ ਕੈਡਮੀਆ, ਫਰਨੇਸ ਕੈਲਾਮਾਈਨ, ਅਤੇ ਤਾਂਬੇ ਦੇ ਇੱਕ ਖਾਸ ਧਾਤ ਨਾਲ ਉਲਝਣ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਡਾਇਓਸਕੋਰਾਈਡਜ਼ (v. ਕੈਪ. 84) ਨਕਲੀ ਜਾਂ ਫਰਨੇਸ-ਕੈਲਾਮਾਈਨ, ਜ਼ਿੰਕ ਦੇ ਇੱਕ ਅਸ਼ੁੱਧ ਆਕਸਾਈਡ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦਾ ਜਾਪਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸਦਾ ਮਤਲਬ ਵਧੇਰੇ ਆਧੁਨਿਕ ਟੂਟੀਆ (ਐਵੀਸੇਨਾ), ਟੂਟੀਆ, ਥੌਥੀਆ,

299 ਕੈਡਮੀ ਡੇਸ ਫੋਰਨੀਓਕਸ,
ਜਾਂ ਟਟੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਾਊਡਰ ਵਿੱਚ ਘਟਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਫੌਂਡੈਂਟ ਜਾਂ ਫਲਕਸ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਗਿੱਲੇ ਚਾਰਕੋਲ ਦੀ ਬਰਾਬਰ ਮਾਤਰਾ ਨਾਲ ਮਿਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇਸਨੂੰ ਪਿੱਤਲ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਪਿੱਤਲ ਨਾਲ ਪਿਘਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਐਵੋਕੇਟ ਡੀ ਲੌਨੀ (1780) ਅਤੇ ਬਿਸ਼ਪ ਵਾਟਸਨ ਦੋਵੇਂ ਸਹਿਮਤ ਹਨ ਕਿ ਸਟ੍ਰਾਬੋ ਦਾ ਓਰੀਚੈਲਕਮ ਪਿੱਤਲ ਹੈ।
ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਔਰੀਚਲਕਮ ਨੂੰ ਇਲੈਕਟ੍ਰਮ, ਕੁਦਰਤੀ ਜਾਂ ਨਕਲੀ ਦਾ ਸਮਾਨਾਰਥੀ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਸ਼ਬਦ λεκτρος300 ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹੇਲੀਓਸ ਤੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਚਮਕ ਵਿੱਚ ਸੂਰਜ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਲੇਪਸੀਅਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ ਥੂਟਮੇਸ III ਦੀ 'ਉਸੇਮ'- ਧਾਤ ਹੈ।; ਬਰੂਗਸ਼ (i. 345) 'ਉਸੇਮ' ਪਿੱਤਲ ਨੂੰ ਸਮਝਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਅਸਮਾਰਾ ਜਾਂ ਅਸਮਾਲਾ

ਨੂੰ ਇਬਰਾਨੀ ਹਸਮਲ ਜਾਂ ਹਸਮਲ=ਇਲੈਕਟ੍ਰਮ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਸਮਝਦਾ ਹੈ। ਬੁਨਸੇਨ (v. 757) ਵਿੱਚ ਕਸਾਬੇਟ ਅਤੇ ਕਾਖੀ ਪਿੱਤਲ (aurichalcum) ਹਨ, ਅਤੇ ਖੇਸਬੇਟ ਇੱਕ ਧਾਤ ਹੈ ਜੋ ਕੈਸੀਟੇਰੋਸ = ਟੀਨ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਇਹ ਮਿਸ਼ਰਤ ਧਾਤ ਹੇਸੀਓਡ (‘ਸਕੂਟ।’ 142) ਅਤੇ ‘ਓਡੀਸੀ’

301 (iv. 73) ਨੂੰ ਪਤਾ ਸੀ, ‘ਇਲਿਆਡ’ ਨੂੰ ਨਹੀਂ। ਸੋਫੋਕਲੀਜ਼ (‘ਐਂਟੀਗ।’ 1037)
ਨੇ ‘ਸਾਰਡੀਅਨ ਇਲੈਕਟ੍ਰਮ’ ਨੂੰ ਸੋਨੇ ਵਿੱਚ ਲਗਾਇਆ, ਚਾਂਦੀ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ। ਹੇਰੋਡੋਟਸ (iii. 115), ਇਤਿਹਾਸਕ ਯੁੱਗ (ਈ.ਪੂ. 480-30) ਵਿੱਚ, ਮਿਥਿਹਾਸਕ ਧਾਤ ਦਾ ਨਾਮ ‘ਹੇਲੀਏਡਜ਼ ਦੇ ਹੰਝੂਆਂ’ ਨੂੰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸਨੂੰ ਲੈਟਿਨ ਸੁਕਸੀਨਮ (ਸੱਕਮ), ਲੋ-ਲੈਟਿਨ ਐਂਬਰਮ, ਅਰਬ ਅਨਬਾਰ, ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਅੰਬਰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਾਂ। ਪਲੀਨੀ (xxxiii. 23), ਪੌਸਾਨੀਆਸ ਦੁਆਰਾ ਦੁਹਰਾਇਆ ਗਿਆ (v. 12, § 6), ਦੋ ਕਿਸਮਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਕੁਦਰਤੀ (‘ਸਾਰੇ ਸੋਨੇ ਦੇ ਧਾਤ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਚਾਂਦੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ’

302) ਅਤੇ ਨਕਲੀ; ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਵਿੱਚ ਚਾਂਦੀ ਦਾ ਅਨੁਪਾਤ
ਪੰਜਵੇਂ ਹਿੱਸੇ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਲਿਡੀਅਨ ਕ੍ਰਾਸਸ ਦੇ ਸਟੇਟਰ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਯੂਨਾਨੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਸਭ ਤੋਂ ਪੁਰਾਣੇ ਸਿੱਕੇ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਬੋਕ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਲੈਕਟ੍ਰਮ ਦੇ ਤਿੰਨ ਹਿੱਸੇ ਸੋਨੇ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਚਾਂਦੀ ਦੇ ਸਨ। ਲੂਸੀਅਨ ਇਸ ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਕੱਚ (αλος) 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਦਾ ਹੈ; ਅਤੇ, ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਇਸਨੂੰ ਪਿੱਤਲ ਲਈ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਔਰੀਚਲਕਮ ਨਾਲ ਉਲਝਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ।

303

ਮੇਰਾ ਸੁਝਾਅ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਔਰੀਚਲਕਮ ਆਇਰਲੈਂਡ ਦਾ 'ਡੌਰਿਸ ਕਾਂਸੀ' ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਸਨੂੰ ਇਸ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿੰਗਜ਼ ਕਾਉਂਟੀ ਦੇ ਪਾਰਸਨਟਾਊਨ ਦੇ ਨੇੜੇ ਡੌਰਿਸ ਵਿਖੇ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਵਾਈਲਡ (ਪੰਨਾ 360) ਦੂਜਿਆਂ ਨਾਲ ਮੰਨਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੋਨੇ ਦੇ ਰੰਗ ਦਾ ਮਿਸ਼ਰਤ ਧਾਤ ਸੀਸੇ ਦੇ ਇੱਕ ਖਾਸ ਅਨੁਪਾਤ ਦੇ ਮਿਸ਼ਰਣ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਤੁਲਨਾ ਰੋਮਨ ਕੋਰੋਨੇਰੀਅਮ (ਥੀਏਟਰਿਕ ਤਾਜਾਂ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਦੁਆਰਾ ਕਹੇ ਜਾਂਦੇ ਸਾਈਪ੍ਰਸ ਤਾਂਬੇ ਨਾਲ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸਨੂੰ ਬਲਦ-ਗਾਲ ਨਾਲ ਲੇਪਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

304 ਇਸ ਜਾਂ ਮੋਲੂ ਦੇ ਡਬਲਿਨ ਅਜਾਇਬ ਘਰ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੇਖ
ਹਨ, ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਵਧੀਆ ਸੁਨਹਿਰੀ-ਪੀਲੀ ਚਮਕ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖਦੇ ਹਨ: ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਇਦ ਆਧੁਨਿਕ ਪਿੱਤਲ ਵਾਂਗ ਲੈਕਚਰ ਜਾਂ ਵਾਰਨਿਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ; ਅਤੇ ਪੈਟੀਨਾ ਕੁਝ ਗਮ-ਰਾਲ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਗੰਧਲਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਅੱਗ ਉੱਤੇ ਫੜ ਕੇ ਸਾਫ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਫਿਰ ਐਸਿਡ ਦੇ ਕਮਜ਼ੋਰ ਘੋਲ ਵਿੱਚ ਡੁਬੋ ਕੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਆਧੁਨਿਕ ਕਾਸਟਿੰਗ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਦੋ ਨਮੂਨਿਆਂ, ਇੱਕ ਤਲਵਾਰ ਅਤੇ ਇੱਕ ਖੰਜਰ-ਬਲੇਡ, ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ (ਪੰਨਾ 470, 483), ਅਤੇ ਸਾਬਤ ਹੋਇਆ ਕਿ ਤਲਵਾਰ ਵਿੱਚ ਤਾਂਬਾ 87·67 ਤੋਂ 90·72, ਟੀਨ 8·52 ਤੋਂ 8·25, ਸੀਸਾ 3·87 ਤੋਂ 0·87, ਸਲਫਰ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਦੇ ਨਾਲ।305 ਖਾਸ ਗੁਰੂਤਾ 8·819 ਤੋਂ 8·675 ਸੀ। ਇੱਕ ਬਰਛੇ ਦੇ ਸਿਰ

(□□□□ 512), □□□□□, □□□ □□□ □□□□ □□□ □□□□□, □□□□ 0·31 □□□ □□□□□□ 0·09 □□□□ □□□□

□□□ □□□□□□ □□□ □□ □□ □□□□□□□ □□□□ □□□□ □□□□□□ □□□ □□ □□□□ □□□ □□□□□ □□□; □□□□□ □□ æs æginеticum, demonnesium, (□□□□□□□, □□□□□□□,) □□□ nigrum; æs deliacum, (□□□□; □□□□□ □□ □□□□□□□) □□□□□ □□□□ □□□□□□□ □□ □□□□□ □□□□ □□□□ □□□, □□□ Ταρτήσσιος χαλκὸς[306] □□□□□ □□□□ □□□, □□□□□ □□□□□□□□ □□□□ '□□ □□□□□ □□□ □□□ □□□□□□ □□□ □□□-□□□□□ (□□□□□) □□□□ □□□□ □□□□ □□□□□ □□□□□□□□□□□ (□□□ □□□ □□□□ □□ □□□□□ □□□□□) □□□ □□ □□ □□□ □□ □□□□ □□□□□ □□□□□ □□□ Æs caldariurn □□□ □□□□□ □□□□□□ □□ □□□□ □□□ □□□ □□□□, greæcanicum (□□□□□□-□□□) □□□□ □□□ □□□□ □□□ □□□□ □□□□□ (formalis seu collectaneus)(□□□□ □□□ □□□□□□) □□ □□□ □□□□ □□ □□□□□□□□ □□□□□ □□□□□□ (□□□□) □□□ □□□ □□□□□□□□ □□□ □□□□□ □□ □□□□□ □□ (□□□□□□□□□□ □□□□□□?)□

□□□□□ 85.—□□ □□□ □□□□□ □□□ (?)□

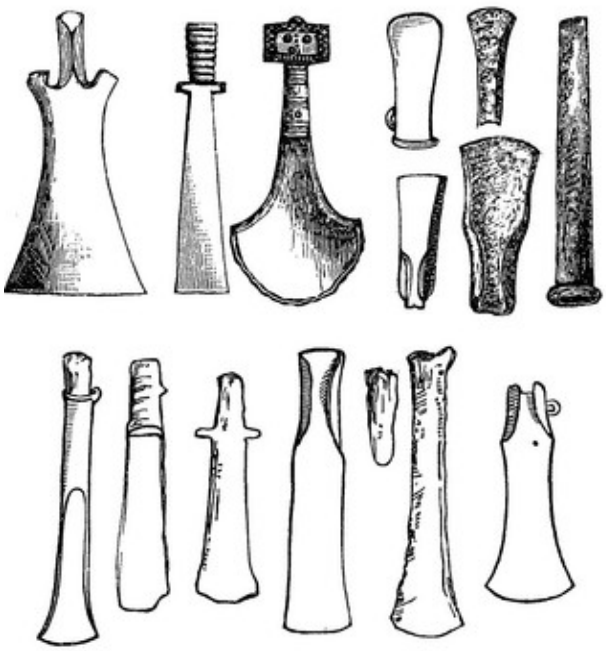

□□□□□ 86.—□□□□ □□□□□

□□□□□ 87.—□□□□□ (□□□□□ □□□□) □□□□ □□□□□ □□□□□

*[illegible] [illegible] [illegible] [

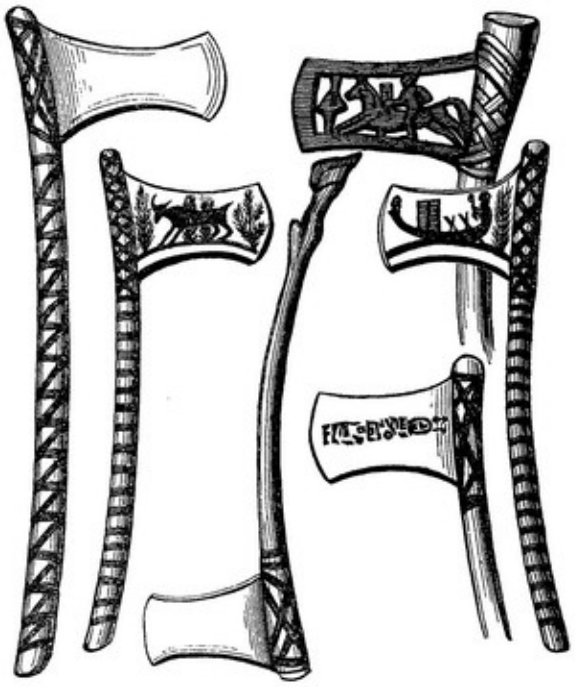

□□□□□ 89.—□□□□ □□ □□□□□ □□ □□□□□□□

□□□□□ □□ □□□□ □□□□ □□ □□□□ □□□, □□□ □□□ □□□□ □□□□□□ □□□□□□□ □□□□ □□□ □□□□□□□□ □□□□□ □□□□ □□□□ □□□□□ □□, □□□ □□□ □□□□□□ □□□□ □□ □□□ □□□□□□□ □□□□□□□ □□ □□□□□ □□□□ □□□□□□ □□ □□□□□ □□□□ □□□ □□□□ □□ □□□□□□ □□□ □□ □□□□□ □□ □□□□□ □□□□□□ □□□□ □□□□ □□□ □□□□ □□□ □□□, □□□□□□□□□ □□□□□□□ (□.□□. 1750) □□ □□□ □□□ □□□□ □□□ □□□ □□□□□ □□ □□□□□ □□□□□□ □□□□ □□□□ □□□□□□, □□□, □□□□□ □□□□ □□ □□□□ □□□□, □□□□□ □□ □□□□□□ □□ □□□: □□ □□, □□□□□ □□□□, □□□□ □□ □□□□□ □□□□ □□ □□□□ □□□ □□□□□ □□□□□□ □□□ □□□ □□□ □□□□□□□ □□ □□□□ □□□ □□, □□□ □□□□ □□□□□□ □□□□□ □□ □□□□ □□□□ □□□ □□□ □□-□□□ □□□□ □□□□□ □□□□□□□□□□□ □□□ □□ □□ □□□□□ □□□ □□□□□□□□□□ □□□□□□ □□, □□□□□□ λάβρα □□□ □□□□ □□□□□ □□, □□ □□ □□□□□□ □□□□□ □□□□ πέλεκυς □□ □□□□□□□□ □□□ □□ □□□□□□ □□□□ □□□□□□ □□□□□□ □□ □□□□□□ '□□ □□□□□ □□□□□ □□, □□□□□□□ □□□□□□ □□ □□□ □□□□□□□□□ □□□□□□ (□□□ □□□□□□) □□, □□ □□ □□□ □□□□ 353 □□□ □□□ □□□□□□□ (□□ □□□□□□ □□□□□□□□) □□ □□□□□□, □□□□□□□□□□ □□ '□□□□ □□□□□□□ □□□ □□□□□□ □□ □□, ... □□□□□□ □□ □□□□□ □□ □□ □□□□□ □□□□□□□ □□ □□□□□□□ □□□□ □□□□□□ □□ □□□□□ □□□' □□ □□ □□□□□□□ □□ □□□□□□□ '□□ □□-□□□ □□□□ □□□□□ □□□ □□□□ □□□□ □□□□□□ □□□ □□ □□□□ □□□ □□□ □□□ □□□□□□ □□□ □□□□□□□□ □□□□□ □□ □□ □□□□□□ □□□ □□□ □□, □□□□□□ □□□ □□□ □□□□□ □□ □□□□□□

ਮੰਨਦੇ ਸਨ। ਅਰਸਤੂ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਸੀ ਕਿ ਟੇਨੇਡੋਸ ਦੇ ਇੱਕ ਖਾਸ ਰਾਜੇ ਨੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਵਿਭਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਕੁਹਾੜੀ ਨਾਲ ਮਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ ਉੱਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਨਾਲ ਕਹਾਵਤ, Tεν διος π λε υς, ਪੈਦਾ ਹੋਈ, ਜੋ ਕਿ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਇੱਕ ਮੋਟੇ ਅਤੇ ਤਿਆਰ ਤਰੀਕੇ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ π λεκυς ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਹੋਮਰ (‘ਇਲ.’ ਅਤੇ ‘ਓਡ.’) ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਹਥਿਆਰ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਇੱਕ ਸੰਦ ਵਜੋਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਯੂਨਾਨੀਆਂ ਨੇ, ਅੱਸ਼ੂਰੀਆਂ ਵਾਂਗ, ਇਸ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਰੋਮਨ, ਜੋ ਕਿ ਬਰਛੇ ਦੇ ਆਕਾਰ ਵਿੱਚ ਕੁਇਰੀਨਸ ਦੀ ਪੂਜਾ ਕਰਦੇ ਸਨ, ਨੇ ਸਿਕਿਊਰਿਸ ਨੂੰ ਡੰਡਿਆਂ (ਫਾਸਸ) ਦੇ ਇੱਕ ਬੰਡਲ ਵਿੱਚ ਬੰਨ੍ਹਿਆ, ਇਸਨੂੰ ਅਹੁਦੇ ਦੇ ਬੈਜ ਵਜੋਂ ਬੋਰ ਕੀਤਾ, ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਕੌਂਸਲਰ ਸਿੱਕਿਆਂ 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ। ਹਥਿਆਰ ਨੂੰ ਸਲਾਮੀ ਵਿੱਚ ਹੇਠਾਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸ਼ਾਇਦ, ਤਲਵਾਰ-ਬਿੰਦੂ ਨੂੰ ਸੁੱਟਣ ਦੀ ਸਾਡੀ ਪ੍ਰਥਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ, ਜੋ ਕਿ ਪੂਰਬ ਲਈ ਅਣਜਾਣ ਹੈ। ਟ੍ਰੈਜਨ ਦੇ ਕਾਲਮ 'ਤੇ ਫੈਲੇ ਹੋਏ ਬਲੇਡ ਵਾਲੀ ਕੁਹਾੜੀ ਇੱਕ ਕਾਰੀਗਰ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਸੰਭਵ ਤੌਰ 'ਤੇ ਯੂਰਪ ਦੇ ਕਲਾਸਿਕਾਂ ਨੇ ਹਥਿਆਰ ਨੂੰ ਨਫ਼ਰਤ ਕੀਤੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਔਰਤ ਪੂਰਬ ਦੇ ਸਿਕਿਊਰਿਗੇਰ æ ਕੈਟਰਵੇ ਲਈ ਢੁਕਵਾਂ ਸੀ। ਹੇਰੋਡੋਟਸ (I. ਅਧਿਆਇ i. 215) ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ, σ γαρις, ਅਰਮੀਨੀਆਈ ਸੈਕਰ, ਅਤੇ ਲਾਤੀਨੀ ਸੈਕਿਊਰਿਸ, ਜੋ ਕਿ ਸੋਨੇ ਜਾਂ ਚਾਲਕੋਸ ਤੋਂ ਬਣਿਆ ਸੀ, ਐਮਾਜ਼ਾਨ

309 ਅਤੇ ਮਸਾਜੇਟ æ310 ਘੋੜਸਵਾਰ ਦਾ ਪਸੰਦੀਦਾ ਹਥਿਆਰ ਸੀ। ਆਇਰਲੈਂਡ ਵਿੱਚ,
ਗੋਬੌਨ ਸੇਰ ਦੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਵਿੱਚ ਕੁਹਾੜੀ ਇੱਕ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਂਦੀ ਹੈ: ਇਸ ਗੋਬਲਿਨ-ਬਿਲਡਰ ਨੇ ਲੱਕੜ ਦੇ ਖੰਭਿਆਂ ਨੂੰ ਕੱਟਣ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ-ਇੱਕ ਕਰਕੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਸੁੱਟਣ, ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਖੰਭੇ 'ਤੇ ਜਾਦੂਈ ਹਥਿਆਰ ਨੂੰ ਸਹੀ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰ ਵਿੱਚ ਸੁੱਟ ਕੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਅੰਦਰ ਚਲਾਉਣ ਦੇ ਖਤਰਨਾਕ ਕੰਮ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ।
ਮਿਸਰ ਤੋਂ ਕੁਹਾੜਾ ਅਫਰੀਕਾ ਦੇ ਦਿਲ ਵਿੱਚ ਚਲਾ ਗਿਆ। ਇੱਥੇ ਇਹ ਅਜੇ ਵੀ ਵਰਤੋਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ, ਵਟਾਂਦਰੇ ਦੇ ਮਾਧਿਅਮ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ; ਅਤੇ ਇਹ ਕਬੀਲੇ ਤੋਂ ਕਬੀਲੇ ਤੱਕ ਸੰਚਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰੂਪਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਹਨੇਰੇ ਮਹਾਂਦੀਪ ਵਿੱਚ ਫੈਲ ਗਏ ਹਨ। ਨੀਲ ਘਾਟੀ ਨੇ ਇਸਨੂੰ ਫਿਰ ਹਿੱਟਾਈਟ-ਭੂਮੀ ਅਤੇ ਅੱਸ਼ੂਰ ਰਾਹੀਂ ਪੂਰਬ ਵੱਲ ਫਾਰਸ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਭੇਜਿਆ, ਜਿੱਥੇ ਚੰਦਰਮਾ ਦੇ ਆਕਾਰ ਦਾ ਜੰਗੀ ਕੁਹਾੜਾ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਇੱਕ ਪਸੰਦੀਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਹੋਰਮੁਜ਼ ਟਾਪੂ ਦੇ 'ਮੂਰ' ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਡੁਆਰਟੇ ਬਾਰਬੋਸਾ

311 ਦੁਆਰਾ ਰੂਪ ਅਤੇ ਰੰਗ ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।
ਇਸਨੂੰ ਤੁਰਕੀ ਘੋੜਸਵਾਰ ਦੁਆਰਾ ਅਪਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸਨੇ ਇਸਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕਾਠੀ-ਧਨੁਸ਼ 'ਤੇ ਚੁੱਕਿਆ ਸੀ। ਕਲੇਮ ('ਵਰਕਜ਼ੇਉਜ ਅੰਡ ਵੈਫੇਨ') ਨੇ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਪਸੰਦੀਦਾ ਸਕੈਂਡੇਨੇਵੀਅਨ ਹਥਿਆਰ ਸੀ ਜਿਸਨੂੰ ਪਿੱਛੇ ਇੱਕ ਪੱਟੀ ਨਾਲ ਲਟਕਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ; ਅਤੇ

'ਬਰਨਟ ਨਜਾਲ' ਵਿੱਚ ਦੱਸੀਆਂ ਗਈਆਂ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਮੌਤਾਂ ਇਸਦਾ ਨਤੀਜਾ ਹਨ। ਨੌਰਮਨ ਲੰਬੀ- ਉੱਚੀ ਕੁਹਾੜੀ ਬੇਯੂਕਸ ਟੇਪੇਸਟ੍ਰੀਜ਼ 'ਤੇ ਆਮ ਹੈ। ਸਤਾਰ੍ਹਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਕੈਂਡੇਨੇਵੀਅਨ ਜੰਗੀ ਕੁਹਾੜੀ ਨਾਰਵੇਈਅਨ ਕਰਿੰਗੇਲਨ ਦੇ ਜੰਗੀ ਮੈਦਾਨ ਵਿੱਚ ਮਿਲੀ ਸੀ; ਹੈਂਡਲ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੋੜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਪਿਛਲੇ ਸਾਕਟ ਵਿੱਚ ਫਿੱਟ ਹੋ ਸਕੇ। ਜਰਮਨੀ ਵਿੱਚ ਇਹ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੰਦਰਵੀਂ ਸਦੀ ਦੌਰਾਨ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ; ਇੰਗਲੈਂਡ ਵਿੱਚ ਸੋਲ੍ਹਵੀਂ ਸਦੀ ਦੌਰਾਨ; ਅਤੇ ਸਤਾਰ੍ਹਵੀਂ ਸਦੀ ਵਿੱਚ ਇਹ ਪੂਰੇ ਯੂਰਪ ਵਿੱਚ ਪੁਰਾਣਾ ਹੋ ਗਿਆ, ਸਿਵਾਏ ਸਲਾਵ ਅਤੇ ਮਗਯਾਰਾਂ ਵਿੱਚ।
ਜਰਮਨ ਜਲੂਸ ਵਾਲੀ ਕੁਹਾੜੀ ਆਪਣੀ ਨਵੀਨਤਮ ਹੋਂਦ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ; ਬਲੇਡ ਅਤੇ ਹੈਂਡਲ ਇੱਕ ਲੱਕੜ ਦੇ ਟੁਕੜੇ ਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਗਿਲਡ-ਯੰਤਰਾਂ ਨਾਲ ਸਜਾਏ ਹੋਏ ਹਨ, ਅਤੇ ਇੰਨੇ ਸੋਧੇ ਹੋਏ ਹਨ ਕਿ ਅਸਲ ਹਥਿਆਰ ਨੂੰ ਪਛਾਣਨਾ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਕਲੇਮ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਜਰਮਨ ਬਰਗਮੈਨਰ (ਮਾਈਨ-ਪਿਕਸ) ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਲਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ 1643 ਵਿੱਚ ਫ੍ਰੀਬਰਗ ਦੇ; ਅਤੇ, ਪਿੱਤਲ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਲੋਹੇ ਦੇ ਬਣੇ, ਉਹ ਅਜੇ ਵੀ ਰਾਜ ਦੇ ਜਲੂਸਾਂ ਵਿੱਚ ਲਿਜਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਬਰਛੇ ਵਾਂਗ, ਕੁਹਾੜੀ ਨੇ ਸੀਮਾਵਾਂ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਾਨਬੱਧ ਕੀਤਾ। ਕੈਂਟਰਬਰੀ ਦੇ ਕ੍ਰਾਈਸਟ ਚਰਚ ਨੂੰ ਕੈਂਟਰਬਰੀ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਚਾਰਟਰ, ਬੰਦਰਗਾਹ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਬਕਾਏ ਦੋਵਾਂ ਪਾਸਿਆਂ ਨੂੰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜਿੰਨਾ ਕਿ ਹੜ੍ਹ ਦੇ ਸਮੇਂ ਡੇਕ 'ਤੇ ਖੜ੍ਹਾ ਇੱਕ ਆਦਮੀ ਇੱਕ ਟੇਪਰ-ਕੁਹਾੜੀ ਸੁੱਟ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਸੀਮਾਵਾਂ ਨੂੰ ਚਿੰਨ੍ਹਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸੰਦ ਸੁੱਟਣ ਦਾ ਰਿਵਾਜ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਕੁਝ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਾਡੇ ਦਿਨ ਤੱਕ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕ ਜੰਗੀ ਕੁਹਾੜੀ ਨਾਲ ਸੀ ਕਿ ਬੈਨੌਕਬਰਨ ਦੇ ਬਰੂਸ ਨੇ ਇੱਕ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਚੈਂਪੀਅਨ ਦੀ ਖੋਪੜੀ ਨੂੰ ਠੋਡੀ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਸੀ। ਮੋਨਸਟ੍ਰਲੇਟ ਸਾਨੂੰ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੀਨ ਡੀ'ਆਰਕ (ਪੈਟੇ ਨੇ ਈਸਵੀ 1429 ਵਿੱਚ ਲੜਾਈ ਕੀਤੀ ਸੀ) ਦੀਆਂ ਜੰਗਾਂ ਦੌਰਾਨ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਆਪਣੀਆਂ ਕਮਰਾਂ ਵਿੱਚ ਕੁਹਾੜੀਆਂ ਰੱਖਦੇ ਸਨ।

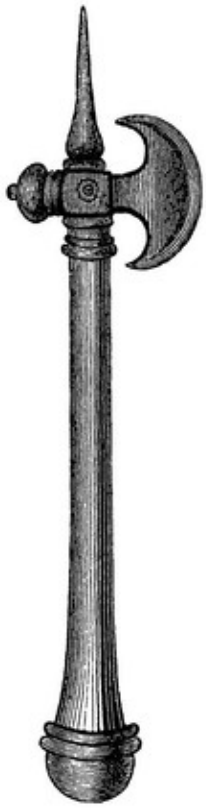

□□□□□ 90.—□□□□□□ □□□□-□□□□□□□

□□□□□ 91.—□□□□ □□□□□ □□□□ □□ □□□□□□□

ਚਿੱਤਰ 92.—ਜਰਮਨ ਪ੍ਰੋਸੈਸਨਲ ਐਕਸ।
ਕੁਹਾੜੀ ਨੂੰ ਫ੍ਰੈਂਕਸ, ਨਾਲ ਹੀ ਸਕੈਂਡੇਨੇਵੀਅਨਾਂ ਅਤੇ ਜਰਮਨਾਂ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਸੈਕਸਨ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਅਪਣਾਇਆ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਦੋ-ਧਾਰੀ ਕੁਹਾੜੀ ਜਦੋਂ ਲੰਬੇ ਡੰਡਿਆਂ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਇੱਕ ਬਰਛੀ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਆਈਸਲੈਂਡਿਕ ਹਾਲ-ਬਾਰਡ

313 (ਹਾਲ-ਕੁਹਾੜੀ?),
ਟਿਊਟੋਨਿਕ ਐਲੇ-ਬਾਰਡ ('ਆਲ-ਕਲੀਵਰ'), ਅਤੇ 'ਪੋਲ-ਕੁਹਾੜੀ' ਬਣ ਗਈ, ਜਿਸਨੂੰ ਪੋਲੈਂਡ (=ਪੋਲਜੇ, ਮੈਦਾਨੀ ਦੇਸ਼) ਤੋਂ ਬੁਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਇਹ ਸੋਧ ਈਸਾਈ ਧਰਮ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਯੁੱਗਾਂ ਦੌਰਾਨ ਉੱਤਰੀ ਯੂਰਪ ਵਿੱਚ ਵਿਆਪਕ ਸੀ। ਸਭ ਤੋਂ ਪੁਰਾਣੀ ਸ਼ਕਲ (ਮੱਧ ਚੌਦ੍ਹਵੀਂ ਤੋਂ ਸੋਲ੍ਹਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ) ਇੱਕ ਚੌੜੀ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਾਲ ਕੁਹਾੜੀ ਸੀ, ਜੋ ਇੱਕ ਮੋਟੇ ਅਤੇ ਠੋਸ ਬਰਛੇ 'ਤੇ ਲਗਾਈ ਗਈ ਸੀ; ਸੋਲ੍ਹਵੀਂ ਅਤੇ ਸਤਾਰ੍ਹਵੀਂ ਸਦੀ ਵਿੱਚ ਬਲੇਡ ਹੋਰ ਪਤਲਾ ਅਤੇ ਖੋਖਲਾ-ਧਾਰੀ ਹੋ ਗਿਆ, ਅਤੇ ਸਿਰ ਲੰਬਾ ਅਤੇ ਵਧੇਰੇ ਪਤਲਾ ਹੋ ਗਿਆ। ਸਵਿਸ ਨੇ ਪੰਦਰਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਮੱਧ ਵਿੱਚ ਫਰਾਂਸ ਵਿੱਚ ਹਾਲਬਰਟ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ: ਸਤਾਰ੍ਹਵੀਂ ਸਦੀ ਵਿੱਚ ਇਸਨੂੰ ਪਰੰਪਰਾਗਤ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ, ਕੁਹਾੜੀ ਨੇ ਆਪਣਾ ਅਸਲੀ ਰੂਪ ਮੁੜ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ, ਅਤੇ ਬਰਛੀ ਪੱਤੇ ਦੇ ਆਕਾਰ ਵਿੱਚ ਵਧ ਗਈ। ਇਸ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇਸਨੂੰ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਫੌਜ ਦੇ ਸਬਅਲਟਰਨ ਅਤੇ ਸਾਰਜੈਂਟਾਂ ਦੁਆਰਾ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਸਨੂੰ 'ਸ਼ੇਵਨ ਇੰਗਲੈਂਡ' ਦੀਆਂ ਪਿਗ-ਟੇਲਾਂ ਨਾਲ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਕੁਝ ਯੂਰਪੀਅਨ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਰਸਮੀ ਮੌਕਿਆਂ 'ਤੇ ਇਸਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਭੁੱਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਸਾਰੇ ਬਦਲਾਅ ਦੌਰਾਨ ਇਸਨੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਬ੍ਰੌਡਸਵਰਡ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਚਚੇਰੀ ਸਰੂਪ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਹੈ।

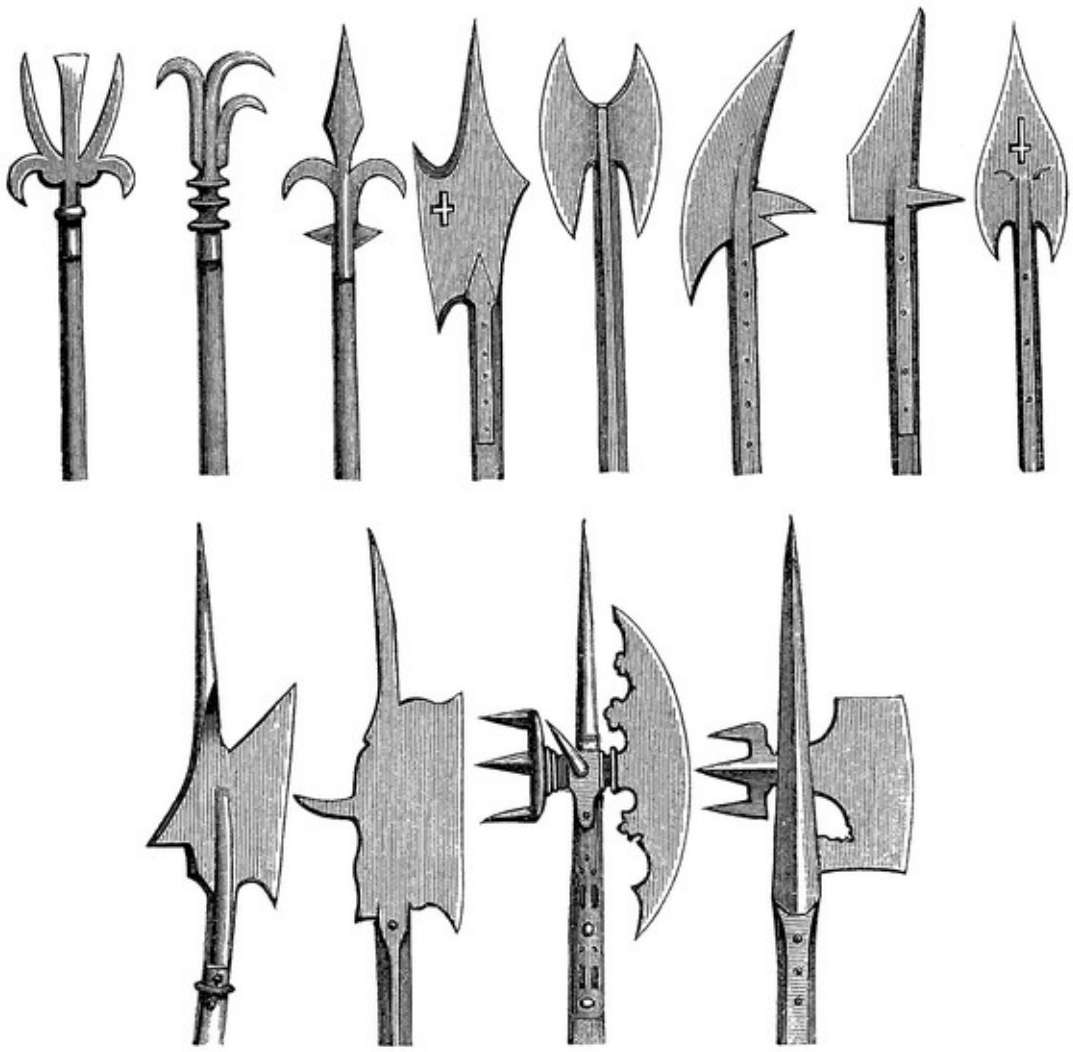

ਚਿੱਤਰ 93.—ਹਾਲਬਾਰਡਸ।
ਮੈਂ ਦਿਖਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਪੱਥਰ ਦਾ ਸੇਲਟ ਕਿਵੇਂ ਇੱਕ ਧਾਤ ਦਾ ਚਾਕੂ ਬਣ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਉੱਥੋਂ ਸਿੱਧੀ ਤਲਵਾਰ ਵਿੱਚ ਵਿਕਸਤ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸੋਧਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖ ਕੇ ਇਹ ਦੇਖਣਾ ਆਸਾਨ ਹੈ ਕਿ ਕੁਹਾੜੀ ਨੇ ਸ਼ਾਇਦ ਚੀਤਾ ਪੈਦਾ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਸਭ ਤੋਂ ਪੁਰਾਣਾ ਰੂਪ ਇੱਕ ਆਮ ਕਲੱਬ (a) ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਇੱਕ ਚੌੜਾ ਲਾਂਸ-ਹੈੱਡ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਜੇ ਵੀ ਅਫਰੀਕਾ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਭਿਆਸ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਗਲਾ ਸੁਧਾਰ (c) ਕੱਟਣ ਵਾਲੀ ਸਤ੍ਹਾ ਨੂੰ ਵਧਾ ਕੇ ਔਜ਼ਾਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਬਾਂਹ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਦੇਵੇਗਾ; ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਕਦਮ (d) ਬਲੇਡ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਬਾਰਬਾਂ ਦੇ ਤਿਕੋਣ ਵਿੱਚ ਘਟਾ ਕੇ ਇਸਨੂੰ ਹਲਕਾ ਬਣਾ

ਦੇਵੇਗਾ, । ਫਿਰ (e) ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਖੋਂਡ ਜਾਂ ਸਰਕਾਰ ਲੜਾਈ-ਕੁਹਾੜੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਦੱਖਣੀ ਅਫ਼ਰੀਕੀ ਬਾਸੂਟੋਸ ਦਾ ਸਿਲੇਪ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਡਾ. ਲਿਵਿੰਗਸਟੋਨ ਦੁਆਰਾ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਖੋਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਿਛਲੇ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ।314 ਇਹ ਟੀ-ਆਕਾਰ ਵਾਲਾ ਬਲੇਡ,

ਬਾਓਨੇਟ ਗ੍ਰਾਸ ਵਿੱਚ ਸਥਾਈ, 'ਸਵਿਟਜ਼ਰਲੈਂਡ ਅਤੇ ਵੇਨਿਸ ਵਿੱਚ ਸੋਲ੍ਹਵੀਂ ਸਦੀ ਤੱਕ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਮਾਇਰਿਕ ਅਤੇ ਡੈਮਿਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਡੰਡੇ ਦੇ ਨਾਲ ਵਾਲੀ ਸਿੱਧੀ ਪਿੱਠ ਨੂੰ ਦੋ ਛੋਟੇ ਅਤੇ ਸੁੰਦਰ ਚੰਦਰਮਾ (f) ਵਿੱਚ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ; ਅਤੇ ਹਥਿਆਰ ਘੋੜਸਵਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਲਈ ਕਿਤੇ ਬਿਹਤਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਫਿੱਟ ਹੋ ਗਿਆ। ਇਹ ਸ਼ਕਲ ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਅਤੇ ਇੰਗਲੈਂਡ ਦੇ ਤਾਪਮਾਨ ਐਲਿਜ਼ਾਬੈਥ ਵਿੱਚ ਵਰਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਗਲੇਵ ਦਾ ਇੱਕ ਸਮੂਹ ਫ੍ਰਾਂਸਿਸਕ ਏ ਲਾਂਸ ਓਵਰਟੇ ਸੀ, ਚੌੜੇ-ਬਲੇਡ ਵਾਲਾ 'ਟੇਪਰ-ਕੁਹਾੜਾ', ਜੋ ਸੁੱਟਣ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਵਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਵੀ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਐਬੇ ਕੋਚੇਟ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਸ ਹਥਿਆਰ ਨੇ ਆਪਣਾ ਨਾਮ ਫ੍ਰਾਂਕਸ ਤੋਂ ਲਿਆ। ਫ੍ਰਾਂਸਿਸਕ ਨੂੰ ਚਿੱਤਰਿਤ ਗ੍ਰੰਥ 'ਆਰਮਜ਼ ਐਟ ਆਰਮਰਸ' ਵਿੱਚ 'ਰੱਖਿਆਤਮਕ ਹਥਿਆਰ' ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ।

315 ਸੈਕਸਨ ਇਸ ਨੂੰ ਸਾਹ,
ਸੀਕਸ ਜਾਂ ਸਕ੍ਰਾਮਾਸੈਕਸ-ਚਾਕੂ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੰਦੇ ਸਨ, ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਸੈਕਸਨ ਕਬਰਾਂ ਵਿੱਚ ਬਰਛੇ ਅਤੇ ਚਾਕੂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਫ੍ਰਾਂਸਿਸਕ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਤਲਵਾਰ ਨਾਲੋਂ ਵਧੇਰੇ ਆਮ ਹੈ।

316

ਚਿੱਤਰ 94.—ਹਾਲਬਾਰਡਸ।

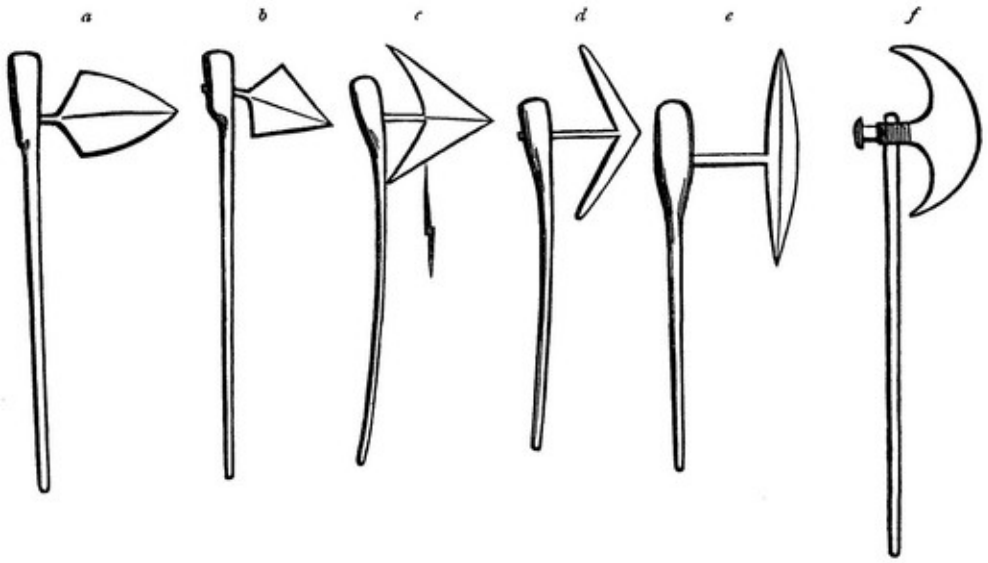

[illegible] 95.—a, a. [illegible] of [illegible]; b. [illegible], [illegible]; c. [illegible], [illegible]; d. [illegible] of [illegible]; e. [illegible] [illegible] of [illegible] of [illegible]

[illegible] 96.—[illegible] [illegible] [illegible]

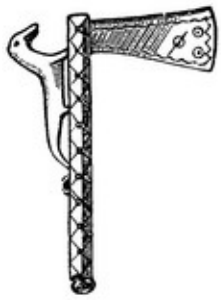

[illegible] 97.—[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] 98.—1. [illegible]; 2. [illegible] [illegible] [illegible]

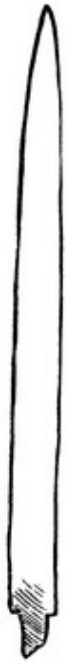

[illegible] 99.—[illegible] (16 [illegible])

ਚਿੱਤਰ 100.—ਸਕ੍ਰਾਮੈਕਸ (18 ਇੰਚ ਲੰਬਾ)। ਬਿੱਲ

317 (A.-S. ਬਾਈਲ, ਆਇਰਿਸ਼ ਬਾਇਲ, securis) ਇੰਗਲੈਂਡ ਦੇ ਟੈਂਪ ਹੈਨਰੀ VI ਵਿੱਚ ਪੰਦਰਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਆਸਪਾਸ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਇਸਨੂੰ ਹਾਲਬਾਰਡ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਕਿਨਰ ਇਸਨੂੰ ਇੱਕ securis rostrata (ਚੁੰਝ ਵਾਲੀ ਕੁਹਾੜੀ) ਮੰਨਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਸਕੈਂਡੇਨੇਵੀਆ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪਸੰਦੀਦਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਹ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ ਆਈਸਲੈਂਡਿਕ ਚੈਂਪੀਅਨ, ਗਨਾਰ ਦੇ ਹਥਿਆਰ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਲੜਾਈ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਗਾਉਂਦਾ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਿਗੁਰਡ ਦੀ ਤਲਵਾਰ ਵੀ।
ਪੰਦਰਵੀਂ ਅਤੇ ਸੋਲ੍ਹਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਗਲਾਈਵ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਗੁਈਸਾਰਮੇ, ਗਿਸਾਰਮੇ, ਜਾਂ ਬਿਸਾਰਮੇ ਨੇ ਆਪਣਾ ਰਸਤਾ ਬਣਾਇਆ। ਇਹ ਲੰਮਾ ਬਲੇਡ, ਜਿਸਦੇ ਪਿੱਛੇ ਇੱਕ ਪਤਲਾ ਬਰਛੀ- ਨੁਕਤਾ ਸੀ, ਅਜੇ ਵੀ ਚੀਨੀ ਲੋਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ; ਅਤੇ ਦਾਹੋਮ ਦੇ ਤਾਨਾਸ਼ਾਹਾਂ ਨੇ ਇਸਨੂੰ ਯੂਰਪ ਤੋਂ ਹੋਰ ਅਜੀਬ ਹਥਿਆਰਾਂ ਅਤੇ ਰੀਤੀ-ਰਿਵਾਜਾਂ ਵਾਂਗ ਉਧਾਰ ਲਿਆ ਸੀ। ਵੌਲਜ, ਹਾਲਬਰਟ ਅਤੇ ਗਲਾਈਵ ਦਾ ਇੱਕ ਵਿਚਕਾਰਲਾ ਰੂਪ, ਅਤੇ ਸ਼ਾਇਦ ਪਹਿਲੇ ਦਾ ਵੰਸ਼ਜ, ਚੌਦ੍ਹਵੀਂ ਸਦੀ ਵਿੱਚ ਸਵਿਸ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤਿਆ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਇੱਕ ਜੰਗੀ ਕੁਹਾੜਾ ਸੀ। ਡੈਮਿਨ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਉਸੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਯੁੱਧ-ਕੰਧ, ਅਤੇ ਚੀਥ-ਤਲਵਾਰ - ਇੱਕ ਭਿਆਨਕ-ਦਿੱਖ, ਪਰ ਬੇਕਾਰ ਹਥਿਆਰ - ਨੂੰ ਹੰਗਰੀ ਦੇ ਬਾਗੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ 1848 ਵਿੱਚ ਅਪਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹਨਾਂ ਮੱਧਯੁਗੀ ਰੂਪਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਆਕਾਰਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ਾਲ ਕਿਸਮ ਜਿਸਨੂੰ ਸਪੇਟਮ (ਸਪੀਡੋ ਜਾਂ ਸਪਿਟ), ਰੋਨਸੇਰ ਜਾਂ ਰੈਨਸੂਰ, ਅਤੇ ਫੌਜੀ ਕਾਂਟਾ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸ਼ਾਇਦ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਸਨ, ਅਤੇ ਯੂਰਪ ਵਿੱਚ ਕਿਸਾਨ ਵਰਗ ਦੁਆਰਾ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਜੋ ਕਿ ਜਲਦੀ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਸਨ, ਹੱਥੀਂ ਫੜੇ ਹੋਏ ਫਲੇਲਾਂ, ਦਾਤਰੀਆਂ ਅਤੇ ਦਾਤਰਾਂ ਦੀ

ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਇੱਕ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਵਸਥਿਤ ਅਤੇ ਸੰਪੂਰਨ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਅਜੇ ਵੀ ਉਹਨਾਂ ਲਿੰਕਾਂ ਨੂੰ ਦਿਖਾਉਣ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਾਂਝੇ ਪ੍ਰੋਟੋਟਾਈਪ ਨਾਲ ਜੋੜਦੇ ਹਨ।

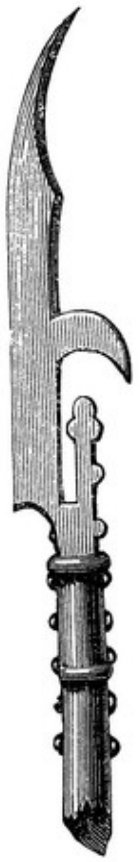

ਚਿੱਤਰ 101।—ਗੁੰਨਰ ਦਾ ਬਿੱਲ।

ਚਿੱਤਰ 102.—ਵੁਲਜ।
ਇਹਨਾਂ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੀ ਦਿਲਚਸਪੀ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਕਰਦਾਰ ਚੌੜੀਆਂ ਤਲਵਾਰਾਂ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰੂਪਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਧੱਕਾ ਮਾਰਨ ਲਈ ਪੱਤੇ ਦੇ ਆਕਾਰ ਦਾ ਧਾਤ-ਬਲੇਡ, ਜੋ ਕਿ ਸਭ ਤੋਂ ਪੁਰਾਣੇ ਰੂਪਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਜਾਪਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਜਿਸਨੂੰ ਸੋਮਲ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵਹਿਸ਼ੀ ਲੋਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਮੈਂ ਕਿਹਾ ਹੈ, ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਲੱਕੜ ਦੇ ਹੈਂਡਲ ਵਿੱਚ ਬੰਨ੍ਹਿਆ ਹੋਇਆ ਇੱਕ ਬਰਛੀ-ਸਿਰ ਹੈ।
ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਕਾਂਸੀ ਯੁੱਗ ਦੀ ਤਲਵਾਰ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰਨ ਲਈ, ਜਿਸ ਦੌਰਾਨ, ਹੌਲੀ- ਹੌਲੀ, ਯੂਰਪ ਵਿੱਚ ਸਸਕਾਰ ਲਗਭਗ ਵਿਆਪਕ ਹੋ ਗਿਆ। ਹਥਿਆਰ ਕੁਝ ਹੱਦ ਤੱਕ ਉੱਤਰੀ ਯੂਰਪੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਮਹਾਨ ਦਰਿਆਵਾਂ ਦੀਆਂ ਘਾਟੀਆਂ ਤੱਕ ਯਾਤਰਾ ਕਰਦਾ ਜਾਪਦਾ ਹੈ: ਡੈਨਮਾਰਕ ਨੇ ਦੋ ਸੌ ਪੰਜਾਹ ਤੋਂ ਛੇ ਇਤਾਲਵੀ ਕਾਂਸੀ ਦੇ ਬਲੇਡ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਹਨ।318 ਇਹ ਇੱਕ ਨਿਯਮ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਾਫ਼ੀ ਲੰਬਾਈ ਦੇ ਹਨ, ਔਸਤਨ ਲਗਭਗ ਪੰਝੱਤਰ ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ: ਪ੍ਰੋਫਾਈਲ ਜਾਂ ਤਾਂ ਪੱਤੇ ਦੇ ਆਕਾਰ ਦਾ, ਉਪ-ਪੱਤੇ ਦੇ ਆਕਾਰ ਦਾ, ਜਾਂ ਸਿੱਧਾ ਹੈ, ਇੱਕ ਬੇਵਲਡ ਬਿੰਦੂ ਵਿੱਚ ਖਤਮ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਹਿਲਟ ਦੋ ਕਿਸਮਾਂ ਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ: ਜਾਂ ਤਾਂ ਟੈਂਗਡ ਜਾਂ ਅਨਟੈਂਜਡ: ਟੈਂਗ ਚੌੜਾ, ਲੰਬਾ ਅਤੇ ਵਿੰਨ੍ਹਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਰਿਵੇਟਿੰਗ ਲਈ ਇੱਕ ਜਾਂ ਵੱਧ ਛੇਕ ਦੇ ਨਾਲ; ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਹੈਂਡਲ ਲੱਕੜ, ਹੱਡੀ ਜਾਂ ਸਿੰਗ ਦਾ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਦਿਖਾਈ ਦੇਵੇਗਾ, ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਹੇਫਟਸ, ਗਾਰਡ ਦੇ ਨਾਲ ਜਾਂ ਬਿਨਾਂ ਇੱਕ ਟੁਕੜੇ ਵਿੱਚ ਸੁੱਟੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ; ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਾਲਾ ਅਕਸਰ ਇੱਕ ਖੋਖਲੇ ਤਿਕੋਣੀ ਅਧਾਰ ਵਿੱਚ ਅਲੋਪ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇੱਕ ਚੰਦਰਮਾ ਜਾਂ ਘੋੜੇ ਦੀ ਨਾਲ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮੋਢੇ ਬਿੰਦੂ ਵੱਲ ਆਰਚ ਦੀ

ਅਵਤਲਤਾ ਦੇ ਨਾਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ; ਇਹ ਰਿਵੇਟਸ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਈ ਹਥਿਆਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਪੋਮਲ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪੈਟਰਨਾਂ ਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਅਕਸਰ ਇੱਕ ਕੋਨ, ਅੰਡਾਕਾਰ, ਗਲੋਬ, ਜਾਂ ਗੁੰਬਦ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪੌੜੀਆਂ ਜਾਂ ਤਰਬੂਜ ਵਰਗੀਆਂ ਛੱਲੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ।

319 ਦੂਜਿਆਂ
ਵਿੱਚ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਪੁਰਾਣੇ ਕੇਲਟ ਅਤੇ ਜਰਮਨਾਂ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਇੱਕ ਬੈਸਾਖੀ ਜਾਂ ਚੰਦਰਮਾ ਨਾਲ ਖਤਮ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਜਿਸਦੇ ਕਸਪਸ, ਅਮੀਰ ਕਿਸਮਾਂ ਵਿੱਚ, ਸਪਿਰਲ ਨਾਲ ਸਜੇ ਹੁੰਦੇ ਸਨ।

ਅਧਿਆਇ ਛੇਵਾਂ।

ਹਥਿਆਰਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰੋਟੋ-ਸਾਈਡਰਿਕ ਜਾਂ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਲੋਹਾ ਯੁੱਗ।
'ਸਾਰੀਆਂ ਧਾਤੂ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ, ਨਰਮ ਲੋਹੇ ਦੀ ਨਿਕਾਸੀ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਸਰਲ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।'—ਪਰਸੀ, ਆਇਰਨ, ਅਤੇ ਸੀ. ਪੰਨਾ 573।

ਹੁਣ ਅਸੀਂ ਧਾਤਾਂ ਦੇ ਰਾਜਾ ਵੱਲ ਆਉਂਦੇ ਹਾਂ ਜੋ 'ਸਾਰੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਤੋੜਦਾ ਅਤੇ ਕਾਬੂ ਕਰ ਲੈਂਦਾ ਹੈ'; ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਧਾਤ ਜੋ ਮਨੁੱਖੀ ਰੂਪ ਲਈ ਅਨੁਕੂਲ ਅਤੇ ਘਾਤਕ ਹੈ; ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਲਾਭਦਾਇਕ ਅਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਘਾਤਕ ਹੈ

320—ਲੋਹਾ।

321

ਪੈਰੀਅਨ ਕ੍ਰੋਨਿਕਲ (ਅਰੁੰਡੇਲੀਅਨ ਮਾਰਬਲਜ਼), ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਥ੍ਰੈਸਿਲਸ (ਕਲੇਮੇਂਸ ਐਲੇਕਸ. 'ਸਟ੍ਰੋਮ' ਵਿੱਚ), ਅਤੇ ਕਈ ਲੇਖਕਾਂ ਦੁਆਰਾ, ਲੋਹੇ ਦੀ ਕੰਮਕਾਜ ਦੀ ਖੋਜ ਬੀ.ਸੀ. 1432 ਜਾਂ ਟ੍ਰੋਜਨ ਯੁੱਧ ਤੋਂ 248 ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਬਾਅਦ ਵਾਲੀ, ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਤਾਰੀਖ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦਿਖਾਈ ਦੇਵੇਗੀ, ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਨਿਸ਼ਚਿਤ ਹੈ; ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਇਸਨੂੰ ਲਗਭਗ ਸੱਤ ਸੌ ਸਾਲਾਂ ਤੱਕ ਫੈਲਾਇਆ ਹੈ। ਪਰ ਹੇਲਸ ਦਾ ਜੀਵਨ ਇੱਕ ਮਹਾਨ 'ਨਿਯੁਕਤੀ ਧਾਰਾ' ਹੈ: ਯੂਨਾਨੀ ਲੋਕ ਸਖ਼ਤ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਸਨ, ਆਪਣੀ ਭੋਲੀ-ਭਾਲੀ ਹੰਕਾਰ ਵਿੱਚ ਬਚਕਾਨਾ ਸਨ; ਉਹ ਦੂਜਿਆਂ ਦੀ ਬੁੱਧੀ ਦੇ ਚੋਰ ਸਨ (ਜਿਸਨੂੰ ਇਹ ਬੁੱਧੀਮਾਨ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ), ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸਭ ਕੁਝ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕੀਤਾ। ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਕਥਾਵਾਂ, 'ਗਲੌਕਸ ਦ ਚੀਅਨ' ਨੂੰ ਸਟੀਲ-ਇਨਲੇਇੰਗ ਦੀ ਕਲਾ ਅਤੇ ਰਹੱਸ ਦੀ ਖੋਜ ਕਰਨ ਦਾ ਮਾਣ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਡੀ ਗੋਗੁਏਟ (ਈ.ਡੀ. 1761) ਸਾਨੂੰ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਫੋਨੀਸ਼ੀਅਨ ਆਪਣੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਨਾਇਕਾਂ ਵਿੱਚ ਦੋ ਭਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦਰਜਾ ਦਿੰਦੇ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਲੋਹੇ ਦੀ ਕੰਮਕਾਜ ਦੀ ਖੋਜ ਕੀਤੀ ਸੀ; ਕ੍ਰੀਟਨਜ਼ ਨੇ ਇਸਨੂੰ ਆਪਣੇ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਪੁਰਾਣੇ ਸਮੇਂ,

322 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਇਡੀਅਨ ਡੈਕਟਿਲਸ ਨੇ
ਇਸਨੂੰ 'ਦੇਵਤਿਆਂ ਦੀ ਮਾਂ' ਤੋਂ ਸਿੱਖਿਆ। ਪ੍ਰੋਮੀਥੀਅਸ (Æschylus ਵਿੱਚ) ਮਨੁੱਖਜਾਤੀ ਨੂੰ ਸਾਰੀਆਂ ਧਾਤਾਂ ਬਣਾਉਣਾ ਸਿਖਾਉਣ ਦਾ ਮਾਣ ਕਰਦਾ ਹੈ: ਉਹ ਇੱਕ ਲੋਹੇ ਦੀ ਅੰਗੂਠੀ ਵੀ

ਪਹਿਨਦਾ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਇੱਕ ਜ਼ੰਜੀਰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਇੱਕ ਗਹਿਣਾ; ਅਤੇ ਇਹ ਸੰਭਵ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅੱਗ ਅਤੇ ਧਾਤ ਦੇ ਮੇਲ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹੈ। ਲੋਹੇ ਦੇ ਕੰਮ ਦੀ ਕਲਾ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਹੁਣ ਸਿਸਲੀ ਦੇ ਸਾਈਕਲੋਪਸ, ਫਿਰ ਚੈਲੀਬਸ,

323 ਜੋ ਕੋਲਚਿਸ ਤੋਂ ਸਪੇਨ ਤੱਕ
ਫੈਲੇ ਹੋਏ ਸਨ: ਕਲੇਮੇਂਸ (ਐਲੈਕਸ.) ਨਰਮ ਲੋਹਾ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਖੋਜ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਡੈਨੂਬੀਅਨ ਪੈਨੋਨੀਆ ਦੇ ਨੋਰੋਪਸ ਨੂੰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਨੋਰੀਕਮ (ਸਟਾਈਰੀਆ) ਅਤੇ ਮੇਸੀਆ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ; ਅਤੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਹੋਰ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ, ਸ਼੍ਰੀ ਜੇ. ਫਰਗੂਸਨ, ਇੱਕ ਸਾਵਧਾਨ ਲੇਖਕ, ਸਾਨੂੰ ਦੱਸਦੇ ਹਨ ਕਿ 'ਆਰੀਅਨ (?) ਉਹ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਲੋਹੇ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ, ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਨਾਲ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਨਸਲਾਂ ਉੱਤੇ ਦਬਦਬਾ ਬਣਾਇਆ ਅਤੇ (?) ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢ ਦਿੱਤਾ।'
ਆਧੁਨਿਕ ਖੋਜ ਨੇ ਸਾਬਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਮੰਗਲ ਗ੍ਰਹਿ ਦੀ ਕਾਢ, ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਪਣਾਇਆ ਜਾਣਾ, ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਤੋਂ ਹੀ ਹੈ; ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਸਿਧਾਂਤ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਜਗ੍ਹਾ ਹੱਡੀਆਂ ਅਤੇ ਪੱਥਰ, ਤਾਂਬਾ ਅਤੇ ਕਾਂਸੀ ਦੇ ਹਜ਼ਾਰ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਸਨ। ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ, ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਮੱਧ ਅਫ਼ਰੀਕਾ ਵਿੱਚ, ਜਿੱਥੇ ਤਾਂਬਾ ਅਤੇ ਟੀਨ ਅਣਉਚਿਤ ਸਨ, ਕਿ ਮਨੁੱਖ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਲੋਹੇ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਹੋਵੇਗੀ।

324 ਇੱਕ ਚੰਗੇ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਸ਼੍ਰੀ ਸੇਂਟ ਜੌਨ ਵੀ. ਡੇ

325 (ਸੀ.ਈ.), ਜੋ ਦੱਖਣੀ
ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਲੋਹੇ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਸਨ, ਲੋਹੇ ਲਈ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੇ ਹਨ—ਢਾਲੇ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਘੜੇ ਹੋਏ, ਅਤੇ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇਸਦੇ ਕਾਰਬੋਰੇਟ, ਸਟੀਲ ਲਈ ਵੀ—'ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਸਭ ਤੋਂ ਪੁਰਾਣੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦਾ ਸਿਹਰਾ ਜਿਸ ਨਾਲ ਮਨੁੱਖ ਜਾਣੂ ਸੀ।' ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਲੇਖਕ, ਸਾਰੀਆਂ ਪਰੰਪਰਾਵਾਂ ਦੇ ਉਲਟ, ਮਨੁੱਖ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸਮੱਗਰੀਆਂ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪ੍ਰਗਤੀਸ਼ੀਲ ਵਾਧਾ' ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ: ਯਾਨੀ, ਨਰਮ ਅਤੇ ਉਪਜਾਊ ਤੋਂ ਸਖ਼ਤ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਰੋਧੀ ਤੱਕ। ਉਸਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਮਨੁੱਖ, ਜੋ ਕਦੇ ਧਾਤੂ ਵਿਗਿਆਨ ਦਾ ਮਾਹਰ ਸੀ, 'ਹੱਡੀਆਂ, ਪੱਥਰਾਂ ਜਾਂ ਲੱਕੜ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਹੇਰਾਫੇਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।' ਉਸਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੀਆਂ ਧਾਤਾਂ, ਉੱਤਮ ਅਤੇ ਘਟੀਆ, ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਰਤਨ ਅਤੇ ਕੀਮਤੀ ਪੱਥਰ, ਪੂਰਬੀ ਨਸਲਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾਣੇ ਜਾਂਦੇ ਸਨ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਸਾਮੀ, ਆਰੀਅਨ, ਹੈਮਟਿਕ, ਸਪੋਰੈਡਿਕ, ਜਾਂ ਐਲੋਫਿਲੀਅਨ ਹੋਣ, ਇੱਕ ਕੁਦਰਤੀ ਜਨਮਜਾਤ ਸੂਝ ਦੇ ਕਾਰਨ ਇੱਕ ਸਭਿਅਤਾ ਦੇ ਕਾਰਨ।' ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਮਿਸਰ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਰਹੱਸ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ 'ਇੱਕ ਜੰਗਲੀ, ਇੱਕ ਅਗਿਆਨੀ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਤੋਂ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਵਿਕਾਸ' ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਉਹ ਮੰਨਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਭਿਆਨਕ ਜੀਵ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਪਿਛਾਖੜੀ ਹੈ।326
ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਪੁਰਾਣੇ ਧਾਤੂ ਵਿਗਿਆਨ ਦੇ ਅੰਧਵਿਸ਼ਵਾਸਾਂ 'ਤੇ ਟਿਕੇ ਹੋਏ ਹਨ ਅਤੇ ਅਤਿਅੰਤ ਹੱਦਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾਪਦੇ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਪ੍ਰੋਟੋ-ਮੈਨ ਦੇ ਘਰ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦੇ, ਜੋ ਸ਼ਾਇਦ

□□□□□□ □□ □□□□□ □□□□□ □□□ □□□□-□□□□□□□, □□ □□□□□ □□□□□□□□□□□□, '□□□□□□□□□' (□□□ □□□□□□), □□□ □□□□□□ □□□□ □□□□□ □□, □□□□ □□□□□□ □□□□□□□□□ □□ □□□□□ □□□ □□□□□□□ □□□□ □□□ □□□□□ □□□ □□□□ □□□□□, □□□□□□ □□□ □□ □□□□□ □□, □□□□□ □□□□□ □□ □□ □□□□□ □□□□□ □□□□□□ □□□□ □□□□□ □□□□ □□, □□□ □□ □□ □□□□□□□□ □□□□ □□□□ □□□□ □□□□□ □□ □□□□ □□□□□□ □□ - □□□□ □□□ □□□□, □□□□ □□□ □□□□, □□□□□, □□□□□ □□□ □□□□□[327]

□□□□ □□ □□□□ □□□□□ □□□ □□ □□□□□ □□□□□□ □□□□ □□□-□□□□ (□□□□-□□□□) □□□□ □□□□ □□□□□□ □□, □□ □□□ □□□□ □□ □□□□ □□□□□□, □□□□ □□□ □□ □□□ □□□□ □□□ □□□□ □□□□□□[328] □□□□□ □□□ □□□□ □□□□□ □□□□□□ □□□□□ □□:

□□□□□□□□□□	□□□□□□□□ □□□□	□□□□□□
	□□.	□□□□, □□□, □□□□, □□□□, □□□, □□□□□
	□□.	□□□□□
	□□□□□□□□□	□□□□, □□□□□
	□□□□□□ (□□□□□ □□□ □□□□□)□	□□□□□
	□□□□□	□□□□□

□□□□□ □□ (□□□□□ □□□□□ □□□□□ □□) □□ □□□□□ □□ □□ 'BA' ( ) □□□□ □□ □□□□□□□□ □□□□□□□□□□□ □□□ □□□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□ □□□ □□□□□□□ □□, □□□ □□□□□ χαλκός, □□ □□□ '□□ □□□ □□□ □□ □□□□□□□□ □□□□ □□ □□□□ □□□□□□ □□□□ □□□ □□ □□□□□ 'BENIΠΕ' □□□ □□□□□□ 'ΠΕΝΙΠΕ' □□ □□□□□□ '(NI) □□□□□ □□□ □□□□ (ΠΕ) □□ □□□□ (BE)' □□□ □□□□□; □□□□□, '□□□□□-□□□□,' □□□□□□□□ □□□□ □□□ □□□□□□ □□□□ □□, □□□□□ □□□□□□ □□□□□ □□□□ □□. □□□□ 'BA' □□□ □□□ □□□ '□□ □□□□ □□ □□□ □□ □□□ □□ □□□□ □□□□□ □□, □□□□□ □□ □□□□□ □□□□,

□□□□□□□□□□ (□□□□□, □□□□, □□□□) □□□□□ □□□ □□ □□□□□□□ □□□ □□□□□□□□ □□□ □□□ □□ □□ 'BA' (□□□□, □□□□, □□□ □□□□ □□□□) □□ □□□□□□□ □□ □□□ □□□□□□□□ □□□□ □□ □□ □□□□□ □□□ □□□□□□ □□□□□□ □□□ □□□□□□□□ □□□ □□□ □□□□ □□□ □□ □□□□ □□□□□ □□□□ □□□□□ □□ □□□□ □□, □□□□□-□□□□ □□□ □□□□□ □□□□□ □□□ □□□□□□□□ □□□ □□□□□□□□□□ □□□□ □□□□□ □□□ □□□□□ □□ (□□□□ 22-23) □□ □□□ □□ □□□□□□□□□ □□□□□ □□, □□□ □□□□□□ [329] □□□ □□□□□ □□□, □□□□□□□□, □□□□□□□□ □□□ □□□□□□□; □□□□□ □□□□□□□ □□□□□□□□, □□□ □□□□□□ □□□. □□ □□ □□□□□□, □□□ □□□□□□□ □□□□ □□□□□ □□□□□□ □□ □□□ □□□□ □□□□□ □□□ □□□□□□□ □□□□□-□□□□ □□□ □□□ □□□ □□□ □□□□ □□□□ □□□□ □□□□□□□□□□ □□□□□□ □□□□ □□, □□ □□□ □□□ □□□□ □□□□ □□□ □□; □□□□□□□□, □□□□□ □□□ □□□□ □□□□□□ □□□□□□, □□□□□□, □□□□ □□□□□□ □□□□□□□□ □□ □□□□□ □□□□, □□□□□□□ □□□ □□□□□ □□ □□□□ □□□□□□□ □□□□□□□ □□□ □□□□ □□□ □□□□□□□ □□□□ □□□ □□□ □□ □□□□□ □□□□ □□□□□ □□□ □□ -□□□□ □□□□□ □□□ □□□ □□□ □□□□□ □□□□□ □□ □□□□□□ □□ □□□□□□□: □□□□ □□□ □□□ □□ □□ □□□□□ □□□□ □□□□□ □□□ □□□ □□□□ □□□□□□

□□□□	„	□□□□□ □□□ □□□ □□□ □□□□
□□□-□□□□	„	□□□□□ □□□□ □□ □□□ □□□ □□□□ □□□

□□ □□□□ □□□□□□□ □□□□□ □□□□□ □□□□ □□ □□ □□□□□□ □□□□ □□□□ □□□ □□□□ □□□□ □□□□□ □. □□□□□ □□□□ □□ □□□□□ (□□□. □□□ □□□□ 68) □□ □□□ □□□ □□□□□□ □□□□, □□□□ □□□□□□□□□ '□□ '□□□□ □□□□ □□□□□ □□□ □□□□□' □□□ □□□□□, □□ □□ □□□□□□ □□□ □□ □□□ □□□□ □□ □□□□□□ □□ □□□□ □□ □□□□ □□□ □□ □□□' □□□□□□□□, □□□□□ □□□ 1823 □□□□ □□□ □□, □□□ □□□ □□□□ 600 □□ □□□□ □□□□□□ □□ □□□□□ □□□ □□□ □□□□ □□ □□□□□ □□□□□ □□□ 1837 □□□□, □□□□□ □□. □□. □□□□, □□ □□ □□□□ □□□□□ □□□□ □□□□□ □□□□□□ □□□□ □□□ □□, □□□□ □□[330] □□□□□□□ □□□ □□□□□ □□□ □□□□□ □□ □□□□ □□, □□□ □□□ □□□-□□□□□□ □□ □□□□-□□□□ □□ □□□□ □□□□ □□ □□□ □□□□□, □□□□□□ □□□ '□□ □□□ □□□□□, □□□□□: □□ □□□□□□ □□□□□ □□□□□ □□□ □□□□□□□□ □□□□□ □□□ □□, □□□ □□□□ □□□□□□□□□□ '□□ □□□□ □□□□ □□□□ □□ □□□□□ □□□ □□□□□ □□ □□□□□ □□□□□ □□ □□□□ □□□□□ □□□□□ □□□ □□□□□□□□□ □□ □□□□ □□□□□ □□; □□□□

ਪੱਥਰਾਂ ਦੇ ਚਿਹਰਿਆਂ ਨੂੰ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਪੱਧਰਾ ਕਰਨ ਲਈ, ਪਰ ਇਹ ਵਿਚਕਾਰੋਂ ਦੋਵੇਂ ਪਾਸੇ ਇੱਕ ਕਿਨਾਰੇ ਤੱਕ ਸੁੰਗੜ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਇੱਕ ਸਿਰੇ ਤੋਂ ਤੰਗ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

331 ਇਹ
ਅਵਸ਼ੇਸ਼ ਸ਼ਾਇਦ ਹੀ ਈਸਾ ਪੂਰਵ 4000–3600 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਾ ਹੋਵੇ, ਜਦੋਂ ਖੁਫੂ (ਚੀਪਸ) ਨੇ ਆਪਣਾ ਦਫ਼ਨਾਉਣ ਦਾ ਸਥਾਨ ਬਣਾਇਆ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਹਾਇਰੋਗਲਿਫਿਕ ਢਾਲ

332 ਜਾਂ

ਕਾਰਟੂਚ ਉੱਕਰੀ ਹੋਈ ਸੀ। ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਅਜਾਇਬ ਘਰ ਵਿੱਚ ਸਟੋਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਇਸਨੇ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਧਿਆਨ ਖਿੱਚਿਆ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਓਰੀਐਂਟਲਿਸਟਸ ਦੀ ਕਾਂਗਰਸ (ਲੰਡਨ, 1874) ਵਿੱਚ ਡਾ. ਲੈਪਸੀਅਸ ਨੇ ਸੁਝਾਅ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਇਹ ਸਟੀਲ ਦਾ ਸੀ। ਇੱਕ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ (18 ਸਤੰਬਰ); ਇਹ ਡ੍ਰਿਲ ਦੇ ਕੁਝ ਮੋੜਾਂ 'ਤੇ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਝੁਕ ਗਿਆ, ਅਤੇ ਮੋਰੀ ਦੀਆਂ ਸਤਹਾਂ ਨੇ ਚਿੱਟੇਪਨ ਅਤੇ ਨਵੇਂ ਕੱਟੇ ਹੋਏ ਨਰਮ ਲੋਹੇ ਦੀ ਚਮਕ ਦਿਖਾਈ। ਉਸ ਖੋਜ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਨੀਲ ਘਾਟੀ ਵਿੱਚ ਬਲੀਦਾਨ ਵਾਲੇ ਲੋਹੇ ਦੇ ਚਾਕੂ ਮਿਲੇ ਹਨ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਗਰਮ-ਨਿੱਘੇ ਵਰਗ ਦੇ ਮਾਹੌਲ ਵਿੱਚ ਧਾਤ ਦਾ ਤਿਆਰ ਆਕਸੀਕਰਨ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਸੀ। ਬੁਲਾਕ ਅਜਾਇਬ ਘਰ (ਸਾਲੇ ਡੇ ਲ'ਏਸਟ) ਵਿੱਚ, ਲੱਕੜ ਦੀਆਂ ਤਲਵਾਰਾਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਇੱਕ ਸਿੱਧਾ ਅਤੇ ਦੋ-ਧਾਰੀ ਲੋਹੇ ਦਾ ਬਲੇਡ ਸੀ ਜਿਸਦੀ ਲੰਬਾਈ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਦੋ ਪਸਲੀਆਂ ਚੱਲ ਰਹੀਆਂ ਸਨ। ਇੱਕ ਹੋਰ ਕਮਰੇ ਵਿੱਚ ਸੋਨੇ ਦੇ ਲੋਹੇ ਦਾ ਇੱਕ ਸਿੱਧਾ, ਦੋ-ਧਾਰੀ, ਅਤੇ ਗੋਲ-ਨੁਕੀਲਾ ਖੰਜਰ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਹਥਿਆਰ ਦੇ ਤਿੰਨ ਵਧੀਆ ਨਮੂਨੇ ਹਨ (ਸਾਲੇ ਡੂ ਸੈਂਟਰ)।
ਮਿਸਰ ਦਾ ਸਾਹਿਤ ਲੋਹੇ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਸੰਕੇਤਾਂ ਨਾਲ ਭਰਪੂਰ ਹੈ।

333 ਰੈਵ. ਬੇਸਿਲ ਐਚ.
ਕੂਪਰ

334 ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਮਿਬੈਂਪਸ 'ਲੋਹੇ ਦਾ ਰਾਜਾ', ਜੋ ਕਿ ਆਦਿ ਕਾਲ ਦੇ ਮੇਨਾ (ਲਗਭਗ
ਈਸਾ ਪੂਰਵ 4560) ਦਾ ਛੇਵਾਂ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਹੈ,

335 ਨੇ ਆਪਣੇ ਕਾਰਟੂਚ 'ਤੇ 'ਬੇਨੀਪ'
ਸ਼ਬਦ ਲਿਖਿਆ ਸੀ; ਅਤੇ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਤਿੰਨ ਰਿਕਾਰਡ

336 ਉਸਨੂੰ 'ਲੋਹੇ ਦਾ ਪ੍ਰੇਮੀ' (ਭਾਵ
ਤਲਵਾਰ) ਦਾ ਖਿਤਾਬ ਦਿੰਦੇ ਹਨ; 'ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਲੋਹੇ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੀ ਅਤਿ ਪੁਰਾਤਨਤਾ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਬਦਕਿਸਮਤੀ ਨਾਲ (?) ਉਸ ਸਭ ਤੋਂ ਭਿਆਨਕ ਬੁਰਾਈ ਦੀ ਜੋ ਮਨੁੱਖਤਾ ਦੀਆਂ ਬਿਪਤਾਵਾਂ ਹਨ - ਯੁੱਧ (?)।' ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹੀਵੀਂ ਸਦੀ ਨੂੰ ਹੀਰੋ-ਡੋਟੀਅਨ ਅੱਧ-ਸੱਚ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਉਂਦੇ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ, 'ਲੋਹੇ ਨੂੰ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਲਈ ਖੋਜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ'; ਅਤੇ ਸਵਾਲ ਦੇ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਵੱਲ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ, ਯੁੱਧ ਦੀਆਂ ਬੁਰਾਈਆਂ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ, ਮੈਂ ਦੁਹਰਾਉਂਦਾ ਹਾਂ, ਤਾਕਤਵਰ ਨਸਲਾਂ ਮਨੁੱਖਤਾ ਦੇ ਆਮ ਲਾਭ ਲਈ ਕਮਜ਼ੋਰਾਂ ਦੀ ਥਾਂ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦੀਆਂ ਸਨ। ਪੈਂਟੌਰ ਦੇ ਮਹਾਂਕਾਵਿ, ਜੋ ਕਿ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਮੰਦਰ ਦੇ ਲਿਖਾਰੀ 337 (ਲਗਭਗ ਈਸਾ ਪੂਰਵ 1350), ਵਿੱਚ 'ਲੋਹੇ' ਦਾ ਤਿੰਨ ਵਾਰ ਜ਼ਿਕਰ ਹੈ; ਅਤੇ ਫ਼ਿਰਊਨ ਮੇਨੇ-ਪਟਾਹ II, ਜਿਸਦੀ 'ਤਲਵਾਰ ਨੇ ਕੋਈ

[illegible]', [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

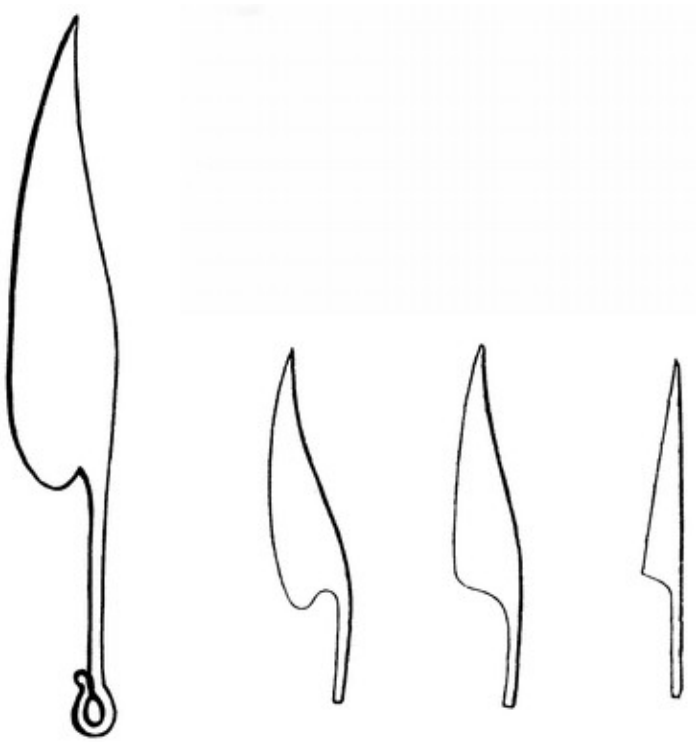

[illegible] 103.—[illegible] [illegible] [illegible] ([illegible])[illegible]

[illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]; [illegible] [illegible] σιδηρίτις λίθος, [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible]-[illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

ਅਤੇ ਹੋਰ ਧਾਤਾਂ ਦੇ ਵੱਡੇ ਸਮੂਹ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਸਮਾਰਕ (ਕਰਨਕ ਟੇਬਲ, ਆਦਿ) ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਦੀਆਂ ਵਸਤੂਆਂ ਵਿੱਚੋਂ, ਥੂਹੀ

341 ('ਨਿਰਪੱਖ ਲੋਕ'), ਰੁਟੇਨੂ (ਸੀਰੀਆਈ
ਅਤੇ ਅੱਸ਼ੂਰੀਅਨ), ਅਤੇ ਏਸੀ (ਜਾਂ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਾਗ਼ੀ?) ਦੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਤੋਂ ਲੋਹੇ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ; ਇਹਨਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਧਾਤੂ ਅਤੇ ਇੱਟਾਂ ਅਤੇ ਸੂਰਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਰਯਾਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਥੂਟ-ਮੇਸ III (ਈ.ਪੂ. 1600) ਦੇ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ-ਸਾਰਣੀਆਂ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਹੈ:—
ਦੁਸ਼ਮਣ ਰਾਜੇ ਦਾ ਇੱਕ ਸੁੰਦਰ ਲੋਹੇ ਦਾ ਕਵਚ।
ਮਗਿੱਦੋ ਦੇ ਰਾਜੇ ਦਾ ਇੱਕ ਸੁੰਦਰ ਲੋਹੇ ਦਾ ਕਵਚ।
? ਪੌਂਡ ਭਾਰ, ਨਾਹਰਾਇਨ ਤੋਂ ਦੋ ਸੂਟ ਲੋਹੇ ਦੇ ਕਵਚ।
ਲੋਹੇ ਦੇ ਕਵਚ (ਯੋਧਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਲਏ ਗਏ), ਅਤੇ
ਪੰਜ ਲੋਹੇ ਦੇ ਤੂਫਾਨੀ ਟੋਪੀਆਂ (?)।
ਸ਼੍ਰੀ ਫ੍ਰਾਂਸਿਸ ਗੈਲਟਨ

342 ਨੇ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਖੌਤੀ 'ਸਿਨਾਈਟਿਕ' ਪ੍ਰਾਇਦੀਪ ਦੇ
ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਤਾਂਬੇ ਦੀਆਂ ਖੁਦਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕਾਲੇ ਰੰਗ ਦਾ ਪੁੰਜ ਖੋਜਿਆ, ਜੋ ਕਿ ਲੋਹੇ ਦੇ ਸਲੈਗ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਜਿਸਦਾ ਉਸਨੇ ਮੂਸਾ ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਨੁਮਾਨ ਲਗਾਇਆ ਸੀ। ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ (1873 ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ), ਸ਼੍ਰੀ ਹਾਰਟਲੈਂਡ

343 ਨੇ ਵਾਡੀਸ
ਕੇਮੇਹ, ਮੁਕਾਤਾਬ ਅਤੇ ਮਘਾਰਾ ਦੇ ਜੰਕਸ਼ਨ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ, ਅਤੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਲੋਹੇ ਦਾ ਧਾਤ ਅਪੂਰਣ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ ਹੈ: ਖੰਡਰ ਹੋਏ ਕੰਮਾਂ ਦੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਢੇਰਾਂ ਵਿੱਚ ਪਏ ਸਲੈਗਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਨੇ 50 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਧਾਤ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀ। ਉਸਨੇ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸੇਰਾਬਿਟ ਅਲ-ਖਾਦੀਮ ਵਿਖੇ ਖਾਣਾਂ ਕੈਟਲਨ (ਜਾਂ ਕੋਰਸਿਕਨ) ਫੋਰਜ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ 'ਤੇ ਬਣਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ; 344 ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨੇੜੇ ਇੱਕ ਮੰਦਰ ਅਤੇ ਸਿਪਾਹੀ-ਗਾਰਡਾਂ ਲਈ ਬੈਰਕਾਂ ਦੀ ਖੋਜ ਕੀਤੀ।

345

ਮਿਸਟਰ ਪ੍ਰੋਕਟਰ ਲਈ ਇਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨਾ ਔਖਾ ਹੈ ਕਿ ਅਬਰਾਹਾਮ, ਇੱਕ ਭਟਕਦੇ ਕਲਦੀ ਸ਼ੇਖ, ਮਿਸਰੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਖਗੋਲ ਵਿਗਿਆਨ, ਜੋਤਿਸ਼ ਅਤੇ ਗਣਿਤ ਸਿਖਾਉਂਦਾ ਸੀ; ਜਾਂ ਮਿਸਟਰ ਪਿਆਜ਼ੀ ਸਮਿਥ ਲਈ, ਕਿ ਫਲਸਤੀਨ ਦੇ ਇੱਕ ਪਿੰਡ ਦੇ ਛੋਟੇ ਮੁਖੀ, ਮਲਕੀਸੇਦੇਕ ਨੇ ਪਿਰਾਮਿਡ ਬਣਾਇਆ ਸੀ। ਫਿਰ ਵੀ ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਵਾਜਬ ਹੈ ਕਿ ਇਜ਼ਰਾਈਲੀ ਆਪਣੇ ਕੂਚ ਜਾਂ ਕੂਚ 'ਤੇ ਨਿਕਲੇ ਸਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਸ਼ਾਇਦ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਿਸਰੀਆਂ ਦੀ ਤਕਨੀਕੀ ਬੁੱਧੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਬਰੂਗਸ਼ ('ਇਤਿਹਾਸ' I. ਅਧਿਆਇ xii.) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਯੂਸੁਫ਼, ਜ਼ਫ਼ਨਤਪਨੇਖ (ਸੇਥਰੋਇਟਿਕ ਘਰ ਦਾ ਗਵਰਨਰ) ਅਤੇ ਰੋ-ਹਿਰ ਜਾਂ ਪ੍ਰੋਕਿਊਰੇਟਰ, ਚਰਵਾਹੇ- ਰਾਜਿਆਂ ਜਾਂ 'ਹਾਈਕਸੋਸ' ਦੇ ਅਧੀਨ, ਦੇ ਸਨਮਾਨ ਵਿੱਚ ਵਧਿਆ, ਇੱਕ ਸ਼ਬਦ ਜਿਸਦਾ ਉਹ ਹੇਕ-ਸ਼ਾਸੂ,

346 ਸ਼ਾਸੂ (ਅਰਬਾਂ) ਦਾ ਮਾਲਕ ਅਨੁਵਾਦ ਕਰਦਾ ਹੈ; ਉਹ ਜ਼ੁਲਮ ਦੇ ਫ਼ਿਰਊਨ,
ਰਾਮਸੇਸ II ਨੂੰ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। (ਈ.ਪੂ. 1333–1300)। ਅਤੇ ਮੇਨੇ-ਪਟਾਹ II। ਕੂਚ ਦਾ

ਫ਼ਿਰਊਨ (ਈ.ਪੂ. 1300–1266)। ਪੈਂਟਾਟਿਊਚ, ਇਸਦੀ ਤਾਰੀਖ਼ ਭਾਵੇਂ ਕੁਝ ਵੀ ਹੋਵੇ, ਬਾਰਜ਼ਿਲ (), ਚੈਲਦੀਆਈ ਪਾਰਜ਼ਿਲ ਜਾਂ ਪਾਰਜ਼ਿਲੂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਣਦਾ ਸੀ। ਸਰ ਜੌਨ ਲੁਬੌਕ ('ਪ੍ਰਾਗੈਤੀਹਾਸਕ ਮਨੁੱਖ') ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, 'ਕਾਨੂੰਨ' ਵਿੱਚ 'ਲੋਹੇ' ਦਾ ਚਾਰ ਵਾਰ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ 'ਪਿੱਤਲ' (ਤਾਂਬਾ, ਕਾਂਸੀ?) ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਅਠੱਤੀ ਵਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

347 ਹੋਰ ਸਰੋਤਾਂ ਤੋਂ ਅਸੀਂ ਇਕੱਠੇ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਧਾਤ ਜਾਂ
ਤਾਂ (ਅਸ਼ੂਥ, ਯਾਨੀ 'ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ,' ਰਾਡ. ਅਸ਼ਾਹ ਤੋਂ), ਜਾਂ (ਮੁਜ਼ਕ, 'ਪਿਘਲਿਆ ਹੋਇਆ,' ਮਿਲਾਇਆ ਹੋਇਆ, ਸੁੱਟਿਆ ਹੋਇਆ; ਮੂਲ ਜ਼ਕ ਤੋਂ) ਸੀ। ਪ੍ਰਭੂ ਧਮਕੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ 'ਅਕਾਸ਼ ਨੂੰ ਲੋਹੇ ਵਾਂਗ ਅਤੇ ਧਰਤੀ ਨੂੰ ਤਾਂਬੇ ਵਾਂਗ' ਬਣਾ ਦੇਵੇਗਾ (ਲੇਵੀ. xxvi. 19)। ਬਿਵਸਥਾ ਸਾਰ (iv. 20) ਵਿੱਚ, ਮਿਸਰ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਲੋਹੇ ਦੀ ਭੱਠੀ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ; ਅਤੇ ਲੋਹੇ ਦੀਆਂ ਜੁੱਤੀਆਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ (xxxiii. 25)। ਅੱਯੂਬ ਧਨ-ਦੌਲਤ, ਪਸ਼ੂਆਂ, ਚਾਂਦੀ, ਸੋਨਾ, ਪਿੱਤਲ (ਪਿੱਤਲ?), ਅਤੇ ਲੋਹੇ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਦਾ ਹੈ; ਉਹ ਸਾਨੂੰ ਦੱਸਦਾ ਹੈ (xxviii. 2) ਕਿ 'ਲੋਹਾ ਧਰਤੀ ਵਿੱਚੋਂ ਕੱਢਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਤਾਂਬਾ ਪੱਥਰ ਵਿੱਚੋਂ ਪਿਘਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ,' ਅਤੇ ਉਹ ਲਿਥਿਕ ਲਿਖਤ (xix. 24), 'ਲੋਹੇ ਦੀ ਸ਼ੈਲੀ ਨਾਲ ਉੱਕਰੀ ਅਤੇ ਚੱਟਾਨ ਵਿੱਚ ਹਮੇਸ਼ਾ ਲਈ ਸੀਸਾ' ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਟਿੱਪਣੀਕਾਰ ਇਸ ਲੇਖਕ ਦੀ ਉਮਰ ਬਾਰੇ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਅਤੇ ਰੱਬੀਆਂ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਉਹ ਹਰ ਪੀੜ੍ਹੀ ਦੇ ਨਾਲ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਜਵਾਨ - ਹੋਰ ਆਧੁਨਿਕ - ਹੁੰਦਾ ਜਾਪਦਾ ਹੈ।
ਇਬਰਾਨੀ ਜਿੱਥੇ ਵੀ ਗਏ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਲੋਹ-ਯੁੱਗ ਲੱਭਿਆ। 'ਬਰਜ਼ਿਲ' ਮੂਸਾ ਦੁਆਰਾ ਮਿਦਯਾਨੀਆਂ ਤੋਂ ਲਈਆਂ ਗਈਆਂ ਧਾਤਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਸੀ (ਨੰਬ. xxxi. 22)। ਬਾਸ਼ਾਨ ਦੇ ਰਾਜਾ ਓਗ ਦਾ 'ਬਿਸਤਰਾ', ਜਾਂ ਦੀਵਾਨ, ਜਿਸਦੀ ਲੰਬਾਈ ਨੌਂ ਹੱਥ (ਹਰੇਕ = ਸੋਲ੍ਹਾਂ ਇੰਚ) ਅਤੇ ਚੌੜਾਈ ਚਾਰ ਸੀ, ਲੋਹੇ ਦਾ ਸੀ (ਬਿਵਸਥਾ ਸਾਰ iii. II)। ਯਹੋਸ਼ੁਆ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਨਾਨੀ ਲੋਕਾਂ ਕੋਲ 'ਲੋਹੇ ਦੇ ਰਥ' ਸਨ (xvii. 16)। ਯਹੂਦੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਇਹ ਕਬੀਲੇ ਧਾਤ ਵਿੱਚ ਨਿਪੁੰਨ ਕਾਰੀਗਰ ਜਾਪਦੇ ਸਨ।

348 ਲਿਬਨਾਨ,

349 ਜਿੱਥੇ ਮੈਨੂੰ ਤਾਂਬਾ-
ਪੱਥਰ ਮਿਲਿਆ,

350 ਅਤੇ ਜਿੱਥੇ ਮੌਜੂਦਾ ਸਦੀ ਦੌਰਾਨ, ਕੋਲਾ ਅਤੇ ਡਾਮਰ ਦੀ ਖੁਦਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ
ਹੈ, 'ਤੇ ਲੋਹੇ ਦੇ ਪਿਘਲਣ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਮਿਲਦੇ ਹਨ। ਦੇਸ਼ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਹਿੱਸੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਬਾਸ਼ਾਨ ਵਿੱਚ ਅਰਗੋਬ, ਲੋਹੇ ਦੇ ਪੱਥਰ ਦੀ ਭਰਪੂਰ ਮਾਤਰਾ ਪੈਦਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। 351 ਪੁਰਾਣਾ ਫੋਨੀਸ਼ੀਅਨ ਸੈਨਕੋਨੀਆਥਨ, ਇੱਕ ਨਾਮ ਜੋ ਕਿਸੇ ਇਤਿਹਾਸ ਜਾਂ ਇਸਦੇ ਇਤਿਹਾਸਕਾਰ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਸਾਨੂੰ ਯੂਨਾਨੀ ਅਨੁਵਾਦਕ ਫਿਲੋ ਆਫ਼ ਬਾਈਬਲਸ ਰਾਹੀਂ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਲੋਕ ਆਪਣੇ ਟੈਕਨਾਈਟ, ਕਾਰੀਗਰ ਅਤੇ ਲੁਹਾਰ ਲਈ ਮਸ਼ਹੂਰ ਸਨ। ਜੰਗੀ ਹਿੱਤੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦਿਖਾਈ ਦੇਵੇਗਾ, ਲੋਹੇ ਦੇ ਕਾਰੀਗਰ ਵੀ ਸਨ।
ਮਿਸਰ ਤੋਂ ਲੋਹੇ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਏਸ਼ੀਆ ਮਾਈਨਰ ਤੋਂ ਪੂਰਬ ਵੱਲ ਨਾਹਰਾਇਨ, ਦੋ-ਦਰਿਆ ਵਾਲੀ ਧਰਤੀ, ਮੇਸੋਪੋਟੇਮੀਆ ਤੱਕ ਫੈਲ ਗਈ। ਪਰ ਤਾਰੀਖ ਵਿਵਾਦਪੂਰਨ ਹੈ। ਸਵਰਗੀ ਸ਼੍ਰੀ ਜਾਰਜ

ਸਮਿਥ ਦੀਆਂ ਖੁਦਾਈਆਂ ਤੋਂ 1000-800 ਈਸਾ ਪੂਰਵ ਤੋਂ ਪੁਰਾਣੇ ਕੋਈ ਲੋਹੇ ਦੇ ਸਾਮਾਨ ਨਹੀਂ ਮਿਲੇ। ਸ਼੍ਰੀ ਡੇ ਟਿੱਪਣੀ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ 'ਜਦੋਂ ਕਿ ਮੇਸੋਪੋਟੇਮੀਆ ਨੇ, ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਤੱਕ, ਸਭ ਤੋਂ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਰਾਜਸ਼ਾਹੀਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਭੌਤਿਕ ਲੋਹੇ ਦੇ ਅਵਸ਼ੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਠੋਸ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ; ਫਿਰ ਵੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਭ ਤੋਂ ਪੁਰਾਣੇ ਸਮੇਂ ਦੀਆਂ ਯਾਦਗਾਰਾਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਹਨ, ਅਤੇ ਉਹ ਸਮਕਾਲੀ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਲੋਹੇ ਨਾਲ ਜਾਣੂ ਹੋਣ ਦੀ ਭਰਪੂਰ ਗਵਾਹੀ ਦਿੰਦੇ ਹਨ।' ਬਾਅਦ ਦੇ ਯੁੱਗਾਂ ਵਿੱਚ ਉਹ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਅਜਾਇਬ ਘਰ ਵਿੱਚ ਲੋਹੇ ਦੀਆਂ ਮੁੰਦਰੀਆਂ ਅਤੇ ਚੂੜੀਆਂ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਸੰਭਾਵਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਚੇਨ-ਲਿੰਕ ਸਨ; ਅਤੇ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ 'ਢਾਲ ਦੇ ਓਮਬੋਸ' ਵੱਲ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਥੌੜੇ ਵਾਲੇ ਲੋਹੇ ਦੇ ਕੰਮ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਟੁਕੜੇ ਵਜੋਂ ਜਿਸਨੂੰ ਉਹ ਮਿਲਿਆ ਹੈ: ਉਸਨੂੰ ਸ਼ੱਕ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇਹ ਕੁਝ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅੱਜ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਦੁਆਰਾ ਪਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕਿਊਨੀਫਾਰਮ ਲੋਹੇ ਦੀਆਂ ਬੇੜੀਆਂ ਬਾਰੇ ਦੱਸਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਮਹਾਨ ਇੰਟਰਾਮੈਨੀਅਨ ਮੈਦਾਨ ਦੇ ਲੋਕ ਲੋਹੇ ਉੱਤੇ ਕਾਂਸੀ ਪਾਉਣ ਦੀ ਕਲਾ ਜਾਣਦੇ ਸਨ,

354 ਜੋ ਕਿ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਸਾਡੀ
ਧਾਤੂ ਵਿਗਿਆਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਈ ਹੈ।
ਸ਼੍ਰੀ ਜੀ. ਸਮਿਥ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ 'ਲੋਹੇ' ਲਈ ਕੋਈ ਸ਼ੁੱਧ ਅਸੀਰੀਅਨ ਸ਼ਬਦ ਨਹੀਂ ਹੈ।

355

ਇਸਦਾ ਕਿਊਨੀਫਾਰਮ ਚਿੰਨ੍ਹ ਹੈ, ਪਰ ਧੁਨੀਆਤਮਕ ਮੁੱਲ ਜਾਂ ਉਚਾਰਨ ਅਜੇ ਤੱਕ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। 'ਇਹ 2000 ਈਸਾ ਪੂਰਵ ਤੋਂ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਰਿਹਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ,' ਅਤੇ ਇਹ ਹਰ ਯੁੱਗ ਦੇ ਸ਼ਿਲਾਲੇਖਾਂ ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਤੁਰਾਨੀਅਨ ਜਾਂ ਪ੍ਰੋਟੋ-ਬੇਬੀਲੋਨੀਅਨ ਜਾਤੀ (ਅੱਕਾਡੀਅਨ,

356 ਜਾਂ ਸੁਮੀਰੀਅਨ)
ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਦਰਿਆਈ ਮੈਦਾਨਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕੋਲ ਰੱਖਦਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਹਾਲੀਆ ਅਸੀਰੀਅਨ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਗ੍ਰਾਫਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸ਼ਿਲਾਲੇਖਾਂ ਵਿੱਚ, ਹਰੇਕ ਦੇਵਤੇ ਦਾ ਆਪਣਾ ਚਿੰਨ੍ਹ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਉੱਪਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਚਿੰਨ੍ਹ, ਉਸਦੇ ਗੁਣ ਵਜੋਂ, ਯੁੱਧ ਅਤੇ ਸ਼ਿਕਾਰ ਦੇ ਦੇਵਤਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਦੇ ਨਾਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ: ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਮਿਸਰੀ 'ਲੋਹੇ ਦੇ ਰਾਜੇ' ਦੇ ਕਾਰਟੂਚ ਵਿੱਚ ਪਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਸਮਾਨਾਂਤਰ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਕੈਨਨ ਰਾਵਲਿਨਸਨ,

357

, ਪ੍ਰਤੀਕ ਨੂੰ ਹੁਰੂਦ ਦਾ ਧੁਨੀਆਤਮਕ ਮੁੱਲ ਨਿਰਧਾਰਤ
ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ 'ਲੋਹੇ' ਲਈ ਚੈਲਡੀਅਨ ਸਮਾਨ ਬਣ ਗਿਆ। ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਭਰਾ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ, ਉਹ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆ: 'ਅਸ਼ੂਰ ਵਿੱਚ ਧਾਤਾਂ ਲਈ ਦੋ ਚਿੰਨ੍ਹ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸ਼ੱਕ ਹੈ ਕਿ ਕਿਹੜਾ ਲੋਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਹੜਾ ਪਿੱਤਲ (ਜਾਂ

ਕਾਂਸੀ)। ਇਹ ਅਤੇ ਹਨ। ਸਰ ਹੈਨਰੀ ਰਾਵਲਿਨਸਨ, ਸਮੁੱਚੇ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਪਹਿਲੇ ਨੂੰ ਕਾਂਸੀ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਲੋਹਾ ਮੰਨਣ ਵੱਲ ਝੁਕਾਅ ਰੱਖਦੇ ਹਨ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਪਹਿਲੇ ਨੂੰ ਕਿਤੇ ਵੀ ਧੁਨੀਆਤਮਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਅੱਕਾਡੀਅਨ

ਵਿੱਚ ਹੁਰੂਦ ਅਤੇ ਅੱਸ਼ੂਰੀਅਨ ਵਿੱਚ ਏਰੂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਇੱਕ ਸਿਲੇਬਰੀ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੀ ਜਾਰਜ ਸਮਿਥ ਦੋਵਾਂ ਚਿੰਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਨੂੰ ਉਲਟਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਬਿੰਦੂ ਬਹੁਤ ਸ਼ੱਕੀ ਹੈ।'
ਪ੍ਰੋਟੋ-ਬੇਬੀਲੋਨੀਅਨ ਜਾਂ ਕਲਦੀਆਈ ਸਾਮਰਾਜ (ਈ.ਪੂ. 2300-1500) ਦੇ ਪਤਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਜਦੋਂ ਇੰਟਰਾਮਨੀ ਸ਼ਾਸਨ ਦਾ ਕੇਂਦਰ ਟਾਈਗ੍ਰਿਸ-ਯੂਫ੍ਰੇਟਿਸ ਬੇਸਿਨ ਵਿੱਚ ਚਲਾ ਗਿਆ, ਅਤੇ ਤਿੰਨ ਅੱਸ਼ੂਰੀ ਦੌਰ ਵਧੇ (ਈ.ਪੂ. 1500-555), 358 ਲੋਹੇ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਲੇਅਰਡ (ਲੋਕ. ਸਿਟੀ.) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਹ ਤਿਯਾਰੀ ਪਹਾੜਾਂ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਹ ਅਜੇ ਵੀ ਢਲਾਣਾਂ 'ਤੇ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਮੋਸੁਲ ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਜਾਂ ਚਾਰ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਯਾਤਰਾ 'ਤੇ। ਨਿਮਰੂਦ (ਕਾਲਾਹ) ਦੇ ਉੱਤਰ-ਪੱਛਮੀ ਮਹਿਲ ਨੇ ਕੂੜੇ ਦੇ ਢੇਰਾਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ, ਬਹੁਤ ਸਾਰਾ ਜੰਗਾਲ ਵਾਲਾ ਲੋਹਾ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸੰਪੂਰਨ ਹੈਲਮੇਟ ਦਿਖਾਇਆ ਜੋ ਬੇਸ-ਰਿਲੀਫਾਂ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਤਲਵਾਰਾਂ ਅਤੇ ਖੰਜਰ, ਢਾਲਾਂ ਅਤੇ ਢਾਲ-ਹੈਂਡਲ, ਡੰਡੇ, ਅਤੇ ਬਰਛੇ ਅਤੇ ਤੀਰਾਂ ਦੇ ਬਿੰਦੂ ਸਨ, ਜੋ ਐਕਸਪੋਜਰ 'ਤੇ ਟੁਕੜੇ-ਟੁਕੜੇ ਹੋ ਗਏ ਸਨ। ਸੰਭਾਲੇ ਗਏ ਕੁਝ ਨਮੂਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਤ੍ਰਿਸ਼ੂਲ ਵਰਗੇ ਹਥਿਆਰ ਦਾ ਸਿਰ, ਕੁਝ ਤਲਵਾਰ-ਹੱਥ, ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਧੁੰਦਲਾ ਬਰਛੀ-ਢੇਰ, ਇੱਕ ਚੁੰਨੀ ਦੀ ਨੋਕ, ਹਥੌੜੇ ਦੇ ਸਿਰਾਂ ਵਰਗੀਆਂ ਕਈ ਵਸਤੂਆਂ, ਅਤੇ ਲੋਹੇ ਜਾਂ ਸਟੀਲ (?) ਦਾ ਇੱਕ ਦੋ-ਹੱਥ ਵਾਲਾ ਆਰਾ, ਲਗਭਗ ਤਿੰਨ ਫੁੱਟ ਅੱਠ ਇੰਚ ਲੰਬਾ ਅਤੇ ਚਾਰ ਇੰਚ ਅਤੇ ਪੰਜ-ਅੱਠਵਾਂ ਚੌੜਾ, ਲੱਕੜ ਨੂੰ ਕੱਟਣ ਲਈ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਅਜਾਇਬ ਘਰ ਕੋਲ ਅੱਸ਼ੂਰੀਅਨ ਸ਼ੀਟ ਜਾਂ ਪਲੇਟ ਲੋਹੇ ਦੇ ਕੰਮ ਦਾ ਇੱਕ ਵਧੀਆ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਹੈ; ਅਧੂਰੇ ਫੋਰਜਿੰਗ ਦੇ ਟੁਕੜੇ; ਇੱਕ ਰੁੱਖਾ ਤਿਕੋਣੀ ਗੱਠ ਜਿਸ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਗੋਲ ਛੇਕ (ਇੱਕ ਗਰਮ ਮੁੱਕੇ ਦੁਆਰਾ?) ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ; ਕਈ ਸਿਲੰਡਰ ਬਾਰ, ਸਿੱਧੇ ਅਤੇ ਵਕਰ; ਕੰਧ-ਕੜਵੱਲ, ਮੇਖਾਂ, ਅਤੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ-ਕਬਜ਼; ਇੱਕ ਲਾਡੂ; ਆਕਾਰ ਦੇ ਰਿੰਗ (ਇੱਕ ਤਿੰਨ ਇੰਚ ਵਿਆਸ ਦਾ); ਇੱਕ ਚਾਂਦੀ ਦੀ ਬੇਜ਼ਲ ਜਾਂ ਮੋਹਰ ਵਾਲੀ ਇੱਕ ਸਿਗਨੇਟ-ਰਿੰਗ; ਅਤੇ, ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਜੋ ਦੋ-ਪਾਸੜ ਕੰਘੀ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਬਹੁਤ ਬਾਅਦ ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ, ਹੇਰੋਡੋਟਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਜ਼ਰਕਸੀਸ ਦੀ ਸੈਨਾ ਦੇ ਅੱਸ਼ੂਰੀ ਲੋਕ ਢਾਲਾਂ, ਬਰਛੇ, ਖੰਜਰ ਅਤੇ ਲੋਹੇ ਨਾਲ ਤਿੱਖੇ ਲੱਕੜ ਦੇ ਡੰਡੇ ਲੈ ਕੇ ਗਏ। ਯੂਨਾਨੀਆਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਧਾਤੂ ਵਿਗਿਆਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਕਲਾਵਾਂ ਕਰਦੇ ਸਨ, ਮਿਸਰ ਤੋਂ ਸਿੱਖਿਆ; ਅਤੇ, ਫੋਨੀਸ਼ੀਅਨਾਂ ਦੇ ਨਕਸ਼ੇ-ਕਦਮਾਂ 'ਤੇ ਚੱਲਦੇ ਹੋਏ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰੇ ਪੱਛਮੀ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਫੈਲਾਇਆ। ਥੀਸੀਅਸ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ, ਵਿਲਕਿਨਸਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ - ਯਾਨੀ ਕਿ, ਈਸਾ ਪੂਰਵ 1235 - 'ਲੋਹੇ ਨੂੰ ਜਾਣਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਨੂੰ ਪਿੱਤਲ (ਤਾਂਬਾ, ਕਾਂਸੀ?) ਤਲਵਾਰ ਅਤੇ ਬਰਛੇ ਨਾਲ ਦਫ਼ਨਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ।' ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਲੋਹੇ ਦੇ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ, ਅਤੇ ਸ਼ਾਇਦ ਆਪਣੀ ਪਹਿਲੀ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਮੁਹਿੰਮ - ਟ੍ਰੋਜਨ ਯੁੱਧ ਦੌਰਾਨ ਕੋਈ ਲੋਹਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਪੈਰੀਅਨ (ਅਰੁੰਡੇਲੀਅਨ) ਇਤਹਾਸ

(□□□□□□□□, □□.□□. 1582 □□□ □□□□□□ □□□□□□□□) □□□ □□□□□□ □□□□□□□ □□□□□□ □□□□□□ □□□□ □□□ □□□ □□ □□□□□ □□□□□ □□ □□□□□ □□□□□ □□□□□□□□ (Δάκτυλοι , Ιδαῖοι):[359] □□□□□□□□, □□□□ □□□□ □□□□ □□□ □□□□□ □□□ □□□ □□ □□□□□□□□ □□□ '□□ □□□ □□□ □□□ □□□□ □□□□□ □□□□□□□[360]

□□□□□□□□ □□□□□□□□□ □□□□ □□□ □□ □□□□□ □□□□, □□. □□□□□□□ □□□□□□ □□□□ □□ (i. 31): '□□□□ □□□□ □□□□ □□□ □□□□□□ □□ □□□□□ □□□□□□ □□ □□□□□ □□□□ □□ □□□ □□□□ □□□ □□□□□ □□ □□□□ □□□ □□□ □□□ □□□□□ □□□' □□ □□□ □□□□ □□□□ □□ □□ □□□□ □□□□□ □□□□ □□ □□ □□□□□□ □□□□ □□ □□□ □□□□□ □□□□ κύανος (□□□□□), □□□□ □□□□□□ □□□□, □□□ □□□□ □□□□□ □□□□□□ □□□□□□□□ □□□□ □□ χάλυψ (□□□□□□, □□□□) □□□□□ □□□□ □□□ □□□ □□□□ □□□□□□ □□□□ □□: '□□□□ □□ □□□ □□□□□ □□ □□□□ □□: □□□□ □□□□□□□ □□ □□ □□ □□□□□ □□; □□ □□ □□□□ □□□□ □□ □□□ □□□□□□ □□□□ □□□□□ □□□□ □□ □□ □□; □□□□□□, □□□□□ □□ □□□□ □□□□□ □□□, □□□□ □□□ □□□□ □□□□□ □□□□□ □□□□ □□□□□□ □□□□□ □□□ □□ □□□□□ □□□' □□□ □□, □□□□ □□□□□ □□□□ □□□□□□ □□, □□□ □□□□ □□□□□ □□□□ □□□□□□□□ □□, □□□□ □□□□□□ □□□,[361] '□□□□□' 4. □□□□□ □□□□□-□□□□□□ □□□□□□ □□□ □□ □□□□□□□□, □□□□□□ □□□□□□□□ □□□ □□□□ □□□, □□□ □□□□□□□ □□□ '□□ □□□□ □□ □□□'; □□□□ □□ □□□ □□□□□□□□ □□ □□ □□ □□□□ □□□ '□□ □□□□□ □□□ □□□□ □□ □□□ □□□ □□□ □□□□□□□ □□□□ □□□□□□ (?) □□□□□ □□□□□□, □□□□□□ □□□□ □□□ □□□□□□□□□ □□ □□□□□□□□□□ □□□□□□ □□, □□□ □□□ □□□ □□□□□□ □□□□□□,[362] □□. □□□□□□□ □□□ □□□□□□ □□□ □□□□□□ □□ □□□ □□□□ □□□□ □□□ □□□□□; □□ □□ □□□□□ □□□□□□ □□□ □□□□□□□□ □□□ '□□ □□□ □□□ □□□ □□ □□□□□ □□, □□□□□□ □□□ □□□ □□□□ □□□ □□□□□□ □□□□□[363] □□ □□□□ □□□□ □□□□□ □□□□ □□□□ □□ □□□□ □□□□□□ □□□ □□□□ □□□ □□□□, □□□□□ ('□□□□□□□□□□□□□□□') □□□□ □□□ □□□□ □□□□□ '□□ □□□□□□ □□□ □□□□□ □□□□ □□□ □□□ □□□□□ □□□□□ □□: '□□□ □□□ □□□□ □□□ □□□□ □□□□□□ □□ □□□□ □□ □□ □□□□□ □□□ □□□□□ □□ □□□ □□□ □□□□□□ □□□□ □□□□ □□ □□□; □□□ □□ □□□□□□ □□ □□□□ □□□□□ □□ □□□□ □□ (τὸ στόμωμα); □□□□□□ □□□□ □□ □□□□□□ □□□ □□□□□ □□ □□□ □□ □□□□□ □□□□ □□□□ □□□□□ □□, □□□ □□□□ □□□□□ □□□□ □□-□□□□ □□□□ □□□□□ □□ □□□ □□□□ □□□□ □□□□□ □□, □□□ □□ □□□□ □□□ □□ □□ □□□□ □□□□□ □□□□ □□□□, □□□□□□ □□□□ □□□□□□ □□□□□-□□□□□ □□□□□ □□, □□□ □□□□□□ □□ □□□□□□□□□ □□□□ □□□□ □□□ □□□□□□□ □□; □□ □□□□ □□□ □□ □□□□ □□□□□ □□ □□□□□ □□□□□□ □□□□□□□ □□□□□ □□□' □□□□□ □□ □□□□□□, □□□□□□, □□□□ (τῶν στομωμά

των) ਬਾਰੇ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ, 'ਚੈਲੀਬਡਿਕ,

364 ਸਿਨੋਪਿਕ, ਲਿਡੀਅਨ, ਅਤੇ ਲੈਸੇਡੋਮੋਨੀਅਨ ਹੈ।
ਚਾਲੀਬਡਿਕ ਤਰਖਾਣਾਂ ਦੇ ਔਜ਼ਾਰਾਂ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਹੈ; ਲੈਸੇਡੋਮੋਨੀਅਨ ਫਾਈਲਾਂ, ਡ੍ਰਿਲਾਂ, ਗ੍ਰੇਵਰਾਂ ਅਤੇ ਪੱਥਰ-ਛੈਣੀਆਂ ਲਈ; ਲਿਡੀਅਨ ਫਾਈਲਾਂ ਲਈ, ਅਤੇ ਚਾਕੂਆਂ, ਰੇਜ਼ਰਾਂ ਅਤੇ ਰਾਸਪਾਂ ਲਈ ਵੀ ਢੁਕਵਾਂ ਹੈ।' ਰੋਜਰ ਬੇਕਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਆਪਣੀ ਪੰਜਵੀਂ ਕਿਤਾਬ, 'ਡੀ ਐਨੀਮਾ' ਵਿੱਚ, ਅਵਿਸੇਨਾ (ਅਬੂ ਅਲੀ ਸਿਨਾ) ਨੇ ਧਾਤ ਦੀਆਂ ਤਿੰਨ ਕਿਸਮਾਂ ਦੱਸੀਆਂ ਹਨ: (1) ਲੋਹਾ, ਹਥੌੜਿਆਂ ਅਤੇ ਐਨਵਿਲਾਂ ਲਈ ਚੰਗਾ ਹੈ, ਪਰ ਕੱਟਣ ਵਾਲੇ ਔਜ਼ਾਰਾਂ ਲਈ ਨਹੀਂ; (2) ਸਟੀਲ,

365 ਜੋ ਸ਼ੁੱਧ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਵਧੇਰੇ ਗਰਮੀ ਹੈ; ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਘੱਟ
ਨਰਮ ਹੈ, ਪਰ ਇੱਕ ਕਿਨਾਰਾ ਲੈਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੈ; ਅਤੇ (3) ਐਂਡੇਨਾ, ਘੱਟ ਡਿਗਰੀ ਗਰਮੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਰਮ ਅਤੇ ਨਰਮ, ਅਤੇ ਲੋਹੇ ਅਤੇ ਸਟੀਲ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਚਕਾਰਲਾ। ਜ਼ਾਹਰ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਾਅਦ ਵਾਲਾ ਹਿੰਡਿਆਹ ਜਾਂ ਹਿੰਡਿਆਨੇਹ ਹੈ, ਫੇਰਮ ਇੰਡੀਕਮ ਅਤੇ ਮਾਰਕੋ ਪੋਲੋ ਦਾ ਓਂਡਾਨਿਕ (i. 17)।
ਰੋਮਨ, ਜੋ ਕਿ ਯੂਨਾਨੀਆਂ ਨਾਲੋਂ ਵਧੇਰੇ ਵਿਸ਼ਵ-ਵਿਆਪੀ ਲੋਕ ਸਨ, ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਜਿੱਤਾਂ ਦੀ ਖਣਿਜ ਸੰਪਤੀ ਵੱਲ ਬਹੁਤ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ, ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਹਥਿਆਰਾਂ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਏਸੀਜ਼

366

ਚੁਣਨ ਲਈ ਸਾਵਧਾਨ ਸਨ। ਡਾਇਓਡੋਰਸ ਸਿਕੂਲਸ

367 ਉਸ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ
ਦੁਆਰਾ ਸੇਲਟੀਬੇਰੀਅਨਾਂ ਨੇ ਤਲਵਾਰਾਂ ਲਈ ਆਪਣਾ ਲੋਹਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਪਲੀਨੀ, ਜੋ ਕਿ ਵੇਸਪਾਸੀਅਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਪੇਨ ਦਾ ਪ੍ਰੋਕਿਊਰੇਟਰ ਸੀ, ਨੇ ਸ਼ਾਇਦ ਉਸ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਲੋਹੇ ਦੀ ਖੁਦਾਈ ਅਤੇ ਧਾਤ-ਕੰਮ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਅਜੇ ਵੀ ਟੋਲੇਡੋ ਬਲੇਡ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਧਾਤ ਨੂੰ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ਵਵਿਆਪੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਹਰ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦਾ ਹੈ - ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਇਲਵਾ, ਹੁਣ ਐਲਬਾ ਵਿੱਚ, ਜਿੱਥੇ ਓਲੀਗਿਸਟ, ਸਪੈਕੂਲਰ ਲੋਹੇ ਜਾਂ ਲੋਹੇ ਦੀ ਝਲਕ ਦੀਆਂ ਖਾਣਾਂ ਹਨ। ਉਸਦੀ ਸਟੀਲ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਯੂਨਾਨੀਆਂ ਦੀ ਹੈ। 'ਫੋਰਨਾਕਮ ਮੈਕਸਿਮਾ ਡਿਫਰੈਂਸ਼ੀਆ ਐਸਟ; ਈਸ ਇਕਵਿਡਮ ਨਿਊਕਲੀਅਸ ਫੇਰੀ’ (σδηροs ργασμ νος ਜਾਂ ਅਰਸਤੂ ਦਾ ਵਰਕਡ ਆਇਰਨ) ਐਕਸਕੋ-ਕਿਊਟੂਰ ਐਡ ਇੰਡਰੰਡਮ; aliter alioque modo ad densandas incudes, malleorumve rostra’(ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਏਰ੍ਹਣਾਂ ਜਾਂ ਹਥੌੜਿਆਂ ਦੀਆਂ ਚੁੰਝਾਂ ਨੂੰ ਮੋਟਾ ਕਰਨ ਲਈ) (xxxiv. 41)। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰੋਮਨ ਕੋਲ ਸਟੀਲ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਇੱਕ ਤਰੀਕਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਔਜ਼ਾਰਾਂ, ਪਿਕਸ ਅਤੇ ਐਨਵਿਲਜ਼ ਨੂੰ ਕਠੋਰ ਅਤੇ ਗੁੱਸੇ ਕਰਨ ਦਾ ਦੂਜਾ ਤਰੀਕਾ ਸੀ। ਡਾ. ਮਾਰਟਿਨ ਲਿਸਟਰ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ, 'ਸੰਭਵ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਨੂੰ "ਸੋਅ-ਮੈਟਲ" ਵਿੱਚ ਉਬਾਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਡੈਨਸੇਰ ਸ਼ਬਦ ਸੁਝਾਅ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।'
ਰੋਮਨ ਮਾਈਨਿੰਗ-ਕਾਰਜ ਅਕਸਰ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਸਨ। ਡੀਨ ਦਾ ਜੰਗਲ ਅਤੇ ਕੈਂਟ ਅਤੇ ਸਸੇਕਸ ਦੇ ਵੀਲਡਜ਼, ਇੰਗਲੈਂਡ ਦੇ ਹੋਰ ਹਿੱਸਿਆਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਨਾ ਕਰਨ ਲਈ, ਪੁਰਾਣੇ ਸਲੈਗ ਦੇ ਢੇਰ ਦਿਖਾਉਂਦੇ ਹਨ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਲਾਸੀਕਲ ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਭਾਂਡੇ ਅਤੇ ਨੀਰੋ,

ਵੇਸਪਾਸੀਅਨ ਅਤੇ ਡਾਇਓਕਲੇਟੀਅਨ ਦੇ ਸਿੱਕੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਿੱਧੇ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੁਆਰਾ ਰੈਗੂਲਸ

368 ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ, ਅਤੇ ਰੁੱਖੇ ਕੈਟਲਨ ਭੱਠੀਆਂ ਵਿੱਚ ਕੋਲੇ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ;
ਕੰਮ ਅਪੂਰਣ ਸੀ, ਅਤੇ ਸਕੋਰੀਏ ਵਿੱਚ ਧਾਤ ਦਾ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੋਪਸ਼ਾਇਰ

369 ਅਤੇ ਹੋਰ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਐਡਿਟਸ ਅਤੇ ਸ਼ਾਫਟਾਂ ਨੇ ਰੁੱਖੇ
ਔਜ਼ਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਹ ਮੂਲ ਨਿਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਕੋਰਵੀ ਵਿੱਚ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਮੁਰਸੀਆ (ਦੱਖਣ-ਪੂਰਬੀ ਸਪੇਨ) ਦੇ ਸਮੁੰਦਰੀ ਕੰਢੇ 'ਤੇ ਕਾਰਥਾਜੇਨਾ ਦੇ ਪਹਾੜੀ ਪਾਸੇ ਸੀਸੇ ਅਤੇ ਚਾਂਦੀ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਪੁਰਾਣੇ ਕਾਰਥਾਜੀਨੀਅਨ ਬਸਤੀਵਾਦੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਖੋਜੇ ਗਏ ਸਨ; ਅਤੇ ਇਹ ਉਦਯੋਗ ਆਪਣੇ ਸਿਖਰ 'ਤੇ ਸੀ ਜਦੋਂ ਨੋਵਾ ਕਾਰਥਾਗੋ, ਰੋਮਨ ਸ਼ਾਸਨ ਅਧੀਨ, (ਈ.ਪੂ. 200) ਇੱਕ ਵਧਦੀ-ਫੁੱਲਦੀ ਨਗਰਪਾਲਿਕਾ ਬਣ ਗਈ, ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਆਬਾਦੀ ਦਾ ਕੇਂਦਰ ਸੀ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਲਗਭਗ ਚਾਲੀ ਹਜ਼ਾਰ ਹੱਥ ਨਿਯਮਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਸਾਡੀ ਸੱਤਵੀਂ ਸਦੀ ਵਿੱਚ ਅਰਬ ਹਮਲੇ ਨੇ ਖਾਣਾਂ ਨੂੰ ਤਬਾਹ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੀਆਂ, ਸਗੋਂ 'ਮੂਰ' ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਾਲੇ ਹਰ ਸੂਬੇ ਦੀਆਂ। ਪੰਦਰਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਅੱਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪੁਨਰ ਸੁਰਜੀਤੀ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ; ਪਰ ਸੋਲ੍ਹਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਇਸਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਜਦੋਂ ਸਪੈਨਿਸ਼ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀਆਂ ਖਾਣਾਂ ਖੋਲ੍ਹੀਆਂ ਗਈਆਂ: ਸਮਰਾਟ ਚਾਰਲਸ ਪੰਜਵੇਂ ਨੇ ਵੀ ਆਪਣੇ ਯੂਰਪੀਅਨ ਰਾਜਾਂ ਦੀ ਮਿੱਟੀ ਨੂੰ ਖੁਦਾਈ ਦੁਆਰਾ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਨਹੀਂ ਦੇਖਿਆ। ਖਾਣ ਵਾਲੇ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਪਰਵਾਸ ਕਰ ਗਏ, ਅਤੇ ਨਿਊ ਕਾਰਥੇਜ ਨੂੰ ਪਿਛਲੀ ਅੱਧੀ ਸਦੀ ਤੱਕ ਭੁੱਲ ਗਿਆ ਸੀ। ਐਮ. ਐਲਫ੍ਰੇਡ ਮਾਸਾਰਟ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ,

370 ਪਲੰਬੀਫੇਰਸ ਸਕੋਰੀਏ ਦੇ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਸਮੂਹ ਦੁਬਾਰਾ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ
ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਵੱਡੇ ਸਨ। ਅੱਠ ਵਰਗ ਲੀਗਾਂ ਦੇ ਇੱਕ ਸਤਹੀ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਲਗਭਗ ਅੱਠ ਲੱਖ ਟਨ ਲੋਹਾ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ, ਜਿਸ ਵਿੱਚੋਂ ਦੋ ਤਿਹਾਈ ਫੈਰੋ-ਮੈਂਗਨੀਜ਼ ਸੀ, ਅਤੇ ਵੀਹ ਹਜ਼ਾਰ ਤੋਂ ਪੱਚੀ ਹਜ਼ਾਰ ਟਨ ਸੀਸਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਤੀਹ ਹਜ਼ਾਰ ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ ਚਾਂਦੀ ਸੀ। ਰੋਮਨ ਜਿੱਤ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਲੋਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕਈ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਲੋਹੇ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ 'ਮਾਈਲਸੀਅਸ' ਦੀ ਕਥਾ ਨੂੰ ਮਹੱਤਵ ਦਿੱਤੇ ਬਿਨਾਂ, ਇਹ ਮੰਨ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਉਦਯੋਗ ਇੱਕ ਸਪੈਨਿਸ਼ ਕੇਂਦਰ ਤੋਂ ਉੱਤਰ ਵੱਲ ਵੀ ਚਲਾ ਗਿਆ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਬਰਮਿੰਘਮ ਦੇ ਸਥਾਨਕ ਇਤਿਹਾਸਕਾਰ, ਸ਼੍ਰੀ ਹਟਨ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਜੂਲੀਅਸ ਸੀਜ਼ਰ ਦੇ ਉਤਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉੱਥੇ ਤਲਵਾਰਾਂ ਦੇ ਬਲੇਡ ਬਣਾਏ ਗਏ ਸਨ।
ਅੱਸ਼ੂਰ ਤੋਂ ਲੋਹੇ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਫਾਰਸ ਤੋਂ ਭਾਰਤ, ਇੰਡੋ-ਚੀਨ, ਅਤੇ ਚੀਨ ਅਤੇ ਜਾਪਾਨ ਤੱਕ ਫੈਲੀ। ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਮੈਕਸ ਮੂਲਰ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਿਸਟਰ ਡੇ ਜਾਇਜ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੇਖਦੇ ਹਨ, ਆਪਣੇ ਆਪ ਨਾਲ ਵੱਖਰਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉਹ ਇੱਕ ਜਗ੍ਹਾ 371 ਵਿੱਚ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ 'ਆਰੀਅਨ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਟੁੱਟਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਲੋਹਾ ਜਾਣਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦਾ ਸੀ'; ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਹਵਾਲੇ ਵਿੱਚ,

372

ਜਿੱਥੇ ਸਾਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, 'ਆਰੀਅਨ ਨਸਲ ਦੇ ਵੱਖ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ... ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ

□□□□ □□□□ □□ □□ □□□□ □□□□□ □□□□□ □□ □□□ □□□□ □□□□ □□ □□□ □□□□ □□□□□ □□□'
□□□□, □□□□□□ □□□ '□□, □□□□□□□□□□□□ □□ □□□□ □□□□□ □□□ □□□ □□□□□ □□,
□□□□□□ □□□□ □□□□□ □□ □□ '□□□□' □□ □□□ □□□□□ □□□ □□□□□ □□ □□ □□□□ □□□
□□□□□□ □□□□ □□□-□□□, □□□□□ □□□ □□□□ □□ □□□□□□□ □□ □□□□□ □□; □□ □□ □□□
□□□ □□□ □□□□ 1300 □□ □□□ □□□□□□□ □□□ □□□ □□□, □□□□ □□ □□□ □□□□ □□□ □□
□□□□ □□□□□□ □□□□ □□□□ □□□ □□□ □□□□ □□□□ □□□□□□□□ □□□□□ □□□□ □□□□ □□ □□□
□□□□ □□□ □□□□ □□□□ □□□ □□□□ □□□□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□ □□□□□□□□ □□□□□□ □□
□□□□□□□ □□□□ □□ □□□□□□□ □□, □□□□ □□□□□□□□ □□ □□□-□□□ □□□ □□□□□ □□□□□□
□□□□ □□□ □□□□□□□□ □□□□□ '□□ □□□□ □□□□ □□□ □□□[373] □□□□ □□□ □□□□□□□□□□ □□
□□□□□□ □□□ □□□ □□□ □□□□□ □□□□ □□ □□□□□□ □□□ □□□□ □□□□□ □□□□ (□□□□
□□□□□□□) □□□□ □□□□, □□□□□ □□ □□□□ □□ □□□□□ ('Il.' xxiii. 826), □□□□ □□□ □□□□□
□□□ □□□□□□, □□□□□□□□□ □□ □□□□□ □□□□□□ □□□□□ □□□□ □□□□ □□□□ □□□ □□, □□ □□
□□□□ □□ □□□ □□□□□□□ □□□ □□□□□ □□□□ □□□□ (σόλον αὐτοχόωνον, □□□-
□□□□□□?), □□□□□ □□□□□ □□□□ □□□□□ □□□□□□ '□□ □□□□□ □□ □□□□ □□ □□, □□□ □□
□□□ □□□□□ □□ □□□□ □□□ □□□ □□ □□□□□ □□□□□□ □□□□□□□ □□ '□□□□□□ □□□□',
□□□□□ □□□ □□□ □□ □□□□□ (xxvii. 19) □□□□ □□□□□ □□□ □□□□□□ □□□ □□□□□ □□□ □□,
□□□□□ □□□ □□□□□□ □□□ □□□□□□□□ □□ □□□□□□□ □□□□□□□ □□□ □□□□□□□ (□□□□) □□
□□□□□ □□□□□□□□□ □□□□□□□□□ □□ □□□□□ □□□□ □□□□ □□□ □□□□□□□ □□□ □□□□□,
□□□□ □□□□ □□ □□□ □□□□□□□ □□□□□□ □□□□□□, □□□□ □□□□□□ □□□ □□□□ □□□□□□ □□□
□□□□□□□□ □□; □□□ □□□□□□□□ □□□ □□□□□□ □□□□□□ □□□□□ '□□ □ □□□□□□□□ (περὶ
βαφῆs) □□ □□□□□□ □□□□' □□ □□□□□ □□□□□ □□□
□□□□ □□ □□□□ □□□□-□□□□ □□□□ □□□□ □□□□ □□ □□□□ □□□ □□□□□□ □□□ □□□□ □□□□□
□□, □□□□ □□□□□ □□□□□□□ □□ □□□ □□□□□□ □□□ □□ □□□ □□□□ □□□ □□ □□□□□□ □□□□□
□□□ □□□□□ □□ □□□ □□□ □□□□ □□ □□□□□, □□□□ □□□ □□ □□□□□ □□ □□□ □□, □□□ □□□
□□□□□ □□, □□ □□□□□□□□ □□ □□ □□□ □□□ □□□ □□□□□ □□□□ □□□□□□ □□□ □□□ □□□
□□□ □□ □□ □□□□□ □□□□□, □□□□□ □□□ □□□□□□ □□ □□□ □□□□ □□ □□□□ □□□ □□□□ □□
□□□□□ □□□□□ □□, □□□□ □□□□ 16·4 □□□ 12·05 □□□ □□□□ □□□ □□□□□ □□□ □□□□ □□
□□□□ □□□ □□□□ □□, □□□ □□□□ □□□□ □□ □□□□□ □□□□ □□□ □□□□ □□□□□□: □□ □□
□□□□ □□□□□ □□□□□ □□□□□□ □□□□ □□□ □□□□ □□□[374] □□ □□□□ □□□ □□□ □□□-□□□
□□□□□□□□ □□□□ □□□-□□□ □□□□□□□ □□ □□: □□□□□□□□ [375] □□□□ □□□□ □□□ □□□□ □□□

ਨੂੰ ਨਾਗਰੀ ਚਰਿੱਤਰ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਰਾਜਾ ਧਵਾ ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ 'ਇਸਨੂੰ ਪ੍ਰਸਿੱਧ' ਕੀਤਾ ਸੀ:—
'ਉਸਨੇ, ਜਿਸਨੇ ਆਪਣੇ ਦੁਸ਼ਮਣਾਂ ਦੀਆਂ ਜੰਗੀ ਤਿਆਰੀਆਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਚੰਗੇ ਸਿਪਾਹੀਆਂ ਅਤੇ ਸਹਿਯੋਗੀਆਂ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅੰਗਾਂ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਤਲਵਾਰ ਦੁਆਰਾ ਉੱਕਰੀ ਪ੍ਰਸਿੱਧੀ ਦੀ ਯਾਦਗਾਰ ਸਿੱਖੀ, ਜਿਸਨੇ ਸੱਤ ਫਾਇਦਿਆਂ ਦੇ ਮਾਲਕ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ, 376 (ਸਿੰਧੂ?) ਨੂੰ ਪਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਸਿੰਧੂ ਦੇ ਵਹਿਲਿਕਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਾਬੂ ਕੀਤਾ [N.B.: ਉਹ ਸ਼ਾਇਦ ਹੀ 'ਬਲਖ ਦੇ ਲੋਕ' ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ] ਕਿ ਅੱਜ ਵੀ (ਨਦੀ ਦੇ) ਦੱਖਣ 'ਤੇ ਉਸਦੀ ਅਨੁਸ਼ਾਸਿਤ ਫੌਜ ਅਤੇ ਰੱਖਿਆ ਦਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪਵਿੱਤਰ ਸਤਿਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ,' &c. &c.
ਧਾਤੂ ਵਿਗਿਆਨੀ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਵਿਵਾਦ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਸ ਵਿਸ਼ਾਲ ਲੋਹੇ ਦੀ ਰਾਡ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇੱਕ ਲੇਖਕ,

377 ਨੇ ਸਮੱਸਿਆ ਦੇ ਹੱਲ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਪਦਾ
ਹੈ: 'ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਾਲਮ ਨੂੰ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਉੱਤੇ ਵੈਲਡਿੰਗ ਕਰਕੇ, ਪਤਲੀਆਂ ਲੋਹੇ ਦੀਆਂ ਪਲੇਟਾਂ ਜਾਂ ਡਾਇਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਖੜ੍ਹਾ ਕਰਕੇ ਜਾਅਲੀ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੋਵੇ, ਜਿਵੇਂ-ਜਿਵੇਂ ਇਹ ਵਧਦਾ ਗਿਆ, ਕਾਲਮ ਦੇ ਦੁਆਲੇ ਅੱਗ ਬਣਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ; ਅਤੇ ਕਾਲਮ ਦੇ ਸਿਖਰ ਨੂੰ ਕੰਮ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਰੱਖਣ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਇੱਕ ਟਿੱਲੇ ਵਿੱਚ ਉੱਚਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ।' ਪਿਰਾਮਿਡ-ਇਮਾਰਤ ਨੂੰ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਝਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ - ਇੱਕ ਕਾਜ਼ਵੇਅ।
ਪਰ ਲਾਟ ਹਿੰਦੂ ਧਾਤੂ ਵਿਗਿਆਨ ਦਾ ਇਕਲੌਤਾ ਚਮਤਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੀ ਜੇਮਜ਼ ਫਰਗੂਸਨ ਨੇ ਕਨਾਰੂਕ ਦੇ ਮੰਦਰ, ਜਾਂ ਮਦਰਾਸ ਪ੍ਰੈਜ਼ੀਡੈਂਸੀ ਦੇ ਕਾਲੇ ਪਗੋਡਾ ਵਿੱਚ, ਛੱਤ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਲਈ ਲਗਭਗ ਇੱਕੀ ਫੁੱਟ ਲੰਬੇ ਅਤੇ ਅੱਠ ਇੰਚ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਘੜੇ ਹੋਏ ਲੋਹੇ ਦੇ ਸ਼ਤੀਰ ਲੱਭੇ, ਜਿਸਨੂੰ ਹਿੰਦੂਆਂ ਨੇ, ਕਮਾਨ 'ਤੇ ਅਵਿਸ਼ਵਾਸ ਵਿੱਚ, ਆਪਣੇ ਆਮ ਬਰੈਕਟ-ਫੈਸ਼ਨ ਦੇ ਬਾਅਦ ਬਣਾਇਆ। ਮਹਾਵੇਲੀਪੁਰ ਦੇ ਫੇਨ ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ ਸਮਾਨ ਸਹਾਰਿਆਂ ਲਈ ਸਾਕਟ ਲੱਭੇ। ਉਹ ਕਾਲੇ ਪਗੋਡਾ ਨੂੰ 1236 ਅਤੇ 1241 ਈਸਵੀ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਤਾਰੀਖ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ; ਅਤੇ ਸਾਡੀ ਦਸਵੀਂ ਅਤੇ ਚੌਦਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਮਹਾਂਵੇਲੀਪੁਰ ਨੂੰ।378 ਕਰਨਲ ਪੀਅਰਸ, ਆਰ.ਏ. ਨੇ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਅਜਾਇਬ ਘਰ ਦੇ ਟਰੱਸਟੀਆਂ ਨੂੰ ਕੰਪਟੀ ਦੇ ਨੇੜੇ ਵਾਰੀ ਗਾਓਂ ਵਿਖੇ ਤੁਮੂਲੀ ਤੋਂ ਪੁੱਟੇ ਗਏ ਪੁਰਾਤਨ ਔਜ਼ਾਰਾਂ, ਲੋਹੇ ਅਤੇ ਸਟੀਲ, ਗੌਜ, ਸਪੈਟੁਲੇ, ਲਾਡਲ ਅਤੇ ਸਮਾਨ ਵਸਤੂਆਂ ਦਾ ਇੱਕ ਵਿਲੱਖਣ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ। ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 'ਬੀ.ਸੀ. ਬਾਰੇ ਡੇਟਿੰਗ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। 1500, ਜਾਂ ਮੂਸਾ ਦਾ ਸਮਾਂ।
ਕਲਾਸਿਕਸ ਦੇ ਫੇਰਮ ਇੰਡੀਕਮ 379 ਨੂੰ ਅਜੇ ਵੀ ਮਸ਼ਹੂਰ ਵੂਟਜ਼ ਜਾਂ ਵੂਟਜ਼,

380 'ਕੁਦਰਤੀ
ਭਾਰਤੀ ਸਟੀਲ' ਦੁਆਰਾ ਦਰਸਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਅਜੇ ਵੀ ਪਰਸ਼ੀਆ ਅਤੇ ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਤਲਵਾਰ-ਬਲੇਡਾਂ ਲਈ ਬਹੁਤ ਕੀਮਤੀ ਹੈ। 1795 ਵਿੱਚ ਲੰਡਨ ਦੀ ਰਾਇਲ ਸੋਸਾਇਟੀ ਨੂੰ

ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਭੇਜੇ ਗਏ ਨਮੂਨਿਆਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਸ਼੍ਰੀ ਜੋਸੀਆ ਐਮ. ਹੀਥ ਦੁਆਰਾ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

381

ਕਰਨਲ ਯੂਲ ਟਿੱਪਣੀ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਵੂਟਜ਼, ਘੱਟੋ-ਘੱਟ, ਕੁਝ ਹੱਦ ਤੱਕ, ਮਸ਼ਹੂਰ ਭਾਰਤੀ ਸਟੀਲ ਸੀ, 'ਪੇਰੀਪਲੱਸ' ਦਾ σδηρος 'Iνδικ ς κα στóμωμα, ਮੱਧਯੁਗੀ ਫ਼ਾਰਸੀ ਵਪਾਰੀਆਂ ਦਾ ਹੁੰਡੁਵਾਨੀ; ਮਾਰਕੋ ਪੋਲੋ ਦਾ ਐਂਡਾਨਿਕਮ ਜਾਂ ਓਂਡਾਨਿਕ ਅਤੇ ਪੁਰਾਣੇ ਸਪੈਨਿਸ਼ ਦਾ ਅਲਕਾਈਂਡ। ਸੋਲ੍ਹਵੀਂ ਸਦੀ ਵਿੱਚ ਨਿਰਯਾਤ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੈਨਰਾ ਦੇ ਬਾਟੀਕਾਲਾ ਤੋਂ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਪੁਰਤਗਾਲ ਦੇ ਰਾਜਾ ਨੇ (ਈ. 1591 ਵਿੱਚ) ਮੇਲਿੰਡੇ ਬਾਰੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੀਤੀ ਕਿ ਚੌਲ ਤੋਂ ਲਾਲ ਸਾਗਰ ਵਿੱਚ ਤੁਰਕਾਂ ਅਤੇ ਅਫ਼ਰੀਕੀ ਤੱਟ 'ਤੇ ਵੇਚੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਵੱਡੇ ਪੈਮਾਨੇ 'ਤੇ ਭੇਜੇ ਜਾਂਦੇ ਸਨ।

382 ਅਤੇ ਮੈਂ ਇਹ ਨੋਟ ਕਰਾਂਗਾ ਕਿ ਇਹ
ਉਦਯੋਗ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਭਾਰਤ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕਿਤੇ ਸਭਿਅਤਾ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ: 383 ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਡਾ. ਪਰਸੀ ਟਿੱਪਣੀ ਕਰਦੇ ਹਨ, 'ਧਾਤ ਤੋਂ ਸਿੱਧਾ ਚੰਗਾ ਨਰਮ ਲੋਹਾ ਕੱਢਣ ਦਾ ਮੁੱਢਲਾ ਤਰੀਕਾ, ਜੋ ਅਜੇ ਵੀ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਅਫ਼ਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਹੈ, ਲਈ ਕਾਂਸੀ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਈ ਗਈ ਹੁਨਰ ਦੀ ਇੱਕ ਡਿਗਰੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।'
ਵੂਟਜ਼ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਸਲੇਮ ਅਤੇ ਮੈਸੂਰ ਦੇ ਕੁਝ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੇਖਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵਰਣਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਚੁੰਬਕੀ ਧਾਤ ਤੋਂ ਬਣੇ ਲਗਭਗ ਇੱਕ ਪੌਂਡ ਭਾਰ ਦੇ ਨਰਮ ਲੋਹੇ ਨੂੰ, ਬਾਰੀਕ ਕੱਟੇ ਹੋਏ ਲੱਕੜ ਦੇ ਟੁਕੜਿਆਂ (ਕੈਸ਼ੀਆ ਔਰੀਕੁਲਾਟਾ) ਦੇ ਨਾਲ, ਰਿਫ੍ਰੈਕਟਰੀ ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਇੱਕ ਕਰੂਸੀਬਲ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਬਾਰੀਕ ਤੋੜਿਆ ਅਤੇ ਗਿੱਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਵਾਹ ਦੇ ਪੈਕ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਫਿਰ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਬਰਤਨਾਂ ਨੂੰ ਐਸਕਲੇਪ੍ਰੀਅਸ ਗਿਗੈਂਟੀਆ ਜਾਂ ਕੋਨਵੋਲਵੁਲਸ ਲਾਲੀਫੋਲੀਅਸ ਦੇ ਹਰੇ ਪੱਤਿਆਂ ਨਾਲ ਢੱਕਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਸਿਖਰਾਂ ਨੂੰ ਗਿੱਲੀ ਮਿੱਟੀ ਨਾਲ ਢੱਕਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸਨੂੰ ਧੁੱਪ ਵਿੱਚ ਸੁੱਕ ਕੇ ਸਖ਼ਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। 'ਕੋਲਾ ਹਰੀਆਂ ਟਹਿਣੀਆਂ ਦੇ ਬਦਲ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ।' ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਲਗਭਗ ਦੋ ਦਰਜਨ ਕਪਲ 384 ਜਾਂ ਕਰੂਸੀਬਲ ਇੱਕ ਭੱਠੀ ਦੇ ਤਲ 'ਤੇ ਆਰਚਵੇਅ ਵਿੱਚ ਰੱਖੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਧਮਾਕੇ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਬਲਦਾਂ ਦੀ ਛਿੱਲ ਦੀਆਂ ਧੌਂਕਾਂ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਬਾਲਣ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਕੋਲੇ ਅਤੇ ਧੁੱਪ ਵਿੱਚ ਸੁੱਕੀਆਂ ਬ੍ਰੈਟੀਆਂ ਜਾਂ ਗਊ-ਚਿੱਪਾਂ ਤੋਂ ਬਣਿਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਦੋ ਜਾਂ ਤਿੰਨ ਘੰਟਿਆਂ ਦੀ ਪਿਘਲਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਠੰਢੇ ਹੋਏ ਕਰੂਸੀਬਲਾਂ ਨੂੰ ਤੋੜ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਰੈਗੂਲਸ ਅੱਧੇ ਅੰਡੇ ਦੇ ਆਕਾਰ ਅਤੇ ਆਕਾਰ ਵਿੱਚ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਟੈਵਰਨੀਅਰ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਗੋਲਕੌਂਡਾ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਬਟਨ ਅੱਧੇ ਪੈਸੇ ਦੇ ਰੋਲ ਜਿੰਨੇ ਵੱਡੇ ਸਨ, ਅਤੇ ਦੋ ਤਲਵਾਰ-ਬਲੇਡ (?) ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਸਨ। ਇਹਨਾਂ 'ਪੁਲਿਸ' ਨੂੰ ਕਈ ਘੰਟਿਆਂ ਲਈ ਕੋਲੇ ਦੀ ਅੱਗ ਦੇ ਸੰਪਰਕ ਵਿੱਚ ਰੱਖ ਕੇ ਬਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪਿਘਲਾਉਣ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਗਰਮ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ:

ਫਿਰ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਧਮਾਕੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਲਟਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਕਾਰਬਰਾਈਜ਼ਡ ਸਟੀਲ ਨੂੰ ਆਕਸੀਡਾਈਜ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

385

ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਓਲਡਹੈਮ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ,

386 'ਵੂਟਜ਼' ਦਾਮੁਦਾਹ ਘਾਟੀ, ਬੀਰਭੂਮ, ਦਿਊਚਾ,
ਨਾਰਾਇਣਪੁਰ, ਦਮਰਾਹ ਅਤੇ ਗੋਆਨਪੁਰ ਵਿੱਚ ਵੀ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। 1852 ਵਿੱਚ ਦਿਊਚਾ ਵਿਖੇ ਲਗਭਗ ਤੀਹ ਭੱਠੀਆਂ ਨੇ ਧਾਤ ਨੂੰ ਕੱਚਾ ਜਾਂ ਪਿਗ-ਆਇਰਨ ਵਿੱਚ ਘਟਾ ਦਿੱਤਾ, ਕੈਟਲਨ ਫੋਰਜ ਤੋਂ ਛੋਟੇ ਫੁੱਲ; ਹੋਰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਇਸਨੂੰ ਪੱਕਾ (ਕੱਚੇ ਸਟੀਲ) ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ, ਜੋ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਿਸਮਾਂ ਦੀਆਂ ਭੱਠੀਆਂ ਵਿੱਚ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਇਹ ਕੰਮ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਜਾਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ; ਹਿੰਦੀ (ਮੁਸਲਮਾਨ) ਰੁੱਖੇ ਧਾਤ 'ਤੇ ਮਿਹਨਤ ਕਰਦੇ ਸਨ, ਅਤੇ ਹਿੰਦੂ ਰਿਫਾਇਨਿੰਗ ਦੇ ਕੰਮ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੰਦੇ ਸਨ। ਮੈਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਵੂਟਜ਼ ਦੀ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਮਾਤਰਾ ਪੱਛਮ ਵੱਲ ਪੇਸ਼ਾਵਰ ਦੇ ਰਸਤੇ 'ਤੇ ਮਿਲੀ ਸੀ।
ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਆਖਰੀ ਵਾਰ (19 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1876) ਬੰਬਈ ਦੇ ਨੇੜੇ ਮਹਾਬਲੇਸ਼ਵਰ ਪਹਾੜੀਆਂ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਸ਼੍ਰੀ ਜੋਇਨਰ, ਸੀ.ਈ. ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਦਾ ਸੁਭਾਗ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ, ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਇਸ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਬਾਰੇ ਨਿੱਜੀ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ। ਸੈਹਾਦਰੀ ਰੇਂਜ (ਪੱਛਮੀ ਘਾਟ), ਅਤੇ ਖਾਸ ਕਰਕੇ 'ਮਹਾਨ-ਮਾਈਟ-ਆਫ-ਸ਼ਿਵ' ਪਹਾੜ, ਕਈ ਯੁੱਗਾਂ ਤੋਂ ਪਰਸ਼ੀਆ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਸਟੀਲ ਸਪਲਾਈ ਕਰਦੇ ਆ ਰਹੇ ਸਨ। ਸਾਡੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ, 1866 ਤੋਂ, ਇਸ ਉਦਯੋਗ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਉੱਚੇ ਇਲਾਕਿਆਂ ਨੂੰ ਜੰਗਲਾਂ ਦੀ ਕਟਾਈ ਦਾ ਖ਼ਤਰਾ ਸੀ। ਧਾਤੂ ਪਹਾੜੀ-ਕਬੀਲਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਮੁੱਖ ਧਾਂਵਰ ਹਨ, ਦ੍ਰਾਵਿੜ ਹੁਣ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨੀ ਬੋਲਦੇ ਹਨ।

387

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਉੱਚੀਆਂ ਭੱਠੀਆਂ ਦਾ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਟਾਂ ਦਾ ਕੰਮ ਬਚਿਆ। ਬਾਲਣ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਜੰਬੁਲ-ਲੱਕੜ, ਅਤੇ ਅੰਜਨ ਜਾਂ ਲੋਹੇ-ਲੱਕੜ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਲੋਹੇ ਅਤੇ ਚੌਦਾਂ ਪੌਂਡ ਚਾਰਕੋਲ ਨੂੰ ਪਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਪੈਕ ਕੀਤਾ; ਅਤੇ, ਦੋ ਘੰਟੇ ਧੂੰਆਂ-ਕੰਮ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਧਾਤ ਰੂਪਾਂ ਵਿੱਚ ਵਹਿ ਗਈ। 'ਕੁਰਸ' (ਖਿੜ), ਪੰਜ ਇੰਚ ਵਿਆਸ ਅਤੇ ਢਾਈ ਇੰਚ ਡੂੰਘਾ, ਨੂੰ ਫਿਰ ਤਵਾ ਜਾਂ ਪਲੇਟਾਂ ਵਿੱਚ ਕੁੱਟਿਆ ਗਿਆ। ਮੈਟ੍ਰਿਕਸ ਬ੍ਰਾਜ਼ੀਲੀਅਨ ਵਰਗਾ ਸੀ, ਇੱਕ ਖਰਾਬ ਪੀਲਾ-ਭੂਰਾ ਲਿਮੋਨਾਈਟ ਜੋ ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਰੰਗ ਦੀ ਮਿੱਟੀ ਨੂੰ ਧਾਰੀਦਾ ਸੀ; ਅਤੇ ਅਸਲ ਜਾਂਚ ਨੇ ਇਸ ਆਮ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਸਤ੍ਹਾ ਦਾ 'ਪਾਣੀ' ਧਾਤ ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਖੌਤੀ 'ਦਮਿਸ਼ਕ' ਬਲੇਡ ਦਾ ਜੌਹਰ ('ਗਹਿਣਾ' ਜਾਂ ਰਿਬਨਿੰਗ) ਨਕਲੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਸਟੀਲ ਨੂੰ ਪਤਲੇ ਰਿਬਨਾਂ ਵਿੱਚ ਖਿੱਚ ਕੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹਥੌੜੇ ਦੁਆਰਾ ਢੇਰ ਅਤੇ ਵੈਲਡ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੇਰੇ ਦੋਸਤ ਨੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਮੈਨੂੰ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਮਹਾਬਲੇਸ਼ਵਰ ਲੋਹੇ ਦਾ ਇੱਕ ਸਿਆਹੀ ਸਟੈਂਡ ਭੇਜਿਆ।388

ਮੈਂ ਹਿੰਦੂਆਂ ਤੋਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਸਿੱਖ ਸਕਿਆ ਕਿ ਉਹ ਲੋਹੇ ਨੂੰ ਧਰਤੀ ਵਿੱਚ ਦੱਬ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਜਦੋਂ ਤੱਕ 'ਕੋਰ' ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚ ਜਾਂਦਾ। ਪਰ ਉਹ ਠੰਡੇ ਇਮਰਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਟੈਂਪਰਿੰਗ ਤੋਂ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਣੂ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਲਮਾਸੀਅਸ ('ਐਕਸਰਸਿਟ. ਪਲਿਨ.' 763) ਦੁਆਰਾ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ: ਉਹ ਅਜੇ ਵੀ ਪਲੀਨੀ, ਜਸਟਿਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ 'ਇੱਕ ਤਲਵਾਰ, ਬਰਫ਼ ਦੇ ਨਾਲ ਦਾ ਗੁੱਸਾ' ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਮੰਨਦੇ ਹਨ ਕਿ ਧਾਤ ਦਾ ਸਖ਼ਤ ਹੋਣਾ ਪਾਣੀ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਤੇਲ ਵਿੱਚ ਨਾਜ਼ੁਕ ਵਸਤੂਆਂ ਨੂੰ ਬੁਝਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਇੱਕ ਵਿਧੀ ਜਿਸਦਾ ਪਲੀਨੀ ਦੁਆਰਾ ਵੀ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਉਹ ਉਸਦੇ ਕਥਨ (xxviii. 41) ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਬੱਕਰੀ ਦੇ ਖੂਨ ਦੁਆਰਾ ਪੈਦਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜੰਗਾਲ ਫਾਈਲ ਨਾਲੋਂ ਲੋਹੇ ਨੂੰ ਬਿਹਤਰ ਕਿਨਾਰਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਦੇ ਗਰਮੀ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਸੰਚਾਲਕ, ਕੁਇੱਕਸਿਲਵਰ ਨੂੰ ਬੁਝਾਉਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਹੈ।
ਬਰਮਾ ਵਿੱਚ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ, ਲੋਹੇ ਨੂੰ ਪਿਘਲਾਉਣ ਦੀ ਮੁੱਖ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਹਰੇ ਲੱਕੜ ਦੇ ਬਾਲਣ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਹੈ।

389 ਦੂਰ ਪੂਰਬ ਦੇ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ 'ਹਾਲੈਂਡਰ' ਦੀਪ ਸਮੂਹ
ਵਿੱਚ, ਇਹ ਧਾਤ, ਜੋ ਪੁਰਾਣੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ਼ ਆਯਾਤ ਦੁਆਰਾ ਜਾਣੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ, ਹੁਣ ਹਰ ਜਗ੍ਹਾ ਆਮ ਹੈ। ਜਾਵਾ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਮਿਸਰੀ ਕਲਾਵਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈਆਂ, ਜਿਸਨੇ ਉਸਨੂੰ ਈਸਾਈ ਯੁੱਗ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਵਿੱਚ ਬਸਤੀ ਬਣਾਇਆ: ਹੁਣ ਅਣਜਾਣ ਹਿੰਦੂ ਉਸ ਸਮੇਂ ਇੱਕ ਯਾਤਰੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਖੋਜੀ ਸੀ। ਡਾ. ਪਰਸੀ ਬੋਰਨੀਓ ਦੇ ਲੋਹੇ ਨੂੰ ਪਿਘਲਾਉਣ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰਦੇ ਹਨ,

390 ਜੋ ਪਾਰੰਗਿਲੰਗ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਇੱਕ ਅਜੀਬ ਤਲਵਾਰ ਵਰਗਾ ਹਥਿਆਰ ਜੋ ਰੁੱਖਾਂ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖਾਂ ਨੂੰ ਕੱਟਣ ਲਈ ਬਰਾਬਰ ਢੁਕਵਾਂ ਹੈ।

391 ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਤਾਹੀਤੀ (ਓਟਾਹੀਤੀ) ਵਿਖੇ,
ਕੈਪਟਨ ਕੁੱਕ ਮੂਲ ਨਿਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਧਾਤ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੀ ਕਦਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਸੀ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਸਦੇ ਸ਼ਸਤਰਧਾਰੀ ਨੇ ਮੂਲ ਨਿਵਾਸੀਆਂ ਵਾਂਗ ਇੱਕ ਲੋਹੇ ਦਾ ਐਡਜ਼ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ। ਲੋਹੇ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਪੁਰਾਣਾ, ਅਤੇ ਸੱਚਮੁੱਚ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਚੀਨੀ ਸ਼ਬਦ ਹੈ, ਜਿਸਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ tit ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਇਸਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸ਼ੂ-ਕਿੰਗ ਦੇ ਯੂ-ਕੁੰਗ ਭਾਗ ਵਿੱਚ ਯੂ ਦੇ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ-ਲੇਖਾਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ,

392 ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਦਾ
ਅਨੁਮਾਨ 2200-2000 ਈਸਾ ਪੂਰਵ ਤੋਂ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਜੇ ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ, ਤਾਂ 'ਬਾਕ' ਵਿੱਚ ਹਾਇਰੋਗਲਿਫਿਕ ਟੈਬਲੇਟ-ਲਿਖਾਈ ਇਬਰਾਨੀ ਧਰਮ-ਗ੍ਰੰਥਾਂ ਨਾਲ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਯੁੱਗ ਤੋਂ ਲਗਭਗ ਪੰਜ ਸੌ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਵਧੀ ਸੀ, ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਯੂਨਾਨੀਆਂ ਨੇ ਇੱਕ ਰਾਸ਼ਟਰ ਬਣਾਉਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ।

393 ਜਾਂ ਤਾਂ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤਵਾਦੀਆਂ ਵਾਂਗ, ਸਿੰਨੋਲੋਗਜ਼ ਨੂੰ ਚਲਾਕ ਮੂਲ
ਨਿਵਾਸੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਅਰਧ-ਬਰਬਰ ਲੋਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਹਮੇਸ਼ਾ ਅੱਗੇ ਵਧੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਦੀ ਪੁਰਾਤਨਤਾ ਦੇ ਬੇਤੁਕੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਭਰਮਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ; ਜਾਂ, ਜੋ ਕਿ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ, ਚੀਨ ਨੇ ਮਿਸਰ ਅਤੇ ਚੈਲਡੀਆ ਤੋਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੁਤੰਤਰ

ਤੁਰਾਨੀਅਨ ਸਭਿਅਤਾ ਦਾ ਕੇਂਦਰ ਬਣਾਇਆ। ਦਰਅਸਲ, ਲਿਖਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦਾ ਕੁਝ ਸੰਪਰਕ ਹੋਇਆ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਕੇਮਾਈਟ ਨੇ ਕੁਦਰਤ ਦੀ ਨਕਲ ਕਰਕੇ 'ਮਨੁੱਖ' ਅਤੇ 'ਅੱਖ' ਨੂੰ ਦਰਸਾਇਆ; ਅਤੇ ਸ਼ਾਇਦ ਚੀਨੀਆਂ ਨੇ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਕੀਤਾ। ਪਰ ਤੁਰਾਨੀਅਨ ਚਿੰਨ੍ਹਾਂ ਨੇ, ਚਿੱਤਰਕਾਰੀ ਅਲੋਪ ਹੋਣ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ, ਅਸਲ ਰੂਪ ਗੁਆ ਦਿੱਤੇ ਹਨ: 'ਮਨੁੱਖ'

(ਨੰਬਰ 9),394 ਲੱਤਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਜੋੜਾ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ; ਅਤੇ 'ਅੱਖ' (ਨੰਬਰ 109),
ਇੱਕ ਬਿੱਲੀ ਤੋਂ ਨਕਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਪਦੀ ਹੈ। ਅੱਸ਼ੂਰੀਅਨ ਸਿਲੇਬਰੀ ਦੀ ਤਸਵੀਰ-ਮੂਲ ਨੂੰ ਵੀ ਰੇਵ. ਡਬਲਯੂ. ਹਾਟਨ ਦੁਆਰਾ ਤਸੱਲੀਬਖਸ਼ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਬਾਅਦ ਦੇ ਰੂਪ ਹਾਇਰਾਟਿਕ ਅਤੇ ਡੈਮੋਟਿਕ ਮਿਸਰੀ ਵਾਂਗ ਹੀ ਘਟੀਆ ਹਨ।

395

ਉਪਰੋਕਤ ਹਵਾਲੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਦੇ ਸਮਾਨ ਨੂੰ 'ਸੰਗੀਤਕ ਰਤਨ-ਪੱਥਰ', ਲੋਹਾ, ਚਾਂਦੀ, ਸਟੀਲ, ਤੀਰ-ਨਾਸ਼ਕਾਂ ਲਈ ਪੱਥਰ, ਅਤੇ ਧੁਨੀ ਵਾਲੇ ਪੱਥਰ, ਰਿੱਛਾਂ, ਮਹਾਨ ਰਿੱਛਾਂ, ਲੂੰਬੜੀਆਂ, ਗਿੱਦੜਾਂ ਦੀਆਂ ਖੱਲਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਾਲਾਂ ਨਾਲ ਬੁਣੇ ਹੋਏ ਸਮਾਨ ਵਜੋਂ ਗਿਣਨ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਡਾ. ਲੇਗੇ ਇੱਕ ਨੋਟ ਵਿੱਚ ਅੱਗੇ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ: ' ਦੁਆਰਾ, ਸਾਨੂੰ "ਨਰਮ ਲੋਹਾ" ਸਮਝਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਜਾਂ ਲੋਵੇ
ਦੁਆਰਾ, "ਸਖਤ ਲੋਹਾ" ਜਾਂ "ਸਟੀਲ"। ਹਾਨ ਰਾਜਵੰਸ਼ ਦੇ ਸਮੇਂ, ਪੁਰਾਣੇ ਲਿਆਂਗਚੌ ਦੇ ਕਈ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਵਿੱਚ "ਲੋਹੇ-ਮਾਲਕ" ਨੂੰ ਲੋਹੇ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਤਸਾਈ "ਇਤਿਹਾਸਕ ਰਿਕਾਰਡ" ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੇ ਦੋ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ; ਇੱਕ ਉਪਨਾਮ ਚੋ'ਓ, , ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਉਪਨਾਮ ਚਿੰਗ, ਦੋਵੇਂ ਸਾਮਰਾਜ ਦੇ ਇਸ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਸਨ, ਜੋ ਆਪਣੀ ਪਿਘਲਾਉਣ ਨਾਲ ਇੰਨੇ ਅਮੀਰ ਹੋ ਗਏ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰਾਜਕੁਮਾਰਾਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ।' ਰੈਵ. ਡਾ. ਐਡਕਿੰਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, 'ਇਸ ਹਵਾਲੇ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਸ਼ਾਇਦ ਈਸਾ ਪੂਰਵ 1000 ਤੋਂ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ ਵਿੱਚ ਲੋਹੇ ਦਾ ਕੋਈ ਸਪਸ਼ਟ ਸੰਕੇਤ ਨਹੀਂ ਹੈ;' ਅਤੇ ਉਸਦਾ ਬਿਆਨ ਚੀਨੀ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਅਤੇ ਸਭਿਅਤਾ ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਦਾ ਜਾਪਦਾ ਹੈ।
ਈਸਾ ਪੂਰਵ 400 ਦੇ ਬਾਰੇ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਲੇਖਕ ਅਤੇ ਦਾਰਸ਼ਨਿਕ ਲੀਹ-ਤਜ਼ੇ ਨੇ ਸਟੀਲ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਟੈਂਪਰਿੰਗ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਈਸਾ ਪੂਰਵ 1710 ਦੇ ਬਾਰੇ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ 'ਕਾਂਗ-ਹੀ-ਤਸੇ-ਤਿਏਨ' , ਜਿਸਨੂੰ 'ਕਾਂਘੀ ਡਿਕਸ਼ਨਰੀ' ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਵਿੱਚ, ਲੇਖਕ ਅਰਸਤੂ ਦੇ ਸੇਰੀਕਨ ਸਮਕਾਲੀ ਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹੋਏ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਲਾਲ ਬਲੇਡ ਹੂ (ਜੇਡ ਜਾਂ ਨੈਫ੍ਰਾਈਟ) ਨੂੰ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੱਟ ਦੇਵੇਗਾ ਜਿਵੇਂ ਇਹ ਚਿੱਕੜ ਨੂੰ ਕੱਟਦਾ ਹੈ।' ਮਿਸਟਰ ਡੇ ਇਸਦਾ ਅਰਥ ਇੱਕ 'ਲਾਲ ਰੰਗ ਦਾ ਬਲੇਡ' ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਲਾਲ ਰੰਗ ਉਨ੍ਹਾਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਰੰਗਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ ਜੋ ਸਟੀਲ ਦੀ ਇੱਕ ਸਾਫ਼ ਸਤ੍ਹਾ ਟੈਂਪਰਿੰਗ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੀ

ਹੈ। ਇਹ ਨਿਸ਼ਚਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਲ-ਗਰਮ ਸਟੀਲ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦਾ, ਜਿਸਦਾ ਪੀਟਰਾ ਡੂਰਾ 'ਤੇ ਕੋਈ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਹੀਂ ਪਵੇਗਾ। ਈਸਾ ਪੂਰਵ 400 ਵਿੱਚ ਸਟੀਲ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਵਰਣਨ ਹੁਣ ਤੱਕ ਪੂਰਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕਈ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਅਤੇ ਵਰਣਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਪਹਿਲੇ ਇਲਾਜ ਤੋਂ 'ਟਵਾਨ-ਕਾਂਗ' ਜਾਂ ਬਾਲ-ਸਟੀਲ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸਨੂੰ ਗੋਲ ਖਿੜ,

396 ਜਾਂ 'ਕਵਾਨ-ਕਾਂਗ'
(ਛਿੜਕਿਆ ਸਟੀਲ) ਤੋਂ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਠੰਡੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਾਲ ਇਲਾਜ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇੱਥੇ 'ਵੇਈ-ਟਾਈ' ਜਾਂ ਨਕਲੀ ਸਟੀਲ ਵੀ ਹੈ। ਲੇਖਕ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ: 'ਜਦੋਂ ਮੈਨੂੰ ਸਰਕਾਰੀ ਕੰਮ 'ਤੇ ਤਸੇ-ਚੌ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉੱਥੇ ਫਾਊਂਡਰੀਆਂ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਮੈਂ ਇਸਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਸਮਝਿਆ। ਲੋਹੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸਟੀਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਖਾਣੇ ਵਿੱਚ ਵਰਮੀਸੇਲੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸਨੂੰ ਸੌ ਵਾਰ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਅੱਗ ਲਗਾਈ ਜਾਵੇ; ਇਹ ਹਰ ਵਾਰ ਹਲਕਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਜਾਰੀ ਰੱਖੀ ਜਾਵੇ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਭਾਰ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਤਾਂ ਇਹ ਸ਼ੁੱਧ ਸਟੀਲ ਹੈ।'

397

ਈਸਾਈ ਯੁੱਗ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਦੇ ਆਸਪਾਸ ਸਰਕਾਰੀ ਖਜ਼ਾਨੇ ਦੁਆਰਾ ਲੋਹੇ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਜੋ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਸੀ ਕਿ ਨਿਰਮਾਣ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਾਈ-ਟੈਨ ਜਾਂ ਪੈਨਸਿਲ-ਟਾਕ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਜੋ ਸ਼ਾਇਦ ਮਿੰਗ ਰਾਜਵੰਸ਼

398 (ਈ. 1366–1644) ਦੇ ਅਧੀਨ
ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਸਟੀਲ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ: 'ਘੜਿਆ ਹੋਇਆ ਲੋਹਾ ਮੋੜਿਆ ਜਾਂ ਮਰੋੜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ; ਅਣਘੜਿਆ ਹੋਇਆ ਲੋਹਾ (ਭਾਵ ਲੋਹਾ ਜਾਂ ਕੱਚਾ ਲੋਹਾ) ਇਸ ਵਿੱਚ ਸੁੱਟਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ; ਇਸਨੂੰ ਚਿੱਕੜ ਨਾਲ ਢੱਕਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅੱਗ ਦੀ ਕਿਰਿਆ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਹਥੌੜੇ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।' ਇਹ ਯੂਨਾਨੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਸਟੀਲ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਪੁਰਾਣੀ ਅਤੇ ਜਾਣੀ-ਪਛਾਣੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਹੈ। ਘੜੇ ਹੋਏ ਲੋਹੇ ਨੂੰ ਜਾਂ ਤਾਂ ਪਿਘਲੇ ਹੋਏ ਕੱਚੇ ਲੋਹੇ ਵਿੱਚ ਇਸ਼ਨਾਨ ਵਾਂਗ ਡੁਬੋਇਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਜਾਂ ਇਸਨੂੰ ਲੋਹੇ ਦੇ ਧਾਤ ਅਤੇ ਚਾਰਕੋਲ-ਈਂਧਨ ਦੀਆਂ ਪਰਤਾਂ ਨਾਲ ਗਰਮ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਜੋ ਕਿ ਵਾਯੂਮੰਡਲ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਲਈ ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਵਿਕਲਪਿਕ ਪੱਧਰ ਨਾਲ ਢੱਕੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਸਨ, ਇੱਕ ਇਲਾਜ ਜੋ ਅਜੇ ਵੀ 'ਸੀਮੈਂਟੇਸ਼ਨ' ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। 399 ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਧਾਤ ਨੂੰ ਕਾਰਬਨ ਦੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਮਾਤਰਾ ਦੇ ਸੰਪਰਕ ਦੁਆਰਾ ਡੀਆਕਸਾਈਡਾਈਜ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ; ਅਤੇ ਇੱਕ ਪਿਘਲਾ ਹੋਇਆ ਕਾਰਬੋਰੇਟ ਨਤੀਜਾ ਸੀ। ਇਹ ਥੋੜ੍ਹਾ ਉਤਸੁਕ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਿਸਟਰ ਡੇਅ ਦੇਖਦੇ ਹਨ, ਅਰਸਤੂ ਅਤੇ ਲੀਹ-ਤਜ਼ੇ ਨੂੰ ਉਸੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਬਾਰੇ ਵਿੱਚ ਉਸੇ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਦੇਖਣਾ। ਪਰ ਮੈਂ ਉਸ ਯੋਗ ਲੇਖਕ ਨਾਲ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਣ ਤੋਂ ਝਿਜਕਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸ ਤੱਥ ਦਾ 'ਮਨੁੱਖੀ ਜਾਤੀ ਦੀ ਮੂਲ ਏਕਤਾ ਦੇ ਪੁਰਾਣੇ ਸਿਧਾਂਤ' 'ਤੇ ਕੋਈ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੈ; ਮਨੁੱਖਤਾ ਦਾ ਹਰ ਵਰਗ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਗਿਆਨ ਦਾ ਉਹ ਸਾਂਝਾ ਭੰਡਾਰ ਲੈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਵੱਖ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪੂਰੇ ਪਰਿਵਾਰ ਕੋਲ ਸੀ।' ਮਿਸਟਰ ਡੇ, ਮੈਂ ਕਿਹਾ ਹੈ, ਯੋਜਨਾਬੱਧ ਢੰਗ ਨਾਲ 'ਉੱਚ ਪੁਰਾਤਨਤਾ ਸਿਧਾਂਤ' (ਪੰਨਾ 208) ਦਾ

ਵਿਰੋਧ ਕਰਦਾ ਹੈ; ਅਤੇ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਅਤੇ ਬਾਈਬਲ ਦੇ ਕਾਲਕ੍ਰਮ ਨੂੰ ਮੰਨਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਉਸਦਾ ਜੈਕਬ ਬ੍ਰਾਇਨਟ ਸਕੂਲ ਦੀ ਰਹੱਸਮਈ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ, ਅਤੇ ਸਵਰਗੀ ਡਾ. ਇਨਮੈਨ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਅਤੇ ਯੋਗ ਕੰਮ ਦੁਆਰਾ ਮੁੜ ਸੁਰਜੀਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪੁਰਾਣੇ ਫਾਲਿਕ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਇੱਕ ਉਤਸੁਕ ਰੁਝਾਨ ਹੈ।

400

ਪੈਂਟ ਸਾਓ, ਜਿਸਨੂੰ ਮਿੰਗਜ਼ ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਨਾਲ ਵੀ ਜੋੜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਚਾਕੂਆਂ ਅਤੇ ਤਲਵਾਰਾਂ ਲਈ ਵਰਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਤਿੰਨ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਟੀਲ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਭਾਗ ਜੋ ਸਾਨੂੰ ਫਿਰ ਤੋਂ ਡੈਮਾਚਸ ਦੀ ਯਾਦ ਦਿਵਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਪਹਿਲਾ ਲੋਹੇ ਵਿੱਚ ਬਿਨਾਂ ਰਗੜੇ ਹੋਏ ਜੋੜ ਕੇ ਬਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਪੁੰਜ ਅੱਗ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਅਧੀਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਦੂਜਾ ਸਿਰਫ਼ ਅਫਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਅਭਿਆਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਫਾਇਰਿੰਗ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਹੈ। ਤੀਜਾ ਦੱਖਣ-ਪੱਛਮ ਵਿੱਚ ਹੈ-ਸ਼ਾਨ ਵਿਖੇ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਦੇਸੀ ਸਟੀਲ ਹੈ: 'ਦਿੱਖ ਵਿੱਚ ਇਹ "ਤਸੇ-ਸ਼ੀਹ-ਯਿੰਗ" (ਜਾਮਨੀ ਪੱਥਰ ਦਾ ਫੁੱਲ) ਨਾਮਕ ਪੱਥਰ ਵਰਗਾ ਹੈ।' ਇਹ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਿਰਮਾਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਗੁਪਤ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।' 'ਹਾਂਕੋ-ਸਟੀਲ', ਜੋ ਕਿ ਉੱਪਰਲੇ ਯਾਂਗ-ਤਸੇ ਤੋਂ ਟਿਏਨ-ਤਸਿਨ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੀਮਤੀ ਹੈ; ਅਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਆਯਾਤ ਕੀਤੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਅਤੇ ਸਵੀਡਿਸ਼ ਨਾਲੋਂ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਕੀਮਤਾਂ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੰਦਾ ਹੈ; ਚੀਨੀ, 'ਕਾਫਿਰ' ਵਾਂਗ, ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ 'ਸੜੇ ਹੋਏ ਲੋਹੇ' ਵਜੋਂ ਦੇਖਦੇ ਹਨ। ਚੀਨ ਕੋਲ ਵੀ ਆਪਣਾ 'ਸਾਹਿਤਕ ਲੁਹਾਰ' ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਵਿਲੈਂਡ ਸਮਿਥ, ਉੱਤਰੀ ਡੈਡਾਲਸ। ਅਸੀਂ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਤਾਨਚੂ ਦਾ ਹੋਆਂਗ-ਤਾ-ਟਾਈ, ਜੋ ਸੁੰਗ ਦੇ ਅਧੀਨ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ, ਇੱਕ ਲੋਹੇ ਦੇ ਕੰਮ ਦਾ ਪਾਲਣ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਵੀ ਉਹ ਆਪਣੇ ਕੰਮ 'ਤੇ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਤਾਂ ਉਹ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਰੁਕਾਵਟ ਦੇ ਅਮਿਤਾ ਬੁੱਧ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਪੁਕਾਰਦਾ ਸੀ। ਇੱਕ ਦਿਨ ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਗੁਆਂਢੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਰਚਨਾ ਦੀਆਂ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਆਇਤਾਂ ਫੈਲਾਉਣ ਲਈ ਦਿੱਤੀਆਂ:— ਡਿੰਗ-ਡੋਂਗ! ਹਥੌੜੇ ਦੇ ਵਾਰ ਲੰਬੇ ਅਤੇ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਪੈਂਦੇ ਹਨ,
ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਲੋਹਾ ਆਖਰਕਾਰ ਸਟੀਲ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਬਦਲ ਜਾਂਦਾ!
ਹੁਣ ਆਰਾਮ ਦਾ ਲੰਮਾ ਦਿਨ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਵੇਗਾ,
ਅਨੰਤ ਅਨੰਦ ਦੀ ਧਰਤੀ ਮੈਨੂੰ ਅੰਦਰ ਬੁਲਾਉਂਦੀ ਹੈ।
ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹ ਮਰ ਗਿਆ। ਪਰ ਉਸਦੇ ਸ਼ਬਦ ਸਾਰੇ ਹੋਨਾਨ ਵਿੱਚ ਫੈਲ ਗਏ, ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਬੁੱਧ ਨੂੰ ਪੁਕਾਰਨਾ ਸਿੱਖਿਆ।
ਸਭ ਤੋਂ ਪੁਰਾਣੇ ਚੀਨੀ ਲੋਹੇ ਦੇ ਕਾਰਖਾਨੇ ਹੋ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਦੇ ਸ਼ਾਂਸੀ ਅਤੇ ਚਿਲਿਲੀ ਵਿਖੇ ਸਨ, ਜਿੱਥੇ ਧਾਤ ਅਤੇ ਕੋਲੇ ਦੇ ਅਮੁੱਕ ਭੰਡਾਰ ਹਨ, ਅਤੇ ਜਿੱਥੇ ਅੱਜ ਤੱਕ ਧਾਤ ਦਾ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। 1875 ਵਿੱਚ, ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਲੀ-ਹੰਗ-ਚਾਂਗ, ਜੋ ਕਿ ਚਿਲਿਲੀ ਦੇ ਸਰਕਾਰੀ-ਜਨਰਲ ਤੋਂ ਨੌਜਵਾਨ ਰਾਜੇ ਦੇ ਮੰਤਰੀ ਵਜੋਂ ਉੱਭਰੇ ਗਏ ਸਨ, ਨੇ ਸ਼੍ਰੀ ਜੇਮਜ਼ ਹੈਂਡਰਸਨ ਨੂੰ ਧਾਤ ਦੇ ਕੰਮ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਆਧੁਨਿਕ ਉਪਕਰਣ ਅਤੇ ਉਪਕਰਣ ਲਿਆਉਣ ਦੇ

ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਇੰਗਲੈਂਡ ਭੇਜਿਆ। ਗਵਰਨਰ-ਜਨਰਲ ਦੇ ਮੁੱਖ ਦਫਤਰ, ਟਿਏਨ-ਤਸਿਨ ਤੋਂ ਦੋ ਸੌ ਮੀਲ ਦੱਖਣ-ਪੱਛਮ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸ਼ਹਿਰ, ਤਸੇ-ਚੌ ਵਿਖੇ ਨਵੇਂ ਕੰਮ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਸੀ। ਸ਼੍ਰੀ ਹੈਂਡਰਸਨ ਨੇ (1874) ਯਾਂਗ-ਚਿੰਗ, ਸ਼ਾਂਸੀ ਦੇ ਨੇੜੇ ਸਥਾਪਨਾ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਜਿਸਦਾ ਵਰਣਨ ਪਹਿਲਾਂ ਬੈਰਨ ਵੌਨ ਰਿਚਟੋਫੇਨ ਅਤੇ ਡਾ. ਵਿਲੀਅਮਸਨ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

401 ਪਿੰਗ-ਡਿੰਗ-ਚੌ ਤੋਂ ਖਰੀਦਿਆ ਗਿਆ ਲੋਹਾ ਲੰਡਨ ਦੇ ਰਾਇਲ ਸਕੂਲ ਆਫ਼ ਮਾਈਨਜ਼ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਹ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਲੋਹੇ ਦਾ, ਘੱਟ ਜਾਂ ਬਿਨਾਂ ਗੰਧਕ ਵਾਲਾ ਢਿੱਲਾ ਹੇਮੇਟਾਈਟ।
ਐਮ. ਸੇਵੋਜ਼, ਜੋ ਕਿ ਜਪਾਨ ਵਿੱਚ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਖਾਣਾਂ ਦੇ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਸਨ, ਨੇ ਯਕੌਨੋ ਪ੍ਰਾਂਤ ਵਿੱਚ ਲੋਹੇ ਦੀ ਕੰਮਕਾਜ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਕੀਤੀ।

402 ਉਸਨੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਪੂਰਣ
ਕੈਟਲਨ ਵਿਧੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਪਾਇਆ, ਪਰ ਇੱਕੋ ਸਮੇਂ ਸੋਲਾਂ ਹਜ਼ਾਰ ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ ਧਾਤ ਦਾ ਇਲਾਜ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹਜ਼ਾਰ ਤਿੰਨ ਸੌ ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ ਭਾਰ ਦੇ ਫੁੱਲ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਸੀ। ਇਹਨਾਂ ਵੱਡੀਆਂ ਡੰਡਿਆਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਹਥੌੜੇ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਤੋੜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜੋ ਇੱਕ ਢੇਰ-ਡਰਾਈਵਿੰਗ ਰੈਮ ਦੀ ਸ਼ੈਲੀ ਵਿੱਚ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸਨੂੰ 11-5 ਮੀਟਰ ਵਿਆਸ ਵਾਲੇ ਤੁਰਨ ਵਾਲੇ ਪਹੀਏ ਦੁਆਰਾ ਗਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਮਨੁੱਖਾਂ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਵਰਣਨ ਬਹੁਤਾ ਵਾਅਦਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ; ਪਰ ਜਾਪਾਨ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਯੂਰਪੀਅਨ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਅਣਜਾਣ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨੂੰ ਮੰਨਦਾ ਹੈ, ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਨਾਲੋਂ ਸਸਤਾ ਲੋਹਾ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਸਦੀਆਂ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਤਲਵਾਰਾਂ ਦਾ ਮੈਂ ਭਾਗ II ਵਿੱਚ ਵਰਣਨ ਕਰਾਂਗਾ।
ਮੈਡਾਗਾਸਕਰ ਦੇ ਲੋਕ ਲੋਹੇ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਸਨ,

403 ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਧਾਤ ਦਾ ਨਾਮ ਮਲਾਇਆ ਹੈ;
ਇਸ ਲਈ ਸ਼੍ਰੀ ਕ੍ਰਾਫੋਰਡ ਨੇ ਇਸ ਕਲਾ ਦਾ ਪਤਾ ਮਲੱਕਾ ਤੱਕ ਲਗਾਇਆ। ਫਿਰ ਵੀ ਮਲਾਇਆ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਇਸਨੂੰ ਪੂਰਬ ਵੱਲ ਨਹੀਂ ਫੈਲਾਇਆ: ਸ਼੍ਰੀ ਈ. ਬੀ. ਟਾਇਲਰ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ,

404

'ਨਿਊਜ਼ੀਲੈਂਡ ਵਿੱਚ, ਜਿੱਥੇ ਚੰਗਾ ਲੋਹਾ ਹੈ, ਯੂਰਪੀਅਨਾਂ ਦੇ ਆਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਲੋਹੇ ਦਾ ਕੋਈ ਗਿਆਨ ਨਹੀਂ ਸੀ।' ਅਮਰੀਕੀ ਮਹਾਂਦੀਪ ਵਿੱਚ ਜਾਂਦੇ ਹੋਏ, ਸਾਨੂੰ ਤਾਂਬੇ ਦਾ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ਾਲ ਉਦਯੋਗ ਮਿਲਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਇੰਨਾ ਘੱਟ ਲੋਹਾ ਕਿ, ਪਿਛਲੇ ਸਾਲਾਂ ਤੱਕ, ਆਦਿਵਾਸੀ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਇਸਨੂੰ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਟੀਟੀਕਾਕਾ ਝੀਲ ਦੇ ਨੇੜੇ ਯੰਕਾ ਖਾਣਾਂ ਦੀ ਖੋਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ; ਜਦੋਂ ਕਿ ਰਹੱਸਮਈ 'ਮਿੱਟੀ-ਨਿਰਮਾਤਾਵਾਂ' ਦੇ ਟਿਊਮੂਲੀ ਵਿੱਚ ਖੁਦਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸ਼ਾਇਦ ਮਿਸਰੀ ਪਿਰਾਮਿਡ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੋਵੇਗੀ, ਨੇ 'ਹੈਮੇਟਾਈਟ ਲੋਹਾ' ਦੇ ਦੱਸੇ ਗਏ ਕੁਹਾੜੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ, ਜੋ ਕਿ ਪਿਘਲਾਉਣ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਆਸਾਨ ਧਾਤਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਸ਼ਾਇਦ ਪਹਿਲੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ। ਮਿਸਟਰ ਡੇ, ਜੋ ਇਨ੍ਹਾਂ ਔਜ਼ਾਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਨੂੰ ਹਥੌੜੇ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨਾਂ ਨਾਲ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ (ਪੰਨਾ

218), ਮੰਨਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ 'ਧਾਤੂ ਲੋਹਾ' ਸੀ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਹੈਮੇਟਾਈਟ 'ਬਹੁਤ ਹੀ ਭੁਰਭੁਰਾ ਅਤੇ ਬਿਲਕੁਲ ਨਾ ਭੁੱਲਣਯੋਗ' ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

405 ਉਹ ਮਿਸਟਰ ਚਾਰਲਸ ਸੀ. ਐਬਟ,

406 ਦਾ
ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਟਿੱਲਿਆਂ ਤੋਂ ਆਦਿਵਾਸੀ ਨਿਰਮਾਣ ਦੇ ਹੋਰ ਨਮੂਨੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਸਨ। ਇੱਕ ਟੋਪੀ ਸਾਢੇ ਚਾਰ ਇੰਚ ਲੰਬੀ ਅਤੇ ਦੋ ਚੌੜੀਆਂ ਸਨ, ਅਤੇ ਮੋਟਾਈ ਵਿੱਚ ਲਗਭਗ ਇੱਕਸਾਰ, ਇੱਕ ਇੰਚ ਦੇ ਤਿੰਨ-ਸੋਲ੍ਹਵੇਂ ਹਿੱਸੇ; ਇਸਦਾ ਇੱਕ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਿਨਾਰਾ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਇਸਦੀ ਥੋੜ੍ਹੀ ਜਿਹੀ ਲਹਿਰਦਾਰ ਰੂਪਰੇਖਾ ਅਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਚੌੜਾਈ ਤੋਂ, ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਹਥੌੜੇ ਨਾਲ ਬੰਨ੍ਹਿਆ ਹੋਇਆ ਜਾਪਦਾ ਸੀ। ਮੇਜਰ ਹੌਚਕਿਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਜਿਸ ਕੋਲ ਦੋ ਹੋਰ ਸਮਾਨ ਨਮੂਨੇ ਸਨ, ਪੱਛਮੀ ਵਰਜੀਨੀਆ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਭਾਰਤੀ ਰਸਤੇ 'ਤੇ ਇੱਕ ਉਖੜੇ ਹੋਏ ਦਰੱਖਤ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਚਾਰ ਦੀ ਇੱਕ ਲੜੀ ਮਿਲੀ। ਤੀਰ-ਨਕਸ਼ਾਂ ਲਈ ਫਲਿੰਟ ਦੀ ਬਜਾਏ ਛੋਟੇ ਅਤੇ ਅਨਿਯਮਿਤ, ਅਣਵਰਤੇ ਹੈਮੇਟਾਈਟ ਦੇ ਟੁਕੜੇ ਵਰਤੇ ਗਏ ਸਨ।

407 ਸ਼੍ਰੀ ਐਬੋਟ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਕਿ '"ਅਵਸ਼ੇਸ਼" ਦਾ ਇੱਕ ਉਤਸੁਕ ਰੂਪ,
ਜਿਸਨੂੰ "ਪਲਮੇਟ" ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਕਦੇ-ਕਦੇ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਲੋਹੇ ਦੇ ਧਾਤ ਤੋਂ ਬਣਿਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ: ਇੱਕ ਨਮੂਨਾ

408 "ਲੋਹੇ ਦੇ ਧਾਤ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਬਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ
ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਲਗਭਗ ਕੱਚ ਵਾਂਗ ਨਿਰਵਿਘਨ ਨਹੀਂ ਹੋ ਜਾਂਦਾ।" ਕਿਉਂਕਿ ਅਜਿਹੇ "ਪਲਮੇਟ" ਪੱਛਮੀ ਟਿੱਲਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਪੂਰੇ ਅਟਲਾਂਟਿਕ ਤੱਟ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਸਤ੍ਹਾ 'ਤੇ ਪਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਪਾਲਿਸ਼ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਉਚਿਤ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਸਖ਼ਤ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਕੱਟਣ ਵਾਲੇ ਯੰਤਰ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਪਾਲਿਸ਼ ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਜੇਕਰ ਇਸਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਦੇ ਸਮੇਂ ਪੀਸਣਾ ਆਦਿਵਾਸੀਆਂ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹਥਿਆਰਾਂ ਅਤੇ ਯੰਤਰਾਂ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਜਾਂ ਅਭਿਆਸ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ।'
ਪਰ ਜੇਕਰ ਓਸ਼ੇਨੀਆ ਅਤੇ ਨਵੀਂ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਜ਼ਾਲਮ ਅਤੇ ਬਰਬਰ ਲੋਕ ਲੋਹੇ ਦਾ ਕੰਮ ਘੱਟ ਹੀ ਕਰਦੇ ਸਨ, ਤਾਂ ਇਸਦੇ ਉਲਟ ਬਰਾਬਰ ਅਸੱਭਿਅਕ ਅਫ਼ਰੀਕੀ ਨਸਲਾਂ, ਨੀਗਰੋ ਅਤੇ ਨੀਗਰੋ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮਿਸਰ ਦੀ ਦੂਰੀ ਨੂੰ ਆਯਾਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਨਕਲ ਕਰਨ ਦੇ ਅੰਦਰ ਰਹਿਣ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਸੀ। ਮੈਂ ਕਿਤੇ ਹੋਰ ਬੰਟੂ (ਕਾਫਿਰਾਂ) ਦੇ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਅਸੇਗਾਈ-ਬਲੇਡਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਹੈ; ਨਾ ਹੀ ਇਹ ਕਲਾ ਦੱਖਣੀ ਖੇਤਰਾਂ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਹੈ।409 ਡਾ. ਪਰਸੀ ਜਾਇਜ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਘੜੇ ਹੋਏ ਲੋਹੇ ਨੂੰ ਅਸਲੀ ਰੂਪ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਜਿਸਨੂੰ ਅਸੀਂ ਏਸ਼ੀਆ ਅਤੇ ਅਫਰੀਕਾ ਦੇ ਅਸਪਸ਼ਟ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਬਰਕਰਾਰ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ। ਲੋਕ ਹਮੇਸ਼ਾ 'ਸਿੱਧੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ' ਦੁਆਰਾ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਸਨ, ਸਭ ਤੋਂ ਪੁਰਾਣੀ ਸ਼ੈਲੀ; ਜੋ ਕਿ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਯੂਰਪ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਲੋਪ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਹੈ। ਕਲਾ, ਜੋ ਕਿ ਜੰਗਲੀ ਮਨੁੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਅਰਧ-ਸਥਿਰ ਹੈ, ਇੱਕ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਥੋੜ੍ਹੀ ਮਾਤਰਾ ਦਾ ਇਲਾਜ ਕਰਦੀ ਹੈ: 'ਖਾਮੋਸ਼ੀ ਵਾਲੇ ਲੋਹੇ ਦੇ ਕੰਮ' ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਐਵਲਿਨ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਬੋਲਦੀ ਹੈ, ਇਸਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਤੋਂ ਪਰੇ

ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਅਮੀਰ ਧਾਤ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਬਲਾਸਟ-ਫਰਨੇਸ ਦੁਆਰਾ ਕੱਚਾ ਲੋਹਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਦੀ 'ਅਸਿੱਧੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ' ਦੇ ਉਲਟ।

410 ਜਦੋਂ ਧਾਤ ਲਗਭਗ
ਸ਼ੁੱਧ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਕਾਰਬਨ ਦਾ ਥੋੜ੍ਹਾ ਜਿਹਾ ਜੋੜ ਇਸਨੂੰ ਸਟੀਲ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਦੇਵੇਗਾ; 411 ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਾਲਾ ਇੰਨਾ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਬਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਫਰੀਕਾ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਜੰਗਲੀ ਪਹਾੜੀ ਲੋਕ ਸਭ ਤੋਂ ਪੁਰਾਣੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਵਸਤੂ ਪੈਦਾ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਅਨਾਦਿ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਕਰਦੇ ਆ ਰਹੇ ਹਨ। ਕੋਲੇ ਦਾ ਅਨੁਪਾਤ ਕਾਫ਼ੀ ਵਧ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਧਮਾਕੇ ਨੂੰ ਜਦੋਂ ਲੋਹੇ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਉਸ ਨਾਲੋਂ ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਨਿਰਮਾਣ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦਾ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਉਪਕਰਣ ਇੱਕ ਛੋਟੀ ਮਿੱਟੀ ਦੀ ਭੱਠੀ ਹੈ, ਜੋ ਚਾਰ ਫੁੱਟ ਉੱਚੀ ਇੱਕ ਤੋਂ ਦੋ ਚੌੜੀ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦੱਖਣੀ ਅਫ਼ਰੀਕੀ ਲੋਕ ਵਰਤਦੇ ਹਨ; ਬਾਲਣ ਲਈ ਚਾਰਕੋਲ, ਅਤੇ ਧਮਾਕੇ ਲਈ ਪਾਈਪ ਜਾਂ ਰਿਫ੍ਰੈਕਟਰੀ ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਟਵਾਇਰਾਂ ਵਾਲੀ ਇੱਕ ਚਮੜੀ।

412 ਐਨਵਿਲ ਲਈ ਇੱਕ ਪੱਥਰ-ਸਲੈਬ ਕਾਫ਼ੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਹਥੌੜੇ ਲਈ ਪੱਥਰ ਦਾ ਇੱਕ ਘਣ
ਜਿਸਦੇ ਪਾਸਿਆਂ ਨੂੰ ਫਾਈਬਰ-ਡੋਰਸ ਲਈ ਖੋਲਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ।
'ਡਾਰਕ ਮਹਾਂਦੀਪ' ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਇੱਕ ਲੋਹੇ ਦੀ ਧਰਤੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਖੋਜਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਇਸਦੀ ਧਾਤ ਦੀ ਭਰਪੂਰਤਾ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਹੈ। ਮੁੰਗੋ ਪਾਰਕ

413 ਆਪਣੇ 'ਮੈਂਡਿੰਗੋਸ'
ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੇ ਗਏ ਸਲੇਟੀ ਧੱਬਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਗੂੜ੍ਹੇ ਲਾਲ ਰੰਗ ਦੇ ਸਤਹੀ ਲੋਹੇ ਦੇ ਪੱਥਰ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦਾ ਹੈ: ਬਾਰਥ ਮੈਂਡੇਂਗਾਸ ਦੇ ਕੂਕਾ ਅਤੇ ਕੇਲ-ਓਵੀ ਜਾਂ ਤਵਾਰੇਹ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਜਿਨੀਨਾਉ ਵਿਖੇ ਚੁੰਬਕੀ ਧਾਤ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰਕੇ ਆਪਣੇ ਦਾਅਵੇ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦਾ ਹੈ: ਡਰਹਮ ਅਤੇ ਕਲੈਪਰਟਨ, ਜਦੋਂ ਮੁਰਜ਼ੁਕ ਦੇ ਨੇੜੇ ਸਨ, ਤਾਂ ਸਤ੍ਹਾ 'ਤੇ ਗੁਰਦੇ ਦੇ ਆਕਾਰ ਦੇ ਗੰਢ ਮਿਲੇ; ਅਤੇ ਟਿੱਬਸ ਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਬਿਲਮਾ ਬਾਰੇ, ਲਾਲ ਰੇਤਲੇ ਪੱਥਰਾਂ ਵਿੱਚ ਭਰੇ ਹੋਏ ਲੋਹੇ ਦੇ ਗੰਢਾਂ - ਕੀ ਇਹ ਲੈਟਰਾਈਟ ਜਾਂ ਜਵਾਲਾਮੁਖੀ ਚਿੱਕੜ ਹੋ ਸਕਦਾ ਸੀ? ਇਹ ਮੰਡਾਰਾ ਦੀਆਂ ਪਹਾੜੀਆਂ ਵਿੱਚ ਦੇਖੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਧਾਤ ਸੀ; ਪਰ ਬੋਰਨੂ ਲੋਕ ਗੁਆਂਢੀ ਸੁਡਾਨ ਤੋਂ ਆਪਣੀ ਸਪਲਾਈ ਆਯਾਤ ਕਰਨਾ ਪਸੰਦ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਸ਼੍ਰੀ ਵਾਰਨ ਐਡਵਰਡਸ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਨਾਈਜਰ ਮੁਹਿੰਮ ਦਾ ਅਸਥਾਈ ਚਾਰਜ ਸੀ, ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਮੂਲ ਨਿਵਾਸੀ ਸਤ੍ਹਾ ਲੋਹੇ ਦੇ ਪੱਥਰ ਦੇ ਟੁਕੜਿਆਂ ਨਾਲ ਅੱਗ ਉੱਤੇ ਆਪਣੇ ਖਾਣਾ ਪਕਾਉਣ ਵਾਲੇ ਬਰਤਨਾਂ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਦੇ ਸਨ; ਅਤੇ ਇਹ ਅਕਸਰ ਉਸਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦਾ ਸੀ (ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਆਦਮੀਆਂ ਨੂੰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ) ਕਿ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪਿਘਲਾਉਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸੁਝਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਧਾਤ ਗੈਬੂਨ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਭਰਪੂਰ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਮਪਾਂਗਵੇ ਜਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਕ,

414 ਮਹਾਨ ਨਸਲ ਦੇ ਪੱਛਮੀ ਬਾਹਰੀ ਲੋਕ, ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਨਰਭੱਖੀ, ਅਫਰੀਕਾ ਦੇ ਦਿਲ
ਨੂੰ ਫੜੀ ਰੱਖਦੇ ਹਨ, ਯੋਗ ਕਾਮੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਇੱਕ ਕਿਸਮ ਦਾ 'ਫਲੀਮ-ਮਨੀ' ਹੈ, ਛੋਟੇ ਲੋਹੇ ਦੇ ਬਾਰ ਜੋ ਇੱਕ ਵੱਡੇ ਲੈਂਸੇਟ ਵਰਗੇ ਆਕਾਰ ਦੇ ਹਨ। ਮੈਂ ਉਨਯਾਮਵੇਜ਼ੀ, 'ਚੰਦਰਮਾ ਦੇ ਪਹਾੜ' ਵਿੱਚ ਹਰ ਜਗ੍ਹਾ ਧਾਤ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ, ਅਤੇ ਲੋਹੇ ਦੇ ਪੱਥਰ ਦੀ ਇਸ ਵਿਆਪਕ

ਮੌਜੂਦਗੀ ਨੂੰ - ਗਿੱਲਾ ਅਤੇ ਗਰਮ ਨਾ ਕਰਨ ਲਈ - ਪੁਰਤਗਾਲੀ ਪੂਰੇ ਮੱਧ ਅਫਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਬਿਜਲੀ ਦੇ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਕਾਰਨ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਇੱਕ ਪੂਰੀ ਰਾਤ ਬੀਤ ਜਾਵੇਗੀ ਜਿਸ ਦੌਰਾਨ ਗਰਜ ਕਦੇ ਵੀ ਚੁੱਪ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ; ਅਤੇ ਬਿਜਲੀ ਇੱਕ ਨੂੰ ਬਿਜਲੀ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਾਂਗ ਛੋਟੇ ਪ੍ਰਿੰਟ ਪੜ੍ਹਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਕੈਪਟਨ ਗ੍ਰਾਂਟ, ਆਪਣੀ 'ਵਾਕ ਐਰੌਸ ਅਫਰੀਕਾ' ਵਿੱਚ, ਸਾਨੂੰ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਲੋਕ ਧੂੜ ਭਰੇ ਜੰਗਾਲ ਨਾਲ ਢੱਕੇ ਹੋਏ ਅਖਰੋਟ ਦੇ ਆਕਾਰ ਦੇ ਲੋਹੇ ਦੇ ਡਲੇ ਚੁੱਕਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਥੋੜ੍ਹੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਬਰਛੇ ਦਾ ਸਿਰ ਪੈਦਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਸਟੀਲ ਵਾਂਗ ਚਮਕਦਾ ਹੈ। ਗੋਲਡ ਕੋਸਟ ਦੇ ਮੇਰੇ ਸਾਥੀ-ਯਾਤਰੀ, ਕੈਪਟਨ ਕੈਮਰਨ, ਨੇ ਅਫਰੀਕਾ ਪਾਰ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਲੋਹਾ ਅਤੇ ਲੋਹਾ ਪਿਘਲਾਉਣ ਵਾਲਾ ਪਾਇਆ।

415 ਕੋਰਡੋਫਨ ਵਿੱਚ, ਸ਼੍ਰੀ ਪੈਥਰਿਕ ਨੇ ਇੱਕ ਭਰਪੂਰ ਸਤਹ ਆਕਸਾਈਡ ਦੇਖਿਆ
ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਹ ਤੋਂ ਸੱਠ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਸ਼ੁੱਧ ਧਾਤ ਸੀ। ਲਿਵਿੰਗਸਟੋਨ ਨੇ ਅੰਗੋਲਾ ਦੇ ਪੂਰਬੀ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਲੋਹੇ ਦੀ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀ,

416 ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਪੂਰਬ ਤੋਂ ਪੱਛਮ ਤੱਕ
ਜ਼ੈਂਬੇਜ਼-ਲਾਈਨ ਤੱਕ ਟਰੇਸ ਕੀਤਾ। ਸ਼੍ਰੀ ਸੀ. ਟੀ. ਐਂਡਰਸਨ ਇਸਨੂੰ ਵੱਡੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵਰਣਨ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਜਾਂ ਤਾਂ ਲੋਹੇ ਦੇ ਪੱਥਰ ਦਾ ਜਾਂ ਇੱਕ ਕ੍ਰਿਸਟਲਾਈਜ਼ਡ ਅਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁੱਧ। ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਚੰਗੇ ਪੁਰਾਣੇ ਕੋਲਬੇਨ ਨੇ ਕੇਪ ਦੇ ਨੇੜੇ ਸਤਹ 'ਤੇ ਵੱਡੇ ਲੋਹੇ ਦੇ ਟੁਕੜਿਆਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ।

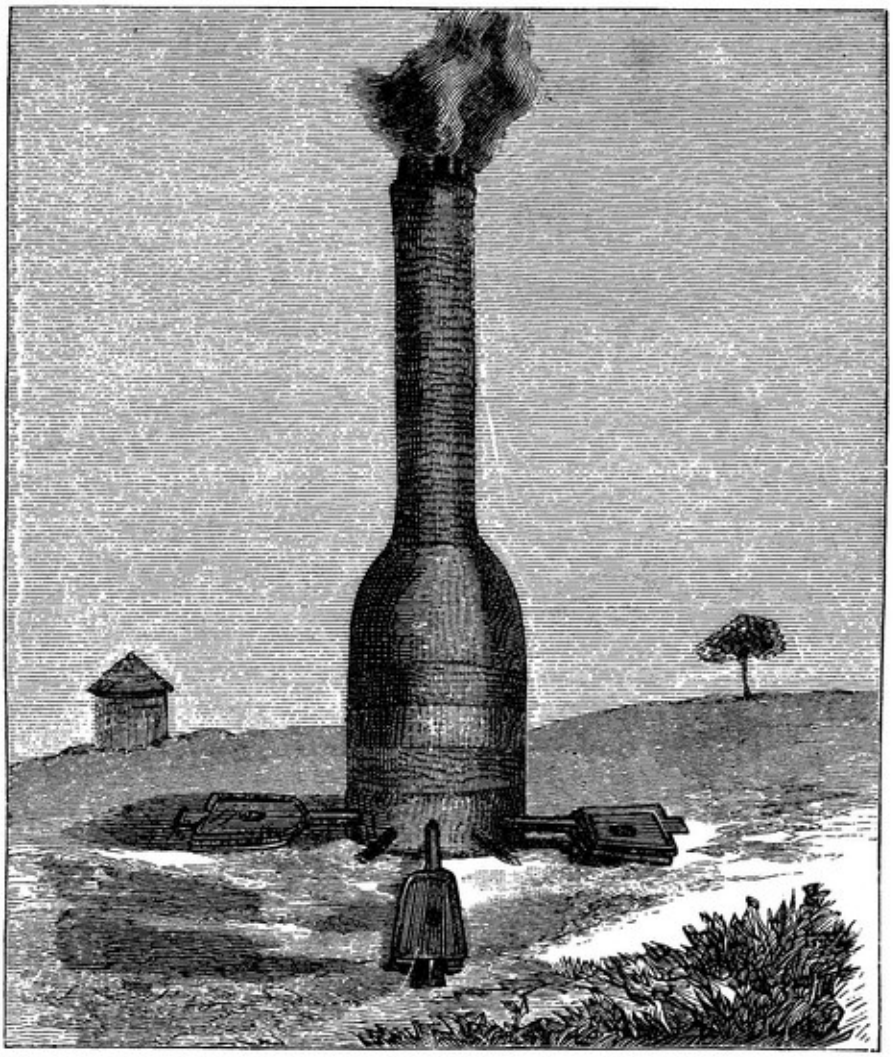

ਚਿੱਤਰ, 104.—ਮਾਰਾਵ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਲੋਹੇ ਦੀ ਸੁਗੰਧਤ ਭੱਠੀ,
ਪਰ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਰਨਲ ਏ. ਲੇਨ ਫੌਕਸ ਟਿੱਪਣੀ ਕਰਦੇ ਹਨ: 417 ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਲੋਹੇ ਲਈ ਸਧਾਰਨ ਗਰਮ ਕਰਨਾ ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੈ: ਤਾਪਮਾਨ ਨੂੰ ਇੱਕ ਖਾਸ ਉਚਾਈ 'ਤੇ ਰੱਖਣ ਲਈ ਨਿਰੰਤਰ ਹਵਾ-ਧਮਾਕੇ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।' ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਵਹਿਸ਼ੀ ਲੋਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਅਪਣਾਏ ਗਏ ਸਾਧਨਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਣਾ ਦਿਲਚਸਪ ਹੈ; ਅਤੇ, ਅਫਰੀਕਾ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇਸਦਾ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਅਧਿਐਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਮੈਂ ਇਸ ਅਧਿਆਇ ਦਾ ਬਾਕੀ ਹਿੱਸਾ ਇਸ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਕਰਦਾ ਹਾਂ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਲੀਨੀ ਅਰਸਤੂ ਤੋਂ ਦੁਹਰਾਉਂਦਾ ਹੈ, 'ਲੀਬੀਆ ਹਮੇਸ਼ਾ ਕੁਝ ਨਵਾਂ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ।'
ਸਟ੍ਰਾਬੋ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਨਾਚਾਰਸਿਸ 418 ਸਿਥੀਅਨ, ਜੋ ਸੋਲਨ (ਈ.ਪੂ. 592) ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਵਧਿਆ-ਫੁੱਲਿਆ ਸੀ, ਨੇ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਲੰਗਰ 419 ਅਤੇ ਘੁਮਿਆਰ ਦੇ ਪਹੀਏ ਦੀ ਖੋਜ ਕੀਤੀ, ਸਗੋਂ ਧੌਂਕਣੀਆਂ ਵੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮਿਸਰ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਖੋਜਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ

ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਇੱਕ ਹਜ਼ਾਰ ਸਾਲ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਸਨ। ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਪੁਰਾਣਾ ਰੂਪ ਫੋਰਜ ਅਤੇ ਧੌਂਣੀਆਂ (ਮਿਸਰੀ 'ਹਾਤੀ' ਵਿੱਚ) ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਥੂਟ-ਮੇਸ III ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮਕਬਰੇ ਦੀਆਂ ਕੰਧਾਂ 'ਤੇ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਲਗਭਗ ਈ.ਪੂ. 1500। ਕਾਰੀਗਰ ਚਮੜੀ ਦੇ ਦੋ ਥੈਲਿਆਂ 'ਤੇ ਖੜ੍ਹਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਜੇ ਵੀ ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਰੱਖਣ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇੱਕ ਉੱਤੇ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਉੱਤੇ ਵਜ਼ਨ ਕਰਦਾ ਹੈ; ਉਹ ਇੱਕ ਰੱਸੀ ਨੂੰ ਖਿੱਚ ਕੇ ਵਾਰੀ-ਵਾਰੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਫੁੱਲਦਾ ਹੈ ਜੋ ਇੱਕ ਵਾਲਵ ਖੋਲ੍ਹਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਫਿਰ ਉਹ ਆਪਣੀ ਅੱਡੀ ਨਾਲ ਛੇਕ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਧੌਂਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਟਵਾਇਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਚਿੱਤਰ

420 ਇੱਕ
ਕਰੂਸੀਬਲ ਅਤੇ ਧਾਤ ਦਾ ਢੇਰ ਦਿਖਾਉਂਦੇ ਹਨ: ਜਦੋਂ ਕਿ ਹਾਤੀ ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਇਸਦੇ ਨਿਰਣਾਇਕ, ਪੂਛ ਵਾਲੀ ਇੱਕ ਛਿੱਲ ਦੁਆਰਾ ਦਰਸਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਰੁੱਖੇ ਢੰਗ ਨੂੰ ਯੂਨਾਨੀਆਂ ਅਤੇ ਰੋਮੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਅਪਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ: ਇਸ ਲਈ ਪਲਾਟਸ ਦੇ ਟੌਰੀਨੀ ਫੋਲਸ: ਅਤੇ ਵਰਜਿਲ ਦੇ— ... ਦੂਸਰੇ ਹਵਾਦਾਰ ਧੌਂਕੀ ਨਾਲ ਹਵਾ ਉਡਾਉਂਦੇ ਹਨ।
ਉਹ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਵਾਪਸ ਦਿੰਦੇ ਹਨ।—ਅੰ. viii. 449.
ਹਵਾ-ਬੈਗ

421 ਬਲਦ ਦੀ ਚਮੜੀ, ਬੱਕਰੀ ਦੀ ਚਮੜੀ, ਜਾਂ ਛੋਟੇ ਜਾਨਵਰਾਂ ਦੇ ਮਾਲ ਤੋਂ ਬਣਾਇਆ
ਜਾਵੇਗਾ, ਲੋੜੀਂਦੇ ਡਰਾਫਟ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ। ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਬੈਗਪਾਈਪ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਵੀ ਹੋਵੇਗੀ, ਇੱਕ ਸਾਜ਼ ਜੋ ਲਗਭਗ ਸਾਰੇ ਮੂਲ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਆਮ ਸੀ।
ਪਰ ਹਨੇਰੇ ਮਹਾਂਦੀਪ ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਅਜੇ ਵੀ ਥੂਟ-ਮੇਸ ਨੂੰ ਜਾਣੇ ਜਾਂਦੇ ਪੁਰਾਣੇ ਰੂਪ ਨਾਲੋਂ ਇੱਕ ਪੁਰਾਣਾ ਰੂਪ ਵਰਤਦੇ ਹਾਂ, ਅਤੇ ਚਾਰ ਕਈ ਕਿਸਮਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਪੁਰਾਣਾ। ਮਰਹੂਮ ਸ਼੍ਰੀ ਪੈਥਰਿਕ ਕੋਰਡੋਫਨ ਵਿੱਚ ਇਸ ਰੁੱਖੇ ਢੰਗ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰਦੇ ਹਨ: 'ਧਮਾਕਾ ਹੱਥ ਨਾਲ ਬਣੇ ਚਮੜੀ ਦੇ ਥੈਲਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਸਪਲਾਈ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ; ਇਹ ਥੈਲੇ ਛਿੱਲਾਂ ਤੋਂ ਬਣੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੂਛ ਤੋਂ ਹਾਕਸ ਤੱਕ ਦੋ ਚੀਰਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਛਿੱਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ; ਚਮੜੀ, ਸਰੀਰ ਉੱਤੇ ਖਿੱਚੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ, ਗਰਦਨ 'ਤੇ ਕੱਟ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਥੈਲੇ ਦਾ ਮੂੰਹ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਰੰਗਾਈ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਪਿਛਲੀਆਂ ਲੱਤਾਂ ਕੱਟ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਅਤੇ ਚਮੜੀ ਦੇ ਹਰ ਪਾਸੇ ਨੂੰ ਸੋਟੀ ਦੇ ਸਿੱਧੇ ਟੁਕੜੇ ਨਾਲ ਸਿਲਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ; ਆਪਰੇਟਰ ਦੀਆਂ ਉਂਗਲਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਲੰਘਣ ਲਈ ਬਾਹਰੋਂ ਲੂਪ ਰੱਖੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਸਨੂੰ ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਲ ਖੋਲ੍ਹਿਆ ਅਤੇ ਬੰਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ; ਗਰਦਨ ਨੂੰ ਪੱਕੀਆਂ ਮਿੱਟੀ ਦੀ ਇੱਕ ਟਿਊਬ ਨਾਲ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਚਾਰ ਆਦਮੀ ਜਾਂ ਮੁੰਡੇ ਕਪੋਲਾ ਦੇ ਦੁਆਲੇ ਬੈਠੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਹਰੇਕ ਵਿੱਚ ਇਸ ਆਦਿਮ ਵਰਣਨ ਦੇ ਧੁੰਨੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਥੈਲਿਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵੱਲ ਖਿੱਚਦੇ ਸਮੇਂ ਖੋਲ੍ਹ ਕੇ ਇੱਕ ਧਮਾਕਾ ਪੈਦਾ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਬੰਦ ਕਰਕੇ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਧੱਕਦੇ ਹਨ; ਜਿਸ ਰਾਹੀਂ ਸੰਕੁਚਿਤ ਬੈਗ ਟਿਊਬਾਂ ਰਾਹੀਂ ਹਵਾ ਨੂੰ ਭੱਠੀ ਵਿੱਚ ਛੱਡਦੇ ਹਨ, ਆਪਰੇਟਰ ਦੀਆਂ ਬਾਹਾਂ ਦੀਆਂ ਤੇਜ਼ ਬਦਲਵੀਆਂ ਹਰਕਤਾਂ ਇੱਕ ਧਮਾਕਾ ਪੈਦਾ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ, ਜੋ ਭੱਠੀ ਦੇ ਸਿਖਰ ਤੋਂ ਲਗਭਗ ਇੱਕ ਫੁੱਟ ਉੱਚੀ ਲਾਟ

ਬਾਹਰ ਕੱਢਦੀਆਂ ਹਨ; ਅਤੇ ਧਾਤ ਦੇ ਨਾਲ ਸਲੈਗ ਨੂੰ ਇਸਦੇ ਹੇਠਾਂ ਇੱਕ ਛੇਕ ਵਿੱਚ ਇਕੱਠਾ ਹੋਣ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।' ਕੈਸਾਲਿਸ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਾਸੂਟੋ ਧੁੰਨੀ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਮੁੰਗੋ ਪਾਰਕ ਮੈਂਡੇਂਗਾ-ਲੈਂਡ ਦਾ; ਬ੍ਰਾਊਨ ਨੇ ਇਸਨੂੰ ਡਾਰ-ਫੋਰ,

422 ਅਤੇ ਕੂਕਾ
ਵਿੱਚ ਕਲੈਪਰਟਨ ਅਤੇ ਮੰਡਾਰਾ ਦੇ ਹਾਈਲੈਂਡਜ਼ ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ, ਜਿੱਥੇ ਐਨਵਿਲ ਲੋਹੇ ਦਾ ਇੱਕ ਮੋਟਾ ਖਿੜ ਸੀ, ਅਤੇ ਹਥੌੜੇ ਦੋ ਗੁੱਛੇ ਲਗਭਗ ਦੋ ਪੌਂਡ ਭਾਰ ਦੇ ਸਨ। ਇਹ ਕਾਠੀਆਵਾਡ 423 ਅਤੇ ਡੈੱਕਨ ਵਿੱਚ ਕੋਲਾਪੋਰ ਦੇ ਧੁੰਨੀ ਹਨ, ਜਿੱਥੇ ਕੈਪਟਨ ਗ੍ਰਾਹਮ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਧਮਾਕੇ ਲਈ ਮੂਸ ਜਾਂ ਟਿਊਬਾਂ ਸੜੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਪਾਊਡਰ ਫਲਿੰਟ ਨਾਲ ਮਿਲਾਏ ਗਏ ਮਿੱਟੀ ਹਨ। ਸ਼੍ਰੀ ਈ. ਬੀ. ਟਾਈਲਰ ਨੇ ਇਸਨੂੰ ਪੇਸਟਮ ਵਿਖੇ ਇੱਕ ਯਾਤਰਾ ਟਿੰਕਰ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤਿਆ ਪਾਇਆ। ਅਫ਼ਰੀਕੀ ਧੌਂਸਿਆਂ ਦੀ ਦੂਜੀ ਅਤੇ ਸੁਧਰੀ ਹੋਈ ਕਿਸਮ ਦਾ ਵਰਣਨ ਮੈਂ ਯੋਰੂਬਨ ਅਬੇਓਕੁਟਾ ਦੀ ਫੇਰੀ ਦੌਰਾਨ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਹ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਯੋਗ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਤਰੱਕੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਕਦਮ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਹੋਰ ਵਿਕਾਸ ਹੁੰਦਾ ਹੈ; ਟਰੱਫ ਇੱਕ ਮੁੱਢਲਾ ਸਿਲੰਡਰ ਹਨ, ਅਤੇ ਹੈਂਡਲ ਇੱਕ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਪਿਸਟਨ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ।

424 'ਬੱਕਰੀ ਦੀ ਚਮੜੀ ਦੇ ਦੋ ਥੈਲੇ
ਲੱਕੜ ਦੇ ਇੱਕ ਟੁਕੜੇ ਤੋਂ ਕੱਟੇ ਹੋਏ ਇੱਕ ਫਰੇਮ ਵਿੱਚ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਬਣਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ; ਹਰੇਕ ਫੋਲਿਸ ਦੇ ਉੱਪਰਲੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ, ਹੈਂਡਲ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਦੋ ਫੁੱਟ ਲੰਬੀ ਇੱਕ ਸੋਟੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਇਸਨੂੰ ਇੱਕ ਆਦਮੀ ਖੜ੍ਹੇ ਜਾਂ ਬੈਠੇ ਕੰਮ ਕਰ ਸਕੇ। ਬਲੋਅਰ ਦੁਆਰਾ ਹੈਂਡਲਾਂ ਨੂੰ ਵਿਕਲਪਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉੱਚਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਹਵਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਦੂਜਾ ਇਸਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਦਾ ਹੈ; ਰੂਪ ਗੋਲਡ ਕੋਸਟ 'ਤੇ ਵਰਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਵਰਗਾ ਹੈ; ਅਤੇ ਸੁੱਕੀ ਮਿੱਟੀ ਦੀ ਇੱਕ ਲੰਬਕਾਰੀ ਪਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚੋਂ ਧੌਂਸਿਆਂ ਦੀ ਨੋਜ਼ਲ ਲੰਘਦੀ ਹੈ, ਇੱਕ ਨਿਯਮਤ ਧਮਾਕੇ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਕਰਦੀ ਹੈ।'
ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਧੌਂਸ ਦੇ ਇਸ ਪੜਾਅ ਵਿੱਚ, ਚਮੜੇ ਦੇ ਥੈਲਿਆਂ ਦੇ ਹੇਠਲੇ ਹਿੱਸੇ ਬੇਕਾਰ ਹਨ: ਨਤੀਜਾ ਉਹੀ ਹੋਵੇਗਾ ਜੇਕਰ ਲੱਕੜ ਦੇ ਟੋਇਆਂ ਦੇ ਉੱਪਰਲੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਚਮੜੀ ਨਾਲ ਢੱਕਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਹਵਾ-ਟਾਈਟ ਪਰ ਖੇਡਣ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਢਿੱਲਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਤੀਜਾ ਕਦਮ ਉੱਤਰੀ ਅਕਸ਼ਾਂਸ਼ 20° ਵਿੱਚ, ਉੱਪਰੀ ਨੀਲ ਦੇ ਜੋਰ (ਜੂਰ) ਕਬੀਲਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਚੁੱਕਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਵਰਣਨ ਸ਼੍ਰੀ ਪੈਥਰਿਕ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ: 'ਬਲਾਸ-ਪਾਈਪ ਆਮ ਵਾਂਗ ਸੜੀ ਹੋਈ ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਬਣੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਭਾਂਡਿਆਂ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਲਗਭਗ ਅਠਾਰਾਂ ਇੰਚ ਵਿਆਸ ਅਤੇ ਛੇ ਇੰਚ ਉਚਾਈ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਇੱਕ ਢਿੱਲੀ, ਪਹਿਨੀ ਹੋਈ ਬੱਕਰੀ ਦੀ ਚਮੜੀ ਨਾਲ ਢੱਕੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਦੁਆਲੇ ਕੱਸ ਕੇ ਬੰਨ੍ਹੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕੁਝ ਛੇਕਾਂ ਨਾਲ ਛੇਦ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਦੇ ਕੇਂਦਰ ਵਿੱਚ ਆਪਰੇਟਰ ਦੀਆਂ ਉਂਗਲਾਂ ਨੂੰ ਰੱਖਣ ਲਈ ਇੱਕ ਲੂਪ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਮੁੰਡਾ, ਇਹਨਾਂ ਦੋ ਭਾਂਡਿਆਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਬੈਠਾ, ਇੱਕ ਤੇਜ਼ ਵਿਕਲਪਿਕ ਲੰਬਕਾਰੀ ਗਤੀ ਦੁਆਰਾ ਭੱਠੀ ਵਿੱਚ ਹਵਾ ਦਾ ਇੱਕ ਨਿਰੰਤਰ ਪ੍ਰਵਾਹ ਚਲਾਉਂਦਾ ਹੈ।'

ਇਹ ਸਾਨੂੰ ਅਫ਼ਰੀਕੀ ਧਮਾਕੇ-ਸੁਧਾਰ ਦੇ ਚੌਥੇ ਅਤੇ ਆਖਰੀ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਲੈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ (ਚਿੱਤਰ 105)। ਇੱਥੇ ਬੇਰਹਿਮੀ ਨਾਲ ਕੱਟੀ ਹੋਈ ਲੱਕੜ ਦੀ ਟਿਊਬ ਇੱਕ ਡਬਲ-ਬੈਰਲ ਫੋਰਸਿੰਗ-ਪੰਪ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਦੋ ਹਵਾ-ਭਾਂਡੇ ਆਪਣੇ ਢਿੱਲੇ ਚਮੜੀ-ਢੱਕਣਾਂ ਨਾਲ ਦੋ ਕੇਂਦਰੀ ਪਾਈਪਾਂ ਦੇ ਹਰੇਕ ਅਧਾਰ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਹਨ ਜੋ ਇੱਕ ਵਿੱਚ ਜੁੜਦੇ ਹਨ। ਮੈਡਾਗਾਸਕਰ ਵਿੱਚ ਵਰਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸ਼ਕਲ ਅਜਿਹੀ ਹੈ, ਸਿਲੰਡਰ ਬਾਂਸ ਦੇ ਹਨ, ਪੰਜ ਫੁੱਟ ਲੰਬੇ ਅਤੇ ਦੋ ਇੰਚ ਵਿਆਸ ਵਿੱਚ, ਅਤੇ ਪਿਸਟਨ ਇੱਕ ਸੋਟੀ ਹੈ ਜੋ ਖੰਭਾਂ ਦੇ ਝੁੰਡ ਵਿੱਚ ਖਤਮ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।
ਡੈਂਪੀਅਰ ਦੁਆਰਾ ਮਿੰਡਾਨਾਓ ਅਤੇ ਮਾਲੇਈ ਦੀਪ ਸਮੂਹ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਵਰਣਿਤ ਧੌਂਕਣੀਆਂ, ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੈਡਾਗਾਸਕਰ ਕਿਸਮ ਤੋਂ ਉਧਾਰ ਲਈਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ; ਅਤੇ ਬੋਰਨੀਓ, ਸਿਆਮ ਅਤੇ ਨਿਊ ਗਿਨੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਖੋਖਲਾ ਤਣਾ ਬਾਂਸ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। ਜਾਵਾ ਦੇ ਸੁਕੁਹ-ਮੰਦਰ ਵਿੱਚ ਮੂਰਤੀਆਂ, ਜੋ ਪੰਦਰਵੀਂ ਸਦੀ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਨ, ਕ੍ਰਾਈਸ (ਕ੍ਰੀਸ) ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਲੁਹਾਰਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਧੌਂਣੀਆਂ ਇੱਕ ਹੋਰ ਆਦਮੀ ਦੁਆਰਾ ਕੰਮ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਸਦੇ ਹਰੇਕ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪਿਸਟਨ ਸਿੱਧਾ ਹੈ। ਕਰਨਲ ਏ. ਲੇਨ ਫੌਕਸ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਮੂਰਤੀਆਂ 'ਸੰਭਵ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਖਾਸ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਲਈ ਇੱਕ ਹਿੰਦੂ ਮੂਲ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ।' ਮੈਂ ਉਸ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ, ਪਰ ਮੈਂ ਏਸ਼ੀਆਈ ਲੇਖ ਨੂੰ ਅਫਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਇਸਦੇ ਪੁਰਾਣੇ ਘਰ - ਮਿਸਰ ਵਿੱਚ ਵੀ ਲੱਭਾਂਗਾ।

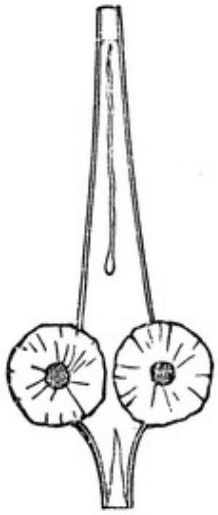

ਚਿੱਤਰ 105.—ਪੋਰਟੇਬਲ ਅਫ਼ਰੀਕੀ ਧੌਣ।
ਬਾਲਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਮਿਸਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਇਦ ਪਸ਼ੂਆਂ ਦੇ ਚਿੱਪ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ, ਇੱਕ ਸਮੱਗਰੀ ਜੋ ਅਜੇ ਵੀ ਫੈਲਾਹ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲੇਖ ਦਾ ਇੱਕ ਬਾਅਦ ਵਾਲਾ ਸੰਕੇਤ 'ਵਾਈਲੈਂਡ ਸਮਿਥ' ਦੀ ਕਥਾ ਵਿੱਚ ਮਿਲਦਾ ਹੈ: ਉਹ ਆਪਣੇ ਹੰਸ ਦੁਆਰਾ ਖਾਧੇ ਗਏ ਖਾਣੇ ਵਿੱਚ ਲੋਹੇ ਦੇ ਟੁਕੜੇ ਮਿਲਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਧਿਆਨ

ਨਾਲ ਬੂੰਦਾਂ ਇਕੱਠੀਆਂ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਬਲੇਡ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉੱਨ ਦੇ ਝੁੰਡ ਨੂੰ ਕੱਟਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਇੱਕ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਨਾਰੇ ਮੋੜੇ ਪੇਟੀ ਨਾਲ ਜੋੜਦਾ ਹੈ।
ਮੈਂ ਇਸ ਅਧਿਆਇ ਨੂੰ ਮਿਸਟਰ ਡੇ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੀ 'ਹਾਈ ਐਂਟੀਕੁਇਟੀ ਆਫ਼ ਆਇਰਨ ਐਂਡ ਸਟੀਲ' ਦੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਛਾਪੀ ਗਈ ਹੇਠ ਲਿਖੀ ਸਾਰਣੀ,

425 ਨਾਲ ਸਮਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹਾਂ। ਇਹ ਇੱਕ
ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਤੋਂ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ, ਅੱਖਰ, ਧੁਨੀਆਤਮਕ ਮੁੱਲ, ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸਮਾਨਤਾਵਾਂ, ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਧਾਤਾਂ ਦੀਆਂ ਸਭ ਤੋਂ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਜਾਣੀਆਂ-ਪਛਾਣੀਆਂ ਤਾਰੀਖਾਂ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਉਹ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਉਸ ਤੋਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਬਿੰਦੂਆਂ ਵਿੱਚ ਵੱਖਰਾ ਹਾਂ, ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਮੈਂ ਤਿਰਛੇ ਅੱਖਰਾਂ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਉਣ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਲਈ ਹੈ।
ਆਮ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਸਾਰਣੀ।

Language		Characters	Phonetic Value	English Equivalent	Oldest known date of
Name	Family				
Egyptian Hieroglyphs.	Hamitic, with Semitic Infusion.		Ba. Ba. Ba'a. Ba'aenpe. Bet.	Earth, Metal. Iron. Iron, Earth. Iron. Iron.	2200 to 2300 B.C. (*B.C. 4500 ?*)
Akkadian.	Semitic.	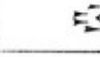	Hurud.	Iron.	Oldest Monuments, at least 2000 B.C. (*B.C. 4000 ?*)
Assyrian.		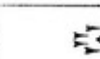	Eru.	Iron.	
Hebrew.		נחושה ברזל ברזל עשות ברזל מוצק	n'ghōshāh barzel barzel yāshūth barzel mūtzāq	Steel. Iron. Bright Iron. Cast Iron.	From 1500 B.C. downwards.
Chinese.[1]	Sporadic or Allophyllian (*Turanian*).	鏤 鐵 金 鐵 宦	Low, Lowe. Tie (pronounced Tit). Kin. —	Steel. Iron. Metal. Iron-masters.	2000 B.C.
Sanskrit.	Aryan.	आर अयस्	Ára. Ayas.	Iron. Iron.	Oldest Sanskrit. Probably B.C. 1500. (*B.C. 400 ?*)
Greek.		χάλυψ σίδηρος κύανος ἀδάμας	Khalyps. Sideros. Cyanos. Adamas.	Steel. Iron. Blue Metal, prob. tempered Steel. Steel.	Homeric Age. — Hesiod.

[1] I observe that M. Terrien de la Couperie has lately derived the oldest civilisation of China from Chaldæo-Babylonia of the Akkadian Ages, B C. 2400–2300.

ਅਧਿਆਇ VII।

ਤਲਵਾਰ: ਇਹ ਕੀ ਹੈ?

ਹੁਣ ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਲੋਹ ਯੁੱਗ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚ ਗਏ ਹਾਂ, ਜੋ ਕਿ ਪੂਰਵ-ਇਤਿਹਾਸਕ ਇਤਿਹਾਸ ਦਾ ਅੰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇਣਾ ਉਚਿਤ ਹੈ—‘ਤਲਵਾਰ ਕੀ ਹੈ?’ ਇਹ ਸ਼ਬਦ—ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਸ਼ਬਦ ਜਿਸਦਾ ਕਹਿਣਾ ਅਜੀਬ ਹੈ, ਫ੍ਰੈਂਚ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸਮਾਨਾਰਥੀ ਨਹੀਂ ਹੈ—ਹੈ ਸਕੈਂਡੇਨੇਵੀਅਨ ਸਵਾਰਡ (ਆਈਸਲ. ਸੇਵਰਸ); ਡੈਨਿਸ਼ ਸਵਾਰਡ; ਐਂਗਲੋ-ਸੈਕਸਨ ਸਵਾਰਡ ਅਤੇ ਸੂਅਰਡ; ਪੁਰਾਣਾ ਜਰਮਨ ਸਵਰਟ, ਹੁਣ ਸ਼ਵਰਟ, ਅਤੇ ਪੁਰਾਣਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਅਤੇ ਸਕਾਚ ਸਵਾਰਡ। ਮਿਸਰੀ Sf, Sefi, Sayf, Sfet, ਅਤੇ Emsetf ਦੇ ਪੱਛਮ ਵੱਲ ਵਹਿਣ ਨੇ ਯੂਰਪ ਨੂੰ ਹਥਿਆਰ ਲਈ ਇਸਦਾ ਆਮ ਸ਼ਬਦ ਦਿੱਤਾ।

426 ਕਾਵਿਕ ਸ਼ਬਦ 'ਬ੍ਰਾਂਡ' ਜਾਂ 'ਬ੍ਰੋਂਡ' ਹੈ,
ਇਸਦੀ ਚਮਕ ਜਾਂ ਜਲਣ ਤੋਂ; ਇੱਕ ਹੋਰ ਨਾਮ 'ਲੌਫੀ,' 'ਲਾਫ' ਜਾਂ 'ਗਲਾਈਵ' ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਲਾਤੀਨੀ ਗਲੈਡਿਯਸ ਤੋਂ ਫ੍ਰੈਂਚ ਰਾਹੀਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਖਾਸ ਆਧੁਨਿਕ ਰੂਪਾਂ ਵਿੱਚ ਐਸਪੈਡਨ, ਫਲੈਂਬਰਗ, ਫਲੈਂਬਰਗ, ਜਾਂ ਫਲੈਂਬਰਜ,

427 ਸਟੋਕਾਡੋ ਅਤੇ ਬ੍ਰੈਕਮਾਰਟ ਹਨ; ਰੈਪੀਅਰ ਅਤੇ
ਕਲੇਮੋਰ, ਸਕਾਈਨ ਅਤੇ ਟੱਕ, ਛੋਟੀ-ਤਲਵਾਰ ਅਤੇ ਫੈਂਸਿੰਗ-ਫੋਇਲ, ਹੋਰ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਜੋ ਅਗਲੇ ਪੰਨਿਆਂ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਹੋਣਗੀਆਂ। 'ਤਲਵਾਰ' ਵਿੱਚ 'ਸਾਬਰੇ' ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਮਿਸਰੀ ਤੋਂ ਅਸੂਰੀਅਨ ਸਿਬਿਰੂ ਅਤੇ ਅੱਕਾਡੀਅਨ ਸਿਬਿਰ ਦੁਆਰਾ ਵੀ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਸਨੂੰ ਸਪਾਰਾ ਵੀ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ; ਸਾਡਾ 'ਸਾਬਰੇ' ਅਰਬੀ ਸੈਫ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਕੈਂਡੇਨੇਵੀਅਨ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ r (ਸੈਫ-ਰ) ਹੈ। ਮੇਨੇਜ ਨੇ ਸਾਬਰੇ ਨੂੰ ਆਰਮੋਰਿਕ ਸਬਰੇਨ ਤੋਂ ਲਿਆ ਹੋਵੇਗਾ: ਲਿਟਰੇ ਵਿੱਚ ਸਪੈਨਿਸ਼ ਸੇਬਲ, ਇਤਾਲਵੀ ਸਸਿਆਬੋਲਾ, ਸਸਿਆਬਲਾ, ਅਤੇ ਵੇਨਿਸ ਸਬਾਲਾ ਵਿੱਚ, ਜਰਮਨ ਸੇਬਲ ਜਾਂ ਸਾਬੇਲ ਤੋਂ, ਜੋ ਕਿ ਦੁਬਾਰਾ ਦੂਜੀਆਂ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਨਾਲ ਪਛਾਣਦਾ ਹੈ, ਸਰਬ ਸਬਲਜਾ ਅਤੇ ਹੰਗਰੀਅਨ ਸਜ਼ਾਬਲਿਆ ਵਜੋਂ। ਕਰਵਡ ਬਲੇਡ ਦੀਆਂ ਮੁੱਖ ਆਧੁਨਿਕ ਕਿਸਮਾਂ ਬ੍ਰੌਡਸਵਰਡ, ਬੈਕਸਵਰਡ, ਹੈਂਗਰ, ਅਤੇ ਕਟਲਸ, ਸਾਈਮਿਟਰ ਅਤੇ ਡੁਸੈਕ, ਯਤਾਘਨ ਅਤੇ ਫਲਿਸਾ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਕਈ ਸੋਧਾਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਕਾਢ ਦੇ ਕ੍ਰਮ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਮਿਸਰੀ 'Sfet' ਸ਼ਬਦ Keltic ਤੋਂ ਉਤਪੰਨ ਹੋਇਆ, Spata

ਜਾਂ Spatha 428 (Spatarius =a Swordsman) ਸ਼ਬਦ ਜੋ ਅੱਜ ਤੱਕ ਸਿੱਧੇ ਫੋਇਨਿੰਗ ਹਥਿਆਰ ਦੇ ਨਵ-ਲਾਤੀਨੀ ਨਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹੈ - espada, espé, espée, épée। ਭੌਤਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ, ਤਲਵਾਰ ਇੱਕ ਧਾਤ ਦਾ ਬਲੇਡ ਹੈ ਜੋ ਕੱਟਣ, ਜ਼ੋਰ ਲਗਾਉਣ, ਜਾਂ ਕੱਟ-ਐਟਿਡ-ਥ੍ਰਸਟ (ਫਿਲ ਐਟ ਪੁਆਇੰਟ) ਲਈ ਬਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਪਰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਨਹੀਂ, ਦੋ ਹਿੱਸਿਆਂ ਤੋਂ ਬਣਿਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਪਹਿਲਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਬਲੇਡ ਸਹੀ ਹੈ (ਲਾ ਲੈਮ, ਲਾ ਲਾਮਾ, ਡਾਈ ਕਲਿੰਗ)। ਇਸਦੀ ਕੱਟਣ ਵਾਲੀ ਸਤ੍ਹਾ ਨੂੰ ਕਿਨਾਰਾ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ (ਲੇ ਫਿਲ, ਇਲ ਫਿਲੋ, ਡਾਈ ਸਕੈਰਫੇ),429 ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਜ਼ੋਰ ਲਗਾਉਣ ਵਾਲਾ ਸਿਰਾ ਬਿੰਦੂ ਹੈ (ਲਾ ਪੁਆਇੰਟ, ਲਾ ਪੁੰਟਾ, ਡਾਈ ਸਪਿਟਜ਼ ਜਾਂ ਡੇਰ ਓਰਟ, ਬਾਅਦ ਵਾਲਾ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਮੁੰਡ ਜਾਂ ਸ਼ੀਥ-ਮੂੰਹ ਦੇ ਉਲਟ)।
ਦੂਜਾ ਹਿੱਸਾ, ਜੋ ਹਥਿਆਰ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨਯੋਗ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਢਾਲਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਹੈ ਹਿਲਟ, ਹਿਲਟਸ ਜਾਂ ਹੇਫਟ (ਲਾ ਮੈਨਚੇ, ਲਾ ਮੈਨਿਕਾ, ਡਾਈ ਹਿਲਸੇ ਜਾਂ ਦਾਸ ਹੇਫਟ), ਜਿਸਦੇ ਕਈ ਭਾਗ ਇੱਕ ਗੁੰਝਲਦਾਰ ਅਤੇ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਵਿਭਿੰਨ ਸਮੁੱਚਾ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਪਕੜ ਟੈਂਗ ਦਾ ਬਾਹਰੀ ਕੇਸ ਹੈ, ਉਰਫ਼ ਜੀਭ (ਲਾ ਸੋਈ, ਲਾ ਸਪਾਈਨਾ, ਜਾਂ ਇਲ ਕੋਡੋਲੋ; ਡੇਰ ਸਟੌਸ, ਡਾਈ ਏਂਜਲ, ਡਾਈ ਗ੍ਰਿਫਜ਼ੰਗ ਜਾਂ ਡੇਰ ਡੋਰਨ), ਪਤਲੀ ਸਪਾਈਕ ਜੋ ਮੋਢਿਆਂ ਤੋਂ ਜਾਂ ਬਲੇਡ ਦੇ ਮੋਟੇ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲਦੀ ਹੈ (ਲੇ ਟੈਲੋਨ ਜਾਂ ਲ'ਐਪੋਲਮੈਂਟ, ਇਲ ਟੈਲੋਨ, ਡੇਰ ਅਨਸਾਟਜ਼ ਜਾਂ ਡਾਈ ਸ਼ੁਲਟਰ) ਬਿੰਦੂ ਦੇ ਉਲਟ ਅੰਤ ਵਿੱਚ। ਕਈ ਵਾਰ ਮੋਢਿਆਂ ਦੇ ਕੋਣਾਂ ਤੋਂ ਦੋ ਛੋਟੇ ਦੰਦ ਜਾਂ ਅਨੁਮਾਨ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ, ਜਰਮਨ ਅਤੇ ਨਵ-ਲਾਤੀਨੀ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਕੰਨ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
ਟੈਂਗ, ਜੋ ਕਿ ਕਈ ਆਕਾਰਾਂ ਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ - ਲੰਬਾ ਅਤੇ ਛੋਟਾ, ਸਿੱਧਾ-ਕਤਾਰ ਵਾਲਾ ਜਾਂ ਵਕਰਦਾਰ, ਸਾਦਾ ਜਾਂ ਲਗਾਵ ਲਈ ਵਿੰਨ੍ਹਿਆ ਹੋਇਆ - ਪੋਮੇਲ ਜਾਂ 'ਛੋਟੇ ਸੇਬ' (le pommeau, il pomolo, der Knauf or Knopf) ਵਿੱਚ ਖਤਮ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਸਨੂੰ ਰਿਵੇਟਸ ਜਾਂ ਪੇਚਾਂ ਦੁਆਰਾ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਬਣਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਗਲੋਬ, ਲੋਜ਼ੈਂਜ, ਜਾਂ ਧਾਤ ਦੇ ਅੰਡਾਕਾਰ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਬਲੇਡ ਦੇ ਭਾਰ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨਾ, ਹੱਥ ਦੀ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣਾ ਅਤੇ ਕਲਾਤਮਕ ਸਜਾਵਟ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣਾ ਹੈ। ਲੱਕੜ, ਹੱਡੀ, ਸਿੰਗ, ਹਾਥੀ ਦੰਦ, ਧਾਤ, ਕੀਮਤੀ ਪੱਥਰਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਮੱਗਰੀਆਂ ਦੀ ਪਕੜ, ਚਮੜੀ, ਕੱਪੜੇ ਅਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪਦਾਰਥਾਂ ਨਾਲ ਢੱਕੀ ਹੋਈ, ਰੱਸੀ ਜਾਂ ਤਾਰ ਨਾਲ ਗੋਲ ਕੋਰੜੇ ਹੋਏ, 'ਚੈਪ' 430 ਜਾਂ ਗਾਰਡ ਪ੍ਰੌਪਰ (la garde, la guardia, ((ਪਹਿਰੇਦਾਰ, ਪਹਿਰੇਦਾਰ,) die Parirstangen, die Leiste (ਕਰਾਸਗਾਰਡ, ਬਾਰ) or die Stichblatter (ਜਾਂ ਮਰੋ ਸਟਿਚਬਲੇਟਰ)) ਉੱਤੇ ਹਿਲਟ-ਪੀਸ ਦੁਆਰਾ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਬਹੁਤ ਵੱਖਰਾ ਵੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸਨੂੰ ਦੋ ਮੁੱਖ ਕਿਸਮਾਂ ਵਿੱਚ ਘਟਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ - ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਗਾਰਡ, ਅਤੇ ਕੱਟ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਗਾਰਡ। ਪਹਿਲਾ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਧਾਤ ਦੀ

□□□ □□□□ □□, □□□□ □□□ □□□, □□□□□□□ □□□ □□□□□□□, □□□□ □□ □□ □□□ □□□□□ □□□□ □□, □□ □□ □□□□□□ □□□ □□□□ □□□ □□□ □□□□ □□: □□□□□, □□ □□□□ □□□ □□□□ □□□ □□□ □□ (□□ □□□□□□, □□ □□□□□, □□□ □□□□□□□□□□□)□ □□□□ □□□ □□ '□□□□□-□□□□' □□□□ □□ □□□□□ □□□□ □□□, □□□ '□□□□□' (□□ □□□, □□ □□□□□, □□□ □□□□ □□□ □□□ □□□□) □□□-□□□□□□□ □□□□-□□□□□□ '□□ □□□□ □□□□ □□□ - □□□□□□□□ □□□ □□□□, □□□□□ □□□□, □□□□□, □□□ □□□□□□□ □□□ □□□□ □□ - □□ □□ □□□□□□□□ □□□ □□ □□□□□□□ □□□ □□□□□□ □□□□□□□□ □□□□ □□□□□□□ □□ □□□□□ □□□□□ □□□ □□ □□□□-□□□□ □□□□□□ □□□□□□□-□□□□ □□□□ □□□ □□□□□ □□□ □□□ □□ □□, □□□□□ □□ □□□ □□□□ □□□□ □□□□ □□□□ □□□□□ □□ □□□ □□□ □□□□□□□□ □□□□□□ □□□□ □□□□, □□ □□□□ □□□ □□□□□□□□ □□□□□ □□, □□ □□□ □□□ □□ □□□□□□ □□□□ □□ □□□ □□□ □□□□□□ (□) □□□□ □□□□□ □□; □□□□□□□□ □□□□ □□□□ □□□□□□□□□□ (b, b) □□; □□□ □□□□□ □□□□□□ □□' □□□□□□ (□□□□□□□ □□□ □□□□□, c, c) □□□□□ □□□□ □□□ □□□ □□□ □□ □□□□□□ □□□□ □□□ □□□□□□ □□□ '□□ □□□□-□□□□ (les quillons,[431] le vette, die Stichblätter) □□□□ □□□□□ □□□ □□ □□□ □□□□ □□□ □□□□ □□ □□□□□□ □□□□ □□□ □□□□ □□□□□ □□□□ □□□ □□□ □□□ □□□ □□□ □□□□□ □□□ □□□□ □□□□□ □□, □□□ □□□□ □□ □□□□ □□□□ □□□ □□□□□ □□□ □□□□□ □□ □□□□ □□□□□ □□ □□□ □□□□□□ □□ □□□□□ □□ □□□□□□ □□□ □□□□□□ □□□□ □□□ □□□□□ □□□ □□□ □□□□□ □□ □□□□ □□ (□□□□□ 109)—□□□, □□□□ □□□□□ '□□ □□□□—□□□ □□□ (□□□□□ 107)□ □□□□ □□□□□ □□□□ □□□□□-□□□ □□□ □□□□□ □□□ □□□□□ □□ □□□ □□□□□ □□□ à antennes □□□□ □□□□□ □□□ □□□□□ □□□□ □□□ □□□□ □□□ □□□□ □□□□□ □□, □□□-□□□ □□□ □□□—□□□, □□□ □□□□□□□□ □□□□ □□□□□□ □□□□ □□—□□□ □□□□□□□ □□□ '□□ □□□□ □□□□□ □□ (□□□□□ 110)□

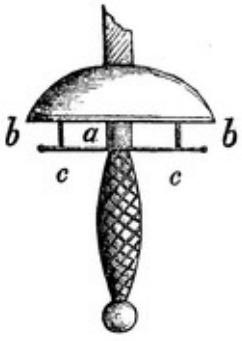

□□□□ 106. □□□□□ □□□□

□□□□ □□ □□□ □□□□□ □□□ □□□□□□-□□□□ (la contregarde, l’elsa, la conlraguardia, der Eiigel) □□□ □□ □□ □□□□ □□□□□□ □□ □□□□□ □□□ □□□□□ □□□□ □□□□□ □□□□□ □□□

□□□□□ □□: □□□□ □□□ □□□ □□□ □□□□□ □□ □□□□□ □□ □□ □□□□□ □□□ □□□□□ □□□ □□□□□ □□ (□□□□□ 108)□ □□□□□ □□□□□ □□ □□□□ □□□□ □□, □□□□ □□□□, □□□ □□□□ □□□ □□□, □□□ □□ □□□□□ □□□□□ □□□ □□□□□ □□□□ □□□ □□□□□ □□ □□□ □□□□ □□□ □□ □□□, □□□□ □□ □□□□□□□ □□□□□ □□□ □□□□□ □□, □□□□□□□□ □□□ □□□□ □□□ □□□□□□□ □□ □□, □□□ □□ □□□ □□ □□□□ □□□□□□□□ □□□ □□□□□□ □□□□ □□□ □□□□□ □□□ □□□□□□□□ □□□□□□ □□□□ □□ □□□ □□□ □□□□□ □□□ □□'□□ □□□[432] □□□□□□□□ □□□ □□ □□□ □□□□ □□ □□ □□□□□□□ □□□ □□□□□□□-□□□□ □□□□ □□□□□ □□□ □□□□ □□, □□ □□ □□□□ □□ □□□□□□ □□ □□□□□ □□□□ □□□ □□□□□ □□□ '□□ □□□□ □□□□ □□□ □□□□□□□□ □□□ □□□□ □□□□□ □□ □□□ '□□ □□□□□□ □□□ □□, □□□ □□ □□□□□ □□ □□□ □□□□□□□□ □□□ □□□□ □□ □□□□□ □□□□ □□□□□ □□ □□□□ □□□ □□'□□ □□□ □□□□ □□□□□□ □□ □□□ □□: □□□□ □□□-□□□□□□ □□□□ □□□ □□□□□□□ □□□□ □□□[433]

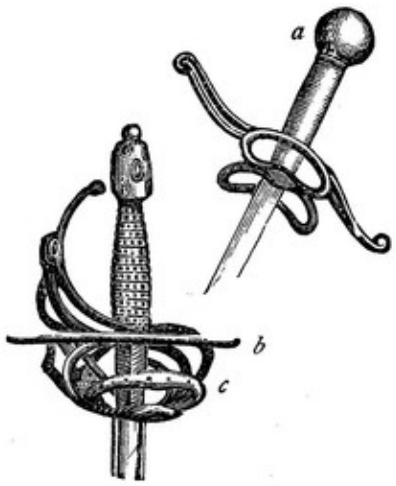

□□□□□ 107. a. □□□; b. □□□□; c. □□□ □□ □□□,

□□□□□ 108.
□□□ □□□□ (□□□□ □□□ □□□□□□□□□□)□

□□□□□ 109. □□□□□ □□□□ □□□ □□□□□

□□□□□ 110.

□□□□□□□ □□□□

□□□□ □□□□ □□ □□□□□□ □□□ □□□□□ □□□□ □□□□□□ □□□□□□ □□ □□□ □□ □□ □□□□□ □□□□ □□□ □□□□ □□□:

I. □□□□□□ □□□□ (□□□□□, □□□□□, □□□□□□□□□, □□□□□□□, □□□□, □□□□□, □□□□□□□□,[434] □□□□□, □□□□□, □□□□□, □□□) □□

a. □□□□□ □□□□ □□□□□□ □□□□ (□□□□□□□□□□)□

b. "□□□□ □□□□ (□□□□□□ □□□□□□, □□□□□□)□"

c. ”□□□ (□□ □□□□)□

II. □□□□□ □□□□ (□□□□□□, □□□□□□□, □□□□□□□, □□□□□□□□□, □□□□□□, □□□□□□, □□□□□, □□□, □□□□-□□□□□, □□□): □□□□□□ □□:

a. □□□-□□□-□□□□, □□□- □□□ □□-□□□□□ □□□□

b. □□□□ □□□ □□□□□ □□□□□□ □□□□ (□□□□ □□ □□□□)□

c. □□□, □□□□□ □□□□□ □□ □□□□□ □□□□□ □□□

□□ □□□□□ □□□□□□ □□ □□ □□□□ □□□□ □□ □□□-□□□□ □□□□ □□□□□□, □□ □□ □□□ □□ □□□ (□□□□ □□□ □□□□) □□ □□□□□ □□□□□ □□□□□ □□, □□ □□ □□□□ □□□□□□□ □□□□□□,

ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਜਾਪਾਨ ਵਿੱਚ ਪਾਉਂਦੇ ਹਾਂ। ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੋਵਾਂ ਆਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਜੋੜਦਾ ਹੈ।
ਹੇਠ ਦਿੱਤਾ ਚਿੱਤਰ ਤਿੰਨ ਰੂਪਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ: 435

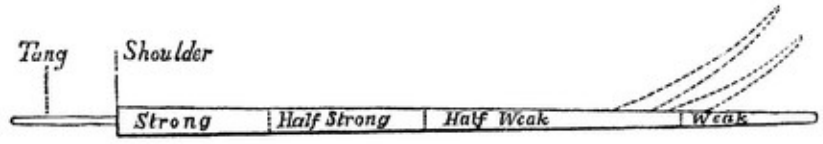

ਚਿੱਤਰ 111.
ਮੈਂ ਵਕਰਦਾਰ ਬਲੇਡ ਨੂੰ ਪਹਿਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਕੱਟਣਾ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਧੱਕਾ ਮਾਰਨ ਨਾਲੋਂ ਵਧੇਰੇ ਜਾਣੂ ਹੈ। ਮਨੁੱਖੀ ਸੁਭਾਅ 'ਗੋਲਡਰ' ਨੂੰ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਮਾਰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਸਖ਼ਤ ਸਿਖਲਾਈ ਇਸਨੂੰ ਮੋਢੇ ਤੋਂ ਸਿੱਧਾ ਮਾਰਨਾ ਸਿਖਾਉਂਦੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਦੁਬਾਰਾ ਫਿਰ, ਅਪੂਰਣ ਕਿਨਾਰਿਆਂ ਦੇ ਲੱਕੜ ਦੇ ਯੁੱਗ ਦੌਰਾਨ ਤਿੱਖੇ ਡੰਡੇ ਦੁਆਰਾ ਸੈਬਰ-ਰੂਪ ਕੁਦਰਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ; ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਬਿੰਦੂ ਸਿਰਫ਼ ਅੱਗ ਨਾਲ ਸਖ਼ਤ ਸੋਟੀ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਅੰਦਰ ਜਾਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਕਮਜ਼ੋਰ ਅਤੇ ਲਗਭਗ ਜ਼ੀਰੋ ਹੁੰਦੀ।
ਫਿਰ ਵੀ ਜ਼ੋਰ ਅਤੇ ਕੱਟ ਵਿਚਕਾਰ ਉੱਤਮਤਾ ਦਾ ਕੋਈ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਚਿੱਤਰ

436

ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ, A, ਜੋ ਬਿੰਦੂ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਨੂੰ B ਉੱਤੇ ਸਮੇਂ ਅਤੇ ਦੂਰੀ ਵਿੱਚ ਫਾਇਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿਨਾਰੇ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਦਰਅਸਲ, ਜਿਸ ਆਦਮੀ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ 'ਬਿੰਦੂ ਦਿੱਤਾ' ਸੀ, ਨੇ ਇੱਕ ਖੋਜ ਕੀਤੀ ਜਿਸਨੇ ਉਸਦੇ ਹਥਿਆਰ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਨੂੰ ਦੁੱਗਣਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਵੈਜੀਟੀਅਸ ਸਾਨੂੰ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰੋਮਨ ਜਿੱਤਾਂ ਕੱਟ ਦੀ ਬਜਾਏ ਬਿੰਦੂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਸਨ: 'ਕੱਟਣ ਵੇਲੇ, ਸੱਜੀ ਬਾਂਹ ਅਤੇ ਪਾਸਾ ਖੁੱਲ੍ਹ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਜ਼ੋਰ ਦੌਰਾਨ ਸਰੀਰ ਦੀ ਰਾਖੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਵਿਰੋਧੀ ਨੂੰ ਇਹ ਸਮਝਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਜ਼ਖਮੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।' ਹੁਣ ਵੀ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਛਾਤੀ ਜਾਂ ਪੇਟ ਵਿੱਚ ਪੰਕਚਰ ਕੀਤੇ ਜ਼ਖ਼ਮ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਾਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਸਭ ਤੋਂ ਗੰਭੀਰ ਚੀਰੇ ਅਕਸਰ ਠੀਕ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਨੈਪੋਲੀਅਨ ਬੁਓਨਾਪਾਰਟ, ਐਸਪ੍ਰੋਨ ਵਿਖੇ, ਗਾਰਡ ਦੇ ਘੋੜਸਵਾਰ ਨੂੰ ਬਿੰਦੂ ਦੇਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ। ਜਨਰਲ ਲੈਮੋਰੀਸੀਅਰ, ਇੱਕ ਵਿਗਿਆਨਕ ਸਿਪਾਹੀ, ਨੇ ਘੋੜਸਵਾਰ ਲਈ ਇੱਕ ਸਿਲੰਡਰ ਬਲੇਡ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ, ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਨਾਰੇ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ, ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਜ਼ੋਰ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਣਾ: ਹਾਲਾਂਕਿ, ਵਿਹਾਰਕ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੇ ਇਸਨੂੰ ਅਪਣਾਉਣ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, 'ਚਿੱਟੀ ਬਾਂਹ' ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ ਸਾਨੂੰ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਬਿੰਦੂ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਗਾਰਡ ਜਾਂ ਪੈਰੀ ਵੱਲ ਲੈ ਗਿਆ, ਅਤੇ ਇਸ 'ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਹਥਿਆਰ ਨਾਲ ਬਚਾਅ' ਨੇ ਤਲਵਾਰ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹੁਣ ਯੂਰਪ ਵਿੱਚ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

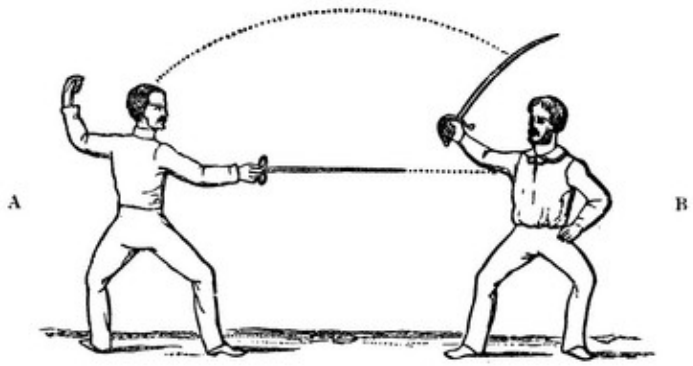

ਚਿੱਤਰ 112.
ਫਿਰ, ਉਹ ਲੋਕ ਜੋ ਰਥਾਂ ਅਤੇ ਘੋੜਿਆਂ ਤੋਂ ਲੜਦੇ ਸਨ - ਮਿਸਰੀ, ਅੱਸ਼ੂਰੀ, ਭਾਰਤੀ, ਟਾਰਟਰ, ਮੰਗੋਲ, ਤੁਰਕ, ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਭਰਾ 'ਚਿੱਟੇ ਤੁਰਕ' (ਮਗਯਾਰ ਜਾਂ ਹੰਗਰੀ), ਸਰਮਾਟੀਅਨ ਅਤੇ ਸਲਾਵ - ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਵਕਰ ਕਿਸਮ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੰਦੇ ਸਨ। ਸਿੱਧੀ ਤਲਵਾਰ, ਜੋ ਸਿਰਫ਼ ਧੱਕਾ ਦੇਣ ਲਈ ਵਰਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਨੂੰ ਉਦੋਂ ਸੰਭਾਲਣਾ ਔਖਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਘੋੜਾ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਚਲਦਾ ਹੈ; ਅਤੇ ਚੌੜੀ ਸਿੱਧੀ ਤਲਵਾਰ ਉਸ ਜਹਾਜ਼ ਦੀ ਲੰਬਾਈ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੀ ਕੀਮਤ ਗੁਆ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਇਸਨੂੰ ਯਾਤਰਾ ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਝੁਕੀ ਹੋਈ ਤਲਵਾਰ, ਲੜਾਈ-ਕੁਹਾੜੀ ਵਾਂਗ, ਸਾਰੀ ਗਤੀ 'ਅੱਧੇ-ਕਮਜ਼ੋਰ', ਜਾਂ ਪਰਕਸ਼ਨ ਦੇ ਕੇਂਦਰ 'ਤੇ ਇਕੱਠੀ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਵਕਰ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਅੰਤ ਵਿੱਚ, 'ਡਰਾਇੰਗ-ਕੱਟ' ਸਵਾਰ ਆਦਮੀ ਲਈ ਆਸਾਨ ਹੋਵੇਗਾ, ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਜ਼ਖਮੀ ਕਰੇਗਾ।
ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਦੱਖਣੀ ਅਕਸ਼ਾਂਸ਼ਾਂ ਦੇ ਲੋਕ - ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਭੂਮੱਧ ਸਾਗਰ ਦੇ ਆਲੇ- ਦੁਆਲੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ, ਜੋ ਕਿ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਸਭਿਅਤਾ ਦਾ ਕੇਂਦਰ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਤਲਵਾਰ ਨੇ ਕਦੇ ਵੀ ਆਪਣਾ ਸਭ ਤੋਂ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਅਤੇ ਕਮਾਂਡਿੰਗ ਰੋਲ ਨਿਭਾਇਆ ਹੈ - ਹਲਕੇ ਸਰੀਰ ਅਤੇ ਤੁਲਨਾਤਮਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਛੋਟੀ ਮਾਸਪੇਸ਼ੀ ਸ਼ਕਤੀ ਵਾਲੀਆਂ ਸਰਗਰਮ ਅਤੇ ਚੁਸਤ ਨਸਲਾਂ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨੁਕੀਲੇ ਹਥਿਆਰ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਅਜੇ ਵੀ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਹੈ, ਜਿਸਦਾ ਘਾਤਕ ਜ਼ੋਰ ਤਾਕਤ ਅਤੇ ਭਾਰ ਦੀ ਲੋੜ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਲਟ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ, ਉੱਤਰ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਐਸਪੈਡਨ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਚੁਣਨਗੇ, ਲੰਬਾ, ਸਿੱਧਾ, ਗੰਭੀਰ, ਦੋ-ਧਾਰੀ ਬਲੇਡ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਉੱਚ ਕੱਦ ਅਤੇ ਗਤੀ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਸੀ।
ਤਲਵਾਰ-ਵੰਡ ਦਾ ਭੂਗੋਲਿਕ ਅਤੇ ਨਸਲੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਅਜਿਹਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਨਿਯਮ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਅਪਵਾਦਾਂ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਅਸੀਂ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ, ਸੱਭਿਅਕ ਤਲਵਾਰ ਮਿਸਰ ਵਿੱਚ ਉਤਪੰਨ ਹੋਈ ਸੀ, ਪਰ ਇਸਦੇ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕੇਂਦਰ ਸਨ। ਇਸਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਅਤੇ

ਨਿਰੰਤਰ ਤਰੱਕੀ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਸਨੂੰ ਹਮਲੇ ਦੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਵੀ ਪੁਰਾਣੇ ਰੂਪ - 'ਬੈਲਿਸਟਿਕ' ਦੁਆਰਾ ਬਦਲ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਫਿਰ ਵੀ ਕੁਝ ਸਭ ਤੋਂ ਪੁਰਾਣੇ ਬਲੇਡ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਰੂਪ ਦਿਖਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਕਈ ਵਾਰ ਤਰੱਕੀ ਦੀ ਰੇਖਾ ਵਿਗੜ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਟੁੱਟ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਦੁਬਾਰਾ, ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਸਾਊਥਰੋਨ, ਅਤੇ ਨਸਲਾਂ ਜੋ ਪੈਦਲ ਲੜਦੀਆਂ ਸਨ, ਨੇ ਵਕਰ ਹਥਿਆਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਸਦੇ ਉਲਟ, ਘੋੜਸਵਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਿੱਧੀ, ਨੋਕਦਾਰ ਤਲਵਾਰ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਣਾ, ਤੁਲਨਾਤਮਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
ਹੁਣ ਮੈਂ ਬਲੇਡ ਦੇ ਵਕਰ ਅਤੇ ਸਿੱਧੇ ਰੂਪਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਨੁਕਤਿਆਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਦਾ ਹਾਂ। ਤਲਵਾਰ ਕੱਟਣ ਵਾਲੇ ਦੇ ਤਜਰਬੇ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੈਟਰਨ ਜਾਂ ਮਾਡਲ ਦੀ ਸ਼ਕਲ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਔਜ਼ਾਰ ਦੀ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਹਥਿਆਰ ਦੀ, ਇਸਦਾ ਆਪਣਾ ਅਤੇ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਉਦੇਸ਼ ਸੁਝਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਇਹੀ ਹੈ ਜਿਸਦੀ ਸਾਨੂੰ ਉਮੀਦ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇੱਕ ਤਲਵਾਰਬਾਜ਼ ਆਪਣੀ ਤਲਵਾਰ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਰੇ ਵਜੋਂ ਚੁਣਦਾ ਹੈ। ਮਕੈਨਿਕ ਨੂੰ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਛੈਣੀ ਦਿਖਾਓ, ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਰੂਪ ਤੁਰੰਤ ਉਸਨੂੰ ਇਸਦੀ ਵਰਤੋਂ ਬਾਰੇ ਦੱਸਦਾ ਹੈ: ਉਹ ਆਮ ਸ਼ਕਲ, ਕਿਨਾਰੇ-ਕੋਣ, ਸੁਭਾਅ, ਭਾਰ ਅਤੇ ਸਮਾਨ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਿੱਖਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਮੇਖਾਂ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਨਾ ਹੀ ਛੇਕ ਕਰਨ ਲਈ, ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਇਹ ਲੱਕੜ ਜਾਂ ਨਰਮ ਪਦਾਰਥਾਂ ਨੂੰ ਕੱਟਣ ਲਈ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਤਲਵਾਰ ਦਾ ਰੂਪ ਵੀ ਇਸ ਤੋਂ ਉਮੀਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫਰਜ਼ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
ਤਲਵਾਰ ਦੇ ਤਿੰਨ ਮੁੱਖ ਉਪਯੋਗ ਹਨ, ਕੱਟਣਾ, ਧੱਕਾ ਦੇਣਾ ਅਤੇ ਰਾਖੀ ਕਰਨਾ। ਜੇਕਰ ਇਹਨਾਂ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਜੋੜਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇੱਕਲੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਆਕਾਰ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਮੁਸ਼ਕਲ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਪਰ ਬਦਕਿਸਮਤੀ ਨਾਲ - ਸ਼ਾਇਦ ਮੈਨੂੰ ਖੁਸ਼ਕਿਸਮਤੀ ਨਾਲ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ - ਹਰੇਕ ਲੋੜ ਦੂਜੇ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਹੱਦ ਤੱਕ ਦਖਲ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਲੋਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਅਪਣਾਏ ਗਏ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸੋਧਾਂ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਤਰੱਕੀ ਦੇ ਲਗਾਤਾਰ ਕਦਮ।
ਸਿਰਫ਼ ਕੱਟਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸਭ ਤੋਂ ਸਰਲ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਰੂਪ ਟਰੈਂਚੈਂਟ ਯੰਤਰ ਅਮਰੀਕੀ ਚੌੜਾ-ਕੁਹਾੜਾ ਹੈ ਜੋ ਬੈਕਵੁੱਡ ਵਿੱਚ ਸਕੁਐਟਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪ੍ਰੋਟੋ-ਇਤਿਹਾਸਕ ਸੇਲਟ ਅਤੇ ਹੈੱਡਮੈਨ ਦੇ ਯੰਤਰ ਦਾ ਇਹ ਪੁਨਰ ਸੁਰਜੀਤੀ ਸਟੀਲ ਦਾ ਇੱਕ ਸਾਦਾ, ਭਾਰੀ ਪਾੜਾ ਹੈ, ਜੋ ਇੱਕ ਹਲਕੇ, ਸਖ਼ਤ ਲੱਕੜ ਦੇ ਹੈਲਵ ਜਾਂ ਹੈਫਟ 'ਤੇ ਸਥਿਰ ਹੈ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਿਰ ਵਿੱਚ ਸਾਰੀ ਤਾਕਤ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਸੱਟ ਮਾਰਦਾ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਵਰਤੋਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਅਨਿਸ਼ਚਿਤਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ; ਅਤੇ, ਜੇਕਰ ਤਲਵਾਰਬਾਜ਼ੀ ਵਿੱਚ 'ਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ' ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਹਮਲਾਵਰ ਨੂੰ ਅਯੋਗ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਾ ਹੁੰਦਾ, ਤਾਂ ਇਹ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਹੁੰਦਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਕਲੱਬ ਤੋਂ

ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਭ ਤੋਂ ਪੁਰਾਣੇ ਹਥਿਆਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ। ਪਰ ਕੱਟਣ ਵਾਲੀ ਤਲਵਾਰ, ਜੋ ਕਿ ਛੋਟੇ ਵਕਰ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇਸਦਾ ਕਨਜਨਰ ਹੈ, ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਲੰਮਾ ਬਲੇਡ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕੱਟ ਦੀ ਚੋਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੰਦਾ ਹੈ - ਇੱਕ ਚੰਗੀ ਚੋਣ ਅਤੇ ਇੱਕ ਮਾੜੀ ਚੋਣ। ਜੇਕਰ ਝਟਕਾ, ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਤਲਵਾਰ-ਬਿੰਦੂ ('ਪੂਰਾ-ਕਮਜ਼ੋਰ') ਨਾਲ ਇੱਕ ਰੁੱਖ-ਟਹਿਣੀ 'ਤੇ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸਦਾ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਪ੍ਰਭਾਵ ਗੁੱਟ ਅਤੇ ਬਾਂਹ ਨੂੰ ਅਣਸੁਖਾਵੇਂ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਣਾ ਹੋਵੇਗਾ। 'ਪੂਰੀ-ਮਜ਼ਬੂਤ' ਨਾਲ ਵਾਰ ਕਰਨ 'ਤੇ ਵੀ ਇਹੀ ਨਤੀਜਾ ਨਿਕਲੇਗਾ। ਦੋਵਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਬਲੇਡ ਦੀ ਵਾਈਬ੍ਰੇਸ਼ਨ ਤਾਕਤ ਦੀ ਬਰਬਾਦੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਪੂਰੀ ਲੰਬਾਈ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ, ਇੰਚ-ਦਰ-ਇੰਚ ਕੱਟਣ ਦੇ ਪ੍ਰਯੋਗ ਦੁਆਰਾ, ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਕਰਕੇ, ਤਲਵਾਰਬਾਜ਼ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਬਿੰਦੂ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਲਗਭਗ 'ਅੱਧੇ-ਕਮਜ਼ੋਰ' ਦੇ ਅੰਤ 'ਤੇ, ਮੋਟੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬੋਲਦੇ ਹੋਏ, ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਜਾਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਅਤੇ ਜਿੱਥੇ, ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਵਾਰ ਦੀ ਪੂਰੀ ਤਾਕਤ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਪਰ ਸਾਡੇ 'ਪਰਕਸ਼ਨ ਦੇ ਕੇਂਦਰ' ਨੂੰ 'ਗੁਰੂਤਾ ਕੇਂਦਰ' ਨਾਲ ਉਲਝਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਇਹ ਸੰਤੁਲਨ-ਸਥਿਤੀ 'ਪੂਰੀ-ਮਜ਼ਬੂਤ' ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਸਥਿਤ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਰਾਖੀ ਲਈ ਅਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਰਾਖੀ ਲਈ ਸਹੀ ਹਿੱਸਾ ਹੈ।
ਲੰਡਨ ਦੇ ਮਰਹੂਮ ਸ਼੍ਰੀ ਹੈਨਰੀ ਵਿਲਕਿਨਸਨ, ਜੋ ਕਿ ਵਿਗਿਆਨ ਦੇ ਇੱਕ ਵਿਹਾਰਕ ਵਿਅਕਤੀ ਸਨ, ਨੇ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹਰੇਕ ਬਲੇਡ ਨਾਲ ਪ੍ਰਯੋਗ ਕਰਨ ਦੀ ਔਖੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਪਰਕਸ਼ਨ ਦੇ ਕੇਂਦਰ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਫਾਰਮੂਲਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਿਸਟਮ ਪੈਂਡੂਲਮ ਦੇ ਗੁਣਾਂ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਸੀ। ਇੱਕ ਹਲਕਾ ਡੰਡਾ, ਬਿਲਕੁਲ 39˙2 ਇੰਚ ਲੰਬਾ, ਇੱਕ ਭਾਰੀ ਲੀਡਨ ਗੇਂਦ ਨਾਲ ਢੱਕਿਆ ਹੋਇਆ, ਅਤੇ ਇੱਕ ਸਥਿਰ ਕੇਂਦਰ 'ਤੇ ਘੁੰਮਦਾ ਹੈ, ਲੰਡਨ ਦੇ ਅਕਸ਼ਾਂਸ਼ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀ ਮਿੰਟ ਸਕਿੰਟ ਜਾਂ ਸੱਠ ਵਾਰ ਵਾਈਬ੍ਰੇਟ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਪਰਕਸ਼ਨ, ਓਸੀਲੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਗੁਰੂਤਾ ਦੇ ਤਿੰਨ ਕੇਂਦਰ ਗੇਂਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕੇਂਦਰਿਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਇਹ ਇੱਕ ਗਣਿਤਿਕ ਪੈਂਡੂਲਮ ਹੁੰਦਾ - ਭਾਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਇੱਕ ਡੰਡਾ - ਤਾਂ ਇਹ ਤਿੰਨ ਬਿੰਦੂ ਗੇਂਦ ਦੇ ਕੋਰ ਵਿੱਚ ਬਿਲਕੁਲ ਸਹੀ ਹੁੰਦੇ, ਜਾਂ ਸਸਪੈਂਸ਼ਨ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ ਤੋਂ 39˙2 ਇੰਚ। ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਬਲੇਡ, ਮੁਅੱਤਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਬਿੰਦੂ 'ਤੇ ਕੱਸ ਕੇ ਬੰਨ੍ਹਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਇਹ ਕੱਟਣ ਵੇਲੇ ਘੁੰਮਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇੱਕ ਪੈਂਡੂਲਮ ਵਿੱਚ ਘੁੰਮ ਕੇ ਬਦਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਲੰਬਾਈ ਛੋਟੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਓਸੀਲੇਸ਼ਨ ਤੇਜ਼ ਹੁੰਦੇ ਹਨ: ਬਲੇਡ ਪੈਂਡੂਲਮ ਦੇ ਅੱਸੀ ਤੋਂ ਸੱਠ ਹਰਕਤਾਂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਸਧਾਰਨ ਫਾਰਮੂਲਾ ਅਜਿਹੇ ਅੱਸੀ-ਵਾਈਬ੍ਰੇਸ਼ਨ ਪੈਂਡੂਲਮ ਦੀ ਲੰਬਾਈ ਬਾਈ ਇੰਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਦੂਰੀ, ਉਸ ਬਿੰਦੂ ਤੋਂ ਮਾਪੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਬਲੇਡ ਨੂੰ ਲਟਕਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਨੂੰ ਪਿਛਲੇ ਪਾਸੇ ਪਰਕਸ਼ਨ ਦੇ ਕੇਂਦਰ ਵਜੋਂ ਚਿੰਨ੍ਹਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ

□□, □□□□□ □□□ □□□ □□□□ □□□□□, □□□ □□□□□ □□ □□□ □□□□□□□□□□□ □□□ □□□□□ □□ □□□□ □□□

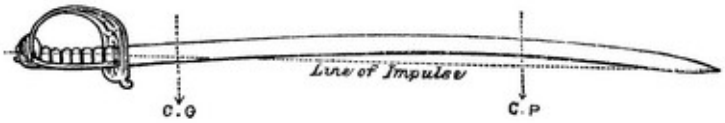

□□□□□ 113.—□□□□ □□□□ '□□□□' □□ □□□□□□

□□.□□. □□□□□ □□□ □□□□□□□; □□.□□. □□□□□ □□□ □□□□□□□

□□□□□□ □□□, □□□□□□ □□ □□□□ □□□ □□□ □□□□□ □□ □□ □□□□ □□□□ □□□□□□ □□□□ □□□ □□□ □□□ □□□□ □□□□ □□□□□ □□, □□□□□ □□□□□□ □□□ □□□□□□ □□□ '□□□□□ □□ □□□□' '□□ □□□□ □□□□□□ □□□□ □□□□□□ □□□□□ □□, □□ □□ □□□□□ □□□□, □□□□□ □□□□ □□□ □□□□□ □□□ □□□□□ □□□ □□□□ □□□□□□ □□□□□ □□□□□ □□□ □□□□□ □□ □□□□□□□□ □□□ □□ □□□□ □□□ □□□ □□□□□ □□ □□□□□, □□□ □□ □□□ □□□□□ □□□ □□□□□□□ □□□□□ □□□□ □□□□□ □□□ □□□□ □□□□□ □□ □□□ □□□□ □□ □□□□ □□□ □□□□□□□□ □□□ □□□ □□, □□□□ □□□□□□ □□□ □□□□□□□□ □□□□, □□□□□ □□□ □□ □□□ □□□□□□□ □□□□ □□□□□ □□ □□ □□□□ '□□□□ □□□□□□ □□□□ □□ □□□ □□□□□□' □□□□□ □□□□□ □□□□ □□□; □□□ □□ □□□□□ □□ □□□□ □□□ □□□□□□ □□□□□□ □□□□□ □□□□□ □□□□ □□□ □□ □□□□□□□ □□ □□□□ □□□ □□□ □□ □□□ '□□ □□□□ □□ □□□□ □□□ □□□□ □□□□□□ □□□□□ □□ □□□ □□ □□□□ □□ □□□□ □□□ □□□ □□□ □□□□□ □□ □□□, □□□ □□□□□ □□□ □□□□□□ □□□□ □□□□ □□□ □□□□□ □□□□□ □□□□□ □□ □□□□□□ □□□□ □□□□ □□□ □□□ □□□ □□□ □□□□□ □□□ □□□□ '□□ □□□□□ □□□ □□□□□□□ □□□ □□□ □□□□□□ □□□□□□ □□ □□□□□ □□; □□□□□□ □□□□□□ □□□□ □□□□ □□□□□□ □□□

□□□□ □□ □□□□□□□ □□ □□□ □□□□ □□ □□□□□□ □□□□□ □□□ □□□□ □□ □□□□□ □□□ □□□□ □□□ □□□□ □□□□□□ □□□□ □□ □□□□ □□□ '□□ □□□□ □□□□ □□□ □□□□□ □□, □□□ □□□□□□□ □□□ □□□□ □□□□□ □□□ □□□□ □□ □□□□□ □□□ □□ □□ □□□□ □□□□□ □□□ □□□□ □□□□□ '□□ □□□□ □□□□□ □□□□□ □□: □□□ □□□ □□ □□□□□□ □□□ □□□ □□□ □□□□□ □□□□□ □□, □□□ □□□□□ □□□□ □□ □□□ □□□□□ □□□□□□ □□□ □□□□□ □□□ □□□ '□□□□□□□' □□□ □□□ □□□□□□ □□ □□□ □□□□□ □□ □□□□□, □□□□□ □□□ □□□□ □□□□, □□□□ □□□□ □□ □□, □□□□ □□ □□□□ (C) '□□ □□□□□□□□□ □□□ □□□ □□□□ (A B) □□ □□□□ □□□ □□ □□□□□□ □□□□□, □□ □□□ □□□□ (D) □□□□ □□□ □□□□□, □□ □□ □□□□ □□ □□□□□ □□□ □□□□□□ □□□□□ □□□ □□ □□□ □□□□□□ □□□ □□□ □□□□ □□□□□□ □□, □□□ □□ □□□□□□ "□□□□-□□□□□□" □□□ □□□□ (E) □□□□ □□□ □□□□ □□, □□ □□ □□□□ □□□□□ □□ □□□ □□□□□ □□□□ □□□□□ □□□□□

ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਮੋਟਾਈ (ਪਿਛਲੇ ਜਾਂ ਅਧਾਰ ਦੀ) ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਮਾਪ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, 'ਕਮਜ਼ੋਰ' ਜਾਂ ਬਿੰਦੂ ਦੇ ਨੇੜੇ ਕੱਟਣ ਨਾਲ, ਵਧੀ ਹੋਈ ਵਕਰ ਇੱਕ ਵਧੇਰੇ ਲੰਬੀ ਅਤੇ ਤੀਬਰ ਕਿਊਨੀਫਾਰਮ (F) ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਇੱਕੋ ਬਲੇਡ (D E F) ਦੇ ਤਿੰਨ ਭਾਗਾਂ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਜੋ ਸਿਰਫ ਉਸ ਕੋਣ ਵਿੱਚ ਭਿੰਨ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜਿਸ 'ਤੇ ਕਿਨਾਰੇ ਨੂੰ ਰੁਕਾਵਟ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਕੱਟਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਲਾਭ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ।

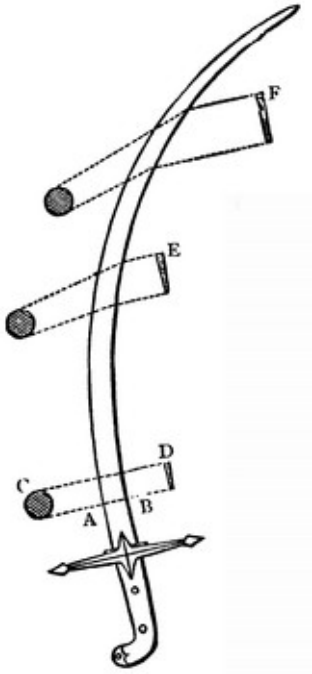

ਚਿੱਤਰ 114।—ਸਕੈਮਿਟਰ।

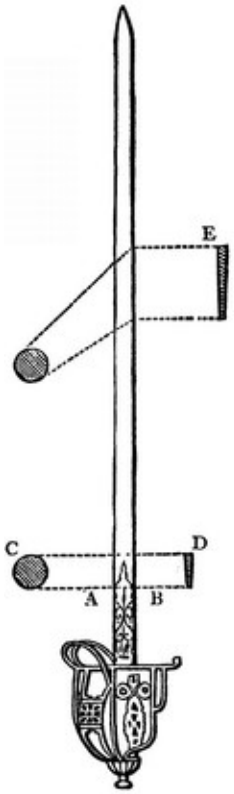

ਚਿੱਤਰ 115।—ਕਲੇਮੋਰ।
ਸਿੱਧੇ ਅਤੇ ਤਿਰਛੇ ਕੱਟ ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਤਰ ਨੂੰ ਨਾਲ ਦਿੱਤੇ ਚਿੱਤਰ ਦੁਆਰਾ ਅਜੇ ਵੀ ਬਿਹਤਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ: 'ਆਓ A B C D (ਚਿੱਤਰ 116) ਇੱਕ ਤਲਵਾਰ-ਬਲੇਡ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸਦਾ A B ਕਿਨਾਰਾ ਹੈ ਅਤੇ C D ਪਿਛਲਾ ਹਿੱਸਾ, ਮੋਟਾਈ ਵਿੱਚ ਲਗਭਗ ਇੱਕ ਇੰਚ ਦਾ ਅੱਠਵਾਂ ਹਿੱਸਾ। ਹੁਣ, ਜੇਕਰ ਕੱਟਣ ਵਾਲੀ ਵਸਤੂ ਨੂੰ ਕਿਨਾਰੇ ਦੇ ਸੱਜੇ ਕੋਣਾਂ 'ਤੇ ਬਲੇਡ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਤੀਰ ਨੰ. 1 ਦੁਆਰਾ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਬਲੇਡ ਦਾ ਉਹ ਭਾਗ ਜਿਸ ਨਾਲ ਕੱਟ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਤਿਕੋਣੀ ਭਾਗ F E G (ਚਿੱਤਰ 117) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਪਰ ਜੇਕਰ ਵਸਤੂ ਨੂੰ ਤਿਰਛੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਬਲੇਡ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਤੀਰ ਨੰ. 2 ਦੁਆਰਾ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੱਟ ਦੀ ਰੇਖਾ ਦੇ ਨਾਲ ਵਾਲਾ ਭਾਗ ਕੋਣ C E K ਦੁਆਰਾ ਦਰਸਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ E 'ਤੇ ਕੋਣ ਦੀ ਤੀਬਰਤਾ ਬਹੁਤ ਵੱਧ ਗਈ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਪਦਾਰਥ ਦੂਜੇ ਮਾਮਲੇ ਵਾਂਗ ਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰਨ ਲਈ ਪੂਰਬ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਡਰਾਇੰਗ ਕੱਟ ਨਾਲ ਵਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਰਿਵਾਜ ਹੈ, ਪਰ ਇਹੀ ਉਦੇਸ਼ ਬਲੇਡ ਨੂੰ ਪਿੱਛੇ ਵੱਲ ਮੋੜ ਕੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ: ਵਕਰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਕਿਨਾਰੇ ਨੂੰ ਵਸਤੂ ਵੱਲ ਤਿਰਛੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਬਿਨਾਂ ਸਟਰੋਕ ਨੂੰ ਡਰਾਇੰਗ ਗਤੀ ਦੇਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ।'

437

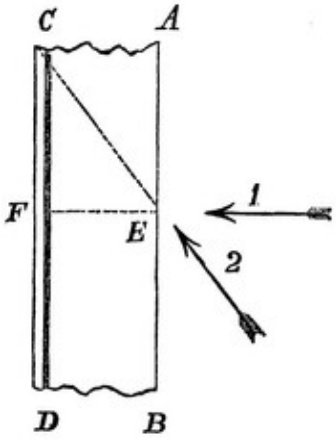

□□□□□ 116.

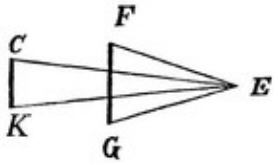

□□□□□ 117.

□□□□□□□ □□□□, □□ □□□□□□ □□□□□ □□ □□ □□□□□ □□ □□□ □□□ □□□□ □□□□□ □□□□□□□□ □□□□ □□□□□ □□, □□□ □□ □□□□□ □□□ □□□□□□□ □□□ '□□□□□', □□□ □□□□□□□□□ □□ □□□□-□□□ □□□□ □□□□, □□ □□□□□□ □□□□□ □□ □□□□□ □□ □□□ □□□□ □□□□ □□□□ □□□ □□□□□ □□□□ □□ □□□□□ □□ □□□□□ □□□ □□□□□ □□□□□ □□ '□□□□□□-□□□' □□ □□□□□ □□□ □□□□□ □□□ □□□ □□□□ □□□□ □□□□ □□ □□□□ □□□□□ □□□ □□ □□ □□□□ □□□□ □□□ □□□ □□□□ □□□□□□ □□ □□□□ □□□□□□ □□□ □□ □□□□□ □□□ □□□□□ □□ □□□□ □□□ □□□□ □□□□□□□□ □□□□ □□□□ □□□□□□□ □□□ □□□□□□ □□□□ □□□□□ □□□ □□□□□□□ □□□□ □□□□

□□ □□□□ □□□□ □□□□ □□□□□□□ □□ □□□□□ '□□ □□□□□ □□□□, □□□ □□□□□ □□ □□□□ □□ □□ □□□ □□□□□□ □□□□□□□ □□□□, □□□□, □□ □□□□□ □□□□□ □□, □□□□□ □□ □□□□□ □□□□□ □□□□□□□ □□□□□ □□□□□□ □□□ □□:

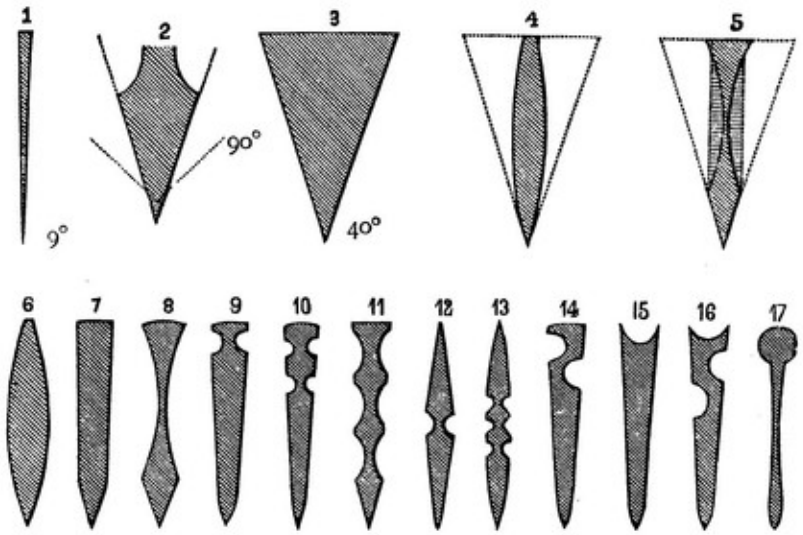

ਚਿੱਤਰ 118.—ਤਲਵਾਰ-ਬਲੇਡਾਂ ਦੇ ਭਾਗ। ਪਹਿਲਾ ਰੂਪ (ਚਿੱਤਰ 118) ਉਹ ਪਾੜਾ ਹੈ ਜੋ ਇੱਕ ਆਮ ਬਲੇਡ ਦੀ ਪਿੱਠਭੂਮੀ ਦੀ ਮੋਟਾਈ ਨੂੰ ਅਧਾਰ ਵਜੋਂ ਲੈ ਕੇ, ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਤਿਕੋਣ ਦੇ ਸਿਖਰ - ਬਿੰਦੂ - ਤੱਕ ਇੱਕ ਬਰਾਬਰ ਲਾਈਨ ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਰੱਖ ਕੇ ਪੈਦਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਦੋਵੇਂ ਪਾਸੇ ਨੌਂ ਡਿਗਰੀ ਦੇ ਕੋਣ 'ਤੇ ਮਿਲਦੇ ਹਨ; ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਕਿਨਾਰੇ ਵਿੱਚ ਹਰ ਕੱਟਣ ਵਾਲੇ ਔਜ਼ਾਰ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀ ਮੋਟਾਈ, ਭਾਰ ਅਤੇ ਤਾਕਤ ਦੀ ਘਾਟ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਨਰਮ ਪਦਾਰਥਾਂ ਲਈ ਇਹ ਦਸ ਤੋਂ ਵੀਹ ਡਿਗਰੀ ਤੱਕ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਆਮ ਡਿਨਰ ਚਾਕੂ ਵਿੱਚ। ਲੱਕੜ ਦੇ ਕੰਮ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਪੱਚੀ ਤੋਂ ਪੈਂਤੀ ਡਿਗਰੀ ਦਾ ਕੋਣ, ਤਰਖਾਣ ਦੇ ਜਹਾਜ਼ ਅਤੇ ਛੈਣੀ ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਹੱਡੀਆਂ ਨੂੰ ਕੱਟਣ ਲਈ ਮੋਟਾਪਣ ਚਾਲੀ ਡਿਗਰੀ ਤੱਕ ਵੱਧ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਨੱਬੇ ਤੱਕ; ਬਾਅਦ ਵਾਲਾ ਧਾਤਾਂ ਨੂੰ ਕੱਟਣ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਢੁਕਵਾਂ ਹੈ, ਅਤੇ ਪਹਿਲਾ ਤਲਵਾਰ-ਬਲੇਡਾਂ ਲਈ, ਜਿਸਨੂੰ ਸਖ਼ਤ ਪਦਾਰਥਾਂ ਨਾਲ ਮਿਲਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਪਰ ਚਾਲੀ ਡਿਗਰੀ ਦਾ ਕੋਣ ਵੀ ਇੱਕ ਮੋਟੇ ਸਿਰ 'ਤੇ ਬੇਅਸਰ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕੱਟ ਬਿਲਕੁਲ ਸੱਚ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਨੰਬਰ 2 ਵਿਰੋਧ ਦੇ ਕੋਣ (ਚਾਲੀ ਡਿਗਰੀ) ਅਤੇ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕੋਣ (ਨੱਬੇ ਡਿਗਰੀ) ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਨੰ. 3 ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਚਾਲੀ ਡਿਗਰੀ ਦਾ ਸੱਚਾ ਪਾੜਾ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਬਹੁਤ ਮੋਟਾ ਅਤੇ ਭਾਰੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਲਈ ਬਲੇਡ ਨੂੰ ਹਲਕਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕੁਝ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਵਿਰੋਧ ਦੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਕੋਣ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਬਾਕੀ ਭਾਗ ਇਸ ਵਸਤੂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨ ਦੇ ਮੁੱਖ ਢੰਗਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਨੰ. 4 ਅਤੇ 6 ਵਿੱਚ ਕੋਣ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਕਰ ਅਤੇ ਉਭਰਦੀ ਲਾਈਨ ਵਿੱਚ ਲਿਜਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਭਾਗ ਨੂੰ ਇੱਕ ਦੋ-ਉੱਤਲ ਰੂਪ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਪਿਛਲਾ ਹਿੱਸਾ ਜਾਂ ਅਧਾਰ ਸਮਤਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਫਾਰਸੀ ਅਤੇ ਖੋਰਸਾਨੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸਨੂੰ ਅਸ਼ਲੀਲ ਤੌਰ 'ਤੇ 'ਦਮਾਸਕ ਬਲੇਡ' ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਬੇਸਹਾਰਾ ਅਤੇ ਦੋ-

ਧਾਰੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਪੁਰਾਣਾ 'ਟੋਲੇਡੋ' ਰੈਪੀਅਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ - ਦੋ ਖੋਖਲੇ-ਤਾਜ ਵਾਲੇ ਆਰਚ ਮੀਟਿੰਗ (3a, ਚਿੱਤਰ 124)। ਦੋਵਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹਥਿਆਰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੈ, ਪਰ ਕੁਝ ਜ਼ਿਆਦਾ ਭਾਰ ਵਾਲਾ ਹੈ। ਅਗਲੇ ਆਕਾਰਾਂ (ਨੰਬਰ 5 ਅਤੇ 7) ਵਿੱਚ, ਦੋਵੇਂ ਪਾਸਿਆਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਮਤਲ ਸਤ੍ਹਾ 'ਤੇ ਕੱਟਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਦੇ 'ਤਾਇਵਾਰ' ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਇਸ ਸਮਤਲ ਸਤ੍ਹਾ ਨੂੰ ਖੋਖਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨੰਬਰ 5 ਦੀਆਂ ਕਾਲੀਆਂ ਲਾਈਨਾਂ ਦੁਆਰਾ (ਨੰਬਰ 8 ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਕਰੋ), ਤਾਂ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਦੋ-ਉੱਤਲ ਭਾਗ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਦੋ-ਉੱਤਲ ਭਾਗ ਦੇ ਉਲਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਵਿਰੋਧ ਦੇ ਕੋਣ ਤੋਂ ਪਾੜੇ ਦਾ ਦੋ ਚੌੜੇ ਖੰਭਿਆਂ ਵਿੱਚ ਖੋਖਲਾ ਹੋਣਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ 'ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ' ਤਲਵਾਰ ਦੁਆਰਾ ਮੰਨੇ ਗਏ ਰੂਪਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ: ਇਸਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਚੌੜਾਈ ਅਤੇ ਮੋਟਾਈ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਹਲਕਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਪਰ ਇਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਭ ਤੋਂ ਮਜ਼ਬੂਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ 'ਤੇ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਤਕਨੀਕੀ ਇਤਰਾਜ਼ ਹਨ।
ਚਿੱਤਰ ਵਿੱਚ ਬਾਕੀ ਬਚੇ ਬਲੇਡਾਂ ਨੂੰ ਕਈ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਗਰੂਵ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਕੈਨੇਲਿਊਰ ਦਾ ਕੰਮ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਲਚਕਤਾ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨਾ ਹੈ; ਇਹ ਭਾਰ ਤੋਂ ਵੀ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਤਾਕਤ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਪਤਲੇ ਜਾਂ 'ਵ੍ਹਿੱਪੀ' ਬਲੇਡ ਦੇ ਦੋਵੇਂ ਪਾਸੇ ਚੈਨਲਿੰਗ ਕਰਨ ਨਾਲ ਇਹ ਸਖ਼ਤ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਅਜਿਹੇ ਬਲੇਡ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਵੱਲ ਮੋੜਨ ਲਈ ਲਗਾਇਆ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਵੀ ਬਲ ਉਸ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਿਰੋਧ ਨਾਲ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਜੋ ਰੂਪ ਸਪਲਾਈ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਮਕੈਨੀਕਲ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਇਹ ਇੱਕ ਆਰਚ ਨੂੰ ਇਸਦੇ ਤਾਜ 'ਤੇ ਅੰਦਰ ਵੱਲ ਕੁਚਲਣਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਆਰਚ ਜਿੰਨਾ ਡੂੰਘਾ ਹੋਵੇਗਾ ਓਨਾ ਹੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵਿਰੋਧ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ ਤੰਗ ਗਰੂਵ ਉਸੇ ਡੂੰਘਾਈ ਦੇ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ਾਲ ਚੈਨਲ ਨਾਲੋਂ ਬਿਹਤਰ ਹੈ। ਨੰ. 9, ਅਧਾਰ ਦੇ ਨੇੜੇ ਹਰੇਕ ਪਾਸੇ ਖੋਖਲਾ, ਇੱਕ ਚੰਗਾ ਪੁਰਾਣਾ ਰੂਪ ਹੈ, 'ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ' (ਨੰਬਰ 8) ਤੋਂ ਉੱਤਮ: ਇਸਦਾ ਕਮਜ਼ੋਰ ਬਿੰਦੂ, ਗਰੂਵ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਸਪੇਸ ਜਿੱਥੇ ਧਾਤ ਸਭ ਤੋਂ ਪਤਲੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਜਗ੍ਹਾ 'ਤੇ ਸਥਿਤ ਹੈ - ਪਿੱਛੇ ਦੇ ਨੇੜੇ, ਜਿੱਥੇ ਤਾਕਤ ਅਤੇ ਮੋਟਾਈ ਦੀ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਨੰ. 10, ਹਾਲਾਂਕਿ ਕੁਝ ਹਲਕਾ ਹੈ, ਇਸਦੇ ਕਮਜ਼ੋਰ ਬਿੰਦੂਆਂ ਨੂੰ ਦੁੱਗਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਪੱਖੋਂ ਨੰਬਰ 11 ਬਿਹਤਰ ਹੈ: ਇਸ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਖੰਭੇ ਹਨ ਜੋ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਖੋਖਲੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਧਾਤ ਮੋਟੀ ਹੈ। ਇਹੀ ਟਿੱਪਣੀ ਨੰਬਰ 12 ਅਤੇ 13 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਟੁਕੜਿਆਂ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਹਨ, ਸਿੰਗਲ- ਅਤੇ ਟ੍ਰਬਲ-ਗਰੂਵਡ।
ਨੰ. 14 ਡੂੰਘੇ ਕੈਨਲਿਊਰ ਕਾਰਨ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਹੁਸ਼ਿਆਰ ਤਰੀਕਾ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ: ਇਹ ਕਲਿੰਗੈਂਥਲ ('ਕਲੇਗੈਂਥਲ' ਨਹੀਂ) ਵਿਖੇ ਬਣੇ ਬਲੇਡ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਐਲਸਾਸ-ਲੋਥਰਿੰਗੇਨ ਵਿੱਚ ਨੈਪੋਲੀਅਨ ਬੁਓਨਾਪਾਰਟ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਿਤ ਤਲਵਾਰ ਕਾਰਖਾਨਾ ਹੈ। ਧਾਤ ਵਿੱਚ ਦੋ ਬਹੁਤ ਹੀ ਨਿਸ਼ਾਨਬੱਧ ਖੰਭੇ ਕੱਟੇ ਗਏ ਹਨ, ਪਰ ਇੱਕ ਦੂਜੇ

ਦੇ ਸਿੱਧੇ ਉਲਟ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚੈਨਲ ਧੁਰੀ ਰੇਖਾ ਨੂੰ ਛੂਹ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਓਵਰਲੈਪ ਵੀ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਸੁਭਾਅ ਬਹੁਤ ਕਠੋਰਤਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਪਰ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਟੈਸਟਿੰਗ ਦਿਖਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਕਿਨਾਰੇ ਵਿੱਚ ਕੱਟਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਘਾਟ ਹੈ, ਸ਼ਾਇਦ ਵਾਈਬ੍ਰੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਬਲ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਕਾਰਨ।
ਨੰਬਰ 15 ਅਤੇ 16 ਪ੍ਰਯੋਗਾਤਮਕ ਬਲੇਡ ਹਨ। ਪਹਿਲੇ ਵਿੱਚ ਬੇਸ ਵਿੱਚ ਖਾਈ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਪਾੜਾ-ਪਾਸੇ ਬਰਕਰਾਰ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ; ਪਰ ਇਸ ਆਕਾਰ ਨੂੰ ਪੀਸਣ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ, ਅਤੇ, ਆਰਚ-ਕ੍ਰਾਊਨ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਘੱਟ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਸਖ਼ਤ ਹੋਣ ਵਿੱਚ ਥੋੜ੍ਹਾ ਜਿਹਾ ਵਾਧਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ - ਤਲਵਾਰ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਸਿੱਧੇ ਰੂਪ ਵਾਂਗ 'ਸਪ੍ਰਿੰਗ' ਲਗਭਗ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਨੰਬਰ 16 ਦੇ ਕੁਝ ਚੰਗੇ ਨੁਕਤੇ ਹਨ, ਪਰ, ਸਮੁੱਚੇ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਸੁਮੇਲ ਇੱਕ ਅਸਫਲਤਾ ਹੈ। ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਨੰਬਰ 17, ਪੁਰਾਣਾ 'ਰਾਮਰੋਡ-ਬੈਕ' ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ ਬਲੇਡ, ਸ਼ਾਇਦ ਸਭ ਤੋਂ ਭੈੜਾ ਹੈ: ਮੋਟੇ ਗੋਲ ਬੇਸ ਤੋਂ ਪਤਲੇ ਤਿੱਖੇ ਕਿਨਾਰੇ ਵਿੱਚ ਅਚਾਨਕ ਤਬਦੀਲੀ ਇੱਕ ਬਰਾਬਰ ਟੈਂਪਰਿੰਗ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਮੁਸ਼ਕਲ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਹਥਿਆਰ ਚਲਾਕੀ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਕੰਮ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਬੇਸ ਕੱਟਣ ਲਈ ਚੈਕ ਜਾਂ ਸਟਾਪ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ।
ਹੁਣ ਤਲਵਾਰ ਨੂੰ ਬਿੰਦੂ ਲਈ ਇੱਕ ਹਥਿਆਰ ਵਜੋਂ ਵਿਚਾਰਨਾ ਬਾਕੀ ਹੈ, ਜਿਸਦੀ ਵਰਤੋਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਆਕਾਰ ਦਿਖਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਇਸਨੂੰ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਯੁੱਗਾਂ ਵਿੱਚ ਸਹਿਜ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਸੀ, ਵਿਗਿਆਨ ਦੁਆਰਾ ਕੱਟ ਉੱਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦੀ ਉੱਤਮਤਾ ਸਿਖਾਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ। ਅਸੀਂ ਅਜਿਹੇ ਹੱਥ-ਥ੍ਰਸਟਿੰਗ ਯੰਤਰਾਂ - awl, gimlet, ਸੂਈ, ਅਤੇ ਡਿਨਰ-ਫੋਰਕ - ਤੋਂ ਸਿੱਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸਿੱਧੇ ਹਥਿਆਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਤਿੱਖਾ ਪਾੜਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸਦੀ ਤਰੱਕੀ ਦਾ ਤਰੀਕਾ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਤਿਰਛਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਆਸਾਨ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਥ੍ਰਸਟਿੰਗ-ਬਲੇਡ ਲਈ ਸਹੀ ਸ਼ਕਲ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਿੱਧਾ ਹੈ। ਚਿੱਤਰ 119 ਫੋਇਲ ਨੂੰ ਬਿਲਕੁਲ ਆਪਣੇ ਆਕਾਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਛੇਕ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਦਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ। 'ਨਿਯਮ' ਤਲਵਾਰ (ਚਿੱਤਰ 120), ਇੱਕ ਖੋਖਲਾ ਕਰਵ, ਇੱਕ ਸਿੱਧੀ ਲਾਈਨ ਵਿੱਚ ਘੁੰਮਣ ਵੇਲੇ ਖੁੱਲ੍ਹਦਾ ਹੈ, ਇਸਦੀ ਆਪਣੀ ਚੌੜਾਈ ਲਗਭਗ ਦੁੱਗਣੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ; ਇੱਕ ਚਿੱਤਰ ਜਿਸਨੂੰ ਸਕਾਈਮਿਟਰ (ਚਿੱਤਰ 121) ਪੰਜ ਜਾਂ ਛੇ ਗੁਣਾ ਤੱਕ ਵਧਦਾ ਹੈ, ਬਲ ਦੇ ਉਸੇ ਖਰਚ 'ਤੇ ਡੂੰਘਾਈ ਦੇ ਅਨੁਪਾਤੀ ਨੁਕਸਾਨ ਦੇ ਨਾਲ। ਇਹ ਵਧੀ ਹੋਈ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਪ੍ਰਤੀਰੋਧ ਇੱਕ ਹੈ, ਪਰ ਸਿੱਧੇ ਜ਼ੋਰ ਲਈ ਇੱਕ ਵਕਰ ਬਲੇਡ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਹੈ।

□□□□□ 119.

□□□□□□ □□□□ □□□ □□□□ □□□□

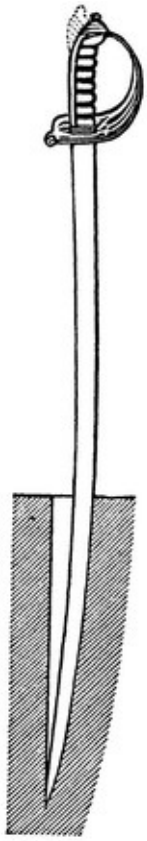

□□□□□ 120.

□□□□ □□□□ □□ □□□□ □□ □□□□□□

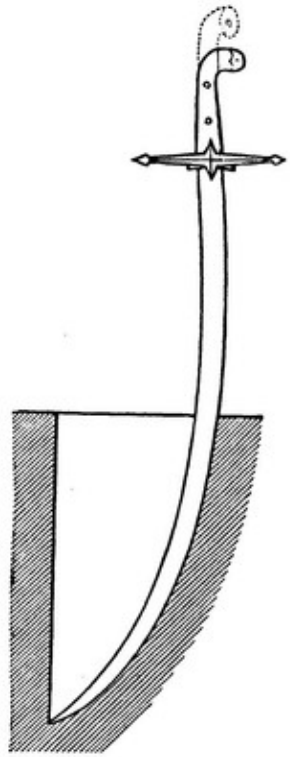

ਚਿੱਤਰ 121.
ਸਕਾਈਮਿਟਰ-ਆਕਾਰ।
ਇਸ ਮੁਸ਼ਕਲ ਨੇ ਸ਼ਾਇਦ 'ਕਰਵਡ ਥ੍ਰਸਟ' ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਤਰੀਕਾ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਰੈਪੀਅਰ ਦੇ ਉਲਟ, ਫੋਇਲ ਨੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਬਣਾਇਆ ਹੈ। ਬਿੰਦੂ ਨੂੰ ਸਿੱਧੀ ਲਾਈਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਬਲੇਡ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦਾ ਇੱਕ ਚੱਕਰ ਦੇ ਚਾਪ ਵਿੱਚ ਅੱਗੇ ਵਧਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਬਾਂਹ ਇਸ ਸਾਈਕਲੋਇਡਲ ਗਤੀ ਨੂੰ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਕਾਫ਼ੀ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਇੱਕ ਨੁਕਸਾਨ ਦੇ ਅਧੀਨ; ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੱਟ ਵਿੱਚ ਪਾਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਗ੍ਹਾ ਵਸਤੂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਬਿਲਕੁਲ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਾਲੋਂ ਲੰਬੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਗਤੀ ਨੂੰ ਲੰਜ 'ਤੇ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਤਾਂ ਜੋ ਸਰੀਰ ਦੇ ਭਾਰ ਨੂੰ ਹਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸੁੱਟਿਆ ਜਾ ਸਕੇ। 'ਥ੍ਰਸਟਿੰਗ-ਕੱਟ' ਵਾਂਗ, ਇਹ ਪੈਰ ਨਾਲੋਂ ਘੋੜੇ ਦੀ ਪਿੱਠ ਲਈ ਵਧੇਰੇ ਫਿੱਟ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਇੱਕ ਕਰਵਿਲੀਨੀਅਰ ਬਲੇਡ ਨਾਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਨ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਤਰੀਕਾ ਹੈ, ਪਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਿੱਧੇ ਥ੍ਰਸਟ ਨਾਲੋਂ ਬਿਹਤਰ ਨਹੀਂ ਹੈ।

□□□□□ 122□—□□□□□□□□

□□□□□ 123.—□□□□□ □□□□□□ □□□ □□□□□

ਫਰਾਂਸੀਸੀ ਫੌਜ ਦੇ ਕਰਨਲ ਮਾਰੇ ਉੱਤੇ 'ਵਕਰਦਾਰ ਜ਼ੋਰ' ਇੰਨਾ ਥੋਪੇ ਗਏ ਕਿ ਉਸਨੇ ਸਵੋਰਡਜ਼ (ਸਟ੍ਰਾਸਬਰਗ, 1841) 'ਤੇ ਇੱਕ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਕੰਮ ਵਿੱਚ ਯਤਾਘਨ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਣ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਰੱਖਿਆ, ਜਿਸਦੀ ਸੁੰਦਰ ਵਕਰਦਾਰ ਬਲੇਡ ਦੀ ਲਾਈਨ ਕੱਟਣ ਵਿੱਚ ਗੁੱਟ ਦੀ ਗਤੀ ਨਾਲ ਸਹੀ ਮੇਲ ਖਾਂਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਜਿਸਨੂੰ ਉਸਨੇ ਬਿੰਦੂ ਲਈ ਬਰਾਬਰ ਕੀਮਤੀ ਮੰਨਿਆ। ਪੈਦਲ ਸੈਨਾ ਲਈ ਇੱਕ ਨਿਯਮ ਤਲਵਾਰ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਇਸਨੂੰ ਇੱਕ ਸਸਤੇ ਲੋਹੇ ਦੇ ਮਿਆਨ ਦੁਆਰਾ ਖਰਾਬ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇੱਕ ਸੰਗੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇਸਨੇ ਆਪਣੀ ਸਾਰੀ ਵਿਲੱਖਣ ਉੱਤਮਤਾ ਗੁਆ ਦਿੱਤੀ: ਅੱਗੇ ਦਾ ਭਾਰ, ਹੱਥ ਨਾਲ ਕੱਟਣ ਵਿੱਚ ਇੰਨਾ ਕੀਮਤੀ, ਇਸਨੂੰ ਇੱਕ ਬੰਦੂਕ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਭਾਰੀ ਅਤੇ ਬੇਕਾਬੂ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ, ਅਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਮਜ਼ਬੂਤ ਬਾਹਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੋਈ ਵੀ ਇਸਨੂੰ ਵਰਤ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਜਦੋਂ ਜ਼ੋਰ ਨੂੰ 'ਬਾਹਰ ਕੱਢਣਾ' ਪੈਂਦਾ ਸੀ। ਫਿਰ ਵੀ ਇਹ ਇੱਕ ਚੌਥਾਈ ਸਦੀ ਤੱਕ ਚੱਲਿਆ, ਅਤੇ ਸਿਰਫ 1875 ਵਿੱਚ ਇਸਨੂੰ ਫਿਊਸਿਲ ਗ੍ਰਾਸ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਤਿਕੋਣੀ ਹਥਿਆਰ ਦੁਆਰਾ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

438

ਚਿੱਤਰ 124 ਥ੍ਰਸਟਿੰਗ ਬਲੇਡਾਂ ਦੇ ਮੁੱਖ ਰੂਪਾਂ ਦੇ ਭਾਗਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਨੰਬਰ 1, ਜਿਸਦਾ ਭਾਗ, ਇੱਕ ਲੋਜ਼ੈਂਜ, ਲਗਭਗ ਵਰਗਾਕਾਰ ਹੈ, ਵਿੱਚ ਦੋ ਮੋਟੇ-ਕੋਣ ਵਾਲੇ ਪਾੜੇ ਹਨ ਜੋ ਅਧਾਰਾਂ 'ਤੇ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਹਨ, ਜੋ ਇੱਕ ਮਜ਼ਬੂਤ, ਸਖ਼ਤ, ਅਤੇ ਸਥਾਈ, ਪਰ ਬਹੁਤ ਭਾਰੀ, ਤਲਵਾਰ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਰੂਪ ਸਭ ਤੋਂ ਪੁਰਾਣੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਹੈ: ਅਸੀਂ ਇਸਨੂੰ ਫਰਾਂਸ ਅਤੇ ਇੰਗਲੈਂਡ ਦੇ ਕਾਂਸੀ ਦੇ ਰੈਪੀਅਰਾਂ ਵਿੱਚ ਪਾਉਂਦੇ ਹਾਂ, ਅਤੇ ਇਹ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਟੋਲੇਡਨ, ਬਿਲਬਾਓ, ਜ਼ਾਰਾਗੋਸਨ, ਸੋਲਿੰਗੇਨ ਅਤੇ ਇਤਾਲਵੀ ਰੈਪੀਅਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ; ਇਸਨੂੰ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸ਼ਸਤਰਧਾਰੀ 'ਸੈਕਸਨ' ਵਜੋਂ ਅਤੇ ਕਾਮਿਆਂ ਨੂੰ 'ਲੈਚੇਨ'- ਬਲੇਡ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਨੰਬਰ 2 ਅਤੇ 3 ਇਸਨੂੰ ਹਲਕਾ ਕਰਨ ਦੇ ਦੋ ਸਧਾਰਨ ਤਰੀਕੇ ਦਿਖਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਪਹਿਲਾ ਧੁਰੇ ਨੂੰ ਦੋਵਾਂ ਚਿਹਰੇ 'ਤੇ ਉੱਚੀ ਹੋਈ ਮੱਧ-ਪਸਲੀ ਦੀ ਬਜਾਏ ਇੱਕ ਅੱਗੇ-ਪਿੱਛੇ ਵਾਲੀ ਖੰਭੀ ਲੈ ਕੇ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਟਰੋਜਨ ਯੁੱਧ ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਨਹੀਂ। 4 ਅਖੌਤੀ 'ਬਿਸਕਾਯਨ' ਸ਼ਕਲ ਹੈ, ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਸਮੇਂ ਦਾ ਟ੍ਰਾਇਲਐਮੈਲਮ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਡੂੰਘੇ ਖੰਭੇ ਅਤੇ ਓਨੇ ਹੀ ਧੁੰਦਲੇ ਕਿਨਾਰੇ ਸਨ, ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਪੈਰੀ ਬਣਾਏ ਜਾਂਦੇ ਸਨ। ਸਿਧਾਂਤਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਚੰਗਾ ਹੈ: ਵਿਵਹਾਰਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਤੇ ਤਕਨੀਕੀ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਇਹ ਪਿਛਲੇ ਦੋਵਾਂ ਨਾਲੋਂ ਘਟੀਆ ਹੈ। ਬਲੇਡ ਨੂੰ ਸਿੱਧਾ ਅਤੇ ਇੱਕਸਾਰ ਸੁਭਾਅ ਵਾਲਾ ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਇੰਨੀ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ ਕਿ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਆਦਮੀਆਂ ਨੇ ਕਦੇ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਦੇਖਿਆ ਜੋ ਟੇਢਾ ਜਾਂ ਨਰਮ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਫਿਰ ਵੀ ਇਹ 'ਛੋਟੀ-ਤਲਵਾਰ' ਸਹੀ ਹੈ, ਪਿਛਲੀ ਸਦੀ ਦਾ ਡੁਅਲਿੰਗ ਹਥਿਆਰ, ਜੋ ਮੌਜੂਦਾ ਸਦੀ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਤਿਮਾਹੀ ਤੱਕ ਆਪਣੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਖੜ੍ਹਾ ਸੀ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਉਤਸੁਕ ਸੋਧ ਸੀ - ਕੋਲੀਚੇਮਾਰਡ ਬਲੇਡ, ਜਿਸਨੂੰ ਇਸਦੇ ਖੋਜੀ, ਕਾਉਂਟ ਕੋਨਿਗਸਮਾਰਕ ਤੋਂ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਹਿਲਟ ਦੇ ਨੇੜੇ 'ਪੂਰੀ- ਮਜ਼ਬੂਤ' ਤਿਮਾਹੀ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਚੌੜਾ ਅਤੇ ਭਾਰੀ ਇੱਕ ਟ੍ਰਾਇਲਐਮੈਲਮ ਸੀ, ਅਤੇ ਲਗਭਗ ਅੱਠ

ਇੰਚ 'ਤੇ ਅਚਾਨਕ ਇੱਕ ਹਲਕੇ ਅਤੇ ਪਤਲੇ ਰੈਪੀਅਰ-ਸੈਕਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਚਲਾ ਗਿਆ। ਇਸਦੀ ਖੋਜ ਲਗਭਗ 1680 ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਅਤੇ ਇੱਕ ਪਸੰਦੀਦਾ ਡੁਅਲਿੰਗ-ਬਲੇਡ ਬਣ ਗਿਆ, ਇਸ ਬਿੰਦੂ 'ਤੇ ਖੰਭ-ਭਾਰ ਇਸਨੂੰ ਵਾੜ ਦੇ ਹਥਿਆਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਲੂਈ ਚੌਦਵੇਂ ਦੇ ਰਾਜ ਦੌਰਾਨ ਵੀ ਫੈਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਰਿਹਾ। ਅਤੇ ਫਿਰ ਅਚਾਨਕ ਗਾਇਬ ਹੋ ਗਿਆ।

439

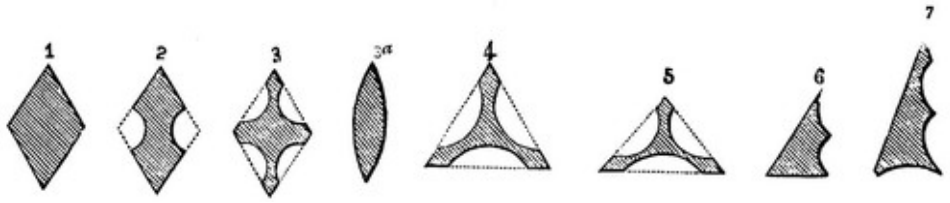

ਚਿੱਤਰ 124.—ਥ੍ਰਸਟਿੰਗ-ਤਲਵਾਰਾਂ ਦੇ ਭਾਗ। ਛੋਟੀ-ਤਲਵਾਰ ਅਠਾਰਵੀਂ ਸਦੀ ਦੌਰਾਨ ਇੰਗਲੈਂਡ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਅਤੇ 1789 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਇਹ ਸਨਮਾਨ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਲਗਭਗ ਸਰਵ ਵਿਆਪਕ ਫ੍ਰੈਂਚ ਹਥਿਆਰ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ। ਮੇਰਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ épée de combat ਅਤੇ foil ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀ ਇਸ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਪੱਖਪਾਤ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਕਿ ਤਿਕੋਣੀ ਬਲੇਡ ਨਿਰਪੱਖ ਡੂਏਲਿੰਗ ਲਈ ਬਹੁਤ ਖ਼ਤਰਨਾਕ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਸਰੀਰ ਦੇ ਜ਼ਖ਼ਮ ਅੰਦਰ ਵੱਲ ਖੂਨ ਵਗਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਲਗਭਗ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਘਾਤਕ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ 'ਛੋਟੀ-ਤਲਵਾਰ,' 440

, ਸਾਡੇ ਪੁਰਾਣੇ ਬੇਯੋਨੇਟ ਵਿੱਚ ਇਸਦੇ ਵੰਸ਼ਜ ਨੂੰ ਛੱਡ
ਗਈ, ਜਿਸਦੇ ਖੰਭ ਘੱਟ ਸਨ ਅਤੇ ਪਸਲੀਆਂ ਉੱਚੀਆਂ ਸਨ। ਨੰਬਰ 6, ਜੋ ਕਿ ਕਲਿੰਗੈਂਥਲ ਕਾਰਖਾਨੇ ਤੋਂ ਇੱਕ ਪ੍ਰਯੋਗਾਤਮਕ ਤਲਵਾਰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, 1810-14 ਦੀ ਮਿਤੀ, ਇੱਕ ਚਤੁਰਭੁਜ ਥ੍ਰਸਟਿੰਗ ਬਲੇਡ ਵਿੱਚ ਕੱਟਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਜੋੜਨ ਦੀ ਇੱਕ ਉਤਸੁਕ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਹੈ; ਪਰ, ਕਿਉਂਕਿ ਕੋਣ ਬਹੁਤ ਤੇਜ਼ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਝਟਕਾ ਸ਼ਾਇਦ ਹੀ ਕੋਈ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾਵੇਗਾ। ਨੰਬਰ 7 ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਸੁਧਾਰ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਸਦੀ ਵਧੇਰੇ ਤਿੱਖੀ ਸਮਰੱਥਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਤਲਵਾਰਾਂ ਦੀ ਖਾਸੀਅਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਪਲਟਣ ਦੀ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਬਿੰਦੂ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਵਿਰੋਧ ਨਾਲ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਸਮਤਲ ਪਾਸੇ 'ਸਪਰਿੰਗ' ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

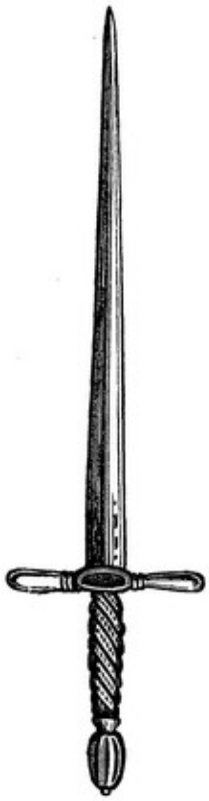

□□□□□ 125□—□□□□□ □□□□ □□□□□

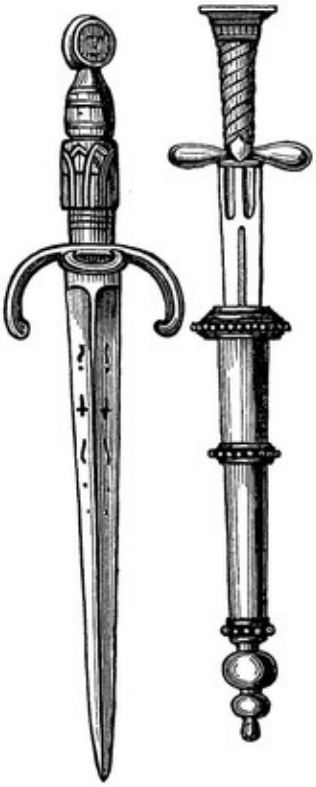

□□□□□ 126.—□□□□□□□□ □□□□ □□□□ □□□ □□□□□

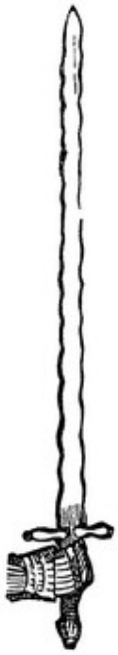

□□□□□ 127□—□□□□□□□

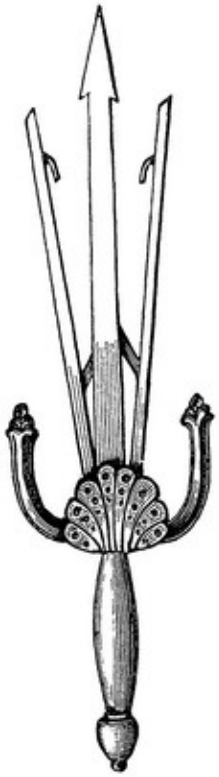

□□□□□ 128.—□□□□ □□□-□□□□-

ਤਲਵਾਰ ਨੂੰ ਹਲਕਾ ਕਰਨ ਦੇ ਹੋਰ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਹਨ, ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਗਰੂਵਿੰਗ ਵੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਪੰਦਰਵੀਂ ਅਤੇ ਸੋਲ੍ਹਵੀਂ ਸਦੀ ਵਿੱਚ, ਤਲਵਾਰ ਦਾ ਸੁਨਹਿਰੀ ਯੁੱਗ, ਇੱਕ ਪਸੰਦੀਦਾ ਫੈਸ਼ਨ ਸੀ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਕੰਮ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰੰਤਰਤਾ ਨੂੰ ਤੋੜਨਾ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਸਜਾਵਟ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੇ ਹੱਥ ਨੂੰ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਖੇਡ ਦੀ ਆਗਿਆ ਮਿਲਦੀ ਸੀ। ਇਹ ਹਵਾ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਕੇ ਜ਼ਖ਼ਮ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵੀ ਖ਼ਤਰਨਾਕ ਬਣਾਉਣਾ ਵੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਦਿਖਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਕੁਝ ਪੂਰਬੀ ਅਤੇ ਮੱਧਯੁਗੀ ਸੈਬਰਾਂ ਨੂੰ ਭਾਗਾਂ ਜਾਂ ਪੈਨੇਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਰੱਖਣ ਲਈ ਖੋਖਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਸਪਰਿੰਗ ਨੂੰ ਛੂਹਣ 'ਤੇ ਛੋਟੇ ਪਾਸੇ ਵਾਲੇ ਬਲੇਡਾਂ ਵਿੱਚ ਉੱਗਦੇ ਸਨ। ਪੈਰਿਸ ਦੇ ਮੁਸੀ ਡੀ'ਆਰਟੀਲੇਰੀ (ਨੰਬਰ ਜੇ. 485) ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਜਰਮਨ ਮੁੱਖ-ਗੌਚ, ਤਿੰਨ ਬਲੇਡਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਪਰਿੰਗ ਦੁਆਰਾ ਫੈਲਦੇ ਹੋਏ ਦਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਬਟਨ ਹੈਂਡਲ ਵਿੱਚ ਦਬਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਲੰਬਾਈ ਅਤੇ ਚੌੜਾਈ ਦਾ ਗਾਰਡ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਵਿਰੋਧੀ ਦੀ ਤਲਵਾਰ ਨੂੰ ਫੜਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਤੋੜਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਹੋਰ ਦੁਰਲੱਭ ਰੂਪ 'ਪੈਟਰਨੋਸਟਰ ਬਲੇਡ' ਸੀ, ਜੋ ਗੋਲ ਡਿਪਰੈਸ਼ਨ ਨਾਲ ਫਿੱਟ ਸੀ, ਜਿਸਨੇ ਪਵਿੱਤਰ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਹਨੇਰੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਆਪਣੇ 'ਵਿਅਰਥ ਦੁਹਰਾਓ' ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਇਆ (ਚਿੱਤਰ 129)।

ਚਿੱਤਰ 129.
ਪੈਟਰਨੋਸਟਰ।
ਇਹ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਮੱਗਰੀ ਦੋ ਪਲੇਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕੋਣ ਦੀ ਧੁੰਦਲੀ ਜਾਂ ਤੀਬਰਤਾ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿਨਾਰਾ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸਿਖਰ 'ਤੇ ਮਿਲਦੇ ਹਨ। ਫਿਲ ਦੀਆਂ ਕਈ ਕਿਸਮਾਂ ਹਨ। ਪ੍ਰਤੀਰੋਧ (ਚਾਲੀ ਡਿਗਰੀ) ਅਤੇ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਦੁਆਰ (ਨੱਬੇ ਡਿਗਰੀ) ਦੇ ਕੋਣਾਂ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਈ ਗਈ ਕਿਨਾਰਾ V, ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਛੀਨੀ-ਕਿਨਾਰਾ ਹੈ, ਜੋ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਪਲੇਨ ਵਰਗੇ ਔਜ਼ਾਰਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ;

ਅਤੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਬੇਵਲ-ਕਿਨਾਰਾ, ਜਾਂ ਡਬਲ-ਸਲੋਪ, , ਜਿਸਨੂੰ ਹੈਲੀਕਾਪਟਰ-ਕਿਨਾਰਾ

ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ: ਓਬਟਿਊਜ਼ਰ ਕੋਣ ਲੀਡ-ਬਾਰਾਂ ਅਤੇ ਸਮਾਨ ਪ੍ਰਤੀਰੋਧਕ ਪਦਾਰਥਾਂ ਨੂੰ ਕੱਟਣ ਲਈ ਬਣਾਏ ਗਏ ਬਲੇਡਾਂ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
ਤਲਵਾਰ ਵਿੱਚ ਕਿਨਾਰਾ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਿੱਧਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਮੁੱਖ ਅਪਵਾਦ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਹਨ। ਲਹਿਰਦਾਰ, ਕੱਟਣ ਵਾਲੀ ਸਤ੍ਹਾ 'ਫਲੈਮਬਰਜ' ਵਿੱਚ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਜਿਸਨੂੰ ਲਾਟ ਨੇ

441

ਨਾਮ ਦਿੱਤਾ ਹੈ: ਇਹ ਸੁੰਦਰ ਮਾਲੇਈ ਕ੍ਰਿਸ (ਕ੍ਰੀਜ਼) ਨਾਲੋਂ ਕਿਤੇ ਵੀ ਬਿਹਤਰ ਵਿਕਸਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਵਸਤੂ ਕੱਟਣ ਵਾਲੀ ਸਤ੍ਹਾ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਜਾਪਦੀ ਹੈ। ਲਹਿਰ-ਧਾਰੀ ਰੂਪ ਨੂੰ ਨੀਊਵਰਕੇਰਕੇ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਦੇ ਇੱਕ ਲੋਹੇ ਦੇ ਖੰਜਰ (ਚੌਦ੍ਹਵੀਂ ਜਾਂ ਪੰਦਰਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ) ਵਿੱਚ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ: ਥੇਮਜ਼ ਤੋਂ ਲਏ ਗਏ ਸਮਾਨ ਹਥਿਆਰ, ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਅਜਾਇਬ ਘਰ ਵਿੱਚ ਮਿਲਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਉਹ ਮਹਾਂਦੀਪੀ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਵਿੱਚ ਭਰਪੂਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਅਕਸਰ ਲਹਿਰਾਂ ਨੂੰ ਆਰੇ-ਦੰਦਾਂ ਵਿੱਚ ਤੋੜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ: ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੂਰਖਤਾਪੂਰਨ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਭਾਰਤੀ ਸੈਬਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਪਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ; ਇਸਦੀ ਬਾਅਦ ਵਾਲੀ ਦਿੱਖ ਦੂਰ ਪੱਛਮ ਵਿੱਚ ਕੀਮਤੀ ਆਰਾ-ਬੇਯੋਨੇਟ 'ਤੇ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਪਾਰਵੋ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਿਧਾਂਤਕ ਮਲਟੀਮ ਮਾਸ ਅਤੇ ਬਾਲਣ ਲਈ ਬਰਾਬਰ ਬੇਕਾਰ ਹੈ। ਕੁਝ ਹੱਦ ਤੱਕ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦੰਦਾਂ ਵਾਲੀ ਕਿਨਾਰੀ ਹੈ, ਜੋ ਅਰਬ, ਭਾਰਤੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਪੂਰਬੀ ਹਥਿਆਰਾਂ ਵਿੱਚ ਪਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਸਭ ਤੋਂ ਡੂੰਘੇ ਇੰਡੈਂਟੇਸ਼ਨ ਅਖੌਤੀ ਤਲਵਾਰ-ਤੋੜਨ ਵਾਲਿਆਂ (ਬ੍ਰਾਈਜ਼-ਏਪੀਜ਼) ਵਿੱਚ ਹਨ, ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਪੰਦਰਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ। ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਫ੍ਰੀਕ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਦੰਦਾਂ ਵਾਲੇ ਜਾਂ ਟੁੱਟੇ ਹੋਏ ਕਿਨਾਰੇ ਦਾ ਅਰਥ ਸਮਝਾਉਣਾ ਆਸਾਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਚੌਦ੍ਹਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਇੱਕ ਖੰਜਰ ਵਿੱਚ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹੈ (ਚਿੱਤਰ 137)। ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਹੁੱਕਡ-ਐਜ, ਸਪਰ-ਐਜ, ਜਾਂ ਪ੍ਰੋਂਗ-ਐਜ ਹੈ, ਜਿਸਦੇ ਅਨੁਮਾਨ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਫਲੈਮਬਰਗ (ਫਲੈਮਬਰਜ) ਸਹੀ, ਜਾਂ ਲਹਿਰਾਉਣ ਵਾਲੇ ਕੰਟੋਰ ਦੀ ਦੋ-ਹੱਥ ਵਾਲੀ ਤਲਵਾਰ ਵਿੱਚ ਪਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਹੁੱਕ ਜਾਂ ਤਾਂ ਸਿੰਗਲ ਜਾਂ ਡਬਲ ਹਨ, ਅਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਇਰਾਦਾ ਵਿਰੋਧੀ ਦੇ ਬਲੇਡ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਸੀ। ਇੱਕ ਨਿਯਮ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅੱਧ-ਚੰਦਰਚੰਦਰ ਦਾ ਖੋਖਲਾ ਬਿੰਦੂ ਵੱਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ: ਕੁਝ ਖਿਤਿਜੀ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਉਲਟੇ ਜਾਂ ਹਿਲਟ ਵੱਲ ਖੋਖਲੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਆਕਾਰ ਵਿਰੋਧੀ ਦੇ ਬਲੇਡ ਨੂੰ ਬਾਂਹ ਵੱਲ ਲੈ ਜਾਵੇਗਾ।

□□□□□ 130□—□□□□ □□□□□□

□□□□□ 131□—□□□□-□□□□ □□□□ □□□□□

□□□□□ 132.—□□□-□□□ □□□□□

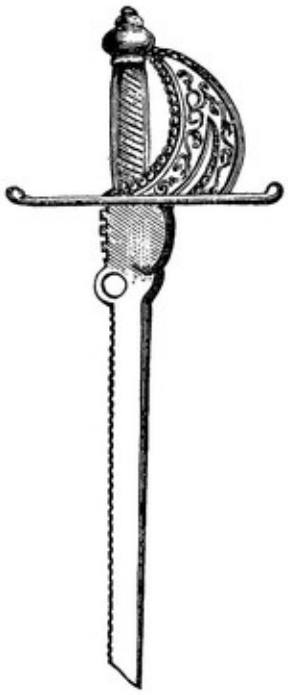

□□□□□ 133.—□□□□-□□□□□

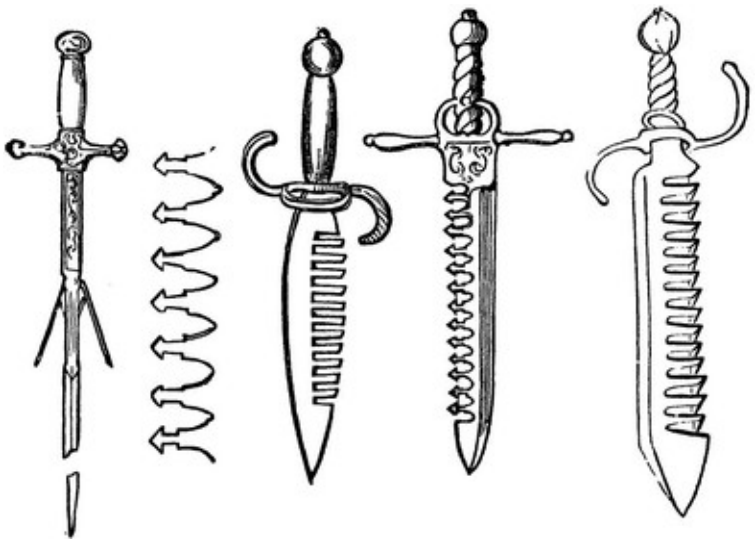

□□□□□ 134.—□□□□□ □□□□ □□□□□

□□□□□ 135.—□□□-□□□□ □□□□ □□□□□

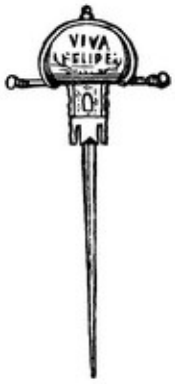

□□□□□ 136□—□□□□□□□□□□□

ਚਿੱਤਰ 137.—ਟੂਥਡ-ਐਜ।

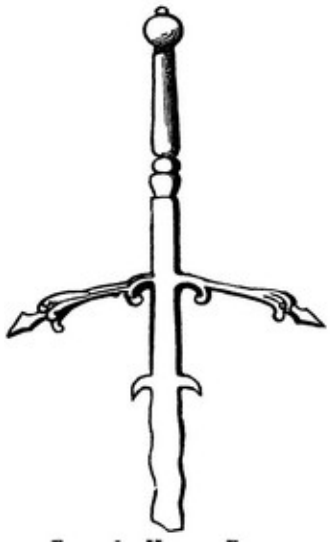

ਚਿੱਤਰ 138.—ਹੁੱਕਡ-ਐਜ।
ਇਹ ਬਿੰਦੂ ਫਿਰ ਕਿਨਾਰੇ ਜਿੰਨਾ ਹੀ ਵੱਖਰਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਕੁਦਰਤੀ ਬਿੰਦੂ ਠੋਸ ਸਰੀਰ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰੇਖਾਵਾਂ, ਸ਼ੰਕੂ, ਪਿਰਾਮਿਡਲ, ਜਾਂ ਬਹੁਭੁਜ, ਦਾ ਲੰਮਾ ਹੋਣਾ ਅਤੇ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਕਨਵਰਜੈਂਸ ਹੋਵੇਗਾ, ਜੋ ਇੱਕ ਸਾਂਝੇ ਸਿਖਰ ਵਿੱਚ ਸਮਕਾਲੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜਾਪਾਨੀ ਬਲੇਡ ਵਿੱਚ ਕਿਨਾਰੇ ਦੀ ਰੇਖਾ ਪਿਛਲੀ ਰੇਖਾ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਲਈ ਉੱਪਰ ਵੱਲ ਝੁਕੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਵਧੇਰੇ ਤਾਕਤ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਸਿਰਾ ਬੇਵਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਕਿਨਾਰੇ ਵਾਂਗ, ਚਾਲੀ ਅਤੇ ਨੱਬੇ ਡਿਗਰੀ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਮਿਸ਼ਰਿਤ ਕੋਣ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ: ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਸਖ਼ਤ ਸਰੀਰਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਲਈ ਫਿੱਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਜਿੰਨਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਕੋਣ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਬਿੰਦੂ ਓਨਾ ਹੀ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਜਦੋਂ ਸਿਰਫ਼ ਕਿਨਾਰੇ ਨੂੰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸ਼ਲੇਗਰ ਅਤੇ ਗਲੇਵ ਵਿੱਚ, ਨਿਆਂ ਦੀ ਤਲਵਾਰ ਜਾਂ ਸ਼ਾਰਫ੍ਰਿਕਟਰ (ਹੈੱਡਮੈਨ) ਦੇ ਹਥਿਆਰ ਵਿੱਚ, ਬਹੁਤ ਚੌੜੇ ਪਤਲੇ ਬਲੇਡ ਦੇ ਬਿੰਦੂ ਨੂੰ ਗੋਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਕੇਲਟੋ-ਸਕੈਂਡੇਨੇਵੀਅਨ ਤਲਵਾਰਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗਲਤ ਐਂਗਲੋ-ਸੈਕਸਨ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਚਿੱਤਰ 139.
ਜੱਲਾਦ ਦੀ ਤਲਵਾਰ।

ਚਿੱਤਰ 140.

□□□□□ □□□□□

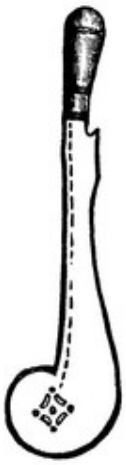

□□□□□ 141.

□□□□ □□□□-□□□□□

□□□□□ 142.

□□□□□□ □□□□□□ □□□□□□

ਚਿੱਤਰ 143.
ਸਕਾਈਮਾਈਟ।
ਕੱਟਣ ਵਾਲੇ ਬਲੇਡਾਂ ਦੇ ਸਿਰਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਵੀ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਹੈ। ਅਸ਼ਾਂਤੀ, ਦਾਹੋਮ ਅਤੇ ਬੇਨਿਨ ਦਾ ਬਾਜ਼, ਪੱਛਮੀ ਅੰਤਰ-ਉਪਖੰਡੀ ਅਫ਼ਰੀਕਾ ਦੇ ਕਾਤਲ ਤਾਨਾਸ਼ਾਹੀ, ਇੱਕ ਘੁੰਮਣਘੇਰੀ ਵਿੱਚ ਖਤਮ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਚੀਨੀ ਸੈਬਰ-ਚਾਕੂ ਦਾ ਰੂਪ ਵੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਅਪਰਾਧੀਆਂ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਪੁਰਾਣੀ ਫਾਰਸੀ ਤਲਵਾਰ, ਜਿਸਨੂੰ ਅਕਸਰ ਗਲਤੀ ਨਾਲ ਤੁਰਕੀ ਤਲਵਾਰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਬਲੇਡ ਦੇ ਚੌੜੇ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਰੇ ਇੱਕ ਬਿੰਦੂ 'ਤੇ ਖਤਮ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਪ੍ਰਭਾਵ ਕੱਟ ਵਿੱਚ ਤਾਕਤ ਜੋੜਨਾ ਹੈ; ਹਥਿਆਰ ਬਹੁਤ ਭਾਰੀ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਸਦਾ ਕੋਈ ਅਰਥ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਜਦੋਂ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਹੀ ਸਲੈਸ਼, ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਕੋਈ ਪਹਿਰੇਦਾਰੀ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਇਹ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਉਤਸੁਕਤਾ ਨਾਲ ਸੱਚੇ ਤੁਰਕੀ ਸਿਮੀਟਰ ਵਿੱਚ ਵਿਕਸਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜੋ ਅਸੀਂ ਸੋਲ੍ਹਵੀਂ ਸਦੀ ਦੀ ਹਰ ਤਸਵੀਰ ਵਿੱਚ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ, ਅਤੇ ਜੋ ਹੁਣ ਸਾਡੇ ਅਜਾਇਬ ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਅੰਤ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਇੱਕ ਭਿਆਨਕ ਆਕਾਰ ਵਿੱਚ ਵਿਕਸਤ ਹੋਇਆ; ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਲੰਬਾਈ ਕੱਟ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਪਹਿਰੇਦਾਰ ਨੂੰ ਲਗਭਗ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਪੈਰੀ ਕਰਨਾ ਢਾਲ ਦਾ ਕੰਮ ਸੀ। ਇਹ ਬੇਮਿਸਾਲ ਰੂਪ ਪੂਰਬ ਅਤੇ ਪੱਛਮ ਵੱਲ ਬਹੁਤ ਦੂਰ ਤੱਕ ਫੈਲਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਕੁਝ ਨੇਪਾਲ ਤਲਵਾਰਾਂ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਦੋਹਰੀ ਲਹਿਰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸਨੂੰ ਚੀਨੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਅਪਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਮ ਵਾਂਗ ਆਪਣੀਆਂ ਬਾਹਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸਨੂੰ ਇਸਦੇ ਸਰਲ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਤੱਕ ਘਟਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ: ਪੋਮਲ ਟੋਪੀ ਦੇ ਆਕਾਰ ਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਹੈਂਡਲ ਤਾਰਾਂ ਵਾਲਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਗਾਰਡ ਧਾਤ ਦਾ ਇੱਕ ਛੋਟਾ ਜਿਹਾ ਅੰਡਾਕਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਹੱਥ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ

(ਚਿੱਤਰ 145)। 'ਟੂਰਾਨੀਅਨ ਬਲੇਡ' ਦਾ ਇੱਕ ਹੋਰ ਵਧੀਆ ਨਮੂਨਾ ਅਸਾਮ ਦੇ ਦੱਖਣ-ਪੂਰਬ ਵਿੱਚ, ਨਾਗਾ ਕਬੀਲੇ ਦਾ ਭਿਆਨਕ ਦਾਓ

442 ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕ ਮੋਟੀ, ਭਾਰੀ ਤਲਵਾਰ ਹੈ, ਅਠਾਰਾਂ
ਇੰਚ ਲੰਬੀ, ਇੱਕ ਬੇਵਲ ਦੇ ਨਾਲ ਜਿੱਥੇ ਬਿੰਦੂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਲੱਕੜ ਦੇ ਅੱਧੇ- ਸਕੈਬਾਰਡ ਵਿੱਚ ਕਮਰ 'ਤੇ ਪਹਿਨੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਖੁਦਾਈ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਮਾਰਨ ਲਈ ਵੀ ਵਰਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਤੁਰਕੀ ਰੂਪ ਯੂਰਪ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਤੱਕ ਵੀ ਫੈਲਿਆ, ਜਿੱਥੇ ਇਹ 'ਮਾਰਿਨਰਜ਼ ਕਟਲਸ' ਦੀਆਂ ਬਹੁ-ਵੰਨਗੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਬਣ ਗਈ, 'ਕਰਟਲ-ਕੁਹਾੜੀ' ਤੋਂ - ਕਰਟਸ ਅਤੇ ਕੁਹਾੜੀ। 'ਟੂਰਾਨੀਅਨ ਬਲੇਡ' ਪੂਰਬੀ ਸਕੂਚੀਅਨਾਂ ਵਿੱਚ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।

443 ਇਸਦੀ ਸ਼ਕਲ ਇੱਕ ਸ਼ਿਕਾਰੀ ਦੇ ਸਿੰਗ ਵਰਗੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਤਲਵਾਰ ਦੀ ਗੰਢ ਦੋ ਰਿਬਨਾਂ ਵਿੱਚ ਲਟਕਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਦੂਰ-ਦੁਰਾਡੇ ਪੁਰਾਤਨਤਾ ਤੋਂ ਬਚੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਟਿੰਕਟ ਜਾਮਨੀ, ਗੁਲੇਸ ਅਤੇ ਸੇਬਲ ਹਨ, ਇੱਕ ਫਾਸਸੇ ਟੇਨੇ ('ਫੇਸ 'ਤੇ' ਜਾਂ ਬਾਰ) ਜਾਂ, ਵਰਟ ਅਤੇ ਆਰਜੈਂਟ। ਵਰਣਨ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸਟੀਕ ਅਤੇ ਤਕਨੀਕੀ ਹਨ; ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਅਬੂ ਅਲ-ਮਹਾਸਿਨ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਬਦੁੱਲਾ ਅਲ-ਅਸ਼ਰਤੀ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਅਨੂਕ ਦੇ ਰੈਂਕ (ਸ਼ਸਤਰਬੰਦ ਬੈਜ) ਨੂੰ ਵੇਖਦਾ ਹੈ: 'ਕੋਟ ਇੱਕ ਬਾਰ ਵਰਟ ਦੁਆਰਾ ਕੱਟੇ ਗਏ ਇੱਕ ਗੋਲ ਆਰਜੈਂਟ ਤੋਂ ਬਣਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਇੱਕ ਤਲਵਾਰ ਗੁਲੇਸ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ.... ਇਹ ਰੈਂਕ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰਸੰਨ ਸੀ, ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਰ ਦੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਨੇ ਇਸਨੂੰ ਆਪਣੇ ਗੁੱਟ 'ਤੇ ਟੈਟੂ ਬਣਾਇਆ ਸੀ।' ਇਹ ਰੈਂਕ ਉਦੋਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇ ਨੂੰ ਅਮੀਰ ਦੀ ਸ਼ਾਨ ਲਈ ਉੱਚਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ।

ਚਿੱਤਰ 144.
ਪੁਰਾਣਾ ਤੁਰਕੀ।

□□□□□ 145.

□□□□□

□□□□□ 146.

□□□□□□ □□□□□ □□□□□□□□□□

□□□□□ 147.

□□□□□□

□□□□□ 148.

□□□□ □□ □□□□□□□

□□□□□ 149.

□□□□□ □□□□□

□□ □□□□□ □□□ □□□ □□□ □□□ □□□□□□ □□□□□ □□□□□ □□□□ □□□□□□□□ □□□ □□□□□ □□□□ □□□ □□□□ □□□□□ □□□ □□□□ □□□□ □□□□□□ □□, □□□ □□□□□ □□□□□ □□ □□□ □□□□□ □□□□□□□□□ □□ □□□□□□ □□□ □□□□□□□□ □□ □□□□□□ □□□ '□□ □□□□ χελιδὼν (□□□□□□) □□□ χελιδόνιος ξίφος(□□□□□ □□□□□□,) [444] □□□ □□□□□□ □□□□□ □□ □□□□ □□□□□, □□□□ □□□□ □□ □□□ '□□ □□□□ □□□□□ □□-□□□□□ □□□□ □□□□□□ □□□ □□ □□□ □□□□□ □□ □□□□□ □□□□□□, □□□□□□ □□□□ □□□ □□□□ □□□□□□□□ □□□□□ □□, □□□ □□ □□□ □□ □□□ '□□ □□□□□ □□□□□□ □□□□ □□□□ □□□□□ □□□ □□□□□□□□□□ □□□□ □□ □□ □□□-□□□ □□□□ □□□ □□□ □□□□ □□□□□□ □□□ □□□□□ □□□□□ □□□, □□□ □□□ □□ □□□□ □□□□ □□□ □□□□ □□□□□ '□□ □□□ □□□□ □□□□□ □□□ □□□□□ □□□□ (□□□□□□□□□) □□ □□□ □□□□ □□□□□ □□; □□□□□□□, □□□□□ □□ □□□□□ □□□□□□ □□□□□ □□□□□ □□□ □□□ □□□□□□ □□□ □□□□□ □□□□□□□ (□□□□□□□□□□) □□□□ □□□ □□-□□□□ □□□□□ □□, □□□□□ □□□□ □□□ □□□ □□□□ □□, □□□□□ □□□□ □□□□□□□□□ □□□ □□□□ □□□ □□□□ □□□ □□□□ □□□ □□□□, □□□□□□□□□□ □□□, □□□□□ □□□□□□□ □□, □□□ □□□□ □□□□ □□□ □□□□ □□□ □□□□ □□□□ □□□□ □□ □□□□□ □□ □□□□ □□, □□ □□□□□ □□□ □□, □□ □□□□□ □□□ □□□□ □□□□□ □□□ □□□□□□ □□□ □□□ □□ □□□ □□ □□□□□ □□□ □□□□□□□ □□□□ □□□ □□□□□ □□□, □□□□-□□□□□ (□□□□□□□ □□ □□□□□), □□ □□ □□□□ □□□ □□□□□□□ □□□□□ □□□□□□ □□□ □□□□□ □□□ □□□□□ □□, □□□ □□□□ □□□□ □□□□□ □□□□ □□□□ □□□ □□□ □□□ □□□□□ □□□, □□□□□ □□ □□□ □□□□ □□□□□□ □□ □□□□□□ □□□□□ □□□□ □□□□ □□ □□□□□ □□□ □□□ □□□□□ □□□ □□ □□□□□ □□□ □□ □□-□□□ □□□□ □□□ □□ □□□□□□□, □□□□□ □□□□□□□□□□ □□□□ □□□□□ '□□ □□□□□ □□□□□ □□ [445]: □□ □□ □□□□ □□ □□□□□ □□ □□□□ '□□ □□□□□ □□ □□□□ □□, □□□□ □□□ □□□□ □□□□, □□ □□ □□□□□□ □□ □□□ □□□ □□□□□ □□□□□□□ □□□□ □□□□ □□□ □□□ □□□ □□□[446] □□ □□□□□ □□□ □□□□□ □□ □□□□□ □□ □□□□ □□ □□ □□ □□□□ □□□□□ □□□□□□□, □□□ □□-□□□□□ □□ □□□□

ਦੀਆਂ ਰਵਾਇਤੀ ਕਹਾਵਤਾਂ, 'ਲਾ ਸੈਫਾ ਇਲਾ ਜ਼ੁਲ-ਫਿਕਾਰ ਵਾ ਲਾ ਫਤਾ ਇਲਾ ਅਲੀ' (ਦੁਸ਼ਮਣ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਲਈ ਜ਼ੁਲ-ਫਿਕਾਰ ਨਾਲ ਕੋਈ ਤਲਵਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਤੇ ਅਲੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੋਈ ਬਹਾਦਰ ਨੌਜਵਾਨ ਨਹੀਂ ਹੈ) ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।
ਚੇਲੀਡੋਨੀਅਨ ਬਲੇਡਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਮੈਂ ਡਬਲ ਬਲੇਡ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਦਾ ਇੱਕ ਵਧੀਆ ਨਮੂਨਾ ਉੜੀਸਾ ਤਲਵਾਰ ਹੈ

447: ਦੋ ਥੋੜ੍ਹੇ ਜਿਹੇ ਅੰਡਾਕਾਰ ਰੂਪ ਇੱਕੋ
ਹਿੱਲਟ ਤੋਂ ਉੱਗਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਆਪਣੀ ਲੰਬਾਈ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਗੋਲਡ ਕੋਸਟ 'ਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਆਕਾਰ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ: ਬਲੇਡਾਂ ਨੂੰ ਮੇਰ ਦੇ ਖਗੋਲੀ ਚਿੰਨ੍ਹ ਵਾਂਗ ਨਿਪਟਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਉਪਯੋਗ ਨੱਕ ਅਤੇ ਕੰਨ ਕੱਟਣਾ ਹੈ।

448 ਅਪਰਾਧੀ ਮੈਂਬਰ
ਨੂੰ ਕਮਰ 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇੱਕ ਉੱਪਰ ਵੱਲ ਸ਼ੀਅਰ ਅੰਗ ਵਿਗਾੜ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਪੰਨੇ ਲਈ 'ਵੰਡੀਆਂ ਤਲਵਾਰਾਂ', ਇੱਕ ਮਿਆਨ ਵਿੱਚ ਦੋ ਬਲੇਡਾਂ ਨੂੰ ਰਾਖਵਾਂ ਰੱਖਦਾ ਹਾਂ, ਜੋ ਕਿ ਮੱਧਯੁਗੀ ਯੂਰਪ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਜਾਂਦੇ ਸਨ, ਅਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਚੀਨ ਵਿੱਚ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਚਿੱਤਰ 150।—ਸੋਨੇ ਦਾ ਤੱਟ। ਇਸ ਲੰਬੇ ਅਤੇ ਤਕਨੀਕੀ ਅਧਿਆਇ ਨੂੰ ਸਮਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ। ਤਲਵਾਰ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਨਾਲ ਲਗਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅੱਗੇ ਅਤੇ ਪਿੱਛੇ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੋਢੇ ਨਾਲ ਢੱਕਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਹਿਲਟ ਅਤੇ ਬਲੇਡ ਵਿਚਕਾਰ ਕੋਈ ਅੰਤਰ ਨਹੀਂ ਛੱਡਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਪਕੜ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਟੈਂਗ ਨੂੰ ਰਿਵੇਟਸ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ, ਬਿਹਤਰ ਹੋਰ ਵੀ, ਪੋਮਲ 'ਤੇ ਇੱਕ ਪੇਚ ਦੁਆਰਾ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ: ਜੇਕਰ ਇਸ ਨੂੰ ਅਣਗੌਲਿਆ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਹਥਿਆਰ ਇੱਕ ਸੱਚਾ ਕਿਨਾਰਾ ਨਹੀਂ ਦੇਵੇਗਾ। ਅਜ਼ਮਾਇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਪਿੱਛੇ ਅਤੇ ਕਿਨਾਰੇ ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਲੱਕੜ ਦੇ ਪੋਸਟ 'ਤੇ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਜ਼ੋਰ ਨਾਲ ਮਾਰਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਹੈਂਡਲ ਢਿੱਲਾ ਹੋਣ ਦਾ ਕੋਈ ਸੰਕੇਤ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਉਂਦਾ, ਅਤੇ ਬਲੇਡ ਸਹੀ ਆਵਾਜ਼ ਨਾਲ ਵੱਜਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਇੱਕ ਸੰਕੇਤ ਹੈ ਕਿ ਮਾਊਂਟਿੰਗ ਤਸੱਲੀਬਖਸ਼ ਹੈ: ਉਲਟਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਬਲੋ ਹੱਥ ਨੂੰ ਜਾਰ ਜਾਂ ਡੰਗ ਮਾਰਦਾ ਹੈ: ਇਹ ਸੁਝਾਅ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੱਟ ਕੁਸ਼ਲ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

ਨੋਟ।—ਸਿੱਧੇ ਬਲੇਡ ਦੀ ਕਿਸਮ ਅਤੇ ਮਾਡਲ ਰੈਪੀਅਰ ਦਾ ਰੂਪ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਅਸੀਂ ਟੋਲੇਡੋ ਕਹਿੰਦੇ ਹਾਂ। ਇਹ ਸ਼ਾਇਦ ਰੋਮਨ ਘੋੜਸਵਾਰ ਦੀ ਸਪੈਥਾ ਜਾਂ ਲੰਬੀ ਤਲਵਾਰ ਤੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ

ਹੈ; ਪਰ ਇਸਨੇ ਚਾਰਲਸ ਕੁਇੰਟ (ਈ. 1493–1519) ਦੇ ਰਾਜ ਦੌਰਾਨ ਆਪਣਾ ਮੌਜੂਦਾ ਸੰਪੂਰਨ ਰੂਪ ਧਾਰਨ ਕੀਤਾ। ਵਕਰ ਬਲੇਡ ਦਾ ਉਦਾਹਰਣ ਅਖੌਤੀ 'ਦਮਿਸ਼ਕ' ਸੈਬਰ ਹੈ, ਜੋ ਸ਼ਾਇਦ ਅਲ-ਇਸਲਾਮ (ਸੱਤਵੀਂ ਸਦੀ) ਦੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਪੂਰਬੀ ਫੌਜਾਂ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹਲਕੇ ਬੇਦਾਵੀ ਘੋੜਸਵਾਰਾਂ ਨਾਲ ਬਣੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸਨ। ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਭਾਗ II ਵਿੱਚ।

ਅਧਿਆਇ ਅੱਠਵਾਂ।

ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਮਿਸਰ ਅਤੇ ਆਧੁਨਿਕ ਅਫਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਤਲਵਾਰ। ਸਾਡੇ ਇਤਿਹਾਸ ਦੀ ਮੌਜੂਦਾ ਸਥਿਤੀ ਸਾਨੂੰ ਭਾਸ਼ਾ, ਸਾਹਿਤ, ਵਿਗਿਆਨ, ਕਲਾ ਅਤੇ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੀ ਸੱਭਿਅਤਾ ਵਿੱਚ ਮਿਸਰ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਉਂਦੀ। ਸਾਨੂੰ ਹੁਣ ਪੁਰਾਣੀ ਅਤੇ ਪੁਰਾਣੀ ਕਹਾਵਤ - 'ਐਕਸ ਓਰੀਐਂਟ ਲਕਸ' - ਨੂੰ ਸੋਧਣਾ ਅਤੇ ਆਧੁਨਿਕ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ - ਇਹ ਕਲਪਨਾ ਕਿ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਆਇਆ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਇਸਦੇ ਉਲਟ ਸੱਚ ਹੈ। ਗਿਆਨ ਦੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਪੂਰਬ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਦੱਖਣ ਵਿੱਚ, ਹਨੇਰੇ ਮਹਾਂਦੀਪ ਵਿੱਚ ਉੱਗੀ ਅਤੇ ਚਮਕੀ, ਜੋ ਕਿ ਉੱਚ ਮਹਾਂਦੀਪ ਵੀ ਹੈ।

449 ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਅਸੀਂ ਹੁਣ ਇਹ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ
ਕਿ
ਪੱਛਮ ਵੱਲ ਸਾਮਰਾਜ ਦਾ ਰਾਹ ਆਪਣਾ ਰਸਤਾ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ।
ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਲੈਪਸੀਅਸ ਸਾਨੂੰ ਸਿਖਾਉਂਦੇ ਹਨ, 'ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਪੁਰਾਣੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਉੱਨਤ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਬਾਰੇ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ; ਲਿਖਣ ਦੇ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਢੰਗ ਬਾਰੇ, ਅਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਸਾਹਿਤਕ ਵਿਕਾਸ ਬਾਰੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਿਸਰ ਦੇ।' ਕਾਰਲ ਵੋਗਟ, ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਆਦਮੀ ਜਿਸ ਕੋਲ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਕਹਿਣ ਦੀ ਹਿੰਮਤ ਹੈ, ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ: 'ਸਾਡੀ ਸੱਭਿਅਤਾ ਏਸ਼ੀਆ ਤੋਂ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਅਫਰੀਕਾ ਤੋਂ ਆਈ ਸੀ।' ਆਪਣੇ ਮੂਲ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਵਾਪਸ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ
ਮਿਸਰੀ ਵਾਦੀ ਵਿੱਚ ਦੁਨੀਆ ਦੀ ਮਹਾਨ ਮਾਲਕਣ।
ਆਧੁਨਿਕ ਮਿਸਰ ਵਿਗਿਆਨੀ ਯੂਨਾਨੀ, ਲਾਤੀਨੀ ਅਤੇ ਇਬਰਾਨੀ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਮਾਨਵ-ਵਿਗਿਆਨਕ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਮਾਮੂਲੀ ਅਧਿਐਨਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਝੂਠੇ ਅਤੇ ਇੱਕ-ਪਾਸੜ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਫਿਰ ਵੀ ਨੀਲ ਘਾਟੀ ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਸਿਰਫ ਖੋਜ ਦੀ ਦਹਿਲੀਜ਼ 'ਤੇ ਹਾਂ
- ਭੂਗੋਲਿਕ, ਭਾਸ਼ਾਈ ਅਤੇ ਵਿਗਿਆਨਕ। ਇਸਦੇ ਪ੍ਰੋਟੋ-ਮਿਸਰੀ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਮੁੱਢਲੀ ਕਾਰੀਗਰੀ ਬਾਰੇ ਅਸੀਂ ਅਜੇ ਤੱਕ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ; ਅਤੇ ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਸੱਚਮੁੱਚ ਬੇਤੁਕਾ ਹੈ ਕਿ ਮਨੁੱਖ ਨੇ ਆਪਣੇ ਕਲਾਤਮਕ ਜੀਵਨ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਪਿਰਾਮਿਡ ਬਣਾ ਕੇ, ਓਬਲੀਸਕ ਕੱਟ ਕੇ, ਅਤੇ ਹਾਇਰੋਗਲਿਫ ਉੱਕਰੀ ਕਰਕੇ ਕੀਤੀ ਸੀ। 'ਕੁਸ਼ਾਈਟ ਸਕੂਲ', ਜੋ ਕਿ

ਯੂਸੇਬੀਅਸ ਦ ਬਿਸ਼ਪ ਦੇ ਏਸ਼ੀਆਈ ਇਥੋਪੀਅਨਾਂ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ,

450 ਅਤੇ ਬਦਕਿਸਮਤੀ ਨਾਲ
ਬੁਨਸੇਨ, ਮਾਸਪੇਰੋ, ਵਿਲਕਿਨਸਨ, ਮੈਰੀਏਟ, ਬਰੂਗਸ਼, ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਛੋਟੇ ਨਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਨੇ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਪੁਰਾਣੇ ਨੀਲੋਟਸ 'ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਏਸ਼ੀਆ ਤੋਂ ਆਏ ਸਨ।' ਸਿਧਾਂਤ ਵਿੱਚ ਸਬੂਤ ਦੀ ਪੂਰੀ ਘਾਟ ਹੈ; ਅਤੇ ਬਾਈਬਲ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਦਾਅਵੇ ਬਾਰੇ ਵੀ ਇਹੀ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ - 'ਮਿਸਰ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਬਸਤੀਵਾਦੀ ਮੇਸੋਪੋਟੇਮੀਆ ਤੋਂ ਉੱਥੇ ਆਏ ਸਨ।' ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ (ਵਿਲੀਅਮ ਓਸਬਰਨ

451 ਦੁਆਰਾ) ਕਿਹਾ
ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਕਥਾ ਪੜ੍ਹ ਰਹੇ ਹੁੰਦੇ ਹਾਂ, 'ਮਿਸਰ ਦੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਆਦਿਮ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਦਾ ਹੁਨਰ ਉਸ ਸਭਿਅਤਾ ਦਾ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਸੀ ਜੋ ਇਸਦੇ ਪਹਿਲੇ ਵਸਨੀਕ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਆਏ ਸਨ ਜਦੋਂ ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਨੀਲ ਦੀ ਘਾਟੀ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਕਰਦੇ ਸਨ।'
ਮੇਰਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਮਿਸਰੀ ਅਫ਼ਰੀਕੀ ਸਨ, ਅਤੇ ਸ਼ੁੱਧ ਅਫ਼ਰੀਕੀ; ਕਿ ਨੀਲ-ਨਿਵਾਸੀ ਅਜੇ ਵੀ ਸੀਰੀਆਈ, ਅਰਬੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਏਸ਼ੀਆਈ ਖੂਨ ਦੇ ਇੱਕ ਵੱਡੇ ਨਿਵੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਚਿੱਟੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨੀਗ੍ਰੋਇਡ ਹਨ; ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਇਥੋਪੀਆ ਇਸਦਾ ਪੁਰਾਣਾ ਨਸਲੀ ਘਰ ਹੈ। ਏਸਚਿਲਸ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਆਪਣੇ ਕਾਲੇ ਅੰਗਾਂ ਨੂੰ ਚਿੱਟੇ ਕੱਪੜੇ ਪਹਿਨਾਏ ਸਨ ਜਦੋਂ ਹੇਰੋਡੋਟਸ (ii. 104) ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਰਬਾਂ

452 ਅਤੇ ਉੱਤਰੀ ਅਫ਼ਰੀਕੀ ਲੋਕਾਂ ਦੇ
ਮੁਕਾਬਲੇ ਗੂੜ੍ਹੀ ਚਮੜੀ ਵਾਲਾ ਬਣਾਇਆ ਸੀ। ਹਰ ਯਾਤਰੀ ਨੂੰ ਉਸਦਾ ਵਰਣਨ ਅੱਜ ਦੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਢੁਕਵਾਂ ਲੱਗਦਾ ਹੈ। ਬਲੂਮੇਨਬਾਖ ਨੇ ਪੁਰਾਣੇ ਮਿਸਰੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਬਰਬਰ ਮੂਲ, ਸਾਮੇਟਿਕ ਦੀ ਨਸਲ, ਜਾਂ ਸੂਰਜ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਵਜੋਂ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ। ਹਾਰਟਮੈਨ ਨੇ ਰਾਏ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਉਹ ਏਸ਼ੀਆਈ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਅਫ਼ਰੀਕੀ ਸਨ, ਅਤੇ ਡਾ. ਮੋਰਟਨ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪਹਿਲੀ ਰਾਏ ਨੂੰ ਸੋਧਿਆ, ਖੋਪੜੀ ਨੂੰ ਨੀਗ੍ਰੋਇਡ ਪਾਇਆ। ਮੈਨੂੰ ਉਮੀਦ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਮਮੀ ਖੋਪੜੀਆਂ ਦਾ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਬਣਾ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਸਾਬਤ ਕਰਾਂਗਾ।

453 ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਹੈ ਕਿ
ਆਧੁਨਿਕ ਮਿਸਰੀ ਦੇ ਵਾਲ - ਪ੍ਰੂਨਰ ਬੇ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਨਸਲ ਦੀ ਇਹ ਮਹਾਨ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ - ਰੇਸ਼ਮੀ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਹਕਸਲੇ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਉਸਦੇ ਪੁਰਖਿਆਂ ਵਾਂਗ ਤਾਰ ਵਾਲੇ ਹਨ।454 ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਉਸਦੀ ਕਿਸਮ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਪਿੰਕਸ ਦੁਆਰਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਿਖਾਈ ਗਈ ਹੈ, ਮੇਲਾਨੋਕ੍ਰੋਇਕ-ਨੀਗ੍ਰੋਇਡ ਹੈ। ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਹੋਰ ਵੀ ਸੰਕੇਤ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇੱਥੇ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜੋ ਅਫ਼ਰੀਕੀ - ਘੋੜੇ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਮਨੁੱਖ - ਨੂੰ ਅਰਬੀ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਕਰਦੇ ਹਨ।
ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਮਿਸਰ ਦਾ ਇੱਕ ਇਤਿਹਾਸ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਅਜੇ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਗਏ ਹਾਂ। ਹੇਰੋਡੋਟਸ (ii. 142) ਇਸ ਵੱਲ ਦੇਖਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉਹ ਮੈਮਫ਼ਿਸ ਦੇ ਪਟਾਹ-ਪੁਜਾਰੀ ਨੂੰ 11,340 ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਪੁਰਾਤਨਤਾ ਦਾ ਦਿਖਾਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ,

455 ਜਿਸ ਦੌਰਾਨ ਰਾਜਿਆਂ ਅਤੇ
ਪੋਪਾਂ ਦੀਆਂ 341 ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਨੇ ਰਾਜ ਕੀਤਾ। 456 ਪਲੈਟੋ ਵੀ ਇਹੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉਹ 10,000 ਸਾਲ ਪੁਰਾਣੇ ਭਜਨਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਮੇਲਾ 457 ਜਦੋਂ ਉਹ ਅਮਾਸਿਸ ਤੋਂ

ਪਹਿਲਾਂ 330 ਰਾਜਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸਨੇ 30,000 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਰਾਜ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਬਰਾਨੀ ਸ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਤੋਂ ਕੁਝ ਸਦੀਆਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੈਮਫ਼ਿਸ (ਈ.ਪੂ. 4560?) ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਪਹਿਲਾ ਆਦਮੀ-ਰਾਜਾ ਮੇਨਾ (ਮੇਨੇਸ) 13,000 ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ 'ਦੇਵਤਿਆਂ ਦਾ ਰਾਜਵੰਸ਼' (ਦੇਵਤਾ-ਰਾਜੇ) ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਿਤ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਫੈਟਿਸ਼ੀਅਰ ਜਾਤੀ ਦੇ ਸਰਕਾਰੀ ਦਰਜਾਬੰਦੀ ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਦਿੰਦਾ ਹੈ: ਅਤੇ ਇਹ ਯੁੱਗਾਂ ਤੱਕ ਚੱਲਿਆ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਸਿਪਾਹੀ ਨੇ ਪੁਜਾਰੀ ਨੂੰ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਫ਼ਿਰਊਨ

458 ਅਤੇ
ਰਾਜਾ ਦੇ ਦਰਜੇ ਤੱਕ ਉੱਚਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਪ੍ਰੋਟੋ-ਮਿਸਰੀ ਰਾਜਵੰਸ਼ਾਂ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਕਲਮ ਦੇ ਆਦਮੀ ਤਲਵਾਰ ਦੇ ਆਦਮੀਆਂ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਦੇ ਸਨ, ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਬਚੇ ਰਹੇ; ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਧਾਰਮਿਕ ਕ੍ਰਮ ਨੇ ਦੁਬਾਰਾ ਫੌਜ 'ਤੇ ਰਾਜ ਕੀਤਾ। ਅਸੀਂ ਲੜੀਵਾਰ ਸਰਵਉੱਚਤਾ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦੇ ਪਰ ਇਸਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਗੰਦੀ ਰੂਪਰੇਖਾ। ਜਦੋਂ ਸਾਡੇ ਮਾਮੂਲੀ ਕਾਲਕ੍ਰਮ ਵਿਗਿਆਨੀ 6000 ਸਾਲ ਇਸਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਉਲਟ ਹੱਦ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜੋ ਇਸਨੂੰ ਅਣਗਿਣਤ ਸਦੀਆਂ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਰੋਡੀਅਰ

459 ਵਧੇਰੇ ਵਾਜਬ ਹੈ; ਉਸਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ
ਮਿਸਰ ਵਿੱਚ 1,460 ਸਾਲਾਂ ਦਾ ਚੱਕਰ 14,611 ਈਸਾ ਪੂਰਵ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਦੁਬਾਰਾ ਫਿਰ, ਇਹ ਸ਼ਾਇਦ ਪਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਮਿਸਰ 'ਦੁਨੀਆਂ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਤੰਗ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਪੱਟੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜੋ ਦੋਹਰੇ ਮਾਰੂਥਲ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਚੱਲਦੀ ਸੀ।' 'ਕੇਮੀ'

460 ਦੀ
ਹੱਦ ਮਨਮਾਨੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪਹਿਲੇ ਮੋਤੀਆਬਿੰਦ ਤੱਕ ਨਦੀ ਘਾਟੀ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਾਂ ਡੈਲਟਾ-ਨੀਦਰਲੈਂਡ ਵਿੱਚ ਸੱਤ ਸੌ ਸੱਤ ਮੀਲ ਚੌੜੀ ਹੋ ਕੇ ਅੱਸੀ ਮੀਲ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਸ਼ੱਕ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਆਧੁਨਿਕ ਮਾਸਰ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਮਿਜ਼ਰਾਈਮ ਦੇ ਪੂਰਬੀ ਅੱਧ ਤੋਂ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਟੁਕੜਾ ਹੈ। ਯੂਨਾਨੀਆਂ ਨੇ ਏਸ਼ੀਆ ਦੀ ਸਰਹੱਦ ਨੂੰ ਸੁਏਜ਼ ਇਸਥਮਸ ਅਤੇ ਨੀਲ ਤੋਂ ਪਰੇ ਲੀਬੀਆ ਦੀਆਂ ਧਰਤੀਆਂ ਤੱਕ ਫੈਲਾਇਆ।

461 ਇਹ ਵੱਡਾ ਮਿਸਰ ਅਜੇ
ਵੀ ਬਹਿਰ ਬਿਲਾ ਮਾ, ਵੱਡਾ ਫਿਉਮਾਰੇ ਹੁਣ ਹੱਡੀਆਂ-ਸੁੱਕਾ, ਅਤੇ ਨਦੀ ਘਾਟੀ ਦੇ ਪੱਛਮ ਵਿੱਚ ਉਜਾੜ ਵਿੱਚ ਓਏਸ ਦੇ ਇਕਸਾਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਸੁਝਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਇੱਕ ਪ੍ਰੋਟੋਇਸਟੋਰਿਕ ਅਤੀਤ ਦੇ ਵਿਸ਼ਾਲ ਖੰਡਰਾਂ ਨਾਲ ਹੈ। ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਦੋਂ ਬਹਿਰ ਅਲ-ਗ਼ਜ਼ਲ ਦਾ ਬੇਸਿਨ - ਤੰਗਾਨਿਕਾ ਅਤੇ ਵਿਕਟੋਰੀਆ ਨਯਾਨਜ਼ਾ ਵਰਗੀ ਝੀਲ - 'ਏਜਿਪਟਸ ਦਰਿਆ' ਦੇ ਸਮਾਨਾਂਤਰ ਚੈਨਲਾਂ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰ ਵੱਲ ਆਪਣਾ ਸਾਲਾਨਾ ਹੜ੍ਹ ਛੱਡਦਾ ਸੀ।462 ਝੀਲ ਦਾ ਤਲ ਵਾਰਪਿੰਗ ਦੀ ਕੁਦਰਤੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੁਆਰਾ ਗਾਦ ਨਾਲ ਭਰ ਜਾਵੇਗਾ, ਅਤੇ ਵਾਧੂ ਪਾਣੀ, ਜੋ ਹੁਣ ਉੱਤਰ ਵੱਲ ਛੱਡਣ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਪੂਰਬ ਵੱਲ ਨੀਲ ਵੱਲ ਧੱਕ ਦੇਵੇਗਾ। ਆਸਾਨ ਨਿਕਾਸੀ ਵਰਤਮਾਨ ਵਿੱਚ ਝੀਲ ਨੂੰ ਇੱਕ ਨਦੀ-ਬੇਸਿਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਦੇਵੇਗੀ, ਅਤੇ ਉਹ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਜੋ ਹੁਣ ਸਿੰਜੀਆਂ

□□□□ □□, □□□ □□□□ □□ □□□□ □□□□ □□□ □□□ □□□□□□□ □□□□□□ □□□ □□□□□□□ □□□□ □□□□□-□□□□□ □□ □□□□□□□□

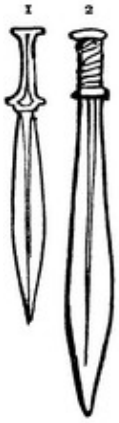

□□□□ 151.—1. □□□□
□□□□; 2. □□□□ (14 □□□ □□□□)□

□□□□ □□□□ □□□□□□□ □□□□□ □□ □□□□□ □□□ □□□□□□□ □□□□ □□ □□□□□ □□□□□ □□□ □□□□ □□□□□□ □□, □□ □□□□□ □□□ □□ □□ □□□□□□ □□□ □□□□□ □□□ □□□□ □□□ □□ □□ □□□□ □□□□□□□□□□ □□□ □□□□□ □□□ □□□□□ □□□□□□ □□□□□□ □□□□□□ □□ □□□□□ □□ '□□□□□□□□□□ □□□ □□ □□□□□□ '□□ □□□□□□□□□□' □□□ □□□□ □□□□ □□□□□□ □□ □□ □□□□ □□ □□□ □□□ □□□□□□□ □□□□□□□ □□□ □□ □□□□□ □□ □□□□□□ □□□ □□□□ □□□ □□□□ □□□□□ '□□□□□', [463] □□□□, □□□ □□□□□□□□□ □□□ □□□□□□□□ □□□□□□□□ □□ □□□□ □□□ □□, □□□ □□□□□□ □□□ □□ □□□□□ □□□ □□□□ □□□□□□ □□□□ □□□ □□□□□□ □□ '□□□□' □□ □□ □□□ □□□□□□ □□ □□□ □□□ □□□ □□□ □□□ □□□□□, □□□□□□□, □□□□ □□□□□□ '□□ □□□□□ □□□□ □□□□□□ '□□□□ □□□□ □□□□□□ □□□ □□□□□□,' □□. □□. □□□□□ □□□□□□ □□, '□□□□□□□, □□□ □□□□ □□□□□□□ □□□□□□□□□ □□ □□□□□' □□□ □□□□ □□ □□□□ □□; □□□□ □□□ □□□□□□□ □□□□□ □□□□ □□□□ □□□ □□□□□ □□ □□□□ □□□ □□□□□□ □□□□□ □□□□□ □□ (i. 3) □□ □□□□□ □□□□□□ □□□□ □□□□ □□□□□□ □□□ □□□□□□ □□□ □□□□-□□□□□□ (!) □□□ □□□□ □□□□□□□□ □□ □□□ □□□□□□ □□□□ □□□ □□□□□□ □□□□ □□□' [464] □□□□□□□□□ □□□ □□□□□□□□□□□ □□□□□□□□,[465] □□□ □□□□□□ □□□□ □□ □□ □□□ '□□□□□' □□ □□□ □□ □□ '□□□□', □□□□□□ □□□□□□ □□□□ □□ □□□□□ □□ □□□□ □□□

□□□ □□□, □□ □□□ □□ □□□□□ □□□□□ □□? □□ □□ □□ □□□□ □□□□ □□□□□ □□□ □□□ □□□ □□ □□□□□□ □□□ □□□□□ □□□□ □□ □□□ □□ □□□□□□□ □□□□ □□□□□, □□□□□□ □□□ □□□□ □□ □□□ □□□□□ □□□□ □□□ □□□□-□□□□□□ □□□ □□□□□ □□□□□ □□ □□□□□ □□□□ (□□□□□, □□□□, □□□ □□□□□□□□ □□□ □□□-□□□□□□ □□□) □□□□ □□ □□□□; □□□□□ □□□□□ □□□□ -

ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਫਰੀਗੀਆ - ਮੇਸੋਪੋਟੇਮੀਆ ਵਿੱਚ, ਪਰਸ਼ੀਆ ਵਿੱਚ, ਅਤੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ, ਜਿੱਥੇ ਬਸਤੀ ਤੁਲਨਾਤਮਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਧੁਨਿਕ ਸੀ। ਇਹ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਗਿਆਨੀ ਲਿਥੁਆਨੀਆ ਤੋਂ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ ਕਿਵੇਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੇਗਾ। ਇਹ ਸਾਨੂੰ 'ਆਰੀਅਨ ਧਰਮ-ਧਰੋਹ' ਤੋਂ ਬਚਾਉਂਦਾ ਹੈ; 466 ਇਹ 'ਇੰਡੋ-ਯੂਰਪੀਅਨ' ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਵੀ ਮਾੜਾ 'ਇੰਡੋ-ਜਰਮਨਿਕ' - ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਨਿਮਰਤਾ ਦਾ ਮਾਡਲ ਨਮੂਨਾ। ਦੋਵੇਂ ਸ਼ਬਦ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਿਧਾਂਤ ਅਤੇ ਇੱਕ ਅਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਸਿਧਾਂਤ ਹੈ। ਦੁਬਾਰਾ ਫਿਰ, ਸ਼ਬਦ-ਵਿਕਾਸ ਜਾਂ ਅਰਬੀ ਯੋਜਨਾ, ਜਿਸਨੂੰ ਬੇਤੁਕੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਾਮੀ (ਸ਼ੇਮ ਤੋਂ!) ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉੱਤਰੀ ਅਫਰੀਕਾ ਅਤੇ ਅਰਬ ਵਿੱਚ ਵਧਿਆ, ਗੁਣਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸੰਪੂਰਨ ਕੀਤਾ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਤੁਰਾਨੀਅਨ, ਸੁਤੰਤਰ ਅਤੇ ਅੱਕਾਡੀਅਨ ਵਿੱਚ ਮਾਹਰ ਬਣ ਕੇ, ਟਾਰਟਰੀ ਅਤੇ ਚੀਨ ਵਿੱਚ ਫੈਲ ਗਿਆ।
ਅਤੇ ਮਿਸਰ ਦੀ ਇਸ ਇੱਕ ਮੁੱਢਲੀ ਭਾਸ਼ਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਲਈ ਇੱਕ ਵਰਣਮਾਲਾ ਬਣਾਈ ਜਿੱਥੋਂ ਬਾਕੀ ਸਾਰੀਆਂ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਉਤਪੰਨ ਹੋਈਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਇਸ ਤੱਥ ਦੁਆਰਾ ਸਾਬਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਇੱਕ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਲੂਟਾਰਕ ਸਾਨੂੰ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੁਰਾਣੇ ਕਾਪਟਿਕ ਨੇ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਅੱਖਰ A ਨਾਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਨੀਲ-ਧਰਤੀ ਵਿੱਚ ਇਸਦੀ ਉਮਰ ਦਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਅਸੀਂ ਮਹਾਨ ਪਿਰਾਮਿਡ ਦੇ ਅੰਦਰੂਨੀ ਬਲਾਕ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਕਾਰੀਗਰ ਦੁਆਰਾ ਛੱਡੇ ਗਏ ਖੁਫੂ ਦੇ ਨਾਮ ਵਾਲੇ ਕਾਰਟੂਚ ਤੋਂ ਲਗਾ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।

467 ਢਾਲ ਉੱਤੇ ਸ਼ਾਹੀ ਦਸਤਖਤ ਵਰਗੀ ਨਕਲੀ ਅਤੇ ਕਲਾਤਮਕ
ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਮਨੁੱਖੀ ਮਨ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿੰਨੀਆਂ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਸਪਸ਼ਟ-ਬੋਲਣ ਵਾਲੇ ਆਦਮੀਆਂ ਨੇ ਆਈਆਂ ਅਤੇ ਗਈਆਂ ਹੋਣਗੀਆਂ!
ਪਰ ਮਿਸਰ ਨੇ ਹੋਰ ਵੀ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਕੀਤਾ। ਉਹ ਗਿਆਨ ਦਾ ਸੋਮਾ ਸੀ ਜੋ ਦੁਨੀਆ ਨੂੰ ਭਰ ਦਿੰਦਾ ਸੀ। ਪੂਰਬ ਵੱਲ ਇਹ ਮਹਾਨ ਧਾਰਾ ਬੇਬੀਲੋਨੀਆ ਅਤੇ ਚੈਲਡੀਆ, ਫਾਰਸ ਅਤੇ ਭਾਰਤ, ਇੰਡੋ-ਚੀਨ, ਚੀਨ ਅਤੇ ਜਾਪਾਨ ਤੋਂ ਹੁੰਦੀ ਹੋਈ ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਆ ਅਤੇ ਪੋਲੀਨੇਸ਼ੀਆ ਤੱਕ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਪੱਛਮ ਵੱਲ ਇਹ ਅਫਰੀਕਾ ਅਤੇ ਯੂਰਪ ਨੂੰ ਹੜ੍ਹ ਦਿੰਦੀ ਸੀ। ਇਹ ਦੋ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਅਮਰੀਕਾ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਪੂਰਬੀ ਰੇਖਾ ਚੀਨ ਅਤੇ ਜਾਪਾਨ ਤੋਂ ਪੂਰਬੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਂਤ ਤੱਟ ਤੱਕ ਫੈਲੀ ਹੋਵੇਗੀ: ਪੱਛਮੀ ਰੇਖਾ ਐਟਲਾਂਟਿਸ ਦੁਆਰਾ ਵਿਹਾਰਕ ਸੀ, ਜਾਂ ਸੰਭਵ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਜਦੋਂ ਬੇਹਰਿੰਗ ਦੇ ਜਲਡਮਰੂ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਇਸਨੇ ਮਹਾਨ ਕੈਰੇਬੀਅਨ ਖਾੜੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਮੈਡੀਟੇਰੀਅਨ ਅਤੇ ਮੈਕਸੀਕੋ ਅਤੇ ਪੇਰੂ ਵਿੱਚ ਨਵਾਂ ਇੰਡੀਜ਼ ਪਾਇਆ। ਦਰਅਸਲ, ਮਿਸਰ ਤੋਂ ਬੁੱਧੀ ਦਾ ਮਾਰਚ ਰਹਿਣ ਯੋਗ ਗਲੋਬ ਦੀਆਂ ਸੀਮਾਵਾਂ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦਾ ਹੈ।
ਵਰਣਮਾਲਾ ਦੀ ਕਾਢ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਾਹਿਤ - ਕਵਿਤਾ, ਇਤਿਹਾਸ ਅਤੇ ਆਲੋਚਨਾ ਵੱਲ ਲੈ ਜਾਵੇਗੀ। ਸਭ ਤੋਂ ਪੁਰਾਣੀ ਜਾਣੀ ਜਾਂਦੀ ਹੱਥ-ਲਿਖਤ ਪ੍ਰਿਸੇ (ਡੀ'ਐਵੇਨਸ) ਪੈਪਾਇਰਸ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਪੰਜਵੇਂ ਰਾਜਵੰਸ਼ ਦੇ ਆਖਰੀ (ਲਗਭਗ ਈਸਾ ਪੂਰਵ 3000) ਫ਼ਿਰਊਨ ਤਾਤ-ਕਾ-ਰਾ ਦੇ

ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਕਹਾਵਤਾਂ, ਅਧਿਆਇ, ਉਪਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦਾ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਪੰਜਵਾਂ ਹੈ, ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰੋ, ਤਾਂ ਜੋ ਤੁਹਾਡੀ ਉਮਰ ਲੰਬੀ ਹੋਵੇ': ਸ਼ੈਲੀ ਆਪਣੀ ਹਾਸੋਹੀਣੀ ਨਾੜੀ ਲਈ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾਯੋਗ ਹੈ, ਅਤੇ ਬੁਢਾਪੇ ਦੇ ਇਸਦੇ ਗ੍ਰਾਫਿਕ ਵਰਣਨ ਲਈ - 'ਸੇਨੇਕਸ ਬਿਸ ਪੁਅਰ'। ਸਭ ਤੋਂ ਪੁਰਾਣਾ ਮਹਾਂਕਾਵਿ ਪੈਂਟੌਰ ਦੀ ਬਹਾਦਰੀ ਵਾਲੀ ਕਵਿਤਾ ਹੈ, ਜੋ ਰਾਮਸੇਸ II ਨੂੰ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। (ਈਸਾ ਪੂਰਵ - 1333–1300); ਇਹ ਚੱਕਰੀ ਗੀਤਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰੋਟੋਟਾਈਪ ਹੈ ਜੋ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਸਾਈਪ੍ਰਸ ਵਿੱਚ, ਹੋਮਰਿਡ ਮੁਖੀ ਦੇ ਸ਼ੈੱਫ-ਡ'ਯੂਵਰੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੀ; ਅਤੇ ਇਹ 'ਅਰਮਾ ਵਿਰੂਮਕ ਕੈਨੋ' ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। 'ਡੈੱਡਬੁੱਕ' ਡਰਾਮੇ ਦਾ ਜਨਮ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਅੱਯੂਬ ਦੇ ਸੰਵਾਦਾਂ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਪਹਿਲਾਂ ਦਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। 'ਕੈਂਟੀਕਲਜ਼ ਆਫ਼ ਸੁਲੇਮਾਨ' ਆਈਸਿਸ ਅਤੇ ਨੈਫਥਿਸ ਦੇ ਉਭਾਰ ਵਿੱਚ ਹਨ।

468 ਸ਼ੈਲੀ ਵਿੱਚ
ਇੱਕ ਸ਼ੁੱਧਵਾਦੀ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਨੌਜਵਾਨ ਲੇਖਕ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਦੀ ਆਲੋਚਨਾ ਅੱਜ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਸਮੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਡੰਗ ਜੋੜ ਸਕਦੀ ਹੈ।

469 ਸਾਨੂੰ ਮਿਸਰੀਆਂ ਨੂੰ ਨਕਸ਼ਿਆਂ ਅਤੇ
ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਦੀ ਕਾਢ ਦਾ ਸਿਹਰਾ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੇਰਾਲਡਰੀ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕੀਤਾ: ਹਰੇਕ ਨਾਮ ਦਾ ਆਪਣਾ ਵਿਲੱਖਣ ਚਿੰਨ੍ਹ ਹੁੰਦਾ ਸੀ, ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੰਛੀ ਜਾਂ ਜਾਨਵਰ; ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਮੰਦਰ ਅਤੇ ਗਿਲਡ ਦਾ ਆਪਣਾ ਬਲੈਜ਼ਨ।

470

ਕਲਾ ਅਤੇ ਵਿਗਿਆਨ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਸਾਹਿਤ ਅਪੂਰਣ ਹੋਵੇਗਾ, ਅਤੇ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੁੱਖ ਦਫਤਰ ਅਤੇ ਪੁਰਾਣਾ ਘਰ ਮਿਸਰ ਵਿੱਚ ਪਾਉਂਦੇ ਹਾਂ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਧਿਐਨਾਂ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮਨੁੱਖੀ ਬਣਾਇਆ; ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੋਡ ਆਧੁਨਿਕ ਦੰਡ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਨਰਮਾਈ ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਦਿੰਦਾ ਹੈ; ਅਤੇ ਅੱਖਰਾਂ ਲਈ, ਬੁਢਾਪੇ ਲਈ, ਅਤੇ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਸ਼ਾਨ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੁਨੀਆ ਲਈ ਇੱਕ ਸਦੀਵੀ ਉਦਾਹਰਣ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਸਮਾਰਕ ਸੰਗੀਤ ਅਤੇ ਪੇਂਟਿੰਗ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸ਼ੌਕ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਮੂਰਤੀ-ਕਲਾ ਬਾਰੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਗਿਆਨ ਕਈ ਕੰਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਾਬਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਬੁਲਾਕ ਅਜਾਇਬ ਘਰ ਵਿੱਚ ਲੱਕੜ ਦੇ ਸ਼ੇਖ ਅਲ-ਬਲਦ (ਪਿੰਡ ਦਾ ਮੁਖੀ) - ਹੁਨਰ ਦਾ ਇੱਕ ਚਮਤਕਾਰ, ਸ਼ਾਇਦ ਚੌਥੇ ਰਾਜਵੰਸ਼, ਈਸਾ ਪੂਰਵ 3700 ਤੋਂ ਹੈ। ਆਰਕੀਟੈਕਚਰ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਗੋਲ ਅਤੇ ਨੋਕਦਾਰ ਆਰਚ ਦੀ ਖੋਜ ਕੀਤੀ; ਅੱਠ ਕਈ ਕ੍ਰਮ ਦੇ ਕਾਲਮ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੋਟੋ-ਡੋਰਿਕ; ਐਟਲਾਂਟਸ, ਕੈਰੀਟਾਈਡਜ਼ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖੀ-ਆਕਾਰ ਦੇ ਕੰਸੋਲ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਸਪਿੰਕਸ ਦੇ ਨੇੜੇ 'ਜੀਜ਼ੇਹ ਦਾ ਮੰਦਰ' ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਾਲ ਲੱਗਦੇ ਪਿਰਾਮਿਡਾਂ ਨਾਲੋਂ ਪੁਰਾਣਾ ਹੈ; ਇਹ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਦਾ ਇੱਕ ਮਾਡਲ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਸਖ਼ਤ ਪੱਥਰ ਲੱਕੜ ਵਾਂਗ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਵਿਗਿਆਨ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਿਓਮੈਟਰੀ, ਖਗੋਲ ਵਿਗਿਆਨ, ਜੋਤਿਸ਼ ਅਤੇ 'ਕੀਮੀਆ' ਦੀ ਕਾਸ਼ਤ ਕੀਤੀ, ਜਿਸਦਾ ਨਾਮ ਇਸਦੀ ਉਤਪਤੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਗਣਿਤ ਨੇ ਦਸ਼ਮਲਵ ਅਤੇ ਡੂਡੇਸੀਮਲ ਸਿਖਾਏ। ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਗਣਿਤ ਖੇਤਾਂ ਨੂੰ ਮਾਪਣ ਅਤੇ

ਵੇਦੀਆਂ ਦੇ ਘਣਾਂ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਉਤਪੰਨ ਹੋਇਆ। ਉਹ ਸਮਭੂਮੀ ਦੇ ਪੂਰਵ-ਅਨੁਮਾਨ ਨੂੰ ਜਾਣਦੇ ਸਨ: ਰੋਡੀਅਰ (ਪੰਨਾ 31) ਮੰਨਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਇਹ ਸਮਭੂਮੀ ਬਿੰਦੂ ਅਤੇ ਸੋਥਿਸ, ਟੂਥ-ਤਾਰਾ, 'ਅਸਮਾਨ ਦਾ ਧੁਰਾ', ਦੇ ਉਭਾਰ ਨੂੰ ਉਸੇ ਰਾਸ਼ੀ ਚਿੰਨ੍ਹ ਵਿੱਚ ਦੇਖਣ ਤੋਂ ਸਿੱਖਿਆ, ਅਤੇ ਸਾਈਨ ਵਿਖੇ ਅਧਿਐਨ 17,932 ਈਸਾ ਪੂਰਵ ਤੋਂ ਹਨ। ਉਹ ਅਪਸਾਈਡਾਂ ਦੀ ਗਤੀ, ਅਤੇ ਸੂਰਜੀ ਅਤੇ ਤਾਰਾ ਕਾਲ ਜਾਣਦੇ ਸਨ; ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਅਕਸ਼ਾਂਸ਼ ਅਤੇ ਰੇਖਾਂਸ਼ ਦੀ ਖੋਜ ਕੀਤੀ; ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਸੰਕ੍ਰਮਣ ਅਤੇ ਸਮਭੂਮੀ ਦੇ ਲਾਂਘੇ ਨੂੰ ਇੱਕ ਕਰਾਸ ਦੁਆਰਾ ਦਰਸਾਇਆ, ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਸਾਲਾਨਾ ਕੈਲੰਡਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ। ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਵਿਗਿਆਨ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਲੈਂਸ ਦੀ ਖੋਜ ਕੀਤੀ। ਉਹ ਭਾਫ਼ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਸ਼ਕਤੀ ਤੋਂ ਅਣਜਾਣ ਨਹੀਂ ਸਨ, ਅਤੇ ਸੰਭਵ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਿਜਲੀ ਮੱਛੀ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਬਿਜਲੀ ਦੇ ਮੂਲ ਸਿਧਾਂਤ ਸਿਖਾਏ ਸਨ। ਉਹ ਮਕੈਨੀਕਲ ਕਲਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ਸਨ। ਦਵਾਈ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੱਟਿਆ ਅਤੇ ਜੀਵੰਤ ਕੀਤਾ: ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਹਲ, ਹੈਰੋ, ਦੰਦਾਂ ਵਾਲਾ ਦਾਤਰੀ, ਫਲੇਲ ਅਤੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੀ ਕਾਢ ਕੱਢੀ; ਤਰਖਾਣ ਵਿੱਚ ਘੁੱਗੀ-ਪੂਛ; ਵਸਰਾਵਿਕ ਵਿੱਚ ਘੁਮਿਆਰ ਦਾ ਪਹੀਆ, ਅਤੇ ਹਾਈਡ੍ਰੌਲਿਕਸ ਵਿੱਚ ਪਾਣੀ ਦਾ ਪਹੀਆ। ਬਾਗਬਾਨੀ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪੂਰੇ ਵਧੇ ਹੋਏ ਰੁੱਖਾਂ ਨੂੰ ਟ੍ਰਾਂਸਪਲਾਂਟ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੱਚ, ਪੋਰਸਿਲੇਨ, ਅਤੇ ਨਕਲੀ ਮੋਤੀ ਅਤੇ ਕੀਮਤੀ ਪੱਥਰ ਬਣਾਏ; ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਐਮਰੀ ਪਾਊਡਰ ਅਤੇ ਲੈਪਿਡਰੀ ਦੇ ਪਹੀਏ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ। ਉਹ ਰੇਸ਼ਮ ਕੱਤਦੇ ਸਨ, ਅਤੇ ਵਾਲਾਂ ਲਈ ਚੀਜ਼ਾਂ ਅਤੇ ਰੰਗਾਂ ਲਈ ਮੋਰਡੈਂਟਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਜਾਣਦੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮਿੱਟੀ ਦੇ 'ਬੱਚੇ' (ਗੁੱਡੀਆਂ) ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਖਿਡੌਣੇ ਬਣਾਏ, ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪੇਪਰ-ਮਾਚੇ ਦੇ ਮਾਸਕ ਬਣਾਏ। ਕੁਝ ਬਿੰਦੂਆਂ ਵਿੱਚ ਉਹ ਅਜੀਬ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਧੁਨਿਕ ਸਨ। ਸ਼ਿਕਾਰ ਲਈ ਉਹ 'ਦੱਬੇ ਹੋਏ ਰੰਗ' ਦੇ ਕੱਪੜੇ ਪਹਿਨਦੇ ਸਨ, ਨਾ ਕਿ ਗੁਲਾਬੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ 'ਰਾਈਫਲਮੈਨ ਦਾ ਹਰਾ': ਅਸੀਂ ਹੁਣੇ ਆਪਣੀਆਂ ਗਲਤੀਆਂ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬਾਜ਼ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕੀਤਾ, ਅਤੇ ਡਰਾਫਟ 'ਤੇ ਖੇਡਿਆ ਜਿਸ ਨਾਲ ਸ਼ਤਰੰਜ ਹੋਇਆ; ਅਤੇ ਮੋਰਾ ਵਿਖੇ, ਰੋਮਨ ਮਾਈਕੇਅਰ ਡਿਜੀਟਿਸ। ਉਹ ਕੁਰਸੀਆਂ 'ਤੇ ਬੈਠਦੇ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਕਾਰ ਸਾਡੇ ਵਰਗੇ ਹਨ, ਨਾ ਕਿ ਦੀਵਾਨਾਂ 'ਤੇ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਟ੍ਰਾਈਕਲੀਨੀਆ 'ਤੇ। ਆਪਣੇ ਘਰ ਦੇ ਫਰਨੀਚਰ ਵਿੱਚ ਉਹ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਨਿਯਮਤਤਾ ਤੋਂ ਬਚਦੇ ਸਨ; ਅਤੇ ਜਾਪਾਨ ਹੁਣ ਇੰਗਲੈਂਡ ਅਤੇ ਜਰਮਨੀ ਨੂੰ ਸਿਖਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਅੱਖ ਨੂੰ ਇਕਸਾਰਤਾ ਨਾਲ ਨਾ ਥੱਕਣ।
ਅਤੇ ਜਿਵੇਂ-ਜਿਵੇਂ ਉਹ ਸਾਹਿਤ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤੀ, ਧਰਤੀ ਦੇ ਧਰਮ ਵਿੱਚ ਅੱਗੇ ਵਧੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਧਰਮ, ਸਵਰਗ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਨੂੰ ਲਗਨ ਨਾਲ ਉਭਾਰਿਆ। ਬਾਈਬਲ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੇ ਨੀਲ-ਭੂਮੀ ਦੇ ਕਬਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸੈਲਸਸ ਦੀ ਕਹੀ ਗੱਲ ਦੀ ਪੂਰਨ ਸੱਚਾਈ ਲੱਭੀ ਹੈ - ਅਰਥਾਤ, ਇਬਰਾਨੀਆਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਿਧਾਂਤ ਅਤੇ ਅਭਿਆਸ ਮਿਸਰ ਤੋਂ ਉਧਾਰ ਲਏ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਦੀ ਮਿਤੀ ਐਕਸ ਨਿਹਿਲੋ (ਈ.ਪੂ. 4004-4620) ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੇਨਾ ਦੇ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰ

ਦਾ ਮੈਨੇਥੋ ਦਾ ਸਮਾਂ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਹ ਸਾਡੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜੈਨੇਟਿਕ ਬ੍ਰਹਿਮੰਡ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਫਿਲੋ ਜੂਡੀਅਸ ਦਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਓਰੀਜੇਨ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਐਲਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਨੀਲੋਟਿਕ ਰੂਪਕਾਂ ਅਤੇ ਰਹੱਸਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਰੂਪਾਂਤਰਣ ਸੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਸ਼ਲੀਲ ਲੋਕ ਅਸਲ ਅਤੇ ਸ਼ਾਬਦਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਮਝਦੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ 'ਆਦਮ' 'ਆਤੁਮ' ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਜਿੱਥੋਂ 'ਆਦਿਮਾ,' ਹਿੰਦੂਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਪਹਿਲਾ ਮਨੁੱਖ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਐਪ ਜਾਂ ਅਪਾਪ (ਅਪੋਫਿਸ), ਜਿਸਦਾ ਨਿਰਣਾਇਕ ਚਾਰ ਚਾਕੂ- ਬਲੇਡਾਂ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਹੋਇਆ ਸੱਪ ਹੈ,

471 ਮਹਾਨ ਪੁਰਾਣਾ ਸੱਪ, ਓਫਿਡ-ਦੈਂਤ, ਸਿਨ, ਸਥਾਨਸ ਹੈ।
'ਹੜ੍ਹ'

472 ਇੰਟਰਾਮਨੀਅਨ ਮੈਦਾਨ ਦੇ ਇਜ਼ਦੁਬਾਰ ਦੰਤਕਥਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਸਾਲਾਨਾ ਨੀਲੋਟਿਕ ਜਲ-ਪ੍ਰਵਾਹ ਹੈ। ਨੂਹ, ਨੂਹ, ਨੋਏ, ਸ਼ੱਕੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨੂ ਜਾਂ ਨੂਹੂ,

473 ਪਾਣੀਆਂ
ਦਾ ਮਲਾਹ, ਪੂਰੇ ਨੀਲ ਦਾ ਪ੍ਰਭੂ ਵਰਗਾ ਹੈ। ਹਾਮ ਕਾਮ, ਕਾਲੀ ਨਸਲ ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਕਿਸ਼ਤੀ ਨੂ ਦਾ ਬਹਿਰ ਜਾਂ ਉਆ (ਬਾਰੀਸ, ਅਰਗੋ ਨਾਵਿਸ) ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਮਿਸਰੀ ਐਲੀਫੈਂਟਾ ਦੇ ਖੰਡਰਾਂ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਪਵਿੱਤਰ ਜਹਾਜ਼ ਹੈ, ਓਸੀਰਿਸ ਦੀ ਕਿਸ਼ਤੀ, ਜਾਂ ਮਨੁੱਖ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਸੂਰਜ-ਦੇਵਤਾ ਉਆਸੁਰ; ਅਤੇ ਮੂਸਾ ਦਾ ਤੈਰਦਾ ਪੰਘੂੜਾ ਓਸੀਰਿਸ ਦੇ ਕਿਸ਼ਤੀ ਦੀ ਇੱਕ ਪ੍ਰਤੀਕ੍ਰਿਤੀ ਹੈ। ਇੱਕ ਈਸ਼ਵਰਵਾਦ ਦੀ ਇੱਕ ਪ੍ਰਣਾਲੀ,

474 ਜਾਂ ਸਗੋਂ ਮਹਿਮਾਵਾਨ
ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਪੂਜਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਪੂਰਵਜਾਂ ਦੀ ਉਸ ਗੁੰਝਲਦਾਰ ਮੂਰਤੀ ਪੂਜਾ ਵਿੱਚ, ਜਿਸਨੇ ਮਿਸਰ ਦਾ ਧਰਮ ਬਣਾਇਆ, ਸੂਰਜ ਨੇ ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਦਰਸਾਇਆ। ਉਹ ਬਾਲ ਹੋਰਸ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਉੱਠਿਆ; ਉਹ ਦੁਪਹਿਰ ਦਾ ਪ੍ਰਭੂ ਕਾ ਸੀ; ਵਾਰੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਉਹ ਬੁੱਢਾ ਅਤੇ ਡੁੱਬ ਗਿਆ; ਅਤੇ ਹੋਰਮਾਖੁ (ਹਰਮਾਚਿਸ) ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਉਹ ਦੂਰੀ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਧਰਤੀ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਚਮਕਿਆ, ਰਾਤ ਅਤੇ ਮੌਤ ਰੋਸ਼ਨੀ ਅਤੇ ਜੀਵਨ ਦੇ ਪੂਰਵਜ ਸਨ।

475

ਦੋਵਾਂ ਧਰਮਾਂ (ਮੂਲ ਅਤੇ ਉਧਾਰ ਲਏ ਗਏ) ਦਾ ਪੂਰਵ-ਕੁਦਰਤੀ ਯੰਤਰ ਇੱਕੋ ਜਿਹਾ ਹੈ। ਮੌਤ ਦੇ ਚਾਰ ਜੀਨ - ਐਮਸੇਟ (ਆਈਸਿਸ ਦੇ ਅਧੀਨ), ਹਾਪੀ (ਨੈਫਥਿਸ), ਤੁਆਮੁਟੇਫ (ਨੀਥ), ਅਤੇ ਖੇਬਸੇਨੌਫ (ਸੇਬਕ) - ਚਾਰ ਮਹਾਂ ਦੂਤ ਬਣ ਗਏ। ਉਰੀਮ ਅਤੇ ਥੰਮੀਮ ਦਾ, ਬਾਅਦ ਵਾਲਾ ਥਮੇਈ (ਥੇਮਿਸ) ਦਾ ਬਹੁਵਚਨ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਸੱਚ ਅਤੇ ਨਿਆਂ ਦੀ ਅੰਨ੍ਹੀ ਜਾਂ ਸਿਰ ਰਹਿਤ ਦੇਵੀ ਹੈ। 476 ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ 'ਮੈਂ ਉਹ ਹਾਂ ਜੋ ਮੈਂ ਹਾਂ'

477 ਵਰਗੇ ਵਾਕਾਂਸ਼ ਵੀ ਹਾਇਰੋ-ਵਿਆਕਰਨ ਤੋਂ
ਉਧਾਰ ਹਨ; ਅੰਖ (ਮੈਂ ਜੀਵਨ ਹਾਂ) ਨੂੰ ਯਾਹਵੇਹ (ਯਹੋਵਾਹ) ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ 'ਅਕਥਨੀ ਨਾਮ'

478 ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਉਧਾਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਕੋਲੇਨਸੋ ਸਮੇਤ, ਸਾਮੀ ਗੈਰ-
ਯਹੂਦੀਵਾਦ ਤੋਂ; ਪਰ ਬ੍ਰੂਗਸ਼ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਿਸਰ ਨੇ ਸਿਰਜਣਹਾਰ ਦੀ ਮੋਜ਼ੇਕ ਧਾਰਨਾ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਦਰਅਸਲ, ਦੇਵਤੇ ਦੀ ਏਕਤਾ ਅਤੇ ਟਾਈਫਨ, ਸੇਟ, ਸ਼ੈਤਾਨ, ਦੁਸ਼ਟ ਆਤਮਾ ਦੇ ਦਵੈਤ ਵਿੱਚ ਸਿੱਧੀ ਉਤਪਤੀ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਬਾਅਦ ਦੇ ਯੁੱਗਾਂ ਨੇ ਕੇਮੀ ਦੇ ਸਥਾਨਕ ਟ੍ਰਾਈਡਸ ਦੀ ਨਕਲ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਤੀਜਾ ਦੂਜੇ ਦੋ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਵਧਿਆ। ਦੋਵੇਂ ਧਾਰਮਿਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਨਬੀ (ਸੇਮ),479 ਮਹਾਂ ਪੁਜਾਰੀ,

480 ਪੁਜਾਰੀ, 'ਪਵਿੱਤਰ

ਪਿਤਾ', ਅਤੇ ਗ੍ਰੰਥੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ਡੇਕਾਲੌਗ ਡੈੱਡਬੁੱਕ (ਅਧਿਆਇ 125) ਵਿੱਚ ਬਤਾਲੀ ਹੁਕਮਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਰੈਜ਼ਿਊਮੇ ਹੈ। ਮਹਾਨ ਮਿਸਰੀ ਦੇਵਤਿਆਂ ਦੇ ਪੋਰਟੇਬਲ ਧਾਰਮਿਕ ਸਥਾਨਾਂ

ਨੇ ਤੰਬੂ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕੀਤੀ, ਜੋ ਕਿ ਮੰਦਰ ਬਣ ਗਿਆ; ਇਹ ਕਾਰਥਾਜੀਨੀਅਨਾਂ ਦੇ Σχ νη ερ ਜਾਂ ਚੱਲਣਯੋਗ ਤੰਬੂ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਫ਼ਰੀਕੀ ਸੁੰਨਤ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਸ਼ਾਇਦ ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਿਫਿਲਿਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇੱਕ ਰੋਕਥਾਮ ਵਜੋਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਪੂਰਵ-ਇਤਿਹਾਸਕ ਹੱਡੀਆਂ ਵਿੱਚ ਪਾਏ ਗਏ ਹਨ। ਸੂਰ ਦੇ ਮਾਸ ਲਈ ਅਜੀਬ ਯਹੂਦੀ ਨਫ਼ਰਤ ਬੇਤੁਕੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਅਸੀਂ ਇਸਨੂੰ ਟਾਈਫੋਨੀਅਨ ਜਾਨਵਰ ਦੇ ਅੰਧਵਿਸ਼ਵਾਸੀ ਦਹਿਸ਼ਤ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਸਮਝਾਉਂਦੇ। ਤਰਕਸ਼ੀਲ ਸਾਨੂੰ ਦੱਸਦੇ ਹਨ ਕਿ ਮਾਸ ਧਾਰਮਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਰਜਿਤ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਗਰਮ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਗੈਰ-ਕਾਰਨਯੋਗ ਸੀ: ਇਹ ਬ੍ਰਾਜ਼ੀਲ, ਚੀਨ ਅਤੇ ਈਸਾਈ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਪਸੰਦੀਦਾ ਭੋਜਨ ਹੈ; ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਮਰਾਠਾ ਵੀ ਜੰਗਲੀ ਸੂਰ ਖਾਣਗੇ; ਨਾ ਹੀ ਜਾਨਵਰ ਦੀਆਂ ਆਦਤਾਂ ਬੱਤਖਾਂ ਨਾਲੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਗੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਸੱਚਾਈ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਖੁਰਾਕ ਸੰਬੰਧੀ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਇੱਕ ਅੰਤਰ ਬਣਾਉਣ, ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਵੰਡਣ, ਨਸਲ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਨਸਲ ਬਣਾਉਣ ਅਤੇ ਪੁਜਾਰੀ ਨੂੰ ਖੁਆਉਣ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰਦੀਆਂ ਸਨ।
ਪਰ ਜਦੋਂ ਕਿ ਇਬਰਾਨੀ ਲੋਕ ਮਿਸਰ ਦੀ ਸਿਆਣਪ (ਅਤੇ ਬੇਸਮਝੀ) 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਧਿਆਨ ਕੇਂਦਰਿਤ ਕਰਦੇ ਸਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਤਮਾ, ਮੁਰਦਿਆਂ ਦੇ ਨਿਆਂ, ਅਤੇ ਇਨਾਮਾਂ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਦੀ ਭਵਿੱਖੀ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਨੀਲੋਟਿਕ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਬੇਰਹਿਮੀ ਨਾਲ ਬਾਹਰ ਕੱਢ ਦਿੱਤਾ - ਤਿੰਨ ਸਿਧਾਂਤ ਜੋ, ਆਧੁਨਿਕ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ, ਸਾਰੇ ਧਰਮਾਂ ਦੀ ਨੀਂਹ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ। 'ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਆਦਮੀ ਮਰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੀ ਉਹ (ਦੁਬਾਰਾ) ਜੀਵੇਗਾ?' ਅੱਯੂਬ ਪੁੱਛਦਾ ਹੈ (xiv. 14), ਇੱਕ ਅਧਿਆਇ ਵਿੱਚ ਜੋ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਵਾਰ ਗੁਆਚਿਆ ਜੀਵਨ ਹਮੇਸ਼ਾ ਲਈ ਗੁਆਚ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

481 ਅਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੂਸਾ ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਇਹ 'ਯਮੀ' ਵਿਚਾਰ ਦੀ
ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਸੀ; ਇਹ ਵਰਤਮਾਨ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕੋਈ ਭਵਿੱਖ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਜਾਂ ਇਸਨੇ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸੰਸਾਰ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਓਵਨ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ, 'ਮੂਸਾ, ਪਰਲੋਕ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਜਾਂ ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਇਨਾਮ ਅਤੇ ਬਦਲੇ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਬਿਨਾਂ "ਆਮੀਨ ਦੇ ਬ੍ਰਹਮ ਪੁੱਤਰ" (ਓਸੀਰਿਸ) ਦੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਦੇ ਬਹੁਪੱਖੀ ਪ੍ਰਤੀਕਵਾਦ ਦੇ ਕੁਝ ਨਿਸ਼ਾਨ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਏਕਾਸ਼੍ਵਰਵਾਦ ਨੂੰ ਦਾਗ਼ੀ ਕਰਨ ਦੇ ਜੋਖਮ ਤੋਂ, ਜੋ ਕਿ ਨਾਸ਼ਵਾਨ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਗੁਆਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਜਿਸਨੂੰ ਉਸਨੇ ਆਪਣੀ ਕਿਸਮ ਨੂੰ ਬਿਹਤਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਮੰਨਿਆ ਸੀ, ਆਪਣੀ ਬ੍ਰਹਮਤਾ ਨੂੰ ਤਿਆਗਣ 'ਤੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜੱਜ ਬਣ ਗਿਆ।' ਇਬਰਾਨੀਆਂ ਨੇ ਮੂਸਾ ਤੋਂ ਕਈ ਸਦੀਆਂ ਬਾਅਦ ਆਪਣੇ ਅੱਸ਼ੂਰੀ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ,

482 ਤੋਂ ਆਤਮਾ ਅਤੇ ਨਿਆਂ, ਸਵਰਗ ਅਤੇ ਨਰਕ ਨੂੰ ਅਪਣਾਇਆ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ
ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਾਰਾਂ ਮਹੀਨਿਆਂ ਅਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਖਗੋਲੀ ਵਿਚਾਰਾਂ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ

ਨਾਮ ਵੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ। ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਧੁਨਿਕ ਵੰਸ਼ਜਾਂ ਨੇ ਵਿਆਪਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੁਨਰ ਉਥਾਨ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਕੇ ਉਹ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਿਸਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਮੂਸਾ ਨੇ ਇੰਨੀ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਰੱਖਿਆ ਕੀਤੀ ਸੀ।
ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਯੂਨਾਨ, ਏਟਰੂਰੀਆ ਅਤੇ ਰੋਮ ਦੀਆਂ ਮਿਥਿਹਾਸਕ ਕਹਾਣੀਆਂ ਨੇ ਸਿਰਫ਼ ਮਿਸਰੀ ਰਹੱਸਾਂ ਅਤੇ ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਵਿਗਿਆਨ ਨੂੰ ਹੀ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਤਿੰਨ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਕਾਫ਼ੀ ਹੋਣਗੀਆਂ: ਚੈਰੋਨ ਇੱਕ ਘਟੀਆ ਹੋਰਸ ਹੈ; ਮਿਨੋਸ ਮੇਨਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਰਾਡਾਮੈਂਥਸ ਵਿੱਚ ਅਮੈਂਟੀ ਸ਼ਬਦ ਹੈ, (ਓਸਾਈਰਿਸ ਦਾ ਸੱਜਾ ਪਾਸਾ), ਪੱਛਮ। ਨਾ ਹੀ ਅਸੀਂ ਹੈਰਾਨ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਜੇਕਰ ਮਿਸਰ ਹੁਣ ਵਿਗਿਆਨਕ ਅੰਧਵਿਸ਼ਵਾਸਾਂ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹੈ। 'ਪਿਰਾਮਿਡ ਸਾਹਿਤ' ਦਾ ਹਰ ਪਾਠਕ ਉਸ ਰਹੱਸਮਈ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਨੋਟ ਕਰੇਗਾ ਜੋ ਕੇਮੀ ਆਧੁਨਿਕ ਮਨ 'ਤੇ ਵਰਤ ਰਿਹਾ ਹੈ।

483

ਪਿਛਲੇ ਅਧਿਆਵਾਂ ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਮਿਸਰੀ ਲੋਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਧਾਤੂ ਵਿਗਿਆਨ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸ਼ਾਇਦ ਸੋਨੇ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕੀਤੀ ਸੀ,

484 ਜੋ ਕਿ ਲੱਭਣ
ਅਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਆਸਾਨ ਧਾਤ ਸੀ; ਇਹ ਉੱਪਰੀ ਮਿਸਰ ਵਿੱਚ ਭਰਪੂਰ ਸੀ, ਅਤੇ ਲਗਭਗ 1600 ਈਸਾ ਪੂਰਵ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 'ਕੁਸ਼' (Æthiopia) ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਮਿਲਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸਨੂੰ ਟਰਨ, ਖੇਟੇਮ ਅਤੇ Nb ਕਿਹਾ, ਜਿਸਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰੂਪਾਂ ਵਿੱਚ ਨੇਬੂ, ਨੇਬ ਅਤੇ ਨੂਬ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿੱਥੋਂ ਨੂਬੀਆ ਆਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਦੋ ਹਾਇਰੋਗਲਿਫਿਕ ਨਿਰਧਾਰਕ ਹਨ, ਹਾਰ ਅਤੇ ਧੋਣ ਵਾਲਾ ਕਟੋਰਾ ਜੋ ਸਟ੍ਰੇਨਿੰਗ-ਕੱਪੜੇ ਨਾਲ ਢੱਕਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਕੇਮਾਈਟਸ ਚਾਂਦੀ ਨੂੰ 'ਚਿੱਟਾ ਸੋਨਾ' ਕਹਿੰਦੇ ਸਨ,

485 ਜੋ ਕਾਢ ਦੀ ਗਤੀ ਨੂੰ
ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ; ਅਤੇ ਉਹ ਤਿੰਨ ਹਜ਼ਾਰ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਚਾਂਦੀ ਦੀ ਤਾਰ ਖਿੱਚ ਸਕਦੇ ਸਨ। ਵਿਲਕਿਨਸਨ (II. ਅਧਿਆਇ. viii.) ਟਿੱਪਣੀ ਕਰਦਾ ਹੈ, 'ਚਾਂਦੀ ਦੀਆਂ ਖਾਣਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਅਣਜਾਣ ਹੈ'; ਪਰ ਉਸਨੇ ਮਿਦਯਾਨ ਦੀ ਖੋਜ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਲਿਖਿਆ ਸੀ, ਜਿੱਥੇ ਸਤਹੀ ਪੱਥਰਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀ ਟਨ ਤਿੰਨ ਔਂਸ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਸਾਬਤ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ, ਉਹ ਲੋਹੇ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਸਨ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਸਮੇਂ ਦੇ ਖੋਰ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਬਚਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਗੋਰਿਆਂ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਲਈ ਬਲੋ-ਪਾਈਪ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ। ਉਹ ਸੀਸੇ ਜਾਂ ਮਿਸ਼ਰਤ ਧਾਤ ਦੁਆਰਾ ਸੋਲਡਰਿੰਗ ਤੋਂ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਣੂ ਸਨ,

486 ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀ
ਬਰਟਨ ਦੇ ਸ਼ੇਸ਼ ਜਾਂ ਸਿਸਟ੍ਰਮ ਦੁਆਰਾ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੈਂ ਇੱਥੇ ਬਰੈਕਟਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਟਿੱਪਣੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਮੰਦਰ-ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਇਸ ਕ੍ਰੇਪੀਟਾਕੁਲਮ ਨੇ ਮਾਰਾਕਾ ਜਾਂ ਤਾਮਾਰਕਾ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੱਤਾ, ਪਵਿੱਤਰ ਖੰਭ, ਬ੍ਰਾਜ਼ੀਲੀਅਨ ਟੂਪਿਸ ਦੁਆਰਾ ਪੂਜਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਕੰਕਰਾਂ ਨਾਲ ਭਰੀ ਇੱਕ ਲੌਕੀ, ਜਿਸਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਾਲਬੱਧ ਆਵਾਜ਼ਾਂ ਦੇ ਰਹੱਸਮਈ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ।487 ਉਹ ਹਥਿਆਰਾਂ ਨੂੰ ਤਬਾਹ ਕਰਨ ਜਾਂ ਜੜ੍ਹਨ ਵਿੱਚ ਹੁਨਰਮੰਦ ਸਨ, ਇੱਕ ਕਾਢ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਡਲ 'ਦਾਅਵਿਆਂ', ਯੂਨਾਨੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਦਾਅਵਾ

ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਰਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਕੱਟਣਾ, ਸੋਨੇ ਅਤੇ ਚਾਂਦੀ ਵਿੱਚ ਹਥੌੜਾ ਮਾਰਨਾ, ਅਤੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਸਤ੍ਹਾ ਨੂੰ ਫਾਈਲ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਪਾਲਿਸ਼ ਕਰਨਾ ਸੀ।

489

ਪੁਰਾਣੇ ਮਿਸਰ ਦੀ ਧਾਤੂ ਵਿਗਿਆਨ ਦੀ ਮੁਹਾਰਤ ਹਥਿਆਰਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਸਤਰ-ਬਸਤਰ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਵੱਲ ਲੈ ਜਾਵੇਗੀ, ਅਤੇ ਸਿਪਾਹੀ ਨੂੰ 'ਨੀਚ, ਅਪਵਿੱਤਰ ਅਤੇ ਦੁਖੀ ਗ਼ੈਰ-ਯਹੂਦੀਆਂ' ਉੱਤੇ ਆਸਾਨ ਜਿੱਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਏਗੀ - ਭਾਵ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਸਾਰੇ ਮਨੁੱਖ। ਦੇਵਤਾ ਅਨਹਾਰ, ਜਾਂ ਸ਼ੂ, 'ਸਕਿਮਿਟਰ ਦਾ ਪ੍ਰਭੂ' ਹੈ। ਹੋਰਸ, ਇੱਕ ਬਾਜ਼-ਸਿਰ ਵਾਲਾ ਮਮੀ ਦੇਵਤਾ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਦੋ ਤਲਵਾਰਾਂ ਫੜੀ ਬੈਠਾ ਹੈ। ਆਮੀਨ-ਰਾ, ਹਬ ਦਾ ਪ੍ਰਭੂ, ਇੱਕ 'ਮਹਾਨ ਦੇਵਤਾ ਰਾਮੇਨਮਾ, "ਤਲਵਾਰ ਦਾ ਪ੍ਰਭੂ" ਹੈ। 'ਪਸ਼ੇਂਟ ਜਾਂ ਦੋਹਰੇ ਤਾਜ ਦਾ ਪਹਿਨਣ ਵਾਲਾ' (ਫ਼ਿਰਊਨ), ਯੁੱਧ ਦੇ ਦੇਵਤੇ, ਮੋਨਥੂ ਦੀ ਮੂਰਤੀ, ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ 'ਉਸਦੀ ਪਵਿੱਤਰਤਾ' (ਮਹਾਂ-ਪੁਜਾਰੀ) ਅਤੇ ਕਮਾਂਡਰ-ਇਨ-ਚੀਫ਼ ਸੀ, ਜਿਸਨੇ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਯੋਧਿਆਂ ਨੂੰ 'ਆਪਣੇ ਦਿਲਾਂ ਨੂੰ ਧੋਣ' (ਆਪਣੀਆਂ ਬਹਾਦਰੀਆਂ ਨੂੰ ਠੰਡਾ ਕਰਨ) ਲਈ ਅਗਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਜ਼ੁਲੂ ਆਪਣੇ ਬਰਛੇ ਧੋਂਦੇ ਹਨ। ਹੋਰਸ ਵਾਂਗ, ਉਹ 'ਤਲਵਾਰ ਵਾਲਾ ਬਹਾਦਰ' ਹੈ।

490 ਯੁੱਧ
ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਵੇਲੇ ਉਸਨੂੰ 'ਜਿੱਤ ਦਾ ਫਾਲਚਿਓਨ' ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੰਬੋਧਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ: 'ਇਸ ਹਥਿਆਰ ਨੂੰ ਲੈ ਜਾਓ, ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਅਪਵਿੱਤਰ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਸਿਰਾਂ 'ਤੇ ਵਾਰ ਕਰੋ।' ਪੇਂਟਿੰਗਾਂ ਅਤੇ ਮੂਰਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਉਹ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਅਤੇ ਬਹਾਦਰ ਚਿੱਤਰ ਹੈ: ਉਹ ਧਨੁਸ਼ ਖਿੱਚਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਦੁਸ਼ਮਣ ਨੂੰ ਬਰਛਾ ਮਾਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕੱਟਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਹ ਮਾਰੇ ਗਏ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਲਾਸ਼ਾਂ ਉੱਤੇ ਆਪਣੀ ਜੰਗੀ ਗੱਡੀ ਚਲਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਉਸਦੇ ਸਿਪਾਹੀ ਕੈਲਾਸਿਰੀ (ਕ੍ਰਾਸ਼ਰ

491 ਜਾਂ ਧਨੁਖਧਾਰੀ) ਅਤੇ ਹਰਮੋਟਾਈਬੀਅਨਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡੇ

ਗਏ ਹਨ, ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਅਸੰਤੁਸ਼ਟੀਜਨਕ ਤੌਰ 'ਤੇ

492 μιτ βιoν, ਇੱਕ ਮਜ਼ਬੂਤ ਲਿਨਨ
(ਕਮਰ-?) ਕੱਪੜਾ ਤੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਦੋਵੇਂ ਭਾਗ ਪੰਜ ਜਾਤਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਦੂਜੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਪੁਜਾਰੀ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਅਤੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਦਰਜਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੇ ਹਨ: ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਤਿੰਨ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕੋਲ ਰੱਖਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਵੰਡੀ ਗਈ ਸੀ। ਰੰਗਰੂਟਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਫੌਜੀ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਪੈਂਟਾਥਲੋਨ ਅਤੇ ਪੈਨਕ੍ਰੇਟੀਅਮ, ਪੈਲੇਸਟਰਾ ਅਤੇ ਜਿਮਨੇਜ਼ੀਅਮ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਹੋਈ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜਿਮਨਾਸਟਿਕ ਲਈ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਸਿਖਲਾਈ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਬੇਨੀ ਹਸਨ ਕਬਰਾਂ ਵਿੱਚ ਯਾਦਗਾਰੀ ਤਸਵੀਰਾਂ ਦਰਸਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ; ਉਹ ਮੋਗਦਾਰ ਜਾਂ ਭਾਰਤੀ ਕਲੱਬਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਸਨ, ਅਤੇ ਉਹ ਕੁਸ਼ਤੀ ਵਿੱਚ ਉੱਤਮ ਸਨ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਮੁੱਕੇਬਾਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ। ਸ਼ਾਹੀ ਮੂਰਤੀਆਂ ਐਥਲੀਟਾਂ ਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਚੌੜੇ ਮੋਢੇ, ਪਤਲੇ ਪਾਸੇ ਅਤੇ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਕਸਤ ਮਾਸਪੇਸ਼ੀਆਂ ਸਨ। ਸਿਪਾਹੀ ਸਿੰਗਲ-ਸਟਿੱਕ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਕਰਦਾ ਸੀ, ਸੱਜਾ ਹੱਥ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਟੋਕਰੀ-ਗਾਰਡ ਦੁਆਰਾ

ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਖੱਬਾ ਅਗਲਾ ਹੱਥ ਲੱਕੜ ਦੇ ਸਪਲਿੰਟ ਜਾਂ ਸਪਲਿੰਟ ਦੁਆਰਾ ਢਾਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਪੱਟੀ ਬੰਨ੍ਹੀ ਹੁੰਦੀ ਸੀ, ਅਤੇ ਢਾਲ ਲਈ ਸੇਵਾ ਕਰਦਾ ਸੀ (ਚਿੱਤਰ 152)।
ਖੜ੍ਹੀ ਫੌਜ ਵਿੱਚ ਪੈਦਲ ਅਤੇ ਘੋੜੇ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ,

493 ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਰਥਾਂ ਵਿੱਚ
ਸਨ; ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕੋਰ, ਰੈਜੀਮੈਂਟਾਂ, ਬਟਾਲੀਅਨਾਂ ਅਤੇ ਕੰਪਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਆਦਮੀਆਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਚਿਲੀਅਰਚ (ਕਰਨਲ), ਹੇਕਾਟੋਨਟਾਰਚ (ਕਪਤਾਨ), ਅਤੇ ਡੇਕਾਰਚ (ਸਾਰਜੈਂਟ) ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਯੂਨਾਨੀ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦੇ ਸਨ। 'ਭਾਰੀ' ਇੱਕ ਲੰਬੇ ਮਜ਼ਬੂਤ ਬਰਛੇ ਅਤੇ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ਾਲ ਢਾਲ ਨਾਲ ਲੈਸ ਸਨ ਜੋ ਇੱਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ-ਛੇਦ ਨਾਲ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਕੁਝ 'ਲਿਸਾਨ'-ਕਲੱਬ, ਲੜਾਈ-ਕੁਹਾੜੀ ਅਤੇ ਗਦਾ ਲੈ ਕੇ ਜਾਂਦੇ ਸਨ; ਅਤੇ ਲਗਭਗ ਸਾਰਿਆਂ ਕੋਲ ਸਾਈਡ ਆਰਮਜ਼ ਲਈ ਖੰਭੇ-ਕੁਹਾੜੀਆਂ,

494

ਤਲਵਾਰਾਂ, ਫਾਲਚੀਅਨ ਅਤੇ ਖੰਜਰ ਸਨ। 'ਲਾਈਟ ਬੌਬ' ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਤੀਰਅੰਦਾਜ਼ ਅਤੇ ਗੁਲੇਲ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 'ਲਿਸਾਨ', ਕੁਹਾੜੀਆਂ, ਵਾਰਫਲੇਲ ਅਤੇ ਤਲਵਾਰਾਂ ਨਾਲ ਵੀ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਰੱਥ-ਕੋਰ ਜਾਂ ਘੋੜਸਵਾਰ, ਧਨੁਸ਼ ਅਤੇ ਤੀਰਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਕੁਆਰਟਰਾਂ ਲਈ ਡੰਡੇ ਅਤੇ ਛੋਟੀਆਂ ਤਲਵਾਰਾਂ ਸਨ। ਜੰਗੀ ਕੁਹਾੜੀਆਂ ਪੱਥਰ ਦੇ ਸੇਲਟ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਤਪੰਨ ਹੋਈਆਂ ਹਨ, ਜਿਸਨੇ ਹਾਇਰੋਗਲਿਫਾਂ ਨੂੰ ਨੈਟਰ ਜਾਂ

ਨੇਟਰ (ਨੇਟਰ, ਅਤੇ ਸੀ.) ਸ਼ਬਦ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਸਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਦੇਵਤਾ, ਦੇਵਤੇ, ਜਾਂ ਦੇਵੀ ()।

495

ਡੈਮੋਟਿਕ ਵਰਣਮਾਲਾ ਵਿੱਚ ਕੁਹਾੜਾ K (ਕੇਲੇਬੀਆ) ਸੀ।

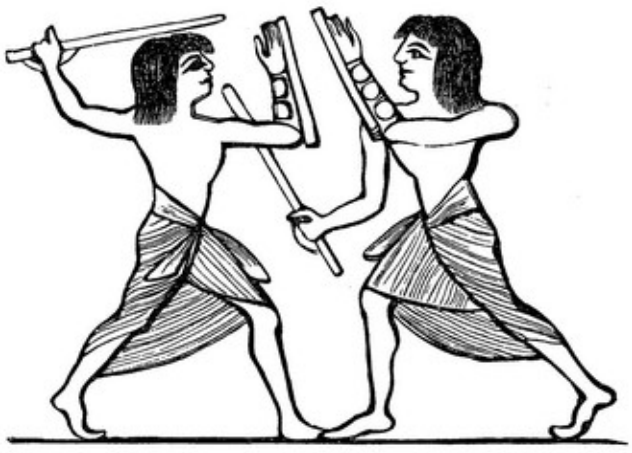

ਚਿੱਤਰ 152.—ਮਿਸਰ ਵਿੱਚ ਸਿੰਗਲ-ਸਟਿੱਕ।

□□□□□ 153□—□□□□□ □□□□□□ □□□ □□□□

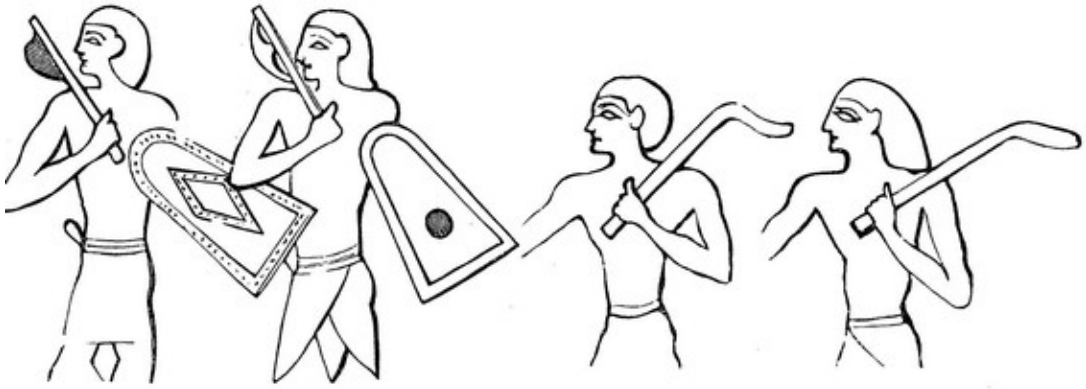

□□□□. 154—□□□□□ □□□□□□□

□□□□□ 155□—□□□□□ □□□□□□□

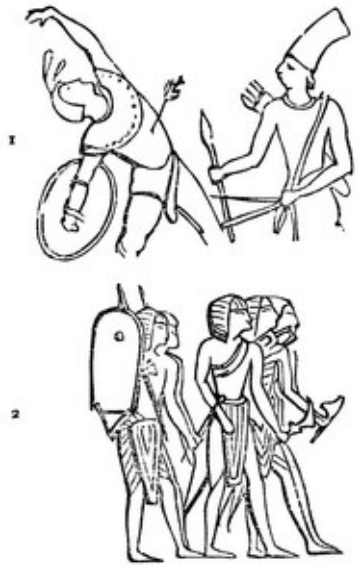

Фигура 156.—1. Фигура из Дер эль-Бахри, время XVIII династии; 2. Фигура Рамсеса, взятая из Бени-Хасан

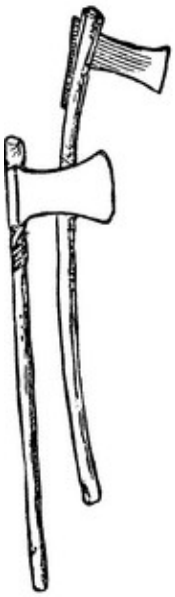

Фигура 157.—Фигура из Британского музея, Египетская зала, Рамсеса III (Дер, 3 ряд 4-я фиг., Рамсеса, 15-я фиг. 16-я фигура)

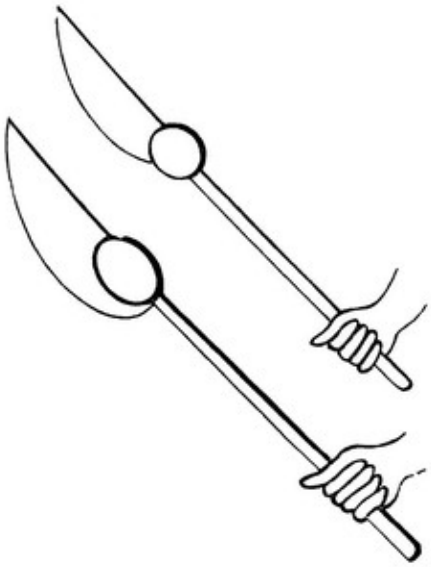

ਚਿੱਤਰ 158.—ਪੋਲ-ਕੁਹਾੜੀਆਂ।

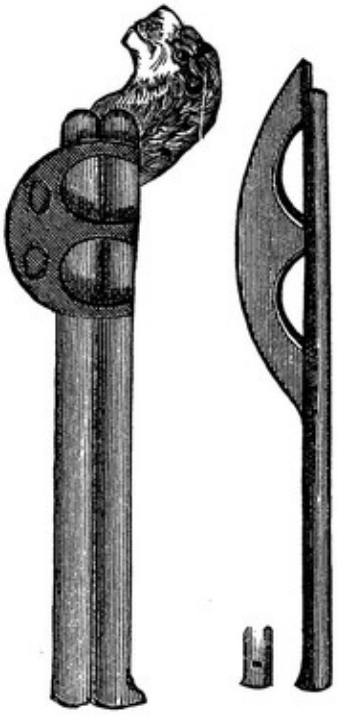

ਅੰਜੀਰ. 159.—ਖੇਤੇਨ ਜਾਂ ਯੁੱਧ-ਕੁਹਾੜੀ। ਇਹ ਕਾਰਵਾਈ ਤੁਰ੍ਹੀ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ 'ਤੇ ਹਲਕੇ ਪੈਦਲ ਫ਼ੌਜੀਆਂ, ਧਨੁਸ਼ਾਂ, ਗੁਲੇਲਾਂ ਅਤੇ ਬਰਛਿਆਂ ਦੇ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ। ਫਿਰ ਦਸ ਹਜ਼ਾਰ ਆਦਮੀਆਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ਾਲ ਫਾਲੈਂਕਸ ਦੁਆਰਾ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਇੱਕ ਸੌ ਅੱਗੇ ਇੱਕ ਸੌ ਡੂੰਘਾਈ ਵਿੱਚ, ਅਤੇ ਰਥਾਂ ਅਤੇ ਘੋੜਸਵਾਰਾਂ ਦੇ ਨਾਲ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਲੜਾਈ ਯੂਰਪ ਦੇ ਵਹਿਸ਼ੀ ਮੱਧ ਯੁੱਗ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਦੁਵੱਲੇ ਯੁੱਧਾਂ ਦੀ ਅਸ਼ਲੀਲ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਤੂਫ਼ਾਨੀ ਕਿਲ੍ਹੇ

ਵਾਲੀਆਂ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪਾਵੋਇਸ ਅਤੇ ਟੈਸਟੂਡੋ, ਭੇਡੂ, ਸਕੇਲਿੰਗ-ਪੌੜੀ, ਬਲਵਰਕ ਜਾਂ ਚੱਲਣਯੋਗ ਟਾਵਰ, ਅਤੇ ਪੋਰਟੇਬਲ ਪੁਲ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ। ਉਹ ਹੁਨਰਮੰਦ ਫੌਜੀ ਮਾਈਨਰ ਵੀ ਸਨ।
ਮਿਸਰੀ ਫਾਲੈਂਕਸ ਵੱਡੀ ਢਾਲ, ਬਰਛੀ ਅਤੇ ਤਲਵਾਰ ਨਾਲ ਲੈਸ ਸੀ; ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਆਮ ਤੌਰ

'ਤੇ ਸੇਫਟ, , ਜਾਂ ਜਾਂ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ; ਇਸਨੂੰ ਸੇਫਟ, ਵਿੱਚ ਵੀ ਉਲਟਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ: ਇਹ Æthiopia ਵਿੱਚ Sifet ਅਤੇ Berber Siwuit ਵਿੱਚ Sifet ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਹਾਇਰੋਗਲਿਫਸ ਵਿੱਚ ਹਥਿਆਰ ਚਾਰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਆਕਾਰਾਂ ਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਪਹਿਲਾ ਬੂਮਰੈਂਗ-ਤਲਵਾਰ, m ਜਾਂ ma ਹੈ, ਜਿਸਦਾ ਅਰਥ ਹੈ 'ਨਸ਼ਟ ਕਰਨਾ': ਇਹ M ਇਬਰਾਨੀ ਅਤੇ ਅਰਬੀ ਮਾਉਤ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਕ੍ਰਿਤ-ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ, ਮਾਰ ਦਾ ਮੂਲ ਹੈ। ਦੂਜਾ ਚਾਕੂ-

ਤਲਵਾਰ, At ਜਾਂ Kat ਹੈ, ਕੱਟਣ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਕ। ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਮੂਲ ma (ਕੱਟਣਾ, ਕੱਟਣਾ) ਵਿੱਚ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਤੀਜਾ ਖੋਪਸ਼, ਖੇਪਸ਼, ਜਾਂ ਖੇਪਸ਼ੀ, , ਦਾਤਰੀ-ਤਲਵਾਰ ਹੈ, ਜੋ ਅਜੇ ਵੀ ਐਬੀਸੀਨੀਆ ਅਤੇ ਪੂਰੇ ਅਫਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਵਰਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ: ਇੱਕ ਚਪਟੀ ਕਰਵ ਨਾਲ ਇਹ ਹਿੰਦੂ ਕੁਬਜਾ, ਯੂਨਾਨੀ 'ਕੋਪਿਸ' ਅਤੇ ਗੋਰਖਾ 'ਕੁਕਰੀ' ਬਣ ਗਈ। ਦੂਜੇ ਦੋ ਨੂੰ 'ਮਾਰਨ

ਲਈ' ਮੂਲ ਸਮਮ, ਵਿੱਚ ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਤਲਵਾਰ ਦੇ ਹੋਰ ਨਾਮ ਤਾ ਜਾਂ ਨਾਈ, ,

ਅਤੇ ਨਾਈ, ਨਾਉਈ, ਜਾਂ ਨਖਤੂਈ, ਹਨ।
ਸ਼ੋਪਸ਼, ਖੇਪਸ਼, ਜਾਂ ਖੋਪਸ਼ ਕਹੇ ਜਾਂਦੇ ਫਾਲਚੀਅਨ (ਐਨਸਿਸ ਫਾਲਕੈਟਸ) ਨੂੰ ਛੇਵੇਂ ਰਾਜਵੰਸ਼ (3000 ਈਸਾ ਪੂਰਵ ਤੋਂ ਬਾਅਦ) ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਮੇਰਿਕ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਅਰਗੋਸ ਦਾ ਕੋπ ς—ਅਰਗੋਲਿਸ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਮਿਸ਼ਰਤ ਪ੍ਰਾਂਤ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਅਧਾਰ ਪੇਲਾਸਜੀਅਨ ਸੀ ਅਤੇ ਉੱਪਰੀ ਢਾਂਚਾ ਮਿਸਰੀ ਸੀ; ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਡੈਨੌਸ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਫੋਨੀਸ਼ੀਅਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਫੀਨੀਸ਼ੀਆ ਸ਼ਹਿਰ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਕੁਇੰਟਸ ਕਰਟੀਅਸ (ਲਿਬ. iii.) ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ: 'ਕਾਪੀਜ਼ ਵੋਕਲਾਈਜ਼ਿੰਗ ਗਲੈਡੀਓਸ ਲੇਵੀਟੇਟ ਕਰਵਾਟੋਸ, ਫਾਲਸੀਬਸ ਸਿਮਾਈਲਜ਼, ਕਿਊਬਸ ਐਪੀਟਾਈਜ਼ਿੰਗ ਬੇਲੂਰਮ ਮੈਨੁਸ।' ਐਪਲੀਅਸ ('ਮੇਟ.' ਲਿਬ. xi.) 'ਕਾਪੀਆਂ ਅਤੇ ਵੇਨਾਬੂਲਾ' ਦੀ ਗੱਲ ਵੀ ਕਰਦਾ ਹੈ।'{0}0}0}

□□□□□□ □□□ '□□ □□□□□ Sf, Sefi, Seft, □□□ 'Sword' □□ □□□ '□□,[498] □□ □□□□□□□□□□□□ □□□□□, □□□□□□ □□□ □□□□□ □□□ □□□ □□□□□; □□□□□□ ξίφ-ος □□□; □□□□□□□ □□□□, □□□□ □□□, □□□ □□□□ صيف (□□□□-□□) □□□, □□□□ □□□□ □□□□□ □□□□□□□□□□□ □□; □□□□ □□ □□□□□□ □□□□□ □□□ □□□□ □□□□□□□, □□□ □□□□ □□□□□□ □□□ □□□□□, □□□□ □□□ □□□□ □□ □□□□□□ □□□□ □□□ □□□□ □□□ □□□□□□ □□, 'Nichts wandert so leicht als Waffen und Waffennamen'□'(□□□□□□□ □□□ □□□□□□□ □□ □□□□□ □□□□□ □□□□□ □□□ □□□ □□ □□□□ □□□□□ □□□□□)

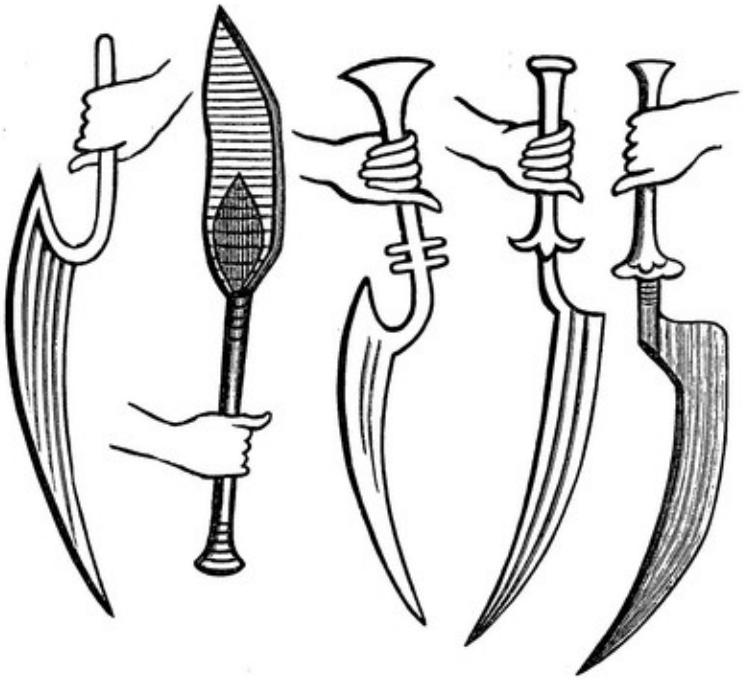

□□□□ 160.—□□□□ □□□□ (□□□□) □□ □□□-□□□ □□□, □□□□ □□□ □□□□ □□□□□□□ □□ □□□□

□□□□□-□□□□ □□ □□□□ □□ □□□ □□□ □□□□□ □□□ □□□□□ □□,[499] □□ □□□□□□ □□□□□ (□□□ □□□□□, □□□ □□□□□) □□ □□□□□ □□□□□ □□□ □□□□□ □□ □□ □□□□ □□ □□ □□ □□□□ □□□□ □□□□□ □□: □□□□ □□ □□ □□ '□□' ('□□□□ □□□' □□□) □□ □□□□□□, □□□□□ □□□ □□□□□ □□□□□□□, □□□ □□□ □□; □□□ □□□□□ □□□-□□□□ (Kt) □□□□□□ □□□, □□□ □□: □□□□□ □□□□□ □□ □□□ □□□□□□ □□□□□□ □□□□□ □□□ □□□□□□ □□□□ □□□[500]
□□□□ □□□□ (?) □□ □□□□□ □□□□ □□□□ □□ □□□□ □□□□ □□□□ □□□□ □□ □□□ □□□□□ □□□ □□□□□ □□□□ □□; □□□□ □□ □□□□□ □□□□, □□□□-□□□, [501] □□ □□□□ □□□□ □□□ □□□□ □□ □□, □□□□□ □□ □□□□ □□□ □□□□□ □□□□□□ □□□ □□□ □□□□□□□□□ [502] □□□□□□ III □□ □□□ □□□□ □□□□□□□ □□□□□□ □□□□□□ □□□□□□ □□□□□□□ □□□ □□□□□ □□, □□□ □□□□ □□ □□□

□□□ '□□□□□ □□□□', □□□□□ □□□□ □□□□□ □□, □□□□ □□ □□□□ □□□□□ □□□□□ □□□ □□□□□ □□□ '□□ □□ □□□□ □□□ □□□ □□□□ □□□□ □□□□ □□□ □□, □□□ □□□□ '□□ □□□□□□□ □□□□ □□□ □□□ □□□ □□□□□□□ □□□□ □□□□□□ □□ □□□□ □□□□ □□□□□□ □□□□ □□ □□, □□□, □□□ □□□□□□□ □□□□, □□□□ □□□□□□ □□□□□ (□□□□□?) □□ □□□ □□□ □□□ □□□□ □□□□□ □□□□, □□□□□ (□□□□□?) □□□ □□□□ □□□ □□□□ □□□□ □□□□□□ □□□ □□□' □□□□□□ □□□□ □□□ □□□ □□□□ □□□ □□□□ □□ '□□□□' □□□□□ □□□

□□□□□ 161.—1. □□□□□ □□□□□; 2. □□□□□ □□□□□: 3. □□□□ □□□□ □□□□; 4. □□□□□□; 5. □□□□□, □□□ □□□□-□□□□

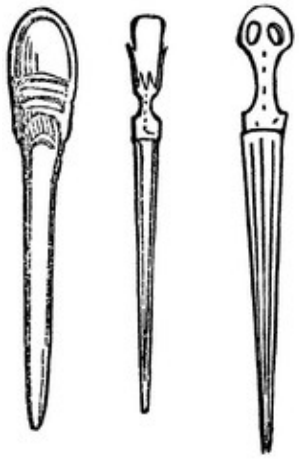

□□□□□ 162□—□□□□□ □□□□□

[illegible] 163.—[illegible] [illegible] of [illegible] [illegible] of [illegible] [illegible]

[illegible] 164.—[illegible] II [illegible] [illegible]-[illegible] of [illegible], [illegible] [illegible] 'of [illegible]

□□□□□ 165.—□□□□□ □□ □□□□□, □□-□□□□□□□, □□□□ □□□□ □□□□□

□□□□, □□□ □□□□ □□ □□□□□, □□□ □□□ □□□ □□□□ □□□ □□□□□ □□□□ □□□□□ □□ □□□-□□□ □□□ □□□□ □□□□ □□□□, □□□□□ □□□□□□ □□□ □□□□□ □□, □□ □□□□□ □□□□ (□□□□), □□□, □□□□□□ (□□□, □□□), □□□□ □□□□□□, □□□ □□□-□□□□□□ (□□□□□) □□□ □□□□□□□□ □□□ □□□□□ □□□ □□□□ □□□ □□□□□□□□, '□□□□□□' □□ □□□-□□□ '□□□□' □□ □□□□□ □□□□□□□ □□□□ □□□□□□□ □□□ □□□□ □□□□ □□ □□□□□□ □□□□ □□□□□□□□□ □□□ □□□□ □□□□□□ □□□□□ □□ □□□□□-□□□□□□□ □□□□ □□□□□ □□□□ □□□ □□□ □□□□□ □□□

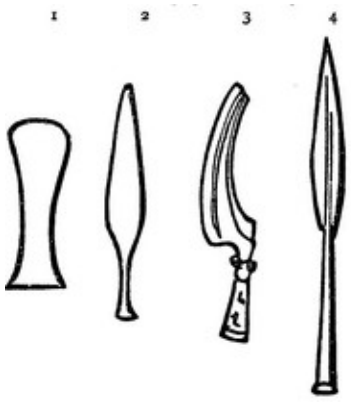

□□□□□ 166.—1. □□□□□□; 2. □□□□ □□ □□□; 3. □□□□□; 4. □□□□-□□□□

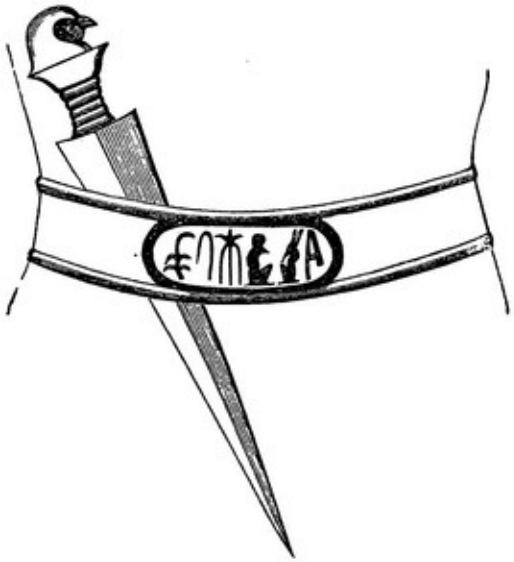

[illegible] 167.—[illegible] [illegible] [illegible]

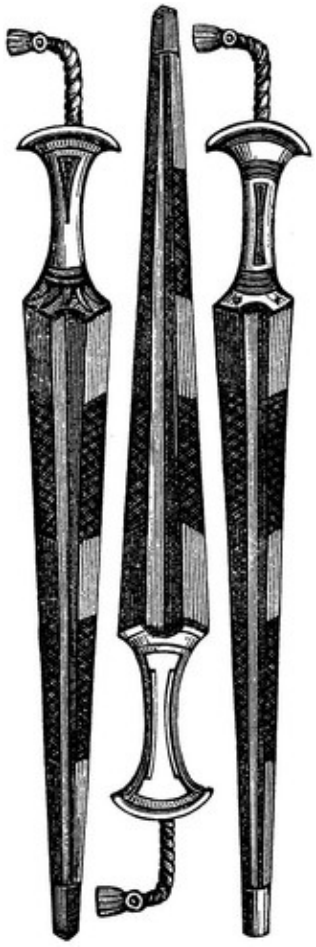

[illegible] 168.—[illegible] [illegible]

□□□□ □□□ □□□□-□□□□□ □□□□□, □□ □□ □□□□□□□□□□□ □□□□ □□□□ □□□□□ □□□□□,
□□□□ □□□ □□□ □□□□ □□□□ □□□□ □□-□□□□ □□□-□□□-□□□□ □□□□ □□□□ □□ □□□□ □□
□□□□ □□,[503] □□□□□ □□□□ □□□□ □□□ □□□□□□□ □□□□□□ □□□[504] □□ □□□□ □□□□□
□□□□□□□ □□□□□□□□□□ □□□□□ □□□□ □□ □□□□□ □□□ □□□□- □□□ □□□□□□-□□□ □□ □□
□□□□□ □□, □□ □□□□ □□□ □□□ □□□□□, □□□□-□□□ □□□ □□□□□□□□ □□□ □□□ □□□
□□□□□□□□ □□□□□ □□ □□□□□ □□□ □□, □□□□-□□□□ □□□□□ □□□□□□ '□□ □□□□□ □□□□□
□□□, □□□ □□ □□□ □□□, □□□□□□ □□□ □□□□□ □□□□□□ □□□ □□□□ □□□□□ □□□ □□□□□□
□□ □□□ □□□□ □□□□□ □□□ □□□□ □□□□ □□□ □□□ □□□ □□□ □□□ □□□ □□□□-□□□□□ □□□□□
□□□□ □□□□□□□ □□□□□ □□, □□ □□□□ □□□□□ (□□□□) □□ □□□□□□ □□□ □□□□□ □□□ □□□□
□□□□□□ □□□ □□□□ □□ □□□□□□ □□□ □□ □□□□□ □□□ □□, □□ □□□□ □□ □□□□ □□□□□
□□□□ □□□□□□ □□□□□□□ □□□□□ □□□□□□ □□□ □□□ □□ □□□□□ □□□ □□□□ □□□□□□ □□
□□□ □□□□ □□□□ □□□□□ □□, □□□□□ □□ □□□□□□ □□□ □□□ □□□□ □□ □□□□□ □□□□□ □□□
□□□ □□□□□ □□□□ □□□ □□□□□-□□□□ □□, □□□ □□□□□□ □□ □□□ □□ □□□ □□□□□□ □□□
□□□□□□ □□□□□ □□: □□□□□ □□ □□□ '□□ □□□□ □□□□ □□□□□□ □□□□□ □□□ □□□□□ □□ □□
□□□□ □□□□□□□ □□□ □□□□□ □□; [506] □□□ □□□□□□□□ □□□□, □□□□□ □□ □□□ '□□ □□□ □□□
□□□□□ □□□□, □□ □□□ □□□□ □□□

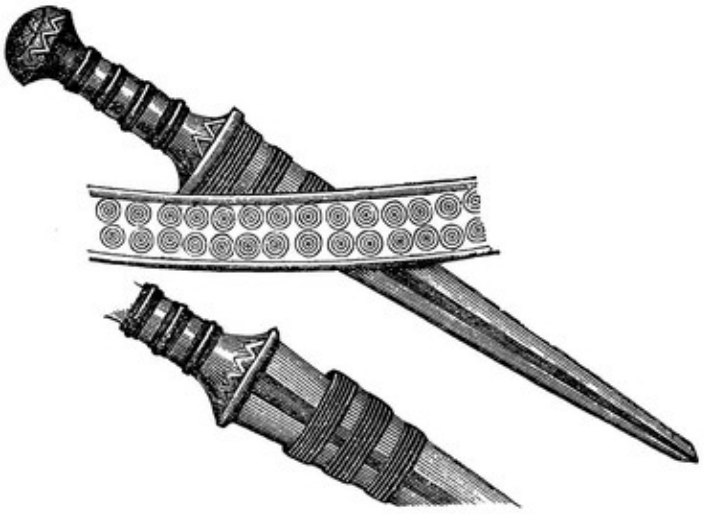

□□□□□ 169.—□□□□□□□□ □□□□, □□□□□□, □□□ □□□□□□□ (□□□□□□□□ □□□□□ □□□)

□□□□□ □□□□□ □□□-□□□ □□□□□□□ □□ □□□□□ □□□ □□□□□□ II □□ □□□□□ □□ □□□□, □□
□□ □□□□□□□□ □□□□□ □□□□ □□□□ □□□□□ □□, □□□□ □□□ □□□ □□□ □□□ □□□□□ □□:
□□□□□ □□□ □□□ □□ □□□ □□ □□□□ □□□ □□□□□□□□ □□□□□ □□ □□□□ □□□□□ □□□□ □□
□□□□□ □□□□□ □□□□ □□□□ □□□□□□ □□□ □□□ □□□ □□□□ □□; □□□ □□□□□ □□□ □□□□,

ਅਤੇ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਸੋਲ੍ਹਾਂ ਇੰਚ ਤੱਕ ਵੀ ਪਹੁੰਚਦੇ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਬਲੇਡ ਬਿੰਦੂ ਦੇ ਨੇੜੇ ਡੇਢ ਇੰਚ ਤੋਂ ਦੋ-ਤਿਹਾਈ ਇੰਚ ਤੱਕ ਟੇਪਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਡਾ. ਜੌਨ ਇਵਾਨਸ

507 ਕੋਲ ਇੱਕ ਤਲਵਾਰ ਹੈ, ਜੋ ਸੁਏਜ਼ ਨਹਿਰ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਦੌਰਾਨ 'ਗ੍ਰੇਟ ਕੰਟਾਰਾ'
'ਤੇ ਮਿਲੀ ਸੀ; ਬਲੇਡ ਪੱਤੇ ਦੇ ਆਕਾਰ ਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਸਤਾਰਾਂ ਇੰਚ ਮਾਪਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਪੂਰੀ ਲੰਬਾਈ ਬਾਈ ਇੰਚ ਅਤੇ ਤਿੰਨ-ਅੱਠਵਾਂ (ਚਿੱਤਰ 165) ਹੈ। 'ਹਿਲਟ-ਪਲੇਟ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਇਸਨੂੰ ਇੱਕ ਇੰਚ ਵਰਗ ਦੇ ਲਗਭਗ ਤਿੰਨ-ਸੋਲ੍ਹਵੇਂ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਛੋਟੇ ਟੈਂਗ ਤੱਕ ਖਿੱਚਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਫਿਰ ਇੱਕ ਅੱਠਭੁਜੀ ਪੱਟੀ ਵਿੱਚ ਫੈਲਦਾ ਹੈ ਜੋ ਲਗਭਗ ਤਿੰਨ-ਅੱਠਵੇਂ ਇੰਚ ਵਿਆਸ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਜਿਸਨੂੰ ਇੱਕ ਬਿੰਦੂ ਤੱਕ ਹੇਠਾਂ ਖਿੱਚਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਫਿਰ ਇੱਕ ਹੁੱਕ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਵਾਪਸ ਮੋੜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਸ਼ਾਇਦ ਬੈਲਟ ਨਾਲ ਲਟਕਣ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਪੁਰਾਣਾ ਤਰੀਕਾ।' ਬਲੇਡ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਦੋ ਰਿਵੇਟ-ਛੇਕ ਹਨ, ਅਤੇ ਹਿਲਟ ਦੋ ਟੁਕੜਿਆਂ ਤੋਂ ਬਣਿਆ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਟੈਂਗ ਨੂੰ ਫੜਦੇ ਸਨ। ਡਾ. ਇਵਾਨਸ ਬਰਲਿਨ ਅਜਾਇਬ ਘਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕਾਂਸੀ ਤਲਵਾਰ-ਬਲੇਡ ਦਾ ਵੀ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਸ਼ਾਇਦ ਲੋਅਰ ਮਿਸਰ ਤੋਂ: ਇਸ ਵਿੱਚ ਬਲੇਡ ਦੇ ਹਰ ਪਾਸੇ ਇੱਕ ਉੱਕਰੀ ਹੋਈ ਲਾਈਨ ਹੈ; ਇਹ ਕੰਟਾਰਾ ਨਮੂਨੇ ਨਾਲੋਂ ਚੌੜਾਈ ਵਿੱਚ ਵਧੇਰੇ ਇਕਸਾਰ ਹੈ, ਅਤੇ ਹਿਲਟ ਟੁੱਟ ਗਿਆ ਹੈ।

ਚਿੱਤਰ 170.—ਕਾਕੇਸ਼ਸ ਤੋਂ ਖੰਜਰ।

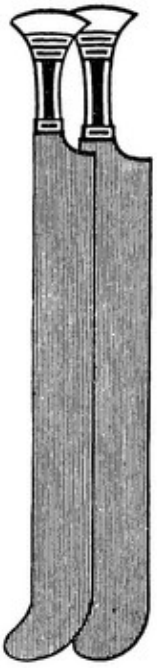

□□□□□ 171□—□□□□□ □□□□ □□□ □□□□□□□□

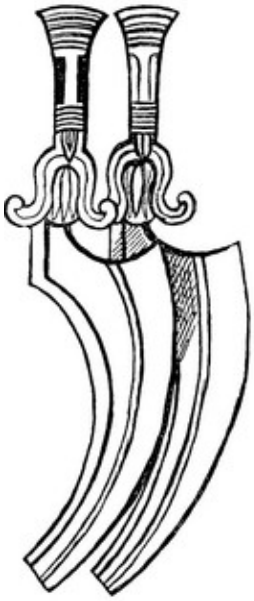

□□□□□ 172□—□□□□□ □□□□□

□□□ □□□□□ □□□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□ □□□□□□□□ □□□□ □□□□□□ □□□□ □□□□□□□, □□□ □□□□ □□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□□ □□□□□□ □□□□□□□ □□□ □□□□□ □□□□ □□□□ □□□□□□ □□□□□ □□□□□ □□, □□□ □□□ □□□□□ □□□, □□□□□□□□□□□ □□□□ □□□□□, □□□ □□□□□□□□□□□□□□□ (?) □□□□□, □□ □□□□ □□ □□□□□ □□□□□ □□□□ □□ □□□□ □□□ □□□□□ □□□ □□□□□□ □□□□□ □□, □□□ □□□ □□ □□□□ □□□□□□ □□□□□ □□ □□□□ □□□□ □□□□□□

□□□ □□□ □□□□□□ □□ □□□□□□□□ □□□ □□□□□ □□□□□□ □□□ □□□□□ □□ - □□□□□ □□□□ □□□□ □□□□-□□□□□ □□ □□□ '□□ □□□□□ □□□□ □□□ □□□ □□□□□ □□□□□ □□; □□□ □□□□-□□□□ □□ □□□□□ □□□ □□□□ □□ □□□□-□□□ □□ □□□ □□□□□□□□ □□□[509] □□□□□, □□□□□ □□ □□□□□□□□□ □□□□ □□□□ □□, □□□ □□ □□□□□□□ □□□□□ □□□□ □□□-□□□□ □□□□ □□□□ □□□□ □□, □□□ □□□□□□ □□□ '□□ □□□□ □□; □□ □□□□ □□□-□□□□□□ □□□□ □□,[510] □□□ □□□□□□ μάχαιραι (□□□□□□□□-□□□□. □□□□) □□□ □□□ □□□□□ □□, □□□□ □□ □□□□ □□□ □□□ □□□ ἐγχειρίδια □□□ □□□□□□□□□□ □□□ □□□□□□□□ □□□ □□□□ □□□□□ □□□□□□ □□□ □□□□ □□ □□□□□□ □□□□ □□□□□□ □□, □□□□□□ □□ □□□□□□□ □□□ □□□-□□□□□□□ □□□□ □□□ □□ □□□□□ □□□ □□□ □□ □□□□□□□□ □□□ □□□□□ □□□□□ □□□□□□□□ □□ □□ □□□□ □□□ □□□□ □□ □□□□□□ □□□ □□□□ □□-□□□□□ □□□□ □□□□□ □□□□ □□□ □□□□□□ □□ □□□ □□□□□□□□ □□□□□ □□ □□□□□□□ (□□□□□□□□□□) □□□ □□□ □□□ (□□□□ □□□ □□□□) □□□□ □□□ □□ □□□□□□ □□□□□□□ □□□ □□□□ □□□ □□□□□□ □□□ □□ □□□□ □□□□□□□ □□□ □□□□ □□□□ □□□□□ □□□

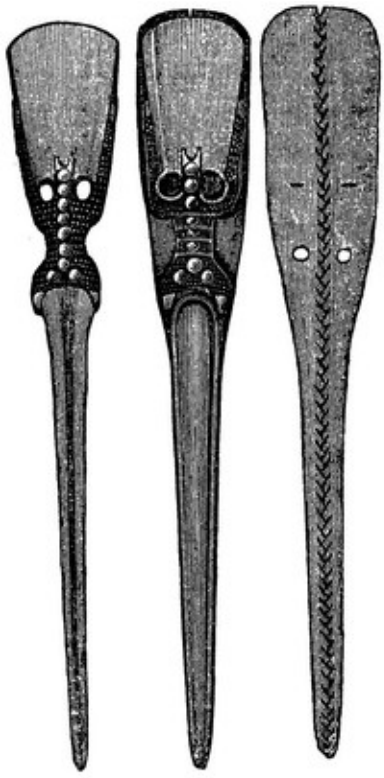

□□□□□ 173.—□□□□□ □□ □□□□ □□□ □□□□ (1 □□□□ □□□□)□ (□□□□ □□□□□, □□□□□ □□□□□ □□ □□□□)

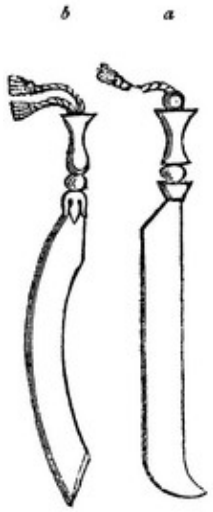

□□□□□ 174.—□□□□□ □□□□□□ □□ □□□□□ (□□□□□□□□)

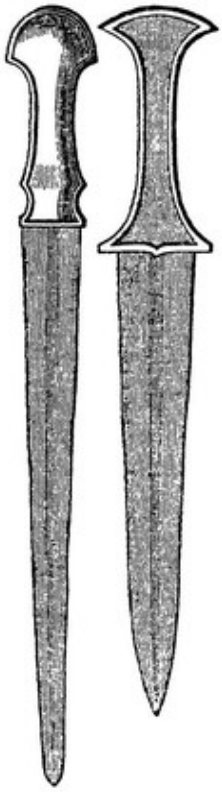

□□□□□ 175.—□□□□□—□□□□□

□□□□□□,[511] □□□□□□ □□□□□ □□ □□□□□□□ □□ □□□□ □□ □□□-□□□□ (□□□ i. PI. 1) □□□□, □□□□□ □□□□□□, □□□ □□□□□□□□□□ □□ □□ □□□ □□□□□ □□□ □□□ (a, □□□□□ 174) □□□ □□□□□ □□□□-□□□□ □□ □□□□ □□□□ □□□□ □□ □□□□□ □□□□ □□□□ □□□ □□, □□□ □□□□□ □□□ □□□□□□ □□□ □□□□□□ □□□ □□□□□□ □□□□ □□□ □□□ □□ □□□ □□□□ □□□□□□ □□□□□

ਸਕਾਈਮਿਟਰ ਅਤੇ ਇਸਦੀਆਂ ਸ਼ਾਖਾਵਾਂ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਮੈਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਗੱਲ ਕਰ ਚੁੱਕਾ ਹਾਂ; ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਿਸਰ ਹੈਲੀਕਾਪਟਰ-ਕਿਸਮਾਂ ਵੱਲ ਲੈ ਗਿਆ, ਜੋ ਕਿ ਵਰਤਮਾਨ ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਦੂਜਾ (b) ਇੱਕ ਵਕਰ ਸਕਾਈਮਿਟਰ ਹੈ, ਜਿਸਦਾ ਇੱਕ ਬੇਵਲ ਵਾਲਾ ਸਿਰਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹਿਲਟ 'ਤੇ ਇੱਕ ਦੋਹਰੀ ਰੱਸੀ ਹੈ।

512 ਪਹਿਲਾ ਓਬਸੀਡੀਅਨ ਫਲੇਕ ਦੀ ਨਕਲ
ਜਾਪਦਾ ਹੈ: ਬਾਅਦ ਵਾਲਾ ਖੋਪਸ਼ ਜਾਂ ਦਾਤਰੀ-ਤਲਵਾਰ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਹੈ।
ਅਤੇ ਇੱਥੇ ਮੈਨੂੰ ਭੂਗੋਲਿਕ ਕ੍ਰਮ ਲਈ ਕਾਲਕ੍ਰਮ ਨੂੰ ਅਸਥਾਈ ਤੌਰ 'ਤੇ ਛੱਡ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਆਧੁਨਿਕ ਅਫਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਤਲਵਾਰ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਵਰਣਨ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਹਨੇਰੇ ਮਹਾਂਦੀਪ ਵਿੱਚ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨਵੀਂ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਹਥਿਆਰ ਦੀ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਮਹੱਤਤਾ ਹੈ। ਪੁਰਾਣੇ 'ਕੁਆਰਟਰ' ਦੇ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸਦੇ ਮਨਪਸੰਦ ਜੰਗੀ ਕੁਹਾੜੀ (ਮੋਟੇ ਕੰਮ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ), ਅਤੇ ਬਰਛੀ

513 (ਵਧੀਆ ਕੰਮ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ); ਜਦੋਂ ਕਿ ਤਲਵਾਰ ਇੱਕ ਨਿਯਮ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਮੁਸਲਿਮ ਅਫਰੀਕਾ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਹੈ।
ਅਸੀਂ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪੁਰਾਣੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਮਿਸਰ ਦੀ ਸਰਹੱਦ 'ਤੇ ਸਥਿਤ ਲੀਬੀਆ ਦੇ ਮਸ਼ਾਉਆ (ਮੈਕਸੀਅਸ) ਵੱਡੀਆਂ ਤਲਵਾਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਐਡੀਰਮਾਚੀਡੇ, ਜਾਂ ਹੇਰੋਡੋਟਸ (iv.
168) ਦੇ 'ਪਹਿਲੇ ਲੀਬੀਅਨ', ਜਿਸਨੂੰ ਸਿਲੀਅਸ ਇਟਾਲਿਕਸ (iii. 219) ਨੇ 'ਜੀਨਸ ਐਕੋਲਾ ਨੀਲੀ' ਕਿਹਾ ਸੀ, ਵੀ ਵਕਰ ਬਲੇਡਾਂ ਨਾਲ ਲੈਸ ਸਨ।
ਡੇਨਹੈਮ ਅਤੇ ਕਲੈਪਰਟਨ ਸਾਨੂੰ ਦੱਸਦੇ ਹਨ ਕਿ ਮਾਲਟਾ ਦੇ ਨਾਈਟਸ ਨੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਸਿੱਧੇ ਦੋ-ਧਾਰੀ ਬਲੇਡਾਂ ਨੂੰ ਉੱਤਰੀ ਅਫਰੀਕਾ ਦੇ ਬੇਂਗਾਜ਼ੀ ਨੂੰ ਨਿਰਯਾਤ ਕੀਤਾ, ਜਿੱਥੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਬਲਦਾਂ ਨਾਲ ਬਦਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਤ੍ਰਿਪੋਲੀਟਨ ਤੋਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਹਾਰਾ ਪਾਰ ਕਰਕੇ ਬੋਰਨੂ, ਹਾਉਸਾ-ਭੂਮੀ ਅਤੇ ਕਾਨੋ ਲਿਜਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਜਿੱਥੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਨੀਗ੍ਰੋਇਡ ਮੁਸਲਿਮ ਆਬਾਦੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਦੁਬਾਰਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਆਧੁਨਿਕ ਯਾਤਰੀ ਨੋਟ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕਾਨੋ ਵਿਖੇ ਵਪਾਰ ਅਜੇ ਵੀ ਜਾਰੀ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਹਰ ਸਾਲ ਲਗਭਗ ਪੰਜਾਹ ਹਜ਼ਾਰ ਬਲੇਡ ਭੂਮੱਧ ਸਾਗਰ ਤੋਂ ਆਯਾਤ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਸਨ - ਕਾਰਨ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਨੀਗ੍ਰੋਇਡ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨਹੀਂ ਬਣਾ ਸਕਦੇ। ਇਸ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪੁਲੇ (ਫੁਲਾਹ) ਅਤੇ ਫੁਲਬੇ ਕਬੀਲਿਆਂ, ਹਾਉਸਾ, ਬੋਰਨਿਊਜ਼ ਅਤੇ ਉੱਤਰ-ਪੱਛਮੀ ਅੰਦਰੂਨੀ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਹੋਰਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮਹਾਨ ਮੈਂਡੇਂਗਾ ਪਰਿਵਾਰ, ਜਿਸਨੂੰ ਮੈਂਡਿੰਗੋ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਯੂਰਪੀਅਨ ਬਲੇਡਾਂ ਦੇ ਖਰੀਦਦਾਰ ਵੀ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਹ ਆਪਣੇ ਲਈ ਚੜ੍ਹਾਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਮਿਆਨ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਦੱਖਣ-ਪੂਰਬ ਵੱਲ ਦੂਰ ਸ਼੍ਰੀ ਹੈਨਰੀ ਐਮ. ਸਟੈਨਲੀ (ਸਥਾਨਕ cit. i.
454) ਨੋਟ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ 'ਕਿਸ਼ਾਕਾ ਦੇ ਰਾਜੇ ਕੋਲ ਇੱਕ ਅਰਬੀ ਸ਼ਿਮਿਟਰ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਸ਼ਾਹੀ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਇੱਕ ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ ਵਿਰਾਸਤ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਸ ਰਾਜ ਦੇ ਸੰਸਥਾਪਕ ਦੀ ਤਲਵਾਰ' (?)।

ਬਾਰਥ ('ਟ੍ਰੈਵਲਜ਼') ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਉੱਤਰ-ਪੱਛਮੀ ਅਤੇ ਪੱਛਮੀ-ਮੱਧ ਅਫ਼ਰੀਕਾ ਦੇ ਹਥਿਆਰਾਂ ਬਾਰੇ ਸਹੀ ਪਰ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਵੇਰਵੇ ਛੱਡੇ ਹਨ। 'ਬਰਛੇ ਅਤੇ ਤਲਵਾਰਾਂ' (ਲੋਕ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ) 'ਇਕੱਲੇ ਮਰਦਾਨਾ ਅਤੇ ਬਣਨ ਵਾਲੇ ਹਥਿਆਰ ਹਨ।' ਬਲੇਡ, ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਸੋਲਿੰਗੇਨ,

514 ਵਿਖੇ
ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ, ਆਜ਼ਾਦ ਅਤੇ ਉੱਤਮ ਅਮੋਸ਼ਾਘ ਜਾਂ ਇਮੋਸ਼ਾਘ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ; ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਯਾਤਰੀ ਟਿੱਪਣੀ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਹ ਧਰਮ ਯੁੱਧ ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਪੁਰਾਣੇ ਨਾਈਟਲੀ ਰੂਪ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖਦਾ ਹੈ; ਨੀਵੀਂ ਜਾਤੀ ਦੇ ਤਾਵਾਰਿਕ ਸਿਰਫ਼ ਬਰਛਾ ਅਤੇ ਨਿਯਮਤ ਅਫ਼ਰੀਕੀ ਤੇਲਕ ਜਾਂ ਬਾਂਹ-ਚਾਕੂ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਫੋਰਾਵੀ ਲਗਭਗ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਪਣੀਆਂ ਤਲਵਾਰਾਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦੇ ਹਨ: ਕੇਲ-ਓਵੀ (ਖਾਇਲ, ਜਾਂ ਓਵੀ ਘਾਟੀ ਦੇ ਲੋਕ) ਅਤੇ ਕੇਲ-ਗੇਰੇਸ ਬਰਛਾ, ਤਲਵਾਰ ਅਤੇ ਖੰਜਰ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਇਮਗਾਦ, ਨੀਗ੍ਰੋਇਡ ਬਰਬਰਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਘਟੀਆ ਕਬੀਲਾ, ਤਲਵਾਰ ਜਾਂ ਬਰਛਾ ਵਰਤਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਹੈ: ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਧਨੁਸ਼ ਸੋਮਲ ਵਿੱਚ ਸੇਵਾਦਾਰ ਜਾਤੀ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਹੈ। ਅਗਾਡੇਸ ਦੇ ਨੇੜੇ ਕਾਜ਼ੀ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਲੋਹੇ ਦੇ ਬਰਛੇ, ਤਲਵਾਰ ਅਤੇ ਖੰਜਰ ਨਾਲ ਲੈਸ ਸੀ (ਭਾਗ i. 395): ਇੱਕ ਮੁਸਘੂ ਮੁਖੀ ਕੋਲ ਇੱਕ ਬੂਮਰੈਂਗ-ਤਲਵਾਰ ਸੀ (ਮੁੱਖ ਭਾਗ iii.)। ਬਘਿਰਮੀ ਵਿੱਚੋਂ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਲੋਕ 'ਕਸਕਾਰਾ' (ਤਲਵਾਰਾਂ) ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਉਹ ਘੱਟ ਹੀ ਕਿਨਯਾ ਜਾਂ ਬਾਂਹ-ਚਾਕੂ ਪਹਿਨਦੇ ਹਨ: ਇਹਨਾਂ ਨਸਲਾਂ ਦਾ ਮਨਪਸੰਦ ਹਥਿਆਰ, ਨਾਲ ਹੀ ਕਾਮੂਰੀ ਜਾਂ ਬੋਰਨਾਵਿਸ, ਨਜੀਗਾ ਜਾਂ ਗੋਲਿਓ ਹੈ, ਜਿਸਨੂੰ ਡੈਨਿਸਕੋ ਦੇ ਨਾਮ ਹੇਠ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

515 ਇਹ ਇੱਕ ਛੋਟਾ ਅਤੇ ਦੋ-ਨੁਕਾਤੀ
ਮਿਸਰੀ ਹੱਥ-ਬਿੱਲ ਹੈ, ਸੁੱਟਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਕੱਟਣ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸੋਕੋਟੋ ਵਿਖੇ ਯਾਤਰੀ ਨੂੰ ਚੰਗਾ ਲੋਹਾ ਮਿਲਿਆ (iv. 180): ਹਾਉਸਾਲੈਂਡ ਦੇ ਕਾਨੋ ਵਿਖੇ, ਉਸਨੇ ਇੱਕ ਲੁਹਾਰ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਰੁੱਖੇ ਔਜ਼ਾਰਾਂ ਨਾਲ, ਇੱਕ ਪੱਤੇ ਦੇ ਆਕਾਰ ਦਾ ਖੰਜਰ, ਇੱਕ ਲੰਮਾ-ਪਸਲੀ ਵਾਲਾ, ਬਹੁਤ ਸਜਾਇਆ ਹੋਇਆ, ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਤਿੱਖਾ ਬਲੇਡ ਬਣਾਉਂਦੇ ਦੇਖਿਆ। ਤਵਾਰਿਕ ਲੁਹਾਰ ਨੂੰ 'ਐਨਹਾਦ' ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ; ਟਿੰਬਖਤੂ ਵਿੱਚ ਉਹ ਮੁਆਲਿਮ ਜਾਂ ਕਲਾਕਾਰ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
ਉੱਤਰੀ ਅਫ਼ਰੀਕਾ ਦਾ ਤਲਵਾਰ-ਖੇਡ ਅਰਬ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਵਰਗਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੂਲ ਤਲਵਾਰ-ਨਾਚ ਤੋਂ ਉਧਾਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।516 ਟੈਂਜੀਅਰ ਵਿੱਚ ਇਸਦਾ ਵਰਣਨ ਇੱਕ ਜੀਵੰਤ ਇਤਾਲਵੀ ਲੇਖਕ, ਐਡਮੰਡੋ ਡੀ ਐਮੀਸਿਸ ਦੁਆਰਾ ਸੁੰਦਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।517 'ਤਿੰਨ ਤਲਵਾਰਬਾਜ਼ ਸਨ, ਅਤੇ ਉਹ ਜੋੜਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸੋਟੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਉਸ ਸਕੂਲ ਦੀ ਫਜ਼ੂਲਖਰਚੀ ਅਤੇ ਬਫੂਨੀ (ਗੋਫਾਗਿਨੀ) ਨਾਲ ਇਨਸਾਫ ਕਰਨਾ ਅਸੰਭਵ ਹੈ: ਮੈਂ ਇਸਨੂੰ ਇਸ ਲਈ ਕਹਿੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿਉਂਕਿ ਅਸੀਂ ਮੋਰਾਕੋ ਦੇ ਦੂਜੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਹੀ ਸ਼ੈਲੀ ਦੇਖੀ ਸੀ। ਰੱਸੀ-ਨਾਚ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਹਰਕਤਾਂ ਸਨ, ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਵਸਤੂ ਦੇ ਉੱਚੀਆਂ ਛਾਲਾਂ, ਸੱਟਾਂ, ਲੱਤਾਂ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ, ਅਤੇ ਵਾਰ, ਬਾਂਹ ਦੇ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ਾਲ ਝਟਕੇ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਪੂਰਾ ਮਿੰਟ ਪਹਿਲਾਂ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਭ ਕੁਝ ਇੱਕ ਪਵਿੱਤਰ ਬਲਗਮ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

ਸੀ ਜਿਸ ਨਾਲ ਸਾਡੇ ਮਾਹਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਨੂੰ ਚਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਮਿਲਦੀ, ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਜੋਖਮ ਦੇ।'
ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਮਿਸਰੀ ਤਲਵਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਹਨੇਰੇ ਮਹਾਂਦੀਪ ਵਿੱਚ ਡੂੰਘਾਈ ਨਾਲ ਫੈਲੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ, ਅਤੇ ਅੱਜ ਤੱਕ ਆਪਣੇ ਰੂਪਾਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖਦੀਆਂ ਹਨ। ਸੋਮਲ ਦਾ ਹਥਿਆਰ ਸਿੱਧਾ ਜਾਂ ਬਰਛੀ-ਬਲੇਡ ਦਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਸ਼ੋਟਲ ਜਾਂ ਅਬੀਸੀਨੀਅਨ ਤਲਵਾਰ (ਚਿੱਤਰ 176) ਖੋਪਸ਼-ਫਾਲਚੀਅਨ ਤੋਂ ਸਿੱਧੀ ਵੰਸ਼ਜ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਸ਼ਾਲ ਦਾਤਰੀ ਤੋਂ ਘੱਟ ਸੌਖਾ ਕੁਝ ਨਹੀਂ; ਕਿਨਾਰਾ ਅੰਦਰ ਹੈ, ਪਕੜ ਬਹੁਤ ਛੋਟੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਮਿਆਨ ਤੋਂ ਬਲੇਡ ਖਿੱਚਣ ਦੀ ਮੁਸ਼ਕਲ ਕਾਫ਼ੀ ਹੈ। ਚਾਰ ਇੰਚ ਲੰਬਾ ਹੈਂਡਲ, ਕਾਲੀ ਲੱਕੜ ਦਾ ਇੱਕ ਰੁੱਖਾ ਢਲਾਣ ਹੈ, ਅਤੇ ਟੈਂਗ ਨੂੰ ਪੋਮਲ ਤੱਕ ਲਿਜਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉੱਥੇ ਫੜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮੋਟੇ ਅਤੇ ਬਦਸੂਰਤ ਬਲੇਡ ਦੀ ਇੱਕ ਮੱਧ-ਨਾੜੀ ਪੂਰੀ ਲੰਬਾਈ ਵਿੱਚ ਚੱਲਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਿਨਾਰਿਆਂ ਤੱਕ ਇੱਕ ਦੋਹਰੀ ਢਲਾਣ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ; ਇਹ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਇੰਚ ਚੌੜੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਇੱਕ ਬਿੰਦੂ ਤੱਕ ਟੇਪਰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਸ਼ਾਇਦ ਹੀ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਚਾਪ ਦੇ ਨਾਲ ਲੰਬਾਈ ਤਿੰਨ ਫੁੱਟ ਸੈਂਤੀ ਇੰਚ ਹੈ; ਚਾਪ ਤੋਂ ਤਾਰ ਤੱਕ ਮਾਪਣ ਵਾਲਾ ਵਕਰ ਦੋ ਇੰਚ ਹੈ; ਅਤੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਲਾਈਨ ਤੋਂ ਪਰੇ ਪ੍ਰੋਜੈਕਸ਼ਨ ਚਾਰ ਇੰਚ ਹੈ। ਟੈਨ ਨਾ ਕੀਤੇ ਚਮੜੀ ਦੇ ਖੁਰਦਰੇ ਮਿਆਨ ਨੂੰ ਇੱਕ ਖੋਖਲੇ ਪਿੱਤਲ ਦੇ ਨੋਬ ਨਾਲ ਬੰਨ੍ਹਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਬਲੇਡ ਨਾਲੋਂ ਵੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਰੂਡਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ; ਅਤੇ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਲੋਹੇ ਦਾ ਬੱਕਲ ਮਿਆਨ ਦੇ ਸਿਖਰ 'ਤੇ ਟੰਗਿਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਹੱਥ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਮਿਆਨ ਦੇ ਉੱਪਰ ਇੱਕ ਬੈਲਟ ਜਾਂ ਕਮਰ-ਸਟ੍ਰੈਪ ਨਾਲ ਜੁੜਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਹਥਿਆਰ ਕਦੇ ਵੀ ਤਲਵਾਰਬਾਜ਼ਾਂ ਦੀ ਨਸਲ ਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ।

518

ਉਪਰਲੇ ਨੀਲ ਦੇ ਅਫ਼ਰੀਕੀ-ਅਰਬ ਕਬੀਲੇ (ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਬਿਸ਼ਾਰਿਨ) ਵੀ ਲਿਸਨ-ਸਟਿੱਕ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਮਿਸਰੀ ਰੂਪਾਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਗਾਲਾ ਤਲਵਾਰ ਮਿਸਰੀ ਨਾਲੋਂ ਛੋਟੀ ਅਤੇ ਸਰਲ ਹੈ। ਪਰ ਉੱਤਰੀ ਅਫ਼ਰੀਕਾ ਦਾ ਫਲਿਸਾ, ਯਤਾਘਨ ਜਿਸਦੀ ਕਿਸਮ, ਡੁਕ ਡੀ'ਔਮਾਲੇ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਨਾਲ, ਫਰਾਂਸ ਨੂੰ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਇੱਕ ਖਰਾਬ ਸੰਗੀਨ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਕਰਦੀ ਸੀ, ਜੇਕਰ ਲਿਸਨ ਤੋਂ ਉਧਾਰ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇੱਕ ਅਜੀਬ ਵਕਰ ਧਾਰਨ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਕਰਨਲ ਏ. ਲੇਨ-ਫੌਕਸ ਇਸ ਫਲਿਸਾ ਆਫ਼ ਦ ਕਬੀਲਜ਼ (=ਕਬੀਲ, ਕਬੀਲੇ) ਨੂੰ 'ਕੋਪਿਸ-ਬਲੇਡ ਨੂੰ ਸਿੱਧਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ' ਵਰਗਾ ਵੇਖਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨੇਪਲਜ਼ ਦੇ ਅਜਾਇਬ ਘਰ ਵਿੱਚ ਫੁੱਲਦਾਨ 'ਤੇ ਯੂਨਾਨੀ ਯੋਧੇ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।'

519 ਹੱਥੀਂ ਛੁਰਾ ਮਾਰਨ ਵਾਲੇ ਹਥਿਆਰ ਨਾਲੋਂ
ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਲੜਾਈ ਲਈ ਕੁਝ ਵੀ ਬਿਹਤਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ: ਇੱਕ ਬੰਦੂਕ ਦੇ ਸਿਰੇ 'ਤੇ ਫਸਿਆ ਹੋਇਆ, ਅਤੇ ਬੈਰਲ ਨੂੰ ਉੱਪਰ-ਭਾਰੀ ਬਣਾਉਣਾ, ਕੁਝ ਵੀ ਮਾੜਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਪਰ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਫੌਜ ਵਿੱਚ 'ਫੌਜੀ ਦਰਜ਼ੀ' ਦਾਰਸ਼ਨਿਕ ਪੱਥਰ ਨੂੰ ਵਰਦੀ ਦੇ ਸੂਟ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਲੱਭਦਾ ਹੈ ਜੋ ਇੱਕੋ ਸਮੇਂ ਗਰਮ ਅਤੇ ਠੰਡਾ, ਭਾਰੀ ਅਤੇ ਹਲਕਾ, ਹਵਾਦਾਰ ਅਤੇ ਗਿੱਲੇ ਤੋਂ ਅਭੇਦ, ਸੁੰਦਰ ਅਤੇ ਸਥਾਈ, ਸਸਤਾ ਅਤੇ ਵਧੀਆ ਹੋਵੇਗਾ, ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਫਰਾਂਸੀਸੀ

[illegible]

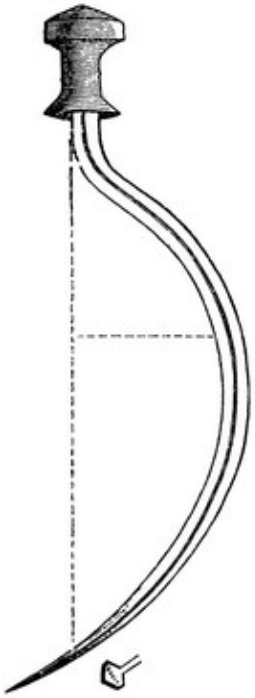

[illegible] 176.—[illegible], [illegible]
([illegible] '[illegible], 1 [illegible]; [illegible] [illegible])

[illegible] 177.—[illegible]

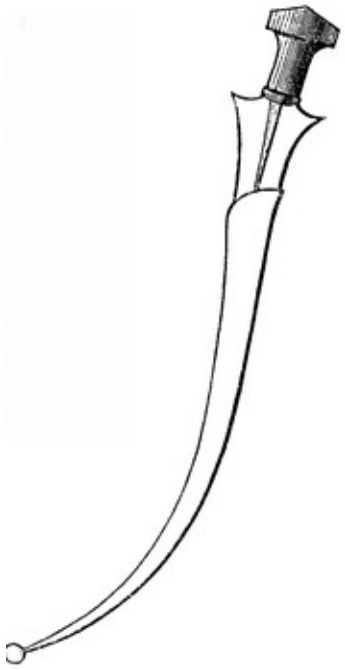

[illegible] 178.—[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
([illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible])

[illegible] 179.—[illegible] [illegible] [illegible]

ਸੋਮਲ ਦੇ ਉੱਤਰ ਵਿੱਚ ਲਾਲ ਸਾਗਰ ਦੇ ਦੱਖਣ-ਪੱਛਮੀ ਕੰਢਿਆਂ 'ਤੇ ਵੱਸਣ ਵਾਲੇ ਡੰਕਲੀ ਕਬੀਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਤਲਵਾਰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਯੂਰਪੀਅਨ ਮੂਲ ਦੀ ਹੈ। ਸਿੱਧੀ, ਪਤਲੀ ਬਲੇਡ, ਦੋ ਜਾਂ ਦੋ ਤੋਂ ਵੱਧ ਲੰਬਕਾਰੀ ਖੰਭਿਆਂ ਵਾਲੀ, ਲਗਭਗ ਚਾਰ ਫੁੱਟ ਲੰਬੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਬਿੰਦੂ ਵੱਲ ਚੌੜੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ: ਹੈਂਡਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪੋਮਲ, ਤਾਰ ਨਾਲ ਕੋਰੜੇ ਹੋਏ ਇੱਕ ਪਕੜ, ਅਤੇ ਸਿੱਧੇ ਕੁਇਲਨ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਇੱਕ ਨਿਯਮਤ ਕਰਾਸ-ਗਾਰਡ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਆਧੁਨਿਕ ਹਥਿਆਰ ਜਰਮਨੀ ਵਿੱਚ ਬਣਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ - ਮੇਰਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਸੋਲਿੰਗੇਨ ਵਿੱਚ, ਜੋ ਭੂਮੱਧ ਰੇਖਾ ਦੇ ਉੱਤਰ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਅਫਰੀਕਾ ਨੂੰ ਸਪਲਾਈ ਕਰਦਾ ਜਾਪਦਾ ਹੈ।
ਸਾਡੀ ਉਮਰ ਨੇ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਦੇਰ ਨਾਲ ਸਮਝ ਲਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਫਰੀਕਾ ਦਾ ਦਿਲ ਇੱਕ ਹੀ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀਆਂ ਬੋਲੀਆਂ ਬੋਲਣ ਵਾਲੀ ਇੱਕ ਸਮਾਨ ਜਾਤੀ ਦੁਆਰਾ ਵੱਸਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਅਤੇ ਮਜ਼ਬੂਤ ਸਰੀਰ ਵਾਲਾ ਲੋਕ ਹੈ, ਅਕਸਰ ਆਦਮਖੋਰ, ਅਤੇ ਤੰਬਾਕੂਨੋਸ਼ੀ-ਦੁਕਾਨਾਂ ਦੇ ਨੀਗਰੋ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸਮਾਨਤਾ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਉਂਦਾ। ਇਹਨਾਂ ਆਦਮਖੋਰਾਂ ਵਿੱਚ ਖਿੰਡੇ ਹੋਏ, ਅਤੇ ਸੰਭਵ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਆਦਿਵਾਸੀ, ਤੁਲਨਾਤਮਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬੌਣੇ ਕਬੀਲੇ ਹਨ, ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹੋਮਰ ਅਤੇ ਹੇਰੋਡੋਟਸ ਦੇ ਕ੍ਰੇਨ-ਲੜਨ ਵਾਲੇ ਪਿਗਮੀ, ਜੋ ਹੁਣ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਬੀਲਿਆਂ, ਅਕਾ, ਟਿਕਿਟੀਕੀ, ਡੋਕੋ, ਵੈਂਬਿਲੀਕਿਮੋ (ਦੋ-ਘਣ), ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੋਰਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਬੌਣੇ ਅਤੇ (ਤੁਲਨਾਤਮਕ) ਦੈਂਤ ਦੋਵੇਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਐਮਪਾਂਗਵੇ, ਜਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਕ, ਪਹਿਲਾਂ ਯੂਰਪ ਵਿੱਚ ਜਾਣੇ ਜਾਂਦੇ ਸਨ, ਧਾਤ ਦੇ ਕਾਰੀਗਰ ਹਨ, ਅਤੇ ਦੋਵੇਂ ਵਧੀਆ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਹਥਿਆਰਾਂ ਅਤੇ ਔਜ਼ਾਰਾਂ ਨੂੰ ਨਫ਼ਰਤ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਕੱਟਦੇ ਅਤੇ ਟੁੱਟਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਸਾਡੇ ਨਾਲੋਂ, ਕਾਫ਼ੀ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਆਪਣੇ ਕੋਲੇ ਨਾਲ ਪਿਘਲਦੇ ਦੇਸੀ ਉਤਪਾਦਾਂ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਉਹ ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਬੁਝਾਏ ਬਿਨਾਂ ਕਈ ਲਗਾਤਾਰ ਗਰਮ ਕਰਨ ਅਤੇ ਹਥੌੜਿਆਂ ਨਾਲ ਇਸਨੂੰ ਨਰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ।

520 ਮੇਜਰ ਸੇਰਪਾ
ਪਿੰਟੋ (ii. 128) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਬਾਰੋਟਸੇ ਆਪਣੇ ਲੋਹੇ ਨੂੰ ਬਲਦ-ਗਰੀਸ

521 ਅਤੇ ਨਮਕ ਨਾਲ
ਨਰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਹ ਨੋਟ ਕਰਦਾ ਹੈ (ii. 356), ਕਿ ਗਨ-ਗੁਏਲਾ ਲੋਹੇ ਤੋਂ ਸਟੀਲ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਠੰਡੇ ਪਾਣੀ ਦੁਆਰਾ ਨਰਮ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਧਾਤ ਗਰਮ ਹੋਣ 'ਤੇ ਸੁੱਟੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।'
ਗੈਬੂਨ ਨਦੀ ਬਾਬੰਗਾ 522 (?) ਵੀ ਪੈਦਾ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਇੱਕ ਪੱਤੇ ਦੇ ਆਕਾਰ ਦੀ ਤਲਵਾਰ ਜਿਸਦਾ ਸਿਰਾ ਵਰਗਾਕਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਬੱਟਾ ਵਿਖੇ ਬਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਮਪਾਂਗਵੇ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ; ਇੱਕ ਗਲੇਵ ਵੀ ਪੱਤੇ ਦੇ ਆਕਾਰ ਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਲੰਬਾ ਹੱਥ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸਦਾ ਬੱਟ ਸਿਰੇ 'ਤੇ ਇੱਕ ਬਿੰਦੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਤਿਕੋਣੀ ਬਲੇਡਾਂ ਵਾਲੀਆਂ ਤਲਵਾਰਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਿਰੇ 'ਤੇ ਘੱਟ ਜਾਂ ਵੱਧ ਚੌੜੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ।

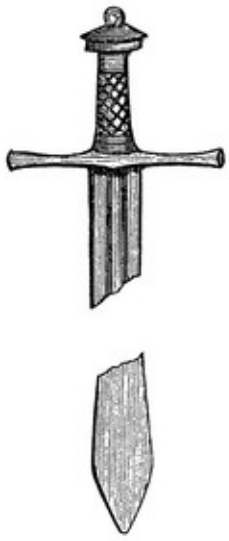

ਚਿੱਤਰ 180।—ਆਲੂ ਦੀ ਤਲਵਾਰ।

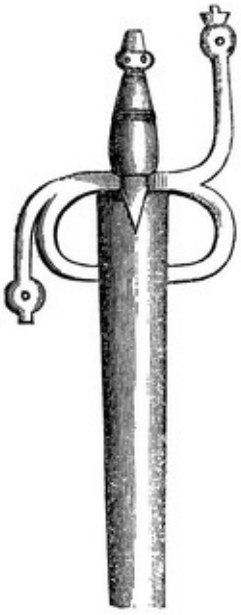

ਚਿੱਤਰ 181।—ਕਾਂਗੋ ਤਲਵਾਰ।
ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਕਾਂਗੋ ਨਦੀ 523 ਉੱਤੇ ਮੈਨੂੰ ਇੱਕ ਤਲਵਾਰ ਦਿਖਾਈ ਗਈ ਜੋ ਕਿ ਮਿਜੋਲੋਸ ਜਾਂ ਮਿਜੇਰੇਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਉੱਪਰਲੀ ਘਾਟੀ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ ਇੱਕ ਕਬੀਲਾ ਸੀ। ਸਾਰਿਆਂ ਨੇ ਇਸਨੂੰ ਦੇਸੀ ਬਣਾਇਆ ਹੋਇਆ ਐਲਾਨਿਆ, ਅਤੇ ਰਾਜਕੁਮਾਰ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਤਲਵਾਰ-ਨਾਚ ਦੌਰਾਨ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ। ਪਰ ਇਹ ਪੰਦਰਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਕਿਸੇ ਹਥਿਆਰ ਦੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਨਕਲ ਹੈ; ਅਤੇ ਨਾਈਟਲੀ ਮਾਡਲ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਐਮਪਾਂਗਵੇ (ਫੈਨ) ਕਰਾਸ-ਬੋ, ਅਫ਼ਰੀਕੀ ਅੰਦਰੂਨੀ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਵਹਿ ਗਿਆ ਸੀ। ਹੈਂਡਲ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਪੋਮਲ ਹਾਥੀ ਦੰਦ ਦਾ ਸੀ (ਘੱਟੋ- ਘੱਟ ਹਥਿਆਰਾਂ ਵਿੱਚ ਲੱਕੜ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ): ਗਾਰਡ ਬਲੇਡ ਅਤੇ ਪਕੜ ਦੇ

ਜੰਕਸ਼ਨ ਤੋਂ ਨਿਕਲਦੀ ਲੋਹੇ ਦੀ ਇੱਕ ਪਤਲੀ ਪੱਟੀ ਸੀ; ਹੇਠਾਂ ਇੱਕ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਅੰਡਾਕਾਰ-ਆਕਾਰ ਦਾ ਪਾਸ ਡੀ'ਐਨ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਦੋ ਕੁਇਲਨ ਜਾਂ ਸ਼ਾਖਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਉੱਪਰ ਅਤੇ ਹੇਠਾਂ ਲੰਮਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਹਿਲਟ ਦੇ ਸਮਾਨਾਂਤਰ ਅਤੇ ਹੱਥ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਬਲੇਡ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਇੱਕ ਟੈਂਗ ਸੀ, ਸਿੱਧਾ, ਲਚਕਦਾਰ ਅਤੇ ਦੋ-ਧਾਰੀ ਸੀ।
(ਵਿਕਟੋਰੀਆ) ਨਯਾਨਜ਼ਾ ਝੀਲ ਦੇ ਉੱਤਰੀ ਕੰਢੇ 'ਤੇ, ਉਨਯੋਰੋ ਦੇ ਤਾਨਾਸ਼ਾਹੀ ਰਾਜ ਵਿੱਚ, ਸਰ ਸੈਮੂਅਲ ਬੇਕਰ ਨੂੰ ਮਿਸਰੀ ਪੱਤਿਆਂ ਦੇ ਆਕਾਰ ਦਾ ਇੱਕ ਚਾਕੂ ਮਿਲਿਆ, ਜੋ ਕਿ ਇਤਾਲਵੀਆਂ ਦਾ ਲਿੰਗੁਆ ਡੀ ਬੋਵ ਸੀ। ਬਲੇਡ ਦੀ ਮੱਧ-ਪਸਲੀ ਉੱਚੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਹੈਂਡਲ ਨੂੰ ਤਾਂਬੇ ਦੀਆਂ ਤਾਰਾਂ ਨਾਲ ਗੋਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੋਮਲ ਹਥਿਆਰ ਵਾਂਗ, ਛੁਰਾ ਮਾਰਨ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਕੱਟਣ ਲਈ ਵੀ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਚਿੱਤਰ 182.—ਇੱਕ ਨਰਮ ਖੰਜਰ-ਤਲਵਾਰ।

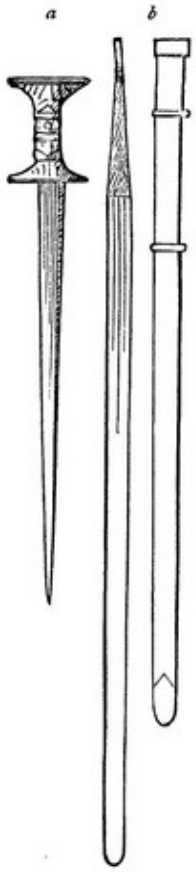

ਚਿੱਤਰ 183।—ਜ਼ਾਂਜ਼ੀਬਾਰ ਤਲਵਾਰਾਂ। ਜ਼ਾਂਜ਼ੀਬਾਰ ਦੇ ਅਰਬ ਯੂਰਪ ਦੇ ਪੁਰਾਣੇ ਦੋ-ਹੱਥ ਵਾਲੇ ਹਥਿਆਰ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖਦੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪਤਲਾ, ਚਪਟਾ, ਦੋ-ਧਾਰੀ ਬਲੇਡ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਅੰਤ ਇੱਕ ਬੇਵਲਡ ਬਿੰਦੂ 'ਤੇ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਬਹੁਤ ਹੱਦ ਤੱਕ ਫਾਂਸੀ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਦੀ ਤਲਵਾਰ ਵਰਗਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਸੋਲਿੰਗੇਨ ਨਿਸ਼ਾਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜ਼ਾਂਜ਼ੀਬਾਰ ਕੋਲ ਦੋ ਤਲਵਾਰਾਂ ਹਨ। ਛੋਟਾ ਹਥਿਆਰ (a, ਚਿੱਤਰ 183) ਤਿੰਨ-ਖਾਲੀ ਅਤੇ ਇੱਕ-ਧਾਰੀ ਹੈ, ਬਲੇਡ ਇੱਕ ਫੁੱਟ ਦਸ ਇੰਚ ਮਾਪਦਾ ਹੈ; ਹੈਂਡਲ ਅਤੇ ਮਿਆਨ ਤਾਂਬੇ ਦੇ ਹਨ, ਉੱਭਰੇ ਹੋਏ ਜਾਂ ਉੱਕਰੇ ਹੋਏ ਹਨ, ਅਤੇ ਵਧੀਆ ਪੱਥਰਾਂ ਨਾਲ ਸਜਾਏ ਗਏ ਹਨ। ਦੂਜਾ (b, ਚਿੱਤਰ 183), ਜੋ ਕਿ ਅਰਬ ਸੱਜਣਾਂ ਦੁਆਰਾ ਚੁੱਕਿਆ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਆਮ ਆਕਾਰ ਹੈ, ਤਿੰਨ ਫੁੱਟ ਤੋਂ ਸਾਢੇ ਤਿੰਨ ਫੁੱਟ ਲੰਬਾ ਹੈ; ਲੰਬਾ ਟੈਂਗ ਹਿਲਟ ਵੱਲ ਟੇਪਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਲੱਕੜ ਅਤੇ ਚਮੜੇ ਵਿੱਚ ਕੇਸ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ; ਪੋਮਲ ਬੇਲਨਾਕਾਰ ਹੈ, ਅਤੇ ਪਕੜ ਗਾਰਡ ਅਤੇ ਕੁਇਲਨ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਡੈਮਿਨ (ਪੰਨਾ 396) ਨੂੰ ਇਹ ਸਮਝਣਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ 'ਇਸ ਇਕਲੌਤੇ ਹਥਿਆਰ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਚਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।' ਇਹ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਦਿਖਾਵੇ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਲੋੜ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਦੋਵਾਂ ਹੱਥਾਂ ਨਾਲ ਇੱਕ ਕੁਆਰਟਰਸਟਾਫ ਵਾਂਗ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਜ਼ਾਂਜ਼ੀਬਾਰੀ ਦੀ ਤਲਵਾਰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਬੇਢੰਗੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਗੌਲ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼

ਦੇ ਪੁਰਾਣੇ ਬਲੇਡ ਵਾਂਗ ਹੀ ਚਾਲਕ ਲਈ ਖ਼ਤਰਨਾਕ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਚਚੇਰੇ ਭਰਾ, ਮਸਕਟ ਦੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਬੇਦਾਵਿਨ, ਨੇ ਧਾਰਮਿਕ ਸਤਿਕਾਰ ਨਾਲ ਸੰਭਾਲਿਆ ਹੈ, ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਹਥਿਆਰ ਪੁਰਾਣੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਜਿੱਤੇ ਜਾਂ ਖਰੀਦੇ ਗਏ ਸਨ, ਅਤੇ ਸੰਭਵ ਤੌਰ 'ਤੇ ਧਰਮ ਯੁੱਧ ਦੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਹਨ। ਇਹ ਕੀਮਤੀ ਵਸਤੂਆਂ ਬਹੁਤ ਦੂਰ ਤੱਕ ਗਈਆਂ: ਪੁਰਤਗਾਲੀਆਂ ਨੇ ਮਲੱਕਾ ਦੇ ਮੂਰਾਂ ਵਿੱਚ 'ਤਲਵਾਰਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਲਾਤੀਨੀ ਵਿੱਚ "ਰੱਬ ਮੇਰੀ ਮਦਦ ਕਰੋ" ਲਿਖਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ ਲੱਭੀਆਂ।'
ਇਹ ਤਲਵਾਰ ਅਫਰੀਕਾ ਦੇ ਪੱਛਮੀ ਤੱਟ ਨਾਲ ਲੱਗਦੇ ਖੂਨ ਨਾਲ ਰੰਗੇ ਤਾਨਾਸ਼ਾਹੀ ਸ਼ਾਸਕਾਂ - ਅਸ਼ਾਂਤੀ, ਦਾਹੋਮ ਅਤੇ ਬੇਨਿਨ - ਨੂੰ ਵੀ ਜਾਣੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਆਕਾਰਾਂ ਉਧਾਰ ਲਈਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ: ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਰਾਕੋਨੀ ਯਤਾਘਨ, ਤੁਰਕੀ ਜਾਂ ਸਗੋਂ ਫਾਰਸੀ ਸਕਾਈਮਿਟਰ, ਅਤੇ ਮਾਲੇਈ ਕ੍ਰਿਸ (ਕ੍ਰੀਜ਼)। ਚਾਂਦੀ ਦੇ ਹਿਲਟ ਅਤੇ ਮਿਆਨ ਦੇ ਮਾਊਂਟਿੰਗ ਨਾਲ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੱਪੜੇ ਵਿੱਚ ਲਪੇਟਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮਿਆਨ ਅਤੇ ਪਕੜ ਦਾ ਸਿਰਫ਼ ਉੱਪਰਲਾ ਹਿੱਸਾ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।
ਕੁਝ ਰੂਪ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਕਸਤ ਹੋਏ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਲਗਭਗ ਅਸਲੀ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਛੋਟੇ ਚੌੜੇ ਬਲੇਡ ਜੋ ਮੱਛੀ ਦੇ ਟੁਕੜਿਆਂ ਵਰਗੇ ਛੇਕ ਨਾਲ ਵਿੰਨ੍ਹੇ ਹੋਏ ਹਨ, ਅਤੇ ਚੱਕਰੀ ਵਕਰਾਂ ਵਿੱਚ ਖਤਮ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਮਸ਼ਹੂਰ ਭਾਰਤੀ ਹੈਲੀਕਾਪਟਰ ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਸ਼ਾਇਦ ਦੋਵਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਉਹ ਮਿਸਰ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਅਸ਼ਾਂਤੀ-ਲੈਂਡ ਅਤੇ ਦਾਹੋਮ ਵਿੱਚ ਉਹ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਲੋਹੇ ਦੇ ਹਨ, ਕੁਝ ਪਿੱਤਲ ਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਕੁਝ ਸੋਨੇ ਦੇ ਹਨ; 524 ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸ਼ੈਵਰੋਨ ਵਿੱਚ ਮੁੱਕਾ ਮਾਰਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਕੰਮ ਨਾਲ ਵਿੰਨ੍ਹਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ 'ਮੱਛੀ ਦੇ ਟੁਕੜਿਆਂ' ਬਲੀਦਾਨ ਅਤੇ ਸਿਰ ਵੱਢਣ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਇੱਕ ਓਪਰੇਸ਼ਨ ਜੋ ਉਹ ਬਹੁਤ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਸ਼੍ਰੀ ਹੈਨਰੀ ਐਮ. ਸਟੈਨਲੀ

525 ਮਾ-ਕਾਂਗੋ ਦੇ ਜ਼ਾਲਮਾਂ ਵਿੱਚ 'ਲੰਬੇ ਹੱਥੀਂ ਫੜੇ ਹੋਏ
ਕਲੀਵਰ ਵਰਗੇ ਹਥਿਆਰਾਂ' ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ; ਅਤੇ ਕਰਾਗਵੇ ਵਿੱਚ ਲੋਹੇ ਦੇ ਬਿੱਲ-ਹੁੱਕਾਂ ਅਤੇ 'ਪਾਲਿਸ਼ ਕੀਤੇ ਬਲੇਡਾਂ ਵਾਲੇ ਵੱਡੇ ਕਲੀਵਰ-ਦਿੱਖ ਵਾਲੇ ਚਾਕੂਆਂ' ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

[illegible] 184.—[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
([illegible] [illegible])

ਚਿੱਤਰ 185.—ਅਸ਼ਾਂਤੀ ਤਲਵਾਰ-ਚਾਕੂ।

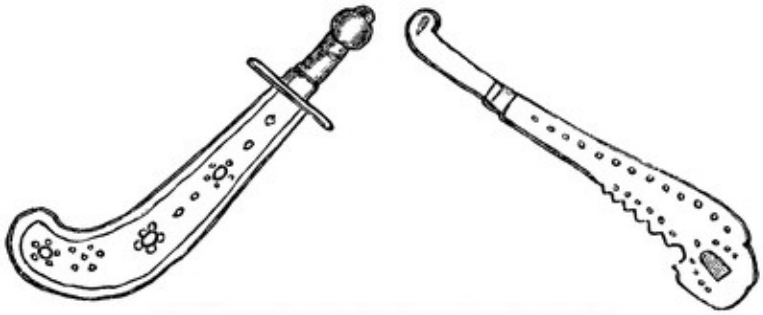

ਚਿੱਤਰ 186.—ਦਾਹੋਮ ਦੇ ਰਾਜਾ ਗੇਲ ਦੀਆਂ ਤਲਵਾਰਾਂ। ਗੇਜ਼ੋ,

526 ਦਾਹੋਮ ਜਾਂ ਫੌਨ-ਲੈਂਡ ਦਾ ਯੋਧਾ ਰਾਜਾ, ਜਿਸਨੂੰ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਦੇ ਨਾਲ-
ਨਾਲ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਪਸੰਦ ਸੀ, ਕੈਂਚੀ ਵਰਗੇ ਦੋ ਬਲੇਡਾਂ ਨਾਲ ਤਲਵਾਰਾਂ ਬਣਾਉਂਦੇ ਸਨ। ਉਸਦੇ ਦਹਿਸ਼ਤ ਵਿੱਚ 'ਨਾਈਕ-ਪਲੇ-ਨੇਨ-ਟੋਹ' ਬਲੇਡ ਤੋਂ 'ਐਮੇਜ਼ੋਨ' ਨਾਮਕ 'ਰੇਜ਼ਰ-ਔਰਤਾਂ' ਦੀ ਇੱਕ ਕੰਪਨੀ ਵੀ ਸੀ। ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਯੂਰਪੀਅਨ ਰੇਜ਼ਰ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਤੀਹ ਇੰਚ ਦਾ ਸਟੀਲ ਕਾਲੀ ਲੱਕੜ ਦੇ ਸਾਦੇ ਹੈਂਡਲ ਤੋਂ ਉੱਠਦਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਇੱਕ ਸਪਰਿੰਗ ਦੁਆਰਾ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਇਸਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੈਦੀ-ਰਾਜਿਆਂ ਦੇ ਸਿਰ ਕੱਟਣ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਦਿੱਖ ਨੇ ਹੀ ਰਾਜਿਆਂ ਨੂੰ ਕੰਬਣ ਲਗਾ ਦਿੱਤਾ।

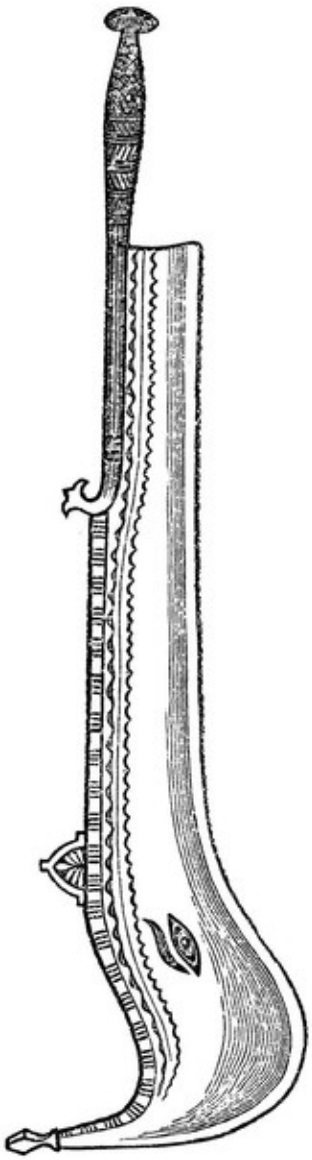

□□□□□ 187.—□□□□□ □□□ □□□□□□ □□□; □□□□□□ □□□□ □□ □□□□□ □□□□□ □□□

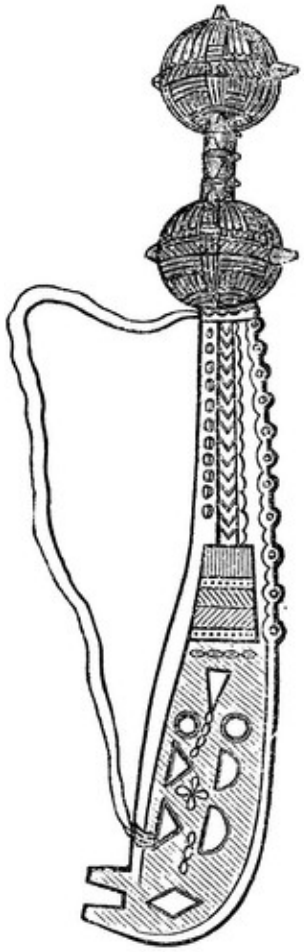

[illegible] 188.—[illegible] ([illegible]) [illegible]

[illegible] 'in [illegible] [illegible], [illegible], [illegible], [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

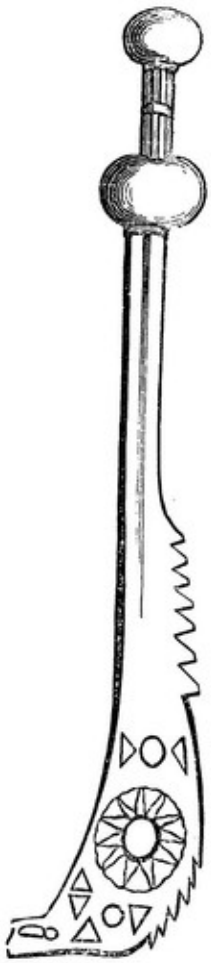

□□□□□ 189□—□□□□ □□□ □□ □□□□□□

□□□□ □□ □□□□ '□□ □□□□ □□□□ □□ □□□ □□□□□□ □□□□ □□□ '□□ □□□ □□□ □□□□□□ □□□□ □□□□ □□, '□□ □□□ □□□□ □□□ □□□ □□□□ □□□ □□□ □□□□□□'

□□□□ □□□□ □□□□□ □□□□□[527] □□□□□□ □□ □□□□□□ □□□□□□□ □□□□ □□□□□ □□□□ □□□□□□ □□□□□ □□□□□ □□ □□□□□ □□ □□□□□ □□□ □□□ □□, □□□ □□□□ □□□□□ □□□□□□ '□□ □□□□□ □□ □□□□□□□ (□□□□□□□) □□□□□ □□ □□□ □□□□□ □□□□□ □□□ □□ □□□□□□ □□□□□ □□□ □□□□ □□□ □□ □□□□ □□ □□-□□□□ □□□□ □□ □□□□□□ □□ □□□□□ □□□ □□□□ □□□□ □□□□□□□□ □□□ □□□□ □□□□ □□□□ □□ □□□□□□ □□□ □□□-□□□ □□□□□□□ □□□□ □□□□-□□□□□ □□□□□□□ □□□ □□□ □□□□□□□ □□, □□□ □□□ □□□□ □□ □□□□□ □□□□ □□□□□□ □□ □□□ □□□ □□□□□ □□□ □□□□□ □□□ □□□□ □□ □□□□ □□□ □□□□ □□ (□□□□ □□□-□□□□) □□□□ □□□□□□ □□, □□□ □□ □□□□□□ □□□□ □□□ □□□□□ □□: □□ □□□□ □□□□ '□□ □□□□□ □□□□□ □□□ □□□□□□□ □□□□ □□□□ □□□ □□□□□□ □□ □□□□ □□ □□□□□□□□

ਵਾਲੇ ਸਮਾਨ ਬਲੇਡਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹਨ; ਆਮ ਲੋਕ ਭਾਰੀ ਬਰਛਿਆਂ ਅਤੇ ਛੋਟੇ ਚਾਕੂਆਂ ਨਾਲ ਲੈਸ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਭੋਜਨ ਦਿੰਦੇ ਸਮੇਂ ਵੀ ਵਰਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।
ਕੇਂਦਰੀ ਤਾਂਬੇ ਦੇ ਇਲਾਕਿਆਂ

528 ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਕੋਲ ਬਰਛਿਆਂ ਦੇ ਸਿਰਾਂ ਵਰਗੇ ਆਕਾਰ ਦੇ
ਲੰਬੇ ਚਾਕੂ ਹੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਸਟੈਨਲੀ (ii. 81) ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ 'ਲੱਕੜ ਨਾਲ ਮਖੌਲੀਆਂ ਛੋਟੀਆਂ ਤਲਵਾਰਾਂ' ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਛੋਟੇ ਪਿੱਤਲ ਅਤੇ ਲੋਹੇ ਦੀਆਂ ਘੰਟੀਆਂ ਲਟਕਾਈਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। 'ਕਿੰਗ ਕਾਸੋਂਗੋ' ਦੇ ਅਧੀਨ ਮੁਖੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਤਲਵਾਰਾਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ: 529 ਇਹ ਹਥਿਆਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹਥਿਆਰਾਂ ਵਰਗੇ ਜਾਪਦੇ ਹਨ ਜੋ ਮੈਂ ਕਾਂਗੋ 'ਤੇ ਦੇਖੇ ਸਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੀਗਰੋਜ਼ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕਿਸਮ ਦਾ ਝੂਠਾ ਹਮਲਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਇੱਕ ਰਿਵਾਜ ਜੋ ਬੇਦਾਵਿਨ ਵਿੱਚ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। 'ਜਦੋਂ ਕਾਫ਼ੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਬੇਡੌਬ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ' (ਪਾਈਪਕਲੇ ਜਾਂ ਸਿਨਾਬਾਰ ਨਾਲ) 'ਮੁੱਖੀ ਨੇ ਬੈਗ ਆਪਣੇ ਮੁੰਡੇ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਅਤੇ, ਆਪਣੀ ਤਲਵਾਰ ਖਿੱਚ ਕੇ, ਕਾਸੋਂਗੋ 'ਤੇ ਭੱਜਿਆ, ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਕੱਟਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਹੈ; ਪਰ ਉਸਦੇ ਪਹੁੰਚਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਉਹ ਅਚਾਨਕ ਆਪਣੇ ਗੋਡਿਆਂ ਭਾਰ ਡਿੱਗ ਪਿਆ, ਤਲਵਾਰ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿੱਚ ਧੱਕ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਮੱਥੇ ਨੂੰ ਧੂੜ ਵਿੱਚ ਰਗੜ ਦਿੱਤਾ।'

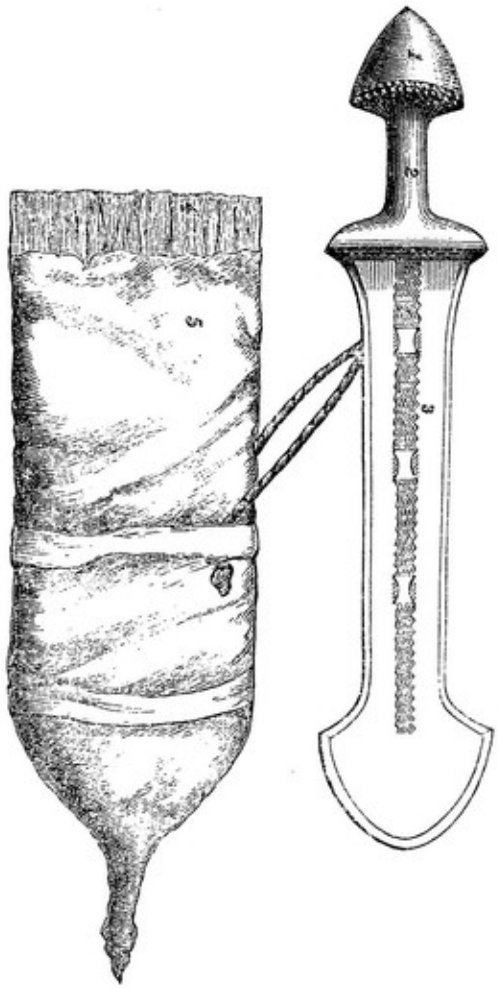

□□□□□ 190.—□□□□□ □□□□□□ □□ □□□□□□□ □□□□□, □□□□, □□□ □□□□□ 1. □□□□□; 2. □□□□; 3. □□□□; 4. □□□□; 5. □□□□□

□□□□□ □□□□□□ □□ □□□□□ (□□□□□) □□□ □□□□□ □□□ □□□□ □□ □□□□□□ □□□□ □□□ □□ □□□□□ (□□□□□ 191) □□□□ □□□ □□□□□ □□□□ □□ □□□□ □□□ □□□□□□ □□□□ □□ □□□□ □□□□ □□□□□ □□, □□□ □□□□□□□ □□ □□□□-□□□□ □□□□ □□□□□□ □□□□ □□□□□ □□ □□□□ □□□ □□ □□□ □□□□ □□-□□□□ □□□□ □□, □□□□ □□□□ □□□□ □□□ □□□ □□□ □□□□: □□□□ □□□□ □□ □□, □□□ □□□□□ □□□□ □□□□ □□ □□□□□ □□□□□ □□□□ □□□[530] □□□□□ □□□□□ □□□□□□□ □□ □□□□□ □□□ □□□ □□□□ □□□□-□□□□ □□ □□□□ □□ □□□□□□ □□□□ □□□□ □□; □□□ □□ □□□ '□□□□□ □□□□' □□□□ □□□□□□□ □□□ □□□□-□□□□□ □□ □□□□□ □□□□□ □□□ □□□□□□ (ii. 228) □□□□□ □□□□□ '□□ '□□□□□ □□□□' □□□ □□□□□□ □□□□□ □□□□ □□□□□□□□ □□; □□ □□□□□ '□□□□ □□ □□□□□ □□□ □□ □□ □□□ □□□ □□ □□□ □□□ □□□□ □□□□ □□□-□□□ □□□□□ □□' (?)□ □□□□□ '□□□□□□□ □□□□ □□□□, □□□□□ □□ □□□□□ □□□□□' (□□□□?) □□□ '□□□□-□□□□ □□□□□□□' □□ □□□□□□□

ਭਾਰਤ ਦੇ ਪੱਛਮੀ ਤੱਟ ਤੋਂ ਦੂਰ, ਬੰਬਈ ਦੇ ਦੱਖਣ ਵਿੱਚ, ਜੰਜੀਰਾ (ਅਲ ਜੇਜ਼ੀਰਾ = ਟਾਪੂ) ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਹਬਸ਼ੀ ਲੋਕ ਆਪਣੇ ਅਫ਼ਰੀਕੀ ਮੂਲ ਦੇ ਇੱਕ ਉਤਸੁਕ ਅਵਸ਼ੇਸ਼ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਨੀਗਰੋਇਡ, ਜੋ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਅਬੀਸੀਨੀਅਨ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਜ਼ਾਂਜ਼ੀਬਾਰ ਤੋਂ ਵਾਸਾਹਿਲੀ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕਲੀਵਰ ਇੱਕ ਸਿੱਧਾ ਖੋਪਸ਼ ਹੈ ਜੋ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲੋਹੇ, ਹੈਂਡਲ, ਸਾਦੇ ਕਰਾਸ-ਗਾਰਡ ਅਤੇ ਪੋਮਲ (ਚਿੱਤਰ 193) ਦਾ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਬਲੇਡ ਪੰਦਰਾਂ ਇੰਚ ਚੌੜਾ ਹੈ, ਪਿਛਲਾ ਹਿੱਸਾ ਡੇਢ ਇੰਚ ਮੋਟਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਹਥਿਆਰ ਓਨਾ ਹੀ ਭਾਰੀ ਹੈ ਜਿੰਨਾ ਕੋਈ ਆਦਮੀ ਚਲਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹਬਸ਼ੀ ਨਵਾਬ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਇਹ ਸਾਬਕਾ ਸਮੁੰਦਰੀ ਡਾਕੂ ਅਜੇ ਵੀ ਆਪਣੀ ਵੱਡੀ ਤਾਕਤ ਅਤੇ ਹਿੰਸਕ ਸੁਭਾਅ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਾਰੇ ਔਰਤ-ਮੁਟਿਆਰ ਭਾਰਤੀ ਗੁਆਂਢੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਡਰੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਇਹ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਹੋਰ 'ਭਾਰਤੀ ਵਿਦਰੋਹ' ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਅਫਰੀਕਾ ਦੇ ਪੂਰਬੀ ਤੱਟ 'ਤੇ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਇੱਕ ਨੀਗਰੋਇਡ ਫੋਰਸ ਖੜ੍ਹਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਜੋ ਇਸਨੂੰ ਦਬਾਉਣ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਹੈ।

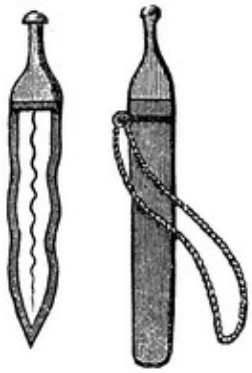

ਚਿੱਤਰ 191।—ਕਾਜ਼ੈਂਬੇ ਦੇ ਮੁਖੀਆਂ ਦਾ ਪੋਕਵੇ।

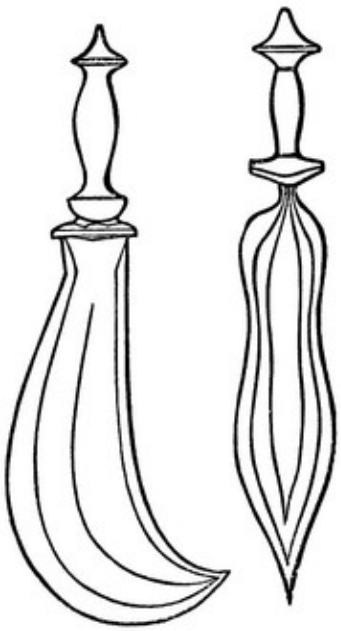

□□□□□ 192□—□□□□ □□□□□□□, □□□□□ □□□□□□ □□□ '□□ □□□□□□

□□□□□ 193.—□□□□□ □□□□□ □□ □□□□□□□

□□□□ □. □□□-□□□□ [532] □□□□□□□ □□□□ □□ □□ □□□□□□□ □□□□ □□□□ □□□ □□□□ □□□□□ □□ □□ □□□ □□□□ □□□□□ □□□□□□ □□□ □□□□□□□□□□ □□, □□□ □□□□ □□□ □□□-□□□□□□□ □□□□□ □□□ □□□□ □□□□□ '□□ □□□□ □□ □□□ □□□□□ □□□□□ □□□ □□□□ □□□□□□ □□□□□ □□, □□□ □□□□ □□□□□ '□□ □□□□□□□□□ □□□ □□□□ □□□□□ □□□ □□ □□□□□□ □□□□□□□□□□ □□□□□□ □□□ □□□ □□□ Z □□□□ □□ □□□□□ □□□□ □□□□□ □□□ □□□□ □□□ □□□ □□□□□□ □□ □□□ □□ □□□□□□ □□□□□ □□□□□ □□ □□□ □□□□ □□ □□□□ □□ □□□□□ □□□ □□□ □□□□ □□□□ □□ □□□□□ □□□ □□□-□□□□□□□□ □□ □□□□□□ '□□ □□□ □□□□□ □□□□ □□□ □□□□□□, □□□ □□□□□ □□ □□□□□□ '□□ □□□ □□□□ □□□ □□□□ □□ □□□ □□□□ □□□□□ □□ □□□□ □□□□□ □□□ □□□□ □□□□□□ □□ □□□□ □□: □□ □□□□□ □□□□ □□□ □□□ □□ □□□□□□□ '□□ □□□□ □□□ □□ □□□ □□□ □□□ □□□□□□□□□□ □□, □□□ □□□ □□□□ □□□□ □□ □□□□□□□ □□□□ □□□ □□ □□□□□□□□□□ □□□ □□□□□□□□ □□□□□ □□□ □□ □□□□□ □□ □□□□ □□□□□□ □□□□□ □□; □□□, □□ □□□□□ □□□□□□□ □□□ □□ □□, □□ □□□-□□□ □□□□□□□ □□□ □□□□□□ □□□□□□ □□□□□□ □□□□□□□ □□□□ □□□□ □□, □□□□ □□ □□□□□□□ □□□ □□□□□ □□□□ □□□□□ □□□□ □□□□ □□ □□□□□ □□□ □□□□□□□□□□ □□□□□□ □□ □□□□ □□ □□□□ □□□□ □□□□ □□□ □□□□□ □□ □□□□□ □□□□ □□□ □□□ □□ □□□□ □□: □□□□□□□□□□□ □□□ □□□□□□ □□□, □□□ □□□□□ □□□□ □□□ □□□□□□□□□□□□ □□□□□□ □□ □□□□□□□□□□ □□□□□ □□. □□□. □□□□□□ □□ '□□□□ □□□□□□□□' □□□ □□□ □□□ □□, □□ □□□□□ □□□ □□□□□□□□ □□□□□□ □□□□□□ □□□□ □□□□□□ □□□ □□□□ □□□□□ □□□□ □□□□□ □□□□□□ □□□[533]

ਚਿੱਤਰ 194.—ਫ੍ਰੈਂਕਿਸ਼ ਬਲੇਡ, ਕੇਂਦਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਮੱਧ-ਖਲੀ ਦੇ ਨਾਲ।
ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸੀਂ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕਿ ਮਿਸਰ ਨੇ ਤਲਵਾਰ-ਬਲੇਡਾਂ ਦੇ ਤਿੰਨ ਆਕਾਰ - ਸਿੱਧੇ, ਵਕਰ ਅਤੇ ਅੱਧ-ਵਕਰ - ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕੀਤੀ, ਬਾਕੀ ਅਫਰੀਕਾ ਨੇ ਹੌਪਲੋਜੀ ਵਿੱਚ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਖੋਜਿਆ। ਨੀਗਰੋਇਡ ਅਤੇ ਨੀਗਰੋ ਜਾਂ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਹਥਿਆਰ ਮਿਸਰ ਤੋਂ ਉਧਾਰ ਲੈਂਦੇ ਸਨ ਜਾਂ ਸਮੁੰਦਰ ਤੋਂ ਪਾਰ ਆਯਾਤ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਇੰਟਰਟ੍ਰੋਪਿਕਲ ਅਫਰੀਕਾ ਨੇ ਕਦੇ ਵੀ ਵਰਣਮਾਲਾ, ਹਲ ਜਾਂ ਤਲਵਾਰ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਸੀ।

□□□□□ □□□□□□

□□□□-□□□□, □□□□□□ □□□ □□□□ □□□□ □□□□□; □□□□□□□□ □□□ □□□□□□; □□□□□, □□□□□□□, □□□□ □□□ □□□□□□□□

□□□□□□□□ □□ □□□□□ □□□□ □□□ □□□□□ □□□□□□, □□□ □□□□ □□□□□□ □□□□□□ □□□□ □□□-□□□□ □□□ □□□□□ □□□□ □□, □□ □□□□ □□□ □□□□□□□□ □□ □□□□□ □□ □□□□ □□□□□□ □□□□□□ □□□ □□□□□□□□ □□; □□□ □□□□ □□□□ □□□□ □□□□ □□ □□, □□ □□□□-□□□□ □□□□ □□□□ □□□ □□□-□□□□□□ □□ □□□ □□□□, □□□□, □□□ 𐤇𐤕𐤉𐤌 □□ □□□□□ □□□□ □□□□ □□□□□ □□□ □□□□□□□ □□ □□□□□ □□□ □□ □□ □□□□□□ □□□ □□□□ □□ □□□□ □□□ □□□□□□ □□□□□ □□□ חתים, □□□□□ (□□□□ □□□□□), □□□ '□□□ □□ □□□□' □□□□□□ □□□[534] □□□□□-□□□□□□ (□□□□□□□-□□□-□□□□□) □□□□□, □□□ □□□□ 1120-1100 □□ □□□ □□□□□□-□□□□□□□□, 𐤀𐤇 𐤔𐤋 𐤏𐤋, □□-□□-□□ (□□□□) □□ □□□□□ □□□□ □□; [535] □□ □□□□□□ □□□ □□□□□□ □□□□ □□ □□□□□□ □□□□□□ '□□ □□□□□□□ □□□' □□□□□□□□ □□ □□□□□□ Γ֗ Χεττιε֜μ □□□ □□□□□□ □□□□, □□□ □□□ □□□ Χεττι֜μ □□□ Χεττεινί □□□□□ □□ □□□□ ('□□□□□' xi. 520) □□ Ἑταῖροι Κ֗ητειοι (□□□□□□ □□□ □□□□□□ [536] □□□□□) □□, □□□□□ □□□□ □□□□□□□□□, '□□□□□' (□□□□□) □□□ □□□□□ □□□ □□, □□□ □□□□□□□ □□□□□ □□□□ □□□□ □□□□ □□□-□□□□□ □□□ □□□ □□□ □□□□□ □□□ □□□□ □□□□ □□ □□□' □□ □□□ □□ □□□, □□□□□ □□□□□□□□□ □□□ □□□□□□□□□ □□□ □□□ □□□□ □□□□□ □□□□□ □□□□□ □□ □□□□□ □□□□, □□□□□□□ □□□ □□□□ □□□□□□□ □□ □□□□□□ □□□□□□ □□□ □□□□□□ □□□ □□□□□□□ □□□□□ □□□ □□ □□□□□□ □□□ □□□□□□□□ □□: '□□□□ □□□ □□ □□□□□□ □□□ □□ □□ □□□□ □□□, □□□□ □□□□ □□□, □□□□□□□ □□ □□□□ □□□□, □□□ □□□□ □□□□□ □□□ □□□□ □□□□□□ □□□, □□□□□□ □□□ □□□□□□' (i. 4)□ □□□□ □□□□□ □□□□□

ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮਿਸਰ ਅਤੇ ਅੱਸ਼ੂਰ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰਲੇ ਅੰਤਰਾਲ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕੀਤਾ, ਉੱਤਰ ਵੱਲ ਫਰੀਗੀਆ ਅਤੇ ਸਿਲੀਸੀਆ ਤੱਕ ਫੈਲਿਆ ਹੋਇਆ; ਪੂਰਬ ਵੱਲ ਮੇਸੋਪੋਟਾਮੀਆ ਅਤੇ ਪੱਛਮ ਵੱਲ ਭੂਮੱਧ ਸਾਗਰ ਤੱਕ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਨਾਹਰਾਇਨ ਦੀ ਧਰਤੀ ਵਿੱਚ 'ਤੁਨੇਪ ਜਾਂ ਤੁਨੀਪਾ (ਡੈਫਨੇ)' 537 ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕੰਧਾਂ ਅਤੇ ਕਿਲ੍ਹੇ ਵਾਲੇ ਸ਼ਹਿਰ ਸਨ - ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਦਾ ਇੱਥੇ ਅਰਥ ਹੈ ਉੱਪਰਲਾ ਫਲਸਤੀਨ - ਅਰਾਥੂ (ਅਰਾਡਸ); ਹਮਾਤੂ (ਹਮਾਥ, ਉੱਚਾ ਸ਼ਹਿਰ); ਖਲਬੂ ਜਾਂ ਖਿਲੀਬੂ (ਅਲੇਪੋ);538 ਕਜ਼ਾਨਟਾਨਾ (ਗੋਜ਼ਾਨਾਈਟਿਸ); ਨਿਸ਼ੀਬਾ (ਨਿਸੀਪਿਸ) ਅਤੇ ਪਟੇਨਾ, ਜਿਸਨੇ 'ਪਦਨ-ਅਰਾਮ' ਅਤੇ 'ਬਟਾਨੀਆ' ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੱਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਉੱਤਰੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਫਰਾਤ ਦਰਿਆ 'ਤੇ ਕਾਰਕੇਮਿਸ਼ (ਗ੍ਰਾਂਡ ਹੀਰਾਪੋਲਿਸ ਅਤੇ ਆਧੁਨਿਕ ਯਾਰਾਬਲਸ) ਸੀ,

539

, ਹਾਲ
ਹੀ ਵਿੱਚ ਖੋਜ ਕੀਤੀ ਗਈ: ਕੁਝ ਇਸ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਮੋਆਬ-ਦੇਵਤਾ 'ਕੈਮਿਸ਼' ਦਾ 'ਕਾਰ' (ਸ਼ਹਿਰ) ਵਜੋਂ ਕਰਦੇ ਹਨ; ਦੂਸਰੇ 'ਖੇਮ' ਜਾਂ 'ਕੈਮਿਸ', ਮਿਸਰੀ ਪੈਨ ਦੁਆਰਾ। ਇਸਨੂੰ ਸਰਗੋਨ (ਈ.ਪੂ. 717) ਦੁਆਰਾ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਇੱਕ ਅੱਸ਼ੂਰੀਅਨ ਸਤਰਾਪੀ ਦਾ ਮੁੱਖ ਦਫਤਰ ਬਣ ਗਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪਵਿੱਤਰ ਸ਼ਹਿਰ ਕਾਦੇਸ਼ (K δης, ਪਵਿੱਤਰ) ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਯਰੂਸ਼ਲਮ ਦੇ ਅਰਬੀ ਨਾਮ ਐਲ-ਕੁਡਸ ਦਾ ਸਮਾਨਾਰਥੀ ਸੀ; ਅਤੇ ਦਾਊਦ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰ ਬਾਰੇ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ (ਹਿਜ਼ਕੀਏਲ xvi. 3), 'ਉਸਦਾ ਪਿਤਾ ਇੱਕ ਅਮੋਰੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਮਾਂ ਇੱਕ ਹਿੱਤੀ ਸੀ।' ਇੱਕ ਹਿੱਤੀ ਕਬੀਲਾ ਫਲਸਤੀਨ ਦੀਆਂ ਦੱਖਣੀ ਸਰਹੱਦਾਂ ਤੱਕ ਫੈਲਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ (ਉਤਪਤ xxiii. ਪਾਸੀਮ); ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਬਸਤੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ, ਹੇਬਰੋਨ, ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ, ਸਾਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜ਼ੋਆਨ ('ਜਾਨਵਰਾਂ ਨੂੰ ਲੱਦਣ ਲਈ ਇੱਕ ਸਟੇਸ਼ਨ') ਤੋਂ ਸੱਤ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਉਰਫ ਸੈਨ ਜਾਂ ਤਾਨਿਸ, ਮਿਸਰੀ 'ਚਰਵਾਹੇ-ਰਾਜਿਆਂ' ਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ। ਪਰ ਇਸ਼ਾਰਾ ਸੇਸੋਸਟ੍ਰਿਸ-ਰਾਮਸੇਸ (II) ਵੱਲ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਿਸਨੇ ਸੈਨ ਨੂੰ 'ਪੀ- (ਸ਼ਹਿਰ) ਰਾਮੇਸੂ' ਦੇ ਨਾਮ ਹੇਠ ਆਪਣੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਵੀ ਬਣਾਇਆ ਸੀ, ਨਾ ਕਿ ਛੇਵੇਂ ਰਾਜਵੰਸ਼ ਦੇ ਰਾਜਾ ਪੇਪੀ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਈ ਗਈ ਅਸਲ ਇਮਾਰਤ ਵੱਲ, ਜੋ ਅਬਰਾਹਾਮ ਤੋਂ ਇੱਕ ਹਜ਼ਾਰ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਸੀ।

ਚਿੱਤਰ 195.
ਸਾਈਪ੍ਰੀਅਨ ਡੈਗਰ।
ਹਿੱਤੀਆਂ ਉੱਤੇ ਬਾਰਾਂ 'ਰਾਜਿਆਂ', ਸ਼ਾਇਦ ਸਤਾਰਾਂ, ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਾਸਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਖਿਤਾ-ਸਰ ਜਾਂ ਸਰਵਉੱਚ ਮੁਖੀ ਦੇ ਅਧੀਨ। 'ਹਿੱਤੀਆਂ ਦੇ ਰਾਜਿਆਂ' ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਮਿਸਰੀਆਂ ਨਾਲ ਜੁੜਨ ਵਜੋਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ (2 ਰਾਜਿਆਂ III. 6)।

540 ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਬਰਾਨੀਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀ
ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਸਲ ਨੂੰ ਤਬਾਹ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਸਾਬਤ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਖਿਤਾ ਅਕਸਰ ਘੁਸਪੈਠੀਆਂ ਨਾਲ ਗੂੜ੍ਹੇ ਸਬੰਧਾਂ ਵਿੱਚ ਸਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਊਰੀਯਾਹ ਹਿੱਤੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਜੋ ਕਿ ਦਾਊਦ ਦੇ ਤੀਹ ਅੰਗ-ਰੱਖਿਅਕਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਸੀ। ਉਹ ਬਾਲ ਸੁਤੇਖ (ਸੁਤੇਖ) ਯੁੱਧ-ਦੇਵਤਾ, 'ਯੁੱਧ ਦਾ ਆਦਮੀ', ਅਮੁਨ ਦੇ ਹਮਰੁਤਬਾ, ਉਸਦੀ ਪਤਨੀ (ਸਕਤੀ ਜਾਂ ਸਰਗਰਮ ਊਰਜਾ), ਅਸਟਾਰਥਾ-ਅਨਾਤਾ ਨਾਲ ਪੂਜਾ ਕਰਦੇ ਸਨ, ਅਤੇ ਉਹ ਤਾਰਗਾਥਾ, ਡੇਰਕੇਟੋ ਜਾਂ ਅਟਾਰਗਾਟਿਸ ਦੀ ਵੀ ਪੂਜਾ ਕਰਦੇ ਸਨ - ਇੱਕੋ ਵਿਅਕਤੀ ਲਈ ਦੋ ਸੀਰੋ-ਯੂਨਾਨੀ ਸ਼ਬਦ। ਮਿਸਰੀ ਕਈ ਵਾਰ ਖਿਤਾ ਨੂੰ 'ਮਹਾਨ ਲੋਕ' ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਿਵਾਸ ਸਥਾਨ ਨੂੰ 'ਮਹਾਨ ਦੇਸ਼' ਵਜੋਂ ਦਰਜਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ; ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲਗਭਗ ਆਪਣੇ ਸਾਥੀਆਂ ਵਾਂਗ ਰੱਖਣਾ: ਉਹ ਆਪਣੇ ਦੇਵਤਿਆਂ ਪ੍ਰਤੀ ਸਤਿਕਾਰ ਨਾਲ ਵੀ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਕੇਮੀ ਦੇ ਆਪਣੇ ਗੁਆਂਢੀਆਂ ਵਾਂਗ, 'ਹਿੱਤੀ' ਇੱਕ ਸਾਹਿਤਕ ਕੌਮ ਸਨ: ਨੀਲ-ਧਰਤੀ ਦੇ ਸਮਾਰਕ ਇੱਕ ਖਾਸ ਕਿਰਬ-ਸਾਰ (ਜਾਂ ਸਰ) ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦੇ ਹਨ, 'ਖਿੱਤਾ ਦੇ ਮੁਖੀ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਦਾ ਲੇਖਕ', ਅਤੇ ਨਿਰਣਾਇਕ ਪੈਪਾਇਰਸ ਜਾਂ ਚਮਚਾ ਹੈ। ਹੇਬਰੋਨ ਨੂੰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ 'ਕਿਰਜਾਥ- (ਕਰੀਅਤ) ਸੇਫਰ' ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ - ਕਿਤਾਬਾਂ ਦਾ ਨਿਵਾਸ।

ਖਿਤਾ ਸਤਾਰ੍ਹਵੀਂ ਅਤੇ ਚੌਦ੍ਹਵੀਂ ਸਦੀ ਈਸਾ ਪੂਰਵ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਕੇਮੀ ਦੇ ਜ਼ਬਰਦਸਤ ਵਿਰੋਧੀ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਥੂਟ-ਮੇਸ III ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸਖ਼ਤ ਲੜਾਈ ਲੜੀ। (ਲਗਭਗ ਈਸਾ ਪੂਰਵ 1600) ਉਸਦੀ ਸੀਰੀਆਈ ਮੁਹਿੰਮ ਦੌਰਾਨ, ਜਦੋਂ ਇਸ 'ਮਿਸਰੀ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਮਹਾਨ ਸਿਕੰਦਰ' ਨੇ ਕਾਦੇਸ਼ ਦੇ ਮੁਖੀ ਨੂੰ ਉਖਾੜ ਦਿੱਤਾ, ਲੇਬਨਾਨ-ਰੇਂਜ 'ਤੇ ਇੱਕ ਕਿਲ੍ਹਾ ਬਣਾਇਆ ਅਤੇ 'ਨਹਰਾਯਨ' 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲਿਆ।

541 ਤਿੰਨ ਸਦੀਆਂ ਬਾਅਦ, ਕਾਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਓਸੀਰੇਈ ਜਾਂ ਸੇਤੀ
ਪਹਿਲੇ (ਈਸਾ ਪੂਰਵ 1366) ਨੇ ਆਪਣੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਲੈ ਲਿਆ। ਕੁਝ ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਉਸਦੇ ਪੁੱਤਰ,

542 ਰਾਮਸੇਸ II., ਜਾਂ ਮਹਾਨ, 'ਜਿਸਨੇ ਮਿਸਰ ਨੂੰ ਨਵਾਂ ਬਣਾਇਆ,' ਅਤੇ ਜੋ
ਹੇਰੋਡੋਟਸ ਦੇ ਸੇਸੋਸਟ੍ਰਿਸ ਵਜੋਂ ਮਸ਼ਹੂਰ ਹੈ, ਦੀ ਮਹਾਨ ਮੁਹਿੰਮ ਹੋਈ।

543 ਉਹ 'ਕਾਦੇਸ਼,
ਦੁਸ਼ਟ' ਦੀ ਇਤਿਹਾਸਕ ਲੜਾਈ ਵਿੱਚ ਲਗਭਗ ਹਾਰ ਗਿਆ ਸੀ;

544 ਪਰ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਉਹ 'ਦੁਸ਼ਮਣ ਨੂੰ
ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਉੱਤੇ ਸੁੱਟਣ, ਓਰੋਂਟੇਸ ਦੇ ਪਾਣੀਆਂ ਵਿੱਚ ਅੱਡੀ ਦੇ ਉੱਪਰ ਸੁੱਟਣ' ਵਿੱਚ ਸਫਲ ਹੋ ਗਿਆ।' ਵਿਲਕਿਨਸਨ (i. 400) ਇੱਕ ਸ਼ਹਿਰ ਨੂੰ ਦੋਹਰੀ ਖਾਈ ਵਾਲਾ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਦੋ ਪੁਲਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ: ਬਾਹਰੀ ਰੱਖਿਆ 'ਤੇ, ਇੱਕ ਝੀਲ ਵਿੱਚ ਵਗਦੇ ਦਰਿਆ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਈ ਗਈ, ਖਿਤਾ ਦਾ ਇੱਕ ਫਾਲੈਂਕਸ ਇੱਕ ਰਿਜ਼ਰਵ ਕੋਰ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। 'ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਅਮੀਰ,' ਬਰੂਗਸ਼ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ, 'ਉਹ ਮਹਾਨ ਤਸਵੀਰ ਹੈ ਜੋ ਰਥਾਂ ਦੀ ਲੜਾਈ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ: ਜਦੋਂ ਕਿ ਰਾਮਸੇਸ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾਲ ਰੂਪ,

545 ਦੁਸ਼ਮਣ ਜੰਗੀ
ਕਾਰਾਂ ਦੇ ਬਿਲਕੁਲ ਵਿਚਕਾਰ, ਡਰਿੰਗ-ਡੂ ਦੇ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਦੋਸਤ ਅਤੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਨੂੰ ਹੈਰਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਸਦਾ ਬਹਾਦਰ ਪੁੱਤਰ, ਪ੍ਰਾਹਿਉਨਾਮਿਫ, ਰਥ ਸਵਾਰਾਂ ਦਾ ਕਮਾਂਡਰ-ਇਨ-ਚੀਫ਼, ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੇ ਹਮਲੇ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਖਿਤਾ ਯੋਧਿਆਂ ਨੂੰ ਨਦੀ ਵਿੱਚ ਸੁੱਟ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਖਿਲਿਬੀ (ਅਲੇਪੋ) ਦਾ ਰਾਜਾ ਹੈ, ਜਿਸਨੂੰ ਯੋਧੇ ਉਸਦੇ ਪੈਰਾਂ ਨੂੰ ਹਵਾ ਵਿੱਚ ਫੜ ਕੇ ਉਸਦਾ ਸਿਰ ਹੇਠਾਂ ਲਟਕਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਮੁੜ ਸੁਰਜੀਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ।'

546 ਇਹ ਉਹ ਜਿੱਤ ਸੀ ਜਿਸਨੇ ਮਹਾਂਕਾਵਿ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਦੇ
ਪਹਿਲੇ, ਪੈਂਟੌਰ ਲੇਖਕ ਦੇ ਗੀਤ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੱਤਾ।'
ਯੁੱਧ ਦਾ ਅੰਤ ਮਿਸਰੀ ਦੇ ਹਿੱਤੀ ਦੀ ਧੀ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕਰਨ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਸਹੁਰੇ ਨਾਲ ਚਾਂਦੀ ਦੀ ਪਲੇਟ 'ਤੇ ਉੱਕਰੀ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸੱਭਿਅਕ ਹਵਾਲਗੀ ਸੰਧੀ ਕਰਨ ਨਾਲ ਹੋਇਆ।547 ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇੱਕ ਹੋਰ ਹਮਲਾ (ਲਗਭਗ ਈਸਾ ਪੂਰਵ 1200) ਰਾਮਸੇਸ III ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਇਆ। ਯੂਨਾਨੀਆਂ ਦਾ ਇਹ 'ਰੈਂਪਸਿਨਿਟਸ', ਇੱਕ ਸੰਯੁਕਤ ਸਿਰਲੇਖ, ਰਾਮੇਸੂ-ਪਾ-ਨੇਟਰ (ਰੈਂਪਸਿਸ ਦੇਵਤਾ), ਨੇ ਉਸਦੇ 'ਬਦਲਾ ਲੈਣ ਦੀ ਮੁਹਿੰਮ' ਸੰਬੰਧੀ ਸ਼ਿਲਾਲੇਖ ਛੱਡੇ ਹਨ ਜੋ ਮਦੀਨਾ ਹਾਬੂ ਦੇ ਮੰਦਰ ਦੇ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਦੇ ਹਨ:

548 ਜਿੱਤੇ ਹੋਏ ਦੁਸ਼ਮਣਾਂ ਵਿੱਚ
'ਖਿੱਤਾ ਦਾ ਦੁਖੀ ਰਾਜਾ ਇੱਕ ਜ਼ਿੰਦਾ ਕੈਦੀ' ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।
ਬਾਅਦ ਦੇ ਸਮਿਆਂ ਵਿੱਚ ਖਿਤਾ ਅੱਸ਼ੂਰੀਅਨ ਕਹਾਣੀ ਲਈ ਮਸ਼ਹੂਰ ਹੋ ਗਿਆ।549 ਸ਼ਾਲਮਾਨੇਸਰ II। (ਈ.ਪੂ. 884–852) 'ਹਿੱਤੀਆਂ ਅਤੇ ਪੇਟਰਾ ਸ਼ਹਿਰ' (ਪੇਥੋਰ) ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦਾ ਹੈ; ਉਹ

'ਹਮਾਥੀਆਂ ਦੀ ਧਰਤੀ ਦੇ 89 ਸ਼ਹਿਰਾਂ' ਅਤੇ ਦਮਿਸ਼ਕ ਦੇ ਰਿਮੋਨੀਦਰੀ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਤਿਗਲਥ-ਪਾਈਲਸਰ II। (ਈ.ਪੂ. 745–727) 'ਹਮਾਤੀ ਸ਼ਹਿਰ' (ਹਮਾਥ) ਅਤੇ 'ਅਰੂਮ' (ਅਰਾਮੀਆਂ) ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹੈ।
ਵਿਲਕਿਨਸਨ (I. ਅਧਿਆਇ. v.) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਖਿਤਾ ਨੂੰ ਸਮਾਰਕਾਂ, ਮੈਮੋਨੀਅਮ, ਮਦੀਨਾਹ ਹਾਬੂ, ਅਤੇ ਹੋਰ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਹਲਕੇ ਲਾਲ ਚਮੜੀ ਵਾਲੇ ਮੁੰਨੇ ਹੋਏ ਨਸਲ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪਹਿਰਾਵਾ ਗਿੱਟਿਆਂ ਤੱਕ ਡਿੱਗਣ ਵਾਲਾ ਲੰਬਾ ਅੱਸ਼ੂਰੀ ਚੋਗਾ ਹੈ: ਵਾਲ ਕਰਿਸਪ ਨਾਲ ਘੁੰਗਰਾਲੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕਈ ਵਾਰ ਫਰੀਜੀਅਨ ਕਿਸਮ ਦੀ ਉੱਚੀ ਟੋਪੀ ਨਾਲ ਢੱਕਿਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਲੇਖ, ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਾਇਰੋਗਲਿਫਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਹੈ ਨੋਕਦਾਰ ਅਤੇ ਉੱਪਰ ਵੱਲ ਮੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਬੂਟ,

550 ਕੁਝ ਹੱਦ ਤੱਕ
ਸੋਲ੍ਹਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਸੋਲਰੇਟ ਵਰਗਾ। ਕਵਚ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਵਰਗਾਕਾਰ ਜਾਂ ਆਇਤਾਕਾਰ ਢਾਲਾਂ ਅਤੇ ਰਜਾਈ ਵਾਲੇ ਕੋਟ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਬਾਹਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਬਰੇਸਲੇਟ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਥਿਆਰ ਧਨੁਸ਼, ਬਰਛੇ ਅਤੇ ਛੋਟੀ ਸਿੱਧੀ ਤਲਵਾਰ, ਆਧੁਨਿਕ ਮਾਸ-ਕਲੀਨਰ ਸਨ, ਜੋ ਉਦੋਂ ਨੀਲ ਘਾਟੀ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਰੋਧੀ ਗੁਆਂਢੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਸੀ।
ਇਹ ਬਹਾਦਰ ਕਨਾਨੀ

551 ਯੁੱਧ ਕਲਾ ਵਿੱਚ ਮਾਹਰ ਸਨ। ਫੌਜ ਨੂੰ ਪੈਦਲ ਅਤੇ ਘੋੜਸਵਾਰ ਆਦਮੀਆਂ
ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਹਿਲੇ ਵਿੱਚ ਤੁਹਿਰ (ਤਾਹਿਰ?) ਨਾਮਕ ਇੱਕ ਮੂਲ ਨਿਊਕਲੀਅਸ,

552

'ਚੁਣੇ ਹੋਏ', ਅਤੇ ਹਿਰ-ਪਿਟਸ ਜਾਂ ਕਪਤਾਨਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਭਾੜੇ ਦੇ ਸੈਨਿਕਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਮੇਜ਼ਬਾਨੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ। ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸ਼ਾਰਦਾਨਾ, ਸਾਰਡੋਨ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਨੁਵਾਦ ਸਾਰਡੀਨੀਅਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ; ਬਰੂਗਸ਼ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕੋਲਚੀਅਨ ਸਨ, ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ 'ਸਾਰਡੀਨੀਅਨ ਲਿਨਨ' ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਹ ਸਿੰਗਾਂ ਵਾਲੇ ਟੋਪਾਂ ਅਤੇ ਗੋਲ ਢਾਲਾਂ, ਬਰਛਿਆਂ ਅਤੇ ਲੰਬੀਆਂ ਤਲਵਾਰਾਂ ਨਾਲ ਲੈਸ ਸਨ। ਕੇਲਾਉ ਜਾਂ ਗੁਲੇਲ ਇੱਕ ਕੋਰ ਡੀ'ਏਲਾਈਟ ਜਾਪਦੇ ਸਨ ਜੋ ਰਾਜਕੁਮਾਰ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰਦੇ ਸਨ।

553 ਰਣਨੀਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ
ਨਿਯਮਤ ਫਾਲੈਂਕਸ, ਮਿਸਰੀ ਵਾਂਗ ਬਰਛਿਆਂ ਦਾ ਇੱਕ ਹਰਸ ਜਾਂ ਕਾਲਮ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ; ਅਤੇ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਘੋੜਸਵਾਰ ਘੋੜਿਆਂ 'ਤੇ ਸਵਾਰ ਹੁੰਦੇ ਸਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ 'ਤਾਕਤ ਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਸੀ।' 'ਹਿਤਿਵਾਦ'

554 ਪਿਛਲੇ ਸਾਲਾਂ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਬਣ ਗਿਆ, 'ਹਿਤਿਟ ਹਾਇਰੋਗਲਿਫਸ' ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ
ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਹਮਾਹ ਵਿਖੇ ਲੱਭੇ ਗਏ ਸਨ, ਫਿਰ ਅਲੇਪੋ ਵਿਖੇ, ਇਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਮਿਲੀ। ਰੈਵ. ਈ. ਡੇਵਿਸ (ਅਲੈਗਜ਼ੈਂਡਰੀਆ ਦੇ) ਦੁਆਰਾ ਇਬ੍ਰਿਜ਼ (ਆਬ-ਰਿਜ਼) ਵਿਖੇ ਬੇਸ-ਰਿਲੀਫਾਂ ਵਾਲੇ ਦੋ ਚੱਟਾਨ-ਸ਼ਿਲਾਲੇਖ ਲੱਭੇ ਗਏ ਸਨ, ਜੋ ਕਿ ਏਰੇਗਲੀ ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਘੰਟੇ ਦੱਖਣ ਵਿੱਚ, ਮਹਾਨ ਲਾਇਕਾਓਨੀਅਨ ਮੈਦਾਨ 'ਤੇ ਪੁਰਾਣਾ ਸਾਈਬਿਸਟਰਾ ਹੈ।555 ਕਾਰਕੇਮਿਸ਼ ਵਿਖੇ ਲੱਭਤਾਂ ਨੇ ਘੱਟ ਭੰਡਾਰ ਨੂੰ ਜੋੜਿਆ, ਅਤੇ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਅਜਾਇਬ ਘਰ ਵਿੱਚ ਹਿਤਿਟ ਸੀਲਾਂ ਹੋਣ ਬਾਰੇ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਡਾ. ਸਕਲੀਮੈਨ ਦੇ 'ਟ੍ਰੌਏ' (ਪੰਨਾ

352) ਵਿੱਚ, ਮੈਨੂੰ ਮੋਹਰ ਵਾਲੇ ਟੈਰਾ-ਕੋਟਾ 'ਤੇ ਇੱਕ ਹਿਤਿਟ ਹਾਇਰੋਗਲਿਫ ਮਿਲਦਾ ਹੈ; ਸੱਜੇ ਪਾਸੇ ਵਿਚਕਾਰਲਾ ਚਿੱਤਰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁੱਠੀ ਜਾਂ ਮੁੱਠੀ ਦੇ ਆਕਾਰ ਦਾ ਦਸਤਾਨੇ ਹੈ, ਜੋ ਹੱਥ ਦਾ ਮਿਸਰੀ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹੈ। ਮੈਂ ਇਸ ਸਮੇਂ ਲਾਇਸੀਅਨ ਸਿੱਕਾ ਅਤੇ ਸਾਈਪ੍ਰਸ ਤੋਂ ਇੱਕ ਸੋਨੇ ਦਾ ਚੀਰਾ ਦੇਖਾਂਗਾ। ਤਿੰਨ ਸਾਫ਼-ਸਾਫ਼ ਦਿਖਾਈ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਅੱਖਰ - ਬਲਦ ਦਾ ਸਿਰ, ਟੋਪੀ, ਅਤੇ ਝੁਕੀ ਹੋਈ ਬਾਂਹ - ਸਿਪਾਇਲਸ ਪਹਾੜ 'ਤੇ ਸਥਿਤ ਨਿਓਬੇ ਦੀ ਅਖੌਤੀ ਪੂਰਵ-ਇਤਿਹਾਸਕ ਮੂਰਤੀ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹਿੱਟਾਈਟ ਵੀ ਐਮ. ਪੇਰੇਟੀ ਦੇ ਅਜਾਇਬ ਘਰ, ਬਾਇਰੂਟ ਵਿੱਚ ਕਾਂਸੀ ਦੀ ਗੋਲੀ ਹੈ।

556

ਆਧੁਨਿਕ ਖੋਜਾਂ ਸਾਨੂੰ ਹਿੱਟਾਈਟ ਕਲਾ ਨੂੰ ਮਿਸਰੀ ਅਤੇ ਅਸੀਰੀਅਨ, ਜਾਂ ਬੇਬੀਲੋਨੀਅਨ, ਦੋਵਾਂ ਦੇ ਮਿਸ਼ਰਣ ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਉਣ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਦੋਵੇਂ ਕਾਫ਼ੀ ਬਦਲੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ। ਪਹਿਲਾ ਈਯੂਬ ਦੇ ਦੋ ਸਪਿੰਕਸ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਖੰਭਾਂ ਵਾਲੇ ਸੂਰਜੀ ਡਿਸਕ ਵਿੱਚ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸਨੂੰ ਮੇਸੋਪੋਟੇਮੀਆ ਦੁਆਰਾ ਨੀਲ ਘਾਟੀ ਤੋਂ ਵੀ ਉਧਾਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਸੀਰੀਅਨ ਦੇ ਬੇਸ-ਰਿਲੀਫ ਅਤੇ ਰਤਨ ਮਨੁੱਖੀ ਚਿੱਤਰ ਦੇ ਹਿੱਟਾਈਟ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀਬਿੰਬਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ; ਪਰ ਕੱਦ ਛੋਟਾ ਹੈ, ਅੰਗ ਮੋਟੇ ਅਤੇ ਵਧੇਰੇ ਗੋਲ ਹਨ, ਅਤੇ ਮਾਸਪੇਸ਼ੀਆਂ ਇੰਨੀਆਂ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਬੋਘਾਜ਼-ਕੇਈ ਵਿਖੇ ਕੁਝ ਦੇਵਤੇ ਜਾਨਵਰਾਂ ਉੱਤੇ ਖੜ੍ਹੇ ਹਨ, ਇੱਕ ਆਸਣ ਜੋ ਕਿ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਬੇਬੀਲੋਨੀਅਨ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

557 ਇੱਥੇ
ਵੀ, ਦੇਵੀ ਕੰਧ-ਚਿੱਤਰ ਵਾਲੇ ਤਾਜ ਪਹਿਨਦੀਆਂ ਹਨ, ਜੋ ਕਿ ਏਫੇਸੀਅਨ ਆਰਟੇਮਿਸ ਦੀ ਸਜਾਵਟ ਹੈ, ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਸਾਈਸ ਉੱਥੋਂ ਇਸਦੇ ਹਿੱਤਾਈਟ ਮੂਲ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ ਲਗਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਈਯੂਬ ਵਿਖੇ ਦੋ-ਸਿਰ ਵਾਲਾ ਉਕਾਬ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਪੁਰਾਣੇ ਸਿਲਜੁਕੀਅਨ ਅਤੇ ਆਧੁਨਿਕ ਯੂਰਪੀਅਨ ਰਾਖਸ਼ਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰੋਟੋਟਾਈਪ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

558

ਹਿੱਟਾਈਟ ਸਿਲੇਬਰੀ ਦਾ ਮਿਸਰੀ ਨਾਲ ਵਿਵਸਥਿਤ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਬੂਟ, ਦਸਤਾਨੇ (ਜਾਂ ਹੱਥ), ਝੁਕੀ ਹੋਈ ਬਾਂਹ, ਜੰਗੀ ਕੁਹਾੜੀ, ਅਤੇ ਛੋਟੇ ਸਿੱਧੇ ਹੈਲੀਕਾਪਟਰ-ਚਾਕੂ ਦੁਆਰਾ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਰ ਇਹਨਾਂ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਭਾਸ਼ਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ, ਅਤੇ ਇੱਥੇ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਪੈਦਾ ਹੋਈਆਂ। ਪ੍ਰੋ. ਸਾਈਸ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਖਿਤਾ ਸੇਮੀਟ ਸਨ ਜਾਂ ਸੇਮੀਟਿਕ ਭਾਸ਼ਾ ਬੋਲਦੇ ਸਨ;

559 ਅਤੇ ਇਸ
ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਾਅਦ ਸ਼੍ਰੀ ਡਬਲਯੂ. ਸੇਂਟ ਚੈਡ ਬੋਸਕਾਵੇਨ ਹਨ। ਪਰ ਪਹਿਲੇ ਨੇ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਸਫਲਤਾ ਨਾਲ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਸਾਈਪ੍ਰਿਯਟ ਲਿਖਤ 'ਹਮਾਥ ਦੇ ਹਾਇਰੋਗਲਿਫਿਕਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਸੀ।'

560 ਸ਼੍ਰੀ ਹਾਈਡ ਕਲਾਰਕ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਖਿਤਾ, ਏਟਰਸਕਨ
ਅਤੇ ਸਾਈਪ੍ਰਿਯਟ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਹਨ; ਅਤੇ ਸਪੇਨ ਦੇ ਖੁਦਮੁਖਤਿਆਰ ਸਿੱਕਿਆਂ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਚਿੰਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਦੂਜਿਆਂ ਨੇ ਹਿੱਟਾਈਟਸ ਦੇ ਸਿਥਿਕ (ਟੂਰਾਨੀਅਨ) ਮੂਲ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ ਹੈ: ਸਾਡੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਅਟੱਲ ਸੀ। ਰੈਵਰੈਂਡ ਡਨਬਾਰ ਪਹਿਲੇ ਹੀਥ ਨੇ ਬਹਾਦਰੀ ਨਾਲ ਸਾਮੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਉਚਾਰਨ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਸਿਲੇਬਰੀ ਦੀ

ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਦੀ ਬਹਾਦਰੀ ਨਾਲ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ।

561 ਪਰ ਮੌਜੂਦਾ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ
ਅੰਤਿਮ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ: ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਪਾਤਰ ਇਕੱਠੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਹਨ।

562

ਜਦੋਂ ਕਿ ਖਿਤਾ ਅੰਦਰੂਨੀ ਲੋਕ ਸਨ, ਭੂਮੱਧ ਸਾਗਰ ਦੇ ਸਮਾਨਾਂਤਰ ਕੰਢੇ ਵਾਲੀ ਭੂਮੀ - ਸੀਰੀਆ ਅਤੇ ਫਲਸਤੀਨ - ਕਈ ਸਾਮੀ ਅਤੇ ਸਮਾਨ ਕਬੀਲਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਕਬਜ਼ਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਪਹਿਲਾ ਸ਼ਬਦ ਇੱਕ ਉੱਤਮ ਸ਼ਬਦ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ 'ਕਿਸੇ ਯੂਨਾਨੀ ਭੂਗੋਲ

ਵਿਗਿਆਨੀ ਦੀ ਕਾਢ' ਨਹੀਂ ਹੈ; ਸੂਰੀਆਹ ਸੁਰ ਜਾਂ ਤਸੂਰ ਇੱਕ ਟਾਵਰ (ਟੁਰਿਸ), ਟਾਇਰ, ਤਿਗਲਥ-ਪਾਈਲਸਰ II ਦਾ ਜ਼ੁਰਾਈ, ਅਤੇ ਹਾਇਰੋਗਲਿਫਸ ਦਾ ਤਾਪਾਊ ਤੋਂ ਪਥਰੀਲੇ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ 'ਸੀਰੀਆ' ਅਤੇ 'ਟਾਇਰੀਆ' ਸਮਾਨਾਰਥੀ ਸ਼ਬਦ ਹੋਣਗੇ। ਹੇਰੋਡੋਟਸ (vii. 63) ਨੇ ਇੱਕ ਦੁਖਦਾਈ ਉਲਝਣ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀ ਜਦੋਂ ਉਸਨੇ ਲਿਖਿਆ, 'ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਯੂਨਾਨੀ ਸੀਰੀਆਈ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਰਬਰ ਲੋਕ ਅੱਸ਼ੂਰੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ।' ਅੱਸ਼ੂਰੀ ਇੱਕ ਹੋਰ ਮੂਲ, (ਅਸ਼ੂਰ) ਤੋਂ ਹੈ, ਜਿਸਨੂੰ 'ਖੁਸ਼ੀ' ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਦੇਵਤਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸੀਰੀਆ ਹਾਇਰੋਗਲਿਫਿਕ ਖਾਰ, ਖਾਰੂ, ਜਾਂ ਖਲੂ ਹੈ, 'ਅੜੀ-ਭੂਮੀ', ਯਾਨੀ ਕਿ ਓਸੀਰਿਸ (ਮਿਸਰ) ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਜਾਂ ਉੱਤਰ ਵਿੱਚ, ਅਤੇ ਕਿਊਨੀਫਾਰਮ ਦਾ ਅਕਾਰੂ ਜਾਂ ਅਖਾਰੂ, ਦੋਵੇਂ 'ਸੈਮੀਟਿਕ' ਮੂਲ ਅਖਰ ਤੋਂ ਹਨ। 'ਫਲਸਤੀਨ' (ਸੀਰੀਆ) ਸਿਰਫ਼ 'ਫਲਿਸਤੀਆਂ ਦੀ ਧਰਤੀ' ਹੈ, ਹਾਇਰੋਗਲਿਫਿਕ ਅਤੇ ਮੱਧਯੁਗੀ ਫਿਲਿਸਟੀਨ ਦਾ ਜ਼ਾਹੀ; ਇਹ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਪਰਿਵਾਰ, ਸ਼ਾਇਦ ਹਿਕਸੋਸ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਮਿਸਰ ਦੀਆਂ ਸੀਮਾਵਾਂ ਤੋਂ ਪੂਰਬ ਵੱਲ ਵਧਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਪੇਲੂਸੀਅਮ ਬਣਾਇਆ - 'ਫਲਿਸਤੀਨ-ਸ਼ਹਿਰ,' πηλòς ਜਾਂ ਚਿੱਕੜ ਦਾ ਸ਼ਹਿਰ ਨਹੀਂ।
ਫਲਿਸਤੀਆਂ ਤੋਂ ਪਰੇ ਫੋਨੀਸ਼ੀਅਨ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਏ - ਵਪਾਰੀ ਅਤੇ ਵਪਾਰੀ, ਯਾਤਰੀ, ਖੋਜੀ ਅਤੇ ਬਸਤੀਵਾਦੀ - 'ਪੁਰਾਤਨਤਾ ਦੇ ਅੰਗਰੇਜ਼'। ਜਦੋਂ ਹੇਰੋਡੋਟਸ ਫੋਨੀਸ਼ੀਅਨਾਂ ਨੂੰ ਏਰੀਥਰੀਅਨ ਸਾਗਰ ਤੋਂ ਲਿਆਉਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸਦਾ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਤਲਬ ਫ਼ਾਰਸ ਦੀ ਖਾੜੀ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਟਾਇਰਸ (ਜਾਂ ਟਾਇਲੋਸ) ਅਤੇ ਅਰਾਡਸ ਦੇ ਟਾਪੂਆਂ ਨੂੰ ਇੱਕੋ ਨਾਮ ਵਾਲੇ ਮੈਡੀਟੇਰੀਅਨ ਬਸਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਮਾਂ-ਸਾਈਟਾਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। 'ਫੋਨੀਸ਼ੀਆ' ਦੀ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਉਤਪਤੀ Φo νιξ ਤੋਂ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਦੁਬਾਰਾ, ਵਧੇਰੇ ਗ੍ਰੈਕੋ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਮਿਸਰੀ ਕੇਫੇਥ, ਕੇਫਥੂ, ਕੇਫਟ ਅਤੇ ਕੇਫਾ, ਇੱਕ ਖਜੂਰ ਦੇ ਰੁੱਖ ਦਾ ਸਿਰਫ਼ ਅਨੁਵਾਦ ਹੈ। ਪਰ ਇਹ ਸਵਾਲ ਹੱਲ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਜੇਕਰ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਫੋਨੀਸ਼ੀਅਨ ਸਮਾਰਕਾਂ ਦੇ 'ਫੇਨੇਖ'

563 ਹਨ ਅਤੇ ਮੁਸਲਿਮ ਐਲ-ਫੇਨਿਸ਼ ਹਨ। ਮੈਰੀਏਟ ਪਾਸ਼ਾ ਨੇ ਪੁਨੋਈ,
ਪੋਨੀ ਸ਼ਬਦ ਪੁਨ ਜਾਂ ਪੁੰਟ ਤੋਂ ਲਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਉਹ ਸੋਮਾਲੀ-ਭੂਮੀ ਨੂੰ ਸਮਝਦਾ ਸੀ; ਉਹ ਹੇਰੋਡੋਟਸ ਨਾਲ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਪੁੰਟ ਦਾ ਅਰਥ ਮੰਨਦਾ

ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਇਸਨੂੰ ਸਮਝਦੇ ਹਨ, ਉਲਟ ਅਰਬ ਤੱਟ।

564 ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ 'ਪੁੰਟ ਦੀ
ਬੰਦਰਗਾਹ' ਮਿਥਿਹਾਸਕ ਲਾਲ ਸਾਗਰ (ਮੁੱਢਲਾ ਪਦਾਰਥ?) ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਲਾਲ ਟਾਈਫਨ ਅਤੇ ਲਾਲ ਅਜਗਰ ਐਪ ਜਾਂ ਐਪ (ਅਪੋਫਿਸ) ਨੇ ਚਿੱਟੇ ਦੇਵਤਾ ਹੋਰਸ - ਬਾਲਦੁਰ ਦ ਬਿਊਟੀਫੁੱਲ ਦਾ ਪ੍ਰੋਟੋਟਾਈਪ - ਵਿਰੁੱਧ ਲੜਾਈ ਕੀਤੀ ਸੀ।

565

ਫੋਨੀਸ਼ੀਅਨਾਂ ਨੇ ਦੁਨੀਆ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਛਾਪ ਛੱਡੀ। ਕਈ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਤੱਕ ਮੈਡੀਟੇਰੀਅਨ ਇੱਕ 'ਫੋਨੀਸ਼ੀਅਨ ਝੀਲ' ਸੀ, ਅਤੇ ਉਹ ਇੱਕ ਆਮ θαλασσσoκρατ α (ਸਮੁੰਦਰੀ ਸਫ਼ਰ) ਦਾ ਮਾਣ ਕਰ ਸਕਦੇ ਸਨ। ਇਸਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਪਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਨੇਵੀਗੇਟਰਾਂ ਨੂੰ ਮਿਸਰ ਅਤੇ ਅੱਸ਼ੂਰ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਸਭ ਤੋਂ ਦੂਰ ਪੱਛਮ ਤੱਕ ਸਭਿਅਤਾ ਨੂੰ ਫੈਲਾਉਣ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਇਆ। ਉਹ ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਵਾਹਕ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ 'ਗੋਲ ਜਹਾਜ਼' ਜਾਂ ਵਪਾਰੀ (γαυλo) ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲੰਬੇ ਜੰਗੀ ਜਹਾਜ਼ ਉੱਤਰੀ ਅਤੇ ਦੱਖਣੀ ਅਟਲਾਂਟਿਕ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਦੂਰ ਤੱਕ ਧੱਕ ਗਏ। ਥੂਟ-ਮੇਸ III ਦੀਆਂ ਭੂਗੋਲਿਕ ਸੂਚੀਆਂ। ਇੱਕ ਸੰਘਣੀ ਆਬਾਦੀ ਵਾਲਾ ਦੇਸ਼ ਦਿਖਾਓ (ਬਰੂਗਸ਼, i. 350-51), ਅਤੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੈਰੀਏਟ ਪਾਸ਼ਾ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ, ਕਨਾਨ ਦਾ ਇੱਕ ਨਕਸ਼ਾ, ਜੋ ਕਿ ਲਗਭਗ ਸੌ ਪੰਦਰਾਂ ਹਾਇਰੋਗਲਿਫਿਕ ਨਾਵਾਂ ਨਾਲ ਬਣਿਆ ਹੈ, 'ਮੂਸਾ ਦੇ ਕੂਚ ਤੋਂ ਦੋ ਸੌ ਸੱਤਰ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ "ਵਾਅਦਾ ਕੀਤੀ ਧਰਤੀ" ਦਾ ਇੱਕ ਸੰਖੇਪ ਸਾਰਣੀ ਹੈ।' ਬਸਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਦੇਬੇਖੁ, ਹੁਣ ਬਾਲਬਾਕ, ਬਾਲ-ਸ਼ਹਿਰ; 566 ਤੁਮ-ਸਾਖੁ, ਟਰਨ ਦਾ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਜਾਂ ਤੀਰਥ, ਡੁੱਬਦਾ ਸੂਰਜ, ਹੁਣ ਦਮਿਸ਼ਕ; ਬਿਆਰੂਤ (ਹੋਡ. ਬਾਇਰੂਤ); ਕੇਰੀਮਨ ਜਾਂ ਮਾਊਂਟ ਕਾਰਮੇਲ ਅਤੇ ਇਓਪੂ, ਜੋਪਾ, ਜਾਂ ਜਾਫਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਮਿਸਰੀ ਇਆਰੁਟਾਨਾ ਵਿੱਚ ਜਾਰਡਨ ਪਾਉਂਦੇ ਹਾਂ, ਅਤੇ ਸ਼ਬਾਤੁਆਨ ਪਲੀਨੀ ਅਤੇ ਜੋਸੇਫਸ ਦੀ ਸਬੈਟਿਕਸ ਨਦੀ ਹੈ।

567

ਫੀਨੀਸ਼ੀਆ, ਸੂਰ ਅਤੇ ਸਾਇਡੋਨ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸ਼ਹਿਰ, ਬੇਮਿਸਾਲ ਸ਼ਾਨ ਦੇ ਮਾਲਕ ਸਨ, ਜੋ ਪੂਰਬ ਦੀ ਦੌਲਤ ਦੇ ਭੰਡਾਰ ਸਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਈਸਾ ਪੂਰਵ 1500 ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ। ਆਰਚ-ਹੋਮਰਿਡ, ਜੋ ਉਤਸੁਕਤਾ ਨਾਲ ਕਦੇ ਵੀ ਸੂਰ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ, ਕਲਾ ਦੇ ਸਾਰੇ ਉੱਤਮ ਕੰਮਾਂ ਦਾ ਸਿਹਰਾ ਸਿਡੋਨੀਆਂ ਜਾਂ ਦੇਵਤਿਆਂ ਨੂੰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। 'ਅੰਦਰੂਨੀ ਸਮੁੰਦਰ' ਦਾ ਪੂਰਬੀ ਤੱਟ ਸਭਿਅਤਾ ਦਾ ਕੇਂਦਰ ਸੀ, ਉੱਚ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਦਾ ਇੱਕ ਸਕੂਲ ਜਿਸਨੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਅਤੇ ਉਪਯੋਗੀ ਤਕਨੀਕੀ ਉਤਪਾਦਾਂ ਵਿੱਚ ਸੁੰਦਰਤਾ ਜੋੜੀ; ਅਤੇ ਇਸ ਦੀਆਂ ਕਲਾਵਾਂ ਅਤੇ ਦਸਤਕਾਰੀ ਦੁਨੀਆ ਲਈ, ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਮਿਸਰ, ਮਾਂ ਲਈ ਵੀ ਨਮੂਨੇ ਬਣ ਗਏ। ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਇਸਦੇ ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਯਾਦ ਦਿਵਾਉਣ ਲਈ ਕੁਝ ਹੀ ਸ਼ਿਲਾਲੇਖ ਹਨ; ਪਰ ਸਿਡੋਨੀਆਂ ਦੇ ਰਾਜਾ ਏਸ਼ਮੁਨਾਜ਼ਾਰ ਦੇ ਸਮਾਰਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਛੂਹਣ ਵਾਲਾ ਜਾਂ ਕਾਵਿਕ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ: 568—'ਮੇਰੇ ਜੀਵਨ ਦੇ ਫਲ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ, ਮੇਰੇ ਬੁੱਧੀਮਾਨ ਅਤੇ ਬਹਾਦਰ ਪੁੱਤਰ; ਵਿਧਵਾ, ਇਕਾਂਤ ਦਾ ਬੱਚਾ, ਮੈਂ ਇਸ ਕਬਰ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਕਬਰ ਵਿੱਚ, ਉਸ ਜਗ੍ਹਾ 'ਤੇ ਪਿਆ ਹਾਂ ਜਿਸਨੂੰ ਮੈਂ ਬਣਾਇਆ ਸੀ,' &c. ਫੋਨੀਸੀਆ ਨੇ ਵੀ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਆਪਣੇ ਪੱਤਰ ਦਿੱਤੇ, ਸਗੋਂ ਆਪਣੇ ਦੇਵਤੇ ਵੀ ਯੂਨਾਨ ਅਤੇ ਰੋਮ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ। ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਮਲਸੀਬਰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਲਿਕ ਕਬੀਰ ਸੀ, 'ਮਹਾਨ ਰਾਜਾ',

ਕਾਬੀਰੀ ਦਾ ਪਿਤਾ, ਪਾਮ-ਲੈਂਡ ਅਤੇ ਪੇਲਾਸਗੀ ਦੇ ਸਰਪ੍ਰਸਤ-ਸੰਤ; ਇਹ ਦੇਵਤਾ ਮਿਸਰੀ ਪਟਾਹ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦਾ ਸੀ, ਡੈਮੀਅਰਗਸ-ਦੇਵਤਾ ਜਿਸਨੂੰ ਸਕਾਰਾਬੀਏਸ ਦੁਆਰਾ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਇੱਕ ਪ੍ਰਤੀਕ ਜਿਸਨੂੰ ਫੋਨੀਸੀਆ ਵਿੱਚ ਓਨਾ ਹੀ ਆਮ ਹੈ ਜਿੰਨਾ ਕਿ ਨੀਲ-ਲੈਂਡ ਵਿੱਚ। ਮੇਲਕਾਰਥ,

569 ਦੁਬਾਰਾ, ਜਿਸਨੂੰ ਨੋਨੀਅਸ ਬੇਬੀਲੋਨੀਅਨ ਸੂਰਜ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ,
ਸ਼ਹਿਰ-ਦੇਵਤਾ ਸੀ; ਹੋਰ ਪੱਛਮ ਵਿੱਚ ਉਹ ਹੇਰਾਕਲਸ, ਏਟਰਸਕਨ ਏਰਕਲੇ ਬਣ ਗਿਆ: ਬਾਅਦ ਵਾਲਾ ਫੋਨੀਸੀਆ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਵਪਾਰਕ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਦੇ ਕੁੱਤੇ (ਯੂਨਾਨੀਆਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ) ਨੇ ਮਿਊਰੇਕਸ ਦੀ ਖੋਜ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਮੇਲਕਾਰਥ ਸੇਲਡਨ ('ਡੀ ਡਾਇਸ ਸੀਰੀਅਸ') ਦਾ ਔਰਸ਼ੋਲ ਹੈ, ਜੋ 'ਉਰ' ਰੋਸ਼ਨੀ ਤੋਂ ਸ਼ਬਦ ਲਿਆ ਹੈ।

570

ਇੱਕ ਹੋਰ ਸੀਰੀਆਈ ਲੋਕ, ਜੋ ਅਕਸਰ ਮਿਸਰੀ ਸਮਾਰਕਾਂ 'ਤੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਸ਼ੈਰੇਤਾਨਾ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲੇਅਰਡ ਆਧੁਨਿਕ ਐਂਟੀਓਕ ਦੇ ਨੇੜੇ ਸ਼ਾਰੂਟੀਨੀਅਨ ਮੰਨਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਇੱਕ ਨਦੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਝੀਲ ਜਾਂ ਸਮੁੰਦਰ ਦੇ ਕਿਨਾਰੇ ਇੱਕ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਸਤ੍ਰ ਇੱਕ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਫਿਟਿੰਗ ਵਾਲੀ ਕੁੰਡੀ ਸੀ ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਛੋਟੀ ਜਿਹੀ ਪੁਸ਼ਾਕ ਅਤੇ ਕਮਰ 'ਤੇ ਕਮਰ 'ਤੇ ਪਹਿਨੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ; ਹੈਲਮੇਟ ਦੇ ਸਾਈਡ ਸਿੰਗ ਸਨ, ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਉੱਪਰਲੇ ਗੁੰਬਦ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਸ਼ਾਫਟ-ਐਂਡ-ਬਾਲ ਕਰੈਸਟ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਥਿਆਰ ਜੈਵਲਿਨ, ਲੰਬੇ ਬਰਛੇ ਅਤੇ ਨੋਕਦਾਰ ਤਲਵਾਰਾਂ ਸਨ। ਟੋਕਾਰੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਗੁਆਂਢੀ, ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਬਰਛੇ ਅਤੇ ਵੱਡੇ ਨੋਕਦਾਰ ਚਾਕੂ ਜਾਂ ਸਿੱਧੀਆਂ ਤਲਵਾਰਾਂ ਵੀ ਰੱਖਦੇ ਸਨ। ਰੇਬੋ ਕੋਲ ਧਨੁਸ਼ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਤਿੱਖੇ ਬਿੰਦੂਆਂ ਵਾਲੀਆਂ ਲੰਬੀਆਂ ਸਿੱਧੀਆਂ ਤਲਵਾਰਾਂ ਸਨ। ਰੂ-ਟੇਨੂ ਜਾਂ ਰੋਟ-ਐਨ-ਐਨ ਦਾ ਵੀ ਇਹੀ ਹਾਲ ਹੈ, ਜੋ ਅਕਸਰ ਸਮਾਰਕਾਂ 'ਤੇ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਦੋ ਵੰਡਾਂ ਸਨ: ਰੂ-ਟੇਨੂ-ਹਿਰ (ਉੱਪਰਲਾ ਰੂ-ਟੇਨੂ) ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੋਲੇਸੀਰੀਆ ਦੇ ਲੋਕ ਸਨ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਰੂਥੇਨਜ਼ ਜਾਂ ਲੂਥੇਨਜ਼ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਨੇਨੀ (ਨੀਨੇਵੇਹ), ਸ਼ਿਨਾਰ (ਸਿੰਗਾਰ), ਬਾਬਲ, ਅਤੇ ਪੂਰਬੀ ਨਾਹਰਾਇਨ (ਮੇਸੋਪੋਟਾਮੀਆ) ਦੇ ਹੋਰ ਸਥਾਨਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਜੋੜ ਕੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।
ਸਾਨੂੰ ਫੋਨੀਸ਼ੀਅਨ ਤਲਵਾਰ ਦਾ ਕੋਈ ਗਿਆਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਸਿਵਾਏ ਉਸ ਦੇ ਜੋ ਸਾਨੂੰ ਰਹੱਸਮਈ ਮਿਸਰੀ-ਆਰਗਿਵ ਨਾਇਕ, ਪਰਸੀਅਸ ਦੀ ਕਥਾ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹੇਰੋਡੋਟਸ (ii.
91) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਉਸਦਾ ਚਤੁਰਭੁਜ ਫੇਨ ਥੇਬਨ ਨਾਮ ਵਿੱਚ ਪੈਨੋਪੋਲਿਸ-ਚੇਮਿਸ ਵਿਖੇ ਸੀ: ਇੱਥੇ ਉਸਦੀ ਦੋ ਹੱਥ ਲੰਬੀ ਜੁੱਤੀ, ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਨੂੰ ਦਿਖਾਈ ਜਾਂਦੀ ਸੀ; ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਵੀ ਉਹ ਪ੍ਰਗਟ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਤਾਂ ਧਰਤੀ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਹੁੰਦੀ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਜਦੋਂ ਇਹ ਅਲ-ਇਸਲਾਮ ਦੇ ਹਰੇ ਪੈਗੰਬਰ, ਅਲ-ਖਿਜ਼ਰ ਨੂੰ ਵੇਖਦੀ ਹੈ। ਯੂਨਾਨੀਆਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਾਨੂੰ ਸਿਹਰਾ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਨੇ ਉਸਨੂੰ 'ਐਕਰੀਸ਼ੀਅਨ ਨੌਕਰਾਣੀ' (ਡਾਨਾਏ) ਦੁਆਰਾ ਜੁਪੀਟਰ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਬਣਾਇਆ; ਅਤੇ ਯੂਨਾਨੀਆਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਫਾਰਸੀਆਂ ਨੇ,

571

, ਉਸਦੇ ਪੁੱਤਰ ਪਰਸੀਸ ਨੂੰ
ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਹੀਰੋ ਦਾ ਉਪਨਾਮ, ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਹਖਮਾਨੀਸ਼ ਜਾਂ ਅਚਮੇਨੀਅਨ ਰਾਜਿਆਂ ਦਾ

ਪੂਰਵਜ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ। ਉਸਦੇ ਮੁੱਖ ਕਾਰਨਾਮੇ ਦੋ ਸਨ। ਸਪੈਨਿਸ਼ ਟਾਰਟੇਸਸ ਜਾਂ ਲੀਬੀਆ (ਹੇਰੋਡ. ii. 91) ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ ਨੀਥ-ਐਥੀਨ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ 'ਜਾਦੂਈ ਸ਼ੀਸ਼ੇ' ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ, ਗੋਰਗਨ ਮੇਡੂਸਾ, ਉਸ ਪੁਰਾਣੇ ਟਾਈਫੋਨੀਅਨ ਸਿਰ ਨੂੰ ਮਾਰ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਸਦੀ ਗਰਦਨ ਵਿੱਚੋਂ ਪੈਗਾਸਸ ਅਤੇ ਕ੍ਰਾਈਸੌਰ ਨਿਕਲੇ ਸਨ।

572 ਫੋਨੀਸ਼ੀਅਨ ਜੋਪਾ (ਜਾਫਾ)

573 ਵਿਖੇ

ਉਸਨੇ ਸਮੁੰਦਰੀ ਰਾਖਸ਼ (κ τoς) ਨੂੰ ਮਾਰਿਆ ਅਤੇ 'ਐਂਡਰੋਮੇਡਾ' ਨੂੰ ਬਚਾਇਆ, ਜੋ ਸ਼ੱਕੀ ਤੌਰ 'ਤੇ 'ਅਨਤ' ਵਰਗਾ ਹੈ।
ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਕਾਰਨਾਮਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪਰਸੀਅਸ ਨੇ ਇੱਕ ਸਵਰਗੀ ਹਥਿਆਰ, ਕ੍ਰੋਨੋਸ ਦੇ ਹਾਰਪੇ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ, ਜਿਸਨੂੰ ਜ਼ੀਅਸ ਨੇ ਟਾਈਫਨ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਲੜਾਈ ਵਿੱਚ ਚਲਾਇਆ ਸੀ। ਦੈਂਤ ਜਾਂ ਮਾੜੇ-ਦੇਵਤੇ ਨੇ ਇਸਨੂੰ ਚੰਗੇ-ਦੇਵਤੇ ਦੀ ਪਕੜ ਤੋਂ ਪਾੜ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਜਿਸਨੂੰ ਉਸਨੇ ਇਸ ਸਮੇਂ ਇੱਕ ਗੁਫਾ ਵਿੱਚ ਕੈਦ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ; ਅਤੇ ਇਹ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਬਰਾਮਦ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਥੂਟ-ਹਰਮੇਸ ਦੁਆਰਾ ਬੰਦੀ ਨੂੰ ਆਜ਼ਾਦ ਨਹੀਂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਯੂਨਾਨੀ ਇਸ ਤਲਵਾਰ ਨੂੰ ρπη (ਹਾਰਪੇ),574 ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਨਾਮ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਫੋਨੀਸ਼ੀਅਨ ਹੇਰੇਬਾ ਅਤੇ ਇਬਰਾਨੀ ਚੇਰੇਬ ਹੈ; ਜਦੋਂ ਕਿ ਇਸਦਾ ਵਰਣਨ, δρ πανoν ξ (ਫਾਲਕਸ ਅਕੂਟਾ, ਤਿੱਖੀ ਦਾਤਰੀ), ਇਸਨੂੰ ਮਿਸਰ ਦੇ ਖੋਪਸ਼-ਬਲੇਡ ਨਾਲ ਪਛਾਣਦਾ ਹੈ। ਪਰਸੀਅਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਦੋ ਕਾਰਨਾਮੇ ਕੀਤੇ ਜਿਵੇਂ ਹਰਕੂਲਸ ਨੇ ਲਰਨੀਅਨ ਹਾਈਡ੍ਰਾ ਨੂੰ ਮਾਰਿਆ; ਅਤੇ ਮਰਕਰੀ ਨੇ ਹਾਰਪੇਨ ਸਿਲੇਨੀਡਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਆਰਗਸ (ਫਾਲਕਾਟੋ ਐਨਸ) ਦਾ ਸਿਰ ਕੱਟ ਦਿੱਤਾ।

575

ਇਸ ਦੰਤਕਥਾ ਨੇ ਟਿੱਪਣੀਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ 'ਪ੍ਰੇਰਿਤ' ਕੀਤਾ ਹੈ। ਨਾਇਕ ਆਇਓ, ਬੇਲਸ ਅਤੇ ਇਜਿਪਟਸ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ; ਜਦੋਂ ਕਿ ਉਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਾਈਪ੍ਰਸ ਪਰਸਿਊਥ ਅਤੇ ਫੋਨੀਸ਼ੀਅਨ ਰੇਸੇਫ

576 (ਲਾਟ ਜਾਂ ਗਰਜ) ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ। ਅਸਲ ਲੜਾਈ ਚੰਗਿਆਈ,
ਰੌਸ਼ਨੀ, ਨਿੱਘ, ਖੁਸ਼ੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਰੋਧਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਸਦੀਵੀ ਯੁੱਧ ਹੈ। ਇਹ ਓਸਾਈਰਿਸ-ਟਾਈਫਨ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ; ਇਹ ਅੱਸ਼ੂਰ ਵੱਲ ਵਧਦਾ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਬੇਲ ਸੂਰਜ-ਦੇਵਤਾ ਸਪਾਰਾ-ਤਲਵਾਰ ਜਾਂ ਖੋਪਸ਼ ਨਾਲ ਟਿਆਮਤ ਜਾਂ ਸਮੁੰਦਰੀ ਰਾਖਸ਼ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਪਰਸ਼ੀਆ ਵਿੱਚ ਇਹ ਹੋਰਮੁਜ਼ਦ (ਅਹੂਰਾ-ਮਜ਼ਦਾ) ਅਤੇ ਅਹਰੀਮਨ (ਅੰਗਰਾ-ਮਾਨੁਸ) ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ: ਯਹੂਦੀ ਵਿੱਚ ਇਹ ਬੇਲ ਅਤੇ ਅਜਗਰ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਮਾਮਲਾ ਹੈ; ਯੂਨਾਨ ਵਿੱਚ ਅਪੋਲੋ ਅਤੇ ਪਾਈਥਨ ਵਿਚਕਾਰ। ਡੁਏਲੋ ਸੇਂਟ ਪੈਟ੍ਰਿਕ,

577 ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸਨੇ
ਆਇਰਲੈਂਡ ਤੋਂ ਸੱਪਾਂ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਲਈ ਭਜਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ; ਅਤੇ ਇਹ 'ਸੇਂਟ ਜਾਰਜ ਅਤੇ ਅਜਗਰ' ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਅੰਤਮ ਰੂਪ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਮਿਸਰੀ ਮਿਥਿਹਾਸ ਦੇ ਇਸ ਖਤਮ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਯਤਨ ਨੂੰ ਰੋਮਨ ਕੈਥੋਲਿਕ ਚਰਚ ਦੁਆਰਾ ਅਪੋਕ੍ਰਿਫਲ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਕੋਈ ਹੈਰਾਨੀ ਦੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ। ਅਜਗਰ ਕਦੇ ਵੀ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਸਨ, ਅਤੇ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਸਨ, ਸਿਵਾਏ ਪ੍ਰਾਗੈਤੀਹਾਸਕ

ਰਾਖਸ਼ਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਯਾਦ ਵਿੱਚ; ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਸੀਰੀਆ ਵਿੱਚ ਯਾਤਰੀ ਨੂੰ 'ਮਾਰ ਜਿਰੀਅਸ' ਕੈਪਾਡੋਸੀਅਨ ਦੀਆਂ ਤਿੰਨ ਕਈ ਕਬਰਾਂ ਦਿਖਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਇੱਕ ਸੰਤ ਜਿਸਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਡਾਇਓਸਪੋਲਿਸ-ਲਿਡਾ ਤੋਂ ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਵਿੱਚ ਫੈਲਾਇਆ ਹੈ। ਜਸਟਿਨੀਅਨ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਐਥਨਜ਼ ਦਾ ਥੀਸੀਅਮ 'ਕੈਪਾਡੋਸੀਆ ਦੇ ਸੇਂਟ ਜਾਰਜ' ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਸੀ, ਅਤੇ ਸਾਈਪ੍ਰਸ ਵਿੱਚ ਉਸਦੇ ਵੀਨਸ ਜਿੰਨੇ ਮੰਦਰ ਸਨ। ਸੈਕਸਨ ਅਧਿਆਪਕ ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਸਨੂੰ ਬੁਲਾਇਆ:
ਉਸ ਅਜਿੱਤ ਦੁਨੀਆਂ ਨੂੰ, ਜੋ ਖੂਨ ਤੋਂ ਡਰਦੀ ਹੈ,
ਤੁਸੀਂ ਬੇਅੰਤ ਟਰਾਫੀਆਂ ਵਾਪਸ ਲਿਆਉਂਦੇ ਹੋ, ਸੇਂਟ ਜਾਰਜ।
ਉਹ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਕੈਲੰਡਰ ਵਿੱਚ ਉਦੋਂ ਦਾਖਲ ਹੋਇਆ ਜਦੋਂ ਹੈਨਰੀ ਦੂਜੇ ਨੇ ਐਕਿਟੇਨ ਦੇ ਵਿਲੀਅਮ ਦੀ ਧੀ ਐਲੇਨੋਰ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕੀਤਾ, ਜਿਸਨੇ ਆਪਣੇ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਸੰਤ ਲਈ 'ਫਲਾਪਸ ਸੈਂਕਟਰਮ' ਚੁਣਿਆ ਸੀ। ਉਹ ਅਜੇ ਵੀ 1350 ਵਿੱਚ ਐਡਵਰਡ III ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਿਤ ਗਾਰਟਰ ਦਾ ਗੌਡਫਾਦਰ ਹੈ; ਅਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਜਗੀਰੂ ਸੋਨੇ ਦੇ ਤਗਮੇ 'ਤੇ 'ਜਾਰਜ' ਪਹਿਨਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ 23 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ ਵਿੰਡਸਰ ਵਿਖੇ ਆਪਣਾ ਤਿਉਹਾਰ ਮਨਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਸੰਤ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕਦਮ ਐਮ. ਸੀ.ਐਚ. ਕਲੇਰਮੋਂਟ-ਗੈਨਿਊ,

578

, ਇੱਕ ਪੂਰਬੀ-ਵਿਗਿਆਨੀ
ਦੁਆਰਾ ਲੱਭਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸਦੀ ਪੁਰਾਤੱਤਵ ਸੂਝ-ਬੂਝ ਉਸਦੀ ਉਦਯੋਗ ਦੁਆਰਾ ਵੀ ਬੇਮਿਸਾਲ ਹੈ। ਲੂਵਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਬੇਸ-ਰਿਲੀਫ ਸਮੂਹ ਬਾਜ਼-ਸਿਰ ਵਾਲੇ ਹੋਰਸ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਸਵਾਰ ਅਤੇ ਰੋਮਨ ਵਰਦੀ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਆਪਣੇ ਅਜੀਬ ਬਰਛੇ (ਇੱਕ ਹਮਾਟਮ, ਜਾਂ ਬਾਰਬ-ਸਿਰ) ਨਾਲ ਵਿੰਨ੍ਹਦਾ ਹੈ, ਮਗਰਮੱਛ ਟਾਈਫਨ, ਸੇਟ, ਡੈਗਨ,

579 ਪਾਈਥਨ - ਸ਼ੈਤਾਨ ਦੀ ਗਰਦਨ। ਇਹ
ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਸੁਝਾਅ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹੋਰਸ ਅਤੇ ਪਰਸੀਅਸ, ਸੇਂਟ ਪੈਟ੍ਰਿਕ ਅਤੇ ਸੇਂਟ ਜਾਰਜ, ਇੱਕ ਅਤੇ ਇੱਕੋ ਵਿਅਕਤੀ ਹਨ।
ਹੇਰੇਬਾ-ਬਲੇਡ ਅਜੇ ਤੱਕ ਫੋਨੀਸ਼ੀਆ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਵਿਲਕਿਨਸਨ ਦਾ ਤਰਕ ਹੈ (II. ch. vii.) ਕਿ ਸੁੰਦਰ ਤਲਵਾਰਾਂ ਅਤੇ ਖੰਜਰ, ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਦੱਬੇ ਹੋਏ ਹਨ ਅਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਯੂਨਾਨੀ ਜਾਂ ਰੋਮਨ ਕਿਸਮ ਦੇ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਫੋਨੀਸ਼ੀਅਨ ਕੰਮ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕੈਨੇ ਵਿਖੇ ਪੁੱਟੇ ਗਏ ਕਾਰਥਾਜੀਨੀਅਨ ਬਲੇਡ ਹੁਣ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਅਜਾਇਬ ਘਰ ਵਿੱਚ ਹਨ।580 ਕਿ ਕੌਮਾਂ ਸੰਜੋਗੀ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਪਲਾਟਸ ਦੇ ਪੈਨਸੁਲਸ ਦੁਆਰਾ, ਅਤੇ ਡਿਡੋ (ਡੇਵਿਡ ਦਾ ਇੱਕ ਹੋਰ ਰੂਪ) ਅਤੇ ਏਲੀਸਾ (ਏਲ-ਈਸਾ, ਸ਼ਾਹੀ ਔਰਤ) ਵਰਗੇ ਨਾਵਾਂ ਨਾਲ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ; ਸਿਚੁਅਸ ਦੁਆਰਾ, ਜੋ ਜ਼ੈਚੁਅਸ ਦੇ ਸਮਾਨ ਮੂਲ ਤੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ; ਹੈਨੀਬਲ ਅਤੇ ਹਸਦ੍ਰੁਬਲ (ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮੂਲ ਬਾ‘ਅਲ ਹੈ) ਦੁਆਰਾ, ਅਤੇ ‘ਸਫੀਟਸ’ ਦੁਆਰਾ— ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਜੋ ਇਬਰਾਨੀ ਸ਼ੋਫੇਟਿਮ ਜਾਂ ਜੱਜ ਹਨ।581 ਕਾਰਥੇਜ ਦੀਆਂ ਭਾੜੇ ਦੀਆਂ ਫੌਜਾਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਜਿੱਤਾਂ ਦਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੇਰੋਡੋਟਸ (vii. 165) ਦੁਆਰਾ ਸੰਕੇਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਨੇ ਕਾਂਸੀ, ਤਾਂਬੇ ਅਤੇ ਟੀਨ ਦੀਆਂ ਤਲਵਾਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ: ਮਾਇਰਿਕ

(i. 7) ਪਿੱਤਲ ਦਾ ਵੀ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦਾ ਹੈ; ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਕਲਪਨਾਸ਼ੀਲ ਜਨਰਲ ਵੈਲੈਂਸੀ ਇਸਦੀ ਤੁਲਨਾ ਡੋਵਰਿਸ ਧਾਤ ਜਾਂ ‘ਆਇਰਿਸ਼ ਪਿੱਤਲ’ ਨਾਲ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਡਾ. ਸ਼ਲੀਮੈਨ (‘ਮਾਈਸੀਨੇ,’ ਪੰਨਾ 76) ਨੇ ‘ਸਿਸਲੀ ਵਿੱਚ ਮੋਟੀਏ’ ਤੋਂ, ਕਾਂਸੀ, ਪਿਰਾਮਿਡਲ ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ ਬਾਰਬਾਂ ਦੇ ਕਾਰਥਾਜੀਨੀਅਨ ਢੇਰ (ਤੀਰ-ਸਿਰ) (γλωχ νες ਜਾਂ ਹਾਮੀ) ਨੂੰ ਚੁੱਕਿਆ; ਉਸਨੂੰ ਮਾਈਸੀਨੇ (ਪੰਨਾ 123) ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਹੀ ਸ਼ੈਲੀ ਮਿਲੀ।
ਲਾਇਸੀਅਨਾਂ ਦੀਆਂ ਤਲਵਾਰਾਂ ਸ਼ਾਇਦ ਮਿਸਰੀ ਖੋਪਸ਼ ਵਰਗੀਆਂ ਸਨ; ਅਤੇ ਇਹੀ ਹਾਲ ਸਿਲੀਸ਼ੀਅਨ ਫਾਲਚੀਅਨ ਨਾਲ ਵੀ ਸੀ। ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਵੀ σ ρισσα (ਸਾਰਿਸਾ) ਨਾਲ ਲੈਸ ਸਨ; ਸੋਲਾਂ ਤੋਂ ਵੀਹ ਫੁੱਟ ਲੰਬਾ ਬਰਛਾ ਜਾਂ ਬਰਛਾ, ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਐਪੀਰਸ ਅਤੇ ਮੈਸੇਡੋਨੀਅਨ ਫਾਲੈਂਕਸ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਇਹ ਯੂਰਪੀਅਨ ਮੱਧ ਯੁੱਗ ਦੇ ਬਰਛਾ, ਲਾਰੀਸਾ ਅਤੇ ਨੌਰੇਨਸ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਾਰੀਸਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ। ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਇਬਰਾਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਤਲਵਾਰ ਬਾਰੇ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਗੱਲ ਇਸਦੀ ਸ਼ਕਲ ਅਤੇ ਆਕਾਰ ਬਾਰੇ ਸਾਡੀ ਵਿਹਾਰਕ ਅਗਿਆਨਤਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਸ਼ੇਕੇਲ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਵਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਫ਼ੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਲੱਭੇ ਗਏ ਹਨ, ਪਰ ਪੁਰਾਣੇ ਯਹੂਦੀਆਂ ਨੇ 'ਲੋਹੇ ਨਾਲ ਲੱਦੇ ਲੋਹੇ ਦੀ ਦੌੜ' ਸਾਡੇ ਲਈ ਹਥਿਆਰਾਂ ਜਾਂ ਸ਼ਸਤਰ ਦਾ ਇੱਕ ਵੀ ਨਮੂਨਾ ਨਹੀਂ ਛੱਡਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਹੋਰ ਵੀ ਉਤਸੁਕ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਸਾਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਤਲਵਾਰ ਨੂੰ ਇਸਦੇ ਚਾਲਕ ਨਾਲ ਦੱਬਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

582 ਅਤੇ ਹਾਲਾਂਕਿ ਸਾਨੂੰ ਭਰੋਸਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ (ਉਤਪਤ
iv. 22) ਕਿ ਟਿਊਬਲ-ਕੈਨ, ਲਾਮਕ ਅਤੇ ਜ਼ਿੱਲਾਹ ਦਾ ਪੁੱਤਰ, ਪਹਿਲਾ ਧਾਤੂ-ਕਾਰ ਸੀ, ਪਰ ਕੂਚ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਯਹੂਦੀਆਂ ਵਿੱਚ ਲੋਹੇ ਦੇ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਸਿੱਧਾ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਗੇਸੇਨੀਅਸ ਟਿਊਬਲ-ਕੈਨ ਨੂੰ ਇੱਕ ਹਾਈਬ੍ਰਿਡ ਸ਼ਬਦ, 'ਸਕੋਰੀਅਰਮ ਫੈਬਰ' ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਫਾਰਸੀ 'ਟੂਪਲ' (ਲੋਹੇ-ਸਲੈਗ ਜਾਂ ਸਕੋਰੀæ), ਅਤੇ 'ਕਾਨੀ (ਫੇਬਰ, ਇੱਕ ਲੁਹਾਰ) ਤੋਂ ਹੈ। ਉਸਦੀ ਪਛਾਣ ਪਟਾਹ, ਬਿਲ-ਕਾਨ (ਅਸੀਰੀਆ), ਵੁਲਕਨ ਅਤੇ ਮਲਸੀਬਰ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ; ਅਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਦੀ ਅਗਿਆਨਤਾ ਨੇ ਹੀ ਮੱਧਯੁਗੀ ਟਿੱਪਣੀਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਹਿੰਦੂ ਦੇਵਤਿਆਂ ਦੇ ਸ਼ਿਲਪਕਾਰ, ਵਿਸ਼ਵਾਮਿੱਤਰ ਦੇ ਉਪਨਾਮ ਹੇਠ ਖੋਜਣ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ। ਵਾੜ ਦੇ ਇੱਕ ਮਸ਼ਹੂਰ ਮਾਸਟਰ, ਮਾਸਟਰੋ ਵਿਜ਼ਾਨੀ (ਈ. 1588), ਤਲਵਾਰ ਦੀ ਕਾਢ ਦਾ ਸਿਹਰਾ ਟਿਊਬਲ-ਕੇਨ ਨੂੰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ; ਸਾਨੂੰ ਹੁਣ ਇਸਨੂੰ ਬਾਅਦ ਦੇ ਕਾਂਸੀ ਅਤੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਲੋਹੇ ਦੇ ਯੁੱਗ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਖੋਜ ਦੇ ਬੇਇਨਸਾਫ਼ੀ ਵਾਲੇ ਦਾਅਵੇ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਲੋਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ; ਅਤੇ ਇੱਥੇ ਬੋਚਾਰਟ ਦੇ 'ਜੁਡੇਈ ਸੈਮਪਰ ਮੇਂਡੇਸ; ਇਨ ਹਾਕ ਆਰਗੂਮੈਂਟੋ ਪੋਟੀਸਿਮਮ ਮੇਂਟੀਅੰਟਰ ਲਿਬਰਲਿਸੀਮ' ਨੂੰ ਜੋੜਨਾ ਬਹੁਤ ਹੀ ਉਚਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।
ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਫੋਨੀਸ਼ੀਅਨ ਅਤੇ ਘਿਣਾਉਣੇ ਕਨਾਨੀ ਲੋਕ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਖੇਤੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਸਨ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਯਹੂਦੀ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਮਿਸਰੀ

□□□□□□□□□□□□ □□□□□ □□□□□ □□□□□ □□□□□□ □□ □□□ □□ □□□□□□ □□□□□ □□□□□ □□□□ □□□□[583] □□□□□□ □□ □□□□□□□ □□□□ □□□□□ □□□□□□ □□□□□□□□ '□□ □□□□□ □□□□□□ □□□□□□□ □□□□ □□□□ □□□□□ □□, □□ □□□□□ □□□□ □□ □□□□□ □□□□□□□□□ '□□ □□□□□□ □□□□ □□□□□□□□ □□□□□ □□ □□□□□□ □□□□□ □□□□□ □□□□□ □□□□□□ □□ □□ □□ □□□□□ □□□□□□ □□ □□□□□ □□□□ □□□□□□ □□□□□□□ □□□□□ (□□□□ □□□□ □□□□□□□□□ □□□□□ □□□□ □□□□ □□□□□□□ □□□□□□) □□□□□□ □□ □□□□□ □□, □□□□ □□ □□□□□□□□□ □□□□□ □□□□□□□□ □□□□ Σίδονες πολυδαίδαλοι □□□□□□□ □□□□□ □□□□□ □□□□□□□ □□□□ □□□□□□ □□□□ □□ □□□□□□□□ □□ □□□□ □□□□ □□ □□□□□□ □□□□□ □□□□□ □□□□□□□ □□□□ □□ □□□□ □□□□□□□ □□ □□ □□ □□□□; □□□□□□□□□□, □□□□□□, □□ □□ □□□□□□□; □□□□□ □□ □□ □□□□□ □□□□□□ □□ □□□□□□ □□□□□ □□ □□□□□ □□□□ □□□□□ □□□□□ □□□□□ □□□□□ □□□□□ □□□□ '□□ □□□□ □□ □□□□□□, □□□□□□□□□ □□ □□□□□□□ (□□□□ 104), □□□□□, □□□□□□□□ □□□□ □□□□□□□□ □□ □□□□□□□ ('□□□□□□,' i. 17, □□□□) □□ □□□□ □□, □□□□ □□□□□□ □□□□ □□□□□□□□□ □□□□, □□□□□□ □□ '□□□□' □□□□□□□□
□□□□ □□□□ □□□□□□□□ □□□□□□ □□□□□ [584] □□□□□ □□□□□ □□ □□ □□□□□□□ □□□□□□□ □□□□□ □□□□□ □□□□□□ □□□□□ □□□□ □□□□□□ □□□□□□ □□□□□□□ (□□□□□ iii. 24) □□□□□□ □□□□□□ □□□□ □□□□□ □□□□□□□□ □□□□□□□□ □□, '□□□□□□' □□□□□□□ □□□□□□□□□□ 'Ρομφαία'(□□□□) □□□□□□□ □□□□□ □□□□[585] □□□□□□□□ □□□□□□□□ '□□ □□□□□□ ('□□□□□,' □□ □□ □□□□□ '□□□□□□' □□□□□, '□□□' = □□□□□□□□□□ □□□□ □□□□ □□□□ □□) □□□□□□□ □□□□□ □□□□□□□□ □□ □□□□□□□ □□□□ □□□□□- □□□□□□□□□□ □□ □□□□□ □□□□ □□□□□□□ □□□□□□□ □□□□□□□□ □□□□ □□□□□□□□□ □□□□ □□□□□□ □□ □□□□□□□ □□ □□□□□□ □□ □□□□□□ □□□□ □□□□□□, □□□□□□□ □□ □□□□ □□ □□□□□ □□ □□□□□□□□ □□□□□ □□□□ □□□□□ □□□□□ □□□□ □□□□, □□□□□□□ □□□□□□□ □□ □□□□□□□ □□□□ □□□□□□□□□□ □□□□ □□□□□□□□ □□□□□□□ '□□□□□ □□□□□□', □□ '□□□□□ □□ □□□□□ □□ □□□□ □□□□ □□□□□ □□□□□ □□ □□ □□□□□ □□□□□□□ □□,' □□□□ □□□□□□ □□ □□□□□□□, □□-□□□□□ □□□□□□, □□□□□□□ '□□□□□□□□□□□□' □□, □□ □□□□ □□□□□ □□□□□ □□□□ □□□□□ □□□□ □□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□□ □□ □□□□□□□ □□□□□□□□□ □□□□□□ □□□□□ □□□□□□□□ □□□□□□□ □□□□ □□□□□, □□ '□□ □□□□□□□ □□□□□□□ □□□□□□□, □□□□ □□□□□□ □□□□□ □□□□□□□□□ □□□□□□□ □□□□ □□□□□ □□□□□□ □□ □□□□ '□□ □□□□□□□ □□ □□□□□□□□□□ □□□□□□ □□□□□□ □□□□□□□□, □□□□□□□□□□□□ □□□□□□ □□□□ □□□□□□ □□□□□□□ □□ □□□□□□-□□□□□□□ □□□□ □□ □□□□□□□ □□□□ □□□□□ □□□□□□ '□□□□□' □□□□□ □□□□□□ □□□□ '□□□□' □□□□ □□□□□□□□□ □□ □□□□ □□□□ □□□□□ □□□□□□□ □□□□□□-□□□□□ □□□□ □□□□ □□□□□ □□; [586] □□□□ □□□□□ □□□□ □□□□□ □□ □□□□□□ □□□□□ □□□□ □□□□□□□ □□□□□□□□□ □□□□ □□□□□ □□□□□□ □□□□ □□□□ □□□□□ □□□□□□ □□□□ □□□□□□ □□ □□□□-□□□□ □□□□□□ (□□□□ □□□□□□) □□□□□ □□□□□□ □□, □□ □□, □□□□□ □□ □□□□□, □□□□□□□ □□□□□□□ □□ □□□□□□ □□□□□ □□ □□□□□ □□ □□□□□□ □□□□□□□ '□□□□□

ਤਲਵਾਰ' (ਲਹਤ ਹਾ-ਚੇਰੇਬ) ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ: ਇਹ 'ਉਜਾੜ ਦਾ ਜਲਣ' ਨੂੰ ਵੀ ਦਰਸਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਐਮ. ਐਫ. ਲੈਨੋਰਮੈਂਟ

587 ਸੁਝਾਅ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸਲ ਅਰਥ 'ਜਾਦੂਈ ਪ੍ਰਤਿਭਾ' ਹੈ। ਪਰ ਡਿਸਕ
ਵਰਗੀ ਤਲਵਾਰ ਦੇ ਨਾਲ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋਣਾ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਹਿਜ਼ਕੀਏਲ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਦੇ ਪਹੀਆਂ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦੀ ਹੈ (ਅਧਿਆਇ x. 9, 10)। ਬੇਲ ਅਤੇ ਅਜਗਰ ਦੀ ਕਲਦੀਆਈ ਲੜਾਈ ਵਿੱਚ ਸਾਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਮਹਾਨ ਬਲਦੀ ਤਲਵਾਰ ਮਿਲਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ 'ਡਰੇਕ' ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਦੇਵਤੇ ਦੁਆਰਾ ਚਲਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਚੱਕਰ ਦੇ ਦੁਆਲੇ ਘੁੰਮਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਮਿਸਰੀਆਂ ਨੇ ਬਹੁਤ ਪਹਿਲਾਂ ਸੂਰਜੀ ਦੇਵਤੇ ਨੂੰ ਸੂਰਜੀ ਕਿਰਨਾਂ ਦੀ ਮਹਿਮਾ ਨਾਲ ਦਰਸਾਇਆ ਸੀ, ਇੱਕ ਸਭ ਤੋਂ

ਢੁਕਵਾਂ ਪ੍ਰਤੀਕ; ਅਤੇ ਉਸਦਾ ਦੁਸ਼ਮਣ, ਅਪੋਫਿਸ , ਉਤਪਤ ਦਾ ਸੱਪ, ਜਿਸਨੂੰ ਉਹ ਤਬਾਹ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਇੱਕ ਭਿਆਨਕ ਸੱਪ ਹੈ ਜਿਸਦੇ ਪਿੱਛੇ ਚਾਰ ਤਲਵਾਰਾਂ ਦੇ ਬਲੇਡ ਹਨ, ਮਾਸ ਦੇ ਚਾਕੂਆਂ ਵਾਂਗ, ਜੋ ਤਬਾਹੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ।
ਇਬਰਾਨੀਆਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਧਾਤੂ ਵਿਗਿਆਨ, ਆਪਣੇ ਸਾਰੇ ਮੁੱਢਲੇ ਵਿਗਿਆਨ ਵਾਂਗ, ਮਿਸਰ ਤੋਂ ਉਧਾਰ ਲਈ ਸੀ। ਐਮ. ਡੀ ਗੋਗੁਏਟ ਨੇ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਉਹ ਸੋਨੇ ਦੇ ਵੱਛੇ ਨੂੰ ਕੈਲਸੀਨ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਧਾਤ ਨੂੰ (ਸ਼ਾਇਦ ਨੈਟ੍ਰੋਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ) ਇੱਕ ਪਾਊਡਰ ਵਿੱਚ ਘਟਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਿਸਨੂੰ ਪਾਣੀ ਵਿੱਚ ਪੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ - ਔਰਮ ਪੋਟੇਬਾਈਲ - ਤਾਂ ਉਹ ਤਕਨੀਕੀ ਹੁਨਰ ਤੋਂ ਵਾਂਝੇ ਨਹੀਂ ਸਨ।
ਇਬਰਾਨੀਆਂ ਨੇ ਤਲਵਾਰ ਨੂੰ 'ਚੇਰੇਬ' (, pl. ਚੇਰੇਬੋਥ) ਕਿਹਾ, ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਸ਼ਬਦ ਜੋ 'ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ' ਵਿੱਚ ਲਗਭਗ ਢਾਈ ਸੌ ਵਾਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਸਦਾ ਮੂਲ, ਅਰਬੀ 'ਖਰਬ' ਵਾਂਗ, ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਬਰਬਾਦ ਕਰਨਾ, ਬਰਬਾਦ ਹੋਣਾ; ਅਤੇ ਨਾਂਵ ਕਿਸੇ ਵੀ ਬਰਬਾਦੀ ਵਾਲੀ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ।588 ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਇਸਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਤਲਵਾਰ (ਉਤਪਤ xvii. 40; xxxiv. 25, &c. &c.); ਹੋਰ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਇਹ ਇੱਕ ਚਾਕੂ ਹੈ (ਯੋਸ਼. v. 2, 3)। ਇਸ ਲਈ ਅਸੀਂ ਹਿਜ਼ਕੀਏਲ (v.
1) ਵਿੱਚ ਪਾਉਂਦੇ ਹਾਂ, 'ਆਪਣੇ ਲਈ ਇੱਕ ਤਿੱਖੀ ਚਾਕੂ [ਚੇਰੇਬ] ਲੈ; ਆਪਣੇ ਲਈ ਇੱਕ ਨਾਈ ਦਾ ਉਸਤਰਾ ਲੈ': ਕਿਤੇ ਹੋਰ ਇਹ ਇੱਕ ਛੈਣੀ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ (ਕੂਚ xx. 25); ਇੱਕ ਕੁਹਾੜੀ ਜਾਂ ਚੁੰਨੀ (ਯਿਰ. xxxiv. 4; ਏਜ਼. v. 1, ਅਤੇ xxvi. 9), ਅਤੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਹਿੰਸਕ ਗਰਮੀ (ਅੱਯੂਬ xxx. 30)। ਅਰਬੀ 'ਹਰਬਾ' ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਤੀਰ।
ਅਸੀਂ ਇਬਰਾਨੀ ਲਿਖਤਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਤਲਵਾਰ ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਤਾਂਬੇ ਦੀ ਸੀ: ਇਸ ਲਈ ਇਸਦੀ ਚਮਕ ਅਤੇ ਚਮਕ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ: ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਿੱਤਲ, ਅਤੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਲੋਹਾ, ਪੱਥਰ ਉੱਤੇ ਪੀਸਿਆ ਜਾਵੇਗਾ (ਬਿਵਸਥਾ ਸਾਰ xxxii. 41)। ਇਹ ਚਕਮਕੀਲਾ ਪੱਥਰ ਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ; ਯਹੋਸ਼ੁਆ (ਆਇਤ 2) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ 'ਤਿੱਖੇ ਚਾਕੂ', ਮਿਸਰੀ ਵਾਂਗ ਸਿਰਫ਼ ਸਾਈਲੈਕਸ-ਫਲੇਕਸ ਸਨ। ਤਲਵਾਰ ਪੈਦਲ ਸਿਪਾਹੀਆਂ ਅਤੇ ਘੋੜਸਵਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ, ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਨੇ 'ਹਲਕੀ ਤਲਵਾਰ' ਵਿੱਚ ਇੱਕ 'ਚਮਕਦਾ ਬਰਛਾ' ਜੋੜਿਆ (ਨਹੂਮ iii. 3)।

'ਚੇਰੇਬ' ਕੋਈ ਵੱਡਾ ਜਾਂ ਭਾਰੀ ਹਥਿਆਰ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਇਹ ਮੰਨ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸਦੇ ਰੂਪ ਮਿਸਰੀ ਹਾਇਰੋਗਲਿਫ ਦੇ ਸਨ। ਗੋਲਿਅਥ ਦੀ ਤਲਵਾਰ ਦਾ ਭਾਰ ਬਦਕਿਸਮਤੀ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ (1 ਸਮੂਏਲ xvii. 45), ਉਸਦੇ ਬਰਛੇ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਕਵਚ ਵਾਂਗ; ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਸਾਨੂੰ ਉਸ ਬਲੇਡ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਦਾਊਦ ਨੇ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਨੇ ਇਸਨੂੰ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ (ibid. 39)। ਪਰ ਜਿਸ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਯੱਸੀ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਨੇ ਮਿਆਨ ਵਿੱਚੋਂ ਕੱਢਿਆ ਅਤੇ ਫਲਿਸਤੀ ਦੇ 'ਚੇਰੇਬ' ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ, ਉਹ ਇੱਕ ਆਮ ਆਕਾਰ ਅਤੇ ਭਾਰ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ (ibid. 51 ਅਤੇ xxi. 9)। ਇਸਦੀ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਜੇਤੂ ਨੇ ਕਿਹਾ, 'ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਹੈ' (1 ਸਮੂਏਲ xxi. 9)। ਉਸੇ ਅਧਿਆਇ ਅਤੇ ਆਇਤ ਤੋਂ ਅਸੀਂ ਸਿੱਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਬਲੇਡ 'ਇੱਕ ਕੱਪੜੇ ਵਿੱਚ ਲਪੇਟਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ,' ਜੋ ਅਜੇ ਵੀ ਇੱਕ ਪੂਰਬੀ ਅਭਿਆਸ ਹੈ, 'ਏਫ਼ੋਦ ਦੇ ਪਿੱਛੇ' ਜਾਂ ਪੁਜਾਰੀ ਦੇ ਚੋਲੇ ਦੇ ਪਿੱਛੇ।' ਅਤੇ ਇੱਕ ਆਦਮੀ ਦੀ ਆਪਣੀ ਤਲਵਾਰ 'ਤੇ ਡਿੱਗਣ ਦਾ ਤੱਥ (1 ਸਮੂਏਲ xxxi. 4, 5) ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬਲੇਡ ਸਖ਼ਤ, ਛੋਟਾ ਅਤੇ ਸਿੱਧਾ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਿਸਰੀ ਪੱਤਾ-ਬਲੇਡ। ਏਹੂਦ ਬਿਨਯਾਮੀਨ ਦਾ, ਜਦੋਂ ਮੋਆਬ ਦੇ ਰਾਜਾ ਏਗਲੋਨ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਵਾਲਾ ਸੀ (ਨਹੂਆਹ iii. 16), 'ਇੱਕ ਹੱਥ ਲੰਬਾਈ (ਜਾਂ ਅਠਾਰਾਂ ਇੰਚ) ਦੀ ਦੋ-ਧਾਰੀ ਤਲਵਾਰ-ਖੰਜਰ ਬਣਾਈ, ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਿਆਨ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ। ਦੋਧਾਰੀ ਤਲਵਾਰ (ਜਾਂ ਸਿੱਧੀ ਕੱਟੀ ਹੋਈ ਤਲਵਾਰ?) ਦਾ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਜ਼ਿਕਰ ਸੁਝਾਅ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਥੇ ਇੱਕਧਾਰੀ ਤਲਵਾਰ, ਪਿਛਲੀ ਤਲਵਾਰ ਜਾਂ, ਸ਼ਾਇਦ, ਫਾਲਚੀਅਨ ਵੀ ਸਨ। ਇਹ ਸਮਝਣਾ ਔਖਾ ਹੈ ਕਿ ਮੇਅਰਿਕ ਸਾਨੂੰ ਕਿਉਂ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਯਹੂਦੀ ਤਲਵਾਰ 'ਸਾਹਮਣੇ ਲਟਕਦੀ, ਏਸ਼ੀਆਈ ਸ਼ੈਲੀ ਵਿੱਚ' ਪਹਿਨਦੇ ਸਨ। ਏਹੂਦ (ibid. 16, 21) ਨੇ ਆਪਣੇ ਹਥਿਆਰ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸੱਜੇ ਪੱਟ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਕੱਪੜੇ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਬੰਨ੍ਹਿਆ, ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਆਪਣੇ ਖੱਬੇ ਹੱਥ ਨਾਲ ਖਿੱਚਿਆ। ਦੁਬਾਰਾ, ਅਸੀਂ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹਾਂ, 'ਆਪਣੀ ਤਲਵਾਰ ਆਪਣੇ ਪੱਟ 'ਤੇ ਬੰਨ੍ਹੋ' (ਜ਼ਬੂਰ xlv. 3); ਅਤੇ ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਯੋਆਬ ਨੇ ਅਮਾਸਾ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਿਆ (2 ਸਮੂਏਲ xx. 8), 'ਉਹ ਕੱਪੜਾ ਜੋ ਉਸਨੇ ਪਾਇਆ ਸੀ, ਉਸਦੇ ਲੱਕ 'ਤੇ ਬੰਨ੍ਹਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਸ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਕਮਰਬੰਦ ਸੀ ਜਿਸਦੀ ਮਿਆਨ ਵਿੱਚ ਉਸਦੀ ਕਮਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਤਲਵਾਰ ਬੰਨ੍ਹੀ ਹੋਈ ਸੀ; ਅਤੇ ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਉਹ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲਿਆ, ਇਹ ਡਿੱਗ ਪਿਆ।' ਜ਼ੁਲਮ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਤਲਵਾਰ (ਯਿਰ. xlvi. 16; 1. 25) ਦੇ ਸੰਕੇਤ ਤਲਵਾਰ ਅਤੇ ਘੁੱਗੀ ਦੇ ਅੱਸ਼ੂਰੀ ਪ੍ਰਤੀਕ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਦੋਵੇਂ ਇੱਕ ਚਿੱਤਰ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਹਨ। ਸ਼ਾਇਦ ਸਾਨੂੰ ਮਿਸਰੀ ਮਰ ਚੁੱਕੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਰਸਮ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਝਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ: 'ਮੈਂ ਉਸਦੀ ਤਲਵਾਰ ਵਿੱਚੋਂ ਉਸਦੇ ਬੱਚੇ ਵਜੋਂ ਨਿਕਲਿਆ ਹਾਂ।' ਜ਼ਾਹਰ ਹੈ ਕਿ ਚੇਰੇਬ ਨੂੰ, ਸਭਿਅਕ ਯੂਨਾਨੀਆਂ ਅਤੇ ਰੋਮੀਆਂ ਵਾਂਗ, ਸਿਰਫ਼ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਵਿੱਚ ਪਹਿਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਯੂਰਪ ਦੀ ਬਹਾਦਰੀ ਵਾਂਗ, ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ਾਂਤੀਪੂਰਨ ਕਸਬਿਆਂ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ।589 ਕਲਟੈਲਰੀ ਜਾਂ ਸਿਕਾਰੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜੋਸੀਫ਼ਸ ਅਤੇ ਟੈਸੀਟਸ 590 ਜ਼ਿਕਰ

ਕਰਦੇ ਹਨ, ਸਿਰਫ਼ ਕਾਤਲ ਸਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਫ੍ਰੈਂਚ ਕੌਸਟਿਲੀਅਰ ਅਤੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਕੌਸਟਿਲੀਅਰ ਜਾਂ ਕੌਸਟ੍ਰਿਲ।
ਇਹ ਕਿ ਇਬਰਾਨੀ ਪਹਿਲੇ ਦਰਜੇ ਦੇ ਤਲਵਾਰ-ਕੱਟਣ ਵਾਲੇ ਨਹੀਂ ਸਨ, ਅਸੀਂ ਯਹੂਦਾਹ ਮੈਕਾਬੀ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਤੋਂ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਗਾ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।

591 ਨਿਕਾਨੋਰ ਉੱਤੇ ਜਿੱਤ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ
ਯਿਰਮਿਯਾਹ ਨਬੀ ਦੇ ਇੱਕ ਦਰਸ਼ਨ ਵਿੱਚ, ਉਸਨੂੰ 'ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੀ ਤਲਵਾਰ, ਇੱਕ ਪਵਿੱਤਰ ਤਲਵਾਰ' ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਛੋਟੀ ਮਾਚੇਰਾ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਵੱਡੀ ਰੋਮਫੀਆ (2 ਮੈਕ. xv. 15)। ਸਾਮਰੀ ਲੋਕਾਂ ਅਤੇ ਫਲਸਤੀਨ ਦੇ ਗ਼ੈਰ-ਯਹੂਦੀਆਂ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਲੜਾਈ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, 'ਯਹੂਦਾਹ ਨੇ ਅਪੋਲੋਨੀਅਸ (ਸੀਰੀਆਈ ਜਰਨੈਲ) ਦੀ ਤਲਵਾਰ ਲਈ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਸਾਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਇਸ ਨਾਲ ਲੜਿਆ' (2 ਮੈਕ. iii. 12)।
ਅਤੇ ਫਿਰ ਵੀ ਯਹੂਦੀਆਂ ਵਿੱਚ ਤਲਵਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਿੰਨੀ ਆਮ ਸੀ, ਇਸ ਤੱਥ ਤੋਂ ਸਾਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸਨੇ ਜਨਗਣਨਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਤਾ ਕੀਤੀ: ਇਸ ਲਈ ਦਾਊਦ ਨੇ ਇੱਕ ਬਿਰਤਾਂਤ (2 ਸੈਮੂਅਲ xxiv. 9) ਅਨੁਸਾਰ ਇੱਕ ਮਿਲੀਅਨ ਤਿੰਨ ਲੱਖ 'ਬਹਾਦੁਰ ਆਦਮੀ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਤਲਵਾਰ ਖਿੱਚੀ।' 592 'ਤਲਵਾਰ 'ਤੇ ਲੱਕ ਬੰਨ੍ਹਣਾ' (1 ਸੈਮੂਅਲ xxv. 13) ਸ਼ਬਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਬਾਲਗਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਸਿਪਾਹੀਆਂ ਵਜੋਂ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਸਨ, ਅਤੇ ਇੱਕ ਮੁਹਿੰਮ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਨੂੰ ਵੀ ਨੋਟ ਕੀਤਾ (ਬਿਵਸਥਾ ਸਾਰ i. 41)। ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕੀਸ਼ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਸ਼ਾਊਲ ਨੇ ਬਿਨਯਾਮੀਨ ਦੇ ਕਬੀਲੇ ਵਿੱਚੋਂ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਆਪਣੇ ਖੱਬੇ ਹੱਥ ਨਾਲ ਤਲਵਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਵਿੱਚੋਂ, ਅਸੀਂ ਸਿੱਖਦੇ ਹਾਂ (ਨਿਆਂ. xx. 16) ਕਿ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਦੋਗਲੇ ਸਨ, ਖੱਬੇ ਅਤੇ ਸੱਜੇ ਨਾਲ ਲੜਦੇ ਅਤੇ ਗੋਪੀ ਮਾਰਦੇ ਸਨ। ਅੰਤ ਵਿੱਚ, 'ਤਲਵਾਰ ਨਾਲ ਮਾਰਿਆ ਜਾਣਾ' ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤਾਕਤਵਰ ਈਸਾਈਆਂ, ਸਕੈਂਡੇਨੇਵੀਅਨਾਂ ਵਿੱਚ 'ਤੂੜੀ-ਮੌਤ' ਜਿੰਨਾ ਵੱਡਾ ਬਦਕਿਸਮਤੀ ਸੀ। ਦਾਊਦ ਦਾ ਯੋਆਬ ਉੱਤੇ ਸਰਾਪ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਉਸਦੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਕਦੇ ਵੀ ਕੋਈ ਅਜਿਹਾ ਵਿਅਕਤੀ ਨਾ ਰਹੇ ਜਿਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਮੇਹ ਹੋਵੇ, ਜਾਂ ਕੋੜ੍ਹੀ ਹੋਵੇ, ਜਾਂ ਸੋਟੀ 'ਤੇ ਸਹਾਰਾ ਲਵੇ, ਜਾਂ ਤਲਵਾਰ 'ਤੇ ਡਿੱਗ ਪਵੇ (ਆਤਮਹੱਤਿਆ)। ਇਹ ਸਭ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵੀ ਵਿਲੱਖਣ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਯਹੂਦੀ ਤਲਵਾਰ-ਬਲੇਡ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ ਹੈ।
ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਇਬਰਾਨੀਆਂ ਦੇ ਗੁਆਂਢੀ ਕਬੀਲਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੇ ਗਏ ਹਥਿਆਰਾਂ ਬਾਰੇ ਅਸੀਂ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ। ਹੇਰੋਡੋਟਸ (vii. 65) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਜ਼ਰਕਸੀਸ ਦੀ ਫੌਜ ਦੇ ਮਸ਼ਹੂਰ ਇਕੱਠ ਵਿੱਚ, ਅੱਸ਼ੂਰੀ ਲੋਕ ਮਿਸਰੀ ਵਰਗੇ ਹੱਥ-ਖੰਜਰ (

593γχειρíδια) ਦੀ ਵਰਤੋਂ
ਕਰਦੇ ਸਨ। ਅਰਬ (vii. 69, 86), ਭਾਰਤੀਆਂ ਵਾਂਗ, ਧਨੁਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਤੀਰਾਂ ਨਾਲ ਲੈਸ ਸਿਰਫ਼ ਜ਼ਾਲਮ ਸਨ; ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਨੋਟ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਪਹਿਲੇ ਸਿਰਫ਼ ਊਠਾਂ 'ਤੇ ਸਵਾਰ ਸਨ, ਘੋੜਾ 'ਮਹਾਨ ਰਾਜਾ' (ਈ.ਪੂ. 485-465) ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਕਬੀਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕੁਦਰਤੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਫਲਿਸਤੀ 594 ਹਥਿਆਰ ਸਾਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਡੇਵਿਡ ਅਤੇ ਗਥ ਦੇ ਗੋਲਿਅਥ (1 ਸੈਮੂਅਲ xvii.)

ਵਿਚਕਾਰ ਮਸ਼ਹੂਰ ਦੁਵੱਲੇ ਦੁਆਰਾ ਹੀ ਜਾਣਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਬਿਰਤਾਂਤ ਵਿਰੋਧੀ ਲਿਖਤਾਂ ਦੇ 'ਮੇਲ-ਜੋਲ' ਲਈ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ; ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਦਾਊਦ ਸ਼ਾਊਲ ਦਾ ਸ਼ਸਤਰਧਾਰੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਫਿਰ ਵੀ ਦਰਬਾਰ ਵਿੱਚ ਅਣਜਾਣ ਹੈ।

595 ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣਾ
ਆਸਾਨ ਹੈ ਕਿ ਗਥ ਕਿੱਥੇ ਹੈ। ਇਸਦੀ ਪਛਾਣ ਖਰਬਤ (ਗੈਟ ਦੇ ਖੰਡਰ) ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ: ਖੰਡਰਾਂ ਦਾ ਇਹ ਢੇਰ ਕਿਲ੍ਹੇ ਵਾਲੇ ਬੈਤ ਜਿਬਰੀਨ ਦੇ ਪੱਛਮ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਹੈ, 'ਜਾਇੰਟਸ ਦਾ ਘਰ' (ਜ਼ਾਲਮ), ਅਰਬੀ ਨਾਮ ਇਬਰਾਨੀ ਬੇਥੋਗਬਰਾ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦਾ ਹੈ। ਲੜਾਈ ਦਾ ਮੈਦਾਨ ਯਰੂਸ਼ਲਮ ਦੇ ਪੱਛਮ ਵਿੱਚ, ਵਾਦੀ ਅਲ-ਸਮਤ (ਸੇਂਟ ਜੇਰੋਮ ਦਾ ਏਲਾਹ) ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਫਲਸਤੀਨ ਦੇ ਇਸ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਲੋਕ, ਸ਼ਾਇਦ ਹਾਈਕਸੋਸ ਜਾਂ ਕਨਾਨੀ ਲੋਕਾਂ ਤੋਂ ਆਏ ਹਨ, ਇੱਕ ਵਧੀਆ ਲੰਬੀ ਨਸਲ ਹੈ, ਜੋ ਸ਼ਿਕਾਰੀ ਬੇਦਾਵਿਨ ਦੇ ਆਂਢ-ਗੁਆਂਢ ਦੁਆਰਾ ਲੜਨ ਅਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਹਨ: 596 ਦੰਦਾਂ ਨਾਲ ਲੈਸ, ਉਹ ਵਿਸ਼ਾਲ 'ਨੇਬੁਟ' ਜਾਂ ਕੁਆਰਟਰਸਟਾਫ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਮਾਹਰ ਹਨ।
ਫਲਿਸਤੀਆ ਦਾ ਮੈਦਾਨ, ਜਿਸਨੇ ਕਦੇ ਪੰਜ ਸ਼ਾਹੀ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਨੂੰ ਸਹਾਰਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਸਮੁੰਦਰ ਤੋਂ ਦੇਖਣ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਬੰਜਰ ਜਾਪਦਾ ਹੈ; ਪਰ ਅੰਦਰੋਂ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਾਣੀ ਵਾਲੀਆਂ ਵਾਦੀਆਂ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਅਤੇ ਖੰਡਰਾਂ ਦਾ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰ ਸਾਬਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਇੱਕ ਊਰਜਾਵਾਨ ਅਤੇ ਮਿਹਨਤੀ ਨਸਲ ਦਾ ਸੀ। ਦੱਖਣੀ ਸਿਰੇ 'ਤੇ ਗਾਜ਼ਾ ('ਅਜ਼ਾਹ'), ਆਪਣੀ ਵਧੀਆ ਬੰਦਰਗਾਹ ਅਤੇ ਨਾਲ ਲੱਗਦੇ ਬੇਦਾਵਿਨ ਨਾਲ ਵਪਾਰ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਕਾਫ਼ੀ ਮਹੱਤਵ ਵਾਲਾ ਸਥਾਨ ਸੀ। ਇਸਨੂੰ ਆਧੁਨਿਕ ਗਾਜ਼ਾਹ ਨਾਲ ਉਲਝਾਉਣਾ ਨਹੀਂ ਚਾਹੀਦਾ।

597

ਗੋਲਿਅਥ, 'ਬੇਸੁੰਨਤ ਲੋਕਾਂ (ਫ਼ਲਿਸਤੀਆਂ) ਦਾ ਚੈਂਪੀਅਨ, ਅਤੇ ਸੰਭਵ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਸਲ ਦਾ ਇੱਕ ਪ੍ਰਕਾਰ, 'ਪਿੱਤਲ' (ਤਾਂਬੇ) ਦੇ ਕਵਚ ਪਹਿਨਦਾ ਸੀ; ਬਦਕਿਸਮਤੀ ਨਾਲ ਉਸਦੀ ਤਲਵਾਰ ਅਤੇ ਮਿਆਨ ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।
ਸੀਰੀਆ ਛੱਡ ਕੇ, ਅਸੀਂ ਸਾਈਪ੍ਰਸ ਵੱਲ ਵਧਦੇ ਹਾਂ, ਜਿਸਨੂੰ ਫਲਸਤੀਨ ਦਾ ਇੱਕ ਬਾਹਰੀ ਹਿੱਸਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸਦਾ ਆਕਾਰ, ਪੂਰਬ ਅਤੇ ਪੱਛਮ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਇਸਦੀ ਸਥਿਤੀ, ਅਤੇ ਸੋਨੇ, ਚਾਂਦੀ, ਤਾਂਬੇ ਅਤੇ ਲੋਹੇ ਵਿੱਚ ਇਸਦੀ ਦੌਲਤ ਨੇ ਇਸਨੂੰ ਪੱਛਮ ਵੱਲ ਲੰਘਣ ਵਾਲੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਪੇਲਾਸਗੋ-ਹੇਲੇਨਿਕ ਜਾਂ ਗ੍ਰੈਕੋ-ਇਟਾਲਿਕ ਨਸਲ ਲਈ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਟੇਸ਼ਨ ਬਣਾਇਆ, ਹੇਲੇਸਪੋਂਟ ਅਤੇ ਬਾਸਫੋਰਸ ਨੂੰ ਫੈਰੀ-ਸਥਾਨਾਂ ਲਈ, ਅਤੇ ਏਜੀਅਨ ਟਾਪੂਆਂ ਨੂੰ ਕਦਮ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਪੱਥਰਾਂ ਲਈ ਵਰਤਦੇ ਹੋਏ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਾਈਪ੍ਰਸ 'ਯੂਨਾਨੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਦਾ ਪੰਘੂੜਾ, ਉਹ ਕੜਾਹੀ ਬਣ ਗਿਆ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਏਸ਼ੀਆਈ, ਮਿਸਰੀ ਅਤੇ ਯੂਨਾਨੀ ਸਮੱਗਰੀ ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ।' ਜਨਰਲ ਪਾਲਮਾ (ਡੀ ਸੇਸਨੋਲਾ)

599 ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਅਨਮੋਲ
ਖੋਜਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 'ਕਲਾ ਅਤੇ ਪੁਰਾਤੱਤਵ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਅਧਿਆਇ ਜੋੜਿਆ ਹੈ,' ਕਿ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਸਾਈਪ੍ਰਸ ਕਲਾ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਮਿਸਰੀ ਸੀ, ਫੋਨੀਸ਼ੀਅਨ ਅਤੇ ਅੱਸ਼ੂਰੀਅਨ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸੋਧੀ ਗਈ ਸੀ,

ਅਤੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਯੂਨਾਨੀ ਬਣ ਗਈ। ਇਸ ਲਈ, ਯੂਨਾਨੀ ਸੱਭਿਅਤਾ ਦੇ ਉਭਾਰ ਦੇ ਨਾਲ, ਕੁਝ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਕਲਾਸੀਕਲ ਮਿਥਿਹਾਸ ਪੱਛਮ ਵੱਲ ਚਲੇ ਗਏ। ਸਾਈਪ੍ਰਸ ਵੀਨਸ ਦਾ ਜਨਮ ਸਥਾਨ ਸੀ,

600

ਇੱਕ ਮਾਨਵ-ਰੂਪਵਾਦ ਜਿਸਨੇ ਕਵਿਤਾ, ਪੇਂਟਿੰਗ ਅਤੇ ਮੂਰਤੀ ਕਲਾ ਦੀ ਬੇਅੰਤ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ। ਇਡਾਲੀਅਮ (ਡਾਲੀ) ਸਿਨੀਰਾਸ ਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਸੀ, ਕਿੰਨਰੀ ਹਾਰਪਰ,

601 ਉਸਦੇ ਸਮੇਂ ਦਾ
ਕ੍ਰਾਸਸ; ਇਹ ਮਿਰਰਾ ਦੇ ਪਾਪ ਦਾ ਸਥਾਨ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਪੁੱਤਰ ਅਡੋਨਿਸ ਦੀ ਮੌਤ ਦਾ ਸਥਾਨ ਸੀ। ਬਾਅਦ ਵਾਲਾ, ਜੋ ਫਲਸਤੀਨ ਦੇ ਤਾਮੁਜ਼ ਅਤੇ ਅਸੀਰੀਅਨ ਡੂ-ਜ਼ੀ (ਜੀਵਨ ਦਾ ਪੁੱਤਰ) ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਅਮੀਆਨਸ ਮਾਰਸੇਲਿਨਸ (xxii. 14) ਦੁਆਰਾ 'ਧਰਤੀ ਦੇ ਫਲਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ' ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਿਖਰ 'ਤੇ ਕੱਟੇ ਗਏ ਸਨ।' ਇੱਥੇ ਪਿਗਮਾਲੀਅਨ ਦਾ ਅਟੇਲੀਅਰ, ਫਾਮ ਅਲੀਯੂਨ (ਮਲੇਅਸ ਡੀਓਰਮ), ਦੇਵਤਿਆਂ ਦਾ ਹਥੌੜਾ ਸੀ; 602 ਅਤੇ ਇੱਥੇ ਹਾਥੀ ਦੰਦ ਦੀ ਆਪਣੀ ਸਾਹ ਲੈਣ ਵਾਲੀ ਮੂਰਤੀ ਉੱਤੇ ਉਸਨੇ ਪਾਫ਼ੋਸ, ਰਾਜਾ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੱਤਾ। ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਇੱਥੇ ਹੋਮਰਿਡ ਮੁਖੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਕਵੀ ਵਧੇ-ਫੁੱਲੇ; ਅਤੇ ਇੱਥੇ ਜ਼ੇਨੋ, ਸਟੋਇਕ, 'ਫੋਨੀਸ਼ੀਅਨ' ਦਾ ਜਨਮ ਹੋਇਆ।
ਸਾਈਪ੍ਰਸ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਤੋਂ ਥੋੜ੍ਹੀ ਦੇਰ ਬਾਅਦ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਥੂਟਮੇਸ III ਦਾ ਇੱਕ ਸ਼ਿਲਾਲੇਖ 'ਕਿੱਟੀਮ ਦੀ ਝੂਠੀ ਨਸਲ' ਬਾਰੇ ਦੱਸਦਾ ਹੈ; ਅਤੇ ਇਹ ਟਾਪੂ ਅਸੀਬੀ ਨਾਮਕ ਸਮਾਰਕਾਂ 'ਤੇ ਹਰ ਜਗ੍ਹਾ ਹੈ। ਕਿਊਨੀਫਾਰਮ ਵਿੱਚ ਸ਼ਬਦ 'ਕਿੱਟੀ' ਹੈ: ਸਾਨੂੰ 'ਐਟਨਾਨ' ਵੀ ਮਿਲਦਾ ਹੈ: ਇਸ ਲਈ, ਸੰਭਵ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਹੇਲੇਨਿਕ 'ਅਕਾਮੈਂਟਿਸ'। ਇਹ ਇਬਰਾਨੀਆਂ ਦਾ 'ਚਿਟੀਮ' ਹੈ (ਜੋਸਫ਼। 'ਏ. ਜੇ.' i. 7), ਅਤੇ ਸ਼ਾਇਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ 'ਕੈਪਟਰ'; ਹਾਲਾਂਕਿ, ਬਾਅਦ ਵਾਲਾ ਸ਼ਬਦ ਮਿਸਰੀ 'ਕੇਫਾ' ਜਾਂ 'ਕੇਫਟ' (ਇੱਕ ਹਥੇਲੀ ਜਾਂ ਫੋਨੀਸ਼ੀਆ) ਜਾਪਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਜਾਵਨ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਅਤੇ ਜਾਫੇਟ ਦੇ ਪੋਤੇ ਵਿੱਚ ਬਦਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। 'ਕਿੱਟੀਮ' ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਸੰਜੋਗ ਯੂਨਾਨੀ ਸਿਟੀਅਮ, ਹੁਣ ਲਾਰਨਾਕਾ ਵਿੱਚ ਬਚੇ ਹਨ, 'ਲਾਰਨੈਕਸ' ਤੋਂ, ਇੱਕ ਮਮੀ-ਕੇਸ, ਇੱਕ ਤਾਬੂਤ। ਮੈਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ (ਅਧਿਆਇ iv) 'ਕਾਈਪ੍ਰੋਸ' ਅਤੇ 'ਸਾਈਪ੍ਰਸ' ਦੇ ਵਿਵਾਦਿਤ ਮੂਲ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਹੈ।
ਸਾਈਪ੍ਰਸ ਦੇ ਆਟੋਚਥੋਨਸ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਹੀ ਮਾਮੂਲੀ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਏਸ਼ੀਆ ਮਾਈਨਰ ਤੋਂ 'ਆਰੀਅਨ', ਫ੍ਰੀਜੀਅਨ,

603 ਲਾਇਸੀਅਨ,

604 ਲਿਡੀਅਨ, ਜਾਂ ਸਿਲੀਸ਼ੀਅਨ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਇੱਕ
ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ 'ਸੈਮੀ' ਇਨਰਵੇਸ਼ਨ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਅਮਾਥਸ ਵਰਗੇ ਨਾਵਾਂ ਨਾਲ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ; ਇਹ ਹਮਾਥ ਦਾ ਯੂਨਾਨੀ ਰੂਪ ਹੈ, 'ਉੱਚਾ ਸ਼ਹਿਰ', ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਨਾਨ ਦੇ ਪੋਤੇ ਇਬਰਾਨੀ 'ਅਮਾਥ' ਦੁਆਰਾ ਸਮਝਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਫੋਨੀਸ਼ੀਅਨ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਟਾਪੂ ਦੇ ਦੱਖਣ ਵਿੱਚ ਵਸ ਗਏ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਸੂਰ ਅਤੇ ਸਿਡੋਨ ਦੀ ਇੱਕ ਚੌਕੀ ਬਣਾਇਆ। ਹੇਰੋਡੋਟਸ ਸਾਨੂੰ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਬਿਰਤਾਂਤ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਥੋਪੀਅਨ (vii. 90) ਵੀ ਸਨ, ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਉਸਦਾ ਮਤਲਬ ਫਾਰਸੀ ਖਾੜੀ ਦੇ ਮੁਖੀ ਤੋਂ ਕੁਸ਼ੀਟੋ-ਏਸ਼ੀਆਟਿਕ ਕਬੀਲੇ ਸਨ।

ਸਾਈਪ੍ਰਸ ਦਾ ਮੁੱਖ ਧੰਦਾ, ਬਹਾਦਰੀ ਯੁੱਗ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਰੋਮਨ ਦਿਨਾਂ ਤੱਕ, ਤਾਂਬੇ ਦਾ ਵਪਾਰ ਅਤੇ ਹਥਿਆਰਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਸਤਰ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਸੀ। ਹਥੌੜੇ, ਐਨਵਿਲ, ਚਿਮਟੇ ਅਤੇ ਹੋਰ ਧਾਤੂ ਸੰਦਾਂ ਦੀ ਕਾਢ ਦਾ ਸਿਹਰਾ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਟਾਇਰੀਓ-ਸਾਈਪ੍ਰੀਅਨ ਰਾਜਾ ਸਿਨੀਰਸ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਵੀਨਸ ਦਾ ਇਹ ਮਨਪਸੰਦ ਫੋਨੀਸ਼ੀਅਨ ਸਿਨੀਰਾਡੇ ਦਾ ਹੀਰੋ ਉਪਨਾਮ ਸੀ, ਜਿਸਨੇ ਟਾਲਮੀ ਲਾਗੀ (ਈ.ਪੂ. 312) ਦੁਆਰਾ ਕਾਬੂ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੱਕ ਟਾਪੂ 'ਤੇ ਰਾਜ ਕੀਤਾ। ਉਹ ਪੁਜਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਪੈਗੰਬਰਾਂ ਦੇ ਇੱਕ ਸੇਮੀਟੀਕੋ-ਸਿਲੀਸ਼ੀਅਨ ਪਰਿਵਾਰ, ਟੈਮੀਰੀਡੇ ਦੇ ਵਿਰੋਧੀ ਸਨ। ਹੋਮਰ (‘II.’ xi. 19) ਸੋਨੇ ਅਤੇ ਟੀਨ ਨਾਲ ਸਜਾਏ ਕੰਮ ਕੀਤੇ ਅਤੇ ਡੈਮਸੇਨਡ ਸਟੀਲ (? κ ανoς) ਦੀ ਛਾਤੀ-ਪੱਟੀ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸਨੂੰ ਰਾਜਾ ਸਿਨੀਰਸ ਨੇ ਅਗਾਮੇਮਨਨ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਸੀ। ਸਿਕੰਦਰ ਮਹਾਨ ਨੇ ਇਸਦੀ ਹਲਕੇਪਨ ਅਤੇ ਸੁਭਾਅ ਲਈ ਬਹੁਤ ਕੀਮਤੀ ਮੰਨਿਆ, ਜੋ ਕਿ ਸਿਟੀਅਮ ਦੇ ਰਾਜਾ ਦੁਆਰਾ ਉਸਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਬਲੇਡ ਸੀ; ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉਸਨੇ ਇਸਨੂੰ ਲੜਾਈ ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ, 'ਆਪਣੀ ਸਾਈਪ੍ਰੀਅਨ ਤਲਵਾਰ ਨਾਲ' ਫਾਰਸੀ ਰੇਸੇਲਸ ਨੂੰ ਮਾਰ ਦਿੱਤਾ। ਡੇਮੇਟ੍ਰੀਅਸ ਪੋਲੀਓਰਸੇਟਸ ਨੇ ਸਾਈਪ੍ਰਸ ਤੋਂ ਇੱਕ ਸ਼ਸਤਰ ਪਹਿਨਿਆ ਸੀ, ਜਿਸਨੂੰ ਸਿਰਫ ਵੀਹ ਕਦਮ ਦੂਰ ਇੱਕ ਇੰਜਣ ਤੋਂ ਚਲਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਡਾਰਟਸ ਦੁਆਰਾ ਟੈਸਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹੇਰੋਡੋਟਸ (vii. 90) ਵਿੱਚ ਜ਼ੇਰਕਸਸ ਦੀ ਫੌਜ ਦੇ ਸਾਈਪ੍ਰੀਅਨ ਦਲ ਨੂੰ ਯੂਨਾਨੀਆਂ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਾਈਪ੍ਰਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਕਲਾ ਫੋਨੀਸ਼ੀਅਨਾਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਹੋਵੇਗੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਾਂਸੀ ਦੇ ਭਾਂਡੇ ਨੀਨਵੇਹ ਦੇ ਮਹਿਲ-ਭੰਡਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਮਿਲੇ ਸਨ। ਰਤਨ-ਉੱਕਰੀ, ਅਤੇ ਪਿਏਟਰਾ ਡੂਰਾ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨਾ, ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਕਾਸ਼ਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਜਨਰਲ ਪਾਲਮਾ ਦੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਅਤੇ ਲਾਰੈਂਸ-ਸੇਸਨੋਲਾ ਸੰਗ੍ਰਹਿ, 'ਐਲਬਮ ਆਫ਼ ਸਾਈਪ੍ਰਸ ਐਂਟੀਕੁਇਟੀਜ਼' ਦੁਆਰਾ ਸਾਬਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

605 ਕੱਚ- ਅਤੇ ਕ੍ਰਿਸਟਲ-ਕਟਿੰਗ ਉਸ ਸਮੇਂ ਚੰਗੀ
ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਣੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ ਜਦੋਂ ਹੇਰੋਡੋਟਸ (ii. 69) ਪਹਿਲੇ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ 'ਫਿਊਜ਼ੀਬਲ ਪੱਥਰ' ਵਜੋਂ ਦਰਸਾ ਸਕਦਾ ਸੀ - ਸ਼ਾਇਦ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਰਤਨ ਚਿਪਕਾਉਣ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਇਤਿਹਾਸਕਾਰ ਤੋਂ ਡੇਢ ਸਦੀ ਬਾਅਦ, ਥੀਓਫ੍ਰਾਸਟਸ, ਕੱਚ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇੱਕ ਖਾਸ ਪੱਥਰ ਨੂੰ ਪਿਘਲਾ ਕੇ ਬਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਵੀਨਸ ਟਾਪੂ ਵਿੱਚ ਗਲਿਪਟਿਕ ਅਵਸ਼ੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਅਜੀਬ ਸ਼ਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਅਤੇ ਸਜਾਵਟ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰ ਚੁੱਕਾ ਹਾਂ, ਜਿੱਥੇ ਤਿਉਹਾਰਾਂ ਨੂੰ ਚਰਿੱਤਰ ਵਿੱਚ ਅਤਿ-ਕੈਨੋਪਿਕ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।606 ਸਾਈਪ੍ਰੀਅਨ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੀਆਂ 'ਖੋਜਾਂ' ਦਾ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਮਹੱਤਵ ਹੈ; ਸ਼ਾਇਦ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਡਾਲੀ (ਇਡਾਲੀਅਮ) ਨੇ ਹੈਂਡਲ ਅਤੇ ਬਲੇਡ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਗਹਿਣਿਆਂ ਲਈ ਇੱਕ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਰਿੰਗ ਵਾਲਾ ਇੱਕ ਵਧੀਆ ਖੰਜਰ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਤਾਂਬੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹੈਚੇਟ ਅਤੇ ਬਰਛੀ ਦਾ ਸਿਰ ਸੀ। ਇੱਥੇ ਸਾਈਪ੍ਰਿਓਟ ਸਿਲੇਬਰੀ ਦੇ

□□□□, [607], □□ □□ □□□□□□ □□ □□□□□ □□ □□□□ □□ □□□□, □□□□□ □□□□ □□□□ □□□□ □□, □□□ □□□ □□ □□□□ □□□□ □□□□ □□□ □□□□□□ □□ □□ □□□□□ □□ □□□, □□□□□, □□□□□, □□□□□□, □□□□□, □□□□□, □□□□ □□ □□□ □□□ □□□□ (□□□□□□□, □□□. □□.) □□□□□□ □□□□□ □□□□□□ □□□□□□ □□□□ □□□□□-□□□□ □□ □□□ (□) □□, □□□□□□ □□□□□□□□□□□□ □□ □□□□□□ □□□□□ '□□□□□' □□□□ □□□□□ □□; □□ □□□ □□□□□, □□□ □□□□□, □□□ □□□ □□□□□-□□□□ □□ □□□□□□ □□□ □□ □□ □□□□ □□□[608] □□□□□ □□□□ □□□ □□□□□ □□□ □□□□ □□□□□ □□ □□□□□□ □□□ □□□□ □□ □□□ □□ (□□□□ 280), □□□ □□□ □□□ □□□□ □□ □□□□ (□□□□ 276)□ □□□□□□□ □□□□□□ □□□□□□ □□□ □□□□□□ □□□□ □□ (□□□□ XXI. □□□□ 312); □□□ □□□□□ □□□□□ □□□ □□ (□□□□ 335) □□□ □□□□ □□ □□□□ □□□□ □□□□□ □□□□ □□□ □□ □□□ □□ □□□ □□□□□ □□□' □□□□□ □□□□, □□□-□□□□□, □□□ □□□□ □□ □□□□ □□□□ □□□□□ □□□□□□□ □□□ □□□□□□ [609] (□□□□ 329) '□□ □□□□□□ □□, □□□ □□□□□□ □□ □□□ □□□□ □□ □□□□□ □□□ □□□□□ □□□ □□□□ □□□ □□□-□□□□□ □□□ □□□□ □□□□ □□□□□ □□ □□□□□ □□□□□□□□ □□ (□□□□ 155)□ □□□□-□□□□ □□□□ □□□□□□□□□ □□□□□□ □□□□□ □□□□□□ □□□ □□□ □□ □□□□-□□□ □□□ □□□ □□ □□□ □□□□ □□□□□ □□, □□□□ □□ □□□□ □□□□□□□□ □□ □□□□□ □□□ □□□□ □□□□□□, □□□□, □□□ □□□□ □□ □□□ □□□□□ □□□ □□□□□□ □□□□□ □□□□□ □□ □□□ □□□□ □□□ □□□□□□ (PI. X.) □□□□ □□□□□ □□□ □□□□□□□□ □□ □□□□□ □□□ □□; □□□ □□□□□□ (PI. XXII.) □□ □□□ □□□□□□ □□□ '□□ □□□□□ □□□□ □□ □□□□□ □□□□□ □□, □□□□□ □□□ □□□□ □□□□ □□□ □□ □□□□□ □□ □□□ □□□ □□□ □□□ □□□□□ □□□□□□□ □□□□ □□□□□□□ □□□□□ □□□□□□□ □□□□□ □□□□□ □□□□□□□□□ □□□□□□□ □□□ □□□ □□□□□□ □□□□ □□□□□ □□, □□ □□□□ □□□ □□□□□, □□□□□□□□□ □□ □□ □□□□□□□□□ □□□ □□ □□ □□□□□□□□□ □□□□□□□ □□, □□□□□□ □□□□-□□□□□□ □□,[610] □□□□□ □□ □□□□□□□□□ (□□□ 14, § 3): □□□ □□□ '□□ □□□□□□ □□□□□□ □□, □□□□□□□ □□ □□□□□ '□□ □□□□□□□ □□□□ □□□ □□□□□□ □□ □□□ □□□□ □□□ □□□ □□□ □□□

□□□□ 196.–(□□□ V.) □□□□□

□□□□□ 197. -(□□□□□ □□□□□□□□□) □□□□□?

□□□□□ 198.—(□□□□□□□□□ □□□□□□□□□) □□□□□□□□, □□□□ ? □□□□□ ?

□□□□□ 199□—□□□□□ □□ □□□□□

□□□□□□□ □□ □□□□ □□□□ □□□□ □□□□ '□□ □□□ □□□□ □□ □□□□□□□ □□□□ □□, □□ □□ □□□ □□□□□□ □□□□□, □□□□ □□□ □□□□ □□□□□□ □□□ □□□□ □□□□ □□□ □□□□□□□ □□, □□□□□ □□□ □□□□ □□□ □□□□ □□□□□□ □□ □□□□□□□ □□□□□□ □□□ □□, □□□ □□□□ □□□□ □□ □□□□

ਡੀ ਪੋਂਟ, ਟਾਪੂ-ਪੁਲ ਅਤੇ ਚੱਟਾਨਾਂ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪੌੜੀਆਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਮਸ਼ਹੂਰ ਟ੍ਰੋਆਸ ਹੈ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਪੁਰਾਣੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਮਹਾਨ ਫਰੀਜੀਅਨ ਨਸਲ ਦੀ ਇੱਕ ਸ਼ਾਖਾ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਡਾ. ਹੈਨਰੀ ਸਕਲੀਮੈਨ ਦੀਆਂ ਖੁਦਾਈਆਂ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਦਿਲਚਸਪੀ। ਉਸਦੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਇੰਨੀਆਂ ਮਸ਼ਹੂਰ ਹਨ ਕਿ ਪੰਜ (ਸੱਤ?) ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ 'ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਖੰਡਰਾਂ ਦੀਆਂ ਲਗਾਤਾਰ ਪਰਤਾਂ, ਜੋ ਅਜੇ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਉੱਪਰੋਂ ਲੰਘੀਆਂ ਅੱਗਾਂ ਦੁਆਰਾ ਚਿੰਨ੍ਹਿਤ ਹਨ, ਹਿਸਾਰਲਿਕ ਪਹਾੜੀ ਦੇ ਪੁਰਾਣੇ ਸਿਖਰ ਤੋਂ ਪੰਜਾਹ (ਢਾਈ) ਫੁੱਟ ਦੀ ਉਚਾਈ 'ਤੇ ਢੇਰ ਹਨ।' 611 ਖੋਜੀ ਦੀ ਮਿਹਨਤ, ਉਸਦੇ ਸੰਪਾਦਕ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, 'ਗੈਰ-ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਸਵੀਕ੍ਰਿਤੀ, ਅਤਿ-ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਅਸਵੀਕਾਰ ਅਤੇ ਵਿਤਕਰੇ ਵਾਲੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੇ ਕਈ ਪੜਾਵਾਂ' ਵਿੱਚੋਂ ਲੰਘੀ ਹੈ: ਮੈਂ ਸਿਰਫ ਇਹ ਟਿੱਪਣੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਟਰੌਏ ਦਾ ਸਵਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਨਾਲੋਂ ਕਿਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾ (ਜੇ ਸੰਭਵ ਹੋਵੇ) ਸੁਲਝਣ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਦੂਰ ਜਾਪਦਾ ਹੈ; ਅਸੀਂ ਹੁਣ ਸਿਰਫ ਇਹ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਕਿੱਥੇ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਖੁਦਾਈ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸ਼ਹਿਰ ਪ੍ਰੀਅਮ ਨੂੰ ਹੇਠਾਂ ਤੋਂ ਦੂਜੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ, ਸਤ੍ਹਾ ਤੋਂ ਤੇਤੀ ਤੋਂ ਤੇਤੀ ਫੁੱਟ ਦੀ ਡੂੰਘਾਈ 'ਤੇ ਰੱਖ ਕੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕੀਤੀ; ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਇਸਨੂੰ ਤੀਜੀ ਪਰਤ ਤੱਕ ਉੱਚਾ ਕੀਤਾ। ਇਹ ਅਫਸੋਸ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਵਿਦਵਾਨ ਲੇਖਕ ਨੇ ਆਪਣੀ ਜੀਵੰਤ ਕਿਤਾਬ 'ਟ੍ਰੌਏ' ਇੱਕ ਪੇਸ਼ੇਵਾਰ ਪੁਰਾਤੱਤਵ ਵਿਗਿਆਨੀ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਸੌਂਪੀ। ਸਾਨੂੰ ਸਵਾਸਤੀ, ਇੱਕ ਹਿੱਟੀ ਗਹਿਣਾ, ਬਾਰੇ ਇੰਨਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਨਹੀਂ ਸੁਣਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਦੱਸਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਕਿ ਟਰੋਜਨ 'ਲੂਣ-ਭੰਡਾਰ ਜਾਂ ਮਿਰਚ-ਬਕਸੇ' ਵਰਤਦੇ ਸਨ (ਪੰਨਾ 79); ਕਿ ਰਾਮਾਇਣ ਮਹਾਂਕਾਵਿ 'ਈਸਾ ਤੋਂ ਅੱਠ ਸੌ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਰਚਿਆ ਗਿਆ ਸੀ' (ਪੰਨਾ 103), ਅਤੇ ਕਿ 'ਹਾਥੀ ਦੰਦ, ਮੋਰ ਅਤੇ ਬਾਂਦਰ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਬਦਲਾਅ ਹੈ।'

612 ਇਸ ਲਈ, ਜਦੋਂ ਮੈਂ 'ਟਰੌਏ ਸਹੀ' ਅਤੇ
'ਟ੍ਰੋਜਨ ਸਟ੍ਰੈਟਮ' ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਮੇਰਾ ਮਤਲਬ ਸਿਰਫ਼ ਡਾ. ਸ਼ਲੀਮੈਨ ਦਾ ਟ੍ਰੌਏ ਹੈ।
ਇਸ ਸ਼ਹਿਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਵਿਨਾਸ਼ ਦੇ ਸਮੇਂ, ਪੱਥਰ ਦੀ ਤਕਨੀਕੀ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਚਾਰ ਹੇਠਲੇ ਪੱਧਰਾਂ ਵਿੱਚ, ਅਤੇ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਐਥਨਜ਼ ਦੇ ਐਕਰੋਪੋਲਿਸ ਵਿੱਚ ਵੀ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਸੋਨੇ ਅਤੇ ਚਾਂਦੀ, ਤਾਂਬਾ, ਕਾਂਸੀ ਅਤੇ ਲੋਹੇ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਮਿਲਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਟੀਨ ਨਹੀਂ।613 ਲੋਕ, ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਵਹਿਸ਼ੀ ਲੋਕਾਂ ਵਾਂਗ, ਬਹੁਤ ਮਾਹਰ ਧਾਤੂ ਵਿਗਿਆਨੀ ਸਨ; ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਡਾ. ਸ਼ਲੀਮੈਨ ਦਾ ਡਾਇਓਰਾਈਟ ਸੱਚਾ ਡਾਇਓਰਾਈਟ ਹੈ,

614 ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਗਰਮ ਸੰਦਾਂ ਨਾਲ ਕੰਮ
ਕੀਤਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਤਾਂਬਾ, ਭਾਵੇਂ ਸ਼ੁੱਧ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਥੋੜ੍ਹਾ ਜਿਹਾ ਮਿਸ਼ਰਤ, ਸਭ ਤੋਂ ਆਮ ਧਾਤ ਸੀ: ਅਸੀਂ ਇੱਕ ਚਾਬੀ, ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਦੋ-ਧਾਰੀ ਕੁਹਾੜੀ, ਇੱਕ ਫੁੱਲਦਾਨ-ਪੈਰ,

□□□□□, □□□□□-□□□□□□ (ἔμβολα) □□□□ □□□□□□ □□□, □□□□ □□ □□□□ □□□□ □□□ □□□□□ □□□□ (□□□□ 261); □□□ □□□□, □□□ □□□□ □□□□□□, □□□ □□□□□□ (λέβης), □□□□□□-□□□□□□ (λόφος) □□ □□□ □□□ (φάλος), □□ □□□□ □□□□□□, □□□□ □□□□ □□□□, □□□ □□□ □□□□□□□□ □□□□ □□□□ □□□ □□□□ (□□□□ 279)□ □□□□□ '□□□□□ □□ □□□□ □□□□' [615] □□□□ □□□□□ □□□-□□□ □□□□□□, □□□□□□□□ □□□ □□□□□□ □□□ □□□□ □□ □□□□-□□□□ □□ □□□ □□□□ □□□□ □□□□□□ □□ □□□□□□ □□□□ □□□□□□ □□□□ □□□□□ □□ □□□□□□ □□□□ □□□ □□□□□□ □□□ □□ □□□□□□ □□□□ □□□□□□ □□□□□□□ □□□ □□□□□ □□□□□ □□ □□□ □□□□□□ □□□□ □□□□□ □□: □□□ □□ □□□□ □□□ □□ □□□□□ □□□ □□□□ □□□ □□ □□□□□-□□□, □□□□□ □□ □□□□ □□□□□ □□□□ □□□□□ □□, □□□□□ □□ □□□□□□ □□□ □□□□□□□ □□□ □□□□□□□□□□ □□□□ □□ □□□□ □□□[616] □□ □□□□□□□□□ □□□□□ □□ □□□□ □□□ □□□□ □□□□ (□□□□ 279), □□□ □□□□ □□□□ □□□ □□□□□ □□□□□, □□□ □□□ □□□□□ □□ □□□ □□□ □□□□ □□□ □□□□ □□□, □□□□□ □□□ □□□□□□ □□ □□□□ □□□ □□ □□□□□□ □□□□ □□□ □□□□ □□□□ □□□ □□□□□-□□□□ □□□□ □□□□□ □□□□□ □□, □□□□□□□ □□. □□□□□□□ □□□□ '□□□□□□□' □□ □□□□□ □□□□ □□□[617]

'□□□□□□ □□□□□ □□□□□□□' □□ □□□-□□□□□□□ □□ □□□ □□□□ □□□ □□□ □□□-□□□ □□□□ □□□□□□□ □□□□ □□□□, □□□ □□□□ □□□ □□□□□ □□□ □□ □□□□□ □□ □□□□ □□□ □□□□ □□□ □□□□-□□□ □□□□ [618] □□□□ □□□ □□□□ □□□□□ □□□□ □□ □□□□□ □□ □□□□ □□ (□□□□ 302)□ □□□□□ '□□□□□□ □□ □□□□' [619] □□□□□ □□□ □□□□□□□ □□ □□□ □□□□ □□□□ □□□□ □□□□ □□□□ □□□□ □□; □□□ □□□□□ □□ □□□ □□□□ □□□□□□ □□□, □□ □□□ □□□□□ □□□□□ □□□□□□ □□□□□ □□, □□ □□ □□□□□ □□□ □□, □□□□□□ □□□ □□ □□□□ □□, □□□ □□□□□ □□□□□□ □□□ (□□□□ 312)□ □□□□ □□□□ □□□□□ □□ □□□□ □□□□ □□ □□□□ □□□ □□□□ □□□ □□; □□ □□□□□ □□ □□□□□ □□ □□□□□ □□ □□ □□□□ □□□□□ □□□ □□□□, □□□ □□□□□, □□□ □□□□ □□□ □□□ □□□□□□ □□ □□□□□ □□□

□□□□□ 200.—'□□□□□□ □□ □□□□□□' □□□, □□□□□ □□□□ □□□□ □□□□□ □□ □□□□□□

'□□□□□□ □□ □□□□□□' □□□□ □□□□□ □□□□□ □□□ □□□ □□□□□ □□ □□□ (Ὰσπὶς Ὁμφαλόεσσα) □□, □□□ □□□□□□□ □□□□ □□□□□ □□□□ □□□ □□□ □□□ □□□ □□□ □□□□ □□□ □□□ □□□ (Ἄντυξ) □□□ □□□ □□□□ □□; □□□□ (Ὀμφαλός)[620] □□ □□□ □□□ □□□□□ □□□ □□□ □□□ □□□□□ □□□ □□□□□ □□□ □□, □□□ □□ □□□ □□□ □□□□ (αὐλαξ) □□-□□□□□□ □□□ □□□ (□□□□ 324) □□□ □□□□□ □□□□ □□□ □□ □□□□□□ □□□□□□ □□□ □□□□□, □□ □□ □□□□ □□ □□□□ □□□ □□□□□ □□ □□□□□□ □□, □□□□□□□ [621] ('Il.' vii. 219–223) □□□□□ □□□□ □□ □□□□□ □□ □□□-□□□□ □□□ □□□ □□□ □□□□ □□; □□□ □□□□□□ □□ □□□□, □□□□□ □□□ □□□□ □□□□□ □□□□ '□□□□□□' □□□ □□, □□□ □□□□ □□□□-□□□□ □□□□ □□□□ □□□□□ □□□ □□□□□□□ ('Il.' xii. 294–97) □□□□□ □□□ □□ □□□□□□ □□□□□□ □□□ □□□□ □□□ □□□ □□□□□-□□□□□□□ □□ □□□□ □□□ □□ □□□□, □□□ □□□□ □□□ □□□ □□□□ □□□□□□ □□ □□ □□□□□ □□□□□□ □□□□□ □□□□□□□ □□□ □□□□ □□□ □□□ □□□□□ □□□□□ □□ □□□□ □□, □□□□ □□□ □□□ □□□ □□□ □□□□ □□□ □□□□, □□□ □□□ □□ □□□ □□□ □□□□□ □□□ □□□ □□□ □□□ □□□□□ □□ □□□; □□□□□□□ □□□□ □□□□□ □□□ □□□□ □□ □□□□-□□□ □□; □□□□□□□□ □□□ □□□□□□ □□ □□□□ □□ □□□-□□□ □□ □□□□ □□□□ □□□□ □□□□ □□ □□□ □□□□ □□□ □□ □□□-□□□□ □□□□ □□; □□□ □□□ □□-□□□□ □□□□□□ □□, □□ □□□ □□□□ □□ □□□ □□-□□□□□ □□ □□□ □□□□ □□□ □□□ □□□□ □□ □□□ □□ □□□ □□□□-□□□□□ □□□ □□, □□□ □□□□-□□□,

ਜਿੱਥੇ ਪੋਮਲ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ, ਇੱਕ ਸੱਜੇ ਕੋਣ 'ਤੇ ਗੋਲ ਮੋੜੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਟੈਂਗ ਨੂੰ ਇੱਕ ਲੱਕੜ ਦੇ ਹਾਫਟ ਵਿੱਚ ਬੰਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ; ਜੇ ਇਹ ਹੱਡੀ ਦਾ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਕੁਝ ਨਿਸ਼ਾਨ ਬਚਿਆ ਹੁੰਦਾ, ਅਤੇ ਬਿੰਦੂ, ਜੋ ਲਗਭਗ ਅੱਧਾ ਇੰਚ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਹੁੰਦਾ, ਨੂੰ ਹੈਂਡਲ ਨੂੰ ਜਗ੍ਹਾ 'ਤੇ ਰੱਖਣ ਲਈ ਸਿਰਫ਼ ਮੋੜ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਇਹ ਪੁਰਾਣੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਅਜੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੁਰਾਣੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਜਦੋਂ ਧਾਤ ਨੂੰ ਨੰਗੀ ਛੱਡ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਤਲਵਾਰ (ਪੰਨਾ 332) ਦਾ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਾਨ ਇੱਕ ਖੰਡਿਤ ਬਲੇਡ ਸੀ ਜੋ ਪੰਜ ਇੰਚ ਅਤੇ ਦੋ-ਤਿਹਾਈ ਲੰਬਾ ਅਤੇ ਲਗਭਗ ਦੋ ਇੰਚ ਚੌੜਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਛੈਣੀ ਵਰਗੇ ਸਿਰੇ 'ਤੇ ਇੱਕ ਤਿੱਖੀ ਧਾਰ ਸੀ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਸੁਨਹਿਰੀ ਬਟਨ, ਸਾਡੇ ਆਧੁਨਿਕ ਕਮੀਜ਼-ਸਟੱਡਾਂ ਦੇ ਉਲਟ ਨਹੀਂ, 'ਖਜ਼ਾਨਾ' ਵਿੱਚ ਮਿਲੇ ਸਨ; ਉਹ ਸ਼ਾਇਦ ਚਾਕੂਆਂ, ਢਾਲਾਂ ਅਤੇ ਤਲਵਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਪੇਟੀਆਂ ਜਾਂ ਪੱਟੀਆਂ (τελαμ νες) ਨੂੰ ਸਜਾਉਣ ਲਈ ਵਰਤੇ ਗਏ ਸਨ।

622

ਅਸੀਂ ਡਾ. ਸ਼ਲੀਮੈਨ ਦੀਆਂ ਕਿਰਤਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉਸਦਾ 'ਟ੍ਰੌਏ', ਇਸਦੇ ਵਿਨਾਸ਼ ਦੇ ਸਮੇਂ, ਅਜੇ ਵੀ ਸਥਾਨਕ ਪੱਥਰ-ਯੁੱਗ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕਸਬਾ ਸੀ; ਤਾਂਬਾ-ਕਾਂਸੀ ਕਾਲ ਦੇ ਸਿਖਰ 'ਤੇ; ਅਤੇ, ਸ਼ਾਇਦ, ਲੋਹੇ-ਯੁੱਗ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਸਵੇਰ ਵਿੱਚ। ਜ਼ਾਹਰ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਰਣਮਾਲਾ ਸੀ, ਜਿਸਦਾ ਯੂਨਾਨੀ ਦੁਸ਼ਮਣ ਸ਼ੇਖੀ ਨਹੀਂ ਮਾਰ ਸਕਦਾ ਸੀ;

623 ਅਤੇ,
ਇਸਦੇ ਅਵਸ਼ੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਮਾਈਸੀਨੇ ਦੇ ਅਵਸ਼ੇਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਇਸਦੀ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਰਾਬਰ ਸੀ, ਜੇ ਉੱਤਮ ਨਹੀਂ, ਤਾਂ ਸਮਕਾਲੀ ਹੇਲਾਸ ਦੀ। ਇਹ ਦੇਖਣਾ ਉਤਸੁਕ ਹੈ ਕਿ ਚੌਵੀ ਫੁੱਟ ਹੇਠਾਂ ਤੋਂ ਜਿੰਨੀ ਡੂੰਘੀ ਖੁਦਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਤਕਨੀਕੀ ਹੁਨਰ ਦੇ ਸੰਕੇਤ ਓਨੇ ਹੀ ਵੱਡੇ ਸਨ। ਹੇਰੋਡੋਟਸ (ii. 118) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਮਿਸਰੀ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਟ੍ਰੌਏ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਦਿੱਤੀ,

624 ਪਰ ਅਵਸ਼ੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਨੀਲੋਟਿਕ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੀ
ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਬਰੂਗਸ਼ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਮਿਸਰ ਦੇ ਸਮਾਰਕਾਂ 'ਤੇ ਇਸਦਾ ਕੋਈ ਸੰਕੇਤ ਹੈ। ਫੋਨੀਸ਼ੀਆ ਅਤੇ ਅਸੀਰੀਆ ਨਾਲ ਵੀ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸੰਬੰਧ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਸਾਈਪ੍ਰਸ ਅਤੇ ਕੁਝ ਏਜੀਅਨ ਟਾਪੂਆਂ ਵਿੱਚ ਪਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਟੈਰਾ ਕੋਟਾਸ ਨਾਲ ਸਮਾਨਤਾ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਫਰੀਜੀਅਨ ਟ੍ਰੋਜਨ ਅਤੇ ਫਰੀਜੀਅਨ ਯੂਨਾਨੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਸਬੰਧ ਸੀ, ਦੋਵੇਂ 'ਇੰਡੋ-ਯੂਰਪੀਅਨ' ਸਨ;

625 ਅਤੇ ਇਹ
ਕਿ ਸਦੀਵੀ ਟ੍ਰੋਜਨ ਯੁੱਧ, ਰੂਸ ਅਤੇ ਪੋਲੈਂਡ, ਸੰਘਾਂ ਅਤੇ ਸੰਘਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਬਾਅਦ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਾਂਗ, ਇੱਕ ਪਰਿਵਾਰਕ ਝਗੜੇ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਵਿਰੋਧੀ ਚਚੇਰੇ ਭਰਾਵਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਜ਼ਹਿਰੀਲਾ ਝਗੜਾ ਸੀ।
ਟਰੌਏ ਦੇ ਸਦਾ-ਦਿਲਚਸਪ ਵਿਸ਼ੇ ਨੂੰ ਸਮਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ। ਹੋਮਰ, ਜਾਂ ਹੋਮਰਿਡ, ਮੌਜੂਦਾ ਦੰਤਕਥਾਵਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸ਼ਹਿਰ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅੱਜ ਦਾ ਇੱਕ ਅਣ-ਯਾਤਰਾ ਕੀਤਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਮਹਾਰਾਣੀ ਮੈਰੀ ਦੇ ਕੈਲੇਸ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੇਗਾ। ਇਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਇਸਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਸੀ, ਇਹ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਬਾਲਜ਼ਾਕ ਦੀ

ਫੋਟੋ ਖਿੱਚਣ ਵਾਂਗ ਪੇਂਟ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਸਕੈਨ ਗੇਟ ਅਤੇ ਪ੍ਰੀਅਮ ਦੇ ਮਹਿਲ ਨੂੰ ਲੱਭਣਾ ਇੱਕ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦਲੇਰੀ ਹੈ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਉੱਪਰੋਂ ਲਗਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਬਸਤੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵੀ ਵੱਖਰੀ ਹੈ। ਡਾ. ਸ਼ਲੀਮੈਨ ('ਇਲੀਓਸ,' ਅਤੇ ਸੀ.) ਸੱਤ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਡਾ. ਵਿਲਹੈਲਮ ਡਾਰਪਫੈਲਡ

626 ਗਿਣਤੀ ਨੂੰ ਛੇ ਤੱਕ ਘਟਾਉਂਦੇ ਹਨ।
ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਜੇਬ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਹ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹਨ: (1) ਨਵੀਨਤਮ ਜਾਂ ਰੋਮਨ ਯੁੱਗ ਦਾ ਯੂਨਾਨੀ ਇਲੀਅਮ, ਸਤ੍ਹਾ ਤੋਂ ਲਗਭਗ ਛੇ ਫੁੱਟ ਹੇਠਾਂ ਫੈਲਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। (2) ਬੀ.ਸੀ. 85 ਵਿੱਚ ਫਿਮਬਰੀਆ ਦੁਆਰਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਮੈਸੇਡੋਨੀਅਨ ਯੁੱਗ ਦਾ ਯੂਨਾਨੀ ਇਲੀਅਮ; ਇਹ ਹਿਸਾਰਲਿਕ ਦੇ ਨਾਲ ਲੱਗਦੇ ਪਠਾਰ ਉੱਤੇ ਫੈਲਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। (3) ਪੁਰਾਣੇ ਯੁੱਗ ਦਾ ਇੱਕ ਯੂਨਾਨੀ ਇਲੀਅਮ, ਜੋ ਕਿ ਚੈਰੀਡੇਮਸ (ਈ.ਪੂ. 359) ਦੁਆਰਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ; ਇਹ ਛੋਟੇ ਜਿਹੇ ਟਿੱਲੇ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। (4) ਇੱਕ ਹੋਰ ਗੈਰ-ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਪਿੰਡ; ਸੰਭਵ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨੰਬਰ 3 ਆਪਣੇ ਸਭ ਤੋਂ ਪੁਰਾਣੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਜਦੋਂ ਓਲਿਕ ਵਸਨੀਕਾਂ ਨੇ ਹਿਸਾਰਲਿਕ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕੀਤਾ ਸੀ: ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਭਾਂਡਿਆਂ ਦੇ ਸਬੂਤ

627 ਸੁਝਾਅ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਹ ਸਭ ਤੋਂ
ਪੁਰਾਣੇ ਹੇਲੇਨਿਕ ਅਵਸ਼ੇਸ਼ ਸਨ। (5) ਪੂਰਵ-ਇਤਿਹਾਸਕ ਸ਼ਹਿਰ; ਅਤੇ (6) ਖੰਡਰਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਵੱਖਰਾ ਪੱਧਰ ਵੀ ਪੂਰਵ-ਇਤਿਹਾਸਕ। ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਡਾ. ਸ਼ਲੀਮੈਨ (7) ਸਤ੍ਹਾ ਤੋਂ ਬਵੰਜਾ ਫੁੱਟ ਹੇਠਾਂ ਅਤੇ ਮੈਦਾਨ ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਪੱਧਰ ਤੋਂ ਉਨਾਰਵੇਂ ਉੱਪਰ ਫਰਸ਼-ਚਟਾਨ 'ਤੇ ਸਥਾਪਿਤ ਸਭ ਤੋਂ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਪੂਰਵ-ਇਤਿਹਾਸਕ ਇਮਾਰਤਾਂ ਜੋੜਦੇ ਹਨ।
ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਸ਼੍ਰੀ ਡਬਲਯੂ. ਡਬਲਯੂ. ਗੁੱਡਵਿਨ

628 ਹਿਸਾਰਲਿਕ ਬਾਰੇ 'ਅੰਤਮ ਸਿੱਟੇ' 'ਤੇ
ਪਹੁੰਚਦੇ ਹਨ, ਕਿ ਇਹ ਸਿਰਫ ਦੋ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਬਸਤੀਆਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਪਹਿਲਾ ਪਹਾੜੀ ਅਤੇ ਪਠਾਰ ਉੱਤੇ ਫੈਲਿਆ ਵੱਡਾ ਪੂਰਵ-ਇਤਿਹਾਸਕ ਸ਼ਹਿਰ ਹੈ। ਦੂਜਾ ਇਤਿਹਾਸਕ ਇਲੀਅਮ ਹੈ ਜੋ ਐਕਰੋਪੋਲਿਸ, ਮੈਸੇਡੋਨੀਅਨ ਸ਼ਹਿਰ ਅਤੇ ਰੋਮਨ ਇਲੀਅਮ ਦੇ ਆਦਿਮ ਈਓਲਿਕ ਕਬਜ਼ੇ ਦੇ ਤਿੰਨ ਪੜਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਹੈ।
ਟਰੌਏ ਦੇ ਨੇੜਲੇ ਗੁਆਂਢੀ ਲਿਡੀਅਨ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਤਿਹਾਸ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਏਟਰਸਕਨਾਂ ਦੇ ਪੂਰਵਜ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ।629 ਹੇਰੋਡੋਟਸ (i. 94) ਟਾਇਰ-ਰੇਨਸ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਪਰਵਾਸ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਦੱਸਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਦਮਿਸ਼ਕ ਦੇ ਨਿਕੋਲਸ ਦੁਆਰਾ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਜ਼ੈਂਥਸ ਲਿਡੀਅਸ ਦੇ ਬਿਰਤਾਂਤ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਹੈ। 'ਇਲਿਆਡ' (ii. 864) ਵਿੱਚ, ਲਿਡੀਅਨ ਸਿਰਫ ਮੇਓਨੀਅਨਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਈਰਾਨੀ ਬੋਲੀ ਦੇ ਲੋਕ ਸਨ, κ v (canis, kyon, svan, &c., ਇੱਕ ਕੁੱਤਾ), ਅਤੇ 'ਸਾਰਤ' ਜਾਂ 'ਸਾਰਦ' ਤੋਂ 'ਸਾਰਦ', ਪੁਰਾਣੀ ਫ਼ਾਰਸੀ ਥ੍ਰੈਡ ਅਤੇ ਆਧੁਨਿਕ ਫ਼ਾਰਸੀ ਵਿੱਚ ਸਾਲ=ਇੱਕ ਸਾਲ ਵਰਗੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਤੋਂ ਨਿਰਣਾ ਕਰਨ ਲਈ। ਜ਼ਾਹਰ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਏਟਰਸਕਨ ਅਤੇ ਲਾਤੀਨੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧ ਸੀ; ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਮਿਰਸਸ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਮਿਰਸੀਲਸ, ਕੈਂਡੌਲਸ (ਹੇਰੋਡ. i. 7) ਦਾ ਗ੍ਰੈਕੋ-ਲਿਡੀਅਨ ਨਾਮ, ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਲਾਰਥੀਅਲ-ਆਈ-ਸਾ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ; ਅਤੇ ਸਰਵੀਅਸ ਤੋਂ ਸਰਵੀਅਸ, ਜਿਸਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਪੁੱਤਰ

(ਫਿਲੀਅਸ), ਉਹੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਲਿਡੀਅਨ ਇੱਕ ਸੱਭਿਅਕ ਲੋਕ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੋਨਾ (ਹੇਰੋਡ. i. 94) ਅਤੇ ਚਾਂਦੀ ਦੀ ਮੋਹਰ ਲਗਾਈ (ibid); 4 ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਾਮ ਕਦੇ ਵੀ ਸੰਗੀਤ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਰਹੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਬਾਰਾਂ ਇੱਕ ਪਵਿੱਤਰ ਸੰਖਿਆ ਸੀ; ਇਸਨੇ ਆਇਓਨੀਅਨਾਂ ਦੀ ਸੰਪੂਰਨ ਐਂਫਿਕਟੀਓਨੀ ਬਣਾਈ, ਅਤੇ ਇਹ ਏਟਰਸਕਨ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਦੀ ਸੰਘਤਾ ਵਿੱਚ ਬਚਿਆ (ਲਿਵੀ, v. 33)। ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਅਲਿਆਟਸ ਦੀ ਕਬਰ

630

ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਏਟਰਸਕਨ ਕਬਰਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਪ੍ਰੋਟੋਟਾਈਪ ਹੈ; ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ 'ਮੁਰਦਿਆਂ ਦੇ ਘਰਾਂ' ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਇਤਫ਼ਾਕੀਆ ਸਮਾਨਤਾ ਦੀ ਬਜਾਏ ਮਿਸਰ ਤੋਂ ਸਿੱਧੇ ਉਤਪਤੀ ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਦਿੰਦੀ ਹੈ।
ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਸਾਲਾਂ ਤੱਕ ਇਹ ਇੱਕ ਇਤਿਹਾਸਕ ਤੱਥ ਵਜੋਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਟਾਇਰਹੇਨੀਆ ਦੇ ਪੁਰਾਣੇ ਬਸਤੀਵਾਦੀ ਹੇਠਲੇ ਮਿਸਰ ਵਿੱਚ ਜੇਤੂਆਂ ਵਜੋਂ ਸਾਲਾਂ ਤੱਕ ਰਹੇ। ਸਮਾਰਕਾਂ ਦੇ ਟੂਈਸਾ, ਤੁਰਸ਼ਾ ਟੋਰਸ਼ਾ ਅਤੇ ਟੂਈਸਾ ਇੱਕ ਉੱਚੇ ਬਿੰਦੂ ਦੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਫਿਟਿੰਗ ਵਾਲਾ ਕੈਲੋਟ ਪਹਿਨਦੇ ਹਨ, ਜਿੱਥੋਂ ਇੱਕ ਲੰਮਾ ਪਤਲਾ ਟੈਸਲ ਗਰਦਨ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਪਾਸੇ ਡਿੱਗਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਾਈਪ੍ਰਸ ਟੋਪੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਅਤੇ ਮੋਸਲੇਮ ਫੇਜ਼ ਦੀ ਪੁਰਾਣੀ ਸ਼ੈਲੀ।

631 ਪਰ ਬਰੂਗਸ਼

632 ਸਮਾਰਕ ਤੁਰਸ਼ਾ ਨੂੰ ਟੌਰੀਅਨਾਂ ਵਿੱਚ
ਬਦਲਦਾ ਹੈ: ਉਹ ਮੇਨੇ-ਪਟਾਹ ਪਹਿਲੇ ਅਤੇ ਰਾਮਸੇਸ III ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪੇਲਾਸਗੋ- ਇਟਾਲਿਕ ਸੰਘ ਦੇ ਵਜੂਦ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਦਨਾਮ ਕਰਦਾ ਹੈ।; ਅਤੇ ਉਹ ਇਹ ਗੱਲ ਪੱਕੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਚੌਦਵੇਂ ਰਾਜਵੰਸ਼ ਦੇ ਮਿਸਰੀ ਲੋਕ ਇਲੀਅਮ ਅਤੇ ਡਾਰਡੇਨੀਅਨ, ਮਾਈਸੀਅਨ ਅਤੇ ਲਾਇਸੀਅਨ, ਲਿਡੀਅਨ ਅਤੇ ਏਟਰਸਕਨ, ਸਾਰਡੀਨੀਅਨ, ਯੂਨਾਨੀ ਅਚੀਅਨ,

633

ਸਿਕੂਲੀਅਨ, ਟਿਊਸੀਨੀਅਨ ਅਤੇ ਓਸਕਨ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦੇ ਸਨ।
ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਕੁਝ ਵੀ ਹੋਵੇ, ਏਟਰਸਕਨ, ਵਰਜਿਲ ਦੇ ਐਸੇਰੀਮੀ ਟੂਸਕੀ, ਉੱਚ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਦੇ ਲੋਕ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਖੋਜੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਗਤੀਸ਼ੀਲ ਪ੍ਰਤਿਭਾ ਦਾ ਸਿਹਰਾ ਰੋਮ ਨੂੰ ਕਲਾ ਅਤੇ ਹਥਿਆਰਾਂ ਵਿੱਚ ਉਸਦੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਕਦਮਾਂ 'ਤੇ ਮਿਲਿਆ।

634 ਐਮਿਲੀਅਨ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਬੋਲੋਨਾ,
ਫੇਲਸੀਨਾ ਜਾਂ ਟਾਇਰਹੇਨੀਆ ਦੇ ਵੈਲਸੀਨਾ ਬਾਰੇ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਵਿਆਪਕ ਖੁਦਾਈ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰੋਟੋ-ਇਤਿਹਾਸਕ ਕਥਾ ਦੇ ਇਸ ਪੰਨੇ 'ਤੇ ਰੌਸ਼ਨੀ ਦਾ ਹੜ੍ਹ ਆਇਆ ਹੈ। ਮੇਰੇ ਸਵਰਗਵਾਸੀ ਦੋਸਤ, ਵਿਦਵਾਨ ਅਤੇ ਦੁਖੀ ਪ੍ਰੋ. ਜੀ. ਜੀ. ਬਿਆਨਕੋਨੀ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਮਾਰਜ਼ਾਬੋਟੋ ਦੇ ਖੰਡਰਾਂ ਵਿੱਚ ਮਿਲੇ ਇੱਕ ਅਸਾਧਾਰਨ ਲੋਹੇ ਦੇ ਬਲੇਡ ਦਾ ਸਕੈਚ (ਚਿੱਤਰ 202) ਅੱਗੇ ਭੇਜਿਆ।635 ਇਸਦਾ ਵਰਣਨ ਬੋਲੋਨਾ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਪੁਰਾਤੱਤਵ-ਵਿਗਿਆਨੀ ਕਾਉਂਟ ਗੋਜ਼ਾਦੀਨੀ ਦੁਆਰਾ ਛਾਪੀ ਗਈ ਪਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਨਾ ਹੋਈ ਇੱਕ ਰਚਨਾ, 'Di ulteriori scoperte nell' antica necropoli di Marzabotto nel Bolognese' 636 :—(ਬੋਲੋਨਾ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਮਾਰਜ਼ਾਬੋਟੋ ਦੇ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਕਬਰਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਖੋਜਾਂ)---

ਚਿੱਤਰ 201.
ਮਾਰਜ਼ਾਬੋਟੋ ਬਲੇਡ।
'ਸਿਰਫ਼ ਤੀਹ ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ ਡੂੰਘੇ ਇੱਕ ਸੈੱਲ ਦੇ ਅੰਦਰ, ਅਤੇ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਤੋਂ ਦੋ ਮੀਟਰ ਦੀ ਦੂਰੀ 'ਤੇ ਸਥਿਤ, ਤਿੰਨ ਪਿੰਜਰ ਪਏ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਿਰ ਪੂਰਬ ਵੱਲ ਸਨ। ਹਰੇਕ 'ਤੇ ਇੱਕ ਲੋਹੇ ਦਾ ਤਲਵਾਰ-ਬਲੇਡ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਬਾਹਠ ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ ਲੰਬਾ ਅਤੇ ਟੈਂਗ (ਸਪਾਈਨਾ) ਦੇ ਨੇੜੇ ਸਾਢੇ ਚਾਰ ਚੌੜਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਇੱਕ ਜੈਤੂਨ-ਪੱਤੇ ਦੇ ਬਿੰਦੂ ਤੱਕ ਫਿਨਿੰਗ ਸੀ; ਸਾਰਿਆਂ ਦੀ ਮੱਧ-ਪਸਲੀ ਜਾਂ ਲੰਬਕਾਰੀ ਰੀੜ੍ਹ ਹੈ। ਇੱਕ ਬਲੇਡ ਨਾਲ ਆਕਸੀਕਰਨ ਦੁਆਰਾ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਲੋਹੇ ਦੇ ਸਕੈਬਾਰਡ ਦਾ ਇੱਕ ਬਚਿਆ ਹੋਇਆ ਹਿੱਸਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਪਿੱਛੇ ਵੱਲ ਥੋੜ੍ਹਾ ਜਿਹਾ ਉਤਕ੍ਰਿਸ਼ਟ ਹੈ ਅਤੇ ਉੱਪਰਲੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਆਇਤਾਕਾਰ ਪ੍ਰੋਜੈਕਸ਼ਨ ਦਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਸ਼ਾਇਦ ਬਾਲਟੀਅਸ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹੁੱਕ ਨੂੰ ਚੁੱਕਣ ਲਈ। ਮਿਆਨ-ਸਾਹਮਣੇ ਵਿੱਚ ਬਲੇਡ ਵਾਂਗ ਇੱਕ ਮੱਧ-ਪਸਲੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਲਹਿਰਾਉਂਦਾ ਮੂੰਹ ਤਲਵਾਰ-ਮੋਢਿਆਂ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਹੈ। ਇਸ ਚਿਹਰੇ 'ਤੇ ਉੱਚ ਰਾਹਤ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ਼ ਦੋ ਬਟਨ (ਬੋਰਚੀ) ਹਨ, ਜੋ ਇੱਕ ਬੈਂਡ (ਲਿਸਟੇਲੋ) ਦੁਆਰਾ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਟੈਂਗ, ਬਾਰਾਂ ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ ਲੰਬਾ, ਹਿਲਟ ਦੀ ਲੰਬਾਈ

ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ, ਵਧੇਰੇ ਨਾਸ਼ਵਾਨ ਸਮੱਗਰੀ ਤੋਂ ਬਣਿਆ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗਾਇਬ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ।'
ਵਿਚਕਾਰਲੀ ਪਸਲੀ ਵਾਲਾ ਲੰਬਾ ਤੰਗ ਰੈਪੀਅਰ-ਬਲੇਡ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਮਿਸਰੀ ਕਾਂਸੀ ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ;

637 ਕਦਮ ਸਖ਼ਤ ਧਾਤ ਲਈ ਆਸਾਨ ਸੀ। ਇਹ ਕਿ ਲੋਹੇ ਦਾ ਰੂਪ ਏਟਰੂਰੀਆ ਵਿੱਚ
ਮਾਈਸੀਨੇ ਵਿਖੇ ਇਸਦੇ ਕਾਂਸੀ ਦੇ ਸਮੂਹ ਵਜੋਂ ਆਮ ਸੀ, ਇਹ ਇੱਕ ਹੀ ਮਕਬਰੇ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਦੀ ਖੋਜ ਤੋਂ ਸਾਬਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ; ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਚੌਥਾ ਮਾਰਜ਼ਾਬੋਟੋ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਵਿੱਚ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਾਰੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਹਨ, ਜੋ ਕਿ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸੱਭਿਅਕ ਹਨ। ਬਲੇਡਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਇਹ ਵੀ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਦੇਸੀ ਨਿਰਮਾਣ ਦੇ ਹਨ, ਬੋਈਆਂ ਅਤੇ ਲੀਗੂਨੀਅਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਛੱਡੇ ਗਏ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ, ਸਵਰਗੀ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਕੋਨੇਸਟਾਬਾਈਲ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਮਾਰਜ਼ਾਬੋਟੋ ਕਬਰਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਦਫ਼ਨਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਕੁਝ ਹੱਦ ਤੱਕ ਅਨਿਸ਼ਚਿਤ ਹੈ; ਪਰ ਇਹ ਵਿਲਾਨੋਵਾ ਦੇ ਦਫ਼ਨਾਉਣ ਵਾਲੇ ਸਥਾਨ ਨਾਲੋਂ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਤਾਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ, ਜਿੱਥੇ ਕਾਉਂਟ ਗੋਜ਼ਾਦੀਨੀ ਨੇ ਇੱਕ ਰੁੱਖਾ ਪਾਇਆ, ਅਤੇ ਜਿਸਨੂੰ ਉਹ ਨੂਮਾ, ਬੀ.ਸੀ. ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। 700. ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਡਾ. ਸ਼ਲੀਮੈਨ ('ਟ੍ਰੌਏ,' ਪੰਨਾ 40) ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਸ ਵਿਦਵਾਨ ਅਤੇ ਵਿਹਾਰਕ ਮਾਨਵ-ਵਿਗਿਆਨੀ ਐਮ. ਗੈਬਰੀਏਲ ਡੀ ਮੋਰਟਿਲਟ ('ਲੇ ਸਿਗਨੇ ਡੇ ਲਾ ਕਰੋਇਕਸ,' ਅਤੇ ਸੀ. ਪੰਨੇ 88-89) ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਪੁਰਾਣੇ ਯੁੱਗ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ।
ਕਾਉਂਟ ਗੋਜ਼ਾਦੀਨੀ

638 'ਐਟਰਸਕਨ ਬੋਲੋਨਾ' ਤੋਂ ਲਗਭਗ ਦਸ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੱਖਣ-ਪੱਛਮ ਵਿੱਚ,
ਸੇਰੇਟੋਲੋ ਦੇ ਪੈਰਿਸ਼ ਅਤੇ ਕੈਸਾਲੇਚਿਓ ਦੇ ਕਮਿਊਨ 'ਪਲਾਜ਼ੀਨੋ' ਫਾਰਮ ਵਿੱਚ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਲੱਭੀ ਗਈ ਪੰਜਵੀਂ ਐਟਰਸਕਨ ਤਲਵਾਰ ਦਾ ਇੱਕ ਕੀਮਤੀ ਵਰਣਨ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਮਾਲਕ (ਮਾਰਚੇ ਟੋਮਾਸੋ ਬੋਸ਼ੀ) ਦੁਆਰਾ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਖੁਦਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇੱਕ ਅਲੱਗ-ਥਲੱਗ ਕਬਰ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਪਿੰਜਰ ਮਿਲਿਆ, ਜਿਸਦੇ ਪੈਰ ਦੱਖਣ ਵੱਲ ਸਨ। ਇਸਦੇ ਖੱਬੇ ਪਾਸੇ, ਸਿਰ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਫੈਲਿਆ ਹੋਇਆ, ਇੱਕ ਲੋਹੇ ਦਾ ਲਾਂਸ-ਪੁਆਇੰਟ ਸੀ,

639 ਅਤੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਮੋਢੇ 'ਤੇ ਕਾਂਸੀ
ਦਾ ਇੱਕ ਮੋਟਾ ਆਰਮਿਲਾ; ਹੋਰ ਵਸਤੂਆਂ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਐਟਰਸਕਨ ਓਨੋਚੋ, ਦੋ ਚਾਕੂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲੋਹੇ ਦੇ, ਅਤੇ ਉਸੇ ਧਾਤ ਦੀ ਇੱਕ ਛੈਣੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ, ਕਬਰ ਦੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਖਿੰਡੇ ਹੋਏ ਸਨ ਜੋ ਪੱਥਰ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਸਜਾਏ ਗਏ ਸਨ। ਸੱਜੇ ਪਾਸੇ ਉਸੇ ਧਾਤ ਦੀ ਇੱਕ ਮਿਆਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਲੋਹੇ ਦੀ ਤਲਵਾਰ ਸੀ ਅਤੇ ਢਾਲ ਦੀ ਇੱਛਾ ਸੀ: ਆਮ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਹਥਿਆਰ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਵਾਲੇ ਨਾਲ ਦਫ਼ਨਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ।
ਕਾਊਂਟ ਗੋਜ਼ਾਦੀਨੀ (ਪੰਨੇ 19, 20) ਤਲਵਾਰ ਦਾ ਵਰਣਨ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰਦਾ ਹੈ: 'ਥੋੜ੍ਹਾ ਜਿਹਾ ਦੋ-ਉੱਤਲ ਅਤੇ ਦੋ-ਧਾਰੀ, ਇਹ ਟੈਂਗ (ਕੋਡੋਲੋ) ਤੋਂ ਮਿਆਨ ਦੇ ਸਿਰੇ ਤੱਕ 0 625 ਮੀਟਰ ਮਾਪਦਾ ਹੈ; ਟੈਂਗ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪਕੜ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲਾ ਹਿੱਸਾ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੈ, 0 11

ਮੀਟਰ ਸੀ। ਚੌੜਾਈ ਮੋਢਿਆਂ 'ਤੇ 0 47 ਮੀਟਰ ਹੈ, ਇੱਕ ਬਿੰਦੂ ਤੱਕ ਸੰਕੁਚਿਤ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਿਆਨ ਦੇ ਅੰਤ 'ਤੇ 0 27 ਮੀਟਰ ਤੱਕ ਘਟਣ ਨਾਲ ਸਾਬਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਹੈਂਡਲ ਨੇ ਕਰਾਸ-ਬਾਰਾਂ ਜਾਂ ਗਾਰਡ ਦਾ ਕੋਈ ਨਿਸ਼ਾਨ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਇਆ, ਜੋ ਕਿ ਲੋਹੇ ਦਾ ਵੀ ਹੁੰਦਾ; ਅਤੇ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਹਾਫਟ ਕਿਸੇ ਨਾਸ਼ਵਾਨ ਪਦਾਰਥ ਦਾ ਸੀ ਜੋ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗਾਇਬ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਸੰਭਾਵਨਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪਕੜ ਪਿਛਲੇ ਕਾਂਸੀ ਯੁੱਗ ਵਰਗੀ ਸੀ - ਯਾਨੀ, ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਫੜਨ ਲਈ ਬਲੇਡ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਮਿਆਨ ਤਲਵਾਰ ਨਾਲੋਂ ਕੁਝ ਜ਼ਿਆਦਾ ਦੋ-ਉੱਤਲ ਸੀ; ਇੱਕ ਮਿਲੀ-ਮੀਟਰ ਮੋਟੀ ਲੋਹੇ ਦੀ ਪਲੇਟ, ਕਿਨਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਜੋੜਨ ਲਈ ਖਿਤਿਜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਲਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ, ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਦੇ ਨੇੜੇ, ਸੁਪਰਪੋਜੀਸ਼ਨ ਦੀ ਇੱਕ ਤੰਗ ਅਤੇ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਲਾਈਨ ਬਣਾਉਂਦੀ ਸੀ। ਇਹ ਮਿਆਨ ਇੱਕ ਅੰਡਾਕਾਰ ਕ੍ਰੈਂਪੇਟ ਜਾਂ ਫੇਰੂਲ ਵਿੱਚ ਖਤਮ ਹੁੰਦਾ ਸੀ; ਅਤੇ ਪਲੇਟ ਲੋਹੇ ਦਾ ਇੱਕ ਟੁਕੜਾ ਇੱਕ ਛੋਟਾ ਚੌੜਾ ਹੁੱਕ ਵਾਲਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬੈਲਟ ਨਾਲ ਜੋੜਨ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਸ਼ਾਇਦ ਇਸਦਾ ਸੀ। ਇੱਥੇ, ਫਿਰ, ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਫਿਰ ਇੱਕ ਸੰਪੂਰਨ ਰੈਪੀਅਰ ਹੈ। ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇਹ ਏਟਰਸਕਨ ਸੀ, ਜਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਐਮ. ਜੀ. ਡੀ ਮੋਰਟਿਲਟ ਦੁਆਰਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਗੌਲਿਸ਼।

640 ਕਾਉਂਟ ਗੋਜ਼ਾਦੀਨੀ ਪਿਛਲੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਯੋਗਤਾ ਨਾਲ ਦਲੀਲ
ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

641 ਉਹ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਮਲਾਵਰ ਬੋਈ ਨੇ ਦੋ ਸਦੀਆਂ (ਈ.ਪੂ. 358-566)
ਤੱਕ ਸ਼ਹਿਰ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕੀਤਾ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਰੋਮੀਆਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਲਈ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਕੱਢ ਦਿੱਤਾ। ਪਰ ਉਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਵਧੀਆ ਤਲਵਾਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਕੇਲਟਸ (ਅਧਿਆਇ xiii) ਦਾ ਇਲਾਜ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਮੈਂ ਦਿਖਾਵਾਂਗਾ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਬੇਕਾਬੂ ਕੱਟਣ ਵਾਲੇ ਕਲੈਡਾਬ ਜਾਂ ਸਪੈਥਾ ਦਾ ਸੇਰੇਟੋਲੋ ਦੇ ਮਜ਼ਬੂਤ, ਦੋ-ਉੱਤਲ, ਅਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ-ਸੱਭਿਆਚਾਰੀ ਰੈਪੀਅਰ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸਮਾਨਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ।
ਸੇਰੇਟੋਲੋ ਵਰਗੇ ਹੋਰ ਬਲੇਡ - ਲੰਬੇ, ਤੰਗ ਅਤੇ ਨੁਕੀਲੇ - ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਏਟਰਸਕਨ ਕਬਰਾਂ ਵਿੱਚ ਪਾਏ ਗਏ ਹਨ। ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਇਹ ਸੀ ਕੇਰੇ ਦਾ ਬਲੇਡ, ਜੋ ਹੁਣ ਰੋਮ ਦੇ ਗ੍ਰੇਗੋਰੀਅਨ ਅਜਾਇਬ ਘਰ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਦਸੰਬਰ 1879 ਵਿੱਚ, ਚੀਉਸੀ ਅਤੇ ਅਰੇਜ਼ੋ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ, ਵਾਲਡੀਚੀਆਨਾ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕਬਰਸਤਾਨ ਦੁਆਰਾ ਦੋ ਹੋਰ ਬਲੇਡ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਲੰਮਾ ਏਟਰਸਕਨ ਸ਼ਿਲਾਲੇਖ ਇੱਕ ਤਾਜ਼ਾ ਦੇ ਪੈਰ 'ਤੇ ਉੱਕਰੀ ਹੋਈ ਸੀ। ਦੋ ਸਮਾਨ ਬਲੇਡਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਕੇਰੇ ਮਕਬਰੇ ਦੀ ਸਟੁਕੋ ਵਾਲੀ ਕੰਧ 'ਤੇ ਰਾਹਤ ਅਤੇ ਰੰਗ ਵਿੱਚ ਵੀ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਡੇਸ ਵਰਜਰਸ 642 ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰਦਾ ਹੈ: 'La frise supérieure est ornée d'Épées longues à deux tranchants, à la lame large et droite avec garde à la poignée, se rapprochant de celle que les Romains désignaient par le nom de spatha.('ਉੱਪਰਲਾ ਫਰੀਜ਼ ਲੰਬੀਆਂ, ਦੋਧਾਰੀ ਤਲਵਾਰਾਂ

ਨਾਲ ਸਜਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਚੌੜਾ, ਸਿੱਧਾ ਬਲੇਡ ਹੈ ਅਤੇ ਹਿਲਟ 'ਤੇ ਇੱਕ ਗਾਰਡ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਰੋਮਨ ਸਪੈਥਾ ਕਹਿੰਦੇ ਸਨ।') "ਅੱਜ ਅਸੀਂ ਕੁਝ ਹੋਰ ਵੀ ਹਾਂ, ਚਾਰ ਹੋਰ ਵੀ।" ਅਜਿਹੀਆਂ ਚਾਰ ਤਲਵਾਰਾਂ ਦੂਰ-ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਇਸਰਨੀਆ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਪੀਟਰਾਬੋਂਡਾਂਟੇ ਵਿਖੇ ਵੀ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ, ਅਤੇ ਨੇਪਲਜ਼ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਅਜਾਇਬ ਘਰ ਵਿੱਚ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹਨ। ਸਿਗਨੋਰ ਕੈਂਪਨਾਰੀ ਨੇ ਇੱਕ ਏਟਰਸਕਨ ਮਕਬਰੇ ਵਿੱਚ ਲੋਹੇ ਦੇ ਬਲੇਡ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਕਾਂਸੀ ਦੀ ਇੱਕ ਤਲਵਾਰ-ਹਿੱਲਟ ਦੀ ਖੋਜ ਕੀਤੀ।

643 ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਬੋਲੋਨਾ ਦੇ ਸੇਰਟੋਸਾ ਦੇ
ਨੇੜੇ ਬੇਨਾਚੀ ਜਾਇਦਾਦ ਤੋਂ ਸੇਰੇਟੋਲੋ ਵਾਂਗ ਇੱਕ ਲੋਹੇ ਦਾ ਬਲੇਡ ਅਤੇ ਲੋਹੇ ਦੀਆਂ ਛੈਣੀਆਂ ਵੀ ਮਿਲੀਆਂ।
ਮਰਹੂਮ ਵਿਦਵਾਨ ਪ੍ਰੋ. ਕੋਨੇਸਟਾਬਾਈਲ ਸੱਚਮੁੱਚ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੇ ਹਨ, 'ਦੇਸ ਏਪੀਸ ਡੀ ਮੇਮ ਫਾਰਮ ਅਤੇ ਡੇ ਮੇਮ ਡਾਇਮੈਂਸ਼ਨ ਓਨਟ ਏਟੀ ਟ੍ਰੂਵੀਜ਼ ਡੈਨਜ਼ ਡੀ'ਆਟਰਸ ਲੋਕੇਲਿਟੀਜ਼ ਐਟਰਸਕੇਸ, ਸਿਟੂਏਸ ਡੀਹੋਰਸ ਲਾ ਗੋਲੇ ਡੇਸ ਇਨਵੇਸ਼ਨਜ਼ ਗੌਲੋਇਸੇਸ, ਨੋਟਾਮੈਂਟ ਐਨ ਟੋਸਕੇਨ।' ਇਹ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਬਲੇਡ ਐਲਪਸ ਦੇ ਦੋਵੇਂ ਪਾਸੇ ਲੱਭੇ ਗਏ ਹਨ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਰੋਮਨਾਂ ਨੇ ਇਬੇਰਿਕ ਜਾਂ ਸਪੈਨਿਸ਼ ਬਲੇਡ ਅਪਣਾਇਆ ਸੀ; ਇਸ ਲਈ ਗੌਲਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਅਪੂਰਣ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੀ ਥਾਂ ਇਟਾਲੀਅਨਾਂ ਤੋਂ ਲਏ ਗਏ ਹਥਿਆਰਾਂ ਨੂੰ ਲੈ ਲਿਆ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ; ਦਰਅਸਲ, ਅਸੀਂ ਇਤਿਹਾਸ ਤੋਂ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਜਿਹਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਏਟਰਸਕਨਾਂ ਨੇ ਆਪਣਾ ਵਪਾਰ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਟ੍ਰਾਂਸਲਪਾਈਨ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਫੈਲਾਇਆ, ਸਗੋਂ ਸਵਿਟਜ਼ਰਲੈਂਡ ਤੋਂ ਡੈਨਮਾਰਕ ਤੱਕ ਅਤੇ ਵਾਲਾਚੀਆ ਤੋਂ ਇੰਗਲੈਂਡ ਅਤੇ ਆਇਰਲੈਂਡ ਤੱਕ ਫੈਲੇ ਉਸ ਵਿਸ਼ਾਲ ਖੇਤਰ ਤੱਕ ਵੀ ਫੈਲਾਇਆ।

644 ਇਹ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਵਿਦਵਾਨਾਂ
ਦੀਆਂ ਜਾਂਚਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਾਬਤ ਹੋਇਆ ਹੈ: ਜਰਮਨੀ ਵਿੱਚ ਲਿੰਡੇਨਸ਼ਮਿਟ, ਵੌਨ ਸੈਕੇਨ, ਵਿਰਚੋ, ਕੇਨਰ, ਵੇਈਹੋਲਡ, ਵੌਨ ਕੋਨਹੌਸੇਨ ਅਤੇ ਜੇਂਥੇ ਦੁਆਰਾ; ਸਵਿਸ ਮੋਰਲੋਟ, ਡੀ ਰੂਜਮੋਂਟ, ਡੇਸਰ ਅਤੇ ਡੀ ਬੋਨਸਟੇਟਨ ਦੁਆਰਾ; ਡੇਨ ਵੋਰਸਾਏ ਦੁਆਰਾ; ਇੰਗਲੈਂਡ ਵਿੱਚ ਗ੍ਰੇ, ਡੈਨਿਸ, ਹੈਮਿਲਟਨ ਅਤੇ ਵਾਈਲੀ ਦੁਆਰਾ; ਬੈਲਜੀਅਨ ਸ਼ੂਅਰਮੈਨ ਦੁਆਰਾ; ਅਤੇ ਇਤਾਲਵੀ ਗੋਜ਼ਾਦੀਨੀ, ਕੋਨੇਸਟਾਬਾਈਲ, ਗੈਰੂਚੀ ਅਤੇ ਗਾਮੁਰਿਨੀ ਦੁਆਰਾ। Desor, ਜਦੋਂ ਸਿਓਨ ਵਿਖੇ ਲੱਭੇ ਗਏ ਕਾਂਸੀ ਦੇ ਹੈਂਡਲ ਦੇ ਨਾਲ ਲੋਹੇ ਦੀ ਤਲਵਾਰ ਦੀ ਡਰਾਇੰਗ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ, ਅਤੇ ਥਿਓਲੀ ਦੁਆਰਾ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਉਹ ਬਿਲਕੁਲ ਹਾਲਸਟੈਡ ਦੇ ਸਮਾਨ ਹੈ,

ਘੋਸ਼ਣਾ ਕੀਤੀ: 'De pareilles Épées sont évidemment fabriquees à l'étranger et non dans le conmmerce no dans le conmmerce d'. qui se faisait pendant la premiere époque de fer, époque sur laquelle on s'est trompé si souvent.' Livy,645 ('ਅਜਿਹੀਆਂ ਤਲਵਾਰਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਬਣੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਉਸ ਵਪਾਰ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਜੋ ਪਹਿਲੇ ਲੋਹੇ ਦੇ ਯੁੱਗ ਦੌਰਾਨ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਸਮਾਂ ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਗਲਤ ਸਮਝੇ ਗਏ ਹਨ।' ਲਿਵੀ, 645) ਅਸਲ ਵਿੱਚ,

ਇਟ੍ਰੂਰੀਆ ਵਿੱਚ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਦੀ ਹੱਦ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਉਹ ਇਸ ਬਾਰੇ ਬੀ.ਸੀ. 205, ਜਿਸ ਸਮੇਂ ਫੇਲਸੀਨਾ ਦਾ ਬੋਇਅਨ ਕਬਜ਼ਾ ਖਤਮ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਕੱਲਾ ਅਰੇਜ਼ੋ 45 ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਹਜ਼ਾਰ ਹੈਲਮਟਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਸਕੂਟਾ ਅਤੇ ਤਿੰਨ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ ਲਾਂਸ ਦੇ ਨਾਲ ਸਕਿਪੀਓ ਦੇ ਬੇੜੇ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ।
ਪਰ ਰੈਪੀਅਰ ਏਟਰਸਕਨ ਤਲਵਾਰ ਦਾ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਰੂਪ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਹੈਮਿਲਟਨ ਦੇ 'ਏਟਰਸਕਨ ਐਂਟੀਕੁਇਟੀਜ਼' ਵਿੱਚ,

646 ਇੱਕ ਮਨੁੱਖੀ ਚਿੱਤਰ ਇੱਕ 'ਹੈਂਗਰ' ਵਾਂਗ ਕੱਟਣ ਵਾਲੀ ਤਲਵਾਰ
ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਜਿਸਦੀ ਛਾਤੀ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਬੈਲਟ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਏਟਰੂਰੀਆ ਦਾ ਸਿਰਾਮਿਕ ਤਲਵਾਰਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੇ ਭਰਪੂਰ ਚਿੱਤਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ; ਪਰ ਕਲਾ ਕੁਝ ਹੱਦ ਤੱਕ ਮਿਸ਼ਰਤ ਹੈ, ਅਤੇ ਸਾਡੀ ਸਭ ਤੋਂ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਸਲ ਖੋਜਾਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।
ਇਹਨਾਂ ਖੋਜਾਂ ਤੋਂ ਅਸੀਂ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਦੇ ਹੋਏ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਂਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਟਲੀ ਦੇ ਏਟਰਸਕਨਾਂ ਕੋਲ ਆਪਣੇ ਮੁੱਢਲੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਇੱਕ ਰੈਪੀਅਰ ਸੀ ਜੋ ਕਿ ਕੱਟਣ ਅਤੇ ਸੁੱਟਣ ਵਾਲੇ ਹਥਿਆਰ ਵਜੋਂ, ਲਗਭਗ ਸੰਪੂਰਨ ਸੀ। ਬਲੇਡ ਲੰਬਾ ਹੈ, ਪਰ ਬਹੁਤ ਲੰਮਾ ਨਹੀਂ; ਇੰਨਾ ਚੌੜਾ ਹੈ ਕਿ ਬਿਨਾਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਭਾਰ ਦੇ ਕੁਸ਼ਲ ਹੋਵੇ, ਅਤੇ ਮੱਧ-ਪਸਲੀ ਦੁਆਰਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਇੱਕ ਖੋਖਲਾ ਕਮਾਨ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਅਧਿਆਇ XI ਵਿੱਚ। ਮੈਂ ਏਟਰੂਰੀਅਨ ਤਲਵਾਰ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਮਾਈਸੀਨੇ ਦੀ ਤਲਵਾਰ ਨਾਲ ਕਰਾਂਗਾ; ਬਾਅਦ ਵਾਲਾ ਆਪਣੀ ਕਿਸਮ ਦਾ ਇੱਕ ਚਮਤਕਾਰ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਘਟੀਆ ਧਾਤ - ਕਾਂਸੀ ਤੋਂ ਬਣਿਆ ਹੈ।

ਅਧਿਆਇ X।

ਬਾਬਲ, ਅੱਸ਼ੂਰ ਅਤੇ ਪਰਸ਼ੀਆ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਤਲਵਾਰ
ਭਾਵੇਂ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਲੈਪਸੀਅਸ ਨੇ ਇਹ ਕਾਇਮ ਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸਭ ਤੋਂ ਪੁਰਾਣੀ ਬੇਬੀਲੋਨੀ ਸਭਿਅਤਾ ਮਿਸਰ ਤੋਂ ਆਯਾਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਬਾਈਬਲ ਦੇ ਝੁਕਾਅ, ਅਤੇ ਮਿਥਿਹਾਸ ਅਤੇ ਰਹੱਸਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਬਦਿਕ ਇਤਿਹਾਸ ਵਜੋਂ ਪੜ੍ਹਨ ਦੇ ਘਾਤਕ ਅਭਿਆਸ ਨੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਆਧੁਨਿਕ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਿਨਾਰ ਦੇ ਮੈਦਾਨ (ਬਾਬਲ) ਅਤੇ ਫ਼ਾਰਸ ਦੀ ਖਾੜੀ ਦੇ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਸਿਰੇ ਨੂੰ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਦਾ ਪੰਘੂੜਾ ਅਤੇ 'ਯਹੂਦੀਵਾਦ' ਦੀ ਉਤਪਤੀ ਮੰਨਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਅਜੇ ਵੀ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹਾਂ, 'ਬਾਬਲੀਨੋਆ ਉਸ ਸਮੇਂ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸੱਭਿਅਕ ਅਤੇ ਸੰਘਣੀ ਆਬਾਦੀ ਵਾਲਾ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਹੈ ਜਦੋਂ ਮਿਸਰ ਅਜੇ ਵੀ ਆਪਣੀ ਜਵਾਨੀ ਦੇ ਸਿਖਰ 'ਤੇ ਸੀ।'

647 ਸਿਰਫ਼ ਉਤਪਤ (x. 10) ਵਿੱਚ, ਜੋ ਕਿ ਬਾਅਦ ਦੇ ਨਸਲੀ ਵਿਗਿਆਨ ਦਾ ਇਲਾਜ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਇੱਕ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਹੈ, ਸਾਨੂੰ ਏਰੇਕ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਮਿਲਦਾ ਹੈ,

648 ਉਰੂਖ ਬਾਬਲ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ
ਪੁਰਾਣਾ ਪਰੰਪਰਾਗਤ ਰਾਜਾ ਸੀ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਮਿਸਰੀ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਬੇਲਸ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਪਰਜਾ ਨੂੰ ਇੱਕ ਮਿਸਰੀ ਬਸਤੀ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜੋ ਬੇਰਹਿਮ ਬਾਬਲੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਜੋਤਿਸ਼ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕਲਾਵਾਂ ਸਿਖਾਉਂਦੀ ਸੀ। ਯਾਦਗਾਰੀ ਬੇਬੀਲੋਨੀ ਜਾਂ ਪ੍ਰੀ-ਚਲਡੀਅਨ ਸਾਮਰਾਜ ਸਿਰਫ਼ ਈਸਾ ਪੂਰਵ 2300 ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਕਈ ਸਦੀ - ਇੱਕ ਸਕੋਰ - ਮੇਨੇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ। ਮਰਹੂਮ ਸ੍ਰੀ ਜਾਰਜ ਸਮਿਥ ਸਾਨੂੰ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕੁਝ ਵਿਦਵਾਨ ਇਤਿਹਾਸ ਨੂੰ 'ਉਸ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਲਗਭਗ ਦੋ ਹਜ਼ਾਰ ਸਾਲ ਅੱਗੇ ਫੈਲਾਉਣਗੇ'; ਪਰ ਉਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਐਲਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕਾਰਾ-ਇੰਦਾਸ (ਲਗਭਗ ਈਸਾ ਪੂਰਵ 1475?–1450?) ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਾਜੇ ਲਈ ਕੋਈ ਅਨੁਮਾਨਤ ਤਾਰੀਖ਼ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਨਾਲ ਹੀ, 'ਬੇਬੀਲੋਨੀਆ ਦੇ ਮਹਾਨ ਮੰਦਰਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਰਾਜਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜੋ ਹਮੂ-ਰਾਬੀ, ਕਾਸੀ' ਅਰਬਾਂ ਦੇ ਰਾਜਾ (ਸੋਲ੍ਹਵੀਂ ਸਦੀ ਈਸਾ ਪੂਰਵ) ਦੁਆਰਾ ਜਿੱਤ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਨ।

649

□□□□□ 202.

□□□□□□ □□ □□□□□

□□□□□□□□□□ □□□□□ □□□□□ □□□□□ □□□ □□□□□ □□□□□□□□□ □□□ □□□□□ 2000 □□□ □□□□□□□ □□ □□□□□ □□□ □□□□□, □□□□□□□ (□□□□□-□□□□□□) □□ □□□□□□□□ □□□ □□□□□□□□ □□□□□□□□□□ □□ □□□□□□□□, □□ □□□ '□□ □□□ □□□□□ 2317 □□□ 2116 □□ □□□□□□□ □□□□□□ □□□□□□ □□□□ □□□□□□□□□ [650] □□□□□□ □□□ □□□□□□□□□□□ □□□□□□□□□□ □□□□□□ □□□ □□□□□, □□□□□□□□□□ □□□ □□□ □□, 2,317 □□□□□□ □□ □□□□□□-□□□□□□ □□□□□□ □□□ □□□□□□□ □□□□□□□, □□□□□□□□ □□□□□□□□□□□ □□□ □□□□□ □□□□□ □□ □□ □□□□□ (□□□ □□ □□□□□□□□) □□□ □□□□□□□□ (□□□ □□□□□ 993-953) □□□ 1,000 □□□ □□□□□□□ □□□□□□ □□□□□□□ □□, □□□ □□ □□□ □□□□□ □□□□□□ □□□□□□□□ □□ □□□□□□□ □□□□□□ □□□□□□ □□□ □□□□□□□□□ □□□□□□□, □□□□□□□ (□□□ □□□□□ 395) □□ □□□□□□ □□□□□□ □□□□, □□□□□□ □□ □□□□□□□□□ □□□ □□□ □□□□□□ □□□ □□□□□□□ □□□□□□□□□ □□ □□□□□□□□ □□□□□ □□, □□□□□□□ □□□□□ □□□ □□□□□ □□ □□□□□ □□□□□ □□□ □□□□□ □□□□□ 1200. □□□□□□□□□ □□□□□□ □□□□□□ □□□□□□ □□□ □□□□□□□□ □□□□□, 2145 □□□ □□□□□ □□ □□□□□□ □□ □□□□□□□□ □□□□□ □□, □□□ □□□□□□□□□ □□□□□□□□□ □□□□□□ □□□□□□□□ (□□□ □□□□□ 776), □□□ □□□ □□□□□ □□□ 1340 □□□ □□□□□□□□ 2116. □□□□□ (□□□□□□□□) □□ □□□□□ □□□[651] □□□□□□□□□-□□□□□ □□□□□□□□ □□ □□□□□ □□□□□□ □□□□□□□□ '□□ □□□□□ □□□□□□ □□□□□□□ □□□□□ □□□, □□□□□□□ □□□□□□□ '□□□' □□□□□□□ □□, □□□ □□□□□□□□□□ □□□□□□, □□□□□□□ □□□□□□ □□□ '□□□' □□□ □□□ □□□□□□□ □□, □□□ □□□□□□□□□□ '□□□ □□ □□□□□ □□□□□' □□□ □□□□□□ □□□ □□ ➳Ψ □□□□[652] □□□□□□□ □□□□□□□ □□□ □□□□□

ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਇੱਕੀਵੇਂ ਰਾਜਵੰਸ਼ (ਈ.ਪੂ. 1100-966) ਵਿੱਚ ਫ਼ਿਰਊਨ ਦੇ ਪਤਨ ਤੱਕ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ: ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ - ਰਾਮੇਸੂ ਜਾਂ ਰਾਮਸੇਸ XVI। - ਨੇ ਗੱਦੀਓਂ ਲਾਹ ਕੇ ਪਲਸ਼ਾਰਨੇਸ, 'ਅੱਸ਼ੂਰੀਆਂ ਦੇ ਮਹਾਨ ਰਾਜਾ' ਦੀ ਧੀ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕੀਤਾ, ਜਿਸਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਨੀਨਵੇਹ ਸੀ,

653 ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅੱਸ਼ੂਰੀਆਂ ਦੇ ਹਮਲਿਆਂ
ਵੱਲ ਲੈ ਗਿਆ। ਮਿਸਰ।

654 ਤਾਂ ਫਿਰ, ਅਸੀਂ ਲੈਪਸੀਅਸ ਨਾਲ ਇਹ ਗੱਲ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਢੰਗ ਨਾਲ
ਮੰਨ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਬੇਬੀਲੋਨੀਆਈ ਸਭਿਅਤਾ ਮਿਸਰ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੀ ਸੀ, ਜੇ ਇਸ ਤੋਂ ਆਯਾਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

655

ਬੇਬੀਲੋਨੀਆ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਤੀਜਾ ਤੱਤ, ਜਿਸਨੂੰ 'ਟੂਰਾਨੀਅਨ' (ਚੀਨੀ) ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਪਹਿਲਾਂ ਮਿਸਰੀ ਤੋਂ ਉੱਭਰਿਆ ਅਤੇ ਤਰੱਕੀ ਦੇ ਨਾਟਕ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ। ਲਗਭਗ ਅਣਜਾਣ ਮਾਤਰਾ ਨੇ ਕੁਝ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਅਨੁਪਾਤ ਧਾਰਨ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਅੱਕਾਦੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਤੋਂ ਅਜੇ ਵੀ ਮਹਾਨ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਫਿਰ ਵੀ ਚੀਨੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਦਰਸਾਈ ਗਈ ਨਸਲ ਦਾ ਮਿਸਰ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ 'ਤੇ ਕੋਈ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਹੀਂ ਪੈ ਸਕਦਾ ਸੀ। 'ਜਿਸ ਸਮੇਂ ਉਤਪਤ ਦੀਆਂ ਵੰਸ਼ਾਵਲੀ ਸਾਰਣੀਆਂ ਲਿਖੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ (ਅਧਿਆਇ x.) ਉਹ ਖੇਤਰ ਅਜੇ ਵੀ ਇੰਨੇ ਅਣਜਾਣ ਅਤੇ ਵਹਿਸ਼ੀ ਸਨ ਕਿ ਲੇਖਕ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੱਭਿਅਕ ਸੰਸਾਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।'

656

ਮੇਸੋਪੋਟੇਮੀਆ ਸੱਭਿਅਤਾ ਬਾਰੇ ਸਾਡਾ ਅਸਲ ਗਿਆਨ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਮੌਜੂਦਾ ਸਦੀ ਦੀ ਮਿਹਨਤ ਕਾਰਨ ਹੈ। 1801-1803 ਵਿੱਚ, ਬੌਨ ਦੇ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਗ੍ਰੋਟਫੈਂਡ ਨੇ ਫ਼ਾਰਸੀ ਕਿਊਨੀਫਾਰਮ,

657 ਕਿਊਨੀਟਿਕ ਜਾਂ ਤੀਰ-ਮੁਖੀ ਅੱਖਰ ਦਾ ਸੁਰਾਗ ਲੱਭਿਆ। ਇਸ ਮਹਾਨ ਕਦਮ ਨੇ
ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਭੁੱਲ-ਭੁੱਲ ਨੂੰ ਕਈ ਛੋਟੇ ਖੋਜੀਆਂ ਲਈ ਖੋਲ੍ਹ ਦਿੱਤਾ - ਹੀਰੇਨ (1815), ਬਰਨੌਫ (1836), ਲਾਸਨ (1836-44), ਹਿੰਕਸ, ਜਿਸਨੇ ਅਸੀਰੀਅਨ ਕਿਊਨੀਫਾਰਮ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਅਤੇ, ਹੋਰ ਜ਼ਿਕਰ ਨਾ ਕਰਨ ਲਈ, ਰਾਵਲਿਨਸਨ, ਜਿਸਦੀ 'ਰੀਡਿੰਗ ਮੇਡ ਈਜ਼ੀ' ਨੇ ਇੰਗਲੈਂਡ ਵਿੱਚ ਅਧਿਐਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਬਣਾਇਆ। ਮੇਸੋਪੋਟੇਮੀਆ ਦੇ ਖੰਡਰਾਂ ਦੀ ਅਸਲ ਖੋਜ ਵਿਦਵਾਨ ਕੌਂਸਲ ਬੋਟਾ (ਦਸੰਬਰ 1842) ਦੁਆਰਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸਨੇ ਮੋਸੁਲ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕੋਯੰਜਿਕ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉੱਤਰ-ਪੂਰਬ ਵਿੱਚ ਲਗਭਗ ਦਸ ਮੀਲ ਦੂਰ, ਖੋਰਸਾਬਾਦ ਵਿੱਚ ਸਫਲਤਾਪੂਰਵਕ ਕੰਮ ਕੀਤਾ: ਚਾਰ ਸਾਲ ਬਾਅਦ (ਦਸੰਬਰ 1846) ਅੱਸ਼ੂਰੀਅਨ ਪੁਰਾਤਨ ਵਸਤਾਂ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਲੂਵਰ ਪਹੁੰਚਿਆ। ਉਸਦੇ ਬਾਅਦ (8 ਨਵੰਬਰ, 1845) ਸ਼੍ਰੀ (ਹੁਣ ਸਰ) ਐਚ. ਏ. ਲੇਅਰਡ, ਜੋ ਬਦਕਿਸਮਤੀ ਨਾਲ ਪੂਰਬੀ ਨਹੀਂ ਸਨ: ਮੋਹਰ-ਮਿੱਟੀ ਵਾਲੇ ਸਾਹਿਤ ਦੀਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਖੋਜਾਂ, ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੋਯੰਜਿਕ ਅਤੇ ਕਲਾਤ ਨੀਨਾਵੀ (ਨੀਨੇਵੇਹ), ਹਿੱਲਾਹ (ਬਾਬਲ), ਵਾਰਕਾ, ਸਿਪਾਰਾ (ਅਬੂ ਨੱਬਾਹ) ਬਗਦਾਦ ਤੋਂ ਸੋਲ੍ਹਾਂ ਮੀਲ ਦੱਖਣ-ਪੱਛਮ, ਅਤੇ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਾਈਬਲੀ ਸਥਾਨ।

ਵੀਹ ਸਦੀਆਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੱਬੀਆਂ ਗਈਆਂ ਪੁਰਾਤਨ ਵਸਤਾਂ ਦੀ ਇਹ 'ਰਿਕਵਰੀ', ਅਤੇ ਬੇਸ-ਰਿਲੀਫਾਂ ਦਾ ਪੂਰਾ ਸਾਹਿਤ, ਸਾਨੂੰ ਨੀਲ ਘਾਟੀ, ਵਿਗਿਆਨ ਅਤੇ ਕਲਾ ਦੇ ਪੰਘੂੜੇ ਅਤੇ ਮਾਂ- ਦੇਸ਼, ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਟਾਈਗ੍ਰਿਸ-ਫਰਾਤ 'ਤੇ ਇਸਦੇ ਵਿਰੋਧੀ-ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਨਾਲ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਅੱਸ਼ੂਰ ਦੀ ਅਸਲ ਕਾਰੀਗਰੀ, ਮਿਸਰ ਵਾਂਗ, ਅਜੇ ਵੀ ਅਣਜਾਣ ਹੈ; ਅਤੇ, ਭਾਵੇਂ ਉਸਨੇ ਨੀਲ-ਧਰਤੀ ਤੋਂ ਉਧਾਰ ਲਿਆ ਸੀ, ਉਸਦੀ ਕਲਾ ਇੱਕ ਉਭਾਰ ਦੀ ਬਜਾਏ ਇੱਕ ਪਤਨ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਅੰਤਰ ਮਿਸਰ ਦੇ ਪੋਰਫਾਈਰੀ, ਗ੍ਰੇਨਾਈਟ ਅਤੇ ਸਾਇਨਾਈਟਸ, ਅਤੇ ਇੰਟਰਾਮਨੀਅਨ ਅੱਸ਼ੂਰ ਦੇ ਮਿੱਟੀ ਦੀਆਂ ਇੱਟਾਂ, ਮੋਟੇ ਕਾਲੇ ਸੰਗਮਰਮਰ, ਖੁਰਦਰੇ ਬੇਸਾਲਟ ਅਤੇ ਅਟੱਲ ਅਲਾਬਸਟਰ (ਇੱਕ ਕੈਲਕੇਰੀਅਸ ਕਾਰਬੋਨੇਟ) ਵਿਚਕਾਰ ਹੈ। ਪਰ ਮਿਹਨਤੀ ਘਾਟੀ-ਮਨੁੱਖਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਮਾੜੀ ਸਮੱਗਰੀ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਲਾਭ ਉਠਾਇਆ। ਖੰਡਰ ਸੱਚੇ ਮਿਸਰੀ ਆਰਚ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ; ਅਖੌਤੀ ਆਇਓਨਿਕ ਰਾਜਧਾਨੀ, ਮੂਲ ਵੋਲਟ ਬੱਕਰੀਆਂ ਦੇ ਸਿੰਙ ਸਨ;

658 ਕੈਰੀਅਟਾਈਡਜ਼ ਅਤੇ ਐਟਲਾਂਟਸ, ਜਾਂ ਮਨੁੱਖੀ ਚਿੱਤਰ ਜੋ ਕਾਲਮ ਵਜੋਂ ਕੰਮ
ਕਰਦੇ ਹਨ; ਕੌਰਨੀਸ, ਕੋਰਬੇਲ, ਅਤੇ ਬਰੈਕਟ; ਸਾਦੇ ਖੇਤਾਂ ਨੂੰ ਭਰਨ ਲਈ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਰਕੀਟੈਕਚਰਲ ਸਜਾਵਟ ਦੇ ਨਾਲ। ਜ਼ਾਹਰ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੇ ਨੀਲ-ਭੂਮੀ ਤੋਂ ਪਰਵਾਸ ਕਰ ਗਏ ਸਨ। ਅਜਿਹੇ ਖੰਭਾਂ ਵਾਲਾ ਚੱਕਰ, ਕਮਲ,

659 ਐਫਆਈਆਰ-ਕੋਨ, ਅਤੇ ਰੋਸੇਟ ਸਨ: ਬਾਅਦ ਵਾਲਾ, ਡਾ.
ਸਕਲੀਮੈਨ ਦੁਆਰਾ 'ਟ੍ਰੌਏ' (ਪੰਨਾ 160) 'ਤੇ ਵੀ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਬਾਈਜ਼ੈਂਟਾਈਨ ਕਲਾ ਦਾ ਰੋਜ਼ਾ ਰਹੱਸ ਬਣ ਗਿਆ, ਅਤੇ ਈਸਾਈਆਂ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਮੂਲ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਦੁਬਾਰਾ, ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਕੁੰਜੀ-ਪੈਟਰਨ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਟਰੋਜਨ ਅਤੇ ਚੀਨੀ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਯੂਨਾਨੀ ਹੈ; ਹਨੀਸਕਲ, ਹੋਮਾ ਜਾਂ ਅਸੀਰੀਅਨ 'ਜੀਵਨ ਦੇ ਰੁੱਖ' ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ;

660 ਗਿਲੋਚੇ-ਸਕ੍ਰੌਲ
ਜਾਂ ਵੇਵ-ਪੈਟਰਨ; ਅਤੇ ਘੁੰਮਦਾ ਹੋਇਆ ਇੱਟ, ਜਿਸਨੂੰ ਟਸਕਨ ਸਰਹੱਦ ਵੀ ਗਲਤ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ: ਬਾਅਦ ਵਾਲਾ ਮਿਸਰ ਅਤੇ ਸਾਈਪ੍ਰਸ ਵਿੱਚ ਆਮ ਹੈ, ਅਤੇ ਸੰਭਵ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹਿੱਟਾਈਟ ਸਵਾਸਤੀ ਤੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸਨੂੰ ਗਲਤੀ ਨਾਲ ਸਵਾਸਤਿਕਾ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

661 ਅੱਸ਼ੂਰ
ਸਾਹਿਤ ਵਿੱਚ,

662 ਪੇਂਟਿੰਗ, ਮੂਰਤੀ ਕਲਾ, ਛੋਟੀਆਂ ਕਲਾਵਾਂ ਅਤੇ ਧਾਤੂ ਵਿਗਿਆਨ ਵਿੱਚ
ਬਰਾਬਰ ਉੱਤਮ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਪਾਰਦਰਸ਼ੀ ਸ਼ੀਸ਼ਾ ਬਣਾਇਆ: ਨੀਨਵੇਹ ਵਿੱਚ ਮਿਲਿਆ ਇੱਕ ਕ੍ਰਿਸਟਲ ਲੈਂਸ 663 ਕੁਝ ਸ਼ਿਲਾਲੇਖਾਂ ਦੇ ਛੋਟੇ ਆਕਾਰ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ। ਉਸਦੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਨੇ ਮੀਨਾਕਾਰੀ ਦਾ ਕੰਮ ਕੀਤਾ, ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਮਰ ਇੱਟ ਨੂੰ ਸਜਾਇਆ: ਆਪਣੇ ਮਿਸਰੀ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਵਾਂਗ, ਉਹ ਹਾਥੀ ਦੰਦ ਦੀ ਨੱਕਾਸ਼ੀ, ਜੈਸਪਰ ਅਤੇ ਪਿਏਟਰਾ ਡੂਰਾ ਦੇ ਸਿਲੰਡਰਾਂ ਨੂੰ ਕੱਟਣ ਵਿੱਚ, ਅਤੇ ਕਾਰਨੇਲੀਅਨ, ਓਨਿਕਸ, ਸਾਰਡੋਨਿਕਸ, ਐਮਥਿਸਟ, ਐਗੇਟ, ਚੈਲਸੀਡੋਨੀ ਅਤੇ ਲੈਪਿਸ ਲਾਜ਼ੁਲੀ 'ਤੇ ਰਤਨ-ਉੱਕਰੀ ਵਿੱਚ ਹੁਨਰਮੰਦ ਸਨ।
ਅੱਸ਼ੂਰੀਅਨ ਧਾਤੂ ਵਿਗਿਆਨ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਦਰਿਆ-ਵਾਦੀ ਦੀ ਗਿੱਲੀ ਅਤੇ ਨਾਈਟਰਸ ਮਿੱਟੀ ਵਿੱਚ ਲੋਹੇ ਦੇ ਕੁਝ ਸਾਮਾਨ ਮਿਲੇ ਹਨ, ਪਰ ਇਸ ਧਾਤ ਨੂੰ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਿਸਰ ਵਿੱਚ, ਨੀਲੇ ਰੰਗ ਨਾਲ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਦੇਵਤਾ ਨਿਨੀਬ ਨੂੰ 'ਲੋਹੇ ਦੇ ਕੋਟ ਦਾ ਮਾਲਕ'

ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸੋਨਾ ਅਤੇ ਚਾਂਦੀ ਨੂੰ ਗਹਿਣਿਆਂ ਵਜੋਂ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਮੋਸੁਲ ਦੇ ਨੇੜੇ ਮੋਂਟੇਸ ਗੋਰਦੀ (ਕੁਰਦ ਪਹਾੜ) ਵਿੱਚ ਸੀਸਾ ਪੁੱਟਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ 'ਨੂਹ ਦੇ ਸੰਦੂਕ' ਦਾ ਅਸਲ ਅਰਾਰਤ ਸੀ। ਤਾਂਬੇ ਦੇ ਭਾਂਡੇ, ਪਾਲਿਸ਼ ਕਰਨ 'ਤੇ ਸੋਨੇ ਵਾਂਗ ਚਮਕਦੇ ਸਨ, ਨਿਮਰੂਦ ਦੇ ਮਹਿਲਾਂ ਵਿੱਚ ਮਿਲੇ ਸਨ: ਧਾਤ ਟਾਈਗ੍ਰਿਸ ਘਾਟੀ ਵੱਲ ਜਾਂਦੇ ਉੱਤਰੀ ਉੱਚੇ ਇਲਾਕਿਆਂ ਤੋਂ ਲਿਆਂਦੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿੱਥੇ ਅਰਘਾਨਾ ਮਦਾਨ (ਦਿਆਰ-ਏ-ਬੇਕਰ ਖਾਨ) ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਓਟੋਮੈਨ ਸਾਮਰਾਜ ਨੂੰ ਸਪਲਾਈ ਕਰਦੀ ਸੀ। ਉਹ ਜਗ੍ਹਾ ਜਿਸਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਟੀਨ ਨੂੰ ਨਿਰਯਾਤ ਕੀਤਾ ਵਿਵਾਦਿਤ ਹੈ।

664 ਉਹ ਕਾਂਸੀ ਵਿੱਚ ਵਧੀਆ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਸਨ: ਇਸ
ਮਿਸ਼ਰਤ ਧਾਤ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਕਾਸਟਿੰਗ ਮਿਲੇ ਹਨ: ਭਾਂਡੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਬਰਤਨ ਅਤੇ ਕੜਾਹੀ, ਕੱਪ, ਕਾਂਟੇ ਅਤੇ ਚਮਚੇ, ਪਕਵਾਨ ਅਤੇ ਪਲੇਟਾਂ, ਸਾਦੇ ਅਤੇ ਸਜਾਵਟੀ; ਔਜ਼ਾਰ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਚੁੰਨੀਆਂ, ਮੇਖਾਂ ਅਤੇ ਆਰੇ; ਪਤਲੀਆਂ ਪਲੇਟਾਂ; ਅਖੌਤੀ ਰੇਜ਼ਰ;

665 ਲੈਂਪ; ਹਥਿਆਰ; ਮਿਸਰ
ਵਿੱਚ ਵੀ ਇੱਕ ægis ਵਰਗੀ ਵਸਤੂ ਮਿਲੀ; ਲਾਂਸ-ਹੈੱਡ, ਢਾਲਾਂ, ਅਤੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ-ਸਾਕਟ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰੇਕ ਦਾ ਭਾਰ ਛੇ ਪੌਂਡ ਅਤੇ ਤਿੰਨ ਅਤੇ ਤਿੰਨ-ਚੌਥਾਈ ਔਂਸ ਹੈ।

666

ਬਲਾਵਤ ਦੇ ਕਾਂਸੀ ਦੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ, ਅੱਠ ਫੁੱਟ ਲੰਬੇ ਪਲੇਟਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਸ਼ਾਲਮਾਨੇਸਰ II ਦੀਆਂ ਜਿੱਤਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ। (ਈ.ਪੂ. 884-850), ਉੱਚ ਕਲਾ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਲੇਅਰਡ ਨੇ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਅਜਾਇਬ ਘਰ ਨੂੰ ਨਿਮਰੂਦ ਵਿਖੇ ਉੱਤਰ-ਪੱਛਮੀ ਮਹਿਲ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਹੇ ਦੇ ਸਮਾਨ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਕੀਤੀ, ਅਤੇ ਕੁਝ ਵਿੱਚ ਲੋਹੇ ਦੇ ਕੋਰ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦੁਆਲੇ ਕਾਂਸੀ ਨੂੰ ਆਰਥਿਕਤਾ ਲਈ ਢਾਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਲੋਹੇ ਦੀ ਚੇਨ-ਬਸਤਰ, ਕਾਂਸੀ ਨਾਲ ਸਜਾਏ ਦੋ ਜੰਗਾਲ ਵਾਲੇ ਹੈਲਮੇਟ; ਚੁੰਨੀਆਂ, ਹਥੌੜੇ, ਚਾਕੂ ਅਤੇ ਆਰੇ ਸਨ।

667 ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਤਾਰੀਖ ਈ.ਪੂ. 880 ਵਿੱਚ ਮੰਨੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।
ਨਕਲ ਯੁੱਧ (ਸ਼ਿਕਾਰ) ਵਿੱਚ ਅੱਸ਼ੂਰੀ ਮਾਹਰ ਸਨ। ਕਈ ਸੈਂਕੜੇ ਬੇਸ-ਰਿਲੀਫ, ਜੋ ਕਿ ਵਧੇਰੇ ਕੁਦਰਤੀ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਮਿਸਰ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਘੱਟ ਰਵਾਇਤੀ ਹਨ, ਸ਼ੇਰ, ਹਰਣ ਅਤੇ ਜੰਗਲ-ਸਵਾਈਨ; ਜੰਗਲੀ ਘੋੜਾ, ਗਧਾ ਅਤੇ ਬਲਦ ਦਾ ਪਿੱਛਾ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਯੁੱਧ ਦੀ ਕਲਾ ਵਿੱਚ ਬਰਾਬਰ ਹੁਨਰਮੰਦ ਸਨ, ਜੋ ਕਿ ਇਸਦੇ ਸਾਰੇ ਪੜਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਮਾਰਚ, ਨਦੀਆਂ ਦੇ ਲੰਘਣ, ਘੇਰਾਬੰਦੀ, ਲੜਾਈ, ਸਮੁੰਦਰੀ ਲੜਾਈ, ਜਾਂ ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਏ ਦਰਿਆ-ਲੜਾਈ, ਪਿੱਛਾ ਕਰਨਾ, ਅਤੇ ਕੈਦੀਆਂ ਨੂੰ ਤਸੀਹੇ ਦੇ ਕੇ, ਸੂਲੀ 'ਤੇ ਚੜ੍ਹਾਉਣਾ, ਜ਼ਿੰਦਾ ਉਬਾਲੇ ਮਾਰਨਾ, ਸਲੀਬ 'ਤੇ ਚੜ੍ਹਾਉਣਾ, ਅਤੇ 'ਰੁੱਖ ਲਗਾਉਣਾ' ਜਾਂ ਜੀਵ-ਵਿਰੋਧੀ-ਵਿਰੋਧੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਏਸ਼ੀਆਈਆਂ ਦੀਆਂ ਘਿਣਾਉਣੀਆਂ ਬੇਰਹਿਮੀਆਂ, ਜੋ ਅਜੇ ਵੀ ਫਾਰਸੀ, ਕੁਰਦ ਅਤੇ 'ਅਣਕਹਿ' ਤੁਰਕ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਅਫ਼ਰੀਕੀ ਮਿਸਰੀ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਨਰਮਾਈ ਦੇ ਬਿਲਕੁਲ ਉਲਟ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਕੰਧਾਂ, ਇੱਕਲੀਆਂ ਜਾਂ ਦੋਹਰੀ, ਫੋਸ ਅਤੇ ਕਿਲ੍ਹੇ ਨਾਲ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ, ਅਤੇ ਮਾਛੀਲੀਕਰਨ, ਕ੍ਰੇਨੇਲ ਅਤੇ ਜੰਗੀ ਪੱਥਰਾਂ ਨਾਲ; ਆਖਰੀ ਦੋ ਮੂਲ ਢਾਲਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਿਸਰੀ ਕਾਰਟੂਚ। ਪੰਦਰਵੀਂ ਅਤੇ ਸੋਲ੍ਹਵੀਂ ਸਦੀ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ

ਕਿਲ੍ਹਿਆਂ 'ਤੇ ਪਹੀਏ ਵਾਲੇ ਟਾਵਰ,

668 ਲੋਹੇ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਵਾਲੇ ਬੈਟਰਿੰਗ ਰੈਮ, ਸਕੇਲਿੰਗ
ਪੌੜੀ, ਅਤੇ ਪੈਵੋਇਸ, ਜਾਂ ਵੱਡੀ ਢਾਲ ਦੁਆਰਾ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਪੂਰੇ ਯੂਰਪ ਵਿੱਚ ਆਮ ਹੈ।

669 ਮੈਦਾਨ ਵਿੱਚ ਪੈਨਨ ਬਰਛਿਆਂ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਝੰਡਾ-ਧਾਰਕ
ਉਕਾਬ ਲੈ ਕੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਕਾਰਵਾਈ ਮਿਜ਼ਾਈਲਾਂ, ਗੁਲੇਲਾਂ, ਡਾਰਟਾਂ ਅਤੇ ਤੀਰਾਂ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ; ਗਦਾ ਅਤੇ ਬਰਛਾ ਫਿਰ ਆਪਣੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਤਲਵਾਰ ਕਦੇ ਵੀ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਯੋਧੇ - ਜੋ ਪੈਦਲ ਜਾਂ ਘੋੜੇ 'ਤੇ, ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਕੈਪਰੀਸਨਾਂ ਨਾਲ, ਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਫੁੱਲੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਛਿੱਲਾਂ ਦੇ ਫਲੋਟਾਂ ਨਾਲ ਤੈਰਾਕੀ ਕਰਦੇ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੇ ਹਨ - ਕਈ ਆਕਾਰਾਂ ਦੇ ਹੈਲਮੇਟ ਪਹਿਨਦੇ ਹਨ, ਸਿਰ 'ਤੇ ਚੜ੍ਹੇ ਹੋਏ, ਚੰਦਰਮਾ ਵਾਲੇ, ਫਲੂਰ-ਡੀ-ਲਿਸ ਨਾਲ ਢੱਕੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਬਿਲਕੁਲ ਸਾਦੇ; ਕੁਝ ਕੰਨ-ਫਲੈਪਸ, ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਮਿਸਰ ਦੇ ਆਮ ਖੋਪੜੀ-ਟੋਪੀ (ਨਾਮ) ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਕਾਨ-ਟੌਪ ਨਾਲ ਨੇੜੇ-ਫਿਟਿੰਗ ਵਾਲੇ ਹਨ। ਹੈੱਡ-ਗੇਅਰ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਧਾਤ ਦੇ ਬਿੰਦੂ - ਪਿਕਕਲਹੌਬ ਵਿੱਚ ਖਤਮ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਮੂਰਤੀਕਾਰ ਨੌਰਮਨ ਕਿਸਮ ਦੇ ਮੜ੍ਹੇ ਹੋਏ ਕਵਚ ਜਾਂ ਹੌਬਰਕਸ (ਡਾਕ-ਕੋਟ) ਦਿਖਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਲੋਹੇ ਦੇ (?) ਰਿੰਗਾਂ ਦੇ ਸਟੋਕਿੰਗਜ਼, ਗੇਟਰ ਅਤੇ ਬੂਟ ਸਾਹਮਣੇ ਲੱਗੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਢਾਲਾਂ, ਜਾਂ ਤਾਂ ਗੋਲਾਕਾਰ ਜਾਂ ਉੱਪਰੋਂ ਗੋਲ ਅਤੇ ਹੇਠਾਂ ਸਿੱਧੀਆਂ, ਪੂਰੇ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਢੱਕਦੀਆਂ ਹਨ।

ਚਿੱਤਰ 203.–ਕਾਊਂਟਰ-ਵੇਟ ਵਾਲਾ ਏਸ਼ੀਅਨ ਲੈਂਸ।

□□□□□ 204.–□□□□□□□□ □□□□□-□□□□□

□□□□□ 205.—□□□□□□□□ '□□□□□'□

□□□ □□□-□□□□□ □□□ □□□□ □□□ □□□□□-□□□□ □□ □□□□ □□□□□□□ □□ □□□□□ □□□□ □□□□□ □□□□ □□ □□□ □□□□ □□□□□, □□□□□ □□ □□□□ □□'□□□□□□□ □□□□ □□□□□□□□ □□□

□□□□□ □□□□, □□□□□□□□□□ □□□□□ □□□ □□□□ □□□□□□ □□ □□□□□ □□□ □□□, □□□□□□□ □□□ □□ □□□ □□□□ □□□□□□□, □□□□ □□□ □□ □□ □□□□□□ □□□ □□□□ □□□□□ □□□□□ □□□□□□ □□□□□ □□□ □□□□ (□□□□□□□□, ? □□□□□ 206, 3), □□□ □□□□□□ □□□□ □□ '□□□□□□□' □□□□□, □□□□□□ □□□ □□□□□ □□□□□ □□, □□□□□ □□□□□□□□ □□□□ □□□□, □□ □□□□□□ □□□ □□□□□ □□□□□ □□ □□□□ □□□ □□□□ □□□-□□□□□□□ □□□□ □□□ □□□□

□□□□□□□□□ □□□□□□ □□□ □□□□□□ □□□ □□□□□□□□□ □□□ □□□□□ □□-□□-□□ □□□ □□□□□□ □□, □□□□□□ □□□ □□□□□□□ □□□□□□ □□□□□□□ (□□□□□ 208); □□□ □□□□□ □□□ □□□□□ □□□ □□□□□-□□□□□ □□ □□□□□ □□□□□ □□□□□□ □□, □□ □□ □□□□□ □□□□□□ □□□[670] □□□□□□□□□□ □□□□□ □□□□□ □□□ '□□□ □□□□□□' □□ □□□□□□ □□□□□ □□□□□□ □□: □□ □□□□□□□□□ □□□□□□ '□□□□□□□□□□□□' (□□□□□□ 9. □□□ xi.) □□□□□□ □□□□□□ □□ □□□□□ □□ □□ □□□□□ □□□[671] □□□-□□□□□□□□ □□□□□ □□□□□□ □□□□□□ □□□□□□ □□□□□□ □□—□□□□□□□ □□□□□, □□□□□□□□□□-□□□ □□ □□□□□□□ □□□□□ □□ □□□□□□, □□.□□. 1000 (□□□□□□ 210)□

□□□□□ 206.–1. □□□□□ □□□□□ □□ □□□□; 2, 3. □□□□□□ □□□□ □□□□□□□ (□□□); 4. □□□□□□ □□□□ □□□□□ □□ □□□□□ (□□□□□□□□ □□ □□□□ □□□□ □□□-□□□□□, □□□□□ □□ □□□, □□□ □□□□ 721–706)□

□□□□□ 207.

□□□□ □□□□ □□□□□ □□□□ □□□□□

□□□□□ 208.

□□□□-□□□□□□

□□□□□ 209.–□□□□□ □□□□□□

□□□□□ 210.–□□□□□ □□□□□□

ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਹਥਿਆਰਾਂ ਵਿੱਚ ਭਰਪੂਰ ਸਜਾਵਟ ਵਾਲੀਆਂ ਹਿਲਟਾਂ ਅਤੇ ਮਿਆਨ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇੱਕ ਸ਼ਾਹੀ ਮੂਰਤੀ ਵਿੱਚ ਪੋਮਲ ਇੱਕ ਟੀਲੇ ਜਾਂ ਗੋਲਾਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ - ਇੱਕ ਨਿਰੰਤਰ ਗਹਿਣਾ - ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਹੇਠਾਂ ਦੋ ਸਮਤਲ ਡਿਸਕਾਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਗੇਂਦ ਹੁੰਦੀ ਹੈ: ਦੋ ਸ਼ੇਰਾਂ ਦੇ ਉੱਪਰਲੇ ਜਬਾੜੇ, ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਉਲਟ ਰੱਖੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਬਲੇਡ ਅਤੇ ਪਕੜ ਨੂੰ ਗਲੇ ਲਗਾਉਂਦੇ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਧਾਤ ਦੇ ਮਿਆਨ-ਮੂੰਹ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਦਬਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਇੱਕ ਹੋਰ ਦੇ ਹੈਂਡਲ 'ਤੇ ਸ਼ੇਰ ਦਾ ਸਿਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਦੋ-ਸ਼ੇਰ ਮਿਆਨ ਆਮ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਕਈ ਵਾਰ ਜਾਨਵਰ ਮੌਤ ਦੇ ਗਲੇ ਵਿੱਚ ਬੰਦ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇੱਕ ਹੋਰ ਨਮੂਨੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਹੀ ਬਲੇਡ ਆਮ ਨਾਲੋਂ ਬਹੁਤ ਚੌੜਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਦੋ ਸ਼ੇਰ ਸੋਫੇ ਫੈਰੂਲ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਆਪਣੇ ਪੰਜਿਆਂ ਨਾਲ ਮਿਆਨ ਨੂੰ ਗਲੇ ਲਗਾਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਦੁਬਾਰਾ ਘੁੰਮਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਸਿਰ ਪਿੱਛੇ ਵੱਲ ਮੋੜਦੇ ਹਨ (ਚਿੱਤਰ 212)। ਦੂਜੇ ਦਾ ਫੈਰੂਲ ਗਿਲੋਚੇ ਨਾਲ ਭਰਪੂਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਅਸੁਰ-ਬਾਨੀ-ਪਾਲ

672 (ਸਰਦਾਨਾਪਲਸ) ਦੇ ਸ਼ਿਲਾਲੇਖਾਂ ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਇੱਕ 'ਸਟੀਲ ਤਲਵਾਰ
ਅਤੇ ਸੋਨੇ ਦੀ ਇਸਦੀ ਮਿਆਨ', ਅਤੇ 'ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਮਰਬੰਦਾਂ ਦੀਆਂ ਸਟੀਲ ਤਲਵਾਰਾਂ' ਬਾਰੇ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹਾਂ। ਇੱਕ ਹੋਰ ਦੰਤਕਥਾ ਹੈ - 'ਉਸਨੇ "ਤੂਫਾਨ ਦਾ ਮਾਲਕ" ਨਾਮਕ ਆਪਣੀ ਮਹਾਨ ਤਲਵਾਰ ਚੁੱਕੀ, ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਤਲਵਾਰ, ਘੋੜੇ, ਰੱਥ, ਕਿਸ਼ਤੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਮਨਪਸੰਦਾਂ ਵਾਂਗ, ਦੇ ਵੀ ਨਾਮ ਅਤੇ ਸਿਰਲੇਖ ਸਨ।

ਚਿੱਤਰ 211।—ਆਸ਼ੀਰੀਅਨ ਤਲਵਾਰਾਂ।

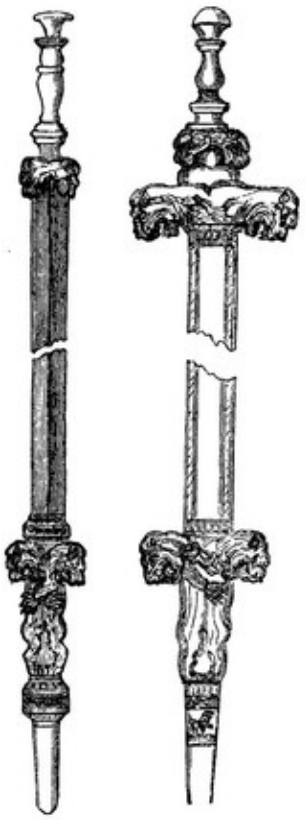

□□□□□ 212.–□□□□□□□□ □□□□□□□□

□□□□□ 213.–□□□□□□□□ □□□□□

□□□□ □□□ □□□□ □□□□□ □□□□ (□□□ □□□□□□□, □□□ □□□□□□□, □□□□□) □□ □□□ □□□ □□□□□ □□□□□ □□ □□ □□□ □□□□ □□□□ □□□ (□□□□□ 213) □□□□ □□□□□□ □□□[673] □□ □□□□□□□ □□□ □□□□ □□□□□□ □□□□□ □□, □□□ □□□ □□□□□□□ □□□□ □□ □□□□□ □□ □□□□□ □□□ □□□□□ □□□□□ □□□□□ □□□ □□□□ □□□□□ □□□□ □□□□ □□□□ □□□□□ □□□ □□□ □□□□□□□□ □□□□□ □□□□□□ □□□□□ □□ □□□ □□□□ '□□ □□□ □□□ □□□□ □□ □□□□ □□ □□□□ □□□ □□□□□ □□, □□□ □□□□ □□□□□□ □□□□□□□□ □□□□-□□□□□□ □□ □□□□□ □□□□□ □□□ □□□□□ □□□□□□ □□□□ □□□□ □□□□□ □□□□□ □□□[674] □□□ □□□□□ □□□□□-□□□□ □□□□ □□□ □□□ □□□□□□□ □□□□ □□ □□□□□□□□□ □□□□□□□ □□, □□ □□ □□□□ □□ □□□□ □□: □□□□□-□□□□ □□ □□□□ □□□□□□ □□□□□□ □□□□□□□ □□, □□□□□□ □□□ □□□□□□ □□□□□ □□□□ □□□ □□□□ □□□□□□ □□□□□ □□□ □□□ □□□□□□ □□□ □□□□ □□□□□□ □□□□□□ □□ □□□□□ □□□□ □□□□ □□□□ □□□□□ □□□□□□ □□□□□ □□□ □□□ □□□□□ □□□□□ □□: □□□□ □□□ □□□□ □□□□□□□ □□ □□□ □□□□□ □□□ □□□ □□□□□ □□ □□ □□□□□ □□□□ □□□□ □□□□□ □□, □□□ □□ □□□□□ □□ □□□□□□ □□□□□ □□, □□□ □□□, □□□□□, □□ □□□□□ □□ □□□ □□□□ □□□ □□□ □□□□□□ □□ □□□□□ □□ □□□ □□□ □□□□□ □□, □□□□□ □□ □□□□□□□ □□□ □□□□□ □□ □□□□□ □□□ □□□ □□□□□ □□□□□ □□ □□□□ □□□ □□ □□□□ □□□□□□ □□□ □□□□□□ □□, □□□ □□□□ □□□□ □□□ □□□□ □□□□ □□: □□ □□□□□□ □□□□ □□ □□□□□□ □□, □□□□□ □□ □□□□□ □□□ □□□□-□□□□□□ □□ □□ □□□□□ □□□[675] □□□ □□□ □□□□□□ □□□, □□□-□□□□ (□□□-□□□□) □□□ □□□□□, □□□ □□□ □□□□ □□, □□□ □□ □□□□ □□□□□□ □□□ □□□□ □□□ □□□□□ □□□□□ □□□ □□□□□ □□□

□□□□ 214.–□□□□ □□□, □□□□□□□ □□□ □□□□ □□□□ □□□□□□-□□□□□□□□□□ □□□□□□□□□□ □□□-□□□□□, □□.□□. 700□ (□□□□ □□ □□□□□ □□□)

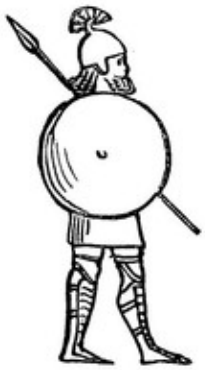

[illegible] 215.–[illegible], [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] V. B.C. 700 [illegible] [illegible] [illegible]

*[illegible] 216.—[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [

□□□□□ 218.—□□□□□□□□ □□□□, □□□□□ □□□ □□□□ □□□□□

□□□□□ 219.–□□□□ □□ □□□□□□ '□□ □□□□□□□□ □□□□□

□□□□□ 220.—□□□□□□□□ □□□□□ □□□-□□□ □□□□, □□□, □□□□□, □□□ □□□□-□□□□□ □□□□

□□□□□□ □□□□ □□□□□ □□□ □□□□□-□□□□ □□□□□ □□□ '□□ □□□□ □□□□□ □□□□□ □□ - □□□□ □□□ □□□ □□□ □□□□ □□□□□□ □□□ □□□□□ □□□ □□ □□□□ □□□ □□□□-□□□□ '□□□□□□ □□□□□' (□□□□□□□□□ □□) □□□□ □□□□ □□ □□□□□ □□□□ □□ □□□□ □□□□□□□ □□□□□ □□, □□□□ □□ □□□□□□□ □□□□ □□□□□ □□□□ □□□□□ □□□□□ □□□ □□□□□-□□□□-□□□ '□□□ □□ □□□□□ □□□ □□□□ □□□□□ □□□ □□□□ □□□□ □□□' □□□□ □□□□ □□□ □□□□, □□□□ □□□□□□□ (□□□□□) □□□ □□□□-□□□□ □□□, □□ □□□□ □□□ □□□ □□□□□ □□□□ □□□ □□□□ □□□□□ □□, □□□ □□□ □□□□□□ □□□ □□□□ □□□□□ □□□ □□□ □□□ □□□□ □□□□ □□□ □□□ □□□□ '□□ □□□□□ □□, □□□ □□□□ □□□□ □□□□ □□□□□ □□ □□□□ '□□□ □□□ □□□□ □□□□□ □□□ □□ □□□□ □□□ □□□□ □□□□□ □□ □□□□ □□ □□□□□□, □□□□□□□ □□ □□□□□□ □□□□ □□□ □□□□ □□□□□ □□□□ □□□□□□ □□, □□□□□ □□□□□ □□ □□□□ □□ □□□ □□□ □□□□□□ □□□□□ □□: □□

□□□ □□□□ □□ □□□□□□ □□□□ □□□□ □□□□□□□ □□□□□□□ □□□□□□□□ □□□ □□□□□□□ □□□□□ □□□□□□□ □□□□□□□ □□; [676] □□□ □□□□ □□□□ □□□□□□ □□□ □□□ □□□□ □□ □□□□ □□□□□ □□□□□ □□□ □□□-□□□□□□ □□□□ □□□ □□ □□□□□ □□□□ □□□□□ □□ □□ □□□□□ □□, □□□ □□□□ □□□□ □□ □□□□□ □□ □□□ □□□ □□□ □□□□□ □□□□□ □□□ □□□□□ □□□ □□ □□□□□ □□ □□□□□ □□□ □□□□ □□□ □□□□ □□□

□□□□□□□□□□ □□ □□□□□ □□ □□□ □□ □□ □□□□ □□□□□□ □□□□□ □□□□□□ □□□□ □□□□□□□ □□□ □□□ □□□□□□□ □□□□□□□ □□□□□ □□ □□□□□ □□□□□ □□ □□□[677] □□ □□ □□□ □□□□ □□□ □□□□ □□ □□ □□□ □□□□ □□□□□□ □□ □□, □□ □□ □□□□□ □□□ □□□□□ □□ □□□□□ □□□□ □□□□ □□ □□, □□□□□ □□□□□□□ (□□□□, □□□□ □□□ □□□□□ □□ □□□□[678]): □□ □□□□□□ □□□ '□□ □□□□□□ □□□ □□□□□ □□□□□ □□ □□□□□□□ □□□ □□□□ □□□ □□□ □□□□ □□□□□□□□ □□□□ □□□□□ □□□ □□□□□□ □□□□□ □□ [679]□ □□□ □□:

□□□□ □□ □□□□□	16	□□□
□□□□ □□ □□□□□	$5\frac{3}{8}$	”
□□□□ □□□□□	$21\frac{3}{8}$	”
□□□□ '□□ □□□□□	$1\frac{1}{8}$	”
□□□□ □□□ '□□ □□□□□	$1\frac{7}{8}$	”

□□ □□□□□ □□□□ □□□□ □□□ □□□ □□□□ □□□ □□□□□□□ □□□□ □□□□ □□□ □□ □□ □□□□ □□ □□ □□□□□□ □□□□□□□ □□□□□□□□□□ □□□□ 𒀸𒄑𒌋𒐈 (□□-□□-□□) □□□□ □□□□□ □□□□□ □□□[5] □□ □□□□ □□□□ □□□□□ '□□ □□□ □□□□ (□□□□□□□□□□) □□□□□□□□ □□: (1) □□□□ □□□□ □□ □□□□ □□□□□ □□ □□□, □□□□□□ □□□□□□ □□ □□□; (2) □□□□□ □□□□; □□□ (3) □□□□□ □□□□□□ '□□, □□□□□ □□□□□ □□ □□□□□□ □□□□ □□□□□ □□□ □□:—

□-□□ □□□-□□□□□□ □□ □□□□□□□ □□□□ □□-□□-□□ □□□ □□□□□

□□□□ □□□-□□□□□□ □□ □□□□□ □□—

(□□□-□□□□□□ □□ □□□□, □□□□□ □□ □□□□, □□□□□ □□ □□□□□,[680] □□□□□ □□ □□□ (□□□□), □□□-□□□□□ □□ □□□□□, □□□□□ □□ □□□, □□□—)

□□□ □□□, □□□□ □□□ □□□□ □□□, □□□□ □□□ □□ □□□□ □□□ □□ □□□□□□□□□ □□□□□□□ □□□□ □□□ '□□ □□□□□□□ □□□ □□□□□□□□□□ □□□□ □□□ □□□□□□□□□□ □□, □□□□ □□

ਅਸੀਂ ਉਮੀਦ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਫਾਰਸੀ, ਆਪਣੇ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਦਿਖਾਵੇ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਇੱਕ ਤੁਲਨਾਤਮਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਧੁਨਿਕ ਲੋਕ ਹਨ,

681 ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਉਹ ਸਿਰਫ਼ ਗੁਲੇਲ, ਲੱਸੋ ਅਤੇ ਚਾਕੂ
ਨਾਲ ਲੈਸ ਹੁੰਦੇ ਸਨ ਤਾਂ ਉਹ ਕਾਫ਼ੀ ਰੁੱਖੇ ਸਨ। ਹਾਕਮ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਨਾਇਕ ਉਪਨਾਮ, ਹਖਾਮਾਨਿਸ਼ (ਅਚਮੇਨੇਸ) ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਸ਼ਾਇਦ ਹੀ ਈਸਾ ਪੂਰਵ 700 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਹੋਵੇ। ਇਹ ਉਸ ਸਮੇਂ (ਈਸਾ ਪੂਰਵ 721-706) ਦੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਸੀ ਜਦੋਂ ਸਰਗਨ II ਨੇ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਯੂਨਾਨੀਆਂ ਦਾ ਯਾਹ ਯਾਤਨਾਨ (ਯੂਨਾਨ=ਆਯੋਨੀਆ) ਵਜੋਂ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਜਿਸਨੇ ਉਸਨੂੰ ਸਾਈਪ੍ਰਸ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਪਰੇ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਭੇਜੀ ਸੀ। ਮਾਦੀ ਲੋਕ, ਸਾਈਆਕਸਰੇਸ ਦੇ ਰਾਜ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਫ਼ਾਰਸੀਆਂ ਨੂੰ ਕੈਸਪੀਅਨ ਖੇਤਰਾਂ ਤੋਂ ਮੀਡੀਆ ਮੈਗਨਾ ਤੱਕ ਲੈ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਸਿਰਫ਼ ਵਹਿਸ਼ੀ ਸਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅੱਜ ਦੇ ਇਲਿਆਤ ਜਾਂ ਈਰਾਨੀ ਖਾਨਾਬਦੋਸ਼, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਆਬਾਦੀ ਦੇ ਇੱਕ ਚੌਥਾਈ ਤੋਂ ਅੱਧੀ ਤੱਕ ਹੈ। ਪਰ ਜੀਵਨ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਵਿੱਚ ਪਰਸ਼ੀਆ ਇੱਕ ਅਮੀਰ ਵਿਰਾਸਤ - ਬਾਬਲ - ਵਿੱਚ ਸਫਲ ਹੋ ਗਿਆ। ਇਸ ਜਿੱਤ ਤੱਕ (ਈ.ਪੂ.
538) ਉਸਦੀ ਅਗਵਾਈ ਉਸਦੇ ਨਾਇਕ ਰਾਜਾ, ਸਾਇਰਸ ਮਹਾਨ, ਜਾਂ ਕੁਰੂਸ਼

682 ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ
ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਕੈਮਬੀਸਿਸ (ਜ਼ੇਨੋਫੋਨ) ਦਾ ਵੱਡਾ ਪੁੱਤਰ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਕੈਮਬੀਸਿਸ (ਹੇਰੋਡੋਟਸ) ਦਾ ਪਿਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਅਤੇ ਦਾਰਾ ਮਾਦੀ ਦਾ ਸਮਕਾਲੀ ਸੀ।

683 ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ
ਹਿੰਮਤ ਅਤੇ ਆਚਰਣ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ ਅਤੇ ਸਾਦਗੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਿਆਣੇ ਕਾਨੂੰਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਉਦਾਰਤਾ ਅਤੇ ਸੱਚਾਈ ਦਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪਿਆਰ,

684 ਹੁਣ ਬਦਕਿਸਮਤੀ ਨਾਲ ਅਲੋਪ
ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ, ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੇਰੋਡੋਟਸ ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ 'ਏਸ਼ੀਆ ਦੇ ਪ੍ਰਭੂਆਂ' ਦੇ ਮਾਣਮੱਤੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਾਇਆ।

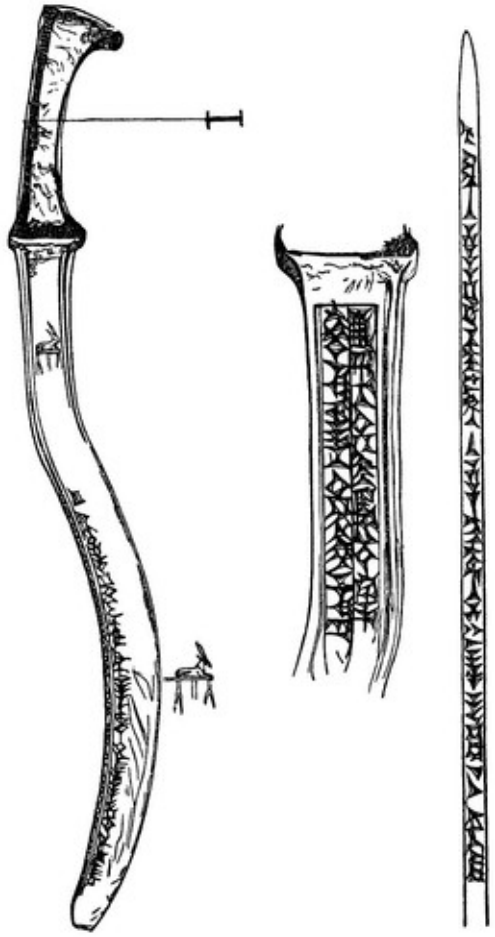

Фиг. 221 - Лук Рамзеса I. Из его гробницы в Фивах, находящейся во Франции

Фиг. 222.—Египетский воин времен Рамзеса II. Из его гробницы в Фивах (с. 560) Он был в кожаной броне, имел меч, щит, лук и стрелы, как и другие воины, но был без шлема, и его голова была покрыта платком

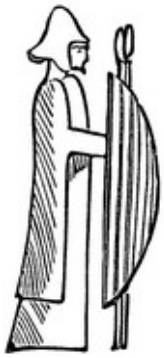

□□□□□ 223.—□□□□□□ □□□□□ □□□□□□□□□ □□ □□□ □□□-□□□□□ □□□; □□□ □□□□ □□□□□□□□ □□□□□ □□ □□□□ □□□ □□□, □□□ '□□ □□□□ □□□ □□ □□□□□ □□□□ □□, □□□□ □□□□□□□ □□; □□□□□□, □□□ □□□□ □□□ □□□ □□□□ □□ □□□□ □□□□ □□□□□ □□□□ □□, □□□□□□□□□ □□□ □□□□□ □□□

□□□□□ 224.—□ □□□□□ □□□□□□□, □□□ □□□□□□

□□□□□□□□ □□□□ □□□-□□□□□□□ □□□ □□□□□□□□□ □□□□ □□□□□□□ □□□□□□ □□□ □□□□ □□ □□ □□□□□ □□□□□ □□□□□□□ □□□ □□□□□□□□□ □□ □□□□□□□ □□ '□□□□□□□□' □□ □□□□ □□□□□ □□□□ □□□[685] □□□□□□ □□□ □□□□□ □□, □□□ □□□□ □□, □□□□□□ □□□□□ □□□ □□□ □□□□ □□□ □□□ □□□□□ □□ □□ - □□ □□□ □□□□, □□□□ □□□□ □□□□□□ □□□□ □□□□□□□□ □□□□□ □□□

480 □□□ □□□□ □□□□ □□□□□□ (□□□□□□ =□□□□□□□□[686]) □□ □□□ □□ □□□□□□ □□□□ □□□□, □□□□□□□□ (VII. ch. lx.–lxxxiii.) □□□□□□ □□□□□ □□ □□□□□ □□□□ □□, □□□□□□□ □□□□□□ □□□□□ □□ (□□□□□□□ □□□ □□□□□□□ □□□□) □□□□□□□ □□□□□□ □□□ □□□□ □□□□□ □□□□ □□□□□□□□□□, □□□□□□□□□□□□□□, □□□□□□□□□□ □□□ □□□□□□□□□□ □□□□□ □□□□□□ □□□ □□, □□ □□□□□ □□□□□ □□, □□□ □□□□□□□ □□ □□□□□□□ □□□□ □□□□□ □□□ □□□□ □□□□□□□ (□□□□□?) □□□[687] □□□□□□□ □□□□□□ (□□□□□ lxxxv.) □□□ □□□□ □□□□ □□□ □□□ □□ □□□ □□□ □□□□□ □□□□ □□□□ □□□ □□□ □□□□ □□□□□□ □□□□□□ □□ □□□□ □□□ □□□ □□: □□ □□□□□□□□ □□ □□ □□ □□□□-□□□□ □□□[688] □□□□□ liv. □□□□□□

'□□□□□□ □□□□□' □□ □□□□□ □□□□ □□ □□□□□□ □□ ἀκινάκης (□□□□□□□□) □□□□□□ □□: '□□□□ □□□□□ □□□ □□□□□□ □□□□□-□□□□□□ □□□□, □□ □□□□□ □□, □□□ □□□□ □□, □□□□□ □□ □□□□□□□ □□□□□ □□□□□□ □□□ '□□ □□□□ □□□ □□□[689] □□□□□□ □□□□□ □□□□□ □□□□□□ '□□□□□□ □□□ □□□□ □□□□ □□□□□ □□ □□□ □□□□ □□□ □□□ □□□□□□□□□□' □□□□□□□□ □□□ □□ □□ □□□□□□□□□□ □□ □□□ □□□□ □□□□ □□□□ □□ □□□□□ □□□□ □□□, □□□ □□□□□□□□ □□□□□ □□□ □□□□□□□ □□ □□□□ □□□□ □□-□□□□□□ '□□ □□□□□□ □□ □□□, □□□□ □□□□ □□□ □□□□□□□ (□□□. vi. 701.)

□□□□□ 225□—□□□□□□ □□□□□□□□
(□□□□ □□□□ □□□□ □□□□□□ □□□□ □□□)

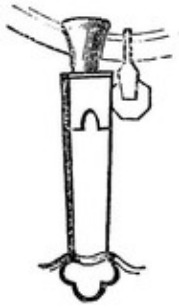

□□□□□ 226.
□□□□□ □□□□□□□□□□

□□□□□ 227□—□□□□□□ □□□□ □□ □□□□□□

□□□□□ 228.—□□□□□ □□ □□□□□, □□□□□□□□□ □□□□□□□□

□□□□□□ □□□□□ □□□□□ περσικὸν ξιΦίδιον, τῷ μηρῷ πρσηρτημένον (□□□ □□□ □□□□ □□□ □□□□□□ □□□□□) □□ □□□ □□ □□□□□□□□ □□, □□□ □□□□□□□ □□□□ □□□□□ □□□□ □□□ □□□□ □□□ □□□□ □□□[690] □□□□□□ □□□□□ □□□□□ □□, □□□□□□□ □□□□ □□□□□ □□□ □□□□ □□ □□□□ □□□□ □□□□□ □□□

□□□□□, □□ □□□□ □□□□ □□□□□□ □□□□□□□ □□ □□□□ □□□□□□ □□, □□□ □□□□ □□□□ 480 □□□□□□ □□ □□ □□□□ □□□□□ □□□□□□ □□ □□□ □□□□□ □□□□ □□ □□□□□□□ □□□ □□□ □□□

□□□ □□□ □□□ □□□□□ □□ □□ □□□ □□□□□□□□ □□□□□ □□□ □□□□ □□□□□ □□□□□ □□□□□□,
□□□□□ □□□□□ □□□ □□□□ □□□ □□□□ □□, □□□□□□□□□□ '□□□□□□□ □□□□□ □□□□□ □□ □□□
□□□□ □□□ □□□□□□□-□□□□□□□ □□,' □□□□□□□□ [691] □□□□ □□□ □□□□□□ □□□□□□□, □□□
□□□□□□ □□□□ □□□ '□□□□□ □□□□□□□', □□ □□ □□□□□□ □□□ '□□ □□□□□□□□ □□□□□
□□□□ □□□□ □□□□□ □□ (□□□□□ xciii.)□

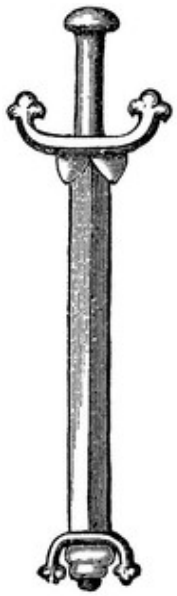

□□□□ 229.—□□□□□ □□□□□□ □□□□□□□□ □□□□ □□□ □□□-□□□□ □□□□

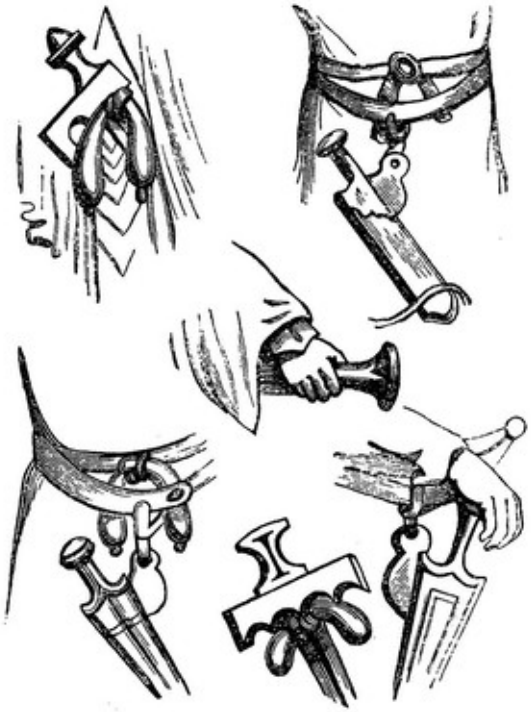

□□□□ 230.—□□□□□□□□ □□□ □□□□-□□□□

ਪਰਸੇਪੋਲਿਸ ਵਿਖੇ ਚੇਹਲ ਮੁਨਾਰ (ਚਾਲੀ ਕਾਲਮਾਂ ਦਾ ਮਹਿਲ) ਦੀਆਂ ਮੂਰਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਫ਼ਾਰਸੀ ਏਸੀਨੇਸ ਦੀਆਂ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀਆਂ ਭਰਪੂਰ ਹਨ। ਜ਼ਾਹਰ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦੀਆਂ ਦੋ ਕਿਸਮਾਂ ਹਨ। ਪੋਰਟਰ ਦਾ

692 ਚਿੱਤਰ (ਪਲੇਟ 37) ਆਧੁਨਿਕ ਹਥਿਆਰ ਵਰਗਾ ਇੱਕ ਹੈਂਡਲ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ
ਜੋ ਮਿਆਨ ਵਿੱਚ ਬੰਦ ਅਤੇ ਸੱਜੇ ਪਾਸੇ ਲਟਕਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ: ਅਮੀਆਨਸ ਮਾਰਸੇਲਿਨਸ (xiv. 4) ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਕਲਾਸਿਕ ਇਸ ਤਲਵਾਰ-ਰਹਿਤ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ।

693 ਦੂਜਾ (ਪਲੇਟ
41), ਇੱਕ ਚੋਗਾ ਪਹਿਨੇ ਹੋਏ ਫ਼ਾਰਸੀ ਦੁਆਰਾ ਪਹਿਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬੈਲਟ ਦੇ ਅਗਲੇ-ਗੰਢਾਂ ਵਿੱਚ ਲਿਜਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਬੈਸਾਖੀ-ਹੈਂਡਲ ਅਤੇ ਲਹਿਰਦਾਰ ਬਲੇਡ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਲਾਏ ਕ੍ਰਿਸ (ਕ੍ਰੀਜ਼)। ਹੋਰ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ (ਪਲੇਟ 53 ਅਤੇ 54) ਇੱਕ ਮਨੁੱਖੀ ਚਿੱਤਰ ਇੱਕ ਆਮ 'ਖੰਜਰ'-ਖੰਜਰ ਨਾਲ ਗਰਜਦੇ ਰਾਖਸ਼ ਨੂੰ ਢਿੱਡ ਵਿੱਚ ਵਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਯਾਤਰੀ ਚੌੜੇ ਬਲੇਡ ਅਤੇ ਫੈਰੂਲਡ ਮਿਆਨ ਵਾਲੇ ਮਜ਼ਬੂਤ ਛੋਟੇ ਹਥਿਆਰ ਨੂੰ ਸੱਜੇ ਪੱਟ ਨਾਲ ਬੰਨ੍ਹਿਆ ਹੋਇਆ ਸਮਝਦਾ ਹੈ, ਜਿਸਨੂੰ ਉਸ ਯੁੱਗ ਦੀ ਫ਼ਾਰਸੀ ਤਲਵਾਰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸਨੂੰ ਕਲਾਸਿਕ ਬਹੁਤ ਛੋਟਾ ਦੱਸਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਹਥਿਆਰ ਦਾ ਵੰਸ਼ਜ, ਜੋ ਹੁਣ ਫ਼ਾਰਸੀ ਵਿੱਚ ਪੁਰਾਣਾ ਹੈ, ਅਫਗਾਨ ਚਾਰੇ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਮਿਸਰੀ ਮਾਸ-ਚਾਕੂ ਤਲਵਾਰ ਦਾ ਇੱਕ ਸੰਗਿਆਰੀ ਹੈ।
ਕੁਇੰਟਸ ਕਰਟੀਅਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ: 'ਦਾਰਾ ਦੀ ਤਲਵਾਰ-ਪੱਟੀ ਸੋਨੇ ਦੀ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਉਸਦਾ ਤਲਵਾਰ-ਪੱਟੀ ਲਟਕਾਈ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸਦਾ ਮਿਆਨ ਇੱਕ ਪੂਰੇ ਮੋਤੀ ਤੋਂ ਬਣਿਆ ਸੀ।' ਬਲੇਡਾਂ ਅਤੇ ਹਿਲਟਾਂ ਨੂੰ ਜੜ੍ਹਨ ਦੀ ਪ੍ਰਥਾ, ਜੋ ਅਜੇ ਵੀ ਪਰਸ਼ੀਆ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਹੈ, ਹੇਰੋਡੋਟਸ (ix. 80) ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਕਿ ਯੂਨਾਨੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਪਲਾਟੀਆ ਵਿਖੇ ਲਏ ਗਏ ਲੁੱਟ ਦੇ ਸਮਾਨ ਵਿੱਚ 'ਸੋਨੇ ਦੇ ਗਹਿਣਿਆਂ ਵਾਲੇ ਐਸੀਨੇਸ ਸਨ।' ਮਾਰਡੋਨੀਅਸ ਦੀ ਇਹ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਐਥੇਨੀਅਨ ਐਕਰੋਪੋਲਿਸ ਵਿੱਚ ਐਥੇਨ-ਪਾਰਥੇਨੋਸ ਦੇ ਮੰਦਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਟਰਾਫੀ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸੀ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਿਤੇ ਹੋਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਸੋਨੇ ਦੇ ਬਲੇਡਾਂ ਨੂੰ ਆਨਰਿਸ ਕੌਸਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ 'ਇਲਿਆਡ' (xviii. 597) ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਹੇਫੇਸਟਸ ਨੂੰ ਅਚਿਲਸ ਦੀ ਢਾਲ 'ਤੇ ਸੋਨੇ ਦੇ ਕੱਟਲੇਸ ਨਾਲ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ। ਜ਼ੈਨੋਫੋਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪਰਸ਼ੀਆ ਦਾ ਸ਼ਾਹੀ ਤੋਹਫ਼ਾ ਇੱਕ ਸੁਨਹਿਰੀ ਸਕਾਈਮਿਟਰ, ਸੋਨੇ ਦੀ ਲਗਾਮ ਵਾਲਾ ਇੱਕ ਨਿਸੈਨ ਘੋੜਾ, ਅਤੇ ਹੋਰ ਜੰਗੀ ਸਾਮਾਨ ਸੀ। ਹੇਰੋਡੋਟਸ (viii. 120) ਜ਼ੇਰਕਸੇਸ ਨੂੰ ਅਬਡੇਰਾਈਟਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸੁਨਹਿਰੀ ਸਕਾਈਮਿਟਰ ਅਤੇ ਇੱਕ ਟਾਇਰਾ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਡਾਇਨਾ ਇੱਕ ਸੁਨਹਿਰੀ ਬਾਜ਼ ਨਾਲ ਕਮਰਬੰਦ ਹੈ (ਹੇਰੋਡ. viii. 77)। ਸੁਨਹਿਰੀ ਤਲਵਾਰ ਹੋਰ ਆਧੁਨਿਕ ਦਿਨਾਂ ਲਈ ਅਣਜਾਣ ਨਹੀਂ ਹੈ। 'ਕ੍ਰੋਨਿਕਲਜ਼ ਆਫ਼ ਡਾਲਬੋਕਰਕ' (ਹਕਲੁਇਟ, ਭਾਗ ii. ਪੰਨਾ 204) ਵਿੱਚ ਕੈਨਨੋਰ ਦੇ ਰਾਜੇ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਦੋ ਪੰਨੇ ਖੜ੍ਹੇ ਹਨ, ਇੱਕ ਸੋਨੇ ਦੀ ਤਲਵਾਰ ਨਾਲ ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਸੋਨੇ ਦੀ ਸਕਾਈਮਿਟਰ ਨਾਲ। ਹਥਿਆਰ 'ਸੋਨੇ ਅਤੇ ਚਾਂਦੀ ਨਾਲ ਸਜਾਈਆਂ ਤਲਵਾਰਾਂ' (ਭਾਗ i. 117) ਤੋਂ

□□□□□ □□□ □□□□ □□ □□□□ □□ □□□□□□□ □□ □□□ □□□□□ □□□ '□□□ □□□ □□□ □□□□ □□ □□□□□' (□□□ iii. 154) □□ □□□□□□ □□□□□□ □□ □□□ □□□□□□ □□□□ □□ □□□□ □□□□□ □□□□□

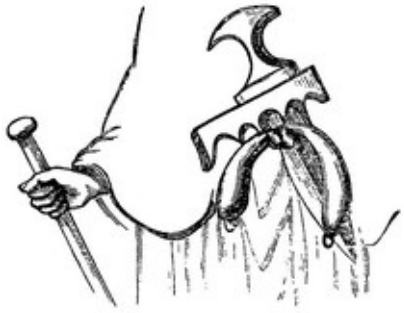

□□□□ 231.—□□□□□□□□ □□ □□□□□□□

□□□□ 232.—□□□□□ □□□□ □□ □□□□□□□

□□□□ □□□□□□□□□-□□□□□□□ □□□□□ □□ □□□□□□ □□ □□□□□ □□□ □□□ □□□□□□ □□□ □□□-□□□□□□ □□□□□ □□□ □□□□□□□ □□□□ □□□ □□□□ □□□□□□ □□ □□□ □□ □□□, □□□□ □□□ □□□□ □□□ □□□□□ □□□□ □□□□ □□□□□ □□□ □□□□□□□ □□□□□ □□□□□□□ □□□ □□□□□□ □□□□□□□□□, □□□ □□□□□□ □□□□ □□ □□□ □□□□□□□□ □□□□□□ □□□□ □□□□ □□ □□□ □□□□□□ □□□ □□□□ □□□ □□□□ □□□□□[694] □□□□ □□□ □□□ □□□□ □□□□□□□□ □□ □□□ □□□ □□ □□ - □□□□□□□ □□□ □□□□ '□□□□□□□□' □□ □□□□□ □□□□□□□□ □□□, □□□□ □□□ □□□□ □□ □□□ □□□□□□□□ □□□□□ □□□□□□ □□□□ □□□ □□□□□□□ □□□□□□□□ □□ □□□□□ '□□□□□ □□ □□ □□□ □□□□ □□□ □□□□□ □□□□ □□□□' □□□□ □□, □□ □□□□□□ □□□ □□□ □□□□□□ □□ □□□□□□ □□□□□□ □□□ □□□□□□□□ □□ □□□□ □□□□ □□□ □□□□□□, □□□□□ □□□ □□□ □□-□□□□ □□□ □□□ □□□□ □□ □□□□ □□□ □□□□□ □□□ □□□ □□□□ □□□ □□□□ □□, □□□ □□□□ □□□ □□□□ □□ □□□□ □□□□□□□ □□ □□□□ □□ □□□□□ □□, [695] □□□□□□ □□□ '□□ □□□□□□ (□□□ □□□□ 327) □□ □□□□□ □□□□ □□□□ □□□

ਸੱਭਿਅਤਾ ਸੀ। ਨੇਅਰਚਸ ਨੇ ਭਾਰਤੀਆਂ ਨੂੰ 'ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੁੱਟ ਕੇ ਸਮਤਲ ਕੀਤੇ ਕੱਪੜੇ 'ਤੇ ਅੱਖਰ ਲਿਖਣ' ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕੀਤਾ; ਅਤੇ ਸਟ੍ਰਾਬੋ (xv. 1) ਸ਼ੱਕ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਭਾਰਤ ਲਿਖਣ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਜਾਣਦਾ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਕਲਾ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤ ਗ੍ਰੈਕੋ-ਬੈਕਟਰੀਆ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ, ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਿਰਫ ਪੁਰਾਣੇ ਨੂੰ ਘਟਾਇਆ - ਕਲਾ ਆਪਣੇ ਉੱਚਤਮ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕਦੇ ਵੀ ਭੂਮੱਧ ਸਾਗਰ ਤੋਂ ਦੂਰ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦੀ। ਸੁੰਦਰ ਮਨੁੱਖੀ ਜਾਨਵਰ ਅਤੇ ਮੌਵਈ ਸੁਜੇਟ ਜੋ ਓਲੰਪਸ ਦੇ ਨਾਗਰਿਕ ਸਨ, ਭਿਆਨਕ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਨੀਲੀ ਚਮੜੀ ਵਾਲੇ, ਕਈ ਸਿਰਾਂ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਬਹੁ-ਹਥਿਆਰਾਂ ਵਾਲੇ ਰਾਖਸ਼ ਬਣ ਗਏ - ਕਲਪਨਾ ਦੇ ਗਰਭਪਾਤ।
ਭਾਰਤ ਦੇ ਦੋ ਮਹਾਨ ਮਹਾਂਕਾਵਿ ('ਮਹਾਭਾਰਤ' ਅਤੇ 'ਰਾਮਾਇਣ') ਅਤੇ ਪੰਦਰਾਂ ਪੁਰਾਣ ਸਿਰਫ਼ ਮਿਥਿਹਾਸਕ ਅਤੇ ਕਾਲਪਨਿਕ ਮਿੱਥਾਂ ਦੇ ਭੰਡਾਰ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਸੱਚ ਦੇ ਕੁਝ ਸੁਨਹਿਰੀ ਦਾਣੇ ਕੂੜੇ ਦੇ ਢੇਰ ਵਿੱਚ ਛੁਪੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਅਸੀਂ ਜੋ ਮਾਨਵ-ਵਿਗਿਆਨ ਸਿੱਖਦੇ ਹਾਂ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਆਦਿਮ (ਤੁਰਾਨੀ?) ਜਾਤੀ ਸੀ, ਜਿਸਨੂੰ ਨਫ਼ਰਤ ਵਿੱਚ ਰਾਕਸ਼ਸ ਜਾਂ ਰਾਖਸ਼ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਉੱਤੇ ਬ੍ਰਾਹਮਣਵਾਦੀ ਹਮਲਿਆਂ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਸੀ, ਜੋ ਬਾਅਦ ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਰਾਮ ਅਤੇ ਹੋਰ ਨਾਇਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਸ਼ਾਇਦ ਮਿਸਰ ਤੋਂ ਹਿਕਸੋਸ ਅਤੇ ਇਬਰਾਨੀਆਂ ਦੇ ਕੂਚ ਦੌਰਾਨ; ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਬੁੱਧ ਧਰਮ ਦਾ ਉਭਾਰ ਹੋਇਆ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਅਤੇ ਯੂਰਪੀਅਨਾਂ ਦਾ ਰਾਜ ਆਇਆ।

696

ਧਨੁਰਵਿਦਿਆ,

697 ਜਾਂ ਧਨੁ-ਵਿਗਿਆਨ, ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਭਾਰਤੀ ਹਥਿਆਰਾਂ ਅਤੇ ਯੁੱਧ-ਸਾਜ਼-ਸਾਮਾਨਾਂ ਦਾ ਪੂਰਾ ਵੇਰਵਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਰਚਨਾ ਦੀ ਮਿਤੀ ਬਹੁਤ ਸ਼ੱਕੀ ਹੈ। ਹਿੰਦੂ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਖੁਸ਼ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਧਰਤੀ ਦੀ ਆਬਾਦੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਹਜ਼ਾਰ ਪਚੱਤਰ ਅਰਬ ਮੰਨ ਕੇ, ਉਸਦੀ ਅਕਸ਼ੌਹਿਨੀ, ਜਾਂ ਪੂਰੀ ਫੌਜ, ਨੀਤੀਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਕਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਜੋ ਕਿ ਰਿਸ਼ੀ ਵੈਸ਼ੰਪਯਾਨ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਸੰਖੇਪ ਧਨੁਰਵਿਦਿਆ ਹੈ, ਦੋ ਹਜ਼ਾਰ ਇੱਕ ਸੌ ਸਤਾਈ ਲੱਖ ਪੈਦਲ, ਇੱਕੀ ਹਜ਼ਾਰ ਅੱਠ ਸੌ ਸੱਤਰ ਕਰੋੜ ਘੋੜੇ, ਦੋ ਲੱਖ ਅਠਾਰਾਂ ਹਜ਼ਾਰ ਸੱਤ ਸੌ ਹਾਥੀ ਅਤੇ ਇੱਕੀ ਹਜ਼ਾਰ ਅੱਠ ਸੌ ਸੱਤਰ ਰੱਥ ਹਨ। ਸੋਨੇ ਵਿੱਚ ਤਨਖਾਹਾਂ ਦਾ ਪੈਮਾਨਾ 698 ਬਰਾਬਰ ਉਦਾਰ ਅਤੇ ਬੇਤੁਕਾ ਹੈ।
ਹਿੰਦੂ ਮਨ - ਹੁਣ ਤੱਕ 'ਇੰਡੋ-ਜਰਮਨਿਕ' ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਂਦਾ ਹੈ - ਹਰ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਵਿਗਿਆਨ,

699 ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੀ ਚੀਜ਼ ਨਾਲ ਜੋੜਦਾ ਹੈ ਜੋ ਭੌਤਿਕ
ਘਟਨਾਵਾਂ ਤੋਂ ਪਰੇ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਸਾਰੇ ਹਥਿਆਰਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਸਤਰ ਨੂੰ ਅਲੌਕਿਕ ਕਾਰਨਾਂ ਨਾਲ ਜੋੜਦਾ ਹੈ। ਆਦਿ ਦਕਸ਼ (ਰਿਸ਼ੀਆਂ ਜਾਂ ਪਵਿੱਤਰ ਰਿਸ਼ੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ) ਦੀ ਧੀ ਜਯਾ, ਸਿਰਜਣਹਾਰ ਬ੍ਰਹਮਾ ਦੇ ਵਾਅਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਸਾਰੇ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੀ ਮਾਂ ਬਣ ਗਈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮਿਜ਼ਾਈਲਾਂ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਚਾਰ ਮਹਾਨ ਵਰਗਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਯੰਤਰਮੁਕਤ (ਮਸ਼ੀਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸੁੱਟਿਆ ਗਿਆ); ਪਾਣੀਮੁਕਤ (ਹੱਥ ਨਾਲ ਸੁੱਟਿਆ ਗਿਆ);

ਮੁਕਤਸੰਧਾਰਿਤ (ਸੁੱਟਿਆ ਅਤੇ ਪਿੱਛੇ ਖਿੱਚਿਆ ਗਿਆ) ਅਤੇ ਮੰਤਰਮੁਕਤ (ਮੰਤਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸੁੱਟਿਆ ਗਿਆ, ਅਤੇ ਛੇ ਪ੍ਰਜਾਤੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ), ਬਾਰਾਂ ਪ੍ਰਜਾਤੀਆਂ ਦਾ ਮੁਕਤ ਜਾਂ ਸੁੱਟਿਆ ਗਿਆ ਵਰਗ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਵੀਹ ਪ੍ਰਜਾਤੀਆਂ ਦੇ ਅਮੁਕਤ (ਅਣਸੁੱਟੇ) ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ, ਅਠਾਨਵੇਂ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ ਮੁਕਤਾਮੁਕਤ (ਜਾਂ ਸੁੱਟੇ ਜਾਂ ਨਾ) ਦੇ,

700 ਅਤੇ ਬਾਹੁਯੁਧ
(ਹਥਿਆਰ ਜੋ ਸਰੀਰ ਨਿੱਜੀ ਸੰਘਰਸ਼ਾਂ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ) ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ। ਸਾਰੇ ਰੂਪਮਾਨ ਹਨ - ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਧਨੁ, ਧਨੁਖ, ਦਾ ਇੱਕ ਛੋਟਾ ਚਿਹਰਾ, ਇੱਕ ਚੌੜੀ ਗਰਦਨ, ਇੱਕ ਪਤਲੀ ਕਮਰ ਅਤੇ ਇੱਕ ਮਜ਼ਬੂਤ ਪਿੱਠ ਹੈ। ਉਹ ਚਾਰ ਹੱਥ ਉੱਚਾ ਹੈ ਅਤੇ ਤਿੰਨ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਝੁਕਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ; ਉਸਦੀ ਇੱਕ ਲੰਬੀ ਜੀਭ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਮੂੰਹ ਵਿੱਚ ਭਿਆਨਕ ਦੰਦ ਹਨ; ਉਸਦਾ ਰੰਗ ਖੂਨ ਵਰਗਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਹ ਹਮੇਸ਼ਾ ਗਰਜਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ; ਉਹ ਅੰਤੜੀਆਂ ਦੇ ਮਾਲਾਵਾਂ ਨਾਲ ਢੱਕਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਹ ਆਪਣੀ ਜੀਭ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਮੂੰਹ ਦੇ ਦੋਵੇਂ ਕੋਨਿਆਂ ਨੂੰ ਲਗਾਤਾਰ ਚੱਟਦਾ ਹੈ।

701

ਤਲਵਾਰ (ਖੜਗ,

702 ਅਸ, ਜਾਂ ਅਸ਼ੀ) ਦੂਜੇ ਵਰਗ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਰਿਸ਼ੀ ਵੈਸ਼ੰਪਯਾਨ ਦੇ
ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ ਇੱਕ ਉੱਤਮ ਹਥਿਆਰ ਸੀ, ਜਿਸਨੂੰ ਬ੍ਰਹਮਾ ਦੁਆਰਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਤੇ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸਨੇ 'ਅਸਿਦੇਵਤਾ' ਪੈਦਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਹ 'ਤਲਵਾਰ-ਦੇਵਤਾ' ਹਿਮਾਲਿਆ ਦੇ ਸਿਖਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਇਆ ਸੀ ਜੋ ਧਰਤੀ ਦੀਆਂ ਨੀਂਹਾਂ ਨੂੰ ਹਿਲਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਅਸਮਾਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਮਾਨ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਬ੍ਰਹਮਾ ਨੇ ਸੰਸਾਰ ਨੂੰ ਅਸੁਰਾਂ ਜਾਂ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਰਾਕਸ਼ਸਾਂ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਕਰਨ ਲਈ, ਫਿਰ ਪੰਜਾਹ ਅੰਗੂਠੇ ਲੰਬੇ ਅਤੇ ਚਾਰ ਅੰਗੂਠੇ ਚੌੜੇ, ਸ਼ਿਵ (ਰੁਦਰ) ਨੂੰ ਬਾਂਹ ਸੌਂਪੀ, ਜੋ ਅਜੇ ਵੀ ਇਸਦੇ ਸਰਵਉੱਚ ਦੇਵਤਾ ਸਨ। ਸ਼ਿਵ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸਫਲਤਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਸਨੂੰ ਵਿਸ਼ਨੂੰ ਨੂੰ, ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਨੇ ਮਾਰੀਸੀ ਨੂੰ, ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਇੰਦਰ ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤਾ। ਵਾਯੂ-ਦੇਵਤਾ ਨੇ ਇਸਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵ-ਮੰਡਲਾਂ ਦੇ ਰੱਖਿਅਕਾਂ ਨੂੰ, ਅਤੇ ਇਹ ਸੂਰਜ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਮਨੂ ਨੂੰ, ਦੁਸ਼ਟਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਇਹ ਉਸਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿੱਚ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਖੜਗ ਦੇ ਕੁੱਲ ਨੌਂ ਨਾਮ ਹਨ: ਖੱਬੇ ਪਾਸੇ ਲਿਜਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਬੱਤੀ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਸੰਭਾਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਹਥਿਆਰ ਇੱਕ ਸਰਵ ਵਿਆਪਕ ਪਸੰਦੀਦਾ ਬਣ ਗਿਆ। ਕਾਮ-ਸ਼ਾਸਤਰ (ਆਰਸ ਅਮੋਰਿਸ) ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਅਧਿਐਨ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਚਾਰ ਕਲਾਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ, ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਰਿਸ਼ੀ ਵਾਤਸਯ (ਭਾਗ I. ਪੰਨਾ 26) 703 ਦੁਆਰਾ 'ਤਲਵਾਰ, ਸਿੰਗਲ-ਸਟਿੱਕ, ਕੁਆਰਟਰ-ਸਟੈਫ, ਅਤੇ ਧਨੁਸ਼ ਅਤੇ ਤੀਰ ਨਾਲ ਅਭਿਆਸ' ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।
ਇਲੀ (ਹੱਥ-ਤਲਵਾਰ, ਪੰਨਾ 17) ਦੋ ਹੱਥ ਲੰਬੀ ਅਤੇ ਪੰਜ ਉਂਗਲਾਂ ਚੌੜੀ ਹੈ; ਅਗਲਾ ਹਿੱਸਾ ਵਕਰ ਹੈ; ਕੋਈ ਹੱਥ-ਰੱਖਿਅਕ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਦੀਆਂ ਚਾਰ ਹਰਕਤਾਂ ਅਜੀਬ ਹਨ। ਕੁਝ ਰਚਨਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸਾ, ਜਾਂ ਬਰਛਾ, ਇੱਕ ਚੌੜੀ ਤਲਵਾਰ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਤਲਵਾਰ ਦਾ ਗਰਭ ਭਰਾ ਪੱਤੀਸ਼ਾ ਜਾਂ ਦੋ-ਤਿਲਕ ਵਾਲਾ ਯੁੱਧ-ਕੁਹਾੜਾ ਹੈ। ਅਸਿਧੇਨੂ (ਖੰਜਰ), 'ਤਲਵਾਰ ਦੀ

□□□ □□□ □□□□□□ □□□□□ □□□□□ □□□□□ □□,' □□□ □□□□-□□□□ □□□□□ □□, □□□ □□□ □□□□, □□ □□□□□□ □□□□, □□□□□ □□□-□□□□□□ □□, □□□□ □□□□ □□□□□ □□□□□ □□, □□□ □□□-□□□-□□□ □□□□□ □□□□ □□□□ □□□□□ □□□ □□□□□□□□□ (□□□□□-□□□□□, □□□□□□□ [704]) □□□□ □□□ □□□□ □□□□ □□, □□□ □□ □□□□□□ □□ □□□□ □□□□ □□□□□□ □□ □□□□ □□□□□□ □□□

□□□□ 233.–□□□□□ □□□□

□□□□□□□ □□ □□□□□□□ □□□□□□ □□□, □□□□□□□ □□□□ □□□□□□□ □□□□□□□□□ □□□□□ □□ □□□ □□□ □□□□□□ □□□□□□□ □□ □□□□□ □□□□ □□□ □□□□ □□□ □□□ □□□□□ □□□

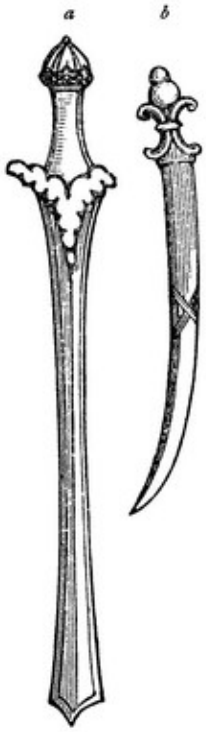

□□□□. 234.

a. □□□□□□□ □□□□, □□□□□ □□□□□ □□□□□□□□ □□□□□ b. □□□□□ □□□□□□ □□□□□□□ □□□□ □□□ □□□-□□□□□ □□□□

ਰਿਸ਼ੀ ਵੈਸ਼ੰਪਯਾਨ, ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਪੰਡਤ ਜਾਂ ਯੁੱਧ ਕਲਾ 'ਤੇ ਭਾਸ਼ਣ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ, ਸਾਨੂੰ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ 'ਹਥਿਆਰ ਦੀ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਬਹੁਤ ਬਦਲਦੀ ਹੈ। ਵੱਖ-ਵੱਖ ਯੁੱਗਾਂ ਅਤੇ ਸਥਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਬਾਂਹ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਇੱਕੋ ਜਿਹੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਸਮੱਗਰੀ ਅਤੇ ਨਿਰਮਾਣ ਦਾ ਢੰਗ ਬਹੁਤ ਵੱਖਰਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਅਜਿਹੇ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਤਾਕਤ ਅਤੇ ਯੋਗਤਾ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖਣ, ਵਧਾਉਣ ਜਾਂ ਘਟਾਉਣ ਵਿੱਚ।' ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਹਥਿਆਰ ਅਫੀਮ ਜਾਂ ਹੈਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਤੇਜ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦਿਮਾਗ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਜਾਪਦੇ ਹਨ।
ਰਿਸ਼ੀ ਸ਼ੁਕਰ, ਜਾਂ ਦਾਨਵੀਆਂ ਦੇ ਗੁਰੂ, ਆਪਣੀ 'ਸ਼ੁਕ੍ਰਾਣਿਤੀ' ਵਿੱਚ ਹਥਿਆਰਾਂ ਸਮੇਤ ਫੌਜਾਂ ਅਤੇ ਹਥਿਆਰਾਂ ਬਾਰੇ ਵਿਦਵਤਾਪੂਰਵਕ ਭਾਸ਼ਣ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਅਧਿਆਇ ਪੰਜਵਾਂ (ਓਪਰਟ, ਪੰਨਾ 82-144) ਦਾ ਇੱਕੋ-ਇੱਕ ਵਿਹਾਰਕ ਹਿੱਸਾ ਘੋੜਿਆਂ 'ਤੇ ਖੁਸ਼ਕਿਸਮਤ ਅਤੇ ਬਦਕਿਸਮਤ ਨਿਸ਼ਾਨਾਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਹੈ। ਅਰਬਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਅਸ਼ੁੱਭ ਚਿੰਨ੍ਹਾਂ ਵਾਲਾ ਘੋੜਾ, ਭਾਵੇਂ ਕਿੰਨਾ ਵੀ ਵਧੀਆ ਨਸਲ ਦਾ ਹੋਵੇ, ਥੋੜ੍ਹੀ ਜਿਹੀ ਰਕਮ ਵਿੱਚ ਵਿਕਦਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਆਇਤ 242 (ਪੰਨਾ 124) ਵਿੱਚ ਸਿਆਣਪ ਹੈ:-
ਇੱਕ ਲੜਾਕੂ ਰਾਜਾ ਅਤੇ ਇੱਕ ਨਿਡਰ ਪੁਜਾਰੀ (ਬ੍ਰਾਹਮਣ)
ਧਰਤੀ ਸੱਪ ਵਰਗੇ ਖੱਡ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਜਾਨਵਰ ਨੂੰ ਨਿਗਲ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।
ਤਲਵਾਰ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਸ਼ੁਕਰਾ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ (ਲਿਬ. iv. ਸੰਪਰਦਾਇ vii. ਪੰਨਾ 109, ਆਇਤ 154):—
ਈਸ਼ਾਦਵਕ੍ਤ੍ਰਸ਼੍ਚੈਕਾਧਰੋ ਵਿਸ੍ਤਾਰੇ ਚਤੁਰੰਗੁਲਹ
ਕਸ਼ੂਰਪ੍ਰੰਤੋ ਨਾਭੀਸਮੋ ਦ੍ਰਾਹਮੁਸ਼੍ਤੀਸੁਚਨ੍ਦ੍ਰਰੁਕ
ਖਡਗਹ ਪ੍ਰਸਾਸ਼੍ਚਤੁਰ੍ਹਸ੍ਤਦਣ੍ਡਬੁਧਨਾਹ ਕਸੂਰਨਾਨਹ।
ਤਲਵਾਰ ਥੋੜ੍ਹੀ ਜਿਹੀ ਵਕਰਦਾਰ ਅਤੇ ਇੱਕ-ਤਿੱਖੀ ਹੈ; ਇਹ ਚਾਰ-ਉਂਗਲਾਂ ਚੌੜੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਇੱਕ ਉਸਤਰੇ ਵਾਂਗ ਤਿੱਖੀ-ਨੁਕੀਲੀ ਹੈ; ਇਹ ਨਾਭੀ ਤੱਕ ਫੈਲੀ ਹੋਈ ਹੈ, ਇੱਕ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹਿੱਲਟ ਹੈ, ਅਤੇ ਸੁੰਦਰ ਚੰਦ ਵਾਂਗ ਚਮਕਦਾਰ ਹੈ। ਖੜਗਾ (ਦੋ-ਹੱਥਾਂ ਵਾਲੀ ਤਲਵਾਰ) ਚਾਰ ਹੱਥ (ਜਾਂ ਛੇ ਫੁੱਟ) ਲੰਬੀ ਹੈ, ਹਿੱਲਟ 'ਤੇ ਚੌੜੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਅੰਤ-ਬਿੰਦੂ 'ਤੇ ਇੱਕ ਉਸਤਰੇ ਵਾਂਗ ਤਿੱਖੀ ਹੈ।
ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਚਨਾ ਤੋਂ ਅਸੀਂ ਕਿਸੇ ਦਿਲਚਸਪ ਵਿਸ਼ੇ - ਹਾਥੀ-ਤਲਵਾਰ - ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਸਿੱਖਦੇ। ਇਸਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਇਤਾਲਵੀ ਯਾਤਰੀ ਲੁਡੋਵਿਕੋ ਡੀ ਵਰਥੇਮਾ (ਈ.ਡੀ. 1503–1508) ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਇਸਨੂੰ ਦੋ ਫੈਥਮ ਲੰਬਾ ਅਤੇ ਸੁੰਡ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਐਥੇਨਾਸੀਅਸ ਨਿਕਿਟਿਨ ਇਸਨੂੰ ਇੱਕ ਦਾਤਣ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਨੌਕਸ ਆਪਣੇ 'ਸਿਲੋਨ' ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਤਿੱਖੇ ਲੋਹੇ ਦੀ ਗੱਲ ਵੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸਦੇ ਤਿੰਨ ਕਿਨਾਰਿਆਂ ਦਾ

ਸਾਕਟ 'ਦੰਦਾਂ 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ' (ਦੰਦ?)। ਇਹ ਸ਼ਾਇਦ ਪੱਛਮ ਤੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਐਂਟੀਗੋਨਸ, ਮਹਾਨ ਹਾਥੀ; ਸੈਲਿਊਕਸ, ਅਤੇ ਪਾਈਰਹਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਜਾਨਵਰਾਂ ਨੂੰ 'ਦੰਦਾਂ ਵਿੱਚ ਸਟੀਲ ਦੇ ਤਿੱਖੇ ਬਿੰਦੂਆਂ' - ਸੱਚੀਆਂ ਤਲਵਾਰਾਂ ਨਾਲ ਲੈਸ ਕੀਤਾ। ਦਾ ਗਾਮਾ ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਹਰੇਕ ਜਾਨਵਰ ਦਸ ਬਲੇਡ ਪਹਿਨਦਾ ਸੀ, ਪੰਜ ਦੰਦਾਂ ਦੇ ਨਾਲ।

2

ਚਿੱਤਰ 235.—ਕਟਕ, ਪਹਿਲੀ ਸਦੀ ਈਸਵੀ ਦੀ ਇੱਕ ਗੁਫਾ ਤੋਂ ਲੜਾਈ ਦਾ ਦ੍ਰਿਸ਼।
ਇਹ ਯਾਦ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੇ ਏਰਾ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਦੇ ਸਮੇਂ ਉੱਪਰਲਾ ਭਾਰਤ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਬੋਧੀ ਸੀ, ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਉਸਨੇ ਸ਼ਾਂਤੀ ਦੇ ਮਨੁੱਖਾਂ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੱਤਾ। ਫਿਰ ਵੀ ਗੁਫਾਵਾਂ ਅਤੇ ਗੁਫਾ-ਮੰਦਰਾਂ ਵਿੱਚ ਤਲਵਾਰ ਧਾਰਕਾਂ ਦੇ ਬੇਸ-ਰਿਲੀਫ ਨਮੂਨੇ, ਅਤੇ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਮੁਫ਼ਤ ਲੜਾਈਆਂ ਦੇ ਨਮੂਨੇ ਵੀ ਹਨ। ਹਥਿਆਰ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਛੋਟਾ ਮੋਟਾ ਬਲੇਡ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਫਾਰਸੀ ਏਸੀਨੇਸ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਖੱਬੇ ਪਾਸੇ ਆਧੁਨਿਕ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪਹਿਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੀ ਜੇਮਜ਼ ਫਰਗੂਸਨ ਨੇ ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਮੈਨੂੰ ਦੋ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਪਹਿਲਾ (ਚਿੱਤਰ 235) ਯੁੱਧ-ਦ੍ਰਿਸ਼ ਹੈ ਜੋ ਦੋ ਤਲਵਾਰਾਂ ਦਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਹੈਲੀਕਾਪਟਰ ਜਾਂ ਫਾਲਚੀਅਨ, ਜਿਸਦੇ ਪਿੱਛੇ ਦੰਦ ਹਨ, ਖੱਬੇ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਫੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਸੱਜਾ ਢਾਲ ਨੂੰ ਸਹਾਰਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

706 ਦੂਜਾ, ਇੱਕ
ਮੱਧਮ ਰਿਜ ਦੇ ਨਾਲ ਸਿੱਧਾ, ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਚੌੜਾ ਹੈ। ਦੂਜਾ (ਚਿੱਤਰ 236), ਜਿਸਨੂੰ ਸ਼੍ਰੀ ਫਰਗੂਸਨ 'ਪਹਿਲਾ ਹਾਈਲੈਂਡਰ' ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਉਸੇ ਤਾਰੀਖ ਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਬਹੁਤ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹੈਂਡਲ - ਜੋ ਕਿ ਆਧੁਨਿਕ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ - ਮਿਆਨ ਅਤੇ ਪਹਿਨਣ ਦਾ ਢੰਗ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਲੇਖਕ ਦੇ ਕਲਾਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਲੱਕੜ ਦੇ ਨਕਸ਼ੇ ਨਾਲੋਂ ਫੋਟੋ ਵਿੱਚ ਵਧੇਰੇ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ।

ਚਿੱਤਰ 236.—ਪਹਿਲਾ ਪਹਾੜੀ। ਬੰਬਈ ਦੀ ਖਾੜੀ ਵਿੱਚ ਐਲੀਫੈਂਟਾ ਜਾਂ ਘਾਰਾਪੁਰੀ (ਗੁਫਾ-ਸ਼ਹਿਰ) ਦੀਆਂ ਮੰਦਰ-ਗੁਫਾਵਾਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਫੋਰਬਸ ਅਤੇ ਹੇਬਰ, ਡਾ. ਵਿਲਸਨ ਅਤੇ ਮਿਸਟਰ ਬਰਗੇਸ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਵੱਖਰਾ ਅਤੇ ਉੱਤਮ ਲੇਖ ਦਰਸਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਤੁਲਨਾਤਮਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਧੁਨਿਕ ਬੇਸਿਲਿਕਾ - ਚੱਟਾਨ ਵਿੱਚੋਂ ਕੱਢੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਹਿੰਦੂ ਤ੍ਰਿਏਕ ਦੇ ਤੀਜੇ ਵਿਅਕਤੀ ਸ਼ਿਵ ਜਾਂ ਮਹਾਦੇਵ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਤ੍ਰਿਮੂਰਤੀ ਜਾਂ ਤ੍ਰਿਏਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵਿਨਾਸ਼ਕਾਰੀ-ਪ੍ਰਜਨਨ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ - ਵਿੱਚ ਦਸ ਤੋਂ ਚੌਦਾਂ ਫੁੱਟ ਉੱਚੇ ਅਲਟ-ਰਿਲੀਫਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਭੀੜ ਹੈ, ਅਤੇ ਇੰਨੀ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਲਗਭਗ 'ਅੰਡਰਕੱਟ' ਹਨ, ਸਿਰਫ ਪਿਛਲੇ ਪਾਸੇ ਮੂਲ-ਚਟਾਨ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਉੱਤਰ-ਪੂਰਬੀ ਕੋਣ 'ਤੇ ਪਾਂਡਿਆ ਰਾਜਕੁਮਾਰਾਂ ਦੇ ਮੰਨੇ ਜਾਂਦੇ ਪੂਰਵਜ, ਨਾਇਕ ਅਰਜੁਨ ਦੀ ਮੂਰਤੀ ਹੈ। ਇਹ ਬਹਾਦਰ, ਦੱਖਣੀ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਖਾਸ ਪਸੰਦੀਦਾ,

707 ਸੱਜੇ ਹੱਥ ਵਿੱਚ, ਲੰਬਵਤ ਅਤੇ ਉੱਪਰ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ
ਕਰਦਾ ਹੈ, ਇੱਕ ਛੋਟਾ, ਸਿੱਧਾ ਬਲੇਡ, ਰੋਮਨ ਵਾਂਗ ਇੱਕ ਬੇਵਲਡ ਬਿੰਦੂ ਦੇ ਨਾਲ; ਇੱਕ ਛੋਟਾ ਹੈਂਡ-ਗਾਰਡ ਹੈ; ਮੁੱਠੀ ਪਕੜ ਨੂੰ ਭਰਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਵੱਡਾ ਪੋਮਲ ਹੱਥ ਨੂੰ ਘੇਰ ਲੈਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਜੇ ਵੀ ਪੂਰੇ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਫੈਸ਼ਨ ਹੈ।

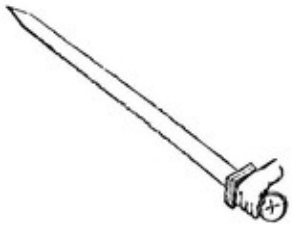

□□□□□ 237□—□□□□□ □□ □□□□□□

□□□□□ 238.—□□□□□□ □□□□□□□ □□□□□□ □□□□□□ □□□□□□□□

□□□□□□ □□□□□□□ □□□□ □□□□ □□□□□□□□ □□□□ □□□□□□ □□ □□□ □□□□□ □□□□ □□□[708] □□ □□□□□□ □□ □□□□□□ □□□ □□□□□□□□□□ □□, □□□□□□ □□□□ □□□□□ □□□, '□□□□□□' □□ □□□ □□□□ □□□□ □□□□ □□□ □□□ □□□□ □□□□, □□□ □□□ □□□□□□ □□□□□□ □□□□□□, □□□□, □□□, □□□ □□□□□□□□ □□□□ □□□ □□□□□ □□□□ □□ □□□□

□□□□□ 239□—□□□□□□ □□□□ □□□□□□□□

□□□□□□□□ □□□□ □□□□□ □□□□□ □□□□ □□ □□ □□□□ (□□□□□□□□□□□ □□□□□□□□), □□□□ □□□ □□□□ □□□□ □□ □□□□ □□□□□□ □□□□□ □□□□ □□□□, □□ □□ □□□□ □□□□□□□□ □□□□ □□□□□ □□□□□ □□, □□□□ '□□□□ □□□ □□□□□ □□□□□ □□□□ □□□□□ □□□ □□□□□ □□□□,

ਤਾਂ ਇਹ ਭਾਰਤੀ ਸਟੀਲ ਦੀ ਉੱਤਮਤਾ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ।' ਸਧਾਰਨ ਸ਼ਬਦ ਮੂਲ ਰਸਾਇਣ ਵਿਗਿਆਨੀ, ਡਾਕਟਰ ਅਤੇ ਪਸ਼ੂਆਂ ਦੇ ਡਾਕਟਰ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਬਾਰੇ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲੋਹੇ ਦੇ ਕੰਮ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
ਮੈਂ ਭਾਗ II ਲਈ ਰਾਖਵਾਂ ਰੱਖਦਾ ਹਾਂ। ਆਧੁਨਿਕ ਭਾਰਤੀ ਤਲਵਾਰ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਨਕਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬਲੇਡਾਂ ਬਾਰੇ ਵੇਰਵੇ। ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ-ਕਰਨਲ ਪੋਲੋਕ (ਮਦਰਾਸ ਸਟਾਫ ਕੋਰ)

710 ਬਦਕਿਸਮਤੀ
ਨਾਲ, ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਉਦਾਹਰਣ ਦੇ, ਬਰਮੀ ਡਾਲਵੇਲ ('ਡਾਲਵੇ,' ਭਾਗ ii. ਪੰਨਾ 18) ਜਾਂ ਲੜਾਈ-ਤਲਵਾਰ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਇੱਕ 'ਭੈੜਾ ਦੋ-ਹੱਥ ਵਾਲਾ ਹਥਿਆਰ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਲਗਭਗ ਦੋ ਫੁੱਟ ਲੰਬਾ ਬਲੇਡ ਹੈ, ਅਤੇ ਇੱਕ ਰੇਜ਼ਰ ਵਾਂਗ ਤਿੱਖਾ ਹੈ' (i. 51)। ਉਹ ਧਾ, ਜਾਂ ਧੌ, ਛੇ ਇੰਚ ਲੰਬਾ ਚਾਕੂ ਵੀ ਦੇਖਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਘਰੇਲੂ ਵਰਤੋਂ ਅਤੇ ਛੁਰਾ ਮਾਰਨ ਲਈ ਬਰਾਬਰ ਫਿੱਟ ਹੈ। ਨੋਟ।—ਮੇਰੇ ਦੁਖੀ ਦੋਸਤ ਡਾ. ਬਰਨੇਲ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਐਂਗਲੋ-ਓਰੀਐਂਟਲ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਗਿਆਨ ਪ੍ਰਤੀ ਨੁਕਸਾਨ ਬਹੁਤ ਡੂੰਘਾ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਨੇ ਹਿੰਦੂ ਦਾਅਵਿਆਂ ਨੂੰ ਦੂਰ-ਦੁਰਾਡੇ ਪੁਰਾਤਨਤਾ ਵਿੱਚ ਘਟਾਉਣ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਈ। ਜਿੱਥੇ ਸਰ ਵਿਲੀਅਮ ਜੋਨਸ, ਇੱਕ ਸਾਹਿਤਕਾਰ, ਜੋ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਥੋਪਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਨੇ ਮੀਨੂ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ 1280 ਈਸਵੀ ਤੋਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ, ਬਰਨੇਲ ਨੇ ਦਲੇਰੀ ਨਾਲ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਚੌਥੀ ਸਦੀ ਈਸਵੀ ਅਤੇ ਕੁਝ ਹੱਦ ਤੱਕ ਬਹੁਤ ਬਾਅਦ ਦੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ। ਕਾਲੀਦਾਸ ਦੇ ਥੀਏਟਰ (ਸ਼ਕੁੰਤਲਾ, ਉਰਵਾਸੀ, ਆਦਿ) ਨੂੰ ਉਸਨੇ ਪਹਿਲੀ ਦੀ ਬਜਾਏ ਛੇਵੀਂ ਸਦੀ ਨੂੰ ਮੰਨਿਆ ਹੈ; ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਉਹ ਈਸਾ ਪੂਰਵ ਲਈ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਛੱਡਦਾ ਸਿਵਾਏ ਵੇਦਾਂ ਅਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਪੁਰਾਣੇ ਬੋਧੀ ਗ੍ਰੰਥਾਂ ਦੇ ਕੁਝ ਹਿੱਸੇ।
ਅਸੀਂ ਸੁਧਾਰ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਝਿਜਕ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਸਭ ਤੋਂ ਪੁਰਾਣਾ ਹਿੰਦੂ ਸ਼ਿਲਾਲੇਖ (ਗਿਰਨਾਰ) ਲਗਭਗ ਈਸਾ ਪੂਰਵ 250 ਦਾ ਹੈ; ਸਭ ਤੋਂ ਪੁਰਾਣਾ ਗੁਫਾ-ਮੰਦਰ ਵੀ ਬਾਅਦ ਦਾ ਹੈ। ਵਰਣਮਾਲਾ ਮਿਸਰੀ-ਫੋਨੀਸ਼ੀਅਨ ਤੋਂ ਇੱਕ ਵੰਸ਼ਜ ਹੈ। ਸਭ ਤੋਂ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਹਿੰਦੂ ਇਮਾਰਤਾਂ ਲੱਕੜ ਦੀਆਂ ਸਨ: ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਆਰਕੀਟੈਕਚਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜੋ ਯੂਨਾਨ ਜਾਂ ਰਾਜਸ਼ਾਹੀ ਰੋਮ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰ ਸਕੇ, ਮਿਸਰ ਅਤੇ ਮੇਸੋਪੋਟੇਮੀਆ ਦੇ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਕੰਮਾਂ ਨਾਲ ਤਾਂ ਬਹੁਤ ਦੂਰ। ਹਿੰਦੂ ਦੇ 'ਲੋਹੇ ਨਾਲ ਬਣੇ' ਸ਼ਹਿਰ ਸ਼ਾਇਦ ਮਿੱਟੀ ਦੀਆਂ ਕੰਧਾਂ ਵਾਲੇ ਬਸਤੀਆਂ ਸਨ। ਉਸਦੀ ਮਿਥਿਹਾਸ ਮਿਸਰੀ ਯੂਨਾਨੀ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦਾ ਸੀ: ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਚਾਰ ਯੁੱਗ ਜਾਂ ਦੌਰ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਚੌਥੇ ਵਿੱਚ (ਕਾਲੀ, ਕਾਲਾ ਯੁੱਗ) ਅਸੀਂ ਹੁਣ ਹਾਂ। ਅਤੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਈਸਾਈ ਧਰਮ ਨੇ ਪ੍ਰਾਇਦੀਪ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਰਸਤਾ ਲੱਭਿਆ, ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਅਤੇ ਗ੍ਰਹਿਣਸ਼ੀਲ ਸੁਭਾਅ ਨੂੰ, ਮੈਂ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਦਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਅਜਨਬੀ ਦੀਆਂ ਪਵਿੱਤਰ ਲਿਖਤਾਂ ਤੋਂ ਉਧਾਰ ਲਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਸੌਖਾ ਹੈ

ਕਿ ਮਸੀਹ ਦੀ ਉਤਪਤੀ ਹੋਈ, ਜਾਂ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ, ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ, ਵੋਲਨੀ ਦੁਆਰਾ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਮਸੀਹ ਦਾ ਮੂਲ ਮੰਨਣਾ। 1852 ਵਿੱਚ ਸ਼੍ਰੀ ਪੋਕੌਕ ਨੇ 'ਯੂਨਾਨ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ' ਬਾਰੇ ਲਿਖਿਆ; 1883 ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਸਥਾਨ ਨੂੰ 'ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਯੂਨਾਨ' ਵਿੱਚ ਬਦਲਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ। 'ਯਵਨ' (ਯੂਨਾਨੀ) ਸਿਕੰਦਰ ਦੇ ਨਾਲ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਇਆ, ਅਤੇ ਇਹ ਇੱਕ ਟਰਮਿਨਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਕੂ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਹਾਲਾਂਕਿ ਐਡ ਕਿਊਮ ਨਹੀਂ।

ਅਧਿਆਇ ਗਿਆਰ੍ਹਵਾਂ।

ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਯੂਨਾਨ ਵਿੱਚ ਤਲਵਾਰ: ਹੋਮਰ; ਹੇਸੀਓਡ ਅਤੇ ਹੇਰੋਡੋਟਸ: ਮਾਈਸੀਨੀ।
'ਹੋਮਰ ਅਤੇ ਹੇਸੀਓਡ,' ਹੇਰੋਡੋਟਸ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ,

711 'ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੇਰਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ, ਮੇਰੇ
ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਚਾਰ ਸੌ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਜੀਉਂਦੇ ਸਨ।' ਇਹ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ 880-830 ਈਸਾ ਪੂਰਵ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਦਾ ਸਮਾਂ ਦੇਵੇਗਾ। ਬਾਰਡਾਂ ਦੀ ਸਮਕਾਲੀਤਾ, ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਚਚੇਰੇ ਭਰਾ, ਅਤੇ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਵਜੂਦ 'ਤੇ ਵੀ ਬਹੁਤ ਸ਼ੱਕ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ: ਕਿਤੇ ਹੇਸੀਓਡ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਕਿਤੇ ਦੋ ਸੌ ਜਾਂ ਤਿੰਨ ਸੌ ਸਾਲ ਬਾਅਦ—
ਉੱਥੋਂ ਅੰਨ੍ਹੇ ਮਾਈਲੇਸੀਜੇਨਸ ਨੇ ਹੋਮਰ ਨੂੰ ਬੁਲਾਇਆ;
ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਹੋਮਰ ਨੂੰ ਹੋਮਰਿਡੇ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਵਜੋਂ ਵੇਖਣ ਲੱਗ ਪਏ ਹਾਂ, ਜੋ ਕਿ 'ਇਲਿਆਡ' ਅਤੇ 'ਓਡੀਸੀ' ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਬਾਰਡਾਂ ਦਾ ਹੀਰੋ ਦਾ ਉਪਨਾਮ ਹੈ।
ਇਹ ਮੰਨ ਕੇ ਕਿ ਡਾ. ਸ਼ਲੀਮੈਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਟਰੋਜਨ ਯੁੱਧ ਦੀ ਤਾਰੀਖ਼ ਲਗਭਗ 1200 ਈਸਾ ਪੂਰਵ ਸੀ,

712 'ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਪਿਤਾ' ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਹੋਮਰ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਯੁੱਧਾਂ ਤੋਂ ਲਗਭਗ ਸਾਢੇ
ਚਾਰ ਸਦੀਆਂ ਬਾਅਦ ਵਧੇਗਾ ਜੋ ਉਸਨੇ ਗਾਏ ਸਨ।
'ਕਾਸ਼ ਮੈਂ ਹੋਮਰ ਨੂੰ ਟਰੋਜਨ ਯੁੱਧ ਦਾ ਚਸ਼ਮਦੀਦ ਗਵਾਹ ਸਾਬਤ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਹਾਏ, ਮੈਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ! ਉਸ ਸਮੇਂ ਤਲਵਾਰਾਂ ਸਰਵ ਵਿਆਪਕ ਵਰਤੋਂ ਦੀਆਂ ਸਨ, ਅਤੇ ਲੋਹਾ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਟਰੌਏ ਵਿੱਚ ਉਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਣਜਾਣ ਸਨ।

713 ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਉਹ
ਜਿਸ ਸਭਿਅਤਾ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਉਹ ਉਸ ਤੋਂ ਸਦੀਆਂ ਬਾਅਦ ਦੀ ਹੈ ਜੋ ਮੈਂ ਖੁਦਾਈ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਹੋਮਰ ਸਾਨੂੰ ਇਲੀਅਮ ਦੀ ਦੁਖਦਾਈ ਕਿਸਮਤ ਦੀ ਕਥਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਉਸਨੂੰ ਪਿਛਲੇ ਬਾਰਡਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸੌਂਪੀ ਗਈ ਸੀ, ਜੋ ਟਰੌਏ ਦੇ ਯੁੱਧ ਅਤੇ ਵਿਨਾਸ਼ ਦੇ ਰਵਾਇਤੀ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਪਹਿਰਾਵੇ ਵਿੱਚ ਪਾਉਂਦੇ ਸਨ।'

4

ਧਾਤੂ ਵਿਗਿਆਨ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰੀਏ ਤਾਂ, ਪਵਿੱਤਰ ਬਾਰਡਸ ਅਤੇ ਹੇਲਾਸ ਦੇ ਹੀਰੋ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਨੇ ਯੂਨਾਨ ਦੀ ਪਵਿੱਤਰ ਲਿਖਤ ਬਣਾਈ,

714 ਤਾਂਬੇ ਦੇ ਸਿਖਰ 'ਤੇ ਅਤੇ ਲੋਹੇ
ਦੇ ਯੁੱਗ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ। ਧਾਤੂ, ਜੋ ਅਜੇ ਢਾਲਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ

(χωνευτόν), □□□□□ (σφῦρα=σφυρήλατον), [715] □□□ □□□□ □□□ □□□ □□□ □□□□ □□□□□ □□□ □□□□□ □□ □□□ □□ □□ □□□□□ □□, □□□□□□□□□□□□, □□□ □□□□ □□□□, □□□ □□□□□□□□ □□□ □□□□-□□□□ □□□□□□□□[716] □□□ □□□□□,[3] □□ □□□□□□, □□□□□□□ □□□ □□□□□□□□ □□ □□□ (□□□□□□□□ □□) □□□□ □□ □□□ □□□ □□□□□□ □□□ □□□□ □□□□□□ □□□□ □□□ □□□□□□□ □□□□□ □□□□ □□ □□□ □□□□ □□□□, □□ □□ □□□ □□□□ 800 □□□ 700 □□ □□□□□□ □□□□□□ □□, □□ □□□-□□□□□□□ □□ □□□□□□□ □□□□ □□ □□□□ □□, □□ □□ □□□□ □□□ □□□□□□ □□ □□□□ □□□□□□ □□□ □□□□□ □□□ □□ □□□□□□□ □□□□□□□ □□□ □□□□□ □□□□□□□,[717] □□□ □□□□□□ □□-□□□□□□ □□□ □□□□□ □□□ □□□□□□ □□□ □□□□□ □□□ □□□□□□ □□□ □□□□□ □□□□□□□ □□□□□ □□ □□□□□ □□ □□□□□ □□□□ □□□ □□ □□□□□ □□□□□ □□ □□□-□□□ '□□□□□' □□□ '□□□□□' □□□ □□ □□□ □□□[5] □□□□□□□, □□□□□ □□ □□□□□,[718] □□□□ □□ □□□ □□□□ □□□□□□□□□□ □□, □□□ □□□□□□□□□ □□□□ □□□□ □□ □□□□□ □□ □□□□ □□□[719]

□□□□□ (δαιδάλλειν) □□□ □□□□□, □□□□□□ □□□ □□□□ □□□□□□ □□□ □□□□□ □□□□□ □□; □□□□□ □□□□□□□ (□□□ □□□ □□□□□□, □□□□□□ □□□ □□□□□, □□□□□ □□□ □□□□□□□); □□□□ □□ □□□□□□ □□□□□□□□□; □□□ □□□□□□□□,[720] □□□□□ □□□ □□□□□ '□□□ □□□□□□□□□ (χαλκεύς) □□□ □□□□□ □□□□□ □□□□ □□ □□□ (χρυσοχοός) □□□□□ □□ □□ □□□ □□ □□□□□□ □□□ □□□□ □□□□□□□□□ □□□[721]

□□□□□□ □□□□[722] □□□ □□□□□□ □□□□ (σίδηρος),[723] □□□ □□□□ □□□-□□□ □□□□□ □□□□ □□□□ □□□ □□□□ □□□□□□ □□□□ □□ - □□□□□□, □□□□□ □□□ □□□□□□□ □□□□□ □□□□ □□□ □□□□□, □□□□-□□□□ ('□□□ □□□□') □□ □□□□□ □□, □□ □□□□, □□□□□□□ □□□□, □□□□ □□□ □□□□□□□ □□□ □□□□ □□□□ □□□□□□□, □□□ □□□□□□□□, '□□□□□' □□□ □□□□ □□□□□□ □□□□□ □□□□□ □□, □□□□□ □□ □□□□ □□□□□□□□ □□ □□□ □□ □□□□□ □□□ □□□□□□ □□□[724]:

—

□□□ □□□□□ □□□□ □□□□□□□□ □□□ □□□□□□ □□□□ □□□□□ □□□□ □□□□□ □□ □□□□ □□□□□□□ □□□□, □□□ □□□□□ □□□□□,
□□□ □□□□ □□□-□□□ □□□ □□□□□ □□, □□□□[725]

□□□ □□, □□□□□ □□□□, □□□□□ □□□□□□ □□ □□□□ □□□□-□□□□ □□□ □□□ □□ □□□□□ □□□□□ □□□ □□□ □□ □□□□□ □□□ □□□□□□□ □□ □□□□ □□□□ □□□□ □□; □□ □□ □□□□□

□□□□ □□ □□□□ □□ σιδήρεον[726] □□□ σίδηρος πολιός,[2] □□□□□ □□ □□□□□ □□□□□□ '□□□□' □□□□, □□□□ □□□□-□□□□□ □□□□ □□□□□□ □□□ '□□□□□,'[727] □□□□□ □□□□□ □□□□

ਗਿਆ 'ਕਾਲਾ' (ਗੂੜ੍ਹਾ-ਨੀਲਾ) 'ਸਾਈਨਸ' (κ ανος) ਇੱਕ ਫਿਊਜ਼ੀਬਲ ਜਾਂ ਨਕਲੀ ਸਟੀਲ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਸੱਚੇ ਨੀਲੇ-ਪੱਥਰ ਜਾਂ ਲਾਜ਼ੁਲਾਈਟ (ਥੀਓਫ੍ਰਾਸਟਸ, 55) ਦੀ ਨਕਲ ਕਰਨ ਲਈ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।728 ਐਡਮਾਸ (δ μας) ਹੇਸੀਓਡ,

5 ਜੋ ਕ੍ਰੀਟਾਨ ਇਡੀ ਡੈਕਟੀਲੀ ਦੇ ਲੋਹੇ
ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਇੱਕ ਚਿੱਟਾ ਅਤੇ ਸ਼ਾਂਤ ਧਾਤ ਹੋਵੇਗਾ; ਜਦੋਂ ਕਿ χ λυψ (ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਟੀਲ) ਜਾਂ ਤਾਂ ਨਾਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਾਂ ਮਸ਼ਹੂਰ ਚੈਲੀਬਜ਼ ਦੁਆਰਾ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਕਿ ਸਖ਼ਤ ਪਦਾਰਥ ਦੁਰਲੱਭ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਅਸੀਂ ਹੁਕਮ ਦੁਆਰਾ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ,

729 'ਦੇਵਤਿਆਂ
ਦੇ ਤਿਉਹਾਰਾਂ ਦੇ ਦਾਅਵਤ 'ਤੇ, ਪੰਜ-ਨੁਕਾਤੀ ਟਾਹਣੀ (ਹੱਥ) ਤੋਂ ਚਮਕਦਾਰ ਸਟੀਲ ਨਾਲ ਨਾ ਛਿੱਲੋ, ਤਾਜ਼ੇ ਤੋਂ ਸੁੱਕਾ': ਭਾਵ ਰਾਤ ਦੇ ਖਾਣੇ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਨਹੁੰ ਨਾ ਕੱਟੋ। ਇਸ ਲਈ ਜਹਾਜ਼ਾਂ ਦੀ ਲੜਾਈ 'ਤੇ,

7 ਹੋਮਰ ਇੱਕ ਮਹਾਨ ਸਮੁੰਦਰੀ-ਲੜਾਈ ਵਾਲੇ ਜ਼ਾਇਸਟਨ (ਖੰਭੇ), ਬਾਈ
ਹੱਥ ਲੰਬਾ, ਲੋਹੇ ਦੇ ਸਪਾਈਕਸ ਨਾਲ ਜੜਦਾ ਹੈ; ਅਤੇ ਕਿਤੇ ਹੋਰ ਇੱਕ 'ਸਾਈਨਸ-ਪੈਰ ਵਾਲੀ ਮੇਜ਼' ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹੈ।

8

ਫਿਰ ਵੀ ਤਾਂਬਾ ਹਥਿਆਰਾਂ ਅਤੇ ਕਵਚਾਂ ਲਈ ਧਾਤ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਹਰਕਿਊਲਿਸ ਦੀ ਢਾਲ ਅਲਾਬਾਸਟਰ ('ਜਿਪਸਮ' ਨਹੀਂ), ਹਾਥੀ ਦੰਦ, ਇਲੈਕਟ੍ਰੋਨ (ਮਿਸ਼ਰਿਤ ਧਾਤ) ਅਤੇ (ਸ਼ੁੱਧ) ਸੋਨੇ ਦੀ ਬਣੀ ਹੋਈ ਸੀ, ਨਾਇਕ 'ਚਮਕਦੇ ਤਾਂਬੇ ਨਾਲ ਨੋਕਿਆ ਹੋਇਆ ਛੋਟਾ ਬਰਛਾ' ਨਾਲ ਲੈਸ ਹੈ; 730 ਅਤੇ ਉਹ ਆਪਣੇ ਮੋਢਿਆਂ ਦੁਆਲੇ ਇੱਕ 'ਤਲਵਾਰ, ਵਿਨਾਸ਼ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਵਾਲੀ' ਬੰਨ੍ਹਦਾ ਹੈ, ਜਿਸਨੂੰ ਸੰਦਰਭ ਉਸੇ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਹੋਣ ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। 'ਗੋਰੇ ਵਾਲਾਂ ਵਾਲੇ ਡਾਨੇ ਦੇ ਪੁੱਤਰ, ਘੋੜਸਵਾਰ ਪਰਸੀਅਸ,' 10 ਕੋਲ ਤਾਂਬੇ ਦੀ ਇੱਕ ਤਲਵਾਰ ਹੈ ਜਿਸਦੇ ਕੋਲ

ਲੋਹੇ ਦੀ ਮਿਆਨ ਇੱਕ ਫੀਲਟ-ਥੌਂਗ ਨਾਲ ਲਟਕਦੀ ਹੈ (μελ νδετον ορ)।731 ਅਜੈਕਸ ਦੀ ਸੱਤ-ਛਿਪੀ ਢਾਲ ਤਾਂਬੇ ਦੀ ਸੀ—ਲੌਰਡ ਡਰਬੀ ਵਾਂਗ 'ਪਿੱਤਲ ਨਾਲ ਬੱਝੀ' ਨਹੀਂ ਸੀ। ਲੇਲਿਆਂ ਦੇ ਗਲੇ 'ਜ਼ਾਲਮ ਤਾਂਬੇ' (χαλκóς13) ਨਾਲ ਕੱਟੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਡਾਇਓਮੇਡ ਉਸੇ ਹਥਿਆਰ ਨਾਲ ਵੀਨਸ ਦਾ ਪਿੱਛਾ ਕਰਦਾ ਹੈ।14 ਹੇਫਾਈਸਟੋਸ ਐਕਲੀਜ਼ ਲਈ ਸੋਨੇ ਅਤੇ ਚਾਂਦੀ, ਤਾਂਬੇ ਅਤੇ ਟੀਨ ਦੀ ਢਾਲ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ;

733 ਅਤੇ ਚਲਾਕ ਡਾਇਓਮੇਡ ਦਾ ਕਵਚ 16 ਤਾਂਬੇ ਦਾ ਹੈ,
ਜਿਸਨੂੰ ਉਹ ਸੋਨੇ ਵਿੱਚ ਬਦਲਦਾ ਹੈ, 'ਨੌਂ ਦੇ ਮੁੱਲ ਲਈ ਸੌ ਮਧੂ-ਮੱਖੀਆਂ ਦੀ ਕੀਮਤ'। 'ਇਲਿਆਡ' ਵਿੱਚ ਨੇੜਿਓਂ ਲੜਾਈ ਮਿਜ਼ਾਈਲ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਸਫਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਟ੍ਰਾਬੋ ਟਿੱਪਣੀ ਕਰਦਾ ਹੈ,

17 ਹੋਮਰ ਆਪਣੇ ਯੋਧਿਆਂ ਨੂੰ ਹਥਿਆਰ ਸੁੱਟ ਕੇ ਆਪਣੇ
ਦੁਵੱਲੇ ਯੁੱਧ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕਰਵਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਆਪਣੀਆਂ ਤਲਵਾਰਾਂ ਵੱਲ ਲੈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਬਾਅਦ ਵਾਲਾ ਹਥਿਆਰ ਹੈ, ਜਿਸਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਸਿਰਫ਼ ਹੱਥ-ਬਰਛੇ ਨਾਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਮਿਸਰੀ-ਸਿੱਖਿਅਤ ਆਰਗਿਵਜ਼ ਨੂੰ ਤੀਰ-ਅੰਦਾਜ਼ ਅਤੇ ਔਰਤ ਦੇ ਆਦਮੀ ਵਜੋਂ ਬਦਨਾਮ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

734 ਅਤੇ ਡਾਇਓਮੇਡ ਆਪਣੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਨੂੰ 'ਇੱਕ ਤੀਰਅੰਦਾਜ਼ ਅਤੇ ਔਰਤ ਦਾ ਆਦਮੀ'

□□□ □□ □□□□□ □□□□ □□□ [19] □□ □□□□□ □□□ □□ □□□□□□ □□□□ □□ □□□□□ □□□□□□□ □□□□ □□□□ □□□□□ □□□
□□□□□□ □□□□□ □□ □□□ □□□ □□□ □□□□□ □□□□□□ (□□□□□, □□□ □□□□□ □□□ □□□), □□ □□ □□□□□□ □□□□ □□□□ □□□□□ □□□□□ □□□ □□□□ □□□□□□ □□, □□□ □□□□ □□ □□□ □□ □□□□□ □□□□□ □□□ □□□ □□□□ □□ □□; □□□□ □□□□□□□□□ □□□ □□□□ □□□□□□□ □□, □□□□□ □□□□□ □□□□□□□,[735] □□□ □□□□ □□ □□□ □□□□,[736] □□□□□□□□ □□□□□□ □□□□ □□ □□□-□□□□□□□□ □□ □□□ □□□□□□ □□□□□□□, □□ □□□□□ □□□□□□ □□ □□□ □□□□ □□□ □□ □□□ □□□□ □□□□ □□□□ □□□□; □□□□□ □□□□□ □□□□□□□□ □□□□□□□ □□ □□□□□ □□□□ □□□ □□□□□□□□ □□□□□□ □□□□□ □□, □□ □□□□□ □□□□ □□, '□□□□□ □□□ □□□□' □□;[737] □□□ □□□□□ □□□□□□ □□□□ □□□□□ □□□□ □□□□□ □□□□ □□□□ □□□ □□□□□□□□ □□□□□□, □□□□ □□□ □□□□□ □□□ □□□ □□□ □□□□□□□ □□□□ □□□[738] □□ □□□□ [739] □□□□ □□□□□□□□□□ □□□□□□[740] □□□ □□□□ (κολεός, culeus, vagina, scabbard) □□□ □□□□□□□□ '□□ □□□□ □□□ □□ □□□□ □□□□ □□, □□□□ □□□□ □□ □□□□ '□□, '□□□ □□ □□□□□ □□ □□□□□ '□□ □□□□ □□□□ □□□ □□□ □□□ □□, □□□□ □□□□ □□□□□ □□□ □□□□ □□□□ □□□□ □□□ □□□□□□' □□□□□ □□ □□□□ □□□ □□□ □□□□ □□□□□□ □□□-□□□ □□□□□ '□□ □□□□□ □□,[741] □□□ □□□, □□□□ □□ □□□□□ □□□ □□□□ □□ □□□□□□□□ □□□ □□□□ □□□ □□□□□ □□ □□□□ □□ □□□, □□□□□□□□ □□ □□□ □□. □□□□□□□ Πάμφαινον[742] □□□ □□□ □□□□□ □□ □□□□ □□ □□□□ □□ □□□□□ □□ □□□□ □□□□□ □□□□□□□□ □□; □□ □□□□ □□□ □□□□ □□ □□□ □□□□ □□ □□□-□□□ □□□□ □□□□□ □□□□□ □□□ □□□□□ □□□ □□ □□□□□□ □□□□□□ □□ □□□□□ (Ἥλος), □□□□□□ □□ □□□ '□□ '□□□' □□□ '□□□□' □□□□ □□□□□ □□, □□□□□, □□□ □□□□□ '□□ □□□□□ □□□□□ □□, □□ □□□□□□□□ □□□□ □□□ □□□□□ □□ □□□ □□ □□□□□ □□ □□□□ □□□□ □□□ □□□□ □□□□ □□□[743] □□□□□ □□□ □□□□□ □□ □□□□□ □□□ □□□ □□□□□□ '□□ □□□□□ □□□[744] □□□□□□□□, □□□ □□□□□ □□□, □□□□ □□□□□□ □□ □□□□ □□□ □□□□□ □□ - □□□□□□-□□□ □□□ □□□□ □□□□□-□□□□ □□□□□ □□ □□ □□□□-□□□□□ □□□ □□□□ □□ □□□ □□ □□□□ □□□ □□□□ □□□□ □□□ □□□□□□□□□, □□□□ □□□□ □□ □□□ □□□□□□□□ □□□□ □□,[745] □□□□ □□□□□□ □□□ □□□□□ □□ □□□□□ □□□ □□□□ □□□□□□ □□□□□ □□ (ξίφον ἀργυρόηλον, χάλκεον); □□□ □□□□□ □□□ □□□ □□□□-□□□□□ □□□□ □□□□□□ □□□[746] □□□□□□□□ □□□ □□□□□□,[747] □□□ □□□□ □□□ □□□□ □□□ □□□□□ □□□ □□□□, □□□□□□ □□□ □□□□, □□□□□□ □□□□ □□□ □□□□□□□ □□□□ □□□□□ □□; □□ □□□□□□ □□ □□□□□ □□□□□ '□□ □□□□ □□□ (καυλός=cαulis), □□□ □□□□□□□□ □□ □□□□□□ '□□□□ □□□□, □□□ □□□□□ □□□□ □□

□□□□□ □□□□□□ □□□□□; □□□ □□□□□ □□□□□ □□□□ □□ □□□ □□□ □□□□□ □□□' □□□□□ [748] □□□□□□□□□[749] □□ □□□ '□□ □□□□□ □□□□ □□□□□□ □□□ □□□□□ □□□□□□□ □□□□□□ □□□□□ □□□□□□□□ □□□□ □□□□□□□ □□□

□□□□□ 240.—□□

□□□□ □□□□□ □□ □□□□□ □□□ □□□□□□□□ □□□ (□□□□□□□)□

□□□□□□ □□ □□□, □□□ □□□□□ '□□□□□□ □□□□', □□□□□ □□ □□□□ □□□ □□□□□□□, φά σγανον □□□ □□□ □□, □□□□□ □□□□□ □□□ □□□□□□□□□□□ □□□□ □□□ □□□□□ □□□□ □□□□□□ □□□□□□□□□□ □□□□ □□□□□ □□□ □□□□ □□□□□□ □□□□□ □□□ □□□□□□□ □□□ □□□ Σφάγανον □□□□□ □□□□□ □□, □□□ □□□□ □□□□□□□, □□□□□ □□ □□□□□ φασγάνειν (□□□□□ □□□ □□□□□)□ □□□□ □□□□ □□□□□□ □□□ '□□ Σφαγ □□, □□ □□ σφάγη (□□□) □□□ σφάγειν (□□□ □□□) □□□□ □□□□□ □□□□□ □□: σφάλανον □□ □□□ □□□ φά σλανον □□ □□□ □□ □□-□□□□ □□□□ □□ □□□□ □□ □□□□ □□ (φάσγανον ἄμφηκες): [750] □□□□□□□□□□□□ □□□□□□□□ □□□ □□□ □□□□□ □□, □□□ □□□□ □□□ □□□□ □□□ □□□□ □□□□ □□□□ □□□□□ □□□□□ □□□ □□ □□□□ □□□□ □□□□□ □□: □□□□-□□□□□ □□□□ □□□□□□□, □□□□ □□□□□ □□□□, □□ □□□□□ □□□□ □□□ □□,[751] □□□ □□ □□□□□□□ '□□□□□' xi. 48 □□□□ □□□□ □□□□□ □□; □□□□□ (N, 1. 80), □□□ □□□□□□□□□□□ □□□□□ □□□ □□□ □□□□□ □□□□,[752] □□□□□□□□, □□ □□□ □□□□ (μέγα) □□□□□□□ □□ □□□□□ □□□

ਚੌਥਾ ਸ਼ਬਦ ορ,753 ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ 'ਬ੍ਰਾਂਡ' ਵਾਂਗ ਕਾਵਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ; ਇਹ ਰੋਮਿਕ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਅਤੇ ਨਵ-ਯੂਨਾਨੀ ਸ਼ਬਦਕੋਸ਼ ਇਸਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ। Aor ਦਾ ਅਰਥ ਇੱਕ ਚੌੜਾ, ਮਜ਼ਬੂਤ, ਮਜ਼ਬੂਤ ਬਲੇਡ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਪੱਟ ਤੋਂ ਖਿੱਚੇ ਗਏ ਤਿੱਖੇ ਏਓਰ (ορ óξ) ਨਾਲ, ਯੂਲਿਸਸ ਇੱਕ ਹੱਥ ਚੌੜਾ ਖੰਭ ਪੁੱਟਦਾ ਹੈ,

754 ਅਤੇ ਹੈਕਟਰ ਅਜੈਕਸ ਦੇ ਸੁਆਹ ਵਾਲੇ ਬਰਛੇ ਨੂੰ ਦੋ ਹਿੱਸਿਆਂ
ਵਿੱਚ ਕੱਟਦਾ ਹੈ।755 ਆਟੋਮੇਡਨ ਇੱਕ ਲੰਮਾ ਏਓਰ ਖਿੱਚਦਾ ਹੈ।756 ਇਹ ਵੀ ਧਰਤੀ ਨੂੰ ਹਿਲਾਉਣ ਵਾਲੇ ਨੈਪਚਿਊਨ ਦਾ ਹਥਿਆਰ ਹੈ, ਭਿਆਨਕ ਟੇਪਰਿੰਗ ਤਲਵਾਰ' (ταν ηκες ορ),757 'ਗਰਜ ਵਰਗੀ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਘਾਤਕ ਲੜਾਈ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਸਦਾ ਡਰ ਮਨੁੱਖਤਾ ਨੂੰ ਰੋਕਦਾ ਹੈ।'

758 ਫੋਬਸ ਅਪੋਲੋ ਕੋਲ ਇੱਕ ਸੁਨਹਿਰੀ ਏਓਰ ਹੈ। (χρυ ωρ).759
ਇੱਥੇ ਅਸੀਂ ਕਾਵਿਕ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਸਪਸ਼ਟ ਅਰਥ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਾਡਾ 'ਫਾਂਸੀ', ਕਿਉਂਕਿ ਹੁਣ ਇਸਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਦੇਵਤਾ ਦਾ ਸੁਨਹਿਰੀ ਧਨੁਸ਼ ਅਤੇ ਤਰਕਸ਼ ਮੋਢੇ 'ਤੇ ਚੁੱਕਿਆ ਹੋਇਆ।
ਹੋਮਰ ਦਾ ਪੰਜਵਾਂ ਮਿ χαιρα ਹੈ, ਜੋ ਤਲਵਾਰ-ਮਿਆਨ ਦੇ ਨੇੜੇ ਇੱਕ ਸਿੰਗਲ ਬੈਲਟ ਨਾਲ ਲਟਕਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਬਲੀਦਾਨਾਂ ਅਤੇ ਸਮਾਨ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਲੈਸੇਡੋਨੀਅਨਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪਸੰਦੀਦਾ ਬਣ ਗਿਆ; ਇਹ ਫਿਰ ਇੱਕ ਵਕਰ ਬਲੇਡ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਜ਼ੀਫੋਸ ਜਾਂ ਅਣਵੰਡਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਦੁਬਾਰਾ, ਪਲੂਟਾਰਕ ਅਤੇ ਹੋਰ ਲੇਖਕਾਂ ਵਿੱਚ, ਮਾਛੇਰਾ ਦਾ ਅਰਥ - ਸਪੈਥਾ ਵਾਂਗ - ਇੱਕ ਲੰਮਾ ਸਿੱਧਾ ਬਲੇਡ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਹੋਮਰ κοπ ς ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਯੂਰੀਪੀਡਜ਼ ਇਸਨੂੰ ਮਾਛੇਰਾ ਦੇ ਨਾਲ ਜੋੜ ਕੇ ਵਰਤਦਾ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ 'ਓਡੀਸੀ' ਵਿੱਚ ਤਲਵਾਰ ਨੂੰ ਇੰਨੀ ਵਾਰ ਖਿੱਚਿਆ ਦੇਖਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਨਹੀਂ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ, ਜੋ ਕਿ, ਮਿਸਟਰ ਸਾਇਸ ਦੀ ਰਫ਼ਤਾਰ ਨਾਲ, 'ਇਲਿਆਡ' ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਵਧੇਰੇ ਚਰਿੱਤਰ ਅਤੇ ਘੱਟ ਗਤੀਸ਼ੀਲਤਾ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ; ਵਧੇਰੇ ਏਕਤਾ ਅਤੇ ਘੱਟ ਵਿਛੋੜਾ, ਅਤੇ, ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਘੱਟ ਲੜਾਈ ਅਤੇ ਵਧੇਰੇ ਸਹੂਲਤ ਅਤੇ ਸਭਿਅਤਾ। ਪਰ 'ਓਥਿਸੇਫਸ,' ਉਹ 'ਆਦਮੀ ਜਿਸ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਗੁੱਸੇ ਸਨ,' ਇੱਕ ਸਿਪਾਹੀ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਹ ਆਪਣੇ ਪੁਰਾਣੇ ਵਪਾਰ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਭੁੱਲਦਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਵਪਾਰ ਅਜੇ ਵੀ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਵਪਾਰ ਸੀ, ਅਤੇ ਸਮੁੰਦਰੀ ਯਾਤਰਾ ਨੂੰ ਸਮੁੰਦਰੀ ਡਾਕੂਆਂ ਦੁਆਰਾ ਜੀਵਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਤਾਂਬਾ, ਜਾਂ ਬੇਸ ਮੈਟਲ, ਧਾਤੂ ਵਿਗਿਆਨ ਦਾ ਆਧਾਰ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਹੀਰੋ ਸੋਨੇ, ਚਾਂਦੀ ਅਤੇ ਇਲੈਕਟ੍ਰਮ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਇਸਦਾ ਮਾਲਕ ਹੈ। ਯੂਰੀਅਲਸ ਅਲਸੀਨਸ ਨੂੰ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਮਹਿਮਾਨ (ਯੂਲਿਸਸ) ਨੂੰ ਇੱਕ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਾਂਬੇ ਵਾਲੇ ਬ੍ਰਾਂਡ (ορ παγχ λκεον) ਨਾਲ ਖੁਸ਼ ਕਰੇਗਾ, ਜਿਸਦਾ ਹੱਥ (κ πη) ਚਾਂਦੀ ਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਜਿਸਦਾ ਮਿਆਨ ਨਵੇਂ ਕੱਟੇ ਹੋਏ ਹਾਥੀ ਦੰਦ ਦਾ ਹੈ।761 ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਤਿੱਖੇ ਤਾਂਬੇ ਨਾਲ

□□□□□□□□ □□□ □□□ □□□□□□[762] □□□□ □□□□□□ □□□□, □□□□□ □□ □□□□□, □□□□□□□□, □□□□ □□□□□ □□□□□ □□ □□□□□ □□□□□□ □□□□, □□□□ □□□□□□ □□□ □□ □□□□□ □□□ □□ □□□□□□ □□, □□□ □□□□-□□□□□□□ □□□□□□□ □□ □□□□□□ □□□□□□ □□□ □□□□ □□ □□□ □□□□□ □□□ '□□□□ □□□ □□□□' □□□□, □□□□ □□□ □□□□ □□□□ □□□ □□; '□□□□ □□ □□□□ □□□□□□ □□□□□ □□□□ □□□'□[763]

'□□□□□' □□□□ □□□□ □□□□ □□□□ □□□□□□□ □□ □□□□□ □□ '□□□□□' □□□□□ □□□□-□□□□□□ [764] □□□□□ □□ □□□□□ □□□□□□ □□□□ □□□□□□ (□□□□□□) □□□ □□□□□□□ □□□□□ □□□□ □□□□□ □□, □□□ □□□□□ □□□□ (αἴθωνα σίδηρον) □□ □□□□ □□□□□□□ □□□ □□□□□□□ □□ □□□ □□□□ □□□[765] '□□□□□ □□□□' '□□□□□ □□□□□' □□□ □□□□□□□ □□□□ □□□ [766] '□□□□-□□□□□□ □□□□,' □□□□□□□□ □□ □□□□ □□□□, □□□□□□ □□□ '□□ □□□□ □□, □□□□□ □□□□□□ □□□□□ □□□□□□ □□□ □□□□□□ □□□□□□□ □□□□□ □□□ □□□□□ □□□□ (πολιόν τε σίδηρον) □□□ □□□□□□□ □□ □□□□ □□□□□ □□ ;[767] □□□ □□□□□ □□□□ □□□□ □□ □□□□□ □□ (πολ Ύκης) σίηρος)□[768] □□□□□□ (πέλεκυς), □□□□□ □□□□□□ □□□ □□□□□ □□□□ □□□,[769] □□□□□ □□ □□; □□ □□ □□□□□□□□, □□□□□□□ □□ □□□□□□ □□□ □□□□□-□□□□□ (στειλιὴ) □□□□□ □□□□□ □□ □□□□ □□□□ □□□ □□□□□□ □□□□□ □□, □□□□ □□ □□□□□ □□□[770] '□□□□,' □□□□□ □□□□□ □□□□□ □□, '□□□□ □□ □□□ □□□□ □□□ □□□□□□ □□'[771] (□□□□□. '□□□□.' i. 80), □□□ □□□□□ □□ □□□□□□ □□ □□□□□□ □□□□ □□□□ □□□ □□□□□□ □□□□□ □□□[772] □□□ □□□□□ □□ □□□□□ □□□ □□□ □□□ □□□□□ '□□ □□□□□□ □□□ □□□□ □□□□□ □□□□□ □□□ □□□[773]

'□□□□□ □□ □□□' □□□□,[774] □□□□ □□□□□ □□□□□ □□□□ □□□ □□□□□ □□□□ □□ □□□ □□□□□□ (γλυφάνῳ πολιοῖο σίδηρου) □□□ '□□□□ □□□□ □□'□ □□□□□□□ □□□ □□□□□□□-□□□□□, □□□ □□□□, □□□ □□□-□□□□□ □□ □□□ □□□□ □□□

□□ □□□□□ □□ □□ □□□□□ □□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□□ □□□□ □□ □□□ □□□□□ □□□ '□□ □□□□□□□□ □□□□□□ □□□□ □□, □□□ □□ □□□□ □□ □□□□ □□□□ □□□ □□□□□ □□ □□□ γρά φειν □□□□ □□□□□ □□, □□ □□□□ □□□□ □□□ '□□□□□□ □□□□□□,' '□□□□□', □□□ □□□ □□□□, '□□□□□' □□□ □□ □□□□□□ □□□□□,[775] □□□□ (ἐπιγράψας) □□□□□ □□□□□ □□, □□□ □□ □□□□ □□ □□ □□ '□□ '□□□□□ □□□□ □□□□□□' □□□ □□□□□ □□□ □□ □□□□ □□ □□□□□□ □□□ □□□□ □□, □□□ □□□□ □□□ □□□□ □□□□ □□□ □□□ □□□□□□ □□□□—

□□□ άρ ἐ□□□□ ί□□□□□□□ ῷ □□□□□ □□□□ ά (sήmatά).[776]

'ਟੈਬਲੇਟ 'ਤੇ ਲਿਖਤ ਹੋਣ' ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੋਰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਪਲੀਨੀ

777 ਕੋਡੀਸਿਲੀ ਜਾਂ
ਟੈਬਲੇਟ 'ਤੇ ਬੇਲੇਰੋਫੋਨ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਇਸ ਲਿਖਤ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ।

778 ਹੋਰੇਸ,
ਜੋ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਮਹਾਨ ਕਵੀ ਸੀ, ਸਗੋਂ ਇੱਕ ਨਿਪੁੰਨ ਪ੍ਰਤਿਭਾਸ਼ਾਲੀ ਸੀ, ਹੋਮਰ ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਲਿਖਣ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਸ਼ਿਲਾਲੇਖ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਨੂੰ ਲੱਕੜ ਵਿੱਚ ਕੱਟਦਾ ਹੈ (ਪੈਰ ਇੰਸੀਡੇਰ ਲਿਗਨੋ)। ਹੇਰੋਡੋਟਸ

779 ਸਾਨੂੰ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ
ਉਸਨੇ ਖੁਦ ਕੈਡਮੀਅਨ (ਅਰਥਾਤ, ਪੁਰਾਣੇ ਫੋਨੀਸ਼ੀਅਨ) ਅੱਖਰਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਸੀ; ਅਤੇ ਪਰੰਪਰਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਡੈਨੌਸ ਨੇ ਮਿਸਰ ਤੋਂ ਅੱਖਰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਸਨ, ਜਿਸਨੇ, ਮੈਂ ਦੁਹਰਾਉਂਦਾ ਹਾਂ, ਇੱਕ ਵਰਣਮਾਲਾ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀ ਜੋ ਦੁਨੀਆ ਜਾਣਦੀ ਹੈ। ਡਾ. ਸ਼ਲੀਮੈਨ ('ਟ੍ਰੌਏ,' ਸੰਪਾਦਕ ਦੁਆਰਾ ਅੰਤਿਕਾ) ਅਖੌਤੀ ਹੋਮਰਿਕ ਟ੍ਰੌਏ ਦੀ ਸਤ੍ਹਾ ਤੋਂ ਸਾਢੇ ਸੱਤ ਮੀਟਰ (ਪੰਜ ਫੁੱਟ) ਹੇਠਾਂ ਮਿਲਿਆ, 'ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਸਾਈਪ੍ਰਸ ਅੱਖਰਾਂ' ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਛੋਟੇ ਸ਼ਿਲਾਲੇਖ, ਅਤੇ ਇੰਨੇ ਹੀ ਯੂਨਾਨੀ ਐਪੀਗ੍ਰਾਫ ਮਾਈਸੀਨੇ ਵਿਖੇ ਲੱਭੇ ਗਏ ਸਨ। ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ 'ਇਲਿਆਡ' ਅਤੇ 'ਓਡੀਸੀ' ਲੱਕੜ ਦੀਆਂ ਫੱਟੀਆਂ 'ਤੇ ਰੁੱਖੇ ਫੋਨੀਸ਼ੀਅਨ ਅੱਖਰਾਂ ਵਿੱਚ ਕੱਟੇ ਗਏ ਹੋਣਗੇ ਜਾਂ ਸੀਸੇ ਦੀਆਂ ਪਲੇਟਾਂ 'ਤੇ ਖੁਰਚੇ ਗਏ ਹੋਣਗੇ। ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਪੈਲੇ ਸਾਹਿਤਕ ਹੋਮਰ ਨੂੰ ਈਸਾ ਪੂਰਵ 400 ਤੋਂ ਡੇਟ ਕਰਨਗੇ; ਪਰ ਇਹ ਵਿਸ਼ੇ ਦਾ ਇੱਕ ਵੱਖਰਾ ਪੜਾਅ ਹੈ।
ਹੇਰੋਡੋਟਸ ਹੋਮਰ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਹੈ, ਜਾਂ, ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਚਾਹੋ, ਹੋਮਰਿਡਜ਼ ਅਤੇ ਏਸਚਿਲਸ ਦਾ। ਇਸ ਗਦ ਗਾਉਣ ਵਾਲੇ ਦਾ ਕੰਮ, ਇੱਕ ਇਤਿਹਾਸ, ਇੱਕ ਲੋਗੋ-ਗ੍ਰਾਫੀ, ਯਾਤਰਾ ਦਾ ਰਿਕਾਰਡ, ਅਤੇ ਨਸਲੀ ਵਿਗਿਆਨ ਅਤੇ ਪੁਰਾਤਨਤਾ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਹੋਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇੱਕੋ ਸਮੇਂ ਇੱਕ ਮਹਾਂਕਾਵਿ ਅਤੇ ਇੱਕ ਡਰਾਮਾ ਹੈ। ਇਹ ਬਹਾਦਰੀ ਅਤੇ ਰੋਮਾਂਟਿਕ ਸੁਰ ਵਿੱਚ ਮਹਾਂਕਾਵਿ ਹੈ; ਕਿਰਿਆ ਦੀ ਏਕਤਾ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਹਮਲਾ-ਮੁਹਿੰਮ ਵਿੱਚ; ਅਤੇ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਵਿਛੋੜੇ ਵਿੱਚ ਜੋ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਜੇ ਉਹ ਇੱਕ ਮੁੱਖ ਵਸਤੂ ਨੂੰ ਰੋਕਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਸੁੰਦਰ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਦੁਖਾਂਤ ਹੈ (ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਜ਼ੇਰਕਸ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ), ਕਿਸਮਤ ਦੀ ਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ, ਜ਼ਰੂਰਤ ਦੇ ਚੱਕਰ ਵਿੱਚ, ਨੇਮੇਸੀਆਕ ਪਰਿਕਲਪਨਾ, ਅਤੇ ਦੇਵਤਿਆਂ ਦੀ ਈਰਖਾ (ਡਿਊਸ ਅਲਟਰ); ਜਦੋਂ ਕਿ 'ਕੈਲੀਓਪ' ਵਿੱਚ ਤਬਾਹੀ ਨੂੰ ਫਾਰਸੀ ਮੇਜ਼ਬਾਨ ਦੇ ਵਿਨਾਸ਼, ਜੇਤੂਆਂ ਦੀ ਘਰ ਵਾਪਸੀ, ਅਤੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਭਿਆਨਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕ ਐਪੀਗ੍ਰਾਮ ਨਾਲ ਖਤਮ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਇੱਕ ਕਿਸਮ ਦਾ ਵੋਸ ਪਲੌਡਾਈਟ: 'ਫ਼ਾਰਸੀ...' ਮੈਦਾਨਾਂ ਨੂੰ ਵਾਹੁਣ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਮਨੁੱਖਾਂ ਦੇ ਗੁਲਾਮ ਬਣਨ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਇੱਕ ਗੰਦੀ ਧਰਤੀ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭੂਤਾ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਕਰਨਾ ਪਸੰਦ ਕੀਤਾ - ਇੱਕ ਭਾਵਨਾ ਜੋ ਹਾਈਲੈਂਡਜ਼ ਵਿੱਚ 'ਘਰ ਨੂੰ ਢਾਹ ਦੇਵੇਗੀ'। ਸਭ ਕੁਝ ਇੱਕ ਵੱਖਰੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਸਮਝਦਾਰ ਕਾਲਕ੍ਰਮ ਮਿਸਰ ਤੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਕਾਵਿਕ ਵੀ ਹੈ। ਪੰਜ ਲੱਖ ਦੋ ਲੱਖ ਤਿਰਯਾਸੀ ਹਜ਼ਾਰ ਦੋ ਸੌ ਵੀਹ ਆਦਮੀਆਂ,

780 ਅਤੇ ਇੱਕ ਹਜ਼ਾਰ ਤਿੰਨ ਸੌ ਸਤਾਈ ਤ੍ਰਿਏਕੀਆਂ

ਦੀ ਸ਼ਾਨਦਾਰ-ਅਸੰਭਵ ਮੇਜ਼ਬਾਨ, ਜੋ ਕਿ ਮੁੱਠੀ ਭਰ ਨੌਂ ਹਜ਼ਾਰ ਯੂਨਾਨੀਆਂ ਅਤੇ ਤਿੰਨ ਸੌ ਸੱਤਰ ਜਹਾਜ਼ਾਂ ਦੁਆਰਾ ਹਰਾਇਆ ਅਤੇ ਤਬਾਹ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਬਹੁਤ ਕਲਪਨਾਸ਼ੀਲ ਹੈ। ਦਾਰਸ਼ਨਿਕ ਅਤੇ ਸ਼ੱਕੀ ਆਧੁਨਿਕ ਮਨ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਵੇਰਵਿਆਂ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਸ਼ਿਲਾਲੇਖਾਂ ਦੇ ਸਮਕਾਲੀ ਸਬੂਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ, ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਬੇਹਿਸਟਨ, ਜੋ ਕਿ 'ਥਾਲੀਆ' 'ਤੇ ਇੱਕ ਚੱਲ ਰਹੀ ਟਿੱਪਣੀ ਹੈ। ਹੇਲਸ ਆਪਣੀ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਬੁੱਧੀ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਕਲਪਨਾ, 'ਗ੍ਰੇਸ਼ੀਆ ਮੈਂਡੈਕਸ' ਦੇ ਕਾਰਨ ਕਦੇ ਸੀ, ਅਤੇ ਹੈ, ਅਤੇ ਰਹੇਗੀ। ਪੂਰਬੀ ਇਤਿਹਾਸ ਸਾਨੂੰ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਫ਼ਾਰਸੀ ਹਮਲੇ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਦੱਸਦਾ। ਅਸੀਂ ਇਹ ਮੰਨ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਕਿਸੇ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਸਤਰਾਪ,

781 ਦੀ ਅਗਵਾਈ
ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮਹਾਨ ਲਹਿਰ ਸੀ ਜਿਸਨੇ ਪੱਛਮ ਵੱਲ ਭੇਡੂ ਦੇ ਆਲ੍ਹਣੇ ਨੂੰ ਕੁਚਲਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਕੀਤਾ ਸੀ; ਪਰ ਅਸੀਂ ਹੋਰ ਅੱਗੇ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦੇ। ਇਹ ਬਹੁਤ ਹੀ ਅਵਿਸ਼ਵਾਸ਼ਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਮਹਾਨ ਰਾਜਾ, ਜੋ ਉਸ ਸਮੇਂ ਸੱਭਿਅਕ ਸੰਸਾਰ ਦਾ ਸਰਬੋਤਮ ਪ੍ਰਭੂ ਸੀ, ਲੱਖਾਂ ਯੋਧਿਆਂ - ਆਦਮੀਆਂ, ਏਸ਼ੀਆ ਦੇ ਫੁੱਲ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਮੌਜੂਦ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਨਾਲੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਅਨੁਕੂਲ ਹੈ, ਅਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਿਤਾ ਜੀ ਯੂਨਾਨੀਆਂ ਨਾਲੋਂ ਬਹਾਦਰੀ ਵਿੱਚ ਥੋੜ੍ਹਾ ਵੀ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਮੰਨਦੇ, ਨੂੰ ਇੰਨੇ ਛੋਟੇ ਉਦੇਸ਼ ਵੱਲ ਲੈ ਜਾਣ।

782

ਅਤੇ ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਲਈ ਮੈਂ 'ਹੇਰੋਡੋਟਸ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਰੰਗ' ਤੋਂ ਮੁਆਫ਼ੀ ਮੰਗਦਾ ਹਾਂ। ਕਵੀ-ਇਤਿਹਾਸਕਾਰ ਸਿਥੀਅਨਾਂ ਵਿੱਚ ਤਲਵਾਰ ਦਾ ਇੱਕ ਦਿਲਚਸਪ ਵਰਣਨ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਯੂਨਾਨੀ ਅਤੇ ਫਾਰਸੀ ਲੋਕ ਸਾਕੇ (ਸ਼ਾਕਾ) ਜਾਂ ਖਾਨਾਬਦੋਸ਼ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ।

783 ਹਿੰਦੂ
ਕਥਾ ਤੋਂ ਨਿਰਣਾ ਕਰਨ ਲਈ - ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਸ਼ਾਕ-ਅਰੀ, 'ਸ਼ਾਕਾਂ ਦਾ ਦੁਸ਼ਮਣ', ਇਤਿਹਾਸਕ ਵਿਕਰਮਾਦਿਤਿਆ (ਈ. 79) ਦਾ ਇੱਕ ਸਿਰਲੇਖ - ਸਾਕੇ 'ਤੁਰਾਨੀ' ਸਨ - ਮੰਗੋਲ ਜਾਂ ਤਾਤਾਰ। ਜਦੋਂ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਏਰੇਸ-ਮੰਗਲ ਦੀ ਪੂਜਾ ਕਰਵਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਸ਼ਾਇਦ ਇਹ ਵਿਚਾਰ

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਯੁੱਧ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਕ, ਇੱਕ ਲੋਹੇ ਦੀ ਡਿਰਕ (κιν κης σιδ ρεoς.784 ਨੂੰ ਪਿਆਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਸਾਨੂੰ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ 'ਪੁਰਾਣੇ ਲੋਹੇ ਦਾ ਇੱਕ ਬਲੇਡ,' ਹਰ ਅਜਿਹੇ ਟਿੱਲੇ (ਬਰਸ਼ਵੁੱਡ ਦਾ ਇੱਕ ਸਮਤਲ-ਉੱਪਰ ਵਾਲਾ ਢੇਰ ਤਿੰਨ ਫਰਲਾਂਗ ਵਰਗ) ਦੇ ਸਿਖਰ 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਮੰਗਲ ਦੀ ਮੂਰਤੀ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ; ਇਸ ਲਈ ਸਾਲਾਨਾ ਬਲੀਦਾਨ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।' ਪੀੜਤ ਪਸ਼ੂ, ਘੋੜੇ ਅਤੇ ਇੱਕ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਜੰਗੀ ਕੈਦੀ ਸਨ। 'ਪਹਿਲਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਿਰਾਂ 'ਤੇ ਸ਼ਰਾਬ ਡੋਲ੍ਹੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਫੁੱਲਦਾਨ ਉੱਤੇ ਮਾਰਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਫਿਰ ਭਾਂਡੇ ਨੂੰ ਢੇਰ ਦੇ ਸਿਖਰ 'ਤੇ ਲਿਜਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਕੀਨਾਕੇਸ ਉੱਤੇ ਖੂਨ ਡੋਲ੍ਹਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।'

785 ਸਿਥੀਅਨ ਕਬਰਾਂ
ਵਿੱਚ ਰੂਸੀ ਸਿਮੇਰੀਆ (ਕ੍ਰੀਮੀਆ) ਅਤੇ ਟਾਰਟਰੀ ਦੀਆਂ, ਤਲਵਾਰਾਂ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਕਾਂਸੀ ਦੀਆਂ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਡਾ. ਐਮ'ਫਰਸਨ ਨੂੰ ਕੇਰਚ ਦੇ ਮਹਾਨ ਮਕਬਰੇ ਵਿੱਚ ਲੋਹੇ ਦੀ ਇੱਕ

(1839) ਮਿਲੀ, ਪੁਰਾਣੀ ਮਾਈਲੇਸੀਅਨ ਪੈਂਟੀਕਾਪ æ ਮ, ਜਿਸਨੂੰ ਇਸਦੀ ਨਦੀ, ਐਂਟੀਕੇਪਸ ਤੋਂ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ; 786 ਇਹ ਇੱਕ ਛੋਟਾ ਖੰਜਰ ਵਰਗਾ ਧੱਕਾ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਬਲੇਡ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਪੁਰਾਣੀ ਫ਼ਾਰਸੀ ਵਰਗਾ ਸੀ, ਜਿਸਦੀ ਵਿਚਕਾਰਲੀ ਪਸਲੀ ਅਤੇ ਵਕਰ ਹੈਂਡਲ ਸੀ। ਅਟਿਲਾ ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਤਲਵਾਰ, ਜਿਸਨੂੰ ਯੂਨਾਨੀ ਦੁਆਰਾ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਸਿਥੀਅਨ ਹਥਿਆਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਗਲਤੀ ਨਾਲ ਮਿਲ ਗਈ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਪੂਜਾ ਦੀ ਵਸਤੂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ।

787 ਜੰਗੀਜ਼ (ਚੰਗੀਜ਼) ਖਾਨ ਨੂੰ ਜਦੋਂ ਗੱਦੀ 'ਤੇ ਬਿਠਾਇਆ ਗਿਆ
ਤਾਂ ਉਸਨੇ ਇਸ ਬਲੀਦਾਨ ਦੀ ਰਸਮ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਇਆ, ਜਿਸਨੂੰ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸ਼ਾਇਦ ਹੀ 'ਮੰਗੋਲਿਕ ਰਿਵਾਜ' ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

788 ਇਹ ਸੌਰੋਮਾਟੇ (ਉੱਤਰੀ ਮੇਡੀਜ਼ ਅਤੇ ਸਲਾਵ),
ਅਲਾਨ, ਹੁਨਾਂ ਅਤੇ ਘੁੰਮਦੇ-ਫਿਰਦੇ ਕਬੀਲਿਆਂ ਲਈ ਆਮ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਸਟੈਪਸ।
ਸਿਥੀਅਨਾਂ ਨੇ ਮੰਗਲ ਗ੍ਰਹਿ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਕ ਦੀ ਵੀ ਸਹੁੰ ਖਾਧੀ। 'ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸਹੁੰਆਂ,' ਹੇਰੋਡੋਟਸ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ,

789 'ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਰਸਮਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਹਨ। ਇੱਕ ਵੱਡੇ ਮਿੱਟੀ ਦੇ
ਕਟੋਰੇ (κ λιξ) ਵਿੱਚ ਸ਼ਰਾਬ ਡੋਲ੍ਹਦੇ ਹੋਏ, ਉਹ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸਹੁੰ ਖਾਣ ਵਾਲੇ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਲਹੂ ਨੂੰ ਮਿਲਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਚਾਕੂ ਜਾਂ ਆਵਲ ਨਾਲ ਸਤਹੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਖਮੀ ਕੀਤਾ; ਫਿਰ ਉਹ ਕਟੋਰੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਕੀਨਾਕੇਸ, ਅਤੇ ਤੀਰ, ਅਤੇ ਇੱਕ ਜੰਗੀ ਕੁਹਾੜੀ (ਸਾਗਰੀ), ਅਤੇ ਇੱਕ ਬਰਛਾ (ਅਕੋਂਸ਼ਨ) ਡੁਬੋਉਂਦੇ ਹਨ, ਇਹ ਸਭ ਕਈ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾਵਾਂ ਦੁਹਰਾਉਂਦੇ ਹੋਏ। ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਦੋਵੇਂ ਇਕਰਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਕਟੋਰੇ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ-ਇੱਕ ਡਰਾਫਟ ਪੀਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਯੋਗ ਪੈਰੋਕਾਰ ਵੀ ਕਰਦੇ ਹਨ।'

790 'ਅਨਾਬਾਸਿਸ' ਵਿੱਚ,

7 ਯੂਨਾਨੀ ਇੱਕ ਤਲਵਾਰ ਅਤੇ ਬਰਛਾ, ਪੀੜਤ ਦੇ ਖੂਨ ਵਿੱਚ ਡੁਬੋ
ਕੇ ਸਹੁੰ ਖਾਂਦੇ ਹਨ।
ਹੁਣ ਤੱਕ ਇਹ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਲੇਖਕ: ਸਾਨੂੰ ਹੁਣ ਦੇਖਣਾ ਪਵੇਗਾ ਕਿ ਆਧੁਨਿਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਇਹਨਾਂ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਿਵੇਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਮਾਈਸੀਨੇ

791 ਵਿਖੇ ਡਾ. ਸ਼ਲੀਮੈਨ
ਦੀਆਂ ਜਾਂਚਾਂ ਵਧੇਰੇ ਦਿਲਚਸਪ ਹਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਲੱਭਤਾਂ ਨੂੰ ਬਰਨਟ ਟ੍ਰੌਏ ਦੇ ਨਾਲ ਸਮਕਾਲੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ; ਅਤੇ ਉਹ ਸਾਨੂੰ ਉਸਦੀ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੇ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਉਸਦੀ ਥਕਾਵਟ ਵਿੱਚ ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਨਾਲ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਊਰਜਾਵਾਨ ਖੋਜੀ ਹਥਿਆਰਾਂ ਅਤੇ ਭਾਂਡਿਆਂ ਲਈ ਤਾਂਬੇ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਰਥਨ ਕਰਦਾ ਹੈ; ਅਤੇ, ਪੂਰੀ ਸੱਚਾਈ ਦੇ ਨਾਲ, ਇਸਨੂੰ ਬਹਾਦਰੀ ਯੁੱਗਾਂ ਦੀ ਮੁੱਖ ਧਾਤ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਨੂੰ ਮਾਈਸੀਨੇ ਜਾਂ ਹਿਸਾਰਲਿਕ (ਟ੍ਰੌਏ) ਵਿਖੇ ਤਾਂਬੇ ਦੇ ਸਕੋਰੀਏ ਦੀ ਵੱਡੀ ਪਰਤ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਟੀਨ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਹੋਮਰ ਦੁਆਰਾ 'ਕੈਸੀਟੇਰੋਸ' ਦਾ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਦਲੀਲ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਯੂਨਾਨੀ ਸ਼ਹਿਰ ਦਾ ਕਾਂਸੀ ਆਯਾਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਦੁਰਲੱਭ ਅਤੇ ਮਹਿੰਗਾ ਸੀ। ਬਦਕਿਸਮਤੀ ਨਾਲ ਉਸਨੇ ਪਤਲੇ ਤਾਂਬੇ ਦੇ ਤਾਰ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹਾਰ-ਮਣਕੇ ਸਨ।

ਡਾ. ਸਕਲੀਮੈਨ ਦੇ ਨਾਲ ਪੁਰਾਣੇ ਮਾਈਸੀਨੀਅਨ ਕਬਰਾਂ ਵਿੱਚ ਉਤਰਨਾ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਅਹਿਸਾਸ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਸੋਲਾਂ ਜਾਂ ਸਤਾਰਾਂ ਲਾਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕੋ ਸਮੇਂ ਦਫ਼ਨਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ (?)। ਕਬਰ ਨੰਬਰ 1, ਜੋ ਕਿ ਅਗਾਮੇਮਨਨ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਦੋ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਨੇ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਿਲਚਸਪ ਲੇਖ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਸੁਨਹਿਰੀ ਮੋਢੇ ਵਾਲੀ ਪੱਟੀ (τελαμ ν) ਜਿਸਨੇ ਮਮੀ ਨੂੰ ਸਜਾਇਆ ਸੀ।

793 ਮੇਰੀ ਫੋਟੋ ਦਿਖਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਖੰਡਿਤ ਦੋ-
ਧਾਰੀ ਤਲਵਾਰ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਵਿਚਕਾਰਲੇ ਅਤੇ ਦੱਖਣੀ ਸਰੀਰ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਟੁੱਟੇ ਹੋਏ ਕਾਂਸੀ ਦੇ ਬਲੇਡਾਂ ਦਾ ਢੇਰ ਪਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਸ਼ਾਇਦ ਸੱਠ ਪੂਰੀਆਂ ਤਲਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਸੀ: ਕੁਝ ਸੋਨੇ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਸਨ, ਅਤੇ ਕਈਆਂ ਦੇ ਹੈਂਡਲ 'ਤੇ ਸੋਨੇ ਦੇ ਪਿੰਨ ਸਨ। ਦੋ ਤਲਵਾਰਾਂ ਸਰੀਰ ਦੇ ਸੱਜੇ ਪਾਸੇ ਪਈਆਂ ਸਨ, ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਜਾਵਟ 'ਇਲਿਆਡ' ਵਿੱਚ ਵਰਣਨ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਮਿਲਦੀ-ਜੁਲਦੀ ਸੀ।

794 ਵੱਡੀ ਤਲਵਾਰ (ਨੰਬਰ 460) ਦਾ ਹੈਂਡਲ ਕਾਂਸੀ ਦਾ ਹੈ,
ਜਿਸ 'ਤੇ ਮੋਟਾ ਜਿਹਾ ਸੋਨੇ ਦੀ ਚਾਦਰ ਲੱਗੀ ਹੋਈ ਹੈ; ਅਤੇ ਉਸੇ ਧਾਤ ਦੀ ਇੱਕ ਚੌੜੀ ਪਲੇਟ, ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੰਮ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਤਲਵਾਰ ਦੇ ਮੋਢਿਆਂ ਦੇ ਦੁਆਲੇ ਲੰਘਦੀ ਹੈ। ਲੱਕੜ ਦੇ ਮਿਆਨ ਨੂੰ ਸੁਨਹਿਰੀ ਡੰਡਿਆਂ ਅਤੇ ਇੱਕ ਲੰਬੀ ਚੌੜੀ ਪਲੇਟ (ਚਿੱਤਰ 244) ਨਾਲ ਸਜਾਇਆ ਗਿਆ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਿਸਦਾ ਆਕਾਰ ਕੁਝ ਹੱਦ ਤੱਕ ਆਦਮੀ ਵਰਗਾ ਹੈ, ਜਿਸਦੀ ਗਰਦਨ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਅੰਗੂਠੀ ਨਿਕਲ ਰਹੀ ਹੈ। ਕਲਾ ਦੀ ਇਸੇ ਸ਼ੈਲੀ ਵਿੱਚ ਦੂਜੀ ਤਲਵਾਰ ਹੋਰ ਵੀ ਅਮੀਰ ਜਾਪਦੀ ਹੈ। ਡਾ. ਸਕਲੀਮੈਨ

795 ਨੰਬਰ 463 (ਚਿੱਤਰ 245) ਨੂੰ ਇੱਕ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਜੰਗੀ
ਕੁਹਾੜੀ ਮੰਨਦੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਚੌਦਾਂ 'ਟ੍ਰੋਜਨ ਖਜ਼ਾਨੇ' ਵਿੱਚੋਂ ਮਿਲੀਆਂ ਸਨ। 796 ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਤਲਵਾਰ-ਬਲੇਡ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹੀ ਗੱਲ ਨੰਬਰ 464, 465 (ਚਿੱਤਰ
244) ਬਾਰੇ ਵੀ ਕਹੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

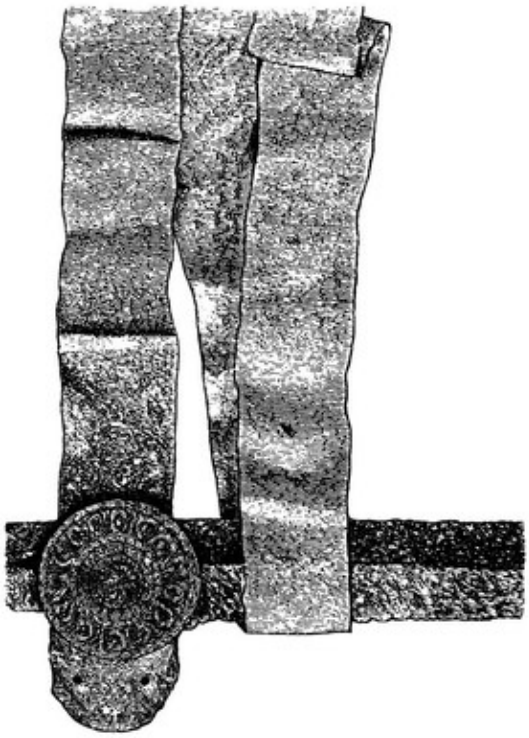

□□□□□ 241.—□□□□ □□ □□□□ □□□□ □□□□, □□-□□□□ □□□□□ □□□□□□ □□ □□□□□ □□□□ (□□□□□□□ I)

□□□-□□□□ □□ □□□□ □□□□ □□□□□ □□□ □□□□ □□□ □□□ □□ □□□□ '□□ □□□□□□ □□□□□ □□□□ □□□□□□□ □□□□□□; □□ □□□ □□□□□□□ □□□ □□□ □□□□□□□□ □□□□□ □□□ □□, □□□ □□□□□ □□□□□□□ □□□□ □□□□ □□ - □□ □□□□ □□ □□□ □□□ □□□□ □□□□ □□ □□□□ □□□□ □□ □□□□□-□□□□□ □□ □□□□□□□ □□□□ □□□□ 305 □□□□ □□□□□ □□ □□□ □□□□□□ □□□□□□□ □□□□, □□□□ □□□□ □□□□□□ □□ □□ □□ □□ □□□□ □□□ □□ □□□□□ □□□□□□ □□□□□ □□□□ □□□□□□□ □□□□□ □□□ □□□□□□ □□□ □□□□□□ □□□□□ □□□ □□□□□□□ I. □□ □□□□□ □□□□ '□□ □□□□ □□□ □□□□□□ □□□□□ □□□□ □□□□□□□ □□□□□□ □□□□□□ □□□□ □□, □□□□□□□ □□□□□□ □□ □□□□ □□□□□ '□□ □□□□□□ □□□□ □□□ □□□ □□□□ □□ □□□ '□□, □□□□ □□□□ □□□□□□ □□ □□□□ □□, □□ □□□□ □□ □□□□ □□□ □□□, □□ □□□□□ □□□ □□□□□ □□ □□□□□□ □□□□ □□□□□□□ □□, □□□□□ □□□□□□ □□ □□□□□□□□□ □□ □□□ □□□□ □□ □□□□□□□ □□ □□□□□ □□□ □□□□□ □□□ □□□□□□□□□□ (□□□□□□□ I.) □□□□ □□□□ □□□□□ □□□□ □□ □□□

□□□□ □□□□□□□ □□□□□□□ □□ □□□□□ □□□□ □□□□ □□□ □□ □□□□□□ □□□ □□□□ □□□ □□□□ □□□ □□□□□ □□□□ □□□, □□□□ □□□ □□□ □□□ □□□ □□□□□ □□ □□□□□□ □□ □□□ □□□□□, □□□□□□□ □□□□□□ □□□□□□□□ □□□□ □□ □□□□□□□ □□□ □□□□□ □□ □□□ □□□ □□□ □□□□

ਦੇ ਸਮਤਲ, ਗੋਲ ਟੁਕੜੇ, ਅਤੇ ਇੰਟੈਗਲੀਓ-ਵਰਕ ਵਾਲੀ ਸੋਨੇ ਦੀਆਂ ਛੋਟੀਆਂ ਢਾਲ-ਵਰਗੀਆਂ ਜਾਂ ਬਟਨ-ਵਰਗੀਆਂ ਡਿਸਕਾਂ, ਮਿਆਨ ਦੇ ਦੋਵਾਂ ਪਾਸਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਅਟੁੱਟ ਲੜੀ ਵਿੱਚ ਚਿਪਕੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਜਾਪਦੀਆਂ ਸਨ; ਅਤੇ, ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਚੌੜਾ ਸਿਰੇ 'ਤੇ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਆਕਾਰ ਵਿੱਚ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਘਟਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਚੌੜਾਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ। ਲੱਕੜ ਦੇ ਹਿਲਟਾਂ 'ਤੇ ਇੰਟੈਗਲੀਓ'ਡ ਸੋਨੇ ਦੀਆਂ ਸਮਾਨ ਪਲੇਟਾਂ ਸਨ; ਬਾਕੀ ਜਗ੍ਹਾ ਸੋਨੇ ਦੇ ਪਿੰਨਾਂ ਨਾਲ ਜੜੀ ਹੋਈ ਸੀ, ਅਤੇ ਸੋਨੇ ਦੇ ਮੇਖ ਲੱਕੜ ਜਾਂ ਅਲਾਬੈਸਟਰ ਦੇ ਵੱਡੇ ਪੋਮਲਾਂ ਵਿੱਚ ਫਿਕਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਬਰੀਕ ਸੋਨੇ ਦੀ ਧੂੜ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਨੇ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਛੱਡਿਆ ਕਿ ਹੈਂਡਲ ਅਤੇ ਸਕੈਬਾਰਡ ਸੋਨੇ ਦੇ ਸਨ। ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਮਿਥ ਨੂੰ ਚਾਂਦੀ ਨੂੰ ਸੁਨਹਿਰੀ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਗਿਆਨ ਨਹੀਂ ਸੀ: ਉਸਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਧਾਤ ਨੂੰ ਤਾਂਬੇ ਨਾਲ ਅਤੇ ਫਿਰ ਤਾਂਬੇ ਨੂੰ ਸੋਨੇ ਨਾਲ ਪਲੇਟ ਕੀਤਾ। ਸੁਨਹਿਰੀ ਸਿਲੰਡਰ (ਨੰਬਰ 366), ਦੋਵਾਂ ਸਿਰਿਆਂ 'ਤੇ ਲਹਿਰਾਂ ਦੀਆਂ ਰੇਖਾਵਾਂ ਦੇ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ਾਲ ਕਿਨਾਰੇ ਨਾਲ ਸਜਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਬੁਣੇ ਹੋਏ ਸਪਿਰਲਾਂ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਹੋਇਆ ਖੇਤ, ਸਾਰੇ ਇੰਟੈਗਲੀਓ-ਵਰਕ, ਸ਼ਾਇਦ ਲੱਕੜ ਦੇ ਇੱਕ ਭਾਰ ਦਾ ਸੀ। ਵਿਚਕਾਰਲੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਪਿੰਨ-ਹੋਲਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਕਤਾਰ ਚੱਲਦੀ ਹੈ; ਚਾਰ ਫਲੈਟ ਪਿੰਨ-ਹੈੱਡ ਹਨ, ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵੱਡੇ ਸਟੱਡ ਦਾ ਸਿਰ ਹੈ ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਇਸਨੂੰ ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

□□□□□ 242.

(□□□□□□□□ □□. □□□□□□□□□)

□□□□□ 243.—□□□ □□□□ □□□□ □□ □□□□□

□□□□□ 244.

□□□□ □□□□□□□□ □□□□□

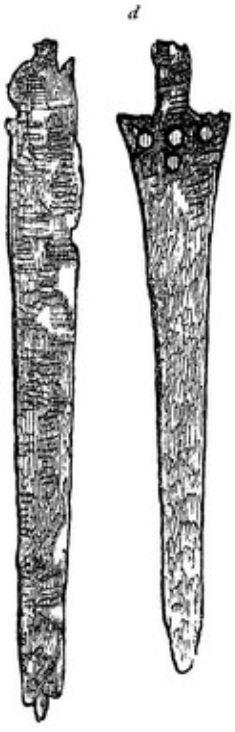

□□□□□ 245□—□□□□□ □□ □□□□□

(□□□□□□□ □□. □□□□□□□□)

□□□□□□□ IV. □□ □□□□□ □□□□□ □□□□ □□□□□□□ □□ □□□□□□ □□□□□□, □□ □□ □□□ □□□ □□□ □□□□□ □□□ □□□□□ □□□□□□ □□ □□□□□□ □□□ □□□-□□□□ □□: □□□□□ □□ □□□ □□□

□□□□ □□□ '□□ □□ □□□ □□ □□□□ □□□□ □□□ □□□□□ □□□□ □□□□ □□□□□ □□□ □□□□□ □□□□ □□□□ □□□□ □□□ □□ □□□□ □□□□ □□□□□ □□, □□□ □□□□ '□□□□□□' □□□ □□□ □□□□ (ζώνη, ζωστ᾽ήρ) □□□ □□□□□□□□ □□ □□□□□□ □□□□ □□□ □□□□□ □□□ □□□□□□□□□-□□□□ □□ □□□□ (□□□□□ 246), □□□□□□ □□□ '□□ □□□□□ □□□□□ □□, □□□□□ '□□ □□□□□□ □□□□ □□, □□ □□□□ □□ □□□□ □□□ □□□□ □□, □□□□□ □□□□ □□□□ □□□□ (□□□□□ 246) □□ □□□□-□□□□ □□ □□□ □□. □□□□□□□ □□ □□□□□ □□ □□ □□ □□□□□□ φάσγανον □□ □□□□□□ □□□□ □□, □□□□□□ □□ '□□□□□□ □□□ □□ □□ □□□□ □□□□□□ □□□□□□□□' □□□□□□□ □□□ □□□□ □□□ □□ □□□ □□□□□ □□□ □□ □□□□□ □□□□ □□□, □□□□□□ □□□ □□□□□ □□□□ □□□□□ □□□□□ □□□□ □□□, □□□□□□ □□□□□ □□ □□□-□□□ □□□□ □□ □□□□□□□-□□□□ □□□□ □□□□□ □□□□□ □□□

□□□□□ 246.

(□□□□□□□ IV. □□□□□□□, □□□□ 279□)

□□□□□ 247.—□□□□□ □□□□□□□ (?), □□□□ 279□

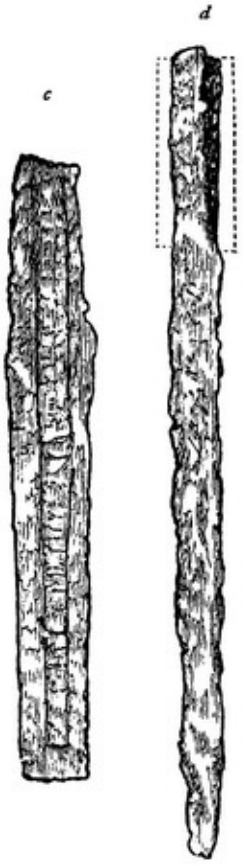

□□□□□ 248.—□□□□□□ □□□□□ □□ □□□□□ □□□ □□□□□ (□□□□□□□ IV. □□□□□□□□)

ਲੰਬੀ ਤੰਗ ਟਿਊਬ (α λóς) ਵਾਲੇ ਦੋ-ਧਾਰੀ ਹਥਿਆਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਖੰਜਰ-ਚਾਕੂ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਖੋਖਲਾ ਭਾਰ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ; ਮੇਰੇ ਲਈ ਇਹ ਇੱਕ ਲੈਂਸਹੈੱਡ ਜਾਪਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਜੁੜੀ ਹੋਈ ਅੰਗੂਠੀ ਇਸਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਦੀ ਜਾਪਦੀ ਹੈ (ਚਿੱਤਰ 247)। ਕਾਂਸੀ ਦਾ ਖੰਡਿਤ ਦੋ-ਧਾਰੀ ਬਲੇਡ (ਇੱਕ ਚਿੱਤਰ 249) ਇੱਕ ਮੱਧ-ਪਸਲੀ ਦਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਸਜਾਵਟ ਲਈ ਜਾਂ ਜ਼ਖ਼ਮ ਨੂੰ ਜਾਗ ਕਰਨ ਲਈ ਬਣਾਏ ਗਏ ਦਾਣਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਟੁੱਟਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ: ਉਹੀ ਦੰਦ ਇੱਕ ਹੋਰ ਹਥਿਆਰ (ਬੀ ਚਿੱਤਰ 249) ਵਿੱਚ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਜਿਸਨੂੰ ਇੱਕ ਖੰਜਰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਨੰ. 446 ਇੱਕ ਛੋਟਾ ਦੋ-ਧਾਰੀ ਬਲੇਡ ਹੈ ਜੋ ਮੋਢਿਆਂ 'ਤੇ, ਦੋਵੇਂ ਪਾਸੇ, ਸੋਨੇ ਦੇ ਚਾਰ ਵੱਡੇ ਫਲੈਟ ਹੈੱਡ-ਪਿੰਨ ਦਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਸੋਨੇ ਦੀ ਪਲੇਟ ਦੋਵੇਂ ਪਾਸੇ ਬਲੇਡ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰਲੇ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਫੈਲੀ ਹੋਈ ਹੈ, ਅਤੇ ਲੱਕੜ ਦੇ ਮਿਆਨ ਦੇ ਟੁਕੜੇ ਵਿਚਕਾਰ ਅਤੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੇ ਹਨ।
ਅਸੀਂ ਹੁਣ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਹੈਰਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਹਿੱਸੇ 'ਤੇ ਆਉਂਦੇ ਹਾਂ। ਇਹ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਸਾਬਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਡਾ. ਸ਼ਲੀਮੈਨ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਸਹੀ ਹਨ, ਅਤੇ ਜੇ ਬਲੇਡ

798 ਬਾਅਦ
ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਕਿ ਤਲਵਾਰ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਉੱਚਾ ਰੂਪ, ਜੋ ਸਾਡੀ ਸੋਲ੍ਹਵੀਂ ਸਦੀ ਦੌਰਾਨ ਫੈਸ਼ਨ ਬਣ ਗਿਆ, ਈਸਾ ਪੂਰਵ 1200 ਵਿੱਚ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਇਹ ਇਸ ਤੱਥ 'ਤੇ ਇੱਕ ਉਤਸੁਕ ਟਿੱਪਣੀ ਹੈ ਕਿ 'ਵ੍ਹਾਈਟ ਆਰਮ' ਵਿੱਚ ਕਿੰਨੀ ਜਲਦੀ ਸੰਪੂਰਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ, ਫਾਇਰ-ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੀ ਹੌਲੀ ਪ੍ਰਗਤੀ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ, ਜਿਸਨੂੰ ਸਵੈ-ਜਲਣ ਵਾਲੇ ਕਾਰਟ੍ਰੀਜ ਦੀ ਕਾਢ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰਨੀ ਪਈ। ਪਲੇਟ ਨੰਬਰ 445 (ਪੰਨਾ 281) ਇੱਕ ਦੋ-ਧਾਰੀ ਬਲੇਡ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮਿਡਰੀਬ ਹੈ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਰੈਪੀਅਰ, ਜਿਸਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸਿਰਫ ਬਿੰਦੂ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਦੋ ਫੁੱਟ ਸੱਤ ਇੰਚ ਮਾਪਦਾ ਹੈ (ਇੱਕ ਚਿੱਤਰ 250), ਅਤੇ ਸਿਖਰ 'ਤੇ ਇਸਦੇ ਲੱਕੜ ਦੇ ਸਕੈਬਾਰਡ ਦੇ ਬਚੇ ਹੋਏ ਬਚੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਇਸਦੇ ਗੁਆਂਢੀ (ਅ ਚਿੱਤਰ 250) ਦੇ ਹੇਠਲੇ ਸਿਰੇ ਨੂੰ ਦੋਵਾਂ ਚਿਹਰੇ 'ਤੇ ਤਿੰਨ ਫਲੈਟ ਸੁਨਹਿਰੀ ਪਿੰਨ-ਹੈੱਡਾਂ ਨਾਲ ਸਜਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਨੰਬਰ 448, ਦੋ ਫੁੱਟ ਦਸ ਇੰਚ ਲੰਬਾ, ਬਹੁਤ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹੈ; ਇਸਦੇ ਨਾਲ ਇਸਦਾ ਅਲਾਬੈਸਟਰ ਪੋਮਲ (ਚਿੱਤਰ 249) ਹੈ। ਨੰਬਰ 449 ਨੇ ਇਸਦੇ ਢਲਾਣ ਦਾ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਸੋਨੇ ਨਾਲ ਮੜ੍ਹਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਸੋਨੇ ਦੇ ਪਿੰਨਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇੰਟੈਗਲੀਓ ਵਰਕ ਦੀਆਂ ਲੰਬਕਾਰੀ ਲਾਈਨਾਂ ਬਲੇਡ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਚੱਲਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਇੱਕ ਸੱਚਮੁੱਚ ਸੁੰਦਰ ਪਹਿਲੂ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ।
ਡਾ. ਸਕਲੀਮੈਨ (ਪੰਨਾ 283) ਇਹਨਾਂ ਵਿਸ਼ਾਲ ਬਲੇਡਾਂ ਦੀ ਤੰਗਤਾ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਲੰਬਾਈ, ਕੁਝ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਫੁੱਟ ਤੋਂ ਵੱਧ, ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਅੱਗੇ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ, 'ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ, ਇਸ ਆਕਾਰ ਦੀਆਂ ਤਲਵਾਰਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਦੇ ਨਹੀਂ

□□□□□□□□' □□□ □□□□□ □□□□□ viii □□□□ □□□□ □□ □□□□□□□□ (□□□□□□□) □□□□ □□ □□□□□ □□□□□□□□

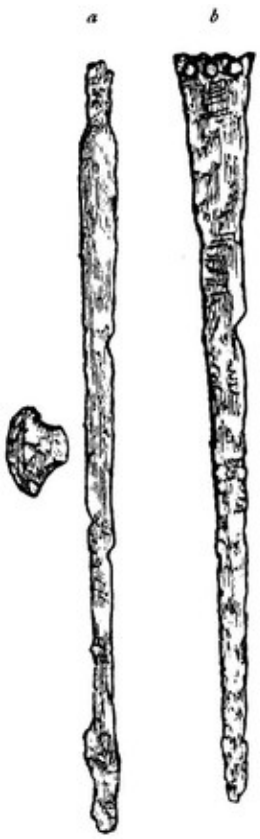

□□□□□ 249.—□□-□□□□ □□□□□ □□□□ □□□□□□□ □□□ □□□□□□□□ □□□□ (□□□□□□□ IV. □□□□□□□□)

□□□□ □□□ □□□ □□□□ □□□□ □□□□ □□□□□□ □□□□ □□□□□□ □□ □□□□□□□ □□□□ 354 □□□ □□□□ □□□ □□□ □□□□ □□□ □□□ □□□-□□□□□□ □□□ □□□□ □□ (□□□□□ 241)□ □□□□ □□ □□□□□ □□□□ □□□□ □□ □□□□ □□□ □□□ □□ □□□□□ □□□ □□□ □□□ □□□□□□ □□: □□□ □□□□□□□ □□ □□□ □□□□, □□□ □□□□□□ □□□□ □□ □□□□□ □□ □□□□□□□ □□□□□□ □□□ □□□□ □□□□□□□ □□□ □□□□□□□ □□□ □□□□□ □□□□ □□□ □□□ □□□□ '□□ □□□□-□□□□ □□ □□□□ □□□□ □□ □□□□□ □□; □□ □□□□ □□□ □□□□ □□□□ □□□ □□□□ □□ □□□□ □□□□□ □□, □□□□□ □□ □□□□ □□□ □□□ □□ □□□□□ □□□□□ □□□□□□ □□□ □□ (□□□□ 308)□ □□□□ '□□□□□□□', □□□ □□□□ □□□□ □□□ □□□□ □□ □□□ □□□□ □□□ □□ □□□ □□ □□□ □□□□, □□□□□□□ □□□□□ □□□□□ □□, □□□□ □□□ '□□ □□□□□ □□□□□□ □□ □□□□□ □□□ □□: □□ □□ □□□□□ □□ □□□□ □□□□ □□□ □□□□□□ □□□ □□□ □□□□□□ □□□ □□□ □□ □□□□ □□□□□□ □□□□ □□□ □□□□ □□ □□ □□□□ □□□ □□, □□□□□□ □□□□□□□ □□□□ □□□□□ □□ (□□□□

283)□ □□□ □□□□ □□ □□ □□□□ □□□ □□□ □□□-□□□□□ □□□□□□ □□ □□□ □□□□□□ □□□□ □□□□□□ □□□ □□□□ □□□□ □□□□□□□ □□□ □□□□□□ □□ □□□□□ □□□□□□ □□□□□ □□□ □□□□□ (□□□□ 304) □□□ □□□□ □□ □□□□□ □□ □□□□□□ □□□ □□ □□ □□□□□ □□□□ □□□□ □□□ □□ □□□ □□□□ □□□ □□□□□ □□□□ □□□

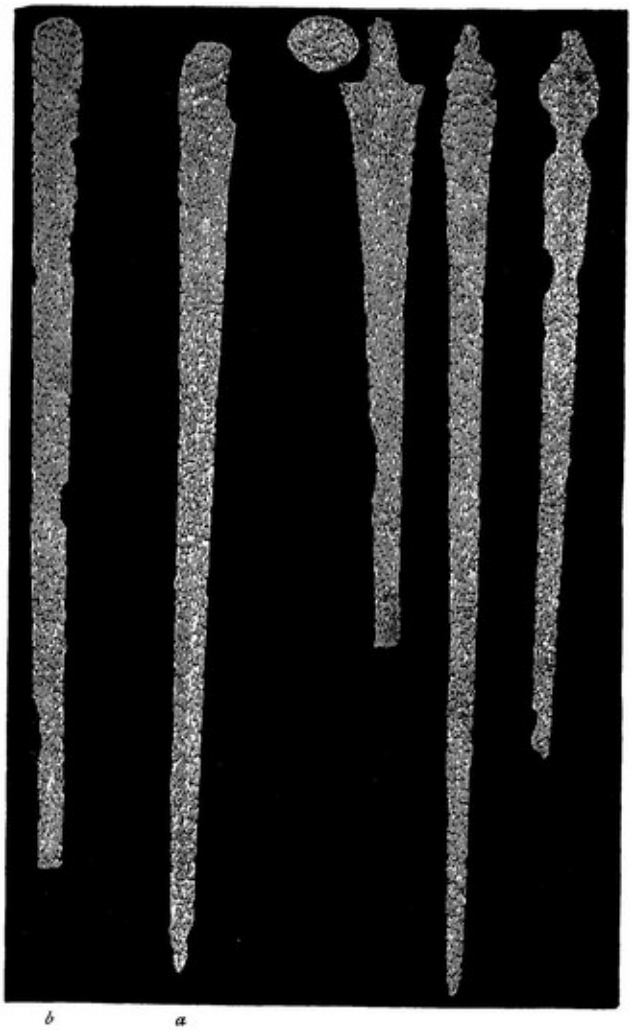

□□□□□ 250.—□□□□□□□ □□ □□□□□□-□□□□□

□□□□□ 251□—□□□□□ □□□□ □□□□□

ਕਬਰਾਂ ਦੇ ਉੱਪਰ ਐਕਰੋਪੋਲਿਸ ਵਿੱਚ ਮਿਲੇ ਪਹਿਲੇ ਕਬਰ-ਪੱਥਰ (ਪੰਨਾ 52) ਵਿੱਚ (ਬਹੁਤ ਹੀ ਅਪੂਰਣ ਢੰਗ ਨਾਲ) ਇੱਕ ਸ਼ਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਘੋੜੇ ਦੇ ਰੱਥ ਵਿੱਚ ਖੜ੍ਹਾ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ: ਉਹ ਆਪਣੇ ਸੱਜੇ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਲੰਬੀ ਚੌੜੀ ਤਲਵਾਰ ਫੜਦਾ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਕਬਰ-ਪੱਥਰ (ਪੰਨਾ
81) ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨੰਗਾ ਯੋਧਾ ਹੈ, ਜੋ ਆਪਣੇ ਸੱਜੇ ਹੱਥ ਨਾਲ ਘੋੜੇ ਦਾ ਸਿਰ ਫੜਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਖੱਬੇ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਦੋਧਾਰੀ ਤਲਵਾਰ ਚੁੱਕਦਾ ਹੈ (ਚਿੱਤਰ 251): ਡਾ. ਸ਼ਲੀਮੈਨ ਨੂੰ 'ਪੀੜ ਨਾਲ ਭਰਿਆ' ਚਿੱਤਰ ਮਿਲਦਾ ਹੈ (ਪੰਨਾ 84); ਸਿਰ ਪ੍ਰੋਫਾਈਲ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਅਤੇ ਸਰੀਰ ਲਗਭਗ ਦਰਸ਼ਕ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹੈ। ਸ਼ਿਕਾਰੀ-ਸਾਰਥੀ ਆਪਣੇ ਖੱਬੇ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਲੰਬੇ ਖੰਜਰ ਕਿਸਮ ਦੀ ਇੱਕ ਮਿਆਨ ਵਾਲੀ ਤਲਵਾਰ ਫੜਦਾ ਹੈ, ਜਿਸਦਾ ਅੰਤ ਇੱਕ ਵੱਡੇ ਗੋਲਾਕਾਰ ਪੋਮਲ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੇਖ ਕਬਰਾਂ ਵਿੱਚ ਮਿਲੇ ਸਨ, ਅਤੇ ਲੇਖਕ (ਪੰਨਾ 225) ਸਿਗਨੇਟ ਰਿੰਗ ਉੱਤੇ 'ਗੋਲੀ' ਦੇ ਆਕਾਰ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਖਿੱਚਦਾ ਹੈ। ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਉਹ ਲੱਕੜ ਜਾਂ ਅਲਾਬੈਸਟਰ (ਪੰਨਾ 281) ਦੇ ਬਣੇ ਹੁੰਦੇ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਸੋਨੇ ਦੀਆਂ ਮੇਖਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਸਨ, ਅਤੇ ਅਕਸਰ ਕੀਮਤੀ ਧਾਤ ਨਾਲ ਚੜ੍ਹਾਈਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਸਨ। ਮੇਰਾ ਸੁਝਾਅ ਹੈ ਕਿ ਸੇਪੁਲਚਰ III ਵਿੱਚ ਮਿਲਿਆ ਪਾਲਿਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਚੱਟਾਨ-ਕ੍ਰਿਸਟਲ (ਨੰਬਰ
307) ਦਾ ਛੇਦ ਵਾਲਾ ਗੋਲਾ, ਅਤੇ ਅੰਦਰ ਲਾਲ ਅਤੇ ਚਿੱਟੇ ਰੰਗ ਦਾ ਵੱਡਾ ਮੂੰਹ ਵਾਲਾ ਲੇਖ (ਨੰਬਰ 308) ਵੀ ਤਲਵਾਰ-ਪੋਮਲ ਸਨ।
ਖਜ਼ਾਨੇ ਨੇ 'ਤਾਂਬੇ ਜਾਂ ਕਾਂਸੀ ਦੇ ਪੰਜ ਅਸਾਧਾਰਨ ਬਲੇਡ' ਸਪਲਾਈ ਕੀਤੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕੋ ਧਾਤ ਦੇ ਰਿੰਗ ਸਨ। ਵੱਡਾ ਸਾਈਕਲੋਪੀਅਨ ਘਰ, ਜਿਸਨੂੰ ਊਰਜਾਵਾਨ ਖੋਜੀ ਐਟ੍ਰੀਡੇ ਦੇ ਮਹਿਲ ਨਾਲ ਪਛਾਣੇਗਾ, ਨੇ ਕਾਂਸੀ ਦਾ ਇੱਕ ਸਿੱਧਾ, ਦੋ-ਧਾਰੀ, ਥ੍ਰਸਟਿੰਗ-ਬਲੇਡ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ: ਮੋਢਿਆਂ ਨੂੰ ਚਾਰ ਛੇਕਾਂ ਨਾਲ ਵਿੰਨ੍ਹਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਹੈਂਡਲ ਨੂੰ ਜੋੜਨ ਲਈ ਟੈਂਗ ਵਿੱਚ ਇੰਨੇ ਹੀ ਹਨ (ਚਿੱਤਰ 252)। ਢਲਾਣ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪਦਾਰਥਾਂ, ਲੱਕੜ, ਹੱਡੀਆਂ, ਅਤੇ ਹਾਥੀ ਦੰਦ, ਅੰਬਰ, ਚੱਟਾਨ-ਕ੍ਰਿਸਟਲ, ਅਤੇ ਅਲਾਬਾਸਟਰ ਦਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਅਕਸਰ ਧਾਤਾਂ ਨਾਲ ਪਲੇਟ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਸਭ ਤੋਂ ਕੀਮਤੀ। ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਵਿੱਚੋਂ, ਛੇ ਨਮੂਨੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ (ਪੰਨੇ 270-71), ਸਾਰੇ ਚੱਕਰਾਂ ਅਤੇ ਸਪਿਰਲਾਂ, ਰੱਸੀ- ਬੈਂਡਾਂ, ਅਤੇ ਸ਼ੈੱਲ-ਵਰਗੇ ਕੁਆਕੁਆਵਰਸਲ ਫਲੂਟਿੰਗਾਂ ਦੇ ਇੰਟੈਗਲੀਓ ਕੰਮ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਜਾਏ ਗਏ ਹਨ।

□□□□□ 252.—□□□□ □□□□ □□□□ □□□□□ □□ □□□□□ (□□□□ 144)□

□□□□□ 253.—□□□□□ □□ □□□□□ □□ □□□□ □□□□ □□□

□□ □□□ □□ □□□□ □□ □□□□□□□□ □□□ □□□□□□ □□□□ □□[799] □□□□ III □□□□ □□□□ □□□ □□□□ □□□□□ □□ □□□□ □□□ □□□□□□□ □□□□□□□ □□□□□ □□□ □□□□□□□, □□□□□ □□□ □□□□ □□ □□□□ □□□□□ (□□□□ 164)□ □□ □□□□□□ □□□ □□□□□□ □□□□ □□□□□□ □□□□ □□□□ □□□ □□ (□□□□□ 253)□ □□□ □□□ □□□□ □□□□□ □□□□ □□ □□□□□□ □□□ □□□□□□ □□

ਅਟੈਚਮੈਂਟ ਵਿੱਚ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੀ ਹੈ (ਪੰਨਾ 280)। ਰਿਪੌਸੇ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕੀਤੇ ਸੋਨੇ ਦੇ ਕ੍ਰਿਕੇਟ (ਸਿਕਾਡੋ) ਅਤੇ ਹੋਰ ਗਹਿਣੇ ਵੀ ਮਿਲੇ ਸਨ ਅਤੇ ਦੋ ਅੱਧੇ ਇਕੱਠੇ ਸੋਲਡ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ।
ਮਾਈਸੀਨੇ ਦੇ ਸੁਨਿਆਰੇ ਸੱਚੇ ਕਲਾਕਾਰ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਬਹੁਤ ਸਾਰਾ ਕੰਮ ਸੀ; ਡਾ. ਸ਼ਲੀਮੈਨ ਆਪਣੀਆਂ ਖੋਜਾਂ ਦੀ ਧਾਤੂ ਕੀਮਤ ਪੰਜ ਹਜ਼ਾਰ ਪੌਂਡ ਦਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਗਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾਯੋਗ ਕੰਮ (ਪੰਨਾ 251) ਬੱਕਰੀ ਦਾ ਖੜ੍ਹਾ ਹੋਣਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅੱਸ਼ੂਰ ਅਤੇ ਇਸਤਰੀਆ, ਇੱਕ ਪਿੰਨ ਦੇ ਸਿਖਰ 'ਤੇ ਇਕੱਠੇ ਹੋਏ ਪੈਰਾਂ ਨਾਲ।

800 ਇੱਕ ਹੋਰ
(ਨੰਬਰ 365) ਸ਼ੇਰ-ਬੱਚਾ ਹੈ, ਜੋ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੱਟਿਆ ਅਤੇ ਸੰਦ ਨਾਲ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਆਧੁਨਿਕ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ, ਚੱਕਰ, ਸਪਿਰਲ ਅਤੇ ਤਰੰਗ-ਰੇਖਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲੱਕੜ ਦੇ ਬਟਨਾਂ 'ਤੇ ਸੋਨੇ ਦੀ ਪਲੇਟਿੰਗ ਹੈ (ਪੰਨਾ 258-59)। ਪੁਰਾਣੇ ਯੂਨਾਨੀ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ ਵੀ, ਵੌਰਲ ਦਾ ਇੱਕ ਅਜੀਬ ਵਰਤਾਓ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਦੋ ਅਤੇ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਤਿੰਨ - ਜਾਂ ਤਾਂ ਡੈਕਸਟ੍ਰੋਰਸਮ ਜਾਂ ਸਿਨਿਸਟ੍ਰੋਰਸਮ - ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਾਂਝੇ ਕੇਂਦਰ ਬਾਰੇ ਜੋੜਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਦੋ ਨਿਰੰਤਰ ਲਾਈਨਾਂ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਇਸਨੂੰ 'ਮਾਈਸੀਨੇ ਸਪਾਈਰਲ' ਕਿਹਾ ਜਾਣ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਇਹ ਗਹਿਣਾ ਸੋਨੇ ਦੇ ਟ੍ਰਿੰਕੇਟਸ ਅਤੇ ਐਕਰੋਪੋਲਿਸ ਦੇ ਮਕਬਰੇ-ਪੱਥਰ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਬਾਅਦ ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਦੇ 'ਖਜ਼ਾਨਿਆਂ' ਤੱਕ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
ਸੋਨੇ ਦਾ ਇੱਕ ਇੰਟੈਗਲੀਓ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਿਲਚਸਪ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਮੋਨੋਮਾਚੀਆ ਜਾਂ ਦੁਵੱਲਾ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਸੱਜੇ ਪਾਸੇ, ਇੱਕ ਲੰਮਾ ਦਾੜ੍ਹੀ ਰਹਿਤ ਜਾਂ ਮੁੰਨਿਆ ਹੋਇਆ ਯੋਧਾ, ਬਿਨਾਂ ਹੈਲਮੇਟ ਦੇ, ਅਤੇ ਸਿਰਫ਼ 'ਟਾਈਟਸ' ਅਤੇ ਸ਼ਾਰਟਸ ਵਿੱਚ ਪਹਿਨਿਆ ਹੋਇਆ, ਆਪਣੇ ਸਰੀਰ ਦਾ ਸਾਰਾ ਭਾਰ ਆਪਣੀ ਖੱਬੀ ਲੱਤ 'ਤੇ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਸੱਜੇ ਪਾਸੇ ਫੈਲਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇੱਕ ਲੰਜ ਵਿੱਚ, ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਸਿੱਧੇ ਅਤੇ ਨੁਕੀਲੇ ਛੁਰੇ-ਬਲੇਡ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਦਾੜ੍ਹੀ ਵਾਲੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੇ ਗਲੇ ਵਿੱਚ ਡੁਬੋਣ ਵਾਲਾ ਹੈ (ਪੰਨਾ 174)। ਇੱਕ ਸਿਗਨੇਟ-ਰਿੰਗ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ਾਲ ਯੋਧੇ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਜਿਸਨੇ ਇੱਕ ਵਿਰੋਧੀ ਨੂੰ ਮਾਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਭੱਜਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਤੀਜੇ ਨੂੰ ਇੱਕ ਛੋਟੇ ਚੌੜੇ ਸਿੱਧੇ ਬਲੇਡ ਨਾਲ ਵਾਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਹਾਰਿਆ ਹੋਇਆ ਆਦਮੀ ਇੱਕ ਲੰਬੇ ਜ਼ੀਫੋਸ ਨਾਲ ਆਪਣਾ ਬਚਾਅ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ (ਪੰਨਾ 225)। ਸ਼ਾਇਦ ਵਿਸ਼ਾ ਥੀਅਸ ਚੋਰਾਂ ਨੂੰ ਸਾਫ਼ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਸੋਨੇ ਦਾ ਬਟਨ ਮਿਸਰੀ ਆਕਾਰ ਦੇ ਚਾਰ ਬਲੀਦਾਨ ਹੈਲੀਕਾਪਟਰ-ਚਾਕੂਆਂ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਇੱਕ ਵਰਗ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ (ਪੰਨਾ 263, ਨੰ. 397)।
ਕਬਰਾਂ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਅਵਸ਼ੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ, ਪੂਰਬ ਵੱਲ ਪਏ ਸਿਰ, ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਪੂਰਣ ਸਸਕਾਰ ਹਨ। ਬਾਅਦ ਵਾਲਾ ਹਿੰਦੂ-ਭੂਮੀ ਵਿੱਚ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਲੋਕ ਅੱਗ-ਸੰਸਕਾਰ ਨੂੰ ਅੱਗ-ਜਨਮ ਮੰਨਦੇ ਹਨ, ਜਦੋਂ 'ਆਤਮਾ' ਜਾਂ 'ਆਤਮਾ' ਨਾਮਕ

ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਇਸਦੇ ਧਰਤੀ ਦੇ ਮੈਲ ਤੋਂ ਸਾਫ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕੰਕਰਾਂ ਦੀਆਂ ਨਿਯਮਤ ਪਰਤਾਂ, ਜੋ ਫਰਸ਼ ਨੂੰ ਹਵਾਦਾਰ ਕਰਨ ਨਾਲ ਅੱਗ ਨੂੰ ਡਰਾਫਟ ਦਿੰਦੀਆਂ ਸਨ, ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਏਟਰੂਰੀਆ ਵਿੱਚ ਵੀ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

801 ਮੁਰਦਿਆਂ ਲਈ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਵਿਏਟਿਕਮ
ਜਾਂ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਾ ਖੋਲ੍ਹੇ ਗਏ ਸੀਪ ਸਨ: ਬਾਕੀ ਸ਼ਾਇਦ ਸੜ ਗਿਆ ਸੀ। ਭਾਂਡੇ ਟੈਰਾ ਕੋਟਾ (ਸਾਦੇ ਅਤੇ ਪੇਂਟ ਕੀਤੇ) ਦੇ ਜੱਗ ਅਤੇ ਫੁੱਲਦਾਨ, ਤਾਂਬੇ ਦੇ ਤਿਪਾਈ ਅਤੇ ਕੜਾਹੀ, ਕਲਸ਼ ਅਤੇ ਕੇਤਲੀਆਂ, ਅਤੇ ਕੱਪ ਅਤੇ ਗੌਬਲੇਟ ਹਨ, ਬਾਅਦ ਵਾਲਾ ਇੱਕ- ਅਤੇ ਦੋ-ਹੱਥਾਂ ਵਾਲਾ। ਸੋਨੇ ਅਤੇ ਇਲੈਕਟ੍ਰਮ ਦੇ ਗਹਿਣੇ, ਲੱਕੜ ਉੱਤੇ ਫੋਇਲ-ਵਰਕ ਅਤੇ ਪਲੇਟਾਂ, ਸ਼ੀਸ਼ੇ ਅਤੇ ਅਗੇਤ ਦੇ ਮਣਕੇ, ਸਟੱਡ ਅਤੇ ਬਟਨ, ਕਰਾਸ ਅਤੇ ਛਾਤੀ-ਕਵਰ, ਲੈਂਟੋਇਡ ਰਤਨ ਅਤੇ ਮਾਸਕ, ਤਾਜ ਅਤੇ ਡਾਇਡੇਮ ਹਨ। ਹਥਿਆਰ, ਸਾਰੇ ਕਾਂਸੀ ਦੇ,

802 ਕੁਹਾੜੇ ਅਤੇ ਤੀਰ, ਬਰਛੇ, ਚਾਕੂ, ਖੰਜਰ
ਅਤੇ ਤਲਵਾਰ-ਬਲੇਡ ਹਨ; ਜਦੋਂ ਕਿ ਸੋਨਾ ਅਤੇ ਮਿਸ਼ਰਤ ਧਾਤ ਭਰਪੂਰ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਇਹ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਮਾਈਸੀਨੇ ਦੇ ਐਕਰੋਪੋਲਿਸ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਟ੍ਰੌਡ ਦੇ ਸੜੇ ਹੋਏ ਸ਼ਹਿਰ ਤੋਂ ਲੋਹਾ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰ ਹੈ। ਅਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਸਤੂਆਂ ਦੇ ਪੈਟਰਨ ਅਤੇ ਨਿਰਮਾਣ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਸਮਾਨਤਾ ਹੈ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਜੁੜੇ ਸਪਿਰਲ ਵਾਲੀਆਂ ਸੋਨੇ ਦੀਆਂ ਟਿਊਬਾਂ। ਡਾ. ਸ਼ਲੀਮੈਨ ਦੀਆਂ ਖੋਜਾਂ ਦੀ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਆਲੋਚਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

803 ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ
ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ, ਉਹ ਸਾਬਤ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਮਾਈਸੇਨੇ ਦੇ ਯੋਧਿਆਂ ਨੇ ਤਲਵਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਤਿੰਨ ਕਿਸਮਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਸੀ - ਜ਼ੀਫੋਸ, ਫਾਸਗਨੋਨ ਅਤੇ ਕੋਪਿਸ।
ਮਾਈਸੀਨੇ ਦਾ ξ φος ਲੰਬਾ, ਸਿੱਧਾ, ਰੈਪੀਅਰ-ਆਕਾਰ ਦਾ, ਕੱਟ-ਅਤੇ-ਧੱਕਾ (cœsim et punctim) ਬਲੇਡ ਹੈ; ਇਸਦਾ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਗਾਰਡ ਇੱਕ ਕਰਾਸ-ਬਾਰ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ, ਸਕੈਬਾਰਡ ਵਾਂਗ, ਸੁੰਦਰਤਾ ਨਾਲ ਸਜਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਜ਼ੀਫੋਸ ਸ਼ਬਦ ਅਜੇ ਵੀ ਰੋਮਾਈਕ ਵਿੱਚ ਸਪਾਟੀ (Σπ τι),804 ਸਾਬਰ, ਚੌੜੀ ਤਲਵਾਰ ਦੇ ਉਲਟ ਇੱਕ ਸਿੱਧੀ ਤਲਵਾਰ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। φ σγανον ਜਾਂ ਡਰਕ ਜਿਸਨੂੰ ਮੇਅਰਿਕ (ਪੰਨਾ IV. ਚਿੱਤਰ 16), ਅਤੇ ਕਈ ਵਾਰ ਸ਼ਾਇਦ ਪ੍ਰਾਚੀਨ, ਜ਼ੀਫੋਸ ਨਾਲ ਮਿਲਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਇੱਕ ਸਿੱਧਾ ਬਲੇਡ ਹੈ, ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਪੱਤੇ ਦੇ ਆਕਾਰ ਦਾ ਅਤੇ ਬਰਛੇ ਤੋਂ ਆਪਣਾ ਉਤਰਾਅ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸ਼ਾਇਦ ਹੀ ਵੀਹ ਇੰਚ ਤੋਂ ਲੰਬਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਰੋਮਾਈ ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਅਜੇ ਵੀ ਚਾਕੂਆਂ ਅਤੇ ਤਲਵਾਰ-ਖੰਜਰਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਯਤਾਘਨ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਮੇਰਾ ਵਿਚਾਰ ਕਿ ਫਾਸਗਨਨ ਨੂੰ ਸੁੱਟਣ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਕਲਾਸਿਕ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਬਲੇਡ ਦੀ ਸੀਕਸ ਅਤੇ ਸਕ੍ਰਾਮਾਸੈਕਸ ਨਾਲ ਸਮਾਨਤਾ ਤੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।
Kοπ ς, ਜਿਸਨੂੰ ਮੇਅਰਿਕ ਇੱਕ ਆਰਗਿਵ ਹਥਿਆਰ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਜਿਸਨੂੰ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਅਨੁਵਾਦਕ ਸਿਰਫ਼ 'ਤਲਵਾਰ' ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਮੈਂ ਮਿਸਰੀ ਖੋਪਸ਼ ਤੋਂ ਲਿਆ ਹੈ, ਜਿਸਦੀ 'ਅੰਦਰ ਕੱਟਣ ਵਾਲੀ ਵਕਰ' ਇਹ ਨਕਲ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਸਿਰਫ਼ ਮੋੜ ਨੂੰ ਸਮਤਲ ਕਰਦੀ ਹੈ।

ਹੋਪਲੋਲੋਜੀ ਦੇ ਲੇਖਕਾਂ ਨੇ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਇਸਦੇ ਮੂਲ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਹ ਜ਼ੈਨੋਫੋਨ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਇਸਨੂੰ ਫਾਰਸੀਆਂ ਅਤੇ ਬਾਰਬਰੀਅਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੇ ਜਾਣ ਬਾਰੇ ਬੋਲਦਾ ਹੈ; ਅਤੇ ਪੋਲੀਬੀਅਸ, ਜੋ ਯੂਨਾਨੀਆਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਫਾਰਸੀਆਂ ਨੂੰ ਇਸਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੱਸਦਾ ਹੈ - ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਕਾਲ-ਵਿਨਾਸ਼। ਉਹ ਟਿੱਪਣੀ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਫੁੱਲਦਾਨਾਂ 'ਤੇ ਇਹ ਦੈਂਤਾਂ ਦਾ ਹਥਿਆਰ ਹੈ, ਦੇਵਤਿਆਂ ਦਾ ਨਹੀਂ, ਅਤੇ ਐਮਾਜ਼ਾਨ ਇਸਨੂੰ ਹਰਕੂਲੀਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਵਰਤਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਸੇਨਸਰ ਸੋਰੋਮੇਨਹੋ

805 ਇਸਦਾ ਮੂਲ
ਅਰਬਾਂ ਨੂੰ ਅਤੇ ਕਰਨਲ ਏ. ਲੇਨ-ਫੌਕਸ ਰੋਮਨ ਫੌਜੀਆਂ ਨੂੰ ਸੌਂਪਣਗੇ। ਬਾਅਦ ਵਾਲਾ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਦਰਅਸਲ, ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸਦਾ ਰੂਪ 'ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਿੱਧੀ, ਪੱਤੇ ਦੇ ਆਕਾਰ ਦੀ, ਕਾਂਸੀ ਦੀ ਤਲਵਾਰ ਤੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚੋਂ ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਵਕਰ ਕਿਸਮ ਹੈ।' ਇੱਥੇ, ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਉਲਟਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਕੋਪੀਆਂ ਦੇ ਨਮੂਨੇ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਹਨ; ਇੱਕ ਮੈਡ੍ਰਿਡ ਅਤੇ ਟੋਲੇਡੋ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਮਕਬਰੇ ਵਿੱਚ ਮਿਲਿਆ ਸੀ, ਜਿਸਨੂੰ ਰੋਮਨ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਹੋਰ ਖੋਜ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਅਜਾਇਬ ਘਰ ਵਿੱਚ ਹੈ।

ਚਿੱਤਰ 254.—ਪੰਨਾ।

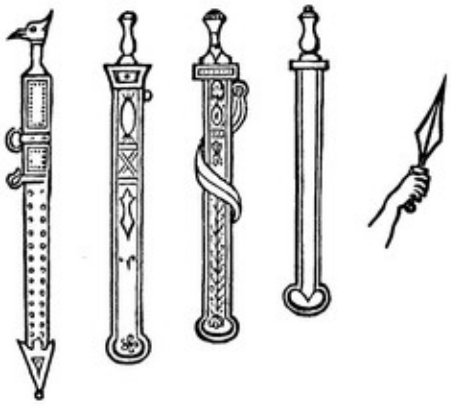

ਚਿੱਤਰ 255।—ਯੂਨਾਨੀ ਫਾਸਗਾਨਾ।

□□□□□ 256.—□□□□□ □□ □□□□ □□□□□ (□□□□□□□), □□□□□□□□ □□□□ □□□ □□□□□□□ □□□□ □□□□, □□□ □□□□□ □□□□□□□

□□□□□ □□ □□□□□□□□□□ □□ □□ □□, □□□ □□□□ □□, □□□□ □□□□□ □□□□□ □□□ □□□ □□□□, □□□□□□ □□□ □□□□□ □□, □□□ □□ □□□□□□ □□□□□ □□ □□□□□ □□□ □□□□□ □□□ □□ □□□□ '□□□□□□ □□□' □□ □□□□□ □□□□□ □□□ □□ □□□□□□□□□ □□□□ □□□ □□□□□□ □□□□ □□□□ □□, □□□ □□□□ □□□□ □□□ □□□□□□ □□□□□□ □□□□ □□□□□ □□□ □□□ □□ □□□□□ □□ □□□□□□□□□, □□□ □□□□□□ □□□□□□□□□ □□ □□□□□□□ □□□ □□□ □□□□□ □□□□□ □□□□ □□□□ □□□□□ □□ □□□□□ □□□□ □□□□ □□□□□□ □□□□□ □□□□□ □□:

□□□□□ 257.

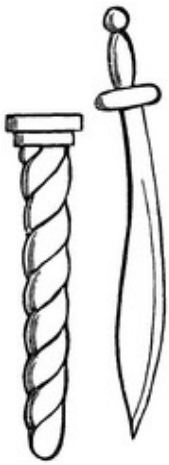

□□□□□ 258□—□□□□ □□ □□□ □□□□□□

□□□□□ 259.—□□□□ □□□ □□□□□□

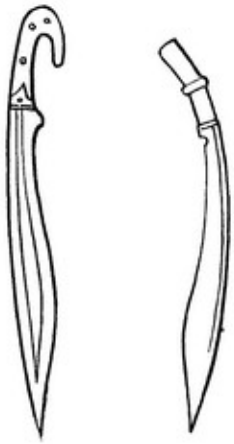

□□□□□ 260.—□□□□□□□ □□ □□□□□□ □□□□□

□□ □□□□□□□ □□□□□ □□□□ □□□□ □□□□□ □□□□ □□□□ □□□□□□ □□□□□□ □□ □□□ □□□□□ □□, □□□□□□,[806] □□□□, □□□ □□□□-□□□□□□□ □□□ □□□□□□□□□□□□□□□ □□□□ □□□-□□□□□ □□□ □□□□□□□□ □□□ □□□ □□□□□ □□□□□-□□□□ □□ - □□□ □□□□ □□ □□□□ □□□□□□ □□□□□ □□□□ □□□ H □□□ □□, □□□□ □□ □□□ □□□ □□□ □□□□ □□, □□□ □□□ □□□□ □□□□ □□□ □□□□□ □□□□ □□□ □□□ □□□□ □□□□ □□; □□□□ □□□□□□ □□□ □□□□□□ □□, □□ □□

□□□□□□□ □□; □□□□□ □□□□ □□□ □□, □□□ □□□□□□ □□□□□□ □□ □□□□ □□□□□□□, □□ □□□□□□ □□□□ □□□□ □□ □□□□ □□ □□□ □□□□□□ □□ □□□□□□□ □□□□ (□□□□-□□□□ □□□ □□□) □□□□, □□ □□□□□□ □□□□ □□□ □□□□□□ □□ □□□ □□□□ □□□□□ □□ □□□ □□□ □□□ □□□ '□□ □□□□□□ □□□ □□□□ □□□□□, □□□□ □□□ □□□□□ □□□□ □□□ □□□□, □□□□ □□□□ □□□□ □□; □□□□ □□□□ □□□ □□□-□□□□ □□; □□□□□□ '□□ □□□ □□□□□ □□□□□ □□□□-□□□ □□, □□□ □□□□ □□□ □□□□□□ □□□ □□□ □□□□□ □□, □□□□□ □□ □□□□□ □□□□ □□ □□□□□□ □□□ □□□□□□ □□□□□□□ □□ □□□□□-□□□□□

□□□□□□ □□□□□□ □□□ □□□□□□□□□ □□□□□ □□□□□ □□□□□□ □□□□ □□□ □□□□□□□□ □□□□□ □□□ □□;[807] □□□ □□□□□□□ □□□□ □□□□□ □□□ □□□□ □□□□ □□□□□ □□ □□□□□□ □□ □□□-□□□ □□□□□□□ □□□□ □□□□□□ □□□□□ □□□□□ □□, □□□□□ □□ □□□□□□ □□□□□□□□ (□□□□□ ii. 37 &c.) □□□□□ □□□□□□ □□□ □□□ □□□□ '□□□□□□□', □□□□□ □□ '□□□-□□□□' □□□□□□ □□□□ □□, □□□ □□□□ □□ □□□□□□ □□□□□□ □□ □□□□□ □□□□□ □□□□□ □□□□□ □□ - '□□□□□□'□ □□□-□□□□□ □□□□ □□ □□□□□ □□□□□ □□ '□□□□□' □□□ □□□□-□□□□ □□, □□□ □□□□□□□ □□ □□□□□ □□□ □□ □□□□□□□ □□□□ □□ □□□ □□□□ □□□ □□□□□□ '□□□□□' □□□ [808]

□□□□ 261.

□□□□□□□□

□□□□□□ □□□□□□, □□□ □□□ □□□, □□□□□□□□ □□□□□, □□□ □□□□□□ (□□□□□□□□) □□ □□□□□ □□□ □□□□□□□□ □□; □□□ □□ □□□□□ □□□ □□□□□□ □□□□□□□□□□□ □□ □□□□□ □□□□ □□□ □□□□□□ □□□□ □□□□ □□□□□□ □□□□□ □□, □□□□□ □□□□□□ □□□□ □□□ □□□ □□□□ □□□□□ □□□

□□□□□□□ □□□□ □□□□□ □□□□□ "Αορ □□□ □□□□□□ □□□□□ □□ □□□ □□□□□" □□ □□□□□ '□□ □□□□□ □□□□ □□□□□□□□□ □□□□ □□□□□□□□ 'Ρομφαία, □□□□□□ □□ □□□□□ (x. 25) □□□□ □□□ □□□□ □□□□□, □□□□□ □□□□□□ A.V.[809] '□□□□□' □□□□ □□□ □□□□□□□□ □□□□ □□□□□ □□□□□□□□ □□□□ □□□□□ □□, □□□□□ □□ □□□□□□□ '□□□□□□□;' □□□ □□□□ □□ '□□□□□□□□ □□□ □□□□□□□□□□□' □□□□□ □□□□□□ □□□□ □□□ □□□□ □□□□ □□□□

ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਤਲਵਾਰ ਵਰਗੀ ਬਲੇਡ ਹੈ। ਇਹ ਲਿਵੀ (xxxi. 39) ਤੋਂ ਆਇਆ ਹੈ, ਜੋ ਸਾਨੂੰ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੰਗਲਾਂ ਵਿੱਚ ਮੈਸੇਡੋਨੀਅਨ ਫਾਲੈਂਕਸ ਇਸਦੇ ਪ੍ਰੋਲੋਂਗੋ ਹਸਟੋ ਦੇ ਕਾਰਨ ਬੇਅਸਰ ਸੀ, ਅਤੇ ਥ੍ਰੇਸੀਅਨਾਂ ਦਾ ਰੋਮਫੀਆ ਉਸੇ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਇੱਕ ਰੁਕਾਵਟ ਸੀ। ਪਰ ਆਧੁਨਿਕ ਰੋਮਾਈ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਫਲੇਮਬਰਗ (ਫਲੈਮਬਰਜ), ਜਾਂ ਲਹਿਰਾਉਣ ਵਾਲੇ ਬਲੇਡ ਦੇ ਉਸ ਰੂਪ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਚਰਚ ਦੂਤਾਂ ਦੇ ਮੇਜ਼ਬਾਨ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਇਸਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ 'ਮੌਨਸੀਗਨੂਰ ਸੇਂਟ ਮਿਸ਼ੇਲ, ਮਹਾਂ ਦੂਤ, ਪਹਿਲਾ ਨਾਈਟ ਜਿਸਨੇ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੇ ਝਗੜੇ ਵਿੱਚ ਮਨੁੱਖਤਾ ਦੇ ਪੁਰਾਣੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਅਜਗਰ ਨਾਲ ਲੜਾਈ ਕੀਤੀ, ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਸਵਰਗ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢ ਦਿੱਤਾ।' 810 ਮਾਈਸੀਨੇ ਨੇ χελιδ ν (ਗਲੇਡੀਅਸ ਚੇਲੀ-ਡੋਨੀਅਸ), ਇੱਕ ਵੰਡੇ ਹੋਏ ਨਿਗਲਣ ਵਾਲੇ ਪੂਛ ਵਾਲੇ ਬਿੰਦੂ ਵਾਲਾ ਚੌੜਾ ਬਲੇਡ ਦਾ ਕੋਈ ਨਮੂਨਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ। ਇਸਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਇਸੀਡੋਰ (xviii.) ਅਤੇ ਓਰੀਜੇਨ (ਅਧਿਆਇ vi.) ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ; ਅਤੇ ਮੈਂ ਇਸਦਾ ਹਵਾਲਾ ਅਧਿਆਇ VII ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ

ਐਥੇਨੀਅਨ Kν στεις (Knesteis) ਜਾਂ Lacedæmonian ξυ ναι (Xyinœ) ਦੀ ਸ਼ਕਲ

ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹਾਂ, ਜਿਸਨੂੰ Xenophon ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ। ξυ λαι (Xuelœ)। ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਤੋਂ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ, ਉਹ ਮੋਟੇ ਕੱਟੇ-ਅਤੇ-ਥ੍ਰਸਟ ਖੰਜਰ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕੂਪ-ਚੌਕਸ। ਨਾ ਹੀ ਅਸੀਂ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਜ਼ਾਇਸਟਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਜ਼ਾਇਸਟੋਫੋਰੀ (ξυστοφóροι) ਦੁਆਰਾ ਕਿਸ ਕਿਸਮ ਦਾ ਬਲੇਡ ਚੁੱਕਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ: ਬਾਅਦ ਵਾਲਾ ਜਾਂ ਤਾਂ ਪੈਦਲ ਦਾ ਬਰਛਾ (δóρυ) ਸੀ ਜਾਂ ਘੋੜਸਵਾਰ ਦਾ ਬਰਛਾ; 'ਇਲਿਆਡ' ਵਿੱਚ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਇੱਕ ਲੰਮਾ ਖੰਭਾ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਲੋਹੇ ਦੀਆਂ ਮੇਖਾਂ ਜੜੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ।
ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਯੂਨਾਨੀ ਪੈਦਲ ਸੈਨਾ ਦੀ ਤਲਵਾਰ ਇੱਕ ਸਿੱਧੀ ਦੋ-ਧਾਰੀ ਤਲਵਾਰ ਸੀ, ਕਾਫ਼ੀ ਚੌੜੀ, ਅਤੇ ਟਿੱਲੇ ਤੋਂ ਬਿੰਦੂ ਤੱਕ ਬਰਾਬਰ ਚੌੜਾਈ ਵਾਲੀ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਬੇਵਲ ਆਕਾਰ ਦੀ ਸੀ। ਘੋੜਸਵਾਰਾਂ ਲਈ ਉਹ ਸੈਬਰ ਜਾਂ ਕੱਟਣ ਵਾਲੇ ਹਥਿਆਰ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੰਦੇ ਸਨ।811 ਇਫਿਕਰੇਟਸ (ਈ.ਪੂ. 400), ਜਦੋਂ ਹਥਿਆਰਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਸਤਰ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਦੇ ਸਨ, ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਰਛੇ ਅਤੇ ਤਲਵਾਰ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਛੋਟਾ ਲੱਗਿਆ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਨੇ 'ਬਰਛੇ ਦੀ ਲੰਬਾਈ ਦੁੱਗਣੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਤਲਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਲੰਮਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ' (ਡਾਇਓਡ. ਸਿਸ. xv. 144; ਕੌਰਨ. ਨੇਪੋਸ, xi.)। ਪਲੂਟਾਰਕ ('ਲਾਈਕਰਗ' ਵਿੱਚ) ਸਾਨੂੰ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਏਜੀਸੀਲਾਸ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਆਦਮੀ ਨੇ ਸਪਾਰਟਨ ਬਲੇਡ ਦਾ ਮਜ਼ਾਕ ਉਡਾਇਆ, ਜੋ ਕਿ ਸਿਰਫ ਚੌਦਾਂ ਤੋਂ ਪੰਦਰਾਂ ਇੰਚ ਲੰਬਾ ਸੀ, ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਕਿ ਇੱਕ ਜਾਦੂਗਰ ਇਸਨੂੰ ਨਿਗਲਣ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਸੋਚੇਗਾ' ;812 ਜਿਸ 'ਤੇ ਮਹਾਨ ਕਮਾਂਡਰ ਨੇ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ, 'ਫਿਰ ਵੀ ਸਾਡੀਆਂ ਛੋਟੀਆਂ ਤਲਵਾਰਾਂ ਸਾਡੇ ਦੁਸ਼ਮਣਾਂ ਨੂੰ ਵਿੰਨ੍ਹ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ।' ਅਤੇ ਜਦੋਂ

□□□ □□□□ □□□□□□ □□ □□□□ □□□□□ □□ □□□□□□□ □□□□, □□□ □□□□□□ □□ □□□□□ □□□□□□ □□□ □□□□□ □□□□□, '□□□□□□□ □□□□□ □□□ □□□□□□ □□□□ □□□□□□ □□□'

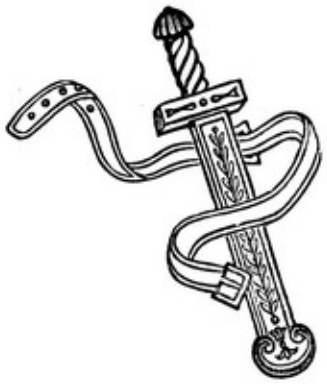

□□□□ 262.–□□□□□ □□□□□ (□□□)□

□□□□□ [813] □□□□ □□ □□ □□□□□ □□□□ □□□ □□□□□ □□□□ □□□□□ □□□ □□□□ □□ □□□□ □□ □□□□ □□□ □□□ □□□□ □□, □□□ □□□□ □□□ □□□ □□ □□□□□ □□ □□□□□ □□□ □□□□ □□□□□ □□ □□ □□□□□□□□□ □□□□□, □□□□□ □□□ □□□□ □□□□□ □□, □□□□□ □□□ □□□ □□ □□□ □□□□□□ □□ □□□□□ □□□□ □□□□□ □□□ (□□□ □□□□□ 265), □□□ □□□□□□□ □□ □□□□□ □□ □□ □□□□□ □□□□□ □□ □□. □□□□□□□□□□□ □□□□ □□□□ □□□□ □□□□□ □□□□ □□□□□□□□□ □□, □□□ □□□□ □□□ □□ □□□ □□□□□ □□□

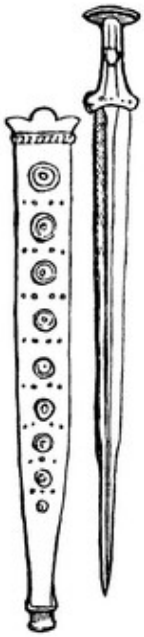

□□□□ 263.—□□□□-□□□□□ (60 □□□□ □□□□)□

□□□□□ 264.

□□□□-□□□□□□□

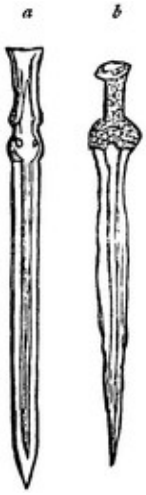

□□□□□ 265.

□□□□ □□□□□

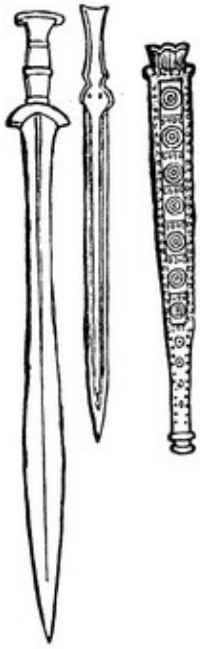

□□□□□ 266.—□□□□-□□□□□□ □□□□ □□□ □□□□□

□□□□-□□□□□□,[814] □□□□□ □□□ □□□□□□ □□□□□□□ □□□□□□□ □□□□ □□□□□ □□ □□□□ □□□ □□□□ (□□□□□ 263, □□□) □□, □□□□□□□ □□□□□ □□□□ □□—□□□□ □□□□ □□□□□□□□[815] □□□□□ □□□ □□□□ □□□□□ (ταῖς μαχαίραις τῶν Γαλατῶν) □□□ □□□□□□ □□□□ □□□ □□□ □□□□□ □□□□□ □□□□□ □□ □□ □□□□ □□□□□□□ □□ □□□□□□ □□□□ □□□□ □□□□ □□□ □□□□ □□□□ □□ □□□□□□□ □□□□□□□□□ □□□□□ □□□[816]

□□□□□ □□□□□ □□ □□□□□□ □□□□□ □□□□ □□ □□□, □□□ □□□□□, □□□□□ □□ □□□□□ □□ □□□ □□□□□ □□□□□ □□□: □□□□ □□□□ □□□ □□□□ □□□□□□ □□□□ □□, □□ □□□□ □□□□ □□ □□□□ □□□ □□□ □□□□ □□□ □□□ □□□ □□□□ □□□□□□□□ □□□ □□□□ □□□□ □□□□□ □□□□ □□ □□□□□ □□□□ □□, □□□ □□□ □□□□ □□□□: □□□□ □□□□□□□ □□ □□□□ □□□□ □□□□□□ □□□□□ □□□□□□□ □□, □□□□□ □□ :—

‘Η Ὅge φάσγανον Ὀξὺ ἐρυσσάμενος (□□□ σid_00σ}}μενος (□□□ σid_00σ}) παρὰ μηροῦ□

□□□□ □□□ □□□□□ □□□□ □□□ □□□□□□, □□ □□□□ □□□ □□ □□□□□□ □□□□□ □□□[817] "parà merou" □□□□ □□□ □□□□ □□ □□□ □□□□□□ □□□□ □□ □□,[818] □□ □□□□□ □□□ □□□□□ □□□□ □□□ □□□ □□□□□ □□ □□□□□ □□□□□ □□□□ □□□ □□ □□□□□ □□□□ □□□□ □□□ □□□□□□ □□□□□ □□, □□□ □□□□□ □□□□□□□□□ □□□ □□ □□□□□ □□ □□□□ □□□ □□□□ □□□ □□□ □□□□□ □□□[819] □□□□□ □□ □□□□□ □□□ □□□□□ □□,[820] □□□□□ □□□□ □□□□□

ਅੱਸ਼ੂਰੀਅਨ ਫੈਸ਼ਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਚੁੱਕਿਆ ਸੀ, 'ਜਿੱਥੇ ਦੋ ਬੈਲਟਾਂ ਉਸਦੀ ਛਾਤੀ ਉੱਤੇ ਲੱਗੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸਨ, ਢਾਲ ਦੀਆਂ ਅਤੇ ਚਾਂਦੀ ਨਾਲ ਜੜੀ ਤਲਵਾਰ ਦੀਆਂ।' 'ਪੈਰਾਜ਼ੋਨਿਅਮ' ਖੰਜਰ, ਇਸਦੇ ਧਾਤ ਦੇ ਮਿਆਨ ਦੇ ਨਾਲ, ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਤਲਵਾਰ-ਬੈਲਟ

821 ਨਾਲ
ਜੁੜਿਆ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਬਲਦ-ਜੀਭ ('ਐਨੇਲੇਸ,' ਜਾਂ ਲੈਂਗ-ਡੀ-ਬੂਫ) ਵਰਗਾ ਆਕਾਰ, ਅਤੇ ਬਾਰਾਂ ਤੋਂ ਸੋਲਾਂ ਇੰਚ ਲੰਬਾ, ਇਹ ਯੂਨਾਨ ਅਤੇ ਰੋਮ ਵਿੱਚ ਆਮ ਸੀ; ਮੈਂ ਇਸਦਾ ਮੂਲ ਮਿਸਰ ਵਿੱਚ ਦਿਖਾਇਆ ਹੈ।

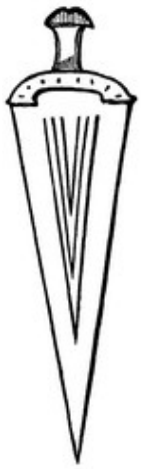

ਚਿੱਤਰ 267.—ਕਾਂਸੀ ਪੈਰਾਜ਼ੋਨਿਅਮ (ਇੰਚ ਲੰਬਾ)।
ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਮਹਾਨ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਹੇਲੇਨਜ਼ ਦੁਆਰਾ ਨਿਭਾਈ ਗਈ ਭੂਮਿਕਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਿਵਲ ਜੀਵਨ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਸੀ - ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਦਾ। ਇੱਕ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਉਹ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ ਕਿ ਜੀਵਨ ਭਰ ਹਥਿਆਰਾਂ ਅਤੇ ਯੁੱਧ ਲਈ ਸਿਖਲਾਈ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ, ਜਿਸਨੂੰ ਰੋਮੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਸੰਪੂਰਨ ਸੰਪੂਰਨਤਾ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਾਲਾਨਾ ਖੇਡਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਿਂਡਰਿਕ ਓਡਜ਼ ਦੁਆਰਾ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਗਤੀ ਅਤੇ ਚੁਸਤੀ ਦੇ ਅਜ਼ਮਾਇਸ਼ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਬਿਬਾਸਿਸ ਜਾਂ ਜਿਮਨਾਸਟਿਕ ਡਾਂਸ ਸੀ, ਅਤੇ, ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਨਾ ਕਰਨ ਲਈ, ਪਾਈਰਿਕ ਜਾਂ ਤਲਵਾਰ-ਨਾਚ, ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਆਧੁਨਿਕ ਲੋਕਾਂ ਵਾਂਗ; ਪਰ ਇਹ ਨਕਲ ਜਲਦੀ ਹੀ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ਼ ਔਰਤਾਂ ਦਾ ਕੰਮ ਬਣ ਗਈਆਂ। ਉਹ ਘਰ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ਼ ਪੈਨਾਥੇਨਿਕ ਤਿਉਹਾਰਾਂ ਦੌਰਾਨ ਸਾਈਡ-ਆਰਮ ਪਹਿਨਦੇ ਸਨ, ਜਿੱਥੇ ਆਰਕੈਸਟਰਾ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਅਤੇ ਰਵੱਈਏ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਸਨ; ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਰੋਮਨਾਂ ਵਾਂਗ ਉਹ ਫੌਜੀ ਬਸਤੀਆਂ ਨਹੀਂ ਸਨ, ਜਿੱਥੇ ਹਰ ਆਦਮੀ ਇੱਕ ਸਿਪਾਹੀ ਸੀ ਅਤੇ ਹਰ ਸਿਪਾਹੀ ਇੱਕ ਅਨੁਭਵੀ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜਿਮਨੇਸੀਆ ਅਤੇ ਪੈਲੋਸਟ੍ਰੋ ਕੈਲੀਸਥੇਨਿਕਸ ਲਈ ਸਕੂਲ ਸਨ, ਜਿਸਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਇਤਾਲਵੀ ਨਫ਼ਰਤ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਸਨ। ਉਹ, ਸਪਾਰਟਨ ਕੁੜੀਆਂ ਦੇ ਜਿਮਨਾਸਟਿਕ-ਮੈਦਾਨਾਂ ਵਾਂਗ, ਸੁੰਦਰਤਾ ਵਧਾਉਣ ਅਤੇ ਚੰਗੇ ਪ੍ਰਜਨਨ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ ਸਿਰਫ਼ ਹੌਟਬੇਡ ਸਨ; ਰੂਪ ਦੀ ਸੰਪੂਰਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ

[illegible]

[illegible] 268.—'[illegible]' ([illegible])[823]

[illegible] 269.—[illegible]

[illegible]

ਹੇਲੇਨਜ਼, ਆਪਣੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਵੀ, ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵੱਲ ਉਹ ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ ਸਨ ਜੋ ਕਿ ਵਧੇਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਰੋਮੀਆਂ ਨਾਲ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਅਭਿਆਸ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਕੋਈ ਗਲੈਡੀਏਟੋਰੀਅਲ ਸ਼ੋਅ ਨਹੀਂ ਸਨ, ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਸੈਲੇਸ ਡੀ'ਆਰਮਜ਼। πλοδιδακτα (πλοδιδασκολο) ਜਾਂ ਫੌਜ ਦੇ ਮਾਸਟਰੇਸ ਡੀ'ਆਰਮਜ਼, ਅਤੇ ਅਪਰਾਧ ਅਤੇ ਬਚਾਅ ਦੀਆਂ ਉੱਤਮ ਕਲਾਵਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ, ਲੈਸੇਡੇਮੋਨ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਲੋੜੀਂਦੇ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਉਹ ਤਲਵਾਰ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਕਰਦੇ ਸਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਡੈਮੋਸਥੇਨੀਸ ਤੋਂ ਸਿੱਖਦੇ ਹਾਂ; ਉਸਨੇ ਐਥੇਨੀਅਨਾਂ ਦੀ ਤੁਲਨਾ 'ਇੱਕ ਵਾੜ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਪੇਂਡੂਆਂ ਨਾਲ ਕੀਤੀ, ਜੋ ਇੱਕ ਵਾਰ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹਮੇਸ਼ਾ ਹਿੱਟ ਹਿੱਸੇ ਦੀ ਰਾਖੀ ਕਰਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਨਹੀਂ।' 3 ਫਿਰ ਵੀ ਉਹ ਪੈਂਟਾਥਲਮ, ਪੈਨਕ੍ਰੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਫੌਜੀ ਨਾਚ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੰਦੇ ਸਨ; ਵਾੜ-ਕਮਰਾ ਇੱਕ ਸੈਕੰਡਰੀ ਵਿਚਾਰ ਸੀ। ਦਰਅਸਲ, ਪਲੈਟੋ ਨੇ ਤਲਵਾਰ-ਅਭਿਆਸ ਦੀ ਬੇਕਾਰ ਕਲਾ 'ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਕੀਤਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਨਾ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਚੇਲੇ ਕਦੇ ਮਹਾਨ ਸਿਪਾਹੀ ਬਣੇ - ਇੱਕ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਪਲੈਟੋਨਿਕ ਭੁਲੇਖਾ! 824
ਨਾ ਹੀ ਹੇਲਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਹਥਿਆਰਾਂ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਮਹੱਤਵ ਦਿੱਤਾ। ਐਥਨਜ਼ ਅਤੇ ਸਾਰੀਆਂ ਆਇਓਨੀਅਨ ਅਤੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਨਸਲਾਂ ਦੇ ਸਿਪਾਹੀ, ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ, ਇੱਕ ਸਨਮਾਨਯੋਗ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਕਾਬਜ਼ ਸਨ; ਚਾਰ ਜਾਤਾਂ

825 ਵਿੱਚ ਉਹ ਪੁਜਾਰੀ ਦਾ ਪਾਲਣ ਕਰਦਾ ਸੀ,
ਅਤੇ ਉਹ ਕਿਸਾਨਾਂ ਅਤੇ ਮਕੈਨਿਕਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੀ। ਪਰ ਹੇਲੀਨ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਾਗਰਿਕ ਸੀ - ਇੱਕ ਸਿਆਸਤਦਾਨ। ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਅਤੇ ਪੋਪ ਚੁਣੇ, ਅਤੇ ਉਹ ਖੁਦ ਇੱਕ ਬਣਨ ਦੀ ਇੱਛਾ ਰੱਖ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਆਪਣਾ ਜੀਵਨ ਅਗੋਰਾ ਵਿੱਚ ਬਿਤਾਇਆ, ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨਾਂ, ਸੰਧੀਆਂ ਅਤੇ ਗੱਠਜੋੜਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕੀਤਾ। ਉਸਦੀ ਛੋਟੀ ਖੁਸ਼ੀ ਗੱਪਸ਼ਿੱਪ ਸੀ, ਜੋ 'ਨਵੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਸੁਣ ਕੇ' ਖੁਸ਼ਮਿਜ਼ਾਜੀ ਨਾਲ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਹੇਲਸ ਨੂੰ ਜਲਦੀ ਹੀ ਪਤਾ ਲੱਗ ਗਿਆ ਕਿ ਉਸਦੀ ਤਾਕਤ ਸਾਹਿਤ, ਕਵਿਤਾ, ਭਾਸ਼ਣ ਅਤੇ ਦਰਸ਼ਨ, ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਅਤੇ ਲਲਿਤ ਕਲਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਅਨੁਪਾਤ ਦੇ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਦੁਨੀਆ ਨੂੰ ਉੱਤਮ ਬਣਾਇਆ; ਵਿਚਾਰ ਦੀ ਚੌੜਾਈ ਵਿੱਚ, ਅਤੇ ਸਾਹਿਤਕ ਰੂਪ ਦੀ ਸਪਸ਼ਟਤਾ ਅਤੇ ਸੰਪੂਰਨਤਾ ਵਿੱਚ: ਇਹ ਕਲਾਵਾਂ ਉਸਨੇ ਮਨੁੱਖਜਾਤੀ ਨੂੰ ਵਿਰਾਸਤ ਵਜੋਂ ਦਿੱਤੀਆਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਤੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਕਦੇ ਵੀ ਉਸਨੂੰ ਪਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਪੁਰਾਣੇ ਮਹਾਨ ਕੇਮਾਈਟਸ ਨੇ ਸਦੀਵੀਤਾ ਲਈ ਨਿਰਮਾਣ ਕੀਤਾ, ਅਤੇ ਬਰਾਬਰ ਆਕਾਰ 826 ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੀਤਾ, ਹੈਲਸ ਨੇ ਸੁੰਦਰਤਾ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਦੱਸਿਆ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਇਸਦੇ ਸਿਖਰ 'ਤੇ ਲੈ ਗਿਆ। ਉਸਦੇ ਵਿਗੜੇ ਹੋਏ ਬੱਚੇ ਨਵੀਨਤਾ ਦੇ ਸ਼ੌਕੀਨ ਸਨ: ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬ੍ਰਹਿਮੰਡ, ਖਗੋਲ ਵਿਗਿਆਨ, ਭੂ-ਵਿਗਿਆਨ ਦੀ ਹਰ ਸੰਭਵ ਪ੍ਰਣਾਲੀ (ਸਹੀ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ) ਬਣਾਈ; ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 'ਆਪਣੇ ਗਿਆਨ ਦੀ ਪਰੇਡ ਕੀਤੀ,' ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਬੇਕਨ

ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ, 'ਪੰਛੀਆਂ ਅਤੇ ਢੋਲ ਨਾਲ।' ਇਸ ਲਈ ਨੀਲ ਘਾਟੀ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ 'ਉਹ ਹਮੇਸ਼ਾ ਬੱਚੇ ਸਨ'; ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨੂੰ ਉੱਤਮ ਬਣਾਇਆ।
ਇਹ ਯੂਨਾਨੀ ਰਣਨੀਤੀਆਂ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਕਰਨ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਕਹਿਣ ਲਈ ਕੁਝ ਨਵਾਂ ਹੈ: ਲੇਖਕ ਏਲੀਅਨ ਅਤੇ ਏਰੀਅਨ ਦੇ ਗ੍ਰੰਥਾਂ ਤੋਂ ਉਧਾਰ ਲੈ ਕੇ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹਨ, ਜੋ ਹੈਡਰੀਅਨ ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ। ਮੈਂ ਪਾਠਕ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਇਹ ਯਾਦ ਦਿਵਾਵਾਂਗਾ ਕਿ 'ਇਲਿਆਡ' ਯੁੱਗ ਦੌਰਾਨ ਵੀ ਯੂਨਾਨੀ ਫੌਜ ਦੀ ਆਪਣੀ ਲੜਾਈ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਸੀ। ਨੇਸਟਰ ਆਪਣੇ ਯੋਧਿਆਂ ਨੂੰ ਸਲਾਹ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਪੁਰਖਿਆਂ ਦੀ ਆਦਤ ਅਨੁਸਾਰ ਆਪਣੀਆਂ ਰੈਂਕਾਂ ਨੂੰ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ; ਅਤੇ ਦੋ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ

827 ਸਾਡੇ ਕੋਲ
ਸਭਿਅਕ ਮਿਸਰ ਅਤੇ ਖਿਤਾ-ਭੂਮੀ ਦੇ ਇੱਕ ਰੁੱਖੇ ਫਾਲੈਂਕਸ ਜਾਂ ਆਇਤਾਕਾਰ ਆਇਤਕਾਰ ਵੱਲ ਸੰਕੇਤ ਹਨ। ਜ਼ੇਨੋਫੋਨ

828 ਸਾਨੂੰ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਏਜੀਸਿਲੌਸ ਦੀ ਫੌਜ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ
ਕਾਂਸੀ (χαλκ ν) ਅਤੇ ਲਾਲ (φο νικα) ਦਿਖਾਈ ਦਿੱਤੀ; ਬਾਅਦ ਵਾਲਾ ਸਾਡੇ ਸਭ ਤੋਂ ਅਣਉਚਿਤ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਲਾਲ ਰੰਗ ਵਿੱਚ ਬਚਿਆ ਹੈ। ਭਾਰੀ ਹਥਿਆਰਾਂ ਵਾਲੇ ਹੌਪਲਾਈਟ-ਤਲਵਾਰਬਾਜ਼ਾਂ ਅਤੇ ਹਲਕੇ ਪੈਲਟਾਸਟਾਂ ਲਈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੋਈ ਤਲਵਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਕਿਸੇ ਵੀ 'ਪੁਰਾਤਨ ਵਸਤਾਂ ਦੀ ਡਿਕਸ਼ਨਰੀ' ਦੀ ਸਲਾਹ ਲਵੇਗਾ। ਯੂਨਾਨੀ ਯੁੱਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹੋਰ ਅਣਸੁਖਾਵੀਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵਨ ਪ੍ਰਤੀ ਇਸਦੀ ਉਦਾਸੀਨਤਾ ਸੀ, ਜਿਸਨੂੰ ਰੋਮਨ ਬਹੁਤ ਮੰਨਦੇ ਸਨ। ਪਹਿਲੇ ਨੇ ਆਪਣੇ ਜੰਗੀ ਕੈਦੀਆਂ ਨੂੰ ਮੌਤ ਦੇ ਘਾਟ ਉਤਾਰਨ ਦੀ ਆਪਣੀ ਪੁਰਾਣੀ ਵਹਿਸ਼ੀ ਪ੍ਰਥਾ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ; ਜਦੋਂ ਕਿ ਪਹਿਲੀ ਪੁਨਿਕ ਯੁੱਧ ਦੌਰਾਨ ਵੀ ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਕੋਲ ਵਟਾਂਦਰੇ ਦੀ ਇੱਕ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦੋਵਾਂ ਪਾਸਿਆਂ ਤੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਾਧੂ ਸੰਖਿਆ ਲਈ ਪੈਸੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ।
ਯੂਨਾਨ ਹਥਿਆਰਾਂ ਵਿੱਚ ਘੱਟ ਹੀ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਸਿਵਾਏ ਰੱਖਿਆਤਮਕ ਯੁੱਧ (ਫ਼ਾਰਸੀਆਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ), ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਅਤੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਘਰੇਲੂ ਯੁੱਧਾਂ ਵਿੱਚ, ਅਤੇ ਅਰਧ-ਘਰੇਲੂ ਯੁੱਧਾਂ ਵਿੱਚ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਐਥੇਨੀਅਨਾਂ ਅਤੇ ਸਪਾਰਟਨਾਂ, ਡੋਰੀਅਨਾਂ, ਆਇਓਨੀਅਨਾਂ ਅਤੇ ਈਓਲੀਅਨਾਂ ਵਿਚਕਾਰ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੁਹਿੰਮਾਂ - ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ 'ਅਨਾਬਾਸਿਸ' - 'ਤੇ ਇੱਕ ਨਜ਼ਰ ਸਾਨੂੰ ਸਿਪਾਹੀਆਂ ਵਜੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮਾਪ ਦਿੰਦੀ ਹੈ; ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਉਸ ਨਸਲ ਤੋਂ ਹੋਰ ਕੀ ਉਮੀਦ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਜਿਸ ਦੇ ਆਮ ਆਦਮੀ ਥੈਮਿਸਟੋਕਲਸ ਅਤੇ ਅਲਸੀਬੀਆਡਸ ਸਨ? ਉਹ ਅੱਧੇ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਚਲਾਕ ਸਨ; ਬਹੁਤ ਵਿਅਰਥ, ਬਹੁਤ ਬੇਚੈਨ, ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਭਾਵੁਕ (ਕਦੇ 'ਹੰਝੂ ਵਹਾਉਂਦੇ'), ਅਨੁਸ਼ਾਸਿਤ ਆਦਮੀ-ਮਸ਼ੀਨਾਂ ਬਣਨ ਲਈ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਵੈ-ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ। ਉਹ ਹਮੇਸ਼ਾ ਬਗਾਵਤ ਲਈ, ਅਫਸਰਾਂ ਦੀ ਤਬਦੀਲੀ ਲਈ ਤਿਆਰ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ; ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੁਕਮ ਦੇਣਾ ਇੱਕ ਗੰਭੀਰ ਗੱਲ ਹੋਣੀ

ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਬਿੰਦੂ 'ਤੇ, ਸ਼ਾਇਦ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਫਰਾਂਸੀਸੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਯੂਰਪ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਸਿਪਾਹੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ, ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਕਰਨਾ ਸਭ ਤੋਂ ਮੁਸ਼ਕਲ ਵੀ ਹੈ। ਮਹਾਨ ਕਪਤਾਨਾਂ - ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਟੁਰੇਨ ਅਤੇ ਨੈਪੋਲੀਅਨ ਬੁਓਨਾਪਾਰਟ - ਨੇ ਆਪਣੇ ਜ਼ਿੱਦੀ ਫੌਜੀਆਂ ਨੂੰ ਦਰਜਨਾਂ ਤੱਕ ਗੋਲੀ ਮਾਰੀ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਬਚੇ ਹੋਏ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਕੰਬਣਾ ਅਤੇ ਆਗਿਆਕਾਰੀ ਕਰਨਾ ਨਹੀਂ ਸਿੱਖ ਲਿਆ। '

829 ਫਰਾਂਸੀਸੀ ਅਤੇ
ਆਇਰਿਸ਼ ਲੋਕਾਂ ਵਾਂਗ, ਯੂਨਾਨੀਆਂ ਕੋਲ ਦ੍ਰਿੜਤਾ ਨਾਲੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹਿੰਮਤ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਹਮਲੇ ਦੇ ਜੋਸ਼ ਅਤੇ ਬਹਾਦਰੀ ਨਾਲ ਜਿੱਤਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀਆਂ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਹਾਰਨ ਵਾਲੀ ਖੇਡ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਵੱਖਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਇੱਥੇ ਇੰਗਲੈਂਡ ਉੱਤਮ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਮਾਰਸ਼ਲ ਬੁਗੌਡ ਨੇ ਕਿਹਾ, 'ਉਸ ਕੋਲ ਦੁਨੀਆ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਪੈਦਲ ਸੈਨਾ ਹੈ; ਖੁਸ਼ੀ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਨਹੀਂ ਹਨ।' ਸਾਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।
ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਯੁੱਧਾਂ ਵਿੱਚ ਹੇਲਾਸ ਦੀਆਂ ਸਫਲਤਾਵਾਂ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸਦੇ ਗੁਆਂਢੀਆਂ ਦੀ ਬਰਬਰ ਸਥਿਤੀ ਕਾਰਨ ਸਨ। ਰੋਮਨ ਅਤੇ ਏਸ਼ੀਆ ਮਾਈਨਰ ਦੇ ਸਾਰੇ ਲੋਕ, ਆਪਣੀਆਂ ਬਸਤੀਆਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ,

830 ਉਸ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਪਿੱਛੇ ਸਨ ਜਦੋਂ, ਉੱਤਰੀ ਏਸ਼ੀਆ ਦੀਆਂ ਘੋੜਸਵਾਰ ਨਸਲਾਂ ਦੇ
ਫੈਸ਼ਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਸਨੇ ਰਥ ਨੂੰ ਚਾਰਜਰ ਨਾਲ ਬਦਲਿਆ ਸੀ; 831 ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਉਸਨੇ ਮਿਸਰ ਤੋਂ ਜ਼ਮੀਨ ਅਤੇ ਸਮੁੰਦਰ ਦੁਆਰਾ ਯੁੱਧ ਦੀਆਂ ਕਲਾਵਾਂ, ਘੇਰਾਬੰਦੀ ਦਾ ਸਮਾਨ, ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਹਥਿਆਰ ਅਤੇ ਸ਼ਸਤਰ, ਅਤੇ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਸ਼ੱਕੀ ਫਾਲੈਂਕਸ ਵੀ ਉਧਾਰ ਲਿਆ ਸੀ। ਪਰ ਉਸਨੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖਤਾ, ਸਰੀਰਕ ਅਤੇ ਨੈਤਿਕਤਾ ਗੁਆ ਦਿੱਤੀ, ਜਦੋਂ ਵਿਰੋਧੀ ਨਸਲਾਂ ਉਸਦੇ ਬਰਾਬਰ ਬਣ ਗਈਆਂ, ਅਤੇ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਉਸਦੇ ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵੀ, ਹਥਿਆਰਾਂ, ਸੰਗਠਨ ਅਤੇ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਵਿੱਚ। ਉਸਨੇ ਕੁੱਟਮਾਰ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕੀਤੀ, ਅਤੇ ਉਸਦਾ ਅੰਤ ਰੋਮੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਰਾਇਆ ਗਿਆ।
ਯੂਨਾਨੀ ਸਾਹਿਤ, ਰੋਮਨ ਅਤੇ ਇਬਰਾਨੀ ਵਾਂਗ, ਤਲਵਾਰ ਦੇ ਸਥਾਈ ਸੰਕੇਤਾਂ ਵਿੱਚ ਭਰਪੂਰ ਨਹੀਂ ਹੈ: ਇਹ ਬਰਛੇ ਅਤੇ ਧਨੁਸ਼ ਨੂੰ ਵਧੇਰੇ ਵਾਰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਫਿਰ ਵੀ ਐਥੇਨੀਅਸ ਆਪਣੇ ਉਤਸੁਕ ਓਲਾ ਪੋਡ੍ਰਿਡਾ ('ਡੀਪਨੋਸੋਫਿਸਟ') ਦੇ ਅੰਤ ਨੂੰ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੀ ਰਾਣੀ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਕੁਝ ਮਨਮੋਹਕ ਲਾਈਨਾਂ ਨਾਲ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਪਹਿਲਾ ਹਿੱਸਾ ਇਸ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ:—
ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਤਲਵਾਰ ਨੂੰ ਮਰਟਲ ਟਾਹਣੀ ਵਿੱਚ ਸਜਾਵਾਂਗਾ,
ਉਹ ਤਲਵਾਰ ਜਿਸਨੇ ਜ਼ਾਲਮ ਨੂੰ ਨੀਵਾਂ ਦਿਖਾਇਆ,
ਜਦੋਂ ਦੇਸ਼ ਭਗਤ ਆਜ਼ਾਦ ਹੋਣ ਲਈ ਸੜ ਰਹੇ ਸਨ
ਐਥਨਜ਼ ਨੂੰ ਸਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ।832
ਦੂਜਾ ਕ੍ਰੀਟਨ ਦੇ ਹਾਈਬ੍ਰਿਯਾਸ ਦਾ ਗੀਤ ਹੈ:-

ਮੇਰੀ ਦੌਲਤ ਇੱਥੇ ਹੈ, ਤਲਵਾਰ, ਬਰਛਾ, ਛਾਤੀ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਢਾਲ,
ਇਸ ਨਾਲ ਮੈਂ ਹਲ ਚਲਾਉਂਦਾ ਹਾਂ, ਇਸ ਨਾਲ ਮੈਂ ਬੀਜਦਾ ਹਾਂ, ਇਸ ਨਾਲ ਮੈਂ ਖੇਤ ਵੱਢਦਾ ਹਾਂ;
ਇਸ ਨਾਲ ਮੈਂ ਸੁਆਦੀ ਅੰਗੂਰ ਨੂੰ ਬਲਾਤਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਅਤੇ ਖੂਨ-ਲਾਲ ਸ਼ਰਾਬ ਪੀਂਦਾ ਹਾਂ,

ਅਤੇ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਗੁਲਾਮ ਕ੍ਰਮ ਵਿੱਚ ਖੜ੍ਹੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਮੇਰੇ ਗਿਣੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ! 833 ਅਤੇ ਇੱਥੇ ਇੱਕ ਉਤਸੁਕ ਸਵਾਲ ਉੱਠਦਾ ਹੈ। ਕੀ ਨਸਲਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਕੌਮਾਂ ਅਤੇ ਸਾਮਰਾਜਾਂ ਵਾਂਗ ਪਤਨ ਅਤੇ ਪਤਨ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ? ਕੀ ਸਰੀਰਕ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਸਰੀਰ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦੇ ਹਨ? ਕੀ ਲੋਕ ਆਪਣੇ ਸਭ ਤੋਂ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਗਰਭ ਅਵਸਥਾ ਦੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬੁੱਢੇ ਅਤੇ ਕਮਜ਼ੋਰ ਅਤੇ ਬਾਂਝ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ? ਜਾਂ ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਉਹ ਮਹਾਨ ਬਣਨਾ ਅਤੇ ਮਹਾਨ ਆਦਮੀਆਂ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦੇਣਾ ਬੰਦ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਗੁਆਂਢੀ ਵੱਡੇ ਹੋ ਗਏ ਹਨ, ਅਤੇ ਕਿਉਂਕਿ ਪ੍ਰਤਿਭਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਮੀਡੀਆ ਦੁਆਰਾ ਦਬਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ? ਮੈਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦੇਖ ਸਕਦਾ ਕਿ ਸਮੇਂ ਨੇ ਰੋਮਾਗਨਾ ਦੇ ਕਿਸਾਨ, ਪੇਲੋਪੋਨੇਸਸ ਦੇ ਪਹਾੜੀ, ਫਾਰਸੀ ਬੰਬਈ ਵਿੱਚ ਪਾਰਸੀ ਬਣਨ ਵਾਲੇ, ਜਾਂ ਨੀਲ ਘਾਟੀ ਦੇ ਆਧੁਨਿਕ ਸਿਪਾਹੀ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਜਿਸਨੇ ਇਬਰਾਹਿਮ ਪਾਸ਼ਾ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਹਰ ਤਿੱਖੀ ਲੜਾਈ ਵਿੱਚ ਤੁਰਕਾਂ ਨੂੰ ਹਰਾਇਆ। ਪਰ ਇਟਲੀ, ਯੂਨਾਨ, ਫਾਰਸ ਅਤੇ ਮਿਸਰ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਹੁਣ ਬੁਨਿਆਦੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਦਲ ਗਈਆਂ ਹਨ: ਉਹ ਹੁਣ ਆਪਣੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਤੋਂ ਉੱਤਮ ਨਹੀਂ ਹਨ; ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਤੋਂ ਤਾਕਤਵਰ ਨਸਲਾਂ ਦੁਆਰਾ ਘਿਰੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, ਸ਼ਾਇਦ, ਜਿਸਨੂੰ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਤਨਤਾ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਅਧਿਆਇ ਬਾਰ੍ਹਵਾਂ।

ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਰੋਮ ਵਿੱਚ ਤਲਵਾਰ; ਫੌਜ ਅਤੇ ਗਲੈਡੀਏਟਰ।
ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਮੰਚ 'ਤੇ ਮੂਰਤੀ-ਪੂਜਕ ਰੋਮ ਦੁਆਰਾ ਨਿਭਾਈ ਗਈ ਭੂਮਿਕਾ ਦੋਹਰੀ ਸੀ - ਜੇਤੂ ਅਤੇ ਨਿਯੰਤ੍ਰਕ ਦੀ। ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਿਆਂ ਉਸਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਸਾਧਨ, ਲੜਾਕੂ ਨੂੰ ਸੰਪੂਰਨ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਉਸਦੇ ਲਈ 'ਹਥਿਆਰ' ਅਤੇ 'ਫੌਜ', 'ਸ਼ਸਤ੍ਰ' ਅਤੇ 'ਸ਼ਸਤ੍ਰ' ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਰਿਣੀ ਹਾਂ।

834 ਜਿਵੇਂ ਕਿ
ਪੁਗਨਾ ਪੁਗਨਸ, ਮੁੱਠੀ ਤੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਰਮਾ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਸੰਯੋਜਕ ਆਰਮਸ, ਬਾਂਹ ਤੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ: 'ਐਂਟੀਕਿਊ ਹਿਊਮੇਰੋਸ ਕਮ ਬ੍ਰੈਚੀਸ ਆਰਮੋਸ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ,' ਫੇਸਟਸ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਜਾਣਦੇ ਹੋਏ ਕਿ 'ਲੜਾਈਆਂ ਦਾ ਦੇਵਤਾ' ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੀ ਉੱਤਮਤਾ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਕੁਝ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, 'ਵੱਡੀਆਂ ਬਟਾਲੀਅਨਾਂ' ਨਾਲੋਂ ਵੱਧ, ਉਸਨੇ ਕਦੇ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਔਜ਼ਾਰਾਂ ਅਤੇ ਯੰਤਰਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਕੀਤੀ ਜੋ ਉਸਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਮਿਲੀਆਂ; ਅਤੇ, ਆਪਣੀ ਕਹਾਵਤ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਉਸਨੇ ਜਿੱਤੇ ਹੋਏ ਲੋਕਾਂ ਤੋਂ ਵੀ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦਾ ਸਬਕ ਲੈਣ ਤੋਂ ਕਦੇ ਵੀ ਘਿਣ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ।
ਪਰ ਰੋਮ ਨੂੰ ਜਲਦੀ ਹੀ ਪਤਾ ਲੱਗ ਗਿਆ ਕਿ ਚੰਗੇ ਸਿਪਾਹੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਉਸਨੂੰ ਚੰਗੇ ਨਾਗਰਿਕ ਬਣਾਉਣ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਸਭਿਅਕ ਸਿਧਾਂਤ 'ਸੀਡੈਂਟ ਆਰਮਾ ਟੋਗੇ' 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਸ ਘਿਣਾਉਣੀ ਮਿਸਾਲ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਜਿਸਨੂੰ ਸੈਲਸਟ 'ਸਿਸਰੋ ਦੇ ਉਹ ਸਭ ਤੋਂ ਅਪਮਾਨਜਨਕ ਸ਼ਬਦ' ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ।
—— ਜੀਭ ਦੇ ਮਾਣ ਨੂੰ ਝੱਲਣ ਦਿਓ।
ਉਸਨੇ ਕੈਪਟਨ ਨੂੰ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਪੂਰਨ ਰਾਜ ਦੋਵਾਂ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ। ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਯੂਨਾਨੀ ਮਨ ਨੂੰ ਕਿਸਮਤ, ਅਨਾਗਕੇ, ਨੇਮੇਸਿਸ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ: ਰੋਮ ਨੇ ਇਸਨੂੰ ਅਸਪਸ਼ਟ ਤੋਂ ਯਥਾਰਥਵਾਦੀ, ਅਮੂਰਤ ਤੋਂ ਠੋਸ, ਸਵਰਗ ਤੋਂ ਧਰਤੀ ਤੱਕ ਲਿਆਂਦਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਯੂਨਾਨ ਨੇ ਮਨੁੱਖਤਾ ਨੂੰ ਕ੍ਰਮਬੱਧ ਆਜ਼ਾਦੀ, ਸੁਤੰਤਰ ਵਿਚਾਰ, ਬੌਧਿਕ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਭਗਤੀ ਦੀ ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਦੇ ਨਵੇਂ ਸਬਕ ਸਿਖਾਏ, ਰੋਮ ਨੇ ਕਾਨੂੰਨ ਪ੍ਰਤੀ ਆਪਣੀ ਸ਼ਰਧਾ ਦੁਆਰਾ, ਜਿਸਦੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ

ਮਨੁੱਖ ਬਰਾਬਰ ਸਨ, ਮਨੁੱਖਤਾ ਦੇ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਲਈ ਈਸਾਈ-ਜਗਤ ਹਮੇਸ਼ਾ ਇੱਕ ਗ਼ੈਰ-ਯਹੂਦੀ ਕੋਡ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਾਸਿਤ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਅਜੇ ਵੀ ਹੈ, ਉਸ ਰੋਮਨ ਨਿਆਂ-ਸ਼ਾਸਤਰ ਦੁਆਰਾ ਜੋ ਬਾਰ੍ਹਾਂ ਮੇਜ਼ਾਂ ਤੋਂ ਵਗਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦਸ ਹੁਕਮਾਂ ਤੋਂ ਯਹੂਦੀਆਂ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ। ਦਰਅਸਲ 'ਫੇਸ਼ੀਅਲ ਕਾਲਜ', ਜਿਸਨੇ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਯੁੱਧ ਅਤੇ ਸ਼ਾਂਤੀ ਦੇ ਫਰਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ, ਇੱਕ ਸੰਸਥਾ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਆਧੁਨਿਕ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਲਾਭਦਾਇਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁੜ ਸੁਰਜੀਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

835

ਰੋਮ ਆਪਣੇ ਉਦੇਸ਼, ਜਿੱਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮਨ ਸੀ; ਅਤੇ ਯੂਨਾਨੀਆਂ ਦੇ ਉਲਟ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਉਸਨੇ ਉਧਾਰ ਲਿਆ ਸੀ, ਉਸਨੂੰ ਕਲਾ ਜਾਂ ਸਾਹਿਤ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਮੋੜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇੱਕ ਹਜ਼ਾਰ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਉਸਦੇ ਸਾਰੇ ਕਵੀ ਇੱਕ ਖੰਡ ਵਿੱਚ ਫਿੱਟ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਉਸਦੀ ਕਲਾ, ਦਰਅਸਲ, ਸ਼ਾਇਦ ਹੀ ਮੌਜੂਦ ਹੋਵੇ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ; ਇਤਿਹਾਸ ਕੁਝ ਅਸਾਧਾਰਨ ਰੋਮਨ ਆਰਕੀਟੈਕਟਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਕਿਸੇ ਬਾਰੇ ਚੁੱਪ ਹੈ। ਵਾਰੋ ਦੇਵਤਿਆਂ ਦੀਆਂ ਕਠਪੁਤਲੀਆਂ ਅਤੇ ਪੁਤਲਿਆਂ 'ਤੇ ਹੱਸਦਾ ਹੈ। ਮੇਟੇਲਸ (ਈ.ਪੂ. 146) ਦੀ ਜਿੱਤ ਨੇ ਕਲਾ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ, ਪਰ ਹੇਲੇਨੋ- ਰੋਮਨ ਕਲਾਕਾਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕਾਪੀਆਂ ਅਤੇ ਮਹਾਨ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਪੋਰਟਰੇਟ-ਮੂਰਤੀਆਂ ਨਾਲ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕੀਤਾ। ਆਪਣੀ ਸਭ ਤੋਂ ਉੱਚੀ ਲਗਜ਼ਰੀ ਅਤੇ ਸੁਧਾਈ ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ, ਟੋਗਾਡ ਲੋਕ ਗਿਆਨ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ ਫੈਲ ਗਏ। ਦੂਸਰੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਵਰਜਿਲ ਨੇ ਕਿਹਾ, ਸੰਗਮਰਮਰ ਨੂੰ ਗਤੀ ਅਤੇ ਕਾਂਸੀ ਨੂੰ ਸਾਹ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਨ: ਰੋਮਨ ਦੀ ਕਲਾ ਕੌਮਾਂ 'ਤੇ ਰਾਜ ਕਰਨਾ, ਅਧੀਨ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣਾ ਅਤੇ ਹੰਕਾਰੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਨੀਵਾਂ ਦਿਖਾਉਣਾ ਸੀ। 'ਫੋਰਟੀਆ ਏਗੇਰੇ ਰੋਮਨਮ ਐਸਟ।'
ਰੋਮਨ ਫੌਜ ਦੇ ਗਠਨ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਵੈਲੇਨਟੀਨੀਅਨ II ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਮੰਨੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਪੋਲੀਬੀਅਸ,

836 ਇਸਦੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਇਤਿਹਾਸਕਾਰ, ਲਿਵੀ, ਅਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਨਵੇਂ ਮਹਾਨ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਵੈਜੀਟੀਅਸ, ਨਾਲ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। (ਈ. 375-92); ਵਾਰੋ,

837 ਨੂੰ ਨਾ
ਭੁੱਲੋ ਜੋ ਹਥਿਆਰ ਬਦਲਣ ਦਾ ਇਲਾਜ ਕਰਦਾ ਹੈ।
ਜਦੋਂ ਕਿ ਮਿਲੀਸ਼ੀਆ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਸੰਗਠਨ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ, ਨਾਗਰਿਕ, ਸਹਿਯੋਗੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਹੁੰ ਚੁਕਾਈ ਗਈ ਸੀ, ਅਤੇ ਸਹਾਇਕ ਜਾਂ ਭਾੜੇ ਦੇ ਸੈਨਿਕ; ਰੋਮਨ ਸੰਗਠਨ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਲੀਜਨ ਸੀ - ਯਾਨੀ ਕਿ, ਲੇਗੇਰੇ (ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਚੁਣਿਆ)। ਫਲੈਂਕਸ ਜਾਂ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਕਾਲਮ ਤੋਂ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਉੱਭਰਦੇ ਹੋਏ,

838 ਇਸਨੇ ਲੜਾਈ ਲਈ ਏਸੀਜ਼ ਇੰਸਟ੍ਰਕਟਾ, ਹੇਅ ਜਾਂ ਲਾਈਨ, ਅਤੇ
ਏਸੀਜ਼ ਸਿਨੁਆਟਾ, ਖੰਭਾਂ ਨਾਲ ਤਰਜੀਹ ਦੇਣਾ ਸਿੱਖਿਆ; ਅਤੇ ਇਸਨੇ ਖਾਸ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਐਗਮੇਨ ਪਿਲੇਟਮ ਜਾਂ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਐਰੇ, ਅਤੇ ਐਗਮੇਨ ਕਵਾਡਰੇਟਮ ਜਾਂ ਖੋਖਲੇ ਵਰਗ ਨੂੰ ਰਾਖਵਾਂ ਰੱਖਿਆ।
ਇਸ ਬਦਲਾਅ ਦਾ ਕਾਰਨ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ। ਸੰਖੇਪ ਤਰੱਕੀ ਦੌਰਾਨ ਫਲੈਂਕਸ ਜਾਂ ਆਇਤਾਕਾਰ ਹਰਸ ਅਟੱਲ ਸੀ। ਸਿਆਣੇ ਮਿਸਰੀ ਖੋਜੀਆਂ ਨੇ ਇਸਨੂੰ ਨੀਲ ਘਾਟੀ ਲਈ ਸੰਪੂਰਨ ਬਣਾਇਆ। ਪਰ

ਜੰਗਲਾਂ ਅਤੇ ਉੱਚੇ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇਸਦੀ ਖੂਬੀ ਖਤਮ ਹੋ ਗਈ; ਇਹ ਅੱਗੇ ਬਦਲਣ ਵੇਲੇ ਟੁੱਟਣ ਦੇ ਯੋਗ ਸੀ, ਅਤੇ ਲੰਬੇ ਬੇਢੰਗੇ ਬਰਛੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇਸਨੂੰ ਲੋੜ ਸੀ, ਟੁੱਟੀ ਹੋਈ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਉਲਝਣ ਪੈਦਾ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਸਨ।
ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਫੌਜ ਵਿੱਚ ਭਾਰੀ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਪੈਦਲ ਸੈਨਾ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ - ਮਿਲ-ਏਸ ਤੋਂ ਮਿਲੀਟਸ ਦੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਗਿਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਉਹਨਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੇਲਾਈਟਸ, ਫੇਰੇਂਟਾਰੀ, ਜਾਂ ਰੋਰਾਰੀ, 'ਹਲਕੇ ਪੈਦਲ ਸੈਨਾ', ਐਕਲੇਅਰ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਰਸਤਾ ਸਾਫ਼ ਕੀਤਾ ਸੀ; ਪਹਿਲੀ ਸਦੀ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਐਕਸੇਂਸੀ ਵੇਲਾਟੀ ਦੁਆਰਾ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

839 ਜਦੋਂ ਕਿ ਸਹਾਇਕ ਕਮਾਨ ਅਤੇ ਤੀਰਾਂ
ਨਾਲ ਲੜਦੇ ਸਨ, ਅਤੇ ਕੁਝ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਏਟਰਸਕਨ, 'ਫੰਡ' ਜਾਂ ਸਲਿੰਗ ਨਾਲ, ਵੇਲਜ਼ ਦੋ ਤੋਂ ਸੱਤ ਹਲਕੇ ਥ੍ਰੋ-ਸਪੀਅਰ (ਹਸਟੋ ਵੇਲੀਟਾਰੀœ) ਸ਼ਾਫਟ ਵਿੱਚ ਲਗਭਗ ਤਿੰਨ ਫੁੱਟ ਲੰਬੇ, ਨੌਂ-ਇੰਚ ਲੋਜ਼ੈਂਜ-ਆਕਾਰ ਦੇ ਲੋਹੇ ਦੇ ਸਿਰ ਦੇ ਨਾਲ ਲੈ ਜਾਂਦੇ ਸਨ।

840 ਨਜ਼ਦੀਕੀ
ਕੁਆਰਟਰਾਂ ਲਈ ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਸੱਜੇ ਪਾਸੇ ਇੱਕ ਪੈਰਾਜ਼ੋਨਿਅਮ-ਖੰਜਰ, ਅਤੇ ਸੱਜੇ ਪਾਸੇ ਦਰਮਿਆਨੇ ਆਕਾਰ ਦਾ ਇੱਕ ਚੌੜਾ ਕੱਟ-ਅਤੇ-ਥ੍ਰਸਟ ਬਲੇਡ ਪਹਿਨਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਉਸਦੇ ਬਚਾਅ ਚਮੜੇ ਦੀਆਂ ਪੱਟੀਆਂ ਦਾ ਇੱਕ ਐਪਰਨ ਸੀ, ਜੋ ਧਾਤ ਨਾਲ ਜੜਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ; ਅਤੇ ਇੱਕ ਪਰਮਾ,

841

ਛੋਟੀ ਗੋਲ ਢਾਲ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੇਟਰਾ, ਲਗਭਗ ਤਿੰਨ ਫੁੱਟ ਵਿਆਸ।

842

ਚਿੱਤਰ 270.

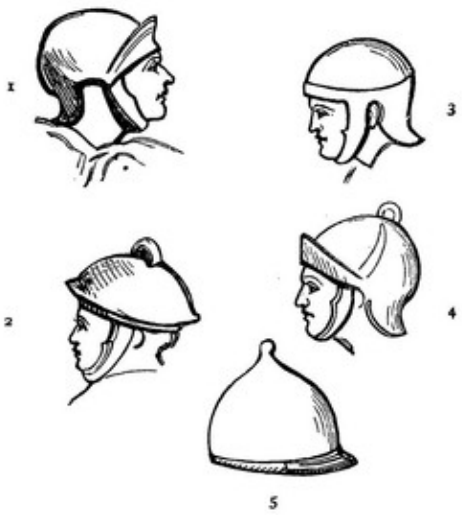

□□□□□ 271.—1, 2. □□□□□ □□ □□□□□□ (□□□□□ □□ □□□□ □□□); 3, 4. □□□□□ □□ □□□□□□; 5. □□□□□ □□ □□□□□□ (□□□□ □□□)□

□□□□ □□□□□□ □□□ □□□□ □□ □□□ □□□□ □□□□□□[843] □□□ □□□□□□ □□□□□□□□ □□ □□□ □□□□□ □□□□ □□□ □□□□ [5] □□□□□ □□□□ □□□□□ □□ □□□□ □□□□ □□, □□□□ □□ □□□□□□ □□□ □□□□□□, '□□□-□□□ □□□□□□□ □□□□ □□□□□□ □□□, □□□□□ □□□□ □□□□□ □□□□ □□□□ □□□□□ □□□□ □□□ □□□□□□,[844] □□ □□□□□□□□□□, □□□ □□□ □□□□ □□□ □□□□-□□□□ □□□ [845] □□ □□□ □□□□□□ □□□□ □□□□ □□□□□□ □□□□□□ □□□□□□□ □□□□ □□□□□ □□ □□□ □□□□ □□□ □□□□□□ □□□[846] □□□□□□ □□ □□□□□ □□□□ □□□□□ □□□ □□□□ □□□ □□□□ □□□□□□□□□ □□, □□□□□□□ □□ □□□□□ □□ □□□□□□ □□□□□□□ □□□ □□□□□□ □□□ □□□□□□□ □□□ □□□□□□□□□□ □□□□ □□□□□ □□, □□□□□□ □□□□□□ □□ □□□□□ □□□□□□ □□□ □□□□□□□ □□; □□□□ □□□□ □□□□□□ □□□□ □□□□ □□□□ □□□□□□□ □□, □□□ □□□□ □□ □□□□□ □□□□□□□ □□□ □□ □□□□ □□□□□□ □□□ □□□□□ □□□□ □□□□ □□□□ □□ □□□ '□□ □□, □□□□□□□□ □□□□□□ □□ □□□□□ □□□□□□ □□□□□ □□, □□□□□ □□□□□ □□□ □□□□□ □□ □□□ □□□□ □□□□□ □□□ □□; □□□, □□□ □□□□, □□□□□ □□□□, □□□□□□□ □□□, □□□ □□□□□ □□□□ □□□ □□□□ □□□□ □□□ □□□□□□□ □□□ □□□□□□ □□ □□□□ □□□□□ □□□□, □□□ □□ □□□ □□□□ □□□ □□□□ □□□□□□ □□, □□□ □□□□□□□□□□□ □□□□ □□□□□□ □□□□□□ □□□□□ □□□□ □□□ □□□□ □□□□ □□□□ □□□ □□□□□□ □□ □□□□ □□□, □□□□□□ □□□□□□ □□ □□□□□-□□□□□□ □□ □□□□□ □□□□□□□ □□ □□□□□□□□□ □□ □□□□□ □□□□ □□□□□ □□□□ □□□□□; □□□□□□ □□□□□ □□□□ □□□ □□□□□, □□□□□ □□□□□□ '□□ □□□□□□□ □□□□□; □□□□ □□ □□□□□ □□□□□ □□□□ □□□□□□□ □□□ □□□□ □□□□□ □□□ □□□□□ □□, □□□ □□ □□□□ □□ □□□□□□ □□□□□ □□□□ □□□□□ □□ □□□ □□□□□□ □□□ □□□□ □□□ □□□□□ □□□□ □□□□□□□□□□ □□□□

□□ □□□□□ □□, □□□ "res ad Triarios rediit." □□□□□□□ □□, □□□□□□□□□□□ □□□ □□□□ □□□ □□□□□□ □□ □□□□□□□□ □□□□ □□□□□□ □□□ □□□ □□□□, □□□□□□ □□□ □□ □□□□□□□ □□□ □□□ □□□□□ □□□□ □□□□ □□□□□□ '□□ □□□□ □□□[847] □□ □□ □□□ □□□□□ □□□□ □□, □□□□ □□□□□□ □□, □□□□ □□□ □□ □□□□□ □□□□ □□□, □□□□□ □□□ □□□□ □□□□ □□□□□ □□□□□ □□□□□'

□□□ □□□ □□□□□ □□□□□ □□□□ □□□□□□ □□ □□□□□, '□□□□ □□□□ □□ □□□□ □□□□□', □□□□□ □□□□□□ □□□□□ □□, □□□□ □□□□ □□□□ □□□ □□ □□□□□□, □□□ □□□□□ □□□□ □□□

□□□□. 272.—□□□□□□ (□□□□ □□ □□□□ □□□)□

□□□□□□□ □□□ □□□□□□□□, □□□ □□□□□□ □□□□ □□□□□□□ □□□□ □□□□□□, □□□□□ □□□ □□□□□□ □□; □□ □□ □□□□□ □□□□□□□□□□□ □□□□ □□□□□ □□□ □□ □□□□ □□ □□□ □□□□ □□□ □□□□□□ □□□□□□ □□□□□□ □□ □□ □□□□ □□□ □□ □□□ □□□□□ □□□□□ □□□[848] □□□□ □□□ □□□□ □□□ □□□□ □□□□□ □□ □□□□-□□□□ □□, □□□ □□□□ □□ □□□□□ □□□ □□□□ □□□ □□□□□□ □□ □□□□□ □□□□□ □□□□ □□□□ □□□ □□□□ □□□□□□ □□ □□□ □□□□□□ □□□ □□□ □□□□□□ □□ □□□ □□□□[849] □□□□ □□□□□ □□□□ □□ □□□□□ □□□□ □□; □□□□ □□□□□ □□□ □□□□ □□□ □□□□□□□□ (□□□□œ), □□□ □□□□□ □□□ □□□ □□□□ □□□□□ □□ □□□ (σκῦτος, □□□□, □□□□□ □□ □□□□ ?), □□□ □□□□□□□□ □□□□□□□ □□□□□□□, □□□□ □□□ □□□□, □□□□ □□□ □□□□ □□□ □□□□ □□□□□ □□□; □□□□□ □□□□ □□ □□, □□□ □□□□ '□□ □□□ □□□□□□ □□□ □□□ □□□ □□□□ □□□□□□□□□ □□□ □□□□□ □□ □□□□ □□□ □□□ □□□ □□□□□ □□, □□□□□□ □□□□ □□□□ □□ □□□□ □□□ □□□ □□, □□□ □□□ □□□□ □□□ □□□□ '□□□□□□□□' □□□ '□□□□□□' □□□□ □□□□ □□□□ □□□ □□□ □□□□ □□ □□□ '□□ □□□□ □□□□ □□□□□□ □□□□□ □□; □□□□□ □□ □□□□□ □□□□□□, □□ □□□□ □□□ □□□□ □□□□ □□□□ □□□□ □□□ □□□□□□, □□□□ □□□□ □□□□ □□□□□□□□ □□□□□ □□, □□□□ □□□□ □□□□ □□□□□ □□ □□□ □□□□ □□□□□ □□□ □□□□□ □□; □□□□□□□□ □□ □□ □□□□□ □□ □□□□□[850] □□□□□□ □□□ □□□□□ □□□□□ □□ □□□-□□□□ □□ □□□□□ □□□□□□□ □□□□ □□□□ □□ □□□□ □□□□□ □□□

ਦੂਜੀ ਲਾਈਨ, ਜੋ ਤੀਜੀ ਲਾਈਨ ਵਾਂਗ ਮਿਆਰਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦੀ ਸੀ, ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਜਾਂ ਪ੍ਰੋਸੀ, ਸਿਆਣੇ ਸਿਪਾਹੀਆਂ ਤੋਂ ਬਣੀ ਸੀ। ਇਹ ਨਾਮ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਯੂਨਾਨੀ ਪ੍ਰੋਮਾਚੋਈ ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਗ੍ਰੇਨੇਡੀਅਰਜ਼ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਫਰੰਟ ਲਾਈਨ ਬਣਾਈ ਸੀ।

2 ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਟ੍ਰਾਈਰੀ (ਤੀਜੀ ਲਾਈਨ ਦੇ ਆਦਮੀ) ਆਏ, ਇੱਕ ਰਿਜ਼ਰਵ, ਜਿਸਨੂੰ
ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਤੋਂ ਬੁਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ - ਅਜ਼ਮਾਈ ਬਹਾਦਰੀ ਦੇ ਬਜ਼ੁਰਗ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਦਿਨ ਦੀ ਕਿਸਮਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਪਹਿਲਾਂ ਉਹ ਦੋ ਪਹਿਲੀਆਂ ਲਾਈਨਾਂ (ਐਂਟੇਪਿਲਾਨੀ) ਦੇ ਉਲਟ, ਇਕੱਲੇ ਪਿਲਾਨੀ

851 (ਜੈਵਲਾਈਨਰ) ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ
ਸ਼ੱਕੀ ਹਥਿਆਰ, ਜਿਸਨੇ ਪੁਰਾਣੀ ਦੁਨੀਆਂ ਦਾ ਬਹੁਤ ਸਾਰਾ ਹਿੱਸਾ ਜਿੱਤਿਆ, ਅਤੇ ਜੋ ਫ੍ਰੈਂਕਸ ਨੂੰ ਵਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਮਿਲਿਆ, ਲਗਭਗ ਛੇ ਫੁੱਟ ਅਤੇ ਤਿੰਨ-ਚੌਥਾਈ ਲੰਬਾ ਸੀ, ਇੱਕ ਲੋਹੇ (ਦੋ ਫੁੱਟ) ਤੋਂ ਬਣਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅੰਡਾਕਾਰ ਜਾਂ ਪਿਰਾਮਿਡਲ ਸਿਰ ਸੀ, ਇੱਕ ਲੱਕੜ ਦੇ ਸਾਕਟ ਵਾਲੇ ਸ਼ਾਫਟ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਚੌੜੇ ਟੈਂਗ ਦੁਆਰਾ ਇਸਦੀ ਲੰਬਾਈ ਤਿੰਨ ਗੁਣਾ ਸੀ। ਬਾਅਦ ਵਾਲਾ ਅੱਡੀ 'ਤੇ ਗੋਲ ਸੀ ਅਤੇ ਮੋਢਿਆਂ ਦੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਵਰਗਾਕਾਰ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਫਲਾਰਿਕਾ ਜਾਂ ਫਾਇਰ-ਮਿਜ਼ਾਈਲ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਲਿਵੀ,

852 ਤੋਂ ਸਿੱਖਦੇ
ਹਾਂ। ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਅਤੇ ਟ੍ਰਾਈਰੀ ਦੋਵੇਂ ਤਲਵਾਰਾਂ ਵੀ ਰੱਖਦੇ ਸਨ, ਪਹਿਲੀ ਸੱਜੇ ਕਮਰ 'ਤੇ, ਬਾਅਦ ਵਾਲੀ ਇਸਦੇ ਉੱਪਰ: ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਗੁੰਝਲਦਾਰ ਸੰਜੋਗ ਹੈ। ਬੈਂਡਮੈਨ, ਸਿਗਨਾ-ਬੇਅਰਰਾਂ ਵਾਂਗ, ਇੱਕ ਅਜੀਬ ਹੈਲਮੇਟ ਪਹਿਨਦੇ ਸਨ; ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਟਿਊਬੀਸੀਨ (ਟਿਊਬਾ, ਇੱਕ ਲੰਮਾ ਏਟਰਸਕਨ ਟਰੰਪਟ ਵਰਤਦੇ ਹੋਏ), ਕੌਰਨੀਸੀਨ (ਕੋਰਨੂ ਇੱਕ ਰਾਈਟਡ ਹਾਰਨ ਹੈ), ਅਤੇ ਬੁਸੀਨੇਟੋਰਸ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ, ਇੱਕ ਛੋਟਾ ਸਧਾਰਨ ਸਾਜ਼ ਵਜਾਉਂਦੇ ਸਨ। ਰੋਮਨ ਅਫਸਰ ਆਦਮੀਆਂ ਵਾਂਗ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਸਨ।

ਚਿੱਤਰ 273.—ਸੈਂਚੁਰੀਅਨ ਦਾ ਕੁਇਰਾਸ, ਫਲੇਰੀ ਜਾਂ ਸਜਾਵਟ ਦੇ ਨਾਲ।
ਯੂਟ੍ਰੈਕ ਮਿਲੀਸ਼ੀਆ ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਤਹਿਤ ਫੌਜ ਦੇ ਘੋੜਸਵਾਰ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਪੈਦਲ ਸੈਨਾ ਦੇ ਅਨੁਪਾਤ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਸੀ। ਪੋਲੀਬੀਅਸ ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਅਨੁਪਾਤ ਦੋ ਸੌ ਤੋਂ ਚਾਰ ਹਜ਼ਾਰ ਸੀ। ਇਹ ਬਾਂਹ ਯੂਨਾਨੀਆਂ ਅਤੇ ਗੈਲੋ-ਯੂਨਾਨੀਆਂ ਨਾਲੋਂ ਘੱਟ

ਭਾਰੀ ਕਾਂਸੀ ਦੇ ਪੂਰੇ ਸੂਟ ਵਿੱਚ ਪਹਿਨੀ ਹੋਈ ਸੀ;

853 ਬਲਦ ਦੀ ਚਮੜੀ ਦਾ ਬਕਲਰ ਗੋਲ,
ਅੰਡਾਕਾਰ, ਜਾਂ ਬਹੁਭੁਜ ਸੀ। ਘੋੜਸਵਾਰ ਦੇ ਹਥਿਆਰ ਇੱਕ ਬਰਛਾ (ਕੰਟਸ) ਸਨ, ਜਿਸਦੇ ਨਾਲ ਅਕਸਰ ਇੱਕ ਬਰਛਾ, ਇੱਕ ਕਮਰ-ਖੰਜਰ, ਅਤੇ ਸੱਜੇ ਪਾਸੇ ਪਹਿਨੀ ਗਈ ਇੱਕ ਤਲਵਾਰ ਹੁੰਦੀ ਸੀ; ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ, ਸਾਡੇ ਤੋਂ ਉਲਟ, ਪੈਦਲ ਸੈਨਾ ਦੇ ਹਥਿਆਰ ਦੇ ਰੂਪ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖਦੇ ਸਨ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਜੋਸੀਫਸ ਤੋਂ ਸਿੱਖਦੇ ਹਾਂ, ਯਰੂਸ਼ਲਮ ਦੀ ਘੇਰਾਬੰਦੀ ਦੌਰਾਨ ਰੋਮਨ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਯੂਨਾਨੀ ਘੋੜਸਵਾਰ, ਸੱਜੇ ਪਾਸੇ ਲਟਕੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਲੰਬੀਆਂ ਤਲਵਾਰਾਂ ਲੈ ਕੇ ਜਾਂਦੇ ਸਨ।
ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਫੌਜ ਦੇ ਬਾਅਦ ਇਸਦੇ ਵਿਸ਼ਾਲ ਟੌਰਮੈਂਟਾ (ਤੋਪਖਾਨੇ) ਆਏ: ਕੈਟਾਪਲਟ (ਡਾਰਟਸ ਲਈ) ਅਤੇ ਬੈਲਿਸਟੋ (ਪੱਥਰਾਂ ਲਈ), ਵੈਕਸੀਲਾਰੀ ਜਾਂ ਸਭ ਤੋਂ ਪੁਰਾਣੇ ਸਿਪਾਹੀਆਂ ਦੁਆਰਾ, ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਵੈਕਸੀਲਮ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਅਤੇ ਸੈਪਰਸ ਜਾਂ ਫੈਬਰੀ (ਲਿਗਨਰੀ, ਆਦਿ) ਦੁਆਰਾ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਕੈਂਪ-ਫਾਲੋਅਰਜ਼ (ਕੈਲੋਨਜ਼, ਲਿਕਸੋ) ਅਤੇ ਸਮਾਨ (ਇਮਪੀਡੀਮੈਂਟਾ) ਪਿਛਲੇ ਪਾਸੇ ਲਿਆਏ।
ਰੋਮਨ ਪੈਦਲ ਸੈਨਾ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਡ੍ਰਿਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਵੈਜੀਟੀਅਸ ਸਾਨੂੰ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰੰਗਰੂਟਾਂ ਨੂੰ ਆਮ ਤਲਵਾਰਾਂ ਦੇ ਭਾਰ ਨਾਲੋਂ ਦੁੱਗਣੇ ਓਸੀਅਰ-ਬਕਲਰ ਅਤੇ ਦਾਅ ਨਾਲ ਅਭਿਆਸ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਇੱਥੇ ਨਿਯਮਤ ਚੈਂਪਸ ਡੀ ਮਾਰਸ ਵੀ ਸਨ, ਲੱਕੜ ਦੀਆਂ ਤਲਵਾਰਾਂ ਅਤੇ ਜੈਵਲਿਨ ਨਾਲ 'ਸ਼ੈਮ-ਫਾਈਟਸ' ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਿੰਦੂ ਗੇਂਦਾਂ ਵਿੱਚ ਢੱਕੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਸਾਮਰਾਜ ਦੇ ਨਾਰੀਵਾਦੀ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ, ਕਾਂਸਟੈਂਟਾਈਨ ਤੋਂ ਥੋੜ੍ਹੀ ਦੇਰ ਬਾਅਦ, ਫੌਜੀ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਵਿੱਚ ਢਿੱਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਅਤੇ ਫੌਜ ਦਾ ਸੜਨ ਪੂਰਾ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਆਦਮੀਆਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪੈਕੇਟ ਮੋਢੇ 'ਤੇ ਚੁੱਕਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗੱਡੀਆਂ ਵਿੱਚ ਚੁੱਕਿਆ। ਹਸਤਾ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਹੈਲਮੇਟ ਅਤੇ ਕੁਇਰਾਸ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਭਾਰੀ ਸਮਝ ਕੇ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਵੈਜੀਟੀਅਸ

854 ਕੋਲ ਗੋਥਾਂ ਦੁਆਰਾ ਫੌਜ ਦੀ ਹਾਰ ਨੂੰ ਇਸਦੇ ਪੁਰਾਣੇ
ਰੱਖਿਆਤਮਕ ਕਵਚ ਦੀ ਘਾਟ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਠਹਿਰਾਉਣ ਦਾ ਕਾਰਨ ਸੀ।
ਰੋਮੀਆਂ ਨੇ ਸਿਰਫ਼ ਮੁਹਿੰਮ ਦੌਰਾਨ ਹੀ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਕੈਂਪਸ ਮਾਰਟੀਅਸ ਅਤੇ ਰਾਜਧਾਨੀ ਦੇ ਹੋਰ ਸੱਤ 'ਪਾਰਕਾਂ' ਵਿੱਚ, ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੀ ਭੀੜ ਘੋੜਸਵਾਰੀ, ਤਲਵਾਰਬਾਜ਼ੀ ਅਤੇ ਐਥਲੈਟਿਕਸ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਕਰਦੀ ਸੀ। ਇੱਕ ਹੋਰ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਸਾਲੇ ਡੀ'ਆਰਮਜ਼ ਐਂਫੀਥੀਏਟਰ ਸੀ। ਇੱਕ ਸ਼ੁੱਧ ਫੌਜੀ ਰਾਸ਼ਟਰ ਲਈ, ਗਲੈਡੀਏਟੋਰਿਜ਼ਮ ਦੇ ਬਹੁਤ ਗੁਣ ਸਨ। "ਇਹ, ਸੱਚਮੁੱਚ, ਇੱਕ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਉਦਾਹਰਣ ਸੀ, ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਲਈ ਬਹੁਤ ਲਾਭਦਾਇਕ ਸੀ, ਹਰ ਰੋਜ਼ ਇੱਕ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸੌ, ਦੋ ਸੌ, ਜਾਂ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇੱਕ ਹਜ਼ਾਰ ਜੋੜੇ ਆਦਮੀਆਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹਥਿਆਰਬੰਦ, ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਟੁਕੜੇ-ਟੁਕੜੇ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਦੇਖਣਾ, ਹਿੰਮਤ ਦੀ ਇੰਨੀ ਦ੍ਰਿੜਤਾ ਨਾਲ ਕਿ ਕਿਸੇ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਜਾਂ ਹਮਦਰਦੀ ਦਾ ਇੱਕ ਸ਼ਬਦ ਬੋਲਦੇ ਨਹੀਂ ਦੇਖਿਆ, ਕਦੇ ਵੀ ਆਪਣੀ

ਪਿੱਠ ਨਹੀਂ ਮੋੜੀ, ਨਾ ਹੀ ਆਪਣੇ ਵਿਰੋਧੀ ਦੇ ਝਟਕੇ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਕਾਇਰਤਾਪੂਰਨ ਹਰਕਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਸਗੋਂ ਆਪਣੀ ਗਰਦਨ ਉਸਦੀ ਤਲਵਾਰ ਅੱਗੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਝਟਕੇ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਦੇਖਿਆ।"
ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹੀਵੀਂ ਸਦੀ 'ਲੈਨਿਸਤਾ ਦੀ ਘਿਣਾਉਣੀ ਬਰਬਾਦੀ',856 ਅਤੇ ਬਦਮਾਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਬਰਬਾਦ ਕਰਦੀ ਹੈ।
ਰੋਮਨ ਛੁੱਟੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕਸਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ।
ਲੂਡਸ ਗਲੈਡੀਏਟੋਰੀਅਸ

857 ਏਟਰਸਕਨਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮਨੁੱਖੀ ਸੰਸਥਾ ਵਜੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ ਸੀ,
ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ, ਅੰਤਿਮ ਸੰਸਕਾਰ ਦੀ ਚਿਤਾ 'ਤੇ, ਗੁਲਾਮਾਂ ਅਤੇ ਜੰਗੀ ਬੰਦੀਆਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਚਿਲਸ ਅਤੇ ਪਾਈਰਹਸ, ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਜਾਨਾਂ ਲਈ ਲੜਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਰੋਮ ਵਿੱਚ ਮੁਨਸ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਜਨਤਕ ਅੰਤਿਮ ਸੰਸਕਾਰ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਹ ਇੱਕ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਸੀ ਜਿਸਨੇ ਇਸਨੂੰ ਨਿੱਜੀ ਦਫ਼ਨਾਉਣ, ਮਨੋਰੰਜਨ ਅਤੇ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਛੁੱਟੀਆਂ ਦੇ ਤਿਉਹਾਰਾਂ 'ਤੇ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ।
ਲਿਵੀ

5 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ 'ਜਦੋਂ ਸਿਪੀਓ ਨੇ ਕਾਰਥੇਜ ਵਿਖੇ ਗਲੇਡੀਏਟਰਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕੀਤਾ' (ਈ.ਪੂ. 546) 'ਉਹ ਗੁਲਾਮ ਜਾਂ ਆਦਮੀ ਨਹੀਂ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣਾ ਖੂਨ ਵੇਚਿਆ, ਜੋ ਕਿ ਲੈਨਿਸਤਾ ਦੇ ਸਕੂਲ ਦਾ ਆਮ ਸਮਾਨ ਸੀ।'

858 ਸੇਵਾ ਸਵੈਇੱਛਤ ਅਤੇ ਬੇਲੋੜੀ ਸੀ। ਲੜਾਕੂਆਂ
ਨੂੰ ਅਕਸਰ ਛੋਟੇ ਰਾਜਕੁਮਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਹਿੰਮਤ ਦਿਖਾਉਣ ਲਈ ਭੇਜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ; ਦੂਸਰੇ ਜਨਰਲ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਵਿੱਚ ਅੱਗੇ ਆਉਂਦੇ ਸਨ, ਅਤੇ ਕੁਝ ਤਲਵਾਰ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਝਗੜਿਆਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਵਿਲੱਖਣ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਕੋਰਬਿਸ ਅਤੇ ਓਰਸੁਆ, ਚਚੇਰੇ ਭਰਾ-ਜਰਮਨ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਬੇਸ ਨਾਮਕ ਸ਼ਹਿਰ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਨੂੰ ਲੜਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 'ਫੌਜ ਨੂੰ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਦਿਲਚਸਪ ਤਮਾਸ਼ਾ ਦਿਖਾਇਆ,' ਬਜ਼ੁਰਗ ਤਲਵਾਰਬਾਜ਼ ਛੋਟੇ ਦੇ ਬੇਰਹਿਮ ਹਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਮੁਹਾਰਤ ਹਾਸਲ ਕਰ ਲੈਂਦਾ ਸੀ।
ਜਦੋਂ ਰੋਮ ਦੇ ਗਲੇਡੀਏਟਰਾਂ ਨੂੰ ਅਪਰਾਧੀਆਂ ਅਤੇ ਬੰਦੀ ਬਣਾ ਕੇ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਜਾਨਾਂ ਯੁੱਧ ਦੇ ਪੁਰਾਣੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਖੋਹ ਲਈਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ, ਤਾਂ ਵੀ ਕੁਝ ਮਨੁੱਖਤਾ ਬਚੀ ਰਹੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਐਡ ਗਲੇਡੀਅਮ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਵਾਲੇ ਅਪਰਾਧੀਆਂ ਨੂੰ ਸਾਲ ਦੇ ਅੰਦਰ-ਅੰਦਰ ਮਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ, ਪਰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਐਡ ਲੂਡਮ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਹ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ-ਅੰਦਰ ਆਪਣੀ ਰਿਹਾਈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦੇ ਸਨ। ਅਤੇ ਸਾਮਰਾਜ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸ਼ੋਅ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਾ 'ਫੈਸ਼ਨੇਬਲ' ਬਣ ਗਿਆ: ਸੇਵੇਰਸ ਨੂੰ ਆਜ਼ਾਦ ਨਾਗਰਿਕਾਂ, ਨਾਈਟਾਂ, ਸੈਨੇਟਰਾਂ ਅਤੇ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਅਖਾੜੇ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਤੋਂ ਵਰਜਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਗਲੈਡੀਏਟਰ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ 'ਇਮਾਨਦਾਰ ਗਰੀਬ' ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਸਰਾਪ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸੀ. ਉਸਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਮੌਸਮ ਵਿੱਚ ਸਿਖਲਾਈ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਰਸਦਾਰ ਭੋਜਨ (ਸਾਗੀਨਾ ਗਲੈਡੀਏਟੋਰੀਆ) ਖੁਆਇਆ ਗਿਆ ਸੀ: ਇਸ ਲਈ ਸਿਸੇਰੋ

859 ਨੇ
ਰੁੱਖੀ ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਚੰਗੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਹੈ 'ਗਲੇਡੀਏਟੋਰੀਆ ਟੋਟਿਅਸ ਕਾਰਪੋਰਿਸ ਫਰਮਿਟਾਸ।' ਉਹ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇੱਕ ਪਰਿਵਾਰ ਜਾਂ ਭਾਈਚਾਰਾ ਬਣ ਗਿਆ, ਜੋ ਕਿ ਪੈਟ੍ਰੋਨਨ 1 ਜੂਏਨੇਟਿਅਸ (ਪੈਟ੍ਰੋਨ 1-1) ਦਿੰਦਾ ਹੈ: nous laisser en-chainer, brusler, battre et tuer de glaive, et de souffrir tout ce que les gladiateurs légitimes souffrent de leur maitres, entertainment très-religieusement le corps et l’âme à son service.’(ਸਾਨੂੰ ਸੰਗਲਾਂ ਨਾਲ ਬੰਨ੍ਹਿਆ ਜਾਵੇ, ਸਾੜਿਆ ਜਾਵੇ, ਕੁੱਟਿਆ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਤਲਵਾਰਾਂ ਨਾਲ ਮਾਰਿਆ ਜਾਵੇ, ਅਤੇ ਉਹ ਸਭ ਕੁਝ ਸਹਿਣ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਜੋ ਜਾਇਜ਼ ਗਲੈਡੀਏਟਰ ਆਪਣੇ ਮਾਲਕਾਂ ਦੇ ਹੱਥੋਂ ਦੁੱਖ ਝੱਲਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਉਸਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਸਰੀਰ ਅਤੇ ਆਤਮਾ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਧਾਰਮਿਕ ਮਨੋਰੰਜਨ ਕਰਦੇ ਹਨ।) ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ, ਉਹ ਸਮਾਜ ਦਾ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਸਮਾਜ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਲੈਨਿਸਤਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਉਹ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਅਭਿਆਸ ਕਰਦਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਕੋਇਲੀਓਲਸ ਜਾਂ ਛੋਟੀ ਕੋਇਲੀਅਨ ਹਿੱਲ ਦੇ ਨੇੜੇ ਲੂਡਸ ਮੈਟੂਟਿਨਸ ਸਾਰੀਆਂ ਜਮਾਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਅਕਸਰ ਆਉਂਦਾ ਸੀ।

860 ਇੱਥੇ ਉਸਨੇ
'ਹਵਾ ਨਾਲ ਲੜਿਆ' (ρα δ ρειν), ਇੱਕ Σκιαμαχ α ਜਿਵੇਂ ਅਸੀਂ ਬੋਰੀ ਨਾਲ ਲੜਦੇ ਹਾਂ; ਉਸਨੇ ਰੂਡਿਸ (ਡੰਡੀ ਜਾਂ ਲੱਕੜ ਦੀ ਤਲਵਾਰ) ਨਾਲ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕੀਤਾ; ਉਸਨੇ ਪਾਲਸ ਨੂੰ ਕੱਟਿਆ, ਜੋ ਕਿ ਜਰਮਨ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਅਤੇ ਆਧੁਨਿਕ ਰੈਜੀਮੈਂਟਾਂ ਦਾ 'ਪੋਸਟ-ਪ੍ਰੈਕਟਿਸ' ਹੈ, ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਹਾਲਟੇਰੇਸ (ਡੰਬ-ਘੰਟੀਆਂ, ਡੋਂਬੇਲਜ਼), ਅਤੇ ਹੋਰ ਕਲਾਵਾਂ ਨਾਲ ਪਿੱਠ ਅਤੇ ਮੋਢਿਆਂ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇੱਕ ਜ਼ਖ਼ਮ, ਜੋ ਸਿਖਲਾਈ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਇੱਕ ਆਦਮੀ ਲਈ ਘਾਤਕ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਨੂੰ ਹੀ ਅਜਿਹੀ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਅਪਾਹਜ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

861 ਪਲੀਨੀ,

862 ਸੱਚਮੁੱਚ, ਆਪਣੇ ਖ਼ਤਰੇ ਨੂੰ ਹਲਕਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸੀ. ਕਿਊਰੀਓ
ਦੇ ਦੋ ਧਰੁਵੀ-ਥੀਏਟਰਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਦੌਰਾਨ ਅੰਦਰ ਜਾਂ ਬਾਹਰ ਵੱਲ ਘੁੰਮਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਇਹ ਮਾਡਲ ਬੁੜਬੁੜਾਉਂਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ: 'ਗਲੇਡੀਏਟਰਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਰੋਮਨ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲੋਂ ਲਗਭਗ ਘੱਟ ਸੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਤੋਂ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਘੁੰਮਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ।'
ਜੇ ਲੜਾਈ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਤਲਵਾਰ (ਫੇਰਮ ਰੈਸਿਪੀਰੇ) ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ, ਤਾਂ ਗਲੈਡੀਏਟਰ, ਆਪਣੀ ਕਿਸਮਤ ਲਈ ਤਿਆਰ, ਮਰਦਾਨਾ ਦ੍ਰਿੜਤਾ ਨਾਲ ਇਸਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕੀਤਾ। ਜਦੋਂ ਹੇਠਾਂ ਝੁਕੇ ਹੋਏ ਅੰਗੂਠੇ ਨੇ ਦਇਆ ਕੀਤੀ, ਤਾਂ ਹਾਰੇ ਹੋਏ ਨੂੰ ਦਿਨ ਲਈ ਆਪਣਾ ਮਿਸ਼ਨ ਜਾਂ ਛੁੱਟੀ ਮਿਲ ਗਈ। ਔਗਸਟਸ ਨੇ ਮਨੁੱਖੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ੋਅ

ਸਾਈਨ ਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਬਰਬਰਤਾ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਚੌਥਾਈ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਜੇਤੂ ਨੂੰ ਹਥੇਲੀਆਂ ਭੇਟ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ, ਜਿੱਥੋਂ ਪਲੂਰੀਮਾਰਮ ਪਾਮਾਰਮ ਗਲੈਡੀਏਟਰ; ਅਤੇ ਨਕਦੀ ਦੇ ਨਾਲ, ਜਿਸ ਨੇ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਉਸਨੂੰ ਦੂਜੇ ਲਿੰਗ ਲਈ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕੀਤੀ। ਅਸੀਂ ਪੁਰਾਣੇ ਗਲੈਡੀਏਟਰਾਂ ਬਾਰੇ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹਾਂ, ਜੋ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕਰੀਅਰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਘਾਤਕ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹ ਸਾਬਕਾ ਸੈਨਿਕ, ਅਤੇ ਕਈ ਵਾਰ ਨਵੇਂ ਜੋ ਸਿਰਫ ਕੁਝ ਮੁਨੇਰਾ ਵਿੱਚ ਲੜੇ ਸਨ, ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਬੇਨਤੀ 'ਤੇ, ਖੇਡਾਂ ਦੇ ਸੰਪਾਦਕ ਜਾਂ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਕ ਦੁਆਰਾ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਛੁੱਟੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਫਿਰ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਰੁਡਿਸ (ਰੁਡ ਡੋਨਾਟੀ) ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਅਤੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਰੁਡਿਆਰੀ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਲ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ।
ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਗਲੇਡੀਏਟਰਾਂ ਦੇ ਨੋਟਿਸ ਵੀ ਹਨ। ਡਾਇਓਜੀਨਸ ਲਾਰਟਿਯਸ

863 ਚੌਥੇ
ਐਪੀਕੁਰਸ, 'ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਗਲੇਡੀਏਟਰ' ਵਜੋਂ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਝਿਜਕਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਪਾਰਟਾਕਸ, ਕ੍ਰਿਕਸਸ, ਅਤੇ ਓਨੋਮੌਸ ਲੈਂਟੁਲਸ ਦੇ ਵਾੜ-ਸਕੂਲ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲ ਆਏ, ਕੈਪੂਆ ਤੋਂ ਬਚ ਨਿਕਲੇ, ਅਤੇ ਵੇਸੁਵੀਅਸ ਵਿਖੇ ਇੱਕ ਕੈਂਪ ਬਣਾਇਆ; ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਗੁਲਾਮਾਂ ਦੇ ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਲੁੱਟੀਆਂ ਗਈਆਂ ਲੋਹੇ ਦੀਆਂ ਬਣੀਆਂ ਤਲਵਾਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੀਤੀ ਕਿ ਐਥੇਨੀਅਸ ਐਲਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ, 'ਜੇ ਸਪਾਰਟਾਕਸ ਲੜਾਈ ਵਿੱਚ ਨਾ ਮਰਿਆ ਹੁੰਦਾ, ਤਾਂ ਉਹ ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਵਾਸੀਆਂ ਲਈ ਕੋਈ ਆਮ ਮੁਸੀਬਤ ਨਹੀਂ ਲਿਆਉਂਦਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਯੂਨਸ ਨੇ ਸਿਸਲੀ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਸੀ।'

864

ਗਲੇਡੀਏਟੋਰੀਅਲ ਸ਼ੋਅ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਫੋਰਮ ਬੋਅਰੀਅਮ ਵਿੱਚ ਮਾਰਕਸ ਅਤੇ ਡੀ. ਬਰੂਟਸ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਦੇ ਅੰਤਿਮ ਸੰਸਕਾਰ ਸਮੇਂ, ਸੈਟਰਨਾਲੀਆ (ਸਾਡੇ ਕ੍ਰਿਸਮਸ) ਅਤੇ ਮਿਨਰਵਾ ਤਿਉਹਾਰਾਂ ਦੌਰਾਨ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ (ਈ.ਪੀ. 246)।

865 ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ
ਕਾਂਸਟੈਂਟਾਈਨ 'ਮਹਾਨ' (ਈ.ਡੀ. 306-33) ਦੁਆਰਾ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਇਹ ਹੁਕਮ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਤਾਜ਼ਾ ਜੀਵਨ ਦਿੰਦਾ ਜਾਪਦਾ ਸੀ; ਫ੍ਰੈਂਕ ਕੈਦੀਆਂ ਨੂੰ ਟ੍ਰੈਵਜ਼ ਦੇ ਅਖਾੜੇ ਵਿੱਚ ਸੌ ਲੋਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਹੋਨੋਰੀਅਸ ਦੁਆਰਾ ਦਬਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ (ਈ.ਡੀ. 404), ਜਿਸਨੇ ਭਿਕਸ਼ੂ ਟੈਲੀਮਾਚਸ ਦਾ ਸ਼ਹੀਦ ਬਣਾਇਆ। ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਦੱਸਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਧਾਰਮਿਕ ਆਗੂ ਕਿਵੇਂ ਲੜਾਕਿਆਂ ਨੂੰ ਵੱਖ ਕਰਨ ਲਈ ਐਂਫੀਥੀਏਟਰ ਵਿੱਚ ਭੱਜਿਆ, ਅਤੇ 'ਘਰ' ਦੁਆਰਾ ਬੇਕਾਬੂ ਪੱਥਰ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ।
ਪਰ ਇਹਨਾਂ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਤਮਾਸ਼ਿਆਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦਾ ਸਮਾਂ ਆ ਗਿਆ ਸੀ; ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਕਸਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਲੰਬੇ ਰਿਵਾਜ ਅਤੇ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ ਨੇ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਮਿਲਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਲੈਕਟੈਂਟੀਅਸ ਨੂੰ 'ਟੋਲੇਂਡਾ ਐਸਟ ਨੋਬਿਸ!' ਕਹਿਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਡਿਵਸ ਸੀਜ਼ਰ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸਨੇ ਲੜਾਈਆਂ ਲਈ ਇੰਨੇ ਸਾਰੇ

ਗਲੈਡੀਏਟਰ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਸਨ ਕਿ ਉਸਦੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਘਬਰਾ ਗਏ, ਅਤੇ ਗਿਣਤੀ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਕੈਲੀਗੁਲਾ, 'ਬੂਟਲਿੰਗ', ਇਸ ਖੇਡ ਲਈ ਸਮਰਪਿਤ ਸੀ, ਅਤੇ ਕੁਝ ਗਲੈਡੀਏਟਰਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਜਰਮਨ ਗਾਰਡਾਂ ਦਾ ਕਪਤਾਨ ਬਣਾਇਆ। ਉਸਨੇ 'ਮਿਰਮਿਲੋਨਸ' 866 ਨੂੰ ਕੁਝ ਹਥਿਆਰਾਂ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇੱਕ ਕੋਲੰਬਸ ਇੱਕ ਲੜਾਈ ਵਿੱਚ ਜੇਤੂ ਰਿਹਾ, ਪਰ ਥੋੜ੍ਹਾ ਜਿਹਾ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋਇਆ, ਉਸਨੇ ਜ਼ਖ਼ਮ ਨੂੰ ਜ਼ਹਿਰ ਨਾਲ ਭਰ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਸਨੂੰ ਕੋਲੰਬੀਨਮ ਦਾ ਨਾਮ ਮਿਲਿਆ। ਘਬਰਾਏ ਹੋਏ ਕਲੌਡੀਅਸ ('ਕੈਲਡੀਅਸ') ਨੇ 'ਪੈਲੀਅਮ ਵਿੱਚ ਘੁੱਟੇ ਹੋਏ, ਇੱਕ ਨਵੇਂ ਢੰਗ ਨਾਲ' ਤਮਾਸ਼ੇ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਤਾ ਕੀਤੀ! ਆਪਣੇ ਚਾਰ ਪੁੱਤਰਾਂ, ਇੱਕ ਜੇਤੂ ਇਨਾਮ-ਲੜਾਈ ਦੀ ਵਿਚੋਲਗੀ ਤੋਂ ਬਚਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਸਨੇ ਘਰ ਦੇ ਦੁਆਲੇ ਇੱਕ ਬਿਲੇਟ ਭੇਜਿਆ ਜੋ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਨੂੰ ਯਾਦ ਦਿਵਾਉਂਦਾ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬੱਚੇ ਪੈਦਾ ਕਰਨੇ ਕਿੰਨੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਗਲੈਡੀਏਟਰ ਲਈ ਕਿਰਪਾ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਬਾਅਦ ਦੇ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਉਹ ਜ਼ਾਲਮ ਹੋ ਗਿਆ। ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਲੜਾਕੂ ਡਿੱਗਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਦਾ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਰੇਟਿਆਰੀ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ, ਤਾਂ ਉਸਨੇ ਉਸਨੂੰ ਵੱਢਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਮੌਤ ਦੇ ਦੁੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਚਿਹਰੇ ਦੇ ਰੂਪ ਦਾ ਆਨੰਦ ਮਾਣ ਸਕੇ। ਦੋ ਲੜਾਕੂ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ, ਉਸਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਤਲਵਾਰਾਂ ਤੋਂ ਕੁਝ ਛੋਟੇ ਚਾਕੂ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ। ਉਹ ਬੇਸਟਿਆਰੀ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਵੀ ਖੁਸ਼ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਖੇਡ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਬੇਰਹਿਮ ਅਤੇ ਖੂਨੀ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ। ਨੀਰੋ ਨੇ ਆਪਣੇ 'ਸੁਨਹਿਰੀ ਕੁਇਨਕਵੇਨੀਅਮ' ਦੌਰਾਨ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਗਲੈਡੀਏਟਰ, ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਅਪਰਾਧੀ ਵੀ, ਨੂੰ ਮਾਰਿਆ ਨਾ ਜਾਵੇ; ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਚਾਰ ਸੌ ਸੈਨੇਟਰਾਂ ਅਤੇ ਛੇ ਸੌ ਨਾਈਟਾਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਅਟੁੱਟ ਕਿਸਮਤ ਅਤੇ ਬੇਦਾਗ ਪ੍ਰਸਿੱਧੀ ਸਨ, ਨੂੰ ਅਖਾੜੇ ਵਿੱਚ ਲੜਨ ਲਈ ਮਨਾ ਲਿਆ। ਉਸਨੇ ਥ੍ਰੇਸ ਜਾਂ ਪਰਮੁਲੇਰੀਅਨਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ, ਅਤੇ ਅਕਸਰ ਪ੍ਰਸੀਨ ਜਾਂ 'ਹਰੇ ਧੜੇ' ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਇਆ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਆਪਣੀ ਇੱਜ਼ਤ ਨਾਲ ਸਮਝੌਤਾ ਕੀਤੇ ਜਾਂ ਬੇਇਨਸਾਫ਼ੀ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ। ਆਪਣੇ ਬਾਅਦ ਦੇ ਅਤੇ ਜ਼ਾਲਮ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ,

867 ਗਲੈਡੀਏਟਰਾਂ ਦੇ ਇੱਕ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਸੁਣਿਆ ਕਿ
ਇੱਕ ਥ੍ਰੈਕਸ ਇੱਕ ਮਿਰਮਿਲੋ ਲਈ ਇੱਕ ਮੈਚ ਸੀ, ਪਰ ਖੇਡਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਕ ਲਈ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਉਸਨੇ ਉਸਨੂੰ ਬੈਂਚਾਂ ਤੋਂ ਅਖਾੜੇ ਵਿੱਚ ਘਸੀਟਿਆ ਅਤੇ ਕੁੱਤਿਆਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆਇਆ, ਇਸ ਲੇਬਲ ਨਾਲ, 'ਇੱਕ ਪਰਮੁਲੇਰੀਅਨ ਕੁਫ਼ਰ ਬੋਲਣ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ।' ਅਤੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ 'ਮੇਰੋ' ਨੇ ਗਾਉਣ ਅਤੇ ਵੀਣਾ ਵਜਾਉਣ ਦੇ ਆਪਣੇ ਜਨੂੰਨ ਨਾਲ ਦੁਨੀਆ ਨੂੰ ਬਦਨਾਮ ਕੀਤਾ, ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੋਮੋਡਸ ਨੇ ਸ਼ੌਕੀਆ ਗਲੈਡੀਏਟਰਸ਼ਿਪ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਨੀਵਾਂ ਕੀਤਾ। ਉਹ ਵਾੜ ਦਾ ਚਲਾਕ ਸੀ, ਪਰ ਸਭ ਤੋਂ ਕਾਇਰਾਨਾ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ। ਇੱਕ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਆਦਮੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਅਭਿਆਸ ਕੀਤਾ ਜਿਮਨਾਸਟ, ਉਸਨੇ ਅਭੇਦ ਕਵਚ ਪਹਿਨਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਭਾਰੀ ਤਲਵਾਰ ਨਾਲ ਲੜਿਆ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਉਸਦੇ ਵਿਰੋਧੀਆਂ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਟੀਨ ਅਤੇ ਸੀਸੇ ਦੇ ਬਲੇਡਾਂ ਦੀ ਆਗਿਆ

[868] [869] [870] [871] [872] ('gladio incurvo et falcato'): [873] [874] [875] [876] [877]

(ਸਬਲਿਗਾਕੁਲਮ), ਅਤੇ ਬੂਟਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਢਾਲ ਅਤੇ ਤਿੰਨ-ਥੌਂਗ ਵਾਲੇ ਫਲੈਗੈਲਮ ਜਾਂ ਸਰੋਵਰ ਨਾਲ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਲੜਦਾ ਹੈ।
ਗਲੈਡੀਏਟਰਸ ਬੇਸਟਿਆਰੀ (θηριoμ χoι) ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਇੱਕ ਸਮੂਹ ਸੀ, ਜੋ ਜੰਗਲੀ ਜਾਨਵਰਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਲੜਦੇ ਸਨ; ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਫੋਰਮ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਸਰਕਸ ਵਿੱਚ। ਫਿਰ, ਬੇਸਟਿਆਰੀ, ਜੋ ਸ਼ੇਖੀ ਮਾਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੇਂਟ ਪੌਲ ਕਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸੀ, ਨੂੰ ਅਪਰਾਧੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਐਡ ਲਿਓਨ ਸੁੱਟੇ ਜਾਣ ਨਾਲ ਸ਼ਰਮਿੰਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ, ਬਿਨਾਂ ਬਚਾਅ ਦੇ ਸਾਧਨਾਂ ਦੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੈਂਟਰ, ਐਂਡਰੋਕਲਸ, ਅਤੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਈਸਾਈ ਕਮਿਊਨਿਸਟ।878 ਜਾਨਵਰ-ਲੜਨ ਵਾਲਿਆਂ ਕੋਲ ਆਪਣਾ ਸਕੂਲ ਬੇਸਟਿਆਰੀਅਮ ਜਾਂ ਬੇਸਟਿਆਰੀਅਮ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਉਹ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਕਰਦੇ ਸਨ, ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਆਕਟੋਰਮੈਂਟਮ ਜਾਂ ਤਨਖਾਹ ਮਿਲਦੀ ਸੀ। ਹਥਿਆਰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਨ: ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਤਲਵਾਰ, ਦੂਜੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪਰਦਾ, ਅਤੇ ਖੱਬੀ ਲੱਤ ਨੂੰ ਗ੍ਰੀਵ ਦੁਆਰਾ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਡਿਵਸ ਸੀਜ਼ਰ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧੀਆਂ ਨੇ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਚਾਂਦੀ ਦੇ ਹਥਿਆਰਾਂ ਨਾਲ ਜੰਗਲੀ ਜਾਨਵਰਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕੀਤਾ। ਆਧੁਨਿਕ ਬਚਾਅ ਸਪੈਨਿਸ਼ ਬਲਦ-ਲੜਾਈ ਹੈ। ਇੰਗਲੈਂਡ ਵਿੱਚ ਗਲੈਡੀਏਟੋਰਿਜ਼ਮ ਐਡੀਸਨ ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਤੱਕ ਇੱਕ ਫੈਸ਼ਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਚੱਲਿਆ; ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਤਲਵਾਰਬਾਜ਼ਾਂ ਵਿੱਚ, ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਬਚਿਆ ਨਾਮ ਹੈ
—— ਮਹਾਨ ਫਿੱਗ, ਇਨਾਮ ਜਿੱਤਣ ਵਾਲੇ ਸਵੈਨਾਂ ਦੁਆਰਾ
ਰਾਜੇ ਨੇ ਮੈਰੀ'ਬੋਨ ਮੈਦਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ।

879

ਗਲੈਡੀਏਟੋਰਿਜ਼ਮ 'ਤੇ ਇਸ ਚਰਚਾ ਨੂੰ ਸਮਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ। ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਖੇਡਾਂ ਬੇਰਹਿਮ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਪਰ ਸਾਨੂੰ ਬੇਰਹਿਮੀ ਨੂੰ ਬੇਰਹਿਮੀ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਮਿਲਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਕਸਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪਹਿਲਾ ਬੁੱਧੀ ਦੀ ਮਹਾਨਤਾ ਦੇ ਨਾਲ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਬਾਅਦ ਵਾਲਾ ਨੀਚਤਾ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਹੈ। ਹਰ ਕੌਮ ਆਪਣੇ ਗੁਆਂਢੀ ਦੇ ਮਨਪਸੰਦ ਮਨੋਰੰਜਨ ਨੂੰ 'ਫਾਈ-ਫਾਈ' ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੈ। ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਲੂੰਬੜੀ-ਸ਼ਿਕਾਰੀ ਅਤੇ ਕਬੂਤਰ-ਨਿਸ਼ਾਨੇਬਾਜ਼

880 ਬਲਦ-ਲੜਾਈ ਅਤੇ ਕੁੱਕੜ-ਲੜਾਈ 'ਤੇ ਸਖ਼ਤ ਹਨ - ਸਪੇਨ ਅਤੇ ਸਪੈਨਿਸ਼
ਦੱਖਣੀ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਲਾਸੀਕਲ ਅਤੇ ਪੂਰਬੀ ਮਨੋਰੰਜਨ।

881 ਮੁੱਕੇਬਾਜ਼, ਜੋ
ਯੂਨਾਨੀਆਂ ਅਤੇ ਰੋਮਨਾਂ ਦੇ ਸੇਸਟਸ-ਖੇਡ ਦੀ ਇੱਕ ਨਿਮਰ ਦੂਰੀ 'ਤੇ ਨਕਲ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਲਾ ਬਾਕਸ ਫ੍ਰਾਂਸਾਈਜ਼ 'ਤੇ, ਸੇਵੇਟ ਦੀ ਸਜਾਵਟ ਨਾਲ ਬਦਨਾਮ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹੈ; ਅਤੇ ਬ੍ਰਾਜ਼ੀਲੀਅਨ ਕੈਪੋਇਰਾ 'ਤੇ, ਜੋ ਆਪਣੇ ਉੱਨੀ ਸਿਰ ਨਾਲ ਝੁਕਦਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਲਟ। ਨਿਰਪੱਖ ਖੇਡ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਜਾਂ ਮੌਜੂਦਗੀ, ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ, ਖੇਡਾਂ ਦੇ ਸਾਰੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰੂਪਾਂ ਦੀ ਨਿੰਦਾ ਜਾਂ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜੋ ਸਿਰਫ਼ ਜਾਂ ਸ਼ੁੱਧ ਬਰਬਰਤਾ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਅਤੇ, ਇਸ ਪਰੀਖਿਆ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਅਸੀਂ ਰੋਮ ਦੇ ਗਲੈਡੀਏਟੋਰੀਅਲ ਖੇਡਾਂ ਦਾ ਸਖ਼ਤ ਨਿਰਣਾ ਨਹੀਂ ਕਰਾਂਗੇ।

ਹੁਣ ਮੈਂ ਰੋਮਨਾਂ ਵਿੱਚ ਤਲਵਾਰ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਦਾ ਹਾਂ, ਜੋ ਕਿ ਯੂਨਾਨ ਨਾਲੋਂ ਇੱਕ ਸਰਲ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ।
ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਰੋਮ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਦੱਖਣੀ ਯੂਰਪ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਲੋਹ ਯੁੱਗ ਦੌਰਾਨ ਹੋਈ ਸੀ, ਇਹ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ ਕਿ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੇ, ਆਪਣੇ ਪੂਰਵਜਾਂ ਐਟਰਸਕਨਾਂ ਵਾਂਗ, ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਤਾਂਬੇ ਅਤੇ ਕਾਂਸੀ ਦੇ ਆਪਣੇ ਬਲੇਡ ਬਣਾਏ ਸਨ, ਪੱਤੇ ਦੀ ਸ਼ਕਲ ਯੂਨਾਨੀਆਂ ਤੋਂ ਉਧਾਰ ਲਈ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸਨੂੰ ਗਲੈਡੀਏਟਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਸਮੱਗਰੀ ਸਟੀਲ ਦੇ ਯੁੱਗ ਤੱਕ ਰਹੇਗੀ, ਪਰ ਉਸਦੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਰੋਮ ਨੇ ਸਖ਼ਤ ਧਾਤ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਪਲੀਨੀ ਸਾਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੋਰਸੇਨਾ ਨੇ ਆਪਣੀ ਥੋੜ੍ਹੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਜਿੱਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਲੋਹੇ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਵਰਜਿਆ ਸੀ; ਸਟਾਈਲਸ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣਾ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਨਾਲ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਸੀ। ਪੌਲੀਬੀਅਸ ਨੋਟ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਦੇ ਜ਼ਮਾਨੇ ਵਿੱਚ ਕਾਂਸੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੱਖਿਆਤਮਕ ਸ਼ਸਤਰ - ਹੈਲਮੇਟ, ਛਾਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਪਲੇਟਾਂ ਅਤੇ ਗਰੀਵ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਸੀ। ਸਾਰੇ ਅਪਮਾਨਜਨਕ ਹਥਿਆਰ, ਤਲਵਾਰਾਂ ਅਤੇ ਬਰਛੇ, ਜਾਂ ਤਾਂ ਸਟੀਲ ਦੇ ਬਣੇ ਹੁੰਦੇ ਸਨ, ਜਾਂ ਇਸ ਨਾਲ ਲਪੇਟੇ ਜਾਂਦੇ ਸਨ। ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਇਸ ਉੱਤਮਤਾ ਦਾ ਕਾਰਨ ਅਸੀਂ ਦੂਜੇ ਪੁਨਿਕ ਯੁੱਧ (ਈ.ਪੂ. 218-201) ਵਿੱਚ ਰੋਮਨ ਸਫਲਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਬਹਾਦਰ ਗੌਲਾਂ ਉੱਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਿੱਤ ਨੂੰ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਾਂ, ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਕਾਂਸੀ ਤੋਂ ਬਿਹਤਰ ਕਿਸੇ ਚੀਜ਼ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਤਲਵਾਰ ਫੈਰਮ ਕਹਿਣ ਦਾ ਕਾਰਨ ਸੀ।

882

ਰੋਮਨ ਤਲਵਾਰ ਐਨਸਿਸ, ਗਲੈਡੀਅਸ ਅਤੇ ਸਪਾਥਾ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਦੋ ਸਾਬਕਾ ਕਵਿੰਟੀਲੀਅਨ,

883

ਦੁਆਰਾ ਸਮਾਨਾਰਥੀ ਵਜੋਂ ਵਰਤੇ ਗਏ ਹਨ ਪਰ ਪਹਿਲਾ ਵਰਤਮਾਨ ਵਿੱਚ ਕਾਵਿਕ ਬਣ ਗਿਆ। ਵਿਉਤਪੱਤੀ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਸੰਤੁਸ਼ਟੀਜਨਕ ਹਨ। ਵੌਸ ਨੂੰ γχoς, hasta ਵਿੱਚ Ensis ਲੱਭੇਗਾ; ਸੰਸਕ੍ਰਿਤਵਾਦੀਆਂ ਵਿੱਚ ਅਸਿ, ਇੱਕ ਤਲਵਾਰ, ਜ਼ੈਂਡ ਐਨ. ਗਲੈਡੀਅਸ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਲੇਡ ਫਰੈਂਡਾ, ਅਰਧ ਕਲੇਡੀਅਸ (ਵਾਰੋ ਅਤੇ ਲਿਟਲਟਨ) ਨੂੰ ਖਿੱਚਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ; ਵੌਸ κλ δoν (ramus), ਇੱਕ ਨੌਜਵਾਨ ਸ਼ਾਖਾ, ਸਭ ਤੋਂ ਪੁਰਾਣੀ ਤਲਵਾਰ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੰਦਾ ਹੈ: ਦੂਜਿਆਂ ਨੂੰ ਇਹ ਕੇਲਟਿਕ ਕਲਾਡ, ਵਿਨਾਸ਼ਕਾਰੀ ਦਾ ਇੱਕ ਜਨਕ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। 'ਸਪਾਥਾ' ਦੀ ਵਿਉਤਪੱਤੀ ਦਾ ਮੈਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਇਲਾਜ ਕਰ ਚੁੱਕਾ ਹਾਂ: ਸੁਏਟੋਨਿਅਸ 884 ਇਸਨੂੰ ਮਚੈਰਾ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ; ਪਰ ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਛੋਟਾ ਮਾਚੇਰੀਅਮ ਢਿੱਲੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।
ਰੋਮਨ ਤਲਵਾਰ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੋਰ ਹਥਿਆਰਾਂ ਵਾਂਗ, ਯੂਨਾਨੀਆਂ ਨਾਲੋਂ ਲੰਬੀ ਅਤੇ ਵੱਡੀ, ਭਾਰੀ ਅਤੇ ਵਧੇਰੇ ਭਿਆਨਕ ਸੀ।885 ਸਭ ਤੋਂ ਪੁਰਾਣਾ ਰੂਪ, ਵਰਜਿਲ ਅਤੇ ਲਿਵੀ ਦਾ 'ਨਾਇਕ ਦੀ

ਬਾਂਹ', ਪਿੱਤਲ ਦਾ ਇੱਕ ਛੋਟਾ ਇੱਕ-ਧਾਰੀ ਕੱਟਣ ਵਾਲਾ ਹਥਿਆਰ ਸੀ, ਜਿਸਨੂੰ 'ਗੈਲਿਕ ਤਲਵਾਰ' ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਰੋਮਨ ਸਹਾਇਕ (ਚਿੱਤਰ 276) ਦੀ ਬਾਂਹ ਵਿੱਚ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ, ਜੇ ਸਭ ਤੋਂ ਪੁਰਾਣਾ ਨਹੀਂ, ਸ਼ਕਲ ਪੱਤਾ ਸੀ, ਜਿਸਦੀ ਲੰਬਾਈ ਉਨ੍ਹੀ ਇੰਚ (ਮੇਯੈਂਸ 'ਤੇ ਮਿਲਿਆ ਬਲੇਡ) ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਛੱਬੀ ਇੰਚ (ਬਿੰਗੇਨ ਖੋਜ) ਤੱਕ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸੀ। ਬਾਅਦ ਵਾਲਾ ਅਜੀਬ ਹੈ; ਹਿਲਟ ਕਾਂਸੀ ਨਾਲ ਸਜਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕਰਾਸ-ਗਾਰਡ ਹੈ। ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਲੇਡ (ਚਿੱਤਰ 277) 'ਤੇ, ਜਿਸਦਾ ਇੱਕ ਕਾਸਟ ਆਰਟਿਲਰੀ ਮਿਊਜ਼ੀਅਮ, ਪੈਰਿਸ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਸ਼ਸਤਰਧਾਰੀ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨ, ਸਬੀਨੀ (ਓਪਸ) ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।
ਤੀਜਾ ਰੂਪ, ਜਿਸਨੂੰ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੋਮਨ ਸਿਪਾਹੀ ਨਾਲ ਪਛਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਬਹੁਤ ਮਿਲਦਾ- ਜੁਲਦਾ ਹੈ ਜੋ ਫਰਾਂਸੀਸੀ ਫੌਜ ਵਿੱਚ ਮਾਰਸ਼ਲ ਸੋਲਟ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਬਿਨਾਂ ਵਿੱਤੀ ਲਾਭ ਦੇ। ਔਸਤ ਲੰਬਾਈ ਬਾਈ ਇੰਚ ਮੰਨੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਿਸਦੀ ਪਕੜ ਛੇ ਇੰਚ ਅਤੇ ਇੱਕ ਕਰਾਸ-ਬਾਰ (ਹਮੇਸ਼ਾ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ) ਚਾਰ ਇੰਚ ਅਤੇ ਅੱਧਾ ਲੰਬਾ ਅਤੇ ਚਾਰ ਲਾਈਨਾਂ ਮੋਟੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਕੁਝ ਨਮੂਨੇ ਇੱਕ ਵੱਖਰਾ ਹਿਲਟ-ਪਲੇਟ ਦਿਖਾਉਂਦੇ ਹਨ (ਚਿੱਤਰ 274, 2)। ਇੱਕ ਮੱਧ-ਪਸਲੀ ਬਲੇਡ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਚੱਲਦੀ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਸਿੱਧੀ ਜਾਂ ਥੋੜ੍ਹੀ ਜਿਹੀ ਤੰਗ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਹ ਬੇਵਲਡ ਪੁਆਇੰਟ (ਲੈਂਗੂ ਡੀ ਕਾਰਪੇ) ਵਿੱਚ ਖਤਮ ਹੁੰਦੀ ਸੀ।

2 ਇਹ
ਮੋਟਾ ਭਾਰੀ ਬਲੇਡ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ cœsim et punctim ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਹੱਥ-ਤੋਂ-ਹੱਥ ਕੰਮ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੁਸ਼ਲ ਸੀ, ਅਤੇ ਰੋਮਨ ਨੇ ਜਲਦੀ ਹੀ ਇਸ ਸੱਚਾਈ ਵਿੱਚ ਮੁਹਾਰਤ ਹਾਸਲ ਕਰ ਲਈ, ਜੋ ਕਿ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਪੂਰਬੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਅਣਜਾਣ ਸੀ, ਕਿ ਕੱਟੇ ਹੋਏ ਜ਼ਖ਼ਮ ਅਤੇ ਜ਼ੋਰ ਮਾਰਦਾ ਹੈ।'

886 ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਜਲਦੀ ਹੀ ਪੁਰਾਣੀ ਤਲਵਾਰ, ਛੋਟੀ ਅਤੇ
ਟੇਢੀ, ਨੂੰ ਨਫ਼ਰਤ ਕਰਨਾ ਸਿੱਖ ਲਿਆ। ਇਸ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਹਥਿਆਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਅਮੀਲੀਅਸ ਨੇ ਟੈਲਾਮੋਨ ਦੀ ਲੜਾਈ (ਈ.ਪੂ. 225) ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਪੋਲੀਬੀਅਸ ਨੋਟ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰੋਮਨ ਬਲੇਡ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਸਕਦਾ ਸੀ ਸਗੋਂ ਚੰਗੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਾਲ ਕੱਟ ਵੀ ਦੇ ਸਕਦਾ ਸੀ।

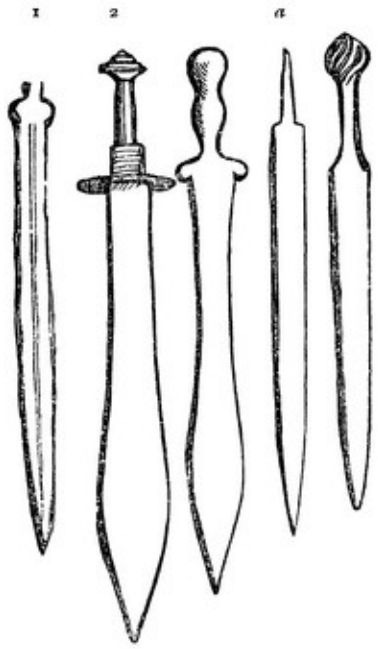

□□□□□ 274.—1. □□□□ □□□□□ (19 □□□ □□□□); 2. □□□□□□□□

□□□□□ 275.—□□□□□ □□ □□-□□□□ □□□□□□□□ □□□□ □□□□□□[887]

□□□□□ 276.—□□□□ □□□□□ □□ □□□□□□

□□□□□ 277.—□□□□ □□□□□ (□□□□□□ □□'□□□□)□

□□ □□□□ □□□ □□□□□□ □□□ □□□□, □□□□□□ □□, □□□□□□□ □□□□□□□□ (□.□□. 219) □□ □□□□ □□□□□□□□ □□□□□□ □□□□□, □□□□□ □□□□□ □□□□□□□□□□□ □□□□□ □□□ □□□□□□□ □□, □□ □□□□□□□ □□□□□□□ □□□ □□□□□□, □□□ □□□□ □□□□□ (□□□□□ 280) □□□□□ □□; □□□ □□□□ □□ □□□□ □□□ □□□□ □□□□□ □□□ □□□□ □□□□ □□□□□□ □□□ □□□□□ □□ □□□ □□□□ □□□□□□ □□ □□□□□□ □□ □□□□□□ □□□□□□□□ □□□ □□□□□ □□□□ □□□□□□ □□ □□□□□ □□□ □□□□ □□□□□ □□□□ □□□□□□□□□ □□. □□□□□□□ □□ (□.□□. 192) □□□□□□ (□□ώλητον), □□□□□□□, '□□□ □□□□ □□□□ □□□□□, □□ □□□□□ □□□□ □□□□□□□;[888] '□□ □□□□□ □□ □□□ □□□ □□□□ □□ □□□□ □□□□□, □□□□□ □□□□ □□□□□ □□, □□□□ □□□□□ □□ □□ □□□□-□□□□ □□□ □□□□□ □□□□□ □□, □□ □□□□□□ □□□ □□□□ □□□□□□□ □□□□□ □□□□□ □□ □□□□ □□□□ □□□□□ □□□□□□ [889] (□□□□□□□□, □□.□□. 16) □□ □□□□□□ □□□ □□□□□ □□□□□□ □□□□ □□□□□ □□□□□□□□ □□□□□ □□□ □□□□□□□□ □□□□□□ [890] □□□ □□□□ □□□□ □□□□□□ □□□□□ □□□ □□ □□□□□□□□□□□□□ □□ □□□□ □□□□ □□ □□□ □□□□□ □□□□ □□□□□ □□ □□□□□□ □□□ □□□□□ □□□ □□□□□□□□ □□□□ □□□□□ □□□ □□, □□ □□□ □□□□□□ □□ □□□□ □□□□□□ □□□ □□, □□□ □□□□ □□□□□□□ (□.□□. 117-138) □□ □□□□□ □□□□, □□-□□□□, □□□ □□□□ □□□□□□-□□□□□□□ □□□□□ □□□□, □□□□ □□□□□□□ □□□□□□□□ □□□□ □□□□□ □□□□ □□□□□ [891]

□□□□□ 278.—□□□□□ □□□ □□□□ (□□□□)□

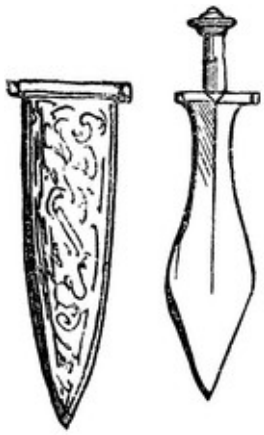

□□□□□ 279□—□□□□□□

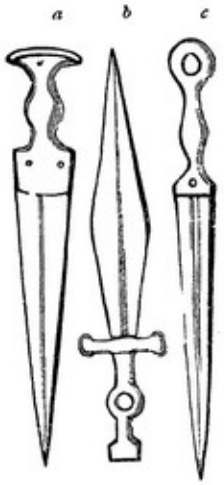

□□□□□ 280□—□□□□□□

□□□□□□ □□ □□□□ □□□□ □□□□□ □□□□ □□□□ □□ □□□□□ □□□□□ □□□ □□□□□□ □□ □□□□ □□□□□ □□□□ □□□□ □□□□□□ □□; □□□ □□□□□□□□□□ □□□□□ □□□□□□ □□□ '□□ □□□□□ □□ □□ □□□□□□□ □□ □□□ □□□□ □□□□□□ □□□□ □□ □□ '□□□□' □□□ □□□□□ □□□□□□□□□□ □□□

ਥੀਓਡੋਸੀਅਸ (ਈ. 378-394) ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਦੌਰਾਨ, ਹੈਡਰੀਅਨ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦਾ ਸਿੱਧਾ ਅਤੇ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹਥਿਆਰ ਫਿਰ ਛੋਟਾ ਹੋ ਗਿਆ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਹਿਲਟ ਦੇ ਆਕਾਰ ਤੋਂ ਦੁੱਗਣਾ ਨਹੀਂ ਸੀ; ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਹ ਇੱਕ 'ਪੈਰਾਜ਼ੋਨਿਅਮ' ਬਣ ਗਿਆ। ਜਨਰਲ ਦੀ ਤਲਵਾਰ (ਮੇਰਿਕ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ) ਨੂੰ ਸਿੰਕਟੋਰੀਅਮ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਸਨੂੰ ਲੋਰਿਕਾ ਦੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਕਮਰ 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਕੁੱਲ੍ਹੇ ਦੇ ਉੱਪਰ; 'ਇਹ ਲੈਸੇਡੇਮੋਨੀਅਨ ਤਲਵਾਰ ਵਰਗੀ ਸੀ।' ਪੈਰਾਜ਼ੋਨਿਅਮ, ਪੁਜੀਓ

892 ਜਾਂ ਖੰਜਰ, ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਸਾਮਰਾਜ ਦੇ ਅਧੀਨ ਗਲੈਡਿਯਸ ਦੇ ਨਾਲ
ਸੀ, ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਉਸੇ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ, ਬੈਲਟ ਵਿੱਚ, ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਲਟ ਪਾਸੇ 'ਤੇ ਲਿਜਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਇਹ ਯੂਨਾਨੀ γχειρíδιον ਹੈ, ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਇਸਦਾ ਮੂਲ ਮਿਸਰ ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਧਾਤ ਲਗਾਤਾਰ ਸ਼ੁੱਧ ਤਾਂਬਾ, ਕਾਂਸੀ ਅਤੇ ਸਟੀਲ ਸੀ। ਇਸ ਦੋ-ਧਾਰੀ ਸਟੀਲੇਟੋ ਦੀ ਸ਼ਕਲ ਜਾਂ ਤਾਂ ਲੈਂਸੋਲੇਟ ਹੈ (ਚਿੱਤਰ 280 ਅ), 893 ਜੋ ਬਰਛੇ ਤੋਂ ਇਸਦੇ ਉਤਰਾਅ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਜਾਂ ਸਿੱਧੀਆਂ ਰੇਖਾਵਾਂ ਇੱਕ ਬਿੰਦੂ 'ਤੇ ਇਕੱਠੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ (ibid. a)। ਇਸਦੀ ਮਿਸਰੀ ਕਬਰਾਂ ਵਿੱਚ ਮਿਲੇ ਖੰਜਰਾਂ (ibid. c) ਅਤੇ Z-ਸੈਕਸ਼ਨ ਵਾਲੇ ਹਥਿਆਰ ਨਾਲ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਮਾਨਤਾ ਹੈ, ਜੋ ਅਜੇ ਵੀ ਕਾਕੇਸ਼ਸ ਅਤੇ ਫਾਰਸ ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

894

ਟੈਂਗ ਨੂੰ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੋਵੇਂ ਪਾਸੇ ਲੱਕੜ ਦੀ ਪਲੇਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਫਿੱਟ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ: ਇੱਕ ਪਸੰਦੀਦਾ ਪਦਾਰਥ ਸੀਰੀਅਨ ਟੈਰੇਬਿੰਥ (ਮਮਰੇ ਦਾ 'ਓਕ') ਦਾ ਦਿਲ ਸੀ। ਬਲੇਡ ਸਟੀਲ ਦੇ ਬਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਗਲੈਡਿਯਸ ਦਾ ਕਾਂਸੀ ਦਾ ਹਿਲਟ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਬਰਕਰਾਰ ਰਿਹਾ। ਆਮ ਪਕੜ ਲੱਕੜ ਦੇ ਸੈੱਟ ਦੀ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਧਾਤ ਦੀਆਂ ਨੋਬਾਂ ਜਾਂ ਰਿਵੇਟਸ ਸਨ; ਅਮੀਰ ਕਿਸਮਾਂ ਹੱਡੀਆਂ ਅਤੇ ਹਾਥੀ ਦੰਦ, ਅੰਬਰ ਅਤੇ ਅਲਾਬੈਸਟਰ, ਚਾਂਦੀ ਅਤੇ ਸੋਨੇ ਦੀਆਂ ਸਨ। ਇਹ ਢਾਲ ਇੱਕ ਕੈਪੁਲਸ ਵਿੱਚ ਖਤਮ ਹੁੰਦਾ ਸੀ; ਇਹ ਧਾਤ ਦਾ ਪੋਮਲ

895 ਆਪਣੀ
ਸਰਲ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਸਾਦਾ ਟੀਲਾ ਜਾਂ ਇੱਕ ਸਟੈੱਪਡ ਪਿਰਾਮਿਡ ਸੀ। ਪਰ ਵਰਤਮਾਨ ਵਿੱਚ 'ਛੋਟਾ ਸੇਬ' ਸਜਾਵਟ ਦਾ ਸਥਾਨ ਬਣ ਗਿਆ; 896 ਪਲੀਨੀ ਇਸ ਉੱਤੇ ਕੁਰਲਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਕਲੌਡੀਅਨ ਕੈਪੁਲਿਸ ਰੇਡੀਐਂਟੀਬਸ ਇੰਸੇਸ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਫੈਸ਼ਨ ਮੱਧ ਯੁੱਗ ਤੱਕ ਡੂੰਘਾਈ ਤੱਕ ਚੱਲਿਆ। ਅੱਸ਼ੂਰੀਅਨ ਫੈਸ਼ਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੈਫਟ ਨੂੰ ਅਕਸਰ ਕਿਸੇ ਜਾਨਵਰ ਦੇ ਸਿਰ ਨਾਲ ਢੱਕਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਰਿਕਵਰਡ ਬਾਜ਼ ਦਾ ਰੋਮ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪਸੰਦੀਦਾ ਸੀ। ਅਰਮੇਰੀਆ ਰੀਲ (ਟਿਊਰਿਨ) 897 ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਜੀਬ ਹੈਂਡਲ ਵਾਲਾ ਇੱਕ ਵਧੀਆ ਰੋਮਨ ਹੈਲੀਕਾਪਟਰ-ਬਲੇਡ ਹੈ, ਅਤੇ ਹਿਲਟ ਲਈ ਇੱਕ ਭੇਡੂ ਦਾ ਸਿਰ ਹੈ। ਹੈਂਡਲ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗਾਰਡ-ਪਲੇਟ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹੁੰਦਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਸਧਾਰਨ ਕਰਾਸ-ਬਾਰ ਜਾਂ ਇੱਕ ਛੋਟਾ ਅੰਡਾਕਾਰ ਹੁੰਦਾ ਸੀ।898

ਚਿੱਤਰ 281.—ਦੋ-ਧਾਰੀ ਰੋਮਨ ਸਟੀਲੇਟੋਸ। ਅਸਲੀ ਯੋਨੀ (ਮਿਆਨ) ਚਮੜੇ ਜਾਂ ਲੱਕੜ ਦੀ ਬਣੀ ਹੋਈ ਸੀ, ਜਿਸਦਾ ਅੰਤ ਧਾਤ ਦੇ ਇੱਕ ਫਾਈਬੁਲਾ ਜਾਂ ਅੱਧ-ਚੰਦ ਦੇ ਆਕਾਰ ਦੇ ਫੈਰੂਲ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸਮਾਰਕਾਂ 'ਤੇ ਕੁਝ ਮਿਆਨ, ਜਿੱਥੇ ਤਲਵਾਰ, ਹੈਲਮੇਟ ਅਤੇ ਪਿਲਮ ਵਾਂਗ, ਰਵਾਇਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਲਾਜ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਦੋਵੇਂ ਪਾਸੇ ਤਿੰਨ ਵਿਰੋਧੀ ਰਿੰਗਾਂ ਵਾਲੇ ਮਿਆਨ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ; ਅਤੇ, ਕਿਉਂਕਿ ਬੈਲਟ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਸਨ, ਇਸ ਲਈ ਬਾਕੀ ਪੰਜਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਸਮਝਾਉਣਾ ਆਸਾਨ ਨਹੀਂ ਹੈ।

899 ਸਾਮਰਾਜ ਦੇ ਆਲੀਸ਼ਾਨ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ, ਮਿਆਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹੈਫਟ, ਪੋਮਲ
ਅਤੇ ਫੈਰੂਲ, ਸੋਨੇ ਅਤੇ ਚਾਂਦੀ ਦੀਆਂ ਰਾਹਤਾਂ, ਰਿਪੌਸੀ-ਵਰਕ, ਅਤੇ ਹਰ ਹਿੱਸੇ 'ਤੇ ਰੱਖੇ ਗਏ ਕੀਮਤੀ ਪੱਥਰਾਂ ਦੇ ਇੰਕ੍ਰਸਟੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਬਣਿਆ ਹੁੰਦਾ ਸੀ, ਇਸਨੂੰ ਕਲਾ ਦਾ ਇੱਕ ਸ਼ੈੱਫ-ਡਿਊਵਰ ਬਣਾਇਆ। ਇਹ 1848 ਵਿੱਚ ਮੇਯੈਂਸ ਵਿਖੇ ਖੋਦਿਆ ਗਿਆ ਤਲਵਾਰ, ਜਾਂ ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਏ 'ਪੈਰਾਜ਼ੋਨਿਅਮ, ਟਾਈਬੇਰੀਅਸ' ਹੈ, ਅਤੇ ਹੁਣ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਅਜਾਇਬ ਘਰ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਮਿਆਨ, ਮੂੰਹ, ਦੋਵੇਂ ਪਾਸੇ ਦੇ ਛੱਲੇ, ਅਤੇ ਫੇਰੂਲ ਸੋਨੇ ਅਤੇ ਚਾਂਦੀ ਵਿੱਚ ਰਾਹਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਮਜ਼ਬੂਤ ਅਤੇ ਸੁੰਦਰ ਬਣਾਏ ਗਏ ਹਨ, ਅਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਖੇਤਰ ਸੁੰਦਰ 'ਬਾਈਬੇਰੀਅਸ' ਦਾ ਚਿੱਤਰ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਹੋਰ ਪੈਰਾਜ਼ੋਨਿਅਮ (ਐਂਗਲੋ-ਰੋਮੀ ਕੋਲ.) ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਲੋਹੇ ਦਾ ਬਲੇਡ ਅਤੇ ਇੱਕ ਕਾਂਸੀ ਦਾ ਮਿਆਨ ਹੈ।

□□□□□ 282.—□□□□□□□□□ □□ □□□□□□

□□ □□□-□□□□ □□ □□□□□ □□□□□□□□□□□ II (□. 350) □□ □□□□, □□□ □□□□ □□□ □□□□□□□ □□□□□□ [900] '□□□-□□□□□' □□ □□□□ □□□□□ □□□□ □□□□ □□ □□□□□ □□□□□□, □□□□□□□ □□□ □□□□□□□□ (□□□□?) □□□ □□□ □□□; □□ □□□ □□□□□, □□□□ □□□□□□ □□□□ □□□□ □□□□□ □□□□ □□ □□□-□□□□ □□□ □□□□□□ □□□□ '□□ □□□□ □□□-□□□ □□□ □□□□□□□ □□ □□□□-□□□□□□□ □□□ □□□□□ □□□□□ □□ □□□□ □□□□ □□□□□□ □□□ □□□□ □□□ □□□ □□□□□ □□□□□□□ □□□□ □□□□□ □□□□□ □□, □□□ □□□□□□ □□□□ □□ □□ □□□□□ □□□□ □□□□□□□□ □□ □□□□□ □□□□□ □□, □□ □□□□□ □□, □□□□□□□□ (τελαμών), □□□ □□□-'□□□□' (ζώνη) □□□ ξωστήρ, □□□□□□□ □□□ □□□□□ □□□□□ □□□ □□□□ □□ □□□ □□□□□ □□, □□□ □□□ □□□□ □□□□□ □□ □□□ □□□□ □□□ □□□□ □□□□□ □□, □□□ □□□□ □□□□□□, □□□□□□□ □□□ □□□□□□□□ □□□□□□□□ □□□ □□□□□□, □□□ □□ □□□ □□□□□ □□□□□□ □□ □□□□ □□□ □□□□□□ □□ □□□ '□□ □□ □□□□ □□□□□ □□ □□ □□□□□□□, □□□ □□□□ □□□□□□□□□□□ □□□□ □□□□ □□□ □□□ □□□□ □□□□□, □□□ □□□□ □□□□ □□□□ □□□□□ □□□□□ □□, □□□□□ □□ □□□□□□□ □□□□ □□□□□ □□□ □□□□ □□□□, □□□□□□ □□□□□ □□□□

ਪਾਸੇ ਝੁਕਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਿਸਰੀ, ਅੱਸ਼ੂਰੀ, ਹਿੰਦੂ ਅਤੇ ਹੋਰ 'ਵਹਿਸ਼ੀ'।

901

ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਫੈਸ਼ਨ ਨੇ ਤਲਵਾਰਬਾਜ਼ ਨੂੰ ਢਾਲ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਆਪਣੇ ਸਰੀਰ ਉੱਤੇ ਹੱਥ ਅਤੇ ਬਾਂਹ ਲੰਘਾ ਕੇ ਆਪਣਾ ਹਥਿਆਰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਖਿੱਚਣ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਇਆ। ਉਹ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਬਲੇਡ ਦੇ ਕਾਲੇ ਹਿੱਸੇ 'ਤੇ ਅੰਗੂਠੇ ਨਾਲ ਹਿਲਟ ਨੂੰ ਵੀ ਫੜ ਲੈਂਦਾ ਸੀ, ਜਿੱਥੇ ਇਸਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਫੜਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਕੱਟ ਦਿੰਦੇ ਸਮੇਂ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮੇਰਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਤਲਵਾਰ ਰੋਮੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਪਹਿਨੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਯੂਨਾਨੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਦੋਵਾਂ ਪਾਸਿਆਂ 'ਤੇ।

902

ਸਾਨੂੰ ਕਿਤਾਬਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਰੋਮਨ ਫੈਂਸੀ-ਤਲਵਾਰਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਗਿਆਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਕਲੂਡਨ ਜਾਂ ਜੁਗਲਰ ਦੀ 'ਬੰਦ'-ਤਲਵਾਰ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਹਿੱਲਟ ਵਿੱਚ ਭੱਜ ਗਈ। 'ਤੁਹਾਡਾ ਸਟੀਲ ਦਾ ਡਰ ਇੰਨਾ ਵੱਡਾ ਹੈ,' ਅਪੂਲੀਅਸ ਆਪਣੇ ਬਚਾਅ ਵਿੱਚ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ, 'ਕਿ ਤੁਸੀਂ "ਨਜ਼ਦੀਕੀ-ਤਲਵਾਰ" ਨਾਲ ਨੱਚਣ ਤੋਂ ਡਰਦੇ ਹੋ।'
ਰੋਮਨ ਲੋਹੇ ਦੇ ਬਲੇਡ ਅਕਸਰ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੇ, ਅਤੇ ਫਿਰ ਵੀ ਇਹ ਲੱਖਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਕੈਪਟਨ ਗ੍ਰੋਸ

903 ਨੇ ਗਲੌਸਟਰ ਦੇ ਨੇੜੇ ਸੇਵਰਨ ਤੋਂ ਲਏ ਗਏ
ਆਧੁਨਿਕ ਸੋਮਲ ਵਾਂਗ ਇੱਕ ਪੱਤੇ ਦੇ ਆਕਾਰ ਦੇ ਬਲੇਡ ਦਾ ਚਿੱਤਰ ਬਣਾਇਆ ਹੈ। ਮਾਇਰਿਕ ਸਾਨੂੰ ਦੱਸਦਾ ਹੈ

904 ਕਿ ਵੁੱਡਚੇਸਟਰ ਨੇ ਇੱਕ ਲੋਹੇ ਦੀ ਤਲਵਾਰ-ਬਲੇਡ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਜੋ
ਇੱਕ ਵੱਡੇ ਅਤੇ ਚੌੜੇ ਚਾਕੂ (ਗਲੈਡਿਯਸ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਪੁਰਾਣਾ ਰੂਪ?) ਅਤੇ ਇੱਕ ਖੰਜਰ (ਪੁਜੀਓ) ਵਰਗੀ ਸੀ, ਲਗਭਗ ਇੱਕ ਫੁੱਟ ਲੰਬੀ, ਅਤੇ ਆਧੁਨਿਕ ਫ੍ਰੈਂਚ ਬੇਯੋਨੇਟ ਵਰਗੀ ਸੀ। ਉਹ ਇੱਕ ਹੋਰ ਲੋਹੇ ਦੇ ਗਲੈਡਿਯਸ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਸਾਢੇ 19 ਇੰਚ ਲੰਬੇ, ਪਿੱਤਲ ਦੇ ਫਾਈਬੁਲਾ ਨਾਲ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਰੇਵ. ਟੀ. ਡਗਲਸ, ਆਪਣੀ 'ਨਨੀਆ ਬ੍ਰਿਟੈਨਿਕਾ' 905 ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕੈਂਟਿਸ਼ ਬੈਰੋ ਵਿੱਚ ਖੋਜ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਤਲਵਾਰ ਪੋਮਲ ਤੋਂ ਬਿੰਦੂ ਤੱਕ ਪੈਂਤੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਚੌਥਾਈ ਇੰਚ ਮਾਪਦੀ ਹੈ; ਲੋਹੇ ਦਾ ਬਲੇਡ, ਤੀਹ ਇੰਚ ਗੁਣਾ ਦੋ ਇੰਚ ਚੌੜਾ, ਸਮਤਲ ਅਤੇ ਦੋ- ਧਾਰੀ ਹੈ। ਲੱਕੜ ਦੀ ਪਕੜ ਸੜ ਗਈ ਸੀ; ਮਿਆਨ ਲੱਕੜ ਦਾ ਸੀ ਜੋ ਚਮੜੇ ਨਾਲ ਢੱਕਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਹਥਿਆਰ ਖੱਬੇ ਪਾਸੇ ਚਮੜੇ ਦੇ ਪੱਟੇ ਨਾਲ ਲਟਕਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਰੈਵ. ਜੇ. ਕੋਲਿੰਗਵੁੱਡ ਬਰੂਸ,

906 ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਊਥ ਸ਼ੀਲਡਜ਼ ਵਿਖੇ ਖੁਦਾਈ ਤੋਂ ਪੰਜ ਰੋਮਨ ਤਲਵਾਰਾਂ
ਨਿਕਲੀਆਂ, ਦੋ ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਫੁੱਟ ਲੰਬੀਆਂ, ਲੱਕੜ ਦੀਆਂ ਮਿਆਨਾਂ ਅਤੇ ਕਾਂਸੀ ਦੀਆਂ ਕ੍ਰੈਂਪੇਟਾਂ ਜਾਂ ਫੇਰੂਲਾਂ ਨਾਲ।
ਜੇਕਰ ਯੂਨਾਨ ਨੇ ਯੂਰਪੀ ਸੱਭਿਅਤਾ ਦੇ ਸੁਨਹਿਰੀ ਯੁਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੱਤਾ, ਤਾਂ ਰੋਮ ਨੇ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਸਮੇਂ ਦੇ ਮਨੁੱਖਾਂ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੱਤਾ। ਉਸਨੇ ਉਦਾਹਰਣ ਅਤੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੁਆਰਾ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਅਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਮਾਣ, ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਨਿਆਂ, ਅਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪੂਰਨ ਸਹਿਣਸ਼ੀਲਤਾ ਦਾ ਸਦੀਵੀ ਸਬਕ ਸਿਖਾਇਆ। ਉਸਨੂੰ ਮਹਾਨ ਹੋਣ ਦਾ ਕੋਈ ਡਰ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਅਤੇ 'ਖੇਤਰੀ ਉੱਨਤੀ' ਬਾਰੇ ਸ਼ੱਕ ਉਸ ਲਈ ਬਿਲਕੁਲ ਅਣਜਾਣ ਸਨ। ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਵਿਲੱਖਣ ਮਾਲਕਾਂ ਨੇ

ਇਹਨਾਂ ਕਲਾਵਾਂ ਨਾਲ ਜਿੱਤ ਅਤੇ ਬਸਤੀਵਾਦ ਦੇ ਆਪਣੇ ਅਜੂਬਿਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕੀਤਾ, ਇੱਕ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਇੱਛਾ ਸ਼ਕਤੀ, ਇੱਕ ਇੱਛਾ ਸ਼ਕਤੀ ਇੰਨੀ ਇੱਕ-ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਵਾਲੀ ਅਤੇ ਇੰਨੀ ਦ੍ਰਿੜ ਸੀ ਕਿ ਇਸਨੇ ਹਰ ਰੁਕਾਵਟ ਨੂੰ ਬਰਾਬਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਦ੍ਰਿੜਤਾ ਅਤੇ ਦ੍ਰਿੜਤਾ ਦੇ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਤੋਹਫ਼ੇ ਨੇ ਪਿਛਲੀ ਪੀੜ੍ਹੀ ਦੇ ਤੁਰਕਾਂ ਅਤੇ ਤੁਰਕੋਮਾਂ ਨੂੰ, ਜੋ ਕਿ ਘੋੜਿਆਂ 'ਤੇ ਸਵਾਰ ਸਨ, ਸਾਰੇ ਵਿਰੋਧਾਂ ਨੂੰ ਝੱਲਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ: ਇਸ ਲਈ ਅਰਬ ਅਜੇ ਵੀ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ: 'ਆਪਣੀ ਘੋੜੀ 'ਤੇ ਚੜ੍ਹੋ ਅਤੇ ਉਸਮਾਨਲੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਲੰਗੜੇ ਗਧੇ 'ਤੇ ਫੜ ਲਵੇਗਾ!' ਇੱਕ ਸਮਾਨ ਜ਼ਿੱਦ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਕੇਲਟੋ-ਸਕੈਂਡੇਨੇਵੀਅਨ (ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ 'ਐਂਗਲੋ-ਸੈਕਸਨ' ਨਹੀਂ ਕਹਾਂਗਾ), ਆਧੁਨਿਕ ਅੰਗਰੇਜ਼, ਪੁਰਾਣੇ ਇਤਾਲਵੀ ਦੇ ਨਕਸ਼ੇ-ਕਦਮਾਂ 'ਤੇ ਚੱਲਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਆਪਣੇ 'ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਕੋਣ' ਤੋਂ, ਆਪਣੇ ਉਦਾਸ ਟਾਪੂ ਦੇ ਟੁਕੜੇ ਤੋਂ, ਆਪਣੇ ਸੀਜ਼ਰਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣੇ ਜਾਂਦੇ ਚੱਕਰ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਦੂਰ ਆਪਣਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਵਧਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਉਹ ਸਿਰਫ਼ 'ਅੱਗੇ ਵੱਲ!' ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਯਾਦ ਰੱਖੇ ਅਤੇ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਦਿਲ ਵਿੱਚ ਰੱਖੇ ਕਿ ਸਥਿਰ ਰਹਿਣਾ ਪਿੱਛੇ ਹਟਣਾ ਹੈ।
ਗਣਰਾਜ ਦਾ ਰੋਮਨ ਆਪਣੀ ਉਮਰ ਦਾ ਬੇਮਿਸਾਲ ਪਹਿਲਾ ਸਿਪਾਹੀ ਸੀ; ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ, ਆਪਣੇ ਨੇਤਾਵਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ, ਅਤੇ ਤੰਗੀਆਂ, ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਅਤੇ ਥਕਾਵਟ ਨੂੰ ਸਹਿਣ ਵਿੱਚ ਆਧੁਨਿਕ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਸਿਪਾਹੀ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਸੀ। ਪਰ ਉਸਦੀਆਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੁਹਿੰਮਾਂ - ਮਸ਼ਹੂਰ 'ਟਿੱਪਣੀਆਂ' ਕਾਫ਼ੀ ਹਨ - 'ਤੇ ਇੱਕ ਨਜ਼ਰ ਮਾਰਨਾ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਕਮਾਂਡਰ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ 'ਤੇ ਕਿੰਨਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਰਭਰ ਸੀ। ਦੂਜੇ ਅਤੇ ਤੀਜੇ ਦਰਜੇ ਦੇ ਆਦਮੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਸੰਭਾਲਿਆ ਗਿਆ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਜਨਰਲ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਹਨ, ਅਤੇ ਰਹਿਣਗੇ, ਉਸਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸਭ ਤੋਂ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ, ਬ੍ਰੇਨਸ ਦੇ ਵਹਿਸ਼ੀ ਗੌਲਾਂ ਦੁਆਰਾ ਬੇਇੱਜ਼ਤੀ ਨਾਲ ਹਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ; ਹੈਨੀਬਲ ਦੇ ਅੱਧੇ-ਸੇਵਾਦਾਰ ਦਲ ਦੁਆਰਾ; ਪਾਈਰਹਸ ਦੇ ਪਤਿਤ ਯੂਨਾਨੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ 'ਵਿਸ਼ਾਲ ਧਰਤੀ ਹਿਲਾ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਜਾਨਵਰਾਂ' ਨਾਲ, ਅਤੇ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਭੀੜ ਦੁਆਰਾ ਜਿਸਦੀ ਅਗਵਾਈ ਚੇਰੂਸਕਨ ਅਰਮੀਨੀਅਸ (ਓਰਮਿਨ ਜਾਂ ਹਰਮਨ) ਨੇ ਅਯੋਗ ਵਾਰਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਉਸਦੀਆਂ ਮੁਹਿੰਮਾਂ, ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਸਫਲ ਹੁੰਦੀਆਂ ਸਨ, ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਉਲਟੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਚਿੰਨ੍ਹਿਤ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ; ਅਤੇ ਅਚਾਨਕ ਅਤੇ ਭਿਆਨਕ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਉਹ ਅਕਸਰ ਡਰ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਭੱਜ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਦਰਅਸਲ, ਉਹ 'ਸਿਪਾਹੀ ਦੀ ਲੜਾਈ' ਨਹੀਂ ਲੜ ਸਕਦਾ ਸੀ; ਨਾ ਹੀ ਆਧੁਨਿਕ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਅਤੇ ਸਲਾਵਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਸਲ ਨੇ ਇਹ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਹੈ।
ਪਰ ਫੌਜੀ ਪ੍ਰਤਿਭਾ ਦਾ ਪਿੱਛਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਰੋਮਨ ਸਿਪਾਹੀ ਨੇ ਬਹਾਦਰੀ ਅਤੇ ਬਹਾਦਰੀ ਦੇ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕੀਤੇ। ਇੱਕ ਜੂਲੀਅਸ ਸੀਜ਼ਰ, ਪੰਜਾਹ ਲੜੀਆਂ ਗਈਆਂ ਲੜਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਜੇਤੂ, ਜਿਸਦਾ ਅਭਿਆਸ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਵੇਨਾਈਟ ਨੂੰ ਹੁਕਮ ਨਾ ਦੇਵੇ! ਜਿਸਦੀ ਫੌਜੀ

ਪ੍ਰਵਿਰਤੀ ਫਾਰਸਾਲੀਅਨ ਲੜਾਈ ਵਿੱਚ ਪਲ ਦੇ ਜੋਸ਼ 'ਤੇ ਰੋ ਸਕਦੀ ਸੀ, faciem feri, miles! ਅਤੇ ਜੋ ਵਿਦਰੋਹੀਆਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸ਼ਬਦ, Quirites! ਦੁਆਰਾ ਤਰਕ ਕਰਨ ਲਈ ਘਟਾ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਜਿੱਤ ਦਾ ਰਸਤਾ ਦਿਖਾਉਣ ਵਿੱਚ ਕਦੇ ਵੀ ਅਸਫਲ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ। ਅਸੀਂ ਮਹਾਨ ਮਿਰਗੀ ਤੋਂ ਖੁਦ ਉਸਦੀ ਬੇਮਿਸਾਲ ਸਫਲਤਾ ਦਾ ਰਾਜ਼ ਸਿੱਖਦੇ ਹਾਂ; ਉਹ ਦੇਖਭਾਲ ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਸਨੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਪਾਲਿਆ। 'ਉਸਨੇ ਸਿਪਾਹੀਆਂ ਨੂੰ ਹਦਾਇਤ ਦਿੱਤੀ (ਜਦੋਂ ਹਮਲੇ ਦੇ ਇੱਕ ਨਵੇਂ ਢੰਗ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ), ਇੱਕ ਤਜਰਬੇਕਾਰ ਫੌਜ ਦੇ ਜਨਰਲ ਵਾਂਗ ਨਹੀਂ ਜੋ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਲੜਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਜੇਤੂ ਰਹੀ ਸੀ, ਪਰ ਇੱਕ ਲੈਨਿਸਤਾ ਵਾਂਗ ਜੋ ਆਪਣੇ ਗਲੇਡੀਏਟਰਾਂ ਨੂੰ ਸਿਖਲਾਈ ਦੇ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਿਖਾਇਆ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸ ਪੈਰ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਵਧਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਰਿਟਾਇਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ; ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨਾ ਸੀ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਚੰਗਾ ਬਣਾਉਣਾ ਸੀ; ਹਮਲੇ ਨੂੰ ਕਦੋਂ ਨਕਲੀ ਬਣਾਉਣਾ ਸੀ; ਕਿਸ ਥਾਂ ਤੇ ਅਤੇ ਕਿਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਬਰਛੇ ਚਲਾਉਣੇ ਹਨ।' 908
ਉਸਦਾ ਬਹੁਤ ਹੀ ਹੰਕਾਰ ਉਸਨੂੰ ਮਨੁੱਖਾਂ ਦਾ ਸ਼ਾਸਕ ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਜਦੋਂ ਬੁਰੀ ਖ਼ਬਰ ਮਿਲਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸਨੇ ਆਪਣੀ ਤਲਵਾਰ ਨਾਲ ਹੱਥ ਮਾਰਿਆ, ਕਿਹਾ, 'ਇਹ ਮੈਨੂੰ ਮੇਰੇ ਹੱਕ ਦੇਵੇਗਾ!' ਅਤੇ ਉਸਦੀ 'ਰਾਜਨੀਤਿਕ' (ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਯੂਨਾਨੀ ਇਸਨੂੰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ) ਬਾਰੇ ਅਸੀਂ ਉਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਨਿਰਣਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਜੋ ਪੋਲੀਐਨਸ

909

ਸਾਨੂੰ ਉਸਦੇ ਬਾਰੇ ਦੱਸਦਾ ਹੈ। 'ਰੋਮੀਆਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਮਾਂਡਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇੱਕ ਸਿਪਾਹੀ ਨੂੰ ਸੋਨੇ ਜਾਂ ਚਾਂਦੀ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਸਜਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ, ਪਰ ਉਸਦੀ ਤਲਵਾਰ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ,' ਲਿਵੀ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ।

910 ਪਰ ਡਿਵਸ ਸੀਜ਼ਰ ਨੇ
ਆਪਣੇ ਆਦਮੀਆਂ ਨੂੰ ਸੱਚਮੁੱਚ ਸਿਪਾਹੀ ਵਰਗੇ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਆਪਣੇ ਹਥਿਆਰਾਂ ਨੂੰ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤੀ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨਾਲ ਸਜਾਉਣ ਲਈ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕੀਤਾ, ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਭੱਜਣ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨਾਲ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਲਈ ਘੱਟ ਤਿਆਰ ਹੋਣ। ਅਤੇ ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਹ ਸੁਤੰਤਰ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲੁੱਟ ਕਰਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਦੇਵਤਿਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਕਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਰਾਈਫਲ ਕਰਦਾ ਸੀ, ਸੁਏਟੋਨੀਅਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਉਹ ਇੱਕ ਖਾਸ ਆਧੁਨਿਕ ਕੌਂਡੋਟੀਅਰ ਵਾਂਗ ਸਾਵਧਾਨ ਸੀ ਕਿ ਉਸਦੇ ਆਦਮੀਆਂ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖੁਆਇਆ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਨਿਯਮਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ 'ਲੁੱਟ' ਦੁਆਰਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।
ਰੋਮਨ ਸਿਪਾਹੀ ਕੋਲ ਇੱਕ ਹੋਰ ਕੀਮਤੀ ਤੋਹਫ਼ਾ ਸੀ, ਜੋ ਲਾਤੀਨੀ ਨਸਲ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਛੱਡਿਆ ਹੈ। ਉਹ 'ਸਬਰ ਦਾ ਜਾਦੂ' ਜਾਣਦਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਜਾਣਦਾ ਸੀ ਕਿ 'ਲੇ ਮੋਂਡੇ ਐਸਟ ਲਾ ਮੈਸਨ ਡੂ ਪਲੱਸ ਫੋਰਟ'। ਇਸ ਲਈ ਨੈਪੋਲੀਅਨ ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸਪੈਨਿਸ਼ ਲੋਕ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਨਰਲ 'ਨੋ ਇੰਪੋਰਟਾ' (ਕੋਈ ਫ਼ਰਕ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ) ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਦੇ ਸਨ, ਅਤੇ ਹਾਰ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਸਮਝਦੇ ਸਨ, ਇਸ ਉਮੀਦ ਵਿੱਚ ਕਿ ਇਹ ਜਿੱਤ ਵੱਲ ਲੈ ਜਾਏਗੀ। ਨਾ ਹੀ ਰੋਮਨ ਸਿਪਾਹੀ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਪਤਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਨਾਗਰਿਕ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਉਦਾਹਰਣ ਨਹੀਂ

ਦਿੱਤੀ। ਵੇਲੀਅਸ ਪੈਟਰਕੂਲਸ ਨੇ ਕਾਰਥੇਜ ਦੇ ਵਿਨਾਸ਼ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰੋਮਨ ਨੇਕੀ ਦੇ ਪਤਨ ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਦਿੱਤੀ, ਜਦੋਂ ਸਿਵਲ ਵਿਵਾਦਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਤਲਵਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ; ਹੋਰਾਂ ਨੇ ਲੂਕੂਲਸ ਨਾਲ ਐਸ਼ੋ-ਆਰਾਮ ਦੇ ਹਮਲੇ ਲਈ। ਫਿਰ ਵੀ ਪਲੀਨੀ ਆਪਣੇ ਸਾਥੀ-ਦੇਸ਼ਵਾਸੀਆਂ 'ਤੇ ਸ਼ੇਖੀ ਮਾਰ ਸਕਦਾ ਸੀ: 'ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬਹਾਦਰੀ ਦੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਹਰ ਦੂਜੇ ਰਾਸ਼ਟਰ ਨੂੰ ਪਛਾੜ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।'
ਪਰ ਰੋਮਨ ਸਿਪਾਹੀ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਸਲਾਂ 'ਤੇ ਜਿੱਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਸੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਹ ਆਕਾਰ, ਭਾਰ ਅਤੇ ਮਾਸਪੇਸ਼ੀਆਂ ਦੀ ਤਾਕਤ ਵਿੱਚ ਉੱਤਮ ਸੀ। ਹਥਿਆਰਾਂ ਵਿੱਚ ਉਸਦੀ ਉੱਤਮਤਾ, ਯੂਨਾਨੀਆਂ ਵਾਂਗ, ਉਦੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਦੋਂ ਉਹ 'ਵਹਿਸ਼ੀ' ਦੇ ਸੰਪਰਕ ਵਿੱਚ ਆਇਆ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਉੱਤਰੀ ਵਹਿਸ਼ੀ ਦੇ ਨਾਲ, ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਨੈਤਿਕ ਸਿਖਲਾਈ ਅਤੇ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਦੀ ਆਤਮਵਿਸ਼ਵਾਸ ਅਤੇ ਯੁੱਧ ਦੀ ਵਿਹਾਰਕ ਕਲਾ ਸਿੱਖ ਲਈ ਸੀ, ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ, ਜੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਤੋਂ ਬਿਹਤਰ ਨਹੀਂ, ਤਾਂ। ਕਿਉਂਕਿ ਉੱਚ ਯੂਰਪੀਅਨ ਅਕਸ਼ਾਂਸ਼ਾਂ ਦਾ ਆਦਮੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਤਾਕਤ, ਕੱਦ, ਭਾਰ, ਮਾਸਪੇਸ਼ੀਆਂ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਅਤੇ ਜੀਵਨਸ਼ਕਤੀ ਨਾਮਕ ਰਹੱਸਮਈ ਚੀਜ਼ ਵਿੱਚ ਕਦੇ ਵੀ ਦੱਖਣੀ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਨਿਕਲ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਮਾਨਵ-ਵਿਗਿਆਨ ਵਿੱਚ ਇਹ ਇੱਕ ਨਿਯਮ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਰ ਦੱਖਣ ਨੂੰ ਹਰਾਉਂਦਾ ਹੈ; ਦੱਖਣੀ ਗੋਲਾਕਾਰ ਵਿੱਚ ਉਲਟਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਹਿਸਪਾਨੋ-ਅਮਰੀਕੀ ਗਣਰਾਜਾਂ ਦੀਆਂ ਜੰਗਾਂ ਵਿੱਚ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ, ਚਿਲੀ ਬਨਾਮ ਪੇਰੂ। ਯੂਰਪ ਵਿੱਚ ਮੈਨੂੰ ਸਿਰਫ ਇਹ ਦੱਸਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ ਕਿ ਸਕੈਂਡੇਨੇਵੀਆ ਦੇ ਉੱਤਰੀ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਨੌਰਮੈਂਡੀ ਨੂੰ ਜਿੱਤ ਲਿਆ ਅਤੇ ਨੌਰਮਨ-ਫ੍ਰੈਂਚ ਨੇ ਇੰਗਲੈਂਡ ਨੂੰ ਜਿੱਤ ਲਿਆ। ਸਿਰਫ ਅਪਵਾਦਾਂ ਨੂੰ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਸਮਝਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਡਿਵਸ ਸੀਜ਼ਰ ਦੀ ਪ੍ਰਤਿਭਾ ਨੇ ਉਸਦੇ ਰੋਮੀਆਂ ਨੂੰ ਗੌਲ ਨੂੰ ਹਰਾਇਆ, ਪਛਾੜਿਆ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਅਧੀਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਨੈਪੋਲੀਅਨ ਮਹਾਨ ਨੂੰ ਬਰਲਿਨ ਦਾ ਰਸਤਾ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਅਤੇ ਆਸਾਨ ਮਿਲਿਆ। ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਵਰਗੇ ਬੌਧਿਕ ਰਾਖਸ਼ ਸਮੇਂ ਦੀ ਦੁਰਲੱਭ ਉਪਜ ਹਨ; ਅਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਸੁਭਾਅ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਸੰਕੇਤਾਂ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਆਰਾਮ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।
ਜਿਹੜੇ ਲੋਕ ਇਤਿਹਾਸ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਪੂਰਵ-ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਅਤੇ ਪੱਖਪਾਤ ਦੇ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕਿਸੇ ਕੌਮ ਦਾ ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਕਰੀਅਰ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸਦੇ ਸਰੀਰਕ ਆਕਾਰ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਮਾਸਪੇਸ਼ੀਆਂ ਦੀ ਤਾਕਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਇਹ ਸਿੱਖਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਨਸਲ ਕਿੰਨੇ ਫੁੱਟ-ਪਾਊਂਡ ਉੱਚਾ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਇਸਦੀ ਅਖੌਤੀ 'ਕਿਸਮਤ' ਦੀ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।912

[illegible]

[illegible] (Ferdinand Ernst Gabriel) [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] 'in [illegible], [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] in, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] in [illegible] [illegible] in '[illegible] 'in [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]'[913] [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible], [illegible] in [illegible] [illegible] in in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] II in [illegible], [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in, [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] 'in [illegible] [illegible]
[illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible], [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] in [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] 'in [illegible] [illegible] 'in [illegible]-[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in, [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] 103-104 [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible]-[illegible] 'in [illegible]; [illegible] in [illegible] 114 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] in in, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible]. [illegible] in [illegible] 'in [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible]-[illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in. [illegible] [914] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] in [illegible] in [illegible] in [illegible] [illegible] in; in [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible]-[illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] in, in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in, in in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible]

[915]
[916]

[illegible]

[illegible] 283.—[illegible] (Jähns.)

[illegible]. 284·—[illegible] (Jähns.)

□□.□□. 285.—□□□□□□ □□□□□□□□□□ (□□□□□ □□□, □□□□□□□□□)

□□□□□□ □□□□□□ □□□□□□□ □□□□□ □□□□□□ (μάχαιρα Κέλτικα) □□□ □□□□□□□□□□ □□, □□□ □□□□ □□□□□ □□□ □□□□□ □□□□ □□□ □□□□ □□ □□□□ □□□ □□□ □□□□ □□ □□□□ □□ □□□□□ □□ □□□ □□□□ □□□□□□□□ □□□□□□ □□□ □□□□□ □□□□ □□□ □□□□□ □□, □□□ □□□ □□□ □□□□□□□□ □□□ □□□□□-□□□□□□; □□□ □□□□□ □□□ □□□□ □□□ □□ □□□ □□□ □□□□□ □□□□□□ □□□□ □□□ □□□□□ □□□ □□□□□ □□□□□□ □□□ □□□□□ □□□□□□□□□□□ □□ □□□□□ □□□□□ □□□□□□ □□□□□ □□□ □□□□ □□ □□□□ □□□ □□□□ □□ □□□□□□□□ □□□ '□□ □□□□ □□□ □□□□□ □□, □□□□□□□□ □□□□ □□□□□ □□□□ □□□□ □□□ □□□□ □□ □□□ □□□□□ □□ □□□□□ □□□□ □□□□□□ □□□□□□ □□□□□ □□□□□ □□□ □□□□□ □□□□ □□□□ □□□□□ □□□[917] □□ □□□□□-□□□□□□□□ □□□□□ □□ □□□□ □□□ □□ □□□□□□ □□□□ □□ □□□□□ □□□□ □□□□□ □□: □□□□□□ □□ □□□□ □□ □□, □□□□□ □□□□□□□□ □□□□, □□□□□ □□□ □□□□□□□□ □□□ □□□ □□□□ □□□ □□□□; □□ □□□ □□ □□□□□ □□ □□ □□ □□□□□ □□ □□□□□□ □□□□ □□□ □□. □□□ □□□□□ [918] □□□ □□□□□□□□□□ □□ □□□□□ □□□□ □□ □□□□□□ □□□□ □□□□ □□□□-□□□□□□ □□□□□ □□, □□ □□ □□□ □□□ □□□□ □□□□ □□□□ □□□□□ □□□ □□□ '□□ □□ □□ □□ □□□ '□□, □□□□□□□ □□□ □□□□□ □□□ '□□ □□□□, □□□□ □□ □□□□□ □□□ □□□□-□□□□ □□ □□□□□ □□ □□□□□□ □□□ □□□□□□ □□□□□ □□; □□□□ □□□□□ □□ □□□□□□ □□□□, □□□ □□□□ □□ □□□ '□□, □□□□ □□□□-□□□□ □□□□□ □□, □□□ □□□□ □□□□□ □□ □□□□□□ □□□□ □□□□□□ □□□□-□□□□□□ □□□□□□□ □□□ □□□□□□ □□ □□ □□□□ □□□□ □□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□ □□□ □□ □□ □□□-□□□□□ □□ □□□□□□ '□□ □□□ □□□□ □□□□□ □□ □□□□□□□ □□□ □□□□□□□ □□□□ □□□□ □□□□□□ □□ □□□□□ □□□ □□□

ਖਾਂਦੀ ਹੈ ਜੋ ਇੱਕ-ਚੌਥਾਈ ਦੇ ਪੈਮਾਨੇ 'ਤੇ ਖਿੱਚੀ ਜਾਣ 'ਤੇ ਇਸਦੀ ਲੰਬਾਈ ਦਾ ਦੋ-ਤਿਹਾਈ ਸੀ।' ਇਹ ਉਤਪਤੀ ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹਥਿਆਰ ਦਾ ਇੱਕ ਮੂਲ ਮਾਡੂਲਸ ਇੱਕ ਖਾਸ ਨਸਲੀ ਕੇਂਦਰ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉੱਥੋਂ ਸਾਰੀਆਂ ਦਿਸ਼ਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਫੈਲ ਗਿਆ ਸੀ। ਨਾ ਹੀ ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕੇਂਦਰ ਨੀਲ ਘਾਟੀ ਸੀ।
ਇਟਲੀ ਦੀਆਂ ਕਾਂਸੀ ਤਲਵਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਹਨ ਜੋ ਬ੍ਰਿਟੇਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀਆਂ।

919 ਬਲੇਡ-ਪਾਸੇ ਲਗਭਗ ਸਮਾਨਾਂਤਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਕਈਆਂ ਦੇ ਸਿਰੇ 'ਤੇ ਇੱਕ
ਪਤਲਾ ਟੈਂਗ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਕਈ ਵਾਰ ਇੱਕ ਕੇਂਦਰੀ ਰਿਵੇਟ-ਮੋਰੀ ਦੇ ਨਾਲ, ਕਈ ਵਾਰ ਦੋ ਰਿਵੇਟ-ਮੋਰੀ ਦੇ ਨਾਲ 'ਰੀੜ੍ਹ ਦੀ ਹੱਡੀ' ਦੇ ਦੋਵੇਂ ਪਾਸੇ ਲੂਪ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਦੂਜਿਆਂ ਵਿੱਚ ਬਲੇਡ ਟੈਂਗ ਲਈ ਥੋੜ੍ਹਾ ਜਿਹਾ ਤੰਗ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਪਾਸੇ ਦੋ ਅਰਧ-ਗੋਲਾਕਾਰ ਰਿਵੇਟ-ਨੋਚ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਇਤਾਲਵੀ ਅਤੇ ਫ੍ਰੈਂਚ ਤਲਵਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਬਲੇਡ ਨੂੰ ਇੱਕ ਲੰਬੇ ਟੇਪਰਿੰਗ ਬਿੰਦੂ ਤੱਕ ਖਿੱਚਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਇਸਦੇ ਕਿਨਾਰੇ ਇੱਕ ਉਪ-ਅੱਖਰ ਵਕਰ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇੱਕ ਇਤਾਲਵੀ ਕੁਇਨਕਸਿਸ ਜਾਂ ਆਇਤਾਕਾਰ ਕਾਂਸੀ ਸਿੱਕੇ 'ਤੇ, ਛੇ ਇੰਚ ਅਤੇ ਪੰਜ-ਅੱਠਵੇਂ ਗੁਣਾ ਤਿੰਨ ਇੰਚ ਅਤੇ ਅੱਧਾ, ਅਤੇ ਲਗਭਗ ਸਾਢੇ ਤਿੰਨ ਪੌਂਡ ਵਜ਼ਨ, ਇੱਕ ਪੱਤੇ ਦੇ ਆਕਾਰ ਦੀ ਤਲਵਾਰ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਹੈ ਜਿਸਦੀ ਬਲੇਡ ਦੇ ਕੇਂਦਰ ਦੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਉੱਚੀ ਹੋਈ ਪਸਲੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

920 ਉਲਟ ਪਾਸੇ ਸਮਾਨਾਂਤਰ ਪਾਸਿਆਂ ਅਤੇ
ਲਗਭਗ ਗੋਲਾਕਾਰ ਚੈਪ ਵਾਲੇ ਇੱਕ ਮਿਆਨ ਦਾ ਚਿੱਤਰ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਕਿਸਮ ਦੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਸਿੱਕੇ, ਜੋ ਕਿ ਕੈਰੇਲੀ ਦੁਆਰਾ ਉੱਕਰੀ ਹੋਈ ਹੈ, ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਲਗਭਗ ਇੱਕ ਸਮਾਨ ਮਿਆਨ ਹੈ, ਪਰ ਸਾਹਮਣੇ ਵਾਲੀ ਤਲਵਾਰ ਜਾਂ ਤਾਂ ਮਿਆਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਾਂ ਪੱਤੇ ਦੇ ਆਕਾਰ ਦੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਾਸੇ ਸਮਾਨਾਂਤਰ ਹਨ: ਹਿਲਟ ਵੀ ਵਕਰ ਹੈ, ਅਤੇ ਇੱਕ ਕਰਾਸ-ਗਾਰਡ ਹੈ। ਦਰਅਸਲ ਇੱਕ ਸਿੱਕੇ ਉੱਤੇ ਹਥਿਆਰ ਲੋਹੇ ਦੀ ਰੋਮਨ ਤਲਵਾਰ ਵਰਗਾ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਪੱਤੇ ਦੇ ਆਕਾਰ ਦੀ ਕਾਂਸੀ ਦੀ ਤਲਵਾਰ ਵਰਗਾ। ਡਾ. ਇਵਾਨਸ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਹ ਟੁਕੜੇ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਅੰਬਰੀਆ ਵਿੱਚ ਸੁੱਟੇ ਗਏ ਸਨ, ਸ਼ਾਇਦ ਤੀਜੀ ਸਦੀ ਈਸਾ ਪੂਰਵ ਵਿੱਚ, ਪਰ ਅਰੀਮਿਨਮ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸੰਬੰਧ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਸ਼ੱਕੀ ਹੈ। ਇੱਕੋ ਕਿਸਮ ਦੇ ਸਿੱਕਿਆਂ 'ਤੇ ਦਿਖਾਈ ਦੇਣ ਵਾਲੀਆਂ ਤਲਵਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਦੋ ਕਿਸਮਾਂ ਤੋਂ, ਇਹ ਅਨੁਮਾਨ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਤਾਂ ਕਿ ਕਾਂਸੀ ਦੇ ਬਲੇਡਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਸਮੇਂ ਅੰਬਰੀਆ ਵਿੱਚ ਲੋਹੇ ਦੁਆਰਾ ਬਦਲਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਜਾਂ ਇਹ ਕਿ ਅਸਲ ਕਿਸਮ ਕੁਝ ਪਵਿੱਤਰ ਹਥਿਆਰ ਸੀ, ਜੋ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਆਮ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਲੇਖ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਪਰੰਪਰਾਗਤ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਤਾਲਵੀ ਕਬੀਲਿਆਂ ਦੀਆਂ ਲੋਹੇ ਦੀਆਂ ਤਲਵਾਰਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਫਿਰ ਸਰਸਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ। ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਡਾਇਓਡੋਰਸ ਸਿਕੂਲਸ ਸਾਨੂੰ ਦੱਸਦਾ ਹੈ

(ਆਇਤ 33) ਕਿ ਲੀਗੂਰਸ ਕੋਲ ਆਮ ਆਕਾਰ ਦੇ ਬਲੇਡ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸ਼ਾਇਦ ਰੋਮਨ ਸ਼ਕਲ ਅਪਣਾਈ, ਜਿਸਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਉਪਯੋਗੀ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਸੀ।
ਪੱਛਮ ਵੱਲ ਹੋਰ ਅੱਗੇ ਵਧਦੇ ਹੋਏ ਅਸੀਂ ਡਾਇਓਡੋਰਸ ਸਿਕੁਲਸ (v. cap. 33) ਨੂੰ ਸੇਲਟੀਬੇਰੀਅਨ ਹਥਿਆਰਾਂ 'ਤੇ ਨਿਵਾਸ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਪਾਉਂਦੇ ਹਾਂ।

922 'ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਚੰਗੇ
ਸੁਭਾਅ ਵਾਲੇ ਸਟੀਲ ਦੀਆਂ ਦੋ-ਧਾਰੀ ਤਲਵਾਰਾਂ ਸਨ; ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਖੰਜਰਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇੱਕ ਸਪੈਨ ਲੰਬੀ, ਜੋ ਕਿ ਨੇੜੇ ਤੋਂ ਵਰਤਣ ਲਈ ਸੀ। ਉਹ ਹਥਿਆਰ ਅਤੇ ਲੋਹਾ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾਯੋਗ ਢੰਗ ਨਾਲ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਆਪਣੀਆਂ ਪਲੇਟਾਂ ਨੂੰ ਇੰਨੀ ਦੇਰ ਤੱਕ ਜ਼ਮੀਨਦੋਜ਼ ਦੱਬਦੇ ਹਨ ਜਿੰਨਾ ਚਿਰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਖਾਣ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ; ਅਤੇ, ਇਸ ਲਈ, ਉਹ ਸਿਰਫ਼ ਉਹੀ ਵਰਤਦੇ ਹਨ ਜੋ ਮਜ਼ਬੂਤ ਅਤੇ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੈ। ਤਲਵਾਰਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਹਥਿਆਰ ਇਸ ਤਿਆਰ ਸਟੀਲ ਤੋਂ ਬਣੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ; ਅਤੇ ਇਹ ਕੱਟਣ ਵਿੱਚ ਇੰਨੇ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਹਨ ਕਿ ਨਾ ਤਾਂ ਢਾਲ, ਨਾ ਹੀ ਹੈਲਮ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਹੱਡੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ।' ਪਲੂਟਾਰਕ

923 ਇਸ ਵਰਣਨ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਦਮਿਸ਼ਕ (ਫ਼ਾਰਸੀ)
ਸਕਾਈਮਿਟਰ ਅਤੇ ਟੋਲੇਡੋ ਰੈਪੀਅਰ ਬਾਰੇ ਅਜੇ ਵੀ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਸਵੀਡਨਬਰਗ

924 ਸਟੀਲ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤਰੀਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦਫ਼ਨਾਉਣ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ;
ਅਤੇ ਬੈਕਮੈਨ, ਥਨਬਰਗ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਐਲਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਅਜੇ ਵੀ ਜਾਪਾਨ ਵਿੱਚ ਵਰਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।
ਜਨਰਲ ਏ. ਪਿਟ-ਰਿਵਰਜ਼ ਦੇ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਵਿੱਚ ਸਪੇਨ ਤੋਂ ਦੋ ਤਲਵਾਰਾਂ ਹਨ। ਪਹਿਲੀ ਇੱਕ ਕਾਂਸੀ ਦੀ, ਉਪ-ਪੱਤੇ ਦੇ ਆਕਾਰ ਦੀ ਹੈ, ਜਿਸਦਾ ਇੱਕ ਪਤਲਾ ਲੰਬਾ ਬਿੰਦੂ ਹੈ। ਲੰਬਾਈ ਇੱਕੀ ਇੰਚ ਹੈ; ਸੋਜ 'ਤੇ ਚੌੜਾਈ ਦੋ ਇੰਚ, ਹੈਂਡਲ ਦੇ ਨੇੜੇ ਪਤਲਾ ਹੋ ਕੇ ਇੱਕ ਇੰਚ ਅਤੇ ਇੱਕ ਚੌਥਾਈ; ਟੈਂਗ ਟੁੱਟਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਮੋਢੇ 'ਤੇ ਦੋ ਰਿਵੇਟ-ਛੇਕ ਹਨ, ਜੋ ਕਿ ਦੋ ਇੰਚ ਚੌੜਾ ਹੈ। ਦੂਜਾ, ਜਿਸਨੂੰ ਮਾਲਕ 'ਕੋਪਿਸ' ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਇੱਕੀ ਇੰਚ ਲੰਬਾ ਅਤੇ ਢਾਈ ਇੰਚ ਚੌੜਾ ਹੈ, ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਚੌੜਾ ਪਿੱਠ ਅਤੇ ਇੱਕ ਪਾੜਾ-ਭਾਗ ਹੈ। ਕੱਟਣ ਵਾਲਾ ਹਿੱਸਾ ਅੰਦਰ ਹੈ, ਅਤੇ ਪੂਰਾ ਕੰਟੋਰ ਨੇਪਾਲ ਦੇ ਕੁੱਕਰੀ ਜਾਂ ਕੋਰਾਹ, ਅਤੇ, ਘੱਟ ਡਿਗਰੀ ਵਿੱਚ, ਅਲਬਾਨੀਅਨ ਯਤਾਘਨ ਅਤੇ ਕਾਬਾਈਲ 'ਫਲਿਸਾ' ਵਰਗਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕੋਪਿਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹੁੱਕ-ਹੈਂਡਲ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਸਪੈਂਸ਼ਨ ਲਈ ਹੋਵੇ; ਅਤੇ ਪਕੜ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇੱਕ ਸੋਜ ਹੈ।

ਚਿੱਤਰ 286.—ਈਗਲ ਦੇ ਹਿੱਸੇ (ਕੇਸਲ) ਦੇ ਨਾਲ ਕਾਂਸੀ ਦਾ ਬਲੇਡ ਅਤੇ ਹੈਂਡਲ।
'ਜਿਵੇਂ ਸੇਲਟੀਬੇਰੀਅਨ,' ਡਾਇਓਡੋਰਸ ਜਾਰੀ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, 'ਦੋ ਤਲਵਾਰਾਂ ਨਾਲ ਲੈਸ ਹਨ, (ਸ਼ਾਇਦ ਐਸਪਾਡਾ ਵਾਈ ਡਾਗਾ), 'ਘੋੜਸਵਾਰ, ਜਦੋਂ ਉਹ ਆਪਣੇ ਵਿਰੋਧੀਆਂ ਨੂੰ ਹਰਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਹੇਠਾਂ ਉਤਰਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ, ਪੈਰਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜਦੇ ਹਨ, ਇਸਦੇ ਸਹਾਇਕ ਵਜੋਂ ਲੜਦੇ ਹਨ।' ਲੁਸੀਟਾਨੀਅਨ, ਨਸਲ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਬਹਾਦਰ, ਇੱਕ ਪਹਾੜੀ-ਭੂਮੀ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ ਜੋ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਖਣਿਜਾਂ ਨਾਲ ਭਰਪੂਰ ਸੀ। ਜਸਟਿਨ

925 ਸੋਨੇ, ਤਾਂਬਾ, ਸੀਸਾ ਅਤੇ ਸਿੰਦੂਰ ਦੀ ਗੱਲ
ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸਨੇ ਆਖਰੀ ਵਾਰ 'ਮਿਨਹੋ' ਨਦੀ ਦਾ ਨਾਮ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਲੋਹੇ ਬਾਰੇ ਉਹ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ: 'ਇਹ ਇੱਕ ਅਸਾਧਾਰਨ ਗੁਣ ਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪਾਣੀ ਲੋਹੇ ਨਾਲੋਂ ਵਧੇਰੇ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਹੈ; ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਂਤ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਧਾਤ ਤਿੱਖੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ; ਨਾ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅਜਿਹਾ ਹਥਿਆਰ ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ ਹੈ ਜੋ ਬਿਲਬਿਲਿਸ ਜਾਂ ਚੈਲੀਬਸ ਵਿੱਚ ਨਾ ਡੁਬੋਇਆ ਗਿਆ ਹੋਵੇ।'

926 ਸਟ੍ਰਾਬੋ

927 ਇਬੇਰੀਆ ਨੂੰ ਧਾਤ ਨਾਲ ਭਰਪੂਰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ
ਹੈ, ਅਤੇ ਲੁਸੀਟਾਨੀਅਨਾਂ ਨੂੰ ਪੋਨੀਅਰਡ ਅਤੇ ਖੰਜਰ ਨਾਲ ਲੈਸ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸਦਾ ਸ਼ਾਇਦ ਅਰਥ ਹੈ ਡਰਕ ਅਤੇ ਚਾਕੂ।
ਸੇਲਟੀਬੇਰੀਅਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰੀ ਗੁਆਂਢੀ - ਜੰਗੀ ਪੁਰਾਣੇ ਕੇਲਟਿਕ 928 ਗੌਲ - ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਤਲਵਾਰਬਾਜ਼ ਸਨ: ਉਹ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਲੇਡਾਬ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੇ ਸਨ।929 ਜਦੋਂ ਉਹ ਯੂਰਪ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਏ ਤਾਂ ਉਹ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਪੱਥਰ ਯੁੱਗ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪਿੱਛੇ ਛੱਡ ਚੁੱਕੇ ਸਨ; ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਤਾਂਬੇ, ਕਾਂਸੀ ਅਤੇ ਲੋਹੇ ਦੇ ਆਪਣੇ ਬਲੇਡ ਬਣਾਏ। ਬਾਅਦ ਵਾਲਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਇਤਿਹਾਸ ਤੋਂ ਸਿੱਖਦੇ ਹਾਂ, ਚੌਥੀ ਜਾਂ ਪੰਜਵੀਂ ਸਦੀ ਈਸਾ ਪੂਰਵ ਦੌਰਾਨ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਆਇਆ, ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਸੇਲਟਿਕ ਪੀਰੀਅਡ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸਨੂੰ ਮਿਸਟਰ ਫ੍ਰੈਂਕਸ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਸਾਰੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਸਮੱਗਰੀ ਬਹੁਤ ਮਾੜੀ ਅਤੇ ਘਟੀਆ ਜਾਪਦੀ ਹੈ। ਬਲੇਡ

□□□□□□□□ □□-□□□□, □□□□ □□□ □□□□ □□□□, □□□□, □□□□□, □□□ □□□□□ □□□□□ (□□□□ □□□□□□□□) □□; □□ □□□□ □□□ □□□ □□□□ □□ □□□ □□□□ □□, □□ □□□ □□ □□□ □□□□ □□□ □□□□ □□□□ □□□

□□□□ 287.—□□□□ □□ □□□□ □□□□ (□□□)□

□□□ □□ □□□□□ □□ □□□□□ □□ □□□□ □□□ □□□□□ □□□□ □□□□□□ □□□ □□□□ □□□ □□□ □□ □□□ □□□□□ □□. □□□□□, □□□□□□□□, [930] □□ □□ □□□ □□ □□ □□□□ □□□□□ □□ □□□□□□□□ □□□ □□□ □□□□□ '□□ □□□ □□□□□, □□□□ □□□□□ □□□ □□□□ □□□□□ □□□□□, □□□ □□□ □□□□□-□□□□ □□□□ □□□, □□□□□ □□□ □□□□ □□□ □□□ □□ □□□ □□□□, □□□□ □□□ □□□□ □□ □□, □□□□ '□□□□ □□□□ □□ □□□□ □□□□ □□□ □□□□□ □□ □□□ □□□□ □□□□□□□□□ □□□□' (□□□□, □□□□?)□ □□□□ □□□□ □□□□□ □□□ □□□□ □□□□ □□□□□□ □□ □□□□□, □□□□□ □□ □□□□□ □□ □□□□□□ □□ □□□□ □□□ □□□□ □□□ □□□□□□□□□ □□□□□□□□□ □□ □□□□ □□□-□□□□ □□□□□□ □□□ □□□□, □□□□ □□ □□ □□□□ □□□ □□□□□ □□□□ □□ □□□□ □□□□ □□, □□ □□ □□□□ □□□□□ '□□ □□□□ □□□□ □□□□ □□□ □□□□ □□□□□ (μάχαιρας κοπίδες)[931] □□□ □□□□ □□□□ □□ □□□□□□□ □□ □□□□ (?) □□□ □□ □□□□ □□□□□ □□□ □□□□□□□ □□□□ □□□ □□□□ □□□ □□□□ □□□ □□□ □□□□□ □□□ □□□□□ □□ □□□ □□, □□□□□□□ □□ □□□□□ (□. □□. 390) □□□ □□□□ □□□ □□□□□□□□, [933] '□□ □□□□□ □□ □□□ □□□□□□□ □□ □□□□□ □□□ □□□ □□ □□□□ □□□□□□□ '□□ □□□□□ □□ □□□ □□□

□□□□□ □□ □□□□□ □□ □□□□□ □□□ □□□□ □□□□ □□□□□ □□□□□ □□ □□□□□□□ □□□ □□ □□□□□□□ □□□ □□ □□□ □□□□ □□; □□□□□ □□ □□□□□-□□□□ □□□□ □□□□□ □□ □□, □□□ □□ □□□□ □□□□ □□□-□□□□ □□ □□□□□□□ □□□ □□□□□□□, □□□□□ □□ □□□□ □□ □□□□□

□□□□□ □□ □□□□□□□ □□ □□□□□ □□□ □□□□ □□□□□ □□□ □□□□□□□□[935] ταῖς μαχαίραις τ
ῶν Γαλατῶν □□ □□ □□□ □□□□ □□□ □□□□□□□□[936] □□□ □□□□ □□ □□ □□□□ □□□□□□
□□□□□□□ □□□□□□□ (ξίφους) □□ □□□□, □□□□ □□□□ □□□□ (μάκρας σπάθας[937])
□□□□□□ □□, □□□□□□□ □□□ □□ □□□□ □□□□ □□□□□ □□□ □□□ □□□□ □□□ □□□□□ □□□□
□□□□□□□□ □□□ □□□□□□□□ □□.... □□□□□□ □□□□ □□□□□□□ □□□□□□ □□□□□ □□
□□□□□□□□ (σαυνίων[938]) □□□□□ □□□□□□ □□□□ □□, □□□ □□□□□□ □□□□ □□□□□□□□ □□
□□□□□ □□□□□□ □□□□ □□□□□□□ □□□□□ □□□□ □□□' □□□□□□□[939] □□□□□ □□□ □□□□ □□□□
□□□□□□□ □□□□□□ □□□□□□ □□□□□□□ □□□□□ □□ □□ □□□□□ □□□□ □□□ □□□□ □□□□,
□□□□□□□□□□,[940], □□□□ □□□□□ □□ □□ □□□ □□ □□□□□ □□□□□ □□□□ □□□□ □□□□□
□□□□□□ □□□[941] □□□□□□□□□□ □□ □□□□□□,[942] □□□□□ □□□ □□□ □□□□ □□ □□ □□ □□□□ □□
□□□□□ □□□ □□□□ □□□□ □□, □□□ □□ □□□ □□□□ □□□□ □□□ □□□□ □□□□ □□ □□□□ □□□
□□□ □□□□□□ □□□□,[943], □□□□□□□□ □□□□□□□□□□□□□□□, □□□ □□□ □□□□□□□ □□□□□□□□ □□
'□□□□□□□□' □□□ □□□□□ □□□, □□□□ □□□□ □□ □□ □□□□ □□□□ □□ □□□□□□□ □□□ □□□ □□□
□□□□ □□□□ □□ □□□ □□□□ □□□□□ □□□□ □□□ □□□□□□ □□ □□□□ □□□□ □□□ □□□□,
□□□□□□□ □□□ □□□ □□□□□□ □□□□□□ □□□□, □□□ □□□□ □□□□ □□ □□□ □□□□□ □□ □□□
□□□ □□□□□□□ □□□□□ '□□ □□□ □□□□□ □□ - □□□□□□ □□ □□□□ □□□□ □□□□□ □□ □□□□□□
□□□□□□ □□□□ □□□, □□□ □□□ □□□□□, □□ □□□□□ □□ □□□□ □□□□ □□□□□ □□□□, □□□
□□□□ □□□ □□□□ □□□ □□□ □□□ □□□ □□□□□ □□□□, □□□□□□ □□□□□ □□□□□□□□ □□, □□□
□□□□□□ □□□□□ □□□□ □□□□ □□□ □□□□ □□□□□ □□□ □□□□ □□□□□□ □□ □□□□□ □□ □□□
□□□□□ □□□ □□□□□□□□ □□□□□ □□□□ □□□ □□□□□ □□, '□□□□ □□ □□□□□□ □□ □□□□□□
□□□ □□□□□ □□□□□□□□ □□ □□□□□ □□□ □□□□' □□□□□□ □□□□□, □□□ □□□□ □□□□ □□□□
□□ □□□□ □□□□□ □□ □□ □□□ □□□□□ □□ □□□□ □□ □□□□ □□, □□ □□□□ □□□□ □□□ □□□
□□□□ □□□ □□□ □□□□ □□□□□ □□□ □□□□ □□ □□□ □□□□□□ □□ □□□□□ '□□ □□□□ □□□□□
□□□ □□□□□ □□ □□□ □□□□□ □□□ □□□□□□ □□□□□□□ □□ □□□□ □□□□□ □□ □□□ □□□□
□□□□ □□□, □□□□□□ □□ □□□ □□ □□□□□ □□□□□ □□□ □□□□ □□□ □□□□ □□□ □□□□, □□□□
□□□ □□ □□□□□, □□□□ □□□□ □□□□ □□□ □□□□ □□□□□□ □□ □□ □□□ □□□□□ □□ □□□□□□
□□□□□ □□□□, □□□ □□□□ □□□ □□□ '□□ □□□□ □□□□ □□□□ □□□□□ □□ □□ □□□□□ □□□,
□□□□ □□□□□□ □□□ □□□□ □□□□□, □□□□□ □□□□ □□□□ □□□□□ □□ □□□ □□□□□□ □□□□□
□□□ □□□ □□□□ □□□□□ □□□□ □□ □□□□ □□□ □□□□□□ □□□ □□□□□□□ □□□□ □□□ □□□□□

ਕੋਈ ਅਪਮਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ, ਜੋ ਕਿ ਖੂਨ ਨਾਲ ਭਰੇ ਹੋਏ ਸਨ, ਉਸਨੇ ਆਪਣੀ ਗਰਦਨ ਦੁਆਲੇ ਸੁੱਟ ਦਿੱਤੇ।
ਪੌਲੀਬੀਅਸ,

944 ਪਿਸੇ ਵਿਖੇ ਹੋਈ ਲੜਾਈ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਜਿੱਥੇ ਗੈਸਾਤੇ ਦੇ ਰਾਜਾ
ਐਨਰੋਏਸਟੇਸ,

945 ਨੂੰ ਬੋਈ, ਇਨਸੁਬਰੇਸ ਅਤੇ ਟੌਰਿਸਕੀ (ਨੋਰੀਕਨ, ਸਟਾਇਰੀਅਨ) ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ
ਨਾਲ ਸੀ. ਐਟੀਲੀਅਸ (A.U.C. 529 = B.C. 225) ਦੁਆਰਾ ਹਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਰੋਮਨ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੀ ਉੱਤਮਤਾ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਗੌਲ ਦੇ ਮਾਚੈਰੀ ਨੂੰ 'ਸਿਰਫ਼ ਬਲੇਡ ਕੱਟਣ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ... ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਅਰਥ, ਅਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਦੂਰੀ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਵੱਲ ਕੱਟਣ ਲਈ ਫਿੱਟ ਹੈ: ਇਹ ਹਥਿਆਰ ਆਪਣੀ ਬਣਤਰ ਦੁਆਰਾ ਜਲਦੀ ਹੀ ਧੁੰਦਲੇ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਝੁਕੇ ਅਤੇ ਝੁਕ ਜਾਂਦੇ ਹਨ; ਤਾਂ ਜੋ ਦੂਜਾ ਝਟਕਾ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੈਰ ਨਾਲ ਸਿੱਧਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ।' ਉਹੀ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਲੇਖਕ,

946 ਕੈਨੇ ਦੀ
ਲੜਾਈ (B.C. 216) ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਸਾਨੂੰ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹੈਨੀਬਲ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਅਫਰੀਕੀ ਰੋਮੀਆਂ ਵਾਂਗ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਸਨ, ਪਿਛਲੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੇ ਲੁੱਟ ਨਾਲ; ਜਦੋਂ ਕਿ ਸਪੈਨਿਸ਼ ਅਤੇ ਗੌਲਿਸ਼ ਸਹਾਇਕਾਂ ਕੋਲ ਇੱਕੋ ਕਿਸਮ ਦੀ ਢਾਲ ਸੀ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਤਲਵਾਰਾਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸਮਾਨ ਅਤੇ ਭਿੰਨ ਸਨ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਸਪੈਨਿਸ਼ ਜ਼ੀਫੋਸ ਕੱਟਣ ਅਤੇ ਧੱਕਾ ਦੇਣ ਦੋਵਾਂ ਲਈ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਸੀ, ਲੰਬਾ ਅਤੇ ਵਿਅਰਥ ਗੈਲਿਕ ਮਾਛੇਰਾ ਸਿਰਫ ਦੂਰੋਂ ਹੀ ਕੱਟ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਲਿਵੀ

947 ਬਿੰਦੂ ਦੀ ਘਾਟ ਅਤੇ ਨਰਮ ਅਤੇ ਮਾੜੇ ਸੁਭਾਅ ਵਾਲੇ ਕੇਲਟਿਕ
ਬਲੇਡਾਂ ਦੇ ਝੁਕਣ ਨੂੰ ਵੀ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਾ ਹੈ।
ਜਦੋਂ ਲੂਸੀਅਸ ਮੈਨਲੀਅਸ ਨੇ ਗੌਲਾਂ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ, ਈਸਾ ਪੂਰਵ 181, ਤਾਂ ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਨੇ ਲੰਬੀਆਂ ਸਮਤਲ ਢਾਲਾਂ ਰੱਖੀਆਂ ਸਨ, ਜੋ ਸਰੀਰ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਲਈ ਬਹੁਤ ਤੰਗ ਸਨ।

948 ਉਹਨਾਂ
ਕੋਲ ਜਲਦੀ ਹੀ ਆਪਣੀਆਂ ਤਲਵਾਰਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਹਥਿਆਰਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਰਹਿ ਗਏ, ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਵਰਤਣ ਦਾ ਉਹਨਾਂ ਕੋਲ ਕੋਈ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਦੁਸ਼ਮਣ ਨੇੜੇ ਨਹੀਂ ਆਇਆ ਸੀ। ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਵੱਡੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ 'ਤੇ ਮਿਜ਼ਾਈਲਾਂ ਦੀ ਬਾਰਿਸ਼ ਨਾਲ ਭਰੇ ਹੋਏ, ਜ਼ਖ਼ਮ ਚਿੱਟੇ ਚਮੜੀ ਦੇ ਉਲਟ ਕਾਲੇ ਖੂਨ ਤੋਂ ਭਿਆਨਕ ਦਿਖਾਈ ਦੇ ਰਹੇ ਸਨ; ਅਤੇ ਜ਼ਖ਼ਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਲੜਾਈ ਵਿੱਚ ਘਿਰੇ ਹੋਣ 'ਤੇ ਸ਼ਰਮ ਨਾਲ ਗੁੱਸੇ ਵਿੱਚ, ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਵੇਲਾਈਟਸ ਦੀਆਂ ਤਲਵਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਗੁਆ ਦਿੱਤਾ। ਉਹਨਾਂ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ 'ਹਲਕੇ ਬੌਬ' ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਸਨ; ਉਹਨਾਂ ਕੋਲ ਤਿੰਨ ਫੁੱਟ ਲੰਬੀਆਂ ਢਾਲਾਂ ਸਨ, ਝੜਪ ਲਈ ਪਿੱਲਾ, ਅਤੇ ਗਲੈਡਿਯਸ ਹਿਸਪੈਨਸ, ਜਿਸਨੂੰ ਉਹ ਖੱਬੇ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਜੈਵਲਿਨ ਬਦਲਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਖਿੱਚਦੇ ਸਨ। ਇਹਨਾਂ ਸੌਖੇ ਬਲੇਡਾਂ ਨਾਲ ਉਹ ਭੱਜੇ ਅਤੇ ਚਿਹਰੇ ਅਤੇ ਛਾਤੀਆਂ ਨੂੰ ਜ਼ਖਮੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਗੈਲਿਕ ਤਲਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਜਗ੍ਹਾ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਨਹੀਂ ਚਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ।

ਕਿਤਾਬਾਂ ਤੋਂ ਸਮਾਰਕਾਂ ਤੱਕ ਜਾਂਦੇ ਹੋਏ, ਅਸੀਂ ਰਿਮਿਨੀ ਦੇ ਇੱਕ ਸ਼ਹਿਰੀ ਤਗਮੇ 'ਤੇ, ਜੋ ਕਿ ਸੇਨੋਨਜ਼ ਦੇ ਦਬਦਬੇ ਤੋਂ ਬਣਿਆ ਹੈ, ਇੱਕ ਲੰਬੇ ਵਾਲਾਂ ਵਾਲਾ ਅਤੇ ਮੁੱਛਾਂ ਵਾਲਾ ਗੌਲ, ਅਤੇ ਉਲਟ ਪਾਸੇ ਇੱਕ ਚੌੜਾ ਸਪੈਥਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮਿਆਨ ਅਤੇ ਚੇਨ ਹੈ, ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ। ਇਹ ਉਸੇ ਲੜੀ ਦੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਸਿੱਕੇ 'ਤੇ ਦੁਹਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਨੰਗੀ ਗੌਲ, ਇੱਕ ਆਇਤਾਕਾਰ ਢਾਲ ਦੁਆਰਾ ਸੁਰੱਖਿਅਤ, ਉਸੇ ਕਿਸਮ ਦੀ ਤਲਵਾਰ ਨਾਲ ਹਮਲਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇੱਕ ਤੀਜਾ ਗੌਲ ਨੂੰ ਦੋ ਗਲੈਡੀਆਂ ਨਾਲ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲੋਂ ਛੋਟਾ।

949 ਮਿਆਨ ਅਤੇ
ਚੇਨ ਪਿੱਤਲ ਜਾਂ ਲੋਹੇ ਦੇ ਸਨ।
ਡਾਇਓਡੋਰਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ,

950 ਗੌਲ ਜੰਗੀ ਰਥਾਂ (ਕਾਰਪੈਂਟਮ, ਕੋਵਿਨਸ, ਐਸੇਡਮ) ਵਿੱਚ ਲੜਾਈ
ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਘੋੜਸਵਾਰ ਵੀ ਸਨ;

951 ਪਰ ਇਟਲੀ ਦੇ ਆਪਣੇ ਹਮਲਿਆਂ ਦੌਰਾਨ ਉਹ
ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਪੈਦਲ ਲੜਦੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਮਿਜ਼ਾਈਲਾਂ, ਜੈਵਲਿਨ, ਅਤੇ ਕੇਤੀਆ ਜਾਂ ਕੈਆ (ਬੂਮਰੈਂਗ, ਜਾਂ ਸੁੱਟਣ ਵਾਲਾ ਕਲੱਬ), ਗੁਲੇਲਾਂ, ਅਤੇ ਧਨੁਸ਼ ਅਤੇ ਤੀਰ, ਜ਼ਹਿਰੀਲੇ ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ ਜ਼ਹਿਰ ਦੇ ਸਨ। ਫਿਰ ਉਹ ਬਿਨਾਂ ਸਿਰਾਂ ਵਾਲੇ, ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਲੰਬੇ ਤਾਲੇ ਸਿਰ ਦੇ ਸਿਖਰ 'ਤੇ ਬੰਨ੍ਹ ਕੇ ਹਮਲੇ ਲਈ ਭੱਜੇ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਲੜਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਉਤਾਰ ਦਿੱਤਾ, ਸ਼ਾਇਦ ਬਹਾਦਰੀ ਲਈ, ਸਿਰਫ਼ ਕਮਰਕੱਸਾ ਅਤੇ ਗਹਿਣੇ, ਟੋਰਕ, ਲੱਤਾਂ ਅਤੇ ਬਾਹਾਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਡਿੱਗੇ ਹੋਏ ਦੁਸ਼ਮਣਾਂ ਦੇ ਸਿਰ ਕੱਟ ਦਿੱਤੇ; ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਢਾਲਾਂ ਜਾਂ ਕਾਠੀ ਧਨੁਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਲਟਕਾਇਆ, ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਟਰਾਫੀਆਂ ਵਜੋਂ ਘਰ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ, ਜੋ ਅਜੇ ਵੀ ਹਨੇਰੇ ਮਹਾਂਦੀਪ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਕੁੜੀਆਂ ਅਤੇ ਔਰਤਾਂ ਮਰਦਾਂ ਵਾਂਗ ਬਹਾਦਰੀ ਨਾਲ ਲੜੀਆਂ; ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਕੰਟਸ ਜਾਂ ਲੱਕੜ ਦੇ ਪਾਈਕ ਦੇ ਨਾਲ, ਤਿੱਖੇ ਅਤੇ ਅੱਗ ਨਾਲ ਸਖ਼ਤ। ਪਿਛਲੇ ਪਾਸੇ ਘੁੰਮਦੀਆਂ ਗੱਡੀਆਂ ਨੇ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਕੁਸ਼ਲ 'ਲੇਗਰ' ਬਣਾਇਆ। ਵੱਡਾ ਕੇਲਟਿਕ ਕੱਦ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਭਿਆਨਕ ਯੁੱਧ-ਚੀਕਾਂ, ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਲੰਬੀਆਂ ਤਲਵਾਰਾਂ ਜੋ ਮੋਟੀਆਂ ਬਾਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਚਲਾਈਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਮਜ਼ਬੂਤ ਦਿਲਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਮਰਥਤ ਸਨ, ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਾਰ ਸੱਭਿਅਕ ਫੌਜਾਂ ਉੱਤੇ ਜਿੱਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਇਆ।
ਡਿਵਸ ਸੀਜ਼ਰ, ਜੋ ਗੈਲਿਕ ਨੋਬਿਲਿਟਾਸ, ਲੇਵਿਟਾਸ ਅਤੇ ਇਨਫਰਮਿਟਾਸ ਐਨੀਮੀ ਉੱਤੇ ਸਖ਼ਤ ਹੈ, ਨੇ ਗੌਲ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਅਧੀਨ ਕਰਨ ਲਈ ਨੌਂ ਸਾਲ ਕੰਮ ਕੀਤਾ (ਈ.ਪੂ. 59-50)। ਇੱਕ ਸਦੀ ਬੀਤਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਵਹਿਸ਼ੀ ਆਦਤਾਂ ਅਤੇ ਪਹਿਰਾਵੇ, ਆਪਣੇ ਫਰ-ਕੋਟ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਲੈਵ ਅਤੇ ਅਫਗਾਨ ਪੋਸਟ, ਸਾਹਮਣੇ ਖੁੱਲ੍ਹੀਆਂ ਬਾਹਾਂ ਦੇ ਨਾਲ; ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਾਗਾ-ਕਲੋਕ ਜਾਂ ਟਾਰਟਨ-ਪਲੇਡ 952 ਜੋ ਸ਼ਾਇਦ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਟੈਟੂ ਦੀ ਨਕਲ ਸਨ; 953 ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਤਾਂਬੇ ਦੇ ਟੋਰਕ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਰੁੱਖੀਆਂ ਜ਼ੰਜੀਰਾਂ ਅਤੇ ਬਾਹਾਂ ਦੇ ਬਾਂਹ। ਗੈਲੀਆ ਕੋਮਾਟਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਚੂਨੇ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਵਗਦੇ ਤਾਲੇ ਕੰਢੇ 'ਤੇ

ਰੱਖੇ, ਅਤੇ ਗੈਲੀਆ ਬ੍ਰੈਚਾਟਾ (ਪ੍ਰੋਵਿੰਸੀਆ, ਪ੍ਰੋਵੈਂਸ) ਨੇ 'ਟਰੂਇਸ' (ਟਰੂ ਜਾਂ ਟਰਾਉਜ਼ਰ) ਨੂੰ ਉਤਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜੋ ਕਮਰ 'ਤੇ ਬੰਨ੍ਹੇ ਹੋਏ ਸਨ ਅਤੇ ਗਿੱਟਿਆਂ 'ਤੇ ਬੰਨ੍ਹੇ ਹੋਏ ਸਨ।

954 ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਨੇ ਰੋਮਨ ਫੈਸ਼ਨ ਅਪਣਾਏ, ਅਤੇ ਉਹ ਸਭ ਕੁਝ ਭੁੱਲ ਗਈਆਂ
ਜੋ ਅਮੀਆਨਸ ਮਾਰਸੇਲਿਨਸ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਕਿਹਾ ਸੀ: 'ਵਿਦੇਸ਼ੀਆਂ ਦੀ ਇੱਕ ਪੂਰੀ ਟੁਕੜੀ ਇੱਕ ਵੀ ਗੌਲ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ, ਜੇਕਰ ਉਹ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਦੀ ਮਦਦ ਲਈ ਬੁਲਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਮਜ਼ਬੂਤ ਅਤੇ ਨੀਲੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਾਲੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਜਦੋਂ, ਉਸਦੀ ਗਰਦਨ ਸੁੱਜ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਆਪਣੇ ਦੰਦ ਪੀਸਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਆਪਣੀਆਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਮੋਟੀਆਂ ਬਾਹਾਂ ਨੂੰ ਘੁੰਮਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਲੱਤਾਂ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਵਾਰ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਕੈਟਾਪਲਟ ਦੀ ਤਾਰ ਤੋਂ ਭੇਜੀਆਂ ਗਈਆਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਮਿਜ਼ਾਈਲਾਂ ਹੋਣ।' ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੁਰਾਣੇ ਅਤੇ ਸਖ਼ਤ ਗੁਣ ਦਾ ਅਸੀਂ ਔਰਟੀਆਗਨ ਦੀ ਬਹਾਦਰ ਪਤਨੀ ਅਤੇ ਕੈਟੀਫ ਸੈਂਚੁਰੀਅਨ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਤੋਂ ਨਿਰਣਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।

955 ਇਸ
ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੌਲ ਨੂੰ ਰੋਮਨ ਸਭਿਅਤਾ ਅਤੇ ਲਾਤੀਨੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੁਆਰਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਾਬੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ; ਉਸਨੇ ਸਾਹਿਤ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਕਵੀਆਂ ਅਤੇ ਬਿਆਨਬਾਜ਼ੀਕਾਰਾਂ ਦਾ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਇਆ; ਉਸਦੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਨੇ ਦਰਸ਼ਨ ਦੇ ਸਕੂਲ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੇ, ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਗਾਲੀਆ ਟੋਗਾਟਾ - ਉੱਪਰੀ ਇਟਲੀ ਵਿੱਚ ਈਰਖਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਦੇਖਿਆ।

956

ਰਾਈਨ ਦੇ ਪੂਰਬ ਵੱਲ ਅਲੇਮਾਨੀ ਜਾਂ ਜਰਮਨ (ਜਰਮਨੀ) ਲੋਕ, ਰੋਮਨ ਜਿੱਤਾਂ ਦੇ ਸਮੇਂ, ਦਲਦਲਾਂ ਅਤੇ ਸਿਲਵੋ ਦੀ ਇੱਕ ਨਿਰਾਸ਼ਾਜਨਕ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਵੱਸਦੇ ਸਨ: ਅੱਜ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਹੈਮਬਰਗ ਤੋਂ ਬਰਲਿਨ ਤੱਕ ਦੀ ਦੌੜ ਦੱਖਣ ਦੀਆਂ 'ਵਾਅਦਾ ਕੀਤੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ' ਨੂੰ ਜਿੱਤਣ ਲਈ ਝੁਕੇ ਹੋਏ ਕਬੀਲਿਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਕੂਚ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਵੱਲ ਆਧੁਨਿਕ ਥੋਕ ਪ੍ਰਵਾਸ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ 'ਵਾਰਮੈਨਾਂ' ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਗੌਲਾਂ ਨੇ ਬਹਾਦਰੀ ਵਿੱਚ ਪਛਾੜ ਦਿੱਤਾ ਸੀ,

957 ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਕੈਲਟਿਕ ਲੇਵਿਟੀ ਜਾਂ ਅਸਥਿਰਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ।
ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਦ੍ਰਿੜ ਉਦੇਸ਼ ਸੀ ਅਤੇ ਹੈ। ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਜਰਮਨ ਸਾਮਰਾਜ ਇੱਕ ਪਰਛਾਵੇਂ ਪਰੰਪਰਾ ਸੀ; ਫਿਰ ਵੀ ਜਰਮਨ ਦੋ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਯੂਰਪ ਵਿੱਚ ਹਰ ਤਖਤ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕਾਮਯਾਬ ਰਹੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਜੇ ਤੱਕ ਕਦੇ ਵੀ ਇੱਕ ਬਸਤੀ ਨਹੀਂ ਬਣਾਈ, ਫਿਰ ਵੀ ਕੋਇਲ ਵਾਂਗ ਉਹ ਦੂਜਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਨੂੰ ਰੱਖਦੇ ਹਨ; ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਠੋਸ ਸਰੀਰਕ ਸੰਵਿਧਾਨ, ਜਿਮਨਾਸਟਿਕ ਦੁਆਰਾ ਮਜ਼ਬੂਤ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਲਾਵ ਅਤੇ ਯਹੂਦੀਆਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਯੂਰਪੀਅਨ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲੋਂ ਗਰਮ ਖੰਡੀ ਅਤੇ ਅਤਿਅੰਤ ਮੌਸਮ ਦਾ ਬਿਹਤਰ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਵੱਡੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿੱਚ ਉਹ ਪਹਿਲਾ ਵਪਾਰਕ ਸਥਾਨ ਰੱਖਦੇ ਹਨ, ਇੱਕ ਸਿੱਖਿਆ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਜੋ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਇਸਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਢਾਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ; ਅਤੇ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਤਰੱਕੀ

'□□□□□□□□' □□□ □□-□□□□□□ □□□□□ □□ □□□□□□ '□□ □□□□□ □□□ □□□□□□ □□□□□ □□ □□□□□ □□□□ □□□□□ □□□

□□□□□ 288.—□□□□□□ □□□□ □□□□□ (66 □□□□□□□□□ □□□□□ □□□□□□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□)□

□□□□ □□□ □□□□□□ □□ □□□□□□ □□ □□ □□□□ □□□□ □□ □□□□□□ □□ (□□□□□ □□□□) □□□□ □□□□□ □□□□□ □□□ □□□□□□□□ □□□□ □□□□ □□[958]: 'rari ... gladiis utuntur.'[959] □□□□□□□ □□□□□ □□□ □□□□ □□□□ □□ □□□□ □□[960]; 'hastas vel ipsorum vocabulo frames gerunt angusto et brevi ferro.'(□□ □□□ □□□ □□□□ □□□□ □□ □□□ □□□□, □□□ □□□□□ □□ □□ □□□□□□ □□□ □□□□□□ □□, □□□□ □□□□□□□ □□□) □□□□ □□ □□□□□ □□□ □□□□□ □□ □□□□□□□□ □□□ □□ □□□□□□□ □□□□ □□□[961] □□□□□□ □□□□□□□ □□ □□□ □□□□□□ □□□□□ □□□ □□□ □□□□ □□□□ □□□□□ □□, □□□□□ □□□ □□□□, □□□□□, □□□□□, □□□ □□□□ □□ □□□□□ □□, □□□□□ □□□□ □□□□□□ □□□ □□□ □□□□□ '□□□□' □□□□ □□□□□ □□; □□□ □□□□□[962] □□□□□□□□□ □□□□ □□□□ □□□ □□□□ □□□□□-□□□□ □□ □□□□ □□□□□□□□ □□□ □□□□□ □□□ □□□ □□□□□□ □□□□□ □□ □□□ □□□□ □□□□□ □□□□□ □□, □□□ □□ □□□□□ □□□ □□□□□□,[963] □□ □□□□□□□ □□ □□□ □□□□□□ □□□□ □□□□ □□□□□□, □□□ □□ □□□□□□ □□□□ □□□□ □□□□ □□□□□ □□□□ □□□□ □□□ □□ □□□ □□□□□ □□□□□ □□; □□ □□□□□ □□□□□ □□ □□ '□□□ □□□□□□□□ □□□□□□□□□□□□□ □□□□□□□' □□ □□ □□□ □□□□□ □□; □□□ □□□□□□ □□ □□□□ □□□□ □□□ □□ □□□□□ □□□ □□□□□□□□ □□□□□ □□ '□□□ □□□□ □□ □□□□□□□ □□ □□□□□ □□□' □□□ □□, □□ □□□□□ □□□□ □□ □□ □□ □□□□□ □□□□ □□□□

ਘੱਟ ਮਿਲਦਾ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਪੱਥਰ ਅਤੇ ਕਾਂਸੀ ਦੀ ਸੁੱਟਣ ਵਾਲੀ ਕੁਹਾੜੀ, ਵਿੰਨ੍ਹੀ ਹੋਈ ਜਾਂ ਬਿਨਾਂ ਵਿੰਨ੍ਹੀ ਹੋਈ, ਇੱਕ-ਧਾਰੀ ਜਾਂ ਦੋ-ਸਿਰ (π λεκυς µφιστóµoς, bipennis), ਇੰਨੀ ਆਮ ਹੈ।
ਸਮੇਂ ਦੇ ਨਾਲ ਫਰੇਮੀਆ ਸ਼ਬਦ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੱਖਰੇ ਹਥਿਆਰਾਂ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਣ ਲੱਗਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਔਗਸਟੀਨਸ ਇਸਨੂੰ ਸਪੈਥਾ ਜਾਂ ਰੋਮਫਾਇਆ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ; ਅਤੇ ਜੋਹਾਨਸ ਡੀ ਜਾਨੂਆ ('ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ') ਇਸਨੂੰ 'ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਇੱਕ ਤਿੱਖੀ ਸ਼ੀਸ਼ਾ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਇੱਕ ਤਲਵਾਰ' ਵਜੋਂ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦਾ ਹੈ।
ਟੈਸੀਟਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ,

964 ਲੋਹਾ ਜਰਮਨਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਪਰ ਆਮ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਸਦੇ
ਬਿਆਨ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਪੁਰਾਣੇ ਟਿਊਮੂਲੀ ਅਤੇ ਪੱਥਰ ਦੇ ਰਿੰਗਾਂ ਵਿੱਚ 'ਖੋਜਾਂ' ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰਿਸਕਨਮੌਅਰ, ਹਨੇਨਰਿੰਗ,

965 ਟੂਫੇਲਸਗ੍ਰਾਬੇਨ, ਬਰਗਵਾਲ, ਅਤੇ
ਹੋਰਾਂ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਦੈਂਤਾਂ, ਬੌਣਿਆਂ ਅਤੇ ਸੱਪਾਂ ਦੀਆਂ ਮਿੱਥਾਂ ਧਾਤ ਲਈ ਪੂਰਬੀ ਮੂਲ ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਕਾਂਸੀ ਦੇ ਬਲੇਡ ਆਮ ਹਨ। ਕਲੇਮ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਵਿੱਚ ਐਲਬੇ ਘਾਟੀ ਤੋਂ ਇੱਕ ਆਮ ਨਮੂਨਾ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਨਸ ਦੁਆਰਾ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।

966 ਪੂਰਾ ਹਥਿਆਰ 23·25 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ ਲੰਬਾ ਹੈ, ਬਲੇਡ 18·5 ਹੈ, ਜਿਸਦੀ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਚੌੜਾਈ 1·625 ਹੈ। ਆਕਾਰ ਸ਼ੰਕੂ ਵਰਗਾ ਹੈ, ਬਿੰਦੂ ਤੱਕ ਟੇਪਰਿੰਗ ਹੈ; ਇੱਕ ਉੱਚੀ ਅਤੇ ਗੋਲ ਮੱਧਨਾੜੀ ਦੋਵੇਂ ਪਾਸੇ ਇੱਕ ਡੂੰਘੀ ਲਾਈਨ ਦੁਆਰਾ ਘਟਾਈ ਗਈ ਹੈ ਜੋ ਅੰਤ ਤੱਕ ਚਲਦੀ ਹੈ। ਮੋਢਿਆਂ ਅਤੇ ਬਲੇਡ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਸਾਹਮਣੇ ਵਾਲਾ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਦੋਵਾਂ ਪਾਸਿਆਂ 'ਤੇ ਇੱਕ ਚੰਦਰਮਾ ਦੇ ਆਕਾਰ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨ ਦਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਪਕੜ ਵਿਚਕਾਰੋਂ ਤੰਗ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਹੈਂਡਲ ਨੂੰ ਤੇਜ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਲੰਮਾ ਅੰਡਾਕਾਰ ਚੀਰਾ ਹੈ; ਅਤੇ ਮੋਢਿਆਂ ਦੇ ਦੋਵੇਂ ਪਾਸੇ ਦੋ ਰਿਵੇਟ ਛੇਕ ਹਨ, ਜਿੱਥੋਂ ਵਿਚਕਾਰਲੀ ਨਾੜੀ ਸਪ੍ਰਿੰਗ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਕੋਈ ਪੋਮਲ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਉਂਦਾ, ਜਗ੍ਹਾ ਇੱਕ ਖੋਖਲੀ ਬੈਸਾਖੀ ਦੁਆਰਾ ਲਈ ਗਈ ਹੈ।
ਲੋਹੇ ਦੀਆਂ ਤਲਵਾਰਾਂ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਮਿਲਦੀਆਂ ਹਨ: ਦੂਜੀ ਸਦੀ ਈਸਾ ਪੂਰਵ ਵਿੱਚ ਵੀ, ਜਦੋਂ ਰੋਮੀਆਂ ਨੇ ਨਰਮ ਧਾਤ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਗੌਲ ਅਤੇ ਜਰਮਨਾਂ ਨੇ ਇਸਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖਿਆ। ਇਹ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਦੋਂ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਜਦੋਂ ਜਰਮਨਿਕਸ ਨੇ ਅਰਮੀਨੀਅਸ, ਈਸਾ ਪੂਰਵ 15;967 ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਮਾਰਚ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਟੈਸੀਟਸ ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਤੱਕ, ਜਰਮਨੀ ਕੱਚੀ ਧਾਤ ਨੂੰ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਿਆ।968 ਲੋਹੇ ਦੇ ਸਪੈਥੋ ਦੇ ਅਵਸ਼ੇਸ਼ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਬਹੁਤ ਮਾੜੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪਾਏ ਗਏ ਹਨ; ਸਮੱਗਰੀ ਵੀ ਮਾੜੀ ਅਤੇ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਣੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਹੈਲਡ ਜਾਂ ਚੈਂਪੀਅਨ ਦੋ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਲੇਡਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਾ ਸੀ; ਅਤੇ ਮੀਟਰ-ਲੰਬੀ ਦੋ-ਧਾਰੀ ਜਰਮਨ ਤਲਵਾਰ ਨੂੰ ਕੇਲਟਾਂ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਪੈਥਾ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਤਿੰਨ ਕਬੀਲਿਆਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਇਆ ਸੀ: ਸੁਆਰਡੋਨ (ਤਲਵਾਰਬਾਜ਼?), ਸੈਕਸੋਨ

(□□□□□□□□)[969] □□□ □□□□□□□; □□□□ □□ □□□ □□ □□□□□ □□□ □□□□□ □□□,[970] □□□ □□□ □□□□ □□□□□ (□□□□□) □□□□□ □□□□□ '□□ □□□□ □□□□□ □□□ □□□□ (□□□□, □□□□, □□□ □□□. □□□□□ □□□□), □□□□ □□ □□□□□□□□ (□□□, □□□) □□ □□□, □□□□ □□□□ □□ □□□□ □□ □□□□□ □□, □□□□□ □□ □□□□□ □□ □□□□□ □□□ □□□□□ □□□ □□□□ □□□ □□□□□ □□□□□ □□□□□□□□ □□□□ □□□ □□□□□ □□□□□ □□□□ □□, □□ □□ □□□□ □□□ □□□□□ □□ □□□□□ □□ □□□ □□□□ □□□□ □□□□ □□□ □□□□□ □□□, □□□ □□□ □□□ □□□□[971] □□□□ (□□□ □□□ □□□), □□□□ □□□ □□□ □□□□□□ □□□ □□□□ □□□ □□, □□ □□□□, □□□□ □□ □□□□ □□□ □□□□□ □□□ □□□□ □□□ □□□ □□□ □□□□-□□□ □□□□ □□, □□ □□□□□□ □□□□ □□□□□ □□□□ □□□□□□, □□□ □□□□□□□ □□□ □□□□ □□ □□□ □□□□ □□, □□ □□□ □□□ □□□□-□□□□ (□□□ □□□□) □□□ □□□□□ □□□□ □□□□□ □□□[964] □□□□□ □□□□ □□□ □□□ □□□□ □□, □□□□ □□□□ □□, □□□□□ □□□□ □□□□□ □□ □□□□□ □□, □□□ □□□□ □□ □□□□ □□□□ □□□ □□□ □□□□ □□□□ □□□□□□ □□□ □□□□□ □□□□□ □□□

□□□□□ 289□—□□□□□□

75 □□□□□□□□□ □□□□; □□□□□ □□□ □□□□ □□ □□□□□ □□□□□□□ □□□□□□□□ □□□□

□□□□□ 290.—□□□□□□□□ □□ □□□□□□

□□□□□ 291.—□□□□ □□□□□□ □□□□□□ 40 □□□□□□□□□ □□□□□ □□□□ □□ □□□□□, □□□□□ □□ □□□□ □□□□□□□ □□□□ (□□□□□□ □□□□□□ □□□ □□□□□□□□□□□□□)

□□□□ □□□□ □□□□ □□□-□□□□ □□□ □□□ □□: □□ □□□ □□□-□□□□□ □□; □□□□□ □□ □□□□ □□ □□□□, □□□ □□ □□□□ □□ □□□□ □□□□ □□□□□ □□□□ □□□ □□ □□□□□ □□□□□ □□□□,[972] □□□□□, □□□□, □□□□□□□ □□ □□□□□□ □□; □□□□□□ □□□□□□□□ □□□ □□□□ (□□□□) □□ □□□□ □□□□□ □□, □□□ □□□□ □□ □□□□ □□□□, □□□□□□□□□□□□, □□□□□□□□□□□□[973] □□□

ਵੱਡਾ ਲੋਹੇ ਦਾ ਚਾਕੂ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਯਤਾਘਨ ਕਰਵ ਸੀ, ਇਸਨੂੰ ਡਰਕ ਜਾਂ ਮਿਜ਼ਾਈਲ ਵਜੋਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਥ੍ਰੋ-ਸਵਾਰਡਜ਼ ਵਿੱਚ ਹਿਲਟ ਨੂੰ ਬਿਹਤਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਲਈ ਪੋਮਲ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਹੁੱਕ ਸੀ। ਸ਼ਵੇਰਟਸਟੈਬ (ਤਲਵਾਰ-ਸਟਾਫ਼) ਜਾਂ ਪ੍ਰੈਚਟੈਕਸਟ ਨੂੰ ਜਾਨਸ

974 ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਕਿਸਮ ਦੇ ਡੌਲਚ

975 ਜਾਂ ਖੰਜਰ ਵਜੋਂ
ਦਰਸਾਇਆ ਅਤੇ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਲੰਬੇ ਖੋਖਲੇ ਧਾਤ ਦੇ ਹਾਫ਼ਟ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇੱਕ ਫਾਰਸੀ ਜੰਗੀ ਕੁਹਾੜੀ। ਇਹ ਇੱਕ ਦੁਰਲੱਭ ਵਸਤੂ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਦੁਰਲੱਭਤਾ ਉਸਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸੈਕਸਨੋਟ (ਤਲਵਾਰ-ਦੇਵਤਾ) ਜ਼ੀਓ, ਟੂਈ, ਜਾਂ ਟੂਇਸਕੋ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਸੀ। ਡਾ. ਇਵਾਨਸ

976 ਹਥਿਆਰ ਨੂੰ 'ਇੱਕ
ਕਿਸਮ ਦਾ ਹਾਲਬਰਡ ਜਾਂ ਲੜਾਈ-ਕੁਹਾੜੀ' ਮੰਨਦੇ ਹਨ; ਦੂਸਰੇ, ਇੱਕ ਕਮਾਂਡਰ ਦਾ ਡੰਡਾ ਜਾਂ ਸਨਮਾਨ ਦਾ ਬੈਟਨ; ਪਰ ਲੇਖ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਝਾਉਣ ਲਈ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕਾਂਸੀ ਦੇ ਹੈਂਡਲ ਅਤੇ ਬਲੇਡ ਵਾਲਾ ਸ਼ਵੇਰਟਸਟੈਬ ਦਾ ਇੱਕ ਵਧੀਆ ਨਮੂਨਾ ਸਕੈਨਿਆ ਦੇ ਅਰੂਪ ਵਿਖੇ ਮਿਲਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਇੱਕ ਸਮਾਨ ਰੂਪ ਇੱਕ ਚੀਨੀ ਬਲੇਡ ਵਿੱਚ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਤਿਹਾਸ, ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦੁਸ਼ਮਣਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵੀ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਜਰਮਨ ਇੱਕ ਉੱਘੇ ਫੌਜੀ ਅਤੇ ਜੰਗੀ ਲੋਕ ਸਨ। ਦੁਲਹਨ ਦੇ ਤੋਹਫ਼ੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਜਾਵਟੀ ਘੋੜਾ, ਇੱਕ ਢਾਲ, ਇੱਕ ਬਰਛਾ ਅਤੇ ਇੱਕ ਤਲਵਾਰ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਤਿਉਹਾਰਾਂ 'ਤੇ, ਨੌਜਵਾਨ ਤਲਵਾਰ-ਦੇਵਤਾ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਨੰਗੇ ਹੋ ਕੇ, ਖਿੱਚੇ ਹੋਏ ਬਲੇਡਾਂ ਅਤੇ ਪਲੰਘੇ ਬਰਛਿਆਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਨੱਚਦੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀਆਂ ਸ਼ਿਕਾਰ ਅਤੇ ਯੁੱਧ ਵਿੱਚ ਬਤੀਤ ਹੋਈਆਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬਰਬਰਤਾ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਲਦਲਾਂ ਅਤੇ ਝਾੜੀਆਂ, ਪਹਾੜਾਂ ਅਤੇ ਜੰਗਲਾਂ ਦੇ ਸੰਪੂਰਨ ਭੂਗੋਲਿਕ ਗਿਆਨ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੱਭਿਅਕ ਰੋਮੀਆਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕਰਾਰੀ ਹਾਰ ਦੇਣ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਇਆ।
ਬਹੁਤ ਵਿਕਸਤ ਟਿਊਟੋਨਿਕ ਦਿਮਾਗ ਨੇ ਹਮਲੇ ਦਾ ਇੱਕ ਰੂਪ ਵੀ ਖੋਜਿਆ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਲਈ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਢੁਕਵਾਂ ਸੀ। ਇਹ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਫਲੈਂਕਸ, ਮਿਸਰੀਆਂ ਤੋਂ ਉਧਾਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਯੂਨਾਨੀ ਬਣ ਗਿਆ, ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਜਾਇਜ਼ ਨਤੀਜਾ, ਲੀਜਨ, ਰੋਮਨ ਸੀ; ਅਤੇ, ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ, ਕਾਫ਼ਿਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਅਪਣਾਇਆ ਗਿਆ ਕ੍ਰੇਸੈਂਟ, ਮੁਸਲਮਾਨ ਸੀ। 'ਐਸੀਜ਼,' ਟੈਸੀਟਸ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ,

977 'ਪ੍ਰਤੀ ਕਿਊਨੋਸ ਕੰਪੋਨੀਟਰ।' ਕੀਲ ਜਾਂ ਵੇਜ ਯੂਨਾਨੀਆਂ ਅਤੇ ਰੋਮੀਆਂ
ਲਈ ਅਣਜਾਣ ਨਹੀਂ ਸੀ; 978 ਪਰ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਇਸਨੂੰ ਅਧੀਨ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਰਤਿਆ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਜਰਮਨਾਂ ਦੇ ਨਾਲ 'ਸ਼ਵੇਇਨਸਕੋਪ', ਸਕੈਂਡੇਨੇਵੀਅਨਾਂ ਦਾ 'ਸਵਿਨਫਾਈਲਕਿੰਗ', ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸੀ: ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਇਸਦੀ ਕਾਢ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਦੇਵਤਾ ਓਡਿਨ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ। ਸਿਖਰ ਇੱਕ ਸਿੰਗਲ ਫਾਈਲ,

979 ਤੋਂ
ਬਣਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਲਾਈਨ ਵਿੱਚ ਅੰਕਾਂ ਨੂੰ ਅਧਾਰ ਨਾਲ ਦੁੱਗਣਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ; ਜਦੋਂ ਕਿ ਪਰਿਵਾਰ ਅਤੇ ਕਬੀਲੇ, ਨਾਲ-ਨਾਲ ਸਨ, ਨੇ ਰਣਨੀਤਕ ਗਠਨ ਵਿੱਚ ਨੈਤਿਕ ਏਕਤਾ ਜੋੜੀ।980 ਇਹ ਇੱਕ ਹਜ਼ਾਰ ਸਾਲ ਤੱਕ ਚੱਲਿਆ; ਅਤੇ ਇਸਨੇ ਹੇਸਟਿੰਗਜ਼ ਦੀ ਲੜਾਈ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ

ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਈ, ਜਿੱਥੇ ਨੌਰਮਨਜ਼ ਨੇ ਪਾੜੇ ਵਿੱਚ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ, ਅਤੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਸਵਿਸ ਸੇਮਪੈਚ ਵਿੱਚ। ਆਪਣੀ ਲੰਬੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੌਰਾਨ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਦਲਾਅ ਹੋਏ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਝੜਪਾਂ ਨਾਲ ਫਲੈਂਕਸ ਨੂੰ ਸਜਾਉਣ ਵਿੱਚ; ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਾੜਾ ਲਾਈਨ ਜਾਂ ਕਾਲਮ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਆਮ ਤਰੱਕੀ ਲਈ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾਯੋਗ ਸੀ; ਪਰ ਇਹ ਪਿੱਛੇ ਹਟਣ ਲਈ ਵੀ ਓਨਾ ਹੀ ਗਲਤ ਹਿਸਾਬ ਸੀ।
ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਲੇਖਕ ਹੁਣ ਸਿਮਬਰੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਕੇਲਟਿਕ ਲੋਕ ਮੰਨਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਸੰਭਵ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਿਮਰੀ ਜਾਂ ਵੈਲਸ਼ ਦੇ ਸਮਰੂਪ ਮੰਨਦੇ ਹਨ। ਫਿਰ ਵੀ ਦੂਜੀ ਸਦੀ ਈਸਾ ਪੂਰਵ ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜਰਮਨ ਟਿਊਟੋਨਸ ਜਾਂ ਟਿਊਟੋਨੀ (ਥਿਊਡੀਸਕੋ, ਟਿਊਟਸ਼, ਡਿਊਸ਼) ਨਾਲ ਇੱਕਜੁੱਟ ਹੁੰਦੇ ਪਾਉਂਦੇ ਹਾਂ। ਇਤਾਲਵੀ ਰੇਕੋਆਰੋ ਦੇ 'ਕਿੰਪਰ', ਮਾਰੀਅਸ ਦੀ ਤਲਵਾਰ (ਈ.ਸੀ. 102) ਤੋਂ ਬਚਣ ਵਾਲੇ ਹਮਲਾਵਰਾਂ ਦੇ ਮੰਨੇ ਜਾਂਦੇ ਵੰਸ਼ਜ, ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਜਰਮਨ ਬੋਲਦੇ ਸਨ।
ਪਲੂਟਾਰਕ

982 ਸਿਮਬ੍ਰੀਅਨ ਤਲਵਾਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵੱਡੇ ਭਾਰੀ ਚਾਕੂ-ਬਲੇਡ (µεγ λαις χρ
ντο κα βαρε αις µαχαραις) ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਉਹਨਾਂ ਕੋਲ ਲੜਾਈ-ਕੁਹਾੜੀਆਂ ਅਤੇ ਤਿੱਖੇ, ਚਮਕਦਾਰ ਡੇਗਨ ਜਾਂ ਖੰਜਰ ਵੀ ਸਨ: ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਬਹੁਤ ਕੀਮਤੀ ਸਨ, ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਕਿਊਨੀਫਾਰਮ ਆਕਾਰ ਕਾਰਨ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਦੇਵਤੇ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ।983 ਵਹਿਸ਼ੀ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਆਮ ਵਾਂਗ, ਸਰਦਾਰਾਂ ਦੇ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੇ ਭਿਆਨਕ ਨਾਮ ਸਨ, ਤਾਂ ਜੋ ਸੁਣਨ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਵੀ ਡਰ ਲੱਗ ਜਾਵੇ।984 ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਰੱਖਿਆਤਮਕ ਹਥਿਆਰ ਲੋਹੇ ਦੇ ਸਨ। ਹੈਲਮੇਟ, ਡਾਕ ਕੋਟ, ਅਤੇ ਚਿੱਟੇ ਚਮਕਦਾਰ ਢਾਲਾਂ। ਐਕਾਰਟ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਹਥਿਆਰ ਅਤੇ ਸ਼ਸਤਰ ਦੁਸ਼ਮਣ ਤੋਂ ਲਏ ਗਏ ਹੋਣਗੇ: ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬੈਰੋ, ਹੋਲਸਟਾਈਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੁਝ ਤਾਂਬੇ ਦੇ ਤਲਵਾਰਾਂ ਵਾਲੇ ਸਿਰਫ਼ ਪੱਥਰ-ਸੇਲਟ ਅਤੇ ਬਰਛੇ-ਸਿਰ ਪੈਦਾ ਕੀਤੇ ਸਨ, ਪਰ ਕੋਈ ਲੋਹਾ ਨਹੀਂ ਸੀ।

□□□□□ 292.—□□□□□□ □□□□□□ (□□□□□; 85 □□□□□□□□□ □□□□□ □□□□□□□□□)

□□□□□□□□□□□□ □□□ (□□□ æ) □□□ □□□□□ □□□□□□ □□□□□□ □□ □□□□□ □□□□□ □□□ □□□□ □□□□ □□ □□□ □□□□ □□□□□ □□□[985] □□□□□□ □□ □□□□□ □□□□ □□□□ 1000 □□□ □□□□ □□□□□ □□□□ □□□□□ □□□□□ □□, □□□ □□□□ □□□□ □□ □□□□□ □□□ '□□ □□□□□ □□□□ □□□ □□□□ □□□ □□□□□□ □□ □□□□□□ □□□□□□□-□□□□□□ □□ □□□□□ □□□□, □□□ □□□ □□ □□□□□□ □□ □□□, □□□□□□□ □□□□ □□□□ □□□□□□□□□□ □□ □□, □□□ □□□□□ □□ □□□□□□□□□ □□□ □□□□ [986] □□□□ □□□ □□ □□□□□ □□□□□ □□□□□□□□□ □□ □□□□□□ □□□ □□□□□□ □□ □□□□□□□□□ □□□□ □□□□□ □□□□ □□□□ □□□□□ □□□□ □□□□□ □□□ □□□□ □□□□ □□□□□□ □□ □□□□□ □□□□□□ '□□ □□□□□□□□□ □□ □□□□ □□□□□□ □□, □□□ □□ □□□□□, □□□□ □□□□ □□ □□□□□□□ □□□□□□ □□□, [987] □□□□□□□□ □□, □□□□□ □□ □□□□□ □□ □□□□, □□□□□□ □□□□□□ □□□□ □□□□□□ □□□□□ □□ □□□□□□□□ □□□□ □□□□□ □□□□ □□□□□□□□ □□□□□□ (□□□□□ □□□□□□) □□□ □□□□□□□□ □□□□□ □□□□□□ □□ □□□□ (□□□□) □□□ □□ □□□ □□□□□□□ □□ □□□ □□ □□ □□□□: □□ □□□□□ □□□□□□□ □□□ □□□□ □□ □□□□ □□□□ □□□ □□□□□ □□□[988] □□□□□□□ □□ □□□□□ □□ □□□□□ '□□□□□□ □□□□-□□□□ □□□ □□□ □□□□□-□□□□□ □□□□,' [989] □□□□□ □□□□ □□□□ □□□□ □□□ □□ □□□□□□□[990]

□□□ □□□□ '□□□□□ □□□□□□□ □□ □□□□□ □□□□□□' □□ □□□□□□ □□□□□ □□□ □□□□ □□□, □□□ □□□□ □□□□□ □□□□ □□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□ □□□□ □□□□ □□□ □□□□-□□□□□□ '□□□□□□□□□□' (□□□□□□□□□? □□□□? □□□□?) □□ □□□□□□ □□ □□□□□□□□□ □□□ □□□□□ □□□ □□□ □□ □□□□□□□ □□□□ □□; □□□ □□□□□□ □□□□□ □□ □□□□□□ □□□□□□□□ □□□□

ਦੁਆਰਾ ਵਕਾਲਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦੋ ਵੱਖਰੇ ਕੇਲਟਿਕ ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨਾਂ, ਗੋਇਡੇਲਜ਼ (ਗੌਲ) ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੈਲੀਡਨ ਜਾਂ ਕੈਲੇਡੋਨੀਆ (ਗੇਲ ਡੋਇਨ ਜਾਂ ਗੇਲ ਡਨ = ਜੰਗਲ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ) ਅਤੇ ਬ੍ਰਾਇਥਨਜ਼ ਦਾ ਨਾਮ ਦਿੱਤਾ।
ਮਿਸਟਰ ਐਲਟਨ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇੰਗਲੈਂਡ ਦੇ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਇਤਿਹਾਸ,

991 ਸਿਕੰਦਰ ਮਹਾਨ ਦੇ
ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਯਾਨੀ ਕਿ ਚੌਥੀ ਸਦੀ ਈਸਾ ਪੂਰਵ ਵਿੱਚ; ਅਗਲਾ ਇਤਿਹਾਸਕ ਸਥਾਨ ਪੰਜਵੀਂ ਸਦੀ ਈਸਾ ਪੂਰਵ ਦੇ ਮੱਧ ਵਿੱਚ ਐਂਗਲੋ-ਸੈਕਸਨ

992 ਦਾ ਹਮਲਾ ਸੀ। ਉਹ ਕੇਲਟ
ਜਾਂ ਸੈਕਸਨ ਵਿੱਚ ਕੁਆਟਰਨਰੀ ਯੁੱਗ ਦੇ ਪੈਲੀਓਲਿਥਿਕ ਪੁਰਸ਼ਾਂ, ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਛੋਟੇ ਗੂੜ੍ਹੇ-ਚਮੜੀ ਵਾਲੇ ਨਵ-ਪਥਿਕਾਂ ਨਾਲ ਨਸਲ ਦੀ ਕੋਈ ਨਿਰੰਤਰਤਾ ਨਹੀਂ ਲੱਭਦਾ। ਦੋਵਾਂ ਦੇ ਬਾਅਦ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਹੱਡੀ ਵਾਲਾ, ਗੋਲ-ਸਿਰ ਵਾਲਾ, ਗੋਰੇ ਵਾਲਾਂ ਵਾਲਾ ਪਰਿਵਾਰ ਆਇਆ ਜੋ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਕਾਂਸੀ ਦਾ ਗਿਆਨ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਨਾਲ ਤਲਵਾਰ ਲੈ ਕੇ ਆਇਆ। ਕਰਨਲ ਏ. ਲੇਨ-ਫੌਕਸ ਨੇ ਗ੍ਰੇਟ ਬ੍ਰਿਟੇਨ ਵਿੱਚ ਕਾਂਸੀ ਦੇ ਸਰੋਤ ਸੰਬੰਧੀ ਚਾਰ ਮੁੱਖ ਸਿਧਾਂਤਾਂ

993 ਦਾ ਸਾਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਡਾ. ਇਵਾਨਸ

994 ਸਮਝਦਾਰੀ ਨਾਲ 'ਉਨ੍ਹਾਂ ਹਰੇਕ ਰਾਏ
ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਸੱਚਾਈ ਸ਼ਾਮਲ' ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ; ਪਰ ਉਹ ਇਹ ਵੀ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਦੇ ਹਨ ਕਿ ਨੰਬਰ 4 ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਪੁਰਾਤੱਤਵ-ਵਿਗਿਆਨੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਮੈਂ ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਨਾਲ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ, ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਸਾਂਝਾ ਕੇਂਦਰ ਮਿਸਰ ਹੋਵੇ, ਅਤੇ ਪੱਛਮੀ ਏਸ਼ੀਆ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਆਵਾਜਾਈ ਦੀ ਇੱਕ ਲਾਈਨ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇ। ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਨੀਲ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕਾਂਸੀ ਦੀ ਵਿਸ਼ਾਲ ਪੁਰਾਤਨਤਾ ਦਾ ਪੂਰਾ ਸਬੂਤ ਹੈ, ਜਿੱਥੋਂ ਕਲਾ ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਵਿੱਚ ਫੈਲੇਗੀ। ਪਰ ਮਿਸ਼ਰਤ ਧਾਤ ਦੇ ਲਗਭਗ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਅਨੁਪਾਤ (ਨੌਂ ਤਾਂਬੇ ਤੋਂ ਇੱਕ ਟੀਨ) ਅਤੇ ਨਿਰੰਤਰ ਰੂਪ ਸੁਝਾਅ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਧਾਤ-ਕਾਮਿਆਂ ਦੀ ਇੱਕ ਭਟਕਦੀ ਨਸਲ, ਕੁਝ ਹੱਦ ਤੱਕ ਬਾਅਦ ਦੇ ਯੁੱਗ ਦੇ ਜਿਪਸੀ ਵਾਂਗ, ਸਟੇਸ਼ਨਾਂ, ਫੌਂਡਰੀਆਂ ਅਤੇ ਟ੍ਰੇਸਰਾਂ ਦੇ ਜਨਮਦਾਤਾ ਹਨ। ਮਿਸਰ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾ ਕਦਮ ਖਿਤਾ-ਭੂਮੀ ਅਤੇ ਫੋਨੀਸ਼ੀਆ ਵੱਲ ਹੋਵੇਗਾ; ਅਤੇ ਇਹ 'ਪੁਰਾਤਨਤਾ ਦੇ ਅੰਗਰੇਜ਼' ਇਸ ਕਲਾ ਨੂੰ ਦੂਰ-ਦੂਰ ਤੱਕ ਲੈ ਜਾਣਗੇ। ਸਰ ਜੇ. ਲੁਬੌਕ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਫੋਨੀਸ਼ੀਅਨ 1500-1200 ਈਸਾ ਪੂਰਵ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਕੌਰਨਵਾਲ ਦੇ ਖਣਿਜ ਖੇਤਰਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਸਨ; ਕੁਝ ਹੱਦ ਤੱਕ ਘਟੀਆ ਮਾਪ, ਕਿਉਂਕਿ ਸਵਿਟਜ਼ਰਲੈਂਡ ਵਿੱਚ ਕਾਂਸੀ ਯੁੱਗ 3000 ਈਸਾ ਪੂਰਵ ਤੋਂ ਪੁਰਾਣਾ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਰਾਈਸ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਬਿਲਕੁਲ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇੰਗਲੈਂਡ ਵਿੱਚ ਫੋਨੀਸ਼ੀਅਨ ਕਲਾ ਦੇ ਕੋਈ ਨਿਸ਼ਾਨ ਹਨ।
ਡਾ. ਇਵਾਨਸ 995 ਬ੍ਰਿਟੇਨ ਵਿੱਚ ਕਾਂਸੀ ਕਾਲ ਦੀ ਕੁੱਲ ਮਿਆਦ ਅੱਠ ਤੋਂ ਦਸ ਸਦੀਆਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਮੰਨਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਇਸ ਰਕਮ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਕਈ ਪੜਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਦੇ ਹਨ,

996 ਅਤੇ ਆਖਰੀ
ਤੱਕ, ਜਿਸਨੇ ਕਾਂਸੀ ਦੀ ਤਲਵਾਰ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ, ਉਹ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਚਾਰ ਸੌ ਤੋਂ ਪੰਜ ਸੌ ਸਾਲ ਦੀ ਮਿਆਦ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਲੋਹਾ ਯੁੱਗ, ਜਾਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ

ਕੈਲਟਿਕ ਪੀਰੀਅਡ ਆਇਆ। ਇਹ ਧਾਤ ਦੱਖਣੀ ਬ੍ਰਿਟੇਨ ਵਿੱਚ ਵਰਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਸੀਜ਼ਰ ਦੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਪਹਿਲਾਂ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਬੈਲਜੀ ਦੁਆਰਾ ਵਸਾਈ ਗਈ ਸੀ, ਚੌਥੀ ਜਾਂ ਪੰਜਵੀਂ ਸਦੀ ਈਸਾ ਪੂਰਵ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਹੀਂ, ਗੌਲ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਲੋਹੇ ਦੀਆਂ ਤਲਵਾਰਾਂ ਦੀ ਅਨੁਮਾਨਤ ਮਿਤੀ।

997 ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਦੂਜੀ ਜਾਂ ਤੀਜੀ ਸਦੀ ਈਸਾ ਪੂਰਵ ਤੱਕ।
ਬੈਲਜਿਕ ਬ੍ਰਿਟੇਨ ਵਿੱਚ ਔਜ਼ਾਰਾਂ ਨੂੰ ਕੱਟਣ ਲਈ ਕਾਂਸੀ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਰਤੋਂ ਅਮਲੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬੰਦ ਹੋ ਗਈ ਸੀ; ਰੋਮਨ ਇਤਿਹਾਸਕਾਰ ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਮੰਨਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਕਿ ਹਥਿਆਰ, ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਉੱਤਰੀ ਬ੍ਰਿਟੇਨ ਦੇ ਵੀ, ਲੋਹੇ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੁਝ ਵੀ ਸਨ। ਇਹ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਬ੍ਰਿਟੇਨ ਵਿੱਚ ਮਿਲੀਆਂ ਕਾਂਸੀ ਦੀਆਂ ਤਲਵਾਰਾਂ ਜਾਂ ਤਾਂ ਰੋਮਨ ਸਨ, ਜਾਂ ਰੋਮਨ ਤਾਰੀਖ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਵਿੱਚ। ਇਹ ਚਰਚਾ 1751 ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ ਸੀ,

998 ਬੌਰਬੋਨਾਈਸ ਵਿੱਚ ਗੈਨਟ ਦੇ ਨੇੜੇ ਕੁਝ ਕਾਂਸੀ ਦੇ ਬਲੇਡ, ਇੱਕ
ਬਰਛੇ ਦਾ ਸਿਰ, ਅਤੇ ਹੋਰ ਵਸਤੂਆਂ ਦੀ ਖੋਜ ਦੇ ਮੌਕੇ 'ਤੇ। ਇਹ 1860 ਵਿੱਚ ਜਰਮਨ ਅਤੇ ਸਕੈਂਡੇਨੇਵੀਅਨ ਪੁਰਾਤਨ ਵਸਤੂਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵਧੇਰੇ ਜੋਸ਼ ਨਾਲ ਖੁੱਲ੍ਹਿਆ, ਅਤੇ ਸਵਰਗੀ ਥਾਮਸ ਰਾਈਟ 'ਇਤਾਲਵੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ' ਦੇ ਇੱਕ ਜੋਸ਼ੀਲੇ ਸਮਰਥਕ ਸਨ।

999 ਡਾ. ਇਵਾਨਸ,
ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਦੇ ਹਨ: 1000 'ਦਲੀਲ ਦਾ ਸਾਰਾ ਭਾਰ ਪੱਛਮੀ ਅਤੇ ਉੱਤਰੀ ਯੂਰਪ ਵਿੱਚ ਇਹਨਾਂ ਤਲਵਾਰਾਂ ਲਈ ਪੂਰਵ-ਰੋਮਨ ਮੂਲ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਹੈ।' ਅਤੇ ਉਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਸਤਿਕਾਰ ਨਾਲ, ਤਿੰਨ ਪ੍ਰਾਂਤਾਂ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਯੂਰਪ ਦੀਆਂ ਕਾਂਸੀ ਦੀਆਂ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਗ੍ਰੈਕੋ-ਇਟਾਲਿਕ ਅਤੇ ਹੈਲਵੇਟੋ-ਗੈਲਿਕ ਉਪ-ਵਿਭਾਗਾਂ ਵਾਲੇ ਮੈਡੀਟੇਰੀਅਨ ਹਨ; ਡੈਨੂਬੀਅਨ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹੰਗਰੀ, ਸਕੈਂਡੇਨੇਵੀਆ, ਜਰਮਨੀ ਅਤੇ ਬ੍ਰਿਟੇਨ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ; ਅਤੇ ਯੂਰਲੀਅਨ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਰੂਸੀ, ਸਾਇਬੇਰੀਅਨ ਅਤੇ ਫਿਨ ਖੇਤਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਉਹ ਕਾਂਸੀ ਦੇ ਸਾਕਟ ਵਾਲਾ ਦਾਤਰੀ, ਟੈਂਜਡ ਰੇਜ਼ਰ, ਤਲਵਾਰ ਦੇ ਦੋ ਰੂਪ, ਕਈ ਕੇਂਦਰਿਤ ਛੱਲਿਆਂ ਵਾਲੀ ਢਾਲ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼, ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਦਿਖਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਬ੍ਰਿਟੇਨ ਕਾਂਸੀ ਉਦਯੋਗ ਦੇ ਮਹਾਨ ਕੇਂਦਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਸੀ।
ਸੀਸਾ-ਕਾਂਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਮਿਸਰ ਵਿੱਚ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਆਇਰਲੈਂਡ ਵਿੱਚ ਵਿਆਪਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ 'ਡੌਰਿਸ ਧਾਤ' ਦੇ ਕੁਝ ਨਮੂਨਿਆਂ ਵਿੱਚ 99˙32 ਵਿੱਚ 9˙11 ਹਿੱਸੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।1001 ਫੋਨੀਸ਼ੀਅਨ ਨਿਸ਼ਚਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਲੇਖ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸਿਖਾਉਣਗੇ ਜੋ ਇੱਕ ਵਧੀਆ ਸੁਨਹਿਰੀ ਚਮਕ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। ਡਾ. ਇਵਾਨਸ 1002 ਬ੍ਰਿਟਨੀ ਦੁਆਰਾ ਸਪਲਾਈ ਕੀਤੇ ਗਏ ਛੋਟੇ (ਵੋਟਿਵ) ਸਾਕਟੇਡ ਸੇਲਟਾਂ ਵਿੱਚ ਸੀਸੇ ਦੀ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਪ੍ਰਚਲਨ ਨੂੰ ਨੋਟ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਪੇਲੀਗੋਟ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਵਿੱਚ 28˙50 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਅਤੇ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ 32˙50 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਸੀਸਾ ਪਾਇਆ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ 1˙5

ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ, ਜਾਂ ਇੱਕ ਛੋਟਾ ਅਨੁਪਾਤ, ਟੀਨ ਸੀ। ਦੂਜਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਟੀਨ ਦੀ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤਤਾ ਦੇ ਨਾਲ ਅੱਠ ਤੋਂ ਸੋਲਾਂ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਸੀਸਾ ਸੀ। ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਆਇਰਨ ਪੀਰੀਅਡ ਦੇ ਕੁਝ ਕਾਂਸੀ ਦੇ ਗਹਿਣਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਸੀਸੇ ਦਾ ਕਾਫ਼ੀ ਅਨੁਪਾਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ; ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਰੋਮਨ ਏਐਸ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅੰਕੜੇ ਵੀਹ ਤੋਂ ਤੀਹ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤੱਕ ਹਨ। ਯੌਰਕਸ਼ਾਇਰ ਤੋਂ ਇੱਕ ਸਾਕਟੇਡ ਸੇਲਟ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂਬਾ 81˙15, ਟੀਨ 12˙30, ਅਤੇ ਸੀਸਾ 2˙63 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਸ਼੍ਰੀ ਜੇ. ਏ. ਫਿਲਿਪਸ ਇੱਕ ਰਾਏ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ 'ਸੀਸਾ, ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ, ਇੱਕ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਸਮੱਗਰੀ ਹੈ।' 1003
ਜ਼ਾਹਰ ਹੈ ਕਿ ਰੋਮਨ ਹਮਲਾਵਰਾਂ ਨੇ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਕਦਰ ਕੀਤੀ। ਸਟ੍ਰਾਬੋ

1004 ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਰਕਵਾਦੀ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ; ਫਿਰ ਵੀ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ
ਪੈਦਾਵਾਰ ਵਿੱਚ ਸੋਨਾ, ਚਾਂਦੀ, ਲੋਹਾ ਅਤੇ ਮੱਕੀ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸੀਜ਼ਰ

1005 ਉਨ੍ਹਾਂ
ਨੂੰ ਮਿਸਰ ਦੇ ਰਿੰਗ ਮਨੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਡਾ. ਇਵਾਨਸ

1006 ਨੇ
ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਇੰਗਲੈਂਡ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੀ ਸਦੀ ਈਸਾ ਪੂਰਵ ਵਿੱਚ ਸੋਨੇ ਦਾ ਸਿੱਕਾ ਸੀ। ਇਹ ਇੱਕ ਪੁਰਾਣੀ ਟਿੱਪਣੀ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਲੋਕ ਕਰਸ ਫਾਲਕੈਟਸ ਜਾਂ ਸਾਇਥ ਵਾਰ-ਕਾਰ, ਜਾਂ ਆਇਰਿਸ਼, ਵੈਲਸ਼ ਕਰਬਾਈਡ ਦੇ 'ਕਾਰਬੈਡ ਸਕਾਰਡਾ' ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹਨ,
ਤਾਂ ਉਹ ਸ਼ਾਇਦ ਹੀ ਵਹਿਸ਼ੀ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਕਿ ਗੈਲਿਕ ਕੇਲਟ ਤੋਂ ਉਧਾਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। 1007 ਪੋਮਪੋਨੀਅਸ ਮੇਲਾ ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਭਰੋਸਾ ਦਿਵਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਬਿਗ œ ਅਤੇ ਕਰਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਘੋੜਸਵਾਰ ਵੀ ਸਨ।

1008 ਕੱਚ, ਹਾਥੀ ਦੰਦ ਅਤੇ ਜੈੱਟ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ
ਰਚਨਾਵਾਂ, ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਧੂਪ ਦੇ ਪਿਆਲੇ ਮਹਾਂਦੀਪ ਨਾਲ ਵਿਆਪਕ ਵਪਾਰਕ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਸਬੰਧਾਂ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਜੂਲੀਅਸ ਸੀਜ਼ਰ ਅਤੇ ਕਲੌਡੀਅਸ ਨੂੰ ਵੱਖ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨੱਬੇ ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ, ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਅੱਖਰਾਂ ਵਿੱਚ ਤਰੱਕੀ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਅਤੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਕਸਬੇ ਬਣਾਏ ਸਨ। ਇੰਗਲੈਂਡ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਲਾਤੀਨੀ ਖੂਨ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਨੂੰ, ਸ਼ਾਇਦ, ਸਾਡੇ ਲੇਖਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਘੱਟ ਸਮਝਿਆ ਗਿਆ ਹੈ; ਪਰ ਰੋਮਨ ਖੰਡਰਾਂ ਦੀ ਖੋਜ, ਜੋ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਵਧਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਫਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਅੰਕੜਾ ਵਿਗਿਆਨੀ ਅਤੇ ਉਸ 'ਨਵੇਂ ਮਨੁੱਖ, ਮਾਨਵ-ਵਿਗਿਆਨੀ' ਦਾ ਧਿਆਨ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਦਿਲਚਸਪ ਵਿਸ਼ੇ ਵੱਲ ਖਿੱਚੇਗੀ।1009 ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਬ੍ਰਿਟੇਨ ਦੀਆਂ ਕਾਂਸੀ ਦੀਆਂ ਤਲਵਾਰਾਂ ਦੋ ਕਿਸਮਾਂ ਦੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ: ਪੱਤਾ-ਬਲੇਡ ਅਤੇ ਰੈਪੀਅਰ, ਦੋਵੇਂ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਢਲੀਆਂ ਹੋਈਆਂ। ਪਹਿਲੀ ਦੀ ਕੁੱਲ ਲੰਬਾਈ ਲਗਭਗ ਦੋ ਫੁੱਟ ਹੈ, ਹੱਦ ਸੋਲਾਂ ਇੰਚ ਤੋਂ ਤੀਹ ਇੰਚ ਤੱਕ ਹੈ, ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ। ਬਲੇਡ ਇੱਕਸਾਰ ਗੋਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਕਿਨਾਰੇ ਦੇ ਨਾਲ ਵਾਲਾ ਹਿੱਸਾ ਥੋੜ੍ਹਾ ਜਿਹਾ ਹੇਠਾਂ ਖਿੱਚਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਇੱਕ ਖੋਖਲਾ ਫਲੂਟਿੰਗ ਬਣ ਸਕੇ। ਚੌੜਾਈ ਬਿੰਦੂ ਦੇ ਨੇੜੇ ਤੀਜੇ 'ਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਮਿਆਨ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਕਰੇਗਾ। ਲਗਭਗ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ

ਇੱਕ ਗੋਲ ਮੱਧ-ਪਸਲੀ ਦੁਆਰਾ ਘੱਟ ਜਾਂ ਘੱਟ ਬੋਲਡ ਦੁਆਰਾ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ; ਜਾਂ ਉਹ ਮਣਕਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ, ਜਾਂ ਸਮਾਨਾਂਤਰ ਰੇਖਾਵਾਂ ਦਿਖਾਉਂਦੇ ਹਨ ਜੋ ਪੂਰੇ ਬਲੇਡ ਦੇ ਨਾਲ ਜਾਂ ਕਿਨਾਰਿਆਂ ਦੇ ਨੇੜੇ ਵੱਡੇ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਨਾਲ ਚਲਦੀਆਂ ਹਨ। ਕੁਝ ਮੱਧ-ਪਸਲੀ ਅਤੇ ਛੱਲੀਆਂ ਨੂੰ ਜੋੜਦੇ ਹਨ। ਮੋਢੇ ਜਾਂ ਤਾਂ ਸਾਦੇ, ਨੋਚ ਵਾਲੇ, ਜਾਂ ਫਲੈਂਜਡ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹਿਲਟ ਦਾ ਬਾਹਰੀ ਹਿੱਸਾ ਕਾਂਸੀ ਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ: ਡਾ. ਇਵਾਨਸ ਇਸ ਕਿਸਮ ਦਾ ਇੱਕ ਨਮੂਨਾ

1010 ਉੱਕਰੀ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਹਥਿਆਰ ਦੀ ਕੁੱਲ ਲੰਬਾਈ
ਇੱਕੀ ਇੰਚ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚੋਂ ਗੋਲਾਕਾਰ ਪੋਮਲ ਅਤੇ ਪਕੜ, ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਵੱਡੇ ਹੱਥ ਲਈ ਬਣਾਈ ਗਈ ਹੈ, ਪੰਜ ਇੰਚਾਂ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਹਿਲਟ ਬਲੇਡ 'ਤੇ ਸੁੱਟੇ ਜਾਣ ਵਰਗਾ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹੈ: ਇਹ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਚਰਿੱਤਰ ਦੇ ਕਾਂਸੀ ਦਾ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਜਾਪਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਕੋਈ ਰਿਵੇਟ ਨਹੀਂ ਹਨ ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਦੋ ਕਾਸਟਿੰਗਾਂ ਨੂੰ ਜੋੜਿਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਖੋਖਲਾ ਚੰਦਰਮਾ, ਜਿਸਦਾ ਖੋਖਲਾ ਮੱਧ-ਪਸਲੀ ਵੱਲ ਮੂੰਹ ਕਰਦਾ ਹੈ (ਚਿੱਤਰ 293), ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਉੱਤਰੀ ਕਾਂਸੀ ਵਿੱਚ ਯੁਗਾਂ ਤੱਕ ਕਾਇਮ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ।
ਪੱਤੇ ਦੇ ਬਲੇਡ ਦੇ ਹੈਂਡਲ ਵਿੱਚ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਿੰਗ, ਹੱਡੀ ਜਾਂ ਲੱਕੜ ਦੀਆਂ ਪਲੇਟਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਸਨ, ਜੋ ਹਿਲਟ ਪਲੇਟ ਦੇ ਦੋਵੇਂ ਪਾਸੇ ਰਿਵੇਟ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਸਨ। ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਅਤੇ ਰਿਵੇਟਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਾਫ਼ੀ ਭਿੰਨ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਢੱਕਣ ਵਾਲੀ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਜੋੜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਕੁਝ ਵਿੱਚ ਤੇਰਾਂ ਤੱਕ ਵਿੰਨ੍ਹਣ ਵਾਲੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ; ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਹ ਘੱਟ ਹੀ ਸੱਤ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਅਪਰਚਰ ਜਾਂ ਤਾਂ ਗੋਲ ਛੇਕ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਘੱਟ ਜਾਂ ਵੱਧ ਹੱਦ ਤੱਕ ਲੰਬਕਾਰੀ ਸਲਾਟ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਟੈਂਗ ਪੂਰੀ ਲੰਬਾਈ ਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਪਕੜ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸੋਜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਇਹ ਫੈਲਦਾ ਹੈ, ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹਿਲਟ ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਈ ਗਈ ਇੱਕ ਪੋਮਲ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ। ਇਹ ਟੈਂਗ ਸਿਰਾ ਘੱਟ ਜਾਂ ਘੱਟ ਸਪੱਸ਼ਟ ਇੱਕ ਮੱਛੀ- ਪੂਛ ਹੈ। ਡਾ. ਇਵਾਨਸ

1011 ਦੁਆਰਾ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਇੱਕ ਵਿੱਚ ਹਿਲਟ ਦੇ ਅਧਾਰ ਨਾਲ ਦੋ ਸਪਿਰਲ
ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਹਨ, ਇੰਗਲੈਂਡ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਦੁਰਲੱਭ ਰੂਪ ਹੈ, ਪਰ ਸਕੈਂਡੇਨੇਵੀਆ ਵਿੱਚ ਆਮ ਹੈ। ਇੱਕ ਹੋਰ 1012 ਪੋਮੇਲ-ਐਂਡ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵੱਖਰੀ ਕਾਸਟਿੰਗ ਹੈ, 'ਅਤੇ ਇਹ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਦੋ ਵਕਰ ਸਿੰਗਾਂ ਦਾ ਵਿਸਤਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਕੁਝ ਹੱਦ ਤੱਕ ਟਰੰਪਟ-ਮੂੰਹ ਵਾਲੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਹਰੇਕ ਦੇ ਕੇਂਦਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪ੍ਰਜੈਕਟਿੰਗ ਕੋਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।' ਇਹ ਮਨੀਲਾ-ਐਂਡ ਮੈਨੂੰ ਆਇਰਿਸ਼ ਲੱਗਦਾ ਹੈ।

ਚਿੱਤਰ 293।—ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਤਲਵਾਰ, ਕਾਂਸੀ। (ਟਾਵਰ।) ਅਸੀਂ ਮਾਈਸੀਨੇ ਅਤੇ ਏਟਰੂਰੀਆ ਵਿੱਚ ਰੈਪੀਅਰ ਦੇਖਿਆ ਹੈ।

1013 ਇਹ ਉੱਤਰੀ ਯੂਰਪ,
ਇੰਗਲੈਂਡ ਅਤੇ ਫਰਾਂਸ ਵਿੱਚ ਦੁਬਾਰਾ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਕਾਰ ਵਾਲਾ; ਅਤੇ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਹੋਰਡਜ਼ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਵਾਪਰਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਉਸ ਸਮੇਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਸਾਕਟੇਡ ਸੇਲਟ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਸਨ। ਪੱਤੇ ਦੇ ਆਕਾਰ ਦੇ ਖੰਜਰ ਅਤੇ ਰੈਪੀਅਰ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰਲੇ ਕਦਮਾਂ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਮੁਸ਼ਕਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਬਾਅਦ ਵਾਲਾ ਵੀਹ ਤੋਂ ਸਾਢੇ ਤੇਈ, ਅਤੇ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਚੌਥਾਈ ਇੰਚ ਤੱਕ ਮਾਪਦਾ ਹੈ, ਜਿਸਦੀ ਚੌੜਾਈ ਪੰਜ-ਅੱਠਵੇਂ ਇੰਚ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਦੋ ਅਤੇ ਤਿੰਨ-ਅੱਠਵੇਂ ਤੋਂ ਦੋ ਅਤੇ ਨੌਂ-ਸੋਲ੍ਹਵੇਂ ਇੰਚ ਤੱਕ ਚੌੜਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮਜ਼ਬੂਤ ਪ੍ਰਜੈਕਟਿੰਗ ਮਿਡ-ਰੀਬ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਭਾਰ ਦੋਵੇਂ ਪਾਸੇ ਫਲਟਿੰਗ ਦੁਆਰਾ ਘਟਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਬਲੇਡ ਦਾ ਇੱਕ ਹੋਰ ਰੂਪ ਇੱਕ ਬੇਯੋਨੇਟ ਵਰਗਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਭਾਗ ਨੂੰ ਲਗਭਗ ਵਰਗਾਕਾਰ ਦਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ; ਜਦੋਂ ਕਿ ਇੱਕ ਤੀਜੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਮਤਲ ਸਤਹ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਮਿਡ-ਰੀਬ ਹੋਵੇਗੀ, ਇੱਕ ਰੂਪ ਅਜੇ ਪੁਰਾਣਾ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਕੁਝ ਕੁ ਟੈਂਜਡ ਹਨ; 1014 ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਅਸੀਂ ਬਲੇਡ ਦੇ ਅਧਾਰ ਜਾਂ ਮੋਢਿਆਂ ਨੂੰ ਡ੍ਰਿਲ-ਹੋਲ ਜਾਂ ਨੌਚਾਂ ਨਾਲ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਜੋ ਨਹੁੰਆਂ ਨੂੰ ਦਾਖਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ; ਅਤੇ ਕੁਝ ਵਿੱਚ ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਖੰਭ ਚੌੜੇ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।1015
ਦੇਰ ਸੇਲਟਿਕ ਪੀਰੀਅਡ ਦੌਰਾਨ, ਗੌਲਾਂ ਵਾਂਗ, ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਲੋਕ ਗਲਾਡੀ ਸਾਈਨ ਮਿਊਕ੍ਰੋਨ ਨਾਲ ਲੈਸ ਸਨ, ਜਿਸਨੂੰ ਟੈਸੀਟਸ 1016 ਇੰਜੇਂਟਸ ਅਤੇ ਐਨੋਰਮੇਸ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਸਪੈਥੇ ਜ਼ਰੂਰ ਕਾਂਸੀ ਦੇ ਰੈਪੀਅਰ ਤੋਂ ਉੱਗੇ ਹੋਣਗੇ। ਲੰਡਨ ਵਿੱਚ ਮਿਲੇ ਅਤੇ ਆਕਸਫੋਰਡ ਵਿੱਚ

ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖੇ ਗਏ ਇੱਕ ਸਮਾਰਕ ਤੋਂ ਪਤਾ ਚੱਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬਲੇਡ ਤਿੰਨ ਤੋਂ ਚਾਰ ਫੁੱਟ ਲੰਬਾ ਸੀ।

1017

ਸਾਰਾ ਇਤਿਹਾਸ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਜੰਗੀ ਨਸਲ ਦੇ ਹੋਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ; ਅਤੇ ਸੋਲਿਨਸ

1018 ਉਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਗੁਣ ਦੱਸਦਾ ਹੈ। 'ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਔਰਤ
ਇੱਕ ਮੁੰਡੇ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਆਪਣਾ ਪਹਿਲਾ ਭੋਜਨ ਪਿਤਾ ਦੀ ਤਲਵਾਰ 'ਤੇ ਰੱਖਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਛੋਟੇ ਬੱਚੇ ਦੇ ਮੂੰਹ 'ਤੇ ਰੱਖਦੀ ਹੈ, ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਦੇਵਤਿਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸਦੀ ਮੌਤ, ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਹਥਿਆਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਹੋਵੇ।'
ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਆਇਰਿਸ਼ ਲੋਕ ਵਹਿਸ਼ੀ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲੋਂ ਕਿਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵਹਿਸ਼ੀ ਜਾਪਦੇ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਜੰਗਲੀ ਗੈਰ-ਸੇਲਟ ਲੋਕ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਗੋਇਡਲਜ਼ ਜਾਂ ਗੇਲਜ਼ ਉੱਤੇ ਹਾਵੀ ਸਨ। ਪਟਕਲੇਮੀ ਪੁਰਾਣੇ ਇਵਰਨੀ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਾਰੇ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਟਾਪੂਆਂ ਵਿੱਚ ਨਸਲੀ ਨਾਮ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਹੀ ਵਹਿਸ਼ੀ ਤੱਤ, ਜੋ ਅਜੇ ਵੀ ਕਾਇਮ ਹੈ, ਨੂੰ ਟੈਸੋ ਨੇ ਹਿਬਰਨੀਅਨ ਕਰੂਸੇਡਰਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਦੇਖਿਆ ਸੀ: 1020
ਉੱਚੇ-ਉੱਚੇ ਜੰਗਲਾਂ ਤੋਂ ਉਹ
ਦੁਨੀਆ ਦੀ ਮੁਦਰਾ ਦਾ ਆਖਰੀ ਆਇਰਲੈਂਡ।

1020 ਭੇਜਦਾ ਹੈ।
ਆਧੁਨਿਕ ਆਇਰਿਸ਼, ਜੋ ਇਤਿਹਾਸਕ ਜਾਅਲਸਾਜ਼ੀ ਵਿੱਚ, ਜੇ ਉਹ ਉੱਤਮ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਤਾਂ ਹਿੰਦੂਆਂ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਆਪਣੇ ਵੰਸ਼ ਲਈ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਦਾ ਇੱਕ ਉੱਚਾ ਦਰਜਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਮਾਨ ਹੱਥ-ਲਿਖਤਾਂ ਅਤੇ ਉੱਚ ਕਲਾ ਦੇ ਸਮਾਨ ਕੰਮਾਂ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਦਾਅਵੇ ਪਾਏ; ਪਰ ਇਹਨਾਂ ਜਿੱਤਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਅਸਾਧਾਰਨ ਮਿਹਨਤ ਵਜੋਂ ਗਿਣਨਾ ਬਹੁਤ ਸੌਖਾ ਹੈ ਜੋ ਭੂਮੱਧ ਸਾਗਰ ਦੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਕਲਾਸਿਕ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਭਟਕਦੇ ਸਨ। ਜੇ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਆਇਰਲੈਂਡ ਕਦੇ ਵੀ ਜੰਗਲੀ ਸੀ, ਤਾਂ ਆਓ ਪੁੱਛੀਏ, ਉਹ ਖੰਡਰ ਕਿੱਥੇ ਹਨ ਜੋ ਸੱਭਿਅਤਾ ਦੀ ਕੋਈ ਨਿਸ਼ਾਨੀ ਦਿਖਾਉਂਦੇ ਹਨ? ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਦੇ ਲੋਕ ਲੱਕੜ ਦੀਆਂ ਝੌਂਪੜੀਆਂ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਡੁੱਬਦੇ, ਜੋ ਕਿ ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਕੰਮ ਦੇ ਇੱਕ ਰੁੱਖੇ ਵਾਲਮ ਨਾਲ ਘਿਰੇ ਹੋਏ ਹਨ।
ਆਇਰਲੈਂਡ, ਆਧੁਨਿਕ ਮੱਧ ਅਫ਼ਰੀਕਾ ਵਾਂਗ, ਆਪਣੇ ਸਾਰੇ ਸੱਭਿਅਕ ਹਥਿਆਰ ਆਪਣੇ ਗੁਆਂਢੀਆਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੇਗਾ। ਸਕਾਟਲੈਂਡ ਦੇ ਪਿਕਟਸ ਲੋਹੇ ਦੇ ਕੰਮ ਅਤੇ ਤਲਵਾਰ ਦਾ ਗਿਆਨ ਹਿਬਰਨੀਆ ਦੇ ਉੱਤਰ-ਪੂਰਬ ਦੇ ਸਕਾਟੀ ਜਾਂ ਪਿਕਟਸ ਨੂੰ ਸੰਚਾਰਿਤ ਕਰਨਗੇ।1021 ਇਹ ਲੇਖਾਂ ਦੇ ਨਾਵਾਂ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜਾਂ , ਵੈਲਸ਼ ਕਲੇਡੀਵ, ਸਿਰਫ਼ ਗਲੈਡੀਅਸ ਹੈ; ਅਤੇ 'ਟੱਕ' ਹੈ, ਜਾਂ ਇੱਕ ਕਲਰਕ ਦੀ ਤਲਵਾਰ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਲਾਂਸ ਹੈੱਡ, ਗੌਲਿਸ਼ ਬਰਛੇ (lanskei) ਤੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਡਾਇਓਡੋਰਸ ਸਿਕੁਲਸ λαγκα

ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਯੂਨਾਨੀ λóγχη ਅਤੇ ਘੱਟ ਲਾਤੀਨੀ ਲਾਂਸੀਆ ਜਾਂ ਲੈਂਸੀਆ ਦਾ ਸਮਰੂਪ ਹੈ, ਜਿਸਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਬਰਛੀ (ਹਸਤਾ) ਜਾਂ ਤਲਵਾਰ।

ਸਿੱਟਾ।
ਅਸੀਂ ਹੁਣ ਤਲਵਾਰ ਦੇ ਜਨਮ ਸਮੇਂ ਲੱਕੜ ਦੇ ਟੁਕੜੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਤਾ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਜੋ ਸੜੀ ਅਤੇ ਤਿੱਖੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਇਸਦੀ ਜਵਾਨੀ ਅਤੇ ਹੱਡੀ ਅਤੇ ਪੱਥਰ, ਤਾਂਬਾ ਅਤੇ ਕਾਂਸੀ, ਲੋਹੇ ਅਤੇ ਸਟੀਲ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਕਈ ਪੜਾਅ ਦੇਖੇ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਇਹ ਕਾਫ਼ੀ ਵਿਕਸਤ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਮਿਸਰ ਨੇ ਇਸਨੂੰ ਇੱਕ ਨਾਮ ਦਿੱਤਾ, SFET; ਅਤੇ ਇਹ ਨਾਮ, ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਪੰਜਾਹ ਸਦੀਆਂ ਪੁਰਾਣਾ, ਅਜੇ ਵੀ ਇਸ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਰਹੇਗਾ। ਪੁਰਾਣੇ ਨੀਲੋਟਸ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਤਲਵਾਰ ਨੇ ਨਾਲ ਲੱਗਦੇ ਅਫਰੀਕਾ ਅਤੇ ਪੱਛਮੀ ਏਸ਼ੀਆ ਵਿੱਚ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਅਤੇ ਸਭਿਅਤਾ ਫੈਲਾਈ। ਫੋਨੀਸ਼ੀਅਨ ਇਸਨੂੰ ਉਸ ਸਮੇਂ ਮਨੁੱਖ ਲਈ ਜਾਣੇ ਜਾਂਦੇ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਵਿਆਪਕ ਅਤੇ ਪਾਸੇ ਲੈ ਗਏ। ਯੂਨਾਨੀਆਂ ਨੇ ਇਸ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਜਿੱਤੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਵਿਕਸਤ ਕੀਤੀ। ਰੋਮੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਚਲਾਈ ਗਈ, ਇਸਨੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਰਾਜ ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ, ਅਤੇ ਮਨੁੱਖਜਾਤੀ ਦੇ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੀ ਨੀਂਹ ਰੱਖੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਭਾਵੇਂ ਇਸਨੇ ਧਰਤੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਦੇ ਖੂਨ ਨਾਲ ਭਿੱਜ ਦਿੱਤਾ, ਤਲਵਾਰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਆਪਣੇ ਮਿਸ਼ਨ - ਸਮਾਜ ਦੀ ਤਰੱਕੀ - ਪ੍ਰਤੀ ਸੱਚੀ ਰਹੀ ਹੈ।
ਭਾਗ II ਵਿੱਚ। ਅਸੀਂ ਤਲਵਾਰ ਨੂੰ ਜੀਵਨ ਦੇ ਸਿਖਰ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਦੇ ਦੇਖਾਂਗੇ, ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਪ੍ਰਤਿਭਾ, ਕਲਾ ਦਾ ਕੋਈ ਕੰਮ ਇਸਨੂੰ ਸਜਾਉਣ ਲਈ ਬਹੁਤ ਕੀਮਤੀ ਨਹੀਂ ਸੀ; ਅਤੇ ਜਦੋਂ, ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਹਥਿਆਰ ਤੋਂ, ਇਸਨੇ ਅਸਧਾਰਨ ਰੱਖਿਆਤਮਕ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਵਿਕਸਤ ਕੀਤੀਆਂ। ਇੱਥੋਂ ਤਲਵਾਰ ਦਾ ਰੋਮਾਂਸ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

1 ਮੈਂ ਮਈ 1881 ਵਿੱਚ ਬਲੈਕਵੂਆ ਦੇ ਐਡਿਨਬਰਗ ਮੈਗਜ਼ੀਨ ਵਿੱਚ 'ਦ ਸਵੋਰਡ' ਬਾਰੇ ਇੱਕ ਜੋਸ਼ੀਲੇ ਪਰ ਇੱਕ-ਪਾਸੜ ਲੇਖ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ।
2 ਵਰਤਮਾਨ ਵਿੱਚ ਭੂਤਕਾਲ, ਆਦਿ (ਐਡਿਨਬਰਗ: ਡਗਲਸ, 1880)।
3 ਫਰੈਡਰਿਕ ਮਹਾਨ ਨੇ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇੱਕ ਫੌਜ ਸੱਪ ਵਾਂਗ ਆਪਣੇ ਢਿੱਡ ਉੱਤੇ ਚਲਦੀ ਹੈ। ਪਲੂਟਾਰਕ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਸੱਪ ਨੂੰ ਪਵਿੱਤਰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਅੰਗ ਦੇ, ਤਾਰਿਆਂ ਵਾਂਗ ਘੁੰਮਦਾ ਹੈ। ਪਲੀਨੀ (ਨੈਟ. ਹਿਸਟ. vii. 57, ਅਤੇ xiii. 42) ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅੱਗ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪੱਥਰ ਵਿੱਚੋਂ ਪਾਈਰੋਡਸ, ਸਿਲਿਕਸ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਦੁਆਰਾ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ - ਸਿਲੇਕਸ, ਜਾਂ ਫਲਿੰਟ, ਪੁਰਾਤਨਤਾ ਦਾ ਮੇਲ; ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਇਸਨੂੰ π ρ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ; ਅਤੇ ਵਿਨਸੈਂਟ ਡੀ ਬਿਊਵੈਸ ਸਮਝਾਉਂਦੇ ਹਨ: 'ਸਾਈਲੈਕਸ ਐਸਟ ਲੈਪਿਸ ਡੁਰਸ, ਸਿਕ ਡਿਕਟਸ ਈਓ ਕੁਓਡ ਐਕਸ ਈਓ ਇਗਨੀਸ ਐਕਸਿਲੀਏਟ।' ਇਹ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ (ਸ਼ਿਲਾ), ਇੱਕ ਪੱਥਰ ਹੈ, ਦੋਵੇਂ ਸ਼ਬਦ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਸਾਂਝੇ ਮੂਲ, ਸ਼ੀ ਜਾਂ ਸੀ ਤੋਂ ਲਏ ਗਏ ਹਨ। ਕਲੌਡੀਅਨ (ਰੈਪ. ਪ੍ਰੋਸਰਪ. ਆਈ. 201) ਦਾ 'ਰਿਲੀਜੀਓਸਾ ਸਿਲੇਕਸ' ਸ਼ਾਇਦ ਪੱਥਰ ਦਾ ਇੱਕ ਬਲਾਕ ਸੀ ਜੋ ਜ਼ੀਅਸ ਕਾਸੀਓਸ, ਪੈਫੀਅਨ ਵੀਨਸ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਮਿਸਰੀ ਅਤੇ ਅਰਬ ਲਿਥੋਲਾਟਰੀ ਵਿੱਚ ਪੂਜਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਪੱਥਰਾਂ ਦੇ ਮੇਜ਼ਬਾਨ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਨਾ ਕਰਨ ਲਈ, ਅਤੇ ਟ੍ਰੌਏ ਦੇ ਪੁਰਾਣੇ ਪੈਲੇਡੀਅਮ ਦਾ ਰੋਮ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ। 'ਪ੍ਰੋਮੀਥੀਅਸ', ਜਿਸਨੇ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਾਲ ਸੌਂਫ ਦੇ ਫੇਰੂਲ, ਜਾਂ ਡੰਡੀ ਵਿੱਚ ਅੱਗ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖਣਾ ਸਿਖਾਇਆ ਸੀ, ਨੂੰ ਹਿੰਦੂਆਂ ਦੁਆਰਾ ਉਧਾਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਮੰਥ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, 'ਪ੍ਰਮੰਥ' ਇੱਕ ਸਿੱਧੀ ਅੱਗ ਦੀ ਸੋਟੀ ਹੈ, ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਤਵਾਸਤੂ, ਬ੍ਰਹਮ ਤਰਖਾਣ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਈ ਗਈ ਸੀ, ਜੋ 'Eστíα, ਚੁੱਲ੍ਹਾ' ਦਾ ਭਰਾ ਜਾਪਦਾ ਹੈ; ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਇਸਨੂੰ ਮਰਦ ਪ੍ਰਤੀਕ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਲੈਟੋ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, π ρ (ਜਿਥੋਂ ਪਾਈਰਾਈਟਸ = ਲੋਹੇ ਦਾ ਗੰਧਕ), δωρ, ਅਤੇ κ ων ਫਰੀਜੀਅਨ ਸ਼ਬਦ ਹਨ; ਅਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਸਭ ਤੋਂ ਦੂਰ-ਦੁਰਾਡੇ ਪੁਰਾਤਨਤਾ ਤੋਂ ਹਨ। ਪੀਰ (ਸੂਰਜ-ਗਰਮੀ) ਪੇਰੂ ਦੇ ਕਿਚੂਆ ਵਿੱਚ ਵੀ ਮਿਲਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਸ਼ਾਹੀ ਨਾਮ 'ਪਿਰਹੁਆ' ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਫਰਾਂਸੀਸੀ ਅਤੇ ਬੈਲਜੀਅਨ ਗੁਫਾਵਾਂ ਸਾਬਤ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਪਾਈਰਾਈਟਸ ਦੁਆਰਾ ਅੱਗ ਲਗਾਉਣਾ ਆਦਿਮ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਪਤਾ ਸੀ।
4 ਅਜੇ ਵੀ ਅਜਿਹੀਆਂ ਨਸਲਾਂ ਹਨ ਜੋ ਅੱਗ ਬਾਲਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹਨ। ਇਹ ਗੱਲ ਇੱਕ ਮਾਹਰ, ਸ਼੍ਰੀ ਐਚ. ਮੈਨ, ਜਰਨਲ ਐਂਥਰੂਪ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ, ਫਰਵਰੀ 1882, ਪੰਨਾ 272 ਦੁਆਰਾ ਆਧੁਨਿਕ ਅੰਡੇਮਾਨੀਜ਼ ਬਾਰੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਤਸਮਾਨੀਆ ਦੇ ਕੁਆਂਡਮ ਆਦਿਵਾਸੀਆਂ ਨਾਲ ਵੀ ਇਹੀ ਹਾਲ ਸੀ।

5 ਇਹ ਆਦਮ ਪ੍ਰਾਈਮਸ ਦੋਵੇਂ ਲਿੰਗਾਂ ਦਾ ਸੀ, ਉਤਪਤ (ਆਇਤ 3) ਦਾ ਦੋ-ਪੱਖੀ ਪਿਤਾ - 'ਨਰ ਅਤੇ ਮਾਦਾ ਉਸਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਣਾਇਆ;' ਇਸ ਲਈ ਮੁਸਲਿਮ-ਆਦਮ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ।
ਸਾਡੇ ਜ਼ਮਾਨੇ ਵਿੱਚ ਬਾਈਬਲ ਦੇ ਪਾਠਕਾਂ ਦੀ ਵੱਡੀ ਗਲਤੀ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਮਿੱਥਾਂ ਅਤੇ ਰਹੱਸਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਇਤਿਹਾਸਕ ਵੇਰਵਿਆਂ ਵਜੋਂ ਮੰਨ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਫਿਲੋ ਜੂਡੀਅਸ ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਮਨੁੱਖਾਂ ਨੂੰ ਇਬਰਾਨੀ ਆਰਕਾਨਾ ਦੀ ਬਿਹਤਰ ਸਮਝ ਸੀ।
6 ਮੈਂ 'ਅਥਾਰਟੀਆਂ' ਦੀ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਉਸਦੇ ਕੰਮ ਨੋਟ ਕੀਤੇ ਹਨ।
7 ਅਧਿਆਇ iii. ਪੰਨਾ 43, ਕਲੇਮੈਂਟਸ ਆਰ. ਮਾਰਖਮ, ਸੀ.ਬੀ. (ਲੰਡਨ, 1869) ਦੁਆਰਾ ਹਕਲੂਇਟ ਸੋਸਾਇਟੀ ਲਈ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਹ ਅਫਸੋਸ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ 'ਉਚਿਤਤਾ' ਤੋਂ ਵੱਧ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਇੱਕ ਬੁੱਢੀ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਇਸ ਬਹੁਤ ਹੀ ਦਿਲਚਸਪ ਕਿਤਾਬ ਵਿੱਚੋਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰਾ ਹਿੱਸਾ ਕੱਟ ਦਿੱਤਾ। ਸਪੇਨੀ ਨੇ 1532-50 ਈਸਵੀ ਵਿੱਚ ਯਾਤਰਾ ਕੀਤੀ, 1553 ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਕੰਮ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਹਿੱਸਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ, ਅਤੇ ਲਗਭਗ 1560 ਵਿੱਚ ਉਸਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਪਾਠਕ ਜੋ ਕਿਤਾਬ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਕੀਮਤੀ ਮਾਨਵ-ਵਿਗਿਆਨਕ ਹਿੱਸਿਆਂ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕਰਨਗੇ, ਉਹ ਵਿਸੇਂਟੇ ਫਿਡੇਲ ਲੋਪੇਜ਼ (ਲੇਸ ਰੇਸ ਏਰੀਕਨੇਸ ਡੂ ਪੇਰੋ, ਪੰਨਾ 199. ਪੈਰਿਸ, ਫ੍ਰੈਂਕ, 1873) ਦੁਆਰਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫ੍ਰੈਂਚ ਅਨੁਵਾਦ ਵੱਲ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।
8 ਸਾਨੂੰ ਰੂਪਾਂਤਰਣ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਕਲਾਸਿਕ, ਯੂਨਾਨੀ ਅਤੇ ਰੋਮਨ, ਵੱਲ ਜਾਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਮਨੁੱਖਜਾਤੀ ਲਈ ਆਮ ਹੈ, ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਦਿੱਖ, ਆਦਤਾਂ ਜਾਂ ਸੁਭਾਅ ਵਿੱਚ ਜਾਨਵਰ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਸਮਾਨਤਾ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ; ਅਤੇ ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਨੀਵਾਂ ਸਭ ਕੁਝ ਉੱਚੇ ਜਾਨਵਰ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਸੀ।
9 ਦੱਖਣੀ ਅਫ਼ਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਸੱਤ ਸਾਲ, 1872–79, ਭਾਗ i. ਪੰਨਾ 245, ਅਤੇ ਭਾਗ ii. ਪੰਨਾ 199 (ਸੈਂਪਸਨ ਲੋਅ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ, 1881)। ਸਿਮਿਆਡ ਅਫ਼ਰੀਕੀ ਬਾਬੂਨ ਸਨ, ਜੋ ਦੂਜੇ ਮਹਾਂਦੀਪਾਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲੋਂ ਮਨੁੱਖਾਂ ਤੋਂ ਘੱਟ ਡਰਦੇ ਹਨ।
10 ਵਿਲਕਿਨਸਨ, ਆਈ. 1. ਬੇਰਹਿਮੀ ਨੂੰ 'ਲਾਠੀ ਅਤੇ ਰਾਤ ਦਾ ਖਾਣਾ ਨਾ ਖਾਣ' ਦੁਆਰਾ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਪੁਰਾਣੇ ਨੀਲ-ਨਿਵਾਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਾਰਥੈਜੀਨੀਅਨ ਅਤੇ ਮੱਧਯੁਗੀ ਟਾਰਟਰ, ਜੰਗਲੀ ਜਾਨਵਰਾਂ, ਪਹਾੜੀ ਬਿੱਲੀ, ਚੀਤੇ, ਮਗਰਮੱਛ ਅਤੇ ਗਜ਼ਲ ਨੂੰ ਕਾਬੂ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸਿਖਲਾਈ ਦੇਣ ਲਈ ਮਸ਼ਹੂਰ ਸਨ। 'ਰਾਜੇ ਦੇ ਜੰਗੀ ਸ਼ੇਰ' (ਰਾਮਸੇਸ II.) ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਮਸ਼ਹੂਰ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਘਰੇਲੂ ਬਿੱਲੀਆਂ ਨੂੰ ਪਾਣੀ ਦੇ ਪੰਛੀਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਮੇਜ਼ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਲਈ ਡੈਕੋਏ-ਡੱਕਸ ਨੂੰ ਵੀ ਸਿਖਾਇਆ।
11 ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲੂਕ੍ਰੇਟੀਅਸ (ਆਇਤ 1301) ਹਾਥੀ ਨੂੰ 'ਐਂਗੁਈਮੈਨਸ' ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਭ ਜਾਣਦੇ ਹਨ, ਭਾਰਤੀ ਅਤੇ ਅਫ਼ਰੀਕੀ ਜਾਨਵਰਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਰਧ-ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅੰਤਰ ਹੈ। ਬਾਅਦ ਵਾਲਾ ਜਾਨਵਰ ਪਹਿਲੇ ਨਾਲੋਂ ਛੋਟਾ, ਮਜ਼ਬੂਤ ਅਤੇ ਵਧੇਰੇ ਸੰਘਣਾ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ; ਅੱਗੇ ਦੀਆਂ ਹੱਡੀਆਂ ਦੀ ਸ਼ਕਲ ਵੱਖਰੀ ਹੈ, ਦੰਦ ਵੱਡੇ ਅਤੇ ਭਾਰੀ ਹਨ, ਅਤੇ ਕੰਨ

ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲੰਬੇ ਹਨ। ਬਾਅਦ ਵਾਲਾ ਗੁਣ ਪੁਰਾਣੇ ਸਿੱਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਕਾਗਜ਼ਾਂ ਤੋਂ ਨਿਰਣਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਮੈਨੂੰ ਦੂਰ-ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਜੰਬੋ ਨੂੰ ਇੱਕ ਏਸ਼ੀਆਈ, ਅਤੇ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਇੱਕ ਅਫ਼ਰੀਕੀ ਹੋਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਝਿਜਕਣਾ ਨਹੀਂ ਚਾਹੀਦਾ।
12 ਗਲਤੀ ਨਾਲ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਸ਼ਬਦ 'ਏਸਕਿਮੌਕਸ', ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਫ੍ਰੈਂਚ ਮੂਲ ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਓਜੀਬਵਾ ਅਸਕੀਮੇਗ, ਜਾਂ ਅਬੇਨਾਕਿਨ ਐਸਕੀਮੈਂਟਸਿਕ ਤੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸਦਾ ਅਰਥ ਹੈ 'ਕੱਚਾ ਮਾਸ ਖਾਣ ਵਾਲੇ'। ਪੁਰਾਣੀ ਵਰਤੋਂ ਇਸਨੂੰ ਅਤਿ ਉੱਤਰੀ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀਆਂ ਨਸਲਾਂ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਬਿਲਕੁਲ ਉਲਟ ਏਸ਼ੀਆਈ ਕਿਨਾਰੇ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਨੂਇਟ, ਇੱਕ ਹੋਰ ਆਧੁਨਿਕ ਸ਼ਬਦ, ਸਿਰਫ 'ਲੋਕਾਂ' ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਖੋਈ-ਖੋਈ ('ਮਨੁੱਖਾਂ ਦੇ ਆਦਮੀ'), ਹੌਟੈਂਟੋਟਸ, ਅਤੇ 'ਬੈਂਟੂ' (ਲੋਕ) ਵਾਂਗ, ਮਹਾਨ ਦੱਖਣੀ ਅਫ਼ਰੀਕੀ ਨਸਲ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜਾਂ ਗਲਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਨੂਇਟ, ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਰਵ ਵਿਆਪਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਐਸਕੀਮੋ ਇੱਕ ਕੀਮਤੀ ਅਧਿਐਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ; ਹੋਰ ਮੁੱਢਲੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਮੁਰਦਿਆਂ ਲਈ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਸ਼ਰਧਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਸਥਾਨ ਪ੍ਰਤੀ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਲਗਾਵ ਹੈ।
13 'ਬਹਾਦੁਰ ਮਾਸਟਰ ਸ਼ੂ-ਟਾਈ, ਮਹਾਨ ਯਾਤਰੀ' (ਮਾਪ ਲਈ ਮਾਪ, iv. 3)। ਐਮ. ਪੋਲੋ (i. 28) ਵਿੱਚ ਸੂਰ ਦੇ 'ਕੁੱਤਿਆਂ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਡੰਡੇ ਮਾਰਨ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਗੰਭੀਰ ਜ਼ਖ਼ਮ ਹੁੰਦੇ ਹਨ'। ਕਰਨਲ ਯੂਲ ਪਲੀਨੀ, ਏਲੀਅਨ ਅਤੇ ਚੀਨੀ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਜਾਨਵਰ ਦੌੜਦੇ ਸਮੇਂ ਆਪਣੇ ਢਿੱਲੇ ਡੰਡੇ ਸੁੱਟ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਖਾੜੀ 'ਤੇ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਹੇਜਹੌਗ ਵਾਂਗ, ਆਪਣੇ ਸਿਰ ਨੂੰ ਲੁਕਾਉਣ ਅਤੇ ਢਾਲਣ ਲਈ। ਇਹ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਜਿਪਸੀ ਜਾਣਦੇ ਹਨ, ਸਭ ਤੋਂ ਨਾਜ਼ੁਕ ਸੂਰ ਦੇ ਬਰਾਬਰ, ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਖਾਣਾ ਹੈ; ਚਰਬੀ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਸਿਰਫ਼ ਕੁਝ ਸੁੱਕਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
14 ਅਮਿਆਨਸ ਮਾਰਸੇਲਿਨਸ (xxiii, ਅਧਿਆਇ 4), ਅਧਿਆਇ ਵਿੱਚ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। 2.

15 ਓਡੀਸ. xviii. 130, 131. 'ਜੋ ਬਹੁਤ ਯਾਤਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਉਹ ਘੱਟ ਹੀ ਪਵਿੱਤਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ,' ਧਰਮ ਸ਼ਾਸਤਰੀਆਂ ਨੇ ਕਿਹਾ। ਇਸ ਲਈ ਆਧੁਨਿਕ:-
ਜੋ ਕੋਈ ਯੂਲਿਸਸ ਵਾਂਗ ਭਟਕਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਜਲਦੀ ਹੀ ਆਪਣੇ ਪੱਖਪਾਤ ਗੁਆ ਦੇਵੇਗਾ।
16 ਸਰ ਜੌਨ ਲੁਬੌਕ ਨੇ ਹਿਸਾਬ ਲਗਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਰੀ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਜੰਗਲੀ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਮਨੁੱਖ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਜਾਨਵਰਾਂ ਦਾ ਅਨੁਪਾਤ ਜੋ ਉਸਨੂੰ ਭੋਜਨ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, 1 ਤੋਂ 750 ਹੈ; ਅਤੇ, ਕਿਉਂਕਿ ਸ਼ਿਕਾਰੀ ਆਪਣੇ ਸ਼ਿਕਾਰ ਨਾਲੋਂ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਚਾਰ ਗੁਣਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਉਮਰ ਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਅਨੁਪਾਤ ਨੂੰ 1 ਤੋਂ 3000 ਤੱਕ ਵਧਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਹੁੰਦਾ, ਅਤੇ ਸਾਰੀਆਂ ਹੱਡੀਆਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ, ਤਾਂ ਇੱਕ ਮਨੁੱਖ ਦੇ

□□□□□□□□ 3,000 □□□□□□□□ □□ □□□□□□ □□□□□□□ □□□□□□ □□□□□□ (□□□□□ 584) □□□□ □□ □□□□□ □□□□□□ □□ '□□□□□□□□□ □□ □□□□□□□ □□□□ □□□□□□ □□□□□ □□□□□ □□□□□ □□□□□□ □□ □□□□□ □□,' □□□□ □□□□□□□ □□□□□□□□□□ □□□□ □□□□□□□□ □□□□□□□, □□□□□ □□□□□ □□-□□□□□□□□ □□□□□□□ □□ □□□□□□□ □□□□ □□ □□□□ □□□□□ □□□□□□□ □□□□□

17 □□. □□□□□□□ □□□□□□ □□□□□-□□□□□□□□ □□□□□□□□□ □□□□ □□ □□□□□□□ □□□□□ □□□□□□ □□, □□□□□□□□□ □□□□ □□□□□□□□ □□□□□□ □□□□□ □□ □□□□□ □□ □□□□□□□□□□ (□□□□□□□□□ □□□□□□□ □□□□□) □□□□ □□□□□□□□□□□ □□□□ □□□□□□□□□□□ □□□□□ □□□□ □□□□□□□ □□□□□ □□ □□□□□ □□□□□□□□□, □□□□□□□□□ (□□□□□□ □□□□ □□□□□□), □□□□ □□□□□□□-□□□□□□□□ □□□□□□ □□□□

18 □□□□□□ □□□□□ □□□□, iii. 172–6.

19 □□□□□□ (□□□□□□, □□□□-□□□□□, □□□□□□□ □□□□□□□□) □□□□□ □□□□□ □□□□ □□□□□ '□□□□□□-□□□□□' □□□□ □□□□ □□ □□□□□ □□□□□ □□□□□ □□, □□□□ □□□□□ □□□□□ □□□□□ □□ □□□□□□ □□□□ □□ □□□□ □□□□ □□□□□ □□□□□ □□□□□ □□□□

20 □□□□□□□ τὸ τόξον □□□□, □□□□□□ (□□□□ □□□□, □□□□□□, viii. 296), □□ □□ □□□□□□□ □□□□□□, □□-□□□□□, □□□□□□ □□ □□□□ □□□□□□□□ □□□□□□□ □□ □□□□ □□□□□ □□□□□□ □□□□ □□ □□ □□□□□□, □□□□□□ □□ □□□□□□□□□□□□□□ îr □□□□ $\hat{y}$r, □□□□□□□ □□□□□□, □□□□ □□□□□□□□□□ □□□□□, □□□□□ □□-□□□□□ □□ □□□□ □□, □□□□□□ □□□□ □□ □□□□□□□□□ □□□□ □□□□□□□□ □□□□□□ □□□□ □□□□□ (□□□□-□□□□□) □□ □□□□□□□ □□, □□□□ □□□□□, □□□□ □□□□□□-□□□□□, μελία, □□□□□□□ □□□□□□□ □□□□□ '□□ □□□□□□□□ □□□□ τόξον □□□□ τοξικὸν, '□□□□-□□□□□□, □□□□□□□ □□□□□□□□' □□□□ □□, □□□□□□ □□□□□□ □□□□□ □□□□□□□□ □□□□□ □□□□□ '□□□□□□□ □□□□□□□□' □□□□□ □□□□ □□□□

21 □□ □□□□ □□□□□ □□□□□ '□□ □□□□□□ □□□□, □□□□□□□□□ □□□□□□ □□ □□□□□□□□ □□□□□ □□□□ □□□□□□□□ □□□□ □□□□□□□ □□□□ □□□□ □□□□□; □□□□□ □□□□□□ □□□□□ □□□□□ '□□ □□□□□□□□□□ □□□□□ □□□□□□□□ □□□□ □□□□□ □□□□□□□

22 □□□□□□, □□□□□□ □□□□ □□□□□□□□, ii. □□□□□□ 2.

23 □□ □□□□ □□□□ □□□□□□□□□□□ □□□□□-□□□□□ □□ □□□□ □□□□ □□□□ □□□□□ □□ □□□□□□ □□□□□□□ □□□□□□□□□ □□□□□□□-□□□□□□□□ □□□□□ □□□□ □□□□

24 □□□□□ □□□□ □□□□□ □□□□□ □□□□□□ □□□□ □□□□□□ □□ □□□□□□ □□□□□□ □□□□□□□□□□ '□□ □□□□□ □□□□□□ □□□□□ □□ □□□□ □□□□□□ □□□□□□□ □□ □□□□□□ □□□□□ (2 □□□□□□□, 1880); □□□□□ □□□□□□□□□ □□□□□□□□ □□ □□□□□□; □□□□ □□□□ □□□□□, 26 □□□□□□, 1881 □□□□□□ □□□□□ □□□□ □□□□□□ □□.□□.□□. □□□□□□□ '□□ □□□□□ □□□□□□ □□, □□□□□□□□ □□□□□ □□□□ □□ □□□□□ □□,

ਬਿਆਫਰਾ ਦੀ ਖਾੜੀ ਵਿੱਚ ਵ੍ਹੇਲ ਅਤੇ ਸ਼ਾਰਕ ਵਿਚਕਾਰ ਲੜਾਈ ਦੇਖੀ (1862?)। ਕਾਰਚਾਰੀਆ ਪਰਿਵਾਰ ਨੇ ਆਪਣਾ ਨਾਮ ਤਿੱਖੇ ਅਤੇ ਦਾਣੇਦਾਰ ਦੰਦਾਂ ਤੋਂ ਲਿਆ ਹੈ, π τ ν καρχαρ ν δóντων.
25 ਐਂਥ੍ਰੋਪ। ਸੰਗ੍ਰਹਿ, ਪੰਨਾ 180। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਡੈਮਿਨ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਗਲਤ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਲੇਖ 'ਢਾਈ ਫੁੱਟ ਲੰਬਾਈ' (ਆਰਮਜ਼ ਐਂਡ ਆਰਮਰ, ਪੰਨਾ 413, ਬੈੱਲ ਐਡੀਸ਼ਨ, ਲੰਡਨ, 1877) ਹੈ। ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਐਚ. ਐਚ. ਕੋਲ, ਆਰ. ਈ. ਦੁਆਰਾ ਕੈਟਾਲਾਗ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਅਨ ਆਰਟ ਇਨ ਦ ਸਾਊਥ ਕੇਨਸਿੰਗਟਨ ਮਿਊਜ਼ੀਅਮ ਵਿੱਚ (ਪੰਨਾ 313), ਸਿਵਾਜੀ ਨੂੰ 'ਬਿਚਵਾ' ਜਾਂ ਬਿੱਛੂ, ਇੱਕ 'ਵਕਰਦਾਰ ਦੋਹਰਾ ਬਲੇਡ' ਨਾਲ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਦਾ ਕਤਲ ਕਰਨ ਲਈ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਸ਼ਾਇਦ ਉਸ ਖੰਜਰ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸਨੇ 'ਬਿਮਾਰ' ਬਣਾਇਆ ਸੀ।
26 ਪੰਨਾ 402, ਜਿੱਥੇ ਉਹ 'ਸਿਵਾਜੀ' ਨੂੰ ਸੇਵਾ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ।
27 ਐਲਫਿਨਸਟੋਨ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ, ii. 468.
28 ਉਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਹ ਪੁਰਾਣੇ ਕਿਲ੍ਹੇ ਅਤੇ ਮਰਾਠਾ ਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ, ਸੱਤਾਰਾ (= ਸਤ-ਇਸਤਾਰਾ, ਸੱਤ ਤਾਰੇ ਜਾਂ ਪਲੀਏਡਸ) ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਪਿਆਰਾ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਵੀ, ਸਿਵਾਜੀ ਦੀ ਤਲਵਾਰ 'ਭਵਾਨੀ' ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਜੇਨੋਆ ਦੀ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਲੰਬੀ ਅਤੇ ਵਧੀਆ ਸੁਭਾਅ ਵਾਲੀ ਤਲਵਾਰ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਗੁਥਰੀ, ਜਿਸਨੇ ਬਾਅਦ ਵਾਲੀ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ, ਇਸਨੂੰ (ਭਾਗ i. ਪੰਨਾ 426) ਇੱਕ 'ਬਰੀਕ ਫੇਰਾਰਾ (?) ਬਲੇਡ, ਚਾਰ ਫੁੱਟ ਲੰਬਾਈ, ਜਿਸਦੇ ਨਾਲ ਧੱਕਣ ਲਈ ਇੱਕ ਸਪਾਈਕ ਹੈ।' ਉਹ ਪਕੜ ਦੀ ਛੋਟੀ ਜਿਹੀਤਾ ਨੂੰ ਵੀ ਦੇਖਦੀ ਹੈ। ਦੱਖਣੀ ਕੇਨਸਿੰਗਟਨ ਦੇ ਭਾਰਤੀ ਅਜਾਇਬ ਘਰ ਵਿੱਚ ਸੋਨੇ ਵਿੱਚ ਮਾਊਟ ਕੀਤੇ ਸੱਤ ਬਾਘਾਂ ਦੇ ਪੰਜਿਆਂ ਦਾ ਇੱਕ ਬਰੇਸਲੇਟ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪੰਜੇ ਦੀ ਕਲੈਪ ਹੈ (ਨੰਬਰ 593, 1868)। ਐਮ. ਰੌਸੇਲੇਟ, ਜੋ 1864 ਵਿੱਚ ਬੜੌਦਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਨੇ ਆਪਣੀ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਖੰਡ ਵਿੱਚ ਗੱਖਵਾਰ ਜਾਂ ਬੜੌਦਾ ਰਾਜਾ ਦੇ ਮਨਪਸੰਦ ਤਮਾਸ਼ੇ, 'ਨਕੀ-ਕਾ-ਕੌਸਤੀ' (ਕੁਸ਼ਤੀ) ਦਾ ਵਰਣਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਨੰਗੇ ਲੜਾਕੂ ਸਿੰਗਾਂ ਦੇ 'ਟਾਈਗਰ ਦੇ ਪੰਜੇ' ਨਾਲ ਲੈਸ ਸਨ; ਪਹਿਲਾਂ, ਜਦੋਂ ਇਹ ਸਟੀਲ ਦੇ ਹੁੰਦੇ ਸਨ, ਤਾਂ ਇੱਕ ਐਥਲੀਟ ਦੀ ਮੌਤ ਅਟੱਲ ਸੀ। ਹਥਿਆਰ, ਇੱਕ ਕਿਸਮ ਦੇ ਹੈਂਡਲ ਵਿੱਚ ਫਿੱਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਬੰਦ ਸੱਜੇ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਥੌਂਗ ਦੁਆਰਾ ਬੰਨ੍ਹੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਭੰਗ ਜਾਂ ਭਾਰਤੀ ਭੰਗ ਨਾਲ ਸ਼ਰਾਬੀ ਹੋਏ ਆਦਮੀ, ਇੱਕ ਦੂਜੇ 'ਤੇ ਭੱਜੇ ਅਤੇ ਚਿਹਰੇ ਅਤੇ ਸਰੀਰ 'ਤੇ ਸ਼ੇਰਾਂ ਵਾਂਗ ਪਾੜ ਦਿੱਤੇ; ਮੱਥੇ ਦੀਆਂ ਚਮੜੀਆਂ ਟੁਕੜਿਆਂ ਵਿੱਚ ਲਟਕਦੀਆਂ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਸਨ; ਗਰਦਨਾਂ ਅਤੇ ਪਸਲੀਆਂ ਖੁੱਲ੍ਹੀਆਂ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਸਨ, ਅਤੇ ਕਦੇ-ਕਦਾਈਂ ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋਵੇਂ ਖੂਨ ਵਹਿਣ ਨਾਲ ਮਰ ਜਾਂਦੇ ਸਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਮੌਕਿਆਂ 'ਤੇ ਸ਼ਾਸਕ ਦਾ ਉਤਸ਼ਾਹ ਅਕਸਰ ਇੰਨਾ ਉੱਚਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਦੁਵੱਲੇ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਹਰਕਤਾਂ ਦੀ ਨਕਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ ਸੀ।

29 ਪਲੀਨੀ, xxxii. 6.
31 ਤੁਲਨਾਤਮਕ ਸਰੀਰ ਵਿਗਿਆਨ ਅਤੇ ਰੀੜ੍ਹ ਦੀ ਹੱਡੀ ਦੇ ਸਰੀਰ ਵਿਗਿਆਨ, i. 193.
30 ਥੌਂਪਸਨਜ਼ ਪੈਸ਼ਨਜ਼ ਆਫ਼ ਐਨੀਮਲਜ਼, ਪੰਨਾ 225।
32 ਪ੍ਰਾਈਮ. ਵਾਰਫੇਅਰ, ਆਈ. ਪੀ. 22।
33 ਪ੍ਰਾਈਮ. ਵਾਰਫੇਅਰ, ਆਈ. ਪੀ. 21.
34 ਇਬਿਦ। ii। ਪੰਨਾ 22।
35 ਕਰਨਲ ਯੂਲ (ਮਾਰਕੋ ਪੋਲੋ, ii. 273, ਦੂਜਾ ਐਡੀਸ਼ਨ) ਦੁਆਰਾ 'ਮੋਨੋਸੇਰੋਸ ਐਂਡ ਦ ਮੇਡੇਨ' ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ ਵਿੱਚ ਸਪਿਰਲ ਸਿੰਗ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜਾਨਵਰ ਛੋਟੀ ਪੂਛ ਤੋਂ ਇੱਕ ਟੈਪੀਰ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਇੱਕ ਗੈਂਡਾ ਨਹੀਂ। ਉਹ ਸਿੱਖਿਅਤ ਅਤੇ ਸਹੀ ਲੇਖਕ ਟਿੱਪਣੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰਾਇਲ ਆਰਮਜ਼ ਦਾ ਯੂਨੀਕੋਰਨ ਸਮਰਥਕ ਨਾਰਵਾਲ ਸਿੰਗ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਵਪਾਰ ਵਿੱਚ ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਦੀ ਮੁੱਖ ਵਰਤੋਂ ਰੋਮਨ ਕੈਥੋਲਿਕ ਚਰਚ ਦੇ ਸਮਾਰੋਹਾਂ ਦੌਰਾਨ ਜਗਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਵੱਡੀਆਂ ਮੋਮ-ਮੋਮਬੱਤੀਆਂ ਲਈ ਇੱਕ ਕੋਰ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਹੈ।
36 ਇਸ ਲਈ ਇਸਨੂੰ ਸਾਊਥ ਕੇਨਸਿੰਗਟਨ ਵਿਖੇ ਇੰਡੀਆ ਮਿਊਜ਼ੀਅਮ ਦੇ ਕੈਟਾਲਾਗ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ; ਇਸਦੀ ਉਤਪਤੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹਿੰਦੋਸਤਾਨੀ ਸਿੰਘ, ਇੱਕ ਸਿੰਗ ਤੋਂ ਹੋਈ ਹੈ। 37 ਬੌਟੇਲ (ਹਥਿਆਰ ਅਤੇ ਕਵਚ, ਚਿੱਤਰ 61, ਪੰਨਾ 269) ਇੱਕ ਪੈਰੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਹਥਿਆਰ ਨੂੰ ਉੱਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸਦੇ ਬਲੇਡ ਨੂੰ ਹੈਂਡਲ ਦੇ ਸੱਜੇ ਕੋਣਾਂ 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਇਸਨੂੰ 'ਮੂਰਿਸ਼ ਅਡਾਰਗ' (ਪੰਦਰਵੀਂ ਸਦੀ) ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਬਾਅਦ ਵਾਲਾ ਸ਼ਬਦ (r ਦੇ ਨਾਲ) ਸਿਰਫ਼ ਅਰਬੀ ਸ਼ਬਦ ਅਲ-ਦਾਰਕਾਹ ਹੈ, ਇੱਕ ਢਾਲ, ਸਾਡੇ 'ਟਾਰਗੇ' ਅਤੇ 'ਟਾਰਗੇਟ' ਦਾ ਮੂਲ। ਅਡਾਗਾ (ਅਡਾਰਗਾ ਨਹੀਂ, ਕੈਨਟੋਸ i. 87, viii. 29) ਜਿਸ ਨਾਲ ਕੈਮੋਏਂਸ ਦ ਲੁਸੀਅਡਸ (ii. 95, ਅਤੇc.) ਵਿੱਚ ਪੂਰਬੀ ਅਫ਼ਰੀਕੀਆਂ ਨੂੰ ਹਥਿਆਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਮਾਡੂ ਕਿਸਮ ਦਾ ਇੱਕ ਹਥਿਆਰ ਹੈ। ਮੈਂ ਇਸਦਾ ਅਨੁਵਾਦ 'ਡੈਗ-ਟਾਰਗੇ' ਕੀਤਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਉਸ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਪੋਨੀਅਰਡ ਅਤੇ ਬਕਲਰ ਨੂੰ ਜੋੜਦਾ ਹੈ। ਸੋਲੋਮਨ ਟਾਪੂ (ਸੈਨ ਕ੍ਰਿਸਟੋਵਾਲ, ਅਤੇc.) ਦੇ ਜ਼ਾਲਮ ਅਤੇ ਧੋਖੇਬਾਜ਼ ਮੂਲ ਨਿਵਾਸੀ ਅਜੇ ਵੀ ਇੱਕ ਗੈਰ-ਵਿਆਖਿਆ ਹਥਿਆਰ, ਅੱਧੀ ਤਲਵਾਰ ਅਤੇ ਅੱਧੀ ਢਾਲ, ਲਗਭਗ ਛੇ ਫੁੱਟ ਲੰਬੀ, ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹਨ।
38 ਕੈਪਟਨ ਸਪੀਕ ਦੀ ਨੀਲ ਦਰਿਆ ਦੇ ਸਰੋਤ ਦੀ ਖੋਜ, ਪੰਨਾ 652 (ਐਡਿਨਬਰਗ: ਬਲੈਕਵੁੱਡਸ, 1863)।
39 ਮੈਨਚੇਟ ਨਾਮਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਜਾਂ ਹੱਥ, ਗੁੱਟ ਅਤੇ ਬਾਂਹ 'ਤੇ ਅੰਦਰਲੇ ਕਿਨਾਰੇ ਨਾਲ ਕੱਟਣਾ। ਇਸਦਾ ਵਰਣਨ ਮੇਰੇ ਨਵੇਂ ਤਲਵਾਰ ਅਭਿਆਸ ਪ੍ਰਣਾਲੀ, ਅਤੇ ਸੀ. (ਲੰਡਨ: ਕਲੋਜ਼, 1876) ਦੇ iv. 45-54 ਵਿੱਚ ਭਰਪੂਰ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।
40 ਮੁੱਢਲਾ ਯੁੱਧ, ਪੰਨਾ 24।

41 ਸਰ ਚਾਰਲਸ ਲਾਇਲ, ਜੀਓਲੋਜੀਕਲ ਐਵੀਡੈਂਸ ਆਫ਼ ਐਂਟੀਕੁਇਟੀ ਆਫ਼ ਮੈਨ, ਪੰਨਾ 13 (ਲੰਡਨ: ਮਰੇ, 1863)। ਡਾ. ਡਬਲਯੂ. ਲਾਡਰ ਲਿੰਡਸੇ (ਪ੍ਰੋਕ. ਸੋਕ. ਐਂਟ. ਸਕਾਟ. ਭਾਗ. ਬਨਾਮ ਪੰਨਾ 327) ਮਾਓਰੀ ਟੋਕੀ ਜਾਂ ਪੱਥਰ-ਹੈਚੇਟ ਬਾਰੇ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਇਹਨਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲੱਕੜ ਕੱਟਣ ਅਤੇ ਜੰਗਲ ਦੇ ਰੁੱਖਾਂ ਦੇ ਤਣਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਡੰਗੀਆਂ ਕੱਢਣ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ; ਝੌਂਪੜੀਆਂ ਲਈ ਡਰਾਈਵਿੰਗ ਪੋਸਟਾਂ ਲਈ; ਜੜ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੁੱਟਣ ਲਈ, ਅਤੇ ਭੋਜਨ ਲਈ ਜਾਨਵਰਾਂ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਲਈ; ਬਾਲਣ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਲਈ; ਖਾਣਾ ਖਾਣ ਵੇਲੇ ਹੱਡੀਆਂ ਤੋਂ ਮਾਸ ਕੱਢਣ ਲਈ, ਅਤੇ ਘਰੇਲੂ ਕਲਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਕਈ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ। ਪਰ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਯੁੱਧ ਦੇ ਸਮੇਂ ਅਪਰਾਧ ਅਤੇ ਬਚਾਅ ਦੇ ਹਥਿਆਰਾਂ ਵਜੋਂ, ਇੱਕ ਪੂਰਕ ਕਿਸਮ ਦੇ ਟੋਮਾਹਾਕ ਵਜੋਂ ਵੀ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ।
42 ਡੈਮਿਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਫ੍ਰੈਂਚ ਸਰਬਾਕੇਨ, ਇਤਾਲਵੀ ਅਤੇ ਸਪੈਨਿਸ਼ ਸੇਰਬੋਟਾਨਾ, ਪੁਰਤਗਾਲੀ ਗ੍ਰਾਵਟਾਨਾ, ਅਤੇ ਜਰਮਨ ਬਲਾਸਰੋਹਰ (ਬਲੌ-ਟਿਊਬ) ਹੈ, (ਪੰਨਾ 468), ਅਰਬੋਟਾਨਾ, ਜਾਂ ਸਗੋਂ ਕਾਰਪਿਕਨਾ, 'ਕਾਰਪੀ' ਤੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਨਿਰਮਾਣ ਸਥਾਨ, ਅਤੇ ਅਸੀਰੀਅਨ (ਕੇਨ), ਯੂਨਾਨੀ ਅਤੇ ਲਾਤੀਨੀ κ ννα (ਕੈਨ), ਜਿੱਥੋਂ 'ਤੋਪ' ਆਇਆ ਹੈ। ਇਹ ਟਿਊਬ, ਦੱਖਣੀ ਏਸ਼ੀਆ, ਅਫਰੀਕਾ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਤਿੰਨ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਨਸਲੀ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਫੈਲੀ ਹੋਈ ਹੈ, ਜਾਂ ਤਾਂ ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਗੋਲਿਆਂ ਜਾਂ ਤੀਰ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਵਰਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜ਼ਹਿਰੀਲੇ ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ ਜ਼ਹਿਰ ਦੇ। ਇਹ ਬੋਰਨੀਓ ਦਾ ਸੰਪਿਟਨ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਪਿਗਾਫੇਟਾ (1520) ਨੇ ਕਾਯਾਨ ਅਤੇ ਪਲਾਵਨ ਟਾਪੂਆਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਕਿਸਮ ਦੇ ਰੀਡਜ਼ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਖੋਖਲੇ ਬਾਂਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਅਜੇ ਵੀ ਸਿਆਮ ਦੇ ਲਾਓਸ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਮਲਾਗਾਸੀ ਵਿੱਚ ਪੰਛੀਆਂ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਦੇ ਇੱਕ ਮੁੰਡੇ ਵਾਲੇ ਤਰੀਕੇ ਵਜੋਂ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪੇਰੇ ਬੌਰੀਯੂ ਇਸਨੂੰ ਮਲਾਕਨ ਨੀਗ੍ਰੀਟੋ ਆਦਿਵਾਸੀਆਂ ਵਿੱਚ ਨੋਟ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੁਸਲਿਮ ਮਲਯ ਲੋਕ 'ਓਰਨ-ਬਾਨੂਆ' (ਜੰਗਲ ਦੇ ਆਦਮੀ) ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ; ਹਥਿਆਰ ਜਿਸਨੂੰ ਉਹ ਟੋਮਿਆਂਗ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਸੀਲੋਨ, ਸਿਲਹੇਟ ਅਤੇ ਬੰਗਾਲ ਦੀ ਖਾੜੀ ਦੇ ਦੋਵੇਂ ਪਾਸੇ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕੌਂਡਾਮਾਈਨ ਇਸਦਾ ਵਰਣਨ ਯਾਮੀਓਸ (ਦੱਖਣੀ ਅਮਰੀਕੀ ਭਾਰਤੀਆਂ) ਵਿੱਚ ਕਰਦਾ ਹੈ; ਵਾਟਰਲੋ ਅਤੇ ਕਲੇਮ, ਨਿਊ ਗਿਨੀ ਵਿੱਚ, ਅਤੇ ਮਾਰਖਮ ਯੂਏਪਸ ਅਤੇ ਐਮਾਜ਼ਾਨਸ ਹੈੱਡ-ਵਾਟਰਾਂ 'ਤੇ ਹੋਰ ਕਬੀਲਿਆਂ ਵਿੱਚ। ਨਵੀਂ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦੋ ਕਿਸਮਾਂ ਦਾ ਹੈ: ਲੰਬਾ ਭਾਰੀ ਜ਼ਰਾਬਟਾਨਾ, ਅਤੇ ਪਤਲਾ, ਹਲਕਾ ਪੁਕੁਨਾ। ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਆਧੁਨਿਕ ਯੂਰਪ ਦੇ 'ਮਟਰ-ਸ਼ੂਟਰ' ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਗਿਆ ਹੈ। ਹਥਿਆਰ ਦੀ ਮੁੱਖ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਜ਼ਹਿਰੀਲਾ ਡਾਰਟ ਹੈ; ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਬੀਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਣਜਾਣ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ, ਅੰਡੇਮਾਨੀਆਂ ਵਾਂਗ, ਜ਼ਹਿਰੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ (ਜਰਨ. ਐਂਥ੍ਰੋਪ. ਇੰਸਟ. ਪੰਨਾ 270, ਫਰਵਰੀ 1882)।

43 ਡੈਮਿਨ (ਪੰਨਾ 124) ਵਿੱਚ ਦੋਵਾਂ ਸਿਰਿਆਂ 'ਤੇ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈਮਸ ਫੇਰੀਅਸ ਵੇਖੋ; ਅਤੇ ਜਰਮਨ ਫੁਸੈਂਜਲ (ਪੰਨਾ 465)। ਵੱਡੇ ਕੈਲਟ੍ਰੌਪ ਨੂੰ ਟ੍ਰਿਬਿਉਲਸ, ਸਟਾਈਲਸ ਜਾਂ ਸਟਿਲਸ (ਵੈਜੀਟ. ਡੀ ਰੇ ਮਿਲ. iii. 24) ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਮੱਧਯੁਗੀ ਯੂਰਪ ਦੇ ਨਾਈਟਸ ਨੇ ਉਸੇ ਉਦੇਸ਼ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਲਈ ਆਪਣੇ ਸਪਰਸ ਰੋਵਲ ਉੱਪਰ ਵੱਲ ਲਗਾਏ ਸਨ।
44 'ਤੀਜੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਹੱਥ ਨੂੰ ਸੰਪੂਰਨ ਬਣਾਓ,' ਟਿਮੋਕਰੇਟਸ ਨੇ ਐਥੇਨੀਅਸ, ਯਾਨੀ ਕੈਪ. 4 ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ।
45 'ਹੁਣ ਤੱਕ,' ਕਰਨਲ ਏ. ਲੇਨ ਫੌਕਸ ਟਿੱਪਣੀ ਕਰਦੇ ਹਨ, 'ਪ੍ਰੋਵਿਡੈਂਸ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜੀਵਤ ਐਨੀਮੇਟਡ ਔਜ਼ਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕੰਮ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ; ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਅਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਦੀ ਪ੍ਰਗਤੀ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਪਹਿਲਾਂ ਸਹਿਜ ਸੰਦ-ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਜੰਗਲੀ ਦੀ ਏਜੰਸੀ ਦੁਆਰਾ, ਅਤੇ, ਡਿਗਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ, ਬੁੱਧੀਮਾਨ ਅਤੇ ਤਰਕਸ਼ੀਲ ਮਨੁੱਖ ਦੀ।'
46 ਜੇ. ਐੱਫ. ਕੋਬੋਥਮ: 'ਇਹ ਮੰਨਣ ਦੇ ਕੁਝ ਕਾਰਨ ਹਨ ਕਿ ਸੰਗੀਤ ਦੀ ਕਲਾ, ਪੂਰਵ-ਇਤਿਹਾਸਕ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ, ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਤਿੰਨ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪੜਾਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਲੰਘੀ, ਹਰ ਇੱਕ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਇੱਕ ਨਵੇਂ ਰੂਪ ਦੇ ਸਾਜ਼ ਦੀ ਕਾਢ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ; ਅਤੇ ਇਹ ਪੜਾਅ ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕੋ ਕ੍ਰਮ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਬਾਅਦ ਆਏ' (ਜਰਨ. ਐਂਥ੍ਰੋਪ. ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਮਈ 1881)। ਲੇਖਕ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੀਲੋਨ ਦੇ ਵੇਦਾਹ (ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਵੈਡਿਮਿਨਿਸੂ, ਜਾਂ 'ਖਿਡਾਰੀ'), ਮਿਨਕੋਪਿਸ (ਅੰਡੇਮਾਨ), ਅਤੇ ਟੀਏਰਾ ਡੇਲ ਫੂਏਗੋ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਕੋਲ 'ਕੋਈ ਵੀ ਸੰਗੀਤ ਯੰਤਰ ਨਹੀਂ ਹਨ।'
47 ਓਪਸਕੁਲਾ ਫਿਡਲਜ਼, ਆਦਿ (ਲੰਡਨ: ਮਿਸ਼ੇਲ ਅਤੇ ਹਿਊਜ਼)।
48 ਗੁਫਾਵਾਂ ਤਿੰਨ ਵਰਗਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ: ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਸਥਾਨ - ਪਨਾਹਗਾਹਾਂ ਸਮੇਤ, ਜਿੱਥੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪ੍ਰੋਮੀਥੀਅਸ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ (i. 452), 'ਮਨੁੱਖ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਛੋਟੀਆਂ ਕੀੜੀਆਂ ਵਾਂਗ ਗਰਾਊਂਡਾਂ ਦੇ ਉਦਾਸ ਕੋਠਿਆਂ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ' - ਭੰਡਾਰ, ਅਤੇ ਕਬਰਾਂ। ਇਹ ਸਾਰੇ ਲਾਇਲ ਦੇ ਤੀਜੇ ਪੜਾਅ ਵਿੱਚ ਸਨ। ਪਹਿਲਾ ਉਦੋਂ ਸੀ ਜਦੋਂ ਚੱਟਾਨ ਭੰਗ ਹੋ ਕੇ ਚੈਨਲ ਬਣਾਉਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੰਦੀ ਸੀ; ਦੂਜਾ, ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਨਿਯਮਤ ਨਦੀ ਵਗਦੀ ਸੀ; ਅਤੇ ਤੀਜਾ, ਜਦੋਂ ਪਾਣੀ ਦੀ ਬਜਾਏ ਧਰਤੀ ਅਤੇ ਹਵਾ ਨੇ ਬਿਸਤਰੇ ਨੂੰ ਭਰ ਦਿੱਤਾ।
49 ਅਰਸਤੂ ਡਾਰਵਿਨ ਮੰਨਦਾ ਹੈ (ਦੁੱਖ ਹੈ! ਸਾਨੂੰ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ 'ਪਕੜਿਆ ਹੋਇਆ'): 'ਸਾਡੇ ਨਰ ਅਰਧ-ਮਨੁੱਖੀ ਪੂਰਵਜਾਂ ਕੋਲ ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ਕੁੱਤਿਆਂ ਦੇ ਦੰਦ ਸਨ,' ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਜੇ ਵੀ ਕੁਝ ਅਸਾਧਾਰਨ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਅਸੀਂ 'ਬ੍ਰਦਰ ਮੈਨ' 'ਤੇ ਮਜ਼ਾਕ ਉਡਾਉਂਦੇ ਜਾਂ ਝਿੜਕਦੇ ਸਮੇਂ ਅੱਖ ਦੇ ਦੰਦ ਨੂੰ ਖੋਲ੍ਹਣ ਦੀ ਚਾਲ ਕੱਢੀ।

50 ਫਲਿੰਟ ਚਿਪਸ ਵਿੱਚ ਸ਼੍ਰੀ ਐਡਵਰਡ ਟੀ. ਸਟੀਵਨਜ਼ ਤੋਂ ਹਵਾਲਾ; ਕਰਨਲ ਏ. ਲੇਨ ਫੌਕਸ (ਕੈਟਲ, ਪੰਨਾ 158)।
51 ਕੈਨਰੀ ਟਾਪੂਆਂ ਦੀ ਖੋਜ ਅਤੇ ਜਿੱਤ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ, ਜੋ ਕਿ 1792 ਤੋਂ ਹੈ। ਬਦਕਿਸਮਤ 'ਮਾਸਟਰ-ਮੈਰੀਨਰ' (ਮੇਰਾ ਪੱਛਮੀ ਅਫ਼ਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਭਟਕਣਾ, i. 116 ਦੇਖੋ) ਅਬਰੇਯੂ- ਗੈਲਿੰਡੋ ਦੇ ਸਪੈਨਿਸ਼ ਤੋਂ ਉਧਾਰ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੀ ਐਫ. ਡਬਲਯੂ. ਨਿਊਮੈਨ (ਲੀਬੀਅਨ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ: ਟ੍ਰਾਈਬਨੇਰ, 1882) ਨੇ ਚਾਰ ਲੀਬੀਆ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਇਆ ਹੈ - ਅਲਜੀਰੀਅਨ ਕਾਬਾਇਲ (ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਨੁਮਿਡੀਅਨ), ਮੋਰੱਕੋ ਸ਼ਿਲਹਾ (ਮੌਰੀਟਾਨੀਅਨ), ਘਦਾਮਸੀ (ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਅਸੀਂ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ), ਅਤੇ ਟੁਆਰਿਕ (ਗਾਈਡ), ਜਾਂ ਤਾਰਕੀਆ (ਗੈਟੂਲੀਅਨ)। 'ਗੁਆਂਚੇ' ਗੁਆਨ (ਬਰਬਰ ਵਾਨ), 'ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ', ਅਤੇ ਚਿਨੇਟ, ਜਾਂ ਟੇਨੇਰਾਈਫ ਟਾਪੂ ਦਾ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਹੈ; ਗਾਨ-ਚਿਨੇਟ, ਜਿਸਦਾ ਅਰਥ ਹੈ 'ਟੇਨੇਰਾਈਫ ਦਾ ਇੱਕ ਆਦਮੀ।' ਮੈਂ ਗੋਲਡ ਕੋਸਟ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਆਖਰੀ ਕਿਤਾਬ (i. ਅਧਿਆਇ 5) ਵਿੱਚ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਵਾਪਸ ਆਇਆ ਹਾਂ।
52 ਇਹ ਸ਼ਬਦ, ਜਿਸਨੂੰ 'Hiittentiit' ਵੀ ਲਿਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਡੱਚ, ਕਲੱਕ-ਵਰਗੀ ਜਾਂ ਸਮੈਕ-ਵਰਗੀ 'ਸੋਨੈਂਟ' ਦੀ ਇੱਕ ਗੈਰ-ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾਯੋਗ ਨਕਲ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗੁੰਝਲਦਾਰ ਅਤੇ ਮੁਸ਼ਕਲ ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਜਿਸਨੇ ਮਹਾਨ ਦੱਖਣੀ ਅਫ਼ਰੀਕੀ ਭਾਸ਼ਣ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਗੁਆਂਢੀ ਹਿੱਸਿਆਂ ਨੂੰ ਸੰਕਰਮਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਹੌਟੈਂਟੋਟਸ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਯੂਰਪੀਅਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਮਿਲਣ 'ਤੇ ਪਾਦਰੀ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਗਏ ਸਨ; ਜਦੋਂ ਕਿ ਬੁਸ਼ਮੈਨ ਉਦੋਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹੁਣ, ਸ਼ਿਕਾਰੀ ਸਨ। ਕੁਝ ਨੇ ਹੌਟੈਂਟੋਟ-ਬੁਸ਼ਮੈਨ 'ਕਲਿੱਕ' ਮਿਸਰੀ ਲੇਖ T (á) ਤੋਂ ਲਿਆ ਹੈ। ਪਰ ਕਲੈਪਰੋਥ ਨੇ ਇਸਨੂੰ ਸਰਕਸੀਆ ਵਿੱਚ, ਮੇਲਾਨੇਸ਼ੀਅਨ ਨੇਗਰੀਟੋਸ ਵਿੱਚ ਵਿਟਮੀ ਵਿੱਚ, ਅਤੇ ਕੁਝ ਉੱਤਰੀ ਅਮਰੀਕੀ ਕਬੀਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹੈਲਡੇਮੈਨ ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ। ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਮਾਹਾਫੀ ਨੇ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ 'ਸਾਡੇ ਵਿੱਚੋਂ ਬੁੱਢੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਨਿਯਮਤ ਤਾਲੂ ਦੀ ਕਲਿੱਕ ਨਾਲ ਤਰਸ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ।' ਯੂਰਪ ਮਹਾਂਦੀਪ 'ਤੇ ਇਹ ਇੱਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ 'ਕੀ ਤੁਸੀਂ-ਚਾਹੁੰਦੇ-ਹੋ-ਕਿ-ਤੁਸੀਂ-ਇਹ-ਮਿਲ ਸਕਦੇ ਹੋ?' ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਡਾ. ਹੈਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਖੋਈ-ਖੋਈ 'ਤੇ ਇੱਕ ਵਿਗਿਆਨਕ ਕੰਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜਿਸਦੀ ਉਨ੍ਹੀਵੀਂ ਸਦੀ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਮੈਕਸ ਮੂਲਰ ਦੁਆਰਾ ਅਨੁਕੂਲ ਸਮੀਖਿਆ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਨੇ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ।
53 ਮੈਂ ਨਾਜ਼ਰੇਥ ਦੇ ਬਦਮਾਸ਼ਾਂ ਦੀ ਬਹਾਦਰੀ ਦੀ ਨਿੱਜੀ ਗਵਾਹੀ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹਾਂ, ਜੋ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ, ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਝੂਠੇ, ਯੂਨਾਨੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ। 1871 ਵਿੱਚ, ਜਦੋਂ ਪਿੰਡ ਦੇ ਨੇੜੇ ਡੇਰਾ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਮੇਰੇ ਤਿੰਨ ਸੇਵਕ ਹੱਥ-ਪੱਥਰ ਨਾਲ ਇੰਨੇ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋ ਗਏ ਸਨ ਕਿ ਇੱਕ ਲਗਭਗ ਮਰ ਗਿਆ ਸੀ।

54 ਬੁਲਾਕ ਦੇ ਪ੍ਰੋ. ਮਾਸਪੇਰੋ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਵਿਲਕਿਨਸਨ ਦੇ 'ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਮਿਸਰੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਚਾਕੂ ਸੁੱਟਦੇ ਹੋਏ' ਦਿਖਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ ਦੀ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਸ਼ੱਕ ਸੀ।
55 ਫੈਕਨ (ਫਾਲਚਿਓਨ) ਲਗਭਗ ਦੋ ਫੁੱਟ ਲੰਬਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਦੋਵੇਂ ਹਥਿਆਰ ਦੋ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਸੁੱਟੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਵਧੇਰੇ ਆਮ ਤਰੀਕਾ ਹੈ ਬਲੇਡ ਨੂੰ ਹਥੇਲੀ 'ਤੇ ਸਮਤਲ ਰੱਖਣਾ, ਜੋ ਕਿ ਅੰਗੂਠੇ ਨੂੰ ਸੁੰਗੜਨ ਅਤੇ ਛੋਟੀ ਉਂਗਲੀ ਦੀ ਜੜ੍ਹ 'ਤੇ ਮਾਸਪੇਸ਼ੀਆਂ ਦੇ ਗਿਨੀਰਮ ਦੁਆਰਾ ਤੰਗ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਦੂਜਾ ਹੈਂਡਲ ਨੂੰ ਫੜ ਕੇ ਅਤੇ ਡਾਰਟ ਨੂੰ ਉਲਟਾ ਕਰਕੇ, ਤਾਂ ਜੋ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਗਾਰਡ ਇੱਕ ਰਿਵਾਲਵਰ ਹੈ।
56 ਸਰ ਸੈਮੂਅਲ ਰਸ਼ ਮੇਰਿਕ ਦੁਆਰਾ ਐਂਟੀਐਂਟ ਆਰਮਰ, ਆਦਿ ਵਿੱਚ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਜਾਂਚ, ਕੇ.ਟੀ., ਪ੍ਰਸਤਾਵਨਾ, ਪੰਨਾ viii. (4 ਤੋਂ, 1842)।
57 ਇਹ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇੱਕ 'ਕਮਜ਼ੋਰ ਫ੍ਰੈਂਚ ਸ਼ਬਦ' ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ fustis, ਇੱਕ ਸਟਾਫ, ਅਤੇ β λλειν, ਸੁੱਟਣ ਤੋਂ ਆਇਆ ਹੈ।
58 ਸਾਡਾ 'ਧਨੁਸ਼' ਗੋਥਿਕ ਬੋਗੋ (ਇੱਕ ਬੈਂਡਰ?), ਸਕੈਂਡ. ਬੋਗੀ, ਡੈਨ. ਬੁੱਕ, ਅਤੇ ਓਲਡ ਜਰਮ. ਪੋਕੋ ਹੈ। (ਜਾਹਨਸ, ਪੰਨਾ 18.) ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਗੁਲੇਲਾਂ ਵਿੱਚ ਵਧੀਆ ਭਿੰਨਤਾਵਾਂ ਕੀਤੀਆਂ: ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਏਜੀਅਮ, ਪੈਟ੍ਰੇ ਅਤੇ ਡਾਇਮੇ ਦੇ ਤਿੰਨ-ਥੌਂਗ ਵਾਲੇ ਹਥਿਆਰ ਨੂੰ ਬਲੇਅਰਸ ('ਸਲਿੰਗਿੰਗ-ਆਈਲਸ') ਨਾਲੋਂ ਕਿਤੇ ਉੱਤਮ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸਦਾ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਹੀ ਸਟ੍ਰੈਪ ਸੀ (ਲਿਵੀ, xxxviii. 30)।
59 ਪਲੀਨੀ, vii. 57. ਇਹ ਦੰਤਕਥਾ ਸਿਥੀਅਨਾਂ (ਟੂਰਾਨੀਅਨਾਂ) ਅਤੇ ਫਾਰਸੀਆਂ ਦੀ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਤੀਰਅੰਦਾਜ਼ੀ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦੀ ਹੈ।
60 ਆਧੁਨਿਕ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਡਾ. ਵੁੱਡਵਰਡ ਸੁਝਾਅ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਚਕਮਾ ਪੱਥਰ ਦੇ ਤੀਰ ਦੇ ਸਿਰਿਆਂ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਮਾਡਲ ਬਾਬਲ ਤੋਂ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਮਨੁੱਖਤਾ ਦੇ ਖਿੰਡਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਬਹੁਤ ਪੁਰਾਣਾ ਹੈ।
61 ਕਰਾਸਬੋਅ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਭਾਰਤ-ਚੀਨ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਬੀਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਵਦੇਸ਼ੀ ਹੈ, ਪਰ ਬਾਰ੍ਹਵੀਂ ਸਦੀ ਦੌਰਾਨ ਯੂਰਪੀਅਨ ਯੁੱਧ ਵਿੱਚ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ (ਯੂਲ ਦਾ ਮਾਰਕੋ ਪੋਲੋ, ii. 143)।
62 ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਸਮੇਂ ਦੇ ਫੌਜੀ ਇੰਜਣ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਟੌਰਸ਼ਨ ਸਿਧਾਂਤ 'ਤੇ ਸਨ; ਮੱਧਕਾਲੀਨ ਸਮੇਂ ਦੇ ਫੌਜੀ ਇੰਜਣ ਦੋ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੁੰਦੇ ਸਨ, ਸਲਿੰਗ ਅਤੇ ਕਰਾਸਬੋ। 'ਟੋਰਮੈਂਟਮ' ਨੂੰ ਇਸ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸਦੇ ਸਾਰੇ ਹਿੱਸੇ ਮਰੋੜੇ ਹੋਏ ਸਨ; 'ਬਿੱਛੂ' (ਜਾਂ ਕੈਟਾਪਲਟ), ਕਿਉਂਕਿ ਧਨੁਸ਼ ਖੜ੍ਹੀ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੀੜੇ ਦੀ ਉੱਠੀ ਹੋਈ ਪੂਛ; ਅਤੇ 'ਓਨੇਜਰ', ਕਿਉਂਕਿ 'ਜੰਗਲੀ ਗਧੇ, ਜਦੋਂ ਸ਼ਿਕਾਰ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਉਹ ਆਪਣੇ ਲੱਤਾਂ ਨਾਲ ਪੱਥਰਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪਿੱਛੇ ਸੁੱਟ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ

ਪਿੱਛਾ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀਆਂ ਛਾਤੀਆਂ ਨੂੰ ਵਿੰਨ੍ਹ ਸਕਣ, ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਤੋੜ ਸਕਣ।' ਇਸ ਲਈ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਏ. ਮਾਰਸੇਲਿਨਸ (ਹਿਸਟ. xxiii. 4) ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਸ਼ੱਕ ਹੈ ਕਿ ਅੰਨਾ ਕੋਮਨੇਨਾ ਦਾ τξ γρα ਓਨੇਜਰ ਦਾ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਹੈ (ਯੂਲ ਦਾ ਮਾਰਕੋ ਪੋਲੋ, ii. 144)। 63 ਪ੍ਰਾਗ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਅਜਾਇਬ ਘਰ, ਪੁਰਾਣੀ ਗ੍ਰੇਬੇਨ ਸਟਰੀਟ, ਜੋ ਹੁਣ ਕੋਲੋਵਰਾਤ ਹੈ, ਵਿੱਚ ਜੰਗੀ ਤਸਵੀਰਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਵਧੀਆ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਹੈ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਜੌਨ ਜ਼ਸਿਜ਼ਕਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾਲ 'ਸਵੇਰ ਦਾ ਤਾਰਾ', ਜਿਸਨੂੰ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਿਸਕਾ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
64 ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ, ਹਮੇਸ਼ਾ ਨਹੀਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਸਿੱਖਿਆ।
65 ਇੱਕ ਅਗਲੀ ਰਚਨਾ (ਕਾਂਸੀ, ਅਤੇ ਸੀ., ਪੰਨੇ 27-30) ਵਿੱਚ ਡਾ. ਇਵਾਨਸ ਬੇਗਰ ਅਤੇ ਮਿਸਟਰ ਨਾਈਟ ਵਾਟਸਨ (ਪ੍ਰੋਕ. ਸੋਕ. ਐਂਟ. 2nd ਸ. vii. 396) ਦੇ ਸੁਝਾਵਾਂ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜੌਬ ਵਿੱਚ ਸੇਲਟ ਸਰਟ ਲਈ ਗਲਤ ਪੜ੍ਹਨਾ ਹੈ। ਉਹ 'ਕੇਲਟ' ਲਿਖਣ ਦੇ ਫੈਸ਼ਨ ਅਤੇ ਨਵੇਂ-ਨਵੇਂ ਬਣਾਏ ਗਏ ਫ੍ਰੈਂਚ ਬਹੁਵਚਨ ਸੇਲਟ œ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸੱਚਾਈ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੁਝ ਪੁਰਾਤਨ ਵਸਤੂਆਂ ਨੇ ਯੰਤਰ ਨੂੰ ਕੇਲਟਿਕ ਜਾਂ ਸੇਲਟਿਕ ਕਬੀਲਿਆਂ ਨਾਲ ਉਲਝਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਸ਼ਬਦ, ਜਿਸਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਪੱਥਰ ਦੀ ਕੁਹਾੜੀ, ਐਡਜ਼, ਜਾਂ ਛੈਣੀ, ਗਲਤੀ ਨਾਲ ਸੇਲਟਸ, ਜਾਇਦਾਦ ਕੇਲਟ, ਅਤੇ ਪੁਰਾਣੇ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਗਿਆਨੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਕੋਲੈਂਡੋ ਤੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਇਸਨੂੰ ਕੋਲਮ ਦੇ ਇੱਕ ਕਨਜੇਨਰ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਦੇਵੇਗਾ। ਇਹ ਲਾਤੀਨੀ ਸੇਲਟਿਸ ਜਾਂ ਸੇਲਟੇਸ, ਇੱਕ ਛੈਣੀ ਹੈ, ਸੰਭਵ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੈਲਸ਼ ਸੇਲਟ ਦਾ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ, ਇੱਕ ਚਕਮਾ। ਮਿਸਟਰ ਈਵਾਨਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਸਿਰਫ਼ ਜੌਬ ਦੇ ਵਲਗੇਟ ਅਨੁਵਾਦ ਵਿੱਚ, ਸੇਂਟ ਜੇਰੋਮ ਵਿੱਚ, ਅਤੇ ਇੱਕ ਜਾਅਲੀ ਸ਼ਿਲਾਲੇਖ ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਬੇਗਰ ਦੇ ਥੀਸੌਰਸ ਬ੍ਰਾਂਡੇਨਬਰਗਿਕਸ (1696) ਵਿੱਚ ਇਸਦੀ ਪੁਰਾਤਨ ਵਰਤੋਂ ਨਾਲ ਮਿਲਿਆ, ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਧਾਤ ਦੇ ਸਿਕਿਊਰਿਸ (ਕੁਹਾੜੀ) ਨੂੰ ਸੇਲਟਸ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
66 1650 ਵਿੱਚ ਸਰ ਵਿਲੀਅਮ ਡਗਡੇਲ (ਵਾਰਵਿਕਸ਼ਾਇਰ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ) ਨੇ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਬ੍ਰਿਟੇਨ ਦੇ ਹਥਿਆਰਾਂ ਵਜੋਂ ਪੱਥਰ ਦੇ ਸੇਲਟਾਂ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕੀਤੀ, ਅਤੇ 1766 ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਿਸ਼ਪ ਲਿਟਲਟਨ ਆਏ। 1797 ਵਿੱਚ ਸ਼੍ਰੀ ਫਰੇਅਰ ਨੇ ਸੋਸਾਇਟੀ ਆਫ਼ ਐਂਟੀਕੁਅਰੀਜ਼ ਦਾ ਧਿਆਨ ਹਾਕਸਨ, ਸਫੋਲਕ ਵਿਖੇ ਹਾਥੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਅਲੋਪ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਜਾਨਵਰਾਂ ਦੇ ਅਵਸ਼ੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਡ੍ਰਿਫਟ (ਪੈਲੋਲਿਥਿਕ) ਯੰਤਰਾਂ ਵੱਲ ਖਿੱਚਿਆ। ਉਹ ਕਈਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਸੀ; ਪਰ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਇੱਕ ਆਦਮੀ ਦੀ ਬੁੱਧੀ ਨੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਖਿੰਡੇ ਹੋਏ ਅਨੁਭਵ ਨੂੰ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਵਿਵਸਥਿਤ ਕੀਤਾ। ਉਹ ਆਦਮੀ ਐਮ. ਬਾਊਚਰ ਡੀ ਪਰਥੇਸ ਸੀ, ਜਿਸਦੀਆਂ ਖੋਜਾਂ ਐਮੀਅਨਜ਼ (1858) ਦੇ ਨੇੜੇ ਸੇਂਟ ਅਚਿਊਲ ਦੇ ਡ੍ਰਿਫਟ-ਬੱਜਰੀ ਵਿੱਚ ਮਿਲੀਆਂ, ਐਂਟੀਕੁਇਟਸ ਸੇਲਟਿਕਸ ਐਟ ਐਂਟੀ-ਡਿਲੂਵੀਏਨਸ

ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਈਆਂ, ਅਤੇ ਇੱਕ ਯੁੱਗ ਬਣਾਇਆ, ਮਨੁੱਖਜਾਤੀ ਦੇ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਕਾਲਕ੍ਰਮ ਨੂੰ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ।

67 ਪੱਥਰ-ਹਥਿਆਰ ਨੂੰ ਬੇਟੂਲਸ, ਬੇਲੇਮਨਾਈਟਸ, ਅਤੇ ਸੇਰੌਨੀਅਸ (ਥੰਡਰ-ਸਟੋਨ), ਸੇਰੌਨੀਅਮ ਅਤੇ ਸੇਰੌਨੀਆ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਸੋ ਕਲੌਡਿਅਨ (ਲੌਸ ਸੇਰੇਨੋ, ਸੰ. 77)— ਅਤੇ ਪਾਈਰੇਨੀਜ਼ ਦੀਆਂ ਗੁਫਾਵਾਂ ਦੇ ਹੇਠਾਂ, ਨਿੰਫਸ ਨਦੀ ਦੇ ਅੱਗ ਦੇ ਚੇਰਵਿਲ ਇਕੱਠੇ ਕਰਦੇ ਹਨ।
"ਫਿਊਰੰਟ ਆਕਟੋਰੇਸ' (ਐਲਡੋਵਰੈਂਡਸ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ) ਜਿਸਨੇ ਲੈਪੀਡੇਮ ਸੇਰਾਉਨੀਅਮ, ਅਰਥਾਤ ਫੁਲਮੀਨਾਰੇਮ, ਇੰਡੀਜੀਟੇਵਰੰਟ ਨੂੰ ਹੰਕ ਕੀਤਾ।" ਸਕੂਲੀਅਸ ਥੋਰਲੇਸੀਅਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਪੱਥਰ ਦੀ ਕੁਹਾੜੀ ਵੰਡ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਸੀ; ਹਥੌੜਾ, ਚਕਨਾਚੂਰ ਕਰਨਾ; ਅਤੇ ਤੀਰ, ਵਿੰਨ੍ਹਣਾ, ਬੋਲਟ ਦੀ ਕਿਰਿਆ (ਥੌਰ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਹਥੌੜੇ ਦਾ)। ਲੋਕ ਇਹਨਾਂ ਬੇਲੇਮਨਾਈਟਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਲੈ ਜਾਂਦੇ ਸਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਬਿਜਲੀ ਕਦੇ ਵੀ ਇੱਕੋ ਥਾਂ 'ਤੇ ਦੋ ਵਾਰ ਨਹੀਂ ਡਿੱਗਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ।
68 ਸੂਏਟੋਨੀਅਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਰੋਮਨ ਸੀਜ਼ਰ ਸੈਨੇਟ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਆਪਣੇ ਕੋਲ ਇੱਕ ਤਲਵਾਰ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਟਿਊਨਿਕ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਇੱਕ ਡਾਕ-ਕੋਟ ਨਾਲ ਕਰਦਾ ਸੀ।
69 ਡੀ ਰੇਅਰ. ਨੈਟ. ਬਨਾਮ 1282। ਉਹ ਇਟਲੀ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਤਾਂਬਾ ਅਤੇ ਕਾਂਸੀ ਲੋਹੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਨ।
70 ਸ਼ਨੀ. i. 3.
71 ਚੌਥੇ, ਜਾਂ ਇਤਿਹਾਸਕ, ਅਤੇ ਪੰਜਵੇਂ, ਜਾਂ ਬਾਰੂਦ, ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੇ ਯੁੱਗ ਵੱਲ ਲੈ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ 'ਯੁੱਗਾਂ' ਵਿੱਚ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਜਲਦਬਾਜ਼ੀ ਅਤੇ ਅੰਨ੍ਹੇਵਾਹ ਆਮੀਕਰਨ ਦੀ ਇੱਕ ਵਧੀਆ ਉਦਾਹਰਣ ਹੈ। ਇਹ ਸਕੈਂਡੇਨੇਵੀਆ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਏ ਸਨ, ਜਿੱਥੇ ਪੱਥਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਈਸਾ ਪੂਰਵ 2000-1000 ਤੱਕ ਲਗਭਗ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਕਾਂਸੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ, ਅਤੇ ਈਸਾਈ ਯੁੱਗ ਦੇ ਬਾਰੇ ਵਿੱਚ ਲੋਹੇ ਨਾਲ ਖਤਮ ਹੋਈ। ਥੌਮਸਨ, ਜਿਸਨੇ 1836 ਵਿੱਚ ਕੋਪਨਹੇਗਨ ਅਜਾਇਬ ਘਰ ਨੂੰ ਵਰਗੀਕ੍ਰਿਤ ਕੀਤਾ; ਨੀਲਸਨ, ਸਵੀਡਨ, ਜਿਸਨੇ ਤੁਲਨਾਤਮਕ ਮਾਨਵ-ਵਿਗਿਆਨ (1838-43) ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕੀਤੀ; ਫੋਰਚਹੈਮਰ ਅਤੇ ਵੋਰਸਾਏ, ਡੇਨ, ਜਿਸਨੇ ਕਾਂਸੀ ਯੁੱਗ (1845) ਨੂੰ ਦਰਸਾਇਆ, ਨੇ ਸਥਾਨਕ ਕ੍ਰਮ ਨੂੰ ਕਾਫ਼ੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ। ਇਸਨੂੰ ਜ਼ਿਊਰਿਖ ਝੀਲ (1853) ਦੇ ਐਫ. ਕੇਲਰ, ਬੋਲੋਨਾ ਦੇ ਕਾਉਂਟ ਗੋਜ਼ਾਦੀਨੀ (1854), ਲਾਇਲ (1863) ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਮੈਕਸ ਮਿਲਰ (1863, 1868, ਅਤੇ 1873) ਦੁਆਰਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਐਮ. ਮੋਰਲੋਟ (ਬੁਲੇਟਿਨ ਡੀ ਲਾ ਸੋਕ. ਵੌਡੋਇਸ, ਟੋਮ vi. ਆਦਿ) ਦੇ ਸਵਿਸ ਅਧਿਐਨਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਪਦੀ ਹੈ। ਬਦਕਿਸਮਤੀ ਨਾਲ, ਉਪਯੋਗੀ ਕ੍ਰਮ ਪੂਰੀ ਦੁਨੀਆ

'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਇਸਦੀ ਘਾਟ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਅਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਮੈਂ ਨੋਟ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀ ਜੋਸਫ਼ ਐਂਡਰਸਨ (ਸਕਾਟਲੈਂਡ ਇਨ ਅਰਲੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ਚੀਅਨ ਟਾਈਮਜ਼, ਪੰਨਾ 19) 'ਤਰੱਕੀ ਦੇ ਤਿੰਨ ਪੜਾਵਾਂ' ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਦੇ ਹਨ - ਪੱਥਰ, ਕਾਂਸੀ ਅਤੇ ਲੋਹਾ। ਬਰੂਗਸ਼ (ਇਤਿਹਾਸ, i. 25) ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗੁੱਸੇ ਨਾਲ ਰੱਦ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਐਲਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਿਸਰ 'ਇਨ੍ਹਾਂ ਮੰਨੇ ਜਾਂਦੇ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਤੁੱਛਤਾ ਸੁੱਟਦਾ ਹੈ,' ਮਾਮਲਾ ਉਲਟ ਹੈ। ਮਿਸਟਰ ਜੌਨ ਇਵਾਨਸ (ਦਿ ਐਨਸੈਂਟਸ ਸਟੋਨ ਇੰਪਲੀਮੇਂਟਸ, ਆਦਿ, ਗ੍ਰੇਟ ਬ੍ਰਿਟੇਨ, ਪੰਨਾ 2) ਉਤਰਾਧਿਕਾਰ-ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਸਾਨੂੰ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਵਰਗੀਕਰਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਹੀ ਕਾਲਕ੍ਰਮ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਹ ਬਾਈਬਲ ਦੇ ਆਧਾਰਾਂ ਨੂੰ 'ਭੌਤਿਕ ਸਭਿਅਤਾ ਦੇ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ।' ਔਜ਼ਾਰਾਂ ਜਾਂ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਐਡਮ ਦੇ ਨਿੱਜੀ ਉਪਕਰਣ ਨਾਕਾਫ਼ੀ ਹੁੰਦੇ, ਜੇਕਰ ਟਿਊਬਲ ਕੇਨ ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਤੱਕ ਪਿੱਤਲ ਅਤੇ ਲੋਹੇ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰੀਗਰ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ, ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਪੀੜ੍ਹੀ ਦੇ ਸੌ ਸਾਲਾਂ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਨ ਵੇਲੇ ਛੇਵੇਂ ਵੰਸ਼ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਮਿਸਟਰ ਇਵਾਨਸ ਪੱਥਰ ਯੁੱਗ ਨੂੰ ਚਾਰ ਦੌਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਦੇ ਹਨ। ਪਹਿਲਾ, ਪਾਲੀਓਲਿਥਿਕ, ਨਦੀ-ਬੱਜਰੀ, ਜਾਂ ਡ੍ਰਿਫਟ, ਜਦੋਂ ਸਿਰਫ਼ ਚਿਪਿੰਗ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ; ਦੂਜਾ, ਮੱਧ ਫਰਾਂਸ ਦਾ ਰੇਨਡੀਅਰ, ਜਾਂ ਗੁਫਾ-ਯੁੱਗ, ਅਤੇ ਇੱਕ ਵਿਚਕਾਰਲਾ ਯੁੱਗ, ਜਦੋਂ ਸਤ੍ਹਾ-ਚਿਪਿੰਗ ਪਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ; ਤੀਜਾ, ਪੱਛਮੀ ਯੂਰਪ ਦਾ ਨਿਓਲਿਥਿਕ, ਜਾਂ ਸਤ੍ਹਾ ਪੱਥਰ-ਕਾਲ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪੀਸਣ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ; ਅਤੇ, ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਧਾਤੂ-ਲਿਥਿਕ ਯੁੱਗ, ਜਿਸਨੇ ਦਸਤੀ ਹੁਨਰ ਦੀ ਉੱਚਤਮ ਡਿਗਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ। 72 ਡੈਨਮਾਰਕ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੰਡ ਬਨਸਪਤੀ ਦੁਆਰਾ ਵੀ ਦਰਸਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਪੱਥਰ ਯੁੱਗ ਦੇਵਦਾਰ ਦੇ ਰੁੱਖਾਂ ਹੇਠ ਦੱਬਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ; ਓਕ-ਸਤਹ ਕਾਂਸੀ ਨੂੰ ਛੁਪਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਲੋਹਾ ਯੁੱਗ ਬਰਚ ਅਤੇ ਐਲਡਰਜ਼ ਨਾਲ ਢੱਕਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ (ਜਾਹਨਸ, ਪੰਨਾ 2)।
73 ਯੂਲ ਦਾ ਮਾਰਕੋ ਪੋਲੋ, ii. 208.
74 ਸਰਵੀਅਸ, ਏਨੀਡ 'ਤੇ। ii. 44, 'ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਯੂਲਿਸਸ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।'
75 ਕਰਨਲ ਏ. ਲੇਨ ਫੌਕਸ (ਪ੍ਰਾਈਮ. ਵਾਰ., ਪੰਨਾ 24) ਫਰਾਂਸੀਸੀ ਗੁਫਾਵਾਂ ਦੇ ਹੱਡੀਆਂ ਦੇ ਔਜ਼ਾਰਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਮਾਨਤਾ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਕਿ ਸਵੀਡਨ ਵਿੱਚ, ਐਸਕੀਮੋ ਵਿੱਚ, ਅਤੇ ਟੀਏਰਾ ਡੇਲ ਫੂਏਗੋ ਦੇ ਜੰਗਲੀਆਂ ਵਿੱਚ ਪਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਔਜ਼ਾਰਾਂ ਨਾਲ ਲਗਭਗ ਪਛਾਣ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹਨ।
76 ਵਿਯੇਨ੍ਨਾ ਐਂਥਰੋਪੋਲੋਜੀਕਲ ਸੋਸਾਇਟੀ ਦੇ ਸੰਚਾਰ। ਵਿਯੇਨ੍ਨਾ, 1874।
77 ਪਫਾਹਲਬਾਉ (ਪਫਾਹਲ=ਪਾਲਸ) ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸਵਿਸ ਪਾਣੀਆਂ ਦੇ ਢੇਰ-ਪਿੰਡਾਂ (ਡਾ. ਫਰਡੀਨੈਂਡ ਕੈਲਰ ਦੁਆਰਾ ਸਵਿਟਜ਼ਰਲੈਂਡ ਦੀਆਂ ਝੀਲਾਂ-ਨਿਵਾਸਾਂ) 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

78 ਵਿਲਕਿਨਸਨ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਮਿਸਰੀ ਖੋਂਸ ਜਾਂ ਖੋਂਸੂ, ਸਾਲ ਦਾ ਨਵਾਂ ਚੰਦ ਜੋ ਪਤਝੜ ਸਮਭੂਮੀ 'ਤੇ ਪ੍ਰਗਟ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਜਦੋਂ 'ਸੰਸਾਰ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ', ਬਾਈਬਲੀ ਸੇਮ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ 'ਸੈਂਪਸਨ' ਸੇਮ-ਕੋਨ, ਜਾਂ ਸੂਰਜ-ਅੱਗ ਹੈ। ਜਾਬਲੋਨਸਕੀ (ਪੈਂਥਿਓਨ ਇਜਿਪਟੀਓਰਮ) ਨੇ ਇਸ ਸਿਧਾਂਤ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸੋਨ, ਸੇਮ, ਕੋਨ, ਖੋਂਸ, ਜਾਂ ਜੋਮ ਗਰਮੀਆਂ ਦੇ ਸੂਰਜ ਦਾ ਦੇਵਤਾ ਜਾਂ ਪ੍ਰਤਿਭਾ ਸੀ।
79 ਭਾਰਤ-ਚੀਨ ਵਿੱਚ ਯਾਤਰਾਵਾਂ, ਅਤੇ c. ii. 147, ਹੈਨਰੀ ਮੋਹੋਟ ਦੁਆਰਾ, 1858–59। 80 'ਪਾਈਲ', ਜੋ ਕਿ ਤੀਰ-ਮੁਖੀ 'ਤੇ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ (ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਰਾਸਬੋ ਦੇ ਬੋਲਟ ਲਈ 'ਝਗੜਾ'), ਜਰਮਨ ਪਫੀਲ, ਇੱਕ ਤੀਰ ਦਾ ਇੱਕ ਕਨਜਨਰ ਹੈ। ਸਕੈਂਡੇਨੇਵੀਅਨ ਪਿਲਾ ਹੈ, ਐਂਗਲੋ- ਸੈਕਸਨ ਪਿਲ, ਜੋ ਕਿ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਤੀਨੀ ਪਿਲਮ ਦਾ ਇੱਕ ਕਨਜਨਰ ਹੈ।
81 1857 ਲਈ ਅਲਸਟਰ ਜਰਨਲ ਆਫ਼ ਆਰਕੋਲੋਜੀ।
82 ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਡਕੋਟਾ ਕਬੀਲੇ ਦੇ ਲੋਕ ਅਜੇ ਵੀ ਗੋਲੀ ਨੂੰ ਜ਼ਹਿਰ ਨਾਲ ਭਰ ਕੇ 'ਡਾਕਟਰ' ਕਰਦੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਚਾਰ ਛੇਕ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਕਿ ਧਾਤ ਦੇ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲਦੇ ਬੁੱਲ੍ਹਾਂ ਜਾਂ ਕਿਨਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਦਬਾ ਕੇ ਢੱਕੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਬਦਕਿਸਮਤੀ ਨਾਲ, ਯਾਤਰੀ ਸਾਨੂੰ ਦੱਸਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜ਼ਹਿਰ ਕੈਕਟਸ ਦਾ ਛਿੱਲਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਕਾਫ਼ੀ ਨੁਕਸਾਨਦੇਹ ਹੈ। ਪਾਪੂਆਨ ਆਪਣੇ ਤੀਰ ਇੱਕ ਮਨੁੱਖੀ ਹੱਡੀ ਨਾਲ ਮਾਰਦੇ ਹਨ, ਜਿਸਨੂੰ ਇੱਕ ਸੜੀ ਹੋਈ ਲਾਸ਼ ਵਿੱਚ ਸੁੱਟ ਕੇ ਜ਼ਹਿਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਉਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਕਮੋਡੋਰ ਗੁਡੀਨਫ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ।
83 ਪੰਨਾ 258, ਰਾਇਲ ਆਇਰਿਸ਼ ਅਕੈਡਮੀ ਵਿੱਚ ਪੁਰਾਤਨ ਵਸਤਾਂ ਦਾ ਵਰਣਨਯੋਗ ਕੈਟਾਲਾਗ, ਸਵਰਗੀ (ਸਰ) ਵਿਲੀਅਮ ਆਰ. ਵਾਈਲਡ ਦੁਆਰਾ। ਹੋਮਰ ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਯੂਨਾਨੀ, ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰੋਮਨ, ਜ਼ਹਿਰੀਲੇ ਤੀਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਵਹਿਸ਼ੀ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਮੰਨਦੇ ਸਨ। 84 ਵਿਦਵਾਨ ਲੇਖਕ ਅੱਗੇ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ, 'ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਸ ਰਾਏ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ (ਸਾਡੀਆਂ ਕਾਂਸੀ ਦੀਆਂ ਤਲਵਾਰਾਂ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਦੇ ਆਕਾਰ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ) ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਨਸਲ ਦੇ ਹੱਥ ਬਹੁਤ ਛੋਟੇ ਸਨ।' ਮੈਂ ਉਸ ਨਾਲ ਸ਼ਾਇਦ ਹੀ ਸਹਿਮਤ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹਾਂ, ਅਤੇ ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਪੰਨੇ 'ਤੇ ਕਾਰਨ ਦੱਸਾਂਗਾ।
85 ਵਾਈਲਡ ਲਿਖਦਾ ਹੈ: 'ਸੀਆਨਾ, ਜੋ ਕਿ ਸਕਜਾਨ, ਇੱਕ ਚਾਕੂ, 'ਸਕਾਚ ਸਗੀਅਨ-ਧੂ, ਜਾਂ ਸਕੇਨ' ਦਾ ਬਹੁਵਚਨ ਹੈ (ਰੇਵ. ਪਾਲ ਓ'ਬ੍ਰਾਇਨ ਦਾ ਪ੍ਰੈਕਟੀਕਲ ਗ੍ਰਾਮਰ ਐਂਡ ਵੋਕਬੁਲੇਰੀ ਆਫ਼ ਦ ਆਇਰਿਸ਼ ਲੈਂਗੂਏਜ, ਡਬਲਿਨ: ਫਿਟਜ਼ਪੈਟ੍ਰਿਕ, 1809)।'
86 ਕ੍ਰੈਨੋਗ ਲਿਖਣਾ ਬਿਹਤਰ ਹੈ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਇਸ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਉਚਾਰਨ 'ਕ੍ਰੈਨੋਜੇ' ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਆਇਰਿਸ਼ ਕ੍ਰੈਨ (ਇੱਕ ਰੁੱਖ, ਉਦਾਹਰਨ ਲਈ ਕ੍ਰੈਨ ਓਲਾ = ਇੱਕ ਜੈਤੂਨ ਦਾ ਰੁੱਖ) ਤੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਸਹੀ ਅਰਥ ਹੈ ਇੱਕ ਪਲੇਟਫਾਰਮ ਜਾਂ ਤਖ਼ਤੀ ਵਾਲਾ ਫਰਸ਼।

87 ਬੁੜਬੁੜਾਉਣ ਵਾਲਾ ਪਲੀਨੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕਰਦਾ ਹੈ (xxxiii. 54): 'ਸਾਡੇ ਸਿਪਾਹੀ, ਜੋ ਹਾਥੀ ਦੰਦ ਨੂੰ ਵੀ ਨਫ਼ਰਤ ਨਾਲ ਸਮਝਦੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੈਪੂਲੀ (ਤਲਵਾਰ-ਹਿੱਲਟ) ਚਾਂਦੀ ਨਾਲ ਜੜੇ ਹੋਏ ਹਨ ਜਾਂ ਪਿੱਛਾ ਕੀਤੇ ਹੋਏ ਹਨ (cœlentur); ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਯੋਨੀ (ਸਕੈਬਾਰਡ) ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਚਾਂਦੀ ਦੇ ਕੈਟੇਲੋ (ਜੰਜੀਰਾਂ) ਨਾਲ ਝੂਮਦੇ ਸੁਣੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਪੇਟੀਆਂ ਚਾਂਦੀ ਦੀਆਂ ਪਲੇਟਾਂ (ਬਾਲਟੀਆ ਲੈਮਿਨਿਸ ਕ੍ਰੇਪੀਟੈਂਟ) ਨਾਲ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜੜ੍ਹਦੀਆਂ ਹਨ।' ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਡਿਵਸ ਸੀਜ਼ਰ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਵਧੇਰੇ ਨਿਆਂਪੂਰਨ ਅਤੇ ਵਧੇਰੇ ਸਿਪਾਹੀ ਵਰਗੇ ਸਨ। ਛੋਟੇ ਸਿਪੀਓ, ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਨੌਜਵਾਨ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਵਧੀਆ ਢਾਲ ਦਿਖਾਈ ਗਈ, ਨੇ ਕਿਹਾ: 'ਇਹ ਸੱਚਮੁੱਚ ਸੁੰਦਰ ਹੈ; ਪਰ ਇੱਕ ਸਿਪਾਹੀ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਖੱਬੀ ਬਾਂਹ ਨਾਲੋਂ ਆਪਣੀ ਸੱਜੀ ਬਾਂਹ 'ਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਭਰੋਸਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।' 88 ਲੰਡ, ਸਵੀਡਨ ਤੋਂ। ਸਕੈਂਡੇਨੇਵੀਆ ਦੇ ਆਦਿਵਾਸੀ, ਆਦਿ, ਸਰ ਜੌਨ ਲੁਬੌਕ ਦੁਆਰਾ ਅਨੁਵਾਦਿਤ। ਨਿੱਸਨ ਨੂੰ ਕਰਨਲ ਏ. ਲੇਨ ਫੌਕਸ (ਪ੍ਰਾਈਮ. ਵਾਰ. ਪੰਨਾ 135) ਦੁਆਰਾ ਅਤੇ ਵਾਈਲਡ (ਪਨਾ 254) ਦੁਆਰਾ ਸਕੈਂਡੇਨੇਵਿਸਕਾ ਨੋਰਡਨਜ਼ ਉਰ-ਇਨਵਾਨਰੇ, 1843 ਤੋਂ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।
89 ਅਧਿਆਇ III।
90 ਇੱਕ ਟਿੱਪਣੀਕਾਰ ਸਵੈ-ਇੱਛਾ ਨਾਲ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਧਨੁਸ਼ ਦੀ ਨੋਕ ਰਾਮ ਦੇ ਸਿੰਗ ਨਾਲ ਸੀ। ਨਾ ਹੀ 'ਬੱਕਰੀ' ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ ਆਈਬੈਕਸ ਦੁਆਰਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਲੋੜ ਹੈ।
91 ਪੈਂਬਰਟਨ, ਟ੍ਰੈਵਲਜ਼।
92 ਹਕਲੂਇਟ ਦਾ ਸੰਪਾਦਨ।, ਪੰਨਾ 43। ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਦਾ ਇੰਡੈਕਸ ਬਹੁਤ ਹੀ ਨੁਕਸਦਾਰ ਹੈ: ਹਵਾਲੇ ਦੀ ਇੱਕ ਲਾਈਨ ਲਈ ਪੂਰੇ ਖੰਡ ਨੂੰ ਦੇਖਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਮੈਂ ਇਸਨੂੰ ਅਗਲੇ ਅਧਿਆਇ ਵਿੱਚ ਦੁਬਾਰਾ ਦੇਖਾਂਗਾ।
93 ਵਿਲਕਿਨਸਨ (ਸਰ ਜੇ. ਗਾਰਡਨਰ), ਏ ਪਾਪੂਲਰ ਅਕਾਊਂਟ ਆਫ਼ ਦ ਐਨਸ਼ੀਐਂਟ ਮਿਸਰੀਆਂ, ਭਾਵ ਅਧਿਆਇ 5, ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ਼ ਸਖ਼ਤ ਲੱਕੜ, ਚਕਮਾ ਅਤੇ ਧਾਤਾਂ ਦੇ ਸਿਰਿਆਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਹੈ। 94 ਰੋਟੇਰੋ ਜਾਂ ਰੁਟੀਅਰ ਆਫ਼ ਦ ਵੋਏਜ ਆਫ਼ ਵਾਸਕੋ ਡਾ ਗਾਮਾ (ਪੰਨਾ 5, ਲਿਸਬਨ, ਇਮਪ੍ਰੇਂਸਾ ਨੈਸੀਓਨਲ) ਕੇਪ ਆਫ਼ ਗੁੱਡ ਹੋਪ ਦੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਦੇ ਕਬੀਲਿਆਂ ਬਾਰੇ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਜੋ 'ਅੱਗ ਨਾਲ ਚੱਲਣ ਵਾਲੇ' ਸਿੰਗਾਂ ਵਾਲੇ ਹਥਿਆਰਾਂ ਨਾਲ ਲੈਸ ਸਨ (ਹੁਨਸ ਕੌਰਨੋਸ ਟੋਸਟੈਡੋਸ)। ਮੈਨੂੰ ਸੁਝਾਅ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ 'ਚਿਫ੍ਰੇਸ' ਪਾਓਸ (ਲੱਕੜ ਦੇ ਡੰਡੇ) ਲਈ ਇੱਕ ਗਲਤੀ ਹੈ।
95 ਖੰਜਰ ਦਾ ਅਸਲ ਆਕਾਰ ਯਤਘਾਨ ਵਰਗਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚੋਂ ਹੁਣ ਹੋਰ ਵੀ।
96 ਮੈਂ ਤਲਵਾਰ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਕਿਤਾਬ ਵਿੱਚ ਸ਼ਸਤਰ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਰਹੇਜ਼ ਕਰਦਾ ਹਾਂ; ਪਰ ਸਿੰਗ ਯੁੱਗ ਮੈਨੂੰ ਕੁਝ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦਿਖਾਉਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਉਹ ਸਮੱਗਰੀ, ਖੁਰਾਂ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ, ਸਕੇਲ ਸ਼ਸਤਰ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੰਦੀ ਸੀ।

ਪੌਸਾਨੀਆਸ, ਜਿਸਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਟੈਸੀਟਸ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਸਾਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਰਮੇਸ਼ੀਅਨ (ਸਲਾਵ) ਨੇ ਆਪਣੇ ਵੱਡੇ ਝੁੰਡਾਂ ਦੇ ਘੋੜਿਆਂ ਦੇ ਖੁਰਾਂ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਐਫਆਈਆਰ-ਕੋਨ ਦੀ ਸਤ੍ਹਾ ਵਾਂਗ ਓਵਰਲੈਪ ਕਰਨ ਲਈ ਨਸਾਂ ਅਤੇ ਸਾਈਨਾਂ ਨਾਲ ਸੀਵਾਇਆ। ਉਹ ਅੱਗੇ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਲੋਰੀਕਾ ਤਾਕਤ ਜਾਂ ਸੁੰਦਰਤਾ ਵਿੱਚ ਯੂਨਾਨੀਆਂ ਦੇ ਧਾਤ-ਕੰਮ ਨਾਲੋਂ ਘਟੀਆ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਸਮਰਾਟ ਡੋਮੀਸ਼ੀਅਨ ਨੇ ਸੂਰਾਂ ਦੇ ਖੁਰਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਕੋਰਸਲੇਟ ਇਕੱਠੇ ਸਿਲਾਈ ਪਹਿਨਿਆ ਸੀ; ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਸਿੰਗ-ਕੰਧ ਦਾ ਇੱਕ ਟੁਕੜਾ ਪੌਂਪੇਈ ਵਿੱਚ ਮਿਲਿਆ ਸੀ। ਅਮੀਆਨਸ ਮਾਰਸੇਲਿਨਸ ਸਰਮੇਸ਼ੀਅਨਾਂ ਅਤੇ ਕਵਾਡੀ ਨੂੰ ਸਿੰਗ-ਫਲੇਕਸ ਦੇ ਲੋਰੀਕਾ ਦੁਆਰਾ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਲਿਨਨ ਚਾਦਰ ਉੱਤੇ ਪਲੈਨ ਕੀਤੇ, ਪਾਲਿਸ਼ ਕੀਤੇ ਅਤੇ ਖੰਭਾਂ ਵਾਂਗ ਬੰਨ੍ਹੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਕਿਸੇ ਜਾਨਵਰ ਦੇ ਖੁਰਾਂ ਤੋਂ ਬਣਿਆ ਇੱਕ ਬਚਾਅ, ਜੋ ਕਿਸੇ ਅੰਦਰੂਨੀ ਜਰਕਿਨ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਇਕੱਠੇ ਰੱਖਣ ਲਈ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਏਸ਼ੀਆ ਦੇ ਕੁਝ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਮੇਅਰਿਕ (ਪਲੇਟ iii) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਪੁਰਾਣੀ ਕਿਸਮ ਦੀ ਇੱਕ ਪੱਥਰ ਦੀ ਮੂਰਤੀ ਜਿਸਦੀ ਰੱਖਿਆ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਅਤੇ ਯੂਨਾਨੀ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਇੱਕ ਉਪਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸ਼ਿਲਾਲੇਖ ਹੈ, ਭਾਗ iii ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਜਰਨ. ਆਰਕਿਓਲ. ਐਸੋਸੀਏਟ. ਹੇਰੋਡੋਟਸ (vii. 76) ਸਾਨੂੰ ਇੱਕ ਅਜਿਹੇ ਲੋਕਾਂ ਬਾਰੇ ਦੱਸਦਾ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਾਮ ਗਾਇਬ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ, ਕਿ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬੇਸ਼ਰਮ ਹੈਲਮੇਟ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਉਹ ਪਿੱਤਲ ਦੇ ਬਲਦ ਦੇ ਕੰਨ ਅਤੇ ਸਿੰਗਾਂ ਪਹਿਨਦੇ ਸਨ। ਇਹ ਸਿੰਗਾਂ ਵਾਲਾ ਹੈਲਮੇਟ ਜਾਨਵਰਾਂ ਦੀਆਂ ਖੱਲਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜੋੜਾਂ ਨਾਲ ਸਿਰ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਨ ਦੇ ਜ਼ਾਲਮ ਅਭਿਆਸ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ।
97 ਪਫਾਹਲਬਾਊਟਨ ਇਮ ਲਾਈਬਾਕਰ ਮੋਰਸਟ ਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ 27 ਅਗਸਤ, 1875 ਨੂੰ ਨਿਊ ਫ੍ਰੀ ਪ੍ਰੈਸ ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ; ਦੂਸਰਾ, ਵਿਯੇਨ੍ਨਾ ਦੇ Neue Deutsche Alpenzeitung ਦੁਆਰਾ, ਸਤੰਬਰ 4, 1875; ਤੀਸਰਾ, ਹੇਰ ਕਸਟੋਸ ਡੇਸਚਮੈਨ (ਜਿਸ ਨੂੰ ਖੋਜ ਦਾ ਸਿਲਸਿਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ) ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਪੇਪਰ ਡਾਈ ਪਫਾਹਲਬੌਟੇਨ ਔਫ ਡੇਮ ਲਾਈਬਾਕਰ ਮੂਰ (ਵਰਹੈਂਡ ਡੇਰ ਵਿਏਨਰ ਕੇ. ਕੇ. ਜੀਓਲੋਗ. ਰੀਚਸਨ-ਸਟਾਲ, 16 ਨਵੰਬਰ, 1875) ਵਿੱਚ; ਅਤੇ, ਚੌਥਾ, ਕਾਰਲ ਫਰੀਹਰ ਵੌਨ ਜ਼ੋਰਨਿਗ ਦੁਆਰਾ, ਜਿਸਦਾ ਅਧਿਐਨ (Ueber die Vorhistorischen Funde im Laibacher Torfmoor) 8 ਦਸੰਬਰ, 1875 ਨੂੰ ਐਲਪਾਈਨ ਸੋਸਾਇਟੀ ਆਫ਼ ਟ੍ਰਾਈਸਟ ਵਿਖੇ ਪੜ੍ਹਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਅਤੇ 1880 ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੇਖਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਖੋਜ ਦਾ ਰਾਹ ਵੀ 'ਅੱਗੇ ਵੱਲ' ਰਿਹਾ ਹੈ; ਅਤੇ 1881 ਵਿੱਚ ਸਾਰਾ ਮੂਰ ਨਿਕਾਸ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਸੀ।
98 ਸ਼ਾਇਦ ਇਹ ਫਰਾਂਸ ਦੇ ਬਰੂਨਿਗੁਏਲ ਦੇ ਨੇੜੇ ਇੱਕ ਗੁਫਾ ਵਿੱਚ ਰੇਂਡੀਅਰ-ਸਿੰਗ ਦੇ ਹਾਰਪੂਨ-ਸਿਰ ਵਾਲੇ ਮਿਲੇ 'ਅਣਜਾਣ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਵਿੰਨ੍ਹੇ ਹੋਏ ਔਜ਼ਾਰਾਂ' ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰ

ਸਕਦਾ ਹੈ। ਰੇਂਡੀਅਰ-ਐਂਟਲਰਾਂ ਤੋਂ ਬਣੇ ਦੋ ਪਿਕਸ 'ਗ੍ਰਾਈਮਜ਼ ਗ੍ਰੇਵਜ਼,' ਵੈਸਟਿੰਗ ਪੈਰਿਸ਼, ਨਾਰਫੋਕ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ।
99 ਜਾਨਵਰਾਂ ਦੇ ਅਵਸ਼ੇਸ਼ ਰਿੱਛ, ਬਘਿਆੜ, ਲਿੰਕਸ, ਬੀਵਰ, ਬਿੱਜੂ (ਸ਼ਾਇਦ ਗੁਫਾ- ਪ੍ਰਜਾਤੀਆਂ), ਸੂਰ, ਬੱਕਰੀਆਂ, ਭੇਡਾਂ (ਜਬਾੜੇ ਦੀ ਹੱਡੀ ਵਿੱਚ ਓਵਿਸ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ), ਕੁੱਤੇ (ਆਮ, ਅਤੇ ਨਾ ਖਾਧੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ), ਅਤੇ ਔਰੋਚ ਵਰਗੇ ਛੋਟੇ ਦੰਦਾਂ ਵਾਲੇ ਪਸ਼ੂਆਂ ਦੇ ਸਨ। ਪੰਛੀਆਂ ਦੀਆਂ ਹੱਡੀਆਂ ਆਮ ਬੱਤਖ ਵਰਗੀਆਂ ਸਨ। ਮਨੁੱਖ ਦੁਰਲੱਭ ਸੀ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਢੇਰ-ਪਿੰਡ ਵਾਸੀ ਨਾਲ ਲੱਗਦੀਆਂ ਢਲਾਣਾਂ 'ਤੇ ਦੱਬੇ ਹੋਏ ਸਨ; ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਮਨੁੱਖੀ 'ਲੱਭ' ਇੱਕ ਘਟੀਆ ਮੈਕਸੀਲਾ ਸੀ ਜਿਸਦੇ ਦੰਦ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਖਰਾਬ ਸਨ।
100 ਸ਼ਬਦ paalstab, palstab, ਜਾਂ palstave ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ 'laboring-staff' ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, at pula ਜਾਂ pala ਤੋਂ, ਮਜ਼ਦੂਰ, ਮਜ਼ਦੂਰ। ਡਾ. ਜੌਨ ਇਵਾਨਸ (ਕਾਂਸੀ, ਅਤੇ, ਪੰਨਾ 72) 'spade-staff' ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਕਿਰਿਆ at pæla ਹੋਣ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ, ਖੋਦਣਾ, ਅਤੇ ਨਾਂਵ pall, ਇੱਕ spade, spud, ਬੇਲਚਾ; ਲਾਤੀਨੀ pala, ਫ੍ਰੈਂਚ ਪੇਲੇ, ਅਤੇ ਸਾਡਾ (ਬੇਕਰ ਦਾ) ਪੀਲ, ਜਾਂ ਲੱਕੜ ਦਾ ਬੇਲਚਾ। ਉਹ 'palstave' ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਦੋ ਰੂਪਾਂ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਕਰਦਾ ਹੈ; ਪਹਿਲਾ ਖੰਭਾਂ ਵਾਲਾ ਸੇਲਟ ਹੈ ਜਿਸਦੇ ਪਾਸੇ ਦੇ ਐਕਸਟੈਂਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਸਾਕਟ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਹਥੌੜੇ ਨਾਲ ਮਾਰਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ; ਦੂਜਾ ਸਪਡ-ਆਕਾਰ ਵਾਲਾ ਰੂਪ ਹੈ, ਜਿਸਦੇ ਸਾਈਡ-ਫਲੈਂਜਾਂ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਨਾਲੋਂ ਉੱਪਰ ਇੱਕ ਪਤਲਾ ਬਲੇਡ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
101 ਹੈਮਬਰਗ ਦੇ ਐਮ. ਕੁਗੇਲਮੈਨ - ਇੱਕ ਥੋਕ ਵਪਾਰੀ, ਜਿਸਨੇ ਮੈਨੂੰ ਆਪਣਾ ਗੋਦਾਮ ਦਿਖਾਇਆ - ਉੱਤਰੀ ਅਮਰੀਕੀ ਅਤੇ ਜਾਪਾਨੀ ਹਿਰਨ ਦੇ ਸਿੰਗਾਂ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਜਦੋਂ ਬਟਨ ਤਾਜ ਦੇ ਬਣਾਏ ਜਾਣੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।
102 ਪੇਰੂ ਦੀ ਖੋਜ ਬਾਰੇ ਰਿਪੋਰਟਾਂ, ਕਲੇਮੈਂਟਸ ਆਰ. ਮਾਰਖਮ, ਸੀ.ਬੀ. ਦੁਆਰਾ, ਪੰਨਾ 53 (ਲੰਡਨ: ਹਕਲੁਇਟ ਸੋਕ. 1872)।
103 ਓਲਡਫੀਲਡ ਦਾ 'ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਆ ਦੇ ਆਦਿਵਾਸੀ' (ਟ੍ਰਾਂਸ. ਈਥ. ਸੋਕ.)। ਲੇਖਕ (1861) ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਲਈ ਲੱਕੜ ਦੇ ਨਮੂਨੇ ਇਕੱਠੇ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਲੱਗਾ ਹੋਇਆ ਸੀ। 104 ਸਤੰਬਰ 1881 ਵਿੱਚ ਵੇਨਿਸ ਦੀ ਭੂਗੋਲਿਕ ਕਾਂਗਰਸ ਵਿੱਚ ਵਿਕਟੋਰੀਆ ਲਈ ਕਮਿਸ਼ਨਰ। 105 ਇਹ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਕਾਢਾਂ ਨੂੰ ਆਮ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਯੁੱਗ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਬਾਰੂਦ ਦੀ ਵਿਸਫੋਟਕ ਅਤੇ ਵਿਸਫੋਟਕ ਸ਼ਕਤੀ, ਸਕੁਇਬ ਅਤੇ ਆਤਿਸ਼ਬਾਜ਼ੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਤੋਂ ਸਦੀਆਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਣੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਭਾਫ਼ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ, ਇੱਕ ਘੁੰਮਦੇ ਖਿਡੌਣੇ ਅਤੇ ਇੱਕ ਤਾਂਬੇ ਦੇ ਭਾਂਡੇ ਵਜੋਂ ਸਾਬਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਪੁਰਾਣੇ ਮਿਸਰੀ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਜਾਣੂ ਸੀ, ਅਤੇ ਸ਼ਾਇਦ ਯੂਨਾਨੀਆਂ ਅਤੇ ਰੋਮੀਆਂ ਲਈ æolipylæ (α λoυ π λαι) ਦੇ ਨਾਮ ਹੇਠ। ਪਰ

ਪਿਛਲੀ ਸਦੀ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਹੀ ਇਸਦੀ ਪ੍ਰੇਰਕ ਸ਼ਕਤੀ ਨੇ ਆਮ ਧਿਆਨ ਖਿੱਚਿਆ; ਇਹ ਸੱਭਿਅਕ ਜੀਵਨ ਦੀ ਇੱਕ ਜ਼ਰੂਰੀ ਚੀਜ਼ ਬਣ ਗਈ, ਅਤੇ ਤੁਰੰਤ ਮਲਾਹ ਅਤੇ ਸਟੇਜ ਕੋਚ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ। ਅਤੇ ਭੂਤਕਾਲ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਭਵਿੱਖ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਮਨੁੱਖ ਗੁਬਾਰੇ ਉੱਤੇ ਝਪਟੇਗਾ, ਪਰ ਉਹ ਕਦੇ ਵੀ ਸਿੱਧਾ ਨਹੀਂ ਉੱਡ ਸਕੇਗਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਰੇਲਵੇ ਅਤੇ ਸਟੀਮਰ ਉਸ ਲਈ ਬਹੁਤ ਹੌਲੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਜਾਂਦੇ: ਜਦੋਂ 'ਲੇਵੀਟੇਸ਼ਨ' ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਜ਼ਰੂਰਤ ਬਣ ਜਾਵੇਗੀ। ਹੁਣ ਆਵਾਜਾਈ ਦਾ ਢੰਗ ਮਨੁੱਖਤਾ ਲਈ ਇੱਕ ਬੇਰੋਕ ਬੁਰਾਈ ਹੋਵੇਗੀ। 106 ਸੈਲੇ ਡੇ ਲ'ਐਸਟ ਦੇ ਸਮਾਰਕ ਸਿਵਲਜ਼ ਵਿੱਚ, ਵਿਟ੍ਰੀਨ ਏ. ਐੱਚ., ਦੱਖਣ ਵਾਲੇ ਪਾਸੇ। ਮੈਂ ਸਿਰਫ਼ ਪੁਰਾਣੀ ਵਿਵਸਥਾ ਹੀ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹਾਂ, ਜੋ 1879-80 ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਮੇਰੀ ਆਖਰੀ ਫੇਰੀ (ਨਵੰਬਰ 1882) ਦੌਰਾਨ ਨਵਾਂ ਕ੍ਰਮ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇਹ ਕਲੱਬ-ਤਲਵਾਰਾਂ ਥ੍ਰੋ-ਸਟਿਕਸ, ਹੈਚੈਟ ਅਤੇ ਨੌਬਕੇਰੀ ਦੇ ਨਾਲ ਹਨ। ਥੀਬਸ ਤੋਂ ਪੁਰਾਣੇ ਲਿਸਨ ਨੂੰ ਵਿਲਕਿਨਸਨ (ਲੋਕ. ਸਿਟ. i. 5) ਦੁਆਰਾ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਨਾਮ 'ਲਿਸਨ' ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਹ ਬਬੂਲ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਬਣੇ ਹਨ, ਇੱਕ ਨਰਮ ਲੱਕੜ ਜੋ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਨਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਲੇਖਕ ਬਬੂਲ ਅਤੇ ਮੀਮੋਸਾ ਨੂੰ ਕਿਉਂ ਉਲਝਾਉਣਗੇ?
107 ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਆਖਰੀ ਵਾਰ ਸੰਗ੍ਰਹਿ (ਅਗਸਤ 1878) ਦਾ ਦੌਰਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਤਾਂ ਤਲਵਾਰਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਵਰਗੀਕ੍ਰਿਤ ਹੋਣ ਤੱਕ ਅਸਥਾਈ ਸੀ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲੱਕੜ ਦੇ ਬਲੇਡਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਉਹ ਪੂਰਬ ਵੱਲ ਪੈਟਰੀ ਸੈਕਸ਼ਨ (ਕੇਸ 21) ਵਿੱਚ ਸਨ।
108 ਇਸ ਲਈ ਇੰਗਲੈਂਡ ਦੇ ਪ੍ਰਭੂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਭੂ ਉੱਚ ਖਜ਼ਾਨਚੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਚਿੱਟੀ ਛੜੀ ਸੌਂਪ ਕੇ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ, ਅਤੇ ਘਰ ਦੇ ਪ੍ਰਭੂ ਸਟੀਵਰਡ ਨੇ ਇੱਕ ਚਿੱਟੀ ਛੜੀ ਪੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਜਿਸ ਉੱਤੇ ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਲਿਖੇ ਸਨ: 'ਸੇਨੇਸ਼ੈਲ, ਟੇਨੇਜ਼ ਲੇ ਬੈਟਨ ਡੇ ਨੋਸਟ੍ਰੇ ਹੋਸਟੀਲ।' ਛੜੀ ਨੂੰ ਫੜਨਾ ਸ਼ਾਹੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਸੀ, ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਤਾਂ ਇਸਨੂੰ ਇੱਕ ਪੈਦਲ ਵਿਅਕਤੀ ਨੰਗੇ ਸਿਰ ਚੁੱਕਦਾ ਸੀ। ਆਪਣੇ ਲੈਜ ਲਾਰਡ ਦੀ ਮੌਤ 'ਤੇ ਮਹਾਨ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਨੇ ਲਾਸ਼ ਉੱਤੇ ਛੜੀ ਤੋੜ ਦਿੱਤੀ, ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਫਰਜ਼ ਖਤਮ ਹੋ ਗਏ। ਇੰਗਲੈਂਡ ਦੇ ਲਾਰਡ ਮਾਰਸ਼ਲ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਸੋਨੇ ਦਾ ਡੰਡਾ ਚੁੱਕਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸਦੇ ਇੱਕ ਸਿਰੇ 'ਤੇ ਸ਼ਾਹੀ ਬਾਹਾਂ ਸਨ, ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਉਸਦੇ ਆਪਣੇ ਕਾਲੇ ਰੰਗ ਵਿੱਚ ਰੰਗੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਰਾਜੇ ਨੇ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ 'ਮਾਰਸ਼ਲ ਦੀ ਛੜੀ' ਅਰਲ ਆਫ਼ ਪੇਮਬਰੋਕ ਦੀ ਧੀ ਮੌਡ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਦੇ ਦਿੱਤੀ, ਜਿਸਨੇ ਇਸਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ, ਅਰਲ ਰੋਜਰ ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤਾ।
109 ਇਹ ਬੂਰੂਮੂਰੂਂਗ ਤੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ; ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਾਲਾ, ਮਾਓਰੀ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ, ਮੁੰਡਿਆਂ ਨੂੰ ਆਦਮੀ ਬਣਾਉਣ ਵੇਲੇ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਰਸਮਾਂ ਦੇ ਇੱਕ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਤੀਕ, ਸਾਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ (ਕੋਲਿਨਸ, ਨਿਊ ਸਾਊਥ ਵੇਲਜ਼, ਪੰਨਾ 346), ਸੁੱਟਣ ਵਾਲੀ ਸੋਟੀ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਇੱਕ ਦੰਦ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣਾ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੀ ਹਾਵਰਡ

ਸਪੈਂਸਲੇ (ਸਥਾਨਕ ਸਥਾਨ) ਔਸਤ ਬੂਮਰੈਂਗ ਨੂੰ 60 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ ਲੰਬਾ ਅਤੇ 0 6 ਚੌੜਾ ਅਤੇ 0 15 ਮੋਟਾ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ: ਉਹ ਇਸਨੂੰ 100 ਮੀਟਰ ਦੀ ਉਡਾਣ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।
110 ਮਿਸਰ ਵਿੱਚ ਅਜਨਬੀ ਅਕਸਰ ਇਹ ਮੰਨਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅਸਲੀ ਸੱਪ ਸੇਰਾਸਟਸ, ਜਾਂ ਸਿੰਗਾਂ ਵਾਲਾ ਸੱਪ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹਾਇਰੋਗਲਿਫਿਕਸ ਅਤੇ ਸਮਾਰਕ ਸਾਬਤ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਇਹ ਹਮੇਸ਼ਾ ਕੋਬਰਾ ਡੀ ਕੈਪੇਲੋ (ਕੋਲੂਬਰ ਹਾਜਾ) ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਅਫਰੀਕਾ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਏਸ਼ੀਆ ਦਾ ਵੀ ਵਸਨੀਕ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਘਾਤਕ ਥਾਨਾਟੋਫਿਡ ਦਾ ਰੰਗ - ਜੋ ਹਰ ਸਾਲ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮਾਰਦਾ ਹੈ - ਇਸਦੇ ਨਿਵਾਸ ਸਥਾਨ ਦੇ ਨਾਲ ਹਲਕੇ ਪੀਲੇ ਤੋਂ ਗੂੜ੍ਹੇ ਹਰੇ ਅਤੇ ਗੂੜ੍ਹੇ ਭੂਰੇ ਤੱਕ ਬਦਲਦਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਹੁਣ ਤੱਕ ਦੇਖੇ ਗਏ ਸਭ ਤੋਂ ਭੈੜੇ ਸੱਪ ਗਿਨੀ ਤੱਟ 'ਤੇ ਹਨ।
111 ਐਂਥ੍ਰੋਪ। ਸੋਸਾਇਟੀ। 11 ਜੁਲਾਈ, 1882। ਮੇਰਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਜਨਰਲ ਪਿਟ-ਰਿਵਰਸ, ਹਿੰਦ ਮਹਾਂਸਾਗਰ ਦੇ ਗੁਆਂਢ ਵਿੱਚ ਬੂਮਰੈਂਗ ਨੂੰ ਸਥਾਨਕ ਬਣਾ ਦੇਣਗੇ, ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਯੂਰਪ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦੇਣਗੇ।
112 ਸੰਖੇਪ ਐਡੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਸਥਾਨ. ਸਿਟ. ਭਾਗ. i. ਅਧਿਆਇ iv. ਪੰਨੇ 235, 236, 237। 113 ਲਿਬ. iv. 4, § 3.
114 ਪ੍ਰੈਗਮੇਟੀਆ, ਛੇਵਾਂ ਭਾਗ 22, § 1; ਰੋਮਨ ਫੌਜ ਦਾ ਇੱਕ ਖੰਡਿਤ ਪਰ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾਯੋਗ ਬਿਰਤਾਂਤ।

115 ਟ੍ਰਾਂਸ. ਆਇਰਿਸ਼ ਐਸੋ. ਭਾਗ. xix. ਰੋਮਨ ਇਸਨੂੰ ਐਕਲਿਸ (Æn. vii. 730) ਵੀ ਕਹਿੰਦੇ ਸਨ, ਜਿਸਨੂੰ ਸ਼ਬਦਕੋਸ਼ 'ਇੱਕ ਕਿਸਮ ਦਾ ਡਾਰਟ' ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਇੱਕ ਪੁਰਾਣਾ ਅਤੇ ਵਹਿਸ਼ੀ ਹਥਿਆਰ ਸੀ; ਅਤੇ ਵਰਜਿਲ (Æn. vii. 730) ਇਸਨੂੰ ਓਸਕੀ ਨੂੰ ਸੌਂਪਦਾ ਹੈ:—
ਉਹ ਨਿਰਵਿਘਨ ਅਤੇ ਨਿਰਵਿਘਨ ਹਨ।
ਵੈੱਬ: ਪਰ ਇਹ ਕੋਰੜੇ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਹੌਲੀ ਰਿਵਾਜ ਹੈ।
ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਹਥਿਆਰ ਸੁੱਟਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸਨੂੰ ਚਮੜੇ ਦੇ ਥੌਂਗ ਨਾਲ ਦੁਬਾਰਾ ਖਿੱਚਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸੰਭਵ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੇਤੀਆ ਓਟ ਇਸੀਡੋਰ (ਕੇਤੀਆ, ਕੱਟਣਾ ਜਾਂ ਮੰਗਲ ਕਰਨਾ, ਅਤੇ ਕੈਟਨ, ਲੜਨਾ; ਆਇਰਿਸ਼ ਅਤੇ ਵੈਲਸ਼ ਕੈਡ, ਇੱਕ ਲੜਾਈ ਜਾਂ ਲੜਾਕੂਆਂ ਦਾ ਇੱਕ ਸਮੂਹ, ਲਾਤੀਨੀ ਕੈਟਰਵਾ), ਟਿਪ-ਕੈਟ ਵਿੱਚ ਬਚਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਵੇਲਜ਼ ਦੀ ਕੇਲਟਿਕ ਉਪਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਕੈਤਾਈ ਇੱਕ ਹਥਿਆਰ ਹੈ।
116 ਹਥਿਆਰ ਅਤੇ ਇਸੀਦੋਰ (ਮੂਲ xviii. 7) ਬਾਰੇ ਉਸਦਾ ਸਿੱਖਿਅਤ ਨੋਟ (ਪੰਨਾ 410) ਵੇਖੋ: 'Hæc est cateia quam Horatius kasim dicit.' ਵਿਵਾਦਿਤ ਸ਼ਬਦ ਸ਼ਾਇਦ ਕੇਲਟਿਕ ਕੈਟਨ ਤੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਸੁੱਟਣਾ, ਸੁੱਟਣਾ।

117 ਨੀਲ ਸਹਾਇਕ ਨਦੀਆਂ, ਸਰ ਸੈਮੂਅਲ ਡਬਲਯੂ. ਬੇਕਰ ਦੁਆਰਾ, ਪੰਨਾ 51। ਇਸ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਇੱਕ ਉਤਸੁਕਤਾਪੂਰਨ ਸਮਾਨਤਾ 'ਟੌਮਬੈਟ' ਨਾਲ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਆ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਮਾਨ ਹਥਿਆਰ ਹੈ (ਕਰਨਲ ਏ ਲੇਨ-ਫੌਕਸ, ਐਂਥ੍ਰੋਪ। ਕੋਲ. ਪੰਨਾ 31)।
118 ਐਮ. ਡੂ ਚੈਲੂ ਦੇ 'ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਕ', ਬਦਕਿਸਮਤੀ ਨਾਲ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਰਚਨਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਅਪਣਾਇਆ ਗਿਆ ਇੱਕ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ। ਗੋਰਿਲਾ-ਲੈਂਡ (i. 207) ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਨਾਇਨ, ਜਾਂ ਐਮਪਾਂਗਵੇ ਕਰਾਸਬੋ (ਜ਼ਹਿਰੀਲੇ ਈਬੇ, ਜਾਂ ਡਵਾਰਫ ਬੋਲਟ ਦੇ ਨਾਲ) ਦੇਖਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਸ਼ਾਇਦ ਥ੍ਰੋ-ਸਟਿੱਕ ਵਾਂਗ ਨੀਲ ਉੱਪਰ ਵੱਲ ਯਾਤਰਾ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਇਸਦੇ ਨੌਚ ਤੋਂ ਧਾਗੇ ਨੂੰ ਛੱਡਣ ਦਾ ਤਰੀਕਾ ਅਤੇ ਤਰੀਕਾ ਯੂਰਪੀਅਨ ਹਥਿਆਰ ਦੇ ਖਿਡੌਣੇ ਰੂਪਾਂ ਦੇ ਸਮਾਨ ਹੈ। ਸਕਾਰਬੋਰੋ ਦੇ ਅਜਾਇਬ ਘਰ ਵਿੱਚ ਬੇਨਿਨ ਦੀ ਬਾਈਟ ਤੋਂ ਇੱਕ ਕਰਾਸਬੋ ਹੈ। ਬੋਰਨੂ (ਉੱਤਰ-ਪੱਛਮੀ ਅਫਰੀਕਾ) ਦੇ ਲੋਕ ਵੀ ਕਰਾਸਬੋ ਚੂਹੇ-ਜਾਲ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹਨ।
119 ਇਸਨੂੰ ਪੂਰਬੀ ਅਫ਼ਰੀਕਾ ਦੇ ਤੱਟਾਂ ਅਤੇ ਮਾਲਾਬਾਰ ਤੱਟ ਵਿੱਚ ਚਕਾਰਾਨੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਡੁਆਰਟੇ ਬਾਰਬੋਸਾ ਜਾਂ ਮੈਗੇਲਨ (?) ਦੁਆਰਾ। ਮੱਧ ਅਫ਼ਰੀਕਾ ਦੇ ਜਿਬਾ ਨੀਗਰੋ ਇੱਕ ਬਰੇਸਲੇਟ ਵਰਗਾ ਹਥਿਆਰ ਪਹਿਨਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਕਿ ਚਮੜੀ ਦੀ ਇੱਕ ਪੱਟੀ ਵਿੱਚ ਮਿਆਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
120 ਕਰਨਲ ਏ. ਲੇਨ-ਫੌਕਸ, ਐਂਥ੍ਰੋਪ। ਕੋਲ., ਪੰਨਾ 33। ਬੂਮਰੈਂਗ ਦੀ ਤੁਲਨਾਤਮਕ ਸਰੀਰ ਵਿਗਿਆਨ ਲਈ ਪਾਠਕ ਉਸ ਖੰਡ, ਪੰਨੇ 28-61 ਨੂੰ ਦੇਖੇਗਾ। ਮੈਂ ਇੱਥੇ ਸਿਰਫ਼ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਨੁਕਤੇ ਹੀ ਵੇਖੇ ਹਨ।
121 ਤਲਵਾਰ ਸੈਲੇ ਡੂ ਸੈਂਟਰ ਦੇ ਕੇਸ 2 ਵਿੱਚ ਖੜ੍ਹੀ ਸੀ, ਜਿਸਦਾ ਨੰਬਰ 695 ਸੀ; ਅਤੇ ਮਰਹੂਮ ਮੈਰੀਏਟ ਪਾਸ਼ਾ ਦੇ ਕੈਟਾਲਾਗ ਦੇ ਪੰਨਾ 225 ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇਸ ਸ਼ੱਕ ਤੋਂ ਬਿਲਕੁਲ ਮੁਕਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਕਿ ਇਹ ਅਸਾਧਾਰਨ ਆਕਾਰ ਦਾ ਬੂਮਰੈਂਗ ਵੀ ਸੀ। ਦੱਖਣੀ ਅਫ਼ਰੀਕੀ ਕਬੀਲਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਅਜੇ ਵੀ ਇੱਕ ਗਜ਼ ਤੋਂ ਡੇਢ ਗਜ਼ ਤੱਕ ਥ੍ਰੋ-ਸਟਿਕਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹਨ। 'ਉਹ ਇੱਕ ਸਿਰੇ ਤੋਂ ਦੂਜੇ ਸਿਰੇ ਤੋਂ ਦੁੱਗਣੇ ਮੋਟੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ,' ਹੈਰ ਹੋਲੂਬ (ii. 340) ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ, 'ਹਲਕਾ ਸਿਰਾ ਆਮ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਦੀ ਉਂਗਲੀ ਜਿੰਨਾ ਮੋਟਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।'
122 ਇਹ ਅਰਥਹੀਣ ਸ਼ਬਦ (ਕਾਰਟੂਸੀਆ, ਕਾਗਜ਼ ਦਾ ਇੱਕ ਟੁਕੜਾ) ਚੈਂਪੋਲੀਅਨ ਦੁਆਰਾ ਅੰਡਾਕਾਰ ਅੰਡਾਕਾਰ 'ਤੇ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹਾਇਰੋਗਲਿਫਿਕਸ ਦਾ ਇੱਕ ਸਮੂਹ ਸੀ। ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਮਿਸਰੀ ਢਾਲ ਹੈ (ਵਿਲਕਿਨਸਨ, ਲੋਕ. cit. i. ਅਧਿਆਇ 5), ਅਤੇ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੀ ਖਿਤਿਜੀ ਰੇਖਾ ਉਸ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਇਹ ਟਿਕੀ ਹੋਈ ਸੀ। ਪੁਰਾਣੇ ਨੀਲ-ਨਿਵਾਸੀ, ਯੂਰਪ ਦੇ ਕਲਾਸਿਕ ਅਤੇ ਆਧੁਨਿਕ ਚੀਨੀ ਵਾਂਗ, ਢਾਲ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ, ਆਪਣੇ ਹੇਰਾਲਡਿਕ ਬੈਜਾਂ, ਆਦਿ ਲਈ ਵਰਤਦੇ ਹਨ। ਸਾਡੇ ਰਸਮੀ ਹੇਰਾਲਡਰੀ ਦੇ ਨਾਲ ਵੀ ਇਹੀ ਮਾਮਲਾ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਧਰਮ ਯੁੱਧ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਆਸਪਾਸ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ ਸੀ,

ਨਿੱਜੀ ਪ੍ਰਤੀਕਵਾਦ ਇਸਦਾ ਅਧਾਰ ਸੀ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਿਸਟਰ ਹਾਰਡਵਿਕ ਦਿਖਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਘੋੜਾ, ਰੇਵਨ ਅਤੇ ਅਜਗਰ ਪੁਰਾਣੇ ਜਾਣੇ-ਪਛਾਣੇ ਬੈਜ ਸਨ; ਸਾਡੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਭੇਡ-ਨਿਸ਼ਾਨ 'ਆਮ' ਦੇ ਸਮਾਨ ਹਨ, ਅਤੇ ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਆ ਦੇ ਕਬੀਲਿਆਂ ਨੇ ਕੋਬੋਂਗ, ਜਾਂ ਸਿਰੇ ਵਜੋਂ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਲਈ ਚਿੰਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਕਿਲ੍ਹੇਬੰਦੀ ਵਿੱਚ ਵੀ ਢਾਲ ਕ੍ਰੇਨੇਲ ਅਤੇ ਜੰਗੀ ਬਣ ਗਈ, ਅਤੇ ਇਹ ਸਮੁੰਦਰੀ ਡਾਕੂ ਨੌਰਸਮੈਨਾਂ ਦੀਆਂ ਜੰਗੀ ਗਲੀਆਂ ਨੂੰ 'ਲੋਹੇ ਨਾਲ ਢੱਕਣ' ਲਈ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਸੀ।
123 ਇਸ ਲਈ ਤੈਰਨ ਦੇ ਦੋ ਤਰੀਕੇ ਹਨ। ਸੱਭਿਅਕ ਆਦਮੀ ਡੱਡੂ ਦੀ ਕਿਰਿਆ ਦੀ ਨਕਲ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜੰਗਲੀ ਆਦਮੀ ਕੁੱਤੇ ਦੀ, ਬਾਹਾਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢ ਕੇ ਅਤੇ ਹੱਥਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਛਾਤੀ ਵੱਲ ਖਿੱਚ ਕੇ।
124 ਜਰਨਲ। ਐਂਥ੍ਰੋਪ। ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਭਾਗ III। ਪੰਨੇ 7-29, ਅਪ੍ਰੈਲ 1873।
125 ਸ਼੍ਰੀ ਜੇ. ਜੀ. ਵੁੱਡ ਦੀ "ਨੈਚੁਰਲ ਹਿਸਟਰੀ ਆਫ਼ ਮੈਨ" ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਉਦਾਹਰਣ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਉਹ ਸ਼੍ਰੀ ਐਫ. ਬੈਂਸ ਦਾ ਵੀ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਉੱਤਰੀ ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਆਈ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਕੰਡੇਦਾਰ ਅਤੇ ਨੋਕਦਾਰ ਕਰਮਾਂ ਵਾਲੇ ਪੈਡਲਾਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰਦੇ ਹਨ।
126 ਕੈਪਟਨ ਜੇਮਜ਼ ਮੈਕੇਂਜੀ, ਮਿਸਟਰ ਜੀ. ਐਮ. ਐਟਕਿੰਸਨ ਦੁਆਰਾ ਐਥਨੋ ਸੋਕ. ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੜ੍ਹੇ ਗਏ ਇੱਕ ਪੇਪਰ ਵਿੱਚ (ਜਰਨਲ, ਭਾਗ ii. ਨੰ. 2, 18 ਜੁਲਾਈ, 1870। ਪੈਡਲ ਨੂੰ pl. xiv. 2 ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ)।
127 ਹਕਲੂਇਟ ਸੋਸਾਇਟੀ (1874) ਲਈ ਰੀਓ ਡੀ ਜਨੇਰੀਓ ਦੇ ਸ਼੍ਰੀ ਐਲਬਰਟ ਟੂਟਲ ਦੁਆਰਾ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜਿਸਨੇ ਅਨਪੜ੍ਹ ਅਤੇ ਅੰਧਵਿਸ਼ਵਾਸ-ਪ੍ਰੇਤ ਬੰਦੂਕਧਾਰੀ ਦੀ ਸਾਦੀ ਅਤੇ ਸਰਲ ਸ਼ੈਲੀ ਨੂੰ ਸਮਝਦਾਰੀ ਨਾਲ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖਿਆ।
128 ਬੇਕਨ ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ (ਐਫੋਰਿਜ਼ਮ, ਕਿਤਾਬ ii.) ਗਮੀ ਲੱਕੜਾਂ ਨੂੰ ਉੱਤਰੀ ਵਿਕਾਸ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, 'ਗਰਮ ਮੌਸਮ ਵਿੱਚ ਐਫਆਈਆਰ, ਪਾਈਨ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰੁੱਖਾਂ ਨਾਲੋਂ ਵਧੇਰੇ ਪਿੱਚ ਅਤੇ ਰਾਲਦਾਰ।' ਇਹ ਭੂਮੱਧ ਰੇਖਾ ਦੇ ਨੇੜੇ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹਨ, ਜਿੱਥੇ ਚਿਪਚਿਪਾਪਣ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਬਲਦੇ ਸੂਰਜ ਅਤੇ ਮੋਹਲੇਧਾਰ ਬਾਰਿਸ਼ਾਂ ਦੀ ਬਦਲਵੀਂ ਕਿਰਿਆ ਤੋਂ ਬਚਾਉਂਦਾ ਹੈ; ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਟੇਮਪੇਰੇਟਸ ਦੇ ਪਾਈਨ ਅਤੇ ਐਫਆਈਆਰ ਨਾਲੋਂ ਸਖ਼ਤ ਅਤੇ ਭਾਰੀ ਹਨ।
129 ਬ੍ਰਾਜ਼ੀਲ ਦਾ ਜਨਰਲ ਇਤਿਹਾਸ, ਐੱਫ. ਅਡੋਲਫੋ ਡੀ ਵਰਨਹੇਗਨ ਦੁਆਰਾ, ਵੋਲ. i. ਪੀ. 112 (ਲੈਮਰਟ, ਰੀਓ ਡੀ ਜਨੇਰੀਓ, 1854)।
130 ਐਮ. ਪਾਲ ਬੈਲਾਰਡ (ਪੰਨਾ 409, ਸੁਰ ਲੇ ਮੋਟ ਪਾਗੇਈ, ਸੋਕ. ਐਂਥ੍ਰੋਪ. ਡੀ ਪੈਰਿਸ, 1874) ਗਲਤੀ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਉਹ ਪੈਰਾਗੁਏ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ 'ਪਗਾਇਆਸ', ਜਾਂ 'ਨੇਲਾਂ ਦੇ ਵਾਹਕ' ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਉਹ ਪਗਾਇਆ (ਇੱਕ ਬਰਛਾ ਨਹੀਂ, ਪਰ ਇੱਕ ਪੈਡਲ-ਤਲਵਾਰ) ਨੂੰ 'ਸਗਾਇਆ ਜਾਂ ਅਸਗਾਈ' ਨਾਲ ਪਛਾਣਦਾ ਹੈ। ਬਾਅਦ ਵਾਲਾ ਸ਼ਬਦ ਵਿਵਾਦਪੂਰਨ ਮੂਲ ਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ

ਇਹ ਦੱਖਣੀ ਅਫਰੀਕਾ ਦੀਆਂ ਬੋਲੀਆਂ ਵਿੱਚ ਅਰਥਹੀਣ ਹੈ। ਸਪੇਸ ਮੈਨੂੰ ਇਸਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਨੂੰ ਛੂਹਣ ਤੋਂ ਵਰਜਦਾ ਹੈ, ਸਿਵਾਏ ਸਤਹੀ ਤੌਰ 'ਤੇ। 'ਅਜ਼ਾਗੇ,' ਇੱਕ ਨੇਜ਼ਾ, ਜਾਂ ਸਗੋਂ ਬਰਛਾ, ਸਪੈਨਿਸ਼ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਓਜੇਦਾ (1509) ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ; ਅਤੇ 1497 ਵਿੱਚ ਵਾਸਕੋ ਦਾ ਗਾਮਾ ਦੇ ਮੁਹਿੰਮ ਦੇ ਪੁਰਤਗਾਲੀ ਲੋਕ ਅਜ਼ਾਗਾਇਆਸ' ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹਨ (ਪੰਨਾ 12, ਰੋਟੇਰੋ ਜਾਂ ਰੁਟੀਅਰ, ਪਹਿਲਾਂ ਸੰਕੇਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ)। ਮੇਰਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਵੇਂ ਅਰਬੀ ਸ਼ਬਦ ਅਲ-ਖਜ਼ੁਕ ਤੋਂ ਲਏ ਗਏ ਹਨ, ਇੱਕ ਥੁੱਕ - ਦਰਅਸਲ, ਇਤਾਲਵੀ ਸਪਾਈਡੋ, ਲਾਂਸ।
131 ਮਾਰਖਮ (ਪੰਨਾ 203, ਸੀਕਾ ਡੀ ਲਿਓਨ) 'ਮੈਕਾਨਾ' ਨੂੰ ਕਿਚੂਆ ਸ਼ਬਦ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ; ਇਹ ਮਹਾਨ ਟੂਪੀ-ਗੁਆਰਾਨੀ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਵੀ ਸਬੰਧਤ ਹੈ।
132 ਐਂਟੀਕੁਏਰੀਅਨ ਰਿਸਰਚਜ਼, ਮਾਰਕਹੈਮ ਦੁਆਰਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, ਸਥਾਨ. ਸਿਟ. ਪੰਨਾ 181।
133 ਗੋਡੇਫ੍ਰੌਏ ਕਲੈਕਸ਼ਨ ਨੇ 687 ਪੰਨਿਆਂ ਦਾ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ਾਲ ਕੈਟਾਲਾਗ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਹੈ (Die ethnographisch-enthropologische Abtheilung des Museum Godeffroy in Hamburg, vol. i. 8vo (L. Friederichsen u. Co. 1881)। ਇਹ ਮੈਨੂੰ ਡਾ. ਗ੍ਰੇਫ ਦੁਆਰਾ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਕੁਦਰਤਵਾਦੀ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਅਕਸਰ 'ਸਾਊਥ ਸੀ ਬਬਲਜ਼, ਬਾਈ ਦ ਅਰਲ ਐਂਡ ਦ ਡਾਕਟਰ' ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਨਿਯਮ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਮੋਅਨਾਂ ਕੋਲ ਡੰਡੇ ਅਤੇ ਬਰਛੇ ਸਨ, ਪਰ ਤਲਵਾਰਾਂ ਘੱਟ ਸਨ।
134 ਮੇਲਾਨੇਸ਼ੀਆ ਦਾ ਇਹ ਹਿੱਸਾ ਘਰੇਲੂ ਪਾਠਕ ਨੂੰ ਬਿਸ਼ਪ ਪੈਟਰਸਨ ਦੇ ਜੀਵਨ, ਮਿਹਨਤ ਅਤੇ ਮੌਤ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਉਂਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।
135 ਕੇਸ 21, ਪੈਟਰੀ, ਨੰ. 142।
136 ਜੀਜ਼ਾਹ ਦੇ ਪਿਰਾਮਿਡਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਵਿੱਚ, ਅਬੂ ਰਾਵਸ਼ ਪਿੰਡ ਅਜੇ ਵੀ ਇਸ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਵੱਡੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਵਰਤਦਾ ਹੈ; ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਕੈਲੋਟਰ, ਜਾਂ ਫਲਿੰਟ-ਨੈਪਰਾਂ, ਨੇ ਅਖੌਤੀ ਪੂਰਵ-ਇਤਿਹਾਸਕ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੀ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਨਕਲ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਮੈਂ ਜਰਨਲ ਵਿੱਚ ਮਿਸਰ ਦੀਆਂ ਫਲਿੰਟ ਲੱਭਤਾਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਐਂਥ੍ਰੋਪ। ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ। (ਫਰਵਰੀ 1879), ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਹੋਰ ਕਹਿਣਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇੱਕ ਸ਼੍ਰੀ ਆਰ.ਪੀ. ਗ੍ਰੇਗ, ਜੋ ਉਸੇ ਜਰਨਲ (ਮਈ 1881) ਵਿੱਚ 'ਨਾਈਲ ਵੈਲੀ ਦੇ ਫਲਿੰਟ ਇੰਪਲੀਮੇਂਟਸ' 'ਤੇ ਲਿਖਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਤੱਥ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਵੱਡੇ ਪੈਟਰੀਫਾਈਡ ਜੰਗਲ (ਕਾਇਰੋ) ਦੇ ਨੇੜੇ ਕੰਮ ਕੀਤੇ ਫਲਿੰਟ ਮਿਲੇ ਹਨ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਜਨਰਲ ਪਿਟ-ਰਿਵਰਸ ਨੇ 'ਨੀਲ ਵੈਲੀ ਵਿੱਚ ਪੱਧਰੀ ਬੱਜਰੀ ਵਿੱਚ ਚੈਰਟ ਇੰਪਲੀਮੇਂਟਸ' (ਜਰਨਲ ਐਂਥ੍ਰੋਪ। ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਮਈ 1882) ਦੀ ਆਪਣੀ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਖੋਜ ਕੀਤੀ। ਮਾਰਚ 1881 ਵਿੱਚ, ਜਦੋਂ ਉਹ ਥੀਬਸ ਦੀਆਂ ਚੱਟਾਨਾਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਐਲਵਾਟ ਅਲ-ਦਿਬਾਨ (ਮੱਖੀਆਂ ਦੀ ਪਹਾੜੀ) ਦੇ ਨੇੜੇ ਵਾਡੀ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਤਾਂ

ਉਸਨੂੰ ਪੈਲੀਓਲਿਥਿਕ ਫਲਿੰਟ ਮਿਲੇ, ਬਲਬਾਂ ਅਤੇ ਪਹਿਲੂਆਂ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਫਲੇਕਸ, ਸਤ੍ਹਾ ਤੋਂ ਸਾਢੇ ਛੇ ਤੋਂ ਦਸ ਫੁੱਟ ਹੇਠਾਂ, ਸਖ਼ਤ ਗਰਿੱਟ ਵਿੱਚ ਜੜੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਉਸੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਕਬਰਾਂ ਕੱਟੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ, ਚਤੁਰਭੁਜ ਥੰਮ੍ਹਾਂ ਵਾਲੇ ਸਮਤਲ-ਉੱਪਰ ਵਾਲੇ ਕਮਰੇ। ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਭਾਂਡਿਆਂ ਦੇ ਟੁਕੜਿਆਂ ਨੇ ਡਾ. ਬਿਰਚ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਖੁਦਾਈਆਂ ਦਾ ਉਚਾਰਨ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਇਆ 'ਅਠਾਰਵੇਂ ਰਾਜਵੰਸ਼ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਹੀਂ, ਅਤੇ ਸ਼ਾਇਦ ਪਹਿਲਾਂ।' ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਨਵੇਂ ਸਾਮਰਾਜ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਅਮੋਸਿਸ (ਮਾਹ-ਮੇਸ, ਜਾਂ ਚੰਦਰਮਾ- ਬੱਚਾ) ਦੁਆਰਾ ਲਗਭਗ 1700 ਈਸਾ ਪੂਰਵ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ; ਇਸ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਮਹਾਨ ਟੋਥਮੇਸ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ, ਅਤੇ ਲਗਭਗ ਤਿੰਨ ਸੌ ਸਾਲ ਚੱਲਿਆ, ਜਿਸਦਾ ਅੰਤ ਧਰਮ ਵਿਰੋਧੀ ਅਮੁਨ-ਹੋਟੇਪ IV, ਅਮੁਨ ਦੇ ਗੁਲਾਮ, ਲਗਭਗ 1400 ਈਸਾ ਪੂਰਵ, ਅਤੇ ਹੋਰੇਮਹਿਬ, ਮੈਨੇਥੋ ਦੇ ਹੋਰਸ ਨਾਲ ਹੋਇਆ। ਕੰਮ ਕੀਤੇ ਫਲਿੰਟ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਖੋਜ ਹੈ, ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਸ਼੍ਰੀ ਕੈਂਪਬੈਲ ਦੇ ਨਾਲ ਉਮੀਦ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ 'ਮਨੁੱਖਾਂ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਦੇ ਕੰਮ ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਪੁਰਾਣੇ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਹੇਠਾਂ, ਕਠੋਰ ਬੱਜਰੀ ਵਿੱਚ ਭਰਪੂਰ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਪਾਏ ਜਾਣਗੇ ਜੋ ਕਿ ਕਾਇਰੋ ਤੋਂ ਅਸੂਆਨ ਤੱਕ ਨੀਲ-ਖੋਖਲੇ ਦੇ ਚਿੱਕੜ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਹੈ।' ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੀਮਤ 'ਤੇ, ਇਹ ਖੋਜ ਵਿਗਿਆਨਕ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਨੀਲ-ਭੂਮੀ ਵਿੱਚ ਕਲਾ ਦਾ ਕੋਈ ਬਚਪਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਅਜੀਬ ਕਲਪਨਾ ਨੂੰ ਮਿਸਰ ਵਿਗਿਆਨੀ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤਵਾਦੀ ਵਾਂਗ ਮੁਸ਼ਕਲ ਬਣਨ ਦੀ ਧਮਕੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।
137 ਇਸਦਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ (ਪੰਨਾ 8) ਡਾ. ਜੌਨ ਇਵਾਨਸ (ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਪੱਥਰ ਦੇ ਉਪਕਰਣ, ਆਦਿ) ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਪੰਨਾ 292 'ਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ 'ਪੋਨੀਅਰਡ' (ਸ਼ਾਇਦ ਇੱਕ ਖੁਰਚਣ ਵਾਲਾ) ਪੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਪੰਨਾ 308 'ਤੇ ਉਹ 'ਪੇਚ (ਤਸਵੀਰਾਂ'?) ਚਾਕੂਆਂ ਵਾਲੇ ਵੱਡੇ ਪਤਲੇ ਚਪਟੇ ਸਿਰਾਂ ਨੂੰ ਨੋਟ ਕਰਦਾ ਹੈ।
138 ਨੈਫ੍ਰਾਈਟ ਨੂੰ ਇਸ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇੱਕ ਵਾਰ ਗੁਰਦੇ ਦੀ ਬਿਮਾਰੀ ਲਈ ਇੱਕ ਸਰਵਉੱਚ ਇਲਾਜ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਜੇਡ ਯੂਰਪ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹਿੱਸਿਆਂ (ਪੇਜ) ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ; ਹਾਰਟਜ਼ (ਜਾਂ ਰੈਜ਼ਿਨ) ਪਹਾੜਾਂ ਵਿੱਚ; ਕੋਰਸਿਕਾ (ਬ੍ਰਿਸਟੋਵੇ) ਵਿੱਚ, ਅਤੇ ਸ਼ਵੇਨਸਲ ਅਤੇ ਪੋਟਸਡੈਮ (ਰੁਡਲਰ) ਦੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ। ਸੌਸੁਰਾਈਟ, 'ਐਲਪਸ ਦਾ ਜੇਡ', ਜਿਨੇਵਾ ਝੀਲ ਅਤੇ ਮੋਂਟੇ ਰੋਜ਼ਾ ਦੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਮਿਸਟਰ ਡੌਕਿਨਜ਼ ਪੁਰਾਣੇ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਜੇਡ ਨੂੰ ਤੁਰਕਿਸਤਾਨ ਅਤੇ ਚੀਨ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਜੇਡ, ਚੀਨੀ ਤੁਸੀਂ, ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਤੌਰ 'ਤੇ ਫਾਰਸੀ ਜਾਦੂ = (ਜਾਦੂ) (ਪੱਥਰ) ਤੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।
139 ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਮੱਸਲ-ਸ਼ੈੱਲ ਅਸਲ ਚਮਚਾ ਸੀ, ਜੋ ਅਜੇ ਵੀ ਜੰਗਲੀ ਜਾਨਵਰਾਂ ਦਾ ਪਸੰਦੀਦਾ ਹੈ।

140 ਹੰਬੋਲਟ (ਪਰਸ. ਨਾਰ. ਭਾਗ i. ਪੰਨਾ 100) ਗੁਆਂਚਾਂ ਨੂੰ ਓਬਸੀਡੀਅਨ ਨੂੰ 'ਟੈਬੋਨਾ' ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ; ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਲੇਖਕ ਇਸ ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਔਬਸੀਡੀਅਨ ਦੇ ਗੁਆਂਚ ਚਾਕੂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਦੇ ਹਨ।
141 Neuhoff, Travels, &c. xiv. 874
142 ਸਾਡਾ ਸ਼ਬਦ 'ਗਲਾਸ' ਗਲੇਸੇ (ਗਲੇਸ, ਗਲੇਸਰੀਆ) ਤੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸਨੂੰ ਪੁਰਾਣੇ ਜਰਮਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਅੰਬਰ (ਟੈਸੀਟ. ਡੀ ਮੋਰ. ਜਰਮ. ਕੈਪ. 45) ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਪਲੀਨੀ (xxxvii.chap.II) ਆਸਟਰੇਵੀਆ ਨਾਮਕ ਮੂਲ ਨਿਵਾਸੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਗਲੂਸਮ (ਅੰਬਰ) ਅਤੇ ਗਲੇਸਰੀਆ ਟਾਪੂ ਨੂੰ ਵੀ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ।
143 ਸਟੀਫਨਜ਼, ਯਜ਼ਰਕਾਟਨ, ਆਈ. 100।
144 ਦੱਖਣੀ ਅਫ਼ਰੀਕੀ ਬੁਸ਼ਮੈਨਾਂ ਦੇ ਉਤਸੁਕ ਅਤੇ ਕਲਾਤਮਕ ਚੱਟਾਨਾਂ ਦੇ ਸ਼ਿਲਾਲੇਖ ਅਤੇ ਉੱਕਰੀ ਨੂੰ ਛੈਣੀਆਂ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਸੋਟੀਆਂ 'ਤੇ ਲਗਾਏ ਗਏ ਤਿਕੋਣੀ ਚਕਮਕੀ ਦੇ ਟੁਕੜਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਰੂਪਰੇਖਾ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਵਿਸ਼ੇ ਜਾਂ ਤਾਂ ਸਧਾਰਨ ਚਿੱਤਰ ਸਨ; ਗਾਵਾਂ, ਗਨ ਅਤੇ ਹਿਰਨ, ਇੱਕ ਆਦਮੀ ਦਾ ਬੁੱਤ ਅਤੇ ਇੱਕ ਭਾਰ ਚੁੱਕਣ ਵਾਲੀ ਔਰਤ; ਜਾਂ ਰਚਨਾਵਾਂ, ਸ਼ੁਤਰਮੁਰਗ ਅਤੇ ਸਵਾਰ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਗਿੱਦੜ ਇੱਕ ਹਿਰਨ ਦਾ ਪਿੱਛਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਇੱਕ ਗੈਂਡਾ ਇੱਕ ਸ਼ੁਤਰਮੁਰਗ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ।
145 ਅਧਿਆਇ I ਵੇਖੋ।
146 ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਵਿੱਚ ਸੁੰਦਰ ਯਾਤਰਾ, ਸ਼੍ਰੀ ਲੂਈਸ ਚੌਰਿਸ, ਪੇਂਟਰ ਦੁਆਰਾ, 1822।
147 ਟ੍ਰਾਂਸ. ਐਥਨੋ. ਸੋਕ. ਭਾਗ i. ਅਤੇ ii. ਪੰਨਾ 290।
148 ਕਰਨਲ ਲੇਨ ਫੌਕਸ ਦੁਆਰਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, ਪ੍ਰਾਈਮ. ਵਾਰ. i. 25।
149 ਪੂਰਵ-ਇਤਿਹਾਸਕ ਮਨੁੱਖ, ਡੈਨੀਅਲ ਵਿਲਸਨ ਦੁਆਰਾ (ਭਾਗ 1. ਪੰਨੇ 216-17)।
150 ਮੱਧ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਯਾਤਰਾ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ, &c., ਪੰਨਾ 51; ਜੇ. ਲੋਇਡ ਸਟੀਫਨਜ਼ ਦੁਆਰਾ। ਇਹ ਕੰਮ ਬਹੁਤ ਦਿਲਚਸਪ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਮੱਧ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਮਿਸਰ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਕੋਪਨ ਪਿਰਾਮਿਡ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਸੱਕਾਰਾਹ ਦੇ ਪਿਰਾਮਿਡ ਨਾਲ ਕਰੋ; ਸਾਈਨੋਸੇਫਾਲਸ ਸਿਰ (i. 135) ਥੀਬਜ਼ ਦੇ ਨਾਲ; ਦਾੜ੍ਹੀ, ਠੋਡੀ 'ਤੇ ਇੱਕ ਟੁਫਟ; ਮੂਰਤੀ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਸਿਰ ਦਾ ਪਹਿਰਾਵਾ (ii. 349); ਮਹਿਲ ਵਿੱਚ ਹੰਸ-ਪ੍ਰਜਨਨ (ii. 316); ਕੇਂਦਰੀ ਕਰਾਸ (ii. 346) ਜੋ ਕਿ ਸੰਕ੍ਰਮਣ ਅਤੇ ਸਮਭੂਮੀਆਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਅਤੇ ਓਕੋਸਿੰਗੋ (ii. 259) ਵਿਖੇ ਖੰਭਾਂ ਵਾਲੇ ਗਲੋਬ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਯੂਕਾਟਨ ਵਿੱਚ ਅਗਾਵੇ ਅਮਰੀਕਾਨਾ ਨੇ ਕਾਗਜ਼ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਪੈਪਾਇਰਸ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ ਲੈ ਲਈ। ਇੰਡੋ-ਚੀਨ ਹਾਥੀ-ਤਣੇ ਦੇ ਗਹਿਣਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹੈ (i. 156)।
151 ਪ੍ਰਾਈਮ. ਵਾਰ. ਨੰ. ਪੰਨਾ 25.
152 ਦੋਵੇਂ ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਡੈਮਿਨ, ਪੰਨਾ 84 ਵਿੱਚ ਹਨ।

153 [illegible] (Gardiner. [illegible] 25.)

154 [illegible], [illegible]. [illegible], [illegible] [illegible]-[illegible] [illegible] 'ra, 'Ḥ[illegible]' [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible], [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] VIII [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]-[illegible] [illegible] [illegible] (Gardiner, [illegible]) [illegible] [illegible]

155 [illegible]. [illegible]. [illegible] [illegible] 1881 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] (Plate 17, pl. xviii.) [illegible] [illegible]-[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

156 [illegible] [illegible] ([illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

160 ਮੈਂ ਐਥੇਨੀਅਮ (16 ਅਗਸਤ, 1879) ਨੂੰ ਤਾਂਬੇ ਅਤੇ ਕਾਂਸੀ ਨੂੰ ਨਰਮ ਕਰਨ ਦੇ ਗੁਆਚੇ ਮਿਸਰੀ (ਅਤੇ ਪੇਰੂਵੀਅਨ) ਰਾਜ਼ ਦੀ ਇਸ 'ਰਿਕਵਰੀ' ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦਿੱਤੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਧਾਤੂ ਵਿਗਿਆਨੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਮਿਸ਼ਰਤ ਧਾਤ ਦੁਆਰਾ ਸਖ਼ਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਤਾਂਬੇ ਦਾ ਵਰਣਨ ਗਵਰਨਰ ਪੌਨਾਲ ਦੁਆਰਾ ਆਰਕੀਓਲੋਜੀਆ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੀ ਅਸੇ-ਮਾਸਟਰ ਅਲਚੋਰਨ ਨੂੰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਲੋਹੇ ਦੇ ਕਣ ਮਿਲੇ, ਜੋ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ, ਧਾਤ ਵਿੱਚ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਕ ਦਾ ਕੁਝ ਮਿਸ਼ਰਣ, ਪਰ ਨਾ ਤਾਂ ਚਾਂਦੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਸੋਨਾ।
161 ਇਸ ਬਾਰੇ ਮੈਨੂੰ ਅਧਿਆਇ ਪੰਜ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਕਹਿਣਾ ਪਵੇਗਾ।
162 ਇਹ 'ਸੇਸੋਸਟ੍ਰਿਸ', ਰਾਮਸੇਸ II, ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਪਿਤਾ ਫ਼ਿਰਊਨ ਸੇਤੀ I ਦੀ ਮੂਰਤੀ ਦਾ ਭਾਰ ਸੀ; ਅਧਿਆਇ IX ਵੇਖੋ। ਇਸਦੇ ਗੋਡੇ 'ਤੇ ਖੜ੍ਹਾ ਨਿਗਾਹਬਾਨ ਹੇਠਲੇ ਲੱਤ ਦੀ ਲੰਬਾਈ ਦੇ ਲਗਭਗ ਦੋ-ਤਿਹਾਈ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹੈ (ਵਿਲਕਿਨਸਨ, ਫਰੰਟਿਸਪ. ਭਾਗ ii.)। ਪਲੀਨੀ ਵਿਸ਼ਾਲ ਮੂਰਤੀਆਂ ਦਾ ਇਲਾਜ ਕਰਦਾ ਹੈ, xxxiv. 18।
163 ਜੇ. ਪੀ. ਰੋਸੀਗਨੋਲ ਦੁਆਰਾ ਧਾਤੂਆਂ ਵਿੱਚ ਪੁਰਾਤਨਤਾ। ਪੈਰਿਸ: ਡੁਰੈਂਡ, 1863। 164 ਇਸ ਲਈ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਐੱਫ. ਮੈਕਸ ਮੂਲਰ, ਲੈਕਚਰਜ਼ ਆਨ ਦ ਸਾਇੰਸ ਆਫ਼ ਲੈਂਗੂਏਜ, ਨੇ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਘੱਟ ਪੜ੍ਹੇ-ਲਿਖੇ ਲੇਖਕ (ਭਾਗ ii. ਪੰਨਾ 255. ਲੰਡਨ: ਲੌਂਗਮੈਨਸ, 1873) ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਨਾਲ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ 'ਪੁਰਾਣੇ ਲੋਕ ਉਸ ਲਚਕੀਲੇ ਧਾਤ (ਤਾਂਬੇ) ਨੂੰ ਸਖ਼ਤ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜਾਣਦੇ ਸਨ, ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ ਕਿ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਪਿਘਲਾਉਣ (ਗਰਮ ਕਰਨ?) ਅਤੇ ਪਾਣੀ ਵਿੱਚ ਡੁਬੋ ਕੇ।' ਇਹ ਬਾਅਦ ਵਾਲੀ ਧਾਤ ਨੂੰ ਸੁੰਘਣ ਦੀ ਆਮ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਹੈ।
165 ਸੀਜ਼ਾ ਡੀ ਲਿਓਨ (ਪਹਿਚਾਣ-ਪਛਾਣ ਪੰਨਾ xxviii): ਹੰਬੋਲਟ ਨੇ ਕੁਜ਼ਕੋ ('ਸ਼ਹਿਰ') ਦੇ ਨੇੜੇ ਮਿਲੇ ਇੱਕ ਕੱਟਣ ਵਾਲੇ ਯੰਤਰ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਤਾਂਬੇ ਦੇ 0.94 ਹਿੱਸੇ ਅਤੇ ਟੀਨ ਦੇ 0.06 ਹਿੱਸੇ ਤੋਂ ਬਣਿਆ ਸੀ। ਬਾਅਦ ਵਾਲੀ ਧਾਤ ਦੱਖਣੀ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਮਿਲਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਮੇਰਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਬੋਲੀਵੀਆ ਦੇ ਕੁਝ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇਸਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਹਨ। ਕੁਝ ਯੰਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਟੀਨ ਦੀ ਥਾਂ ਸਿਲਿਕਾ ਨੂੰ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।' ਦੱਖਣੀ ਅਮਰੀਕੀ ਟੀਨ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਅਸ਼ੁੱਧ ਹੈ; ਫਿਰ ਵੀ ਇਹ ਸੀ ਅਤੇ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।
166 ਜ਼ਾਹਰ ਹੈ ਕਿ 'ਨਬ' (ਸੋਨਾ) ਦੇ ਦੋ ਰੂਪ ਹਨ, ਹਾਰ ਅਤੇ ਧੋਣ ਵਾਲਾ ਕਟੋਰਾ। ਅਧਿਆਇ VIII ਵੇਖੋ।
167 ਪਲੀਨੀ, xxxvi. 65.

168 ਇੱਥੇ ਐਲਟਨ, ਆਪਣੀ ਉਮਰ ਦੇ ਹੋਰਨਾਂ ਲੋਕਾਂ ਵਾਂਗ, ਚੈਲਕੋਸ ਨੂੰ 'ਪਿੱਤਲ' ਨਾਲ ਗਲਤ ਅਨੁਵਾਦ ਕਰਦਾ ਹੈ:

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਹਿਲ, ਔਜ਼ਾਰ ਅਤੇ ਸ਼ਸਤਰ ਪਿੱਤਲ ਵਿੱਚ ਚਮਕਦੇ ਸਨ,—ਖਾਨ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹਨੇਰਾ ਲੋਹਾ ਸੁੱਤਾ ਪਿਆ ਸੀ।
169 ਤਾਂਬੇ ਦੀਆਂ ਪਲੇਟਾਂ ਉੱਤੇ ਉੱਕਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਸਿਹਰਾ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ 1460 ਵਿੱਚ ਫਲੋਰੈਂਸ ਦੇ ਮਾਸੋ ਫਿਨਿਗੁਏਰਾ ਨੂੰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ; ਪਰ ਰੋਮਨ ਨਕਸ਼ੇ ਅਤੇ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਉੱਕਰੀ ਕਰਦੇ ਸਨ, ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਹਿੰਦੂਆਂ ਨੇ ਤਾਂਬੇ ਦੀਆਂ ਪਲੇਟਾਂ ਉੱਤੇ ਗ੍ਰਾਂਟਾਂ, ਡੀਡ ਆਦਿ ਉੱਕਰੀ ਕਰਦੇ ਸਨ।
170 ਮੈਨੂੰ ਇਹਨਾਂ ਸਟਾਕ ਹਵਾਲਿਆਂ ਨਾਲ ਵਿਦਵਾਨ ਪਾਠਕ ਨੂੰ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ 'ਤੇ ਅਫ਼ਸੋਸ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਵਿਸ਼ੇ ਦੀ ਸਮਰੂਪਤਾ ਅਤੇ ਇਕਸਾਰਤਾ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ।

171 ਸੋਫੋਕਲਸ ਅਤੇ ਓਵਿਡ ਮੇਡੀਆ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਵਰਜਿਲ ਏਲੀਸਾ ਨੂੰ ਚੈਲਕੋਸ ਦੀ ਦਾਤਰੀ ਵਰਤਦੇ ਹਨ। ਹੋਮਰ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਆਪਣੀਆਂ ਬਾਹਾਂ, ਕੁਹਾੜੀਆਂ ਅਤੇ ਐਡਜ਼ ਲਈ ਉਹੀ ਸਮੱਗਰੀ ਵਰਤਦਾ ਹੈ। ਪੌਸਾਨੀਅਸ ਉਸਦਾ ਪਿੱਛਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਪਿਸੈਂਡਰ ਦੀ ਕੁਹਾੜੀ ਅਤੇ ਮੇਰੀਓਨਸ ਦੇ ਤੀਰ ਦੇ ਆਪਣੇ ਵਰਣਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ; ਉਹ ਫੇਸੇਲਿਸ ਵਿਖੇ ਐਥੀਨ ਦੇ ਮੰਦਰ ਵਿੱਚ ਐਕਲੀਜ਼ ਦੇ ਬਰਛੇ ਦਾ ਵੀ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸਦੀ ਨੋਕ ਅਤੇ ਚੈਲਕੋਸ ਦੀ ਫੇਰੂਲ ਹੈ, ਅਤੇ ਨਿਕੋਮੀਡੀਆ ਵਿਖੇ ਐਸਕੁ ਦੇ ਮੰਦਰ ਵਿੱਚ ਮੈਮਨਨ ਦੀ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਤਲਵਾਰ। ਲੈਪੀਅਸ। ਪਲੂਟਾਰਕ ਸਾਨੂੰ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਥੀਸੀਅਸ ਦੀ ਤਲਵਾਰ ਅਤੇ ਬਰਛੇ ਦਾ ਸਿਰ, ਜੋ ਕਿ ਸਾਈਰੋਸ ਵਿੱਚ ਸਾਈਮਨ ਦੁਆਰਾ ਤੋੜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਤਾਂਬੇ ਦੇ ਸਨ। ਐਂਪੇਡੋਕਲਸ, ਜੋ (ਈ.ਪੀ.ਸੀ. 444)-
ਬਲਦੀ ਠੰਢ ਏਟਨਾ
ਉਹ ਛਾਲ ਮਾਰ ਗਿਆ -
ਉਸਦੇ ਚਾਲਕੋਸ ਤਲੇ ਵਾਲੇ ਸੈਂਡਲ ਸ਼ੂਨ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਧੋਖਾ ਦਿੱਤਾ।
172 ਮੈਕਰੋਬ ਵੇਖੋ। ਸ਼ਨੀ. vi. 3.
173 ਜਾਂ 'ਤਾਂਬੇ ਅਤੇ ਲੋਹੇ ਦੇ ਹਰੇਕ ਕੱਟਣ ਵਾਲੇ ਔਜ਼ਾਰ ਦਾ ਇੱਕ ਫਰਬਿਸ਼ਰ (ਵ੍ਹਾਈਟਰ, ਸ਼ਾਰਪਨਰ = ਐਕੁਏਂਸ)।' ਅਧਿਆਇ IX ਵੇਖੋ।
174 ਮੈਨੂੰ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਆ ਰਿਹਾ ਕਿ ਡਾ. ਇਵਾਨਸ (ਪੰਨਾ 5) ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਕਟਾਂ ਨੂੰ ਕਾਂਸੀ ਦੇ ਹੋਣ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਕਿਉਂ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ 'ਅਣਮਿੱਥੇ ਤਾਂਬੇ ਵਰਗੀ ਢਾਲੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਧਾਤ ਤੋਂ ਸ਼ਾਇਦ ਹੀ ਬਣਾਏ ਜਾ ਸਕਦੇ ਸਨ।' ਉਹ ਐਕਸੋਡਿਸਟ ਇਬਰਾਨੀਆਂ ਦੀ ਧਾਤੂ ਵਿਗਿਆਨ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਸਮਝਦਾ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣਾ ਵਿਗਿਆਨ ਮਿਸਰ ਤੋਂ ਉਧਾਰ ਲਿਆ ਹੁੰਦਾ।
175 ਸੀਸੇ ਦਾ ਵੀ ਜ਼ਿਕਰ ਹੈ, ਪਰ ਟੀਨ ਦਾ ਨਹੀਂ।

176 ਇੱਕ ਖਾਸ ਹੇਰ ਡਰੋਮਿਰ ਨੇ ਜਰਮਨੀ ਵਿੱਚ ਨਰਮ ਕਾਂਸੀ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਇੱਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦਾ ਪੇਟੈਂਟ ਕਰਵਾਇਆ। ਉਸਨੇ ਟੀਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਪਾਰਾ ਮਿਲਾਇਆ, ਅਤੇ ਫਿਰ ਇਸਨੂੰ ਪਿਘਲੇ ਹੋਏ ਤਾਂਬੇ ਨਾਲ ਮਿਲਾਇਆ।
177 ਆਇਰਿਸ਼ ਤਾਂਬੇ ਦੀਆਂ ਤਲਵਾਰਾਂ ਲਈ ਆਰਕੀਓਲੋਜੀ, ਭਾਗ III. ਪੰਨਾ 555 ਵੇਖੋ।
ਇਹਨਾਂ ਦਾ ਭਾਗ II ਵਿੱਚ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਵਰਣਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।
178 ਇਸ ਲਈ ਮੇਲਾ (ii. 7) ਵਿੱਚ ਚੈਲਸੀਸ, ਹੁਣ ਏਗ੍ਰੀਪੋਸ (ਨੇਗਰੋਪੋਂਟੇ)।
179 ਲੋਹੇ ਨਾਲ ਉਲਝਣ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ (ਪਾਲੀ?) ਅਯਾਸ ਵਿੱਚ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹੈ; ਲਾਤੀਨੀ æs ਲਈ ahes (ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਅਹੇਨੀਅਸ ਵਿੱਚ ਪਾਉਂਦੇ ਹਾਂ); ਫ਼ਾਰਸੀ áhan (); ਗੋਥਿਕ ais, ਜਾਂ aiz; ਉੱਚ ਜਰਮਨ er (ਜੋ ਕਿ ਅੱਸ਼ੂਰੀਅਨ ਏਰੂ ਅਤੇ ਅੱਕਾਡੀਅਨ ਹੁਰੂਦ ਹੈ), ਅਤੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਲੋਹਾ। ਜੇ. ਗ੍ਰੀਮ (ਡਾਈ ਨੈਟੁਰਵੋਲਕਰ) ρης ਨੂੰ æs ਨਾਲ ਜੋੜਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਕਿ ਪਲੀਨੀ ਵਿੱਚ æs ਅਤੇ æris metalla ਦਾ ਅਰਥ ਤਾਂਬਾ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਉਸਦੀ ਟੈਲੀਫਸ (xxv.
19) ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਤੋਂ ਸਿੱਖਦੇ ਹਾਂ, ਜਿਸਨੂੰ, ਦੁਆਰਾ, ਕੈਮੋਏਂਸ (ਸੋਨੇਟ lxix.) ਦੁਆਰਾ ਬਹੁਤ ਵੱਖਰੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।
180 ਤਾਂਬਾ ਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਲੋਹੇ ਦਾ ਹੈ, ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਤਾਂਬਾ ਦਾ ਹੈ ਲੋਹੇ ਕਾਮਿਆਂ ਦਿਮਾਗਾਂ ਦਾ। ਜੁਲਾਈ ਪੋਲਕਸ, ਓਨੋਮਾਸਟੀਕਨ, viii. c. 10.
181 ਪੂਰਾ ਸ਼ਬਦ æs cyprium ਸੀ, ਜਿਸਨੂੰ ਪਲੀਨੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਾਰੀਕ ਕਿਸਮ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਦਾ ਹੈ; ਫਿਰ ਇਹ cyprium ਬਣ ਗਿਆ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਣ, ਜੋ ਸਿਰਫ਼ ਸਥਾਨ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ; ਅਤੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ cuprum। ਤੀਜਾ ਸ਼ਬਦ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਪਾਰਟੀਅਨਸ ਦੁਆਰਾ ਕਾਰਾਕਾਲਾ (ਨੰਬਰ 5), ਕੈਂਸਲੀ ਐਕਸ ære ਵੇਲ ਕਪਰੋ (æs ਜਾਂ ਤਾਂਬੇ ਦੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ) ਦੀ ਜੀਵਨੀ ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। Ælius Spartianus ਡਾਇਓਕਲੇਟੀਅਨ ਅਤੇ ਕਾਂਸਟੈਂਟਾਈਨ (ਸਮਿਥ, ਸਬ ਵੋਕਲ) ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਪਲੀਨੀ ਸਾਈਪ੍ਰੋ ਪ੍ਰਾਈਮਾ ਫਿਊਟ æris ਇਨਵੈਨਟੀਓ ਵਿੱਚ ਲਿਖਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਇਸ ਨੂੰ ਸ਼ੱਕੀ ਛੱਡ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇਹ ਤਾਂਬਾ ਜਾਂ ਕਾਂਸੀ ਹੈ; ਪਰ ਸਾਨੂੰ ਪਹਿਲੇ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ 'ਮਿਸੀ' (ਮੂਲ ਪੀਲਾ ਕਾਪਰਾਸ) ਸਾਈਪ੍ਰਸ ਦੇ ਕਾਰਖਾਨਿਆਂ (xxxiii., iv.25, ਅਤੇ xxxiv., xii. 31) ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਂਦਾ ਹੈ। misí ਜਾਂ missí ਸ਼ਬਦ ਅਜੇ ਵੀ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਦੰਦਾਂ ਨੂੰ ਦਾਗ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਵਿਟ੍ਰੋਲਿਕ ਪਾਊਡਰ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਗ੍ਰਿੱਪਾ ਦੀ ਪਤਨੀ ਸਾਈਪ੍ਰੋਸ ਦਾ ਨਾਮ ਸ਼ਾਇਦ ਕਫਰ = ਮਹਿੰਦੀ ਦੇ ਪੌਦੇ ਤੋਂ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ: ਪਲੀਨੀ ਦਾ ਸਾਈਪ੍ਰਸ (xii. 51) ਵੀ ਲਾਓਸੋਨੀਆ ਇਨਰਮਿਸ ਹੈ।
182 ਫਰੈਗ. ਟੌਮ i. ਪੀ. 226. ਸੋਧੋ. ਬਿਪੋਂਟ।
183 ਇਸ ਟਾਪੂ ਨੂੰ ਅਧਿਆਇ VIII ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

184 ਸਾਈਪ੍ਰਸ, ਆਦਿ, ਜਨਰਲ ਲੂਈਸ ਪਾਲਮਾ (ਡੀ ਸੇਸਨੋਲਾ) ਦੁਆਰਾ। ਲੰਡਨ: ਮਰੇ, 1877।
ਲੇਖਕ ਨੇ 1866 ਤੋਂ 1876 ਤੱਕ ਖੁਦਾਈ ਕੀਤੀ, ਅਤੇ ਲਗਭਗ 15,000 ਕਬਰਾਂ ਖੋਲ੍ਹੀਆਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਫੋਨੀਸ਼ੀਅਨ ਸਨ।
185 ਡਬਲਯੂ. II. ਏਂਗਲ ਦੇ ਕਾਇਪ੍ਰੋਸ ਵਿੱਚ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ (ਭਾਗ i. ਪੰਨਾ 14)।
ਦੋਵੇਂ ਜਿਲਦਾਂ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੀ ਖਾਨ ਹਨ; ਇਸਦਾ ਬਹੁਤ ਸਾਰਾ ਹਿੱਸਾ ਹੁਣ ਪੁਰਾਣਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਬਾਅਦ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਲਾਭਦਾਇਕ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਸਿੱਖਣ ਨੂੰ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਲਈ ਘੱਟ ਸਮਾਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
186 'ਸਾਈਪ੍ਰਸ ਵਿੱਚ, ਜਿੱਥੇ ਚਾਲਸਾਈਟਿਸ (ਤਾਂਬਾ ਪਿਘਲਾਉਣ ਵਾਲੇ) ਨਾਮਕ ਪੱਥਰ ਦੇ ਨਿਰਮਾਤਾ ਇਸਨੂੰ ਕਈ ਦਿਨਾਂ ਤੱਕ ਅੱਗ ਵਿੱਚ ਸਾੜਦੇ ਹਨ, ਇੱਕ ਖੰਭਾਂ ਵਾਲਾ ਜੀਵ, ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਮੱਖੀ ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਡਾ, ਅੱਗ ਵਿੱਚ ਤੁਰਦਾ ਅਤੇ ਛਾਲ ਮਾਰਦਾ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।' ਸੈਲਾਮੈਂਡਰ ਦਾ ਇੱਕ ਭਰਾ!
187 ਕੁਝ ਟਿੱਪਣੀਕਾਰ (ਸਟ੍ਰਾਬੋ, vi. I) ਇਸ ਸਥਾਨ ਨੂੰ ਬਰੂਟੀ ਦੀ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਆਸੋਨੀਅਨ ਟੇਮੇਸਾ, ਜਾਂ ਟੈਂਪਸਾ, ਨਾਲ, ਸਾਈਪ੍ਰਸ ਦੇ ਟੇਮੇਸ ਨਾਲ ਮਿਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ।
188 ਹੇਰੋਡੋਟਸ (iii. 23) ਸਾਨੂੰ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ, ਤਾਂਬਾ ਸਾਰੀਆਂ ਧਾਤਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਈਥੋਪੀਆ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਦੁਰਲੱਭ ਅਤੇ ਕੀਮਤੀ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਉੱਥੇ ਕੈਦੀਆਂ ਨੂੰ ਸੋਨੇ ਦੀਆਂ ਬੇੜੀਆਂ ਨਾਲ ਬੰਨ੍ਹਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਤਾਂਬਾ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਐਬੀਸੀਨੀਆ ਵਿੱਚ ਮਿਲਿਆ ਹੈ।
189 ਡਾਇਓਜੀਨਸ ਲਾਰਟੀਅਸ ਵਿੱਚ ਉਸਦੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਭਿਆਨਕ ਸੂਚੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।
190 ਇਹ ਏਰੂਗੋ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਲੋਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਐਸੀਟਿਕ ਐਸਿਡ ਨਾਲ ਨਕਲੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਤਾਂਬੇ ਨੂੰ ਹਰੇ ਲੂਣ ਵਿੱਚ ਬਦਲਦਾ ਸੀ (ਬੇਕਮੈਨ, ਉਪ-ਵਰਡਿਗਰਿਸ ਜਾਂ ਸਪੈਨਿਸ਼ ਹਰਾ)। ਤਾਂਬੇ ਦੇ ਕਾਰਬੋਨੇਟ ਦੇ ਹਰੇ ਜੰਗਾਲ ਨੂੰ ਅਜੇ ਵੀ ਗਲਤੀ ਨਾਲ ਵਰਡਿਗਰਿਸ (ਤਾਂਬੇ ਦਾ ਐਸੀਟੇਟ) ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
191 ਸੇਨੋਫੇਰੂ ਦੇ ਬਰੂਗਸ਼ (ਮਿਸਰ ਦੇ ਅਧੀਨ ਫ਼ਿਰਊਨ, ਭਾਗ i. ਪੰਨਾ 64); ਬਹਾਦਰ ਖੁਫੂ ਜਾਂ ਸੁਫ਼ਿਸ (ਚੀਪਸ); ਫ਼ਿਰਊਨ ਸਾਹੂਰਾ, ਜਾਂ ਸੇਫ਼ਰੀਸ; ਮੇਨਕਾਉਹੋਰ (ਮੇਂਚੇਰੇਸ) ਅਤੇ ਤਤਕਾਰਾ (ਪੰਜਵੇਂ ਰਾਜਵੰਸ਼); ਰਾਜਾ ਪੇਪੀ (ਛੇਵੇਂ ਰਾਜਵੰਸ਼) ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਏ ਵਾਦੀ ਮਗਹਰਾਹ ਵਿਖੇ ਬੇਸ-ਰਿਲੀਫਾਂ ਬਾਰੇ; ਥੂਟਮੇਸ III ਜਾਂ ਮਹਾਨ, ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਭੈਣ ਹਾਸ਼ੋਪ (ਈ.ਪੂ. 1600 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਠਾਰਵੇਂ ਰਾਜਵੰਸ਼), ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਮੁਹਿੰਮਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਨੇ ਹੋਰ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਸਤਾਨਵੇਂ ਤਲਵਾਰਾਂ (ਈ.ਪੂ. 1600) ਪੈਦਾ ਕੀਤੀਆਂ, ਅਤੇ ਜੋ 'ਸੋਨੇ ਦੇ ਤਾਂਬੇ' ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦਾ ਹੈ; ਆਮੋਨ-ਹੋਟੇਪ III ਦਾ, 'ਮਹਾਨ' (ਈ.ਪੂ.

1500 ਦੇ ਆਸਪਾਸ) ਦਾ ਵੀ; ਅਤੇ ਹੋਰ ਫ਼ਿਰਊਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਹ ਖੁਦਾਈ ਕੀਤੀ, ਦੁਆਰਾ ਕਾਫ਼ੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।
192 ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਮੇਡੁਮ ਪਿਰਾਮਿਡ ਦੀਆਂ ਇੱਟਾਂ ਵਿੱਚ ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਭਾਂਡੇ ਮਿਲੇ ਹਨ।
193 ਮੈਨੇਥੋ ਦਾ ਸੂਫ਼ਿਸ ਪਹਿਲਾ, ਸੋਰਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਚੌਥੇ ਰਾਜਵੰਸ਼ ਦਾ ਦੂਜਾ ਰਾਜਾ ਹੈ। ਸੂਫ਼ਿਸ ਦੂਜਾ, ਮੇਜ਼ਾਂ ਦਾ ਖਫਰਾ ਅਤੇ ਯੂਨਾਨੀਆਂ ਦਾ ਸੇਫਰੇਨ ਹੈ।

194 ਹਾਇਰੋਗਲਿਫਿਕ ਕਈ ਰੂਪਾਂ ਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ;
ਇੱਕ ਨਮੂਨੇ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।
195 'ਮਲਾਚਾਈਟ' ਯੂਨਾਨੀ ਮੋਲੋਚੋਟਿਸ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਮੋਹੋਖੇ, ਜਾਂ ਮਾਰਸ਼-ਮੈਲੋ ਤੋਂ ਹੈ; ਜਿੱਥੋਂ ਅਰਬੀ ਮੂਲੁਖੀਏਹ ਆਇਆ ਹੈ। ਪੋਲੈਂਡ ਵਿੱਚ, ਮੈਲਾਚਾਈਟ ਅਤੇ ਫਿਰੋਜ਼ੀ ਦਸੰਬਰ ਦੇ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਕਰਦੇ ਹਨ।
196 ਭਾਵ ਪਟਾਹ ਦਾ ਪਿਆਰਾ, ਖੋਲ੍ਹਣ ਵਾਲਾ, ਕਾਰੀਗਰ ਪਰਮਾਤਮਾ। ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਅਰਬੀ ਫਤਹ ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ 'ਵੈਸ਼-ਰਾਵਣ' ਨਾਲੋਂ ਹੇਥੋਸਟਸ ਲਈ ਇੱਕ ਬਿਹਤਰ ਵਿਉਤਪਤੀ ਹੈ; ਪਰ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ ਇੰਨੀ ਭਰਪੂਰ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਸ਼ਬਦ ਇਸ ਤੋਂ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। 197 ਮੋਂਟੇਰੀਓ ਅਤੇ ਗਾਮਿਟੋ ਦੁਆਰਾ ਲਿਖੀ ਗਈ "ਓ ਮੁਆਤਾ ਕਾਜ਼ੇਂਬੇ", ਦੱਖਣ-ਪੂਰਬੀ ਅਫ਼ਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਤਾਂਬੇ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਮੂਲ ਨਿਵਾਸੀਆਂ ਲਈ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਜਾਣੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਮੈਨੂੰ ਸ਼੍ਰੀ ਹੂਕਰ, ਸੀ.ਈ. ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ (ਪੇਸ ਹੇਰੋਡੋਟਸ) ਨੂੰ 'ਅਬੀਸੀਨੀਆ ਤੋਂ ਭੇਜੇ ਗਏ ਦੇਸੀ ਤਾਂਬੇ ਦੇ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਨਮੂਨੇ' ਦੇਖੇ ਹਨ।
198 ਆਰ.ਐਨ., ਸੀ.ਬੀ., ਆਦਿ, ਅਫਰੀਕਾ ਭਰ ਵਿੱਚ, ਭਾਗ 1. ਪੰਨੇ 134, 319; ਅਤੇ ਭਾਗ 2. ਪੰਨੇ 149, 329।
199 ਪੁਰਤਗਾਲੀਆਂ ਦੀਆਂ ਯਾਤਰਾਵਾਂ, ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦਾ ਸੰਗ੍ਰਹਿ, ਅਤੇ ਸੀ.
200 ਲੇਅਰਡ ਦਾ ਨੀਨਵੇਹ, i. 224, ii. 415; 6 ਵਾਂ ਸੰਪਾਦਨ। 1854।
201 ਇਸ ਲਈ ਸਾਡਾ ਪੈਕਫੌਂਗ, ਜਾਂ ਚੀਨ ਦਾ ਜਰਮਨ ਚਾਂਦੀ, ਤਾਂਬਾ (50 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ), ਨਿੱਕਲ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਕ (25 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਹਰੇਕ) ਦਾ ਮਿਸ਼ਰਤ ਧਾਤ।
202 ਚੀਨੀ ਡਿਪਾਜ਼ਟਰੀ ਚੀਨੀ ਅਤੇ ਜਾਪਾਨੀ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੇ ਜਾਂਦੇ ਸੰਦਾਂ ਦੇ ਸੌ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ ਦਿੰਦੀ ਹੈ।
203 ਐਫਆਈਆਰ ਜਾਂ ਡਰ (ਵੀਰ, ਇੱਕ ਆਦਮੀ), ਅਤੇ ਬੋਲਗ (ਬੋਲਗੀ, ਬੈਲਗੋ), ਇੱਕ ਢਿੱਡ, ਥੈਲਾ, ਬਜਟ, ਜਾਂ ਤਰਕਸ਼। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੱਖਣੀ ਬ੍ਰਿਟੇਨ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲਿਆ, ਅਤੇ 'ਮਾਈਲਸੀਅਨ' ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਤੀਜੀ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਬਸਤੀ ਬਣਾਈ, ਮਿਲਿਧ ਜਾਂ ਮਿਲੇਧ (ਸੇਂਚਸ

ਮੋਰ) ਦੇ ਪੁੱਤਰ, ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਾਈਲਸ, ਸਿਪਾਹੀ। ਉਸਦੇ ਦੋ ਪੁੱਤਰ ਸਨ, ਐਮਰ ਅਤੇ ਏਰੇਮ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਆਇਰਿਸ਼ ਨਸਲ ਉਤਪੰਨ ਹੋਈ ਹੈ। ਪ੍ਰੋ. ਰਾਈਸ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਐਮਰ, ਟੌਲੇਮੀ ਦੁਆਰਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇਵਰਨੀ ਜਾਂ ਪੂਰਵ-ਸੇਲਟਿਕ ਆਬਾਦੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ; ਅਤੇ ਏਰੇਮ, ਜਿਸਦਾ ਅਰਥ ਹੈ 'ਇੱਕ ਕਿਸਾਨ,' ਈਰਾਨੀ ਨਸਲ ਜਿਸਨੇ ਸ਼ਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਭੀੜ ਵਿੱਚ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕੀਤੀ। ਚੌਥੀ ਬਸਤੀ ਟੂਆਥਾ (ਲੋਕ, ਉਦਾਹਰਨ ਲਈ ਟੂਆਥਾ-ਈਰੇਨ = ਏਰਿਨ ਦੇ ਲੋਕ) ਸੀ, ਜਿਸਦਾ ਨਾਮ ਡੈਨੇਅਰ ਤੋਂ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਇੱਕ ਅਜਨਬੀ, ਵਿਦੇਸ਼ੀ, ਅਤੇ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਇੱਕ ਡੇਨ। ਸਾਨੂੰ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਾਵਾਂ ਤੋਂ ਕਿੰਨਾ ਸੱਚਾ ਇਤਿਹਾਸ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਉਪ-ਸ਼ਬਦ ਬਣ ਗਏ ਸਨ, ਵਰਤਣ ਲਈ ਲਗਭਗ ਹਾਸੋਹੀਣੇ ਸਨ।
204 ਬਾਨ (ਸਾਡਾ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ 'ਭੂਰਾ', ਜਿਵੇਂ ਕਿ 'ਮੌਲੀ ਬਾਊਨ' ਵਿੱਚ), ਚਿੱਟਾ, ਲਾਤੀਨੀ ਕੈਨਸ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕ ਨਾਂਵ ਸਾਰਥਕ ਵੀ ਹੈ, ਜਿਸਦਾ ਅਰਥ ਹੈ 'ਤਾਂਬਾ'।
205 ਵਾਈਲਡ, ਕੈਟਾਲਾਗ, ਪੰਨੇ 58, 356।
206 ਮਤਲਬ ਟੇਕਟੇਟਨ = 'ਮੈਨੂੰ ਨਹੀਂ ਪਤਾ।' ਇਸ ਲਈ ਫਰਾਤ ਦਰਿਆ ਦੇ ਇੱਕ ਪੁਰਾਣੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਚਾਰਟ 'ਤੇ ਮਾਦਰੀ।
207 ਕੋਲੰਬਸ ਦੇ ਚੋਣਵੇਂ ਪੱਤਰ, ਅਤੇ ਸੀ. ਪੰਨਾ 201. ਆਰ. ਐਚ. ਮੇਜਰ ਦੁਆਰਾ ਅਨੁਵਾਦਿਤ, ਹਕਲੂਇਟ ਸੋਸਾਇਟੀ, 1870।
208 ਹੰਬੋਲਟ, ਟ੍ਰੈਵਲਜ਼, iii. 194.
209 ਯੈਂਕਾਸ ਦੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ। ਕਲੇਮੈਂਟਸ ਆਰ. ਮਾਰਖਮ, ਸੀ.ਬੀ. ਹਕਲੂਇਟ ਸੋਸਾਇਟੀ, 1871 ਦੁਆਰਾ ਅਨੁਵਾਦਿਤ।
210 ਡੈਨੀਅਲ ਵਿਲਸਨ ਦਾ ਪ੍ਰੀਹਿਸਟੋਰਿਕ ਮੈਨ, ਭਾਗ i. ਅਧਿਆਇ viii.; ਦ ਮੈਟਲਰਜਿਕ ਆਰਟਸ, ਤਾਂਬਾ (ਪੰਨੇ 231–79)। ਯੇਲ ਕਾਲਜ ਦੇ ਪ੍ਰੋ. ਬੁਰਸ਼ ਨੇ ਹਿਸਾਬ ਲਗਾਇਆ ਕਿ 1858 ਵਿੱਚ 6,000 ਟਨ ਦੀ ਪੈਦਾਵਾਰ ਹੋਈ ਸੀ।
211 ਆਰ.ਈ., ਸਪੈਨਿਸ਼ ਅਮਰੀਕਾ, ਆਦਿ (ਫਿਲਾਡੇਲਫੀਆ: ਅਬ੍ਰਾਹਮ ਸਮਾਲ, 1819), ਪੰਨਾ 49।
212 ਇਹ ਯੂਨਾਨੀ ਅਤੇ ਰੋਮਨ ਵਾਂਗ, ਸਦੀਆਂ (ਪਚਾਕਾਸ), ਚਿਲੀਆਰਚੀਜ਼ (ਹੁਰੰਗੋਸ), ਅਤੇ ਇੰਸਪੈਕਟਰਸ਼ਿਪਾਂ (ਟੋਕਰੀਕ੍ਰੋਕ) ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਾਇਲਟੀ ਦੇ ਅਧੀਨ। ਇਹ ਸੰਗਠਨ ਯੰਕਾ ਇੰਟੀ-ਕਾਪਕ (ਮਹਾਨ), ਈਸਾ ਪੂਰਵ 1500-1600 ਦੇ ਕਾਰਨ ਸੀ। ਸਮਕਾਲੀ ਯੂਰਪੀਅਨਾਂ ਨਾਲੋਂ ਛੋਟੇ ਨਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਜਹਾਜ਼ਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਬੇੜਾ ('ਮੈਗਨਾ ਕੋਲਚਾਰਮ ਕਲਾਸਿਸ') ਸੀ, 'ਨੇਵੀਜੀਸ ਵੈਲੀਫੀ-ਕੈਂਟੂਰ ਨਿਹਿਲੀ ਵੈਸਟਰੀਸ ਮਾਈਨੋਰਿਬਸ,' ਪੀ. ਮਾਰਟਰ (ਡਿਕੈਡ. ii. ਲਿਬ. 3) ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਨਾ ਤਾਂ ਯਾਤਰੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ

ਇਤਿਹਾਸਕਾਰ ਨੇ ਇਹ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਸੰਗਠਨ ਕੁਝ ਯੂਰਪੀਅਨ ਸਾਹਸੀ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਛੂਹਣ 'ਤੇ ਕਿਵੇਂ ਟੁਕੜੇ-ਟੁਕੜੇ ਹੋ ਗਿਆ।
ਮੈਂ ਐਮ. ਵਿਸੇਂਟੇ ਐਫ. ਲੋਪੇਜ਼ ਦੇ ਯੋਗ ਕੰਮ, ਲੇਸ ਰੇਸ ਏਰੀਨੇਸ ਡੂ ਪੇਰੋ (ਪੈਰਿਸ: ਫ੍ਰੈਂਕ, 1871) ਨੂੰ ਦਿਲਚਸਪੀ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਹੈ: ਉਹ ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਪਿਰਹੁਆ ਤੋਂ ਲਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਸਿਰਜਣਹਾਰ ਲਈ ਦੇਵਤਾ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਪਹਿਲਾ ਯੰਕਾ ਹੈ। ਉਹ ਗਾਰਸੀਲਾਸੋ ਡੇ ਲਾ ਵੇਗਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ (ਪੰਨਾ 17) ਅਪਣਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸਨੇ ਯੰਕਾਰਲ ਸਾਮਰਾਜ ਨੂੰ 400 ਸਾਲ ਦਿੱਤੇ, ਸੋਲ੍ਹਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਬਾਅਦ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਡਾ. ਫਰਨਾਂਡੋ ਮੋਂਟੇਸੀਨੋਸ ਐਲ ਵਿਜ਼ਿਟਾਡੋਰ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ, ਜਿਸਨੂੰ ਮਾਰਖਮ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਯੰਕਾਸ ਦੇ ਨਾਰਵੇਟਿਵਜ਼ (ਹਕਲੁਇਟ, 1873)। ਮੋਂਟੇਸੀਨੋਸ ਅਰਮੀਨੀਆ ਤੋਂ ਪੇਰੂਵੀਆਂ ਨੂੰ ਲਿਆਉਂਦਾ ਹੈ ਪੰਜ ਮੋਂਟੇਸੀਨੋਸ 'ਹੜ੍ਹ' ਤੋਂ ਪੰਜ ਸਦੀਆਂ ਬਾਅਦ ਅਰਮੀਨੀਆ ਤੋਂ ਪੇਰੂਵੀਆਂ ਨੂੰ ਲਿਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਰਾਜਵੰਸ਼ ਨੂੰ 101 ਸਮਰਾਟਾਂ ਦੇ ਨਾਲ 4,000 ਸਾਲ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ; ਇਹ ਪਿਰਹੁਆ ਮਾਨਕੋ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਮਾਨਕੋ ਕਪਾਕ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ; ਅਤੇ ਸਿੰਚੀ ਰੋਕਾ (ਮੋਂਟੇਸੀਨੋਸ ਦਾ ਨੰਬਰ xcv.) ਗਾਰਸੀਲਾਸੋ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰਤ ਸੰਸਥਾਪਕ ਹੈ (ਪੰਨਾ 25)।
ਪਰ ਮੈਂ ਐਮ. ਲੋਪੇਜ਼ ਦੇ 'ਆਰੀਅਨਵਾਦ' (ਜ਼ੇਂਡ ਅਤੇ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ) ਜਾਂ 'ਟੂਰਾਨੀਅਨਵਾਦ' (ਚੀਨੀ ਅਤੇ ਟਾਰਟਰ) ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਕਿਚੂਆ ਅਜੀਬ ਹਿੰਦੂ ਦਿਮਾਗੀ ਚਿੰਨ੍ਹ (ਜੋ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ) ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ '1' ਦੀ ਘਾਟ ਹੈ, ਜੋ 'ਇੰਡੋ-ਯੂਰਪੀਅਨ' ਭਾਸ਼ਣ ਵਿੱਚ ਆਮ ਹੈ; ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਲੀਮਾ, 'ਰੀਮਾ' ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਸਦਾ ਕੋਈ ਦੋਹਰਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਤੇ ਪੁਲਿੰਗ ਅਤੇ ਇਸਤਰੀ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅੰਤਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪਰ ਉਸ ਲਾਇਸੈਂਸ ਨਾਲ ਜੋ ਐਮ. ਲੋਪੇਜ਼ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਕੋਈ ਵੀ ਭਾਸ਼ਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਸਿੰਹਾ ਤੋਂ ਚਿੰਕਾ, 'ਸ਼ੇਰ' (ਪੰਨਾ 138); ਹਕਚਿਕਿਸ = ਹਸ਼ੀਸ਼, 'ਨਸ਼ਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਜੜੀ ਬੂਟੀ'; ਕੇਕੇਂਟੀ, 'ਹਮਿੰਗ-ਬਰਡ,' ਕੁਵਾਨ ਤੋਂ, 'ਹਮ'; ਹੁਆਹੁਆ, 'ਪੁੱਤਰ,' ਸੁ ਤੋਂ, 'ਜਨਮ ਕਰਨ ਲਈ,'

ਸੁਨੁਸ, ਆਦਿ, (ਜਦੋਂ ਮਿਸਰ ਵਿੱਚ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਸੁ ਹੈ); ਅਤੇ ਮਾਮਾ, 'ਮਾਂ', ਮਾਟਾ ਤੋਂ, µ τηρ, ਮਾਟਰ, ਜਦੋਂ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਨੀਲ-ਧਰਤੀ ਵਿੱਚ ਮਿਊਟ ਅਤੇ ਮੂਕ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਮਾਰਾ, 'ਮਾਰਨ', 'ਮੌਤ' ਲਈ, ਪੁਰਾਣਾ ਕਾਪਟਿਕ ਮੇਰ, ਮੇਰਾਨ, 'ਮਰਨਾ' ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖਦਾ ਹੈ; ਅਤੇ ਮਯੂ, 'ਪਾਣੀ', ਮੂ ਲਈ।
ਇਸ ਲਈ ਮੈਂ ਕਿਚੂਆ ਜੜ੍ਹਾਂ ਲਈ ਮੋਨੋਸਿਲੈਬਿਕ ਮਿਸਰੀ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ, ਸਰਵਨਾਂ ਦੇ ਦੋ ਰੂਪਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਅਲੱਗ ਕੀਤਾ ਗਿਆ (ਨਯੋਕਾ = ਮੈਂ = ਅਨੁਕ) ਅਤੇ ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ (ਹੁਆਹੁਆ-, 'ਮੇਰਾ ਪੁੱਤਰ;' ਹੁਆਹੁਆ-ਕੀ, 'ਤੇਰਾ ਪੁੱਤਰ;' ਹੁਆਹੁਆ-ਯੂ,

'ਉਸਦਾ ਪੁੱਤਰ')। ਐਂਡੀਜ਼ ਦੀ ਸੁੰਦਰਤਾ ਨੀਲ ਘਾਟੀ ਵਰਗੀ ਸੀ; ਕੋਨ ਮਿਸਰੀ ਤੁਮ ਹੈ, 'ਡੁੱਬਦਾ ਸੂਰਜ'। ਦੇਵਤਾ ਪਾਪਾਚਾ ਆਪਣੇ ਸਿਰ 'ਤੇ ਪਟਾਹ ਦਾ ਸਕਾਰਾਬ æ ਅਸ, ਜਾਂ ਰਚਨਾਤਮਕ ਸ਼ਕਤੀ ਪਹਿਨਦਾ ਹੈ। ਪਿਰਾਮਿਡ ਅਤੇ ਮੇਗਾਲਿਥਿਕ ਇਮਾਰਤਾਂ ਵੀ ਨੀਲੋਟਿਕ ਹਨ। ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਭਾਂਡੇ ਤਿੰਨ ਕਈ ਸ਼ੈਲੀਆਂ ਦਿਖਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਮਿਸਰੀ, ਏਟਰਸਕਨ, ਅਤੇ ਪੇਲਾਸਜਿਕ। ਆਬਾਦੀ ਨੂੰ ਚਾਰ ਮਿਸਰੀ ਜਾਤੀਆਂ (ਪੰਨਾ 396), ਪੁਜਾਰੀ (ਮੈਨਕੋਸ ਅਤੇ ਅਮਾਉਟਾਸ), ਸਿਪਾਹੀ (ਏ ਯੂਕਾਸ, ਔਕਾਸ), ਕਿਸਾਨ (ਯੂਇਸਸ), ਅਤੇ ਚਰਵਾਹੇ ਜਾਂ ਖਾਨਾਬਦੋਸ਼ (ਚਾਕੀ) ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਸੀਜ਼ਾ ਡੀ ਲਿਓਨ (ਪੰਨਾ 197) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਉਹ ਆਪਣੇ ਘਰਾਂ ਨਾਲੋਂ ਆਪਣੀਆਂ ਕਬਰਾਂ ਦੀ ਇਮਾਰਤ ਅਤੇ ਸਜਾਵਟ ਬਾਰੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸੋਚਦੇ ਸਨ; ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਮਮੀਆਂ ਛੋਟੀਆਂ ਮੂਰਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਸਨ, ਅਤੇ ਲਾਸ਼ ਫੈਰੀਮੈਨ ਦੀ ਫੀਸ ਚੁੱਕਦੀ ਸੀ। ਕੋਪਨ (ਯੂਕਾਟਨ) ਦਾ ਪਿਰਾਮਿਡ, 122 ਫੁੱਟ ਉੱਚਾ, ਜਿਸਦੀਆਂ 6-ਫੁੱਟ ਪੌੜੀਆਂ ਹਨ, ਸੱਕਾਰਾਹ ਦਾ ਹੈ। ਮੂਰਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਯੂਕਾਟਨ ਦਾੜ੍ਹੀ ਫ਼ਿਰਊਨ ਦੀ ਹੈ। ਹਾਥੀ-ਤਣੇ ਦੇ ਗਹਿਣੇ (ਸਟੀਫਨਜ਼, ii. 156) ਇੰਡੋ-ਚੀਨੀ ਹਨ। ਹੰਸ-ਪ੍ਰਜਨਨ (ii. 179) ਮਿਸਰੀ ਹੈ। ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਦੇ ਘਰ ਦੀ ਟੋਲਟੇਕ ਦੰਤਕਥਾ (ii. 172) ਵੀ ਦੇਖੋ।
213 'ਸੁੰਦਰ ਘਾਟੀ, ਅੰਡਾਹੁਆਲਾਸ,' ਅੰਤਾ ਅਤੇ ਹੁਆਲੀਆ ਤੋਂ ਹੈ, ਆਸਣ - ਭਾਵ ਤਾਂਬੇ ਦੇ ਰੰਗ ਦੇ ਘਾਹ ਦੇ ਮੈਦਾਨ।' ਸੀਜ਼ਾ ਡੀ ਲਿਓਨ ਵਿੱਚ ਅੰਤਾ ਤਾਂਬੇ ਦਾ ਜਾਪਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਦੂਜੇ ਲੇਖਕ ਇਸਨੂੰ ਕਾਂਸੀ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ।
214 ਪੇਰੂਵੀਅਨ ਪੁਰਾਤਨ ਵਸਤਾਂ, ਡੌਨ ਐਮ.ਈ. ਡੀ ਰਿਵੇਰੋ ਅਤੇ ਜੇ.ਜੇ. ਵਾਨ ਚਚੁਡੀ ਦੁਆਰਾ।
215 ਜਦੋਂ ਧਾਤ ਬਹੁਤ ਸਖ਼ਤ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਸੀ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੇਸੀ ਚਾਂਦੀ ਦੀਆਂ ਖਾਣਾਂ ਛੱਡ ਦਿੱਤੀਆਂ, ਅਤੇ ਉਹ ਇਸਨੂੰ ਛੋਟੇ ਪੋਰਟੇਬਲ ਚੁੱਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਪਿਘਲਾਉਂਦੇ ਸਨ। ਉਹ ਰਸਾਇਣਕ ਸੰਜੋਗਾਂ, ਸਲਫੇਟ, ਐਂਟੀਮੋਨੀਅਲ, ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਜਾਣਦੇ ਸਨ; ਅਤੇ ਉਹ ਤੇਜ਼ ਚਾਂਦੀ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਕੁਏਲਾ (ਖੇਲੇ, ਜਾਂ ਲੋਹਾ) ਦੀਆਂ ਖਾਣਾਂ ਸਨ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸਨੂੰ ਕੱਢਣ ਵਿੱਚ ਮੁਸ਼ਕਲ ਆਉਂਦੀ ਸੀ। ਪਿਘਲਾਉਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਉਹ ਟਾਕਾਨਾ (ਹਥੌੜਾ), ਮੋਲਡ ਵਿੱਚ ਢਾਲਿਆ, ਜੜ੍ਹਾਂ ਅਤੇ ਸੋਲਡਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਸਨ। 216 ਈਵਬੈਂਕ, ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਹੁਣ ਹੋਰ, ਇੱਕ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਢਾਲੇ ਹੋਏ ਕੁਹਾੜੇ ਦਾ ਚਿੱਤਰ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ (ਪੰਨਾ 455)। ਉਹ ਅੰਟਾ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ ਕਾਂਸੀ ਨਾਲ ਕਰਦਾ ਹੈ (ਪੰਨਾ 455)· 217 ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਪੁਰਾਣੀ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਲੇਖਾਂ ਤੋਂ ਕਾਪੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਪੈਲੇਂਕ ਦੀ ਤਲਵਾਰ ਦੇ ਪੱਛਮੀ ਪਾਸੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਿਸਰੀ (ਸਟੀਫਨਜ਼, ਯੂਕਾਟਨ) ਹੈ। ਮੈਂ ਇਹ ਦਿਖਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਯੂਰਪ, ਏਸ਼ੀਆ, ਅਫਰੀਕਾ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਤੋਂ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕਿੰਨੀ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਬੇਘਰ ਹੋਏ ਮਲਾਹਾਂ ਨੂੰ ਵਹਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ

ਸਕਦਾ ਹੈ। ਐਂਥਰੋਪੋਲੋਜੀਆ, ਨੰਬਰ 1, ਅਕਤੂਬਰ 1873 ਵਿੱਚ 'ਬ੍ਰਾਜ਼ੀਲ ਦੇ ਓਸਟ੍ਰੇਰਾ' ਵੇਖੋ।
218 ਪੁਰਾਤਨਤਾ, ਨਸਲੀ ਵਿਗਿਆਨ, ਅਤੇ ਹੋਰ ਖੋਜਾਂ। ਵਿਲੀਅਮ ਬੋਲਰਟ ਦੁਆਰਾ। ਲੰਡਨ: ਟ੍ਰੁਬਨਰ, 1860। ਸਾਨੂੰ ਸ਼ਾਇਦ 'ਪਿੱਤਲ' ਨੂੰ 'ਕਾਂਸੀ' ਵਿੱਚ ਬਦਲਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉਹ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ (ਪੰਨਾ 90) ਕਿ 'ਪੇਰੂਵੀਅਨ ਪਿੱਤਲ ਦੇ ਸੰਦਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਸਨ।' 219 ਬ੍ਰਾਜ਼ੀਲ ਵਿੱਚ ਜੀਵਨ ਦਾ ਅੰਤਿਕਾ (ਸੈਂਪਸਨ ਲੋ, 1856)।
220 ਇਸ ਚਿੱਟੇ ਕਾਪਰਾਸ ਨੂੰ 1855 ਦੇ ਵੇਸੁਵੀਅਨ ਫਟਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਫਿਊਮਰੋਲਾਂ 'ਤੇ ਸਕੈਚੀ ਦੁਆਰਾ ਖੋਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।
221 ਪੀਲੇ ਰੰਗ ਨਾਲ ਸੋਨਾ ਅਤੇ ਚਿੱਟੇ ਰੰਗ ਨਾਲ ਚਾਂਦੀ ਦਿਖਾਈ ਗਈ। ਡਾ. ਇਵਾਨਸ (ਕਾਂਸੀ, &c. ਪੰਨਾ 7) ਸੁਝਾਅ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕਸਾਈ (ਵਿਲਕਿਨਸਨ, iii. 247) ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੀ ਗਈ ਗੋਲ ਨੀਲੀ ਪੱਟੀ ਸਟੀਲ ਦੀ ਨਹੀਂ ਸੀ; ਪਰ ਉਸਦੇ ਕਾਰਨ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਸੰਤੁਸ਼ਟੀਜਨਕ ਹਨ। ਫਾਈਲ ਜੰਗਲੀਆਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਆਮ ਸੰਦ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਲੱਕੜ ਦੀਆਂ ਪਕੜਾਂ ਅਤੇ ਹੈਂਡਲਾਂ ਨੂੰ ਕਰਾਸ-ਹੈਚਿੰਗ ਦੇ ਅਭਿਆਸ ਤੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੀ ਏ. ਐਚ. ਰਿੰਡ (ਥੀਬਸ, &c.) ਧਾਤੂ ਵਸਤੂਆਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਮਿਸਰੀ ਲੋਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੇ ਗਏ ਰੰਗਾਂ ਦੀ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਭਾਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਉਹ ਲਾਲ ਅਤੇ ਹਰੇ ਨੂੰ ਉਲਝਣ ਵਿੱਚ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ।
222 ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਰਿੰਗ-ਮੇਲ ਦਾ ਇੱਕ ਨੀਲਾ ਜੰਗੀ ਹੈਲਮੇਟ (ਲੇਪਸੀਅਸ, ਡੇਨਕਮੇਲਰ, iii. 115 ਅਤੇ c.), ਲੱਕੜ ਦੇ ਹੈਂਡਲ ਵਾਲਾ ਇੱਕ ਨੀਲਾ ਜੰਗੀ ਹੈਚੇਟ, ਅਤੇ ਰਾਮਸੇਸ III ਦੇ ਮਕਬਰੇ ਵਿੱਚ ਭੂਰੇ-ਲਾਲ ਅਤੇ ਨੀਲੇ (ਤਾਂਬਾ ਅਤੇ ਲੋਹੇ) ਨਾਲ ਨੋਕਦਾਰ ਬਰਛੇ ਹਨ। ਟੂਟੰਕਾਮੁਨ ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਇਥੋਪੀਅਨ ਰਾਜੇ ਦੀ ਜੰਗੀ-ਕਾਰ ਵਿੱਚ ਨੀਲੇ ਪਹੀਏ ਅਤੇ ਪੀਲੇ (ਸੋਨੇ) ਦਾ ਸਰੀਰ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਲੇਪਸੀਅਸ ਅੱਗੇ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ: 'ਇਹ ਬਹੁਤ ਹੀ ਕਮਾਲ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਪੁਰਾਣੇ ਸਾਮਰਾਜ ਦੇ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਨੀਲੇ- ਪੇਂਟ ਕੀਤੇ ਯੰਤਰਾਂ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣਾ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਮਿਲਦਾ ਹੈ।' ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਲੋਹਾ ਅਤੇ ਸਟੀਲ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਸਨ।
223 ਪੂਰਵ ਇਤਿਹਾਸਕ ਮਨੁੱਖ, ਅਧਿਆਇ viii.

224 ਇਸਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਸ਼੍ਰੀ ਈ. ਟੂਕੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸਦੇ ਨਤੀਜੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸਨ:

ਤਾਂਬਾ 97˙12

ਆਰਸੈਨਿਕ 2˙29

ਲੋਹਾ 0˙43

ਟੀਨ, ਸੋਨੇ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨਾਂ ਵਾਲਾ। 0˙24

100˙08

ਟੀਨ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਸ਼ਾਇਦ ਅਚਾਨਕ ਹੋਈ ਹੋਵੇ। ਆਰਸੈਨਿਕ ਦੇ ਅਨੁਪਾਤ (2 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ) ਤੋਂ ਧਾਤ ਨੂੰ ਸਖ਼ਤ ਕਰਨ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ, ਫਿਰ ਵੀ ਇਹ ਇੰਨਾ ਨਰਮ ਸੀ ਕਿ ਲਗਭਗ ਬੇਕਾਰ ਸੀ।
225 ਅਧਿਆਇ 9 ਵੇਖੋ।
226 ਇਹ ਰੋਮਨ ਦੇ 'ਇੱਕ ਚੀਜ਼ ਛਾਤੀ ਵਿੱਚ ਬੰਦ ਰੱਖੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਦੂਜੀ ਜੀਭ 'ਤੇ ਤਿਆਰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ' ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ।
227 ਇਸ ਲਈ ਯਹੂਦੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸੁੰਨਤ ਲਈ ਤਿੱਖੇ ਚਾਕੂ (ਯਹੋਸ਼ੁਆ ਆਇਤ 2-3) ਸਾਈਲੈਕਸ ਦੇ ਸਨ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮਿਸਰੀਆਂ ਤੋਂ ਸਿੱਖੇ ਸਨ; ਅਤੇ ਇਹ ਰਿਵਾਜ ਧਾਤ ਦੇ ਬਲੇਡਾਂ ਦੀ ਕਾਢ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਬਾਅਦ ਵੀ ਜਾਰੀ ਰਿਹਾ।
228 ਇਸਨੂੰ ਹੇਰ ਰਾਮਸੌਰ ਦੁਆਰਾ ਖੋਲ੍ਹਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਬਾਰਨ ਈ. ਵਾਨ ਸੈਕੇਨ ਦੁਆਰਾ ਦਾਸ ਗ੍ਰੈਬਫੀਲਡ ਵਾਨ ਹਾਲਸਟੈਟ ਵਿੱਚ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਵਰਣਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੈਨੂੰ ਅਧਿਆਇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਬਾਰੇ ਹੋਰ ਕਹਿਣਾ ਹੋਵੇਗਾ। xiii.
229 ਪ੍ਰਿੰਸੇਪਸ ਦੇ ਲੇਖ (ਲੰਡਨ, 1858), ਭਾਗ i. ਪੰਨਾ 222, ਪੰਨਾ xliv. ਚਿੱਤਰ 12, ਅਤੇ ਜਰਨ. ਆਰ. ਐਸ. ਸੋਕ. ਬੰਗਾਲ, ਭਾਗ vii. ਪੰਨਾ xxxii. ਚਿੱਤਰ 12. ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਤਾਂਬੇ ਨੂੰ ਪਿਘਲਾਉਣ ਦੇ ਲੰਬੇ ਵੇਰਵੇ ਸਾਇੰਸ ਗਲੀਨਿੰਗਜ਼, ਪੰਨਾ 380 ਅਤੇ ਭਾਗ, ਨੰ. 36, ਦਸੰਬਰ 1831, ਕਲਕੱਤਾ, ਅਤੇ ਪਰਸੀ (ਮੈਟਲ. ਪੰਨਾ 387) ਵਿੱਚ ਮਿਲਦੇ ਹਨ; ਬਾਅਦ ਵਾਲਾ ਜੀਓਲ ਸਰਵੇਖਣ ਦੇ ਸ਼੍ਰੀ ਐਚ. ਐਫ. ਬਲੈਨਫੋਰਡ ਦੁਆਰਾ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸਨੇ ਹਿਮਾਲੀਅਨ ਸਿੱਕਮ ਅਤੇ ਐਨਸੀਪੌਲੀਜ਼ ਤਿਰਹਾਈ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਐਨ ਕੀਤੇ ਸਨ। ਮਜ਼ਦੂਰ, ਜੋ ਕਿ ਨੀਵੀਂ ਜਾਤੀ ਦੇ ਹਨ, ਲਗਭਗ ਤਿੰਨ ਫੁੱਟ ਉੱਚੀਆਂ ਛੋਟੀਆਂ ਬਲਾਸਟ-ਭੱਠੀਆਂ ਵਿੱਚ ਪੱਥਰ ਜਿੱਤਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਕੋਲਾ ਅਤੇ ਗਊ-ਚਿੱਪਾਂ ਨੂੰ ਸਾੜਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਘਟਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕਾਰਬੋਨੇਟ, ਸਗੋਂ ਗੰਧਕ ਵਾਲੇ ਧਾਤ, ਤਾਂਬੇ ਦੇ ਪਾਈਰਾਈਟਸ, ਮੁੰਡਿਕ (ਲੋਹੇ ਦੇ ਪਾਈਰਾਈਟਸ) ਦੇ ਮਿਸ਼ਰਣ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ।
230 ਪੈਮਾਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਾਸਕਾਸਿਨ (1 ਸੈਮ.xvii.) ਦੁਆਰਾ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਹਨ, ਜੋ ਕਿ ਲੇਵੀਟਿਕਸ ਅਤੇ ਈਜ਼ਕੀਲ ਵਿੱਚ ਮੱਛੀ-ਪੈਮਾਨੇ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

231 ਸ਼ੇਕੇਲ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ 220 ਗ੍ਰਾਮ (ਟ੍ਰੌਏ) ਦਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਭਾਰ ਨੂੰ ਕ੍ਰਮਵਾਰ 22˙91 ਅਤੇ 190˙7 ਪੌਂਡ ਤੱਕ ਘਟਾ ਦੇਵੇਗਾ; ਪਰ ਮੈਮੋਨਾਈਡਜ਼ ਇਸਨੂੰ = 320 ਜੌਂ ਦੇ ਦਾਣੇ = ਟਰੌਏ ਦੇ ਦਾਣੇ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਪਾਰਕਹਰਸਟ (ਲੈਕਸ., ਸ.ਵ. 'ਅਮਾਤ') ਵੇਖੋ। ਦੋਵੇਂ ਅੰਕੜੇ ਘੋੜੇ ਲਈ ਇੱਕ ਢੁਕਵਾਂ ਬੋਝ ਬਣਦੇ; ਅਤੇ ਬਰਛੀ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਬੇਕਾਰ ਚੀਜ਼ ਹੁੰਦੀ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਦਸ ਫੁੱਟ ਲੰਬੇ ਆਦਮੀ ਦੁਆਰਾ ਇਸਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਮੈਂ ਅਧਿਆਇ 9 ਵਿੱਚ ਗੈਥੀ ਦੀ ਤਲਵਾਰ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦੇਵਾਂਗਾ।
232 ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਟਾਪੂਆਂ ਦੀ ਨਸਲੀ ਵਿਗਿਆਨ। ਅਸੀਂ ਇਹ ਵੀ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹਾਂ: 'ਆਇਰਲੈਂਡ ਵਿੱਚ ਤਾਂਬੇ ਦੀਆਂ ਤਲਵਾਰਾਂ ਮਿਲੀਆਂ ਹਨ; ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਅਤੇ ਗੌਲ ਵਿੱਚ ਲੋਹਾ; ਰੋਮਨ ਲੋਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕਾਂਸੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ, ਅਤੇ ਸ਼ਾਇਦ ਮਿਸਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ; ਅਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਡਿਗਰੀਆਂ ਦੀ ਕਠੋਰਤਾ ਵਾਲਾ ਸਟੀਲ ਹੁਣ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਹਥਿਆਰ ਹੈ ਜਿਸਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।' (ਜੇ. ਲੈਥਮ: ਅਧਿਆਇ vii ਵੇਖੋ।)
233 ਟ੍ਰਾਂਸ. ਐਡਿਨਬ. ਫਿਲੋਸ. ਸੋਸ. ਫਰਵਰੀ. 1822.
234 ਜੇ. ਏ. ਫਿਲਿਪਸ, ਐਫ. ਸੀ. ਐਸ. ਮੈਮੋਇਰਜ਼ ਆਫ਼ ਦ ਕੈਮੀਕਲ ਸੋਸਾਇਟੀ। ਭਾਗ iv.
235 ਪੁਰਾਤੱਤਵ ਵਿਗਿਆਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਗ ਇਤਿਹਾਸਕ ਐਨਲਸ ਆਫ਼ ਸਕਾਟਲੈਂਡ, ਪੰਨਾ 246। 236 ਸਰ ਡਬਲਯੂ. ਵਾਈਲਡ ਦੀ ਬਿੱਲੀ ਵੇਖੋ। ਧਾਤੂ ਸਮੱਗਰੀ—ਸੇਲਟਸ, ਰਾਇਲ ਆਇਰਿਸ਼ ਅਕੈਡਮੀ ਦਾ ਅਜਾਇਬ ਘਰ।
237 ਕੈਰੀ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ, ਪੰਨਾ 125।
238 ਫਿਰ ਵੀ ਏਸਚਿਲਸ (ਅਗਾਮੇਮ.) ਹਥਿਆਰ ਲਈ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਚੈਲਕੋਸ ਅਤੇ ਸਾਈਡਰੋਸ ਦੋਵਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਾ ਹੈ।
239 ਐਲੀਓਸ, ਆਦਿ (ਲੰਡਨ, ਮਰੇ, 1880)।
240 ਕੁਝ ਛੋਟੀਆਂ ਵਸਤੂਆਂ ਨੂੰ ਪਹੀਏ ਨਾਲ ਬਣੀਆਂ ਦੱਸਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ; ਪਰ ਐਥੇਨੋਅਮ (18 ਦਸੰਬਰ, 1880) ਦੇ ਇੱਕ ਲੇਖਕ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਸਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।
241 ਤਾਂਬੇ ਦਾ ਬਰੇਸਲੇਟ (ਟ੍ਰੌਏ, ਪੰਨਾ 150, ਨੰ. 88) ਇਸਦੇ ਟਰਮੀਨਲ ਨੋਬਸ ਦੇ ਨਾਲ ਪੱਛਮੀ ਅਫ਼ਰੀਕੀ ਤੱਟ ਦਾ ਆਧੁਨਿਕ ਵਪਾਰਕ 'ਮਨੀਲਾ' ਹੈ। ਇਸ ਬਚਾਅ ਨੂੰ ਅਧਿਆਇ 9 ਵਿੱਚ ਦੁਬਾਰਾ ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।
242 ਇਸ ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਇਸਦੇ ਪੁਰਾਣੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ 'allay' ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਜੌਹਨਸਨ ਇਸਨੂੰ à la loi, allier, allocare ਤੋਂ ਲਿਆ ਹੈ: ਇਹ ਮੈਨੂੰ ਸਪੈਨਿਸ਼ el ley ਜਾਪਦਾ ਹੈ, ਸਿੱਕੇ ਯੋਗ ਧਾਤ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਗੁਣਵੱਤਾ। ਅਸੀਂ ਹੁਣ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ley ਨੂੰ ਕੁਦਰਤੀ ਬਣਾ ਲਿਆ ਹੈ, ਜਿਸਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਧਾਤਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਮਿਆਰ। (ਥਾਮਸ ਰਾਈਟ ਦੁਆਰਾ "Obsolete and Provincial English" ਦਾ ਸਬ-ਵੋਕ ਡਿਕਸ਼ਨਰੀ; ਲੰਡਨ, ਬੈੱਲ ਅਤੇ ਡਾਲਡੀ, 1869।)
243 ਰਹੱਸਾਂ 'ਤੇ ਖੋਜ; ਅਤੇ ਗੁਪਤ ਧਰਮ ਦੀ ਸੇਵਾ ਲਈ ਯਾਦਾਂ। &c. &c.

244 'ਐਗਲਾਓਫੇਮਸ', ਜਿਸਨੂੰ ਪਾਇਥਾਗੋਰਸ ਦੇ ਆਰੰਭਕ ਤੋਂ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਇੱਕ 'ਬਹੁਤ ਹੀ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ ਸ਼ੁਰੂਆਤ' ਬਾਰੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪੁਨਰ ਸੁਰਜੀਤੀ ਦੇ ਲੱਛਣ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਲਾਵਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਜਾਣਿਆ ਅਤੇ ਅਭਿਆਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਬਾਅਦ ਦੇ ਯੁੱਗਾਂ ਵਿੱਚ ਕਦੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚਿਆ ਗਿਆ; ਅਤੇ ਜਿਸ ਤੋਂ ਕਿਤੇ ਵੀ ਇੱਕ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਤਰੱਕੀ ਦੀ ਖੋਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ; ਪਰ, ਇਸਦੇ ਉਲਟ, ਇੱਕ ਤੁਰੰਤ ਅਤੇ ਨਿਸ਼ਚਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਗਤੀਸ਼ੀਲ ਪਤਨ।' ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਤਾਰੀਖਾਂ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ। ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਸਭਿਅਤਾ ਮੋਜ਼ੇਕ ਸ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਪਹਿਲਾਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ ਸੀ; ਅਤੇ ਵਿਗਿਆਨ ਇਹ ਮੰਨਣ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੋਇਆ ਹੈ ਕਿ ਜੰਗਲੀ ਜੀਵਨ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉੱਚ ਕਿਸਮਾਂ ਤੋਂ ਪਤਨ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਪਤਨ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਸਗੋਂ ਇੱਕ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਵਿਕਾਸ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। 245 ਹੁਣ ਅਸੀਂ ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਦੌਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਦੇ ਹਾਂ: ਪਹਿਲਾ, ਸਹਿਜ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਬੱਚਿਆਂ ਅਤੇ ਛੋਟੇ ਜਾਨਵਰਾਂ ਦੇ ਰੋਣ ਦੀ ਆਵਾਜ਼; ਦੂਜਾ, ਨਕਲਕਾਰੀ, ਜਾਂ ਓਨੋਮੈਟੋਪੋਏਟਿਕ; ਅਤੇ ਤੀਜਾ, ਪਰੰਪਰਾਗਤ, ਸੱਭਿਅਕ ਰੂਪ।
246 ਐਕਸੀਅਰੋਸ (ਧਰਤੀ-ਦੇਵੀ), ਐਕਸੀਓਕਰਸਾ (ਯੂਨਾਨੀਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰੋਸਰਪਾਈਨ), ਐਕਸੀਓਕਰਸੋਸ (ਹੇਡਜ਼), ਅਤੇ ਕੈਸਮਿਲੋਸ (ਹਰਮੇਸ ਜਾਂ ਮਰਕਰੀ)। ਐਨੇਮੋਸਰ ਕਾਬੇਰੋਈ ਪਿਗਮੀਜ਼ (ਭਾਵ ਗਨੋਮ) ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ 'ਉਂਗਲਾਂ ਦੇ ਆਕਾਰ' ਦੁਆਰਾ ਡੈਕਟੀਲੋਈ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ।
247 ਲੰਗੜਾ ਅਤੇ ਵਿਗੜਾ 'ਬ੍ਰਹਿਮੰਡ ਦਾ ਕਾਰੀਗਰ', ਜੋ ਯੂਨਾਨ ਵਿੱਚ ਹੇਫੇਸਟੋਸ (ਵਲਕਨ) ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਵਕਰਮਾ ਬਣ ਗਿਆ। ਸੋਕਰ ਨੇ ਆਧੁਨਿਕ 'ਸੱਕਰਾਹ' ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਨਾਮ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।
248 ਅੱਸ਼ੂਰੀ ਕਿਊਨੀਫਾਰਮ '(ਮਹਾਨ) ਰਿੱਛ ਦੇ ਆਪਣਾ ਤਾਜ ਬਣਾਉਣ', ਯਾਨੀ ਕਿ ਉੱਤਰੀ ਧਰੁਵ ਦੇ ਦੁਆਲੇ ਚੱਕਰ ਲਗਾਉਣ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦੇ ਹਨ।
249 ਕੈਬੀਰੀ ਦੇ ਮੰਦਰਾਂ ਦੀ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਸਮੋਥਰੇਸ ਵਿਖੇ ਆਸਟ੍ਰੀਅਨ ਸਰਕਾਰ ਲਈ ਪ੍ਰੋ. ਕੋਨਜ਼ ਦੁਆਰਾ ਖੋਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਰਹੱਸਮਈ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਲੋਕਾਂ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਘੱਟ ਅਸਪਸ਼ਟ ਸਿੱਖਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।
250 ਰੈਵਰੈਂਡ ਬੇਸਿਲ ਐਚ. ਕੂਪਰ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਫਰੀਜੀਅਨ ਮੂਲ ਇਡਾ ਸੀ, ਜੋ ਹੌਲੀ- ਹੌਲੀ ਕ੍ਰੀਟ ਚਲਾ ਗਿਆ; ਅਤੇ ਇੱਥੇ ਇਡਾਈ ਸਾਈਬੇਲ ਦੇ ਪੁਜਾਰੀ ਸਨ। ਉਹ ਇਸ ਨਾਲ ਯੂਨਾਨੀ Σ δ(ηρο); ਜਰਮਨ ਆਈਸੇਨ (ਅਤੇ ਸਾਡਾ ਲੋਹਾ), ਅਤੇ ਨੋਰਸ ਮਿਥਿਹਾਸ ਦੇ ਇਡਾ ਫੇਲਡ ਅਤੇ ਏਸੀ (ਡੇ, ਪੰਨਾ 133) ਨੂੰ ਜੋੜਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੈ।
251 ਇਹ ਨਾਮ ਬੋਚਾਰਟ ਦੁਆਰਾ ਇਬਰਾਨੀ ਲੂਬ ਜਾਂ ਲੇਲੁਬ ਤੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਲਿਬੂ ਜਾਂ ਰਿਬੂ ਦੇ ਮੁਖੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪੁਰਾਣੇ ਮਿਸਰੀ ਲੋਕ ਲਿਬੀਅਨ ਕਹਿੰਦੇ ਸਨ। ਇਸ ਲਈ ਪ੍ਰੋਮ. ਲਿਲੀਬੀਅਮ (ਲੀ-ਲੂਬ) ਅਤੇ ਸਾਈਨਸ ਐਡ ਲਿਬੀਅਮ ਜਾਂ ਲਿਲੀਬੈਟਨਸ।

252 ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਅਰਮੀਨੀਆ ਨਾਲ ਲੱਗਦੇ ਚਾਲੀਬੀਆਂ ਬਾਰੇ ਤਸੱਲੀਬਖਸ਼ ਵੇਰਵੇ ਹਨ, ਜੋ ਕਿ ਅਨਾਬਾਸਿਸ ਵਿੱਚ ਸਰਹੱਦ 'ਤੇ ਹਨ (iv. 5, ਆਦਿ)। ਉਹ ਕੋਟਿਓਰਾ ਤੋਂ ਦੋ ਦਿਨ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਕਿ ਸਿਨੋਪ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਈ ਗਈ ਕਲੋਨੀ ਹੈ; ਉਹ ਮੋਸੀਨੋਸੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹਨ, ਅਤੇ ਉਹ ਲੋਹੇ ਦੇ ਕੰਮ ਦੁਆਰਾ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਕਰਦੇ ਹਨ (v. 5)। ਭਾਵੇਂ ਥੋੜ੍ਹੇ ਹਨ, ਉਹ ਬਹੁਤ ਹੀ ਜੰਗੀ ਲੋਕ ਹਨ, ਲੜਾਈ ਨਾਲ ਭਰੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਸਤ੍ਰਾਂ ਵਿੱਚ ਹੈਲਮੇਟ, ਗ੍ਰੀਵ ਅਤੇ ਮਰੋੜੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਲਿਨਨ ਦੀਆਂ ਤਾਰਾਂ ਦੇ ਕੁਇਰਾਸ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਕਮਰ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਲਗਭਗ ਪੰਦਰਾਂ ਹੱਥ ਲੰਬੇ ਬਰਛੇ ਰੱਖਦੇ ਹਨ, 'ਇੱਕ ਸਪਾਈਕ' ਰੱਖਦੇ ਹਨ (ਭਾਵ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਫੈਰੂਲ ਦੇ); ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਮਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਛੋਟਾ ਫਾਲਚੀਅਨ, ਇੱਕ ਸਪਾਰਟਨ ਟੇਢੇ ਖੰਜਰ ਜਿੰਨਾ ਵੱਡਾ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਦੇ ਗਲੇ ਕੱਟ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਹ ਮੁਹਾਰਤ ਹਾਸਲ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ; ਅਤੇ ਫਿਰ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਿਰ ਲਾਹ ਕੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਲੈ ਜਾਂਦੇ ਹਨ (iv. 7)। ਸਟ੍ਰਾਬੋ ਚਾਲੀਬੀਆਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਗੁਆਂਢੀ ਚਾਲੀਬੀਆਂ ਵਾਂਗ ਹੀ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ।
253 ਮਿਡਾਸ ਦੀ ਕਬਰ 'ਤੇ ਮਸ਼ਹੂਰ ਸ਼ਿਲਾਲੇਖ, ਅਤੇ ਟੈਕਸੀਅਰ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਇੱਕ ਹੋਰ ਸ਼ਿਲਾਲੇਖ (ਏਸੀ ਮਾਈਨਿਊਰ, ii. 57) ਫਰੀਜੀਅਨ ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਯੂਨਾਨੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਸੰਯੋਜਕ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਹੇਰੋਡੋਟਸ ਦਾ ਬੇਕੋਸ (ii. 2) ਵੀ ਸਾਡੇ 'ਬੇਕ' ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਬੇਡੂ ਸਾਡੇ 'ਪਾਣੀ' ਨਾਲ। ਸਾਨੂੰ ਫਰੀਜੀਆ ਬਾਰੇ ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੀ ਬਹੁਤ ਲੋੜ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕਰਨਲ ਵਿਲਸਨ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਡਬਲਯੂ. ਐਮ. ਰਾਮਸੇ ਟੈਕਸੀਅਰ ਅਤੇ ਹੈਮਿਲਟਨ ਦੇ ਕੰਮ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨਗੇ।
254 ਹੇਰੋਡੋਟਸ ਦੇ ਆਰੀਅਨ, ਏਰੀਅਸ ਨਦੀ (ਹੇਰੀ-ਨੂਡ) ਦੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ, ਇੱਕ ਅਣਜਾਣ ਕਬੀਲਾ ਹੈ, ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਸਤਾਪ੍ਰੇਮੀ ਹੈ। ਸਟ੍ਰਾਬੋ ਦਾ ਏਰੀਆ (xi. 9) ਲਗਭਗ 250 ਗੁਣਾ 40 ਮੀਲ ਦਾ ਇੱਕ ਟ੍ਰੈਕਟ ਹੈ। ਪਲੀਨੀ (vi. 23) ਵਿੱਚ ਏਰੀਆਨਾ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ਼ ਗੇਡਰੋਸੀ (ਮੇਕਰਾਨ), ਅਰਾਚੋਟੀ (ਕੰਧਾਰ), ਅਰੀ ਪ੍ਰੌਪਰ (ਹੇਰਾਤ), ਅਤੇ ਪੈਰਾ-ਪੋਮੀਸਾਦ æ (ਕਾਬੁਲ) ਦੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਇਹ ਸੱਚਮੁੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਆਰੀਅਨ ਅਤੇ ਤੁਰਾਨੀਅਨ ਮਨੁੱਖ (ਪਹਿਲਾਂ) ਇਹਨਾਂ ਖੇਤਰਾਂ (ਏਸ਼ੀਆ ਦੇ ਟੇਬਲ-ਲੈਂਡਜ਼) ਵਿੱਚ ਕੇਂਦਰਿਤ ਸਨ ਅਤੇ ਉੱਭਰ ਕੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏ ਸਨ, ਫਿਰ ਵੀ ਅਖੌਤੀ ਇਤਿਹਾਸ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤਵਾਦੀ ਸਕੂਲ ਦੀਆਂ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਗਿਆਨਿਕ ਖੋਜਾਂ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ।
255 ਥੈਰੇਸੀਆ ਅਤੇ ਥੈਰੇਸੀਆ, ਹੁਣ ਸੈਂਟੋਰਿਨ। ਇੱਥੇ ਮਹਾਨ ਕੇਂਦਰੀ ਜਵਾਲਾਮੁਖੀ ਦੁਆਰਾ ਦੱਬੇ ਗਏ ਪੂਰਵ-ਇਤਿਹਾਸਕ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਦੇ ਖੰਡਰ ਮਿਲੇ ਹਨ। ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਭੂ- ਵਿਗਿਆਨੀਆਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਬਾਅਦ ਵਾਲਾ 1800-1700 ਈਸਾ ਪੂਰਵ ਵਿੱਚ ਖਤਮ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। 256 ਮੈਂ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਵਰਣਨ ਮਿਡੀਅਨ ਰਿਵਿਜ਼ਿਟੇਡ, ਭਾਗ i. ਪੰਨਾ 143 ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਹੈ।

257 ਬੈਕਮੈਨ (s.v. 'ਟਿਨ') ਸਾਨੂੰ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾਤ 'ਕਦੇ ਵੀ ਕਿਸੇ ਮੂਲ ਅਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ।' ਉਹ ਸਟ੍ਰੀਮ-ਟਿਨ ਨੂੰ ਭੁੱਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਵੀ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਭ ਤੋਂ ਪੁਰਾਣਾ 'ਕੈਸੀਟੇਰੋਨ' ਅਤੇ 'ਸਟੈਨਮ' ਟੀਨ ਸਨ; ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਜਰਮਨ ਵਰਕ, ਚਾਂਦੀ ਅਤੇ ਸੀਸੇ ਦਾ ਇੱਕ ਨਿਯਮ ਮੰਨਦਾ ਹੈ। ਉਸਦਾ ਵਾਸਾ ਸਟੈਨੀਆ ਅੰਦਰੋਂ ਟੀਨ ਨਾਲ ਢੱਕੇ ਹੋਏ ਭਾਂਡੇ ਹਨ। ਚੌਥੀ ਸਦੀ ਵਿੱਚ 'ਪਲੰਬਮ ਕੈਂਡੀਡਮ' ਜਾਂ 'ਐਲਬਮ' ਨੂੰ 'ਸਟੈਨਮ' ਦੁਆਰਾ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਲੈਕਟ੍ਰਮ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਬੈਕਮੈਨ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ 'ਪੁਰਾਣੇ ਲੋਕ ਸੋਨੇ ਅਤੇ ਚਾਂਦੀ ਨੂੰ ਵੱਖ ਕਰਨ ਦੀ ਕਲਾ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਨਹੀਂ ਸਨ।' 'ਬ੍ਰਿਟੇਨ,' ਯਿਨਿਸ ਪ੍ਰਾਈਡੇਨ ਟਾਪੂ, ਜਿੱਥੇ ਦੇਵਤਾ ਪ੍ਰਾਈਡੇਨ ਦੀ ਪੂਜਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ, ਜਾਂ ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਏ 'ਬ੍ਰਾਇਥਨਜ਼ ਦਾ ਟਾਪੂ', ਊਰਜਾਵਾਨ ਸੈਮਿਟਾਈਜ਼ਰ ਦੁਆਰਾ ਬੈਰਾਟ-ਏਟ-ਤਾਨੁਕ = ਟੀਨ ਦੀ ਧਰਤੀ ਤੋਂ ਕਲਪਨਾਤਮਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।
258 ਹਿਜ਼ਕੀਏਲ ਸਾਨੂੰ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੂਰ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਟੀਨ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਹੋਰ ਧਾਤਾਂ ਵੀ ਜਿਬਰਾਲਟਰ ਦੀ ਖਾੜੀ ਵਿੱਚ ਤਰਸ਼ੀਸ਼, ਜਾਂ ਪੱਛਮੀ ਟਾਰਟੇਸਸ ਤੋਂ ਮਿਲਦੀਆਂ ਸਨ।
259 ਐਮ. ਐਮਾਈਲ ਬਰਨੌਫ, ਲਾਏਜ ਡੀ ਕਾਂਸੀ, ਰੇਵਿਊ ਡੇਸ ਡਿਊਕਸ ਮੋਂਡੇਸ, 15 ਜੁਲਾਈ, 1877, ਬਾਂਕਾ ਤੋਂ ਟੀਨ ਵੀ ਲਿਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਟਾਪੂ ਲਗਭਗ 150 ਮੀਲ ਲੰਬਾ ਅਤੇ 36 ਮੀਲ ਚੌੜਾ ਹੈ; ਇਸਦੀ ਕੋਈ ਪਹਾੜੀ ਰੀੜ੍ਹ ਦੀ ਹੱਡੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਗੁਨੋਂਗ ਮਾਰਸ ਦੀ ਚੋਟੀ ਸਮੁੰਦਰ ਤਲ ਤੋਂ ਲਗਭਗ 3,000 ਫੁੱਟ ਉੱਚੀ ਹੈ। ਚੀਨੀ ਕੂਲੀ ਅਜੇ ਵੀ ਮਿਨ-ਟੋਕ ਦੀਆਂ ਖਾਣਾਂ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ 1852 ਵਿੱਚ ਸਾਲਾਨਾ ਉਪਜ ਲਗਭਗ 50,000 ਪਿਕਲ (ਹਰੇਕ = = 133 ਪੌਂਡ) ਸੀ ਜਿਸਦੀ ਕੀਮਤ ਨੌਂ ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਪਿਕਲ ਸੀ।
260 ਬੈਕਮੈਨ (loc. cit.), ਮਾਈਕਲਿਸ ਵਾਂਗ, ਮੂਸਾ ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਮਿਦਯਾਨੀਆਂ ਕੋਲ ਟੀਨ ਹੋਣ 'ਤੇ ਹੈਰਾਨ ਹੈ। ਇਹ ਪਿਛਲੀ ਸਦੀ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਸਨ। ਮੈਂ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਹੈ (ਐਥੇਨੀਅਮ, 24 ਨਵੰਬਰ, 1880) ਕਿ ਪੁਰਾਣੇ ਨੀਲ-ਨਿਵਾਸੀ ਮਿਦਯਾਨ ਤੋਂ ਅਲ-ਹੇਜਾਜ਼ ਅਤੇ ਅਲ-ਯਮਨ ਤੱਕ ਫੈਲੇ ਹੋਏ ਸਨ, ਜਿੱਥੇ ਉਹ ਖਾਣਾਂ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਸਨ ਜੋ ਇਬਰਾਨੀਆਂ ਨੂੰ ਜਾਣੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਸਨ।
261 1866 ਵਿੱਚ ਡੀ ਰੂਜਮੋਂਟ ਨੇ ਫੋਨੀਸ਼ੀਆ ਨੂੰ ਯੂਰਪ ਨੂੰ ਕਾਂਸੀ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ, ਤਾਂਬਾ ਸਾਈਪ੍ਰਸ ਤੋਂ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਮੈਡੀਟੇਰੀਅਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਸਾਨੂੰ ਉਦਯੋਗ ਦੀ ਇੱਕ ਯੂਰਲੀਅਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਡੈਨੂਬੀਅਨ ਸ਼ਾਖਾ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। 1877 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਫਰਾਂਸ ਨੇ 650 ਕਾਂਸੀ ਦੀਆਂ ਤਲਵਾਰਾਂ ਅਤੇ ਖੰਜਰ, ਸਵੀਡਨ ਨੇ 480 ਅਤੇ ਸਵਿਟਜ਼ਰਲੈਂਡ ਨੇ 86 ਸਪਲਾਈ ਕੀਤੀਆਂ ਸਨ।
262 ਉਪਨਾਮ ਓਸਟ੍ਰੀਮਨਾਈਡਜ਼। ਬੋਰਲੇਸ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਸੀ ਕਿ ਸਮੂਹ ਨੇ ਇੱਕ ਬਲਾਕ ਬਣਾਇਆ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਈ ਮੁੱਖ ਭੂਮੀ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 'ਸਕਿਲੀ' ਸਭ ਤੋਂ ਉੱਚਾ, ਬਾਹਰੀ ਅਤੇ

□□ □□□ □□□ □□□□□ □□□ □□ □□□ □□□ □□□□, □□□□, □□□ □□□□□ □□□ □□ □□□□□□ □□□□□□□ □□, □□ □□ □□□□ □□□ □□□□□□ □□□ □□□□ □□□□□ □□; □□ □□ □□□□□□ □□□□□□, □□□□□□ □□□ □□□□□□□; □□□□□□□ □□□□, □□□□, □□□ □□□ □□ □□□□ □□□□; □□□□ □□□□□□□□□□; □□□ □□□□ □□□□□□□□□ □□□□ □□□□□□□□□ □□ □□□□□□ □□□ □□□□ □□□□ □□□

263 □□□□□□□□ □□ □□□□□□□□ □□□ □□□□ □□□□□□□ □□□□□□, □□□ II□ '□□□□□□□□ □□□ □□□□□ □□ □□□□' □□□□□□ □□□□□□

264 □□□□□ □□□□□□□□□□ □□□ □□□□□□□□□□ □□ □□□□□□ □□□□ □□□□ □□□□□□□□ □□□ □□ □□□□□ □□□ '□□□□□□□ □□□□□' □□□□□ □□ □□ □□□□□□□□ □□ □□□□□□□□ □□ □□□□□□ □□□ '□□□□□ □□□□' □□□□□□ □□□

265 □□□□□□□□□□□□ □□□□□□, □□ □□□ □□□□□ □□□□□, □□□□ □□□□□□□ (□□□□: □□□□□□□□ □□□ □□□□□□, 1878□)

266 □□□□ □□□ □□□ □□□□ □□□ □□; □□□ □□□ □□□□□ □□□□ □□ □□□□□□□ □□□□□ □□□

267 □□□□□□, □□-□□□ '□□□'□

268 □□□□□ □□□□, □□□□□□□□ □□□ □□□□□ □□ □□□□□□, □□□□□□□ □□ $\frac{10}{1000}$ □□□□□□□ □□ □□ □□□□ □□□□, □□□ □□□□□□ $\frac{1}{10}$ □□□ □□□ 9 □□□□□ □□; □□□ $\frac{1}{4}$ □□□ □□□□ □□□ □□, □□□□□□ □□ □□□ □□□□, &c. M. E. Chauntre, Age de Bronze. 3 □□□ (□□□□□: □□□□□□)

269 □□□□□ □□□□ □□□□□□□, □□ '□□□□□□□□□ '□□ □□□□□ □□□□ □□,' □□□ □□□□□ □□□□□ □□□ '□□ □□□□ □□□□□ □□ □□□□ □□□□ □□□□□ □□□□ □□, □□ □□□□□ □□□□ □□□□ □□ □□□□ □□□□□ □□□ □□□□□ □□ □□□□ □□□ □□ □□□ □□□ □□□□ □□ (□□□□□ □□□□ □□); □□□ □□ □□□ □□□□□ '□□ □□□□□ □□ □□□□ □□□□ □□□ □□□ □□□ □□□□□ □□□ □□□ □□□□□ □□□□□ □□□□□ □□□ □□□□□ □□ □□□□ □□□□□ □□□□ □□ □□□ □□□

270 □□□, □□□, □□□, □□□, □□□, □□□□□□-□□□□□ □□ □□□□□ □□□□□□□□□□□ □□ □□□□

271 □□□□□□-□□□□□, □□□□□□□ □□□□□ □□□□□□□ □□□ □□□□ □□□ □□□ □□□□□ '□□ □□□□□ □□, □□□□ □□□ □□□ □□□□□ □□□□□□□ □□ □□□ □□ □□□ □□ □□□□ □□ □□ □□□□□□□ □□□□ □□□□□ □□□ □□□ □□□□ □□□□□ □□□□□ □□□ □□□□□ (□□□□□□□ □□□ □□□□□, ii. 410) □□□□□ □□ □□ □□□□□□□ □□ □□□□ □□□ □□□□□ □□□□□ □□□ □□□□ □□□□ □□□ □□□□ □□□□ □□□□□ □□ □□□□□ □□□□□□□ □□□ □□□□ (□□□□ □□□□□□) □□ □□□□ □□ □□□□□ □□□□□□□ □□ 11 □□□□□□□□ □□ □□□□□; □□□, □□ □□ □□□ □□□□□ □□□□ □□□□□ □□, □□□□□ □□□□□ □□, □□□ □□□□ □□□□ □□ □□ □□□□□ □□□□ □□□□□ □□□□□ □□

ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਫਾਸਫੋਰਸ ਦਾ ਜੋੜ ਆਕਸਾਈਡਾਂ ਦੀ ਕਮੀ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਵਧੀਆ ਅਤੇ ਟਿਕਾਊ ਕਾਸਟਿੰਗ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ; ਪਰ ਜੇਕਰ ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤੋਂ ਵੱਧ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਤਾਂ ਧਾਤ ਬਹੁਤ ਭੁਰਭੁਰਾ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਡਾ. ਪਰਸੀ ਨੇ ਫਾਸਫੋਰ-ਸਿਲਵਰ, ਫਾਸਫੋਰ-ਲੀਡ, ਅਤੇ ਫਾਸਫੋਰ-ਲੋਹੇ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਕੁਝ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਫਾਸਫੋਰਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਨਾਲ ਅਸਥਿਰ ਹੋਣ ਲਈ ਢੁਕਵਾਂ ਹੈ। ਇਸ ਵੇਲੇ ਕਾਂਸੀ ਦਾ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਰੂਪ, ਐਂਟੀਮੋਨੀਅਲ, 1-2 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦੇ ਅਨੁਪਾਤ ਵਿੱਚ, ਫੈਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ: ਇਸਨੂੰ ਨਰਮ ਅਤੇ ਲਚਕੀਲਾ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਉੱਚ ਡਿਗਰੀ ਵਿੱਚ ਟੋਰਸ਼ਨ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਹੋਰ ਨਵਾਂ ਕਾਂਸੀ ਐਲੂਮੀਨੀਅਮ ਹੈ, ਜਿਸਦੀ ਕੀਮਤ ਬਰਮਿੰਘਮ ਦੇ ਨੇੜੇ ਹਾਲੀਵੁੱਡ ਦੇ ਸ਼੍ਰੀ ਵੈਬਸਟਰ ਦੁਆਰਾ 1,000 ਲੀਟਰ ਤੋਂ ਘਟਾ ਕੇ 100 ਲੀਟਰ ਪ੍ਰਤੀ ਟਨ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।
272 ਨੈਕਸੋਸ ਦੇ ਕੇਪ ਐਮਰੀ ਤੋਂ ਬੁਲਾਇਆ ਗਿਆ।
273 ਲੇਅਰਡ ਦੇ ਨੀਨਵੇਹ ਅਤੇ ਬੇਬੀਲੋਨ (ਲੰਡਨ: ਮਰੇ) ਦਾ ਅੰਤਿਕਾ। ਅਨੁਪਾਤ ਲਗਭਗ ਸਾਡੇ ਜ਼ਮਾਨੇ ਦੇ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਆਮ ਕਾਂਸੀ ਨੂੰ ਵੱਡੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਲਈ 11: 100 ਅਤੇ ਛੋਟੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਲਈ 10: 100 ਮੰਨ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਝਾਂਜਿਆਂ ਅਤੇ ਧੁਨੀ ਯੰਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਟੀਨ 22: ਤਾਂਬਾ 78 ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
274 ਪਿਮਲਿਕੋ ਦੇ ਸ਼੍ਰੀ ਰੌਬਿਨਸਨ ਦੁਆਰਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ (ਡੇ, ਪੰਨਾ 110)। 275 ਸਕਲੀਮੈਨਜ਼ ਟਰੌਏ, ਪੰਨਾ 361 (ਲੰਡਨ: ਮਰੇ, 1875)।
276 ਸਰ ਡਬਲਯੂ. ਗੇਲ ਨੂੰ 'ਟ੍ਰੇਜ਼ਰੀ ਆਫ਼ ਐਟ੍ਰੀਅਸ' ਵਿੱਚ ਕਾਂਸੀ ਦੇ ਮੇਖ ਮਿਲੇ ਜੋ 12 ਟੀਨ ਤੋਂ 88 ਤਾਂਬੇ ਦੇ ਬਣੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਡਾ. ਸ਼ਲੀਮੈਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਟਰੋਜਨ ਬੈਟਲ-ਕੁਹਾੜੀਆਂ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਲੀ ਧਾਤ ਦਾ ਸਿਰਫ਼ 4, 8 ਅਤੇ 9 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਹੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ।
277 ਹੈਲਬਿਗ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਪੈਲਾਫਿਟਸ ਅਤੇ ਟੈਰਾ-ਮੇਰ ਪਿੰਡ ਵਾਸੀਆਂ ਕੋਲ ਬਰਛੇ ਸਨ ਪਰ ਤਲਵਾਰਾਂ ਨਹੀਂ ਸਨ।
278 ਪੇਰੂ ਦੇ ਟੀਨ-ਓਰ ਲਈ ਵੇਖੋ ਐਥਨੋਲੋਗ. ਜਰਨਲ, ਭਾਗ 12. ਪੰਨੇ 258–261. ਰਿਵੇਰੋ, ਪੰਨਾ 230, ਅਤੇ ਗਾਰਸੀਲਾਸੋ, ਭਾਗ 1. ਪੰਨਾ 202.
279 ਅਮੇਰ। ਜਰਨਲ ਆਫ਼ ਸਾਇੰਸ, &c. ਪੰਨਾ 42; ਜੁਲਾਈ 1866।
280 ਸ਼੍ਰੀ ਜੇ. ਐੱਚ. ਗੌਡਫ੍ਰੇ, ਮਾਈਨਿੰਗ ਇੰਜੀਨੀਅਰ-ਇਨ-ਚੀਫ਼ ਦੁਆਰਾ ਜਾਪਾਨ ਦੀ ਸ਼ਾਹੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਵਰਣਨ ਅਤੇ ਚਿੱਤਰਾਂ ਤੋਂ।
281 ਐਮ.ਡੀ., ਐਫ.ਆਰ.ਐਸ., 'ਕੁਝ ਧਾਤੂ ਹਥਿਆਰਾਂ ਅਤੇ ਭਾਂਡਿਆਂ 'ਤੇ ਨਿਰੀਖਣ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰਚਨਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਯੋਗਾਂ ਦੇ ਨਾਲ।' ਰਾਇਲ ਸੋਸਾਇਟੀ ਲੰਡਨ, 9 ਜੂਨ, 1796।
ਦਾਰਸ਼ਨਿਕ ਲੈਣ-ਦੇਣ।

282 ਡਾ. ਇਵਾਨਸ (ਕਾਂਸੀ ਇਮਪਲ. ਅਤੇ ਸੀ. ਅਧਿਆਇ xxi.) ਤੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਉਸਨੇ ਇਸਨੂੰ ਮਾਰਟੀਨੋ ਅਤੇ ਸਮਿਥ ਦੇ ਹਾਰਡਵੇਅਰ ਟ੍ਰੇਡ ਜਰਨਲ (30 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1879) ਤੋਂ ਸੰਕਲਿਤ ਕੀਤਾ।
283 ਵਿਲਕਿਨਸਨ ਨੇ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਅੱਧੇ ਟੀਨ ਅਤੇ ਅੱਧੇ ਤਾਂਬੇ ਦੇ ਮਿਸਰੀ ਅਨੁਪਾਤ ਚਿੱਟੇ ਸਨ।
284 ਲਾਰਡ ਰੋਸੇ, ਕਾਸਟਿੰਗ ਸਪੇਕੁਲਾ ਵਿੱਚ, ਤਾਂਬੇ ਅਤੇ ਟੀਨ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪਰਮਾਣੂ ਅਨੁਪਾਤ ਵਿੱਚ, ਜਾਂ 68·21 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤਾਂਬੇ ਤੋਂ 31·79 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਟੀਨ ਵਿੱਚ ਵਰਤਣ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੰਦੇ ਸਨ।
285 ਸਪੈਲਟਰਮ ਬੋਇਲ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਿਛਲੀ ਸਦੀ ਦੌਰਾਨ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰਾ ਜ਼ਿੰਕ ਆਯਾਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ (ਸੰਭਵ ਤੌਰ 'ਤੇ ਚੀਨ ਦੁਆਰਾ ਸਪਲਾਈ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ), ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਟੂਟੇਨੈਗ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ।
286 ਬੋਹਨ ਦਾ ਟ੍ਰਾਂਸ. ii. 32-45. ਸਿੱਖਿਅਤ ਜਰਮਨ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਿੰਕ ਯੂਨਾਨੀਆਂ, ਰੋਮੀਆਂ ਅਤੇ ਅਰਬਾਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਫਿਰ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸੀ। 'ਜ਼ਿੰਕ' ਸ਼ਬਦ (ਜ਼ੈਂਕੇਨ ਜਾਂ ਜ਼ੈਕਨ, ਨਹੁੰ, ਸਪਾਈਕਸ ਤੋਂ?) ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਲੈਟਰੋ-ਕੈਮਿਸਟ, ਪੈਰਾਸੇਲਸਸ ਦੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸਦੀ ਮੌਤ 1541 ਈਸਵੀ ਵਿੱਚ ਹੋਈ ਸੀ।
287 ਬਲੈਂਡ ਇੱਕ ਆਮ ਸ਼ਬਦ ਹੈ, ਬਲੈਂਡਨ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਡੈਜ਼ਲ ਤੱਕ।
288 ਮੋਂਗੇਜ਼, ਸੰਸਥਾ ਦੀ ਯਾਦ ਪੱਤਰ।
289 ਹਾਲਾਂਕਿ, ਗੋਸਲਰ ਵਿਖੇ, ਲੋਹਨਰਿਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਪਿੱਤਲ 1617 ਈਸਵੀ ਵਿੱਚ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ।
290 ਪਲੀਨੀ, xxxiii. 27. ਸੋਲਡਰ (χρυσ ς ਅਤੇ κ λλα, ਗੂੰਦ, ਜਾਂ κ λλησις) ਨੂੰ ਹੇਰੋਦੇਸ (i. 25) ਦੁਆਰਾ ਅਲਾਇਟਸ ਦੇ ਸਮਕਾਲੀ, ਚੀਓਸ ਦੇ ਗਲੌਕਸ ਨੂੰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। k llesis ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰੂਪਾਂ ਵਿੱਚ 'ਸੋਲਡਰਿੰਗ,' 'ਬ੍ਰੇਜ਼ਿੰਗ,' 'ਵੈਲਡਿੰਗ,' ਅਤੇ ਇਨਲੇਇੰਗ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।' ਕੋਲੇਸਿਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਧਾਤਾਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ, ਅਤੇ ਇੱਕ ਅਜੀਬ ਖਾਰੀ ਨਾਲ ਇਲਾਜ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ (ਪਲੀਨੀ, xxxiii. 24)। 'ਸੋਨੇ ਦੀ ਗੂੰਦ' (ਕ੍ਰਾਈਸੋਕੋਲਾ) ਨੂੰ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਤਾਂਬੇ ਦਾ ਹਾਈਡ੍ਰੋਸਿਲੀਕੇਟ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ; χρυσ ολλα ਜਾਂ ਬੋਰੈਕਸ ਨਾਲ ਉਲਝਣ ਵਿੱਚ ਨਾ ਪਓ। ਮਾਈਸੀਨੀਅਨ ਸੁਨਿਆਰਿਆਂ ਨੇ ਬੋਰੈਕਸ (ਸੋਡੇ ਦਾ ਬੋਰੇਟ) ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਸੋਲਡ ਕੀਤਾ: ਐਥਨਜ਼ ਦੇ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਲੈਂਡੇਰਰ ਨੇ ਇਹ ਲੂਣ ਏਜੀਨਾ ਤੋਂ ਇੱਕ ਪੁਰਾਣੇ ਤਗਮੇ 'ਤੇ ਪਾਇਆ। ਇਸਨੂੰ ਮੱਧ ਯੁੱਗ ਵਿੱਚ, ਬੋਰੈਕਸ ਵੇਨੇਟਸ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਸਨੂੰ ਵੇਨੇਸ਼ੀਅਨਾਂ

ਦੁਆਰਾ ਫਾਰਸ ਤੋਂ ਆਯਾਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ; ਅਤੇ ਇਹ ਆਧੁਨਿਕ ਭਾਰਤ ਦਾ ਟਿੰਕਲ ਹੈ। ਪਲੀਨੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਸੀਸੇ ਨੂੰ ਟੀਨ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਸੋਲਡ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਜਾਂ ਟੀਨ ਨੂੰ ਸੀਸੇ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਅਤੇ ਤੇਲ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਵਰਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਕੋਲੋਫੋਨੀਅਮ ਅਤੇ ਹੋਰ ਰੈਜ਼ਿਨਾਂ ਲਈ ਬਦਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ: ਅਸੀਂ ਹੁਣ ਬਿਜਲੀ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਸੋਲਡ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਉਹੀ ਲੇਖਕ ਨੀਰੋ ਨੂੰ ਸਰਕਸ ਨੂੰ ਫੈਲਾਉਣ ਲਈ ਕ੍ਰਾਈਸੋਕੋਲਾ-ਪਾਊਡਰ (ਤਾਂਬੇ ਦਾ ਇੱਕ ਸਿਲਿਸੀਅਸ ਕਾਰਬੋਨੇਟ, ਇੱਕ ਕਿਸਮ ਦਾ ਨੀਲਾ-ਪੱਥਰ ਜੋ ਨਮੀ ਦੇ ਸੰਪਰਕ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਨਾਲ ਹਰਾ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ) ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲਈ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਕੋਰਸ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਮਨਪਸੰਦ ਧੜੇ, ਪ੍ਰਸੀਨ (ਹਰਾ) ਦਾ ਰੰਗ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕੇ।
291 ਜਰਮਨ, ਜੋ ਯੂਰਪੀ ਸ਼ਬਦਾਂ ਲਈ ਜਰਮਨ ਡੈਰੀਵੇਟਿਵਜ਼ ਵਿੱਚ ਖੁਸ਼ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਲੀਟੋਨ, ਆਦਿ ਨੂੰ ਲੂਟੀਅਮ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ löthen=ਇਕਜੁੱਟ ਕਰਨ ਲਈ ਲੱਭਣਗੇ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਸਰੀ ਦੇ ਏਸ਼ਰ ਵਿਖੇ ਕੈਲਾਮਾਈਨ ਪਿੱਤਲ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਕਾਰਖਾਨਾ ਸਤਾਰ੍ਹਵੀਂ ਸਦੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਜਰਮਨ ਡੇਮੇਟ੍ਰੀਅਸ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਗ੍ਰੀਮਜ਼ ਡਿਕਸ਼ਨਰੀ ਵਿੱਚ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਡੈਮਿਨ (ਅਧਿਆਇ i.) ਦੁਆਰਾ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਕਾਂਸੀ ਨੂੰ ਗਲਤੀ ਨਾਲ ਗੜਬੜ (ਪਿੱਤਲ) ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ,
292 ρος, ο ρος (ਪਹਾੜ) ਤੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਾਂ 'Oρε ος, ਖੋਜਕਰਤਾ ਤੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਯੂਨਾਨੀ ਵਿੱਚ ਧਾਤੂ ਨਾਮ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਪੁਲਿੰਗ ਹਨ; ਲਾਤੀਨੀ ਅਤੇ ਆਧੁਨਿਕ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ, ਨਿਰਪੱਖ। ਓਰੀਚੈਲਕਮ ਜਾਂ ਔਰੀਚੈਲਕਮ, ਇੱਕ ਹਾਈਬ੍ਰਿਡ ਸ਼ਬਦ, ਨੌਵੀਂ ਸਦੀ ਵਿੱਚ ਔਰੋਚੈਲਕਮ ਬਣ ਗਿਆ: ਆਖਰੀ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ (ਸੋਲ੍ਹਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਮੱਧ) ਆਰਕਲ ਸੀ।
293 ਓਰੀਚਲਕੇ ਤੋਂ। ਜੇ.ਪੀ. ਰੌਸਿਗਨੋਲ (loc. cit.)
294 ਕੁਝ ਇਸ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ 'ਪੀਲਾ ਲੋਬਾਨ' (λ ανος) ਰੰਗ ਕਰਦੇ ਹਨ; ਦੂਸਰੇ ਇਸਨੂੰ Λ ανος, ਲੇਬਨਾਨ ਤੋਂ ਲੈਂਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਨਰ, ਆਰਗੁਰੋਲੀਬਨਸ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਲਿਊਕੋਲੀਬਨਸ (ਚਿੱਟਾ) ਮਾਦਾ ਸੀ। ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਪੁਰਾਣੇ ਦੁਭਾਸ਼ੀਏ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ = ρε χαλ ος = ਪਹਾੜ (ਲੇਬਨਾਨ) ਦਾ ਪਿੱਤਲ ਸਮਝਾਇਆ ਗਿਆ।
295 ਐਟਲਾਂਟਿਸ ਦੀ ਪਰੰਪਰਾ, ਜੋ ਕਿ ਐਟਲਾਂਟਿਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮੱਧ-ਭੂਮੀ ਹੈ, ਸਾਡੀ ਸਵੀਕ੍ਰਿਤੀ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਤ ਦਾਅਵੇ ਰੱਖਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਸਥਾਨ ਦੀ ਪਛਾਣ 'ਡੌਲਫਿਨ ਰਿਜ', ਇੱਕ ਜਵਾਲਾਮੁਖੀ ਬਣਤਰ, ਅਤੇ ਐਚ.ਐਮ.ਐਸ. 'ਚੈਲੈਂਜਰ' ਦੁਆਰਾ ਨੋਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਖੋਖਲੇ ਹਿੱਸਿਆਂ ਨਾਲ ਐਟਲਾਂਟਿਸ (ਇਗਨੇਸ਼ੀਅਸ ਡੋਨੇਲੀ; ਲੰਡਨ: ਸੈਮਪਸਨ ਲੋ, 1882) ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਸ਼ਾਇਦ ਅਸੀਂ ਸੇਂਟ ਪੌਲਜ਼ ਰੌਕਸ ਵਿੱਚ ਨਿਸ਼ਾਨ ਲੱਭ ਸਕਦੇ ਹਾਂ, ਜੋ ਕਿ ਭੂਮੱਧ-ਰੇਖਾ ਦੇ ਮੱਧ-ਐਟਲਾਂਟਿਸ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਚੱਟਾਨੀ ਟਾਪੂਆਂ ਦਾ ਇੱਕ ਸ਼ਾਨਦਾਰ

ਸਮੂਹ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੀ ਡਾਰਵਿਨ ਨੇ ਇਸ ਸਮੂਹ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਜਵਾਲਾਮੁਖੀ ਸਮੁੰਦਰੀ ਇਨਸੂਲੈਰਿਟੀ ਦੀ ਇੱਕ ਅਲੱਗ-ਥਲੱਗ ਉਦਾਹਰਣ ਮੰਨਿਆ; ਪਰ ਪ੍ਰੋ. ਰੇਨਾਰਡ 'ਸਬੂਤ ਦਾ ਸੰਤੁਲਨ ਚੱਟਾਨ ਦੇ ਜਵਾਲਾਮੁਖੀ ਮੂਲ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਪੱਕਾ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ।' ਇਹ ਯਾਦ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਐਟਲਾਂਟਿਸ ਭੂਚਾਲਾਂ, ਫਟਣ ਅਤੇ ਘਟਣ ਨਾਲ ਟੁੱਟ ਗਿਆ ਸੀ।
296 ਪਰਸੀ ਦੁਆਰਾ ਵਾਟਸਨ ਦੇ ਰਸਾਇਣਕ ਲੇਖ (iv. ਪੰਨਾ 85, 1786) ਤੋਂ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।
297 ਤਾਂਬੇ (ਚਾਰ ਪੰਜਵਾਂ ਹਿੱਸਾ) ਅਤੇ ਸੋਨੇ (ਇੱਕ-ਪੰਜਵਾਂ ਹਿੱਸਾ) ਦੇ ਨਕਲੀ ਮਿਸ਼ਰਣ ਨੂੰ ਪਾਈਰੋਪਸ (ਪਲਿੰਨੀ, xxxiv. 2) ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਇਸਦੇ ਭਿਆਨਕ ਲਾਲ ਰੰਗ ਤੋਂ; ਇਹ ਸੋਨੇ ਅਤੇ ਕਾਂਸੀ ਦਾ ਵੀ ਬਣਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਕ੍ਰਾਈਸੋਚੈਲਕੋਸ, 'ਧਾਤਾਂ ਦਾ ਰਾਜਾ' ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। Æs corinthiacum (ਪਲਿੰਨੀ, xxxiv. 3), ਜਾਂ ਕੋਰਿੰਥੀਅਨ ਪਿੱਤਲ, ਜੋ ਕਿ ਸ਼ੀਸ਼ਿਆਂ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂਬਾ, ਚਾਂਦੀ (ਸਟੀਲ? ਜ਼ਿੰਕ?), ਅਤੇ ਸੋਨੇ ਤੋਂ ਬਣਿਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਸੋਨੇ ਨਾਲੋਂ ਵਧੇਰੇ ਕੀਮਤੀ ਸੀ। ਪੌਸਾਨੀਆਸ (ii. 3, § 3) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਸ ਨਰਮ ਅਤੇ ਲਚਕੀਲੇ ਧਾਤ ਨੂੰ ਪਾਈਰੇਨ ਦੇ ਝਰਨੇ ਵਿੱਚ ਨਰਮ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਲਿੰਨੀ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਸ਼ਲੀਲ ਦੰਤਕਥਾ, ਜੋ ਕਹਾਣੀ ਸੁਣਾਉਂਦੀ ਹੈ (xxxiv. 6), ਇਸਨੂੰ ਮਮੀਅਸ (ਈ.ਪੂ. 146) ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਹੈ। ਡੁਕ ਡੀ ਲੁਇਨਸ ਦੁਆਰਾ ਕੋਰਿੰਥੀਅਨ ਪਿੱਤਲ ਦੇ ਇੱਕ ਤਗਮੇ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਲੀਨੀ (xxxiv. 3) ਤਿੰਨ ਕਿਸਮਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਕੈਂਡੀਡਮ, ਲੂਟੀਅਮ, ਅਤੇ ਹੈਪੇਟੀਜ਼ੋਨ (ਜਿਗਰ-ਰੰਗ), ਬਰਾਬਰ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਧਾਤ ਦੇ: ਇਹ ਸ਼ਾਇਦ ਸਾਡੇ ਆਪਣੇ ਮਿਸ਼ਰਤ ਮਿਸ਼ਰਣਾਂ ਵਰਗਾ ਸੀ। ਬੈਕਮੈਨ (ਉਪ-ਵੋਕ. 'ਜ਼ਿੰਕ' ਅਤੇ 'ਟਿਨ') ਇਹਨਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਰਚਨਾਵਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਮੈਨਹਾਈਮ ਸੋਨਾ, ਡੱਚ ਸੋਨਾ, ਪ੍ਰਿੰਸ ਦੀ ਧਾਤ, ਬ੍ਰਿਸਟਲ ਪਿੱਤਲ, ਆਦਿ।
298 ਸੰਭਵ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਰਮੀਨੀਆਈ ਬੋਲ (ਬੋਲ-ਏ-ਅਰਮਾਨੀ), ਜੋ ਕਿ ਪੂਰਬ ਵਿੱਚ ਪੁਰਾਣੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਇੱਕ ਪ੍ਰਵਾਹ ਵਜੋਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। 'ਡ੍ਰੌਪਿੰਗ' ਜਾਂ 'ਡਿਸਟਿਲਿੰਗ' (ਪ੍ਰਤੀ ਡੈਸੈਂਸਮ) ਇੱਕ ਡਿਸਟਿਲਟਰੀ ਜਾਂ ਸੰਘਣਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਉਪਕਰਣ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ 'ਨਕਲੀ ਚਾਂਦੀ' ਪਾਰਾ, ਸੀਸਾ ਜਾਂ ਟੀਨ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ।
299 ਇਸ ਲਈ ਟੂਟਾਨੇਗ ਅਤੇ ਟੂ ਐਨੇਗੋ, ਜਿਸਦਾ ਕਈ ਵਾਰ ਮਤਲਬ ਟੀਨ ਅਤੇ ਬਿਸਮਥ ਦਾ ਮਿਸ਼ਰਤ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਐਮ. ਪੋਲੋ (i. 21) 'ਟੂਟੀਆ' ਨੂੰ ਅੱਖਾਂ ਲਈ ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ਦੱਸਦਾ ਹੈ; ਅਤੇ ਇਸ ਬਾਰੇ ਉਸਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ, ਅਤੇ ਸਪੋਡੀਅਮ, ਕਰਨਲ ਯੂਲ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਲਗਭਗ ਗੈਲਨ ਦੇ ਪੋਮਫੋਲਿਕਸ ਦੇ ਸੰਘਣੇ ਅਨੁਵਾਦ ਵਾਂਗ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਜ਼ਿੰਕ ਦੇ ਕੈਡਮੀਆ ਜਾਂ ਕਾਰਬੋਨੇਟ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ; ਅਤੇ ਸਪੋਡੋਸ, ਪਹਿਲੇ ਦਾ ਬਚਿਆ ਹੋਇਆ ਹਿੱਸਾ, ਜੋ ਕਿ ਚੁੱਲ੍ਹੇ 'ਤੇ ਪੈਂਦਾ ਹੈ (ਡੀ ਸਿੰਪ. ਮੈਡ. ਪੰਨਾ ix)। ਮੈਥੀਓਲੀ ਪੌਮਫੋਲਿਕਸ ਨੂੰ ਆਮ

ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਅਰਬੀ ਨਾਮ 'ਟੂਟੀਆ' ਨਾਲ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਖਾੜੀ ਤੋਂ ਬੰਬਈ ਵਿੱਚ ਆਯਾਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ 'ਟੂਟੀਆ' ਜ਼ਿੰਕ ਦੇ ਇੱਕ ਆਰਗਿਲੇਸੀਅਸ ਧਾਤ ਤੋਂ ਬਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਟਿਊਬਲਰ ਕੇਕ ਵਿੱਚ ਢਾਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇੱਕ ਮੱਧਮ ਕਠੋਰਤਾ ਤੱਕ ਬੇਕ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

300 ਮਾਸਕ. ਅਤੇ ਫੈਮ. ; ਨਿਊਟ. λεκτρον ਸਭ ਤੋਂ ਸ਼ੁੱਧ ਰੂਪ ਹੈ। ਡਾ. ਸ਼ਲੀਮੈਨ, ਇਹ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਇਸਦਾ ਅਰਥ 'ਅੰਬਰ' ਵੀ ਹੈ (ਮਾਈਸੀਨੇ, ਪੰਨਾ 204), ਇਸਨੂੰ 'ਏਲੇਕ' ਤੋਂ ਲਿਆ ਹੈ, ਜਿਸਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਰਾਲ (?), ਅਤੇ ਸ਼ਾਇਦ ਫੋਨੀਸ਼ੀਅਨ (?) ਵਿੱਚ ਵੀ। ਉਸਨੂੰ ਸਤ੍ਹਾ ਤੋਂ 30 ਫੁੱਟ ਹੇਠਾਂ ਅਖੌਤੀ 'ਟ੍ਰੋਜਨ ਸਟ੍ਰੈਟਮ' ਵਿੱਚ ਇਲੈਕਟ੍ਰਮ ਦੇ ਝੁਮਕੇ ਮਿਲੇ (ਟ੍ਰੌਏ, ਪੰਨਾ 164)। ਚਿਰੀਕਿਸ ਦਾ ਗੁਆਨਿਨ ਜਾਂ ਗਿਆਨਿਨ 19·3 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਸ਼ੁੱਧ ਸੋਨੇ ਦਾ ਔਰੇਰੇਟ (ਇਲੈਕਟ੍ਰਮ) ਸੀ, ਜਿਸਦੀ ਖਾਸ ਗੰਭੀਰਤਾ 11·55 ਸੀ। ਨਿਊ ਗ੍ਰੇਨਾਡਾ ਦਾ ਟੋਮਬੈਕ ਜਾਂ ਟੋਮਬੈਗ, ਜੋ ਮੂਰਤੀਆਂ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਵੀ ਘੱਟ ਮਿਆਰ ਦਾ ਸੋਨਾ ਸੀ: 63 ਸੋਨਾ, 24 ਚਾਂਦੀ, 9 ਤਾਂਬਾ। ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ 'ਟੋਮਬੈਕ' ਮੈਨਹਾਈਮ ਸੋਨੇ ਵਰਗੇ ਮਿਸ਼ਰਤ ਧਾਤ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ; ਇਸ ਨਿਰਮਾਣ ਨੂੰ ਟਰਨਰ ਪਰਿਵਾਰ ਦੁਆਰਾ 1740 ਈਸਵੀ ਵਿੱਚ ਬਰਮਿੰਘਮ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਅਜੇ ਵੀ ਇਸਦਾ ਮੁੱਖ ਕੇਂਦਰ ਹੈ।
301 ਹਾਲਾਂਕਿ, 'ਇਲੈਕਟ੍ਰੌਨ' ਦਾ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਨੁਵਾਦ 'ਅੰਬਰ' ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ; ਅਤੇ ਇਹ ਹਾਰਪੈਕਸ, ਜਾਂ ਦਰਾਜ਼ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਹਾਥੀ ਦੰਦ ਦੇ ਨਾਲ ਉਸੇ ਆਇਤ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਅੰਬਰ ਦੇ ਮਣਕੇ ਅਤੇ ਹਥਿਆਰ-ਹੈਂਡਲ ਡਾ. ਸ਼ਲੀਮੈਨ ਦੀਆਂ ਖੋਜਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਨ। ਰੋਸੀਗਨੋਲ (ਪੰਨਾ 347) ਮੰਨਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਲੈਕਟ੍ਰਮ, ਸੋਨੇ ਅਤੇ ਚਾਂਦੀ ਦੇ ਫਿੱਕੇ- ਪੀਲੇ ਜਾਂ ਅੰਬਰ-ਰੰਗ ਦੇ ਮਿਸ਼ਰਤ ਧਾਤ ਨੇ ਗੰਮ ਅੰਬਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਨਾਮ ਦਿੱਤਾ।
302 ਇਹ ਲਿਖਤ, ਦੇਸੀ ਸੋਨੇ ਬਾਰੇ ਇੱਕ ਸੱਚਾਈ ਦੱਸਦੀ ਹੈ, ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਸੁਝਾਅ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਲੋਕ ਧਾਤਾਂ ਦੇ ਵੱਖ ਹੋਣ ਜਾਂ ਵੱਖ ਹੋਣ ਬਾਰੇ ਜਾਣਦੇ ਸਨ। ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਸ਼ੱਕ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਉਹ ਚਿੱਟੀ ਧਾਤ ਨੂੰ ਖਣਿਜ ਬਣਾ ਸਕਦੇ ਹਨ; ਯਾਨੀ ਇਸਨੂੰ ਸਲਫਾਈਡ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸੋਨੇ ਨੂੰ ਘੱਟਣ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। 303 ਰੋਸੀਗਨੋਲ ਨੇ ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ੋਨਾਰਸ, ਸੁਇਡਾਸ ਅਤੇ ਜੌਨ ਪੀਡੀਆਸਿਮਸ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ।
304 ਹੁਣ ਅਸੀਂ ਸ਼ੈੱਲ-ਲੈਕ ਨਾਲ ਲੈਕਰ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, ਪਰੂਫ-ਸਪਿਰਿਟ ਵਿੱਚ ਘੁਲ ਕੇ 'ਅਜਗਰ ਦੇ ਖੂਨ' ਨਾਲ ਰੰਗਦੇ ਹਾਂ।
305 ਸੀਸਾ ਹੋਰ ਵੀ ਵੱਡੇ ਅਨੁਪਾਤ ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ ਗਿਆ। ਅਧਿਆਇ xiii ਵੇਖੋ।
306 ਕੈਮੋਏਂਸ (ਕੈਮੋਏਂਸ: ਉਸਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਲੁਸੀਅਡਸ) 'ਤੇ ਮੇਰੀ ਟਿੱਪਣੀ ਵਿੱਚ, ਅਤੇ ਦੁਬਾਰਾ ਟੂ ਦ ਗੋਲਡ ਕੋਸਟ ਫਾਰ ਗੋਲਡ (i. 17) ਵਿੱਚ, ਮੈਂ ਪੱਛਮੀ ਤਰਸ਼ੀਸ਼

ਜਾਂ ਟਾਰਟੇਸਸ ਨੂੰ ਜਿਬਰਾਲਟਰ ਦੀ ਖਾੜੀ ਵਿੱਚ ਕਾਰਟੀਆ ਨਾਲ ਪਛਾਣਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਨਿਊਟਨ ਮੇਲਕਾਰਥ ਨੂੰ 'ਕਾਰਟੀਆ ਦਾ ਰਾਜਾ' ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ; ਪਰ ਇਸ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਰਥ 'ਸ਼ਹਿਰ-ਰਾਜਾ' (ਮਲਿਕ-ਏਲ-ਕਾਰਿਆਤ), ਜਾਂ 'ਧਰਤੀ-ਰਾਜਾ' (ਮਲਿਕ-ਏਲ-ਆਰਜ਼) ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। 307 ਮਸ਼ਹੂਰ ਮਾਨਵ-ਵਿਗਿਆਨੀ, ਐਮ.ਜੀ. ਡੀ ਮੋਰਟਿਲਟ, ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਫਰਾਂਸ, ਸਵਿਟਜ਼ਰਲੈਂਡ ਅਤੇ ਬੈਲਜੀਅਮ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਪੁਰਾਣੀ ਕਿਸਮ ਦੀ ਕਾਂਸੀ ਸੇਲਟ ਉਹ ਹੈ ਜਿਸਦੇ ਪਾਸਿਆਂ 'ਤੇ ਸਿੱਧੇ ਫਲੈਂਜ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਟ੍ਰਾਂਸਵਰਸ ਸਟਾਪ-ਰਿਜ ਵਾਲਾ ਸੇਲਟ, ਸੱਚੇ ਵਿੰਗਡ ਟੂਲ, ਸਾਕਟਡ ਅਨੁਕੂਲਨ, ਅਤੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਸਧਾਰਨ ਫਲੈਟ ਟੂਲ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਰਿਬ ਜਾਂ ਫਲੈਂਜ, ਵਿੰਗ ਜਾਂ ਸਾਕਟ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਸ਼ੁੱਧ ਤਾਂਬੇ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਕਾਂਸੀ ਦਾ ਬਣਿਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਪੁਰਾਤੱਤਵ-ਵਿਗਿਆਨੀ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਖਰੀ ਰੂਪ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਪੁਰਾਣਾ ਮੰਨਦੇ ਹਨ; ਪਰ ਐਮ.ਡੀ ਮੋਰਟਿਲਟ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਨਿਰਣਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਖੋਜਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ।
308 ਇਹ ਹਥਿਆਰ (ਗਲੇਡੀਅਨ) ਇੱਕ ਤਲਵਾਰ-ਬਲੇਡ ਹੈ, ਦੋ-ਧਾਰੀ ਜਾਂ ਇੱਕ-ਧਾਰੀ, ਸਿੱਧਾ ਜਾਂ ਵਕਰ, ਅਤੇ 4-9 ਇੰਚ ਲੰਬਾ, ਚੌਦ੍ਹਵੀਂ ਅਤੇ ਪੰਦਰਵੀਂ ਸਦੀ ਵਿੱਚ ਅਕਸਰ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਇਹ ਦਾਤਰੀ, ਦਾਤਰੀ, ਕੁਹਾੜੀ, ਕੁਹਾੜੀ, ਜਾਂ ਤਲਵਾਰ ਨੂੰ ਖੰਭੇ ਦੇ ਸਿਰੇ ਨਾਲ ਬੰਨ੍ਹਣ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇੱਕ ਪਾਈਕ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਪੁਰਾਣੇ ਅਭਿਆਸ ਤੋਂ ਉਤਪੰਨ ਹੋਇਆ ਸੀ।
309 ਮਕਬਰੇ ਦੇ ਐਮਾਜ਼ਾਨ (ਨਿਊਟਨ, ਹੈਲੀਕਾਰਨਾਸਸ, ਪੰਨਾ 235) ਕੁਹਾੜੀ, ਧਨੁਸ਼ ਅਤੇ ਤਲਵਾਰ ਨਾਲ ਲੈਸ ਹਨ; ਯੂਨਾਨੀ ਬਰਛੇ ਅਤੇ ਤਲਵਾਰਾਂ ਨਾਲ।
310 ਮਸਾਗੇਟ æ (ਵੱਡੇ ਜਾਟ ਜਾਂ ਗੋਥ) ਥਾਈਸਾ (ਜਾਂ ਘੱਟ) ਗੇਟ æ ਦੇ ਵਿਰੋਧੀ ਹਨ, ਅਤੇ ਦੋਵਾਂ ਨੇ ਸਾਗਾਰਿਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ। ਪਰ ਜਦੋਂ ਕਿ ਕੁਝ ਲੇਖਕ ਸੇਕੁਰਿਸ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਦੂਸਰੇ ਇਸਨੂੰ 'ਕਿਸਮ ਦੀ ਤਲਵਾਰ' ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਦੂਸਰੇ ਇਸਨੂੰ ης ਨਾਲ ਉਲਝਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਐਸੀਨੇਸ ਜਿਸਦਾ ਯੂਨਾਨੀ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦਾ ਹੈ (iv. 62, viii. 67)। ਸਟ੍ਰਾਬੋ (xi. 8) ਮਸਾਗੇਟ æ (ਗੋਥ) ਨੂੰ ਸੈਕ æ (ਸੈਕਸਨ) ਨਾਲ ਜੋੜਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਮੇਜਰ ਜਾਨ ਸੈਕ æ (ਹਿੰਦੂਆਂ ਦਾ ਸ਼ਾਕਾ) ਸੈਗਹੈੱਡ=ਸਗਿੱਟਾ ਤੋਂ ਲਿਆ ਹੈ। 'ਸੈਕਸਨ' ਸ਼ਬਦ ਟੈਸੀਟਸ ਦੇ ਯੁੱਗ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਇਸਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਐਂਟੋਨੀਅਸ ਪਾਈਅਸ ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਪਾਉਂਦੇ ਹਾਂ। 'ਬ੍ਰੇਵਿਸ ਗਲੈਡਿਯਸ ਅਬਡ ਇਲੋਸ (ਸੈਕਸਨ) ਸੈਕਸੋ ਵੋਕੈਟੁਰ' ਸੁਝਾਅ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੀਕਸ ਪੁਰਾਣੀ ਨਸਲ (ਟ੍ਰਾਂਸ. ਐਂਥ੍ਰੋਪ. ਇੰਸਟੀਟ. ਮਈ 1880) ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ।
311 ਸਥਾਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਪੰਨਾ 43।

312 ਮਿਸਰ. akhu, Lat. ascia, ਜਰਮ. ਐਕਸਟ. ਸਭ ਤੋਂ ਪੁਰਾਣਾ ਰੂਪ 'ਅਕਸ' (ਸਿਕਿਉਰਿਸ), ਬਿਪੇਨਿਸ, 'ਡਵਰਸਾਹਸ' ਅਤੇ ਡੋਲਾਬ੍ਰਮ 'ਬਰਟੇ' ਹੈ। ਲੋਅਰ ਸੈਕਸਨ ਵਿੱਚ axt 'exe' ਹੈ, ਸਾਡੇ 'ਕੁਹਾੜੀ' ਦਾ ਇੱਕ ਸੰਯੋਜਕ।
313 ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਲਿਖਿਆ ਅਤੇ ਸਮਝਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।
314 ਨੈਸ਼ਨਲ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਨੇਟਲ ਦੀਆਂ ਵਸਤੂਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਰਾਜਾ ਮੂਸਾ ਦੇ ਸ਼ਸਤਰਖਾਨੇ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਸਿਲੇਪ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ (ਕਰਨਲ ਏ. ਲੇਨ ਫੌਕਸ, ਕੈਟ. ਪੰਨਾ 145)।
315 ਲੈਕੋਮਬੇ ਦੁਆਰਾ (ਪੈਰਿਸ, ਹੈਚੇਟ, 1868)।
316 ਮੈਂ ਫਿਰ ਅਧਿਆਇ xiii ਵਿੱਚ sahs, seax, sax, ਅਤੇ scramasax ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਹੈ। 317 ਸਾਡਾ ਬਿੱਲ' ਜਰਮਨ ਬੇਲ, ਸਿਕਿਊਰਿਸ, ਜਾਂ ਕੁਹਾੜੀ ਹੈ। ਦੋਵੇਂ ਸ਼ਬਦ ਮੈਨੂੰ ਯੂਨਾਨੀ β λos, ਤਲਵਾਰ ਜਾਂ ਡਾਰਟ ਦੇ ਸਮਾਨ ਜਾਪਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਕਿ ਮਿਜ਼ਾਈਲ-ਯੁੱਗ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ, β λλειν ਤੋਂ, ਸੁੱਟਣਾ; ਨਹੀਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਜਾਨ ਸੋਚਦੇ ਹਨ, ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ ਭੀਲ ਤੋਂ। ਰਾਬਰਟ ਬੈਰੇਟ (1598) ਨੇ ਪਾਈਕ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਹ ਮੰਨਦਾ ਸੀ ਕਿ ਬਿੱਲ ਨੇ ਚੰਗੀ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜੌਨ ਮਿਸ਼ੇਲ ਅਤੇ ਮੇਘਰ ('ਤਲਵਾਰ ਦਾ') ਨੇ ਦੁਖੀ ਆਇਰਿਸ਼ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਵੱਢਣ ਵਾਲੀਆਂ ਹੁੱਕਾਂ ਤੋਂ ਪਾਈਕ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ।
318 ਪੂਰਵ ਇਤਿਹਾਸਕ ਸਮੇਂ, ਪੰਨਾ 20। ਡਬਲਿਨ ਅਜਾਇਬ ਘਰ ਵਿੱਚ ਕਾਂਸੀ ਯੁੱਗ ਦੇ 1,283 ਲੇਖ ਹਨ।
319 ਮੈਂ ਇੱਕ ਕਿਸਮ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੰਨਦਾ ਹਾਂ, ਡਾਈ ਅਲਟਰਥੁਮਰ ਵੌਨ ਹਾਲਸਟੈਟਨ, ਸਾਲਜ਼ਬਰਗ, ਅਤੇ ਸੀ ਵਿੱਚ ਕਾਂਸੀ ਦੀ ਤਲਵਾਰ (ਪਲੇਟ iv.)। ਫਰੀਡਰਿਕ ਸਿਮੋਨੀ ਦੁਆਰਾ (ਵਿਆਨਾ, 1851)।
320 ਪਲੀਨੀ, xxxiv. 39.
321 ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਉਸ ਮੂਲ ਤੋਂ ਆਇਆ ਹੈ ਜਿਸਨੇ ਫ਼ਾਰਸੀ han}; ਆਇਰਿਸ਼ ਇਰਾਨ ਜਾਂ ਯਾਰਨ; ਵੈਲਸ਼ ਹਿਆਰਨ; ਆਰਮੋਰਿਕਨ ਉਆਰਨ; ਗੋਥਿਕ ਈਸਾਰਨ; ਡੈਨਿਸ਼ ਇਰਨ; ਸਵੀਡਿਸ਼ ਇਆਰਨ; ਸਿਮਬ੍ਰਿਕ ਜਾਰਾ; ਜਰਮਨ ਆਈਸਨ, ਅਤੇ ਲਾਤੀਨੀ ਫੇਰਮ, ਨਵ-ਲਾਤੀਨੀ ਫੇਰੋ, ਹੀਅਰਰੋ (ਸਪੈਨ) ਦੇ ਨਾਲ, ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਆਰਨ ਤੋਂ ਵੀ ਅਸੀਂ ਹਰਨੀਸ਼, ਹਾਰਨੇਸ ਲੈਂਦੇ ਹਾਂ।
322 ਬਦਕਿਸਮਤ ਕ੍ਰੀਟ ਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ 'ਹਮੇਸ਼ਾ ਝੂਠੇ' (ε ψε σται) ਦਾ ਨਾਮ ਇਸ ਲਈ ਮਿਲਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸੱਚਾਈ ਦੱਸੀ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਟਾਪੂ ਵਿੱਚ ਜੁਪੀਟਰ ਦੀ ਕਬਰ ਦਿਖਾਈ, ਜੋ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਉਸਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇਵਤਾ ਵਜੋਂ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੋਈ ਨਾਇਕ ਜਾਂ ਮੁਖੀ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ - ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੂਜਾ ਦੇ ਮੂਲ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ।

ਬੁਰੀ ਰਿਪੋਰਟ ਕੈਲੀਮਾਚਸ (ਜੋਵ. 8 ਵਿੱਚ ਭਜਨ) ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ; ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਕਹਾਵਤ τρ α κ ππα κ κιστα (ਕ੍ਰੇਟ, ਕਪਾ-ਡੋਸੀਆ, ਅਤੇ ਕਿਲਿਕੀਆ) ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਲਈ ਯੂਬੂਲਾਈਡਜ਼ ਦੀ ਸਿਲੋਜਿਸਟਿਕ ਬੁਝਾਰਤ: 'ਐਪੀਮੇਨਾਈਡਜ਼ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕ੍ਰੀਟਨਜ਼ ਝੂਠੇ ਹਨ: ਐਪੀਮੇਨਾਈਡਜ਼ ਇੱਕ ਕ੍ਰੀਟਨਜ਼ ਹੈ: ਇਸ ਲਈ, ਐਪੀਮੇਨਾਈਡਜ਼ ਇੱਕ ਝੂਠਾ ਹੈ: ਇਸ ਲਈ, ਕ੍ਰੀਟਨਜ਼ ਝੂਠੇ ਨਹੀਂ ਹਨ: ਇਸ ਲਈ, ਐਪੀਮੇਨਾਈਡਜ਼ ਝੂਠਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।'
323 ਅਧਿਆਇ iv. ਜਸਟਿਨ ਦੇ ਚੈਲੀਬਸ (xliv. 3) ਅਨਾ (ਗੁਆਡੀਆਨਾ) ਅਤੇ ਟੈਗਸ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਨਦੀ ਹੈ; ਜਿਸਨੂੰ ਟਾਲਮੀ ਅਤੇ ਮਾਰਟੀਅਨਸ, K λιπους ਜਾਂ K λιπος ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ। Æschylus ਅਸਲ ਚੈਲੀਬਸ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉਹ ਤਲਵਾਰ ਨੂੰ 'ਚੈਲੀਬੀਅਨ ਅਜਨਬੀ' ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਸੇ ਦੁਖਾਂਤ (ਥੀਬਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸੱਤ) ਵਿੱਚ ਉਹ ਇਸਨੂੰ 'ਹਥੌੜੇ ਨਾਲ ਬਣਾਇਆ ਸਿਥੀਅਨ ਸਟੀਲ' ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ।
324 'ਲੋਹੇ ਦੀ ਭਰਪੂਰਤਾ ਦਾ ਕਾਰਨ ਅਸੀਂ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਠਹਿਰਾ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਅਫ਼ਰੀਕੀ ਲੋਕ ਪੱਥਰ ਦੇ ਸੰਦਾਂ ਤੋਂ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲੰਘੇ ਜਾਪਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਹੁਣ ਮਿੱਟੀ ਵਿੱਚ ਪਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਲੋਹੇ ਦੇ ਸੰਦਾਂ ਤੱਕ, ਵਿਚਕਾਰਲੇ ਕਾਂਸੀ ਦੇ ਦੌਰ ਵਿੱਚੋਂ ਲੰਘੇ ਬਿਨਾਂ, ਜੋ ਕਿ ਮਿਸਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ, ਪੱਥਰ ਅਤੇ ਲੋਹੇ ਦੇ ਯੁੱਗਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕਰਦਾ ਸੀ।'—ਐਂਥਰੋਪੋਲ। ਕੋਲੀ. ਪੰਨੇ 128-134।
325 'ਆਇਰਨ ਐਂਡ ਸਟੀਲ ਦੀ ਉੱਚ ਪੁਰਾਤਨਤਾ,' ਫਿਲੋਸ ਸੋਸਾਇਟੀ ਗਲਾਸਗੋ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੜ੍ਹਿਆ ਗਿਆ ਇੱਕ ਕੀਮਤੀ ਪੇਪਰ, ਜੋ ਆਇਰਨ (1875-76) ਵਿੱਚ ਛਾਪਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਸੰਪਾਦਕ, ਸ਼੍ਰੀ ਨਰਸਰੀ ਦੁਆਰਾ ਮੈਨੂੰ ਦਿਆਲਤਾ ਨਾਲ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ; ਨਾਲ ਹੀ ਦ ਪ੍ਰੀਹਿਸਟੋਰਿਕ ਯੂਜ਼ ਆਫ ਆਇਰਨ ਐਂਡ ਸਟੀਲ (ਟ੍ਰੂਬਨਰ, ਲੰਡਨ, 1877), ਜਿਸ ਤੋਂ ਮਿਸਟਰ ਡੇ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਅੰਸ਼ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।
326 ਸਵਾਲ ਤੱਥਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ। ਹੁਣ ਤੱਕ ਅਸੀਂ ਇਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਜਾਇਜ਼ ਹਾਂ ਕਿ, ਬਹੁਤ ਡੂੰਘਾਈਆਂ ਤੋਂ ਪੁੱਟੇ ਗਏ ਪਿੰਜਰਾਂ ਤੋਂ, ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਥਣਧਾਰੀ ਜੀਵਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਗੁਫਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਪਾਏ ਗਏ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਤਬਾਹ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਕਿ ਪੂਰਵ-ਇਤਿਹਾਸਕ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਮਨੁੱਖ ਇੱਕ ਨੀਵਾਂ ਸਰੀਰਕ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਮਾਨਸਿਕ ਕਿਸਮ ਦਾ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਇਸਦੇ ਉਲਟ ਵਿਚਾਰ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਾਂਗੇ ਜਦੋਂ ਸਾਨੂੰ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਕ੍ਰੇਨੀਆ ਨੂੰ ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ, ਜੇ ਉੱਤਮ ਨਹੀਂ, ਦਿਖਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ - ਅਵਸ਼ੇਸ਼ ਜੋ 'ਫਾਦਰ ਆਦਮ' ਅਤੇ 'ਮਾਂ ਹੱਵਾਹ' ਦੀਆਂ ਫਿੱਕੀਆਂ ਮਹਿਮਾਵਾਂ ਨੂੰ ਮੁੜ ਸੁਰਜੀਤ ਕਰਨਗੇ। ਪਰ, ਇਸ ਦੌਰਾਨ, ਸਾਡੇ ਤੋਂ ਇਪਸ ਦੀਕਸ਼ਿਤਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਦੀ ਉਮੀਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ, ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਜਾਂ ਬਿਨਾਂ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਦੇ।

327 ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਉੱਤਰ-ਪੱਛਮੀ ਯੂਰਪ ਵਿੱਚ, ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਲੋਹਾ ਯੁੱਗ ਲਗਭਗ 250 ਈਸਵੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਕੋਨਰਾਡ ਐਂਗਲਹਾਰਟ (ਡੈਨਮਾਰਕ ਇਨ ਦ ਅਰਲੀ ਆਇਰਨ ਏਜ, ਪੰਨਾ 4, ਲੰਡਨ, 1866), ਮਿਸਟਰ ਡੇ ਦੁਆਰਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।
328 ਯੂਨੀਵਰਸਲ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਮਿਸਰ ਦਾ ਸਥਾਨ, ਭਾਗ. ਪੰਨਾ; ਲੰਡਨ, ਲੋਂਗਮੈਨਸ, 1867, ਸੈਮੂਅਲ ਬਿਰਚ, ਐਲਐਲ.ਡੀ. ਦੁਆਰਾ ਜੋੜਾਂ ਦੇ ਨਾਲ।
329 ਜਦੋਂ ਲੈਪਲੇਸ ਨੇ ਚੰਦਰਮਾ ਦੇ ਜੁਆਲਾਮੁਖੀ ਤੋਂ ਉਲਕਾਵਾਂ ਦਾ ਨਿਕਾਸ ਕੀਤਾ, ਤਾਂ ਕਲੈਡਨੀ ਨੇ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਹ ਧਾਤੂ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੇ ਪੁੰਜ ਸਨ, ਜੋ ਅੰਤਰ-ਗ੍ਰਹਿਆਂ, ਅਤੇ ਸੰਭਵ ਤੌਰ 'ਤੇ ਤਾਰਾ-ਮੰਡਲੀ ਸਪੇਸ ਵਿੱਚ ਅਨਿਯਮਿਤ ਪੰਧਾਂ ਵਿੱਚ ਘੁੰਮਦੇ ਸਨ। 330 ਇਸ ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਪੂਰਬੀ ਲੋਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਗਲਤ ਰੂਪਾਂ ਵਿੱਚ ਤਸੀਹੇ

ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਅਰਬ ਇਸਨੂੰ (ਜੀਜ਼ੇਹ) ਲਿਖਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਮਿਸਰੀ ਇਸਨੂੰ ਗੀਜ਼ੇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਗੀਜ਼ੇਹ ਨਹੀਂ।
331 ਇੱਕ ਪੂਰੇ ਆਕਾਰ ਦਾ ਡਰਾਇੰਗ ਪ੍ਰੋਸੀਡਿੰਗਜ਼ ਆਫ਼ ਦ ਫਿਲ. ਸੋਸਾਇਟੀ ਗਲਾਸਗੋ ਦੇ ਭਾਗ vii ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਇਆ; ਅਤੇ ਮਿਸਟਰ ਡੇ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੀ ਕਿਤਾਬ, Pl. II ਵਿੱਚ ਦੁਹਰਾਇਆ ਗਿਆ। ਉਹ ਬੇਲਜ਼ੋਨੀ ਦੀ ਦਾਤਰੀ, Pl. I ਵੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।
332 ਜਦੋਂ ਮੈਂ 'ਸੋਲਡਨਜ਼ ਦੇ ਮਕਬਰੇ', ਕਾਇਰੋ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕੀਤਾ, ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਨੀਲੇ ਬੇਸਾਲਟ ਦੀ ਇੱਕ ਸਲੈਬ ਮਿਲੀ ਜਿਸ 'ਤੇ ਖੁਫੂ ਦਾ ਕਾਰਟੂਚ ਸੀ, ਜਿਸਨੂੰ ਇੱਕ ਇਮਾਰਤ ਲਈ ਥ੍ਰੈਸ਼ਹੋਲਡ ਵਜੋਂ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਅੱਖਰ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਿਟਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ; ਪਰ ਸਮੱਗਰੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਹਿਸ਼ੀ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਬਹੁਤ ਸਖ਼ਤ ਸੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਸੀ।
333 ਮੈਂ ਕਿਤੇ ਹੋਰ ਦੇਖਿਆ ਹੈ (ਅਧਿਆਇ iv.) ਥੀਬਸ ਦੇ ਪੇਂਟ ਕੀਤੇ ਕਬਰਾਂ ਵਿੱਚ ਧਾਤਾਂ ਦੇ ਰੰਗ, ਅਤੇ ਕਸਾਈ ਦੇ ਸਟੀਲ ਦਾ ਨੀਲਾ (ਸਾਈਨਸ-ਰੰਗ)। ਇਸ ਘਰੇਲੂ ਲੇਖ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ ਸਿੱਖਿਆਦਾਇਕ ਹੈ। ਸੈਂਕੜੇ ਸਾਲਾਂ ਤੱਕ ਇਸਨੇ ਇੰਗਲੈਂਡ ਅਤੇ ਹੋਰ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਅਸਲੀ ਸ਼ਕਲ, ਇੱਕ ਲੰਮਾ ਕੋਨ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ। ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਕੁਝ 'ਪਿਆਰੇ ਨਾਗਰਿਕ ਨੂੰ ਸਤ੍ਹਾ ਨੂੰ ਚਾਰ ਕਿਨਾਰਿਆਂ ਵਿੱਚ ਤੋੜਨ ਅਤੇ ਨਿੱਕਲ ਨਾਲ ਇਸਨੂੰ ਸਖ਼ਤ ਕਰਨ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਆਇਆ। ਸਧਾਰਨ ਸੁਧਾਰ ਹੁਣ ਇਸਨੂੰ ਸੂਈ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਰੇਜ਼ਰ ਤੱਕ ਹਰ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਤਿੱਖਾ ਕਰਨ ਲਈ ਫਿੱਟ ਕਰਦਾ ਹੈ: ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਸਾਨੂੰ 'ਲੋੜਵੰਦ ਚਾਕੂ-ਪੀਸਣ ਵਾਲੇ' ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਜ਼ਰੂਰਤਮੰਦ ਹੋਣ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਨੇ ਹਰ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਜੋ ਉਸਨੇ ਛੂਹਿਆ ਸੀ ਉਸਨੂੰ ਨਕਾਰ ਦਿੱਤਾ।

334 ਮਿਸਰੀਆਂ ਵਿੱਚ ਧਾਤਾਂ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਲੋਹੇ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੀ ਪੁਰਾਤਨਤਾ, ਪੰਨਾ 18 (ਲੰਡਨ, 1868)। ਡਾ. ਐਮ. ਮੂਲਰ ਦੁਆਰਾ ਪੂਰਬੀ ਏਸ਼ੀਆ ਵਿੱਚ ਲੋਹੇ ਜਾਂ ਕਾਂਸੀ ਦੀ ਤਰਜੀਹ 'ਤੇ ਵੀ (ਟ੍ਰਾਂਸ. ਵਿਯੇਨ੍ਨਾ ਐਂਥ੍ਰੋਪ. ਸੋਕ. ਭਾਗ 9)।
335 ਮੈਂ ਇਸ ਤਾਰੀਖ ਨੂੰ ਇਸ ਲਈ ਮੰਨਦਾ ਹਾਂ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਉਦੋਂ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਟੌਰਸ-ਚਿੰਨ੍ਹ ਵਿੱਚ ਬਸੰਤ ਸਮਰੂਪ (ਵਰਨਲ ਕਲੂਰ) ਹੋਇਆ ਸੀ। ਮਿਸਰ ਵਿਗਿਆਨੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਛੇ ਯੁੱਗਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਪੁਰਾਣਾ ਈਸਾ ਪੂਰਵ 5702 (ਬੋਕ) ਹੈ, ਅਤੇ ਨਵੀਨਤਮ ਈਸਾ ਪੂਰਵ 3623 (ਬੁਨਸੇਨ) ਹੈ; ਔਸਤ ਈਸਾ ਪੂਰਵ 4573 ਹੈ, ਅਤੇ ਅੰਤਰ 2079 ਸਾਲਾਂ ਦਾ ਹੈ (ਬਰੂਗਸ਼, ਆਈ. 30)।
336 ਸੱਕਾਰਾਹ ਦੀ ਸਾਰਣੀ (ਮੈਮਫ਼ਿਸ), ਜੋ ਕਿ 1864 ਦੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਮਰਹੂਮ ਮੈਰੀਏਟ ਪਾਸ਼ਾ ਦੁਆਰਾ ਲੱਭੀ ਗਈ ਸੀ, ਰਾਮਸੇਸ ਮਹਾਨ (ਤੇਰ੍ਹਵੀਂ ਸਦੀ ਈਸਾ ਪੂਰਵ) ਤੋਂ ਹੈ, ਅਤੇ ਮਿਬੈਂਪੇਸ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਛਪੰਜਾ ਪੂਰਵਜਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਪਹਿਲਾ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਨੰਬਰ 2 ਅਬੀਡੋਸ ਦੀ ਨਵੀਂ ਟੈਬਲੇਟ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ 1864 ਵਿੱਚ ਹੇਰ ਡੁਮਿਚੇਨ ਦੁਆਰਾ ਖੋਜੀ ਗਈ ਸੀ; ਇਸਨੇ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਨੰਬਰ 3 ਵਿੱਚ ਅਯੋਗ ਨਾਮ, ਅਨਮੋਲ ਟਿਊਰਿਨ ਪੈਪਾਇਰਸ, ਟਾਲਮੀਜ਼ ਦਾ ਹਾਇਰਾਟਿਕ ਕੈਨਨ, ਸਪਲਾਈ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਇਆ। ਮੀਰਬੈਂਪੇਸ, ਮਿਰਬਾਪੇਨ, ਜਾਂ ਸਮਾਰਕਾਂ ਦੇ ਮੀ-ਬਾ ਨੂੰ ਮੈਨੇਥੋ ਵਿੱਚ 'ਮੀਬਾਈਡਸ, ਉਸਾਰਫੈਡਸ ਦਾ ਪੁੱਤਰ' (ਕੋਰੀ ਦੇ ਟੁਕੜੇ, ਪੰਨਾ 112) ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
337 ਰਾਮਸੇਸ II ਦਾ, ਜੋ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਸੇਤੀ ਨਾਲ, ਯੂਨਾਨੀ ਸੇਸੋਸਟ੍ਰਿਸ, ਸਮਾਰਕਾਂ ਦਾ ਸੇਸੇਸੂ-ਰਾ, ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਦਾ ਹੈ। (ਬਰੂਗਸ਼, ਇਤਿਹਾਸ ii. 53-62: ਮੇਰਾ ਅਧਿਆਇ viii ਵੇਖੋ।) ਪ੍ਰੋ. ਜੀ. ਏਬਰਸ ਨੇ ਇਸ ਮਿਸਰੀ ਪ੍ਰੋਟੋ-ਹੋਮਰਿਡ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਰੋਮਾਂਸ, ਉਆਰਦਾ (ਭਾਵ ਵਾਰ-ਦਾਹ, 'ਗੁਲਾਬ') ਦਾ ਨਾਇਕ ਬਣਾਇਆ ਹੈ।
338 ਡੀ ਆਈਸਾਈਡ ਐਟ ਓਸੀਰੀਡੇ। ਉਹ ਮੈਨੇਥੋ ਪੁਜਾਰੀ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸਨੇ ਪਹਿਲੇ ਟਾਲਮੀ ਦੇ ਰਾਜ ਦੌਰਾਨ ਲਿਖਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਜਿਸਨੇ ਮੂਸਾ, ਇਬਰਾਨੀਆਂ ਅਤੇ ਕੂਚ ਬਾਰੇ ਅਣਸੁਖਾਵੀਆਂ ਸੱਚਾਈਆਂ ਦੱਸੀਆਂ ਸਨ।
339 ਕੈਮੀਓਲਾ ਦੇ ਚੂਨੇ ਪੱਥਰ ਪਿਸੋਲਿਥਾਂ ਦੇ ਢੇਰ ਪੈਦਾ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਪਿਘਲਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ; ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਸ਼ਾਇਦ, ਨੋਰੀਕਮ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਆਲੇ- ਦੁਆਲੇ ਦਾ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਲੋਹਾ ਯੁੱਗ।
340 ਉਹ ਵਿਕਲੋ, ਨਿਊਜ਼ੀਲੈਂਡ, ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਆ, ਅਤੇ ਟੂ ਦ ਗੋਲਡ ਕੋਸਟ ਫਾਰ ਗੋਲਡ, ii. 111 ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਕਈ ਥਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਚੁੰਬਕੀ ਅਤੇ ਟਾਈਟੈਨੀਫੇਰਸ ਲੋਹੇ ਦੀਆਂ ਰੇਤਾਂ ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਦਿੰਦੇ ਹਨ।
341 ਧਰਮ-ਗ੍ਰੰਥ ਦਾ ਨਫ਼ਤੂਹੀਮ।
342 ਪਰਸੀ ਦੀ ਧਾਤੂ ਵਿਗਿਆਨ, ਪੰਨਾ 874, ਪਹਿਲਾ ਸੰਪਾਦਨ।

343 ਪ੍ਰੋਕ. ਸੋਕ. ਐਂਟੀਕ. ਦੂਜੀ ਲੜੀ, ਭਾਗ. ਪੰਜਵਾਂ, ਜੂਨ 1873। ਮਿਸਟਰ ਹਾਰਟਲੈਂਡ ਨੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਫ਼ਿਰਊਨੀ ਪੱਥਰਾਂ ਦੇ ਰਗੜਨ ਨੂੰ ਜੋੜਿਆ, ਇਹ ਦਿਖਾਉਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਵਿੱਚ ਕਿ '3,000 ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਸੱਭਿਅਕ ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਮਨ ਕਿੰਨਾ ਘੱਟ ਵਿਕਸਤ ਹੋਇਆ ਹੈ।' ਮਨੁੱਖਤਾ ਲਈ ਇੱਕ ਸੁਹਾਵਣਾ ਸਬਕ! ਪਰ ਆਖ਼ਰਕਾਰ ਤੀਹ ਸਦੀਆਂ ਉਸ ਸੱਭਿਅਤਾ ਦਾ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਹਨ ਜੋ ਮਿਸਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ ਸੀ।
344 ਕੋਰਸਿਕਨ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਲੁਹਾਰ ਦਾ ਕੰਮ ਹੈ। ਕੈਟਲਨ ਕੋਲ ਇੱਕ ਭਾਰੀ ਹਥੌੜਾ ਅਤੇ ਉਡਾਉਣ ਵਾਲੀ ਮਸ਼ੀਨ ਹੈ; ਜੇਕਰ ਉਹ ਟ੍ਰੋਂਪ ਵਰਤਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਡਰਾਫਟ ਲਈ ਪਾਣੀ ਦੀ ਇੱਕ ਬੂੰਦ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਸਟੂਕੋ en ਇੱਕ ਕੈਟਲਨ ਹੈ ਜੋ 10-16 ਫੁੱਟ ਉੱਚੇ, ਚਤੁਰਭੁਜ ਜਾਂ ਗੋਲਾਕਾਰ ਸ਼ਾਫਟ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਉੱਪਰ ਵੱਲ ਵਧਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ।
345 ਇਹ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਕੰਮਾਂ ਬਾਰੇ ਫਲਿੰਟ ਔਜ਼ਾਰ ਮਿਲੇ ਸਨ: ਮਿਸਟਰ ਹਾਰਟਲੈਂਡ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਸਾਈਲੈਕਸ ਐਰੋ-ਹੈੱਡ ਘਰ ਲਿਆਏ ਸਨ। ਮਰਹੂਮ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਪਾਮਰ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਫਾਰਾਨ ਪ੍ਰਾਇਦੀਪ ਦੇ ਹੋਰ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ, ਅਤੇ ਮੈਂ ਮਿਡੀਅਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਛੋਟਾ ਜਿਹਾ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਬਣਾਇਆ। ਜਰਨਲ ਆਫ਼ ਦ ਐਂਥ੍ਰੋਪ। ਸੋਕ. 1879 ਵਿੱਚ, ਮੈਂ ਸ਼੍ਰੀ ਓਵਰੀ, ਸਰ ਜੌਨ ਲੁਬੌਕ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਬਾਅਦ ਦਿਖਾਇਆ ਕਿ ਕਾਇਰੋ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਫਲਿੰਟ-ਐਟਲੀਅਰਾਂ ਨਾਲ ਘਿਰਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਐਮ. ਲਾਰਟੇਟ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੱਖਣੀ ਫਲਸਤੀਨ ਵਿੱਚ ਖੋਜਿਆ; ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬੈਥਲਹਮ (ਅਣਪਛਾਣਿਆ ਸੀਰੀਆ, ii. 289) ਦੇ ਨੇੜੇ ਚੁੱਕਿਆ। ਐਬੇ ਰਿਚਰਡ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਐਲਬੀਰੇਹ (ਟਾਈਬੇਰੀਆਡ ਵਿੱਚ); ਤਾਬੋਰ ਅਤੇ ਝੀਲ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ; ਅਤੇ, ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਗਲਗਲ ਵਿਖੇ, ਜਿੱਥੇ ਜੋਸ਼ੂਆ ਦੀ ਸੁੰਨਤ ਹੋਈ ਸੀ, ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਇਆ। ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਮੇਰਾ ਮਰਹੂਮ ਦੋਸਤ ਚਾਰਲਸ ਐਫ. ਟਾਇਰਵਿਟ-ਡਰੇਕ, ਜਦੋਂ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਯਾਤਰਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਦਮਿਸ਼ਕ ਦੇ ਪੂਰਬ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਟਲੀਅਰ 'ਤੇ ਆਇਆ। ਮੈਂ ਜਨਰਲ ਪਿਟ-ਰਿਵਰਸ ਦੀ ਮਹਾਨ ਮਿਸਰੀ ਖੋਜ ਨੂੰ ਅਧਿਆਇ ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਹੈ। ਦੂਜਾ. 346 ਹੇਕ ਜਾਂ ਹਾਕ (ਮੁਖੀ) ਸ਼ੇਖ ਨਾਲ ਸ਼ੱਕੀ ਸਮਾਨਤਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਸੋਸ ਸੂਸ ਨਾਲ, ਘੋੜੀ, ਜਿਸਦੀ ਸਵਾਰੀ ਬੇਦਾਵਿਨ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਪੁਰਾਣੇ ਮਿਸਰੀ ਵਿੱਚ ਸੋਸ ਇੱਕ ਮੱਝ ਹੈ। 347 ਮੂਵਰਸ (ਫੋਨਿਸੀਅਰ, ii. 3), ਡਾ. ਇਵਾਨਸ (ਕਾਂਸੀ, ਅਤੇ c. 5) ਦੁਆਰਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਪੈਂਟਾਟਿਊਚ ਵਿੱਚ ਕਾਂਸੀ (ਤਾਂਬਾ?) 44 ਅਤੇ ਲੋਹਾ 13 ਵਾਰ ਮਿਲਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਹ ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਦੀ ਬਾਅਦ ਦੀ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ 'ਤੇ ਸਿਧਾਂਤ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਪੈਂਟਾਟਿਊਚ ਨੂੰ ਇਸਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕਦੋਂ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ?
348 ਰੂਜਮੌਂਟ, ਦ ਬ੍ਰੋਨਜ਼ ਏਜ, ਪੀਪੀ. 188 ਅਤੇ ਸੀਕ.
349 ਵੋਲਨੀ, ਟ੍ਰੈਵਲਜ਼, ii. 438.

350 ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸਦਾ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਹਿੱਸਾ ਐਮੀਗਡਾਲੋਇਡ ਗ੍ਰੀਨਸਟੋਨ ਸੀ, ਜਿਸਨੂੰ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿੱਚ 'ਟੋਡਸਟੋਨ' ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਜਰਮ ਟੌਡਸਟਾਈਨ ਦਾ ਅਪਵਿੱਤਰ ਰੂਪ ਹੈ।
351 ਸਪੀਕਰ ਦੀ ਟਿੱਪਣੀ, i. 831।
352 ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਾਡੀ ਚੌਥੀ ਸਦੀ ਵਿੱਚ ਓਰੋਸੀਅਸ (i. 2) ਦੁਆਰਾ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਜਾਪਦਾ ਹੈ।
353 ਅਧਿਆਇ 9 ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਇਹ ਦਿਖਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਾਂਗਾ ਕਿ ਨਾਹਰਾਇਨ (ਨਾਹਰ, ਇੱਕ ਨਦੀ ਦਾ ਦੋਹਰਾ) ਫਲਸਤੀਨ 'ਤੇ ਵੀ 'ਨਹਰਾਇਨ ਦਾ ਟਿਊਨੀਪ (ਡੈਫਨੇ-ਸ਼ਹਿਰ)' ਵਰਗੇ ਵਾਕਾਂਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
354 ਡਾ. ਪਰਸੀ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਕੁਝ ਅੱਸ਼ੂਰੀਅਨ ਕਾਂਸੀ ਦੇ ਪੱਥਰ ਵਧੇਰੇ ਮਜ਼ਬੂਤ ਧਾਤ ਦੇ ਸਹਾਰੇ ਦੁਆਲੇ ਢੱਕੇ ਹੋਏ ਸਨ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਾਕਤ ਨੂੰ ਹਲਕਾਪਨ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। 355 ਐਮ. ਐਫ. ਲੇਨੋਰਮੈਂਟ (‘ਲੇਸ ਨੋਮਸ ਡੀ’ਏਰਾਈਨ ਏਟ ਡੂ ਕੁਇਵਰੇ ਡੈਨਜ਼ ਲੇਸ ਡਯੂਕਸ ਲੈਂਗੂਜ਼... ਡੀ ਲਾ ਚੈਲਡੀ ਏਟ ਡੀ ਐਲ’ਅਸੀਰੀ, ਟ੍ਰਾਂਸ. ਸੋਸ. ਬਾਈਬਲ. ਪੁਰਾਤੱਤਵ ਵਿਗਿਆਨ, ਛੇਵਾਂ ਭਾਗ 2) ਪਾਰਜ਼ਿਲੂ, ਲੋਹਾ; ਅਬਾਰ, ਸੀਸਾ; ਸ਼ਿਪਾਰਰੂ (ਅਰਬੀ।,

ਪਿੱਤਲ), ਕਾਂਸੀ; ਅਨਾਕੂ, ਟੀਨ; ਏਰੂ ਜਾਂ ਏਰੂਡੂ, ਤਾਂਬਾ ਜਾਂ ਕਾਂਸੀ (ਅਰਬੀ।, ਤਾਂਬਾ ਜਾਂ ਪਿੱਤਲ); ਕਸ਼ਪੂ, ਚਾਂਦੀ; ਅਤੇ ਕੁਰਸ਼ੂ, ਸੋਨਾ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਵਿਦਵਾਨ ਲੇਖਕ ਕਿਊਨੀਫਾਰਮ ਵਿੱਚ 'ਮਾਕਾਨ ਦੇ ਜਹਾਜ਼ਾਂ' ਅਤੇ ਕੁਰ ਮਕੰਨਤਾ (ਮਕਨਾ ਦਾ ਪਹਾੜ) ਦਾ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਜ਼ਿਕਰ ਲੱਭਦਾ ਹੈ, ਜਿਸਦਾ ਉਹ 'ਪੇਸ ਡੀ ਮਕੰਨ' ਅਨੁਵਾਦ ਕਰਦਾ ਹੈ: ਇਸਨੂੰ ਤਾਂਬੇ ਦਾ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਕੇਂਦਰ ਲੱਭਦੇ ਹੋਏ, ਉਹ ਇਸਨੂੰ ਅਖੌਤੀ ਸਿਨਾਈਟਿਕ ਪ੍ਰਾਇਦੀਪ ਨਾਲ ਉਲਝਾਉਣ ਲਈ ਝੁਕਾਅ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਪਾਠਕਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਆਪਣੇ ਤਿੰਨ ਜਿਲਦਾਂ 'ਤੇ ਮਿਦਯਾਨ ਦੀ ਧਰਤੀ' ਵਿੱਚ 'ਮਕਨਾ' ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਹੈ।
356 ਅੱਕੜ ਉੱਪਰ ਹੈ, ਸੁਮੀਰ ਹੇਠਲਾ ਬੇਬੀਲੋਨੀਆ।
357 ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਪੂਰਬੀ ਸੰਸਾਰ ਦੀਆਂ ਪੰਜ ਮਹਾਨ ਰਾਜਸ਼ਾਹੀਆਂ, ਭਾਗ i. ਪੰਨਾ 62. ਲੰਡਨ, 1871।
358 ਪਹਿਲਾ ਦੌਰ ਈਸਾ ਪੂਰਵ 1500 ਤੋਂ 909 ਤੱਕ ਫੈਲਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਦੂਜਾ ਈਸਾ ਪੂਰਵ 909 ਤੋਂ 745 ਤੱਕ: ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਚਿੰਨ੍ਹਿਤ ਨਾਮ ਹਨ ਅਸੁਰਨਜ਼ੀਰਪਾਲ = 'ਅਸ਼ੂਰ (ਦੇਵਤਿਆਂ ਦਾ ਸਾਲਸ) ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਦਾ ਹੈ,' ਜਿਸਨੇ ਨਿਮਰੂਦ, ਈਸਾ ਪੂਰਵ 884 ਦੇ ਉੱਤਰ-ਪੱਛਮੀ ਮਹਿਲ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਕੀਤਾ; ਅਤੇ ਉਸਦਾ ਪੁੱਤਰ ਸ਼ਾਲ-ਮਨੇਜ਼ਰ II। ਬਲੈਕ ਓਬੇਲਿਸਕ (ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਅਜਾਇਬ ਘਰ), ਈਸਾ ਪੂਰਵ 850 ਦਾ। ਤੀਜਾ ਦੌਰ (ਈਸਾ ਪੂਰਵ 745 - 555) ਨੇ ਤਿਗਲਥ-ਪਿਲੇਸਰ II., ਈਸਾ ਪੂਰਵ 745–727 (ਪਹਿਲੇ ਓਲੰਪਿਕ, ਈਸਾ ਪੂਰਵ

776 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇੱਕ ਪੀੜ੍ਹੀ, ਜਦੋਂ ਯੂਨਾਨ ਦਾ ਮਿਥਿਹਾਸਕ ਯੁੱਗ ਇਤਿਹਾਸਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਉਭਰਦਾ ਹੈ) ਨੂੰ ਗਿਣਿਆ; ਸਨਾਚੇਰੀਬ (705–681); ਏਸਾਰਹੱਦਨ (680–668), ਅਸੁਰਬਨੀਪਾਲ (668–640); 604-561 ਵਿੱਚ ਨਬੂਕਦਨੱਸਰ, ਸੋਲੋਨ (ਈ.ਪੂ. 594) ਦਾ ਸਮਕਾਲੀ; ਨੇਰਗਲਸ਼ਾਰੂਜ਼ੁਰ (ਈ.ਪੂ. 557); ਅਤੇ ਆਖਰੀ ਨਬੋਨੀਡਸ (ਈ.ਪੂ. 555)। ਹੇਰੋਡੋਟਸ (ਈ.ਪੂ. 450) ਨੇ ਤੀਜੇ ਦੌਰ ਦੇ ਅੰਤ ਤੋਂ ਲਗਭਗ ਇੱਕ ਸਦੀ ਬਾਅਦ, ਸੀਟੇਸੀਆਸ ਨੇ ਈ.ਪੂ. 395 ਵਿੱਚ, ਅਤੇ ਬੇਰੋਸਸ ਨੇ ਈ.ਪੂ. 280 ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ। ਸਾਡੇ ਕੋਲ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ, ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਕੋਈ ਇਤਿਹਾਸਕ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ 'ਸਮੁਦਾਇਆਂ ਦੀ ਪਿਤ੍ਰਸੱਤਾਤਮਕ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਪਹਿਲਾਂ ਸਥਾਨਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਫਰਾਤ ਘਾਟੀ ਦੇ ਮੂੰਹ 'ਤੇ ਵਿਕਸਤ ਹੋਈ ਸੀ,' ਜਾਂ ਮਹਾਨ ਮੇਸੋਪੋਟੇਮੀਆ ਦੇ ਮੈਦਾਨ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ ਸੀ।
359 ਰੇਵ. ਬੀ. ਐਚ. ਕੂਪਰ (loc. cit.) ਨੇ ਸਾਮੀ (ਯਾਦ, ਹੱਥ) ਤੋਂ 'ਇਡਾ' ਲਿਆ, ਅਤੇ ਡਕਟਿਲਸ, ਜਾਂ ਉਂਗਲਾਂ, ਨੂੰ ਇਸਦੇ ਸਿਖਰ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ।
360 ਮੈਂ ਯੂਨਾਨ ਦੇ ਕਲਾਸਿਕ ਅਤੇ ਪਵਿੱਤਰ ਕਵੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਆਇਰਨ ਦੇ ਨੋਟਿਸਾਂ ਦੇ ਅਧਿਆਇ ਲਈ ਰਾਖਵਾਂ ਰੱਖਾਂਗਾ।
361 ਟਰੌਏ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਅਵਸ਼ੇਸ਼, ਪੰਨਾ 362; ਲਿਓਨਜ਼ ਦੇ ਐਮ. ਡੈਮੌਰ ਦੁਆਰਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ।
362 ਸਟੀਫਨੀ, ਸ਼ੁਲਜ਼ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਮਾਈਸੀਨੀਅਨ ਕਬਰਾਂ ਦੀ ਬਿਜ਼ੰਤੀਨੀ ਤਾਰੀਖ ਅਤੇ ਹੇਰੂਲੀਅਨ ਮੂਲ ਸੰਬੰਧੀ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਇੰਗਲੈਂਡ ਵਿੱਚ ਸ਼੍ਰੀ ਏ.ਐਸ. ਮਰੇ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਪੈਰੀ ਦੁਆਰਾ ਕੁਝ ਸਤਿਕਾਰ ਨਾਲ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।
363 ਪੌਸਾਨੀਅਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਲਾਇਟਸ, ਲਿਡੀਅਨ, ਰਾਜਾ (ਔਨ. ਈਸਾ ਪੂਰਵ 570), ਆਪਣੇ ਦੇਵਤੇ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ, ਹੋਰ ਭੇਟਾਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਇੱਕ ਜੜ੍ਹੀ ਹੋਈ ਲੋਹੇ ਦੀ ਤਸ਼ਤੀ।
364 ਨਾ ਤਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਹਵਾਲੇ ਤੋਂ ਅਸੀਂ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਕੀ ਚਾਲੀਬਸ ਕਬੀਲੇ ਨੇ ਆਪਣਾ ਨਾਮ ਚਾਲੀਬਸ (ਸਟੀਲ) ਰੱਖਿਆ ਸੀ, ਜਾਂ ਕੀ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਸਮੱਗਰੀ ਨੇ ਕਾਰੀਗਰਾਂ ਦਾ ਨਾਮ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।
365 ਕਰਨਲ ਯੂਲ (ਐਮ. ਪੋਲੋ, ii. 96) ਟਿੱਪਣੀ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਮੱਧ ਯੁੱਗ ਵਿੱਚ ਸਟੀਲ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਧਾਤ ਤੋਂ ਬਣੀ ਇੱਕ ਵੱਖਰੀ ਕੁਦਰਤੀ ਪ੍ਰਜਾਤੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਇੱਕ ਮੂਲ ਨਿਵਾਸੀ ਜਿਸਨੂੰ ਇੱਕ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਟੈਂਪਰਿੰਗ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਸਮਝਾਈ ਸੀ, ਨੇ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ, 'ਕੀ, ਤੁਸੀਂ ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦਿਵਾਉਣਾ ਚਾਹੋਗੇ ਕਿ ਜੇ ਮੈਂ ਇੱਕ ਗਧੇ ਨੂੰ ਭੱਠੀ ਵਿੱਚ ਪਾਵਾਂ ਤਾਂ ਇਹ ਘੋੜੇ ਵਾਂਗ ਬਾਹਰ ਆਵੇਗਾ?'
366 Acies ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕਿਨਾਰਾ ਹੈ, ਯਾਨੀ ਕਿ ਕਿਸੇ ਯੰਤਰ ਦਾ ਸਟੀਲ ਵਾਲਾ ਜਾਂ ਕੱਟਿਆ ਹੋਇਆ ਹਿੱਸਾ, ਜਿਸਨੂੰ ਕੇਸ-ਕਠੋਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਬਾਅਦ ਦੇ ਸ਼ਬਦ

aciare, ਸਟੀਲ ਲਈ, ਅਤੇ aciarium, ਸਟੀਲ ਨੂੰ ਤਿੱਖਾ ਕਰਨ ਲਈ; ਇਸ ਲਈ, ਵੀ, ਨਵ-ਲਾਤੀਨੀ acier, acciaio, ਆਦਿ।
367 ਅਧਿਆਇ xiii ਦੇਖੋ। ਡਾ. ਇਵਾਨਸ (ਕਾਂਸੀ, 275) ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ, 'ਲੋਹੇ ਨੂੰ ਦੱਬਣ ਦੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਕਿੰਨੀ ਦੂਰ ਤੱਕ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਸਦਾ ਕੁਝ ਹਿੱਸਾ ਜੰਗਾਲ ਨਹੀਂ ਲੱਗ ਜਾਂਦਾ, ਕੋਲੇ ਦੇ ਲੋਹੇ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਬਾਕੀ ਬਚੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਸਟੀਲ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਤੋਂ ਕਿੰਨਾ ਦੂਰ ਛੱਡ ਦੇਵੇਗੀ। ਮੈਂ ਇਹ ਕਹਿਣ ਤੋਂ ਅਸਮਰੱਥ ਹਾਂ।' ਇਹ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦੱਬਣ ਬਾਰੇ ਅਕਸਰ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ; ਮੈਂ ਕਦੇ ਵੀ ਇਸਦਾ ਅਭਿਆਸ ਕਰਦੇ ਨਹੀਂ ਦੇਖਿਆ। 368 ਰੈਗੁਲਸ ('ਛੋਟਾ ਰਾਜਾ') ਸ਼ੁੱਧ ਧਾਤ ਦਾ ਬਚਿਆ ਹੋਇਆ ਹਿੱਸਾ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਇਸਦੇ ਮੈਲ ਤੋਂ ਸਾਫ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ; ਪੁਰਾਣੇ ਰਸਾਇਣ ਵਿਗਿਆਨੀਆਂ ਨੇ ਇਸਦਾ ਇੰਨਾ ਹੱਕਦਾਰ ਬਣਾਇਆ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਕਦੇ ਮਹਾਨ ਰਾਜਾ - ਸੋਨਾ - ਲੱਭਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਸੀ।
369 ਆਸਟ੍ਰੀਆ ਦੇ ਸਾਲਜ਼ਬਰਗ ਦੀ ਮਾਨਵ-ਵਿਗਿਆਨਕ ਕਾਂਗਰਸ (ਅਗਸਤ 1881) ਵਿੱਚ 'ਕੇਲਟਿਕ' ਖਾਣਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਔਜ਼ਾਰ ਲਗਭਗ ਉਹੀ ਸਨ ਜੋ ਮੈਂ ਰੈਕਿਨ ਦੇ ਨੇੜੇ ਦੇਖੇ ਸਨ। 370 ਮਾਈਨਿੰਗ ਇੰਜੀਨੀਅਰ: 'ਕਾਰਟਾਜੇਨਾ (ਸਪੇਨ) ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਧਾਤੂ ਭੰਡਾਰ,' ਲੀਜ, 1875; ਪ੍ਰੋਕ. ਜੀਓਲੋਜ. ਸੋਸਾਇਟੀ. ਬੈਲਜੀਅਮ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਯੋਗਦਾਨ; ਅਤੇ ਵਿਆਪਕ ਭੂ- ਵਿਗਿਆਨਕ ਅਤੇ ਖਣਿਜ ਵਿਗਿਆਨਕ ਨਿਰੀਖਣ ਦਾ ਨਤੀਜਾ। ਰੰਗੀਨ ਨਕਸ਼ਾ ਸਟ੍ਰੈਟਾ-ਕ੍ਰਮ (ਅਸਲ ਅਤੇ ਆਦਰਸ਼ ਕ੍ਰਮ ਵਿੱਚ) ਨੂੰ ਤੀਜੇ ਦਰਜੇ ਦੇ ਚੂਨਾ ਪੱਥਰ, ਲੋਹਾ-ਧਾਤੂ (ਕਾਰਬੋਨੇਟਿਡ, ਮੈਂਗਨੀਫੇਰਸ, ਜਾਂ ਪਲੰਬੀਫੇਰਸ); ਸ਼ਿਸਟ; ਸਫੈਲਰਾਈਟ; ਸ਼ਿਸਟ; ਸਿਲੀਕੇਟਿਡ ਲੋਹਾ ਅਤੇ ਸ਼ਿਸਟ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ।
371 ਲੈਕਚਰ ਔਨ ਦ ਸਾਇੰਸ ਆਫ਼ ਲੈਂਗੂਏਜ, ਪੰਨੇ 254–55, ਭਾਗ ii, ਸੰਪਾਦਨ 1873। 372 ਇੱਕ ਜਰਮਨ ਵਰਕਸ਼ਾਪ ਤੋਂ ਚਿਪਸ (ਇੰਗਲੈਂਡ ਵਿੱਚ ਸਥਾਪਤ), ਪੰਨਾ 47, ਭਾਗ ii., ਸੰਪਾਦਨ। 1868।

373 ਮਿਸਟਰ ਡੇ (ਇਸ ਅਧਿਆਇ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਆਮ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਸਾਰਣੀ) 'ਸਭ ਤੋਂ ਪੁਰਾਣੇ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ' ਵਜੋਂ ਲੋਹੇ ਦੇ ਦੋ ਨਾਵਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, (ár ਜਾਂ ára), ਜਿਸਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਮੰਗਲ ਗ੍ਰਹਿ (Ares) ਜਾਂ ਸ਼ਨੀ; ਲੋਹਾ (ਲੋਹੇ ਦਾ ਆਕਸਾਈਡ, ਲੋਹਾ-

ਪੱਥਰ?), ਪਿੱਤਲ (ਤਾਂਬਾ?); ਅਤੇ ਅਯਾਸ (ਕਿੱਥੋਂ ਅਯਾਸ-ਕਾਂਤ, ਇੱਕ ਭਾਰ ਪੱਥਰ, ਅਤੇ ਅਯਾਸਕ, ਇੱਕ ਲੁਹਾਰ), ਇੱਕ ਸ਼ਬਦ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ as ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਰ ਮਿਸਟਰ ਡੇ ਆਪਣੇ 'ਸਭ ਤੋਂ ਪੁਰਾਣੇ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ' ਵਿੱਚ 'ਸ਼ਾਇਦ ਈਸਾ ਪੂਰਵ 1500' ਜੋੜਦੇ ਹਨ; ਅਤੇ ਇੱਥੇ ਫਿਰ ਅਸੀਂ ਸੂਖਮ ਨਸਲ ਦੇ ਮਾਸਟਰ-ਟਚ ਨੂੰ ਪਛਾਣਦੇ ਹਾਂ— 'ਡੂੰਘਾਈ ਲਈ

ਅਤੇ ਠੋਸ ਝੂਠ ਬਹੁਤ ਮਸ਼ਹੂਰ ਹੈ।
374 ਜਨਰਲ ਏ. ਕਨਿੰਘਮ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ (ਪੁਰਾਤੱਤਵ ਸਰਵੇਖਣ, 1861-62)। ਇਹ ਐਂਗਲੋ- ਇੰਡੀਅਨ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਦੀ ਜੜ੍ਹਤਾ ਅਤੇ ਉਤਸੁਕਤਾ ਲਈ ਬਹੁਤ ਉੱਚਾ ਬੋਲਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਸਾਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ 'ਥੰਮ੍ਹ ਦੀ ਪੂਰੀ ਲੰਬਾਈ ਅਣਜਾਣ ਹੈ', ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਹਰੇਕ ਨਿਰੀਖਕ ਦਾ ਇਸ ਬਾਰੇ ਵੇਰਵਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਗੱਲਾਂ ਵਿੱਚ ਵੱਖਰਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
375 ਉਹ ਵਿਦਵਾਨ ਜਿਸਨੇ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸ਼ਿਲਾਲੇਖ "ਇੰਡੀਅਨ ਐਂਟੀਕੁਇਟੀਜ਼" ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਭਾਗ i. ਪੰਨਾ 319। ਤਾਰੀਖਾਂ ਦਸਵੀਂ ਸਦੀ ਈਸਾ ਪੂਰਵ ਅਤੇ ਈਸਵੀ 1052 (!) ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਵੱਖਰੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ।
376 ਫ਼ਾਰਸੀ ਹਫ਼ਤ-ਜੁੱਸ਼ (ਸੱਤ ਉਬਾਲ), ਜਿਸਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਇਬਨ ਬਤੂਤਾਹ ਨੇ ਕਰਨਲ ਯੂਲ ਦੇ ਪੱਤਰ, ਪੰਨਾ 145 (ਦਿਨ, ਪੰਨਾ t53) ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਹੈ।
377 ਮਿਸਟਰ ਡੇ (ਪੰਨਾ 24) ਦੁਆਰਾ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ ਰੇਲਰੋਡ ਅਤੇ ਮਾਈਨਿੰਗ ਰਜਿਸਟਰ ਤੋਂ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।
378 ਮਿਸਟਰ ਡੇ (ਫਰਗੂਸਨ ਦੇ ਇਲਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨਸ ਆਫ਼ ਐਨਸ਼ੀਐਂਟ ਆਰਕੀਟੈਕਚਰ ਇਨ ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ, ਲੰਡਨ, 1848 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ) ਆਪਣੇ ਪਾਠਕਾਂ ਨੂੰ ਸਾਵਧਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ 'ਮਿਸਟਰ ਫਰਗੂਸਨ ਦੀਆਂ ਤਾਰੀਖਾਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ, ਭਾਵੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਹੋਰ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨੀਆਂ ਵੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਕਿਉਂ ਨਾ ਹੋਣ' (ਪੰਨਾ 168)। ਇੱਥੇ ਅਸੀਂ ਫਿਰ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤਵਾਦੀਆਂ ਦੇ ਗੁੰਮਰਾਹਕੁੰਨ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ 'ਨਰਮ ਹਿੰਦੂ' ਦੁਆਰਾ ਸਹਿਜ ਹੋਣ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਮਿਸਟਰ ਡੇ (ਪੰਨਾ 151) ਦਸਵੀਂ ਸਦੀ ਈਸਾ ਪੂਰਵ (!) ਵੱਲ ਝੁਕਾਅ ਰੱਖਦੇ ਹਨ, ਜਦੋਂ ਭਾਰਤ ਦੇ ਲੋਕ, ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹੈ, ਸਿਰਫ਼ ਜ਼ਾਲਮ ਸਨ।
379 ਆਧੁਨਿਕ ਹਿੰਦੂ ਸਟੀਲ ਨੂੰ ਪਾਲਦਾਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਕਿ ਫਾਰਸੀ ਫੁਲਾਦ, ਅਰਬੀ ਤੋਂ ਆਇਆ ਹੈ। ਫੁਲਾਦ। ਉਹ ਸਪੈਨਿਸ਼ ਸਟੀਲ 'ਤੇ ਇਸਪਾਟ, ਸੁਖੇਲਾ ਅਤੇ ਤੋਲਾਦ ਸ਼ਬਦ ਲਾਗੂ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਤਲਵਾਰ-ਧਾਤ ਦਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮਨਪਸੰਦ ਟ੍ਰਾਇਲ ਨਰਮ ਸੋਨੇ ਦੀ ਇੱਕ ਪੱਟੀ ਨਾਲ ਹੈ, ਜਿਸਦੀ ਇੱਕ ਲਕੀਰ ਛੱਡਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।
380 ਕਰਨਲ ਯੂਲ ਇਸ ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਅਸਲੀ ਨਹੀਂ ਮੰਨਦੇ, ਅਤੇ ਤਰਕ ਨਾਲ, ਕਿਉਂਕਿ ਇੰਡੋ- ਫੋਨੀਸ਼ੀਅਨ ('ਸਫਾ') ਵਰਣਮਾਲਾ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ω ਅਤੇ ਕੋਈ z ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ 'ਐਕਸਪਰੀਮੈਂਟਸ ਐਂਡ ਆਬਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨਜ਼ ਟੂ ਇਨਵੈਸਟੀਗੇਟ ਦ ਨੇਚਰ ਆਫ ਏ ਕਿੰਡ ਆਫ ਸਟੀਲ ਮੈਨੂਫੈਕਚਰਡ ਐਟ ਬੰਬੇ, ਐਂਡ ਓਬਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨਜ਼ ਵੋਟਜ਼' ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ... ਜੀ. ਪੀਅਰਸਨ, ਐਮ.ਡੀ. ਦੁਆਰਾ (ਰਾਇਲ ਸੋਸਾਇਟੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਗਿਆ ਪੇਪਰ, 11 ਜੂਨ, 1795)। ਉਹ ਨੋਟ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ 'ਡਾ. ਸਕਾਟ ਆਫ਼ ਬੰਬੇ ਨੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨੂੰ ਲਿਖੇ ਇੱਕ ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਇਆ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ "ਵੂਟਜ਼ ਦੇ ਨਾਮ ਨਾਲ

□□□□ □□□□□ □□□□□ □□ □□□□□ □□□□ □□, □□□□□□ □□□ □□□□ □□ □□□□ □□□□□ □□□□□ □□, □□□ □□□□□□□ □□□□ □□□□ □□□□□□ □□" (□□□□ 322)□ □□□□□□□□ □□ □□□□ □□□ □□□ (1841) □□□□ □□□□ □□□□□□ □□□ (□□□□ 203-206), '□□□□ □□ □□□ □□□ □□□□□ □□□□ □□□□□ □□□'

□□. □. □□□□□□ □□□□□□ □□ □□ □□□ □□□ □□□□ (□□□□□□□□□□ □□□□ '□□□' □□□ '□□□□') □□□□□□ □□□□□□□□ □□□□ □□□□□ □□ □□□□ □□□ □□□□ □□□□ □□□ □□□□□□ □□ □□□□ □□□□□ □□, □□□ □□ □□ □□□□□ □□□□□ □□ □□□□□□□□□□□ □□ □□□□ □□□ □□□□ □□□ □□□ □□□□□□ □□ □□□-□□□□□□, □□□□□ □□□□□□ □□ □□□□□□□□ □□□□, □□□□□ □□. □□□□□, □□□□□ □□ □□ □□ □□□□ □□□□□□□ □□□□ □□□ □□□ □□□□□ □□□□ □□□□□ □□□□ □□, □□□□□ □□□□ □□□, □□ □□□□□□ □□□ = □□□□ □□□ □□□□□□□□ □□□

381

C. { combined / uncombined		1.333
		0.312
	□□□.	0.045
	□□□.	0.181
	□□□□□ □□□	0.037
	Fe (□□□□ □□□□□)	98.092
		100.000

□□□□□□, □□□□ □□□□□□, □□□□ 317□ □□□□□□ □□ □□□□□ □□□□ 0.0128—0.0695 □□□□□□□□ □□□□□□□□□ □□□□, □□□ □□□□□□ □□ '□□□□□□' □□□ □□□□ □□□□□□□ □□ □□□□ □□□□□□ □□□□□□, □□□□ □□□□□□□□ □□□ □□□□, □□□ □□□□□ □□. □□□. □□□□□, □□□□ □□□ □□□□□ □□□□ □□□□ □□□, □□□ □□□□□ □□□□□ □□ □□ □□□□□□□ □□ □□□□□□□ □□□□ □□□□□□ □□□□ □□□ □□□ □□□ □□ □□□□ □□ (□□□□, □□□□, □□□ □□. □□□□ 183-84)□

382 □□□□□□□ □□□□□ □□□□□□□□ □□□□□□ iii□ □□□□ 318□

383 ਐਮ. ਕੇਲਰ (ਪ੍ਰੇਰ. ਸੋਕ. ਐਂਟ. ਸਵਿਟਜ਼.) ਨੋਟ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕੱਚੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਣੇ ਗੰਢਾਂ ਅਤੇ ਨਰਮ ਲੋਹੇ ਦੇ ਚਤੁਰਭੁਜ ਬਲਾਕ, 10-16 ਪੌਂਡ ਵਜ਼ਨ ਵਾਲੇ ਦੋਹਰੇ ਪਿਰਾਮਿਡ, ਪੂਰਵ-ਇਤਿਹਾਸਕ ਸਥਾਨਾਂ ਤੋਂ ਮਿਲੇ ਹਨ। ਇਹ ਸ਼ਾਇਦ ਆਦਿਮ ਕੈਟਲਾਨ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਕੇਲਟ ਦੁਆਰਾ ਕੰਮ ਕੀਤੇ ਗਏ ਲੋਹੇ ਦੇ ਸਲੈਗ ਦੇ ਟੁਕੜੇ 1862 ਵਿੱਚ ਚੇਵੀਓਟ ਪਹਾੜੀਆਂ 'ਤੇ ਲੱਭੇ ਗਏ ਸਨ।
384 ਕਪਲ (ਪੁਰਾਣੇ ਕੋਪਲ ਦਾ) ਫ੍ਰੈਂਚ ਕੂਪੇਲ, ਛੋਟਾ ਕੂਪ ਹੈ। ਮਫਲ ਇੱਕ ਧਾਤ ਦਾ ਕਪਲ ਹੈ।
385 ਇਹ ਸ਼੍ਰੀ ਹੀਥ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਵੂਟਜ਼ ਦੀ ਕਾਰਜ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਹੈ; ਦੂਸਰੇ ਧਾਤ ਨੂੰ ਐਸਕਲੇਪੀਆ ਦੇ ਬਾਰੀਕ ਕੱਟੇ ਹੋਏ ਡੰਡਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਕੈਸੀਆ ਨਾਲ ਪੈਕ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਸ਼੍ਰੀ ਮੈਲੇਟ ਨੇ ਦ ਇੰਜੀਨੀਅਰ, ਭਾਗ xxxiii. ਪੰਨੇ 19, 20 ਵਿੱਚ ਵੱਡੇ ਲੋਹੇ ਦੇ ਪੁੰਜ ਦੇ ਭਾਰਤੀ ਨਿਰਮਾਣ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਬੈਕਮੈਨ, (ਲੋਕ. ਸਿਟ. ਸਬ ਬਨਾਮ 'ਸਟੀਲ') ਬਲੂਮਰੀਜ਼ ਜਾਂ ਭੱਠੀਆਂ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਪੈਨੀ ਸਾਈਕਲੋਪੀਡੀਆ ਅਤੇ ਯੂਰੇ ਦੀ ਡਿਕਟ. ਆਫ਼ ਕੈਮਿਸਟਰੀ (ਬਾਅਦ ਵਾਲਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ), ਲੰਡਨ, ਲੋਂਗਮੈਨਜ਼, 1839, ਨਾਲ ਵੀ ਸਲਾਹ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਡਾ. ਪਰਸੀ ਸ਼੍ਰੀ ਹਾਵਰਡ ਬਲੈਕਵੈੱਲ ਤੋਂ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਲੋਹੇ ਨੂੰ ਪਿਘਲਾਉਣ ਦਾ ਇੱਕ ਲੰਮਾ ਬਿਰਤਾਂਤ (ਪੰਨੇ 254-66) ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਤਿੰਨ ਕਿਸਮਾਂ ਦੀਆਂ ਭੱਠੀਆਂ ਨੋਟ ਕਰਦੇ ਹਨ:—
1. ਰੁੱਖਾ, ਚਿਨਮੇ-ਗਮਲਿਆਂ ਵਾਂਗ; ਪੱਛਮੀ ਭਾਰਤ, ਦੱਖਣ ਅਤੇ ਕਰਨਾਟਕ ਦੇ ਪਹਾੜੀ ਕਬੀਲਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ।

ਏਵਿਲ ਇੱਕ ਵਰਗਾਕਾਰ ਲੋਹਾ ਹੈ ਜਿਸਦੀ ਚੁੰਝ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਤਿੰਨ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ ਭਾਰਤੀ ਧੌਂਕ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦੇ ਹਨ (ਪੰਨੇ 255-56)। ਲੋਕ, ਜੋ ਸਟਾਰ ਸੁਪਰ ਐਂਟੀਕੁਆਸ ਵਿਅਸ ਨੂੰ ਪਸੰਦ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਗਰਮ ਧਮਾਕੇ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ: ਇਹ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਇੱਕ ਵਧੇਰੇ ਸਰਗਰਮ ਜਲਣ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਦੀ ਹੈ, ਇੱਕ 'ਅੰਤਮ ਤੱਥ' ਜੋ ਅਜੇ ਤੱਕ ਸਮਝਾਇਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਹੈ।
386 1852 ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ।
387 ਇਹ ਉਪਭਾਸ਼ਾ ਸਾਡੇ ਆਮ ਅੰਦਾਜ਼ੇ ਨਾਲੋਂ ਕਿਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪੁਰਾਣੀ ਹੈ: ਇਹ ਅਕਬਰ ਮਹਾਨ ਅਤੇ ਉਸਦੀ 'ਉਰਦੂ ਜ਼ਬਾਨ' (ਕੈਂਪ ਭਾਸ਼ਾ) ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਪਹਿਲਾਂ ਮੌਜੂਦ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਅਸੀਂ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਕਵੀ ਚੰਦ ਨੇ ਬਾਰ੍ਹਵੀਂ ਸਦੀ ਦੌਰਾਨ ਇਸ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਸੀ।
388 ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਭਾਗ II ਵਿੱਚ ਦਿਖਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਦਮਿਸ਼ਕ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਹਨ; ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸਹੀ ਨਿਸ਼ਾਨ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਦੁਆਰਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਢੰਗ ਨਾਲ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

389 ਪੰਨੇ 270–3, ਜੀਓਲ. ਸਰਵੇ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਦੇ ਸ੍ਰੀ ਡਬਲਯੂ. ਟੀ. ਬਲੈਨਫੋਰਡ ਦੇ ਵਰਣਨ ਤੋਂ।
390 ਪੰਨਾ 273–5; 1843–47 ਦੌਰਾਨ ਡਾ. ਸੀ. ਏ. ਐਲ. ਐਮ. ਸ਼ੌਅਰ ਦੁਆਰਾ ਟਰੈਵਲਜ਼ ਇਨ ਬੋਰਨੀਓ ਤੋਂ ਉਧਾਰ ਲਿਆ ਗਿਆ, ਪੰਨਾ 109।
391 ਬੋਰਨੀਓ ਡਾਇਕਸ ਦੀਆਂ ਤਲਵਾਰਾਂ ਅਤੇ ਤਿਮੋਰ ਅਤੇ ਰੋਟੀ ਦੇ ਟਾਪੂ ਵਾਸੀਆਂ ਦੀਆਂ ਫੋਟੋਆਂ ਕ੍ਰਿਸਟੀ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਦੇ ਕਿਊਰੇਟਰ ਦੁਆਰਾ ਖਿੱਚੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ।
392 ਮਿਸਟਰ ਡੇ ਦੇ ਹਵਾਲੇ, ਕਿਤਾਬ i., ਯੂ ਦੀ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ, ਲੇਗੇਜ਼ ਚਾਈਨੀਜ਼ ਕਲਾਸਿਕਸ, ਭਾਗ iii. ਭਾਗ i. ਪੰਨਾ 121 (ਟ੍ਰੂਬਨਰ, ਲੰਡਨ, 1865)।
393 ਉਸ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਅਨੁਸਾਰ, 'ਆਕਾਸ਼ੀ ਸਾਮਰਾਜ' 100,000-80,000 ਈਸਾ ਪੂਰਵ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ ਸੀ; ਇਹ ਤਾਰੀਖ ਸ਼ਾਇਦ ਖਗੋਲ-ਵਿਗਿਆਨਕ, ਜਾਂ ਜੋਤਿਸ਼ਵਾਦੀ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਚਾਰ ਹਿੰਦੂ ਏਰਾਵਾਂ ਵਾਂਗ, ਪਿਛਾਖੜੀ ਗਣਨਾਵਾਂ 'ਤੇ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। 60 ਸਾਲਾਂ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਚੱਕਰ ਸਮਰਾਟ ਹਵਾਂਗ-ਟੀ ਨੂੰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਉਸਦੇ ਰਾਜ ਦੇ 61 ਵੇਂ ਸਾਲ, ਈਸਾ ਪੂਰਵ 2637 (ਮਿਸਰ ਦੇ ਬਾਰ੍ਹਵੇਂ ਰਾਜਵੰਸ਼?) ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਪਹਿਲੀਆਂ ਇਤਿਹਾਸਕ ਤਾਰੀਖਾਂ ਈਸਾ ਪੂਰਵ 651 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਰੋਮ ਦੀ ਨੀਂਹ ਤੋਂ ਇੱਕ ਸਦੀ ਬਾਅਦ: ਇਹ ਅੰਕੜੇ ਦਿਖਾਵੇ ਅਤੇ ਸਬੂਤ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਅਜੀਬ ਅੰਤਰ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਰਹਿਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਫਰੀਕਾ ਵਿੱਚ 'ਕਾਲੇ' ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਅਰਧ-ਹਿੰਦੂ ਬਣ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚੀਨ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ 'ਮੈਗਨਾ ਫੈਬੂ-ਓਸੀਟਾਸ' ਦੁਆਰਾ ਥੋਪਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਚਲਾਕ ਅਰਧ-ਵਹਿਸ਼ੀ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਸਵੈ-ਨਿਰਭਰਤਾ ਹੈ। 'ਚੀਨ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਸਮੁੰਦਰ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਵਿੱਚ ਵਹਿਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਨਦੀਆਂ ਨੂੰ ਲੂਣ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।' ਫਿਰ ਵੀ ਮੈਂ ਅਸਲ ਯਾਤਰਾ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਉਤਸੁਕ ਹਾਂ ਕਿ ਕੀ ਚੀਨ ਕੋਲ ਕਦੇ ਵੀ ਸਭਿਅਤਾ ਦਾ ਕੇਂਦਰ ਸੀ ਜੋ ਉਸਨੂੰ ਪੱਛਮ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਗੈਰ-ਮਿਸਰੀ।
394 214 ਕੁੰਜੀਆਂ ਜਾਂ ਰੈਡੀਕਲਾਂ ਵਿੱਚੋਂ। ਪਹਿਲੇ ਤਿੰਨ ਗਣਿਤਿਕ ਅੰਕੜੇ ਖਿਤਿਜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਵਸਥਿਤ ਲਾਈਨਾਂ ਹਨ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਮਿਸਰੀ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲੰਬਕਾਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਿਖਿਆ ਸੀ। ਆਪਣੀ ਟਰਮੀਨਲ ਟੇਬਲ (ਇਸ ਅਧਿਆਇ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ) ਵਿੱਚ ਮਿਸਟਰ ਡੇ ਚੀਨੀ ਨੂੰ ਸਪੋਰੈਡਿਕ ਜਾਂ ਐਲੋਫਿਲੀਅਨ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਸੌਂਪਦੇ ਹਨ।' ਮੇਰਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਭ ਤੋਂ ਪੁਰਾਣਾ ਹੈ ਅਤੇ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਅਸੀਂ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ, ਤੁਰਾਨੀਅਨ ਭਾਸ਼ਣ ਦਾ ਮੂਲ ਰੂਪ, ਮਿਸਰੀ ਦੇ ਅਖੌਤੀ 'ਆਰੀਅਨ' ਅਤੇ 'ਸਾਮੀ' ਤੱਤਾਂ ਤੋਂ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ ਇੱਕ ਕਿਸਮ ਦਾ ਟਰਟੀਅਮ ਕੁਇਡ।

395 ਟ੍ਰਾਂਸ. ਬਿਬ. ਆਰਕਿਓਲ. 1879. ਸਾਈਸ ਦਾ ਵਿਆਕਰਣ 522 ਅਸੀਰੀਅਨ ਅੱਖਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।
396 ਲੋਹੇ ਦੇ ਢੇਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪੁੰਜ ਵਿੱਚ ਘੱਟ ਜਾਂ ਵੱਧ ਆਇਤਾਕਾਰ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਬਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਬਲੂਮ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਸੈਕਸਨ ਬਲੋਮਾ ਤੋਂ, ਪੁੰਜ ਵਿੱਚ ਧਾਤ (ਬੋਸਵਰਥ): ਬਲੋਮਾ ਫੈਰੀ ਡੋਮਸਡੇ ਬੁੱਕ ਵਿੱਚ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਭੱਠੀਆਂ ਨੂੰ ਬਲੂਮਰੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ; ਐਲਿਜ਼ਾਬੈਥਨ ਸਪੈਲਿੰਗ ਇੱਕ ਬਲੂਮਰੀ ਹੈ। ਫੁੱਲਾਂ ਨੂੰ ਬਾਰਾਂ ਤੱਕ ਕੁੱਟਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ।
397 ਪਰਸ਼ੀਆ ਵਿੱਚ ਮੈਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਖੁਰਾਸਨੀ ਬਲੇਡ ਬਣਾਉਣ ਦੇ 'ਰਾਜ਼ਾਂ' ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਸੀ।
398 ਇਹ ਮੰਗੋਲਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਇਆ ਅਤੇ ਮੈਨ-ਚਾਓ ਟਾਰਟਰਾਂ ਤੋਂ ਵੀ ਪਹਿਲਾਂ, ਜੋ ਅਜੇ ਵੀ ਰਾਜ ਕਰਦੇ ਹਨ।
399 ਲੋਹੇ ਨੂੰ ਸਟੀਲ ਵਿੱਚ ਬਦਲਣ ਦੀ ਇਸ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦਾ ਵਰਣਨ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ 'Alchemiœ Gebri (El-Gabr), Arabis philosophi solertissimi, Libri, &c., Joan. Petreius Nurem- . denuo Bernæ excudi faciebat. anno 1545' ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਰਬ, ਜੋ ਕਿ ਅਲਬਰਟਸ ਮੈਗਨਸ ਨੂੰ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਅੱਠਵੀਂ ਤੋਂ ਨੌਵੀਂ ਸਦੀ ਵਿੱਚ ਵਧਿਆ-ਫੁੱਲਿਆ। ਬੈਕਮੈਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਉਸਨੇ ਧਾਤ ਸਿਨੇਰੇਟੀ (ਕਿਊਪੇਲੇਸ਼ਨ) ਅਤੇ ਸੀਮੈਂਟੀ (ਸੀਮੈਂਟੇਸ਼ਨ) ਟੋਲਰਨਜ਼ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ। ਮਿਸ਼ਰਣ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਾਲ ਅਮੋਨੀਆ, ਬੋਰੈਕਸ, ਐਲਮ, ਅਤੇ ਬਰੀਕ ਨਮਕ ਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ: ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਪਰਸੀ, ਯੂਰੇ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਯੂਰੇ ਦੇ ਕਾਸਟ-ਸਟੀਲ ਅਤੇ ਸ਼ੀਅਰ-ਸਟੀਲ ਦੇ ਬਿਰਤਾਂਤ ਦੀ ਵੀ ਤੁਲਨਾ ਕਰੋ, ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਇਸ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਕੱਪੜੇ-ਸ਼ੀਅਰ ਇਸ ਤੋਂ ਬਣਾਏ ਗਏ ਸਨ।
400 ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਇਹ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਹਵਾਲੇ (ਪੰਨਾ 176) ਤੋਂ ਤਾਂ ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਦਿਖਾਈ ਦੇਵੇਗਾ: 'ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ 'ਪੋਲ' ਜਾਂ 'ਥੰਮ੍ਹ' ਦੀ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ - ਸੈਕਸਨ, ਪੋਲ ਜਾਂ ਪਾਲ; ਜਰਮਨ, ਫਾਹਲ; ਡੈਨਿਸ਼, ਪਾਲ ਜਾਂ ਪੋਲ; ਸਵੀਡਿਸ਼, ਪੈਲ; ਵੈਲਸ਼ ਪੌਲ - ਅਸੀਂ ਲਾਤੀਨੀ ਪਲਸ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਦੇ ਹਾਂ, ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਖੰਭੇ ਜਾਂ ਸੂਲੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਯੂਨਾਨੀਆਂ ਦਾ φαλλóς, ਹਿੰਦੂਆਂ ਦਾ ਮਹਾਦੇਵ (?) ਜਾਂ ਲਿੰਗ (?), ਕਸਦੀਆਂ ਦਾ ਬੇਲ ਜਾਂ ਬਾਲ (?), ਕਨਾਨੀ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਯਾਖਵੇਹ (?), ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਆਇਰਿਸ਼ਾਂ ਦਾ ਟੀ- ਮੋਹਰ, ਅਤੇ ਚੀਨੀ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਤੇਈਹ-ਮੋ ਵੀ ਹੈ,' ਆਦਿ।
401 ਮਾਰਚ 1874 ਵਿੱਚ ਮਿਸਟਰ ਹੈਂਡਰਸਨ ਦੀ ਡਾਇਰੀ ਦੇ ਨੋਟਸ, ਜੋ ਕਿ ਮਿਸਟਰ ਡੇ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ (ਅੰਤਿਕਾ ਡੀ, ਪੰਨਾ 251)। ਕਰਨਲ ਯੂਲ (ਮਾਰਕੋ ਪੋਲੋ, ii. 429), ਕੋਲੇ ਅਤੇ ਧਾਤ ਦੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਸ਼ਾਲ ਭੰਡਾਰਾਂ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਕਹਿੰਦਾ

ਹੈ: 'ਬੈਰਨ ਰਿਚਟੋਫੇਨ, ਜਿਸ ਅਖ਼ਬਾਰ ਤੋਂ ਅਸੀਂ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ, ਉਸ ਵਿੱਚ ਦੁਨੀਆ ਦੀ ਦੌਲਤ ਅਤੇ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਭੰਡਾਰ ਵਿੱਚ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵੱਲ ਅਜਿਹੇ ਤੱਥ, ਚੀਨ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ, ਸੰਭਾਵਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦੇ ਹਨ; ਇੱਕ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਇੰਨੀ ਵਿਸ਼ਾਲ ਹੈ ਕਿ ਇਸਦਾ ਚਿੰਤਨ ਇੱਕ ਗ੍ਰਹਿ ਤਬਾਹੀ ਵਾਂਗ ਜਾਪਦਾ ਹੈ।'
402 ਦ ਵਰਲਡਜ਼, ਖੰਡ xxvi., ਦਸੰਬਰ 1871।
403 ਪੋਲੀਨੇਸ਼ੀਅਨ ਖੋਜਾਂ (ਰੇਵ. ਵਿਲੀਅਮ ਐਲਿਸ)।
404 ਮਨੁੱਖਜਾਤੀ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਖੋਜਾਂ, ਪੰਨਾ 167।
405 ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਗਲਤੀ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਮੈਂ ਬ੍ਰਾਜ਼ੀਲ ਵਿੱਚ ਮਿਨਾਸ ਗੇਰੇਸ ਦੀਆਂ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਗੋਂਗੋ ਸੋਕੋ ਸੋਨੇ ਦੀਆਂ ਖਾਣਾਂ ਦੇ ਨੇੜੇ ਹੈਮੇਟਾਈਟ ਤੋਂ ਬਣੇ ਲੋਹੇ ਦੇ ਸੰਦ ਦੇਖੇ ਹਨ। ਜਨਰਲ ਪਾਲਮਾ (ਡੀ ਸੇਸਨੋਲਾ) ਦੁਆਰਾ ਸਾਈਪ੍ਰਸ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕੀਤੇ ਹੈਮੇਟਾਈਟ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਵੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਧਿਆਇ 9 ਵੇਖੋ।
406 ਕੁਦਰਤ ਤੋਂ (30 ਸਤੰਬਰ, 1875); ਮਿਸਟਰ ਡੇ ਦੁਆਰਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ (ਪੰਨੇ 217-19)।
407 ਫਲਿੰਟ ਚਿਪਸ, ਐਡਮੰਡ ਟੀ. ਸਟੀਵਨਜ਼ ਦੁਆਰਾ, ਪੰਨਾ 553 (ਲੰਡਨ: ਬੈੱਲ ਅਤੇ ਡਾਲਡੀ, 1870)।
408 'ਪਲਮੇਟ' ਨੂੰ ਅਮਰੀਕਨ ਨੈਚੁਰਲਿਸਟ (ਭਾਗ 6. ਪੰਨਾ 643) ਵਿੱਚ (ਨੰਬਰ cxxxii) ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।
409 ਕੈਮਾਰੋਨਸ ਨਦੀ, ਬਾਈਟ ਆਫ਼ ਬਿਆਫਰਾ ਦੇ ਲੋਕ, ਪੁਰਾਣੇ ਡੱਬੇ ਅਤੇ ਗੱਠ ਦੇ ਹੂਪਾਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਹੀ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਕਿਨਾਰੇ ਵਾਲੇ ਔਜ਼ਾਰਾਂ ਅਤੇ ਹਥਿਆਰਾਂ, ਕੁੰਡੀਆਂ, ਚਾਕੂਆਂ ਅਤੇ ਤਲਵਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਬਦਲਦੇ ਹਨ (ਰੇਵ. ਜੀ. ਗ੍ਰੇਨਫੈਲ, ਪ੍ਰੋਕ. ਰਾਏ. ਜੀਓਲੋਗ. ਸੋਕ. ਅਕਤੂਬਰ 1882)।
410 ਆਧੁਨਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਉਤਪਤੀ ਬਾਰੇ ਅਜੇ ਵੀ ਬਹਿਸ ਜਾਰੀ ਹੈ। ਐਗਰੀਕੋਲਾ (ਨੈਟ. 1494, ਓਬ. 1555) ਨਰਮ ਅਤੇ ਕੱਚੇ ਲੋਹੇ ਦੋਵਾਂ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਡਾ. ਪਰਸੀ (ਪੰਨਾ. 578) ਸ਼੍ਰੀ ਐਮ. ਏ. ਲੋਅਰ (ਸਾਹਿਤ ਵਿੱਚ ਯੋਗਦਾਨ, ਅਤੇ ਲਗਭਗ 1854) ਤੋਂ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਬਰਵਾਸ਼ ਚਰਚ, ਸਸੇਕਸ ਵਿੱਚ ਚੌਦ੍ਹਵੀਂ ਸਦੀ ਦਾ ਇੱਕ ਕੱਚੇ ਲੋਹੇ ਦਾ ਸਲੈਬ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਜਾਵਟੀ ਕਰਾਸ ਅਤੇ ਰਾਹਤ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਲਾਲੇਖ ਹੈ। ਉਹੀ ਅਥਾਰਟੀ ਐਲਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਲੋਹੇ ਦੀਆਂ ਤੋਪਾਂ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ 1543 (35 ਹੈਨਰੀ VIII) ਵਿੱਚ ਫਿਲਿਪ ਹੋਜ ਜਾਂ ਹੋਜ ਦੁਆਰਾ ਬਕਸਟੇਡ (ਸਸੇਕਸ ਵਿੱਚ ਬਕਸਟੇਡ) ਵਿਖੇ ਸੁੱਟੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ; ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ, ਥਾਮਸ ਜੌਨਸਨ, ਨੇ ਡਿਊਕ ਆਫ਼ ਕੰਬਰਲੈਂਡ ਲਈ 6,000 ਪੌਂਡ ਵਜ਼ਨ ਵਾਲੇ ਅਸਲਾ ਦੇ ਟੁਕੜੇ ਬਣਾਏ ਸਨ।

411 ਡਾ. ਪਰਸੀ (ਪੰਨੇ 764 ਅਤੇ ਹੋਰ) ਸਟੀਲ ਬਣਾਉਣ ਦੀਆਂ ਤਿੰਨ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ (ਕੁਝ ਅਨੁਪਾਤ ਵਿੱਚ ਕਾਰਬਨ ਵਾਲਾ ਲੋਹਾ) ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦਿੰਦੇ ਹਨ: 1. ਨਰਮ ਲੋਹੇ ਵਿੱਚ ਕਾਰਬਨ ਦਾ ਜੋੜ; 2. ਕੱਚੇ ਲੋਹੇ ਦਾ ਅੰਸ਼ਕ ਡੀਕਾਰਬੁਰਾਈਜ਼ੇਸ਼ਨ; ਅਤੇ 3. ਨਰਮ ਲੋਹੇ ਦਾ ਕੱਚੇ ਲੋਹੇ ਵਿੱਚ ਜੋੜ।
412 ਮੈਂ ਓ ਮੁਆਤਾ ਕਾਜ਼ੇਂਬੇ (ਕਾਜ਼ੇਂਬੇ, ਰਾਜਾ) ਤੋਂ ਜ਼ੈਂਬੇਜ਼ (ਮੱਛੀ ਦੀ ਨਦੀ) ਦੇ ਉੱਤਰ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲੀ ਵਿਸ਼ਾਲ ਮਾਰਾਵੇ ਨਸਲ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੇ ਜਾਂਦੇ ਇੱਕ ਬਿਹਤਰ ਕਿਸਮ ਦੇ ਲੋਹੇ ਨੂੰ ਪਿਘਲਾਉਣ ਵਾਲੇ ਭੱਠਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਦਾ ਇੱਕ ਰੁੱਖਾ ਸਕੈਚ (ਪੰਨਾ 38) ਉਧਾਰ ਲੈਂਦਾ ਹਾਂ, ਜਿਸਨੂੰ ਯੂਰਪੀਅਨ ਜ਼ੈਂਬੇਸੀ ਨੂੰ ਗਲਤ ਲਿਖਣ ਵਿੱਚ ਲੱਗੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਕਿ ਧੁੰਨੀ ਲਗਭਗ ਯੂਰਪੀਅਨ ਆਕਾਰ ਦੇ ਹਨ; ਪਰ ਇਹ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਕਲਾਕਾਰ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਠਹਿਰਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।
413 ਟ੍ਰੈਵਲਜ਼, ਪੰਨੇ 275-77 (ਲੰਡਨ, 1749)।
414 ਕਰਨਲ ਏ. ਲੇਨ ਫੌਕਸ (ਪ੍ਰਾਈਮ. ਵਾਰਫੇਅਰ, ਆਈ. 38) ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ 'ਫੈਨ ਅਤੇ ਕਾਫਿਰ (ਕਾਫਰ) ਬਿਲਕੁਲ ਵੱਖਰੀਆਂ ਨਸਲਾਂ ਹਨ।' ਪਰ ਦੋਵੇਂ ਇੱਕੋ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀਆਂ ਉਪਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਬੋਲਦੇ ਹਨ, ਮਹਾਨ ਦੱਖਣੀ ਅਫ਼ਰੀਕੀ ਭਾਸ਼ਾ। ਆਧੁਨਿਕ ਅਫ਼ਰੀਕੀ ਯਾਤਰੀਆਂ ਨੇ ਉੱਤਰ ਤੋਂ ਦੱਖਣ ਤੱਕ, ਅਤੇ ਪੂਰਬ ਤੋਂ ਪੱਛਮ ਤੱਕ ਰੀਤੀ-ਰਿਵਾਜਾਂ ਦੇ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਇਆ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਪੁਰਾਣੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ, ਹਨੇਰੇ ਮਹਾਂਦੀਪ ਦੀ ਲੰਬਾਈ ਅਤੇ ਚੌੜਾਈ ਵਿੱਚ ਵਿਆਪਕ ਮੇਲ-ਜੋਲ ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।
415 ਅਫਰੀਕਾ ਭਰ ਵਿੱਚ, ਅਧਿਆਇ xix., ਜੁਲਾਈ 1874 (ਡਾਲਡੀ, ਇਸਬਿਸਟਰ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ, ਲੰਡਨ, 1877)।
416 ਮਿਸੀਓਜ਼ਾਰੀ ਟ੍ਰੈਵਲਜ਼, ਪੰਨਾ 402 (ਲੰਡਨ, 1857)।
417 ਐਂਥ੍ਰੋਪ। ਕੋਲ. ਪੰਨੇ 128–134। 'ਨਾਲੀਆਂ ਵਾਲੇ ਲੋਹੇ ਦੇ ਬਲੇਡਾਂ, ਜਾਂ ਓਗੀ ਸੈਕਸ਼ਨ ਵਾਲੇ ਬਲੇਡਾਂ, ਡਬਲ ਸਕਿਨ ਬੈਲੋ, ਅਤੇ ਲੋਹੇ ਦੇ ਕੰਮ ਦੀ ਭੂਗੋਲਿਕ ਵੰਡ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਨਮੂਨੇ।' ਓਗੀ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਲੇਖਕ ਨੂੰ ਇਸਦੀ ਤੁਲਨਾ ਤੀਰ-ਮੁਖੀਆਂ ਨਾਲ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਮਤਲ ਪਾਸੇ 'ਮੋੜ 'ਤੇ ਢਿੱਡ ਵਾਲੇ' ਹਨ ਤਾਂ ਜੋ ਘੁੰਮਣ ਜਾਂ ਕੁਰਲੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ।
418 ਡਾਇਓਜੀਨਸ ਲਾਰਟੀਅਸ ਸਾਨੂੰ ਅਨਾਚਾਰਸਿਸ ਬਾਰੇ ਸਿਰਫ਼ ਇਹੀ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ 'ਯੁੱਧ ਬਾਰੇ ਵੀ ਲਿਖਿਆ ਸੀ।'
419 ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਾਰੀਆਂ ਜੰਗਲੀ ਨਸਲਾਂ ਦਿਖਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਅਸਲ ਲੰਗਰ ਇੱਕ ਪੱਥਰ ਸੀ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਸੇਲਟ ਵਾਂਗ ਗੋਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਫਿਰ ਇੱਕ ਰੱਸੀ ਲਈ ਵਿੰਨ੍ਹਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ: ਇਸ ਲਈ ਅਰਗੋਨੌਟਸ ਦੁਆਰਾ ਲੰਗਰ ਵਜੋਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾਣ ਵਾਲਾ 'ਭਗੌੜਾ ਪੱਥਰ' (ਪਲੀਨੀ, xxxvii. 24)। 1880 ਦੀ ਬਸੰਤ ਵਿੱਚ ਪੀਰੀਅਸ ਬੰਦਰਗਾਹ ਵਿੱਚ ਆਧੁਨਿਕ ਆਕਾਰ ਦੇ ਅੱਠ

ਪੱਥਰ ਦੇ ਲੰਗਰ ਮਿਲੇ ਸਨ, ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਐਥਨਜ਼ ਦੇ ਨੌਟੀਕਲ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।
420 ਵਿਲਕਿਨਸਨ, ਆਈ. 174. ਮਿਸਟਰ ਡੇ, ਪੰਨੇ 86, 87।
421 ਇਸ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ 'ਧੋਣ' = 'ਢਿੱਡ' ਵੀ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ।
422 ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਯੂਰਪ ਵਿੱਚ ਉਤਸੁਕਤਾ ਨਾਲ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਡਾਰ-ਵਦਾਈ, ਆਦਿ ਦੇ ਮਾਡਲ 'ਤੇ ਬਣਿਆ ਹੈ; ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਫਾਰ ਕਬੀਲੇ ਦਾ ਨਿਵਾਸ, ਖੇਤਰ, ਘਰ (ਡਾਰ)। ਮੇਰੇ ਦੁਖੀ ਦੋਸਤ ਜਨਰਲ ਪੁਰਡੀ (ਪਾਸ਼ਾ), ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ ਦੀ ਫੌਜ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਸਨ, ਨੇ ਇਸਦਾ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾਯੋਗ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸਰਵੇਖਣ ਕੀਤਾ, ਅਤੇ 1881 ਵਿੱਚ ਕਾਇਰੋ ਵਿਖੇ ਅਕਾਲ ਚਲਾਣਾ ਕਰ ਗਏ।
423 ਵੁਲਗੋ ਕੈਟੀਵਾਰ; ਜਿਸਦਾ ਵਰਣਨ 1842 ਵਿੱਚ ਕੈਪਟਨ (ਸਵਰਗਵਾਨ ਸਰ ਜੀ. ਲੇ ਗ੍ਰੈਂਡ) ਜੈਕਬ ਦੁਆਰਾ ਗੁਜਰਾਤ (ਗੁਜਰਾਤ) ਬਾਰੇ ਆਪਣੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। 424 ਇਹ ਸੋਟੀਆਂ ਮਿਸਰੀ ਸਮਾਰਕਾਂ ਦੀਆਂ ਧੌਂਕੀਆਂ 'ਤੇ ਲੱਗੀਆਂ ਤਾਰਾਂ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦੀਆਂ ਹਨ।
425 ਆਇਰਨ, 8 ਜਨਵਰੀ, 1876।
426 ਮੇਜਰ ਜਾਨਸ (ਪੰਨਾ 416) ਨੇ ਸ਼ਵਰਟ (=ਦਾਸ ਸੌਸੇਂਡੇ, ਸਵਿਰੇਂਡੇ, ਭਾਵ ਵਿਜ਼ਿੰਗ) ਨੂੰ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ ਤੋਂ ਲਿਆ। ਉੱਤਰ, ਸ਼ੋਰ; ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸ਼ੁੱਧ ਅਤੇ ਸਰਲ ਮਿਜ਼ਾਈਲ ਮੰਨਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਇਸੀਡੋਰ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਵਫਾਨ ਦੁਆਰਾ ਰੋਮਫਿਆ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦਾ ਹੈ; ਸ਼ਵਰਟ ਅਤੇ ਫਰੇਮੀਆ = ਅਸਟਾਵੇਲ ਗਲੈਡਿਯਸ; ਏਨਸਿਸ=ਹੇਵਾਸ, ਹੇਵਾਸ; ਮਿਊਕਰੋ = ਸਵੀਪ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਇਲਾਡੀਅਸ=ਵਾਫਾਜ਼; ਕਲਟਰ=ਪਰਿਵਾਰ, ਸਾਹਸੇ। ਹਿਬਰਾਈਜ਼ਿੰਗ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਤਲਵਾਰ ਸ਼ਰਤ ਤੋਂ, ਖੁਰਚਣ ਲਈ, ਅਤੇ ਸਾਬਰ ਤੋਂ, ਸ਼ਬਰ ਤੋਂ, ਕੰਬਣ ਲਈ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।
427 ਫਲੇਮਬਰਜ ਅਤੇ 'ਫਲੈਮਬੋਯੈਂਟ', ਜਾਂ ਲਹਿਰਦਾਰ ਬਲੇਡ ਬਾਰੇ, ਅੱਗੇ ਹੋਰ।
428 ਮੁਰਾਟੋਰੀ (ਐਂਟੀਕ. ii. 487) ਨੋਟ ਕਰਦਾ ਹੈ, 'ਸਪੈਟਾਮਸਿਵ ਸਪਾਂਟੋਰਨ, ਅਤੇ ਸਪੋਂਟੋ, ਸਪੰਟੋ, ਯਾਨੀ ਪੁਗਿਓ' (ਅਡੇਲੁੰਗ)। ਸਪਾਥਾ ਦਾ ਹੋਰ ਆਉਣਾ ਹੈ।
429 ਜਾਂ 'ਡਾਈ ਸ਼ਨਾਈਡ', ਪੁਰਾਣੇ ਰੂਪ ਹਨ ਏਕੇ, ਐਗੇ; ਜਦੋਂ ਕਿ 'ਵਾਲਜ਼' ਦੋ-ਹੱਥਾਂ ਵਾਲੀ ਤਲਵਾਰ ਦਾ ਵਿਚਕਾਰਲਾ ਹਿੱਸਾ ਸੀ।
430 'ਚੈਪ', ਜੋ ਕਿ ਕੈਪਾ ਤੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ 'ਕੈਪ' ਅਤੇ 'ਕੇਪ' ਦਾ ਇੱਕ ਕਨਜੇਨਰ ਹੈ, ਲੇਖਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕੁਝ ਇਸਨੂੰ ਮਿਆਨ ਦੇ ਸਿਖਰ 'ਤੇ ਮਾਊਥਪੀਸ ਜਾਂ ਰਿੰਗ 'ਤੇ ਲਗਾਉਂਦੇ ਹਨ; ਕੁਝ ਇਸਨੂੰ ਮੈਟਲ ਕ੍ਰੈਂਪੇਟ, ਬੁਟੇਰੋਲ, ਜਾਂ ਸਕੈਬਾਰਡ-ਟਿਪ 'ਤੇ ਫੇਰੂਲ 'ਤੇ, ਅਤੇ ਕੁਝ ਗਾਰਡ-ਪਲੇਟ 'ਤੇ। ਡਰਫੇ (ਦ ਮੈਰਿਜ-ਹੈਟਰ ਮੈਚਡ) ਵਿੱਚ ਸਾਨੂੰ ਹਿਲਟ, ਗੰਢ, ਸਕੈਬਾਰਡ, ਚੈਪ, ਬੈਲਟ ਅਤੇ ਬਕਲਸ (ਇੱਕ ਤਲਵਾਰ ਦਾ) ਮਿਲਦਾ

ਹੈ। ਸਕਿਨਰ ਇਸਨੂੰ ਯੋਨੀ ਮਿਊਕਰੋ ਫੇਰੀਅਸ ਵਜੋਂ ਸਮਝਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੀ ਫੇਅਰਹੋਲਟ ਚੈਪ ਨੂੰ ਪਕੜ ਅਤੇ ਹਿਲਟ ਦੇ ਜੰਕਸ਼ਨ 'ਤੇ ਗਾਰਡ-ਪਲੇਟ ਜਾਂ ਕਰਾਸ-ਬਾਰ ਵਜੋਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਸ਼ੇਕਸਪੀਅਰ, ਜੋ ਤਲਵਾਰ ਨੂੰ ਜਾਣਦਾ ਸੀ, 'ਆਪਣੇ ਖੰਜਰ ਦੇ ਚੈਪ' (ਆਲਜ਼ ਵੈੱਲ &c.iv. 3) ਅਤੇ 'ਇੱਕ ਪੁਰਾਣੀ ਜੰਗਾਲ ਵਾਲੀ ਤਲਵਾਰ ਜਿਸਦੀ ਇੱਕ ਟੁੱਟੀ ਹੋਈ ਹਿਲਟ ਅਤੇ ਚੈਪਲੇਸੀ' (ਟੇਮਿੰਗ ਆਫ਼ ਦ ਸ਼ਿਊ, iii. 2) ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਟਿੱਪਣੀਕਾਰ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਇਸਦੀ ਵਿਆਖਿਆ 'ਇਸਨੂੰ ਫੜਨ ਲਈ ਬਿਨਾਂ ਕੈਚ ਦੇ' ਨਾਲ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਡਾ. ਇਵਾਨਸ (ਕਾਂਸੀ, ਅਤੇ ਸੀ. ਅਧਿਆਇ viii) ਨੇ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਟਾਪੂਆਂ ਵਿੱਚ ਕਾਂਸੀ ਦੇ ਚੈਪਸ (ਬੂਟਰੋਲਸ) ਦਾ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਵਰਣਨ ਕੀਤਾ ਹੈ।
431 ਸਾਡੇ 'ਕੁਇਲ' ਦਾ ਇੱਕ ਸੰਗਮ, ਲਾਤੀਨੀ ਕੌਲਿਸ, ਇੱਕ ਡੰਡੀ ਤੋਂ। ਲਿਟਰੇ ਤਸੱਲੀਬਖਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ: 'ਕੁਇਲਨ (ਕੀ-ਲੋਨ, 11 ਤਾਲੂ ਵਾਲੇ ਅੱਖਰ), n.m. ਇੱਕ ਸੈਬਰ ਜਾਂ ਤਲਵਾਰ ਦੇ ਹਿਲਟ ਦਾ ਹਿੱਸਾ, ਸ਼ਾਖਾਵਾਂ ਦੇ ਉਲਟ ਪਾਸੇ ਸਥਿਤ ਹੈ, ਅਤੇ ਜਿਸਦਾ ਸਿਰਾ ਗੋਲ ਹੈ। ਕੁਇਲ' (ਕੋਨ) 'ਰੂਪ ਦੇ ਸਮੀਕਰਨ ਦੁਆਰਾ' (ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਕੁਇਲ ਦਾ ਵਾਧਾ) ਤੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ। ਜਿਨੀਵਾ ਕੁਇਲ; ਪੁਰਾਣੀ ਉੱਚ ਜਰਮਨ ਕੇਗਿਲ ਤੋਂ; ਆਈਲੇਮ ਕੇਗਲ, ਇੱਕ ਸ਼ੰਕੂ ਆਕਾਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਲੰਮੀ ਵਸਤੂ, ਇੱਕ ਕੀਲ।' ਬਰਨ ਕੁਇਲਨ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ 'ਇੱਕ ਪੈਦਲ ਸੈਨਾ ਜਾਂ ਹਲਕੇ-ਘੋੜਸਵਾਰ ਤਲਵਾਰ ਦੇ ਹਿਲਟ ਦੇ ਕਰਾਸ-ਬਾਰ' ਵਜੋਂ ਕਰਦਾ ਹੈ।
432 ਇਹ ਕੁਝ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਲੇਖਕਾਂ ਵਾਂਗ 'ਪਾਸ ਡੀ'ਨੇ' ਨਹੀਂ ਲਿਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। 'ਪਾਸ ਡੀ'ਨੇ, ਇੱਕ ਸਾਧਨ ਜਿਸ ਨਾਲ ਘੋੜੇ ਦਾ ਮੂੰਹ ਜਾਂਚ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।' ਲਿਟਰੇ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ: 'ਪਾਸ ਡੀ'ਨੇ, ਨਾਮ 16 ਵੀਂ ਸਦੀ ਦੀਆਂ ਤਲਵਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਗਾਰਡ ਦੇ ਰਿੰਗ-ਆਕਾਰ ਦੇ ਟੁਕੜਿਆਂ ਨੂੰ ਜੋ ਕਿ ਕੁਇਲਨ ਤੋਂ ਬਲੇਡ ਤੱਕ ਫੈਲਦੇ ਹਨ। "ਪ੍ਰਭੂ ਨੇ ਇਸਨੂੰ ਲਿਆ ਅਤੇ ਬਲੇਡ 'ਤੇ ਇੱਕ ਪੈਰ ਰੱਖਿਆ... ਫਿਰ ਕੋਲੀਨੇਟ ਨੇ ਚੀਕਿਆ: 'ਆਓ ਅਤੇ ਵੇਖੋ, ਸੱਜਣੋ, ਮੇਰੀ ਤਲਵਾਰ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਮਹਾਨ ਚਮਤਕਾਰ; ਮੈਂ ਇਸਨੂੰ ਇੱਥੇ ਇੱਕ ਸਧਾਰਨ ਹਿਲਟ ਨਾਲ ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਰੱਖਿਆਤਮਕ ਗਾਰਡ ਦੇ ਲਿਆਇਆ, ਅਤੇ ਹੁਣ ਉਹ ਇਸ 'ਤੇ ਦੁਨੀਆ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਪਾਸ ਡੀ'ਨੇ ਪਾ ਰਹੇ ਹਨ।' ਫ੍ਰਾਂਸੀਅਨ, vi. ਪੰਨਾ 237: 'ਪਾਸ ਡੀ'ਨੇ, ਕੋਲਟਸਫੁੱਟ ਲਈ ਆਮ ਨਾਮ, ਪੱਤੇ ਦੇ ਕਾਰਨ।'
433 ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸਕਾਟਿਸ਼ ਬਾਸਕੇਟ-ਹਿਲਟ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਹੱਥ ਜਾਂ ਗੁੱਟ ਨੂੰ ਖੁੱਲ੍ਹ ਕੇ ਖੇਡਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ।

434 ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਫ਼ਾਰਸੀ ਸ਼ਮਸ਼ੀਰ ਹੈ; ਪਰ ਕਿਉਂਕਿ ਯੂਨਾਨੀਆਂ ਕੋਲ ਕੋਈ sh ਧੁਨੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਉਤਸੁਕਤਾ ਨਾਲ ਭੇਸ ਬਦਲ ਕੇ ਯੂਰਪ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ। ਜੀਨ ਚਾਰਟੀਅਰ (ਟੈਂਪ. ਚਾਰਲਸ VII.) ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ, 'Sauveterres ou cimeterres qui sont manière d'espée à la Turque.' Sauveterre ਇਤਾਲਵੀ ਵਿੱਚ salvaterra

ਬਣ ਗਿਆ; ਅਤੇ ਇੰਗਲੈਂਡ ਵਿੱਚ scymitar ਨੂੰ ਹੋਰ ਘਟਾ ਕੇ semitarge ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।
ਮੈਨੂੰ scimitar ਨਾਲ ਕੋਈ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ scymitar ਪੁਰਾਣਾ ਰੂਪ ਹੈ।
435 ਇਸ ਅਧਿਆਇ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਨੋਟ ਵੇਖੋ।
436 ਆਮ ਵਾਂਗ, ਇਹ ਚਿੱਤਰ ਅਤਿਕਥਨੀ ਹੈ। ਇਹ ਹਥਿਆਰ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਨੀਵਾਂ ਦਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਵਿਰੋਧੀ ਦੀ ਛਾਤੀ ਵੱਲ, ਉਸਦੀ ਅੱਖ ਵੱਲ ਨਹੀਂ; ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕੱਟ ਦੇਣ ਲਈ ਹੱਥ ਨੂੰ ਇੰਨਾ ਉੱਚਾ ਚੁੱਕਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।
437 ਕਰਨਲ ਏ. ਲੇਨ ਫੌਕਸ ਦੁਆਰਾ ਮਿਸਟਰ ਜੌਨ ਲੈਥਮ ਤੋਂ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, ਐਂਥ੍ਰੋਪ. ਕੋਲ. ਪੰਨਾ 171। ਡਰਾਇੰਗ ਕੱਟ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਉਲਟ, ਥ੍ਰਸਟਿੰਗ ਕੱਟ ਬਾਰੇ, ਭਾਗ II ਵਿੱਚ 'ਦਮਿਸ਼ਕ' ਬਲੇਡ ਦਾ ਇਲਾਜ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਮੈਨੂੰ ਹੋਰ ਕਹਿਣਾ ਪਵੇਗਾ।
438 ਆਧੁਨਿਕ ਹਥਿਆਰ ਦਾ ਭਾਗ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬੈਓਨੇਟ ਗ੍ਰਾਸ ਸਿਰਫ ਜ਼ੋਰ ਲਈ ਫਿੱਟ ਹੈ; ਅਤੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਆਪਣਾ ਕੱਟ ਰੋਕਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮੂਲੀ ਅਤੇ ਸੇਵਾਦਾਰ ਦਫਤਰਾਂ ਲਈ ਬੇਕਾਰ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਯਤਾਘਨ-ਬੇਯੋਨੇਟ, ਪੁਰਾਣੀ ਕੂਪ-ਚੌਕਸ ਤਲਵਾਰ ਵਾਂਗ, ਯੋਮਨ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਮੈਂ ਪੁਰਾਣੇ ਜ਼ਮਾਨੇ ਦੇ ਤਿਕੋਣੀ ਬੇਯੋਨੇਟ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸੁਧਾਰ ਨਹੀਂ ਦੇਖ ਸਕਦਾ, ਜਿਸਨੂੰ ਸਾਡੇ ਵਿੱਚੋਂ ਛੋਟੀ ਐਨਫੀਲਡ ਤਲਵਾਰ-ਬੇਯੋਨੇਟ ਦੁਆਰਾ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਨਾਲੋਂ ਮੈਨੂੰ ਬੋਵੀ-ਚਾਕੂ ਬੇਯੋਨੇਟ ਨੂੰ ਵੀ ਤਰਜੀਹ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚੋਂ ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ ਆਰਸੈਨਲ ਇੱਕ ਵਾਰ ਭਰਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਜੋ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਵੀ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਵਿਹਾਰਕ ਸਿਪਾਹੀਆਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੋਈ ਵੀ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਸਮਝਦਾ ਕਿ ਬੇਯੋਨੇਟ ਇੱਕ ਬੇਯੋਨੇਟ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਤਲਵਾਰ, ਨਾ ਖੰਜਰ, ਨਾ ਹੀ ਇੱਕ ਹੈਲੀਕਾਪਟਰ, ਨਾ ਹੀ ਇੱਕ ਆਰਾ।
439 ਮਿਸਟਰ ਵੇਅਰਿੰਗ ਫਾਲਡਰ (ਇੰਡਸਟਰੀਅਲ ਆਰਟ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ, ਮੈਨਚੈਸਟਰ, ਜੂਨ ਅਤੇ ਜੁਲਾਈ, 1881, ਕੈਟਾਲਾਗ, ਪੰਨਾ 24) ਸੁਝਾਅ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕੋਲੀਚੇਮਾਰਡ 'ਸ਼ਾਇਦ ਇਸਦੀ ਮਹਿੰਗਾਈ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆ ਗਿਆ, ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਇਸਨੂੰ ਮਿਆਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਤਾਂ ਇਸਦੀ ਅਸ਼ੁੱਧ ਦਿੱਖ ਦੇ ਨਾਲ।'
440 ਕੈਪਟਨ ਜਾਰਜ ਚੈਪਮੈਨ, ਆਪਣੀ ਫੋਇਲ ਪ੍ਰੈਕਟਿਸ, ਆਦਿ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਕਿਤਾਬ ਜੋ 'ਬਿਬਲੀਓਗ੍ਰਾਫੀ' (ਭਾਗ III) ਵਿੱਚ ਦਿਖਾਈ ਦੇਵੇਗੀ, ਤਿਕੋਣੀ ਛੋਟੀ-ਤਲਵਾਰ, ਜੋ ਸਿਰਫ਼ ਧੱਕਣ ਲਈ ਵਰਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਦੋ-ਉੱਤਲ ਕੱਟ-ਐਂਡ-ਥ੍ਰਸਟ 'ਰੈਪੀਅਰ', ਜੋ ਕਿ ਜਰਮਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਲੇਗਰ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸ਼ਬਦ ਹੈ, ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਫਰਕ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਜਿਸਦਾ ਕੋਈ ਮਤਲਬ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇੰਗਲੈਂਡ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਲੋਕ 'ਛੋਟੀ-ਤਲਵਾਰ' ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸਿਰਫ਼ 'ਬ੍ਰੋਡਸਵਰਡ' ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਵਿੱਚ ਕਰਦੇ ਹਨ; ਪਰ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਲਾ ਆਫ਼ ਫੈਨਸਿੰਗ ਨੂੰ ਤਲਵਾਰਬਾਜ਼ੀ ਲਈ ਇੱਕ ਆਮ ਨੀਂਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਸਾਰੇ ਹਥਿਆਰਾਂ ਵਾਲੇ ਆਦਮੀਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਫਰਕ ਨੂੰ ਸਮਝਣਾ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਲੇਖਕ ਨੇ

ਦੇਖਿਆ ਹੈ (ਨੋਟਸ, ਪੰਨੇ 4, 5), ਕਿ, ਤਿਕੋਣੀ 'ਬਿਸਕਾਇਅਨ' ਨਾਲ ਸੁਵਿਧਾਜਨਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਸਕਣ ਵਾਲੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਿਰਿਆਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ, ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਫਲੈਟ ਬਲੇਡ ਨਾਲ, ਜਾਂ ਆਧੁਨਿਕ ਲੜਾਈ ਦੇ ਆਮ ਹਥਿਆਰ ਨਾਲ ਇੰਨੀ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਪ੍ਰਬੰਧਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਭਾਵੇਂ ਕਿੰਨਾ ਵੀ ਹਲਕਾ ਅਤੇ ਸੌਖਾ ਕਿਉਂ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਇਸ ਲਈ 'ਫੌਜੀ ਜਵਾਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਤਲਵਾਰਬਾਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਤਲਵਾਰ ਦੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਾਂ ਨਾਲ ਅੰਨ੍ਹੇਵਾਹ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਤੋਂ ਸਾਵਧਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਫੋਇਲ ਨਾਲ ਪਾਠਾਂ ਵਿੱਚ ਸਿਖਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।'
441 ਇਹ ਪੈਲਾਡਿਨ ਰੇਨੌਡ ਦੀ ਤਲਵਾਰ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਇੱਕ ਢੁਕਵਾਂ ਨਾਮ ਵੀ ਸੀ। ਸਤਾਰ੍ਹਵੀਂ ਸਦੀ ਦਾ ਫਲੈਮਬਰਜ ਇੱਕ ਰੈਪੀਅਰ-ਬਲੇਡ ਬਣ ਗਿਆ, ਅਤੇ ਹੁਣ 'ਚਮਕਦਾਰ' ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ, ਅਤੇ ਫਰਕ ਹਿਲਟ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਅਤੇ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਗਾਰਡਾਂ ਵਿੱਚ। ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਰੈਪੀਅਰ ਰੂਪ ਨਾਲੋਂ ਘੱਟ ਖੋਖਲੇ ਅਤੇ ਸਰਲ ਸਨ, ਅਤੇ ਹੱਥਾਂ ਤੋਂ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਬਦਲੇ ਜਾਂਦੇ ਸਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਫੈਂਸਰਾਂ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਸੀ।
442 ਪੂਰਬੀ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹੋਰ ਦਾਓ ਹੈ, ਇੱਕ ਵੱਡਾ, ਵਰਗਾਕਾਰ, ਦੋ-ਧਾਰੀ ਬਲੇਡ, ਜਿਸਦਾ ਹੈਂਡਲ ਕੇਂਦਰ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਬਰਮਾ ਦਾ ਦਾਹ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਨਾਗਾ ਦਾਓ ਵਰਗਾ ਹੀ ਹਥਿਆਰ ਹੈ।
443 ਬੁਲੇਟਿਨ ਡੀ ਐਲ'ਇੰਸਟੀਟਿਊਟ ਇਜਿਪਟੀਨ (ਡਿਊਸੀਮੇ ਸੀਰੀ, ਨੰ. 1, ਐਨੀ 1880) ਵਿੱਚ ਈ. ਟੀ. ਰੋਜਰਸ ਬੇ ਦੁਆਰਾ ਪੂਰਬੀ ਹੇਰਾਲਡਰੀ 'ਤੇ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾਯੋਗ ਪੇਪਰ, 'ਲੇ ਬਲਾਸਨ ਚੇਜ਼ ਲੇਸ ਪ੍ਰਿੰਸੇਸ ਮੁਸਲਮਾਨ' ਹੈ। ਉਹ ਸਾਬਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਹੇਰਾਲਡਿਕ ਸਕੂਚੀਅਨ ਅਰਬਾਂ ਲਈ ਰੈਂਕ, ਪਲੂਰ. ਰਨੁਕ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਫਾਰਸੀ ਰੰਗ, ਰੰਗ ਹੈ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਉਹ ਸਾਡੇ (ਆਦਮੀ) 'ਰੈਂਕ' ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੇਗਾ, ਇੱਕ ਸ਼ਬਦ ਜੋ ਹੁਣ ਤੱਕ ਅਸੰਤੁਸ਼ਟੀਜਨਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਮਝਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਰੰਗਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, 'ਅਜ਼ੂਰ' ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਫ਼ਾਰਸੀ ਲਜਾਵਰਦੀ ਹੈ; ਅਤੇ 'ਗੁਲੇਸ' ਗੁਲ, ਇੱਕ ਗੁਲਾਬ ਤੋਂ ਬਿਹਤਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਫ੍ਰ. ਗਿਊਲਸ (ਜਬਾੜੇ), ਜੋ ਕਿ ਐਲ. ਲਾਤ. ਗੁਲਾ, ਲਾਲ ਚਮੜੀ ਹੈ। ਇਹ ਤਿੰਨ ਸ਼ਬਦ ਸੁਝਾਅ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਸਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹੇਰਾਲਡਰੀ ਦੀ ਉਤਪਤੀ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਪਰਸ਼ੀਆ ਵਾਪਸ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਯੂਰਪੀਅਨ ਹੇਰਾਲਡਰੀ ਵਿੱਚ ਤਲਵਾਰ ਬਾਰੇ ਮੈਨੂੰ ਭਾਗ II ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਕਹਿਣਾ ਪਵੇਗਾ।
444 ਅਜੀਬ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਇਹ Swcrd-ਨਾਮ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਲਿਡੇਲ ਅਤੇ ਸਕਾਟ, 1869 ਤੋਂ ਹਟਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ।
445 ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮੈਨੂੰ ਕੈਪਟਨ ਐਫ.ਐਮ. ਹੰਟਰ, ਸਹਾਇਕ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਨਿਵਾਸੀ, ਅਦਨ ਦੁਆਰਾ ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਭੇਜੀ ਗਈ ਸੀ। ਬਲੇਡ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਸ਼ਿਲਾਲੇਖ ਚੱਲਦਾ ਹੈ, ਜਿਸਦਾ ਹਵਾਲਾ ਭਾਗ II ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਅਤੇ ਪਾਤਰ ਆਧੁਨਿਕ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਮੇਰਾ

ਜਾਣਕਾਰ ਸੋਚਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਚੇਲੀਡੋਨੀਅਨ ਅਸਲ ਜ਼ੁਲ-ਫਿਕਾਰ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਦਰਸਾਉਂਦਾ, ਜੋ ਕਿ ਦੋ-ਧਾਰੀ ਸੀ।
446 ਇਹ ਟਰਾਫੀ ਵੈਨਿਸ ਦੇ ਮਿਊਜ਼ੀਓ ਡੇਲ ਆਰਸੇਨਲ (ਨੇਵਲ ਆਰਸੇਨਲ) ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵਧੀਆ ਸ਼ਸਤਰਖਾਨੇ ਦੀ ਪੌੜੀਆਂ ਵਾਲੀ ਕੰਧ ਨਾਲ ਲਟਕਦੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇੱਥੇ ਇਹ ਕੁਰਾਨ ਦੇ ਸ਼ਿਲਾਲੇਖ (ਅਧਿਆਇ xl. ਭਾਗ i.) ਦੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਗੁੰਝਲਦਾਰ ਮਾਮਲਾ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ; ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਜਬਾੜੇ ਵਾਲੇ ਅਜਗਰਾਂ ਦੇ ਸਿਰ ਸਿਖਰ 'ਤੇ, ਅਤੇ ਹੈਂਡਲ ਦੇ ਹੇਠਾਂ 'ਯ' (ਅੱਲ੍ਹਾ!) ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪੇਚੀਦਗੀਆਂ ਵਾਲਾ ਇੱਕ ਗੁਲਾਬ।
447 ਇਹ ਰਾਜੇਂਦਰ ਲਾਲਾ ਮਿੱਤਰਾ ਦੁਆਰਾ ਉੜੀਸਾ ਦੇ ਪੁਰਾਤਨ ਪੁਰਾਤਨਤਾਵਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇ ਚਿੱਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।
448 ਕੈਪਟਨ ਕੈਮਰਨ ਅਤੇ ਮੈਂ ਲੰਡਨ ਦੇ ਐਂਥਰੋਪੋਲੋਜੀਕਲ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਦੀ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਅਟਾਬੋ ਦੇ ਚੰਗੇ ਰਾਜਾ ਬਲੇ ਦੁਆਰਾ ਸਾਡੇ ਲਈ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਇੱਕ ਨਮੂਨਾ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ।
449 ਆਸਟ੍ਰੀਆ ਦੇ ਭੂਗੋਲ ਵਿਗਿਆਨੀ, ਡਾ. ਜੋਸੇਫ ਚਵਾਨ, ਅਫਰੀਕਾ ਦੀ ਔਸਤ ਉਚਾਈ 2,170 ਫੁੱਟ (ਗੋਲ ਸੰਖਿਆਵਾਂ) ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ ਲਗਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਜਾਂ ਯੂਰਪ (971 ਫੁੱਟ, ਐਮ. ਜੀ. ਲੀਪੋਲਡਟ) ਨਾਲੋਂ ਦੁੱਗਣੇ ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਧ।
450 ਉਹ ਆਪਣੇ ਇਥੋਪੀਅਨਾਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਮਿਸਰ ਪਰਵਾਸ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰਦਾ ਹੈ - ਪਰ ਕਿੱਥੇ? ਕਦੋਂ? ਕਿਵੇਂ? ਹੇਰੋਡੋਟਸ ਦੇ 'ਏਸ਼ੀਆਈ ਏਥੀਓਪੀਅਨ' ਜਰਮਨੀ (ਫ਼ਾਰਸੀ ਕਰਮਨ) ਅਤੇ ਸਿੰਧ (iii. 93, ਆਦਿ) ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਸਥਿਤ ਹਨ। ਸੁਸੀਆਨਾ ਦੇ ਬੇਸ-ਰਿਲੀਫ ਨੀਗ੍ਰੋਇਡ ਕਿਸਮਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਟੈਕਸੀਅਰ ਨੇ ਫ਼ਾਰਸ ਦੀ ਖਾੜੀ ਦੇ ਸਿਰ ਦੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਦਲਦਲ ਵਿੱਚ ਲਾਮਲਾਮ ਕਬੀਲੇ ਨੂੰ ਉੱਪਰੀ ਮਿਸਰ ਦੇ ਬਿਸ਼ਾਰਿਨ ਵਰਗਾ ਪਾਇਆ। ਕੀ ਬੁੱਧ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੁਸ਼ੀ ਇਥੋਪੀਅਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਸੀ?
451 ਸਮਾਰਕ ਇਤਿਹਾਸ, ਆਦਿ।
452 ਸਵਰਗਵਾਸੀ ਮਿਸਟਰ ਲੇਨ, ਜੋ ਕਿ ਕਾਹਿਰਾ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਆਬਾਦੀ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਸਨ, ਨੇ ਮਿਸਰੀ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਅਰਬ ਮੂਲ ਅਤੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰੀ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਜੋ ਦੋਵੇਂ ਨਸਲਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਅਤੇ ਯੂਨਾਨੀਆਂ ਵਾਂਗ ਵੱਖਰੇ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਇੱਕ ਅਰਬ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਇੱਕ ਬੇਦਾਵੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਫੇਲਾਹ ਦੇ ਕੋਲ ਰੱਖੋ, ਅਤੇ ਇਹ ਅੰਤਰ ਘੱਟ ਤਜਰਬੇਕਾਰ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰੇਗਾ।
453 ਪਹਿਲੀ ਕਿਸ਼ਤ ਮਈ 1881 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਫਲਾਵਰ ਅਤੇ ਡਾ. ਸੀ. ਕਾਰਟਰ ਬਲੇਕ ਦੇ ਲਾਭ ਲਈ ਰਾਇਲ ਕਾਲਜ ਆਫ਼ ਸਰਜਨਜ਼ ਨੂੰ ਭੇਜੀ ਗਈ ਸੀ। ਮੈਂ ਨਮੀ-ਤਾਰੀਖਾਂ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਵਿੱਚ ਮੁਸ਼ਕਲ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਹਾਂ, ਪਰ ਮਮੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦਾ ਤੱਥ ਇੱਕ ਖਾਸ ਪ੍ਰਾਚੀਨਤਾ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸਦੀ ਬਾਅਦ ਦੀ ਸੀਮਾ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

□□□ □□□□□□ □□□□□□□□□ □□ □□□□ □□□□ □□□□ □□□ □□ □□ (□□□□□ □□□□□□□) □□ □□□, □□□□□□ □□□□□□ □□□ □□□ □□□□□ □□ □□; □□ □□□□ '□□ □□□□ □□ □□□□□□ □□□□□□□□ □□ □□ □□ □□□□□□□ □□□□ □□ □□□□□ □□ □□□ □□□□□ □□□□□ □□ □□□ □□□□ 3000 □□□ □□□□ □□ □□□□□ □□□□□ □□ □□□□ □□; □□□, □□ □□□□ □□□ □□ □□ □□□□ 700 □□□, □□□□ □□□□□□□□ □□□ □□ □□ □□, □□□□ □□□ □□□ □□□□□ □□□□ □□□□ 730,000,000 □□ □□□□□□□ □□□□□□ □□ □□□□□ □□□

454 □□□ □□□□□ □□□ □□□□□ □□ □□□□□□□□ □□□□ □□ □□□□□ □□□ □□□□□ οὐλότριχοι □□□ ἐριόκομοι □□□□□ □□, □□□□ □□□□□ □□□□, □□□□ □□□□ □□□□□□ □□□□ □□□□, □□□□□ □□□□ □□□□□ □□□□ □□□□□ □□ (□□□□□□ □□□□ □□□□)□ □□□□□□□□ □□□ λισσότριχοι □□□□□□ □□ □□□ □□□□ □□: □□□ □□□□ □□□□ □□□ □□ □□□ □□□□□□□□, □□□□ □□□ □□□□□□□□□□ □□□□□ □□□□ □□□□□□ □□□□□ □□□□□□ □□□□ □□□

455 □□□□□□□□ □□ □□□□ □□□□□ 52,000 □□□ □□□ □□□□□ □□ (□□□□ 59) □□□□□ □□□□□□□ □□□□□ □□□□□ □□□□ □□□ □□, □□ '□□□ □□□□□□□□□ □□□□□□' □□ □□□□ □□□□□□□ □□; □□□ '□□□□□□ □□ □□□□ □□□ □□□□□ □□□□□□ □□□□ □□ □□□ □□ □□□□' □□□ □□ □□□□□ □□□□□ □□□ □□ □□□□ □□□ □□ □□□□□□ □□□□□

456 □□□□ □□□□□□ □□□□ □□□ '□□□□□□□, □□□ □□□□□□□ □□ □□□□□' □□□□□ □□□ □□ □□□□, □□ □□ □□□□□ □□' □□□□□□ (= □□□□□□□□□□) □□ □□□□ □□□□□ □□□ □□, □□-□□□ □□, □□ □□□□, □□ □□-□□□□, □□□□□ □□ □□□ □□□

457 □□□□ □□□ □□□□□□□□ □□□ □□□□ □□□□□ □□□□□□□ □□ □□□□□ □□□□□□□ □□□ □□□ □□□□ □□ □□□□□□ □□ □□ □□□□ □□ □□□□□ '□□ □□ □□□ □□□□□□ □□ □□□□□ □□ □□□ □□□□□□ □□ ('solem bis jam occidisse unde. oritur'), □□□ □□□□ □□□□□ □□□□ □□ □□ □□ □□□□ □□□□□□ □□ □□□□ □□□ □□□□□ □□□□□□ □□□ □□□□□ □□ □□□□ □□□□□ □□□□ □□□□□□□□ □□□□ □□□

458 □□□□□□ □□ □□□□ □□□□□ □□□□□□-□□-□□□□ '□□ □□□□ □□□□□ □□□ □□□□□□□□ □□ □□□ □□ □□□□□ □□□ (□□-□□), □□□□, □□□ □□□ □□; □□□ □□□□□ '□□□□□□ □□□□' □□ □□□□□ □□□□ □□□-□□, □□□□ □□, □□□□□□ □□□ □□□

459 □□□□□□ □□□□□□ □□ □□□□□□□□□ □□□□□, 1862□

460 '□□□□ □□□□', □□ □□ □□□□□ □□ □□□ □□, '□□□ □□□□' (□□□□, □□□□□□, □□□□□□□), □□□□-□□□□□ □□□ □□ □□□□□ □□□□□ □□□□□ □□ (□□□□□ □□□□ Æan) □□□ □□-□□□□ (□□□□, □□□□□□), '□□□□□ □□□□ □□□□' □□□□□□□ '□□ □□ □□□□ □□□□□ □□□ □□□ □□□

ਪੁਰਾਣਾ ਨਾਮ, ਏਰੀਆ, ਯਿਓਰ, ਨੀਲ ਤੋਂ ਹੈ। ਕੇਮੀ ਨੂੰ ਖੇਮ, ਚੇਮਿਸ, ਵਿਸ਼ਵਵਿਆਪੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ, ਉਤਪਤੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਜਨਨ ਸਿਧਾਂਤ - ਪੈਨ ਨਾਲ ਉਲਝਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਜਦੋਂ ਕਿਊ. ਕਰਟੀਅਸ ਲਿਖਦਾ ਹੈ ਕਿ ਚੇਮਿਸ 'umbraculo maxime similis est habitus' ਹੈ, ਤਾਂ ਮੈਂ ਪਹਿਲੇ ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ 'umbilico' ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਦਿਆਂਗਾ। ਐਲੀਫੈਂਟਾ ਗੁਫਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਸਟੈਪਡ ਕੋਨ ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਦੀ ਬਿਲਕੁਲ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦਾ ਹੈ।
461 ਹੇਕਾਟੇਅਸ ਅਤੇ ਐਨਾਕਸੀਮੈਂਡਰ ਨੇ ਦੁਨੀਆ ਨੂੰ ਯੂਰਪ (ਏਰੇਬ, ਘਰਬ, ਪੱਛਮ) ਅਤੇ ਏਸ਼ੀਆ (ਅਸੀਏਹ, ਪੂਰਬ) ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਲੀਬੀਆ (ਅਫਰੀਕਾ) ਜੋੜਿਆ, ਜੋ ਕਿ ਲਿਬੂ ਜਾਂ ਰਿਬੂ ਕਬੀਲਿਆਂ ਤੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਇੱਕ ਸ਼ਬਦ ਹੈ; ਅਤੇ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਪਿਤਾ ਨੇ ਇੱਕ ਸਭ ਤੋਂ ਨਾਕਾਫ਼ੀ ਚੌਥਾ - ਨੀਲੋਟਿਕ ਡੈਲਟਾ - ਜੋੜਿਆ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਬਾਅਦ ਵਾਲਾ ਨਸਲੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਹੀ ਹੈ: ਮਿਸਰ ਨਾ ਤਾਂ ਅਫਰੀਕਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਏਸ਼ੀਆ, ਸਗੋਂ ਇੱਕ ਧਰਤੀ ਹੈ।
462 ਹੋਮਰ ਵਿੱਚ, ਏਜਿਪਟਸ ਹਮੇਸ਼ਾ ਨੀਲ ਨਦੀ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ (ਓਡ. xiv. 268)। ਮੈਨੇਥੋ ਇਸਨੂੰ ਇੱਕ ਰਾਜੇ ਦਾ ਨਾਮ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਸੇਥੋਸ = ਸੇਤੀ I. M. ਮਾਸਪੇਰੋ ਸ਼ਬਦ, ਹਾ ਕਹੀ ਪਟਾਹ (ਦੇਵਤਾ ਪਟਾਹ ਦੀ ਧਰਤੀ) ਦੀ ਉਤਪਤੀ ਵਜੋਂ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਬਾਈਬਲੀ ਪਾਥਰੋਸ = ਪਟਾਹ-ਭੂਮੀ (ਈਜ਼ਕ. xxix. 14)। ਪਾਥਰਿਸ, ਥੀਬਸ ਦੇ ਪੱਛਮੀ ਪਾਸੇ, ਅਤੇ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੱਛਮੀ ਪ੍ਰਾਂਤਾਂ ਨੇ, π ταικoι (ਹੇਰੋਡ, iii. 37) ਦਾ ਨਾਮ ਦਿੱਤਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਸ਼ਲੀਲ ਬੌਣੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੈਂਬਾਈਸਿਸ ਨੂੰ ਹਸਾਇਆ ਸੀ।
463 ਹੇਰੋਡੋਟਸ (vii. 66) ਏਰੀਅਨਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਇੱਕ ਨਸਲੀ ਨਾਮ ਜੋ ਉਸ ਸਮੇਂ ਮਾਦੀਆਂ ਦਾ ਸਮਾਨਾਰਥੀ ਸੀ। ਇਹ ਏਰੀਆ ਦੇ ਵਿਸ਼ਾਲ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਜਾਣ ਦਾ ਸਥਾਨ ਨਹੀਂ ਹੈ।
464 ਜੜ੍ਹਾਂ ਦੇ ਇੱਕ ਨਮੂਨੇ ਵਜੋਂ - ਜੋ ਕਿ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹਨ ਜਦੋਂ ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕਲੇ ਵਿਅੰਜਨ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦੁਹਰਾਉਣ ਨਾਲ ਸਭ ਤੋਂ ਪੁਰਾਣੇ ਸ਼ਬਦ ਬਣਦੇ ਹਨ - 'ਪਾਪਾ' ਅਤੇ 'ਮਾਮਾ' ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਪਹਿਲਾ ਮਿਸਰੀ ਪਾ-ਪਾ (ਮੂਲ p) ਤੋਂ ਹੈ, ਜੋ ਜਨਮ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਦੇ ਮੂਲ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ; ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਾਲਾ ਮਾ-ਮਾ (ਮੂਲ m) ਹੈ, ਜੋ ਜਨਮ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਹੈ, ਗਰਭਵਤੀ ਹੋਣਾ, ਸਹਿਣ ਕਰਨਾ ਹੈ। Mut ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ mátá,

µ τηρ, mater, mother: Mer (a-mor), love; meran (morior), die, ਅਤੇ ਹੋਰ (mare), ਸਮੁੰਦਰ। 'ਸੈਮੀਟਿਕ' ਵਿੱਚ ਸਾਡੇ ਕੋਲ má, Heb. ਅਤੇ Arab. má, water; ਅਤੇ ਹੋਰ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਲੰਬੀ ਲੜੀ ਹੈ (ਜਿਵੇਂ ਕਿ ia, yes, yea; ਅਤੇ na, nay) ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਲਈ ਬਹੁਤ ਵਿਆਪਕ ਹੈ।

465 [illegible] [illegible] 'to [illegible]-[illegible] to [illegible] [illegible]- [illegible] [illegible] [illegible] to, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] to [illegible] [illegible], [illegible], [illegible] [illegible] to, [illegible] [illegible] to [illegible] [illegible] [illegible]: [illegible]-[illegible]-[illegible] [illegible] [illegible]-[illegible]-[illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] = [illegible] [illegible] to to to [illegible]

466 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] '[illegible]' [illegible] [illegible] to; [illegible] ([illegible]), to [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] to, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] to [illegible] [illegible] to '[illegible]'-[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] to, [illegible] [illegible] [illegible] to [illegible] [illegible] to to '[illegible]', [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]-[illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 'to [illegible] [illegible] [illegible] to '[illegible]', [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] to, [illegible] '[illegible]' [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]-[illegible] to [illegible] [illegible] to [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]; [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] to; [illegible] [illegible] [illegible]-[illegible] [illegible] to; [illegible], [illegible] [illegible]; [illegible] to [illegible] to [illegible]

467 [illegible] [illegible] to to '[illegible]' [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] to [illegible], to to [illegible] to [illegible]-[illegible] 'to [illegible] to, [illegible] [illegible] 3350 [illegible] [illegible] [illegible] to to [illegible] [illegible] [illegible] (α [illegible]) to [illegible] [illegible] to [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] to [illegible] [illegible] to [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]-[illegible] to [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] to [illegible] [illegible] [illegible] 3440 [illegible] [illegible] [illegible] 3350 to [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

468 [illegible] [illegible] ὁ [illegible], ii. 120; [illegible] [illegible]. [illegible]. [illegible]. i. ii. 383–85।

469 [illegible], [illegible] ii. [illegible] xiv.

470 [illegible] [illegible] ([illegible]) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] to, [illegible] [illegible] to [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] to [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible]-[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] to [illegible] to [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] to, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

471 [illegible] viii [illegible]

472 [illegible] [illegible] to [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] to to; to [illegible] to [illegible] [illegible] to [illegible] [illegible] [illegible] to [illegible] [illegible] to, to [illegible] [illegible] '[illegible]' 'to [illegible] [illegible] [illegible] to. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 'to [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] to [illegible] [illegible] [illegible] to to [illegible], to [illegible]

ਤਾਜ਼ੇ ਪਾਣੀ ਦੇ ਆਦੀ ਸਨ, ਨੇ ਯੂਨਾਨੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਮੰਨੇ ਜਾਂਦੇ ਇੱਕ ਆਮ ਤਬਾਹੀ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।
473 'ਨੂਹੂ' ਨਾਹਰਾਈ ਮਕਬਰੇ, ਬੇਨੀ ਹਸਨ (ਓਸਬਰਨ, ਆਈ. 239) ਵਿੱਚ ਮਿਲਦਾ ਹੈ; ਹੋਰ ਨਾਮ ਨੌਮ, ਨੌਫ ਅਤੇ ਨੇਫ ਹਨ।

474 ਅਮੁਨ ਰਾ (ਹੇਫੇਸਟਸ, ਵੁਲਕਨ), ਪਰਦੇ ਵਾਲਾ ਓਸਾਈਰਿਸ, 'ਥੀਬਜ਼ ਦਾ ਲੁਕਿਆ ਹੋਇਆ ਵਿਅਕਤੀ', ਨੂੰ ਇੱਕ ਪਪਾਇਰਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੰਬੋਧਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ: -
ਉਹ ਇੱਕਲਾ ਹੈ, ਇਕੱਲਾ ਹੈ ਬਿਨਾਂ ਬਰਾਬਰ,
ਉੱਪਰ ਪਵਿੱਤਰ ਸਥਾਨ ਵਿੱਚ ਵੱਸਦਾ ਹੈ।
ਇੱਕ ਹੋਰ ਉਸਨੂੰ 'ਸਾਰੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੇ ਸਿਰਜਣਹਾਰ' ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ; ਜਿਸਦਾ ਆਰੰਭ ਸੰਸਾਰ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਸੀ; ਜਿਸਦੇ ਰੂਪ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਤੇ ਬਹੁਪੱਖੀ ਹਨ; ਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਵਾਲਾ ਪਹਿਲਾ; ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਹਸਤੀ, ਅਤੇ ਸਾਰਿਆਂ ਦਾ ਪਿਤਾ।'
475 ਮਿਸਟਰ ਫਰੌਡ ਅਧਿਆਤਮਿਕਤਾ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਦੋਂ ਉਹ ਸਾਨੂੰ ਦੱਸਦੇ ਹਨ ਕਿ ਮਿਸਰ ਦਾ ਧਰਮ ਭੌਤਿਕ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਪੂਜਾ ਹੈ। ਮਨੁੱਖਤਾ ਅਮੂਰਤਾਂ ਦੀ ਪੂਜਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ; ਉਹ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਪੂਜਾ ਕਰਕੇ ਸ਼ੁਰੂ (ਅਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਖਤਮ) ਹੁੰਦੀ ਹੈ।
476 ਅੰਨ੍ਹੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਸੂਝ ਨਾਲ ਦੇਖਦੀ ਸੀ, ਭੌਤਿਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਨਾਲ ਨਹੀਂ। ਉਸਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਝਪਕਣ ਜਾਂ 'ਚੌਗੱਲਾਂ' ਨਾਲ ਛੁਪੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ। ਉਸਦਾ ਆਮ ਨਾਮ ਮਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਸਦਾ ਆਦਰਸ਼ ਚਿੰਨ੍ਹ ਐਲ-ਮਾਪ ਹੈ।
477 'ਰੱਬ ਰਾਜਾ ਬਚਾਵੇ' ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਭੇਜਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।
478 ਇਹ 'ਹਵਾਹ' ਤੋਂ ਇੱਕ ਏਓਰਿਸਟ ਹੈ; ਇਸ ਲਈ φ σις ϕ ω ਤੋਂ, ਅਤੇ natura nascor ਤੋਂ। ਰਹੱਸਮਈ ਤੌਰ 'ਤੇ, Ya ਭੂਤਕਾਲ ਹੈ, Ha ਵਰਤਮਾਨ ਹੈ, ਅਤੇ Vah ਭਵਿੱਖ ਹੈ।
479 ਮੇਰੇ ਸਾਥੀ-ਯਾਤਰੀ, ਰੈਵਰੈਂਡ ਡਬਲਯੂ. ਰੌਬਰਟਸਨ ਸਮਿਥ ਨੇ ਮਿਸਰ ਤੋਂ ਯਹੂਦੀਆਂ ਦੁਆਰਾ 'ਪੈਗੰਬਰ' ਗ੍ਰੇਡ ਦੀ ਉਤਪਤੀ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ; ਉਸਦੀ ਦਿਲਚਸਪ ਕਿਤਾਬ (ਪੁਰਾਣਾ ਨੇਮ, ਆਦਿ) ਹੋਰ ਮਿਸਰੀਵਾਦ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਨੀਲ-ਭੂਮੀ ਦੇ ਪੈਗੰਬਰਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਗੁਣ ਸਨ; ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਿ ਫ਼ਿਰਊਨ ਨੇਕੋ ਦੀ ਸੁਏਜ਼ ਨਹਿਰ ਮੂਲ ਨਿਵਾਸੀਆਂ ਨਾਲੋਂ ਅਜਨਬੀਆਂ ਲਈ ਵਧੇਰੇ ਲਾਭਦਾਇਕ ਹੋਵੇਗੀ।
480 ਯਹੂਦੀ ਧਰਮ ਵਿੱਚ ਮਹਾਂ ਪੁਜਾਰੀ ਦੇ ਚੋਲੇ ਵਿੱਚ 366 ਘੰਟੀਆਂ ਸਨ, ਜੋ ਸੋਥਿਕ-ਸਾਈਡਰੀਅਲ ਸਾਲ ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਸਨ। ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਫ਼ਿਰਊਨ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ, 'ਨਵੇਂ ਸਾਲ ਦੀ ਰਾਣੀ' ਸੂਰਜੀ ਸਾਲ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਦੇ ਨਾਲ ਸੰਯੋਗ ਨਾਲ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਈ ਸੀ। ਸੋਥਿਕ ਏਰਾ ਥੁਟ-ਮੇਸ III ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਤੋਂ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।
(ਅਠਾਰ੍ਹਵਾਂ ਰਾਜਵੰਸ਼, ਲਗਭਗ ਈਸਾ ਪੂਰਵ 1580)।

481 ਫਿਰ ਵੀ ਅਧਿਆਇ XIX ਦਾ ਅੰਤ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਟੈਲੀਓਲੋਜੀਕਲ ਹੈ। ਕੀ ਦੋ ਨੌਕਰੀਆਂ ਸਨ?
482 ਇਬਰਾਨੀਆਂ ਦਾ ਮਹਾਨ ਪੂਰਵਜ ਅਬਰਾਹਾਮ, ਕਸਦੀਆਂ ਦੇ ਉਰ ਤੋਂ ਇੱਕ ਕਸਦੀ ਸੀ। ਫਰਾਤ ਦਰਿਆ ਦੇ ਪੂਰਬੀ ਕੰਢੇ 'ਤੇ ਉਰੂ-ਕੀ, ਏਰੇਚ, ਜਾਂ ਵਾਰਕਾ ਸਥਿਤ ਹੈ, ਜਿਸਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਉਰ, ਉਰੂ, ਜਾਂ ਮੁਗੈਰ ਹੈ: ਬੇਦਾਵਿਨ ਅਜੇ ਵੀ 'ਉਰ' ਦੀ ਯਾਦ ਵਿੱਚ ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਨੂੰ 'ਉਰਹਾ' ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਬਰਾਹਾਮ ਦੱਖਣੀ ਅਰਮੀਨੀਆ ਨੂੰ ਘੇਰਨ ਵਾਲੇ ਕਠੋਰ ਅਤੇ ਰੁੱਖੇ ਖੇਤਰਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਪਹਾੜੀ ਆਦਮੀ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ 'ਯਹੂਦੀ ਚਿਹਰਾ', ਇਸਦੇ ਮਜ਼ਬੂਤ ਚਿੰਨ੍ਹਿਤ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਵਾਲਾਂ ਅਤੇ ਦਾੜ੍ਹੀ ਦੀ ਅਮੀਰੀ ਦੇ ਨਾਲ, ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਬੇਬੀਲੋਨੀਆ ਅਤੇ ਪਰਸ਼ੀਆ ਦੀਆਂ ਮੂਰਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਹਰ ਜਗ੍ਹਾ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਸਤਹੀ ਨਿਰੀਖਣ ਵੀ ਹੈ ਕਿ ਸਿੰਧ ਦੇ ਪੱਛਮ ਵਿੱਚ ਅਫਗਾਨ ਅਤੇ ਪਹਾੜੀ-ਕਬੀਲੇ ਯਹੂਦੀ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਆਮ ਯਹੂਦੀ ਦਿੱਖ ਹੈ। ਕਾਰਨ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੇ ਇੱਕੋ ਨਸਲੀ ਕੇਂਦਰ ਤੋਂ ਲਏ ਗਏ ਹਨ, ਨਸਲ ਦਾ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਜਲ-ਖੇਤਰ।
483 ਉਨ੍ਹੀਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਇਸ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਕ੍ਰੇਜ਼ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਵਿਕਾਸ ਦਾ ਸਾਹਿਤ ਪੈਦਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਪਹਿਲਾ ਸ਼ੇਕਸਪੀਅਰ ਹੈ; ਸ਼ੇਕਸਪੀਅਰ ਨੇ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਬੇਕਨ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਪਾਮਰਸਟੋਨੀਅਨ ਪਾਲਤੂ ਜਾਨਵਰ ਨੇ, ਸ਼ੇਕਸਪੀਅਰ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਸੀ। ਦੂਜਾ, ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੋਰਮਨ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਦਾ ਇੱਕ ਝਟਕਾ, 'ਗੁੰਮ ਹੋਏ ਕਬੀਲਿਆਂ' ਤੋਂ ਜੌਨ ਬੁੱਲ ਦਾ ਉਤਰਾਅ ਹੈ, ਜੋ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਗੁਆਏ ਸਨ। ਤੀਜਾ ਪਿਰਾਮਿਡ ਕ੍ਰੇਜ਼ ਹੈ; ਅਤੇ ਜਨਤਾ ਦੀ ਮੋਟੀ ਆਮ ਸਮਝ ਨੇ ਇਸਨੂੰ 'ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਇੰਚ' ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਹੈ: ਇਹ ਪਿਰਾਮਿਡਵਾਦੀ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਭੁੱਲ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਪਿਰਾਮਿਡ ਤਿੰਨ ਵੱਡੀਆਂ ਅਤੇ ਕੁਝ ਸੱਤਰ ਛੋਟੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ ਜੋ ਮੈਮਫ਼ਿਸ ਦੇ ਕਬਰਸਤਾਨ ਨੂੰ ਬਣਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। 484 ਫਿਰ ਵੀ ਇਹ ਕਮਾਲ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ, ਬਰੂਗਸ਼ (i. 212) ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਕਿ ਮੁੱਢਲੇ ਯੁੱਗਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਟਾਈਫੋਨਿਕ ਦੇਵਤਿਆਂ ਦਾ ਸਰਾਪ ਸੋਨੇ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਪਲੂਟਾਰਕ (ਆਈਸਿਸ ਅਤੇ ਓਸੀਰਿਸ) ਸਾਨੂੰ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਪਾਸਕਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਉੱਤਮ ਧਾਤ ਨਾ ਪਹਿਨਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ; ਅਤੇ ਇਹ ਅਜੇ ਵੀ ਅਲ-ਇਸਲਾਮ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਆਮ ਨਿਯਮ ਹੈ।
485 ਚਾਂਦੀ, 'ਮਨੁੱਖਜਾਤੀ ਦੀ ਅਗਲੀ ਮੂਰਖਤਾ', ਪਲੀਨੀ (ਨੈਟ. ਹਿਸਟ. xxxiii. 31) ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਆਪਣਾ ਦਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਹੋਰੇਸ ਦੇ 'ਔਰਮ ਇਰਪਰਟਮ ਐਟ ਸਿਕ ਮੇਲਿਅਸ ਸਿਟਮ' ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਅਜੀਬ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਨਾ ਤਾਂ ਪੁਰਾਣੇ ਮਿਸਰ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਅੱਸ਼ੂਰ ਕੋਲ ਕੋਈ ਸਿੱਕਾ ਸੀ, ਜਿਸਦਾ ਸਿਹਰਾ ਹੇਰੋਡੋਟਸ (i. 94) ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੇਖਕ ਏਟਰਸਕਨਾਂ ਦੇ ਪੁਰਖਿਆਂ, ਲਿਡੀਅਨਾਂ ਨੂੰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਨੀਲ ਘਾਟੀ ਵਿੱਚ ਇਸਦਾ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਰਿੰਗ-ਮਨੀ ਸੀ, ਜੋ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਬ੍ਰਿਟੇਨ ਤੱਕ ਫੈਲਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਜੋ ਅਜੇ ਵੀ ਅਫਰੀਕਾ ਦੇ ਕਈ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹੈ। ਸਾਈਪ੍ਰਸ ਵਿੱਚ ਡਾਲੀ (ਇਡਾਲੀਅਮ)

ਵਿਖੇ ਲੱਭੇ ਗਏ ਸੁਨਹਿਰੀ 'ਮਨੀਲਾ', ਜਿੱਥੇ ਚੱਕਰ ਦੇ ਟੁੱਟਣ ਨੂੰ ਜਾਨਵਰਾਂ, ਸ਼ੇਰਾਂ ਅਤੇ ਐਸਪਸ ਦੇ ਸਿਰਾਂ ਨਾਲ ਸਜਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਹਿੱਸਿਆਂ ਦੇ ਹੁਣ ਅਰਥਹੀਣ ਮੋਟੇ ਹੋਣ ਦਾ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕੀ ਅਰਥ ਸੀ।
486 'ਸੀਸਾ ਚਿੱਟੇ ਸੀਸੇ (ਟਿਨ) ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਵੀ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ; ਤੇਲ ਦੀ ਏਜੰਸੀ ਦੁਆਰਾ ਚਿੱਟੇ ਸੀਸੇ ਨੂੰ ਚਿੱਟੇ ਸੀਸੇ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ' (ਪਲਿੰਨੀ, xxxiii. 30)। 487 ਹੰਸ ਸਟੇਡ ਦੀ ਕੈਦ, ਪੰਨਾ 145।
488 ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਬੋਲਦਿਆਂ, 'ਦਮਾਸੀਨ' ਸ਼ਬਦ 'ਗਰਿਟ' ਜਾਂ ਜੜ੍ਹੀ ਹੋਈ ਲੋਹੇ ਜਾਂ ਸਟੀਲ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਹੈ, ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਮਿਸ਼ਕ ਤੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਕਦੇ ਤਲਵਾਰਾਂ ਲਈ ਮਸ਼ਹੂਰ ਸੀ। ਜੌਹਨਸਨ (ਡਿਕਟ., ਲੋਂਗਮੈਨਸ, 1805) 'ਦਮਾਸਕ' ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦਾ ਹੈ, 'ਲਿਨਨ ਜਾਂ ਰੇਸ਼ਮ ਜੋ ਦਮਿਸ਼ਕ ਵਿੱਚ ਖੋਜੇ ਗਏ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਬੁਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸਦੇ ਹਿੱਸੇ ਦੁਆਰਾ, ਧਾਗਿਆਂ ਦੀ ਇੱਕ ਵੱਖਰੀ ਦਿਸ਼ਾ ਦੁਆਰਾ, ਫੁੱਲਾਂ ਜਾਂ ਹੋਰ ਰੂਪਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।' ਪਰਸੀ (ਧਾਤੂ. ਪੰਨਾ 185) 'ਦਮਾਸਕ' ਵੱਲ ਝੁਕਦਾ ਹੈ; ਪਰ ਉਹ ਸੁਝਾਅ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਟੀਲ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ 'ਸ਼ਬਦ "ਦਮਾਸਕ" ਨਿਰਮਾਣ ਸਥਾਨ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਨਿਸ਼ਾਨਾਂ ਅਤੇ ਟੈਕਸਟਾਈਲ ਫੈਬਰਿਕ 'ਤੇ ਦਮਿਸ਼ਕ ਪੈਟਰਨਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਕਾਲਪਨਿਕ ਸਮਾਨਤਾ ਤੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।'
489 ਇਹ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਸਾਡੇ ਨੀਲੋ (ਨਾਈਜੇਲਮ) ਇਨਲੇਇੰਗ ਵਰਗੀ ਹੈ। ਸਭ ਤੋਂ ਪੁਰਾਣੀ ਰਚਨਾ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਚਾਂਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਕੋਈ ਸੀਸਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਪਰਸੀ (ਧਾਤੂ ਵਿਗਿਆਨ, ਪੰਨਾ 23) ਸਾਨੂੰ ਇਸਦਾ ਇਤਿਹਾਸ ਦੱਸਦਾ ਹੈ: ਗਿਆਰ੍ਹਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਸਮੇਂ ਦੇ ਇੱਕ ਭਿਕਸ਼ੂ, ਥੀਓਫਿਲਸ, ਉਰਫ਼ ਰੁਗੇਰਸ ਦੁਆਰਾ ਲਿਖਿਆ ਪਹਿਲਾ ਗ੍ਰੰਥ, ਰੌਬਰਟ ਹੈਂਡਰਿਕ (ਲੰਡਨ, 1847) ਦੁਆਰਾ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।
490 ਪਲੂਟਾਰਕ (ਡੀ ਆਈਸਿਡ. 2) ਓਚੁਸ (ਇਕੱਤੀਵਾਂ ਰਾਜਵੰਸ਼) ਬਾਰੇ ਦੱਸਦਾ ਹੈ, ਜਿਸਨੇ ਜ਼ੁਲਮ ਦੇ ਹੋਰ ਕੰਮਾਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਪਵਿੱਤਰ ਬਲਦ ਐਪਿਸ ਨੂੰ ਭੁੰਨਿਆ ਹੋਇਆ ਬੀਫ ਬਣਾਇਆ ਸੀ, ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਕੈਟਾਲਾਗ ਆਫ਼ ਕਿੰਗਜ਼ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਤਲਵਾਰ ਦੁਆਰਾ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ।
491 rsha, Krasher, ਜਾਂ Krershra। ਨਿਰਣਾਇਕ ਧਨੁਸ਼ ਅਤੇ ਤੀਰਾਂ ਨਾਲ ਬੈਠਾ ਤੀਰਅੰਦਾਜ਼ ਹੈ। ਇਹ ਕਹਿਣ ਲਈ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਹੈ ਕਿ Brugsch (i. 51) 'ਕਲੱਬ, ਕੁਹਾੜੀਆਂ, ਧਨੁਸ਼ ਅਤੇ ਤੀਰ' ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਲਵਾਰ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਣਗੌਲਿਆ ਕਰਦਾ ਹੈ। 492 ਮਿਸਰੀ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਨਾਵਾਂ ਦੀ ਉਤਪਤੀ ਯੂਨਾਨੀ ਭਾਸ਼ਾ ਤੋਂ ਹੋਈ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਯੂਨਾਨੀ ਭਾਸ਼ਾ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਹੋਈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਪੋਲਕਸ (vii. 71) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਹੇਮੀਟੀਬੀਅਨ ਮਿਸਰੀ ਹੈ, ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਹੈ।

493 ਘੋੜਾ, ਜੋ ਕਿ ਮੈਮਫ਼ਿਸ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਰਾਜਵੰਸ਼ ਲਈ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਣਜਾਣ ਸੀ, ਦੂਜੇ ਰਾਜਵੰਸ਼ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਸੀ। ਮਿਸਟਰ ਗਲੈਡਸਟੋਨ (ਹੋਮਰ ਦਾ ਪ੍ਰਾਈਮਰ, ਪੰਨਾ 97: ਮੈਕਮਿਲਨ, 1878) ਮੰਨਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਹ ਜਾਨਵਰ ਲੀਬੀਆ ਜਾਂ ਉੱਪਰੀ ਮਿਸਰ ਤੋਂ ਆਇਆ ਸੀ; ਪਰ ਅਫ਼ਰੀਕੀ ਘੋੜਾ ਸ਼ਾਇਦ ਏਸ਼ੀਆ ਤੋਂ ਆਇਆ ਹੈ। ਘੋੜਿਆਂ ਅਤੇ ਰਥਾਂ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ ਏਲੀਥੀਆਸ, ਟੈਂਪ. ਆਹ-ਮੇਸ, ਅਮੋਸ, ਅਮੋਸਿਸ, ਬੀ.ਸੀ. 1500 ਵਿੱਚ ਮਿਲਦੇ ਹਨ।
494 ਖੰਭੇ ਵਾਲੀ ਕੁਹਾੜੀ ਤਿੰਨ ਫੁੱਟ ਲੰਬੀ ਸੀ, ਹੈਂਡਲ ਦੋ ਸੀ; ਬਲੇਡ ਦਸ ਤੋਂ ਚੌਦਾਂ ਇੰਚ ਤੱਕ ਵੱਖਰਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਹੇਠਾਂ ਇੱਕ ਭਾਰੀ ਮੈਟਾ ਬਾਲ ਸੀ, ਜਿਸਦਾ ਵਿਆਸ ਲਗਭਗ ਚਾਰ ਇੰਚ ਸੀ, ਜਿਸ ਲਈ ਇੱਕ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਬਾਂਹ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ। ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਅਜਾਇਬ ਘਰ ਵਿੱਚ ਲੱਕੜ ਦੇ ਦੰਦਾਂ ਨਾਲ ਲੈਸ ਕਲੱਬ, ਸਮਾਰਕਾਂ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਸ਼ਾਇਦ ਕਿਸੇ ਵਹਿਸ਼ੀ ਕਬੀਲੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸੀ।
495 ਮੈਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਮਿਸਰ ਅਤੇ ਅਫਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਪੱਥਰ ਯੁੱਗ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰ ਚੁੱਕਾ ਹਾਂ (ਅਧਿਆਇ iii)। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸਾਨੂੰ ਹੋਰ ਅਧਿਐਨ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਇਸਨੂੰ ਪੂਰਵ-ਧਾਤੂ ਯੁੱਗ ਵਜੋਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਹੇਰੋਡੋਟਸ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਸਦਾ ਧਿਆਨ ਉਦੋਂ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉਹ ਸਾਨੂੰ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ੇਰਕਸਸ ਦੀ ਫੌਜ ਵਿੱਚ ਇਥੋਪੀਆਈ ਲੋਕ ਪੱਥਰ-ਟਿੱਪ ਵਾਲੇ ਤੀਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਸਨ।
496 ਮੈਨੂੰ ਸ਼ੱਕ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਸਾਡੇ 'ਕੱਟ' ਦੇ ਸੰਗਮ ਹੋਣ ਦਾ ਸ਼ੱਕ ਹੈ। 'ਏ ਬੁੱਕ ਆਫ਼ ਦ ਬਿਗਨਿੰਗਜ਼' ਦੇ ਲੇਖਕ, ਸ਼੍ਰੀ ਗੈਰਾਲਡ ਮੈਸੀ ਨੇ 'ਸਾਈਮਿਟਰ ਖੋਪਸ਼' ਬਾਰੇ ਆਪਣੀ ਰਾਏ ਨਾਲ ਮੈਨੂੰ ਪਸੰਦ ਕੀਤਾ। ਉਹ ਇਸਨੂੰ ਟਾਈਫੋਨੀਅਨ ਕਿਸਮ ਦੇ 'ਪੁਰਾਣੇ

ਜੇਨੀਟ੍ਰਿਕਸ', ਕੇਫਾ ਜਾਂ ਕੇਫਾ (ਬਲ, ਸ਼ਕਤੀ, ਸ਼ਕਤੀ) ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਵਾਲੇ ਪੱਟ (, ਸ਼ੇਪਸ਼, ਜਾਂ, ਖੇਪਸ਼) ਨਾਲ ਪਛਾਣਦਾ ਹੈ; ਮਹਾਨ ਰਿੱਛ ਦੀ ਦੇਵੀ ਅਤੇ ਜਨਮ ਸਥਾਨ। ਇਸ ਲਈ ਤਲਵਾਰ ਦਾ (ਰੂ) ਜਾਂ 'ਮੂੰਹ' ਤਲਵਾਰ ਦੇ 'ਧਾਰ' ਦਾ ਸਮਾਨਾਰਥੀ ਬਣ ਗਿਆ (ਉਤਪਤ xxxiv. 36)। ਡੇਂਡੇਰਾਹ ਰਾਸ਼ੀ ਵਿੱਚ, ਕੇਂਦਰੀ ਚਿੱਤਰ, 'ਪੁਰਾਣਾ ਜੇਨੀਟ੍ਰਿਕਸ', ਸੱਜੇ ਹੱਥ ਨਾਲ ਖੋਪਸ਼-ਕੱਟ ਜਾਂ ਫਾਲਚੀਅਨ ਫੜਦਾ ਹੈ। 'ਖੇਪਸ਼ ਦਾ ਪੱਟ' ਵੀ ਮਿਸਰੀ ਪਤਵਾਰ-ਓਅਰ ਹੈ। ਮਹਾਨ ਭਾਲੂ ਖੇਪਸ਼ ਰੁੱਤਾਂ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਪੁਰਾਣੇ ਮਾਪਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ: ਚੀਨੀ ਅਜੇ ਵੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਰਾਤ ਦੇ ਸਮੇਂ 'ਉੱਤਰੀ ਬੁਸ਼ੇਲ ਦਾ ਹੱਥ' (ਉਰਸਾ ਮੇਜਰ ਦੀ ਪੂਛ) ਬਸੰਤ ਰੁੱਤ ਵਿੱਚ ਪੂਰਬ ਵੱਲ, ਗਰਮੀਆਂ ਵਿੱਚ ਦੱਖਣ ਵੱਲ, ਪਤਝੜ ਵਿੱਚ ਪੱਛਮ ਵੱਲ ਅਤੇ ਸਰਦੀਆਂ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ।
ਮਿਸਟਰ ਗੇਰਾਲਡ ਮੈਸੀ ਦੀਆਂ ਦੋ ਵਧੀਆ ਜਿਲਦਾਂ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖਣਗੀਆਂ, ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਸਿਰਾਂ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ

ਕੌੜੀ ਅਤੇ ਵਿਰੋਧੀ ਆਲੋਚਨਾ, ਜੋ ਵੇਰਵਿਆਂ ਬਾਰੇ ਲਿੰਕਸ-ਅੱਖਾਂ ਵਾਲੇ ਹਨ ਜਦੋਂ ਕਿ ਉਹ ਆਮ ਯੋਜਨਾ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਉਸਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣਾ ਸੀ ਕਿ ਧਰਮ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤ, ਵਿਗਿਆਨ ਅਤੇ ਕਲਾ, ਮਿਸਰ ਵਿੱਚ ਉਤਪੰਨ ਹੋਏ ਸਨ; ਅਤੇ ਇੱਥੇ ਉਹ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਸਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੱਥ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਹਾਇਰੋਗਲਿਫਸ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ 'ਸੈਮੀਟਿਕ' ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ 'ਆਰੀਅਨ' ਜੜ੍ਹਾਂ ਅਤੇ ਡੈਰੀਵੇਟਿਵ ਰੂਪ ਹਨ, ਉਹ ਦੁਨੀਆ ਦੀਆਂ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਲੱਭਦਾ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਅਸੀਂ ਉਸਦੇ ਕੰਮ ਨੂੰ ਨਿਰਣਾਇਕ ਮੰਨਦੇ ਹਾਂ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਅਸੀਂ ਉਸ ਵਿਸ਼ਾਲ ਪੜ੍ਹਨ ਅਤੇ ਖੋਜ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਦੇ ਜੋ ਉਸਨੇ ਸਭ ਤੋਂ ਦਿਲਚਸਪ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਲਿਆਂਦਾ ਹੈ।
ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸ਼੍ਰੀ ਮੈਸੀ ਨੇ ਚੰਗਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤਵਾਦੀਆਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਦਿਖਾਵੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇੱਕ ਜੀਵੰਤ ਅਤੇ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਭਾਗ ii. (ਪੰਨਾ 56) ਵਿੱਚ ਉਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕਿੰਨਾ ਖੋਖਲਾ ਹੈ ਕਿ ਓਫਿਰ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਮੈਕਸ ਮੂਲਰ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਸੁਲੇਮਾਨ ਦੇ ਬੇੜਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਵਾਪਸ ਲਿਆਂਦੀ ਗਈ ਉਪਜ ਦੇ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ ਜਾਂ ਦ੍ਰਾਵਿੜ ਨਾਮ ਸਨ। 'ਕੋਫ'

ਬਾਂਦਰ ਸੰਸਕ ਵਿੱਚ ਕਾਪੀ ਹੈ।; ਪਰ ਇਹ ਸ਼ੁੱਧ ਮਿਸਰੀ, ਕਾਪੀ ਹੈ, ਜਿੱਥੋਂ ਗ੍ਰ. κ π-oς ਜਾਂ । 'ਟੁਕੀਯਿਮ' (ਮੋਰ) ਤਾਮਿਲ ਦੇ ਟੋਕੀ ਅਤੇ ਮਾਲਾਬਾਰ ਦੇ ਟੋਗੇਈ ਨਾਲ ਮਿਲਦਾ ਜੁਲਦਾ ਹੈ; ਪਰ ਜੜ੍ਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਿਸਰੀ ਟੇਖ ਜਾਂ ਟੇਕਾਈ ਹੈ, ਇੱਕ ਪ੍ਰਤੀਕਾਤਮਕ ਪੰਛੀ। 'ਸ਼ੇਨ ਹਬੀਮ' (ਹਾਥੀ ਦੇ ਦੰਦ = ਦੰਦ) ਸੰਸਕ ਤੋਂ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਬਾਉ, ਇੱਕ ਹਾਥੀ, ਪਰ ਬਾਅਦ ਵਾਲਾ ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮਿਸਰੀ ਵਿੱਚ ਅਬ ਹੈ। ਇਹ ਗਲਤ ਵਿਚਾਰ, ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰਤ ਸਰੋਤ ਤੋਂ ਆਉਂਦੇ ਹਨ, ਤੁਰੰਤ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਕਿਤਾਬਾਂ ਵਿੱਚ ਕਾਪੀ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਵਿੱਚ ਸੱਚੇ ਗਿਆਨ ਦੇ ਉਲਝਣ ਵੱਲ ਆਪਣਾ ਰਸਤਾ ਲੱਭਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਸਿੱਖਣ, ਛੱਡਣ ਅਤੇ ਦੁਬਾਰਾ ਸਿੱਖਣ ਨੂੰ ਸਾਡੀ ਬਦਕਿਸਮਤ ਕਿਸਮਤ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਸਮਿਥ ਦੇ ਡਿਕਟ. ਆਫ਼ ਦ ਬਾਈਬਲ ਵਿੱਚ 'ਏਪ' ਵੇਖੋ, ਅਤੇ, ਦਰਜਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਲਈ, ਟ੍ਰਾਂਸ. ਐਂਥ੍ਰੋਪ. ਸੋਕ. ਪੰਨਾ 435, ਮਈ 1882, - '"ਕਿੰਗਜ਼" ਅਤੇ ਯੂਨਾਨੀ ਲੇਖਕਾਂ ਵਿੱਚ ਏਪ ਦਾ ਨਾਮ, ਦੋਵੇਂ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ ਤੋਂ ਅਪਣਾਏ ਗਏ ਹਨ।' ਮਿਸਟਰ ਮੈਸੀ ਨੇ ਬਦਕਿਸਮਤੀ ਨਾਲ ਅਰਬੀ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਇਦ ਹੀ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਹਾਇਰੋਗਲਿਫਿਕਸ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਉਸਨੇ ਬੁੱਧੀਮਾਨੀ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰਧਾਰਕ ਪ੍ਰਤੀਕਵਾਦ ਅਤੇ ਨਿਰਧਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਜੋ ਅਣਗਿਣਤ ਯੁੱਗ ਪਹਿਲਾਂ, ਧੁਨੀਆਤਮਕ ਅਤੇ ਵਰਣਮਾਲਾ ਰੂਪਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਨ।

497 ਕੋਪੀਆਂ ਬਾਰੇ ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ, ਅਧਿਆਇ xi ਵੇਖੋ।
498 ਨਾਲ ਹੀ v. ਸਿਰ ਵੱਢਣਾ: ਕਾਪਟਿਕ ਰੂਪ ਸੇਬੀ ਜਾਂ ਸੇਫੀ ਹੈ।
499 ਬਨਸਨ, ਪੰਨਾ 758।
500 ਬਨਸੇਨ ਦਾ ਮਿਸਰ, ਵੰ. 429। ਕੈਸਟਰ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਗੋਡੇ ਟੇਕਣ ਵਾਲੇ ਆਦਮੀ ਦੇ ਗਲੇ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤੀਆਂ ਦੋ ਤਲਵਾਰਾਂ ਪੁਜਾਰੀ ਦੀ ਮੋਹਰ ਸੀ ਜੋ ਸ਼ੁੱਧ ਜਾਨਵਰਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਸੀ, ਜੋ ਬਲੀਦਾਨ ਲਈ ਯੋਗ ਸਨ। ਉਸਨੇ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਬਚਾਅ ਪੁਰਾਣੇ ਜ਼ਮਾਨੇ ਵਿੱਚ ਮਨੁੱਖੀ ਬਲੀਦਾਨ ਵੱਲ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ।
501 ਫਿਰ ਵੀ ਬੇਨੀ ਹਸਨ ਵਿਖੇ ਮਕਬਰੇ ਟਰੋਜਨ ਯੁੱਧ ਦੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਯੁੱਗ ਤੋਂ 900 ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਹਨ।
502 ਸਮਾਰਕ। 262 ਪੰਨਾ, ਪਲੇਟਾਂ 11, 15।
503 ਰੋਸੇਲਿਨੀ ਇੱਕ ਲੰਮਾ ਟੇਪਰਿੰਗ ਬਲੇਡ ਦਿਖਾਉਂਦੀ ਹੈ ਜਿਸਦੀ ਵਿਚਕਾਰਲੀ ਪਸਲੀ, ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਡੁੱਬੀ ਹੋਈ, ਅਤੇ ਹਰ ਪਾਸੇ ਇੱਕ ਉੱਚੀ ਸਤ੍ਹਾ ਹੈ। ਲੰਬਾਈ ਨੂੰ ਪੰਜ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਨਿਰਵਿਘਨ ਅਤੇ ਉੱਡਣ ਵਾਲਾ (?)।
504 ਸੋਮਲ ਨੇ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਮਿਸਰ ਦੀਆਂ ਤਿੰਨ ਹੋਰ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਨੂੰ

ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਹੈ; ਵਿੱਗ (ਪੁਰਾਣੇ ਨੀਲੋਟਸ ਦੁਆਰਾ ਪਹਿਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ); ਯੂਟਸ () ਜਾਂ ਲੱਕੜ ਦੇ ਹੈੱਡ-ਸਟੂਲ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਸਿਰਹਾਣਾ, ਜੋ ਕਿ ਉੱਤਰ ਵੱਲ ਬਾਰੀਕ ਉੱਕਰੀ ਹੋਈ ਅਲਾਬੈਸਟਰ ਦਾ ਅੱਧਾ-ਸਿਲੰਡਰ ਸੀ; ਅਤੇ ਸ਼ੁਤਰਮੁਰਗ-ਖੰਭ ਵਾਲਾ ਸਿਰਹਾਣਾ। ਬਾਅਦ ਵਾਲਾ ਪੁਰਾਣੇ ਮਿਸਰੀ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਸੱਚਾਈ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ, ਹੋਰ ਅਪੋਲੋ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਖੰਭ-ਖੰਭ ਬਰਾਬਰ ਲੰਬਾਈ ਦੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਰੋਮੀਆਂ ਨੇ ਇਸਨੂੰ ਇੱਕ ਫੌਜੀ ਸਜਾਵਟ ਵਜੋਂ ਅਪਣਾਇਆ। 'ਤੁਹਾਡੀ ਹਿੰਮਤ ਨੇ ਅਜੇ ਤੱਕ ਤੁਹਾਡੇ ਹੈਲਮੇਟ ਨੂੰ ਬਲਦੇ ਸੂਰਜ ਤੋਂ ਤੁਹਾਡੇ ਚਿਹਰੇ ਨੂੰ ਛਾਂ ਦੇਣ ਲਈ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਹੈ,' ਕੁਰਦ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਲੜਾਈ ਵਿੱਚ ਮਾਰੇ ਗਏ ਹਰ ਦੁਸ਼ਮਣ ਲਈ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਖੰਭ ਜੋੜਦੇ ਹਨ। ਸੋਮਲ, ਜਿੱਤ ਜਾਂ ਕਤਲ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਮੋਪ-ਹੈੱਡ ਵਿੱਚ ਚਿੱਟੇ ਕਿਸਮ ਨੂੰ ਚਿਪਕਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਅਜੇ ਵੀ 'ਉਸਦੀ ਟੋਪੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਖੰਭ' ਵਾਕੰਸ਼ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। 'ਵੇਲਜ਼ ਦੇ ਰਾਜਕੁਮਾਰ' ਦਾ ਖੰਭ' ਸੱਚ ਦਾ ਇੱਕ ਮਿਸਰੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਹੈ। ਮਿਸਟਰ ਗੇਰਾਲਡ ਮੈਸੀ ਸੋਚਦੇ ਹਨ ਕਿ ਵਿਲਕਿਨਸਨ, ਦੀ 'ਥਮੇਈ' (II. ਅਧਿਆਇ viii.) 'ਯੂਨਾਨੀ "ਥੀਮਿਸ" ਦਾ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਪਿਛਲਾ ਅਨੁਵਾਦ ਹੈ; ਕਿ ਖੰਭ

'ਸ਼ੂ' () ਹਨ, ਅਤੇ ਦੇਵੀ 'ਮਾ' ( ), ਜਾਂ 'ਮਾਤੀ' ਹੈ। ਪਰ ਯਕੀਨਨ ਥੇਮਿਸ ਦੀ ਜੜ੍ਹ 'ਤਾ-ਮਾ' ਵਿੱਚ ਹੋਵੇਗੀ, ਜੋ ਕਿ (ਸੱਚ ਦੀ) ਦੇਵੀ ਹੈ?
505 ਰਾ, ਇਬਰਾਨੀ ਅਤੇ ਅਰ., 'ਉਸਨੇ ਦੇਖਿਆ'; ਗ੍ਰ. δρ ω, ਅਤੇ ਲਾਤੀਨੀ ਰਾ-ਦੇਵਤਾ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਕਰੋ।

506 ਕਰਨਲ ਏ. ਲੇਨ ਫੌਕਸ ਟਿੱਪਣੀ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਕਾਕੇਸ਼ੀਅਨ ਬਲੇਡਾਂ ਵਿੱਚ ਸਥਿਰ ਰਹਿਣ ਵਾਲੀ ਖੱਡ ਕੇਂਦਰੀ ਰੇਖਾ ਤੋਂ ਥੋੜ੍ਹੀ ਜਿਹੀ ਬਾਹਰ ਹੈ, ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਪਾਸੇ ਮੇਲ ਨਹੀਂ ਖਾਂਦੀ, ਇੱਕ ਬਦਲਵੀਂ ਵਿਧੀ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਓਗੀ ਰੂਪ ਤੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੈਂ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਤੀਰ-ਮੁਖੀ 'ਮੋੜ 'ਤੇ ਢਿੱਡ ਵਾਲੇ' ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਅਗਲੇ ਪੰਨੇ (ਚਿੱਤਰ 170) ਵਿੱਚ ਹਥਿਆਰ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਇਆ ਹੈ।
507 ਕਾਂਸੀ, ਅਤੇ ਸੀ. ਪੰਨਾ 298।
508 ਅਧਿਆਇ. v.
509 ਹਰਾਰ (1853) ਦੀ ਖੋਜ ਤੋਂ ਵਾਪਸ ਆਉਂਦੇ ਹੋਏ, ਮੈਂ ਸੋਮਾਲੀ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਛੋਟਾ ਜਿਹਾ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਯੂਨਾਈਟਿਡ ਸਰਵਿਸ ਇੰਸਟੀਚਿਊਸ਼ਨ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ।
510 ਇਸ ਸ਼ਕਲ ਨੂੰ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਅਫਗਾਨ 'ਚਾਰੇ' ਜਾਂ ਇੱਕ-ਧਾਰੀ ਚਾਕੂ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।
511 ਇੱਕ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਪੁੱਛਗਿੱਛ, ਅਤੇ ਸੀ.
512 ਮੈਂ ਦਿਖਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਪੂਰਬ ਵਿੱਚ ਹੇਰਾਲਡਿਕ ਤਲਵਾਰ ਇਸ ਦੋਹਰੀ ਤਲਵਾਰ-ਗੰਢ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖਦੀ ਹੈ (ਅਧਿਆਇ vii.)।
513 ਡੈਨਹੈਮ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਬਘਿਰਮੀ ਇੱਕ ਅਜੀਬ ਬਣਤਰ ਦੇ ਲੰਬੇ ਨੇਜ਼ੇ ਨੂੰ ਪਿਆਰ ਕਰਦੇ ਹਨ: ਇਹ ਨੇਜ਼ੇ-ਪੂਜਾ ਮਾਰਗੀ ਅਤੇ ਮੁਸਘੂ ਦੁਆਰਾ ਵੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਰੋਮ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਕੁਝ ਪ੍ਰਸ਼ਾਂਤ ਟਾਪੂਆਂ ਤੱਕ ਫੈਲਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ; ਜਦੋਂ ਕਿ ਫਿਜੀ ਲੋਕ ਯੁੱਧ-ਕਲੱਬ ਦੀ ਪੂਜਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਗੁਜਰਾਤ ਦੇ ਬੜੌਦਾ ਵਿਖੇ, ਗਾਏਖਵਾਰ ਦੀਆਂ ਸੋਨੇ ਦੀਆਂ ਤੋਪਾਂ ਨੂੰ ਚਾਂਦੀ ਦੇ ਪਹੀਏ ਨਾਲ ਅੰਧਵਿਸ਼ਵਾਸੀ ਸਨਮਾਨ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।
514 ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਅਤੇ ਸਟਾਇਰੀਅਨ ਰੇਜ਼ਰ ਵੀ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਆਯਾਤ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। 515 ਅਧਿਆਇ viii.
516 ਐਥੇਨੀਅਸ (i. 27) ਹਥਿਆਰਾਂ ਨਾਲ ਥ੍ਰੇਸੀਅਨ ਨਾਚ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹੈ, 'ਆਦਮੀ ਹਲਕੇ ਝਰਨੇ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਉੱਚੇ ਛਾਲ ਮਾਰਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਤਲਵਾਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹਨ।' ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਨੇ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਮਾਰਿਆ, ਤਾਂ ਜੋ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਇਹ ਜਾਪਦਾ ਹੋਵੇ ਕਿ ਆਦਮੀ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ।
517 ਮੋਰੋਕੋ, ਪੰਨਾ 66 (ਮਿਲਾਨ, ਟ੍ਰੇਵਜ਼, 1876)।
518 ਇਸ ਲਈ ਅਬੀਸੀਨੀਅਨਾਂ ਦੀ ਤੀਬਰ ਇੱਛਾ, ਜਦੋਂ ਯੂਰਪੀਅਨ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਆਉਂਦੇ ਸਨ, ਤਾਂ ਸੱਭਿਅਕ ਤਲਵਾਰਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ। ਫਾਦਰ ਐਫ. ਅਲਵਾਰੇਜ਼ (ਹਕਲੂਇਟ ਸੋਕ. 1881), ਜੋ 1520 ਅਤੇ 1527 ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਅਬੀਸੀਨੀਆ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ, ਬਰਨਗਾਈ (ਬਹਿਰ-ਨੇਗੁਸ਼, ਜਾਂ ਸਮੁੰਦਰੀ-ਸ਼ਾਸਕ) ਨੂੰ ਪੁਰਤਗਾਲੀ ਰਾਜਦੂਤ ਤੋਂ ਆਪਣੀ ਅਮੀਰ ਤਲਵਾਰ ਅਤੇ ਗਹਿਣਿਆਂ ਲਈ ਭੀਖ ਮੰਗਦੇ ਹੋਏ ਦਿਖਾਉਂਦੇ ਹਨ, 'ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਹਾਨ ਪ੍ਰਭੂਆਂ ਕੋਲ ਘੱਟ

ਤਲਵਾਰਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ' (ਅਧਿਆਇ xxx.)। ਪ੍ਰੈਸਟਰ ਜੌਨ (ਨੇਗੁਸ਼ ਜਾਂ ਸਮਰਾਟ) 'ਚਾਂਦੀ ਦੇ ਹਿੱਲਟਾਂ ਵਾਲੀਆਂ ਛੋਟੀਆਂ ਤਲਵਾਰਾਂ ਦੇ ਪੰਜ ਬੰਡਲ' ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਤੋਂ ਲਈਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ (ਅਧਿਆਇ xxiii.)। ਪੁਰਤਗਾਲ ਦਾ ਰਾਜਾ ਪ੍ਰੈਸਟਰ ਜੌਨ ਨੂੰ ਤੋਹਫ਼ੇ ਵਜੋਂ ਭੇਜਦਾ ਹੈ 'ਪਹਿਲਾਂ ਇੱਕ ਅਮੀਰ ਹਿੱਲਟ ਵਾਲੀ ਸੋਨੇ ਦੀ ਤਲਵਾਰ,' ਅਤੇ ਇੱਕ ਚੰਗਾ ਤਲਵਾਰਬਾਜ਼, ਐਸਟੇਵਮ ਪੈਲਾਰਟੇ।
519 ਐਂਥ੍ਰੋਪ। ਕੋਲੀਫਾਰਮ ਪੰਨਾ 184।
520 ਗੋਰਿਲਾ-ਲੈਂਡ, ਪੰਨਾ 227।
521 ਪਾਣੀ ਦੀ ਬਜਾਏ ਤੇਲ ਜਾਂ ਗਰੀਸ ਨਾਲ ਬੁਝਾਉਣਾ ਇੱਕ ਆਮ ਅਭਿਆਸ ਹੈ। ਕਾਰੀਗਰ ਅਜੇ ਵੀ 'ਪਾਣੀ ਵਿੱਚ ਗਰੀਸ ਦਾ ਇੱਕ ਪਤਲਾ ਕੇਕ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਇਸ ਉੱਤੇ ਗਰਮ ਤੇਲ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚੋਂ ਸਟੀਲ ਨੂੰ ਪਾਣੀ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਲੰਘਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹਨਾਂ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਇਸਨੂੰ ਤਰੇੜਾਂ ਅਤੇ ਖਾਮੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।' (ਬੇਕਮੈਨ, ਸਥਾਨ. ਸਿਟ. ii. 330.)
522 ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੇ ਨਮੂਨੇ ਲੇਨ-ਫੌਕਸ ਸੰਗ੍ਰਹਿ, ਨੰਬਰ 1088 ਤੋਂ 1100 ਵਿੱਚ ਹਨ।
523 ਕਾਂਗੋ ਦੇ ਮੋਤੀਆਬਿੰਦ, ਪੰਨਾ 234।
524 ਮੈਂ ਉਸ ਠੱਠੇ ਭਰੇ ਹਮਬਗ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਹੈ, ਮਸ਼ਹੂਰ 'ਸੁਨਹਿਰੀ ਕੁਹਾੜੀ' ਜਿਸਨੇ 1880-81 ਵਿੱਚ ਆਖਰੀ 'ਅਸ਼ਾਂਤੀ ਡਰਾਉਣ' (ਸੋਨੇ ਲਈ ਗੋਲਡ ਕੋਸਟ, ii.) ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਾਇਆ। ਇੰਗਲੈਂਡ ਨੂੰ ਭੇਜੀ ਗਈ ਚੀਜ਼ ਨਿਸ਼ਚਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਹ ਮਹਾਨ ਫੈਟਿਸ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਿਸਨੂੰ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੈਲੇਡੀਅਮ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਆਖਰੀ ਅਸ਼ਾਂਤੀ ਯੁੱਧ ਦਾ ਇੱਕ ਹੋਰ ਯਾਦਗਾਰੀ ਚਿੰਨ੍ਹ, 'ਕਿੰਗ ਕੌਫੀ ਦੀ ਛੱਤਰੀ, ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਅਨੁਪਾਤ ਅਤੇ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਸਮੱਗਰੀ ਦਾ ਇੱਕ ਲੇਖ,' ਸਿਰਫ ਉੱਥੇ ਹੀ ਵਾਪਸ ਆਇਆ ਜਿੱਥੇ ਇਸਨੂੰ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਦੀ ਕਿਸਮ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਇਤਾਲਵੀ ਬਾਜ਼ਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਦੇਖੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਬੁੱਢੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਫਲਾਂ ਅਤੇ ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਛਾਂਟਦੀ ਹੈ; ਅਤੇ ਮੇਰਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਮੈਨਚੈਸਟਰ ਨੂੰ ਇਸਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਮਿਲਿਆ ਸੀ।
525 ਹਨੇਰੇ ਮਹਾਂਦੀਪ ਰਾਹੀਂ, i. 21.
526 ਮੇਰੇ ਮਿਸ਼ਨ ਟੂ ਦਾਹੋਮ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਾਸਿਮ।
527 ਅਫਰੀਕਾ ਭਰ ਵਿੱਚ, ਭਾਗ i. ਪੰਨੇ 121, 139; ਭਾਗ ii. 104।
528 ਕਾਂਗੋ ਖੇਤਰ ਦੀਆਂ ਮਸ਼ਹੂਰ ਤਾਂਬੇ ਦੀਆਂ ਖਾਣਾਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪੈਦਾਵਾਰ, ਬਾਰਬੋਟ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਸੋਨਾ ਸਮਝ ਲਈ ਗਈ ਸੀ, ਨੂੰ ਦ ਕੈਟਾਰੈਕਟਸ ਆਫ਼ ਦ ਕਾਂਗੋ, ਪੰਨੇ 45, 46 ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।
529 ਕੈਪਟਨ ਕੈਮਰਨ ਘਰ ਨਮੂਨੇ ਲੈ ਕੇ ਆਏ ਹਨ।

530 ਓ ਮੁਆਤਾ ਕਾਜ਼ੇਂਬੇ ਤੋਂ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦੱਖਣ-ਪੂਰਬੀ ਅਫਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਤਾਂਬੇ ਦੀਆਂ ਖਾਣਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਲੰਮਾ ਅਤੇ ਕੀਮਤੀ ਵੇਰਵਾ ਵੀ ਹੈ, ਜੋ ਪੁਰਾਣੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਲੋਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।
531 ਮਾਰਕੋ ਪੋਲੋ (lib. iii. cap. 34) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਜ਼ਾਂਗੀਬਾਰ (ਜ਼ਾਂਜ਼ੀਬਾਰ) ਦੇ ਆਦਮੀ 'ਲੰਬੇ ਅਤੇ ਮਜ਼ਬੂਤ ਦੋਵੇਂ ਹਨ, ਪਰ ਆਪਣੀ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਦੇ ਅਨੁਪਾਤ ਵਿੱਚ ਲੰਬੇ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਜੇ ਉਹ ਇੰਨੇ ਮਜ਼ਬੂਤ ਅਤੇ ਤਾਕਤਵਰ ਹੁੰਦੇ, ਤਾਂ ਉਹ ਬਿਲਕੁਲ ਦੈਂਤਾਂ ਵਰਗੇ ਹੁੰਦੇ; ਅਤੇ ਉਹ ਇੰਨੇ ਤਾਕਤਵਰ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਚਾਰ ਆਦਮੀਆਂ ਲਈ ਚੁੱਕਣਗੇ ਅਤੇ ਪੰਜ ਲਈ ਖਾ ਲੈਣਗੇ।'
532 ਐਂਥਰੋਪ। ਕੋਲੀਫਾਰਮ ਪੰਨਾ 135।
533 ਜਰਨਲ. ਐਂਥ੍ਰੋਪ. ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ (ਅਗਸਤ 1883) ਨੇ 'ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਮਿਸਰੀਆਂ ਦੇ ਮਕੈਨੀਕਲ ਤਰੀਕਿਆਂ ਬਾਰੇ' ਇੱਕ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਪੇਪਰ ਛਾਪਿਆ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੀ ਡਬਲਯੂ. ਐਮ. ਫਲਿੰਡਰਸ ਪੈਟਰੀ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਖਰਾਦ ਅਤੇ ਗਹਿਣਿਆਂ ਦੇ ਉੱਕਰੀ ਬਿੰਦੂਆਂ (ਹੀਰਾ? ਜਾਂ ਮਿਡੀਅਨ ਵਿੱਚ ਭਰਪੂਰ ਕੋਰੰਡਮ?) ਨਾਲ ਡਾਇਓਰਾਈਟ ਕੱਟਿਆ; ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਹੀਰਾ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਬੇਬੀਲੋਨੀਅਨ ਸ਼ਿਲਾਲੇਖਾਂ ਦਾ 'ਵਿੰਨ੍ਹਣ ਵਾਲਾ ਪੱਥਰ' ਸੀ।
534 ਉਤਪਤ xxiii. 18. 2 ਸਮੂਏਲ xxiv. 6 ਵਿੱਚ, 'ਅਰੇਟਜ਼ ਤਹਤਿਮ-ਹੋਦਸ਼ੀ' ਨੂੰ 'ਅਰੇਟਜ਼ ਹਾ-ਹਿਤਿਮ ਕਾਦੇਸ਼', '(ਸ਼ਹਿਰ) ਕਾਦੇਸ਼ ਦੇ ਹਿੱਤੀਆਂ ਦੀ ਧਰਤੀ' ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।
535 ਟ੍ਰਾਂਸ. ਸੋਸ. ਬਿਬ. ਪੁਰਾਤੱਤਵ ਵਿਗਿਆਨ, ਭਾਗ. ਬਨਾਮ ਭਾਗ 2, ਪੰਨਾ 354। ਉਹ ਉਸ ਸਮੇਂ ਸੀਰੀਆ ਵਿੱਚ ਫਰਾਤ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਲੀਹਾਨਸ ਤੱਕ, ਸਭ ਤੋਂ ਉੱਚੀ ਕੌਮ ਸਨ; ਅਤੇ ਅੱਸ਼ੂਰੀ ਇਸ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਮੈਟ-ਖੱਟੇ ਵਜੋਂ ਜਾਣਦੇ ਸਨ।
536 ਇਸ ਸ਼ਬਦ ਨਾਲ ਜੰਗਲੀ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਕੁਝ ਇਸਨੂੰ 'ਵੱਡਾ' (ਭਾਵ ਵ੍ਹੇਲ ਵਰਗਾ) ਅਨੁਵਾਦ ਕਰਦੇ ਹਨ; ਵਿਦਵਾਨ ਸੇਟੀਅਨਾਂ ਨੂੰ ਮਾਈਸੀਆ ਦੇ ਲੋਕ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ; ਦੂਸਰੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜੋਸੀਫ਼ਸ (ਏ. ਜੇ. 9. 14; ਕੋਰੀਜ਼ ਫਰੈਗ., ਪੰਨਾ 30; ਲੰਡਨ, ਰੀਵਜ਼ ਅਤੇ ਟਰਨਰ, 1876) ਵਿੱਚ ਮੇਨੈਂਡਰ ਦੇ ਕਿੱਟੀਅਨਾਂ (ਚਿਟਿਮ = ਸਾਈਪ੍ਰਸ) ਨਾਲ ਉਲਝਾਉਂਦੇ ਹਨ; ਦੂਸਰੇ ਕਿਟੀ (ਸਰਕਲ), ਇਬਰਾਨੀ ਗੈਲੀਲ ਜਾਂ ਗੈਲੀਲੀ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ।
537 'ਦੋ-ਨਦੀ' (ਜ਼ਮੀਨ) ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਮਹਾਨ ਇੰਟਰਾਮਨੀਅਨ ਮੈਦਾਨ, ਮੇਸੋਪੋਟੇਮੀਆ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਇਸਦਾ ਅਰਥ ਸੀਰੀਆ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ; ਅਤੇ ਅਰਾਮ ਨਾਹਰਾਇਨ (ਦੋ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੇ ਉੱਚੇ ਇਲਾਕੇ) ਫਲਸਤੀਨ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਇਰੂਨਾਟਾ (ਜਾਰਡਨ) ਅਤੇ ਅਰੁਣਾਟਾ (ਓਰੋਂਟੇਸ) ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਈ ਗਈ ਇੱਕ ਦੋਹਰੀ ਐਂਟੀਕਲਾਈਨਲ ਨਦੀ-ਵਾਦੀ ਤੋਂ ਬਣਿਆ ਹੈ। ਦੇਸ਼ ਦੀ ਪੂਰੀ ਲੰਬਾਈ ਅਤੇ ਚੌੜਾਈ ਦੋਵਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵੰਡੀ ਹੋਈ ਹੈ, ਛੋਟੇ ਲਿਟਾਨੀ ਵਾਟਰਸ਼ੈੱਡ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ।

538 'ਹਾਲੀਬੋਨ ਤੋਂ ਅਰਾਮ ਵਾਈਨ' ਦਮਿਸ਼ਕ ਦੇ ਨੇੜੇ ਇੱਕ ਖੱਡ-ਪਿੰਡ ਹੇਲਬਨ (ਹਲਬਨ, ਵਾਸੀ ਇਸਨੂੰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ) ਵਿੱਚ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਮੁਸਲਮਾਨ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਉਹ ਹੁਣ ਆਪਣੇ ਅੰਗੂਰਾਂ ਦੇ ਰਸ ਨੂੰ ਖਮੀਰ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ; ਪਰ ਫਲ ਅਜੇ ਵੀ ਮਸ਼ਹੂਰ ਹੈ। ਹੇਲਬਨ ਲੋਕ ਸਭ ਤੋਂ ਵਿਸ਼ਾਲ ਬੋਲੀ ਬੋਲਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਦਮਿਸ਼ਕ ਦੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਸਦੀਵੀ ਹਾਸੇ ਦਾ ਪਾਤਰ ਹਨ। ਅਲੇਪਾਈਟਸ ਆਪਣਾ 'ਹਲਾਬ' (ਅਲੇਪੋ) ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਉੱਥੇ ਅਬਰਾਹਾਮ ਨੇ ਇੱਕ ਗਾਂ ਨੂੰ ਦੁੱਧ (ਹਲਬਾ) ਦਿੱਤਾ ਸੀ; ਪਰ ਇਹ ਜਗ੍ਹਾ ਜੈਨੇਸੀਟਿਕ ਹੜ੍ਹ, ਹੜ੍ਹ ਤੋਂ ਪੁਰਾਣੀ ਹੈ।
539 ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਗਲਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਜੇਰਾਬਲਸ, ਜੋਰਾਬਲਸ, ਜਿਰਾਬਿਸ, ਆਦਿ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। 540 ਰਾਵਲਿਨਸਨ ਦੇ ਹੇਰੋਡੋਟਸ (i. 463) ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਪਾਉਂਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਦੱਖਣੀ ਹਿੱਤੀਆਂ ਨੇ ਬਾਰਾਂ ਰਾਜਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਕੀਤੀ ਸੀ।
541 ਫੈਸਲਾਕੁੰਨ ਕਾਰਵਾਈ ਇੱਕ ਮਿਸਰੀ ਕਬਰ 'ਤੇ ਦਿਖਾਈ ਗਈ ਹੈ (ਬਰੂਗਸ਼, ਆਈ. 291)। 542 ਰਾਮਸੇਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਹਮਲੇ ਦੀਆਂ ਯਾਦਗਾਰਾਂ ਵਜੋਂ ਤਿੰਨ ਹਾਇਰੋਗਲਿਫਿਕ ਫੱਟੀਆਂ ਛੱਡੀਆਂ ਜੋ ਨਾਹਰ ਅਲ-ਕਲਬ (ਕੁੱਤਾ ਜਾਂ ਵੁਲਫ ਨਦੀ, ਲਾਇਕਸ) ਦੇ ਐਂਬੂਚਰ ਦੇ ਦੱਖਣ ਵਾਲੇ ਪਾਸੇ ਚੱਟਾਨਾਂ 'ਤੇ ਕੱਟੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ, ਜੋ ਕਿ ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ ਬਾਇਰੁਤ (ਬੇਰੀਟਸ, ਆਦਿ) ਤੋਂ ਕੁਝ ਮੀਲ ਉੱਤਰ ਵੱਲ ਹਨ। ਇਹ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਸੜਕ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਜੋ ਖੁਰਦਰੀ ਟੋਰੈਂਟ-ਖੋਰ ਤੋਂ ਸੇਲੇਸੀਰੀਆ (ਏਲ-ਬੁਕਾ'ਆ) ਵਿੱਚ ਇਸਦੇ ਮੂਲ ਤੱਕ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਤੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪੰਨਿਆਂ 'ਤੇ ਰਾਮਸੇਸ II ਦੇ ਤਾਬੂਤ ਅਤੇ ਮਮੀ ਲਿਖੇ ਗਏ ਹਨ। ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਧੀ ਨੂੰ ਉੱਪਰਲੇ ਮਿਸਰ ਦੇ ਡੇਰ ਅਲ-ਬਾਹਰੀ ਵਿਖੇ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਡਾ. ਐਮਿਲ ਬਰੂਗਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਥੀਬਸ ਤੋਂ ਬੁਲਾਕ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਹੀ ਕੁਲੈਕਟਰ ਸੇਤੀ ਪਹਿਲੇ ਦੇ ਅਵਸ਼ੇਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਬਰਾਬਰ ਖੁਸ਼ਕਿਸਮਤ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਬੇਲਜ਼ੋਨੀ, ਜਿਸਨੇ ਮਕਬਰੇ ਦੀ ਖੋਜ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਨੇ ਸਰਕੋਫੈਗਸ ਨੂੰ ਸਲੋਏਨ ਅਜਾਇਬ ਘਰ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਸੀ।
543 ਸੇਸੋਸਟ੍ਰਿਸ ਸੇਸ, ਸੇਤੇਸੁ, ਸੇਤੇਸੁ, ਜਾਂ ਸੇਸਤੁਰਾ ਤੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਭਾਵ 'ਸੇਥੋਸਿਸ, ਜਿਸਨੂੰ ਰਾਮਸੇਸ' (ਸੇਤੀ-ਪੁੱਤਰ?) ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਯੂਨਾਨੀ ਸੇਸੋਸਟ੍ਰਿਸ, ਮੈਂ ਕਿਹਾ ਹੈ, ਸੇਤੀ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਪੁੱਤਰ ਰਾਮਸੇਸ ਦੇ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਜੋੜਦਾ ਹੈ। ਬਰੂਗਸ਼ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਉਹ 'ਜ਼ੁਲਮ ਦਾ ਫ਼ਿਰਊਨ' ਹੈ, ਅਤੇ ਅਣਜਾਣ ਰਾਜਕੁਮਾਰੀ (ਮੈਰਿਸ? ਥਰਮੂਟਿਸ?) ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਹੈ ਜਿਸਨੇ 'ਮੂਸਾ ਨੂੰ ਬਲਦ-ਧੜ ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ ਸੀ।' ਜੋਸੀਫ਼ਸ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜਕੁਮਾਰੀ ਥਰਮੂਟਿਸ, ਮੋ (ਮਾ = ਬਰਬਾਦ ਕਰਨ ਵਾਲਾ) ਤੋਂ ਮੋਸ਼ੇ (ਮੂਸਾ) ਦਾ ਨਾਮ ਲੈਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵਰਤਦੀ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਤੋਂ ਬਚ ਜਾਂਦੇ ਹਨ (ਸੇਸ = ਜ਼ਮੀਨ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ)। ਸੰਭਵ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਮੂ-ਸੂ = ਪਾਣੀ-ਪੁੱਤਰ ਹੈ। ਜੋਸੀਫ਼ਸ ਮੈਨੇਥੋ ਦੀਆਂ 'ਨਿੰਦਾਵਾਂ' ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਨਾਰਾਜ਼ ਸੀ; ਇਸ ਮਿਸਰੀ ਪੁਜਾਰੀ ਨੇ, ਜਿਸਨੇ ਟਾਲਮੀ ਫਿਲਾਡੇਲਫਸ ਦੇ ਅਧੀਨ LXX ਦੇ ਸਮੇਂ ਬਾਰੇ ਲਿਖਿਆ ਸੀ, ਨੇ ਐਲਾਨ

ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਬਰਾਨੀ ਕੋੜ੍ਹੀ ਗੁਲਾਮਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਪਰਿਵਾਰ ਸੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਿਸਰ ਤੋਂ ਕੱਢੇ ਜਾਣ 'ਤੇ, ਓਸਾਰਸਿਫ਼ (ਓਸੀਰਿਸ-ਸਾਪੀ, ਪਾਤਾਲ ਦਾ ਦੇਵਤਾ) ਨਾਮਕ ਇੱਕ ਵਿਦਰੋਹੀ ਪੁਜਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਅਗਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ; ਅਤੇ ਇਹ ਗਿਣਤੀ ਐਮੇਨੋਫ਼ਿਸ ਦੁਆਰਾ ਕੱਢੇ ਗਏ ਫਲਸਤੀਨੀ ਅਜਨਬੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਵਧ ਗਈ ਸੀ। ਉਹ ਕੋੜ੍ਹੀਆਂ ਅਤੇ ਅਸ਼ੁੱਧਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 250,000 (= 50,000 x 5) ਦੱਸਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਹਾਈਕਸੋਸ, ਇੱਕ ਹੋਰ ਅਸ਼ੁੱਧ ਨਸਲ, ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵੀ 250,000 ਦੱਸਦੀ ਹੈ। ਵਿਦਵਾਨ ਕਲਾਸਿਕਾਂ ਨੇ ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ, 'ਜੀਨਸ ਸਕਲੇਰਾਟਿਸੀਮਾ' (ਸੇਨੇਕਾ), ਅਤੇ 'ਓਡੀਅਮ ਜੇਨੇਰਿਸ ਹਿਊਮਨੀ' (ਟੈਸੀਟਸ) ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ।
544 ਕਾਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਬੁਹੈਰਤ ਹਮਸ (ਏਮੇਸਾ ਦਾ ਤਾਰਨ) ਜਾਂ ਬੀ. ਕੁਤੈਨਾਹ, ਜੋ ਕਿ ਓਰੋਂਟੇਸ ਦਾ 'ਚੌੜਾ' ਜਾਂ ਚੌੜਾ ਸਥਾਨ ਹੈ, ਦਾ ਦੌਰਾ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ 1846 ਵਿੱਚ ਡਾ. ਥਾਮਸਨ ਆਫ਼ ਬੈਰੂਤ ਨੇ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਮੈਂ 1870 ਵਿੱਚ 'ਅਮੋਰੀਆਂ ਦੀ ਧਰਤੀ ਦੀ ਝੀਲ' ਦੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਘੁੰਮਿਆ; ਪਰ ਮੈਨੂੰ ਕੋਈ ਖੰਡਰ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ, ਜਾਂ ਹਰ ਜਗ੍ਹਾ ਕੋਈ ਮਹੱਤਵ ਨਾ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਖੰਡਰ ਨਹੀਂ ਮਿਲੇ। ਉਦੋਂ ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ 1200 ਈਸਵੀ ਵਿੱਚ ਭੂਗੋਲ ਵਿਗਿਆਨੀ ਵਕੁਤ (ਜਿਓਗਰ ਡਾਈਟ। ਐਡਿਟ। ਵੁਸਟਨਫੀਲਡ) ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਪਾਣੀ ਨੂੰ 'ਬਾਬਰੀਅਤ ਕੁਡਸ' (ਕਾਦੇਸ਼ ਦਾ ਤਾਰਨ) ਵਜੋਂ ਦੇਖਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਫਲਸਤੀਨ ਐਕਸਪਲੋਰੇਸ਼ਨ ਫੰਡ (ਜੁਲਾਈ 1881) ਨੇ ਅਤੇਸ਼ ਜਾਂ ਕਾਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਥਾਨ ਦੀ ਪਛਾਣ ਟੈਲ ਨਬੀ ਮੈਂਡੇਹ ਨਾਲ ਕੀਤੀ, ਜੋ ਕਿ ਪਹਾੜੀ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਉੱਚੇ ਹਿੱਸੇ 'ਤੇ ਇੱਕ ਸੈਂਟਨ ਦਾ ਮਕਬਰਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਖੰਡਰ ਪਏ ਹਨ। ਇਹ ਜਗ੍ਹਾ ਓਰੋਂਟੇਸ ਦੇ ਖੱਬੇ ਕੰਢੇ 'ਤੇ ਹੈ, 'ਚੌੜੇ' ਤੋਂ ਚਾਰ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਮੀਲ ਦੱਖਣ ਵੱਲ। ਇਹ ਸ਼ਹਿਰ ਤੇਰ੍ਹਵੀਂ ਸਦੀ ਈਸਾ ਪੂਰਵ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਤਿਹਾਸ ਤੋਂ ਅਲੋਪ ਹੋ ਗਿਆ, ਪਰ ਸਥਾਨਕ ਦੰਤਕਥਾਵਾਂ ਨੇ ਇਸਦੀ ਯਾਦ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖਿਆ ਹੈ।
545 ਪ੍ਰੋ. ਏਬਰਸ, ਜੋ ਰਾਮਸੇਸ-ਸੇਸੋਸਟ੍ਰਿਸ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਪੋਰਟਰੇਟਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਹਨ, ਐਲਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਨੈਪੋਲੀਅਨ ਬੁਓਨਾਪਾਰਟ ਵਾਂਗ, ਵਧੀਆ ਐਕੁਲੀਨ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਵਾਲਾ ਇੱਕ ਸੁੰਦਰ ਆਦਮੀ ਸੀ।
546 ਡੁੱਬੇ ਹੋਏ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮੁੜ ਸੁਰਜੀਤ ਕਰਨ ਦਾ ਇਹ ਮੌਲਿਕ ਅਤੇ ਸਹਿਜ ਤਰੀਕਾ ਅੱਜ ਵੀ ਕਾਇਮ ਹੈ, ਫੈਕਲਟੀ ਦੇ ਗੁੱਸੇ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ।
547 ਬਰੂਗਸ਼ (ii. 68) ਸੰਧੀ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਿਸਟਰ ਗੁਡਵਿਨ (ਰਿਕਾਰਡਸ ਆਫ਼ ਦ ਪਾਸਟ, iv. 25) ਦੁਆਰਾ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ; ਅਤੇ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਜੋੜਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ 'ਤੇ ਅਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਹ ਹੁਣ ਤੱਕ ਦੇ ਰਹੱਸਮਈ ਕਾਊਂਟਰਮਾਰਚ, ਇਬਰਾਨੀ ਕੂਚ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਹਟਣ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਸਮੇਂ ਜਦੋਂ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਸਿੱਧੇ ਆਪਣੇ ਉਦੇਸ਼ ਵੱਲ ਵਧ ਰਹੇ ਸਨ। ਉਸਦਾ ਮਜ਼ਬੂਤ ਨੁਕਤਾ 'ਬਾਲ-

ਜ਼ੇਫੋਨ' ਦੀ ਪਛਾਣ ਹੈ, ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਸਾਰੇ ਟਿੱਪਣੀਕਾਰਾਂ ਨੇ ਅਜਿਹੇ ਨਿਰਾਸ਼ਾਜਨਕ ਅਨੁਮਾਨ ਲਗਾਏ ਹਨ। ਉਹ ਇਸਨੂੰ 'ਉੱਤਰ ਦੇ ਬਾਲ (ਟਾਈਫਨ, ਸੁਤੇਖ ਜਾਂ ਖੇਪਸ਼)', ਜੁਪੀਟਰ ਕਾਸੀਓਸ ਦੇ 'ਮਾਊਂਟ ਕਾਸੀਓਨ' ਦੁਆਰਾ ਸਮਝਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਮਿਸਰੀ ਹਾਜ਼ੀਅਨ ਜਾਂ ਹਾਜ਼ੀਨਾ ਤੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਨਾਮ ਹੈ।
548 ਇਹ ਇੱਕ ਪੁਰਾਣੇ ਕਾਪਟਿਕ ਸ਼ਹਿਰ ਤੋਂ ਆਇਆ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਬਹੁਤ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਬਰਬਾਦ ਸੀ।
549 ਰਾਵਲਿਨਸਨ ਦਾ ਹੇਰੋਡੋਟਸ, ਭਾਗ i., ਲੇਖ VII., ਅਤੇ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਅਜਾਇਬ ਘਰ ਵਿੱਚ ਕਾਲੇ ਓਬੇਲਿਸਕ ਦਾ ਹਵਾਲਾ। ਸਿੰਕ੍ਰੋਨਸ ਹਿਸਟਰੀ ਆਫ਼ ਅਸੀਰੀਆ ਐਂਡ ਜੂਡੀਆ, ਪੰਨੇ 1– 82, ਭਾਗ iii. ਪੰਨਾ i.; ਸੋਸਾਇਟੀ ਬਾਈਬਲ ਆਰਕੀਓਲੋਜੀ, 1874।
550 ਇੱਕ ਕੈਲਟਿਕ ਸ਼ਬਦ, ਬੋਟ = ਪੈਰ।
551 ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਇਬਰਾਨੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ, 'ਕਨਾਨੀ' ਦਾ ਅਰਥ ਵਪਾਰੀ ਹੁੰਦਾ ਸੀ।
552 ਸੰਭਵ ਤੌਰ 'ਤੇ 'ਸ਼ੁੱਧ' (ਇਬਰਾਨੀ ਤੋਹਾਰ), ਜਿਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸ਼ਬਦ 'ਸਾਮੀ' ਹੈ।
553 ਬਰੂਗਸ਼, ii. ਅਧਿਆਇ xiv. ਇੱਕ ਨਿਯਮ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਲੜਨ ਵਾਲੇ ਆਦਮੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਲਿੰਗਰ ਸਭ ਤੋਂ ਘੱਟ ਸਤਿਕਾਰੇ ਜਾਂਦੇ ਸਨ।
554 ਦਮਿਸ਼ਕ ਦੇ ਮਿਸ਼ਨਰੀ, ਰੈਵਰੈਂਡ ਵਿਲੀਅਮ ਰਾਈਟ ਨੇ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਹਮਾਥ ਸ਼ਿਲਾਲੇਖ ਹਿੱਟਾਈਟ ਸਨ। ਇਹ ਅਧਿਐਨ 1872 ਵਿੱਚ ਮਰਹੂਮ ਡਾ. ਏ. ਡੀ. ਮੋਰਡਟਮੈਨ ਦੁਆਰਾ ਕਾਂਸਟੈਂਟੀਨੋਪਲ ਵਿਖੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿੱਥੇ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਅਜਾਇਬ ਘਰ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਚਾਂਦੀ ਦੇ ਹਿੱਟਾਈਟ ਪਕਵਾਨ ਦਾ ਮੂਲ ਹੈ। 555 ਟ੍ਰਾਂਸ. ਸੋਸ. ਬਾਈਬਲੀਕਲ ਆਰਕੀਓਲ. ਭਾਗ iv. ਪੰਨਾ 2, 1876।
556 ਐਮ. ਕਲੇਰਮੋਂਟ-ਗੈਨਿਊ ਦੁਆਰਾ ਦਸੰਬਰ 1879 ਵਿੱਚ ਰੇਵਿਊ ਆਰਕੀਓਲੋਜੀਕ ਵਿੱਚ ਵਰਣਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ; ਅਤੇ ਜੁਲਾਈ 1881 ਵਿੱਚ ਫਲਸਤੀਨ ਐਕਸਪਲੋਰੇਸ਼ਨ ਫੰਡ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।
557 ਮਿਸਰ ਵਿੱਚ ਰਾਜਾ ਆਪਣੇ ਪੈਰ ਜੰਗੀ ਕੈਦੀਆਂ ਉੱਤੇ ਰੱਖਦਾ ਹੈ; ਅਤੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਨੂੰ ਪੈਰ ਰੱਖਣ ਦੀ ਚੌਂਕੀ ਬਣਾਉਣਾ ਇੱਕ ਬਾਈਬਲੀ ਵਾਕੰਸ਼ ਹੈ (ਜ਼ਬੂਰ 1) ਜਿਸਦਾ ਸ਼ਾਬਦਿਕ ਅਰਥ ਸੀ।
558 ਮੋਸਲੇਮ ਹੇਰਾਲਡਰੀ (ਈ.ਡੀ. 1190 ਅਤੇ 1217) ਵਿੱਚ ਦੋ-ਸਿਰ ਵਾਲੇ ਬਾਜ਼ ਲਈ, ਰੋਜਰਸ ਬੇ ਦੇ ਕੀਮਤੀ ਪੇਪਰ ਦਾ ਪੰਨਾ 108 ਵੇਖੋ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ (ਅਧਿਆਇ vii.)।
559 ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰੀ ਮੂਲ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੁੱਖ ਦਲੀਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬੂਟਾਂ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਜਾਪਦੀ ਹੈ; ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਹ ਭੁੱਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਹੰਮਦ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅਰਬ 'ਖੁੱਫ' ਪਹਿਨਦੇ ਸਨ; ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਇਸ਼ਨਾਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਹੋਣ ਲਈ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ

ਪਲੀਨੀ (vii. 19) ਦਾ ਕੋਥਰਨਸ ਕੈਲਸੀਏਟਸ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਮੂਰਤੀਆਂ ਅਤੇ ਫੁੱਲਦਾਨਾਂ 'ਤੇ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ, ਪੈਰ ਅਤੇ ਗਿੱਟੇ ਨੂੰ ਵੱਛੇ ਤੱਕ ਢੱਕਦਾ ਸੀ। ਅੱਸੀਰੀ- ਵਿਗਿਆਨੀ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਪੀ. ਸ਼੍ਰੇਡਰ, ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਜੀ. ਏਬਰਸ, ਖਿਤਾ ਨੂੰ ਅਰਾਮੀਆਂ ਮੰਨਦੇ ਹਨ।
560 ਅਤੇ ਕਾਰਕੇਮਿਸ਼। 'ਹਮਾਥਾਈਟ ਸ਼ਿਲਾਲੇਖਾਂ 'ਤੇ,' ਟ੍ਰਾਂਸ. ਸੋਕ. ਬਾਈਬਲ. ਆਰਕਿਓਲ, ਭਾਗ. i. ਪੰਨਾ 1, 1876, ਅਤੇ vii. 298–443. ਟੈਰਿਕ-ਟਿਮੂਨ 'ਤੇ।
561 ਸ਼੍ਰੀ ਹੀਥ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਮਈ 1880 ਵਿੱਚ ਜਰਨਲ ਐਂਥ੍ਰੋਪ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਆਪਣੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੀ ਕੁੰਜੀ ਬਾਰੇ ਬੜੇ ਪਿਆਰ ਨਾਲ ਸਮਝਾਇਆ। ਇਬਰੀਜ਼ ਦੇ ਅੰਕੜਿਆਂ ਨੇ 'ਯਹੂਦੀਵਾਦ' ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਉਸਨੇ ਮੂਲ-ਅੱਖਰਾਂ ਨੂੰ ਰੂਪਾਂਤਰਾਂ ਤੋਂ ਵੱਖ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਤਿੰਨ ਅਰਾਮੀ ਪਿਛੇਤਰ, t-na, t-kun, ਅਤੇ t-hun ਲੱਭੇ। ਇਹਨਾਂ ਨੇ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਉਸਨੇ t, n, k, ਅਤੇ h ਨੂੰ ਮਾਰਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਸ਼੍ਰੀ ਬੋਸਕਾਵੇਨ (ਪਾਲ. ਐਕਸਪਲ. ਫੰਡ, ਜੁਲਾਈ 1881) ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡਾ 'ਹਿੱਟਾਈਟ ਦਾ ਗਿਆਨ ਚਾਰ ਸਿਲੇਬਿਕ ਅੱਖਰਾਂ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾਵਾਂ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਹੈ।' ਰੈਵ. ਸ਼੍ਰੀ ਸਾਇਸ ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਸਮਝਾਉਣ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਚੰਗੇ ਸਨ ਕਿ ਉਸਨੇ ਗਿਆਰਾਂ ਮੁੱਲ ਕਿਵੇਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਸਨ। ਸ਼ਿਲਾਲੇਖਾਂ ਦੀ ਤੁਲਨਾ, ਟਾਰਕੋਡੇਮੋਸ ਦੇ ਚਾਂਦੀ ਦੇ ਬੌਸ ਨਾਲ ਇੱਕ ਬਿੰਦੂ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਰਕਾਬ-ਆਕਾਰ () ਨਾਮ ਗਾਇਨ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਸਹੀ ਨਾਵਾਂ ਦੀ, ਅਤੇ ਇਹ ਮਿਸਰੀ ਅਤੇ ਅੱਸ਼ੂਰੀਅਨ ਸਮਾਰਕਾਂ ਵਿੱਚ s ਨਾਲ ਖਤਮ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਮੰਨਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਣ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੂਲ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦੇ

ਹਨ, ਜਿਸਦਾ ਪਾਲਣ ਉਹ ਉਹੀ ਪਿਛੇਤਰ ਲੈ ਕੇ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਪਹਿਲਾਂ ਟੁੱਟੇ ਹੋਏ k (

ਜਾਂ I), ਜੋ ਕਿ ਉਤਸੁਕਤਾ ਨਾਲ ਇੱਕ ਪੁਰਾਣੇ ਮਿਸਰੀ ਚਿੰਨ੍ਹ ਵਰਗਾ ਹੈ, ਨੂੰ 'ਅਤੇ' (cop. conjunct.) ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਸੀ; ਪਰ ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਮਸੇ ਦੁਆਰਾ ਬੋਰ (ਪੁਰਾਣਾ ਟਿਆਨਾ) ਵਿਖੇ ਮਿਲੇ ਕੱਟੇ ਹੋਏ ਸ਼ਿਲਾਲੇਖ ਨੇ ਇਸਨੂੰ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਨਿਰਣਾਇਕ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ। ਬੱਕਰੀ ਦੇ ਸਿਰ ਦਾ ਦੋਭਾਸ਼ੀ ਬੌਸ ਤੋਂ ਧੁਨੀਆਤਮਕ ਮੁੱਲ 'tarku' ਜਾਪਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ

(ku), (s), , ਅਤੇ ↑ ਨਾਲ ਬਦਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਦੋ ਬਰਛੇ-ਸਿਰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ
ਸਿਰ ਰਕਾਬ ( ) ਹਨ, ਇੱਕ ਉਪਨਾਮ-ਕੁਸ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਜਾਪਦੇ ਹਨ। ਦੂਜਾ ਚਿੰਨ੍ਹ (=ku), ਜੋ ਕਿ Aor. ਦਾ ਪਹਿਲਾ pers. sing. ਜਾਪਦਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਅੱਖਰਾਂ ਦੇ ਉਸੇ ਸਮੂਹ ਵਿੱਚ ਦੁਆਰਾ ਅਪਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ; ਜਿੱਥੋਂ ਸ਼੍ਰੀ ਸੇਇਸ ਨੇ ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਣ ਭਾਗੀਦਾਰ affix = u ਹੋਣ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ ਲਗਾਇਆ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ.|. =e, acc. plur. ; ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ·|· = ue। ਦੋਭਾਸ਼ੀ ਬੌਸ ਜਾਂ = mi, ਤੀਜਾ pers. sing.

ਵਰਤਮਾਨ ਕਾਲ ਵੀ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਉਦਾਸੀਨਤਾ ਨਾਲ ਅਤੇ ਪਾਉਂਦੇ ਹਾਂ।

ਕਾਲ, ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਉਦਾਸੀਨਤਾ ਨਾਲ gen. plur ਪਾਉਂਦੇ ਹਾਂ। ਹੈ, ਪਰ ਉਚਾਰਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹੀ ਗੱਲ ਸੌਕ ਜਾਂ ਲੋਅ ਬੂਟ () ਨਾਲ ਵੀ ਹੈ, ਜਿਸਨੂੰ ਅਓਰਿਸਟ ਦਾ ਤੀਜਾ ਪਰਸ. ਬਹੁਵਚਨ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਨਾਂਵਾਂ ਅਤੇ ਕ੍ਰਿਆਵਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਬਹੁਵਚਨਤਾ ਦਾ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ) (ਹੈ।
562 ਡਾ. ਗਾਇਥਰ, ਮੇਰਾਸ਼ ਕਿਲ੍ਹੇ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਇੱਕ ਸ਼ੇਰ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਲੰਬੇ ਸ਼ਿਲਾਲੇਖ ਵਿੱਚ ਕਈ ਨਵੇਂ ਅੱਖਰ ਲੱਭੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਪੱਥਰ ਦੇ ਟੁਕੜੇ ਹੋਰ ਹਾਇਰੋਗਲਿਫਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਕਾਰਕੇਮਿਸ਼ ਤੋਂ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਅਜਾਇਬ ਘਰ ਭੇਜ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ।
563 ਸੁਲੇਮਾਨ ਦੇ ਸਮਕਾਲੀ, ਸ਼ਿਸ਼ੋਂਕ (ਸ਼ਿਸ਼ਕ) ਦੇ ਅਧੀਨ, ਅਦੋਮ ਅਤੇ ਯਹੂਦਾਹ ਦੇ ਜਿੱਤੇ ਹੋਏ ਕਬੀਲਿਆਂ ਨੂੰ 'ਫੇਨੇਖ ਅਤੇ ਦੂਰ ਦੀ ਧਰਤੀ ਦੇ ਆਮੂ (ਸਾਈਰੋ-ਅਰਾਮੀਅਨ)' ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਬਰੂਗਸ਼ (ii. 210) 'ਇੱਕ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ' ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਫੇਨੇਖ ਯਹੂਦੀਆਂ ਨਾਲ ਨੇੜਿਓਂ ਸਬੰਧਤ ਹਨ; ਅਤੇ ਉਹ ਆਮੂ ਦੀ ਸਮਾਨਤਾ 'ਆਮ' ਨਾਲ ਨੋਟ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਮਸ਼ਹੂਰ ਇਬਰਾਨੀ ਸ਼ਬਦ ਹੈ।
564 ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਪੁੰਟ ਨੂੰ ਦੱਖਣੀ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਬਾਅਦ ਵਾਲਾ ਪਾਂਡਿਆ, ਜਾਂ ਮਦੁਰਾ ਰਾਜ ਹੋਣ ਦਾ ਸ਼ੱਕ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਮੈਰੀਏਟ ਦਾ ਪੁੰਟ ਬਾਬ ਅਲ-ਮੰਡੇਬ ਤੋਂ ਕੇਪ ਗਾਰਡਾਫੁਈ ('ਮੈਂ ਇੱਕ ਗਾਰਡ ਸੀ') ਤੱਕ ਫੈਲਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ।
565 ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕ੍ਰਿਸ਼ਚੀਅਨੀਆ ਦੇ ਪ੍ਰੋ. ਰਗ ਬਾਲਦੂਰ ਨੂੰ ਅਚਿਲਿਸ ਨਾਲ ਜੋੜਦੇ ਹਨ।
ਅਸੀਂ ਉਸਦੀ ਯੋਜਨਾ ਨੂੰ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਵੇਰਵਿਆਂ ਨੂੰ ਬਿਹਤਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ।
566 'ਬਾਕ,' ਕੌਪਟਿਕ ਵਿੱਚ ਬੇਕੀ ਤੋਂ = ਸ਼ਹਿਰ, ਕਸਬਾ।
567 'ਇਨ ਜੂਡ æâ ਰਿਵਸ ਸਬੈਟਿਸ ਓਮਨੀਬਸ ਸਿਕਾਟੁਰ' (ਪਲਿੰਨੀ, xxxi. 18)। ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਯਰੂਸ਼ਲਮ ਬਾਰੇ ਰੁਕ-ਰੁਕ ਕੇ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਚਸ਼ਮੇ (ਸਿਲੋਅਮ, ਆਦਿ) ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਜੋਸੀਫ਼ਸ (ਬੀ. ਜੇ. viii. 5, § 1) ਆਪਣੇ ਸਬੈਟਿਕ ਆਰ. ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਉਸ ਦਿਨ ਵਹਿ ਕੇ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਛੇ ਦੌਰਾਨ ਆਰਾਮ ਕਰਕੇ ਯਹੂਦੀ ਸਬਤ (ਸ਼ਨੀਵਾਰ) ਨੂੰ ਤੋੜਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਕਥਾਵਾਚਕ ਸਬਤ, ਜਿਸਦਾ ਹੜ੍ਹ ਵੱਡੀਆਂ ਚੱਟਾਨਾਂ ਅਤੇ ਰੇਤ ਦੀਆਂ ਲਹਿਰਾਂ, ਸੱਠ ਤੋਂ ਦੋ ਸੌ ਹੱਥ ਉੱਚਾ, 'ਅਦਨ ਦੇ ਬਾਗ਼' ਤੋਂ ਨਿਕਲਦਾ ਸੀ। ਇਹ ਅਜੇ ਵੀ ਦਸ 'ਗੁੰਮ ਹੋਏ ਕਬੀਲਿਆਂ' ਵਿੱਚ ਹੈ, ਅਤੇ ਡ੍ਰੂਜ਼ ਦੁਆਰਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
568 ਮੈਂ ਰੈਵਰੈਂਡ ਡਨਬਾਰ ਆਈ. ਹੀਥ ਦੁਆਰਾ ਲਿਖੇ ਫੋਨੀਸ਼ੀਅਨ ਸ਼ਿਲਾਲੇਖਾਂ ਤੋਂ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ, ਨਾ ਕਿ ਡਕ ਡੀ ਲੁਇਨੇਸ ਦੇ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਕਾਵਿਕ ਸੰਸਕਰਣ ਤੋਂ।

569 ਮੇਰੇ ਦੋਸਤ ਪ੍ਰੋ. ਸੋਸਿਨ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਟਾਇਰ ਦਾ ਸੇਂਟ ਮੇਕਲਰ ਮੇਲਕਾਰਥ ਦੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖਦਾ ਹੈ।
570 ਸ਼ਾਇਦ ਮਿਸਰੀ ਊਰ ਤੋਂ, ਪੁਰਾਣੇ, ਪ੍ਰਾਚੀਨ, ਅਸਲੀ।
571 ਆਧੁਨਿਕ ਫਾਰਸੀ, ਅਤੇ, ਦਰਅਸਲ, ਫਾਰਸੀ ਇਤਿਹਾਸ ਅਤੇ ਦੰਤਕਥਾ, ਇਸ ਜੰਗਲੀ ਦੰਤਕਥਾ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦੇ।
572 ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਅਜਾਇਬ ਘਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਟੈਰਾ-ਕੋਟਾ ਰਿਲੀਫ ਵਿੱਚ ਮੇਡੂਸਾ ਦੀ ਗਰਦਨ ਵਿੱਚੋਂ ਕ੍ਰਾਈਸੌਰ (Xρυσ ωρ) ਨਿਕਲਦਾ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।
573 ਪਰੰਪਰਾ (ਪਲਿੰਨੀ, ਆਇਤ 14) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਜੋਪਾ ਨੂੰ ਈਥੋਪੀਅਨਾਂ ਦੇ ਰਾਜਾ ਕੇਫੀਅਸ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ 'ਜਲਪ੍ਰਲੋ' ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਸੀ। ਉਹੀ ਲੇਖਕ ਸਾਨੂੰ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐਂਡਰੋਮੇਡਾ ਦੀਆਂ ਜ਼ੰਜੀਰਾਂ ਉੱਥੇ ਦਿਖਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ, ਅਤੇ ਰਾਖਸ਼ ਦਾ ਪਿੰਜਰ (ਬੰਦਰਗਾਹ ਦੀ ਚੱਟਾਨ 'ਤੇ ਕਿਨਾਰੇ ਸੁੱਟੀਆਂ ਗਈਆਂ ਕੁਝ ਮੱਛੀਆਂ?) ਨੂੰ ਕੁਰੁਲ ਏਡਾਈਲ ਐਮ. ਏਮਿਲ ਦੁਆਰਾ ਰੋਮ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਛੋਟਾ ਸਕਾਰਸ, ਜਿਸਨੇ ਸੀਰੀਆ ਵਿੱਚ ਅਹੁਦਾ ਸੰਭਾਲਿਆ ਸੀ (ix. 4(. ਹੱਡੀਆਂ ਚਾਲੀ ਫੁੱਟ ਤੋਂ ਵੱਧ ਲੰਬੀਆਂ ਸਨ, ਰੀੜ੍ਹ ਦੀ ਹੱਡੀ ਡੇਢ ਫੁੱਟ ਮੋਟੀਆਂ ਸਨ, ਅਤੇ ਪਸਲੀਆਂ ਭਾਰਤੀ ਹਾਥੀ (ਇੱਕ ਕੈਚਲੋਟ?) ਨਾਲੋਂ ਉੱਚੀਆਂ ਸਨ। ਅਜਾਸਨ ਨੇ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਅਵਸ਼ੇਸ਼ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਭੇਜੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਸਨ ਜੋ ਆਪਣੇ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਵਿੱਚ ਉਹ ਹਥਿਆਰ ਦਿਖਾਉਂਦੇ ਹਨ ਜਿਸ ਨਾਲ ਕੇਨ ਨੇ ਹਾਬਲ ਨੂੰ ਮਾਰਿਆ ਸੀ। ਪੌਸਾਨੀਆਸ (ਦੂਜੀ ਸਦੀ) ਨੇ ਲਿਡਾ ਦੀ ਧਾਰਾ ਨੂੰ ਖੂਨ ਨਾਲ ਲਾਲ ਦੇਖਿਆ, ਜਿੱਥੇ ਪਰਸੀਅਸ ਨੇ 'ਕੇਟੋਸ' ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਹਾਇਆ ਸੀ। ਜੋਪਾ ਸੇਂਟ ਜੇਰੋਮ ਵਿਖੇ ਰਵਾਇਤੀ ਚੱਟਾਨ ਦਿਖਾਈ ਗਈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਐਂਡਰੋਮੇਡਾ ਦੀਆਂ ਬੇੜੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਛੇਕ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਉਹ ਜਗ੍ਹਾ ਹੁਣ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਭੁੱਲ ਗਈ ਹੈ - ਘੱਟੋ ਘੱਟ, ਮੇਰੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛਾਂ ਇਸਨੂੰ ਲੱਭਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੀਆਂ। ਗਵਾਹੀ ਸਭ ਤੋਂ ਉੱਚੇ ਚਰਿੱਤਰ ਦੀ ਹੈ; ਬਦਕਿਸਮਤੀ ਨਾਲ ਇਹ ਅਸੰਭਵਤਾਵਾਂ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਦਿੰਦੀ ਹੈ - ਬਿਲਕੁਲ ਰਾਖਸ਼ 'ਵਿਰੋਧੀ ਜੀਵ' ਹਨ। ਕੇਟੋਸ, ਵ੍ਹੇਲ ਜਾਂ ਸ਼ਾਰਕ (ਕੈਨਿਸ ਕਾਰਚਾਰੀਆਸ), ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਹੀ ਹੈ ਜਿਸਨੇ ਹਰਕਿਊਲਿਸ ਅਤੇ ਯੂਨਾਹ ਨੂੰ ਨਿਗਲ ਲਿਆ ਸੀ।
574 ਮਿਸਟਰ ਬਿਆਨਚੀਨੀ ਹਾਰਪੇ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ ਬਹੁਤ ਹੀ ਗਲਤ ਢੰਗ ਨਾਲ 'ਗਲੇਵ' ਨਾਲ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਹੋਰ ਲੇਖਕ ਬੇਤੁਕੇ ਢੰਗ ਨਾਲ 'ਸਾਈਮਿਟਰ' ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਸ਼ਾਇਦ ਹੀ ਇਸ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਵਰਣਨ ਕਰ ਸਕਣ ਕਿ ਇਹ ਕੀ ਨਹੀਂ ਸੀ।
575 ਫਲੋਰੈਂਸ ਦੇ ਲੋਗੀ ਡੇਲ' ਓਰਗਨਾ ਵਿੱਚ ਬੇਨਵੇਨੂਟੋ ਸੇਲਿਨੀ ਦੇ ਕਾਂਸੀ ਦੇ ਪਰਸੀਅਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਫਾਲਕਸ-ਤਲਵਾਰ ਜਾਂ ਫਾਲਚੀਅਨ ਹੈ।
576 ਇਸ ਲਈ ਸੰਭਵ ਹੈ ਕਿ ਅਰਸੂਫ ਸ਼ਹਿਰ; ਅਤੇ (ਟਾਪੂ) ਸੇਰੀਫੋ, ਜਿੱਥੇ ਪਰਸੀਅਸ ਦੀ ਪੂਜਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ।

577 ਇਸ ਨਾਮ ਦੇ ਤਿੰਨ ਨਾਮ ਜਾਪਦੇ ਹਨ: ਪੈਲੇਡੀਅਸ, ਆਇਰਲੈਂਡ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਮਿਸ਼ਨਰੀ; ਸੇਨ ਪੈਟ੍ਰਿਕ, ਜਿਸਨੇ ਸੇਂਟ ਜਰਮਨਸ ਤੋਂ ਪੜ੍ਹਾਈ ਕੀਤੀ ਅਤੇ 458-61 ਈਸਵੀ ਵਿੱਚ ਉਸਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ; ਅਤੇ ਪੈਟ੍ਰਿਕ ਐਮ'ਕਾਲਫਰਨ, ਜੋ ਕਿ ਸੇਂਟ ਜਰਮਨਸ ਦਾ ਇੱਕ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਵੀ ਸੀ, ਜਿਸਨੇ 440-42 ਈਸਵੀ ਦੇ ਆਸਪਾਸ ਮਿਸ਼ਨਰੀ ਵਜੋਂ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ।
578 ਹੋਰਸ ਅਤੇ ਸੇਂਟ-ਜਾਰਜਸ, ਆਦਿ। ਜੇ. ਆਰ. ਐਂਡਰਸਨ ਦੁਆਰਾ 'ਸੇਂਟ ਮਾਰਕਸ ਰੈਸਟ: ਦ ਪਲੇਸ ਆਫ਼ ਡਰੈਗਨਜ਼' ਨੂੰ ਬਪਤਿਸਮਾ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਇੱਕ ਕਿਸਮ ਦੇ ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਅਧਿਐਨ ਨੂੰ ਵੀ ਵੇਖੋ।
579 (ਦਾਗ) ਤੋਂ, ਇੱਕ ਮੱਛੀ, ਇੱਕ ਕੇਟੋਸ, ਫੋਨੀਸ਼ੀਅਨ (ਦਾਜੁਨ, ਦਾਗੋਨ); ਦਾਗਨ ਨਰ ਹੈ, ਦਲਾਸ ਮਾਦਾ। ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਮੱਛੀ-ਦੇਵਤਾ। ਸਰਦਾਨਪਾਲਸ 'ਉਹ ਸੀ ਜੋ ਅਨੁ (ਦੇਵਤਾ) ਅਤੇ ਦਾਗੋਨ ਨੂੰ ਜਾਣਦਾ ਹੈ।'
580 ਐਨਸਾਈਕਲੋਪੀਡੀਆ ਮੈਟਰੋਪੋਲੀਟਾਨਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਕੈਨੇ ਵਿਖੇ ਮਿਲੀਆਂ ਹੋਰ ਤਲਵਾਰਾਂ ਆਇਰਲੈਂਡ ਦੀਆਂ ਤਾਂਬੇ ਦੀਆਂ ਤਲਵਾਰਾਂ ਨਾਲ ਮਿਲਦੀਆਂ-ਜੁਲਦੀਆਂ ਹਨ।
581 ਮਾਰਸੇਲ ਵਿਖੇ ਬਾਲ ਦੇ ਮੰਦਰ ਤੋਂ 'ਜਨਤਾ ਦਾ ਟੈਰਿਫ', ਚੈਲਟਜ਼ੀਬਾਹ ਸੁਫੇਟ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਹੋਰ ਸ਼ਿਲਾਲੇਖ ਸਾਨੂੰ ਦੱਸਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕਾਰਥਾਜੀਨੀਅਨਾਂ ਕੋਲ ਇੱਕ ਤਿੱਕੜੀ ਸੀ, ਬਾਲ ਹੈਮੋਨ (ਅਮੋਨ); ਲੇਡੀ ਟੈਨਿਥ ਪੇਨ ਬਾਲ (ਟੈਨਿਸ ਜਾਂ ਨੀਥ, ਬਾਲ ਦਾ πρóσωπoν, ਜਾਂ ਚਿਹਰਾ), ਅਤੇ ਆਇਓਲਾਉਸ।—ਫੋਨੀਸ਼ੀਅਨ ਸ਼ਿਲਾਲੇਖ, ਰੈਵ. ਡੀ. ਆਈ. ਹੀਥ ਦੁਆਰਾ। 582 ਹਿਜ਼ਕੀਏਲ (xxxii. 27)। 'ਅਤੇ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸੂਰਮਿਆਂ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਲੇਟਣਗੇ ਜੋ ਬੇਸੁੰਨਤੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਡਿੱਗ ਪਏ ਹਨ, ਜੋ ਆਪਣੇ ਯੁੱਧ ਦੇ ਹਥਿਆਰਾਂ ਨਾਲ ਨਰਕ [ਸ਼ੀਓਲ = ਸ਼ੂਆਲਾ, ਬਾਬਲ ਦਾ ਭੂਤ ਦੇਸ਼] ਵਿੱਚ ਚਲੇ ਗਏ ਹਨ: ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਤਲਵਾਰਾਂ ਆਪਣੇ ਸਿਰਾਂ ਹੇਠ ਰੱਖੀਆਂ ਹਨ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਾਪ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਹੱਡੀਆਂ ਉੱਤੇ ਹੋਣਗੇ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਜੀਉਂਦਿਆਂ ਦੀ ਧਰਤੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਡਰ ਸਨ।' 583 ਇਬਰਾਨੀਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਇਦ 'ਦੁਖੀ ਵਿਦੇਸ਼ੀ' ਦੇ ਅਧੀਨ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਉਸ ਸਮੇਂ ਮਿਸਰੀ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਲਗਭਗ ਇੱਕ ਤਿਹਾਈ ਹਿੱਸਾ ਸਨ। ਸਮਾਰਕਾਂ ਦੇ 'ਅਪਰ', 'ਅਪੁਰਾ', 'ਅਪੇਰੀਯੂ' ਅਤੇ 'ਅਪੀਰੂਈ' ਵਿੱਚ 'ਇਬਰਾਨੀ' ਲੱਭਣਾ ਇੱਕ ਫੈਸ਼ਨ ਸੀ; ਪਰ ਬਰੂਗਸ਼ ਨੇ ਦਿਖਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਹੇਲੀਓਪੋਲਿਸ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਆਧੁਨਿਕ ਸੁਏਜ਼ ਤੱਕ ਫੈਲੇ ਬੰਜਰ ਇਲਾਕਿਆਂ ਦੇ ਮੂਲ 'ਏਰੀਥ੍ਰੀਅਨ', ਘੋੜਸਵਾਰ ਅਰਬ ਸਨ।
584 ਅਲਬਰਟੋ ਮਾਰਚਿਓਨੀ (ਫਲੋਰੈਂਸ: ਬੇਨਸੀਨੀ, 1547) ਦੁਆਰਾ ਕੰਡਿਆਲੀ ਵਾੜ ਆਦਿ ਬਾਰੇ ਸੰਧੀ।
585 ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਅਧਿਆਇ xi ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਮੈਂ ਕਰਨਲ ਲੇਨ-ਫੌਕਸ (ਐਂਥ੍ਰੋਪ. ਕੋਲੀ. ਪੰਨਾ 99) ਨਾਲ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਜਦੋਂ ਉਹ 'ਬਰਛੇ ਦੇ ਸਿਰੇ

ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਪੱਤੇ ਦੇ ਆਕਾਰ ਦੇ ਤਲਵਾਰ-ਬਲੇਡ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਥ੍ਰੇਸੀਅਨ ਰੋਮਫੀਆ ਅਤੇ ਮੱਧਯੁਗੀ ਸਮੇਂ ਦੇ ਯੂਰਪੀਅਨ ਪੱਖਪਾਤੀ।'
586 ਕੀ ਜੁਪੀਟਰ ਦਾ ਇਹ ਪੁਰਾਣਾ ਰੂਪ 'ਸੈਮੀਟਿਕ' ਮੂਲ, ਜਾਹ (ਯਾਹ) ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸਨੂੰ ਫੋਨੀਸ਼ੀਅਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪੱਛਮ ਵੱਲ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ? ਪਰ ਇਹ 'ਤਲਵਾਰ ਨਾਲ ਅੱਗ ਭੜਕਾਉਣਾ' ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿਰੁੱਧ ਪਾਇਥਾਗੋਰਸ ਸਾਨੂੰ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।
587 ‘ਲੇਸ ਫਿਗਰਸ ਡੀ ਲ’ਹਿਸਟੋਇਰ ਡੀ’ਐਪ੍ਰੇਸ ਲਾ ਬਾਈਬਲ,’ ਆਦਿ (ਐਥੇਨੋਅਮ, 31 ਫਰਵਰੀ, 1880)। ‘ਲਾਹਾਟ’ (ਜਰਮ। ਲੋਹੇ, ਸਾਡਾ ‘ਨੀਵਾਂ’ ਜਾਂ ‘ਲੋਅ’) ਇਕਵਚਨ ‘ਲਾਟ’ ਵਿੱਚ ਹੈ; ਬਹੁਵਚਨ ਵਿੱਚ ‘ਜਾਦੂ, ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਜਾਦੂ,’ ਆਦਿ।
588 ਮਿਸਟਰ ਗੇਰਾਲਡ ਮੈਸੀ, ਫੋਨੀਸ਼ੀਅਨ ਹੇਰੇਬਾ ਅਤੇ ਯੂਨਾਨੀ ਹਾਰਪੇ ਵਾਂਗ, ਯਹੂਦੀ

ਚੇਰੇਬ ਦੀ ਪਛਾਣ ਮਿਸਰੀ ਖੇਰਪ, ਨਾਲ ਕਰਨਗੇ, ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਵੁੱਡ ਜਾਂ ਪੈਡਲ ਦੁਆਰਾ

ਦਰਸਾਈ ਗਈ ਸ਼ਾਨ ਦੀ ਨਿਸ਼ਾਨੀ ਹੈ— ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖੇਰਪ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪ੍ਰੋਪੈਲਰ ਵਾਂਗ ਕੱਟਿਆ, ਫਿਰ ਅਨਾਜ ਨੂੰ ਦਾਤਰੀ ਵਾਂਗ, ਅਤੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਇਹ ਇੱਕ ਤਲਵਾਰ ਬਣ ਗਿਆ—ਮਨੁੱਖਾਂ ਦਾ ਵੱਢਣ ਵਾਲਾ। ਇਹ ਹੁਸ਼ਿਆਰ ਹੈ, ਪਰ ਹੋਰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ: ਮਿਸਰ ਵਿੱਚ ਚਿੱਟੀ ਬਾਂਹ ਵੁੱਡ ਤੋਂ ਉਤਪੰਨ ਹੋਣ ਦਾ ਕੋਈ ਸੰਕੇਤ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਉਂਦੀ।
589 ਇਸ ਲਈ ਜੀਨ ਡੀ'ਆਰਕ ਦੀ ਤਲਵਾਰ ਇੱਕ ਚਰਚ ਤੋਂ ਲਈ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਭਾਗ II ਵਿੱਚ ਦਿਖਾਈ ਦੇਵੇਗਾ।
590 ਟੈਸੀਟਸ (ਇਤਹਾਸ ਆਇਤ 13) ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ 'ਕਾਤਲਾਂ ਦਾ ਸਮੂਹ' ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ। 'ਸਿਕਾਰੀਅਸ' ਸ਼ਬਦ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਯਹੂਦੀ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਜੋਸੀਫ਼ਸ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਆਉਂਦਾ ਹੈ (ਬੈਲ. ਜੂਡ. iv. 7; vii. 11)। ਸੇਂਟ ਪੌਲ 'ਤੇ ਲਿਸੀਅਸ ਨੇ ਚਾਰ ਹਜ਼ਾਰ ਸਿਕਾਰੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਸੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਵੱਡੇ ਤਿਉਹਾਰਾਂ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਪੀੜਤਾਂ ਨੂੰ ਲੁਕਵੇਂ ਛੁਰਿਆਂ ਨਾਲ ਕਤਲ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਨਾਲ ਹੀ ਚਾਲੀ ਸਿਕਾਰੀ ਨੇ ਪੌਲੁਸ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਲਈ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਚੇਰੇਮ-ਸਹੁੰ (ਮੂਲ 'ਬਾਈਕਾਟਿੰਗ') ਨਾਲ ਬੰਨ੍ਹਿਆ ਸੀ। ਸਿਕਾਰੀ ਜਾਂ ਸਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਹੋਰ ਅਧਿਆਇ ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।
591 ਮਚਾਬੀ ਯੁੱਗ ਦਿਲਚਸਪ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਦੌਰਾਨ 'ਪੁਨਰ-ਉਥਾਨ' ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਸਥਾਪਿਤ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਜੇਕਰ ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਮੀ ਕਾਮੋ ਕਾ ਬਾਲਿਮ ਯਾਹਵੇਹ (ਉਦਾਹਰਣ xv. 11) ਤੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸਨੂੰ 'ਮਕਾਬੀ' ਲਿਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।
592 ਇਤਹਾਸ (1, xxi. 5) ਵਿੱਚ ਇਹ ਗਿਣਤੀ ਦਸ ਲੱਖ ਪੰਜ ਸੌ ਸੱਤਰ ਹਜ਼ਾਰ ਦੱਸੀ ਗਈ ਹੈ, ਲੇਵੀ ਅਤੇ ਬੈਂਜਾਮਿਨ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ। ਦੋ ਲੱਖ ਸੱਤਰ ਹਜ਼ਾਰ ਰੂਹਾਂ ਦੇ ਛੋਟੇ ਜਿਹੇ ਅੰਤਰ ਨੂੰ ਸੁਲਝਾਉਣ ਲਈ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਯਤਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ।
593 ਮੈਂ ਅਧਿਆਇ x ਵਿੱਚ ਅੱਸ਼ੂਰੀ ਹਥਿਆਰਾਂ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦੇਵਾਂਗਾ।

594 ਇੱਕ ਅਜੀਬ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਦੇ ਕਾਰਨਾਮੇ ਦੁਆਰਾ, ਇਹ ਸ਼ਬਦ, ਜਾਂ ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਏ ਜਰਮਨ 'ਫਿਲਿਸਟਰ' (ਬਲੇਸਟੇਰੀਅਸ ਜਾਂ ਬਲੇਸਟਾਉਸ, ਇੱਕ ਕਰਾਸਬੋ-ਮੈਨ, ਛੋਟੇ ਕਾਰੀਗਰਾਂ ਦੀ ਮਿਲੀਸ਼ੀਆ ਨਾਲ ਉਲਝਿਆ ਹੋਇਆ?) ਆਧੁਨਿਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ 'ਬੌਧਿਕ ਰੁਚੀ' ਅਤੇ 'ਉੱਚ ਸੱਭਿਆਚਾਰ' ਪ੍ਰਤੀ ਉਦਾਸੀਨ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦੁਸ਼ਮਣ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਪ੍ਰਿਗ ਵੱਡਾ ਹੈ।
595 ਯਹੂਦੀ ਚਰਚ ਵਿੱਚ ਪੁਰਾਣਾ ਨੇਮ, ਪੰਨਾ 126, ਰੈਵਰੈਂਡ ਡਬਲਯੂ. ਰੌਬਰਟਸਨ ਸਮਿਥ ਦੁਆਰਾ (ਕਾਲੇ, ਐਡਿਨਬਰਗ, 1881)।
596 ਨੈਪੋਲੀਅਨ ਬੁਓਨਾਪਾਰਟ ਬੇਦਾਵਿਨ ਨਾਲ ਲੱਗਦੇ ਮਹਾਨ ਸਾਮਰਾਜਾਂ (ਮਿਸਰ, ਬਾਬਲ, ਅੱਸ਼ੂਰ) ਦੀ ਅਸਥਿਰਤਾ ਨੂੰ ਅਰਬ ਨਸਲ ਦੀ ਵਿਨਾਸ਼ਕਾਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕਾਰਨ ਦੱਸਣ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਸੀ: 'ਉਹ ਸਭ ਤੋਂ ਸ਼ਰਾਰਤੀ ਕੌਮ ਜਿਸਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਦੋਸਤ ਜਾਂ ਦੁਸ਼ਮਣ ਵਜੋਂ ਰੱਖਣਾ ਪਸੰਦ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ' (ਅਮੀਅਨ। ਮਾਰਸੇਲ। xiv. 4)। ਮੈਂ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਅਣਪਛਾਤੇ ਸੀਰੀਆ a (i. 210) ਵਿੱਚ ਵਿਸਥਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਪਹਿਲਾ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਆਊਟਵਾਰਮਿੰਗ ਹਾਈਕਸੋਸ ਜਾਂ ਚਰਵਾਹੇ-ਰਾਜਿਆਂ (ਈ.ਸੀ. 1480 ਤੋਂ 1530?) ਦਾ ਸੀ। ਇੱਕ ਹੋਰ, ਅੱਲ੍ਹਾ ਦੇ ਰਸੂਲ ਮੁਹੰਮਦ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੇਠ, ਪੁਰਾਣੀ ਦੁਨੀਆਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਬਦਲ ਗਈ; ਅਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ, ਅਰਬ ਨਾਲ ਲੱਗਦੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਤੁਰਕੀ ਰਾਜ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਖ਼ਤਰਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਟਿਊਨਿਸ ਦੇ ਇਬਨ ਖਾਲਦੁਨ, ਜਿਸਨੇ ਈ. 1332 ਵਿੱਚ ਦਾਰਸ਼ਨਿਕ ਇਤਿਹਾਸ ਲਿਖਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ, ਪੂਰਬ ਵਿੱਚ ਸਾਮਰਾਜ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ (= 120 ਸਾਲ) ਅਤੇ ਤਿੰਨ ਕਈ ਕਦਮ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਪਹਿਲਾ, ਜਵਾਨੀ, ਵਿਕਾਸ (ਪ੍ਰਚਾਰ ਅਤੇ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ) ਦਾ ਹੈ; ਧਰਮ ਕੱਟੜਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਰੂਪ ਇੱਕ ਅਰਧ-ਗਣਤੰਤਰ ਕਿਸਮ ਦੀ ਸੀਮਤ ਰਾਜਸ਼ਾਹੀ ਹੈ। ਦੂਜਾ, ਮਰਦਾਨਗੀ, 'ਆਰਾਮ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸ਼ੁਕਰਗੁਜ਼ਾਰ ਹੋਣ' ਦਾ ਸਮਾਂ ਹੈ, 'ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਂਤ ਕਰਨ' ਦਾ ਨਹੀਂ; ਆਨੰਦ ਦਾ, ਆਸਾਨ ਸ਼ੱਕ, ਵਿਲਾਸਤਾ, ਤਾਨਾਸ਼ਾਹੀ ਦਾ। ਤੀਜਾ, ਉਮਰ, ਪਤਨ ਅਤੇ ਪਤਨ ਹੈ, ਵਿੱਤਦਾਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਪੂੰਜੀਪਤੀਆਂ ਦੀ ਜਿੱਤ; ਯੁੱਧ ਤੋਂ ਨਫ਼ਰਤ ਅਤੇ 'ਖੇਤਰੀ ਉੱਨਤੀ' ਤੋਂ; ਇਹ ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਨੌਕਰੀ 'ਤੇ ਰੱਖਣ, ਧਾਰਮਿਕ ਅਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੁਆਰਾ, ਜ਼ਾਲਮ ਸ਼ਾਸਨ ਦੁਆਰਾ ਵੱਖਰਾ ਹੈ। (ਇਬਨ ਚੈਲਡਨ ਅੰਡ ਸੀਨ ਕਲਟਰਗੇਸ਼ਚਟੇ, ਬੈਰਨ ਏ. ਵਾਨ ਕ੍ਰੇਮਰ। ਵਿਏਨ।)

597 ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੈਵਰੈਂਡ ਮਿਸਟਰ ਪੋਰਟਰ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਉਸ ਬੇਲੋੜੀ ਮੁਰੇ ਦੀ ਹੈਂਡਬੁੱਕ ਦੇ ਲੇਖਕ ਹਨ। ਉਸਦੇ ਸਟ੍ਰਾਬੋ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਸੀ ਕਿ ਗਾਜ਼ਾ ਸਮੁੰਦਰ ਤੋਂ ਸੱਤ ਸਟੇਡੀਅਮ ਜਾਂ ਫਰਲਾਂਗ ਸੀ; ਅਤੇ ਸੇਂਟ ਜੇਰੋਮ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਸ਼ਹਿਰ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਫਿਰ ਵੀ ਸਾਨੂੰ ਕਿਨਾਰੇ ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਮੀਲ ਦੂਰ ਆਧੁਨਿਕ ਗ਼ਜ਼ਾਹ ਵੱਲ ਲਿਜਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਸੈਮਸਨ ਦੇ ਮਕਬਰੇ ਬਾਰੇ ਮੁਸਲਿਮ ਬੇਤੁਕੇਪਣਾਂ ਬਾਰੇ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਦੱਸਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪੁਰਾਣੀ ਬੰਦਰਗਾਹ ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਲੋਕ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੇਤ ਦੁਆਰਾ ਦੱਬੀ ਗਈ ਹੈ ਜੋ ਬਾਇਰੂਟ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਅਤੇ ਅਤੀਤ ਦਾ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਬਚਿਆ ਹੋਇਆ ਸਥਾਨ ਮੀਨਾਤ ਜਾਂ ਮੌਜੂਦਾ ਸੜਕਾਂ ਦੇ ਦੱਖਣ ਵਿੱਚ ਤੱਟ 'ਤੇ ਸ਼ੇਖ ਇਜਲਿਨ ਦਾ ਸਥਾਨ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਸਕੇਲੋਨ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਮਿਸਟਰ ਪੋਰਟਰ ਸਾਨੂੰ ਅਸਕੇਲੋਨੀਆ, ਸਕੈਲੀਅਨ, ਸ਼ਾਲੋਟ ਦੀ ਪੁਰਾਣੀ ਕਹਾਣੀ ਬਾਰੇ ਸਭ ਕੁਝ ਦੱਸਦੇ ਹਨ: ਮਿਸਰੀ ਅਕ-ਕਾ-ਲੀ-ਨਾ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਨਹੀਂ। ਤੀਜੇ ਐਡੀਸ਼ਨ ਲਈ ਵਿਦਵਾਨ ਲੇਖਕ ਨੂੰ ਬਰੂਗਸ਼ ਪਾਸ਼ਾ ਦੇ ਮਿਸਰੀ-ਸੀਰੀਅਨ ਅਧਿਐਨਾਂ ਦੀ ਸਲਾਹ ਲੈਣ ਦੀ ਮੁਸ਼ਕਲ ਲੈਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।
598 ਅਧਿਆਇ iv ਵੇਖੋ।
599 ਸਾਈਪ੍ਰਸ, ਪਹਿਲਾਂ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।
600 ਐਫ਼ਰੋਡਾਈਟ ਜਾਂ ਵੀਨਸ (ਯੂਰੇਨੀਆ ਅਤੇ ਪਾਂਡੇਮੋਸ, ਪੋਰਨੇ ਅਤੇ ਹੇਟੇਰਾ), ਜੋ ਕਿ ਕਦੇ ਕੁਦਰਤ ਵਿੱਚ ਨਾਰੀ ਸਿਧਾਂਤ, ਮੂਲ ਮਾਂ ਅਤੇ ਨਾਰੀ ਸੁੰਦਰਤਾ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਸੀ, ਇੱਕ ਵਿਸ਼ਵਵਿਆਪੀ ਵਿਅਕਤੀ ਸੀ। ਮਿਸਰ ਵਿੱਚ ਉਹ ਖੁਸ਼ੀ ਦੀ ਦੇਵੀ ਅਥੋਰ ਸੀ, ਅਤੇ ਨੀਲੋਟਿਕ ਮੈਂਡੇਜ਼ ਵਿੱਚ ਅਸ਼ਟਾਰ ਸੀ। ਅਰਬਾਂ ਵਿੱਚ ਉਹ ਬੇਲਟਿਸ, ਬੇਲ ਜਾਂ ਬਾਅਲ ਦੀ ਨਾਰੀ ਬਾਲਟਿਸ, ਅਤੇ ਅਲੀਟਾ (ਅਲ-ਇਲਾਟ ਦੇਵੀ) ਬਣ ਗਈ; ਸਿਡੋਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਅਸ਼ਟੋਰੇਥ (1 ਰਾਜਿਆਂ xi. 33); ਫੇਨੀਸ਼ੀਆ, ਇਸ਼ਟਾਰ ਅਤੇ ਅਸਟਾਰਟੇ ਵਿੱਚ, ਜਿਸਨੂੰ ਗੇਸੇਨੀਅਸ ਫਾਰਸੀ ਸਿਤਾਰੇਹ ਦਾ ਇੱਕ ਸੈਮਿਟਾਈਜ਼ੇਸ਼ਨ ਮੰਨਦਾ ਹੈ, ਇੱਕ ਤਾਰਾ (ਭਾਵ ਵੀਨਸ); ਬਾਈਬਲੋਸ, ਡਾਇਓਨੇ ਅਤੇ ਡਾਇਓਨ ਵਿੱਚ; ਸੀਰੀਆ ਦੇ ਹੋਰ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਡੇਰਸੇਟੋ, ਅਟਰਗੈਟਿਸ (ਤਾ- ਉਰ-ਤ, ਥੌਇਰਿਸ), ਅਤੇ ਨਾਨੀ, ਬਾਅਦ ਵਾਲਾ ਅਜੇ ਵੀ ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ ਦੀ ਬੀਬੀ ਨਾਨੀ (ਲੇਡੀ ਵੀਨਸ) ਵਿੱਚ ਬਚਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਸਾਈਪ੍ਰਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਅਨਤ, ਤਾਨਤ, ਜਾਂ ਤਾਨਿਥ ਸੀ (ਤਾ-ਨੀਥ = ਐਥੀਨ?); ਫਾਰਸ ਅਤੇ ਅਰਮੀਨੀਆ ਵਿੱਚ ਮਿੱਤਰਾ (ਹੇਰੋਡ. i. 131), ਤਾਨਾਤਾ, ਅਤੇ ਅਨਾਇਤਿਸ = ਅਨਾਹਿਦ, ਗ੍ਰਹਿ ਸ਼ੁੱਕਰ; ਅਤੇ ਕਾਰਥੇਜ ਵਿੱਚ, ਟੈਮਟ ਪੇਨ ਬਾਲ।
601 ਇਬਰਾਨੀ ਕਿੰਨੂਰ ਵਿੱਚ, ਛੇ ਤੋਂ ਨੌਂ ਤਾਰਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਸਾਜ਼ ਨੂਬੀਅਨ ਲੇਖ ਵਰਗਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਸ਼ਾਇਦ, κιθ ρα, ਸਿਥਾਰਾ, ਚਿਤਾਰਾ, ਗਿਟਾਰ, ਜ਼ੀਥਰ; ਪਰ ਫ਼ਾਰਸੀ ਸਿਹ-ਤਾਰਾਹ ਜਾਂ 'ਤਿੰਨ-ਤਾਰਾਂ ਵਾਲਾ' ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਸੋਧ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

602 ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਯਿਰਮਿਯਾਹ (xxiii. 29) ਵਿੱਚ, 'ਕੀ ਮੇਰਾ ਬਚਨ ਅੱਗ ਵਰਗਾ ਨਹੀਂ ਹੈ? ਯਹੋਵਾਹ ਆਖਦਾ ਹੈ; ਅਤੇ ਇੱਕ ਹਥੌੜੇ ਵਰਗਾ ਜੋ ਚੱਟਾਨ ਨੂੰ ਤੋੜ ਦਿੰਦਾ ਹੈ?'
603 ਮੈਨੂੰ ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਲ ਇਹ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀ ਡਬਲਯੂ. ਪੀ. ਪਾਮਰ ਫ੍ਰੀਜੀਆ ਦੀ ਆਪਣੀ ਖੋਜ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਰੱਖਦੇ ਹਨ; ਹੇਲੇਨਿਕ ਸੋਸਾਇਟੀ (14 ਦਸੰਬਰ, 1882) ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਭਾਸ਼ਣ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਵਾਅਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਏਸ਼ੀਆ ਮਾਈਨਰ ਦੇ ਮਹਾਨ ਪੱਛਮੀ ਪਠਾਰ ਦਾ ਪੱਛਮੀ ਅੱਧ, ਇਕਸਾਰ ਸ਼ਾਨ ਦੀ ਇਹ ਧਰਤੀ, ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਏਜੀਅਨ ਸਾਗਰ ਨਾਲ ਇੱਕ ਸਿੰਗਲ ਲਾਈਨ ਦੁਆਰਾ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਜੋ ਮਿਲੇਟਸ ਤੋਂ ਸੇਲੇਨੇ ਤੱਕ ਫੈਲਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਮਿਸਰੀ ਕਲਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੇ ਯੂਨਾਨ υiâ ਫ੍ਰੀਜੀਆ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਫੋਨੀਸ਼ੀਆ ਰਾਹੀਂ ਵੀ ਆਪਣਾ ਰਸਤਾ ਲੱਭਿਆ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਅਰਗੋਨੌਟਸ ਅਤੇ ਇਲਿਆਡਸ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ, ਜਦੋਂ ਯੂਨਾਨ ਨੂੰ ਨੇੜੇ ਏਸ਼ੀਆ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਜਾਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ। ਇਸ ਲਈ ਮਿਡਾਸ-ਮਿਥ (ਈ.ਪੂ. 670) ਦਾ ਵਿਆਪਕ ਪ੍ਰਸਾਰ: ਲੰਬੇ ਕੰਨਾਂ ਵਾਲੇ ਰਾਜੇ ਦੀ ਕਬਰ 1800 ਵਿੱਚ ਲੱਭੀ ਗਈ ਸੀ। ਮੈਂ ਕਿਤੇ ਹੋਰ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਫ੍ਰੀਜੀਆ ਪੱਛਮ ਤੱਕ ਕਿੰਨੀ ਦੂਰ ਤੱਕ ਫੈਲਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਸਪੇਨ ਅਤੇ ਪੁਰਤਗਾਲ ਵਿੱਚ ਅਮਿੱਟ ਨਿਸ਼ਾਨ ਛੱਡਦਾ ਸੀ।
604 ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਅਸੀਂ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ, ਲਾਇਸੀਅਨ ਭਾਸ਼ਾ ਜ਼ੇਂਡ ਵਰਗੀ ਹੈ; ਅਤੇ ਟ੍ਰਾਈਕੇਟਰਾ (ਰਾਵਲਿਨਸਨ ਦਾ ਹੇਰੋਡ. i. 212) ਵਾਲੇ ਸਿੱਕੇ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਅੱਖਰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹਿੱਟਾਈਟ ਹਨ। ਤੇਈ ਕਸਬਿਆਂ (ਛੇ ਸ਼ਹਿਰ ਮੁੱਖ ਸਨ) ਦੀ ਲਾਇਸੀਅਨ ਸੰਘ ਕ੍ਰੌਸਸ (ਹੇਰੋਡੋਟਸ) ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਮਜ਼ਬੂਤ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਬੰਧ 'ਤਲਵਾਰ ਵਾਲੇ ਪਾਸੇ' ਦੇ ਉਲਟ 'ਡਿਸਟਾਫ-ਸਾਈਡ' (ਮੁਟਰਰੇਕਟ) ਦੁਆਰਾ ਸੀ; ਅਤੇ ਸਾਨੂੰ ਯੂਨਾਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਉਸੇ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਅਤੇ ਤਰਕਪੂਰਨ ਅਭਿਆਸ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਮਿਲਦੇ ਹਨ: δελφòς ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ δελφ ς ਤੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।
605 ਸਾਈਪ੍ਰਸ ਵਿੱਚ ਫੋਨੀਸ਼ੀਅਨ ਕਲਾ ਬਾਰੇ ਮੇਜਰ ਡੀ ਸੇਸਨੋਲਾ: ਸਬੂਤ 'ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਸੁੰਦਰਤਾ ਅਤੇ ਸ਼ਾਨ ਦੇ ਸੋਨੇ ਅਤੇ ਚਾਂਦੀ ਦੇ ਗਹਿਣੇ' ਹਨ, ਜੋ ਕਿ ਹਿਸਾਰਲਿਕ ਦੇ ਉਤਪਾਦਾਂ ਨਾਲ ਮਿਲਦੇ-ਜੁਲਦੇ ਦੱਸੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।
606 ਸਰਵੀਅਸ (ad Æn. i. 724) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਸਾਈਪ੍ਰੀਅਨ ਵੀਨਸ ਨੂੰ ਅੰਬਿਲਿਕਸ ਜਾਂ ਮੈਟਾ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪੂਜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਦੂਸਰੇ ਇਸਦੀ ਤੁਲਨਾ ਪਿਰਾਮਿਡ ਨਾਲ ਕਰਦੇ ਹਨ। 607 ਨੁਮਿਸਮੈਟਿਕ ਅਤੇ ਸ਼ਿਲਾਲੇਖ ਸਾਈਪ੍ਰਿਓਟਸ, ਪੈਰਿਸ, 1832। ਡਾਲੀ ਸ਼ਿਲਾਲੇਖ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਲਾਇਸੀਅਨ ਨਾਲ ਭਾਗ 1 ਦੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। 1872 ਵਿੱਚ ਬਾਈਬਲ ਦੇ ਸੋਸ. ਆਰਕੋਲ. ਅੱਸੀ ਅੱਖਰਾਂ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਡੁਕ ਡੀ ਲੁਇਨੇਸ ਨੇ ਸਤਾਈ ਮਿਸਰੀ, ਬਾਰਾਂ ਲਾਇਸੀਅਨ ਅਤੇ ਸੱਤ ਫੋਨੀਸ਼ੀਅਨ ਲੱਭੇ। ਇਹ ਸੁਝਾਅ ਦੇਵੇਗਾ ਕਿ ਸਿਲੇਬਰੀ ਤਸਵੀਰ-ਲਿਖਣ

ਦੀ ਇੱਕ ਸ਼ਾਖਾ ਹੈ ਜੋ ਨੀਲ ਘਾਟੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਰਣਮਾਲਾ ਬਣ ਗਈ ਸੀ, ਅਤੇ ਜਿਸਨੂੰ ਫੋਨੀਸ਼ੀਅਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਯੂਨਾਨ ਵਿੱਚ ਚਲਾ ਗਿਆ। ਦੂਸਰੇ ਇਸਨੂੰ ਅੱਸ਼ੂਰੀਅਨ ਕਿਊਨੀਫਾਰਮ ਦੀ ਇੱਕ ਅਪੂਰਣ ਸੋਧ ਮੰਨਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਕਿ ਲਗਭਗ 700 ਈਸਾ ਪੂਰਵ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਸਿਕੰਦਰ ਦੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਚੱਲੀ ਸੀ। ਮੈਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਿਊਨੀਫਾਰਮ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕੁਦਰਤੀ ਵਸਤੂਆਂ ਦੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਸਨ; ਅਤੇ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਚੀਨੀ ਸਿਲੇਬਰੀ ਦੇ ਨਾਲ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਹੈ। ਕੁਝ ਸਾਈਪ੍ਰਸ ਚਿੰਨ੍ਹ ਦੇਵਨਾਗਰੀ ਵਰਣਮਾਲਾ ਨਾਲ ਥੋੜ੍ਹੀ ਜਿਹੀ ਸਮਾਨਤਾ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਜਿਸਨੂੰ ਅਸੀਂ ਦੱਖਣੀ ਅਰਬੀ ਜਾਂ ਹਿਮਯਾਰਟਿਕ ਤੋਂ ਇੱਕ ਆਧੁਨਿਕ ਸ਼ਾਖਾ ਵਜੋਂ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ। ਕਿਊਰੀਅਮ ਖਜ਼ਾਨੇ (ਪਲੇਟ xxxiv. ਨੰ. 7) ਤੋਂ ਇੱਕ ਸੋਨੇ ਦੇ ਚੀਰੇ ਵਿੱਚ ਦੋ ਚੰਦਰਮਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਕਿ ਹਿੱਟਾਈਟ ਜਾਂ ਇੱਕ ਸਧਾਰਨ ਗਹਿਣਾ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਸ਼੍ਰੀ ਸਾਈਸ, ਦਰਅਸਲ, ਖਿਤਾ-ਭੂਮੀ ਤੋਂ ਸਿਲੇਬਰੀ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਚੰਦਰਮਾ ਅਤੇ ਤਾਰੇ ਦੀ ਮੈਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਹੈ; ਸਜਾਵਟੀ ਕਲਾ ਵਿੱਚ ਇਸਦੀ ਕੋਈ ਤਾਰੀਖ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ।
608 ਮੈਂ ਏਟਰਸਕਨ ਬੋਲੋਨਾ, ਪੰਨਾ 66 ਵਿੱਚ ਨੋਵਾਕੁਲਾ ਵਰਗਾ ਇੱਕ ਸਮਾਨ ਪਰ ਚੌੜਾ ਬਲੇਡ ਲੱਭਿਆ ਹੈ। ਪ੍ਰਾਗ ਅਜਾਇਬ ਘਰ ਵਿੱਚ ਟੇਪਲ ਦੇ ਨੇੜੇ ਮਿਲੀਆਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾਤਰੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਲਗਭਗ ਇੱਕ ਦਰਜਨ ਹਨ: ਇੱਕ (ਬੀ) ਇੱਕ ਰਿਵੇਟ-ਹੋਲ ਅਤੇ ਇੱਕ ਕਿਸਮ ਦੀ ਬੀਡਿੰਗ ਦੇ ਨਾਲ। ਕੈਰਿੰਥੀਅਨ ਕਲਾਗੇਨਫਰਥ ਦੇ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਵਿੱਚ ਮੈਨੂੰ ਇੱਕ ਦਾਤਰ (c, ਨੰ. 1711) ਸਾਢੇ ਪੰਦਰਾਂ ਸੈਂਟ ਲੰਬਾ ਅਤੇ ਚਾਰ ਚੌੜਾ ਮਿਲਿਆ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਏਟਰਸਕਨ ਸ਼ਿਲਾਲੇਖ ਸੀ। ਅਧਿਆਇ X ਵੇਖੋ।
609 ਇਸ ਪੇਟੇਰਾ ਉੱਤੇ ਬਾਜ਼ਾਂ ਦੇ ਸਿਰਾਂ ਵਾਲੇ ਖੰਭਾਂ ਵਾਲੇ ਸਫ਼ਿੰਕਸ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਿਸਰੀ ਹਨ। ਸਫ਼ਿੰਕਸ, ਜੋ ਕਿ ਪਿਰਾਮਿਡਾਂ ਤੋਂ ਪੁਰਾਣਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇੱਕ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਸਿਰ ਵਾਲਾ ਸ਼ੇਰ ਹੈ - 'ਸ਼ਕਤੀ ਅਤੇ ਬੁੱਧੀ ਦਾ ਮੇਲ'। ਬਾਅਦ ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਮਨੁੱਖੀ ਸਿਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਐਸਪ, ਇੱਕ ਭੇਡੂ ਅਤੇ ਇੱਕ ਬਾਜ਼ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਬਦਲਦੀਆਂ ਹਨ; ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਖੰਭਾਂ ਨਾਲ ਸਪਲਾਈ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਟਰੌਏ ਅਤੇ ਅੱਸ਼ੂਰ ਦੇ ਸਫ਼ਿੰਕਸ ਨਾਲ ਵੀ ਇਹੀ ਹਾਲ ਹੈ: ਇਹ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਅਲੇਟ ਹੈ। ਯੂਨਾਨੀ ਸਫ਼ਿੰਕਸ ਨੇ ਦਾੜ੍ਹੀ ਵਾਲੇ ਮਨੁੱਖੀ ਸਿਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਔਰਤ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ; ਮਿਸਰ ਵਿੱਚ ਗਾਇਨੋ-ਸਫ਼ਿੰਕਸ ਐਂਡਰੋ- ਸਫ਼ਿੰਕਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਮਾਦਾ ਨੂੰ ਜ਼ੈਂਥਸ ਫ੍ਰੀਜ਼ ਦੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਅਮਾਥਸ ਵਿਖੇ ਸਰਕੋਫੈਗਸ ਦੇ ਉੱਪਰ ਪਾਉਂਦੇ ਹਾਂ (ਸਾਈਪ੍ਰਸ, ਪੰਨੇ 264-267)। ਜਿਹੜੇ ਲੋਕ ਮਿਸਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਸਪਿੰਕਸ ਦੇ ਚਿਹਰੇ 'ਤੇ ਸੁੱਟੀ ਗਈ ਵਿਲੱਖਣ ਸੁੰਦਰਤਾ, ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਰੇਖਾ ਦੀ ਸਗੋਂ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦੀ, ਨੂੰ ਸਮਝਣਗੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਸ਼ੇਫਰਡਜ਼ ਹੋਟਲ, ਕਾਇਰੋ ਦੇ ਮੁੱਖ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਦੁਆਰ ਦੇ ਸੱਜੇ ਖੱਬੇ ਪਾਸੇ ਖੜ੍ਹੀ ਮੂਰਤੀ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕਰਨਾ

ਪਵੇਗਾ। ਮੇਰਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸੇਰਾਪੀਅਮ ਦੇ ਮਹਾਨ ਡਰੋਮੋਸ, ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਮੈਮਫ਼ਿਸ ਕਬਰਸਤਾਨ ਦੇ ਐਪਿਸ-ਕਬਰਾਂ ਤੋਂ ਆਇਆ ਸੀ।
610 ਜਿਸਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਪਵਿੱਤਰ ਔਰਤ ਜਾਂ ਮਹਾਨ ਦੇਵੀ, ਸੀਰੀਆ ਦੀ ਦੇਵੀ। ਡਿਗਾਮਾ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਫਾਮਾਗੋਸਟਾ ਬਣ ਗਿਆ, ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਫਾਮਾ ਅਗਸਟੀ ਅਤੇ ਅਮੋਚੋਸਟੀ, ਇੱਕ ਰੇਤ ਦਾ ਢੇਰ, ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।
611 ਉਸਦਾ ਚਿੱਤਰ, ਪੰਨਾ 10, ਟਰੌਏ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਅਵਸ਼ੇਸ਼ ਵੇਖੋ।
612 ਅਧਿਆਇ viii ਵੇਖੋ। ਇਹ ਦਾਅਵੇ ਇੰਗਲੈਂਡ ਵਿੱਚ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਗਿਆਨ ਨੂੰ ਹੋਏ ਨੁਕਸਾਨ ਦੇ ਨਿਰਪੱਖ ਨਮੂਨੇ ਹਨ, ਜੋ 'ਸੰਸਕ੍ਰਿਤਵਾਦੀਆਂ' ਦੇ ਇੱਕ-ਪਾਸੜ ਅਤੇ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰੀ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸ਼੍ਰੀ ਗੈਰਾਲਡ ਮੈਸੀ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਹੀ ਅਤਿਕਥਨੀ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਦੋਂ ਉਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ (i. 135), 'ਇੰਝ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ ਦੀ ਖੋਜ ਸਾਡੀ ਪੀੜ੍ਹੀ ਦੇ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਗਿਆਨੀਆਂ ਲਈ ਇੱਕ ਘਾਤਕ ਖੋਜ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਸੀ।' ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਗਿਆਨ ਦੇ ਅਜੀਬ ਮਿਸ਼ਰਣ, ਇਸਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਧਰਮ ਦੇ ਵਿਗਿਆਨ ਅਤੇ ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਵਿਗਿਆਨ ਦੇ ਟੇਨੇਬ੍ਰੇ ਨਾਲ, ਮੈਨੂੰ ਜਾਪਦਾ ਹੈ, ਤਿੰਨਾਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਹੈ; ਪਰ ਇਸਨੇ ਅੱਧ-ਪੜ੍ਹੇ-ਲਿਖੇ ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ ਕੀਤਾ। ਇਸਦੀ ਤੀਬਰ ਫਰਾਂਸ ਅਤੇ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਜਰਮਨੀ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਹੋਈ, ਜਿੱਥੇ ਟੈਕਸਟ ਦੇ ਸੰਪਾਦਨ, ਜਾਂ ਸਗੋਂ ਵਿਗਾੜ ਨੂੰ ਸਖ਼ਤ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਪਰ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤਵਾਦੀ, ਪੂਰਬੀ ਅਧਿਐਨਾਂ ਅਤੇ ਇੰਗਲੈਂਡ ਵਿੱਚ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਗਿਆਨ ਦੀ ਬਹੁਤ ਬਦਨਾਮੀ ਲਈ, ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤਵਾਦ ਦੀ ਬਦਨਾਮੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ; ਲੰਡਨ ਵਿੱਚ ਆਖਰੀ ਮਹਾਨ ਪੂਰਬੀ ਕਾਂਗਰਸ ਦੌਰਾਨ ਉਸਨੇ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੂਰਬਵਾਦ ਦੇ ਪੱਖਪਾਤ ਵੱਲ ਸਮਾਂ ਅਤੇ ਧਿਆਨ ਲਗਭਗ ਏਕਾਧਿਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ। ਜ਼ਾਹਰ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਰੋਧ ਉਠਾਉਣ ਦੇ ਬਿੰਦੂ 'ਤੇ ਹੈ; ਪਰ, ਬਦਕਿਸਮਤੀ ਨਾਲ, ਟਿਊਟੋਨਿਜ਼ਮ ਅਜੇ ਵੀ ਗ੍ਰੇਟ ਬ੍ਰਿਟੇਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਬਿਪਤਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਆਮ ਸੋਲਰ ਮਿੱਥ, 'ਜਿਵੇਂ ਹਰਮਨ ਇੱਕ ਜਰਮਨ ਹੈ।'
613 ਸਿਵਾਏ, ਬੇਸ਼ੱਕ, ਕਾਂਸੀ ਦੇ ਤਗਮੇ ਦੇ।
614 ਚਾਰਲਸ ਰਾਉ (?), ਇੱਕ ਅਮਰੀਕੀ, ਨੇ ਧਨੁਸ਼ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ, ਅਤੇ ਧਾਤ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ, ਡਾਇਓਰਾਈਟ ਦੀ ਕੁਹਾੜੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਛੇਕ ਕੀਤਾ: ਇਸਨੇ ਉਸਨੂੰ ਚਾਰ ਮਹੀਨਿਆਂ ਲਈ ਦਿਨ ਵਿੱਚ ਦਸ ਘੰਟੇ ਬਿਤਾਇਆ (ਜਾਹਨਸ, ਪੰਨਾ 6)।
615 ਮੱਧਕਾਲੀ ਰੋਮਾਂਸ ਵਿੱਚ 'ਇਲਿਓਸ,' 'ਇਲੀਅਨ,' ਅਤੇ 'ਇਲੀਅਮ' ਨੂੰ ਪ੍ਰਿਅਮ ਦੇ ਮਹਿਲ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।
616 ਜੁਵੈਂਟਸ ਮੁੰਡੀ, ਸੱਜੇ ਪੱਖੀ ਮਾਨਯੋਗ ਡਬਲਯੂ. ਈ. ਗਲੈਡਸਟੋਨ ਦੁਆਰਾ, ਪੰਨਾ 529। 617 ਕੀ ਇਹ ਸਾਈਪ੍ਰਸ ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਕਾਲਾ ਹੈਮੇਟਾਈਟ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ? ਜਨਰਲ ਪਾਲਮਾ (ਅੰਤਿਕਾ, ਪੰਨਾ 364) ਵਿੱਚ ਹੰਸ ਦੇ ਸਿਰ, ਪਵਿੱਤਰ ਟੋਕਰੀ ਅਤੇ ਡੱਡੂ, ਭਰੂਣ

ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਮਿਸਰੀ ਪ੍ਰਤੀਕ ਅਤੇ ਹੋਰ-ਅਪੋਲੋ (ਹਾਰਪੋਕ੍ਰੇਟਸ) ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਕਰੋ। ਪਰ ਕੀ ਇਹ ਯੋਗ ਲੇਖਕ ਆਪਣੇ 'ਹੈਮੇਟਾਈਟ' ਬਾਰੇ ਯਕੀਨ ਰੱਖਦਾ ਹੈ?
618 ਭਾਵ ਉੱਤਰ ਵੱਲ ਦੇਖਣ ਵਾਲੇ ਵੱਲ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਪੱਛਮ ਵੱਲ। ਪੁਰਾਣੇ ਮਿਸਰੀ ਲੋਕ ਦੱਖਣ (ਹਿਨ ਜਾਂ ਖੌਂਟ) ਵੱਲ ਮੂੰਹ ਕਰਦੇ ਸਨ, ਜਿਸਨੂੰ ਉਹ 'ਉੱਪਰ ਵੱਲ' ਜਾਂ 'ਅੱਗੇ' ਕਹਿੰਦੇ ਸਨ, ਉੱਤਰ ਦੇ ਉਲਟ, ਜੋ ਕਿ ਹੇਠਲਾ (ਖਿਰ) ਜਾਂ ਅੜਿੱਕਾ ਵਾਲਾ ਹਿੱਸਾ (ਪੇਹੂ) ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸੱਜਾ ਪੱਛਮ (ਯੂਨੀਮ) ਸੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਖੱਬਾ ਪੂਰਬ (ਸੇਮਾਹ): ਓਸਾਈਰਿਸ ਦਾ ਸੱਜਾ ਪੈਰ ਡੈਲਟਾ ਦਾ ਪੱਛਮੀ ਪਾਸਾ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਪਲੀਨੀ (ii. 6) ਆਪਣਾ ਨਿਰੀਖਕ ਦੱਖਣ ਵੱਲ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਅੱਸ਼ੂਰੀ ਅਤੇ ਸੇਮੀਆਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਪੂਰਬ ਵੱਲ ਸੀ (ਕਦਮ ਜਾਂ ਸਾਹਮਣੇ, ਅਖਿਰ ਜਾਂ ਸ਼ਾਲਮ ਦੇ ਉਲਟ, ਸੂਰਜ ਦਾ ਆਰਾਮ ਸਥਾਨ): ਇਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸੱਜਾ (ਯਮਨ) ਦੱਖਣ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਖੱਬਾ (ਸ਼ਾਮ) ਉੱਤਰ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਫੈਸ਼ਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ, ਜਿੱਥੇ, ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਦੱਖਣ (ਡੈਕਸਟਰਾ, ਸੱਜਾ ਹੱਥ) ਦੱਖਣ ਬਣ ਗਿਆ, ਅਤੇ ਸਾਡੇ 'ਡੈਕਨ' ਵਿੱਚ ਬਚਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਅਭਿਆਸ ਆਇਰਲੈਂਡ ਤੱਕ ਵੀ ਫੈਲਿਆ ਜਿੱਥੇ ਜਾਂ (ਏਰਿਨ, ਆਇਰਨ) ਕੈਲਟਿਕ, ਪੱਛਮ ਦੇ ਪਿੱਛੇ; ਅਤੇ, ਇੱਕ ਟਾਪੂ, ਫਰਾਂਸ ਅਤੇ ਬ੍ਰਿਟੇਨ ਦੇ ਪੱਛਮ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਟਾਪੂ ਤੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।
619 ਖੁਦਾਈ ਦਾ ਨਿਰੀਖਣ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਯਾਤਰੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਘਮੰਡੀ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਮਜ਼ਾਕ ਉਡਾਉਂਦੇ ਹਨ: ਖੰਡਰ ਕਿਤਾਬਾਂ ਦੇ ਚਿੱਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਚੰਗੇ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਅਸਲੀਅਤ ਬਹੁਤ ਹੀ ਘਟੀਆ ਹੈ।
620 ਡਾ. ਸਕਲੀਮੈਨ ਮਨੁੱਖੀ ਨਾਭੀ ਨੂੰ ਸਲੀਬ ਨਾਲ ਸਜਾਏ ਹੋਏ ਦਿਖਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਡੇਲਫੀ ਅਤੇ ਪਾਫੋਸ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਗਏ 'ਧਰਤੀ ਦੇ ਓਮਫਾਲੋਸ' ਵਰਗੇ ਵਾਕਾਂਸ਼ਾਂ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਨੂੰ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗਲਤ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਯਾਤਰੀ ਜਿਸਨੇ ਲਿੰਗੇਟ ਮੰਦਰ ਦੇਖਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਤੁਰੰਤ ਇਸਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੇਗਾ, ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਵਿਲਕਿਨਸਨ ਵਿੱਚ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ, (ਭਾਗ i. ch. iv. p. 270) ਲਿੰਗਮ-ਯੋਨੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਉਪਾਸਕ 'ਕਰੂਬੀਮ' (ਭਾਵ ਖੰਭਾਂ ਵਾਲਾ ਥਮੇਈ) ਹਨ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੋਆਬ ਦੇ ਕੇਮੋਸ਼ ਅਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਲਾਸੀਕਲ ਦੇਵਤਿਆਂ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਇੱਕ ਕੋਨ ਸੀ। ਡੀਆ ਮਲਟੀਮਾਮਾ, ਸਾਈਬੇਲ, ਜਿਸਨੂੰ ਅਫ਼ਸੀਆਂ ਦਾ 'ਆਰਟੇਮਿਸ' (ਡਾਇਨਾ) ਗਲਤ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇੱਕ ਮੂਰਤੀ ਸੀ, ਇੱਕ ਕੋਨ ਨਹੀਂ, ਪਰ ਇਹ ਇੱਕ ਉਲਟੇ ਪਿਰਾਮਿਡ 'ਤੇ ਖੜ੍ਹਾ ਸੀ। ਅਣਜਾਣ ਲੋਕ ਕਰਕਸ ਅੰਸਾਟਾ ਜਾਂ ਮਿਸਰੀ ਕਰਾਸ ਨੂੰ ਸਮਝਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਕਿ ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਉਪਜਾਊ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹੈ, ਜਿਸਨੂੰ ਕਾਪਟਿਕ ਈਸਾਈਆਂ ਦੁਆਰਾ ਅਪਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਵਿੱਤਰ ਤਾਊ (ਹਿਜ਼ਕੀਏਲ 9. 6 ਦਾ ਤਾਊ) ਨੇ ਫੋਨੀਸ਼ੀਆ ਵਿੱਚ ਮਾਲੀਜ਼ ਕਰਾਸ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੱਤਾ, ਅਤੇ ਅੱਸ਼ੂਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ਮਸ ਸੂਰਜ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਬਣ ਗਿਆ।

621 ਮੈਨੂੰ 'ਗ੍ਰੀਸੀਅਨਾਂ' ਨੂੰ ਇਹ ਯਾਦ ਦਿਵਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਟਾਈਚੀਅਸ ਨੂੰ ਆਰਚ-ਹੋਮਰਿਡ ਦਾ ਨਿੱਜੀ ਦੋਸਤ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
622 ਇਸ ਨੁਕਤੇ 'ਤੇ ਡਾ. ਸ਼ਲੀਮੈਨ ਦਾ ਮਾਈਸੀਨੋ ਵਧੇਰੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ।
623 ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਅਜੇ ਵੀ ਇੱਕ ਵਿਵਾਦਪੂਰਨ ਨੁਕਤਾ ਹੈ ਕਿ ਹੋਮਰਿਕ ਯੂਨਾਨੀ ਲਿਖ ਸਕਦੇ ਸਨ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਅਧਿਆਇ xi ਵੇਖੋ।
624 ਐਮ. ਐਫ. ਲੈਨੋਰਮੈਂਟ, ਅਕੈਡਮੀ, 21 ਅਤੇ 28 ਮਾਰਚ, 1874।
625 ਮੈਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਇਸ ਵਰਤੋਂ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦੀ 'ਇੰਡੋ-ਯੂਰਪੀਅਨ' ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੀ ਮਜਬੂਰੀ ਕਾਰਨ, ਜੋ ਕਿ ਭਾਸ਼ਾ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਇੱਕ ਅਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਸਿਧਾਂਤ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਨੇ ਯੂਰਪ ਨੂੰ ਨਾ ਤਾਂ ਬੋਲੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਆਬਾਦੀ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਕੀਤੀ। ਇਹ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਗਲਤ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਡਾਰਵਿਨਵਾਦ ਦੀ ਇਸਦੀ ਕਦਰ, ਜਿਸਨੇ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਬਾਂਦਰ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਸੀ। ਮੂਲ ਮਿਸਰੀ ਜੜ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕਈ ਉਪਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਕਸਤ ਕੀਤਾ ਜੋ ਪਾਲੀ ਅਤੇ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ, ਇੱਕ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ, ਮੱਧਯੁਗੀ ਲਾਤੀਨੀ ਵਾਂਗ, ਲੋਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਸਮਝੀਆਂ ਗਈਆਂ, ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਆਕਾਰ ਧਾਰਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵਧੀਆਂ ਅਤੇ ਖਤਮ ਹੋ ਗਈਆਂ।
626 ਉੱਤਰੀ ਅਮਰੀਕੀ ਸਮੀਖਿਆ।
627 ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਜੇਬ ਨੇ ਐਮ. ਡੂਮੋਂਟ, ਸਿਰੇਮਿਕਸ ਆਫ਼ ਪ੍ਰੋਪਰ ਗ੍ਰੀਸ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ।
628 ਅਕੈਡਮੀ, 9 ਦਸੰਬਰ, 1882।
629 ਮੈਂ ਇਸ ਸਵਾਲ ਦਾ ਇਲਾਜ ਏਟਰਸਕਨ ਬੋਲੋਨਾ (ਲੰਡਨ: ਸਮਿਥ, ਐਲਡਰ, ਅਤੇ ਕੰਪਨੀ, 1876) ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਅਧਿਐਨ ਦਾ ਵਜੂਦ ਰੈਵਰੈਂਡ ਆਈਜ਼ੈਕ ਟੇਲਰ ਦੇ ਕਾਰਨ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ, ਇੱਕ ਵਾਰ ਬਹੁਤ ਵਾਰ ਫੈਮਿਲੀ ਪੈੱਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਇੱਕ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਗੈਰ-ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਵਿਦਵਾਨ ਕਿਤਾਬ, ਏਟਰਸਕਨ ਰਿਸਰਚਸ (ਲੰਡਨ: ਮੈਕਮਿਲਨ ਅਤੇ ਕੰਪਨੀ, 1874) ਵਿੱਚ ਏਟਰਸਕਨ ਦੇ ਟੁਰਾਨੀਅਨ ਮੂਲ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ।
ਕ੍ਰੌਸਸ ਦਾ ਸਟੇਟਰ ਯੂਨਾਨੀਆਂ ਲਈ ਜਾਣਿਆ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਪਹਿਲਾ ਸੋਨੇ ਦਾ ਸਿੱਕਾ ਸੀ। ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਕਲਾਸੀਕਲ ਲੇਖਕ ਐਲਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਚਾਂਦੀ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਫੀਡੋਨ (ਲਗਭਗ ਈਸਾ ਪੂਰਵ 869) ਦੇ ਹੁਕਮ ਨਾਲ ਏਜੀਨਾ ਵਿਖੇ ਬਣਾਈ ਗਈ ਸੀ।
630 ਹੈਮਿਲਟਨ (ਏਸ਼ੀਆ ਮਾਈਨਰ, ਭਾਗ i. ਪੰਨੇ 145-6) ਨੇ ਇਸ ਸਭ ਤੋਂ ਦਿਲਚਸਪ ਸਮਾਰਕ ਦਾ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਵਰਣਨ ਕੀਤਾ ਹੈ।
631 ਜਨਰਲ ਪਾਲਮਾ ਡੀ ਸੇਸਨੋਲਾ, ਸਾਈਪ੍ਰਸ, ਪੰਨਾ 123 ਵਿੱਚ 'ਵੱਡਾ ਨਰ ਸਿਰ' ਦੇਖੋ।

632 ਮਿਸਰ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ, ਪੰਨਾ xvi; ਅਤੇ ਭਾਗ ii. 124, ਜਿੱਥੇ ਨਸਲੀ ਨਾਵਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬਰੂਗਸ਼ ਇੱਥੇ ਆਪਣੇ ਪੂਰਵਜਾਂ, ਡੀ ਰੂਗੇ, ਚਾਬਾਸ, ਆਦਿ ਦੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਰੋਧੀ ਹੈ।
633 ਕਾਕੇਸ਼ਸ ਦੇ ਅਕਾਇਉਸ਼ਾ ਜਾਂ ਅਚੀਅਨਾਂ ਦੇ ਉਲਟ (ii. 124)।
634 'ਮੈਂ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਮਿਆਂ (ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਰੋਮਨ) ਵਿੱਚ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਏਟਰਸਕਨ ਸਿੱਖਿਆ ਵਿੱਚ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਹੁਣ ਯੂਨਾਨੀ ਵਿੱਚ ਹਨ' (ਲਿਵੀ ix. 35)।
635 ਏਟਰਸਕਨ ਬੋਲੋਨਾ, ਪੰਨਾ 144 ਵਿੱਚ ਵਰਣਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਤਲਵਾਰ ਕਾਉਂਟ ਏਰੀਆ ਦੇ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਮਿਸਾਨੇਲੋ ਦੀ ਤਲਵਾਰ, ਜੋ ਕਿ ਉਸ ਅਜਾਇਬ ਘਰ ਵਿੱਚ ਵੀ ਹੈ, ਪੰਨਾ 359, 1871 ਵਿੱਚ ਬੋਲੋਨਾ ਦੀ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਦੇਖੀ ਗਈ ਹੈ।
636 ਇੱਕ ਵੋਲਯੂਮ ਵੱਡਾ ਕੁਆਰਟਰੋ, 17 ਟੇਬਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ 'ਡੀ ਉਨਾ ਨੇਕਰੋਪੋਲੀ ਏ ਮਾਰਜ਼ਾਬੋਟੋ ਨੇਲ ਬੋਲੋਨੀਜ਼,' 1865 ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਵੱਡਾ ਕੁਆਰਟਰੋ, 20 ਟੇਬਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ। ਕਾਉਂਟ ਗੋਜ਼ਾਦੀਨੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਐਮ. ਬਾਊਚਰ ਡੀ ਪਰਥੇਸ ਦੇ ਕਦਮਾਂ 'ਤੇ ਚੱਲਿਆ।
637 ਬਰਲਿਨ ਅਜਾਇਬ ਘਰ ਵਿੱਚ ਰੈਪੀਅਰ-ਬਲੇਡ ਅਤੇ ਹਾਥੀ ਦੰਦ ਦੇ ਇੱਕ ਚੌੜੇ ਚਪਟੇ ਹਿਲਟ ਵਾਲੇ ਥੀਬਸ ਦੇ ਇੱਕ ਖੰਜਰ ਦਾ ਇੱਕ ਵਧੀਆ ਨਮੂਨਾ ਹੈ।
638 ਬੋਲੋਗਨਾ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸੇਰੇਟੋਲੋ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਮਕਬਰੇ ਦਾ (ਮੋਡੇਨਾ: ਵਿਨਸੇਂਜ਼ੀ, 1879), ਪੀ. 9.
639 ਇਹ ਹਥਿਆਰ ਟਸਕਨੀ ਦੇ ਬ੍ਰੋਇਲੋ ਵਿਖੇ ਅਤੇ 1875 ਵਿੱਚ ਲੱਭੇ ਗਏ ਅਤੇ 'ਫੋਂਡੇਰੀਆ ਡੀ ਬੋਲੋਨਾ' ਨਾਮਕ ਮਹਾਨ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਵਿੱਚ ਮਿਲੇ ਕਾਂਸੀ ਦੇ ਰੂਪਾਂ ਵਰਗਾ ਸੀ। ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਦਾ ਇੱਕ ਬਿਰਤਾਂਤ ਨੋਟ ਆਰਕੀਓਲੋਜੀਚੇ, ਅਤੇ ਸੀ. (ਬੋਲੋਨਾ: ਫਾਵਾ ਈ ਗਾਰਗਨਾਨੀ, 1881) ਵਿੱਚ ਮਿਲਦਾ ਹੈ।
640 ਵਿਦਵਾਨ ਫਰਾਂਸੀਸੀ ਮਾਨਵ-ਵਿਗਿਆਨੀ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਮਾਮੇ ਕਬਰਾਂ ਵਿੱਚ ਮਿਲੇ ਹਥਿਆਰਾਂ ਨਾਲ ਕੀਤੀ। (ਲੇਸ ਗੌਲੋਇਸ ਡੀ ਮਾਰਜ਼ਾਬੋਟੋ, ਰੇਵਿਊ ਆਰਕੀਓਲ। 1870-71, ਅਤੇ ਸੀ.)
641 Count Gozzadini ਨੇ M. G. de Mortillet's Materiaux pour L'Histoire primitive ae l'Homme ਵਿੱਚ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ; ਅਤੇ ਪੇਪਰ ਦਾ ਹੱਕ ਸੰਪਾਦਕ (ਲੇਖਕ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ), 'L'Élément Étrusque de Marzabotto est sans mélange avec l'élément gaulois' (ਜਨਵਰੀ 1873) ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।
642 ਏਟਰੂਰੀਆ ਅਤੇ ਏਟਰਸਕੈਨ, ਭਾਗ i. ਪੰਨਾ 93. ਐਟਲਸ, ਪੰਨਾ 2, ਪੰਨਾ II.

643 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]; [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible]. [illegible] ([illegible]) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

644 [illegible], [illegible], [illegible] [illegible]. [illegible] 15[illegible]

645 XXVIII. [illegible] 45[illegible]

646 [illegible] iv. PI. XXX. ; [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

647 [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] ([illegible] 5, [illegible] 1, [illegible]. [illegible]. [illegible], 1872) [illegible] [illegible] (lib. i.) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]; [illegible] [illegible] (ii. 3) [illegible] [illegible] [illegible] 1,500 [illegible] [illegible] [illegible], '[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]', [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 2196-2144 ([illegible]) [illegible] [illegible] [illegible]

648 LXX [illegible] [illegible]; [illegible] [illegible]-[illegible] ([illegible] [illegible] [illegible]); [illegible] [illegible], [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ([illegible]. [illegible]); [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] '[illegible]'[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] '[illegible] [illegible]' [illegible] [illegible]

649 [illegible] [illegible] ([illegible]: [illegible] [illegible] [illegible], 1876), [illegible] 447[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] '[illegible], [illegible] [illegible] [illegible]:—

	[illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 9 [illegible]	432,000
[illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 86 [illegible] ([illegible] [illegible])	34,080 (33,091
8 [illegible] [illegible] ([illegible] [illegible])	224 (160?)
11 [illegible] ([illegible] [illegible])	[illegible]
49 [illegible] ([illegible] [illegible])	458
9 [illegible] (5 [illegible] [illegible])	245

[illegible]

45 ਰਾਜੇ (7 ਵਾਂ ਰਾਜਵੰਸ਼) 526

ਸਿਪਰ (ਸੇਫਰਵੈਮ, ਸਨ-ਸ਼ਹਿਰ) ਵਿਖੇ ਮਿਲੇ ਇੱਕ ਸਿਲੰਡਰ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਪਿੰਚਸ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਐਨ ਕੀਤੇ ਗਏ, ਪੁਰਾਤਨਤਾ ਰਾਜਾ ਨਬੋਨੀਡਸ (ਈ.ਪੂ. 555), ਲਗਭਗ 3,800 ਸਾਲ ਪੁਰਾਣੀ ਦੇਵਤਾ ਸਰਗੀਨਾ ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਸਰਗੀਨਾ (ਈ.ਪੂ. 3750?) ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਨਾਰਮਸਿਨ ਦੇ ਸਿਲੰਡਰ ਨੂੰ ਸਤ੍ਹਾ ਤੋਂ 18 ਹੱਥ ਹੇਠਾਂ, ਅਣਦਫ਼ਨਾਇਆ, 'ਜਿਸਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਾਜੇ ਨੇ 3,200 ਸਾਲਾਂ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਦੇਖਿਆ ਸੀ।' ਸਰ ਹੈਨਰੀ ਸੀ. ਰਾਵਲਿਨਸਨ (ਐਥੇਨੀਅਮ, 9 ਦਸੰਬਰ, 1882) 'ਕੁਝ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ' ਤਾਰੀਖ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹਨ।
650 ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਹੈ ਹਰ-ਮਿੰਨੀ, ਜਾਂ ਮਿੰਨੀ ਦੇ ਪਹਾੜ। ਸਭ ਤੋਂ ਪੁਰਾਣੇ ਅਰਮੀਨੀਆਈ ਸ਼ਿਲਾਲੇਖ ਅੱਠਵੀਂ ਸਦੀ ਈਸਾ ਪੂਰਵ ਦੇ ਹਨ।
651 ਇਹਨਾਂ ਖਿਤਾ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਹੀ ਰਾਮਸੇਸ ਦੂਜੇ (ਸੇਸੋਸਟ੍ਰਿਸ) ਨੇ ਆਪਣੇ ਤਿੰਨ 'ਕਾਲਮ' ਜਾਂ ਫੱਟੀਆਂ ਬੈਰੂਤ ਦੇ ਨਾਹਰ ਅਲ-ਕਲਬ (ਅਧਿਆਇ 9) ਦੇ ਨੇੜੇ ਚੱਟਾਨਾਂ 'ਤੇ ਛੱਡ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਉੱਥੇ ਛੇ ਅੱਸ਼ੂਰੀਅਨ ਸ਼ਿਲਾਲੇਖ ਵੀ ਜਾਣੇ ਜਾਂਦੇ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਅੱਸੂਰ-ਰਿਸ-ਇਲਿਮ, ਤਿਗਲਥ-ਪਾਈਲਸਰ, ਅੱਸੂਰਨਾਜ਼ੀਰਪਾਲ, ਸ਼ਾਲਮਾਨੇਸਰ, ਸਨਾਚੇਰੀਬ ਅਤੇ ਐਸਾਰਹੱਦੋਨ ਦੇ ਨਾਮ ਸਨ। ਨਦੀ ਦੇ ਉੱਤਰੀ ਪਾਸੇ ਕੋਈ ਵੀ ਸ਼ਿਲਾਲੇਖ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ, ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਜਲ-ਨਿਕਾਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਹਰਿਆਲੀ ਨਾਲ ਭਰੀ ਹੋਈ ਹੈ, ਚੱਕੀ ਨੂੰ ਮੋੜਦੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਲਗਭਗ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ, ਮਾਲਕ ਨੇ, ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਚੈਨਲ ਬਣਾਉਂਦੇ ਸਮੇਂ, ਚੱਟਾਨ ਦਾ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਤੋੜ ਦਿੱਤਾ, ਅਤੇ ਕਿਊਨੀਫਾਰਮ ਵਾਲੇ ਇੱਕ ਟੁਕੜੇ ਨੇ ਜਰਮਨ ਕੌਂਸਲੇਟ ਦੇ ਚਾਂਸਲਰ ਡਾ. ਹਾਰਟਮੈਨ ਦਾ ਧਿਆਨ ਆਪਣੇ ਵੱਲ ਖਿੱਚਿਆ। 10 ਅਕਤੂਬਰ, 1881 ਤੱਕ ਕੋਈ ਹੋਰ ਕਦਮ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕੇ ਗਏ ਸਨ, ਜਦੋਂ ਬੈਰੂਤ ਦੇ ਡੈਨਿਸ਼ ਵਾਈਸ-ਕੌਂਸਲ, ਐਮ. ਜੂਲੀਅਸ ਲੋਇਟ-ਵੇਦ ਨੇ ਚੱਟਾਨ ਦਾ ਚਿਹਰਾ ਖੋਲ੍ਹਿਆ ਅਤੇ ਪੰਜ ਕਿਊਨੀਫਾਰਮ ਸ਼ਿਲਾਲੇਖ ਲੱਭੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ 45 ਲਾਈਨਾਂ ਸਨ। ਇਹ ਜਲਦੀ ਨਾਲ ਕੱਟੇ ਗਏ ਜਾਪਦੇ ਹਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਚੱਟਾਨ ਦੀ ਸ਼ਕਲ ਦਾ ਪਾਲਣ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਿਸਦੀ ਸਤ੍ਹਾ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਸਾਈਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਉਹ ਬੇਬੀਲੋਨੀਅਨ ਹਨ, ਅੱਸ਼ੂਰੀਅਨ ਨਹੀਂ।
652 ਜਾਂ ਅੱਸ਼ੂਰ, 'ਦੇਵਤਿਆਂ ਦਾ ਸਾਲਸ', ਜਿਸਨੂੰ ਮਿਸਰ ਦੇ ਖੰਭਾਂ ਵਾਲੇ ਚੱਕਰ ਦੁਆਰਾ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।
653 ਨੀਨਵਾਹ, ਜਿਸਨੂੰ ਮਾਦੀਆਂ (ਮਾਂਡਾ ਜਾਂ ਮਾਦੂ) ਅਤੇ ਫਾਰਸੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਈਸਾ ਪੂਰਵ 583 ਵਿੱਚ ਤਬਾਹ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਦਾ ਜੀਵਨ 1,617 ਸਾਲ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਮੱਧ ਕਾਲ, ਈਸਾ ਪੂਰਵ 2200 ਵਿੱਚ ਇਸਦੀ ਉਤਪਤੀ ਮੰਨਦਾ ਹੈ।

654 ਬਰੂਗਸ਼, ਭਾਗ 1. ਅਧਿਆਇ xvi., ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੇਸ਼ੋਂਕ (ਸ਼ੀਸ਼ਕ) ਅਤੇ ਇੱਕੀਵੇਂ ਰਾਜਵੰਸ਼ ਦੇ ਹੋਰ ਫ਼ਿਰਊਨ ਅੱਸ਼ੂਰੀ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 'ਮਤ ਮੁਜ਼-ਉਰ', ਮਿਸਰ ਦੇ ਲੋਕਾਂ 'ਤੇ ਰਾਜ ਕੀਤਾ।
655 ਇਸ ਮਹਾਨ ਵਿਦਵਾਨ ਨੇ ਮਿਸਰ ਤੋਂ ਕਿਊਨੀਫਾਰਮ ਸਿਲੇਬੇਰੀਅਮ ਲਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਚਿੱਤਰਕਾਰੀ ਸੀ:—ਲਿਖਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹਰ ਜਗ੍ਹਾ ਡਰਾਇੰਗ। ਮੇਸੋਪੋਟੇਮੀਆ ਦਾ ਖਗੋਲ ਵਿਗਿਆਨ ਮਿਸਰੀ ਹੈ (ਮਾਪਣ ਦੀ ਇਕਾਈ 0 525 ਮੀਟਰ ਹੈ); ਅਤੇ ਆਰਕੀਟੈਕਚਰ, ਮਨੁੱਖੀ ਮਨ ਦੀ ਉਹ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਰਚਨਾ, ਮੰਦਰਾਂ, ਮੰਦਰ-ਬੁਰਜਾਂ, ਕਬਰਾਂ, ਅਤੇ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਪਿਰਾਮਿਡਾਂ (ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਬਿਰਸ ਨਮਰੂਦ ਵਿਖੇ) ਦੁਆਰਾ ਦਰਸਾਈ ਗਈ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਨੀਲ ਘਾਟੀ ਦੀ ਇੱਕ ਅਪੂਰਣ ਨਕਲ ਹੈ। ਹੇਰੋਡੋਟਸ ਬਾਬਲ ਨੂੰ ਧਰੁਵ, ਸੂਰਜ-ਡਾਇਲ ਅਤੇ ਦਿਨ ਦੇ ਬਾਰਾਂ ਘੰਟਿਆਂ ਦੀ ਖੋਜ ਦਾ ਸਿਹਰਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਮਿਸਰ ਲਈ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਣੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। 'ਸਬਤ' ਅੱਸ਼ੂਰੀ ਹਨ।
656 ਐਥੇਨੀਅਮ, 24 ਜੁਲਾਈ, 1880।
657 ਇਹ ਗੱਲ ਕਿ ਅੱਸ਼ੂਰੀਆਂ ਕੋਲ ਕਿਤਾਬਾਂ ਸਨ, ਸ਼ਿਲਾਲੇਖਾਂ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਗਟ ਹੁੰਦੀ ਹੈ: 'ਰਾਤ ਦੇ ਸਮੇਂ ਬਿਮਾਰ ਆਦਮੀ ਦੇ ਸਿਰ ਦੁਆਲੇ ਇੱਕ ਚੰਗੀ ਕਿਤਾਬ ਵਿੱਚੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਇੱਕ ਵਾਕ ਬੰਨ੍ਹੋ' (ਇੱਕ ਸੋਪੋਰਿਫਿਕ!)। ਪਾਰਚਮੈਂਟ ਸ਼ਾਇਦ ਪਹਿਲੀ ਸਮੱਗਰੀ ਸੀ (ਸੌਕ. ਬਿਬ. ਆਰਕੋ-ਲੋਜੀ, ਭਾਗ. ii. 55, ਅਤੇ iii. 432 ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ); ਅਤੇ ਭਾਸ਼ਾ ਸਾਬਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪੈਪਾਇਰਸ-ਸਕ੍ਰੌਲ (ਡੁਪੂ-ਗਾ-ਜ਼ੂ) ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। 658 ਅਸੀਂ ਅੱਸ਼ੂਰ ਵਿੱਚ ਜੰਗਲੀ ਬੱਕਰੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਰਾਜਧਾਨੀ ਉੱਤੇ ਖੜ੍ਹਾ ਪਾਉਂਦੇ ਹਾਂ, ਹੁਣ ਇਸਤਰੀਆ ਦੀਆਂ ਬਾਹਾਂ। ਇਹੀ ਗੱਲ ਪਾਲਮੀਰਾ (ਪ੍ਰੋ. ਸੋਸਿਨ ਦੇ ਸੰਗ੍ਰਹਿ) ਵਿੱਚ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਖੰਭਾਂ ਵਾਲੇ ਬਲਦਾਂ ਨੇ ਸ਼ਾਇਦ, ਮਿਸਰੀ ਕਰੂਬਾਂ ਵਾਂਗ, ਸਾਡੇ ਦੂਤਾਂ ਦੇ ਖੰਭਾਂ ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਇਹਨਾਂ ਮੋਟਰਾਂ ਨੂੰ ਹੁਣ ਸੰਸਦ ਦੇ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਮੂਰਤੀ ਵਿੱਚ ਵਰਜਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ; ਜਾਂ ਕਲਾਕਾਰ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਮਾਸਪੇਸ਼ੀਆਂ ਨਾਲ ਪਿੰਨਾਂ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਲੋੜੀਂਦਾ ਵਿਕਾਸ ਮਨੁੱਖੀ ਪਿੱਠ ਨੂੰ ਦੋ-ਕੁੰਬ ਵਾਲੇ ਊਠ ਦੀ ਦਿੱਖ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਦੇਵੇਗਾ। ਦਾਂਤੇ (ਪੁਰਗਟ. xix. 51) ਦੇ ਸਵਰਗੀ ਗੁਸਤਾਵ ਡੋਰੇ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾਯੋਗ ਚਿੱਤਰ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਪਾਪ ਕਰਦੇ ਹਨ। 659 ਅਲਾਬੈਸਟਰ ਪਹਿਨੀ ਇੱਕ ਦੇਵੀ ਦੇ ਹਰ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕਮਲ ਦਾ ਫੁੱਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸਨੂੰ ਉਹ ਆਪਣੀਆਂ ਛਾਤੀਆਂ ਨਾਲ ਫੜੀ ਰੱਖਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਪੁਰਾਣੇ ਮਿਸਰ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਹੈ, ਜਿਸਨੇ ਇਸ ਪੌਦੇ ਨੂੰ ਭੂਮੱਧ ਅਫ਼ਰੀਕੀ ਝੀਲ-ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਲਿਆ ਸੀ। ਉਹੀ ਮੂਰਤੀ ਫਿਰ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਮਿਸਰੀ ਵਿੱਗ ਪਹਿਨਦੀ ਹੈ, ਵਾਲ ਮੋਢਿਆਂ 'ਤੇ ਰਿੰਗਾਂ ਵਿੱਚ ਡਿੱਗਦੇ ਹਨ।

660 ਸੋਮਾ, ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਬੂਟੀ (Asclepias gigantea), ਹੋਮਾ ਤੋਂ ਇੱਕ ਉਪਜ ਹੈ। ਪਰਸੀਆ, ਜਾਂ ਜੀਵਨ ਦਾ ਮਿਸਰੀ ਰੁੱਖ, ਸ਼ਾਇਦ ਬੈਲੇਨਾਈਟਿਸ ਏਜਿਪਟੀਆਕਾ ਸੀ।
661 ਸਵਾਸਤਿਕ, ਪੂਜਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ-ਸੰਪਰਦਾ, ਸਵਾਸਤੀ, ਪ੍ਰਤੀਕ, ਦੀ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਭਰੀ ਉਲਝਣ, ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਟਿੱਪਣੀ ਕੈਮੋਏਂਸ (ਅਧਿਆਇ iv 'ਭੂਗੋਲਿਕ') ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਬਰਨੌਫ (ਐਮਾਈਲ), ਲਾ ਸਾਇੰਸ ਡੇਸ ਹੇਲੀ-ਗਿਓਨਜ਼ ਵਿੱਚ, ਸਵਾਸਤੀ ਨੂੰ ਨਾਰੀ ਸਿਧਾਂਤ ਬਣਾਇਆ; ਅਤੇ ਪ੍ਰਮੰਥ, ਜਾਂ ਲੰਬਕਾਰੀ ਅੱਗ-ਸਟਿੱਕ, ਨਰ। ਜੇਕਰ ਪਵਿੱਤਰ ਅੱਗ (ਅਗਨੀ) ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਬਲੀਦਾਨ ਦੀਆਂ ਵੇਦੀਆਂ 'ਤੇ ਵਰਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਅਭਿਆਸ ਅਜੀਬ ਸੀ, ਅਤੇ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਜੀਵਨ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ: ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਲੀਨੀ ਜਾਣਦਾ ਸੀ (xvi. 77), ਜ਼ਾਲਮ ਦੋ, ਕਦੇ ਵੀ ਤਿੰਨ ਨਹੀਂ, ਅੱਗ-ਸਟਿੱਕ ਵਰਤਦਾ ਹੈ। ਸਵਾਸਤੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗਿਲੋਚੇ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਸਰਲ ਰੂਪ ਹੈ। ਵਿਲਕਿਨਸਨ (II. ਅਧਿਆਇ 9.) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਗਿਲੋਚੇ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਗੁੰਝਲਦਾਰ ਰੂਪ ਨੀਨਵੇਹ ਵਿੱਚ ਮਿਲੀਆਂ ਵਸਤੂਆਂ ਨਾਲੋਂ ਇੱਕ ਹਜ਼ਾਰ ਸਾਲ ਪੁਰਾਣੀ ਮਿਸਰੀ ਛੱਤ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਸਵਾਸਤੀ ਦੂਰ-ਦੂਰ ਤੱਕ ਫੈਲ ਗਈ, ਹਰ ਜਗ੍ਹਾ ਕੁਝ ਤਾਜ਼ਾ ਮਿਥਿਹਾਸਕ ਅਤੇ ਰਹੱਸਮਈ ਮਹੱਤਵ ਮੰਨਦੀ ਹੋਈ। ਯੂਰਪ ਦੇ ਉੱਤਰ ਵਿੱਚ ਇਹ ਫਾਈਲਫੋਟ ਜਾਂ ਬੈਸਾਖੀ ਵਾਲਾ ਕਰਾਸ ਬਣ ਗਿਆ।
662 ਮਿਸਰ ਵਾਂਗ, ਅੱਸ਼ੂਰ ਨੇ ਜਿਓਮੈਟਰੀ ਅਤੇ ਅਲਜਬਰਾ ਦੀ ਕਾਸ਼ਤ ਕੀਤੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਾਲੀਆ ਸਰਵੇਖਣਾਂ ਅਤੇ ਵੇਦੀ ਮਾਪਾਂ ਤੋਂ ਉਤਪੰਨ ਹੋਣਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਐਸਟ੍ਰੋਲੇਬ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਵਰਗ ਮੂਲ ਅਤੇ ਭਿੰਨਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਬਣਾਇਆ, ਜਿਸਦਾ ਭਾਜ 60 ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਦਸ਼ਮਲਵ ਅਤੇ ਡੂਡੇਸੀਮਲ ਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ ਦਾ ਇਕਲੌਤਾ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਸੀ। ਉਸਦੇ ਪਤਨ (ਈ.ਪੂ. 555) ਦੇ ਨਾਲ ਯੂਨਾਨ ਵਿੱਚ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਜਨਮ ਦਾ ਮੇਲ ਖਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਈ.ਪੂ. 500 ਬਾਰੇ ਲਿਖਣਾ ਆਮ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਅੱਸ਼ੂਰ ਦੇ ਲੋਕ ਜਾਦੂ ਅਤੇ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ ਵਿੱਚ ਮਹਾਨ ਸਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਜਨਮ-ਅਨੁਮਾਨ, ਕੁੱਤੇ-ਸ਼ੁੱਧ, ਆਦਿ।
663 ਦੁਬਾਰਾ ਮਿਸਰੀ। ਵਿਲਕਿਨਸਨ, II. ਅਧਿਆਇ vii.
664 ਸਭ ਤੋਂ ਨੇੜਲਾ ਸਥਾਨ ਕਾਕੇਸ਼ਸ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਿਸਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਯੁੱਗਾਂ ਵਿੱਚ ਥੋੜ੍ਹੀ ਜਿਹੀ ਸਪਲਾਈ ਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਲੇਅਰਡ (ਪੰਨਾ 191) ਮੰਨਦਾ ਹੈ ਕਿ ਟੀਨ ਫੋਨੀਸ਼ੀਆ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ; ਅਤੇ, 'ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਅਜਾਇਬ ਘਰ ਦੇ (ਅੱਸ਼ੂਰੀ) ਕਾਂਸੀ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਟੀਨ ਨੂੰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਲਗਭਗ ਤਿੰਨ ਹਜ਼ਾਰ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ, ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਟਾਪੂਆਂ ਤੋਂ ਨਿਰਯਾਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।'
665 'ਕੋਯੰਜਿਕ ਤੋਂ ਇੱਕ ਤਾਂਬੇ ਦਾ ਯੰਤਰ' (ਲੇਅਰਡ, ਪੰਨਾ 596) ਬਿਲਕੁਲ ਅਖੌਤੀ ਐਟਰਸਕਨ ਰੇਜ਼ਰ ਵਰਗਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਅਧਿਆਇ 9 ਵੇਖੋ।
666 ਲੇਅਰਡ, ਨੀਨਵੇਹ ਅਤੇ ਬੇਬੀਲੋਨ, ਪੰਨਾ 163।

667 ਅਧਿਆਇ 6 ਵੇਖੋ। ਉਹ ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰਦਾ ਹੈ (ਡਿਸਕਵਰੀਜ਼ ਇਨ ਦ ਰੂਇੰਸ ਆਫ਼ ਨੀਨਵੇਹ ਔਡ ਬੇਬੀਲੋਨ, ਪੰਨਾ 195): ਇਹ 3 ਫੁੱਟ 8 ਇੰਚ ਲੰਬਾ ਅਤੇ ਇੰਚ ਚੌੜਾ ਸੀ।
668 'ਅੱਸ਼ੂਰੀ ਲੋਕ ਮਨੁੱਖੀ ਸਿਰ ਵਾਲੇ ਬਲਦ ਨੂੰ ਕਾਰ 'ਤੇ ਰੱਖਦੇ ਹਨ,' ਲੀਵਰਾਂ ਅਤੇ ਰੱਸੀਆਂ ਨਾਲ (ਲੇਅਰਡ, ਪੰਨਾ 112), ਸਾਨੂੰ ਰਾਮਸੇਸ II ਦੀ ਮੂਰਤੀ ਦੀ ਯਾਦ ਦਿਵਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਲੋਕ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਭਾਰ ਹਿਲਾ ਸਕਦੇ ਸਨ। ਦੋਵਾਂ ਸਮਾਜਾਂ ਕੋਲ 'ਨੰਗੀ ਮਨੁੱਖੀ ਤਾਕਤ ਦਾ ਬੇਅੰਤ ਅਧਿਕਾਰ' ਸੀ।
669 ਡੈਮਿਨ, ਪੰਨੇ 293–94।
670 ਸਾਨੂੰ ਅਜੇ ਵੀ 'ਕੱਕੂ' (ਹਥਿਆਰ?) ਅਤੇ 'ਗਿਜ਼ਿਨ' (ਘੋਟਾਲੇਬਾਜ਼?) ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨੀ ਹੈ।
671 ਫੱਟੀਆਂ ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ 'ਦੋਹਰੀ ਤਲਵਾਰ ਦਾ ਤਾਰਾ' (ਕਾਕਬ ਗਿਰ-ਤਬ) 'ਹਮ-ਮਸਤੀ,' ਵੀ 'ਦੋਹਰੀ ਤਲਵਾਰ ਦਾ ਤਲਵਾਰ' ਪੜ੍ਹਦੇ ਹਾਂ।
672 'ਅਸ਼ੂਰ ਨੇ ਇੱਕ ਪੁੱਤਰ ਬਣਾਇਆ,' ਬੀ.ਸੀ. 673। ਅਸੀਰੀਅਨ ਖੋਜਾਂ, ਜੀ. ਸਮਿਥ ਦੁਆਰਾ (ਲੰਡਨ: ਸੈਮਪਸਨ ਲੋ, 1876)।
673 ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਉਹ ਬਰਸ ਨਿਮਰੂਦ, ਬੀ.ਸੀ. 1000 ਦੇ ਬੇਸ-ਰਿਲੀਫਾਂ ਵਿੱਚ, ਜੋ ਹੁਣ ਲੂਵਰ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਦਰਿਆਈ ਘੋੜਾ ਹੁਣ ਕਦੇ ਵੀ ਅਫਰੀਕਾ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ।
674 ਘੋੜਸਵਾਰਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਪੈਦਲ ਫੌਜਾਂ (ਲੇਅਰਡ, ਪੰਨਾ 55)। ਇਸ 'ਤੇ, ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਗੁੰਝਲਦਾਰ ਵਿਸ਼ਾ, ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਕਹਿਣ ਲਈ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਹੋਵੇਗਾ।
675 ਫ੍ਰੈਂਚ ਕ੍ਰਾਵੇਚ ਕਿੱਥੋਂ ਆਇਆ?
676 ਇਹ ਘਿਣਾਉਣਾ ਕੰਮ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅੱਸ਼ੂਰ ਦੇ ਸੇਮੀਰਾਮਿਸ (ਸਾ-ਅਮ-ਮੁ-ਰਾ-ਮਤ) ਤੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਦੂਰ-ਦੂਰ ਤੱਕ ਫੈਲਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਸਦੀ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਈਸਾਈ ਅਤੇ ਕੈਥੋਲਿਕ ਰੋਮ ਲਈ ਖੁਸਰਿਆਂ ਨੂੰ ਬਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਇਹ ਅਭਿਆਸ ਅਜੇ ਵੀ ਮਿਸਰ, ਤੁਰਕੀ ਅਤੇ ਪਰਸ਼ੀਆ ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਅੱਲ੍ਹਾ ਦੇ ਰਸੂਲ ਦੁਆਰਾ ਸਖ਼ਤੀ ਨਾਲ ਮਨ੍ਹਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।
677 ਕਰਨਲ ਹੈਨਬਰੀ ਨੇ ਇਸਨੂੰ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਅਜਾਇਬ ਘਰ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ। ਸ਼੍ਰੀ ਡਬਲਯੂ. ਸੇਂਟ ਚੈਡ ਬੋਸਕਾਵੇਨ ਦੁਆਰਾ ਨੋਟਸ, 6 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਿਆ ਗਿਆ: ਟ੍ਰਾਂਸ. ਸੋਸ. ਬਿਬ. ਆਰਕਿਓਲੋਜੀ, ਭਾਗ iv. ਭਾਗ II. 1876।
678 ਸ਼ਿਲਾਲੇਖਾਂ ਵਿੱਚ, ਨੇਬੋ ਇੱਕ ਸੁਨਹਿਰੀ ਕਾਨਾ ਜਾਂ ਡੰਡਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹੋਮਰਿਕ ਹਰਮੇਸ Xρυσóρραπις ਹੈ; ਉਹ ਭੂਤਾਂ ਨੂੰ ਹੇਡੀਜ਼ ਵੱਲ ਵੀ ਲੈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕਲਦੀਆਈ ਦੇਵਤੇ, ਮਿਸਰੀ ਵਾਂਗ, ਮ੍ਰਿਤਕ ਪੂਰਵਜ ਸਨ, ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਬਾਅਦ ਕੁਦਰਤੀ ਵਸਤੂਆਂ, ਅਨੂ (ਅਸਮਾਨ), ਬੇਲ (ਧਰਤੀ), ਹੀਆ (ਸਮੁੰਦਰ), ਇੱਕ ਵਿਸ਼ਾਲ ਅਤੇ ਵਿਭਿੰਨ

ਮਿਥਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਰੂਪਮਾਨ ਹੋਏ ਸਨ। ਸੂਰਜ, ਚੰਦਰਮਾ ਅਤੇ ਏਥਰ, ਬਾਬਲ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਤ੍ਰਿਏਕ ਸਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਯੂਨਾਨ ਦੇ ਚਥੋਨਿਕ ਦੇਵਤੇ, ਯੂਰੇਨਸ (ਮਿਸਰੀ ਉਰਨਾਸ), ਗਾਈਆ ਅਤੇ ਥੈਲਸਾ (ਅੱਸ਼ੂਰੀ), ਓਲੰਪਿਕ ਮਾਨਵ-ਰੂਪਵਾਦ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਨ। ਬੇਸ਼ੱਕ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਮਨੁੱਖੀ ਆਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਵਰਤਮਾਨ ਵਿੱਚ ਪੁਜਾਰੀ ਨੇ ਦੇਵਤਿਆਂ ਵਜੋਂ ਬ੍ਰਹਿਮੰਡ-ਕਾਵਿਕ ਕਾਰਨਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ, ਜੋ ਵਰਤਮਾਨ ਵਿੱਚ ਪੈਂਥੀਓਨ ਨੂੰ ਮਹਿਮਾਮਈ ਮਨੁੱਖਾਂ ਨਾਲ ਭਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਕਿਉਂਕਿ, ਮੈਂ ਦੁਹਰਾਉਂਦਾ ਹਾਂ, ਮਨੁੱਖ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਚੀਜ਼ ਦੀ ਪੂਜਾ ਕਰਦਾ ਹੈ - ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ।
679 ਜਾਰਜ ਸਮਿਥ। ਚੈਲਡੀਅਨ ਜੈਨੇਸਿਸ, ਪੰਨੇ 62, 95। 5 ਸਿਬਰੀ ਜਾਂ ਸਿਬੀਰੂ। ਮੈਂ ਇਸ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਸੰਭਾਵਿਤ ਉਤਪਤੀ ਮਿਸਰੀ Sf, ਸੈਫ਼, ਜਾਂ ਸੇਫ਼ਟ ਤੋਂ ਨੋਟ ਕੀਤੀ ਹੈ; ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਸਾਡੇ 'ਸਾਬਰੇ' ਨਾਲ ਸਮਾਨਤਾ ਹੈ।
680 ਬੁਡਿਲ (ਮਿਸਟਰ ਬੋਸਕਾਵੇਨ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ) ਈਸਾ ਪੂਰਵ 1350 ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਇਆ। ਉਸਨੇ ਉੱਤਰ-ਪੂਰਬੀ ਲੋਕਾਂ, ਨਾਰੀ ਅਤੇ ਗੁਟੀ, ਗੁਟੀਅਮ ਜਾਂ ਗੋਇਮ ਦਾ ਬਚਾਅ ਕੀਤਾ; ਉਸਨੇ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਉਸਾਰੀ ਵੀ ਕੀਤੀ, ਅਤੇ ਉਸਦਾ ਪੁੱਤਰ, ਵੁਲ-ਨਿਰਾਰੀ (ਵੁਲ ਮੇਰੀ ਉਮੀਦ ਹੈ), ਜਿਸਦੇ ਮਹਿਲ ਤੋਂ ਤਲਵਾਰ ਆਈ ਸੀ, ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਅੱਸ਼ੂਰੀ ਰਾਜਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹਾਨ ਸੀ। ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਅਜਾਇਬ ਘਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਲੰਮਾ ਸ਼ਿਲਾਲੇਖ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਸ਼ੂਰ ਦੇ ਮੰਦਰ ਵੱਲ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕਾਜ਼ਵੇਅ ਦੀ ਉਸਦੀ ਬਹਾਲੀ ਨੂੰ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।
681 ਲੇਅਰਡ ਇਸ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਵਕਾਲਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਫਾਰਸੀ ਅਤੇ ਹਿੰਦੂ ਲਗਭਗ 1500 ਈਸਾ ਪੂਰਵ ਇੱਕ ਸਾਂਝੇ ਕੇਂਦਰ ਤੋਂ ਵੱਖ ਹੋ ਗਏ ਸਨ। ਪਰ ਉਹ ਕਿਹੜੇ ਹਿੰਦੂਆਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹੈ? ਯਕੀਨਨ 'ਟੂਰਾਨੀਅਨ' ਕਬੀਲਿਆਂ ਦੀ ਨਹੀਂ, ਜੋ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਪ੍ਰਵਾਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪ੍ਰਾਇਦੀਪ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ।
682 ਯੂਨਾਨੀਆਂ ਨੇ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ ਧੁਨੀ ਦੇ ਕੁਰੂਸ਼ ਨੂੰ ਕਾਇਰੋਸ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ। 683 ਮੀਡੀਆ ਉੱਤਰ-ਪੱਛਮੀ ਪਰਸ਼ੀਆ ਸੀ, ਅਰਮੀਨੀਆ ਤੋਂ ਅਜ਼ਰਬਾਈਜਾਨ ਤੱਕ, ਕੈਸਪੀਅਨ ਦੇ ਦੱਖਣ ਵਿੱਚ। 'ਮਹਾਨ ਅਰਮੀਨੀਆ' ਵਿੱਚ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਜਾਰਜੀਆ ਅਤੇ ਅਬਖਾਸੀਆ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਸਲੀ ਨਾਮ ਮੈਂਡਾ ਜਾਂ ਮਾਡਾ ਤੋਂ ਯੂਨਾਨੀ ਮੈਂਟੀਨ ਅਤੇ ਮੈਟੀਨ ਆਏ। (ਬਿਬ. ਆਰਕੋਲੋਜੀ, 9 ਨਵੰਬਰ, 1882 ਦੇਖੋ।)
684 ਹੇਰੋਦੇਸ। i. 136, 138, ਆਦਿ। ਸਾਰੇ ਲੇਖਕ ਸਾਨੂੰ ਭਰੋਸਾ ਦਿਵਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਮਿਸਰੀ ਅਤੇ ਫਾਰਸੀ, ਚੀਨੀ ਅਤੇ ਹਿੰਦੂ (ਮਾਰਕੋ ਪੋਲੋ), ਸੱਚ ਬੋਲਣ ਵਾਲੀਆਂ ਨਸਲਾਂ ਸਨ ਜੋ ਝੂਠ ਨੂੰ ਨਫ਼ਰਤ ਕਰਦੇ ਸਨ। 'ਸੱਚ ਕਿੰਨਾ ਮਿੱਠਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ!' ਇੱਕ ਨੀਲ-ਨਿਵਾਸੀ ਨੇ ਕਿਹਾ। ਕਾਰਪੇਂਟ੍ਰਾਸ ਸ਼ਿਲਾਲੇਖ ਵਿੱਚ ਲੇਡੀ ਤਾ-ਬਾਈ ਨੇ 'ਕਿਸੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਝੂਠ ਨਹੀਂ ਬੋਲਿਆ।' ਤਿੰਨ-ਭਾਸ਼ੀ ਬੇਹਿਸਟਨ ਸ਼ਿਲਾਲੇਖ (ਈ.ਪੂ. 516) ਵਿੱਚ

ਦਾਰਾ ਰਾਜਾ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ, 'ਤੂੰ ਜੋ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰਾਜਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਆਦਮੀ ਜੋ ਝੂਠਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਜੋ ਇੱਕ ਦੁਸ਼ਟ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਤਲਵਾਰ ਦੇ ਵਿਨਾਸ਼ ਨਾਲ ਤਬਾਹ ਕਰ ਦੇ' (ਕਾਲ. iv. ਪੈਰਾ. 14)। ਉਹ ਹੁਣ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਲਟ ਹਨ। ਜੰਗਲੀ ਕਬੀਲੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਬੇਦਾਵਿਨ, ਇਲਿਆਤ, ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਕੱਢੇ ਗਏ, ਅਜੇ ਵੀ ਪੁਰਾਣੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। 'ਕੋਰਾਗਰ ਦਾ ਸ਼ਬਦ' ਹਿੰਦੂ ਪ੍ਰਾਇਦੀਪ ਦੇ ਪੱਛਮੀ ਤੱਟ 'ਤੇ ਕਹਾਵਤ ਹੈ। ਮੈਂ ਇਸ ਗਿਰਾਵਟ ਦਾ ਕਾਰਨ ਵਿਆਪਕ ਵਪਾਰ, ਅਜਨਬੀਆਂ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਅਤੇ ਧਰਮ ਪਰਿਵਰਤਨ ਨੂੰ ਠਹਿਰਾਏ ਬਿਨਾਂ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਦਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਵਿਸ਼ਾ ਬਹੁਤ ਵਿਸ਼ਾਲ ਅਤੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪੰਨਿਆਂ 'ਤੇ ਨਜ਼ਰ ਮਾਰਨੀ ਵੀ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ; ਪਰ ਮੈਂ ਇਹ ਨੋਟ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਮੇਰੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਹਿੰਦੂ ਵਿਗੜ ਗਿਆ ਹੈ। 1845 ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਾਹੂਕਾਰ (ਵਪਾਰੀ) ਦੀਆਂ ਵਪਾਰਕ ਕਿਤਾਬਾਂ ਸਾਡੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈਆਂ ਸਨ। 1883 ਵਿੱਚ ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।
685 ਸਿਕੰਦਰ ਮਹਾਨ ਦੀਆਂ ਜਿੱਤਾਂ ਨੇ ਸੱਭਿਅਕ ਸੰਸਾਰ ਨੂੰ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਏਕਤਾ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਟਾਲਮੀਜ਼ ਨੇ, ਮਿਸਰ ਵਿੱਚ ਯੂਨਾਨੀ ਮੁਹਾਰਤ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਕੇ, ਉਸ ਸੰਪੂਰਨ ਸਹਿਣਸ਼ੀਲਤਾ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕੀਤੀ ਜੋ ਸੈਪਟੁਜਿੰਟ, ਮੈਨੇਥੋ ਅਤੇ ਬੇਰੋਸਸ ਦੁਆਰਾ ਸਾਬਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।
686 ਐਸਥਰ (ਅਮੇਸਟ੍ਰਿਸ) ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਵਿੱਚ ਮਸ਼ਹੂਰ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਦੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੇ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਨਿਸ਼ਾਨ ਹਨ। ਇਸ ਭਿਆਨਕ ਵਿਰਾਗੋ (ਈ.ਪੂ. 474) ਨੇ ਸ਼ੂਸ਼ਨ ਵਿੱਚ 800 ਆਦਮੀਆਂ ਅਤੇ ਸੂਬਿਆਂ ਵਿੱਚ 7,500 ਆਦਮੀਆਂ ਦਾ ਕਤਲੇਆਮ ਕੀਤਾ। ਜ਼ਰਕਸੀਜ਼ (ਖਸ਼ੇਰਸ਼ੇ) ਦੇ ਪਹਿਲਵੀ ਨਾਮ ਤੋਂ, ਸੰਭਵ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਸੀਂ ਆਧੁਨਿਕ ਸਿਰਲੇਖ, 'ਸ਼ਾਹ' ਅਤੇ 'ਸ਼ਾਹਨਸ਼ਾਹ' ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।
687 ਇਸ ਲਈ, ਸ਼ਾਇਦ, ਪਖਤੂ ਜਾਂ ਪਸ਼ਤੂ, ਅਫਗਾਨ ਭਾਸ਼ਾ, ਫਾਰਸੀ ਕਿਸਮ ਦੀ ਇੱਕ ਪੁਰਾਣੀ ਅਤੇ ਸਖ਼ਤ ਉਪਭਾਸ਼ਾ।
688 ਦੱਖਣੀ ਅਮਰੀਕੀ ਲੱਸੋ ਨੂੰ, ਬੇਸ਼ੱਕ ਘੋੜੇ 'ਤੇ, ਤਲਵਾਰ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਖੜ੍ਹਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਰਜਨਟੀਨਾ ਗਣਰਾਜ ਵਿੱਚ ਇਸ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਕਤਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਪੀੜਤ ਨੂੰ ਅਣਜਾਣੇ ਵਿੱਚ 'ਠੱਗ' ਕੇ ਮੌਤ ਦੇ ਘਾਟ ਉਤਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਕਹਿਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਕਿ ਲੱਸੋ ਮਿਸਰ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਮਸ਼ਹੂਰ ਸੀ (ਵਿਲਕ. i. 4), ਜਿੱਥੇ ਇਸਦੀ ਵਰਤੋਂ ਹਿਰਨ ਅਤੇ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਜੰਗਲੀ ਬਲਦ ਨੂੰ ਫੜਨ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਪਾਸ਼ਾ ਜਾਂ ਭਾਰਤੀ ਲੱਸੋ ਦਸ ਹੱਥ ਲੰਬਾ ਸੀ, ਜਿਸਦਾ ਇੱਕ ਹੱਥ ਘੇਰੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਫੰਦਾ ਸੀ। ਇਹ ਬਹੁਤ ਛੋਟੇ ਸਕੇਲਾਂ ਤੋਂ ਬਣਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਸੀਸੇ ਦੀਆਂ ਗੇਂਦਾਂ ਨਾਲ ਸਜਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ; ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ 'ਉੱਚ ਹਥਿਆਰ' ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਰੋਮਨ ਗਲੇਡੀਏਟਰਸ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 'ਲੈਕਵੇਟੋਰੇਸ'

ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਨੇ ਆਪਣਾ ਨਾਮ ਲੱਸੋ ਤੋਂ ਲਿਆ: ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ 'ਰੇਟੀਆਰੀ' ਨਾਲ ਉਲਝਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ।
689 ਏ.ਜੇ. xx. 7, ਸਕਿੰਟ 10।
690 ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਅਧਿਆਇ (xii.) ਵਿੱਚ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਲਈ।
691 ਚੈਪ, ix.
692 ਸਰ ਰੌਬਰਟ ਕੇਰ ਪੋਰਟਰ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰਜੀਆ, ਪਰਸ਼ੀਆ, ਆਦਿ ਵਿੱਚ ਯਾਤਰਾਵਾਂ (1817-20)। ਹੋਰ ਚਿੱਤਰਕਾਰ ਹਨ ਲੇ ਬਰੂਇਨ, ਚਾਰਡਿਨ, ਨੀਬੁਹਰ, ਅਤੇ ਲੀਕ (ਐਥਨਜ਼, ii. ਪੰਨੇ 22-26)।
693 ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸਨੂੰ ਇੱਕ ਖੰਜਰ ਵਾਂਗ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਤਲਵਾਰ ਖੱਬੇ ਪਾਸੇ ਪਹਿਨੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ।
694 ਵਿਲਕਿਨਸਨ (ਮਿਸਰ, II. ਅਧਿਆਇ. v.) ਟਿੱਪਣੀ ਕਰਦੇ ਹਨ, 'ਜੇਕਰ ਮਿਸਰ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਧਰਮਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਕੋਈ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸਨੂੰ ਦੋਵਾਂ ਨਸਲਾਂ ਦੇ ਮੱਧ ਏਸ਼ੀਆ ਛੱਡਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਸਮੇਂ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ'; ਅਤੇ ਲੇਅਰਡ, ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਸ ਸਮੇਂ ਨੂੰ ਲਗਭਗ 1500 ਈਸਾ ਪੂਰਵ ਰੱਖੇਗਾ। ਮੈਂ ਫਿਰ ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਮਿਸਰੀ ਕਦੇ ਵੀ 'ਮੱਧ ਏਸ਼ੀਆ' ਤੋਂ ਆਇਆ ਸੀ, ਜਾਂ ਉਸਦਾ ਕਦੇ ਵੀ ਇਸ ਨਾਲ ਕੋਈ ਲੈਣਾ- ਦੇਣਾ ਸੀ, ਇਸ ਨੂੰ ਸੱਭਿਅਕ ਬਣਾਉਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ।
695 ਚੰਦਰਗੁਪਤ (ਸੈਂਡਰਾਕੋਟਸ?) ਈਸਾ ਪੂਰਵ 316; ਉਸਦਾ ਪੁੱਤਰ ਬਿੰਦੂਸਾਰ, ਈਸਾ ਪੂਰਵ 291; ਅਤੇ ਉਸਦਾ ਪੋਤਾ (ਧਰਮ) ਅਸ਼ੋਕ ਜਾਂ ਪ੍ਰਿਯਦਾਸੀ, ਈਸਾ ਪੂਰਵ 250-241, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੇ ਸਾਮਰਾਜ ਨੂੰ ਵੰਡਿਆ ਸੀ। ਟੋਪ ਸ਼ਾਇਦ ਫਾਲਿਕ ਇਮਾਰਤਾਂ ਹਨ।
696 ਮੈਂ ਇਸ ਤੱਥ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਾਂਗਾ ਕਿ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਕਲਾਸਿਕਾਂ ਅਤੇ ਮੱਧਯੁਗੀ ਭੂਗੋਲ ਵਿਗਿਆਨੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਪੂਰਬੀ ਅਫਰੀਕਾ ਨਾਲ ਉਲਝਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਮਿਓਸੀਨ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਸ਼ਾਇਦ ਬਾਅਦ ਦੇ ਯੁੱਗਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਮਹਾਂਦੀਪਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧਾਂ ਦੇ ਬਚਾਅ ਵਜੋਂ ਦੇਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
697 ਹੋਰੇਸ ਹੇਮੈਨ ਵਿਲਸਨ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਲੇਖ 'ਔਨ ਦ ਆਰਟ ਆਫ਼ ਵਾਰ ਐਜ਼ ਨੋਨ ਟੂ ਦ ਹਿੰਦੂਸ' ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ। ਧਨੁ (ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ: ਧਨੁਖ) ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਿਜ਼ਾਈਲ ਜਾਂ ਹਥਿਆਰ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਆਇਆ; ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਧਨੁਰਵਿਦਿਆ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਸਾਰੇ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦਾ ਗਿਆਨ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ। ਧਨੁਖ ਦਾ ਨਾਮ ਵੀ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ; ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਵਿਸ਼ਨੂੰ ਦੇ ਧਨੁਖ ਨੂੰ ਸ਼ਾਰੰਗਾ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ (ਓਪਰਟ, ਪੰਨਾ 77)।
698 ਕਮਾਂਡਰ-ਇਨ-ਚੀਫ਼ ਨੇ ਹਰ ਮਹੀਨੇ ਚਾਰ ਹਜ਼ਾਰ ਵਾਰਵਾ (ਸੋਨੇ ਦੇ ਸਿੱਕੇ) ਕੱਢੇ। ਪ੍ਰੋ. ਓਪਰਟ, ਸੱਚੇ ਜਰਮਨ ਭੋਲੇਪਣ ਨਾਲ, ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ (ਪੰਨਾ 8), 'ਜੇਕਰ ਤਨਖਾਹਾਂ ਦਾ ਇਹ ਪੈਮਾਨਾ ਸਹੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਤਨਖਾਹਾਂ ਸੱਚਮੁੱਚ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਸਨ, ਤਾਂ ਕੋਈ ਇਹ

ਸੋਚਣ ਲਈ ਝੁਕਾਅ ਰੱਖੇਗਾ ਕਿ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ਾਲ ਸੋਨੇ ਦੀ ਮੁਦਰਾ ਮੌਜੂਦ ਸੀ।' ਇਹ ਦੇਸ਼ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਸੋਨੇ ਦੀਆਂ ਖਾਣਾਂ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕੀਤਾ, ਇਹ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਦੁਬਾਰਾ ਖੋਲ੍ਹੀਆਂ ਗਈਆਂ ਵਿਨਾਦ ਅਤੇ ਹੋਰ ਖੁਦਾਈਆਂ ਦੁਆਰਾ ਸਾਬਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਅਸੀਂ ਸਿੱਕਿਆਂ 'ਤੇ ਕਾਫ਼ੀ ਸ਼ੱਕ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ; - ਘੱਟੋ ਘੱਟ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇੱਕ ਸਿੱਕਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ।
699 ਮੈਂ ਹੁਣ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਗੁਸਤਾਵ ਓਪਰਟ, ਔਨ ਦ ਵੈਪਨਜ਼ ਐਂਡ ਸੀ. ਆਫ਼ ਦ ਐਨਸ਼ੀਅਨ ਹਿੰਦੂਜ਼ (ਲੰਡਨ: ਟ੍ਰਾਈਬਨਰ, 1880) ਤੋਂ ਉਧਾਰ ਲੈ ਰਿਹਾ ਹਾਂ। ਬਦਕਿਸਮਤੀ ਨਾਲ ਇਹ ਕੰਮ ਚਿੱਤਰਾਂ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਹੈ। ਇਸਦਾ ਮੁੱਖ ਕਸੂਰ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਇਸਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ, ਸ਼ੁਕਰਾਣਿਤੀ (ਪੰਨਾ 43); ਨੈਸ਼ੇਧ (ਪੰਨਾ 69), ਅਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪਗੋਡਾ ਜੋ ਹਥਿਆਰ ਦਿਖਾਉਂਦੇ ਹਨ (ਪੰਨਾ 76) ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਦੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਅਸੰਤੋਸ਼ਜਨਕ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਮਾਨਵਾਦ-ਹਰਮਸ਼ਾਸਤਰ, ਜਾਂ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਆਫ਼ ਮੀਨੂ (ਹਲਹੇਦ, ਪੰਨਾ 53), 'ਅੱਗ ਨਾਲ ਬਲਦੇ ਡਾਰਟਸ' ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਇੱਕ ਮਸ਼ਹੂਰ ਮਿਜ਼ਾਈਲ, ਪਰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਹਥਿਆਰਾਂ ਨਾਲ ਉਲਝਣ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਅਤੇ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਆਪਣੇ ਅਸਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਤੁਲਨਾਤਮਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਧੁਨਿਕ ਹਨ।
700 ਪ੍ਰੋ. ਓਪਰਟ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਸਬ-ਡਿਵੀਜ਼ਨਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਦਿੰਦੇ ਹਨ; ਅਤੇ, ਉਸੇ ਸਮੇਂ, ਹਿੰਦੂ ਬੇਤੁਕੀਤਾ ਦਾ ਇੱਕ ਸਬਕ ਦਿੰਦੇ ਹਨ (ਪੰਨਾ 11)।
701 ਇੱਥੇ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਅਸਲੀ ਭਾਰਤੀ ਕਲਪਨਾਸ਼ੀਲਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਫੈਸ਼ਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇੱਕ ਪੱਛਮੀ ਮਾਨਵ-ਰੂਪੀ ਧਨੁਸ਼ ਦਾ ਵਿਚਾਰ!
702 ਪ੍ਰੋ. ਓਪਰਟ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਨੀਤੀਪ੍ਰ-ਕਸ਼ਿਕਾ ਦੀ ਤੀਜੀ ਕਿਤਾਬ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖੜਗ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਹੈ। ਸ਼ੁਕਰਾਣਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਦੋ ਹੱਥਾਂ ਵਾਲੀ ਤਲਵਾਰ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਛੇ ਫੁੱਟ ਲੰਬੀ ਹੈ। ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਇਸਦਾ ਅਨੁਵਾਦ 'ਬ੍ਰੋਡਸਵਰਡ' ਕਰਦੇ ਹਨ।
703 ਉਹ ਦਸਵੀਂ ਅਤੇ ਤੇਰ੍ਹਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਓਵੀਡੀਅਨ ਰਚਨਾ ਲਿਖੀ। ਇੱਕ ਅਨੁਵਾਦ ਹੁਣ ਲੰਡਨ ਅਤੇ ਬਨਾਰਸ ਦੀ ਹਿੰਦੂ ਕਾਮ-ਸ਼ਾਸਤਰ ਸੋਸਾਇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਛਾਪਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ (ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ)।
704 ਇਤਾਲਵੀ ਸ਼ਬਦ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਤੀਨੀ ਸਟਿਲਸ, ਜਾਂ ਸਟਾਈਲਸ (στûrλos) ਦਾ ਛੋਟਾ ਜਿਹਾ ਸ਼ਬਦ ਹੈ। ਡੈਗਰ (ਜਰਮ. ਡੌਲਚ) ਕੇਲਟਿਕ ਡੈਗ, ਬਿੰਦੂ ਤੋਂ ਆਇਆ ਹੈ। ਡੇਗਨ, ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਹਥਿਆਰ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਯੋਧਾ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ; ਇਸ ਲਈ ਐਂਗਲੋ-ਸੈਕਸ। ਥੈਗਨ ਅਤੇ ਸਾਡਾ ਥੇਨ।

705 ਸਟ੍ਰਾਬੋ (xv. 1, § 66) ਭਾਰਤੀ ਤਲਵਾਰ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਹੱਥ (= ਸਾਢੇ ਚਾਰ ਫੁੱਟ) ਲੰਬਾ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ; ਅਤੇ ਅਲੈਗਜ਼ੈਂਡਰੀਨ ਡੇਅ ਦੇ ਯੂਨਾਨੀ ਦੋ-ਹੱਥਾਂ ਵਾਲੀਆਂ ਤਲਵਾਰਾਂ ਅਤੇ ਪੈਰਾਂ ਨਾਲ ਧਨੁਸ਼ ਖਿੱਚਦੇ ਹਨ। 2 ਰੋਟੇਰੋ, ਪੰਨਾ 115।
706 ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਲਟ ਹੈ। ਵਿਸ਼ਾਲ ਬਾਜ਼, ਜੋ ਕਿ ਕੁੱਕਰੀ ਦੀ ਇੱਕ ਅਤਿਕਥਨੀ ਹੈ, ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਅਜਾਇਬ ਘਰ ਵਿੱਚ ਦੇਖੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਿਸਦੇ ਇੱਕ ਤਲਵਾਰ 'ਤੇ ਪਾਲੀ ਅੱਖਰ ਉੱਕਰੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਵੱਡੇ ਹਥਿਆਰ ਬਲੀਦਾਨ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਜਾਂਦੇ ਸਨ; ਅਤੇ ਨੀਵੀਂ ਜਾਤੀ ਦੇ ਮਹਾਰ ਅਜੇ ਵੀ ਕਾਲੀ ਨੂੰ ਭੇਟ ਕੀਤੀਆਂ ਮੱਝਾਂ ਦੇ ਬਾਜ਼ਾਂ ਨਾਲ ਸਿਰ ਕਲਮ ਕਰਦੇ ਹਨ।
707 ਉਹ ਲਗਾਤਾਰ ਮਹਾਂਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਪਹਿਲੀ ਕਿਤਾਬ ਵਿੱਚ। 708 ਕੁਝ ਲੇਖਕ ਰੋਮਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸ਼ਤਰੰਜ ਲੱਭਣ ਲਈ ਦ੍ਰਿੜ ਹਨ, ਅਤੇ ਪੀਸੋ ਦੇ ਪੈਨੇਗਿਰਿਕ ਅਤੇ ਲੈਟਰਨਕੁਲੀ ਦੇ ਖੇਡ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਜੇ ਅਜਿਹਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸ਼ਤਰੰਜ ਵਾਲੇ ਕਿੱਥੇ ਹਨ? ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਾਣੇ-ਪਛਾਣੇ ਲੇਖਕ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੰਕੇਤ ਅੰਨਾ ਕੋਮਨੇਨਾਸ ਅਲੈਕਸਿਆਸ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਪਹਿਲੇ ਧਰਮ ਯੁੱਧ ਨੇ ਪੂਰਬੀ ਅਤੇ ਪੱਛਮੀ ਦੁਨੀਆ ਨੂੰ ਮਿਲਾ ਕੇ ਕੁਝ ਚੰਗਾ ਕੀਤਾ ਸੀ।
709 ਸਥਾਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਪੰਨਾ 61।
710 ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਬਰਮਾ ਵਿੱਚ ਖੇਡ (ਲੰਡਨ: ਚੈਪਮੈਨ ਅਤੇ ਹਾਲ, 1879)।
711 ਲਿਬ. ii. ਕੈਪ. 53.
712 ਮਸ਼ਹੂਰ ਘੇਰਾਬੰਦੀ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਪੁਰਾਣੀ ਤਾਰੀਖ ਈਸਾ ਪੂਰਵ 1370 ਹੈ (ਜਸਟਿਨ, ਅਰੁੰਡੇਲੀਅਨ ਸੰਗਮਰਮਰ ਵਾਂਗ, ਈਸਾ ਪੂਰਵ 1184 ਦਿੰਦਾ ਹੈ), ਅਤੇ ਨਵੀਨਤਮ ਈਸਾ ਪੂਰਵ 724–636 ਹੈ। ਟ੍ਰੌਏ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਅਵਸ਼ੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਪਾਉਂਦੇ ਹਾਂ (ਪੰਨਾ 123) ਕਿ ਸ਼ਹਿਰ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਲਈ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਉਮਰ ਈਸਾ ਪੂਰਵ 1400 ਹੈ; ਕਿ ਯੁੱਧ ਛੇ ਰਾਜਿਆਂ ਦੇ ਰਾਜ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੋਇਆ ਸੀ (ਪੰਨਾ 27), ਮੰਨ ਲਓ ਦੋ ਸਦੀਆਂ, ਜਾਂ ਈਸਾ ਪੂਰਵ 1200 ਵਿੱਚ; ਅਤੇ ਕਿ ਹੋਮਰ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਵਿਨਾਸ਼ ਤੋਂ 200 ਸਾਲ ਬਾਅਦ (ਪੰਨਾ 91), ਜਾਂ ਈਸਾ ਪੂਰਵ 1000 ਵਿੱਚ ਜੀਉਂਦਾ ਰਿਹਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੇਰੋਡੋਟਸ ਅਤੇ ਡਾ. ਸ਼ਲੀਮੈਨ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਹਨ; ਪਰ ਅਜਿਹੇ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਕੀ ਸੰਭਵ ਸਹਿਮਤੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ?
713 ਕੀ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਮਝਦਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ 'ਹੁਣ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ'? 4 ਡਾ. ਸਕਲੀਮੈਨ, ਇਲਿਆਸ।
714 ਅਰਬ, ਜਾਂ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਕੁਰਾਨ ਪੜ੍ਹਨ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਯੂਨਾਨ ਵਾਂਗ ਹੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸਦੇ ਦੋ ਵੱਖਰੇ ਤਰੀਕੇ ਹਨ: ਅਸ਼ਲੀਲ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਅਪਵਿੱਤਰ ਕਿਤਾਬ ਹੋਵੇ; ਅਤੇ ਵਿਦਿਆ ਵਾਲਾ (ਕਿਰਆਤ), ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਸੱਤਰ ਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ ਹਨ। ਹਿੰਦੁਸ ਇੱਕ ਸਮਾਨ ਕਲਾਤਮਕ ਸੋਧ ਨਾਲ ਪਾਠ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਹੇਲੇਨੀਜ਼ ਜਾਂ ਤਾਂ ਆਪਣੇ

□□□ □□□□□□□□, □□□□□ □□□ □□□□□□□, □□ □□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□□□ □□□□□□□ □□□□□ □□, □□□ □□□□□□ □□□□□□□ □□□ □□□□□□□□ □□ □□ □□□□□□ □□□ □□ □□□□□□ □□□□□□ □□ □□□□□□□ □□□□□□ □□, □□ □□□□□□□ □□□□□□ □□□□□□□□□ □□□□□□□ □□□ □□ □□ □□□□□ □□□ □□□□□□□ □□□ □□ □□□□□□□□□ □□ □□□□□ □□□ □□ □□□ □□□□□□, □□□□□ □□□□□□ □□□ □□ □□□□□□□□□□ □□□ □□ □□□□□ □□□ □□□□□□□ □□□□□ □□ □□□□□□□□ □□ □□□□□□□ □□□ □□□□□□ □□□□□□□ □□□□□□□□□ □□□ □□□□□□□

715 □□□□□□ □□□ □□□ □□□□□□□□ □□ □□□□□ □□□□□□ □□□□□□ □□, □□□, □□□□□□ □□□ □□□□□□ (Il. xviii. 477, □□□ Od. iii. 434-5)□

716 viii. 14; ix. 41. [3] xxxv. 12 , 43 .

717 □□□□□□ □□ δέσμοι, □□□□□ □□□ □□□; ἧλοι, □□□□□□; περοναι, □□□□, fibulæ; □□□ κέντρα, □□□ (Il. xviii. 379; xi. 634; Pausanias xi. 16)□ [5] iii. 2.

718 6. viii. 20. □□□□□□□□□□ □□□□□ □□□ □□□ □□□, '□□□□□□□□ □□ □□,' □□□□□□ □□□□□□□, □□□ □□□□□ □□ □□□□□□ □□□□□□, ἀϊδής—□□□□□□□ □□ □□□ □□□□□□□ '□□□□□□□-□□□', □□□□□□□ □□ □□□□□ □□□□□ □□□□□□ □□□□□; □□□. □□□. □□□□□□□. □□□ ii. □□□ i. □□□□□ 188□

719 □□□□. □□□. 1.

720 □□□□□□ □□ □□□□□□□ □□□□ χαλκεόφωνος □□□□□□ □□, □□ □□ □□□□□□□ □□□□□□ □□□□□ □□ (Il. v. 785)□ □□□□□□ □□□□□□□ (Il. v. 785) □□□ □□□ □□□□□□□ (□□□□. 311) □□□ □□□□□□□□ □□□ □□□□□□ □□□□□□ □□□

721 □□□□□□ III 425.

722 □□□□□□□ □□, □□□□□□□□ □□□□ □□□□□□□□□□, □□□□□□□□□ □□□□ □□□□□□□□□□ □□□□□□ (□□□□□□. □□□. ii. 117) □□ □□□□□, □□□□□□□ □□□□ □□□□ □□□□□ □□ □□□□ □□□□□ □□□□□□□□ □□□□□ □□ □□, □□□□□ □□□□□□□□□ □□ '□□□□□□□ □□□□□' □□ □□□□□ □□□□ □□ □□□□ □□□□□□□□ □□□□□ □□, □□□□□□□□ □□□□□□□ □□□□□ □□□□ □□□□□□□□ □□□□□□ □□□□□□□ □□□□□ □□□□□□□□□ □□□□□□ □□□□ □□; □□□□ □□ □□□□□□ □□□□ □□□□ □□□□□ □□ □□□□-□□□□□ □□□□□□□□ □□□□ □□□□□□ □□ □□□□□□□□, □□□□□ 13 □□□□□□ '□□□□□' □□□□ □□□□ □□□□ □□□□□ □□ □□□□□□ □□□□ □□ □□□□□ □□□□□□ □□□□

723 □□. □□□□□□ (□□□□□□, □□□□□ 15) □□. □□□□ □□ □□□□□□ □□ □□□□□□ □□□□□□ □□ □□ □□□□-□□□□□ □□ -□□□□□ □□□□□□ □□□□ (conf. œs, œris) □□ □□□□ □□□□ □□□□ □□□□ □□□□ □□□□□□ (□□□□□, □□□□□ 5), □□ □□□□□□□ □□ ἀστὴρ (□□□□ □□□□□), □□□□□□□ □□□□□□□, □□□□ □□□□□□□□□ □□□□□ □□□□ □□□□□□□□ □□□□□ □□□□ □□□□□□□ □□□□□ □□□□

724 ਓਡੀ. ਨੌਂ. 391.

725 ਇਹ 'ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਅਨੁਵਾਦ' ਦੀ ਇੱਕ ਉਚਿਤ ਉਦਾਹਰਣ ਹੈ। ਹੋਮਰ ਜੋ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਉਹ ਹੈ: ਇੱਕ ਲੁਹਾਰ ਵਾਂਗ, ਇੱਕ ਭਾਰੀ ਕੁਹਾੜੀ ਜਾਂ ਜੰਗੀ ਕੁਹਾੜੀ
ਠੰਡੇ ਪਾਣੀ ਵਿੱਚ ਡੁਬੋ ਕੇ ਇੱਕ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਚੀਕ-ਚਿਹਾੜਾ ਅਤੇ ਥੁੱਕ-ਟੁੱਕ,
ਗੁੱਸੇ ਨੂੰ ਬੁਝਾਉਣਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਲੋਹੇ ਦੀ ਤਾਕਤ ਅਤੇ ਸਟੀਲੀਕਰਨ ਇਹੋ ਹੈ।
ਜਵਾਬ ਇਹ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਹੋਮਰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਕਹਿੰਦਾ; ਅਤੇ ਇਸ ਜਵਾਬ ਦਾ ਮੇਰਾ ਕੋਈ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਹੈ।
726 ਹੇਸ. ਓਪੇਰਾ, 174, ਵਰਗ.

2
Ibid. ix. 366.
727 xi. 34, 35, ਅਤੇ ਸੀ.
728 ਡਾ. ਸ਼ਲੀਮੈਨ ਯਕੀਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਕਵਚਨ ਹਨ ਜਦੋਂ ਹੋਮਰਿਕ ਸਾਈਨਸ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ 'ਕਾਂਸੀ' (ਮਾਈਸੀਨੋ ਦੀ ਪ੍ਰਸਤਾਵਨਾ, ਪੰਨਾ x.) ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮਿਲਿਨ (ਮਿਨਰਾਲੋਜੀ ਹੋਮੇਰਿਕ) ਇਸਨੂੰ ਟੀਨ ਮੰਨਦਾ ਹੈ। ਪਲੀਨੀ ਦਾ 'ਸਾਈਨਸ' (xxxvii. 38) ਲੈਪਿਸ ਲਾਜ਼ੁਲੀ ਹੈ।

5 ਓਪੇਰਾ, 149; ਥੀਓਗ. 161, ਅਤੇ ਸਕੂਟ. 231। 729 ਅਰਗਾ, 742-43. 7

Il. xv 677. 8

xi. 629
730 ਸ਼ੀਲਡ। ਐੱਲ. 125–132. 10 ਸ਼ੀਲਡ। 216–224.
731 ਇਬ. ਉਸ ਘਿਣਾਉਣੀ ਕਾਢ, ਧਾਤ ਦੀ ਮਿਆਨ, ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਜਲਦੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਾਨੂੰ φ γανα καλ, μελ νδετα (Il. xv. 713) ਨੂੰ ਸਮਝਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਯੂਰਿਪ. ਫੋਨ. 1091 ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਕਰੋ। 'ਫਾਸਗਨਨ' ਬਾਰੇ ਹੋਰ ਵੀ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।
732 ਆਈ.ਐਲ. vii. 220. 13 ਆਈ.ਐਲ. iii. 292. 14 ਇਲ. v. 330.
733 xviii. 474 ਵਰਗ ਕਿਲੋਮੀਟਰ.

16 ਛੇਵਾਂ 236. 17 x. 1.
734 ਆਈ.ਐਲ. iv. 242, xiv. 479. 19 ਆਈ.ਐਲ. xi 385.
735 ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ, ਰੋਮਾਈਕ ਘ 'ਸਾਮੀ' ਘੈਨ ਦਾ ਇੱਕੋ-ਇੱਕ ਆਧੁਨਿਕ ਯੂਰਪੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਹੈ, ਜਿਸਨੂੰ ਫਰਾਂਸੀਸੀ ਲੇਖਕਾਂ ਨੂੰ R ਦੁਆਰਾ ਲਿਪੀਅੰਤਰਿਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ: ਉਦਾਹਰਨ ਲਈ, ਗਜ਼ਵੇ ਲਈ ਰਜ਼ੀਆ।
736 ਪਰਸੀਅਸ ਦੀ ਫੌਜ ਵਿੱਚ ਵੀ ਸਾਨੂੰ ਲਿਵੀ (xliv. 40) ਦੁਆਰਾ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਥ੍ਰੇਸੀਅਨ ਪਹਿਲਾਂ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ, ਭਾਰੀ ਭਾਰ ਵਾਲੀਆਂ ਤਲਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਲਹਿਰਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਮਾਰਚ ਕਰਦੇ ਸਨ।
737 xiii. 576,
738 xxiii. 307.

739 ਆਈ. 210, 220।
740 190 ਵਿੱਚ, ਇਸਨੂੰ ਫਾਸਗਨੋਨ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
741 ਦੂਜਾ. 45.
742 11.10.30,
743 ਆਧੁਨਿਕ ਅਫ਼ਰੀਕੀ ਲੋਕ ਅਜੇ ਵੀ ਲੋਹੇ ਦੇ ਬਲੇਡ ਵਿੱਚ ਰਿਵੇਟਾਂ ਵਾਂਗ ਚਪਟੇ ਸਿਰ ਵਾਲੇ ਸਟੱਡਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿੰਦੇ ਹਨ।
744 ਤੀਜਾ. 334.
745 ਦਸਵਾਂ 130.
746 xx. 475.
747 ਦਸਵਾਂ 335.
748 xviii. ਅੰਤ.
749 ਇਸ ਲਈ ਅਰਿਸਟੋਫੇਨਸ (ਕਲਾਊਡਸ, 1065) ਹੇਫਾਈਸਟੋਸ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਈ ਗਈ ਤਲਵਾਰ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦੇਵਤਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਪੇਲੀਅਸ ਨੂੰ ਅਟਲਾਂਟਾ ਦੇ ਪਰਤਾਵਿਆਂ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ ਲਈ ਇਨਾਮ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।
750 II. x. 256.
751 xv. 712–12.
752 ਇਲਿਆਦ xxiii. 824.
753 ਸੰਸਕ੍ਰਿਤਵਾਦੀ ਇਸਨੂੰ ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ σορ ਮੰਨਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਇਹ (asi), ਇੱਕ

ਤਲਵਾਰ ਤੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ; ਜਿੱਥੋਂ (ásik), ਇੱਕ ਤਲਵਾਰਬਾਜ਼ (Fick, Wörterbuch der indogernzanischen Grundsprache) ਹੈ। ਇਹ ਸ਼ਾਇਦ ε ρω ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਸਨੂੰ ਬਾਉਲਡਰਿਕ ਮੋਢੇ 'ਤੇ 'ਚਲਾਇਆ' ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
754 ਤੋਂ. xi. 24.
755 ਦ. xvi. 115.
756 xvi. 473.
757 ਬੀ.ਸੀ. ਚੌਦਵਾਂ 385.
758 ਇਲਿਆਡ ਦੇ ਆਪਣੇ ਚਿੱਤਰਾਂ ਵਿੱਚ, ਫਲੈਕਸਮੈਨ ਆਪਣੇ ਯੋਧਿਆਂ ਨੂੰ ਤਲਵਾਰ ਨਾਲ ਘੱਟ ਹੀ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਪੈਟ੍ਰੋਕਲਸ ਦੇ ਸਰੀਰ ਲਈ ਲੜਾਈ ਵਿੱਚ ਵੀ। ਇਹ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਕਲਾਕਾਰ ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਚੇਤਾਵਨੀ ਲੈਣਗੇ।
759 ਇਲ. xv. 256; ਅਪੋਲੋ ਲਈ ਭਜਨ ਵੀ, 396।

760 837।
761 ਓਡਸ. viii. 401–5.
762 ਓਡੀਜ਼। iv. 695।
763 ਲਾਈਨ 125।
764 ਓਡੀਸੀਅਸ ਆਈ. 180.
765 ਚੌਥਾ 83-4.
766 xi. 520. ਬਕਲੇ ਦੇ ਅਨੁਵਾਦ (ਬੈਲ, 1878) ਵਿੱਚ, χαλκóς ਦਾ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਅਨੁਵਾਦ 'ਸਟੀਲ' ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ (ਪੰਨੇ 62, 72, 198)। ਅਨੁਵਾਦਕ ਲਗਭਗ ਸ਼ਬਦਕੋਸ਼ਾਂ ਵਾਂਗ ਹੀ ਗੁੰਮਰਾਹਕੁੰਨ ਹਨ।
767 xxi. 3.
768 xxi. 10.
769 ਪੰਨਾ 230.
770 xxi. 127.
771 xvi. 295.
772 xix. 13.
773 x. 535, xxi. 34 ਅਤੇ 119, xxii. 329 ਅਤੇ c.
774 ਲਾਈਨ 40।
775 ਦ. vii. 187.
776 ਛੇਵਾਂ 169.
777 xiii. 28.
778 ਉਹ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਭਾਰਤ ਵਾਂਗ ਸੀਸੇ ਦੀਆਂ ਪਲੇਟਾਂ ਅਤੇ ਲਿਨਨ ਦੇ ਕੱਪੜਿਆਂ 'ਤੇ ਲਿਖਣ ਦਾ ਵੀ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦਾ ਹੈ; ਸ਼ਾਇਦ, ਨੂਮਾ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਨ।
779 ਪੰਨਾ 29.
780 ਸੱਤਵਾਂ 186.
781 ਕਸ਼ਤਰੇਨ (ਤਾਜ, ਰਾਜ) ਅਤੇ–ਪਾ (ਰੱਖਿਅਕ) ਤੋਂ। ਏਸ਼ੀਆ ਮਾਈਨਰ ਦੇ ਇਹ ਵਾਇਸਰਾਏ, ਜੋ ਕਈ ਵਾਰ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪ੍ਰਾਂਤਾਂ 'ਤੇ ਕਾਬਜ਼ ਹੁੰਦੇ ਸਨ, ਦੂਤਾਵਾਸ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੇ ਅਤੇ ਭੇਜਦੇ ਸਨ, ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਫੌਜਾਂ ਲਗਾਉਂਦੇ ਸਨ, ਅਤੇ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਮਹਾਨ ਰਾਜੇ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਯੁੱਧਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੇ ਸਨ (ਹੇਰੋਦ। iv. 165-7; ਥੂਸੀਦ। i. 115 &c.)।
782 ਨੌਂ. 62.
783 ਸੱਤਵਾਂ 64.

784 ਗ੍ਰੋਟ, ਯੂਨਾਨ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ, iii. 323.
785 ਇਸ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਗਲਤ ਅਨੁਵਾਦ 'ਸਕਿਮਿਟਰ' ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਹਥਿਆਰ ਹੈ ਜੋ ਆਪਣੇ ਮੌਜੂਦਾ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਅਲ-ਇਸਲਾਮ ਦੇ ਉਭਾਰ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦਾ ਹੈ।
786 ਰਾਵਲਿਨਸਨ ਦਾ ਹੇਰੋਡੋਟਸ, 60। ਵਿਦਵਾਨ ਟਿੱਪਣੀਕਾਰ ਮੂਲਰ, ਹਿਸਟ. ਗ੍ਰੋਕ. (iv. 429), ਐਮ. ਮਾਰਸੇਲਿਨਸ (xxxi. 2), ਜੋਰਨੈਂਡਸ (ਡੀ ਰੇਬ. ਗੇਟਿਸਿਸ, ਕੈਪ. xxxv.), ਨੀਬੂਹਰ ਦਾ ਸਿਥੀਆ (ਪੰਨਾ 46, ਈ. ਟ੍ਰ.), ਅਤੇ ਸੀ. ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਭਾਗ III. 60 ਵਿੱਚ, ਉਹ ਮਕਬਰੇ ਦਾ ਇੱਕ ਜ਼ਮੀਨੀ-ਯੋਜਨਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸਦੇ ਮੁੱਖ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਇੱਕ ਸੋਨੇ ਦੀ ਢਾਲ, ਇੱਕ ਕੋਰੜਾ, ਇੱਕ ਧਨੁਸ਼, ਇੱਕ ਧਨੁਸ਼-ਕੇਸ, ਪੰਜ ਮੂਰਤੀਆਂ ਅਤੇ ਇੱਕ ਲੋਹੇ ਦੀ ਤਲਵਾਰ ਵੀ ਸੀ। ਪਾਸੇ ਵਾਲੀ ਜਗ੍ਹਾ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਔਰਤ ਦੀਆਂ ਹੱਡੀਆਂ ਸਨ, ਇੱਕ ਡਾਇਡੇਮ ਅਤੇ ਸੋਨੇ ਅਤੇ ਇਲੈਕਟ੍ਰਮ ਵਿੱਚ ਗਹਿਣੇ ਸਨ। ਰੂਸ ਅਤੇ ਟਾਰਟਰੀ ਦੇ ਹੋਰ ਬੈਰੋਜ਼ ਨੇ ਚਾਲੀ ਪੌਂਡ ਭਾਰ ਵਾਲੇ ਸ਼ੁੱਧ ਸੋਨੇ ਦੀਆਂ ਚਾਦਰਾਂ 'ਤੇ ਆਰਾਮ ਨਾਲ ਲਾਸ਼ਾਂ ਦਿਖਾਈਆਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਕਾਂਸੀ ਦੇ ਹਥਿਆਰ ਅਤੇ ਗਹਿਣੇ ਰੂਬੀ ਅਤੇ ਪੰਨਿਆਂ ਨਾਲ ਸੈੱਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਹੇਰੋਡੋਟਸ ਦਾ ਸਕੈਲਪਿੰਗ ਦਾ ਵਰਣਨ (ποσκυθ ζειν, iv. 64) ਸਾਡੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਉੱਤਰੀ ਅਮਰੀਕੀ 'ਭਾਰਤੀ' 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ; ਅਤੇ ਗੇਟੇ ਦੇ ਦੇਵਤਾ ਜ਼ਾਲਮੋਕਸਿਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਦੂਤ ਭੇਜਣਾ (iv. 94), ਆਧੁਨਿਕ ਦਾਹੋਮ ਅਤੇ ਬੇਨਿਨ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਹੈ।
787 ਰਾਵਲਿਨਸਨ, iii. 54.
788 'ਮੰਗੋਲ' ਇੱਕ ਖਾਸ ਨਸਲ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ; ਇਸ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਗੈਰ-ਪੂਰਬੀ ਲੋਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।
789 ਚੌਥਾ 70.
790 ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਕ ਵਜੋਂ 'ਖੂਨ ਮਿਲਾਉਣ' ਦੀ ਇਹ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ, ਮੂਰਤੀ-ਪੂਜਕ ਅਫਰੀਕਾ ਦੇ ਸਾਰੇ ਯਾਤਰੀਆਂ ਲਈ ਜਾਣੂ ਹੈ। 7

ii. 2.
791 ਮਾਈਸੇਨੋ, ਆਦਿ (ਲੰਡਨ: ਮਰੇ, 1878)। ਇਹ ਅਫਸੋਸ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਸੁੰਦਰ ਅਤੇ ਮਹਿੰਗੀ ਕਿਤਾਬ ਨੂੰ ਬਲੋਟਿੰਗ ਪੇਪਰ 'ਤੇ ਛਾਪਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।
792 ਆਈ. 320.
794 ਨੌਂ. 29–31.
793 ਇਹ ਚਿੱਤਰ ਐਥਨਜ਼ ਤੋਂ ਖਰੀਦੀਆਂ ਗਈਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਤੋਂ ਹਨ।
795 ਪੰਨਾ 307।
796 ਟਰੌਏ, 330–31।
797 ਪੰਨਾ 279।

798 ਜਾਨਸ (ਪੰਨੇ 91, 92) ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਸ਼ੱਕ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਦਾ ਕਿ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਹਥਿਆਰ ਜੋ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਾਨਬੱਧ ਪੂਰਬੀ ਜਾਤੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਐਟ੍ਰੀਡਨ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਕੈਰੀਅਨ ਹਨ। ਇਹ ਕਬੀਲਾ ਲਗਭਗ ਤੇਰ੍ਹਵੀਂ ਸਦੀ ਈਸਾ ਪੂਰਵ ਵਿੱਚ ਮਿਥਿਹਾਸਕ ਰਾਜਾ ਮਿਨੋਸ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਏਜੀਅਨ ਦੀਪ ਸਮੂਹ ਉੱਤੇ ਫੈਲ ਗਿਆ, ਅਤੇ ਯੂਨਾਨ ਦੇ ਸਮੁੰਦਰੀ ਕੰਢੇ 'ਤੇ ਵੀ ਬਸਤੀ ਬਣਾ ਲਈ। ਹਾਈਮੇਟੋਸ, ਲਾਇਕਾਬੇਟੋਸ, ਆਦਿ ਵਰਗੇ ਸ਼ਬਦ ਕੈਰੀਅਨ ਮੰਨੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦੇਵਤਿਆਂ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਦੋਹਰੀ ਕੁਹਾੜੀ ਸੀ, ਜੋ ਮਾਈਸੀਨੇ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਆਮ ਸੀ; ਅਤੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਥੂਸੀਡਾਈਡਸ ਨੇ ਕਿਹਾ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਮੁਰਦਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਹਥਿਆਰਾਂ ਨੂੰ ਦਫ਼ਨਾਉਣਾ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਯੂਨਾਨ ਵਿੱਚ ਰਿਵਾਜ ਨਹੀਂ ਸੀ।
799 ਫਿਰ ਵੀ ਅਠਾਰਵੇਂ ਰਾਜਵੰਸ਼ ਵਿੱਚ ਮਿਸਰ ਨੂੰ ਸੋਲਡਰਿੰਗ ਆਇਰਨ ਬਾਰੇ ਪਤਾ ਸੀ। 800 ਇਹ ਸਥਿਤੀ ਪੂਰੇ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਦੇਖੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਜੁਗਾੜੀ ਬੱਕਰੀਆਂ ਨੂੰ ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋਣਾ ਅਤੇ ਲਹਿਰਾਉਣਾ ਸਿਖਾਉਂਦੇ ਹਨ।
801 ਹਾਲਾਂਕਿ, ਏਟਰਸਕਨਾਂ ਨੇ ਯਹੂਦੀਆਂ ਵਾਂਗ, ਲਾਸ਼ ਦੇ ਪੈਰ ਪੂਰਬ ਵੱਲ ਰੱਖ ਦਿੱਤੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਏਟਰਸਕਨ ਬੋਲੋਨਾ (ਪੰਨਾ 22) ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਲੇਖਕ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ, ਜਨਤਾ ਨੇ ਇਸ ਕਿਤਾਬ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਕੇ ਸਿਆਣਪ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ; ਇਸਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਕੀਮਤੀ ਹਿੱਸਾ, ਏਟਰਸਕਨ ਦੇ ਓਸਟੀਓਲੋਜੀਕਲ ਵੇਰਵੇ, ਇੱਕ ਬਿਹਤਰ ਕਿਸਮਤ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਸਨ ਅਤੇ, ਸ਼ਾਇਦ, ਇੱਕ ਅਸਫਲਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ। ਫਿਰ ਵੀ ਇਸਦਾ ਮੁੱਖ ਫਾਇਦਾ ਇੱਕ ਖਾਸ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਜਰਨਲ ਦੁਆਰਾ ਗੁੱਸੇ ਨਾਲ ਬਦਸਲੂਕੀ ਕਰਨਾ ਸੀ, ਜਿਸਦੀ ਆਮ ਜਗ੍ਹਾ (ਕੌਮਪਲੇਨ) ਪ੍ਰਤੀ ਝੁਕਾਅ ਉਸ ਸਭ ਦੀ ਨਿੰਦਿਆ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਆਮ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮੇਰੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਇਸ ਬਾਰੇ ਡਿਡੇਰੋਟ ਨਾਲ ਕਹਿ ਸਕਦਾ ਹਾਂ: 'ਸ਼ਾਇਦ ਉਹ ਮੈਨੂੰ ਮੇਰੇ ਹੱਕਦਾਰ ਨਾਲੋਂ ਵੱਧ ਸਿਹਰਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ; ਮੈਨੂੰ ਅਪਮਾਨਿਤ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਉਹ ਲੋਕ ਜੋ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਚਲਾਕ ਅਤੇ ਯੋਗ ਲੋਕਾਂ ਬਾਰੇ ਬੁਰਾ ਬੋਲਦੇ ਹਨ, ਮੇਰੇ ਬਾਰੇ ਚੰਗਾ ਬੋਲਣ ਲਈ ਆਪਣੇ ਦਿਮਾਗ ਵਿੱਚ ਲੈ ਲੈਂਦੇ ਹਨ।'
802 'ਮਾਈਸੀਨੀਅਨ ਧਾਤਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ' (ਪੰਨੇ 367–376, ਮਾਈਸੀਨੋ) ਵੇਖੋ। ਪਰ ਇਹ ਕਿਤਾਬ ਲਗਭਗ ਟਰੌਏ ਵਾਂਗ ਹੀ ਸਵੈ-ਵਿਰੋਧੀ ਹੈ।
803 ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਸ਼੍ਰੀ ਡਬਲਯੂ. ਜੇ. ਸਟੀਲਮੈਨ ਦੁਆਰਾ, ਇੱਕ ਯਾਤਰੀ ਅਤੇ ਵਿਦਵਾਨ। ਨਿਊਯਾਰਕ ਨੇਸ਼ਨ (18 ਅਗਸਤ) ਵਿੱਚ ਉਹ 'ਦਿ ਟਰੂ ਏਜ ਆਫ਼ ਦ ਮਾਈਕੇਨੇ ਫਾਈਂਡਜ਼' 'ਤੇ ਲਿਖਦਾ ਹੈ; ਅਤੇ, ਇੱਕ ਤਾਜ਼ਾ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਹ ਵਸਤੂਆਂ ਨੂੰ ਉੱਤਰ-ਕਲਾਸੀਕਲ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, 'ਸ਼ਾਇਦ ਪੰਜਵੀਂ ਅਤੇ ਦੂਜੀ ਸਦੀ ਈਸਾ ਪੂਰਵ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਸੇਲਟਸ ਦੀ ਇੱਕ ਬਸਤੀ ਦੇ ਦਫ਼ਨਾਉਣ ਦੇ ਸਥਾਨ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ।' ਇਸ ਸਿਧਾਂਤ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜੋ ਗੱਲ ਲੜਦੀ ਹੈ ਉਹ ਹੈ ਮਨੁੱਖੀ ਅਵਸ਼ੇਸ਼ਾਂ ਦਾ ਸਸਕਾਰ।

804 ਡਿਕਸ਼ਨਰੀਆਂ ਇਸ ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ σπ ω (ਖਿੱਚਣਾ) ਤੋਂ ਲੈਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਮਿਸਰੀ 'Sft' ਵਿੱਚ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ Σπ θη (dim. σπ θιον, ਰੋਮਿਕ ਵੀ, ਅਤੇ ਕਿਰਿਆ σπαθ ω = ਮੈਂ (ਹਥਿਆਰ) ਚਲਾਉਂਦਾ ਹਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਸਮੂਹ ਹੈ। Spáthe ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲੱਕੜ ਜਾਂ ਧਾਤ ਦਾ ਇੱਕ ਚੌੜਾ ਬਲੇਡ; ਦੂਜੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਜੁਲਾਹੇ ਦਾ ਸਪੈਟਲ ਜਾਂ ਸਪੈਡਲ, ਇੱਕ ਸਪੈਟੁਲਾ (ਲਾਤੀਨੀ ਟੇਲਾ); ਇੱਕ ਓਅਰ-ਬਲੇਡ, ਇੱਕ ਸਕ੍ਰੈਪਰ (ਘੋੜੇ-ਕਰਾਈ ਲਈ), ਅਤੇ ਇੱਕ ਚੌੜਾ ਤਲਵਾਰ। ਸਕਾਚਮੈਨ ਅਜੇ ਵੀ ਬੁਣਕਰ ਦੇ ਲਾਠ 'ਤੇ 'ਸਪੈਥ' ਲਗਾਉਂਦੇ ਹਨ (ਦ ਪਾਸਟ ਇਨ ਦ ਪ੍ਰੈਜ਼ੈਂਟ, ਪੰਨਾ 11), ਜੋ 'ਪੈਕਟੇਨ' ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੀ। ਇਹ ਟਰਟੂਲੀਅਨ (ਡੀ ਕਲਟ. ਫੈਮ. ਕੈਪ. xiii) ਵਿੱਚ ਕਾਰਨੀਫੈਕਸ ਲਈ ਅਤੇ ਬਨਸਪਤੀ ਵਿਗਿਆਨ ਵਿੱਚ ਫਲ ਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੀ ਸ਼ੂਟ ਲਈ ਵੀ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਵਿੱਚ ਐਂਗਲੋ- ਸੈਕਸਨ ਇਹ ਸਪੈਡ ਬਣ ਗਿਆ; ਆਈਸਲੈਂਡਿਕ ਸਪੈਡੀ, ਸਾਡਾ ਸਪੇਡ। ਲੈਟਿਨਾਂ (ਟੈਸੀਟ. ਐਨ. xii. 35; ਵੈਜੀਟ. ਡੀ ਰੇ ਮਿਲ. ii. 15) ਨੇ ਇਸਨੂੰ ਸਪੈਡਾ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ; ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਨਵ-ਲਾਤੀਨੀ ਐਸਪੀ ਅਤੇ ਏਪੀ, ਐਸਪਾਡਾ ਅਤੇ ਸਪੈਡਾ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਅਸੀਂ ਆਪਣਾ (ਸੂਟ) 'ਸਪੇਡ' ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਕੈਮੋਏਂਸ ਦੇ 'ਰਿਜੈਕਟਡ ਸਟੈਂਜ਼ਾਸ' (ਮੇਰੇ ਅਨੁਵਾਦ ਦੇ ਕੈਨਟੋ iv. ਭਾਗ ii. ਪੰਨਾ 437) ਵਿੱਚ 'ਮੈਟਲ ਡੀ ਐਸਪਾਡਾਸ' ਉੱਤੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਖੇਡ ਵੇਖੋ। ਇਸਨੂੰ ਹੋਰ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ; ਅਤੇ ਚੌਸਰ (ਨਾਈਟਸ ਟੀ. 1662) ਵਿੱਚ 'ਸਪਾਰਥ' ਇੱਕ ਜੰਗੀ ਕੁਹਾੜੀ ਹੈ:-
'ਉਸ ਕੋਲ ਵੀਹ ਪੌਂਡ ਵ੍ਹਾਈਟ ਹੈ।' ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਵਿਦਵਾਨ ਮੇਜਰ ਜਾਨਸ ਵੀ 'ਸਪੈਟਲ' ਤੋਂ 'ਸਪੈਥਾ' ਲਿਆ ਹੈ।
805 ਕਰਨਲ ਏ. ਲੇਨ-ਫੌਕਸ ਦੁਆਰਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, ਐਂਥ੍ਰੋਪ। ਕੋਲਾਜ ਪੰਨਾ 174।
806 ਮੈਂ ਇਸਦਾ ਵਰਣਨ Ossero (Trieste, 1877) ਵਿੱਚ Scoperte Antrapologiche ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਗੱਲ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਟੁੱਟ ਗਈ ਹੈ।
807 ਅਧਿਆਇ viii ਵੇਖੋ।
808 ਅਧਿਆਇ III ਵੇਖੋ। ਡੈਨੀਸਕੋ ਡੈਮਿਨ ਦਾ ਹੈਚੇਟ-ਯਾਤਾਘਨ ਹੈ, ਪੰਨਾ 397।
809 ਜਨਰਲ iii. 24; ਜ਼ੈਕ. xiii. 7; ਅਪੋਕਲਿਪ. i.
810 ਇੱਥੇ ਸਾਨੂੰ ਸੇਂਟ ਮਾਈਕਲ ਸੇਂਟ ਜਾਰਜ ਦਾ ਇੱਕ ਸਵਰਗੀ ਰੂਪ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਸੁਪਰਗਾ, ਟਿਊਰਿਨ ਦੇ ਵਾਲਟ ਵਿੱਚ, ਮੋਨਸੀਗਨੀਅਰ ਫਲੈਮਬਰਜ ਦੀ ਬਜਾਏ ਇੱਕ ਰੈਪੀਅਰ ਲੈ ਕੇ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
811 ਜ਼ੈਨੋਫੋਨ, ਡੀ ਆਰਸੀ ਸਮੀਕਰਨ xii. 11.
812 ਇੱਕ ਵਿਸ਼ਵਵਿਆਪੀ ਜਾਦੂਈ ਚਾਲ, ਜੋ ਕਿ ਮਿਸਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ ਜਾਪਦੀ ਹੈ। ਅਪੂਲੀਅਸ (ਗੋਲਡਨ ਐਸ, ਲਿਬ. i.) ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਰਕੂਲੇਟਰ ਜਾਂ ਘੁੰਮਣ ਵਾਲਾ ਜਾਦੂਗਰ ਇੱਕ

ਬਹੁਤ ਹੀ ਤਿੱਖੀ ਦੋ-ਧਾਰੀ ਘੋੜਸਵਾਰ ਚੌੜੀ ਤਲਵਾਰ ਨਿਗਲ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਘੋੜਸਵਾਰ ਦੇ ਬਰਛੇ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਅੰਤੜੀਆਂ ਵਿੱਚ ਦੱਬ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ 'ਥ੍ਰੇਸੀਅਨ ਜਾਦੂ' ਅਜੇ ਵੀ ਮਸ਼ਹੂਰ ਰਫਾਈ ਦਰਵੇਸ਼ਾਂ ਦੁਆਰਾ ਅਭਿਆਸ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
813 ਉਹ ਆਪਣੇ ਟੂਰ (i. p. 443) ਵਿੱਚ ਬਲੇਡ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ।
814 ਗਲਾਟੀਅਨ, ਕੈਲਟਿਕ ਗੌਲ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਡੈਲਫੀ (ਈ.ਪੂ. 279) ਵਿਖੇ ਆਪਣੇ ਨੇਤਾ ਬ੍ਰੇਨਸ ਦੇ ਵਿਨਾਸ਼ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੱਛਮੀ ਏਸ਼ੀਆ ਮਾਈਨਰ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ। ਫਲੋਰਸ (ii. 10) ਗੈਲੋ-ਗ੍ਰੇਸੀਅਨਾਂ ਨੂੰ 'ਗੌਲਾਂ ਦੇ ਮਿਲਾਵਟੀ ਅਵਸ਼ੇਸ਼' ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ: ਸਟ੍ਰਾਬੋ ਫ੍ਰੀਜੀਅਨਾਂ ਅਤੇ ਤਿੰਨ ਗਲਾਟੀਅਨ ਲੋਕਾਂ (iv. 1) ਵੱਲ ਵੀ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਮੀਅਨ। ਮਾਰਸੇਲ। ਸਾਨੂੰ ਦੱਸਦਾ ਹੈ (xv. ਕੈਪ. ix.), 'ਗਲਾਟੇ ਰੋਮਨ ਸ਼ਬਦ ਗੈਲੀ ਦਾ ਯੂਨਾਨੀ ਅਨੁਵਾਦ ਹੈ।' ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਕਬੀਲੇ ਸਨ, ਹਰੇਕ ਦੀ ਆਪਣੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਸੀ: ਪੇਸਿਨਸ ਵਿਖੇ ਟੋਲਿਸ-ਟੋਬੋਗੀ (= ਟੋਲੋਸਾ + ਬੋਈ); ਐਂਸਾਈਰਾ ਵਿਖੇ ਟੈਕਟੋਸੇਜ (ਐਕਵਿਟੇਨ ਦਾ), ਹੁਣ ਅੰਗੋਰਾ, ਉੱਨ ਅਤੇ ਬਿੱਲੀਆਂ ਲਈ ਮਸ਼ਹੂਰ; ਅਤੇ ਟ੍ਰੋਕਮੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਟੈਵੀਅਮ ਮੁੱਖ ਸ਼ਹਿਰ ਲਈ ਹੈ, ਪੂਰਬ ਵੱਲ ਪੋਂਟਸ ਦੀ ਸਰਹੱਦ 'ਤੇ ਸਥਿਤ ਸੀ। ਇਹ ਲੋਕ, ਗੌਲਸ, ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਵਾਂਗ, 'ਅਡਮੋਡਮ ਡੇਡਿਟਾ ਰਿਲੀਬਸ' (ਸੀਏਸ. ਬੀ.ਜੀ. vi. 16) ਸੀ।
815 x. 32.
816 ਲਿਵੀ, xxxviii. c. 17.
817 ਦ. ਆਈ. 190.
818 ਦਸਵਾਂ 437.
819 II. xxii. 310-60.
820 ਬੀ.ਸੀ. ਚੌਦਵਾਂ 405.

821 ਇਲਿਆਡ (iv. 185) ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ζωστ ρ ਅਤੇ ζ μα ਨੂੰ ਵੱਖਰਾ ਪਾਉਂਦੇ ਹਾਂ। ਮੇਨੇਲਾਉਸ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਲਾ ਕਮਰਬੰਦ ਬਾਹਰ, ਹੇਠਾਂ ਤਲਵਾਰ, ਅਤੇ ਛਾਤੀ 'ਤੇ ਇੱਕ μíτρα

ਜਾਂ ਧਾਤ ਦੀ ਪਲੇਟ ਪਹਿਨਦਾ ਹੈ। ζωστ ρ ਸ਼ਾਇਦ ਧਾਤ ਨਾਲ ਮਜ਼ਬੂਤ ਇੱਕ ਚੌੜਾ ਕਮਰਬੰਦ ਸੀ, ਅਤੇ πλα ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ: ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ζ ννυσθαι, ਕਿਸੇ ਦੀ ਕਮਰ ਬੰਨ੍ਹਣਾ, 'ਲੜਾਈ ਲਈ ਤਿਆਰੀ ਕਰਨਾ' ਹੈ।
822 ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਪਾਇਥਾਗੋਰਸ ਅਤੇ ਸੁਕਰਾਤ ਮਿਸਰੀ ਪੁਜਾਰੀਆਂ ਦੇ ਫੈਸ਼ਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇੱਕ ਈਸ਼ਵਰਵਾਦੀ ਸਨ; ਪਰ ਕਈ-ਸਿਰ ਵਾਲੇ ਓਲੰਪਸ ਕੋਕੁਇਨ ਅਤੇ ਕੋਕੁਇਨਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਮਨਮੋਹਕ ਬੇਵੀ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ।

823 □□. □□□□□□ □□ □□□□□, ΕΠΙ ΠΟΛΕ-ΜΙΚΗΣ ΤΕΧΝΗΣ (□□□□□, 1868) □□□; □□□□□□ □□□ □□□□□□ □□□□□□ □□□□□□ □□, □□□ □□□□□ □□□ □□□ □□□□ □□□□ □□□□ □□□□□ □□□ [3] □□□□□□ i.

824 □□□□□ □□□□□□□ □□ □□□ □□□ □□: □□□□□□ □□□□, □□□□□□ □□□ □□□□□; □□□□□□; □□□□, □□□□□□, □□□□□□, □□□□□□□□, □□□□, □□□□□, □□□□□□ □□□□□, □□□□ □□□□□, □□□□□, □□□□□□, □□□□□□□, □□□□□□□□, □□□□□□ □□□ □□□□□□□□ □□ □□□□ □□□□□□ □□□□□□ □□□□□□□□□ □□, □□□□□□□ □□ □□□□□□□ □□□ □□□□□ □□□□□□□ □□□□ □□□□□ □□□□□ □□□□□□□□ □□□□□□□ □□□

825 □□□□□□□□ □□□ □□ □□□ □□□□□□ □□□ □□□□□□□□ □□□□□ □□ □□ □□□ □□□□ □□□□ □□□□ □□□□□□□ □□ □□: □□□□□□ (□□□ □□□□□ □□ □□□□), □□□□□, □□□□□□ □□□ □□□□□□□

826 □□□ □□□□□□ □□□□□□□ □□□□ □□ □□□□□ □□□□□ □□□□□□ □□□ □□□□□□□ □□□ 60 □□□□, □□□□□ 45 (□□□□□□□□□), □□□ □□□□ □□ □□□□□ (□□ □□□ '□□ □□□□□ □□ □□□□□□ □□□□ □□□□□ □□) 105 □□□□ □□□□ □□, □□ □□ □□□ □□□□ □□□□ □□ □□□□ □□□ □□□ □□□ □□□□□ □□□□□ □□□□ □□□ □□□□□□ □□ □□□□□□□□ □□ □□□□□ □□□ □□ □□□□□□ □□□□ □□□ □□ □□□ □□□□□□ □□□□ □□□□□ □□□□□□ □□□□□□ □□□ □□□□ 550 □□□□ □□□□□□ □□□□ □□□□ □□ □□□ □□□□□ □□, □□□ □□ '□□ □□□□□ □□□□ □□: '□□□ □□□□ □□□, □□□□□□ □□ □□□□□, □□□□□□□ □□ □□□□□, □□□□□ □□□ □□□ □□□□' □□ □□□ □□□ □□□□□□ □□□□□□□ (□□□□□□□, □□□) □□ □□□□□, □□ □□ □□□□□□ □□, □□□□□ □□□□□□□□□□ □□□ □□□□□ □□, □□□□ □□□□□□□□□□□□ (□□□ □□□□ 880) □□ □□□ □□□

827 □□□□□, ii. 362 □□□ iv. 297 □□□.

828 □□.□□. □□□□□

829 □□ □□□ □□□□□ □□ □□□□ □□ □□□ □□□□□? □□□ □□□□ □□□□ □□□□ □□□□□□-□□□□□ □□□□ □□□□ □□□□ □□□□□□□□ □□ □□□□□□□□ □□ □□□□□□□□□ □□□□ □□□□

830 □□□□□□ □□□□, □□□□□□ □□ '□□□□□□ □□□□□', □□□□ 300 □□□□□ □□□□□□ □□ □□□□ □□□□ □□□□ □□□□□□□ □□□□□ □□ □□□ □□□□ □□□ □□□ □□□□□ □□□ □□□□□ □□□□□□ □□ □□ □□ □□ □□□□□ □□□□□ □□□ □□□□□, □□□□ □□□ □□□□□ □□□ □□ □□□□□ □□□□□ □□□ □□□□□ □□□□ □□; □□□ □□□□ □□□ □□□□□□□ □□□□ □□□□□□ □□□□□ □□□□□ □□□ □□□□□□ □□□□ □□□ □□□

831 □□□□□ (□□□□ 106, □□□) □□□□□ □□□□□ □□ □□ '□□□□□□□□ □□□ □□□□ '□□ □□□□ □□□ □□ □□□□□ □□□ □□□□□□ □□ □□□ □□□□ □□ □□□□ □□'; □□□ □□ □□ '□□□□□□□□ □□□□

ਵੀ ਇੱਕ ਢੁਕਵਾਂ ਕਿਰਿਆ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ chevaucher ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਘੋੜੇ 'ਤੇ ਘੁੰਮਣਾ (flâner)।' ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਸਦੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਅਨੁਵਾਦਕ ਨੇ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਇਹ ਦਾਅਵਾ ππε ειν (equitare), cavalcare, ਘੋੜੇ ਦੀ ਸਵਾਰੀ ਕਰਨਾ; ਵਰਗੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਨਾਲ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਹੈ। ππεíα (ਸਵਾਰੀ), ππε ς ਅਤੇ ππóτης (ਸਵਾਰ, ਇੱਕ ਨਾਈਟ), ਅਤੇ πιβεβηκ ς, ਘੋੜੇ 'ਤੇ ਸਵਾਰ)। ਸ਼ੇਵਾਉਚਰ ਦੀ ਉਸਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਵੀ ਓਨੀ ਹੀ ਗਲਤ ਹੈ। ਸ਼ੇਵਾਉਚਰ, ਇੱਕ ਵਧੀਆ ਪੁਰਾਣਾ ਸ਼ਬਦ, ਜੋ ਹੁਣ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਮਿਲਦਾ ਹੈ, ਸਾਡੇ 'ਸਵਾਰੀ ਕਰਨ' ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ: ਇਲ ਸ਼ੇਵਾਉਚਾ ਆਕਸ ਪਾਰਟੀਜ਼ ਡੀ'ਓਕਸੀਡੈਂਟ, ਇੱਕ ਫ੍ਰੈਂਚ ਐਮਐਸ ਤੋਂ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। (ਚੌਦ੍ਹਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ) ਕਰਨਲ ਯੂਲ ਦੁਆਰਾ ਮਾਰਕੋ ਪੋਲੋ ਦੀ ਆਪਣੀ ਪ੍ਰਸਤਾਵਨਾ ਵਿੱਚ; ਅਤੇ ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਇੱਕੋ ਵਾਕ ਵਿੱਚ ਇੱਕੋ ਅਰਥ ਨਾਲ ਦੋ ਵਾਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ।
832 ਲਾਰਡ ਡੇਨਮੈਨ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ।
833 ਡੀ. ਕੇ. ਸੈਂਡਫੋਰਡ।
834 'ਕਵਚ' ਲਾਤੀਨੀ ਆਰਮਾਟੁਰਾ ਤੋਂ ਹੈ, ਓ. ਫ੍ਰੈਂਚ ਆਰਮਿਊਰ ਅਤੇ ਆਰਮਿਊਰ ਰਾਹੀਂ; ਆਰਮਿਊਰ ਆਰਮਿਊਰ ਹੈ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਹਥਿਆਰ ਰੱਖਣ ਲਈ ਇੱਕ ਜਗ੍ਹਾ, ਅਤੇ ਆਰਮਮੈਂਟੇਰੀਅਮ ਸਾਡਾ ਅਸਲਾ ਹੈ। ਇਹ ਥੋੜ੍ਹਾ ਉਤਸੁਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਰੋਮਨ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੀਆਂ 'ਖੋਜਾਂ' ਇੰਨੀਆਂ ਦੁਰਲੱਭ ਹਨ, ਜੋ ਨਿਯਮ ਦੇ ਵਿਸ਼ਾਲ ਵਿਸਥਾਰ ਦੇ ਅਨੁਪਾਤ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਸਾਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਮਾਰਕਾਂ ਤੋਂ ਵੀ ਸਾਵਧਾਨ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਆਦਰਸ਼ ਬਣਾਉਣ ਅਤੇ ਪੁਰਾਤੱਤਵ ਕਰਨ ਲਈ ਢੁਕਵੇਂ ਹਨ: ਇਹ ਹੈਲਮੇਟ, ਪਿਲਮ ਅਤੇ ਤਲਵਾਰ ਦੀ ਸ਼ਕਲ ਵਿੱਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ। ਜਾਨਸ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਡਾ. ਲਿੰਡੇਨਸ਼ਮਿਟ (ਪੰਨਾ 192) ਦੇ ਅਧੀਨ 'ਮੇਨਜ਼' ਵਿਖੇ ਰੋਮਾਨੋ-ਜਰਮਨ ਕੇਂਦਰੀ ਅਜਾਇਬ ਘਰ ਦੇ ਅਧਿਐਨ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਜਗ੍ਹਾ ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ।
835 ਸਾਡੇ ਜ਼ਮਾਨੇ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ਼ 'ਫਸੀਲਵਾਦੀ' ਮੁਸਲਿਮ ਰਾਜ ਹਨ।
836 ਪੋਲੀਬੀ ਹਿਸਟੋਰੀਆਮ quœ ਸੁਪਰਸੰਟ. ਵਿਸ਼ਾਲ ਅਤੇ ਚਮਕਦਾਰ ਲੇਖਕ, ਸਿਪੀਓ ਅਫਰੀਕਨਸ ਦਾ ਸਮਕਾਲੀ, ਅਤੇ ਇੱਕ ਕਪਤਾਨ ਜਿਸਨੇ ਕਾਰਥੇਜ ਦੀ ਤਬਾਹੀ ਦੇਖੀ ਸੀ, ਦਾ ਜਨਮ ਏ.ਯੂ.ਸੀ. 552 (ਬੀ. ਸੀ. 204), ਇਟ੍ਰੂਰੀਆ ਦੀ ਲਾਤੀਨੀ ਜਿੱਤ ਤੋਂ ਲਗਭਗ ਤਿੰਨ ਸਦੀਆਂ ਬਾਅਦ। ਉਸ ਨੂੰ 'ਪ੍ਰੀਮਿਸ ਵਿਚ ਆਕਟਰ ਬੋਨਸ' ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਸਿਪੀਓ ਨੇ ਉਸ ਬਾਰੇ ਕਿਹਾ, 'ਨੇਮੋ ਫਿਊਟ ਇਨ ਰੀਕੈਂਡਿਸ ਟੈਂਪੋਰਿਬਸ ਡਿਲੀਜੇਂਟਿਅਰ' (ਸਿਸੇਰੋ, ਡੀ ਆਫ. iii. 12, ਅਤੇ ਡੀ ਰੀਪ. ii. 14)।
837 ਡੀ ਲਿੰਗੁਆ ਲਾਤ. iv. 6.
838 ਲਿਵੀ, ਅੱਠਵਾਂ। 8।

839 ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਐਡਸਕ੍ਰਿਪਟੀ, ਸੁਪਰਨਿਊਮੇਰਾਰੀ ਅਤੇ ਵੇਲਾਟੀ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਸੈਗਮ ਜਾਂ ਸਿਪਾਹੀ ਦਾ ਚੋਗਾ ਪਹਿਨਦੇ ਸਨ, ਜੋ ਕਿ ਅਫ਼ਸਰ ਦੇ ਪੈਲੂਡਾਮੈਂਟਮ ਦੇ ਉਲਟ ਸੀ। ਸਹੀ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਉਹ ਪਿਛਲੇ-ਫੌਜ ਸਨ, ਜੋ ਟ੍ਰਾਈਆਰੀ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਜੰਗੀ ਕ੍ਰਮ ਵਿੱਚ ਸਨ। ਕੁਝ ਯੁੱਗਾਂ ਦੌਰਾਨ ਰੋਰਾਰੀ ਟ੍ਰਾਈਆਰੀ ਦੇ ਕੋਲ ਖੜ੍ਹੇ ਸਨ, ਅਤੇ ਐਕਸੇਂਸੀ, ਜੋ ਦੋਵਾਂ ਨਾਲੋਂ ਘੱਟ ਭਰੋਸੇਮੰਦ ਸਨ, ਨੇ ਅਤਿਅੰਤ ਪਿਛਲਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਾਇਆ।
840 ਇਹ ਹਥਿਆਰ ਐਕੁਲੇਜਾ ਅਜਾਇਬ ਘਰ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਕੰਧ 'ਤੇ ਇੱਕ ਯਾਦਗਾਰੀ ਫੱਟੀ ਵਿੱਚ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।
841 ਕਲਾਈਪੀਅਸ, ਜਾਂ ਕਲਾਈਪੀਅਸ, ਜੋ ਕਿ ਯੂਨਾਨੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਪਸੰਦੀਦਾ ਸੀ, ਵੀ ਗੋਲ ਸੀ, ਪਰ ਪਾਰਮਾ ਨਾਲੋਂ ਵੱਡਾ ਸੀ। ਸਾਡਾ 'ਬਕਲਰ' (ਬੁਕੂਲੇਰੀਅਸ ਕਲਾਈਪੀਅਸ) ਇਸਦਾ ਨਾਮ ਇਸ ਲਈ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਮੂੰਹ (ਬੁਕਾ, ਬੁਕੁਲਾ) ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਚੀਨੀ ਢੰਗ ਨਾਲ, ਅੰਬੋ ਦੀ ਬਜਾਏ।
842 ਲਿਵੀ ਦੇ ਫਲੈਂਕਸ (A.U.C. 415) ਵਿੱਚ ਵੇਲਾਈਟ ਹਲਕੇ ਹਥਿਆਰਾਂ ਵਾਲੇ ਆਦਮੀ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਬਰਛਾ ਅਤੇ ਛੋਟਾ ਲੋਹੇ ਦਾ ਪਿੱਲਾ ਸੀ (viii. 7)।
843 ਕੇਲਟਿਕ ਐਸਟ = ਸ਼ਾਖਾ ਦਾ ਇੱਕ ਸੰਗਮ; ਜਿੱਥੋਂ ਫਾਦਰ ਆਰਮ ਡੀ'ਹਸਟ। ਇਹ ਯੂਨਾਨੀ κοντóς, ਕੰਟਸ, ਜਾਂ ਲਾਂਸ, ਇੱਕ ਕੰਡਿਆਲੀ ਬਰਛਾ, ਇੱਕ ਸ਼ਾਹੀ ਰਾਜਦੰਡ ਸੀ: ਗਣਰਾਜ ਦੇ ਅਧੀਨ ਇਸਨੇ ਸੈਂਕੜੇ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ (ਹਸਟਮ ਸੈਂਟੂਮਵਿਰਾਲੇਮ ਏਜਰੇ); ਇਸਨੇ ਨਿਲਾਮੀਆਂ (ਜਸ ਹਸਟੋ) ਨੂੰ ਨੋਟ ਕੀਤਾ, ਇਹ ਹਲਕੇ ਪੈਦਲ-ਪੁਰਸ਼ (ਹਸਟਾ ਵੇਲੀਟਾਰਿਸ) ਦਾ ਹਥਿਆਰ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਹ ਦੁਲਹਨ ਦੇ ਵਾਲਾਂ ਨੂੰ ਵੰਡਣ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਸੀ (ਓਵਿਡ, ਫਾਸਟ। ii. 560)। ਹਸਟਾਰੀਅਸ ਅਤੇ ਹਸਟੈਟਸ, ਹਸਟਾ ਅਤੇ ਕੁਇਰਿਸ ਸਮਾਨਾਰਥੀ ਸ਼ਬਦ ਹਨ; ਗੁਸਮ ਇੱਕ ਭਾਰੀ ਹਥਿਆਰ ਅਤੇ ਕੰਡਿਆਲੀ ਸੀ, ਅਤੇ ਜੈਕੁਲਮ, ਇਸਦੇ ਛੋਟੇ ਅੱਖਰਾਂ, ਸਪਿਕੁਲਮ, ਵੇਰੀਕੁਲਮ, ਜਾਂ ਵੇਰੂਟਮ ਦੇ ਨਾਲ, ਇੱਕ ਹਲਕਾ ਜੈਵਲਿਨ ਸੀ। ਵਰਜਿਲ ਕਾਵਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹਸਟਾਈਲ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਾ ਹੈ। 5 ਸਥਾਨ। ਸਿਟ।
844 ਆਦਮੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਬਹੁਤ ਭਿੰਨ ਸੀ; ਲੀਜਨ ਦੀ ਹੱਦ 6,800 ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਿਪੀਓ ਦੇ ਅਧੀਨ ਘੋੜਸਵਾਰ ਅਤੇ ਕਾਂਸਟੈਂਟਾਈਨ ਦੇ ਅਧੀਨ 1,500 ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਲਿਵੀ ਦੇ ਲੀਜਨ ਵਿੱਚ 5,000 ਪੈਦਲ ਸੈਨਾ ਅਤੇ 300 ਘੋੜੇ ਸਨ (viii. 8)। ਸ਼ਾਇਦ ਅਸੀਂ ਔਸਤਨ 4,000 ਫੁੱਟ - ਇੱਕ ਪੂਰੀ ਆਸਟ੍ਰੀਅਨ ਰੈਜੀਮੈਂਟ ਮੰਨ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਤਿੰਨ ਨੰਬਰ ਵਾਲੇ 10 ਸਮੂਹਾਂ ਦੀ ਹਰੇਕ ਲਾਈਨ, ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਸਮੂਹ ਦੇ ਤਿੰਨ ਸਮੂਹ। ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਦਾ ਨਾਮ ਮੈਨੀਪੁਲਸ, ਇੱਕ ਮੁੱਠੀ ਭਰ (ਘਾਹ, ਆਦਿ, ਜਾਰਜ. i. 400) ਤੋਂ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਇੱਕ ਖੰਭੇ ਦੇ ਅੰਤ 'ਤੇ ਇਹ ਪੇਂਡੂ ਲੇਖ ਰੋਮੁਲਸ ਦਾ ਮਿਆਰ ਸੀ।

845 ਸਿਗਨਾ, ਝੰਡੇ, ਜਾਂ ਮਿਆਰ, ਫੌਜਾਂ ਵਿੱਚ ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੇ ਸਨ। ਵੈਕਸਿਲਮ, ਜਾਂ

ਘੋੜਸਵਾਰ ਦੇ ਰੰਗ, ਕੱਪੜੇ ਦਾ ਇੱਕ ਵਰਗ ਸੀ, ਜਿਸਨੂੰ ਪੈਨਸ (π νος) ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਗੋਥਿਕ ਫਾਨਾ ਅਤੇ ਫੈਨ; ਐਂਗ. ਸੈਕਸ. ਪੈਨ; ਜਰਮ. ਫਾਹਨੇ; ਫ੍ਰੈਂਚ ਬੈਨੀਅਰ ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਝੰਡੇ ਦਾ ਸਮਰੂਪ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਗੋਂਫਾਨਨ = ਗੁੰਡਫਾਨੋ ਵੀ। ਜਦੋਂ ਈਗਲ ਸ਼ਾਹੀ ਬਣ ਗਿਆ, ਅਤੇ ਵੈਕਸਿਲਮ ਇੱਕ ਲੈਬਾਰਮ ਇੱਕ ਕਰਾਸ ਦੇ ਨਾਲ, ਇਸ ਝੰਡੇ ਨੂੰ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸਜਾਇਆ ਗਿਆ, ਅਤੇ ਫ੍ਰੈਂਚ ਓਰੀਫਲੈਮ ਵੱਲ ਲੈ ਗਿਆ। ਬਾਅਦ ਵਾਲਾ ਬਰੀਕ ਲਾਲ (ਰੇਸ਼ਮ?) ਚੀਜ਼ਾਂ ਤੋਂ ਬਣਿਆ ਸੀ ਜਿਸਨੂੰ ਸੇਂਡਲਮ, ਸੇਂਡਲ, ਜਾਂ ਸੇਂਡਲ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
846 ਕੈਨੇ ਦੀ ਲੜਾਈ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਹਨਾਂ 'ਲਾਈਟ ਬੌਬਸ' ਨੂੰ A.U.C. 541 ਵਿੱਚ ਦੁਬਾਰਾ ਸੰਗਠਿਤ ਅਤੇ ਨਿਯਮਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।
847 ਦਰਅਸਲ, ਇਸਨੇ ਫਾਲੈਂਕਸ ਬਣਾਇਆ, ਇੱਕ ਸ਼ਬਦ ਜਿਸਦਾ ਮੂਲ ਅਰਥ ਇੱਕ ਬਲਾਕ ਜਾਂ ਇੱਕ ਸਿਲੰਡਰ ਸੀ।
848 ਅਫ਼ਸਰ ਦੇ ਘਰ ਨੂੰ ਤਿੰਨ (ਸ਼ੁਤਰਮੁਰਗ?) ਕਾਲੇ ਅਤੇ ਲਾਲ ਰੰਗ ਦੇ ਖੰਭਾਂ ਨਾਲ ਸਨਮਾਨਜਨਕ ਸਜਾਵਟ ਨਾਲ ਸਜਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ।
849 ਮੂਲ ਕਿਲਟ ਕਮਰ-ਕੱਪੜਾ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਖੰਡੀ ਅਤੇ ਹੇਠਲੇ ਤਾਪਮਾਨ ਵਾਲੇ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਮੁੱਢਲਾ ਪਹਿਰਾਵਾ ਸੀ। ਇਹ ਯੂਨਾਨੀਆਂ ਅਤੇ ਰੋਮੀਆਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਰੱਖਿਆ ਦਾ ਇੱਕ ਵਸਤੂ ਬਣ ਗਿਆ; ਅਤੇ ਉੱਥੋਂ ਇਹ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਯੂਰਪ ਵਿੱਚ ਫੈਲ ਗਿਆ। ਮਾਲਟੀਜ਼ ਨੇ ਇਸਨੂੰ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖਿਆ, ਅਤੇ ਫੁਸਟਾਨੇਲਾ ਅਜੇ ਵੀ ਗ੍ਰੀਸ ਅਤੇ ਅਲਬਾਨੀਆ ਵਿੱਚ ਪਹਿਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਆਇਰਲੈਂਡ ਵਿੱਚ ਇਹ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਸਕਾਟਲੈਂਡ ਵਿੱਚ ਆਧੁਨਿਕ ਹੈ।
850 ਲਿਵੀ, ix. 35. 2 ਲਿਵੀ, viii. 8.
851 ਪਿਲਮ, ਸਾਡੇ 'ਪਾਈਲ' ਵਾਂਗ, ਜੋ ਕਿ ਟਿਊਟੋਨਿਕ ਪਫੀਲ ਦਾ ਇੱਕ ਸੰਗਮ ਹੈ, ਇੱਕ ਰੋਮਨ ਕਾਢ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਤੇ ਸ਼ਾਇਦ ਇਸਨੂੰ ਸੈਮਨਾਈਟਸ ਤੋਂ ਉਧਾਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ (ਸੈਲਸਟ. ਕੈਟ. 51, 38)। ਪਿਲਮ ਮੂਰੇਲ, ਜੋ ਕਿ ਕੰਧਾਂ ਨੂੰ ਵਿੰਨ੍ਹਣ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ (ਸੀਜ਼ਰ, ਬੀ. ਜੀ. ਬਨਾਮ 40), ਤਿੰਨ ਹੱਥ ਦਾ ਇੱਕ ਗੋਲ ਜਾਂ ਚਤੁਰਭੁਜ ਸ਼ਾਫਟ ਸੀ, ਜਿਸਦੀ ਲੰਬਾਈ ਇੱਕੋ ਜਿਹੀ ਸੀ (ਪੋਲੀਬੀਅਸ, vi. 23, 9)। ਪਿਲਮ ਲਗਾਤਾਰ ਆਕਾਰ ਅਤੇ ਅਨੁਪਾਤ ਬਦਲਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ; ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਦੋ ਕਿਸਮਾਂ ਸਨ, ਭਾਰੀ ਅਤੇ ਹਲਕਾ। ਟੈਕਸਟ ਵਿੱਚ ਅੰਕੜੇ ਮੇਯੈਂਸ ਪਿਲਮ ਦੇ ਹਨ (ਜਾਹਨਸ, ਪੰਨਾ 201)।
852 ਲਿਵੀ, xxi। 8।

853 ਟ੍ਰੈਜਨ ਅਤੇ ਸੈਪਟੀਮੀਅਸ ਸੇਵੇਰਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਘੋੜਸਵਾਰਾਂ ਨੇ ਲੋਹੇ ਜਾਂ ਕਾਂਸੀ ਦੇ ਹਮਾਟਾ, ਹੁੱਕਡ ਧਾਤ ਦੀਆਂ ਜ਼ੰਜੀਰਾਂ, ਇੱਕ ਕਿਸਮ ਦੀ ਡਾਕ-ਕੋਟ ਬਣਾਉਣ, ਅਤੇ ਸਕੁਆਮਾਟਾ, ਲਿਨਨ ਜਾਂ ਚਮੜੇ ਨਾਲ ਸਿਲਾਈ ਹੋਈ ਤੱਕੜੀ ਨੂੰ ਅਪਣਾਇਆ। ਡੈਮਿਨ (ਪੰਨਾ 121) ਗਲਤੀ ਨਾਲ ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਨੂੰ 'ਚੇਨ-ਕਵਚ' ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਫਿਰ ਵੀ ਉਸਦਾ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ ਤੱਕੜੀ ਦਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ।
854 ਡੀ ਰੇ ਮਿਲ. ਆਈ. 16.
855 Montaigne ਦੇ ਲੇਖ, 1. ii., ਅਧਿਆਏ. 24 (ਪੈਰਿਸ: ਗਾਰਨੀਅਰ ਫਰੇਰੇਸ, 1874)। 856 ਜਾਂ ਮੈਟਰੇ ਡੀ'ਆਰਮੇਸ, ਇੱਕ ਸ਼ਬਦ ਜੋ ਰੋਮ ਨੇ ਏਟਰੂਰੀਆ ਤੋਂ ਉਧਾਰ ਲਿਆ ਸੀ। ਫੌਜ ਦੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨੂੰ ਆਰਮੀਡੋਕਟੋਰਸ ਅਤੇ ਕੈਂਪੀਡੋਕਟੋਰਸ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ।
857 ਐਥੇਨੀਅਸ (iv. 41) ਹਰਮੀਪਸ ਅਤੇ ਇਫੋਰਸ ਤੋਂ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂਟੀਨੀਅਨ ਗਲੈਡੀਏਟੋਰਿਜ਼ਮ ਦੇ ਖੋਜੀ ਸਨ (µoνoµαχo ντες), ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਇੱਕ ਨਾਗਰਿਕ, ਡੇਮਸ ਜਾਂ ਡੈਮੋਨੈਕਸ ਦੁਆਰਾ ਸੁਝਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਸਾਈਰੇਨੀਅਨਾਂ ਨੇ ਇਸਦਾ ਪਾਲਣ ਕੀਤਾ।

5

ਲਿਵੀ, xxviii. 21।
858 ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਰੋਮਨ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਗਲੈਡੀਏਟਰ ਬਦਨਾਮ ਸੀ; ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਪੈਟਰੋਨੀਅਸ ਆਰਬਿਟਰ (ਸਤੀਰ. ਕੈਪ. 1) ਵੀ 'ਤੂੰ ਅਸ਼ਲੀਲ ਗਲੈਡੀਏਟਰ' ਨੂੰ ਅਪਮਾਨ ਵਜੋਂ ਵਰਤਦਾ ਹੈ। 859 ਫਿਲਿਪ। ii. 25.
860 ਮਾਰੀਅਸ ਅਤੇ ਪੌਂਪੀ ਮਹਾਨ ਦੋਵਾਂ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਕੂਲਾਂ ਅਤੇ ਚੈਂਪ ਡੀ ਮਾਰਸ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਤਲਵਾਰਬਾਜ਼ੀ ਨੂੰ 'ਬਣਾਇਆ' ਰੱਖਿਆ, ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਨੇ ਅਠਵੰਜਾ ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਤੱਕ। 861 ਇਸ ਲਈ ਉਸਦੀ ਸਾਦੀ ਦਵਾਈ ਜਦੋਂ ਘੋੜੇ ਦੀ ਲੜਾਈ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, 'ਸੁਆਹ ਦੇ ਰਸ ਦੇ ਪੀਣ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਤਰੋਤਾਜ਼ਾ ਕਰਨਾ।' ਕੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮਤਲਬ ਐਂਟੀਸੈਪਟਿਕ ਕੋਲਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਸਦੀ ਵਰਤੋਂ ਹਾਲ ਹੀ ਦੇ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਮੁੜ ਸੁਰਜੀਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ?
862 ਨਾਟ. ਹਿਸਟ. xxxvi. 24.
863 ਸਬ ਬਨਾਮ ਐਪੀਕੁਰਸ।
864 ਡਿਪਨ. vi. 105. ਯੂਨਸ 130 ਈਸਾ ਪੂਰਵ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ ਗੁਲਾਮ ਜੰਗ ਵਿੱਚ ਗੁਲਾਮ-ਨੇਤਾ ਸੀ।
865 ਗਲੈਡੀਏਟਰਾਂ ਨੂੰ ਪੇਂਟ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਪਹਿਲਾ ਰੋਮਨ ਕਲਾਕਾਰ ਟੇਰੇਂਟੀਅਸ ਲੂਕਾਨਸ (ਪਲਿੰਨੀ, ਐਨ. ਐਚ. xxxv. 34) ਸੀ।
866 ਮਿਰਮਿਲੋ, ਉਰਫ਼ ਗੈਲਸ, ਇੱਕ ਕੈਲਟਿਕ ਸ਼ਬਦ ਤੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਮੱਛੀ।
867 ਜੇਕਰ ਨੀਰੋ ਉਹ ਰਾਖਸ਼ ਸੀ ਜਿਸਨੂੰ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਅਤੇ ਸਮਕਾਲੀ ਈਸਾਈਆਂ ਦੁਆਰਾ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਹੈਰਾਨ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਮਸੀਹ ਵਿਰੋਧੀ ਨੂੰ

ਐਕਟੇ, 'ਮਿੱਠੇ ਅਤੇ ਸ਼ੁੱਧ ਮਨ ਵਾਲੇ ਈਸਾਈ' ਦੁਆਰਾ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਕਿਵੇਂ ਪਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ; ਅਤੇ ਰੋਮ ਦੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੇ ਉਸਦੀ ਮੌਤ 'ਤੇ ਸੋਗ ਕਿਉਂ ਕੀਤਾ। ਅਤੇ ਇਸ ਤੱਥ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਸੁਝਾਅ ਹਨ ਕਿ ਮੁਢਲੇ ਈਸਾਈਆਂ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਅਤਿਆਚਾਰੀ ਸੀਜ਼ਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਸਨ, ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਵੇਸਪਾਸੀਅਨ, ਟਾਈਟਸ, ਡਾਇਓਕਲੇਟੀਅਨ ਅਤੇ ਜੂਲੀਅਨ। 868 ਯੂਟ੍ਰੋਪੀਅਸ ਦੁਆਰਾ ਉਸਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕਿਰਦਾਰ ਵੇਖੋ, viii. 4.
869 ਮੌਤ 'ਤੇ, ਜਰਮਨ xxxiii.
870 ਮੈਰੀਏਟ, ਸੰਗ੍ਰਹਿ, ਨੰ. 92।
871 ਵਿਦਵਾਨ ਮਿਸਟਰ ਟਾਈਲਰ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗਲਤੀ ਵਿੱਚ ਹਨ ਜਦੋਂ ਉਹ ਮਿਸਟਰ ਹਰਬਰਟ ਸਪੈਂਸਰ (ਸੈਰੇਮੋਨੀਅਲ ਇੰਸਟੀਚਿਊਸ਼ਨਜ਼, ਪੰਨੇ 174-75) ਨੂੰ ਦੱਸਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜਾਪਾਨੀ ਦੋ-ਤਲਵਾਰ ਵਾਲਾ ਆਦਮੀ (ਸਮੁਰਾਈ) ਤਲਵਾਰ ਅਤੇ ਖੰਜਰ ਪਹਿਨਦਾ ਸੀ। ਬਲੇਡ ਬਰਾਬਰ ਲੰਬਾਈ ਦੇ ਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਜਾਪਾਨੀ ਤਲਵਾਰ ਦਾ ਮੈਂ ਭਾਗ II ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਾਂਗਾ।
872 ਸਮਿਥ ਦੁਆਰਾ ਕਾਪੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ (ਐਂਟ. ਦਾ ਡਿਕਸ਼ਨਰੀ ਪੰਨਾ 456) ਵਿੰਕੇਲਮੈਨ (ਮੋਨੂਮੈਂਟਾ ਇਨੇਡੀਟਾ, ਪੰਨਾ 197) ਤੋਂ: ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਨੂੰ, ਟ੍ਰਾਈਸਟ ਵਿਖੇ ਕਤਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।
873 ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਸਾਹਸ, ਸੈਕਸ, ਜਾਂ ਸੀਕਸ ਦਾ ਸੰਗਮ ਜਾਪਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਹਥਿਆਰ ਨੇ ਸੈਕਸਨ ਦਾ ਨਾਮ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਇਹ ਜਾਂ ਤਾਂ ਸਿੱਧਾ ਜਾਂ ਵਕਰ ਸੀ, ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਇਸਨੂੰ ਸਰੀਰ ਦੇ ਨੇੜੇ ਜਾਂ ਕੱਛਾਂ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਫਿੱਟ ਕਰਨਾ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਸਿਕਾਰੀਅਸ (ਇਟਾਲੀਅਨ ਸਿਕਾਰੀਓ), ਕਾਤਲ ਦਾ ਪਸੰਦੀਦਾ ਸ਼ਬਦ ਸੀ। ਟੂਰਸ ਦੇ ਗ੍ਰੈਗਰੀ ਨੇ (ix. 19) 'ਕੈਪਟ ਸਿਚਾਰੀ ਸਿਕਾ ਡਿਵਿਡਿਟ' ਲਿਖਿਆ ਹੈ। ਸਿਸਲੀ ਦੀ ਇੱਕ ਕਾਲਪਨਿਕ ਉਤਪਤੀ ਸਿਕਾ ਤੋਂ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਕ੍ਰੋਨੋਸ ਨੇ ਇੱਕ ਨੂੰ ਡ੍ਰੇਪੈਨਮ 'ਤੇ ਸੁੱਟ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਸਿਕੁਲਾ ਅਤੇ ਸਿਲਿਸੀਕੁਲਾ ਦੇ ਛੋਟੇ ਰੂਪ ਤੋਂ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ 'ਸਿਕਲ' ਆਉਂਦਾ ਹੈ।
874 ਇਹ ਛੁਪਣ-ਢਾਲ, ਜਿਸਨੇ ਕਲਾਈਪੀਅਸ ਜਾਂ ਕਲੀਪੀਅਸ, ਓਸੀਅਰ-ਵਰਕ ਦੇ ਵੱਡੇ ਗੋਲ ਲੇਖ, ਦੀ ਥਾਂ ਲੈ ਲਈ, ਵੀ ਸਬੀਨ ਸੀ।
875 ਪੈਟ੍ਰੋਨੀਅਸ ਆਰਬਿਟਰ, ਅਧਿਆਏ. i. 7.
876 ਫਾਲਕਸ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਛਾਂਟੀ ਵਾਲਾ ਚਾਕੂ ਹੈ, ਸਾਦਾ ਜਾਂ ਦੰਦਾਂ ਵਾਲਾ, ਜਿਸਦੇ ਵਕਰ ਸਿਰ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਪਾਸੇ ਤੋਂ ਇੱਕ ਕੂਲਟਰ ਜਾਂ ਚੁੰਝ ਨਿਕਲਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਸਦੇ ਕਈ ਰੂਪ ਹਨ; ਇੱਕ ਸਧਾਰਨ ਕਰਵ ਹੈ; ਦੂਜਾ ਇੱਕ ਪੱਤੇ ਦੇ ਆਕਾਰ ਦਾ ਬਲੇਡ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅੰਦਰੂਨੀ ਹੁੱਕ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਤੀਜਾ, ਸਪਾਈਕ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਪਿਛਲੇ ਪਾਸੇ ਇੱਕ ਚੰਦਰਮਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। 'ਫਾਲਕਸ' ਸਾਡੇ 'ਫਾਲਚੀਅਨ' ਦਾ ਮੂਲ ਹੈ, ਇੱਕ ਇਤਾਲਵੀ ਵਾਧਾ ਰੂਪ, ਜਾਂ ਸ਼ਾਇਦ ਸਪੈਨਿਸ਼ ਫੈਕਨ। ਸੀਜ਼ਰ (ਕਮਿਸ਼ਨ iii. 14) ਫਾਲਸ ਪ੍ਰੌਆਕੁਟ œ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹੈ।

877 ਸਥਾਨ, ਸਮਿਥ ਦੁਆਰਾ ਕਾਪੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।
878 ਪਲੀਨੀ (viii. 21) ਦੁਆਰਾ ਸਲਾਹਕਾਰ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਐਂਡਰੋਕਲਸ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਬਹੁਤ ਮਸ਼ਹੂਰ ਹੈ; ਉਸਨੂੰ ਮਾਫ਼ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਦੋਸਤ ਸ਼ੇਰ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸਨੂੰ ਉਹ ਰੋਮ ਵਿੱਚ ਅਗਵਾਈ ਕਰਦਾ ਸੀ, ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਤਾਂਬੇ ਇਕੱਠੇ ਕਰਦਾ ਸੀ।
879 ਕੈਪਟਨ ਗੌਡਫ੍ਰੇ ਉਸਨੂੰ 'ਤਲਵਾਰ ਦਾ ਐਟਲਸ' ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਹੋਗਾਰਥ ਨੇ ਰੇਕ ਦੀ ਪ੍ਰਗਤੀ ਅਤੇ ਸਾਊਥਵਾਰਕ ਮੇਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਬਹਾਦਰ 'ਰਫ' ਨੂੰ ਅਮਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।
880 ਇਸ ਬੇਰਹਿਮ ਅਤੇ ਘਿਣਾਉਣੀ 'ਖੇਡ' ਨੂੰ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਫੈਲਦਾ ਦੇਖ ਕੇ ਅਫ਼ਸੋਸ ਹੁੰਦਾ ਹੈ: ਸਤੰਬਰ 1881 ਦੇ ਭੂਗੋਲਿਕ ਕਾਰਨੀਵਲ, ਉਰਫ਼ ਕਾਂਗਰਸ, ਦੌਰਾਨ ਵੇਨਿਸ ਵਿੱਚ ਕਬੂਤਰਬਾਜ਼ੀ ਹੋਈ ਸੀ। ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਰਾਜਕੁਮਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸਾਰਾ ਸਨਮਾਨ ਜੋ ਘਰ ਵਿੱਚ ਕਤਲੇਆਮ ਨੂੰ ਘੱਟ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਲੂੰਬੜੀ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਇੱਕ ਹੋਰ ਚੀਜ਼ ਹੈ; ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਮੁੱਖ ਭਲਾ ਪ੍ਰਤੀ ਸਾਲ ਲਗਭਗ ਦਸ ਲੱਖ ਪੈਸੇ ਦਾ ਸੰਚਾਰ ਜਾਪਦਾ ਹੈ।
881 ਮੈਂ ਕੈਨਰੀ ਟਾਪੂਆਂ ਵਿੱਚ ਕੁੱਕੜਾਂ ਦੀ ਲੜਾਈ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕੀਤਾ ਹੈ (ਗੋਲਡ ਕੋਸਟ ਲਈ ਸੋਨੇ ਲਈ, i., ਅਧਿਆਇ 9)। ਥੈਮਿਸਟੋਕਲੀਸ ਅਤੇ ਗੇਮਕੌਕਸ ਦੀ ਮਸ਼ਹੂਰ ਕਹਾਣੀ ਨੇ ਮਨੋਰੰਜਨ ਨੂੰ ਕਲਾਸੀਕਲ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ। ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿਕੰਦਰ ਮਹਾਨ ਨੇ ਅਲੈਗਜ਼ੈਂਡਰੀਆ ਵਿਖੇ ਇੱਕ ਟੈਕਸ-ਵੰਡੇ ਨੂੰ ਸਲੀਬ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਜਿਸਨੇ ਇੱਕ ਮਸ਼ਹੂਰ ਲੜਾਕੂ-ਕੁੱਕੜ ਨੂੰ ਮਾਰਿਆ ਅਤੇ ਖਾਧਾ। ਫੈਸਲਾ, ਐਸ. ਐਚ. ਆਰ.
882 ਇਸ ਲਈ Mελ η ਅਤੇ O. Germ. Ask (ਇੱਕ ਸੁਆਹ-ਰੁੱਖ) ਇੱਕ ਧਨੁਸ਼ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ: ਅਜਿਹੇ ਨਾਮਕਰਨ ਦੀਆਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਹਨ।
883 ਕੁਇੰਟੀਲੀਅਨ, ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਓਰਾਟ. xii. 11. ਮਾਰਚਿਓਨੀ (ਪੰਨਾ 123) ਗਲੈਡਿਯਸ ਨੂੰ ਪੈਦਲ ਸੈਨਾ ਲਈ ਛੋਟਾ ਅਤੇ ਚੌੜਾ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਐਨਸਿਸ ਨੂੰ ਘੋੜਸਵਾਰ ਲਈ ਲੰਬਾ ਅਤੇ ਚੌੜਾ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਸਪੈਥਾ ਦਾ ਸਮਾਨਾਰਥੀ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਅਸਾਧਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ।
884 ਕਲੌਡ ਵਿੱਚ। ਕੈਪ। 15।
885 ਫਲੋਰਸ, ii. 17.
887 ਇਹ ਬਲੇਡ ਫਿਨਲੈਂਡ ਦੇ ਓਸਟੀਰ-ਬੋਟਨ ਵਿੱਚ ਮਿਲੇ ਬਲੇਡ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਮਿਲਦਾ ਜੁਲਦਾ ਹੈ, ਸਿਵਾਏ ਇਸਦੇ ਕਿ ਬਾਅਦ ਵਾਲਾ ਟੈਂਗ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਟ੍ਰਾਂਸ. 1871 ਦੀ ਬੋਲੋਨਾ ਕਾਂਗਰਸ, ਪੰਨਾ 428।
ਬਿੰਦੂ ਨੂੰ ਕਸਪਿਸ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਜੋ ਕਦੇ ਵੀ ਬਲੇਡ, ਕਿਨਾਰੇ ਜਾਂ ਕਿਨਾਰੇ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। 'ਇਹ ਬਲੇਡ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਹੈ ਜੋ ਤਲਵਾਰ ਦੀ ਧਾਰ ਹੈ,' ਫੈਸੀਓਲਾਟੀ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ।

886 ਅਧਿਆਇ 7 ਦੇਖੋ। ਹਿਊਗਸ ਡੀ ਬਾਨਕੋਈ ਦੀ ਬੇਨੇਵੈਂਟੋ ਦੀ ਲੜਾਈ ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹਾਂ: 'ਕਿੰਗ ਚਾਰਲਸ' (ਸੇਂਟ ਲੂਈਸ ਦਾ ਭਰਾ, ਅਤੇ ਫਿਰ ਮੈਨਫ੍ਰੇਡ ਤੋਂ ਸਿਸਲੀ ਲੈਣ ਲਈ ਲੜ ਰਿਹਾ ਸੀ) ... 'ਆਪਣੇ ਸ਼ਾਹੀ ਮੂੰਹੋਂ ਆਪਣੇ ਨਾਈਟਸ ਨੂੰ ਦੁਸ਼ਮਣ 'ਤੇ ਦਬਾਅ ਪਾਉਣ ਲਈ ਪੁਕਾਰਿਆ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ, ਬਿੰਦੂ ਨਾਲ ਹਮਲਾ ਕਰੋ, ਬਿੰਦੂ ਨਾਲ ਹਮਲਾ ਕਰੋ, ਯਿਸੂ ਮਸੀਹ ਦੇ ਸਿਪਾਹੀ। ਅਤੇ ਇਹ ਸਾਨੂੰ ਹੈਰਾਨ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਹੁਨਰਮੰਦ ਰਾਜਕੁਮਾਰ ਨੇ ਮਿਲਟਰੀ ਆਰਟ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਸੀ ਕਿ ਰੋਮਨ ਸਰਦਾਰਾਂ ਨੇ ਤਲਵਾਰ ਦੀ ਨੋਕ ਨਾਲ ਦੁਸ਼ਮਣ ਨੂੰ ਵਿੰਨ੍ਹਣ ਨਾਲੋਂ ਲੜਨ ਦੇ ਕਿਸੇ ਬਿਹਤਰ ਤਰੀਕੇ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਸੀ।'
888 ਲਿਵੀ, XXXV. 12. ਸਪੈਨਿਸ਼ ਪਰੰਪਰਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਟੋਲੇਟਮ (ਸ਼ਾਇਦ ਇੱਕ ਕਾਰਥਾਜੀਨੀਅਨ-ਪਿਊਨਿਕ ਸ਼ਬਦ) ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ 540 ਈਸਾ ਪੂਰਵ ਇਬਰਾਨੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸਨੂੰ ਅਰਬੀ ਵਿੱਚ ਟੋਲੇਡੋਥ ਕਿਹਾ ਸੀ। ਤਾਵਲੂਦ, 'ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਦੀ ਮਾਂ'।
889 ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਦੱਖਣੀ-ਡੈਨਿਊਬ ਦੇਸ਼ ਵੀਨਰਵਾਲਡ ਤੋਂ ਇਨ ਤੱਕ। ਲੋਹੇ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਦਾ ਮਹਾਨ ਕੇਂਦਰ ਲੌਰੀਆਕਮ (ਲੋਰਚ, ਐਨਸ ਦੇ ਨੇੜੇ) ਵਿਖੇ ਸੀ। ਈਸਾ ਪੂਰਵ 16 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੂਬੇ 'ਤੇ ਇੱਕ ਪ੍ਰੋਕਿਊਰੇਟਰ ਦਾ ਸ਼ਾਸਨ ਸੀ।
890 ਅਧਿਆਇ vi ਵੇਖੋ।
891 ਟੋਨੀਨੀ ਦੀ ਰਿਮਿਨੀ ਅਵੰਤੀ ਐਲ’ ਏਰਾ ਵੋਲਗੇਰ (ਪੰਨਾ 31) ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸਪਾਥਾ-ਬਲੇਡ ‘ਆਓ ਓਗਨੁਨੋ ਸਾ, ਪ੍ਰੈਸੋ ਆਈ ਗ੍ਰੀਸੀ ਕੁਆਂਟੋ ਪ੍ਰੈਸੋ ਆਈ ਲੈਟਿਨੀ, ਈਸਟ ਜੀਨਸ ਗਲੈਡੀਈ ਲੈਟੀਓਰਿਸ; onde Isidore nelle Origini (xviii. cap. 6) ha che alcuni spatham latine autumant, eo quod spatiosa sit, id est lata et ampla.’ ਪਰ ਇਹ ਇੱਕ ਡਿਕਸ਼ਨਰੀ ਡੈਰੀਵੇਸ਼ਨ ਹੈ। ਅਧਿਆਏ ਵਿੱਚ. viii. ਮੈਂ ਇਸਨੂੰ ਮਿਸਰੀ ਸਫੇਟ, ਅਤੇ ਅਧਿਆਇ ਵਿੱਚ ਵਾਪਸ ਲੱਭ ਲਿਆ ਹੈ। xiii. ਮੈਂ ਦਿਖਾਵਾਂਗਾ ਕਿ ਇਹ ਸਿੱਧਾ ਬ੍ਰੌਡਵਰਡ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੈਲਟਸ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
892 ਪੈਰਾਜ਼ੋਨਿਅਮ = παρ + ζ νη। ਪੁਗਿਓ, ਸਾਡਾ 'ਪੋਨਿਆਰਡ', ਪਗਨਸ (π ξ), ਮੁੱਠੀ ਤੋਂ ਹੈ; ਦੂਸਰੇ ਇਸਨੂੰ ਪੁੰਗੇਰੇ ਤੋਂ ਚੁਭਦੇ ਹਨ।
893 ਸਮਿਥ (ਡਿਕਸ਼ਨ ਆਫ਼ ਐਂਟ. ਪੰਨਾ 809) ਨੇ ਬੇਗਰ (ਥੀਸ. ਬ੍ਰਾਂਡ. ਬਨਾਮ, iii. ਪੰਨਾ 398, 419) ਤੋਂ ਅੰਜੀਰ a ਅਤੇ b ਉਧਾਰ ਲਏ ਹਨ।
894 ਅਧਿਆਇ viii ਦਾ ਅੰਤ ਵੇਖੋ।
895 ਸਮਿਥ (loc. cit. p. 195) ਕੈਪੁਲਸ ਨੂੰ 'ਹਿਲਟ' ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਪੋਮੇਲ ਓਵਿਡ ਦੀ ਥੀਸੀਅਸ ਦੀ ਕਥਾ (ਮੈਟ. vii. 423) ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਏਗੇਅਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਆਪਣੇ ਹਾਥੀ ਦੰਦ ਦੇ

ਕੈਪੁਲਸ 'ਤੇ ਉੱਕਰੀ ਹੋਈ ਨੱਕਾਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੇਡੀਆ ਦੇ ਐਕੋਨਾਈਟ ਤੋਂ ਬਚ ਗਿਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, 'ਬੇਰੀਲ ਨਾਲ ਸੁਨਹਿਰੀ ਹਿਲਟ ਸੈੱਟ' ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣਾ ਬਹੁਤ ਔਖਾ ਹੁੰਦਾ।
896 ਕੁਆਰੀ। ਏਨ. xii. 942।
897 ਸੈਕਸ਼ਨ ਬਿਊਮੋਂਟ। ਉਂਗਲਾਂ ਨੂੰ ਫਿੱਟ ਕਰਨ ਲਈ ਪਕੜ ਵਿੱਚ ਚਾਰ ਖੋਖਲੇ ਹਨ। ਇਹ ਇੰਡੈਂਟੇਸ਼ਨ-ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਮੁੜ ਸੁਰਜੀਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਿਊਂਸੀਪਲ ਮਿਊਜ਼ੀਅਮ, ਟਿਊਰਿਨ ਵਿੱਚ ਵਿਕਟਰ ਇਮੈਨੁਅਲ ਅਤੇ ਜਨਰਲ ਲਾਮਾਰਮੋਰਾ ਦੀਆਂ ਤਲਵਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਰਸਾਈ ਗਈ ਹੈ।
898 ਗੌਲ ਵਿੱਚ ਗਾਰਡ ਪਲੇਟਾਂ, ਕਰਾਸ-ਬਾਰਾਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਮਿਲੀਆਂ ਹਨ।
899 ਇਹ ਛੱਲੇ ਟਾਈਬੇਰੀਅਸ ਦੇ ਮਿਆਨ ਉੱਤੇ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੇ ਹਨ।
900 ਇੱਥੇ ਮੈਂ ਅਮੀਅਨ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦਾ ਹਾਂ। ਮਾਰਸੇਲ। (xxiv. 4; xxv. 3, 4, ਅਤੇ ਪਾਸਿਮ)। ਇੱਕ ਮਹਾਨ ਸੁਧਾਰਕ ਆਪਣੇ ਸਭ ਤੋਂ ਜ਼ਹਿਰੀਲੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਨਿਰਾਦਰ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਬਚ ਸਕਿਆ। ਉਸਦੇ ਆਖਰੀ ਸ਼ਬਦ (ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ) ਵਿਸਿਸਟੀ, ਨਾਜ਼ਰੀਨ, ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੀਰੀਆਈ-ਅਰਬੀ ਵਿੱਚ ਉਚਾਰੇ ਗਏ ਹਨ, ਨਾਸਾਰਤ' ਯੇ ਨਾਸੀਆਨੀ।
901 ਜਾਨਸ, ਪੰਨਾ 198। ਉਹ ਬਿੰਗੇਨ ਵਿਖੇ 'ਐਨੀਅਸ' ਸਮਾਰਕ ਦਾ ਇੱਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ (PI. xvii. 14) ਦਿੰਦਾ ਹੈ; ਸੱਜੇ ਪਾਸੇ ਸਪੈਥਾ, ਜਾਂ ਲੰਬੀ ਤਲਵਾਰ, ਅਤੇ ਖੱਬੇ ਪਾਸੇ ਪੁਜੀਓ ਲਈ ਕਮਰ ਦੇ ਦੁਆਲੇ ਪਹਿਨਿਆ ਹੋਇਆ ਇੱਕ ਡਬਲ ਬਾਲਟੀਅਸ ਹੈ, ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਲੰਬਵਤ ਚੁੱਕਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਰੋਮਨ ਪੈਰਾਜ਼ੋਨਿਅਮ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਵਿੱਚ ਵੀ ਦੁਰਲੱਭ ਹੈ।
902 ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸਾਨੂੰ ਧਿਆਨ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਉੱਕਰੀ ਹੋਈ ਚੀਜ਼ 'ਤੇ ਕਿਵੇਂ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਫੁੱਲਦਾਨਾਂ ਤੋਂ, ਆਦਿ। ਲਾਪਰਵਾਹ ਕਲਾਕਾਰ ਅਕਸਰ ਚਿੱਤਰ ਨੂੰ ਉਲਟਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।
903 ਮਿਲਟਰੀ ਐਂਟੀਕ., ਵੋਲ. ii. ; ਪ੍ਲ. xli.
904 ਲਾਇਸਨ ਦੇ ਵੁੱਡਚੇਸਟਰ ਪੁਰਾਤਨ ਵਸਤੂਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ (ਪੰਨਾ 1. xxxv.)।
905 ਪਦ. i. ਚਿੱਤਰ 10. ਸਰ ਸਿਬਾਲਡ ਡੇਵਿਡ ਸਕਾਟ ਦੁਆਰਾ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਆਰਮੀ, ਆਦਿ ਵਿੱਚ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, ਇੱਕ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਧਿਐਨ ਕੀਤਾ ਕੰਮ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਾਫ਼ੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹੈ।
906 ਸੋਸਾਇਟੀ ਆਫ਼ ਐਂਟੀਕੁਇਟੀਜ਼, 29 ਜੂਨ, 1876।
907 ਥੈਪਸਸ ਵਿਖੇ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਕਾਰਵਾਈ ਦੌਰਾਨ, ਪਲੂਟਾਰਕ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਸੀਜ਼ਰ ਮਿਰਗੀ ਦੇ ਦੌਰੇ, ਕਾਮਿਟੀਅਲਿਸ ਮੋਰਬਸ (ਅਫ਼ਰੀਕੀ ਯੁੱਧ, ਅਧਿਆਇ 14) ਨਾਲ ਲੜ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਮੈਂ ਆਪਣੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਕੈਮੋਏਂਸ (i. 40) ਵਿੱਚ ਇਹ ਅਜੀਬ ਤੱਥ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਸਮੇਂ ਦੇ ਕੁਝ ਮਹਾਨ ਆਦਮੀ ਇਸ 'ਡਿੱਗਣ ਵਾਲੀ ਬਿਮਾਰੀ' ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਨ। ਮਿਸਰੀ ਇਸਨੂੰ

ਟਾਈਫਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਮੰਨਦੇ ਸਨ; ਇਸ ਲਈ ਅਪੁਲੀਅਸ (ਰੱਖਿਆ) ਦੀ 'ਦੈਵੀ ਬਿਮਾਰੀ', ਅਤੇ ਡੈ-ਮੋਨੀਏਕ ਕਬਜ਼ੇ ਦੀਆਂ ਅਜੀਬ ਕਲਪਨਾਵਾਂ ਜੋ ਕਿ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਯੁੱਗਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਸਨ, ਅਤੇ ਜੋ ਅਜੇ ਤੱਕ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ। ਵਿਦਵਾਨ ਕੈਨਨ ਫਰਾਰ (ਜੀਵਨ, ਅਤੇ ਸੇਂਟ ਪੌਲ ਦਾ ਅੰਤਿਕਾ, ਭਾਗ i.) ਮੰਨਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸ਼ਾਇਦ 'ਸਰੀਰ ਵਿੱਚ ਕੰਡਾ' ਸੀ (2 ਕੁਰਿੰ. xii. 7) ਜਿਸ ਵੱਲ ਮਹਾਨ ਰਸੂਲ ਨੇ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਉਹ ਹੌਸਰਾਥ ਤੋਂ ਸੁਕਰਾਤੀਸ ਦੇ 'ਤੰਦਰੁਸਤੀ', ਮੁਹੰਮਦ ਦੇ ਦੌਰੇ, ਅਤੇ ਸੰਤ ਬਰਨਾਰਡ, ਫਰਾਂਸਿਸ ਅਤੇ ਸਿਏਨਾ ਦੇ ਕੈਥਰੀਨ ਦੇ ਬੇਹੋਸ਼ੀ ਅਤੇ ਖੁਸ਼ੀ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ; ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਉਹ ਜਾਰਜ ਫੌਕਸ, ਜੈਕਬ ਬੋਹਮੇ ਅਤੇ ਸਵੀਡਨਬਰਗ ਨੂੰ ਜੋੜਦਾ ਹੈ।
908 ਇਹ ਪ੍ਰਤਿਭਾ ਦੀ ਇੱਕ ਉਦਾਹਰਣ ਹੈ ਜੋ ਦਰਦ ਸਹਿ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਫੌਜਾਂ ਦੇ ਨੇਤਾ ਲਈ ਇੱਕ ਸਬਕ ਹੈ; ਪਰ ਕਿੰਨੇ ਆਧੁਨਿਕ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਇਸਦਾ ਅਭਿਆਸ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਇਸਦਾ ਅਭਿਆਸ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਰਹੇ ਹਨ? ਸੁਵੋਰੋਫ (ਸੁਵਾਰੋਫ), ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ, ਆਪਣੇ ਆਦਮੀਆਂ ਨੂੰ ਕੋਟ ਉਤਾਰ ਕੇ ਅਤੇ ਆਪਣੀਆਂ ਬਾਹਾਂ ਨੂੰ ਉੱਪਰ ਕਰਕੇ, ਸੰਗੀ-ਅਭਿਆਸ ਸਿਖਾਉਂਦਾ ਸੀ: ਇਸ ਵਿਚਾਰ 'ਤੇ ਮੱਧਮਤਾ ਕੰਬ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਰੂਸੀ ਦੇ, ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ, ਹਥਿਆਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਬਾਰੇ ਉਤਸੁਕ ਵਿਚਾਰ ਸਨ। 'ਭਰਾਵੋ! ਕਦੇ ਵੀ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਨਾ ਦੇਖੋ; ਆਪਣੀ ਨਜ਼ਰ ਉਸਦੀ ਛਾਤੀ 'ਤੇ ਰੱਖੋ, ਅਤੇ ਉੱਥੇ ਆਪਣਾ ਸੰਗੀ-ਅਭਿਆਸ ਕਰੋ।' ਜਨਰਲ ਲਈ ਪਹਿਲਾ ਨਿਯਮ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਹਮੇਸ਼ਾ ਆਪਣੇ ਆਦਮੀਆਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਕਰੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਾਠੀ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇ, ਜੀਵੇ, ਅਤੇ ਲੋੜ ਪੈਣ 'ਤੇ ਹਮਲੇ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰੇ। ਗਰੀਬ ਲਾਰਡ ਰੈਗਲਾਨ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਜਨਰਲ (ਜਿੰਮੀ) ਸਿੰਪਸਨ ਦੀਆਂ ਆਦਤਾਂ ਕੀ ਸਨ? ਕੋਈ ਹੈਰਾਨੀ ਦੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਰੇਡਨ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਦੁੱਖ ਸੀ।
909 ਰਣਨੀਤੀ, viii. 28. 'ਮੈਸੇਡੋਨੀਅਨ' ਦੂਜੀ ਸਦੀ (ਈਸਾਈ ਯੁੱਗ) ਦੇ ਮੱਧ ਵਿੱਚ ਵਧਿਆ-ਫੁੱਲਿਆ।
910 ਨੌਂ. 40.
911 ਇਸ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਆਪਣਾ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ਵਵਿਆਪੀ ਇਤਿਹਾਸ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਮਾਨਵ-ਵਿਗਿਆਨ 'ਤੇ ਇੱਕ ਭਾਸ਼ਣ ਹੈ।
ਇਸਦਾ ਰੂਪ ਓਨੋਮਾਟੋਪੋਏਟਿਕ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਪੁਰਾਣਾ ਰੂਪ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਿਸਰੀ ਮਿਆਓ, ਇੱਕ ਬਿੱਲੀ ਲਈ; ਅਤੇ ਇਹ ਬੁੜਬੁੜਾਉਣ ਜਾਂ ਹਕਲਾਉਣ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾਯੋਗ ਢੰਗ ਨਾਲ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਦੁਬਾਰਾ, ਇਹ ਆਵਾਜ਼ਾਂ ਦੀ ਦੁਹਰਾਈ ਹੈ; ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਿਲਕੁਲ ਆਦਿਮ ਨਿਰਮਾਣ, ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਜ਼ੋਰ ਹੈ।
'ਬਰਬਰ-ਤਾ' (ਬਰਬਰ-ਲੈਂਡ) ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਮਿਸਰੀ ਲੋਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ (ਥੂਟ-ਮੇਸ III ਦਾ ਕੈਟਾਲਾਗ), ਜਿੱਥੋਂ ਸਾਡਾ ਆਧੁਨਿਕ ਸ਼ਬਦ ਬਾਰਬਰੀ ਆਇਆ ਹੈ।

ਇਬਰਾਨੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ 'ਕੂੜੇ ਵਿੱਚ ਚਾਰਨ ਵਾਲੇ ਜੰਗਲੀ ਜਾਨਵਰ' ਸ਼ਬਦ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਚਲਾ

ਗਿਆ, ਅਤੇ ਉੱਥੇ ਇਸਨੂੰ (ਵਰਵਾਰਾ) (ਇੱਕ ਵਹਿਸ਼ੀ ਧਰਤੀ) ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, ਜੋ ਕਿ ਸਮਝ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਬੋਲਦੀ ਹੈ।
'ਬਰਬਰ' ਮਿਸਰ ਤੋਂ ਯੂਨਾਨ ਚਲਾ ਗਿਆ, ਅਤੇ β ρβαρος ਬਣ ਗਿਆ, ਜਿਸਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਇੱਕ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਜਿਸਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਹੇਲੇਨਿਕ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਇੱਕ ਜਾਨਵਰ ਨਾਲੋਂ ਥੋੜ੍ਹਾ ਬਿਹਤਰ ਸੀ। (ਨੋਟ: ਸ਼ੇਕਸਪੀਅਰ ਫਾਰਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਹਿਸ਼ੀ ਹੁੰਦਾ ਅਤੇ ਇੰਗਲੈਂਡ ਵਿੱਚ ਹਾਫਿਜ਼।)
'ਬਾਰਬਾਰੋਸ' ਨੇ ਰੋਮ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਅਰਥਾਂ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਾਲ ਕੀਤਾ, ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਉਹਨਾਂ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਜੋ ਬੋਲ ਨਹੀਂ ਸਕਦੇ ਸਨ ਜਾਂ ਜੋ ਯੂਨਾਨੀ ਅਤੇ ਲਾਤੀਨੀ ਦਾ ਗਲਤ ਉਚਾਰਨ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਸਟ੍ਰਾਬੋ, xiv. 2, 'ਬਾਰਬਾਰੋਸ' ਅਤੇ 'ਬਰਬਰਾਈਜ਼' 'ਤੇ ਵੇਖੋ; ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਖੁਸ਼ ਓਵਿਡ ਵਿਰਲਾਪ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ:
'ਮੈਂ ਇੱਥੇ ਇੱਕ ਵਹਿਸ਼ੀ ਹਾਂ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਮੈਨੂੰ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਪਾਉਂਦੇ।'
ਅੰਤ ਵਿੱਚ, 'ਪ੍ਰੋਟੋ-ਆਰੀਅਨ' ਸ਼ਬਦ 'ਬਰਬਰ' ਹੁਣ ਪੂਰੇ ਆਕਾਰ ਵਿੱਚ ਵਧ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੁੱਖੇ, ਭਿਆਨਕ, ਅਸਭਿਅਕ, ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੋ 'ਉੱਚ ਸੱਭਿਆਚਾਰ' ਨੂੰ ਅਣਗੌਲਿਆ ਕਰਦੇ ਹਨ।
912 ਇਹ ਭੌਤਿਕਵਾਦ ਸ਼ੁੱਧ ਅਤੇ ਸਰਲ ਹੈ; ਪਰ ਆਧੁਨਿਕ ਵਿਗਿਆਨ ਦੀ ਸਾਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਪਦਾਰਥ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਰਹੱਸਮਈ 'ਜੀਵਨ' ਹੁਣ 'ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸ਼ਕਤੀ' ਨਹੀਂ ਹੈ; ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਊਰਜਾਵਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਟੋਪਲਾਜ਼ਮ ਦੇ ਕੁੱਲ ਜੋੜ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। 'ਜੀਵਨ ਪ੍ਰੋਟੋਪਲਾਜ਼ਮ ਜਾਂ ਬਾਇਓਪਲਾਜ਼ਮ ਦੀ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਸੋਚ ਅਤੇ ਖੋਜ ਦਾ ਨਵੀਨਤਮ ਉਤਪਾਦ ਹੈ।' ਅਤੇ ਮੈਂ ਇਹ ਜੋੜ ਸਕਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਚੇਤਨਾ, ਇੱਛਾ ਸ਼ਕਤੀ ਵਾਂਗ, ਇਸਦੇ ਕੁਝ ਰੂਪਾਂ ਵਿੱਚ ਜੀਵਨ ਦੀ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਹੈ; ਦਿਮਾਗੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਪਰਮਾਣੂਆਂ ਦੀ ਇੱਕ ਅਵਸਥਾ ਅਤੇ ਸਥਿਤੀ; ਹੁਣ ਤੱਕ ਅਣਗੌਲਿਆ ਪੂਰਵਜਾਂ ਦਾ ਸਿਰਫ਼ ਨਤੀਜਾ।
913 ਫਲੋਰਸ, ii. 3.
914 ਕਾਂਸੀ, ਅਤੇ ਸੀ. ਪੰਨਾ 297. ਆਰਬੋਗ. ਐਫ. ਨੋਰਡ. ਓਲਡਕ. 1879 ਤੋਂ, ਪੰਨਾ i.
915 ਕਾਂਸੀ, &c., p. 298. ਬਾਸਟਿਅਨ ਅਤੇ ਏ. ਵੌਸ ਤੋਂ, ਡਾਈ ਕਾਂਸੀ-ਸ਼ਵਰਟਰ ਡੇਸ ਕੇ. ਮੂਸ. zu ਬਰਲਿਨ, 1878, p. 56.
916 ਕਾਂਸੀ, &c., p. 299, ਵੌਨ ਸੈਕੇਨ ਅਤੇ ਲਿੰਡੇਸ਼ਮਿਟ ਦੇ ਅਲਰਥੁਮਰ ਤੋਂ। 1846-64 ਵਿੱਚ ਹੇਰ ਨਾਮਸੌਰ ਦੁਆਰਾ ਪਹਿਲੀ ਖੋਜ 993 ਕਬਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 6,000 ਲੇਖ ਸਨ।

917 ਮੈਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਵਰਜਿਲ (Æn. viii. 74) ਦੁਆਰਾ ਟਰਨਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਇਤਾਲਵੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਬੇਲਾ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਤਾਂਬੇ ਦੇ ਐਨਸਿਸ ਅਤੇ ਤਾਂਬੇ ਵਾਲੀ ਢਾਲ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਹੈ।
918 ਕਾਂਸੀ, ਆਦਿ, ਪੰਨਾ 277। ਲੇਖਕ ਕਾਂਸੀ ਦੀਆਂ ਤਲਵਾਰਾਂ ਦੇ ਛੋਟੇ ਹੱਥਾਂ ਵੱਲ ਵੀ ਧਿਆਨ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, 'ਇੱਕ ਤੱਥ ਜੋ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਆਦਮੀਆਂ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤਲਵਾਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਸੀ ਉਹ ਦਰਮਿਆਨੇ ਕੱਦ ਦੇ ਸਨ' (ਪ੍ਰਾਗ ਇਤਿਹਾਸਕ ਟਾਈਮਜ਼, ਪੰਨਾ 22)। ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਹੁਤ ਛੋਟੇ ਹੋਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਹ ਜਾਇਜ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੰਨਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਿਲਟ ਦਾ ਫੈਲਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੱਥ ਦੀ ਪਕੜ ਵਿੱਚ ਹੋਣਾ ਸੀ। ਮੈਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸਮਝਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਕੱਟ ਨੂੰ ਹੋਰ ਗਤੀ ਦੇਣ ਲਈ ਹੱਥ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਸੀਮਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। 919 ਕਾਂਸੀ, ਆਦਿ, ਪੰਨਾ 297; ਗੈਸਟਾਲਡੀ, ਪੇਲੇਗ੍ਰਿਨੀ ਅਤੇ ਗੋਜ਼ਾਦੀਨੀ ਤੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਲੇਖਕ ਟਿੱਪਣੀ ਕਰਦਾ ਹੈ (ਪੰਨਾ 287) ਕਿ ਇਟਲੀ ਤੋਂ ਆਏ ਕੁਝ ਕਾਂਸੀ ਦੇ ਖੰਜਰਾਂ ਦੇ ਸਿਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਬਲੇਡਾਂ ਉੱਤੇ ਵੀ ਲੱਗੇ ਹੋਏ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਰਿਵੇਟ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਫਿਕਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਇਹ ਤਲਵਾਰ ਨਾਲ ਆਮ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਤੇ ਵਸਤੂ ਸਿਰਫ਼ ਨਕਲ ਜਾਪਦੀ ਹੈ; ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹੌਰਾਨਿਕ ਪੱਥਰ ਦੇ ਦਰਵਾਜ਼ਿਆਂ ਨੂੰ, ਪੈਨਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਲੱਕੜ ਲਈ ਲੰਘਣਾ ਹੋਵੇ।
920 ਕਾਂਸੀ, ਆਦਿ, ਪੰਨਾ 283, ਸਾਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਅਜਾਇਬ ਘਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਮੂਨਾ ਹੈ। ਕੈਟਾਲਾਗ। ਇਟਲੀ, ਪੰਨਾ 28
921 ਕਾਂਸੀ, ਆਦਿ, ibid., ਨੋਮ. ਵੈਟ. ਇਟਾਲ. ਵਰਣਨ., pl. xii ਤੋਂ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ। 922 ਅਧਿਆਇ vi ਵੇਖੋ।
923 ਗੈਰੁਲ।
924 ਆਇਰਨ ਦਾ, i. 195.
925 ਲਿਬ. xliv. 3. ਮਾਰਸ਼ਲ ਆਪਣੇ ਜੱਦੀ ਸੂਬੇ ਦੀ ਧਾਤੂ ਦੌਲਤ ਵੱਲ ਵੀ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ (i. 49; iii. 12, &c.)।
926 ਪਲੀਨੀ (xxxi. 4, 41) ਸਾਲੋ ਜਾਂ ਨਦੀ ਬਿਲਬਿਲਿਸ (ਜ਼ਾਲੋਨ) ਨੂੰ ਵੀ ਵੇਖਦਾ ਹੈ; ਅਤੇ ਇਸੇ ਨਾਮ ਦਾ ਸੇਲਟੀਬੇਰੀਅਨ ਸ਼ਹਿਰ, ਹੁਣ ਬੰਬੋਲਾ, ਕਵੀ ਮਾਰਸ਼ਲ ਦਾ ਜਨਮ ਸਥਾਨ, ਕੈਲਾਟਾਯੁਦ (ਕਲਾ'ਤ ਅਲ-ਯਾਹੂਦ = ਯਹੂਦੀਆਂ ਦਾ ਕਿਲ੍ਹਾ), ਜਾਂ ਅੱਯੂਬ ਦੇ ਕਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਨੇੜੇ ਹੈ। ਮੈਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਚਾਲੀਬਾਂ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕਰ ਚੁੱਕਾ ਹਾਂ।
927 ਰੋਮਨ ਪੁਰਾਤੱਤਵ ਵਿਗਿਆਨ, ਐਂਜਲੋ ਮਾਈਓ ਦੁਆਰਾ।
928 ਸ਼ਬਦ K λται, Γαλ ται, Γ λλo (ਭਾਵ ਅਰਮਾਤੀ, ਮੁੱਠਭੇੜ, ਕੈਂਫਰ, ਲੜਾਕੂ), ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੋਇਲ, ਇੱਕ ਸ਼ਬਦ ਤੋਂ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਪੁਰਾਣੇ ਸ਼ਬਦ ਗਾਲ (ਲੜਾਈ), ਗਾਲਾ (ਹਥਿਆਰਾਂ) ਤੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਨਾਮ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੁਭਾਅ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਸੀ; ਉਹ ਕਦੇ ਵੀ

□□□□□□ □□□□ □□□□ □□, □□□ □□□□□□ □□ □□□□□□ □□□□□ □□: □□□□□□□□ □□ □□□□□ Κελτικὸν θράσος = □□□□□□ □□□□□□□ □□□□□

929 □□□□□□□□ □□□ □□□□□□□ = □□□□□□□□ □□□ □□□□□□□ □□□□ □□□□□□ □□□□ □□□ □□□□ □□□□ □□□□ □□□□ □□□ □□□□ □□□□□ □□□

930 □□□□□□□, □□□□□□□□□□□□□; □□□□□ □□□□□□□□ xiv□ □□□□□ 13□

931 □□□□□□□ (□□ □□□. □□□. xxvii.) □□□□□□ '□□ □□□□ □□□ □□□□ □□□□□ □□□ □□□□□ □□□ □□ □□□□□ □□□□□ □□□ '□□□□□□ □□ □□□□□ □□□ □□□□ □□ □□□ □□□□□□ □□□□□□□ □□□ . . . □□ □□□□□□□□ □□□ □□□□□ □□□ □□, □□□□ □□□ □□□□□ (κοπίδα) □□□ □□□□□ □□□ □□□□ □□ □□□ □□□ □□□□□, □□□□ □□□□ □□□ □□□ □□□□□□□ □□□ □□□ □□' (ξίφος)□ □□□□ □□□□□□□ □□ □□ '□□□□□' □□□□ □□□□□, □□□, □□□ □□□□ □□□□□ □□ □□□□□ □□□ □□□ □□□□□□□ Œuvres Complètes, □□□ ii. □□□□ 337-387, □□□□□□ □□: '□□□□□ □□□ □□□ □□□□, □□□ □□□ □□□□ □□ □□□□□ □□□□, □□□□□ □□□□ □□□□□□, (□□□□□) □□□ □□□□ □□□□□ □□□□□ □□□' □□ □□□□ □□□□□ □□□□□ □□□ □□□□□□□□ □□□□ □□□ □□□ □□ □□□ □□□□ □□□ □□□□ □□ □□□ □□□□□□□□ □□□ □□□□□□□□□ □□□□ □□ □□□□□ □□□□□ □□: □□□□ □□ □□□□ □□□□□ □□ □□□ □□□□ □□□□ □□□□□ □□, □□□□□ □□ □□□ □□□□□ □□□□ □□□ □□□□□ □□□□□□□□□□, □□□□ □. □□□-□□□□□ □□□□, □□□□□ □□ □□□□□ □□□□ □□□ □□□□□□ □□□ □□□□ □□, □□□ □□□□□□□□ (□□□□□□. ii. 1, 9; vi. 2, 10) □□ □□□□□ □□□□□ □□ □□□ □□ □□ □□□□ □□□□ □□ □□□ □□ □□ □□□□□ □□□□□ □□ □□□□ □□□ □□□ □□ □□□□ □□□ □□□□□ □□□□□ □□□ □□□□□ □□□ □□□□□ □□, □□□ □□□□ □□□□□□□ □□□ □□□□□□□□□□ □□□ □□ □□ □□□ □□□□ □□□ □□□□ □□□□□□ □□□□□□□ □□□□□-□□□□ □□□ □□, □□□□□ □□ □□□□ □□□□□□ □□□□ □□ □□□□□ □□□□ □□□□ □□□□ □□ □□□□ □□, □□□ □□□□□ '□□ □□□□□ □□□□ □□□□ □□□ □□ □□ □□□□ □□□ □□□□ □□□□ □□□□ □□□□ □□ □□□□ □□□

932 □□□□□□ □□□□□□ □□□ '□□ □□□□□ □□□□□□□□ (□□□□) □□ □□□ □□□□□□□□□ □□□ □□□□□□□ □□ □□□□ □□□ □□□□□□□ □□□□□ □□□□ □□□ □□□□□ □□, □□ □□ □□□ □□□ □□□□□□□ □□□□□□ □□□ □□□□□□□□□ □□ □□□□□□ □□, □□□□□ □ □□□□□□□□□ □□ □□□□ □□□□□ □□□ □□□□□□ □□□ □□□□□ □□ □□□□ '□□ □□□□ □□□□□□□□

933 □□□□, xxii. 46.

934 □□□□. □□□□. iii. 13; vii. 22.

935 □□□. x. □□□. 32.

936 □□□. □□□□ □□□. 30.

937 ਅਧਿਆਇ viii. ਅਤੇ xii ਵੇਖੋ। ਇੱਥੇ ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਸਿੱਧੀ ਦੋ-ਧਾਰੀ ਚੌੜੀ ਤਲਵਾਰ ਲਈ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਲਗਭਗ 1 ਮੀਟਰ ਲੰਬੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਮੱਧ ਯੁੱਗ ਵਿੱਚ ਹਥਿਆਰ ਨੇ ਕਈ ਉਤਸੁਕ ਕਿਸਮਾਂ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਪਾਥਾ ਪੇਨਾਟਾ ਅਤੇ ਸਪਾਥਾ ਇਨ ਫਸਟ।
938 ਵੈਜੀਟੀਅਸ (ii. 15) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਸੌਨੀਅਨ ਸਾਮਨੀ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਹਲਕਾ ਬਰਛਾ ਸੀ, ਜਿਸਦਾ ਸ਼ਾਫਟ ਫੁੱਟ ਲੰਬਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਇੱਕ ਲੋਹੇ ਦਾ ਸਿਰ 5 ਇੰਚ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਰੋਮਨ ਪਿਲਮ ਵਰਗਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਪਰ ਡਾਇਓਡੋਰਸ ਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਤਲਬ ਇੱਕ ਹੋਰ ਅਤੇ ਭਾਰੀ ਹਥਿਆਰ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਸੁੱਟਿਆ ਹੀ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਮਾਇਰਿਕ ਅਤੇ ਜਾਨਸ (ਪੰਨਾ
390) ਮੁਸ਼ਕਲ ਦਾ ਹੱਲ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ।
939 ਲਿਬ. iv. 4, § 3.
940 ਘੰਟੀ। ਪਰਸ।
941 ਮੋਂਟਫੌਕਨ ਵਿੱਚ ਨੌਰਥੰਬਰਲੈਂਡ ਸਟੋਨ (ਭਾਗ iv. ਭਾਗ 1, ਪੰਨਾ 37) ਇੱਕ ਗੌਲ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸਨੇ ਦੋਵੇਂ ਪਾਸੇ ਤਲਵਾਰ ਅਤੇ ਖੰਜਰ ਪਹਿਨੇ ਹੋਏ ਹਨ।
942 ਐਥੇਨਸ, ਲਿਬ. xiv. ਵਿੱਚ, ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਦਾਰਸ਼ਨਿਕ ਜਿਸਨੂੰ ਅਪਾਮੀਅਨ ਜਾਂ ਰੋਡੀਅਨ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਪੌਂਪੀ ਅਤੇ ਸਿਸੇਰੋ ਦਾ ਸਮਕਾਲੀ ਸੀ, ਨੇ ਹੋਰ ਰਚਨਾਵਾਂ ਦੇ

ਨਾਲ, ਇੱਕ ਰਚਨਾ ਛੱਡ ਦਿੱਤੀ, ਜਿਸਨੂੰ T χνη τακτικ (de Acie in-struenda) ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ।
943 ਲਿਬ. vii. ਕੈਪ. 10. ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਡੁਏਲੋ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੇਖਕ ਮੰਨਦੇ ਹਨ, ਕੇਲਟਾਂ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਉੱਠੇ। ਅਸੀਂ ਸਿਰਫ਼ ਇਹੀ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਉਤਪਤੀ ਯੂਰਪ ਵਿੱਚ ਹੋਈ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਪੰਡੋਨਰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਹੱਥਾਂ ਨਾਲ ਇਸਦਾ ਬਚਾਅ ਕਰਨ ਦਾ ਅਭਿਆਸ। ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਕਲਾਸਿਕਾਂ ਲਈ ਅਣਜਾਣ ਸੀ; ਅਤੇ, ਸ਼ਾਇਦ, ਅਰਬਾਂ ਦੇ ਅਪਵਾਦ ਦੇ ਨਾਲ, ਇਸਨੂੰ ਅਜੇ ਵੀ ਸਾਡੇ ਜ਼ਮਾਨੇ ਦੇ ਸੱਭਿਅਕ ਪੂਰਬੀ ਲੋਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਅਣਡਿੱਠ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਦੁਆਰਾ।
944 ਲਿਬ. ii. ਕੈਪਸ. 28, 30, ਅਤੇ 33।
945 ਸਿੱਧਾ ਅਰਥ ਹੈ ਸਪੀਅਰਮੈਨ। ਗਾਈਸੇਟ = ਗਾਈਸਾ (gœsum) ਤੋਂ ਹੈਸਟੈਟਸ, ਆਇਰਿਸ਼ ਗਾਈ, ਕੋਈ ਵੀ ਬਰਛਾ। ਆਈਸੀਡੋਰ (ਗਲੋਸ।) 'Gessum' ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ 'hasta vel jaculum Gallicè, βoλ ς' ਦੁਆਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਫ੍ਰੈਂਚ guisarme, gisarme, &c ਵਿੱਚ ਬਚਿਆ ਹੈ। ਗਾਈਸੇਮ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਇਦ ਇੱਕ ਕਿਸਮ ਦਾ ਹੈਂਡਲ ਅਤੇ ਹੱਥ ਲਈ ਇੱਕ ਬਚਾਅ ਸੀ। 946 ਲਿਬ. xxii. ਕੈਪ. 46.
947 ਕਿਤਾਬ xxxviii. 21.

948 [illegible] (Matthew, chap. 29) 'In this the Lord Jesus Christ [illegible]

949 [illegible] (Matthew, &c., chap. 28 and Matthew A_3 and B6) [illegible] Matthew and Mark 'Matthew' [illegible]

950 [illegible]. [illegible]. 30.

951 [illegible] and [illegible] (Mark Matthew, and Mark) [illegible] [illegible] and in the Mark 'Matthew' (Mark Mark Mark), and Matthew (Matthew) [illegible] and Matthew in Mark, [illegible] 'In Mark and Mark [illegible] 752,000 Mark and 20,400 [illegible]

952 In [illegible] Mark and [illegible] and [illegible] in [illegible] [illegible] Mark [illegible], and and and Matthew in [illegible] and 'Matthew Mark'

953 Mark [illegible] in [illegible] [illegible] Mark and Mark Mark in, Mark and Mark (and in Mark and Mark [illegible]) [illegible], [illegible] and [illegible] and [illegible] Mark [illegible]

954 "Mark [illegible] [illegible] and Mark [illegible]" [illegible] Sic. (v. 30) Mark βράκας in; Mark Mark βράχι ; [illegible], [illegible] Mark [illegible] Mark 'Matthew-in' and 'Matthew-a' [illegible] [illegible] in; 'and' [illegible] and J.[illegible]. [illegible] in, and [illegible] Mark and and [illegible] Mark Mark, and [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in and [illegible] Mark [illegible] [illegible] and 'In Mark and Mark Mark [illegible] Mark in (Mark 431).

955 [illegible], xxxviii. 24.

956 Mark in Mark in and and [illegible] Mark and in Mark Mark [illegible] 'In [illegible] Mark [illegible], Mark in [illegible] in and, Mark [illegible] Mark Mark in in [illegible] [illegible] Mark Mark in, in and and Mark Mark [illegible] Mark in, in Mark Mark [illegible]-[illegible] [illegible] and [illegible] and [illegible] ([illegible], [illegible], and) and Mark Mark [illegible] and Mark Mark, and Mark [illegible], [illegible] and in [illegible] in Mark in: [illegible] and [illegible] [illegible] and

957 [illegible] Mark [illegible] 24.

958 Mark (Matthew [illegible] 27-30 Mark) '[illegible] and [illegible], [illegible] and [illegible]' and [illegible] and

959 ਡੀ ਮੋਰ। ਜਰਮ।, ਅਧਿਆਇ 6।
960 ਇਸ ਲਈ ਅਸੀਂ ਦੇਵਤਾ ਟਾਇਰ ਜਾਂ ਟੂਇਸਕੋ (ਮੰਗਲਵਾਰ ਦਾ ਰੀਜੈਂਟ), ਮੋਂਥੂ ਜਾਂ ਉੱਤਰ ਦਾ ਮੰਗਲ, ਨੂੰ ਰੂਨਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕੰਡੇਦਾਰ ਬਰਛੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਾਂ ↑ (ਮੰਗਲ ਦੇ ਗ੍ਰਹਿ ਚਿੰਨ੍ਹ ਵਰਗਾ। ਉਹ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਤਲਵਾਰ-ਦੇਵਤਾ ਬਣ ਗਿਆ। ਟਾਇਰ-ਰੂਨ ਤੋਂ

v

|

v ਏਰ (= ਹੇਰੂ, ਤਲਵਾਰ), ਜਾਂ ਏਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਯੂਨਾਨੀ oρ ਵਰਗਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਜਿਸਨੂੰ ਜੈਕਬ ਗ੍ਰੀਮ ρης, œs ਅਤੇ ਆਈਸੇਨ (ਜਾਹਨਸ, ਪੰਨਾ 14) ਨਾਲ ਜੋੜਦਾ ਹੈ। 961 ਪੁਰਾਣੀ ਉਤਪਤੀ ਫੇਰੀਆ ਤੋਂ ਹੈ। ਜਾਨਸ (ਪੰਨਾ 407) ਹੋਰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਸ਼ਬਦ ਦਿੰਦਾ ਹੈ—ਬ੍ਰਾਮ (ਕੰਡਾ, ਕੰਡਿਆਲੀ ਝਾੜੀ); ਫ੍ਰੀਮ (ਮੁੱਕਾ, awl); ਬ੍ਰਾਮ (ਇੱਕ ਕਿਨਾਰਾ, ਕਿਨਾਰਾ); ਰਾਮੇਨ (ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਉਣਾ, ਵਾਰ ਕਰਨਾ), ਆਦਿ, ਆਦਿ।
962 ਹਥਿਆਰ, ਅਤੇ ਸੀ., ਪੰਨਾ 419।
963 ਐਨਲਸ, ii. ਅਧਿਆਏ 14. 2 ਡੀ ਮੋਰ. G. ਅਧਿਆਏ. 6.
965 ਡੈਨਮਾਰਕ ਦਾ ਸਟੀਂਡੀਸਰ, ਫਰਾਂਸ ਦਾ ਡੌਲਮੇਂਸ, ਅਤੇ ਇੰਗਲੈਂਡ ਦਾ ਕਰੋਮਲੇਕਸ਼।
966 ਪੰਨਾ 416, ਪੰਨਾ xxviii. 4. ਪੰਨਾ 417 ਵਿੱਚ ਉਹ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਕਾਂਸੀ ਦੀਆਂ ਲੱਭਤਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।
967 ਟੈਸੀਟ। ਐਨਲਸ, ii. 14.
968 ਕੈਪ. 42 ਅਤੇ 6।
969 ਇਸ ਲਈ ਲੋਂਗੋਬਾਰਡਸ ਲੋਂਗ-ਹਾਲਬਰਟਸ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਫ੍ਰੈਂਕਸ ਫ੍ਰਾਂਸਿਸਕਾ- ਮੈਨ।
970 ਵੈਜੀਟੀਅਸ (ii. 15) ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 'ਵੱਡੀਆਂ ਤਲਵਾਰਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਹ ਸਪੈਥਾਸ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ' ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਆਈਸੀਡੋਰ (68, 6) ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤਲਵਾਰਾਂ 'ਦੋਵੇਂ ਪਾਸਿਆਂ ਤੋਂ ਤਿੱਖੀਆਂ' ਸਨ।
971 ਸਕੈਂਡੇਨੇਵੀਅਨ ਵਿੱਚ, ਸਭ ਤੋਂ ਉੱਤਮ ਜਰਮਨਿਕ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ, hjalt; O. Germ. helza; Ang. S. helt, hielt, ਅਤੇ Mid. Germ. helze, gehilze (Jähns, p. 419) ਵਿੱਚ। 964 ਜਾਨਸ (ਪੰਨਾ 419) ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਿਲਟ ਹਨ। ਸਭ ਤੋਂ ਪੁਰਾਣਾ ਚੰਦਰਮਾ ਹੈ, ਜੋ ਉੱਪਰ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ (ਚਿੱਤਰ 293); ਇਹ ਸਪਿਰਲ ਅਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਚਿੱਤਰਾਂ ਨਾਲ ਸਜਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਦੂਜਾ, ਜੋ ਕਿ ਸਾਹਸ, ਜਾਂ ਛੋਟੇ ਹਥਿਆਰ ਵਿੱਚ ਵਧੇਰੇ ਆਮ ਜਾਪਦਾ ਹੈ, ਵਿੱਚ ਪੋਮੇਲ ਦੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਇੱਕ ਬੈਸਾਖੀ ਜਾਂ ਚੰਦਰਮਾ ਹੈ, ਜਿਸਦੇ ਸਿੰਗਾਂ ਨੂੰ ਘੱਟ ਜਾਂ ਘੱਟ ਵਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਜਾਂ ਤਾਂ ਵੱਖ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਇੱਕ ਕਰਾਸ-ਬਾਰ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਦੁਬਾਰਾ ਸਪਿਰਲ ਜਹਾਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਨਿਪਟਾਏ ਗਏ ਸਨ: ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਦੇ ਸਕੈਂਡੇਨੇਵੀਅਨ ਹਥਿਆਰਾਂ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਵਿਕਸਤ ਦੇਖਾਂਗੇ।

ਤੀਜਾ ਹਿਲਟ ਇੱਕ ਕਿਸਮ ਦਾ ਟੈਂਗ ਸੀ, ਬਲੇਡ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਦਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਤੇਜ਼ ਲੱਕੜ, ਸਿੰਗ ਜਾਂ ਹੱਡੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਗੋਲ ਕਿਨਾਰਿਆਂ ਨਾਲ ਫਿੱਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ: ਇਸਦਾ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਚਕਾਰਲੇ ਹੈਂਡਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਉਭਾਰ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਇਹਨਾਂ ਤਲਵਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਪੋਮੇਲ ਸਹੀ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਵਿਕਸਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
972 'ਸਾਹਸ' ਦਾ ਲਾਤੀਨੀ 'ਸੈਕਸਮ' (Jähns, p. 8, Grimm ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ) ਨਾਲ ਗੱਠਜੋੜ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ‘ਹਥੌੜੇ’ (ਹਥੌੜੇ) ਦਾ ਇਹੀ ਅਰਥ ਸੀ। 'ਸੈਕਸ' ਤੋਂ ਅਸੀਂ ਸ਼ਾਇਦ ਸਮਰਾਟ ਲੀਓ ਦੀ ਜ਼ੈਕੋ-ਤਲਵਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ (ਕ੍ਰੌਨਿਕਲ): 'ਆਈਟਮ ਫਰੇਟਰਮ ਨੌਸਟਰਮ ਲਿਗੋਨੇਮ ਕਮ ਜ਼ੈਕੋਨ ਵੁਲਨੇਰਾਵਿਟ।' . . . . ਹੈਂਗਿਸਟ ਨੇ ਕਿਹਾ, 'ਨਿਮਿਥ ਯੂਅਰ ਸੈਕਸੀਜ਼' (ਆਪਣੀ ਚਾਕੂ-ਤਲਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਲੈ ਜਾਓ), ਅਤੇ ਲੋਅਰ ਸੈਕਸਨੀ ਵਿਚ 'ਮੇਨਰ ਸਿਕਸ!' (ਮੇਰੇ ਡਰਕ ਦੁਆਰਾ), ਅਤੇ 'ਡਨਰ-ਸੈਕਸਨ' (ਥੰਡਰ ਤਲਵਾਰ) ਨੂੰ ਭੁੱਲਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਹੈ।
973 ਮੈਂ ਸਕ੍ਰਾਮਾਸੈਕਸ ਬਾਰੇ ਅਧਿਆਇ ਬਨਾਮ ਡੈਮਿਨ (ਪੰਨਾ 152) ਵਿੱਚ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਸਰੇ 'ਸਕ੍ਰਾਮਾ' (ਬ੍ਰੋਡਸਵਰਡ) ਨੂੰ 'ਸਕਾਮਾਟਾ' ਤੋਂ ਕੱਢਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਕਿ ਦੋ ਯੂਨਾਨੀ ਲੜਾਕਿਆਂ (!) ਵਿਚਕਾਰ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਖਿੱਚੀ ਗਈ ਲਾਈਨ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਉਹ 'ਸ਼ਰਮਾ' ਅਤੇ 'ਐਸਕ੍ਰਾਈਮ' - ਵਾੜ ਲਗਾਉਣਾ - ਨੂੰ ਵੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੇਗਾ। ਦੂਸਰੇ 'ਸਕਾਰਨ' (ਕਤਰਨ ਨੂੰ) ਪਸੰਦ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਜਿਸਨੇ ਜਰਮਨ 'ਸ਼ੇਅਰ' (ਕੈਂਚੀ), ਅਤੇ ਸਾਡੇ 'ਸ਼ੀਅਰ' ਅਤੇ 'ਸ਼ੀਅਰ-ਸਟੀਲ' ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੱਤਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਰਮ ਦਾ ਇੱਕ ਸੰਯੋਜਕ ਹੈ। 'ਸ਼ਿਰਮੇਨ', ਰੱਖਿਆ ਕਰਨ ਲਈ, ਬਚਾਅ ਕਰਨ ਲਈ।
ਜਾਨਸ (ਪੰਨਾ 418) ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਾਹ ਆਕਾਰ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਭਿੰਨ ਸਨ। ਕੁਝ ਅਧਿਕਾਰੀ ਇਸਨੂੰ ਮਿਹਿਲੀ ਮੇਜ਼ਿਰ (ਮੁਚੇਲ ਚਾਕੂ), ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਕਲਟੇਲਸ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਫ੍ਰੀਜ਼ੀਅਨ ਅਸੇਗਾ-ਬੁਚ ਇਸਨੂੰ ਇੱਕ ਕਾਤਲ ਹਥਿਆਰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸਨੂੰ ਸ਼ਾਂਤੀ ਨਾਲ ਪਹਿਨਣ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਹੈ। ਖੋਜਾਂ ਤੋਂ ਕਈ ਵਾਰ ਇੱਕ ਡਰਕ ਅਤੇ ਕਈ ਵਾਰ ਇੱਕ ਚੌੜੀ ਤਲਵਾਰ ਮਿਲਦੀ ਹੈ; ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਕੋਪਨਹੇਗਨ ਸਕ੍ਰਾਮਸਾਹ, 90 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ ਲੰਬੇ, ਅਤੇ ਫਰੋਨਸਟੇਟਨ ਦੇ, ਜੋ ਕਿ ਅਪੂਰਣ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, 4·5 ਪੌਂਡ ਭਾਰ ਦੇ ਸਨ। ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਅਜਾਇਬ ਘਰ ਵਿੱਚ ਉੱਕਰੀ ਹੋਈ ਰੂਨ ਦੇ ਨਾਲ ਸਕ੍ਰਾਮਾਸੈਕਸ ਦਾ ਇੱਕ ਵਧੀਆ ਨਮੂਨਾ ਹੈ। 974 ਪੰਨਾ 421. ਪੰਨਾ xxviii. 15.
975 ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਅੰਗ. ਸੈਕਸ. ਡੋਲ ਹੈ, ਇੱਕ ਜ਼ਖ਼ਮ, ਜਿਸਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜ਼ਖਮੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਹਥਿਆਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਨਾਮ ਦਿੱਤਾ।
976 ਕਾਂਸੀ, ਪੰਨੇ 261–63। ਚਿੱਤਰ 329 ਅਤੇ 330।
977 ਕੀਟਾਣੂ। 6।

978 ਜਾਨਸ (ਪੰਨਾ 439) ਐਸਕਲੇਪੀਓਡੋਟਸ (vii. 3) ਅਤੇ ਏਲੀਅਨ (xviii. 4) ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਕਿ ਕਿਊਨੀਅਸ ਨੂੰ ਸਿਥੀਅਨ ਅਤੇ ਥ੍ਰੇਸੀਅਨ, ਯਾਨੀ ਕਿ ਵਹਿਸ਼ੀ ਦੱਸਦੇ ਹਨ। ਬਦਕਿਸਮਤੀ ਨਾਲ ਜਾਨਸ ਅੱਠਵੀਂ ਸਦੀ ਈਸਾ ਪੂਰਵ ਵਿੱਚ ਮੇਨੂ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ (ਹਾਉਟਨ ਦਾ ਮਾਨਵ-ਧਰਮ ਸ਼ਾਸਤਰ, vii. 187) ਦੇ 'ਸੂਰ ਦਾ ਸਿਰ' ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਵੀ ਦਿੰਦੇ ਹਨ; ਮੇਨੂ ਟੈਸੀਟਸ ਤੋਂ ਸਦੀਆਂ ਬਾਅਦ ਹੈ। ਮੈਂ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੇ ਸ਼ਤਰੰਜੀਆਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਹਮਲੇ ਦੇ ਹਿੰਦੂ ਰੂਪ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਪੈਦਲ ਸੈਨਾ ਸਾਹਮਣੇ, ਘੋੜਾ ਅਤੇ ਹਾਥੀ (ਕਿਲ੍ਹੇ) ਦੋਵੇਂ ਖੰਭਾਂ 'ਤੇ, ਅਤੇ ਰਾਜਾ ਜਾਂ ਕਮਾਂਡਰ-ਇਨ-ਚੀਫ਼ ਕੇਂਦਰ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਸਾਹਮਣੇ ਨਹੀਂ।
979 ਆਪਣੇ ਸ਼ੁੱਧ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਝੰਡਾ-ਧਾਰਕ ਸਿਖਰ 'ਤੇ ਇਕੱਲਾ ਖੜ੍ਹਾ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ 892 ਈਸਵੀ ਵਿੱਚ ਮੋਨਸ ਪੰਚੇਈ (ਮੋਂਟਪੇਨਸੀਅਰ) ਵਿਖੇ ਰਾਜਾ ਓਡੋ ਦੀ ਲੜਾਈ ਵਿੱਚ ਇੰਗੋ। 980 'ਹਿੰਮਤ ਦਾ ਮੁੱਖ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਨਾ ਹੀ ਕੋਈ ਅਚਾਨਕ ਇਕੱਠ ਜੋ ਇੱਕ ਟੁਕੜੀ ਜਾਂ ਸਮੂਹ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਪਰਿਵਾਰ ਅਤੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰੀ ਹੈ' (ਟੈਸਿਟ. ਜਰਮ. 7)।
981 ਨਾਟ. ਹਿਸਟ., ਚੌਥਾ 14.
982 ਮਾਰੀਓ ਵਿੱਚ, 23।
983 ਬਾਅਦ ਦੇ ਸਮਿਆਂ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਸਤੂ ਲਈ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਸਾਫ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਰੂਨਿਕ ਸ਼ਿਲਾਲੇਖ ਦਿਖਾਏ ਜਾ ਸਕਣ।
984 ਮੈਲੇਟ ਦਾ ਡੈਨਮਾਰਕ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਨਾਲ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ।
985 ਪਲੀਨੀ, iv. 14. ਪ੍ਰੋਕੋਪ. ਬੈੱਲ. ਵੈਂਡ. i. 1.
986 ਓ. ਜਰਮ. ਸਪੇਰ=ਹਸਤਾ, ਲੈਂਸੀਆ; ਸਪੇਰਿਲਿਨ = ਲੈਨ-ਸੀਓਲਾ, ਸੈਗਿਟਾ; ਐਂਗ. ਸੈਕਸ. ਸਪੇਰ, ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਭਾਖਾ; ਜਰਮ. ਸਪੀਅਰ। ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਸਪਾਰ, ਸਪਾਰ ਦਾ ਸੰਗਮ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਘੱਟ ਵਰਤਿਆ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਸ਼ਬਦ ਹੈ Spiess = hasta, cuspis; Scand. Spjot; ਓ. ਜਰਮ. ਸਪੀਓਜ਼, ਸਪੀਓਜ਼; ਐਂਗ. ਸੈਕਸ. ਸਪੀਏਟੂ; ਫਰ. ਐਸਪੀਏ, ਐਸਪੀਏਲ, ਐਸਪੀਏਟ, ਐਸਪੀਯੂ; ਇਟਾਲ. ਸਪਾਈਡੋ; ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸਪੀਟ। ਇਹ ਲੈਟ. ਸਪਾਈਨਾ ਅਤੇ ਜਰਮ. ਸਪਿਟਜ਼ (ਜਾਹਨਸ, ਪੰਨਾ
413) ਨਾਲ ਸਹਿਯੋਗੀ ਜਾਪਦਾ ਹੈ।
987 ਅਜੀਬ ਸੇਲਟ, ਛੈਣੀਆਂ, ਬਰਛੇ-ਪੁਆਇੰਟ, ਆਦਿ, ਜਟਲੈਂਡ ਦੇ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਾਇਦੀਪ ਉੱਤੇ ਅਤੇ ਦੱਖਣ ਵਿੱਚ ਮਾਰਕ ਬ੍ਰਾਂਡੇਨਬਰਗ (ਜਾਹਨਸ, ਪੰਨਾ 6) ਤੱਕ ਫੈਲੇ ਹੋਏ ਸਨ।
988 ਨਾ ਤਾਂ ਸੀਜ਼ਰ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਟੈਸੀਟਸ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਗੌਲ ਅਤੇ ਜਰਮਨਾਂ ਵਿੱਚ ਧਨੁਸ਼ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਕਬਰਾਂ ਤੋਂ ਪੱਥਰ, ਹੱਡੀ ਅਤੇ ਲੋਹੇ ਦੇ ਤੀਰ ਮਿਲਦੇ ਹਨ।
989 ਡਾ. ਈਵਾਨਸ, ਕਾਂਸੀ, ਅਤੇ ਸੀ., ਪੰਨਾ 299।

990 ਮੈਂ ਭਾਗ II ਲਈ ਸਕੈਂਡੇਨੇਵੀਅਨ ਹਥਿਆਰ ਰਾਖਵੇਂ ਰੱਖਦਾ ਹਾਂ।
991 ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਮੂਲ (ਲੰਡਨ: ਕੁਆਰਿਚ, 1852)।
992 ਐਂਗਲੋ-ਸੈਕਸਨ ਅਤੇ ਫ੍ਰੈਂਕਸ ਵਿਚਕਾਰ ਤਲਵਾਰ ਦਾ ਵਰਣਨ ਭਾਗ II ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਲੰਬਾਈ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।
993 ਇਹ:
ਨੰ. 1. ਉਹ ਕਾਂਸੀ-ਢਾਲ ਇੱਕ ਸਾਂਝੇ ਕੇਂਦਰ ਤੋਂ ਜਿੱਤ ਜਾਂ ਪ੍ਰਵਾਸ ਦੁਆਰਾ ਫੈਲਿਆ।
ਨੰ. 2. ਕਿ ਹਰੇਕ ਖੇਤਰ ਨੇ ਇਸ ਕਲਾ ਨੂੰ ਸੁਤੰਤਰ ਤੌਰ 'ਤੇ ਖੋਜਿਆ, ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਦੇ ਸੰਦ ਬਣਾਏ।
ਨੰ. 3. ਕਿ ਕਲਾ ਦੀ ਖੋਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਔਜ਼ਾਰ ਇੱਕੋ ਥਾਂ 'ਤੇ ਬਣਾਏ ਗਏ ਸਨ, ਜਿੱਥੋਂ ਵਪਾਰ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਫੈਲਾਇਆ।
ਨੰ. 4. ਕਿ ਕਲਾ ਇੱਕ ਸਾਂਝੇ ਕੇਂਦਰ ਤੋਂ ਫੈਲੀ ਹੋਈ ਸੀ, ਪਰ ਇਹ ਕਿ ਔਜ਼ਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਬਣਾਏ ਗਏ ਸਨ ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਮਿਲੇ ਸਨ।
994 ਕਾਂਸੀ, ਅਤੇ ਸੀ., ਪੰਨਾ 475।
995 ਕਾਂਸੀ, ਪੰਨਾ 473। ਮੈਂ ਧਿਆਨ ਦੇਵਾਂਗਾ ਕਿ 'ਸੇਲਟਸ' ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਵਿਦਵਾਨ ਲੇਖਕ ਐਮ. ਡੀ ਮੋਰਟਿਲਟ ਦੇ ਅਜੀਬ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨਾਲ ਮੁੱਦਾ ਜੋੜਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਕਾਂਸੀ, ਆਦਿ, ਪੰਨਾ 456।
996 ਤਿੰਨ ਭਾਗ ਹਨ:
ਨੰਬਰ 1। ਪੱਥਰ ਦੇ ਔਜ਼ਾਰਾਂ ਵਾਲੇ ਬੈਰੋ ਵਿੱਚ ਪਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਫਲੈਟ ਜਾਂ ਹਲਕੇ ਫਲੈਂਜਡ ਸੇਲਟ ਅਤੇ ਚਾਕੂ-ਖੰਜਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ।
ਨੰ. 2. ਭਾਰੀ ਖੰਜਰ-ਬਲੇਡਾਂ, ਫਲੈਂਜਡ ਸੇਲਟਾਂ ਅਤੇ ਟੈਂਗਡ ਬਰਛੇ-ਸਿਰਾਂ ਦੀ ਉਮਰ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਐਰੇਟਨ ਡਾਊਨ ਤੋਂ। ਇਹਨਾਂ ਦੋਵਾਂ ਵਿੱਚ ਤਲਵਾਰ ਅਣਜਾਣ ਹੈ।
ਨੰ. 3. ਪਲਸਟਾਵ, ਸਾਕਟੇਡ ਸੇਲਟ (ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ); ਸੱਚੇ ਸਾਕਟੇਡ ਬਰਛੇ, ਤਲਵਾਰਾਂ, ਅਤੇ ਪੁਰਾਣੇ ਕਾਂਸੀ-ਸੰਸਥਾਪਕਾਂ ਦੇ ਭੰਡਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਮਿਲੇ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੰਦ ਅਤੇ ਹਥਿਆਰ।
ਅਤੇ ਬ੍ਰਿਟੇਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕਬਰਾਂ ਅਤੇ ਬੈਰੋਜ਼ ਵਿੱਚ ਬਾਅਦ ਦੇ ਕਾਂਸੀ ਦੌਰ ਦੇ ਲਗਭਗ ਸਾਰੇ ਨਿਸ਼ਾਨਾਂ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਹੈ।
997 ਡਾ. ਇਵਾਨਸ, ਕਾਂਸੀ, ਅਤੇ ਸੀ., ਪੰਨਾ 300, ਐਮ. ਅਲੈਗਜ਼ੈਂਡਰ ਬਰਟਰੈਂਡ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ। ਕਾਂਸੀ ਕਾਲ ਦੌਰਾਨ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਲਈ, ibid. ਪੰਨਾ 487 ਵੇਖੋ।
998 Académie des Inscriptions et Belles Lettres of Paris ਵਿੱਚ। (ਡਾ. ਇਵਾਨਜ਼, ਕਾਂਸੀ, ਅਤੇ ਸੀ., ਪੀ. 20)।

999 'ਕਾਂਸੀ ਦੇ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੇ ਸੱਚੇ ਅਸਾਈਨਮੈਂਟ 'ਤੇ,' ਟ੍ਰਾਂਸ. ਐਥਨ. ਸੋਕ. ਐਨ. ਸਰ. iv. ਪੰਨਾ 7)।
1000 ਕਾਂਸੀ, ਅਤੇ ਸੀ., ਪੰਨਾ 274। ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਅਧਿਆਇ, ਪੰਨਾ 20 ਵੀ ਵੇਖੋ।
1001 ਅਧਿਆਇ v ਵੇਖੋ।
1002 ਕਾਂਸੀ, ਅਤੇ ਸੀ., ਪੰਨਾ 417।
1003 ਕਾਂਸੀ, ਆਦਿ, ਪੰਨਾ 421। ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਇਰਿਸ਼ ਖੋਜਾਂ ਵਿੱਚ ਲੀਡ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ।
1004 ਭੂਗੋਲਿਕ। vii. 2.
1005 ਬੈੱਲ। ਗਾਲ। ਪੰਨਾ 12।
1006 ਈਵਾਨਜ਼ ਦੇ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ਾਂ ਦੇ ਸਿੱਕੇ। ਮੈਂ ਅਜੇ ਤੱਕ ਇਹ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਪੜ੍ਹਿਆ।
1007 ਸੀਜ਼ਰ (iv. 33): 'Genus hoc est eis essedis pugnæ;' ਅਤੇ ਉਹ ਦੁਬਾਰਾ (ਆਇਤ
15) ਐਸੇਦਾਰਾਈ ਬਾਰੇ ਬੋਲਦਾ ਹੈ। ਚੀਥ-ਕਾਰ ਅੱਸ਼ੂਰ, ਯਹੂਦੀ (ਨਹੂਮ II. 3 ਦਾ ਫਾਲਦਾਤ), ਅਤੇ ਪਰਸ਼ੀਆ ਨੂੰ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਜਿੱਥੇ ਜ਼ੇਨੋਫੋਨ ਅਤੇ ਪਲੂਟਾਰਕ ਇਸਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮਹੱਤਵ ਦਿੰਦੇ ਹਨ; ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਖੰਭਾ ਵੀ ਇੱਕ ਬਰਛੇ ਵਿੱਚ ਖਤਮ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਾਰੇ ਕੇਲਟਿਕ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪਸੰਦੀਦਾ ਬਣ ਗਿਆ। ਸੈਂਟੀਨਮ (ਈ.ਪੂ. 296) ਵਿਖੇ ਗੌਲਾਂ ਨੇ ਅਚਾਨਕ ਇੱਕ ਹਜ਼ਾਰ 'ਐਸੇਡਾ ਕਰੂਸਕ' ਦੀ ਫੌਜ 'ਤੇ ਸੁੱਟ ਕੇ ਰੋਮੀਆਂ ਨੂੰ ਲਗਭਗ ਹਰਾਇਆ। ਟੈਕਟੋਸੇਜ, ਜਦੋਂ ਫ੍ਰੀਜੀਆ (ਈ.ਪੂ.) ਵਿੱਚ ਐਂਟੀਓਕਸ ਸੋਟਰ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਸਨ, ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਮਲੇ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ 240 ਚੀਥ-ਕਾਰਾਂ ਸਨ, ਕੁਝ ਦੋ ਅਤੇ ਕੁਝ ਚਾਰ ਘੋੜਿਆਂ ਨਾਲ। ਮਹਾਨ ਐਂਟੀਓਕਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਰਥਾਂ ਨੂੰ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਦੋ ਚੀਥਾਂ ਵਾਲੇ ਬਲੇਡਾਂ ਨਾਲ ਲੈਸ ਕੀਤਾ, ਸਗੋਂ ਦਸ ਹੱਥ ਲੰਬੇ (?) ਬਰਛਿਆਂ ਨਾਲ ਵੀ ਲੈਸ ਕੀਤਾ, ਜੋ ਕਿ ਪਾਸੇ ਵੱਲ ਨਿਕਲਦੇ ਸਨ (ਲਿਵੀ, xxxvii. 41)। ਇਤਿਹਾਸਕਾਰ ਅਰਬ ਡ੍ਰੋਮੇਡਰੀ-ਸਵਾਰਾਂ, 'ਤੀਰਅੰਦਾਜ਼ਾਂ' ਨੂੰ ਵੀ ਦੇਖਦਾ ਹੈ ਜੋ ਆਪਣੀਆਂ ਤਲਵਾਰਾਂ ਚਾਰ ਹੱਥ (= 6 ਫੁੱਟ) ਲੰਬੀਆਂ ਰੱਖਦੇ ਸਨ, ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਇੰਨੀ ਉੱਚਾਈ ਤੋਂ ਦੁਸ਼ਮਣ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਸਕਣ।' ਜਦੋਂ ਗੈਸਾਤੀ ਨੇ ਐਲਪਸ ਨੂੰ ਪਾਰ ਕੀਤਾ (ਈ.ਪੂ. 228) ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਜੰਗੀ ਗੱਡੀਆਂ ਸਨ (ਪੌਲੀਬੀਅਸ, ii. 4, 5 ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ 20,000 ρμαμ ξας κα συνωρ δας) ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਟੈਲਾਮੋਨ ਦੀ ਲੜਾਈ ਵਿੱਚ ਚੰਗੀ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ। ਓਸੀਅਨ ਦੀ ਫਿੰਗਾਈ ਜੰਗੀ ਕਾਰ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਉਪਯੋਗਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਲੰਮਾ ਵੇਰਵਾ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋ-ਪਹੀਆ ਵਾਹਨਾਂ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਅਵਸ਼ੇਸ਼ ਕੇਲਟਿਕ ਯੂਰਪ ਵਿੱਚ ਮਿਲੇ ਹਨ (ਜਾਹਨਸ, ਪੰਨੇ 394-96)।

1008 ਭੂਗੋਲਿਕ। iii। 6.
1009 ਮੈਂ ਇਤਾਲਵੀ ਖੂਨ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉੱਚ ਅਤੇ ਐਕੁਲੀਨ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਦਾ ਸਿਹਰਾ ਦਿੱਤੇ ਬਿਨਾਂ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਦਾ ਜੋ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਨੂੰ ਉੱਤਰੀ ਜਰਮਨ ਤੋਂ ਵੱਖ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ; ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਸਲੈਵ ਨਸਲ ਨਾਲ ਨੇੜਿਓਂ ਮਿਲਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਬਰਲਿਨੀਜ਼ 'ਤੇ ਇੱਕ ਨਜ਼ਰ ਮਾਰਨ ਨਾਲ ਇਹ ਦਿਖਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕੈਵਲੀਅਰ ਕਾਲ ਦੇ ਪੋਰਟਰੇਟ ਮੇਰੇ ਅਰਥ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਹੈਨੋਵਰੀਅਨ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ 'ਰਾਉਂਡਹੈੱਡ' ਦੁਬਾਰਾ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਮਿਸਟਰ ਪੰਚ ਦੇ ਪੰਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸਿੱਧ 'ਜੌਨ ਬੁੱਲ' ਨੂੰ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਹ ਇੱਕ ਵਧੀਆ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਕਿਸਮ ਹੈ, ਪਰ ਉਸ ਕੋਲ ਹੁਕਮ ਦੇਣ ਜਾਂ ਥੋਪਣ ਦਾ ਚਿਹਰਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।
1010 ਕਾਂਸੀ, ਆਦਿ, ਪੰਨੇ 286-87। ਇਹ ਚੈਰਵੈਲ ਨਦੀ ਵਿੱਚ ਮਿਲਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਹੁਣ ਆਕਸਫੋਰਡ ਦੇ ਅਜਾਇਬ ਘਰ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਪਹਿਲਾ ਨੋਟਿਸ ਜਰਨਲ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਐਂਥ੍ਰੋਪ।
ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ, ਭਾਗ iii। 204।
1011 ਇਬਿਦ। ਪੰਨਾ 287। ਲੇਖਕ ਸੁਝਾਅ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।
1012 ਇਬਿਦ। ਪੰਨਾ 288।
1013 ਮੈਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਥੀਬਜ਼ ਦੇ ਕਾਂਸੀ ਦੇ ਖੰਜਰ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰ ਚੁੱਕਾ ਹਾਂ, ਜੋ ਹੁਣ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਅਜਾਇਬ ਘਰ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਜਿਸਦਾ ਤੰਗ ਰੈਪੀਅਰ ਵਰਗਾ ਬਲੇਡ ਅਤੇ ਹਾਥੀ ਦੰਦ ਦੇ ਚੌੜੇ ਚਪਟੇ ਟਿੱਲੇ ਹਨ।
1014 ਡਾ. ਥੁਰਨਮ ਨੇ ਟੈਂਗਡ ਖੰਜਰ ਨੂੰ ਉਸ ਨਾਲੋਂ ਵਧੇਰੇ ਆਧੁਨਿਕ ਮੰਨਿਆ ਜੋ ਬਲੇਡ ਦੇ ਅਧਾਰ ਵਿੱਚ ਰਿਵੇਟਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੁੰਦਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਸਦਾ ਵਰਗੀਕਰਨ ਡਾ. ਇਵਾਨਸ, ਕਾਂਸੀ, ਅਤੇ ਸੀ., ਪੰਨਾ 222 ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।
1015 ਕਾਂਸੀ ਦੇ ਰੈਪੀਅਰ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਸੰਪੂਰਨ ਰੂਪ ਆਇਰਲੈਂਡ ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ; ਇਸ ਦਾ ਅਤੇ ਮੋਲਡ ਦਾ ਮੈਂ ਭਾਗ II ਵਿੱਚ ਵਰਣਨ ਕਰਾਂਗਾ।
1016 ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਕੈਪ. 36 ਵਿੱਚ।
1017 ਮੋਂਟਫੌਕਨ, ਸਪਲ. iv., ਪੰਨਾ 16; ਸਮਿਥ, ਸ. ਬਨਾਮ 'ਗਲੇਡੀਅਨਸ।'
1018 'ਪਲਿੰਨੀ ਦਾ ਬਾਂਦਰ।'
1019 ਆਕਸਫੋਰਡ ਦੇ ਪ੍ਰੋ. ਰਾਈਸ।
1020 'ਇਹ ਭਿਆਨਕ ਜੰਗਲਾਂ ਦੇ ਆਦਮੀ, ਇੱਕ ਵਾਲਾਂ ਵਾਲਾ ਬੈਂਡ, ਧਰਤੀ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਦੂਰ ਵੰਡੀ ਹੋਈ ਆਇਰਿਸ਼-ਧਰਤੀ ਭੇਜਦਾ ਹੈ।'
1021 ਪ੍ਰੋ. ਰਾਈਸ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ 'ਪਿਕਟ' ਸ਼ਬਦ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਤੀਜੀ ਸਦੀ ਦੇ ਇੱਕ ਲੇਖਕ ਦੁਆਰਾ ਉੱਤਰੀ ਕੰਧ ਤੋਂ ਪਰੇ ਅਤੇ ਸੋਲਵੇ 'ਤੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਟੈਟੂ ਬਣਾਉਣ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਉਹ ਮੰਨਦੇ ਹਨ ਕਿ 'ਸਕਾਟੀ'

□□□□□□□□□□□ □□□ □□ □□ □□□□□ □□□ □□□□ □□□□ □□□ □□ □□□□□□ ſcjot (Scjot) □□□□□ □□□□□ □□, □□□□□ □□□□ æ □□□ □□□□□ □□ □□□ □□□□□ □□□ □ □□□□□, □□□□□ □□□ □□□□□□□ □□□□□, □□□□ □□ □□□ □□□□□□□ □□□□□□ □□—' □□□□□□ □□□ □□□□□□ □□□□□□□ □□ □□□ □□□ □□□ □□□□□□ □□ □□ □□ □□□ □□ □□□□□□□ □□ □□□□□□□, □□□□□□ □□□ □□□□□□ □□ □□□ (□□□□□□, □□. ſ p x) □□□□ □□□□□□□ '□□ □□□□ □□□□ □□, □□□ □□ □□□□□ □□□□□□ □□ □□□□□□□ '□□, □□□□ □□□□ □□□□ '□□□' □□□□□□ □□□□ □□□□ □□ □□□ - '□□□□, □□□□□□ □□□□□□ □□□□□□' □□□□ □□□□□□ □□□□

***** □□□□□ *****

sjeet